

A PODMANINI
PODMANICZKY-CSALÁD
OKLEVÉLTÁRA

II. KÖTET

1510—1537

A PODMANINI ÉS ASZÓDI BÁRÓ PODMANICZKY- CSALÁD TÖRTÉNETE

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MEGBÍZÁSÁBÓL, SZERKESZTI

DR. LUKINICH IMRE

V. KÖTET

A PODMANINI PODMANICZKY-CSALÁD
OKLEVÉLTÁRA

KÖZZÉTETTE;

CSALÁDTÖRTÉNETI BEVEZETÉSSSEL ÉS JEGYZETEKKE ELÁTTA

DR. LUKINICH IMRE

II. KÖTET

1510—1537

BUDAPEST

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1939

A PODMANINI PODMANICZKY-CSALÁD OKLEVÉLTÁRA

KÖZZÉTETTE,
CSALÁDTÖRTÉNETI BEVEZETÉSSSEL ÉS JEGYZETEKKEK ELLÁTTA

DR. LUKINICH IMRE

II. KÖTET
1510—1537

BUDAPEST
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
1939

VÁROSI NYOMDA, DEBRECEN
1940—215,

BEVEZETÉS

A PODMANINI PODMANICZKY-CSALÁD TÖRTÉNETE

II. RÉSZ:

PODMANICZKY JÁNOS (†1514). MIHÁLY (†1526)
ÉS ISTVÁN (†1530) ÉLETRAJZA

PODMANICZKY LÁSZLÓ UTÓDAI.

Podmaniczky László (†1489 körül) kétszer nősült. Első felesége *Erzsébet* asszony („domina Elisabeth“) néven fordul elő okleveles emlékeinkben. Személyi adatait közelebbről nem ismerjük. Ebből a házasságból *János* nevű fia, továbbá *Anna* és *Krisztina* nevű leányai születtek. Anna Gergelylaki Buzlay Mózesnek lett a felesége, Krisztina pedig Szerdahelyi Imrefy vagy Kiss Mihályhoz ment nőül.¹ Podmaniczky László családfája, melyen második házasságából származott gyermekei is fel vannak tüntetve, a következőképpen állítható össze:²

Podmaniczky László († 1498 körül) :

1. felesége : Erzsébet

2. felesége : Gúthi Országh Ilona

1. feleségétől :

2. feleségétől :

János	Anna	Krisztina	Mihály István	László	Margit
	f. Buzlay Mózes	f. Szerdahelyi Kiss Mihály			f. mesztegyői Szerecsen György

¹ L. részletesebben : A Podmanini Podmaniczky-család oklevéltára. Közzétette etc. *Lukinich Imre*. I. k. (Budapest, 1937.) XLVI—VII. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLVIII. I.

I.

PODMANICZKY JÁNOS (†1514) ÁGA.

Podmaniczky János megegyezése néhány birtokperben. A Podmaniczky-vagyon felosztása. Házassága. Törekvései a besztercei váruradalom kikerekítésére. II. Ulászló királytól nyert birtokai. Hricsó és Nagybicse, Lednice, Sztrecsen, Zsolna, Szucsán, Budetin, — arad-, békés- és csanádmegyei, továbbá erdélyi birtokai. Béla és Trakostyán vára. Birtokai Buda körül. Vágbeszterce városának kiváltságlevele. Az udvarban mint kamarás és főkamarás. Bárói rangra emeltetése. Gyermekai: László, Margit és Ferenc Ádám. Halála.

Okleveles emlékeink névszerint 1467-ben említik először anyjával, *Erzsébet* asszonnyal és Krisztina nevű nőttestvérével együtt.¹ Neve mellett sem ebben az oklevélben, sem a későbbiekben semmiféle korjelző megkülönböztetést nem találunk s így nincs módunkban születési évét még valószínűleg sem megállapítani. A róla szóló adatok 1489-ig² kivétel nélkül atyjával együtt említik, atyja különféle birtok- vagy peresügyeivel kapcsolatban, amiből arra lehet következtetni, hogy atyja mellett a megosztatlan családi vagyon kezelésében önálló szerep nem jutott számára. Atyja halála után (1489 körül) azonban minden tekintetben függetlenné vált s atyja 1485-i végrendelete értelmében³ *Beszterce várának* és uradalmának korlátlan birtokába jutván, megnyílt előtte az érvényesülés minden útja.

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 79—80. ll.

² 1471: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 97. l. 1473: U. o. I. 114. l. 1480: U. o. I. 136., 141. ll. 1481: U. o. I. 152—154. ll. 1482: U. o. I. 155., 165., 167. ll. 1483: U. o. I. 170—172. ll. 1485: U. o. I. 185. l. 1486: U. o. I. 195. l.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. 185. l.

Podmaniczky János mindenekelőtt azt a peres ügyet rendezte, mely Ludányi Tamás özvegyének, Veronika asszonynak *Bán városának* birtokára emelt igénye miatt — úgy látszik — már 1467 óta folyt¹ és most 1489 folyamán a Veronika asszonnyal megkötött és Mátyás király által jóváhagyott egyezménnyel sikeres befejezést nyert.² Ezzel az ügygel párhuzamosan folytak azok a tárgyalások, melyek a féltestvérek közt egy egészen új osztozkodás alapján voltak hivatva biztosítani a családi békét és nyugalmat. Podmaniczky László tudvalevőleg 1485 januárius 22-én akként végrendelkezett, hogy első házasságából származott fia, János kapja Beszterce várát és tartozékait, második felesége Ország Ilona és tőle született fiai: Mihály, István és László pedig a megerősített Bán városát, továbbá a morvaországi Brumov és Szlavicsin nevű várakat.³ Minthogy a végrendelet azt is meghatározta, hogy ez az osztozkodás csak Ország Ilona haláláig lesz érvényben s ennek halála után a mindkét házasságból származó testvérek a teljes egyenjogúság alapján lesznek kötelesek újból felosztani a családi vagyont, és minthogy közben Ország Ilonának László nevű legkisebbik fia is elhalt, az özvegy attól tartott, hogy János vagy egészen új, számára természetesen kedvezőbb osztozkodást fog követelni, vagy legalább is igényt emel majd László hagyatékának egy részére, amivel pedig megrövidíti az ő gyermekeit. Podmaniczky János viszont arra hivatkozhatott, hogy a családi vagyon legfőbb alkotórészei: a besztercei, a báni, s a brumov-szlavicsini uradalmak még atyja második házassága előtt kerültek a család birtokába s bár azok felett atyja teljes joggal rendelkezhetett, mégis vitatható, különösen a végrendelkező halála után, az egyenlő arányban való részesedés jogosultsága. De bármilyen volt is végeredményben az ellentéteknek oka, Ország Ilona sürgős szükségnek tartotta fiai érdekei biztosítását és egy bizonytalan kimenetelű, hosszadalmas birtokper elkerülése végett a mielőbbi egyességet.

¹ V. ö. : Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLIV—XLV. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 200—202., 202—203., 203—204. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLVIII. és 184—186. II.

Jánossal egyetértve tehát néhány főurat kért fel döntőbírául s ezek tanácsára hallgatva, az érdekelt felek tényleg újból felosztották a vagyont egymás között. Az új felosztás lényegileg azonos volt az 1485-i végrendelet megfelelő intézkedéseivel s ehhez az osztozkodáshoz Mátyás király is hozzájárult.¹ A fiatalabb Podmaniczky-fiúk : Mihály és István tiltakoztak ugyan az ellen, hogy édesanyjuk az ő tudtukon kívül meg egyezett a családi vagyon felosztására vonatkozólag Jánossal,² de mikor kitűnt, hogy édesanyjuk éppen az ő érdekeik megóvása végett siettetette a Jánossal való egyesség megkötését s az egyesség valóban az ő javukat szolgálja, maguk is megnyugodtak a különben is jogerőssé vált osztozásban.

Nagyjelentőségű mozzanat volt Podmaniczky János életében a *Lévai Cseh*, vagy *Vajdafi János* leányával, *Borbálával*³ kötött házassága 1491 végén. Házassága révén számos előkelő és nagybefolyású családdal (Gúthi Országh, Haraszthy, Paksy stb.)⁴ jutott közelebbi összeköttetésbe. Anyagilag is gyarapodott; felesége jelentékeny összeget kapott a leánynegyed fejében atyjától,⁵ sőt néhány év múlva a *Gúthi Országh-vagyon* egyrészét is megszerezte. Borbála asszony ugyanis unokája lévén Országh Mihály nádornak (†1481)⁶, az ország egyik leggazdagabb főúranak, 1498-ban a közvetlen leszármazás címén Országh Mihály László nevű fiának halála után igénypert támasztott unokatestvérei: Országh Zsigmond és ennek öccsei ellen,⁷ anyai részének kiadatása végett. Kétségtelen, hogy

¹ 1490 januárius 5. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 205—208. ll.

² 1490 januárius 5. U. o. I. 209. l.

³ A Lévai Cseh-család leszármazási tábláját l. Podmaniczky-Oklevéltár I. 129. és 309. ll.

⁴ V. ö. *Nagy Iván* : Magyarország családai. III. 17—18. ll. A Gúthi Országh leszármazásra l. *Jedlicska Pál* : Kiskárpáti Emlékek. II. Eger, 1891. 505. l.

⁵ 1492 januárius 13. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 214—215. ll. Podmaniczky János ugyanakkor apósától zálogbirtokként megszerezte a hontmegyei Peröcsény és Szakállas nevű birtokokat is. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 213—14. ll.

⁶ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 309. l.

⁷ A családi viszonyok feltüntetését l. *Jedlicska Pál* : id. művében. II. 505—506. ll.

érdemes volt a pert megindítani, mert Csejte, Jókő, Tapolcsány, Surány, Szécsény, Hollókő, Sirok, Szomolyán váraknak és a hozzájuk tartozó birtokoknak leánynegyede és azonfelül a jegybér volt a per tárgya.¹ Ez a per két évtizedig húzódott el, közben (1501) Podmaniczky Jánosnak a felesége, a pert tulajdonképpen megindító Lévai Cseh Borbála asszony is elhalt,² de *Margit nevű leánya* 1511-ben nádori ítélet alapján mindazt megkapta, amire édesanyja annak idején igényt formált.³

Podmaniczky János azonban nemcsak felesége hozománya révén gyarapította örökölt vagyonát, hanem szerzemények útján is. Az ingatlan vagyon lévén az érvényesülés alapja és feltétele, mindenki vagyonszerzésre, vagy vagyona gyarapítására törekedett s ezt a célt békés eszközökkel, megegyezés útján, nem ritkán erőszakosan, a hatalmasabb jogán, sőt a törvény megsértését is vállalva igyekeztek elérni. A Podmaniczky-család története — a többi nemesi család történetéhez hasonlóan — a birtokszerzések, vagy a birtokszerzési kísérletek minden fajára vonatkozólag tartalmaz példákat. A családi levéltárak periratainak nagy tömege is arra mutat, hogy a birtokszerzés vágya, vagy a földéhség a társadalmi életnek mindenkor a legerőteljesebb mozgatói közé tartozott. A birtokszerzés tekintetében Podmaniczky János is hasonló volt kortársaihoz. Róla is azt állapíthatjuk meg, amit kortársai túlnyomó többségéről, hogy élelmeseek voltak az alkalmak kihasználásában, fáradhatatlanok a jogcímek megszerzésében, kíméletlenek érdekeik védelmében s míg egyrészt meglepő élelmességet mutattak az ország legkülönbözőbb részeiben fekvő nagy uradalmak adományának kieszközlésében, addig másrészt éppenséggel nem voltak kényesek vagy válogatósak a jelentéktelen kisbirtokok vagy birtokrészek megszerzésében sem.

Podmaniczky János trencsénmegyei birtokszerzé-

¹ A nyitrai káptalan jelentése 1498 február 4. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 310—313. ll. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 309. l.

² 1501 december 7. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 381. l.

³ 1511 november 11. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 49—59. ll. L. azonfelül Podmaniczky-Oklevéltár. II. 59. és II. 60—64. ll.

seiben bizonyos tervszerűséget találunk. Úgy látszik, az volt a legfőbb gondja, hogy kikerekítse a *besztercei váruradalmat* s a vártartozékokból, továbbá az időközben szerzett birtokokból egy összefüggő birtoktestet alkosson. A besztercei vár *tartozékai* 1471-ben a következők voltak: Váralja, Orlove, Podváz (Alsó-, Felső-), Nagyugyics, Egyházás (Kis-)ugyics, Styavnik, Krebrenolehota, Hvozníc, Predmér, Rassó, Plevnik, Urtizer, Tepla, Lehotka, Kostelec, Vrchtepla, Kőmegy (Alsó-, Felső-, Skalke-major és Zaskalje), Prazno, Lednic, Domanis, Knezvolhota, Kiscserna, Podmanin, Facskolehota, Cselkolehota, Vaszka, Pocsarova, Bán városa, Bodina és Precsin.¹ A felsorolt tartozékok közül Bán városa az 1485-i végrendelet értelmében az ifjabb ágak jutott. Állandóan a besztercei váruradalom törzséhez tartozott tehát a Vág-folyó jobbparti mellékén az egész Styavnik-völgy, továbbá a Papradno-völgytorkolat vidékén fekvő Podváz és a Marikovska-patak völgyét lezáró Ugyics helységek közt elterülő Vág-könyök, a besztercei vár mögöttes területe. A Vág balpartján: a Predmértől délkeletre a Holasnje-hegyláncig, majd ennek a gerincén húzott vonal az Ostrenec-hegyig, azután a Vrchtepla—Kiscserna—Lednic—Vaszka—Domanis—Cselkolehota és a Domanis-patak által bezárt terület egészen Vágbesztercéig és végül a Vág-vonal Predmérig. Ez a hatalmas birtoktest néhány helységnek (pl. Marsófalva, Drienove) kivételével a besztercei vár vonzási körébe esett; az itt fekvő helységek legnagyobb része osztatlanul a Podmaniczkyaké volt, amennyiben pedig e családnak az egyes helységek birtokában másokkal kellett osztozkodnia, törekvésük arra irányult, hogy idővel lehetőleg mindenütt ők legyenek az egyedüli földesurak. 1490-től fogva a legtöbb egyességek és pernek a tárgya ezzel a törekvéssel áll vonatkozásban.

Podmaniczky László még 1481-ben megszerezte a Plevnik tőszomszédságában lévő *Drienove* helységet² a királyi joggal együtt, a beiktatás azonban a közvet-

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 96. l. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 32. l.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 144—145., 152—155. ll.

lenül érdekelt Ardaháti-család ellentmondása miatt¹ éveken át késett; csak 1492 decemberében sikerült Podmaniczky László örököseit a birtokba, illetőleg az abban rejlő királyi jog birtokába bevezetni.² Ugyancsak 1481-ben nyerte Podmaniczky László királyi adományképpen a Nagybicsétől északeletre fekvő *Hlinik* helységet,³ mely adomány ellen viszont a Podmaniczkyakkal sógorságban álló Hliniki Svedergal-család tiltakozott⁴ s bár a király ismételten elrendelte a birtokba való iktatást⁵, az a Svedergalok tiltakozása következtében⁶ nem volt végrehajtható. Mikor azonban Podmaniczky János 1494-ben Podmaniczky Balázs fiától Venceltől megszerezte *Hricsó* várát, továbbá a *nagybicsői várkastélyt* a tartozékokkal együtt,⁷ Hlinik, amely eredetileg különben is Besztercéhez tartozott,⁸ akadály nélkül Podmaniczky János birtokába került. A fentiekén kívül Podmaniczky László zálogban bírta a hricsói uradalomhoz tartozó *Kotesót* is,⁹ ami arra enged következtetni, hogy már Podmaniczky László foglalkozott a besztercei uradalom határainak északi irányban való kiterjesztésének gondolatával.

Podmaniczky János 1495-ben biztosította családjá számára a közben igényperrel megtámadott *Vrchtepla* és *Kostelec* teljes tulajdonjogát és a Szalóki Boda-családdal kötött egyesség értelmében *Facsko* helység

¹ V. ö. 1482: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 155—156., 161., 164—166. II. 1483: U. o. I. 170—171. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 227—234., 241—42. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 243—244. II. A vitás birtokügyet mindamellett csak 1496-ban intézték el egymásközött véglegesen békés megegyezés útján, melynek értelmében Drienove a Podmaniczky-családnak, Alsópodváz pedig az Ardaháti-családnak jutott bizonyos korlátozásokkal. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 274—277. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 144—145. II.

⁴ 1481: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 152—155. II.

⁵ 1482: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 158. 1483: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 169. I.

⁶ 1482: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 167—169. 1483: U. o. I. 170—173. II.

⁷ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 257. I.

⁸ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 87. I. jegyzet.

⁹ 1482: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 161—164. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 84. I.

felét is.¹ Ugyanakkor ugyancsak egyesség útján megszerezte *Precsint* is unokatestvérétől Precsini Lászlótól,² azzal a feltétellel, hogy Precsini Lászlót másutt kárpótolja.³ Minthogy azonban Vrchtepla, Kostelec, továbbá Facsko és *Budinalehota* birtokokra a szomszédos Szulyói-család is igényt jelentett be, sőt — bizonyára elfogadható jogcímek alapján — e család azt is ki tudta eszközölni, hogy a nádor 1496-ban a Szulyóiaknak a kérdéses helységek birtokába való beiktatását el is rendelte,⁴ Podmaniczky János csak erélyes tiltakozással tudta, legalább is egyelőre, meggátolni a Szulyói-család beiktatását.⁵ Ez a per egyébiránt csak 1500-ban ért véget olyanformán, hogy a peresfelek a király által kinevezett békebírák döntése alapján abban egyeztek meg, hogy amennyiben a Szulyóiak egy bizonyos, meghatározott időn belül 200 forintot fizetnek Podmaniczkyknak, akkor megtarthatják *Budinalehotát* és *Alsólehotát*; ellenkező esetben, Podmaniczky János a zálogösszeg lefizetése után lefoglalhatja azokat magának. Ugyanez a döntőbírótság elutasította a Szulyóiaknak Ugrócra, Teplára, Kostelecra és Facskóra vonatkozó követeléseit, azzal az indokolással, hogy igényeiket nem tudták okleveles adatokkal igazolni.⁶

A terjeszkedés tervszerűségének egyik megnyilvánulása volt az a birtokcsere, mely Podmaniczky János és Zápolyai István nádor közt 1496-ban jött létre, melynek értelmében Podmaniczky János a Besztercétől távolabb eső Lédec és Mojtin birtokokat elcserélte *Milochovval*, továbbá *Markuslehotával* és *Harbatinnal*.⁷

¹ 1495: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 258—259. 1498-ban ugyanattól a családtól megszerezte a *budinalehotai* és *alsófalui* részeket is. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 328—330. II. V. ö. 1503: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 392—398. II.

² 1495: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 260—261. II. Lásd azonfelül Podmaniczky-Oklevéltár. I. 264—265. II.

³ 1495: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 265—266. II. A kárpótlás 1508-ban megtörtént. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 545—548. II.

⁴ 1496: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 269., 272—273. II.

⁵ 1496: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 273—274. II. Lásd azonfelül u. o. I. 277—278. II.

⁶ 1500: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 361—364. II. és 364—367. II.

⁷ 1496: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 286—288. II. V. ö. 1504: U. o. I. 407., 418—420. II.

Különösen Milochoy és Markuslehota (Markovec) megszerzése volt fontos, mert ezek révén birtokába jutott a Besztercével nyugaton közvetlenül érintkező hegyvidék, aminek védelmi szempontból volt jelentősége. Ezzel a cserével egyidejűleg indult meg az a per is, mely a Podmaniczky-család kezén 1466 óta lévő Hatnai-féle zálogbirtokok¹ ügyében folyt Podmaniczky János és a Hatnaiak között. A kérdéses birtokok (*Hatna, Prosna, Kallina, Marikovalehota, Klestina*) a Mariková-völgy mellékét Podmaniczky János kezére juttatták volna egészen a morva határig, ami a gyakorlatban annyit jelentett volna, hogy a vártól északra elterülő vidék, talán a Papradno-völgy néhány helységének kivételével, osztatlanul Podmaniczky-birtokká vált volna. A per 1498 őszén indult meg.² Utóbb a Hatnaiak kihaltván, a per alatt lévő birtokok tulajdonjogát II. II. Ulászló király Korlátkői Oszvaldnak adományozta,³ aki viszont 1511-ben e birtokokra vonatkozólag mindenemű jogát átruházta Podmaniczky Jánosra.⁴

A váruradalom kikerekítését célozta a felsorolaton kívül az az egység is, mely Podmaniczky János és a Kvassaiak közt 1501-ben létesült. Podmaniczky János ugyanis a Besztercétől délkeletre fekvő *Kvassó* helység megszerzésére törekedett, mely ebben az irányban a várhoz legközelebb esett. Eleinte a Vág-folyó jobbpartján lévő Lehota (Precsény-Lehota) helységet akarta Kvaszóért cserébe adni,⁵ de azután abban állapodtak meg, hogy a Kvassaiak Kvassó fejében megkapják ugyan Markuslehotát, de viszont, mint praedialisták, szolgálatra kötelesek a besztercei várral szemben.⁶ A vár biztonságát szolgálta Szucsinafalvának eladása is Nádasdy Gáspár részére,⁷ mert egyrészt az érte kapott összeg

¹ 1466 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 55—57., 60—63. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 330—332. II. L. azonfelül I. 441—442. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 603—607. II.

⁴ 1511 : Podmaniczky-Oklevéltár. II. 40—41. II. Ebben az esztendőben az itteni helységekben birtokos más családok is megegyeztek Podmaniczky Jánossal. II. 48—49. II.

⁵ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 367—368. II.

⁶ 1501 : U. o. I. 374—375. 1504 : U. o. I. 407., 416—418. II.

⁷ 1502 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 382—383. II.

megvásárolhatta a Marsovszkiak *plevniki* birtokrészét,¹ másrészt megszerezhetette a vár tövében fekvő *Sebestyénfalva* nevű helység jelentékeny részét is, melyet Nádasdy Gáspár engedett át neki ugyancsak Szucsinafalva fejében.²

Ha a besztercei vár körül elterülő vidék megszerzésére irányuló tevékenység eddigi eredményeit tekintjük, meg kell állapítanunk, hogy Podmaniczky Jánosnak alig másfél évtized alatt jelentékeny mértékben sikerült megnövelnie vára uradalmát. Földesúri jogainak kiterjesztése mindössze délnyugati irányban nem járt eredménnyel, mert a Besztercét Bellussal összekötő régi országút mentén fekvő *Szverepec* és *Viszolaj* nevű helységeknek megszerzése, a Viszolaji-család ellenállása következtében, idáig nem sikerült. Podmaniczky János azonban 1507-ben valamiféle, közelebb nem ismert jogcímen, keresztülvitte, hogy Perényi Imre nádor elrendelte az említett helységek birtokába való beiktattatását. A beiktatás végrehajtása mindamellett az érdekelt felek részéről tanúsított szokatlanul kemény ellenállás miatt nem volt keresztülvihető.³

Mellőzve az apróbb szerzemények felsorolását, melyek Podmaniczky János számára egy-egy helység

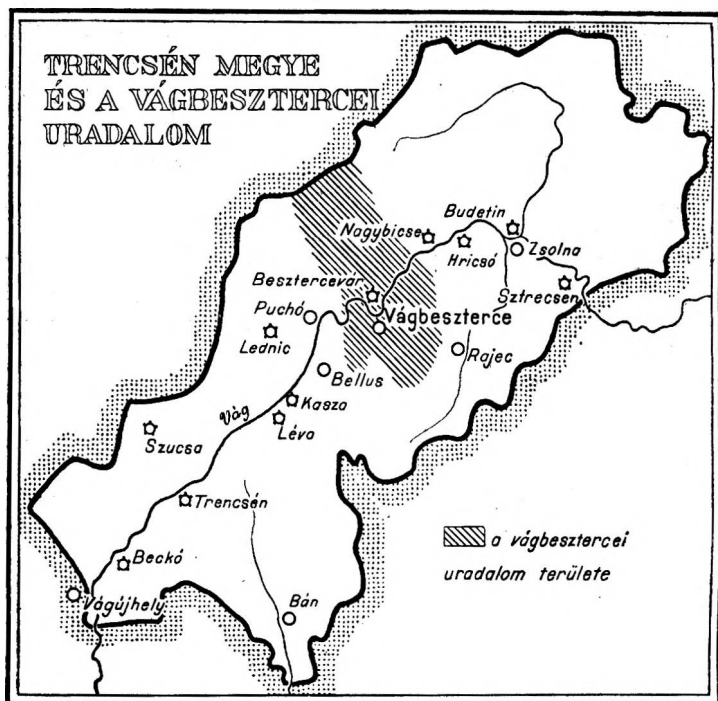
¹ 1502 : U. o. I. 384—385. II. L. azonfelül : 1504 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 413—415. II.

² 1503 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 385—387. 1504 : U. o. I. 403. és 411—413. II. Itt említjük meg, hogy Podmaniczky János 1492-ben királyi adományban megszerezte Horovec, Szucsinafalva és Lehotka nevű helységeket (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 222—223., főleg a jegyzetet. L. azonfelül u. o. I. 223., 224—227. ; I. 235., 238—241.) a bennök rejlő királyi joggal együtt, bizonyára azon a címen, hogy azok 1465 óta atyja birtokában voltak. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 50—51. I.) A birtokba való iktatást 1494-ben rendelték el (u. o. I. 250. I.), de a beiktatásnak többen ellentmondtak. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 251—253. II.) A nádor csak 1496-ban rendelte el újból Podmaniczky Jánosnak a birtokba való bevezetését, miután a tiltakozó érdekeltek elmulasztották a kitűzött tárgyaláson való megjelenést. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 279—280., 289—290. II.)

³ 1507 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 532—534. II. Perényi Imre nádor 1519 október 31-én elrendelte Podmaniczky Mihálynak beiktattatását. (Podmaniczky-Oklevéltár. II. 243—250. II.)

teljes birtoklását tették lehetővé,¹ tény, hogy Podmaniczky Jánosnak szívós és tudatos munkával a besztercei várat egy jelentékeny uradalom központjává tennie sikerült. Ez az uradalom viszont földrajzi helyzeténél fogva nemcsak gazdaságilag, hanem stratégiaileg is nagyfontosságú volt. A besztercei uradalomnak a Vág-

¹ 1504-ben megszerezte *Prota* (Pravotic) helység jobbágytelkeit. (Podmaniczky-Oklevéltár. II. 3—7., 7—10. II.) 1510-ben a budinaléhotai és kiscsernai birtokrészeket. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 583. I.) *Somogy megyében* is voltak kisebb birtokai. (1500 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 402—403. II.) Zálogul bírta a *fejérmegyei Vál* birtok felét is. Erre vonatkoznak a következő adatok: 1511 december 3. Szentgyörgyi Péter országbíró előtt Budán, Podmaniczky János a maga és felesége Margit, továbbá leánya Margit nevében arra kötelezi magát, hogy amennyiben Sömi Józsa fia Gáspár a nekik eladott fejérmegyei Vál birtok feléért a 2000 frt vételárat visszafizetné, ő kész az említett félbirtokot visszabocsátani. Ugyanebben az ügyben 1516 szeptember 17-én ugyancsak

völgyben elfoglalt kedvező helyzete tulajdonosainak is különös jelentőséget biztosított azokban a küzdelmekben, melyek Mátyás király halála után a magyar királyi korona birtokáért megindultak. A Podmaniczkyak ezekben a küzdelmekben Ulászló cseh király személye mellett foglaltak állást, elsősorban kétségkívül azon kapcsolatok erejénél fogva, melyek őket, mint egyúttal morvaországi nagybirtokosokat, a cseh korona viselőjéhez fűzték. De másrészt ők is, mint annyian mások, a magyar-csehmorva perszonális únióban olyan politikai és katonai jelentőségű államszövetséget láttak, mely a török portától fenyegetett Kelet-Európa sorsára döntő befolyást gyakorolhatott és Magyarország helyzetét és ellenállóképességét a Duna-medencében nagy mértékben megerősíthette.

Részleteit annak a tevékenységnek, melyet Podmaniczky János II. *Ulászló megválasztatása* érdekében, majd megválasztatása után kifejtett, közelebbről nem ismerjük.² Csak a királyi kegy számos megnyilvánulását látjuk, melyek arra mutatnak, hogy Podmaniczky János mindvégig II. Ulászló kedvelt hívei közé tartozott s vele szemben a király meglepően bőkezű volt. Nemcsak címekkel és méltóságokkal halmozta el, hanem hatalmas birtokadományokkal is, melyek Podmaniczky Jánost és családját a legjelentékenyebb főrangú családok sorába emelték.

Valóban jelentős birtokgyarapodás lett volna Podmaniczky János számára a *hricsoi és a nagybicsei uradalmak* megszerzése 1494-ben, ha a közte és az érdekelt felek közt erre vonatkozólag kötött egyezmény valódi

Szentgyörgyi Péter országbíró meghagyja a budai káptalannak, hogy Somi Józsa fia Gáspár kérelmére intse meg Szokoly Jánosné Podmaniczky Margitot, hogy 2000 frt lefizetése ellenében a fejérmegyei Vál birtok felét és tartozékait bocsássa vissza, ha pedig ezt megtenni vonakodnék, akkor idézze meg. A budai káptalan néhány nap múlva (1516 szeptember 27-én) jelentette is az országbírónak, hogy Szokoly Jánosnét megidézte. (Valamennyinek eredetije a gr. Erdődy-család galgóci levéltárában. Lad. 53. fasc. 5. nr. 20. Iványi Béla egyetemi tanár szíves közlése.) *Máramarosi birtokaira* (1506.) I. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 478—481. II.

² Podmaniczky János bárói oklevele felemlíti, hogy II. Ulászló megválasztatása után Podmaniczky nagy segítségére volt a királynak katonáival a külső és belső támadások ellen. (Turul, 1891. 58. I.)

és nem csak látszat-egyezmény lett volna. Ismeretes, hogy mindkét uradalom Podmaniczky Balázs családjának birtokában volt, részben 1468 óta. Halála után, felhasználva Podmaniczky Balázs fiörökösének Vencelnek, vagy máskép Lászlónak kiskorúságát, mindkét uradalmat megszerezte Tettauer Vilmos királyi zsoldban álló kapitány. Mikor azonban Podmaniczky Vencel elérte a nagykorúságot, első teendői közé tartozott tiltakozni Tettauer birtoklása ellen, de tiltakozása mitsem érven a gyakorlatban, Hricsó és Nagybicse tulajdonjogát egyszerűen átruházta Podmaniczky Jánosra 1494-ben.¹ Ez az átruházás azonban színleges volt; abból ugyanis, hogy Zápolyai István nádor 1497-ben akként rendelkezett, hogy Tettauer Vilmos fiörökösei adják vissza Hricsót és Nagybicset tartozékaikkal együtt Podmaniczky Vencelnek,² csak arra lehet következtetni, hogy az 1494-i jogátruházás merő formáság volt, mely azt a célt szolgálta, hogy a kérdéses uradalmak Tettauer Vilmostal szemben a Podmaniczky-család számára biztosíttassanak. Mihelyt azután Tettauer Vilmos elhalt, Podmaniczky János a jogátruházást meg nem történné tekintette, mire a nádor is megtehetette a szükséges intézkedéseket Podmaniczky Vencel tulajdonjogának érvényesítése érdekében.

Lednice vára 1466 óta volt — legalább is papiroson — a Podmaniczky-család birtokában, mint zálogbirtok.³ A vár tartozékaival együtt azért volt reájuk nézve kiváló fontosságú, mert a besztercei és a lednicei uradalom összefüggő birtoktestet alkotott, sőt közvetlen szomszédságba jutott a család brumovi uradalmával is. Érthető tehát, hogy nemcsak Podmaniczky László igyekezett megtartani ezt a zálogbirtokot, hanem fia János is, sőt ez utóbbi, a király kegyeit felhasználva, egyenesen a lednicei uradalomnak örökjögű megszerzésére törekedett. 1504-ben ki is esközölte, hogy II. Ulászló király Lednicét tartozékaival

¹ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. LIX. I. és I. 257. I.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 299., 303—306. II.

³ A vár történetének áttekintése Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XL—XLI. II. V. ö. a Hg. Batthyány—Strattmann-család köpcsényi lt. lad. 20. f. 4. nr. 34. Azonfelül Országos Levéltár. Dl. 17,714., 17,715., 17,752., 19,519. (Fekete Nagy Antal egyetemi magántanár közlése.)

együtt neki adományozta.¹ A beiktatás azonban nem ment simán, mert a beiktatás ellen az arra kitűzött napon többen tiltakoztak,² köztük Korompai Nehéz Péter özvegye, Zsófia asszony is, akinek férje 1466-ban Lednicét, melyet maga is csak zálogban bírt, Podmaniczky Lászlónak elzálogosította.³ Podmaniczky János azt képzelte, hogy ha megfizeti az özvegynek azt a zálogösszeget, mely annakidején Lednice fejében Korompai Nehéz Péternek volt megállapítva, akkor az özvegy le fog mondani a Lednicére vonatkozó minden jogáról, az ő javára. Az özvegy azonban nem volt hajlandó elfogadni ezt a megoldást, bár arra királyi rendelet is utasította;⁴ de mivel úgy látta, hogy a hatalmas Podmaniczky Jánossal szemben aligha lesz módjában helytállani, a várra vonatkozó minden igényét átruházta Ráskai Balázs királyi tárnokmesterre, aki természetesen vállalta a per folytatását.⁵ Innen van az, hogy amidőn Podmaniczky János kieszközölte az új beiktatás elrendelését a királynál, Ráskai Balázs annak is ellentmondott.⁶ A per további részleteit nem ismerjük, nem tudjuk, hogy megtartotta-e Podmaniczky János továbbra is Lednicét, vagy pedig kénytelen volt azt kezéből kiengedni. Minden valószínűség a mellett szól, hogy mindaddig, míg Podmaniczky János élt, a vár és tartozékai, legalább is zálogbirtokként nála maradhattak; halála után (1514) azonban, különösen mivel csak kiskorú örökösei voltak, Lednice kiesűszott a család kezéből. 1525-ben II. Lajos király azt Ákosházi Sárkány Ambrusnak és testvéreinek adományozta.⁷

Ellentmondást váltott ki II. Ulászlónak az a

¹ 1504 március 4. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 404—406. ll.

² 1504 április 16. U. o. I. 407—411. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLI. l. „Castrum Lednycze vocatum in comitatu Thrinchiniensi habitum egregio condam Petro Nehez de Korompa titulo pignoris inscriptum“ etc. 1504 május 1. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 421. l.

⁴ 1504 május 1. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 421—423. ll.

⁵ 1506 november 6. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 499—500. ll.

⁶ 1507 január 15. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 503., 512—514. ll.

⁷ 1525. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 364—367. ll.

rendelkezése is, mellyel *Sztrecsen várát*, továbbá *Zsolna városát* és a turócmegyei *Szucsán várát* tartozékaikkal együtt 1508-ban Podmaniczky Jánosnak adományozta.¹ E várak és a hozzájuk tartozó uradalmak részben Kinizsi Pál özvegyének kezén voltak zálogban, aki ekkor már Horváth Márk volt horvát bánnak volt az özvegye. A beiktatás alkalmával az eddigi zálogtulajdonosok erélyesen tiltakoztak a király által elrendelt beiktatás ellen² s ennek következtében azt nem lehetett végrehajtani.

Bármilyen nagy értékeket képviseltek is pillanatnyilag az említett zálogbirtokok, melyek közé az utóbb Koriátkői-családnak adományozott *Budetint* is számíthatjuk,³ azok birtoklása végeredményben mégis csak bizonytalan volt, mert azokat bármikor megtámadhatták perrel és mert bármikor változtathattak tulajdonost. Ez az oka annak, hogy mivel az adott körülmények között nem volt lehetséges Trencsén megye területén nagyobb uradalmak megszerzése a sok ellentétes érdek miatt, Podmaniczky János, sok tekintetben atyja példáját követve, egyáltalában nem válogatott, ha birtokszerzésre alkalom és lehetőség kínálkozott az ország területének bármelyik részén.

1508-ban királyi adományban megszerezte az aradmegyei *Ötvenablakú*, a békésmegyei *Szentandrás*, *Csabacsüd*, *Szentetornya*, *Királyság* és a csanádmegyei *Donát-tornya* nevű birtokokat, melyek Korvin János fiának, Kristófnak halálával a koronára szállottak.⁴ Úgy látszik azonban, hogy ennek az adománylevélnek kieszközlése körül visszaélések történhettek.⁵ Az oklevélben említett Dobozi Dánfy András ugyanis, akinek Korvin János — ugyancsak ennek az oklevélnek a tanúsága szerint — a fenti birtokokat adományozta s akinek

¹ 1508. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 559—561. II.

² 1508 október 19. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 565—568. II.

³ V. ö. 1510. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 603—607. II. A Koriátkői-család tényleges birtoklására azonban nincs adatunk.

⁴ II. Ulászló adománylevele 1508 június 13. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 551—553. II.

⁵ L. *Karácsonyi János*: Békés megye története. I. 223—224. II.

halála után ugyanazok a birtokok Korvin Kristófra szállottak, még 1495 táján elhalt;¹ ennek következtében Dánfy halálával a kérdéses birtokoknak Korvin Jánosra² kellett volna visszaszállaniok, aki különben 1490-ben Dánfyt a Mátyás király által adományozott birtokokban megerősítette s nem Korvin Kristófra, aki akkor, mikor Dánfy meghalt, meg sem született. Érthető tehát, hogy Podmaniczky Jánosnak és a vele együtt adományban részesülő Horváth Jánosnak beiktatása nagy ellenállással találkozott, sőt ezek tulajdonképpen soha nem is jutottak a most nekik adományozott helységek tényleges birtokába.³

Podmaniczky János 1508-ban, talán a Gúthi Ország-h-rokonság címén, adományt eszközölt ki a királytól a maga és bethleni Bethlen Miklós számára, melynek értelmében közös birtokként megkapták Gúthi Ország-h Sebestyén özvegyének, Vizaknai Margit asszonynak vagyonából a Fehér megyében fekvő *Bolya*, *Hidegvíz*, *Szline* és *Ladamos* helységeket más rész-birtokokkal együtt.⁴ Minthogy azonban ezek a birtokok már évekkel előbb az erdélyi káptalan tulajdonába jutottak,⁵ a káptalannak módjában állott megvédelmezni érdekeit az új adományosokkal szemben. Valószínűnek kell tartanunk, hogy ennek az adománylevélnek a gyakorlatban nem volt jelentősége.

Hasonlíthatatlanul többet ért ennél annak a királyi adománynak a kieszközlése, melynek erejénél fogva 1510-ben megszerezte a hunyadmegyei *Aldiód* (Algyógy) városát tartozékaival együtt. Ez az uradalom *Korvin Jánosé* volt, kinek halála után gyermekeire

¹ *Karácsonyi János* : i. m. II. k. 41. l.

² Itt említjük meg, hogy 1502 május 31-én Korvin János Szentgyörgyi Péter országbíró, Bornemisza János kincstárnokot és Podmaniczky János kamarást 8000 frt lefizetéséről nyugtatja. (Gr. Erdődy-család galgóci lt. Lad. 28. fasc. 15. nr. 1. Iványi Béla egyetemi tanár szíves közlése.) Erre vonatkozólag l. *Schönherr Gy.* : Hunyadi Corvin János. 252. l.

³ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 553. l. V. ö. II. Lajos király 1520 június 2-i rendeletével. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 271—274. ll.

⁴ 1508. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 569—570. ll.

⁵ L. *Beke Antal* : A kolozsmonostori konvent levéltára, Budapest, 1898. 82., 86. ll. és *Beke Antal* : Az erdélyi káptalan levéltára. Budapest, 1892. II. füzet, 158., 162. ll.

szállott, de midőn azok is elhaltak (1505 és 1508), Radul havasalföldi vajda kapta adományul azért, hogy Magyarországhoz csatlakozott.¹ 1508-ban azonban Radul is elhalt² s az ekként a koronára szállott birtokot, mely 13 egész faluból és öt részbirtokból, illetőleg pusztából állott,³ Ulászló király Podmaniczky Jánosnak adományozta, részint hű szolgálatai jutalmául, részint azon 7 ezer aranyforint fejében, amellyel neki a király, salláriumá címén, tartozott.⁴ A beiktatás ugyanazon év vége felé minden ellentmondás nélkül megtörtént.⁵ Ez volt az első eset Podmaniczky János életében, hogy ellentmondás nélkül jutott egy nagyobb uradalom birtokába. Az aldiódi uradalom értékes birtok volt, hiszen mindig előkelő tulajdonosai voltak, de Podmaniczky Jánosra nézve csak viszonylagos értékkel bírt. Aldiód messze esett nemcsak Trencsén megyétől, hanem Budától is, ahová Podmaniczky Jánost kamarási teendői kötötték, azonfelül erdélyi kapcsolatai sem voltak. Amikor tehát alkalma nyílt megfelelő árért eladni ezt az uradalmat, azt el is adta. Lehet, hogy az adomány kieszközlésének is ez volt az igazi célja. Aldiódot 1511 őszén *Szobi Mihálynak* és feleségének Dessewffy Zsófiának kezén találjuk, akiket a kolozsmonostori konvent ellentmondás nélkül vezetett be az uradalom birtokába.⁶

Korvin Jánosé volt annakidején a szlavóniai Zagoria kerületben fekvő *bélai* és *trakostyáni* váruadalom is. Mindkettőt *Korvin János* gyermekei, illetőleg özvegye Frangepán Beatrix örökölték. Az özvegy utóbb György brandenburgi örgrófnak lett a felesége, de mikor 1510 elején elhalt,⁷ Korvin János után örökölt összes

¹ *Csánki Dezső*: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában. V. k. (Budapest, 1913.) 55. l.

² *J. Chr. Engel*: Geschichte des ungrischen Reichs und seiner Nebenländer. IV. 1. (Halle, 1804.) 190. l.

³ *Csánki*: V. 55. és Podmaniczky-Oklevéltár. II. 37. l.

⁴ 1510 januárius 1. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 576—578. ll.

⁵ 1510 december 18. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 609—613. ll.

⁶ A kolozsmonostori konvent jelentése 1511 október 10. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 36—40. ll. *Csánki*: V. 55. l.

⁷ *Schönherr Gyula*: Hunyadi Corvin János. Budapest, 1894. 313. l.

birtokai a koronára szállottak. Podmaniczky János kevéssel a Frangepán Beatrix haláláról vett hírek után megtette a lépéseket az említett két uradalom megszerzésére és mivel nagy kegyben állott II. Ulászlónál, törekvése teljes sikerrel is járt. Az 1510 április 25-én kelt királyi adománylevél Béla és Trakostyán várakat neki, továbbá feleségének Csáky Margitnak és Margit nevű leányának juttatta, annyival is inkább, mert Podmaniczky János kötelezettséget vállalt arra vonatkozólag, hogy Jajca vára fenntartási költségeihez ezer forinttal hozzájárul.¹ Azonban a két szlavóniai várral szemben is az volt a helyzet, mint volt az erdélyi aldiódi uradalommal szemben : t. i. távol estek Podmaniczky János szokott tartózkodási helyeitől, azonfelül pedig új tulajdonosukat semmiféle különleges érdek nem fűzte Szlavóniához, vagy Szlavónia jelentősebb családjaihoz. Amikor tehát Gyulay János a különben bonyolult tulajdonjogú *Trakostyán* és tartozékai fejében 700 aranyforintot ajánlott fel az új tulajdonosnak, Podmaniczky János készségesen elfogadta ezt az ajánlatot, mely őt könnyen szerzett jelentékeny összeghez juttatta, sőt kieszközölte ahhoz a királyi jóváhagyást is.² *Béla vára* és tartozékai egyelőre megmaradtak Podmaniczky János kezén. Később Gersei Pethő Ferenc megvásárolta tőle ; legalább a somogyi konvent által 1514 június 26-án kiállított oklevélből³ egyébre nem lehet következtetni.

Ha mindezek után Podmaniczky János szívéosan folytatott birtokszerzési tevékenységének eredményeit összefoglaljuk és kirekesztjük azokból a felesége révén szerzett birtokokat,⁴ akkor meg kell állapítanunk,

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 584—586. II.

² 1510 június 22. U. o. I. 597—602. II. V. ő. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 29—33. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 96—99. II.

⁴ Ilyen volt Szakállos, Vámosmikola, Peröcsény hontmegyei birtokok fele. E birtokok másik fele Podmaniczky László feleségéé, Lévai Cseh Ilonáé volt. (1478 : Podmaniczky-Oklevéltár. I. 129—131. 1482 : I. 159—160. 1490 : I. 210. L. azonfelül I. k. XLV., XLVII. II.) Podmaniczky János és felesége 1492 óta bírták zálogban az említett helységeket, (Podmaniczky-Okl. I. 213—214. I.) 1504-ig, amikor is Lévai Cseh Zsigmond vissza akarta azokat váltani. (I. 423., 435—

hogy Trencsén megye területén kívül úgyszólván sehol máshol nem tudott gyökeret verni, mert vagy beiktatása nem sikerült, vagy pedig maga adott túl hamarosan az új szerzeményeken, melyekhez semmiféle családi vagy más érzelmi kötelékek nem fűzték, s amelyek legfeljebb jól hasznosítható alkalmi üzletek voltak számára. Attól az időtől fogva azonban, hogy királyi kamarássá lett s mint ilyennek, lehetőleg a király környezetében kellett tartózkodnia,¹ észrevehető az a törekvése, hogy valahol a *királyi székhely környékén* is tegyen szert olyan birtokra, honnan minden nagyobb készület és fáradság nélkül, bármikor megjelenhessen az udvarban. Ezért szerezte meg zálogbirtokként az Újszász közelében fekvő *Szele, Györgye és Félegyház* nevű birtokokat, illetőleg birtokrészeket, melyek valamikor Garai Jóbnak, Garai László nádor fiának voltak a birtokai. Garai Jóbban kihalván (1482 körül) a Garai-család, birtokai a koronára szállottak. E birtokok Podmaniczky János halála után azonban mások kezére jutottak.²

Az említett indítók vezette akkor is, midőn ugyancsak zálogban megszerezte a premontreieknek Szent Mihály arkangyalról nevezett prépostságától a Budától északnyugatra fekvő *Borosjenő*,³ melynek közelében azután 1513-ban szőlőt vásárolt.⁴ Nem lehetetlen, hogy az volt később a terve, hogy Borosjenőből, továbbá a korábban megvásárolt kisszántói és hidegkúti birtokokból⁵ idővel nagyobb uradalmat létesítsen. Terveit

438.) Az e miatt támadt per 1507-ben ért véget olyanformán, hogy Podmaniczky János elfogadta a fenti birtokokért járó zálogösszeget. (I. 525—526. II.)

¹ 1508-ban Budán 400 aranyért egy kőházat vásárolt. *Br. Nyáry Albert*: A modenai Hyppolit-codexek. Századok, 1874. 8. l. Az erre vonatkozó oklevél a Podmaniczky-Oklevéltár. II. 71—72. II.

² V. ö. János király 1530 április 24-i oklevelével. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 433—434. II. L. azonfelül 1522: II. 277—280. II.

³ L. II. Lajos király 1525 február 22-én kelt rendeletét. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 336. l. L. azonfelül: II. 361—364. II.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 77—78. II.

⁵ 1508: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 535—538. II. Kisszántó és a temesmegyei Doboz helységek miatt 1521-ben is folyt a per. (Podmaniczky-Oklevéltár. II. 275—277. II.) 1526-

azonban — úgy látszik — váratlanul bekövetkezett halála miatt nem tudta megvalósítani.

Podmaniczky János nemcsak nagy vagyonszerző volt, hanem sokfelé tekintő szervező is. Atyjának elgondolását, hogy a besztercei váruradalmat területileg kiépítve, a Vág völgy egyik katonai és gazdasági központjává kell tenni, tulajdonképpen sohasem tévesztette szeme elől. Erre mutattak már ismertetett birtokszerzéseit, melyekben lehetetlen fel nem ismerni a tervszerűséget; de ugyanezt célozták azok a kísérletek is, melyek a vár szomszédságában élő *kisbirtokos elemnek a vár szolgálatába* állítására irányultak. 1491-ben Karthuz Vencel és Jeromos arra kötelezték magukat, hogy a besztercei várhoz tartozó *Pocsarovalehota* nevű birtok fejében, melyet Podmaniczky Jánostól kaptak, szolgálni fognak a besztercei vár mindenkori urának.¹ 1498-ban Szaniszló *kislednici soldész* őri szolgálatra kötelezte magát a Kisdomanishál elfolyó patak mentén, de ennek fejében Podmaniczky Jánostól a maga és családja számára védelmet nyert.² 1501-ben a Kvasaiak, cserében Markuslehotáért, átengedték *Kvassó* nevű birtokukat Podmaniczky Jánosnak, kívül, nemkülönbben a besztercei várral szemben mint praedialisták, szolgálatra kötelezték magukat.³ Mindezek szórványos adatok ugyan, melyekből nem szabad egy hűbérserű szervezet tényleges fennállására következtetni, de annyit viszont fel lehet tételezni, hogy Podmaniczky János ennek valamilyen formáját besztercei váruradalmában megvalósítani törekedett. A fenti példák erre mutatnak.

Arra vonatkozólag, hogy Podmaniczky János Vág-besztercét a Vág völgy egyik *gazdasági központjává* akarta fejleszteni, közvetlen adataink vannak. A városnak (oppidum) földrajzi fekvése főleg kereskedelmi szempontból volt fontos. Utak és völgyek futottak össze Besztercénél, vagy közvetlen szomszédságában,

ban új adományképpen Podmaniczky Ferenc Ádámnak és Podmaniczky Mihálynak és fiainak jutott. (1526 február 6. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 374—375., 376—378., 379—384. ll.)

¹ 1491 május 30. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 211—212. ll.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 313—314. ll.

³ 1501. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 374—376. ll.

melyek távolabbi vidékek mezőgazdasági vagy ipari termékeinek közvetítésére alkalmasak lévén, már a korábbi időkben is bizonyos jelentőséget adtak Besztercének. A fejlődés lehetőségeit a Podmaniczkyak felismerték, ez volt az oka annak, hogy egyrészt a vár tartozékainak gyarapításával növelni akarták vonzási területét, másrészt időszerű intézkedésekkel a város fejlődésének akartak nagyobb és maradandóbb lendületet biztosítani. Erre azért is volt szükség, mert a város a Giskrával folytatott harcok idején sokat szenvedett, lakossága megfogyatkozott s fejlődésében határozott visszaesés állott be.¹ 1506-ban a besztercei magisztrátus és Podmaniczky János, mint földesúr között olyan *eggyesség jött létre*, mely nagyobb önállóságot és mozgási lehetőségeket biztosított a város hatóságának. Az egyezmény mindenekelőtt megállapította, hogy a közügyek gondozása a város 52 tekintélyesebb, házzal és földdel bíró polgáraiból álló testület hatáskörébe tartozik; közülök kell évenként választani a bírakat és az esküdteket. A testületet ez az irányító szerep azért is megilleti, mert egyedül e testület tagjai viselik a közterheket. A köztelherviselés címén élvezi az 52 polgár a borkimérés és a pálinka-, sörfőzés stb. jogát is, természetesen bizonyos előírások szerint. A húsvágást, a városi jövedelmek bérbeadását, a befolyó városi jövedelmekből a kölcsönfolyósítást magánosok részére kereskedés céljából, a város falainak védelmében és karbantartásában való részvételt, a különféle kézművesek (posztósok, kovácsok stb.), továbbá a zsellérek és más szegényebb elemek tartózkodási helyének s életmódjának, végül a vadászat, halászat jogának szabályozását ennek a testületnek a hatáskörébe utalták. A város szinte teljes mentességet nyert a földesúri robot és vármunka alól, s az elnyert önkormányzat fejében csak évi 100 forintot és némi természetben való járandóságot volt köteles fizetni. Az igazságszolgáltatás tekintetében arra irányult a városi hatóság törekvése, hogy a várost

¹ „Considerantes inopiam, egestatem seu ruinam et quasi omnimodam desolationem dicti oppidi nostri Byztrichensis penes fluvium Wagh“ etc. olvassuk az 1506 januárius 9-i oklevélben. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 470. l.

a főbenjáró esetek kivételével Korpona városától¹ függetlenítse.²

Az egyezmény ezen vázlatos tartalmi ismertetésének tanúsága szerint Podmaniczky János jelentékeny anyagi áldozatot hozott akkor, amidőn némi tiszteletdíj és természetben való járandóság fejében lemondott földesúri jogainak gyakorlásáról és a városi ügyek intézését teljesen a polgárookra, illetőleg a kebelükből választandó hatóságra bízta. De viszont kétségtelen, hogy az ekként létrejött önkormányzat megadta a további fejlődés lehetőségét s Podmaniczky János arra is számított, hogy a város fejlődése révén megtalálja majd számításait is. Hogy a remélt fellendülés mégsem következett be, annak az volt az oka, hogy Mohács után a Vág völgye évtizedeken át harcszintér volt, ahol szembenálló érdekek folytattak elszánt küzdelmet egymással. E küzdelmek során a Vág völgyben is minden visszafejlődött.

Azok a kedvezmények, amelyeket ugyanez időtáiban Podmaniczky János *besztercei zselléireinek és jobbágyainak*,³ továbbá *borosjenei és hidegkúti jobbágyainak*⁴ kieszközölte, arra mutatnak, hogy benne volt érzék jobbágyainak a sorsa iránt és hogy azok terhein könnyíteni igyekezett, már csak azért is, hogy elejét vegye a jobbágyok vándorlásainak és így a munkáskezek esetleges hiányának. A jobbágyoknak biztosított kedvezmények révén meg akarta szüntetni a körükben

¹ Korponára, mint felebbviteli törvényszékre l. gr. *Teleki József*: Hunyadiak kora Magyarországon. VI. k. 1. rész. (Sajtó alá rendezte Szabó Károly. Pest, 1863.) 211. l. Zsolnára vonatkozólag. *Turócszentmártonra*: u. o. VI. 1. 297. l. *Privigyére*: u. o. VI. 1. 230. l. a Magyar Tud. Értekező. I. 129. l. *Csetnek*: u. o. VI. 1. 312. l. *Zólyomlípese*: u. o. VI. 1. 314. l. Különösen pedig *Sbornik Muzeálnej Slovenskej Spolocnosti*. XXV. (1931.) évf. melléklete 39. l. *Pojník*: u. o. VI. 1. 312. l. L. azonfelül *Cserny József*: Korpona városának ismertetése. Magyar Tudományos Értekező. I. (1862.) 32. l.

² Az egység oklevele közzétéve Podmaniczky-Oklevéltár. I. 470—478. II. Itt említjük meg, hogy II. Ulászló király 1511 március 30-án megerősítette a Vágbeszterce város kiváltságaira vonatkozólag a XV. század folyamán kiadott okleveleket. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 23—26. II.

³ Buda, 1507 március 12. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 518—519. II.

⁴ 1508 április 9. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 535—538. II.

itt-ott mutatkozó nyugtalanságot és izgatottságot is, melyet a közelmúltban lezajló németországi nagy parasztforradalmak¹ idéztek elő, különösen az ország nyugati vidékein.

Mindaz, amit Podmaniczky János birtokszerzéseivel kapcsolatban, ha vázlatosan is, előadtunk, Podmaniczky János tevékenységének csak egyik, bár igen fontos fejezete. Életének igazi jelentősége azonban nem ebben áll, mert a vagyongyűjtésre és főleg a birtokszerzésre irányuló készség többé-kevésbé e kor minden fiában ki volt fejlődve, hanem *közéleti pályájában*, mely egy szívós akaratú, céljai felé tudatosan haladó és az érvényesülés útjait sikerrel járó főúr életének pályája.

Említettük már, hogy Podmaniczky János pályájának emelkedésében döntő tényező volt az a körülmény, hogy kezdet óta Ulászló megválasztása mellett foglalt állást és azután mindvégig kitartott mellette. Királya hálás volt iránta a tanúsított hűségért, amit már ismertetett adományaival eléggé kimutatott; de gondja volt arra is, hogy hű szolgáját minél szorosabban kapcsolja magához, családjához és udvarához is. Podmaniczky Jánost 1498 óta *a király kamarásai között* találjuk,² ami annyit jelentett, hogy most már az udvari személyzet létszámába tartozott és mint ilyen, a király személye, illetőleg családjá körül teljesített szolgálatokat. A kamarási tisztség ennél fogva a király bizalmának volt a jelképe és viselői az ő meghitt emberei közé tartoztak.³ Nagyobb szerep jutott a kamarásoknak *II. Ulászló király házassága* (1501) óta, mert ettől fogva az udvari élet mozgalmasabb és színesebb lett, s az udvari életben a többnyire gazdag és előkelő nemesi családokból származó kamarásokra, akiknek a száma nem volt meghatározva, különféle teendők váraakóztak. Ők voltak az udvari ünnepségeknek, a pompás felvonulásoknak díszei, akiket a tömegek mindenkor megbámultak. Életmódjuk természetesen költséges volt, s bizonyára

¹ V. ö. Márki Sándor : Dózsa György. Budapest, 1913. 137. s köv. ll.

² 1498 november 7. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 329. l. *Fógel József* : II. Ulászló udvartartása. Budapest, 1913. 65. l.

³ V. ö. Csánki Dezső : I. Mátyás udvara. Századok, 1883. 535. l. *Fógel József* : i. m. 61. l.

ez szolgált legtöbbjük számára jogcímül arra, hogy maguk számára különféle birtokadományokat eszközöljenek ki. Podmaniczky János is azóta részesült nagyobb birtokadományokban, mióta kamarási szolgálatokat teljesített, s azóta kapott fontosabb feladatokat is. Ilyennek tekinthető 1499-ben a *zágrábi püspökség birtokainak kormányzóságával* való megbízatása. A püspökség 1499 április 15-e óta üres volt, s csak 1500 tavaszán töltötték azt be Baratin Lukácssal.¹ A sedis vacantia tartamára Buthkay Péter somogy megyei főispán² és Podmaniczky János kamarás kezelték a püspöki vagyont,³ ami valószínűleg jövedelemmel is járt. Megnövekedett tekintélyére mutat, hogy 1500 májusában azok között az egyházi és világi főméltóságok közt találjuk, akik kezességet vállaltak az Orszáld zágrábi püspök hagyatékából *Jajca várának* felszerelésére és védelmére felvett kétezzer forintnyi összeg visszatérítéseért.⁴

A király és a királyné udvarában és az ő személyük körül teljesített sokféle és a kamarási tisztség természetéből folyó szolgálat mellett Podmaniczkynak kétségkívül számos más olyan munkakör és különleges feladat jutott osztályrészül, melyek megoldása hűséget, odaadást, ügyességet és intelligenciát követelt tőle. Erre különösen akkor nyílt alkalma, amikor Ulászlót 1504 elején szélütés érte s Korvin János pártja is erősen mozgolódott, hogy Korvin Jánost nádorrá tegye. Nádorrrá való megválasztását nehezen sikerült meg-
hiúsítani.⁵ Máskép nem tudjuk megmagyarázni azt az

¹ *Borovszky Samu*: Baratin Lukács. Századok, 1900. 831—834. II. és Podmaniczky-Oklevéltár. I. 345. I. — 1499-ben egyébként Podmaniczky János tagja volt annak a bizottságnak is, mely Székely Jakabbal akart megegyezni. (*Schönherr Gyula*: Hunyadi Corvin János. 247. I.)

² 1496-ban kapott címerbővítést II. Ulászlótól (Turul, 1906. 17—18. II.), kinek régi hívei közé tartozott.

³ A császári káptalan 1500 február 25-i oklevele. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 343—344. II.

⁴ 1500 május 15. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 345—350. II.; I. különösen a 350. I. jegyzetét.

⁵ *Schönherr Gyula*: i. m. 295. s köv. II. Megjegyzendő, hogy az 1505-i rákosi végzést Podmaniczky János is aláírta. (*Jászay Pál*: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. I. 156. I.)

idáig szokatlan rangemelést, amely őt és családját a bárói ranghoz juttatta.

A bárói oklevél szövege a következő :

Nos etc. Ad perpetuam rei memoriam volumus pervenire, quod cum nil aptius, nihil et accomodius ad retinendam amplitudinem imperiumque propagandum constitui posse, veterum omnium sapientum et gravium virorum iudicio traditum sit, quam si principes et reges in eos, qui reliquis virtute atque industria praestant, se se munificos ac liberales exhibeant et quos verae laudis sectatores clarissimorumque facinorum aemulos intuentur, hos mirificis gloriae titulis claros et insignes reddant, non minoris esse ducentes gloriosum aliquem et celebrem ex praeclare gestis facere, quam si seipsos eisdem artibus altius eveherent. Horum nos praeceptis et rebus insistere cupientes, quos veris laudibus et ingenuis moribus atque splendissimo illustrium virtutum ornatu praeditos cognoscimus, hos nimirum, ne praemio suo virtus fraudata videatur, ad splendidioris nominis decus inducere studemus. Eo enim latius nominis nostri splendorem diffundere videbimur, quo in plures benemeritos et laude dignos benefici deprehendimus, nam tanto clarius liberalitatis gloria fulget, quanto munificentiae dona latius patentiusque extenduntur. Haec enim remunerandi ratio, ut regni decus magis magisque apud externos propagat et subditos ad res egregias obeundas his propositis praemiis acrius vehementiusque inflamat. Idcirco animo saepe diuque revolventes sedula et fidelia servitia, quae nobilis *Johannes de Podmanin* cubiculariorum nostrorum regalium magister per tot continuos annos, a primo huius nostri regni Hungariae exordio, in variis ac difficilibus rebus nobis exhibuit, nullis neque rebus, neque persona suis parcendo, in omni fortunae casu nobis adhaesit et omnia adversa pro nobis et penes fidem ac integritatem suam magno semper animo subire non dubitavit, maxime vero dum civilibus discordiis omnia in hoc regno nostro fluctuarent et armis hostilibus regnum undique circumsonaret, idem nostros ductus nostraque auspicia secutus, cum plerisque equitibus, quos propriis opibus alebat, partes nostras strenue viriliterque tutatus est. Cuius postea virtutis fideique esse...in dies magis ac magis spectandum (?) videbatur.

Cum *ecclesiae Zagradiensis*, quae tunc praesuli erat viduata, moderamen commissemus, non modo in ipsius episcopatus bonorumque suorum fidei conservatione et tuitione praeclare se ac optime gessit, verum etiam castro nostro *Jaitza*, quod saepius ingenti periculo laborabat, saepius magnae salutis fuit. Nam cum illud aliquotiens victualium inopia premeretur et Turci ingenti manu omnem commeatum intercipere conarentur resque ob hoc in discrimen esset abducta, ipse *Johannes* animadvertens non parvum periculum imminere, strenue ac alacriter, exiguo licet equitatu adiutus, tantum oppidanis

rerum ad victum necessariorum invexit, ut omnis obsidionis timor penitus tolleretur. Haec ubi et alia quamplura egregia sapienterque ab ipso suscepta ac gesta comperimus, eundem in nostrum domesticum contubernalem et cubicularium ascivimus, nostri scilicet corporis curam suae fidei et probitati concedentes. In quo quidem munere ita se gessit et eo studio,

A PODMANICZKY-CSALÁD BÁRÓI CÍMERE.

(Földy Doby Antal: Podmaniczky-család 10. l.)

industria, sollertia, integritate nobis inservivit, ut suis meritis exigentibus ad altiora provehi meruerit. Quapropter eum ceteris nostris *cubiculariis praefectum magistrumque* praeposuimus, quo quidem magistratu in hunc praesentem diem cum ingenti sua laude praefungitur adeoque nos sedulitate servitiorum suorum quotidie devincit, ut ad eum ornandum et clarioribus titulis stemmateque insigniori cumulatus et splendidius

illustrandum singularem curam habere cogamur. Quamvis itaque etiam alioquin ex clara et insigni prosapia sit oriundus, tamen ampliori ipsum titulo et nomine statuimus honestandum, cum praesertim non modo a fidelium servitiorum sedulitate, verum etiam a maximarum virtutum cultu, animorum dexteritate, a rerum gerendarum prudentia, a reliquis denique corporis animique dotibus nostrae Celsitudini meruerit commendari.

Decrevimus itaque et constituimus ipsum *ordini, numeroque baronum* adiacere et annectere, quo ad cetera virtutum et probitatis officia persequenda habilior et promptior reddatur. Animo igitur deliberato nostraque ad haec certa accedente voluntate et scientia, praefatum *Johannem* eiusque *filium L.*¹ quinimo servitiorum ipsius contemplatione etiam *suos fratres L. et L. prolemque* horum rite et legitime aut iam natam, aut in posterum nascituram, de regiae nostrae potestatis plenitudine, de consensu et beneplacita voluntate illustrissimae *dominae Annae reginae* consortis nostrae carissimae praelatorumque et baronum nostrorum huius regni consilio in barones nominamus, eligimus et creamus coetuique baronum ascribimus et annumeramus et in evidentius signum huius nostrae erga ipsum *Johannem* eiusque *filium fratresque* suos praefactos gratiae et benevolentiae eidem *Johanni* filioque ac fratribus suis praedictis, haec armorum insignia, quae in parte nostra avita et paterna arma existunt:

Scutum scilicet aurei coloris, in cuius medio aquila alba capite superne porrecto, alis expansis ac corpore in longum producto collocatur, os ita apertum gerens, ut ex rostro patulo et hyante lingua latius exorta aliquid lambere et quasi auras captare videatur, pedibus autem ad terram demissis et unguibus curvis et adnutis (?), quasi vestigio nititur et stantis atque erecti corporis pre se fert imaginem; que cum tota lacteo colore niteat, stolla tamen aurea inter utrasque alas interiecta pectus undique in modum fascie circumligat. Cui quidem clipeo galea imminet, ex cuius vertice ala suis fulcita coloribus consurgit, deindeque mixti flores tamquam flato violentiori agitati hinc inde circumfunduntur.

Animo ita deliberato et ex certa nostrae Maiestatis scientia duximus dandum et concedendum eaque arma nostra ex superabundanti nostra erga eos gratia communicanda decernentes per expressum et annuentes, ut ipse *Johannes* ac filius et fratres sui praefati universique ipsorum haeredes, ac tota posteritas legitima ab his ipsis progressa et propagata, his armis et insignibus libere ac publice pro ipsorum arbitrio in bellis, duellis, hastiludiis, torneamentis, bandieriis ceterisque omnibus exercitiis militaribus et actibus ioco vel serio ineundis, in sigillis, etiam signis, anulis, papilionibus, foribus, monumentis, ac aliis omnibus rebus et actionibus consuetis uti semper et frui possint, adiacentes insuper et annuentes,

¹ A Jászóvári formuláskönyvből a nevek rendszerint hiányoznak; a szövegben itt és alább olvasható *L.* betűk a ma használt *N* betűt pótolják.

ut iidem Johannes ac filius et fratres sui praenominati ipsorumque universa posteritas *liberum cerae rubrae* ad haec insignia exprimenda *usum et facultatem* habeant, unacum ceteris privilegiis, honoribus, libertatibus, immunitatibus, quibuscunque aliae parís ordinis personae in regno nostro Hungariae utuntur, fruuntur et gaudent, quolibet de iure aut consuetudine. Immo creamus, ascribimus damusque, concedimus et annuimus harum nostrarum, quibus secretum sigillum nostrum, quo ut rex Hungariae utimur, est appensum, vigore et testimonio literarum mediante. Datum.¹

Abból a formuláskönyvből, mely XV. és XVI. századbeli, de még Mohács előtt kelt oklevelek másolatait és kivonatait tartalmazza, az oklevél keltét nem lehet megállapítani, mert az a formuláskönyvből hiányzik. Mivel azonban az oklevél felemlíti, hogy Ulászló király Anna királyné hozzájárulásával emelte bárói rangra Podmaniczky Jánost fiával és két fiútestvérével együtt, a királyné pedig tudvalevőleg 1506 július 26-án halt el, a rangemelésnek 1506 júliusa előtt kellett megtörténnie.²

A rangemelés indokolása — mint láttuk — előadja, hogy Podmaniczky János katonáival nagy szolgálatakat tett a királynak a megválasztatása után bekövetkezett zavaros időkben; azután pedig, mint a zágrábi püspökség birtokainak kormányzója, megmentette a püspöki javakat a pusztulástól, mert e javak egy része — úgy látszik — török szomszédságban feküdt; továbbá hathatósan közreműködött abban, hogy Jajca vára sikeres ellenállást fejthetett ki az ostromló törökök ellen. Végül megemlékezik azokról a szolgálatokról is, melyeket Podmaniczky János mint kamarás, majd mint *főkamarás* teljesített a királyi udvarban. A király mindezen érdemek jutalmazása végett, Anna királyné hozzájárulásával határozta el magát arra, hogy Podmaniczky Jánost fiával és két fiútestvérével együtt az ország bárói közé emeli, részükre *új címet* adományoz és pedig különös királyi kegyként ugyanazt a fehér sast,

¹ Az oklevél szövegét Schiller *Bódog* közli: Az örökös főrendiség eredete Magyarországon. Budapest, 1900. 327—329. l.; a szöveget tőle vettük át.

² A bárói oklevél felemlíti Podmaniczky János főkamarási szolgálatait is; minthogy azonban Podmaniczky János 1503 óta viselte ezt a tisztséget, az oklevél kelte 1503—1506 közé teendő.

melyet a Jagelló-család ősi címerében is láthatunk, a vörös viasszal való pecsételés kiváltságával toldva meg ezt a kitüntetést.

Az új címer tehát: arany mezőben kiterjesztett szárnyú és nyitott csőrű fehér sast tüntet fel, melynek mellén kötelék módjára alkalmazott aransáv látható. A pajzsot sisak fedi, természetes színű csukott szárnyat ábrázoló oromdísszel; sisakfoszlányul több-színű virágdisz van alkalmazva.¹

Ettől az időtől fogva a Podmaniczky-családnak az az ága, mely rangemelésben részesült, nem használta többé a régi címet: nyíl által átfúrt és hasonló nyilat markoló meztelen kart,² hanem, legalább is a pecsétek tanúsága szerint, a fehér sast. Fehér sast látunk Podmaniczky Ráfael (1558) vágbesztercei síremlékén is.³

Genealógusaink szerint Podmaniczky János bárósága „az első, címeradományozással egybekötött rangemelés”.⁴ „A bárósítás, illetőleg a mágnási rendbe, az ország nagyságosai közé való emelés... a legritkább esetekben fordul elő e korban, eleinte csupán vörös viasszal való pecsételés jogával kapcsolatosan, mint a lendvai Bánffyaké 1483-ból. Címeradományozással egybekötve, tehát a későbbi rangemelések előképeként, eddig a Drágfiakét ismertük, legrégibbnek 1507-ből,

¹ A fentiekre vonatkozólag l. *Décsényi (Schönherr) Gyula*: II. Ulászló korabeli címeres-levelek. Turul, 1891. (IX.) 57—59. II. Ugyanez közzétéve *Feöldy Doby Antal*: Podmaniczky-család. Budapest, 1901. 7—8. II. Doby a címerrajzot is közli: 10. I. és színes mellékletként. Itt említjük fel azt, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum kézirtatárában őrzött: cod. lat. med. aevi, 321. sz. kézirat a Podmaniczkyaknak II. Ulászló király által adományozott címereslevélből csma a befejező 12 sort tartalmazza, mely a vörös pecsét használatáról szól. A címereslevél eleje, illetőleg majdnem az egész oklevél hiányzik a képiratból, mert az a levél, mely a címerlevelet tartalmazta, valamikor kivétetett. (Bartóniek Emma dr. szíves közlése.) Schiller Bódog szövegközlése (l. fent) a Schönherr által is használt Jászóvári codexből való.

² *Décsényi Gyula*: i. tan. Turul, 1891. 58. I. *Doby A.*: i. m. 5. I. és színes mellékletben is.

³ A síremlék rajzát *Doby Antal*: i. m. 17. I. közli.

⁴ *Csoma József*: Mohácsi vész előtti címerlevelek nyomai. Turul, 1906. (XXIV.) 18. I.

a Podmaniczkyaké azonban néhány évvel megelőzi ezt, tehát a legelső, mit e nemből felmutatni tudunk.¹

Még kell említenünk, hogy azokban az oklevelekben, melyek Podmaniczky Jánosról, továbbá fiáról és fiútestvéreiről szólnak, a bárói rangot sohasem találjuk feltüntetve. Az oklevelek Podmaniczky Jánost felváltva „magnificus“-nak,² „egregius“-nak³ nevezik, ami arra mutat, hogy főkamarási méltóságánál fogva őt már az ország főurai közé számították ugyan, de e tisztséggel járó címkérdés még nem volt kialakulva.

Életének utolsó szakában, 1510—1514-ig *pozsonyi főispán* és egyúttal a *pozsonyi vár kapitánya* volt.⁴

PODMANICZKY LÁSZLÓ PECSÉTJE 1484 AUGUSZTUS 15-ÉN KELT CSEHNYELVŰ OKLEVELÉN (Orsz. Levéltár. Dl. 18,992.)

¹ *Décsényi Gy.* : id. tan. Turul, 1891. (IX.) 58. l. A vörös viasszal való pecsételés rangjelentősége *Schiller Bódognál* : i. m. 242—243., 269. ll.

² Pl. 1503 március 3. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 385. l.); 1504 január 3. (U. o. I. 402. l.); 1504 március 4. (U. o. I. 404. l.); 1504 április 16. (U. o. I. 408. l.); 1504 április 26. (U. o. I. 411. l.); 1504 április 27. (U. o. I. 416. l.); 1504 április 29. (U. o. I. 419. l.) stb. A „magnificus“ címre l. *Schiller Bódog* : i. m. 275—277. ll.

³ 1503 november 21. (U. o. I. 392., 398. ll.); 1503 december 16. (U. o. I. 401. l.); 1504 április 26. (U. o. I. 414. l.); 1504 június 19. (U. o. I. 424., 426. ll.); 1504 szeptember 29. (U. o. I. 436. l.); 1505 november 12. (U. o. I. 464. l.); 1506 november 16. (U. o. I. 504. l.); 1507 május 4. (U. o. I. 520. l.) stb.

⁴ *Ortúgy Fivadar* : Pozsony város története. III. k. (Pozsony, 1894.) 174. és 193. ll.

A pozsonyi főispán, vagy a másik elnevezést használva: a pozsonyi gróf, már a mohácsi vész előtti időkben az ország bárói közé tartozott. Ide sorolja a Tripartitum is: P. I. Tit. 94.

Podmaniczky János *első felesége* Lévai Cseh János leánya *Borbála* volt,¹ kivel 1491 végén, vagy 1492 januáriusa körül lépett házasságra.² Felesége Gúthi Ország Mihály nádornak (†1481) lévén unokája,³ 1498-ban pert indított unokatestvérei ellen a nagyatyai birtokokból öt törvény szerint megillető résznek kiadatása végett.⁴ Ez a per, melyre már hivatkoztunk, sokáig elhúzódott; közben 1501 folyamán Borbála asszony is elhalt⁵ s így a per folytatása Podmaniczky Jánostól született gyermekeire: Lászlóra és Margitra maradt.

László először 1496-ban említetik abban az egységben, melyet Podmaniczky János kötött Zápolyai István nádorral néhány helység elcserélése ügyében.⁶ 1504-től fogva az ő nevében folyt a per az anyai örökségért;⁷ de mikor 1505-ben, gyermekkorban elhalt,⁸ a per továbbvitele Margit nevű leánytestvérére hárult.

Margit, akit a Perényi Imre nádor által 1507 szeptember 9-én kiállított, úgynevezett „időlátott levél” tizenegy évesnek ítélte⁹ s akinek eszerint 1496 körül kellett születnie, az anyai örökségért folytatott pert,¹⁰ mely a Podmaniczky János és Lévai Cseh Zsigmond közt 1507 június 7-én kötött egyezmény értelmében¹¹ egyideig szünetelt, 1511-ben nádori ítélettel megnyerte

¹ A Lévai Cseh-család leszármazási tábláját l. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 129. l.

² 1492 január 13-i oklevélből következtetve. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 213—214., 214—215. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 309. l. a leszármazási tábla.

⁴ 1498 januárius 22. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 309—313. ll.

⁵ Az 1501 december 7-én kelt oklevélben olvasható „ex generosa quondam domina Barbara, olim consorte sua” kifejezés bizonyossága szerint. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 381. l.

⁶ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 286—288. ll.

⁷ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 429—434., 439—440. ll.

⁸ 1505 október 25-i oklevél szerint. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 462. l.

⁹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 528—529. ll.

¹⁰ L. pl. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 462—464., 467—468., 489—492., 508—510., 511—512., 523. stb. ll.

¹¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 523—524. ll.

s ezzel hatalmas vagyonnak lett a tulajdonosa.¹ 1513 körül Szokoly Jánosnak lett a felesége,² aki unokája volt Szokoly Péter macsói bánnak és fia Szokoly Albert belgrádi bánnak.³ Anyai és 1514 után atyai öröksége rendkívül nagy vagyont jelentett.⁴ 1531 előtt halt el.⁵

Podmaniczky János több évi özvegység után 1510-ben *másodszor nősült*, feleségül vevén (1510 januárius 15 és április 15 közt)⁶ *Csáky Mihály* és *Rozgonyi Anna* leányát⁷ *Margitot*. A házasságkötés után, talán az esetleg születendő gyermekek békés birtoklásának biztosítása végett, Podmaniczky János és fiútestvérei 1510 június 3-án *újból felosztották*, az általuk felkért döntőbírák tanácsára hallgatva, az egész Podmaniczky-vagyont. Podmaniczky Mihály és István a morvaországi birtokokat, nemkülönben Bán városát a tartozékokkal együtt idáig osztatlanul bírták; Podmaniczky Mihály azonban igényt emelt a besztercei uradalomból való részesedésre is, arra hivatkozva, hogy 1490-ben Istvánnal együtt bejelentette tiltakozását a Podmaniczky János és az ő édesanyjuk közt létesült osztozkodás ellen.⁸ A felkért döntőbírák azonban azt vitatták, hogy akkori tiltakozásuknak semmiféle gyakorlati jelentősége nincs és az akkori egyesség érvényességét nem lehet megtámadni; így tehát a jelen alkalommal legfeljebb csak a Mihály és István közt teendő osztozásról lehet szó. Fel is osztották a reájuk eső részt olyanformán, hogy Mihály kapta Brumovot és Szlavicsint, István pedig Bánt a tartozékokkal. Beszterce továbbra is Podmaniczky János kezén maradt. Ugyanekkor azonban abban is megállapodtak, hogy ha István az idők folyamán püspökséget vagy más nagyobb javadalmazású

¹ 1511 november 11. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 49—59. ll.

² L. erre az 1513 április 29-i oklevelet. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 88. l.

³ *Nagy Iván*: Magyarország családjai. X. 787—788. ll. és *Budai Ferenc*: Polgári Lexikona. (Pest, 1866.) 255. l.

⁴ V. ö. az 1513 április 29-i oklevél adataival. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 88—89. ll.

⁵ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 436. l.

⁶ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 586. l. jegyzet.

⁷ Turul, 1891. (IX.) 36. l.

⁸ 1490 januárius 5. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 209. l'

egyházi méltóságot fog kapni, akkor köteles lesz Bán városáról Podmaniczky János, illetőleg utódai javára lemondani, ennek fejében viszont Podmaniczky János minden évben 100 forintot köteles fizetni Podmaniczky Mihálynak. Ha az egyességet megkötő felek valamelyike utódok nélkül halna el, akkor az elhalt félnek Brumovban, Szlavicsinban, Bánban és Besztercebén lévő birtokrészei — néhány, kegyeletes rendeltetésű birtok, továbbá a leánynegyed kivételével — az életben maradt testvérré száll, bizonyos feltételek mellett.¹

Ezt az osztozkodást 1511 október 29-én a Podmaniczky-testvérek *hatályon kívül helyezték* és abban állapodtak meg egymás között, hogy a családi vagyont a jövőben közösen kezelik, egymással nem perlekednek és amennyiben bárki közülök megszegné a most kötött egyességet, vagy azon változtatásokat akarna keresztülvinni, az illetőt 5 ezer aranyforint bírság terhelje.² Ennek a közös birtoklásra irányuló egyességnek a hátterét nem ismerjük. Mindegyik Podmaniczky nagy vagyonszerző volt, perlekedéstől sem vonakodtak, soha egyikük sem volt hajlandó áldozatot hozni a másik kedvéért s idáig is féltékenyen ragaszkodtak mindahhoz, amit szereztek vagy örököltek. Az egyesség létrejöttében minden valószínűség szerint döntő szerepe volt annak a körülménynek, hogy Podmaniczky János, aki már lemondott arról, hogy fiúutódai legyenek és kezdett már beletörődni abba is, hogy a leányát megillető birtokrészek kivételével az egész Podmaniczky-vagyon Podmaniczky Mihályra és utódaira száll, békét és nyugalmat óhajtott s mindezt hajlandó volt áldozatokat is hozni.

Megváltozott azonban a helyzet akkor, amikor 1513 végén, vagy 1514 legelején fia született s Margit asszony gyermekágyban elhalt. Az újszülött fiú: *Ferenc Ádám*, dajkakézre került³ s dajka nevelte továbbra

¹ 1510 június 3. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 587—594. ll.

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 46—48. ll.

³ 1514 januárius 15. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 92—94. ll. A Podmaniczky-Oklevéltár. II. 203. jegyzetben különbséget tettem Podmaniczky Jánosnak Ádám Ferenc nevű fia és a most született fiú között. Ez a megkülönböztetés azonban téves, tévedtek azok az oklevelek is, melyek Podmaniczky János fiairól („nomine liberorum magnifici condam domini

is, mert féltestvére Margit közben már férjhez ment. Az új helyzetben bizonyára Podmaniczky János sem ragaszkodott az 1511 október 29-i egyességhez és attól fia érdekében kétségkívül szabadulni is igyekezett. 1514 szeptember 27-e és november 11-e közt azonban ő is elhalt,¹ miután sógorát Buzlay Mózes főudvarmestert² felkérte fia gyámjául és a fiát jog szerint megillető vagyoni gondnokául.³

Ferenc Ádám, akit azonban inkább *Ferenc* néven emlegetnek az oklevelek, 1531 előtt elhalt.⁴ Közéleti szereplésre, vagy másirányú tevékenységre tehát sem alkalma, sem ideje nem volt. Neve 1520-tól fogva⁵ elég sűrűn előfordul ugyan a peresiratokban, azonban mindig gyámjaival: először Buzlay Mózessel, utóbb pedig Podmaniczky Mihálylyal⁶ együtt, akik a kiskorú Ferenc nevében és érdekében pereskedtek. Vele kihalt Podmaniczky János ágazata.

Joannis Podmaniczky“. II. 202—203. l.; I. azonfelül 1525: II. 329., 330. ll.) szóltak. Az oklevelek kiállítóit a kettős név vezette félre. Ferenc Ádámot később inkább csak Ferenc néven említik. (V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 333. jegyzet.)

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 109. l. jegyzet.

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 170. l. jegyzet.

³ V. ö. Buzlay Mózes 1517. évi végrendeletével. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 172—173. és II. 179. ll.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 445. l.

⁵ 1520: Podmaniczky-Oklevéltár. II. 268. l. 1522: U. o. II. 276., 280. l. 1525: U. o. II. 329., 333., 335., 339., 362. ll. 1526: II. 375., 376—377., 378., 379., 381. ll. 1527: 386., 395. ll. 1528: II. 404., 409., 418. ll. 1529: II. 421., 422., 428. ll.

⁶ Pl. 1525. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 335. l.

II.

PODMANICZKY MIHÁLY (†1526) ÁGA.

Podmaniczky László és második házasságából származó fiai: László, Mihály és István. Az 1490 januárius 5-i tiltakozásuk. Mihály a kir. udvarban. Összeütközése Sárközy Alberttel és ebből keletkező pere. Az 1510 június 3-i családi egyesség. Tarkő vára és Tárca kastély birtokában. A bolesói birtokviszály. A báni birtok elzálogosítása. Közéleti pályája. Családi viszonyai.

Podmaniczky László második felesége *Gúthi Ország Ilona* volt, akit 1478 előtt vett feleségül. Ebből a második házasságból négy gyermek származott: *Mihály, István, László és Margit*. Ez utóbbi mesztengnyői Szerecsen Györgynek lett a felesége.¹

Az itt említett *László* az 1485-i végrendelet értelmében *Mihály* és *István* fitestvéreivel együtt és egyforma jogon osztozkodott a morvaországi várakon.² Minthogy azonban abban az egyességben, amelyet Podmaniczky János és Podmaniczky László özvegye Ország Ilona a Podmaniczky-vagyon felosztására vonatkozólag kötöttek, mely egyesség 1490 januárius 5-én királyi megerősítést nyert³, a kis Podmaniczky László neve nem fordul elő, kétségtelennek kell tartanunk, hogy az utóbbi 1485—1490 közt elhalt. Mesztengnyői Szerecsen Györgyné *Podmaniczky Margit* 1501 május és 1503 november közt halt el.⁴

¹ L. erre vonatkozólag a Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLVI—XLVII. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 185. I.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 205—208. II.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 388. I. V. ö. U. o. I. k. 306—309., 372—373. II.

A második házasságból származó gyermekek, így különösen *Mihály* és *István*, 1480 óta szerepelnek az oklevelekben. Kiskorúak lévén, hosszú időn keresztül atyjok természetes gyámsága alatt állottak s csak azokban a peres ügyekben említetnek, melyekben valami-féle jogcímen ők is érdekelve voltak. Ilyennek tekinthető az 1480 március 24-i oklevél, melyben Podmaniczky László a maga és fiai nevében elismeri, hogy Ardóháti Miklós megfizette neki azt a hitbért és jegyajándékot, mely őt néhai *Márta* nevű testvére után, aki Ardóháti Franknak volt a felesége, jog szerint megillette.¹ Vagy az az oklevél (1480 szept. 26.), melyben Podmaniczky László és fiai tiltakoztak Ludányi Tamás özvegyének, Veronika asszonynak *Bán város* birtokába való beiktattatása ellen.² Ide számítható az 1481-i adománylevél is, melynek értelmében Podmaniczky László és fiai együttesen kapták királyi adományban a *Drienové* és *Hlinik* birtokokban rejlő királyi jogot.³ Még akkor is atyjok gyámsága alá tartozó kiskorúak voltak, amikor Podmaniczky László 1485-ben a nyitrai káptalan kiküldöttéi előtt végrendelkezett. A *végrendelet* értelmében a morvaországi Brumov és Szlavicsin várak, továbbá Bán város tartozékaikkal együtt feleségét Országh Ilonát, azután Mihály, István és László nevű fiait illették; maga a besztercei váruradalom a legidősebb fiúnak, az első házasságából származó Jánosnak lett kizárólagos tulajdona.⁴ Atyjuk szerezte meg 1488-ban a maga és fiai számára a nyitramegyei *Renyek* és *Libocha* nevű helységek egyes részeit is királyi adományképpen, bár a beiktatásnak ellentmondottak.⁵

Midőn 1489 május 4-én Kishelvényi Imre elismerte a nyitrai káptalan előtt, hogy Podmaniczky János, Mihály és István teljesen kielégítették őt egy Podma-

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 136—137. ll.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 141—144. l. 1486: U. o. I. 193. l.

³ 1481 október 1. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 152—155. l. Erre az ügyre vonatkoznak a következő adatok: 1482: I. 155—156., 164—166., 167—169. ll. 1483: I. 170—172. ll. 1492: I. 227—234., 241—242., 243—244. ll.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 184—186. ll.

⁵ 1488 augusztus 4. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 194—197. ll.

niczky-atyafiságon alapuló hitbér és jegyajándék kifizetése által,¹ Podmaniczky László már nem élt. Ennek következtében ez az oklevél tekinthető a Podmaniczky-fiúk *első önálló* ténykedésének, bár Podmaniczky Mihály és István egyik későbbi nyilatkozata szerint, még mindig kiskorúak voltak és így érvényes jogügyletek kötésére nem voltak feljogosítva.² A féléstestvérek kiskorúsága lehetett az oka annak, hogy Podmaniczky János atyja halála után saját felelősségére és testvéreitől függetlenül intézkedett a sürgősebb természetű peres ügyekben, mint pl. 1489 július 5-én, amikor Ludányi Tamás özvegyével egyességre lépett a *Bán város* birtoka miatt hosszú idő óta folyó perben;³ vagy amikor 1489 végén mostohaanyjával megállapodott a *Podmaniczky-vagyon felosztása* tekintetében.⁴

Az a körülmény, hogy Podmaniczky János újabban önállóan járt el olyan ügyekben is, melyek a család többi tagjait is érdekelték és az a hír, mely szerint a családi vagyon felosztására vonatkozólag az ő tudtuk és hozzájárulásuk nélkül készül édesanyjukkal egyességet kötni, arra készítette a magukat sértve érzett Mihályt és Istvánt, hogy 1490 januárius 5-én személyesen tiltakozzanak Báthory István országbíró előtt mindenféle egyességekötés ellen, mert az ilyeneket jogaik nyilvánvaló megsértésének tekintik.⁵ E tiltakozásnak a tiltakozók kiskorúsága miatt nem volt ugyan jogi jelentősége, de azért annyi mégis megállapíthatónak látszik, hogy egyrészt a féléstestvérek közt lévő viszony ettől az időtől fogva megromlott, másrészt pedig Podmaniczky János is óvatosabb lett minden olyan birtok- vagy peres ügyben, mely féléstestvéreivel is kapcsolatban állt. Ez volt az oka annak, hogy 1492-ben, a köz-

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 197—198. ll.

² „Tuncque ipse Michael et Stephanus ad tunc ad aliquam divisionem faciendam iuxta huius regni Hungarie consuetudinem propter eorum iuvenilem etatem omnino inhabiles et impotentes fuissent“ etc. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 590. l.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 200—202., 202—203., 203—204. ll.

⁴ Mátyás király megerősítése 1490 januárius 5. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 205—208. ll.

⁵ 1490 januárius 5. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 209. l.

ben — úgy látszik — nagykorúvá lett Podmaniczky Mihálylyal együtt jelent meg Báthory István országbíró előtt s ez alkalommal mind a ketten olyan egyességre léptek a szintén jelenlévő Dobozi Dánfy Andrással, melynek értelmében kétszáz forintért visszabocsátották neki az *ugróci vár*hoz tartozó *Podluzsán* és *Nastic* nevű zálogbirtokokat.¹ Podmaniczky Jánosnak testvéreihez való közeledését mutatja az is, hogy amikor 1484-ben királyi adományt eszközölt ki a trencsénmegyei *Horovec*, *Szucsinafalva* és *Lehotka* nevű birtokokra, az adományt féléstvéreire is kiterjesztette.² Igaz ugyan, hogy a királyi adománynak egyelőre csak elvi jelentősége volt, mert a beiktatást meggátolták,³ de viszont nem volt kétségbevonható Podmaniczky Jánosnak ebben az ügyben a féléstvérei iránt tanúsított előzékenysége sem.

Podmaniczky Mihály és István azt a kedvező körülményt, hogy bátyjuk a királyi udvarban befolyáshoz jutott és II. Ulászló kedvelt hívei közé tartozott, a maguk számára is megkísérelték gyümölcsöztetni. Törekvésük eredményes volt, mert pl. 1486-ban nádori rendelettel beiktatták őket az ugróci várhoz tartozó *Feketeerdő* és más erdők birtokába,⁴ mely erdőségek a Dobozi Dánfy Andrással 1492 november 25-én kötött egyesség erejénél fogva őket illették. Ebben a nádori rendeletben csak az a feltűnő, hogy nem említi meg Podmaniczky Jánost, aki pedig az 1492 november 25-i egyesség értelmében birtokostársa volt Mihálynak. Éppen ezért fel kell tételeznünk, hogy közben a féléstvérek közt különböző megállapodások jöttek létre, melyek egyike arra vonatkozhatott, hogy az ugróci erdőségek Mihály és István osztatlan birtokai maradjanak, amivel szemben Podmaniczky János javára másutt mondanak le igényeikről. Ilyesféle egyesség alapján szerezte meg Podmaniczky János 1496-ban *Drienovét*,⁵ pedig ennek birtokáért 1481 óta közösen pereskedtek,

¹ 1492 november 25. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 235—238. ll.

² 1494 szeptember 16. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 250. l.

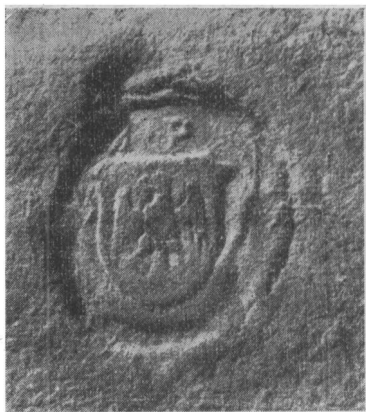
³ 1494 szeptember 19. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 251—253. ll.

⁴ 1497 március 27. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 269—271. ll.

⁵ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 274—277. ll.

továbbá nádori rendelettel *Szucsinafalvát, Horovecet és Lehotkát*,¹ pedig ezeknek 1494 óta féltestvéreivel együtt volt a tulajdonosa.

Míg Podmaniczky Lászlóné Országh Ilona élt, a család ez ágának főleg a báni uradalom kikerekítésére volt gondja. 1497-ben meg is szerezték a Bántól északra fekvő *Pruz* nevű birtoknak felét;² a birtok másik felét Podmaniczky László még 1481 augusztus 10-én feleségének ajándékozta a nyitrai káptalan előtt Bán városával és e várostól dk. eső Brezolup nevű helységgel együtt.³

PODMANICZKY JÁNOS PECSÉTJE 1511 JÚLIUS 6-ÁN
KELT OKLEVELÉN.
(Podmaniczky-Oklt. II. 34—35.)

Ez utóbbi birtokokat az özvegy 1499-ben „legkedvesebb fiának”, az akkor már egyházi pályán lévő István-
nak ajándékozta,⁴ a Bánhoz tartozó többi birtok azonban továbbra is osztatlan családi birtok maradt, melynek ügyeivel közösen is foglalkoztak.⁵ Minthogy azon-

¹ 1496 június 3. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 279—286., 289—290. ll.

² 1497 május 23. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 306—309. ll. 1500: U. o. I. 342—343. ll. 1501: U. o. I. 379—380. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 150—151. ll.

⁴ 1499 szeptember 1. U. o. I. 337—338. ll.

⁵ Ilyen ügy volt a podluzsányi hetivásár kérdése 1499: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 338—339. ll. 1500: I. 344., 350—353. ll.; a podluzsányi erdők kivágása. I. 371—372. ll.; a bánvárosi vámszedés kérdése 1501. U. o. I. 377—379. ll.

ban az özvegy úgy érezte, hogy az István fiának adott ajándékért Mihály fiát és unokáját Szerecsen Annát is kárpótolni kellene, átengedte ez utóbbiaknak a *Solymos várára* vonatkozó anyagi igényeit. A várat ugyanis 1462-ben Lippával együtt Giskra János kapta; a vár utóbb alsólindvai Bánffy Miklós birtokába került királyi adományképpen,¹ de Országh Ilona szerint Bánffy nem volt hajlandó neki, akinek első férje tudvalevőleg Giskra János volt, megtéríteni a solymosi vár után őt megillető jegyajándékot és hitbért, ami pedig nagy értéket képviselt. Amikor tehát az özvegy arról értesült, hogy Bánffy Miklós 1503 folyamán elhalt, azonnal pert indított fia János ellen, akinek ügyében II. Ulászló akként ítelt, hogy a még kiskorú Bánffy János három év múlva huszonötödmagával esküt tenni köteles a kapornoki konvent előtt arra, hogy úgy ő, mint atyja teljesen ártatlanul kerültek bele ebbe a perbe.² A pert utóbb Podmaniczky Mihály átvette s ámbár Bánffy János 1505 október 23-án huszonötödmagával letette a kívánt esküt,³ a per még éveken át tovább folyt.⁴

Podmaniczky Mihály időközben *királyi udvarnok* (aulicus) lett; gyakran megfordult tehát a királyi udvarban és a király kíséretének lett egyik tagja.⁵ Egyik budai időzése alkalmával, 1504 aug. 16-a körül történt, hogy *nádasdi Sárközy Albert* nemes ember korompai Nehéz Péter özvegyének, Zsófia asszonynak peres ügyeiben Budán járván, Takács Pálnak a Duna mellett fekvő házában szállott meg. Podmaniczky Mihály innen egy fiatalember által azzal az ürüggyel hívatta ki, hogy mesztegnyői Szerecsen Lajos kíván vele találkozni. Mikor Sárközy a hívásnak engedve kijött a Duna partjára, Podmaniczky Mihály emberei lefoglák, gazdájuk elé hurcolták, ahol hajánál fogva a földre rángatták. Podmaniczky Mihály azután bottal,

¹ V. ö. *Márki Sándor*: Arad vármegye és Arad sz. kir. város tört. I. (Arad, 1892.) 114—115. II.

² 1503 november 10. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 388—389. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 459—460., 461—462. II.

⁴ 1506: Podmaniczky-Oklevéltár. I. 483—484., 484—485., 501—502., 502—503. II.

⁵ L. *Csánki Dezső*: I. Mátyás király udvara. Századok, 1883. 536. I.

három szolgálja pedig vasvesszővel véresre verte. Mint-hogy Sárközy e miatt a személyes sérelem miatt panaszszal fordult a királyhoz, II. Ulászló elrendelte a vizsgálatot.¹ A nyitrai káptalan Podmaniczky Mihályt a vett királyi parancs értelmében megidézte. Sárközy mester 1506 eleje óta már Szentgyörgyi Péter gróf országbíró és erdélyi vajda titkára² lévén, módjában állott a rajta elkövetett személyes sérelem megtorlását szorgalmazni; így a per folytatását nem lehetett meggátolni. Podmaniczky Mihály azonban nem akart tudomást venni az idézőparancsokról, miértis a király, mint egy súlyos természetű hatalmaskodási ügy fő-tényezőjét, jószágvesztésre ítélte és birtokait egy bizottság által le is foglaltatta.³ Az ítélet végrehajtására — a jelek szerint — nem került sor,⁴ de maga az ítélet azt igazolja, hogy a törvénynek abban az időben még egy hatalmas család egyik tagjával szemben is érvényt tudtak szerezni.

Ennek a hatalmaskodási ügynek oka elsősorban abban a perben keresendő, mely a Podmaniczky-család és korompai Nehéz Péterné közt már hosszú évek óta folyt, s amelyben Sárközy védte az özvegy érdekeit. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy Podmaniczky Mihálynak személyes okai is voltak. Sárközy mester ugyanis Trencsén megyében is birtokos volt; birtoka volt a Domanis szomszédságában lévő Vaszkán és a Bellustól keletre fekvő Szlopnán.⁵ Mindkét hely

¹ 1504 november 21. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 442—444. II. Erről az esetről *Fógel József* is megemlékezik: II. Ulászló udvartartása. 62. l. Azonfelül I. *Sárközy Imre*: A nádasi Sárközy-család. Turul, 1906. 28. l.

² *Sárközy Imre*: i. tan. Turul, 1906. 29. l.

³ 1506 október 23. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 493—499. II. Talán ezzel az ügygel függ össze az a kelet nélkül ráánkmaradt oklevél a jászói formuláskönyvben, melyben a király arról biztosítja Podmaniczky Mihályt, hogy ha akar, szabadon jöhet a királyi udvarba. (Iványi Béla egyetemi tanár közlése.)

⁴ A Perényi Imre nádor előtt 1507 május 4-én kötött egyesség alkalmával, melyben Klucsove és Boleso birtokokra vonatkozólag megegyeztek Kaszai Györggyel, jelen volt a három Podmaniczky-testvér is. (Podmaniczky-Oklevéltár I. 520—522.) Ezt az egyességet II. Ulászló király is megerősítette. (Podmaniczky-Oklevéltár I. 526—528.)

⁵ *Sárközy Imre*: id. tan. Turul, 1906. 30. l.

Podmaniczky-érdekeltségbe eső területen feküdt; Vaszka egy része a besztercei vár tartozékai közé tartozott és így megvolt a lehetőség a személyes ellentétek kifejlődésére és az összeütközésre.

Kétségtelen, hogy azoknak az egyezkedéseknek, melyek a Podmaniczky-vagyon felosztására vonatkozólag folytak a testvérek között, s az 1510 június 3-án megkötött *egyességben* végződtek, főmozgatója Podmaniczky Mihály volt. Az egyezkedési tárgyalások során nem is titkolta, hogy István testvérével nem kíván osztozkodni, ellenben részt követel mindkettőjüknek Podmaniczky János örökségéből és szerzeményeiből. Az osztozkodás azonban a felkért döntőbírák közbelépése és felvilágosításai után mégis úgy alakult, hogy a morvaországi két vár Podmaniczky Mihálynak, a báni birtok Podmaniczky Istvánnak, a besztercei uradalom pedig Podmaniczky Jánosnak jutott. Abban is megegyeztek, hogy az esetben, ha István püspökséget vagy nagyobb egyházi javadalmat kap, akkor lemond Podmaniczky János javára a báni birtokról. Podmaniczky János és utódai viszont mindaddig, amíg Bán birtokában vannak, évenként Szent Mihály napján 100 forintot fizetnek Mihálynak és utódainak a báni jövedelmekből. Ha János elmulasztaná megfizetni ezt az összeget, akkor 200 forintot, s ha ezt sem fizetné meg, akkor 400 forintot köteles fizetni; azonkívül meg kell osztania a báni és a szlavicsini uradalmakat is olyanformán, hogy Bán egészen Jánosnak, illetőleg utódainak, Szlavicsin pedig egészen Mihálynak és utódainak jusson. Bármelyik fél ágazatának kihaltával az életben maradt ág örökli a kihalt ág egész vagyonát, néhány kegyeletos rendeltetésű helység kivételével.¹

Ez az osztozkodás tehát alig változtatott valamit az eddigi állapotokon. Minthogy azonban a birtokfelosztás most már közös megegyezéssel jött létre, nem lehetett többé egyéni sérelmek vagy panaszok forrása, bár nem tagadható, hogy az új felosztás egészben véve Podmaniczky Jánosnak kedvezett.² Mihály

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 587—594. ll.

² Az oklevélben homályos pont a morvaországi várbirtokok kérdése. Az oklevélben ugyanis azt olvassuk, hogy

ez alkalommal kétségkívül áldozatokat hozott a béke kedvéért. János ezt el is ismerte és azzal akarta viszo-
nozni, hogy segítségére volt birtokadományok kieszköz-
lésében. Így jutott 1511 januárius elsején a *sárosmegyei*
Tarkő vára és *Tárca kastély* birtokába, közösen nagy-
lucsei Dóczy Ferenc királyi kamarással együtt.¹ Lehet,
hogy Podmaniczky Mihály csak átmenetileg volt
tulajdonosa ennek a különben jelentékeny várbirtok-
nak, s az is lehet, hogy a gyakorlatban sok hasznát
nem is vette ennek a birtokadománynak, már csak a
nagy távolság miatt sem, de a királyi kegynek meg-
nyilvánulása mégis arra mutat, hogy Podmaniczky
Mihály közéleti pályája emelkedőben volt, érdemesnek
tartották vele foglalkozni. A Podmaniczkyak közt
1511 október 29-én létrejött és már ismertetett családi
megállapodásból² is arra kell következtetni, hogy a
testvérek közt — főleg a korkülönbségből származó
ellentétek — szűnőben voltak, közelebb jutottak egy-
máshoz, mert felismerték a családi összetartásban
rejlő nagy erőtenyezőt. A család befolyásának és társa-
dalmi súlyának emelkedése tulajdonképpen ettől az
évtől kezdődik.

Amikor 1513 elején bizonyossá vált, hogy Podma-
niczky István elnyeri a nyitrai püspökséget, Podma-
niczky Mihály és János azonnal megegyeztek abban,
hogy Podmaniczky Mihály az 1510 június 3-án kötött
egység értelmében *Bán város fejében* neki járó évi
100 forintot 1000 forintért megváltja, de oly feltétellel,
hogy amennyiben János fiúutód nélkül hal el, akkor a
báni uradalom Podmaniczky Mihályra száll, aki János

azok Podmaniczky Mihálynak jutottak; azonban az oklevél
szövege szerint abban állapodtak meg, hogy amennyiben
Podmaniczky János nem fizetné meg a Bánért járó évi összeget,
akkor meg kell osztania a szlavicsini és báni uradalmat.
Ebből arra lehet következtetni, hogy az oklevél szövegezése
hézagos, kimaradt belőle az, hogy Podmaniczky Istvánnak
jutott nemcsak a báni uradalom, hanem a szlavicsini uradalom
is, vagy legalább is ennek egy része.

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 12—16. II. Ez az uradalom
1512-ben Szatmári György kezébe került zálogbirtokként.
(*Tóth Szabó Pál*: Szatmári György prímás. Budapest, 1906.
130. l.)

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 46—48. II.

esetleges özvegyének és leányának 500 forintot fizet érte.¹ Az 1511 október 29-i egyesség tényleges fennállását pedig az a nyilatkozat tanúsítja, amelyben Podmaniczky Jánosnak *Margit* nevű leánya, férjhezmenetele alkalmából, atyját, továbbá mindkét nagybátyját a Beszterce, Bán, Brumov és Szlavicsin várak, illetve kastélyok után járó hitbér és jegyajándék, valamint leánynegyed megfizetéséről nyugtatja.² Ez a nyilatkozat volt egyébként az utolsó nyoma a három fitestvér közt újabban állandósult egyetértésnek, mert Podmaniczky János — mint láttuk — 1514 őszén elhalt.

Podmaniczky János halála után Podmaniczky Mihály lett a család feje. Ő lett a már többször említett 1511 október 29-i egyezmény értelmében a családi vagyon kezelője, bár Podmaniczky János rendelkezése következtében a kiskorú fiának, Ferenc Ádámnak jutott örökség gondozása Buzlay Mózes udvarmesterre hárult. Podmaniczky Mihályra szállottak a János által folytatott peres ügyek is,³ még azok is, melyekben a perek tárgya kizárólag Podmaniczky János fiát érintette.⁴ A pereknek különben sem volt szűkében. Szélsőségekre hajló természete sokszor ragadta olyan utakra, melyek csak perekben végződhetek. Ilyen volt 1518 táján a *bolesói birtok kérdése*. Bohuniczky János bolesói birtokrészére ugyanis, bár az bizonyos idő óta Rozson Kelemen és László, továbbá Szlavnicai Sándor Márton kezén volt, mint zálogbirtok, Podmaniczky Mihály is igényt emelt. Ki is eszközölte azt a királyi rendeletet, melynek értelmében Podmaniczky Mihály a kérdéses zálogbirtokot átvehette.⁵ Minthogy azonban a zálogbirtok eddigi tulajdonosai nem voltak hajlandók a birtokot átengedni az új tulajdonosnak, s mivel Podmaniczky azt mégis birtokba vette, az ügyben legközelebbi érdekelt Rozson-testvérek és pedig Rozson Kelemen kaszai várnagy és fiai, továbbá Rozson László,

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 79—80. ll.

² 1513 április 29. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 88—89. ll.

³ Pl. 1516 : Podmaniczky-Oklevéltár. II. 105—113., 114—121., 123—124. ll. 142—143., 143—148. ll. 1517 : II. 154—156., 157—159., 165—167. ll. stb. 1519 : II. 236—239. ll.

⁴ Pl. 1516 : Podmaniczky-Oklevéltár. II. 125—127. ll.

⁵ 1518 február 20. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 181—183. ll.

Péter és Benedek, Kelemennek a testvérei és más családtagok, azonfelül számos nemes és környékbeli jobbágy Sándor Mártonnal együtt, 1518 március 28-a körül fegyveres erővel támadtak Bolesóra, Podmaniczky Mihály ottani kúriáját valósággal ostrom alá fogták, s ha emberei a kúria falai mögött ellen nem állottak volna, valamennyien nyomorultul ott veszttek volna. A király e miatt a hatalmaskodási ügy miatt maga elé idéztette a Podmaniczky Mihály által névleg megnevezett személyeket, hogy feleljenek az ellenök emelt vádakra.¹

Podmaniczky Mihály azonban nem jelentette a királynak, hogy a Rozsonok által elkövetett hatalmaskodás után közvetlenül, vagyis március 28-a körül, a hatalmaskodás megtorlásaként ő és beszercei várnagya, továbbá néhány szomszédos birtokosnemes és nagyszámú jobbágy, mintegy ötszázan, leginkább morvák, megtámadták Bolesót, ahol a Rozsonoknak részbirtokuk volt, sőt ahol erődszerű fatornyot is emeltek a magok védelmére s ezt a tornyot az odavitt ostromló eszközökkel ostrom alá fogták, bevették és lerombolták, a szekrényeket és ládákat szétdúlták s az értékesebb holmikat magukkal vitték. Emiatt Rozson Kelemen és társai is siettek panaszt emelni a király előtt, aki most már ebben az ügyben is elrendelte a vizsgálat megindítását.² Ez a kettős per sokáig elhúzódott. Közben Podmaniczky Mihály beszercei várnagya (1518 szeptember 11) fegyveresen támadt Bolesóra és ott erőszakoskodott; néhány hónappal később (1518 december 23) pedig maga Podmaniczky Mihály rontott fegyvereseiktől kísérve Rozson Kelemen bolesói kúriájára s bár az ottaniak ellenállása miatt azt nem tudták lerombolni, Rozson Kelemen jobbágyainak marháit mégis elhajtották.³ Ezzel szemben Podmaniczky Mihály arra hivatkozhatott, hogy 1518 december 25-én Rozson Kelemen és Elek szkalkai apát emberei megtámadták az ő nem-nemes familiárisait Bolesóban és félholtra

¹ A nyitrai káptalan jelentése 1518 június 22. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 189—194. II.

² 1518 június 14. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 195—200. II.

³ 1519 március 29. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 218—221. II.

verték őket;¹ mégis a király Podmaniczky Mihályt és társait arra ítélte, hogy a nyitrai káptalan előtt harmadmagukkal a tisztítóesküt letenni tartoznak abban, hogy ők az ellenök emelt vádak tárgyában ártatlanok.² Podmaniczky Mihály azonban nem tette le a kitűzött napon a tisztítóesküt,³ kétségkívül azzal az indokolással, hogy a hatalmaskodások ismertetett sorozatának megindítója nem ő, hanem a Rozson-testvérek voltak, akik és jobbágyaik már 1515 folyamán garázdálkodtak a besztercei várhoz tartozó területeken, elpusztították a vetéseket, elhajtották a barmokat, úgyhogy ezzel Podmaniczky Mihálynak 500 forintnál több kárt okoztak.⁴

A per végét nem ismerjük. Abból azonban, hogy Podmaniczky Mihály és István 1519 október 19-én a turóci konvent előtt visszavonták régi tiltakozásukat a Rozson-testvéreknek Klobusiczky György klobusici birtokrészébe való beiktattatása ellen, sőt a tiltakozásból származó pereket is megszüntették kölcsönös egyesség útján,⁵ arra lehet következtetnünk, hogy közben a szemben álló felek a bolesói hatalmaskodási ügyben is megegyeztek egymással.

Alig simultak el a bolesói hatalmaskodási ügy hullámai, máris új bonyodalom támadt a Zsolnától keletre fekvő *Zavodje* helység birtoka miatt. *Zavodje* ugyanis királyi adományképpen Podmaniczky Mihálynak jutott, azonban Horváth Mihály sztreceseni várnagy, úrnőjének Kereky Gergely özvegyének, Magyar Benigna asszonynak parancsára, fegyveres erővel támadt Podmaniczky Mihálynak *Zavodjében* tartózkodó familiárisaira, akik csak futással menthették meg életüket s a helységet a sztreceseni vár számára elfoglalta. A király természetesen haladéktalanul vizsgálatot rendelt el a panasz tárgyában,⁶ az özvegyet is meg-

¹ 1519 március 31. U. o. II. 222—225. ll.

² 1519 február 9. U. o. II. 213—217. ll.

³ A nyitrai káptalan jelentése 1519 április 6. U. o. II. 226. l.

⁴ 1519 augusztus 4. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 228—231. ll.

⁵ 1519 október 19. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 234—236. ll.

⁶ Mindezekre l. a nyitrai káptalan 1520 április elseji jelentését. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 257. l.

idéztette, aki azonban nem jelent meg.¹ A per további sorsát az adatok hiánya miatt nem ismerjük.

Feltűnő, hogy Podmaniczky Mihály 1524 folyamán a báni várkastélyt és tartozékait zálogba adta Tárczay János özvegyének, Zádorlaki Sára asszonynak. Ez az ügylet bizonyára kapcsolatban van az 1511 januárius elsején kelt királyi adománnyal, mely Podmaniczky Mihályt, a sárosmegyei Tarkó várának és a tárcai várkastélynak birtokába juttatta, mint társbirtokost.² A sárosmegyei birtoklásra vonatkozó adatokat nem ismerjük, de II. Lajos király 1524 december 21-én kelt beiktató parancsából arra lehet következtetni, hogy Podmaniczky Mihály kárpótolni akarta Tárczay Jánosnét, aki különben anyósa volt, a tőle kapott anyagi szolgáltatásokért. Megemlíthetjük, hogy a báni beiktatásnak Podmaniczky István püspök ellentmondott,³ kétségkívül azért, mert Podmaniczky Mihály nem volt tulajdonosa a báni birtoknak, mert hiszen az 1513 március 22-i családi egyezmény értelmében Podmaniczky János megváltotta Podmaniczky Mihálynak Bánra vonatkozó jogigényeit ezer forinttal és mert Podmaniczky Jánosnak Ferenc Ádám nevű fia ekkor még élt. II. Lajos király valóban úgy döntött az ellentmondásból támadt perben, hogy Podmaniczky Mihály nem volt feljogosítva a báni várkastélyt zálogba adni, mert annak tulajdonjoga Ferenc Ádámot illeti.⁴ A per hallatára a régi tulajdonosok, a Kaszai-család tagjai is életjelt adtak magukról és ők is bejelentették igényüket a per tárgyát képező Bán városára.⁵

Az érvényben lévő családi egyezmények erejénél fogva a besztercei uradalom Podmaniczky János fiának, Ferenc Ádámnak kezén maradt. Podmaniczky Mihály az uradalommal csak gyámi minőségének keretei közt és természetesen felelősséggel rendelkezhetett. Podmaniczky Mihálynak azonban e korlátozások ellenére is gondja volt Besztercére, mely a családi hatalom-

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 267—269. ll.

² L. erre a Podmaniczky-Oklevéltár. II. 12—16. ll.

³ 1524 december 31. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 306—309. ll.

⁴ 1525 február 12. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 328—333. ll.

⁵ 1525 március 19. U. o. II. 359—361. ll.

nak és tekintélynek alapját képezte, ezért mindig készen állott a beszercei érdekek védelmére. 1522 májusában pontosan megállapíttatta a nyitrai káptalannal a *beszercei váruradalomnak Morvaország felé eső határait*, melyek idáig bizonytalanok voltak és ez alkalommal, hivatalosan is megállapították, hogy Magyarország és Morvaország közt a Becsva-folyó a határ.¹ A határ-megállapítást feltüntető *térképvázlat*, melyet a következő kötetben kiadunk, a legrégebb magyar térképek közé tartozik.

De bizonytalanok voltak a beszercei váruradalomnak határai *Jablonova felé* is. Ebből a bizonytalanságból Podmaniczky Mihály és a Marsovszky-család egyes tagjai közt 1524-ben kölcsönös hatalmaskodások által megelőzött per származott, mely hosszú ideig folyt,² de kimenetelét adatok hiányában nem tudjuk megállapítani.

Podmaniczky Mihály *közeleti pályája* azóta, hogy udvarnok lett,³ a királyi udvarral szoros kapcsolatban állott. 1517-ben *kamarásként* és egyúttal a *királyi gyalogtestőrség kapitányaként* említik;⁴ testőrkapitányként szerepelt a későbbi években is egészen haláláig.⁵ A legtöbb esetben „magnificus” címmel illették, mint az ország báróinak egyikét.

Felesége Tótselymesi Tárcazy Jánosnak leánya *Katalin* volt,⁶ kinek anyja az 1524 december 31-i

¹ 1522 május 22. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 281—285. ll.

² 1524 március 8. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 296—299. ll. 1525: II. 309—320., 320—328., 339., 343—345., 345—349., 354—357., 358—359., 371—372. ll.

³ 1504. Podmaniczky-Okl. I. 442—444. ll. Az 1518. évi 7. tc. kiküldte testvérével Istvánnal együtt a morva határok védelmére. *Budai F.*: III. 73. l. *Doby A.*: i. m. 11—12. ll.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 168—169. ll. „Aulicorum nostrorum Hungarorum gravis armaturae capitaneus”, olvasuk 1526-ban. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 374. l. L. azonfelül *Fögel J.*: II. Lajos udvartartása. 60. l.

⁵ 1519: Podmaniczky-Oklevéltár. II. 222., 228. ll. 1520: U. o. II. 269. l. 1522: U. o. II. 281. l. 1525: U. o. II. 368., 370. l. 1526: U. o. II. 374. l.

⁶ *Márki S.*: Arad vármegye etc. tört. I. 336. l. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 160. és 306. ll. Majthényi György 1640 körül kelt genealógiai feljegyzéseiben Tárcazy Miklóst említi Katalin atyjául. Tört. Tár, 1897. 138. és 141. ll. *Nagy*

oklevélben említett *Zádorlaki Sára*, a Dóczy-családnak volt a tagja.¹ Podmaniczky Mihálynak a Dóczy-családdal való szorosabb kapcsolata akkor kezdődött, amikor 1511 januárius elsején Dóczy Ferenc királyi kamarással együtt adományban kapták a Tárcazy Miklóstól elkobzott Tarkó várát és a tárcai várkastélyt.² A Tárcazy Katalinnal kötött házasságból 1522-ben a következő gyermekek éltek: *János, Ráfael, Burián, Ilona, Sára, Katalin* és *Magdolna*.³ 1525-ben *László* nevű fia is említették,⁴ ami arra mutat, hogy ez a László 1522 után született. 1529-ben azonban már nem szerepel a testvérek között,⁵ amiből arra lehet következtetni, hogy közben elhalt. Szereplésének későbbi nyomaival nem is találkozunk többé. Podmaniczky Mihály legfiatalabb gyermeke *Anna* volt.⁶

Podmaniczky *János, Ráfael* és *Burián* szereplésének történetével a családtörténet következő kötete fog részletesen foglalkozni. A névleg felsorolt leányok közül *Sára* budetini Szunyogh Mózesnek lett a felesége,⁷

Iván (XI. 45.) szerint Tárcazy Katalin Tárcazy Jánosnak és Bethlen Sárának a leánya. Ugyanígy Turul. 1897. (XV.) 50. és 53. ll. A mi feltevésünk azonban ezzel szemben a következő: Bethlen Domokos († 1479 körül) özvegye Margit aszszony 1479 után férjhez ment nagylucsei Dóczy Imréhez. (*Karácsonyi János*: Bethlen Gábor erdélyi fejedelem ősei. Turul. 1897. 50. és 53. ll.) Valószínűnek látszik, hogy ebből a házasságból származott az a Sára, aki Tárcazy Jánosnak lett a felesége s aki Dóczy-leány lévén, a Zádorlaki nevet is használhatta. V. ö. *Daróczy Zoltán*: János küküllői főesperes és családja. Turul. 1913. 138—139. ll. Itt található legteljesebben Tárcazy János életrajza.

¹ A Dóczy-család az aradmegyei Zádorlacról, ahol váruk is volt, Zádorlakinak is nevezte magát. *Csánki D.*: I. 784. l. L. Turul. 1938. 82—84. ll. (Daróczy Zoltán tan.)

² L. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 12—16. ll.

³ *Iványi Béla*: Trencsén megye regesztái. Levéltári Közlemények. 1937. 237. l.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 369—370. ll. 1526: II. 375., 378., 381., 384. ll. 1527: II. 387. l.

⁵ 1529 december 20. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 429. l.

⁶ *Nagy Iván* szerint (IX. 336. l.) *Anna* zábláti Hrussov Jánoshoz ment nőül. Ez a Hrussov Jánosné Podmaniczky Anna 1551-ben is szerepel. Országos Levéltár Dipl. 17.368. A Podmaniczky-Oklevéltár következő köteteiben többször említették.

⁷ *Nagy Iván*: IX. 339. l. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 437. l. Tört. Tár. 1897. 138., 141. ll.

Katalin Elefánty Mihályhoz ment nőül,¹ ennek halála után pedig Guzych Horváth Miklósnak lett a felesége.² *Ilna* és *Magdolna* sorsa ismeretlen előttünk.

Podmaniczky Mihályné Tárczay Katalin 1549-ben még élt.³ *Podmaniczky Mihály*, mint ismeretes, 1526 augusztus 29-én a mohácsi csatáson elesett.⁴ Hősi halálával elsimitotta ugyan gyarlóságait s talán az általa elkövetett igazságtalanságokat is jóvátette, melyekben az indítóok a vagyonszerzés,⁵ nagyszámú családja anyagi jólétének a biztosítása volt, egészben véve azonban életpályája nem volt kedvező hatással féltelenségekre hajló fiaira. *Podmaniczky János*nak és *Ráfael*nek élete — *Burián* elég korán elhalt — nem tartozik a magyar történelemnek okulásra alkalmas lapjai közé.

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 437. l. Nagy Iván: IX. 339. l.

² Rudnay Béla: A Zsámbokréthyak. (Budapest, 1908.) 30., 34., 90. ll.

³ Rudnay Béla: id. tan. 32. l.

⁴ Egyháztört. Emlékek. II. 196. l. Tört. Tár, 1897. 138. l. Oláh Miklós levele Ursinus Veliushoz 1532 március 10-én. (Levelezése. Közzéteszi Ipolyi Arnold. Budapest, 1875. 208. l.) Jászay Pál: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. I. (Pest, 1846.) 8. l. Budai Ferencnél (Polg. Lexikon. III. 73—74. l.) olvassuk, hogy Podmaniczky Mihálynak szerepe volt az ütközet előtt a haditervek megállapításában is.

⁵ Az anyagi gondolkozásmódra l. Bartoniek Emma jegyzetét: Mohács Magyarországa. Báró Burgio pápai követ jelentései. Budapest, 1926. 154. l. és Fögel J.: II. Lajos udvartartása. 140. l. és a Czeizel Gábortól közlített adat 1534-ből. (Történeti mese etc. Budapest, 1902. 18. l.)

III.

PODMANICZKY ISTVÁN (†1530).

Egyházi pályára lép, csanádi nagyprépost és kanonok, esztergomi főesperes és kanonok. 1512-ben nyitrai püspök. Tevékenységének emlékei. A dömösi prépostság, a pilisborosjenői birtokért folytatott perek. A mohácsi ütközetben és Zápolyai János pártján. A székesfehérvári koronázás. Ferdinánd pártjának megerősödése. Podmaniczky István átpártolása. A második székesfehérvári koronázás, 1527. Birtokügyei. Halálának időpontja.

1480 előtt született.¹ Nevével és Mihály testvérének a nevével az 1480 március 24-i oklevélben találkozunk először.² Az 1480 óta kiadott oklevelekben többször említik ugyan és pedig mindenkor testvérével együtt, azonban minden egyéni megkülönböztetés, vagy bővebb magyarázat nélkül. A fennmaradt adatokban *ifjúságára* vonatkozólag semmit sem találunk; nem tudjuk, hol nőtt fel, milyen volt a képzettsége, járt-e valahol a külföldön iskolába. Egyetlen olyan adatunk van csupán, melyből egyéniségére is lehet következtetni: a már említett, 1499 szeptember elsején kelt oklevél, melyben édesanyja neki, mint „valamennyi gyermeke közt a legkedvesebb“-nek adta Bán városát az ott lévő várkastéllyal, továbbá Prusz és Brezolup

¹ Vincenzo Guidoto, a velencei köztársaságnak követője II. Lajosnál, 1525. évi jelentésében azt írja róla, hogy „de eta de anni 55 in circa“. (Egyháztörténelmi Emlékek etc. I. k. Budapest, 1902. 215. l.) Eszerint 1471 körül született volna; ez a kormeghatározás azonban egyéni nézeten alapszik.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 136. l.

birtokokkal.¹ Bizonyára szelídebb és simulékonyabb volt, mint indulatos és erőszakosságra hajló Mihály bátyja, ezért is nyerte meg anyja szeretetét. Hatással lehetett egyéniségének kifejlődésére az a körülmény is, hogy az *egyházi pályára* lépett, annyira-amennyire teológiai tanulmányokkal is foglalkozott és azoknak elvégzése után kétséggkívül a kisebb rendeket is felvette.

Az egyházi pályán, bár nem volt felszentelve, elég gyorsan emelkedett, amiben bizonyára része volt Podmaniczky Jánosnak is, akinek a befolyása a királyi udvarban közismert volt. 1507 elején már *csanádi nagyprépostnak* és *kanonoknak*, egyúttal azonban *esztergomi főesperesnek* és *kanonoknak* nevezik az emlékek.² Minthogy azonban inkább csak javadalom-élvezésről volt szó s nem az egyházi méltóságokkal együttjáró kötelességek gyakorlásáról, melyek helyhez kötötték volna, Podmaniczky István jobbára Trencsén megyében élt. Többnyire Mihály bátyjával együtt szerepelt mindenütt ott, ahol a Podmaniczky-család érdekeiről volt szó. Így 1507 végén Mihálylyal együtt adta el *bolesói* részbirtokát a Szűz Mária tiszteletére épült besztercei templomban felállított Mindenszentek-oltára igazgatójának, a beiktatásnak azonban a közelebből érdekelt családok ellentmondottak.³ Egyik részese volt az 1510 június 3-i, már ismertetett *családi egyességnek*, melyben hatályon kívül helyezték az 1490 januárius 5-i tiltakozást,⁴ melynek gyakorlati jelentősége különben sem volt és egy új vagyonfelosztásban egyeztek meg egymással. Az ekkor létesült egyességnek egyik legjellemzőbb pontja Podmaniczky Istvánra vonatkozik. Azt olvassuk ugyanis az oklevélben, hogy amennyiben Podmaniczky István idővel, Isten kegyelméből, nagyobb egyházi javadalmat vagy püspökséget nyerne, akkor lemond Bán városáról és tartozékairól Podmaniczky János és Mihály javára, bizonyos feltételek mel-

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 337—338. II.

² 1507 május 4. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 520. I.

³ 1507 december 16 és 1508 április 21. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 535 és 542—545. II.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 209. I.

lett.¹ Nem szenved kétséget, hogy az a vagyongyarapodási lehetőség, mellyel a családi egyesség Podmaniczky Jánost és Mihályt kecsegtette, mindkettőjüket, de különösen Podmaniczky Jánost erősebb tevékenységre ösztönözte abban az irányban, hogy Podmaniczky István „mielőbb püspökséghez jusson. Teljes lévén köztük az egyetértés, aminek bizonyossága a már ismerttetett 1511 október 29-i családi egyezmény is,² minden befolyásukat latbavetették a közösen óhajtott cél érdekében. Erre csakhamar megjött az alkalom, amikor 1512 folyamán *Erdődy István nyitrai püspök* elhalt.³ A két idősebb Podmaniczkynak összeköttetések erejénél fogva sikerült öccsüket a király által *nyitrai püspök*-nek kineveztetni és a királyi kinevezéshez a pápai megerősítést is kieszközölni még 1512-ben.⁴

Podmaniczky István, bár többek között csanádi nagyprépost volt, idáig csak az alsóbb egyházi rendeket vette fel, de pappá nem volt felszentelve. Püspökké kineveztetése után legelső teendői közé tartozott magát 1513 februárius 2-án *pappá szenteltetni*, melyet néhány nap múlva, februárius 6-án püspökké való szenteltetése követett. 1513 április 17-én tartotta ünnepélyes külsőségek között első miséjét.⁵ A püspökké szentelést Demeter sanctuáriai püspök, nyitrai főesperes és kanonok végezte.⁶

¹ Podmaniczky-Ökleltár. I. 592. l.

² Podmaniczky-Ökleltár. II. 46—48. II.

³ Erre a kérdésre vonatkozólag l. a Podmaniczky-Ökleltár. II. 91—92. II.

⁴ „Confirmatus est anno Domini 1512“, olvassuk egy egykorú feljegyzésben. *Knauz N.* : Magyar Sion. VII. (Esztergom, 1869.) 83. l.

⁵ *Vagner József* : Podmaniczky István nyitrai püspök és egy történeti hazugság. Magyar Állam, 1900 április 6. V. ö. Századok, 1900. 755. l. *Czeizel Gábor* : Történeti mese etc. Budapest, 1902. 4. l. V. ö. Podmaniczky-Ökleltár. II. 91. l.

⁶ „Anno Domini 1513. Stephanus Podmonichky episcopus Nitriensis ordinatus est in episcopum per reverendissimum Demetrium episcopum Sanctuariensem, necnon canonicum et archidiaconum Nitriensem etc.“ *Knauz N.* : Magyar Sion. VII. 83. l. Említi *Czeizel* is : i. h. Mint püspök vett részt 1514-ben a Rómából hazaérkező Bakócz Tamás fogadtatásán. (*Tóth Szabó Pál* : Szatmári György. 167. l.)

Podmaniczky István püspökké szentelése után azonnal időszerűvé váltak az 1510 június 3-i családi egyességnek Podmaniczky Istvánra vonatkozó pontjai, különösen azok, melyek a *báni uradalom* birtoklására vonatkoztak. S Podmaniczky János és Mihály valóban már március 22-én megegyeztek abban egymás között, hogy Mihály ezer forintnyi végkielégítés fejében egy-szersmindenkorra lemond a Bánért neki járó évi száz forintról olyan feltétellel, hogy amennyiben Podmaniczky János fiúutód nélkül halna el és Bán városa ennek következtében reászállana, köteles lesz Podmaniczky János özvegyének és leányának ötszáz forintot fizetni,¹

Amilyen könnyen mondott le az új püspök a családi vagyonnak bizonyos részeiről, époly szívósan ragaszkodott *püspökségének javaihoz*. Jogaiból nem volt hajlandó engedni, s ahol érdekeinek védelméért pereskednie kellett, készségesen vállalta az ezekkel szűkségszerűen együttjáró terheket és kellemetlenségeket. Ilyen per volt a közte és Simonyi Mátyás diák közt még Thurzó Zsigmond püspöksége (1503—1504) óta húzódó hatalmaskodási per,² melyben végül is 1518 április 13-án kiegyeztek.³ Vagy a Salgay Mihály nyitrai várnagy ellen indított per, aki az ő közvetlen elődjének, Erdődy Istvánnak halála után lefoglalta a püspökség gabonáját, állatállományát és összes jövedelemforrásait s mindezt megtartotta magának. Az új püspök e miatt panasszal élt s II. Lajos király el is rendelte a vizsgálatot.⁴

Nem kerülte el figyelmét az az 1500 óta húzódó bonyolult csereügy sem, mely közvetlenül érdekelte a nyitrai káptalant is. II. Ulászló király ugyanis 1500 táján István moldvai vajda kérésére és a magyar országnagyok hozzájárulásával visszaadatta Imrefy

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 79—80. II.

² 1516 július 28.: Podmaniczky-Oklevéltár. II. 121—122. II. 1516 szeptember 1.: U. o. II. 127—133. II. 1517 januárus 27.: U. o. II. 148—152. II. 1517 március 1.: U. o. II. 153—154. II. 1517 augusztus 2.: U. o. II. 164—165. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 185—187. II.

⁴ 1519 januárus 3. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 206—209. II.

Mihálylyal azokat az okleveleket, amelyeknek alapján Imrefy jogot formálhatott a belszözlökmegyei *Csicsó várára*. Kárpótlásul neki adományozta a Trencsén megyében fekvő és a nyitrai káptalanhoz tartozó *Hricsó-várát* és a *bicsei várkastélyt*. Hogy azonban ilyenformán a nyitrai káptalan se szenvedjen károsodást, a király arra kötelezte magát, hogy mihelyt reászáll a *dömösi Szent Margit-prépostság*, akkor azt a nyitrai káptalanhoz fogja csatolni. Minthogy pedig ez a prépostság 1500 táján éppen üres volt, arra utasította az akkori esztergomi érseket, Bakócz Tamást, hogy a prépostságot minden jogával együtt adja át a nyitrai káptalannak és az akkori püspököt, Sánkfalvay Antalt vezesse be annak birtokába. A prépostságnak a nyitrai káptalan birtokaihoz való csatolása megtörtént és pedig ellentmondás nélkül; Podmaniczky István mindamellett 1520-ban mégis szükségét érezte annak, hogy a garamszentbenedeki konvent által átírassa az átcsatolással összefüggő primási, illetőleg királyi okleveleket, melyek közben feledésbe merülhettek, hogy így a nyitrai káptalan érdekei mindenkor megvédhetők legyenek.¹ A prépostságot² ezen a címen tartotta később is birtokában.

György kolosi apátnak 1524 körül támadt viszályában az alap-ok Podmaniczky Istvánnak, mint nyitrai püspöknek és egyúttal nyitramegyei főispánnak erélyessége volt. Az apát ugyanis egy peres ügyből kifolyólag a megyei törvényszék ítélete következtében 32 forintot tartozott fizetni Bossányi Jánosnak. Minthogy azonban a kirótt bírságot különböző okok miatt nem tudta megfizetni, a megye hatósága — élén a püspök-főispánnal, az alispánnal és néhány szolgabíróval — lefoglaltatta a kolosi apátság két faluját. Ebből egy hatalmaskodási per keletkezett, melyben a király természetesen elrendelte a vizsgálatot.³ A per kimenetele

¹ V. ö. a fentiekre a Podmaniczky-Oklevéltár. II. 262—265. ll.

² A helytartó és a tanácsosok jelentése 1528 július 12-én Podmaniczky-Oklevéltár. II. 416—417. ll. és Egyháztört. Eml. I. 391—392. ll. L. azonfelül Egyháztört. Eml. I. 389. l.

³ 1524 május 1. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 300—305. ll.

nem érdekel bennüket közelebből, de Podmaniczky István szerepe abban jellemző adat az ő egyéniségére.

Bár a püspök a perek elől nem tért ki, a maga részéről szívesen közreműködött a *peresfelek kibéktetésében*, ha arra felkérték. Ilyen volt 1520-ban a Cseh János és Kisdovorányi Pál közt lévő viszály elintézése olyanformán, hogy az érdekelt felek arra kötelezték magukat a nyitrai káptalan előtt, hogy Podmaniczky püspök előtt az általa kitűzött határnapon 200 forint bírság terhe alatt egyességet fognak kötni.¹

Mint minden Podmaniczkyban, a püspökben is élénk volt a *vagyongyűjtés* vágya. Hogy tőkepénzzel rendelkezett, az a tény mutatja, hogy Aczél Ferenc királyi titkár 1518-ban a király és Pál prépost kincstartó nevében a végvárak szükségleteinek fedezésére 100 forintot vett tőle kölcsön.² Hogy nem hárította el magától a birtokszerzésre vonatkozó alkalmakat, a *kamenicsáni részbirtok* megszerzése mutatja, melynek birtokába 1520 januáriusában iktatták be.³ Része volt abban is, hogy 1526 februárius 6-án családja *új adományképpen* megkapta a pilismegyei *Kisszántó*, *Borosjenő* egész, *Hidegkút* és *Felkeszi* részbirtokokat. Az adománylevél kifejezetten hivatkozik Podmaniczky Mihálynak és Istvánnak „sokszoros érdemeire“, melyek a királyi kegy megnyilvánulását jól kiérdemelték. Ez az adomány Podmaniczky Istvánra is vonatkozott; ő is részese lett az új birtoknak,⁴ mely Podmaniczky János elgondolása szerint az előretörő Podmaniczky-családnak a királyi udvar közelében volt hivatva állandó tartózkodási helyet biztosítani. A beiktatás 1526 július 15-én megtörtént és pedig minden ellentmondás nélkül,⁵ ami annál csodálatosabb, mert hiszen

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 252—253. II. V. ö. az 1523 május 26-i oklevéllel. U. o. II. 287., 288—290. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 184—185. II.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 254—256. II. L. azonfelül az 1529 május 24-i oklevelet is. U. o. II. 420—422. II. Több oklevél szól a Nyitra közelében fekvő parúczai birtokrészek megvételéről 1523—1525 közt. (Nyitrai káptalan prot. 1520—1535. 43., 45., 93. II. Iványi Béla egyetemi tanár közlése.)

⁴ 1526 február 6. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 374—375., 376—378. II.

⁵ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 381—384. II.

Borosjenő egy része és azonkívül még négy jobbágytelek régóta az ebben az időben inkább csak címében élő nyúlsgigeti premontrei prépostság tulajdona volt, melynek ezidőbeli prépostja *Fegyverneký Ferenc* erős harcot folytatott a prépostság anyagi érdekeinek védelmében.

A prépost figyelmét nem is kerülte el az a tény, hogy a prépostság borosjenői birtokrészeit 1470 táján a budai káptalan, később pedig Podmaniczky János bérelte. Mikor azonban a bérlet Podmaniczky János fiára, a kiskorú Ferenc Ádámra szállott, akinek a nevében gyámja, Podmaniczky Mihály intézkedett, ez utóbbi a bér fizetését megtagadta és a prépostsági birtokrészeket és telkeket elfoglalta. Fegyverneký emiatt panaszt emelt a királynál s mivel a megejtett vizsgálat igazolta a panasz jogosultságát, II. Lajos 1525 elején a prépostságnak, illetőleg a nyúlsgigeti Szent Mihály-egyháznak megítélte a borosjenői részeket, Podmaniczky Mihályt ellenben 16 forintnyi büntetéssel sújtotta.¹ A prépostságot annak rendje és módja szerint be is vezették a birtokrészekbe; Podmaniczky Mihály azonban nem sokat törődött ezzel a beiktatással, mert annak lefolyása után újból elfoglalta a prépostság itteni birtokrészeit és telkeit s az itt lakó jobbágyok közül többeket elfogatott.² Fegyverneký erre újból a királyhoz sietett panaszával és segítséget kért az erőszakos főúr ellen. II. Lajos haladéktalanul el is rendelte, hogy Podmaniczky Mihályt, mint „erőszakos és vakmerő bitorlót“, ki kell kergetni az elfoglalt birtokrészekből, ki kell erőszakolni az elfogott jobbágyoknak és parasztoknak a szabadon bocsáttatását és újból birtokba kell helyezni a jogos tulajdonost.³ Podmaniczky Mihálynak mindamellett hosszú időn át módjában állott meggátolni az ítélet végrehajtását.

Mivel 1526 elején nyilvánosságra jutott, hogy a

¹ 1525 február 22-e után kelt oklevél. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 335—339. II.

² 1525 március 2-i oklevél és az oklevél hátlapjára írott egyidejű megjegyzések. U. o. II. 339—342. II.

³ 1525 március 27. Podmaniczky-Oklevéltár II. 361—364. II.

Podmaniczky-család új adományképpen megkapta többek között Kisszántó és Borosjenő egész birtokokat, Fegyverneky úgy érezte, hogy neki oka van attól tartani, hogy most véglegesen elvész a premontreiek borosjenei részbirtoka; ezért a már meghozott királyi ítéletre hivatkozva, újból erélyesen megsürgette a rend tulajdonjogának megvédését. A király ez alkalommal is helyt adott a kérésnek, annál is inkább, mert — legalább is az oklevél szavai szerint — Podmaniczky Mihály eljárása a királyi tekintély semmibevételének látszott, s újból elrendelte, hogy Podmaniczky Mihályt, ezt a bitorlót, az elfoglalt birtokrészekből ki kell vetni és azokat vissza kell adni a premontreieknek.¹ A közbejött mohácsi katasztrófa miatt azonban, melyben a király is, Podmaniczky Mihály is elesett, a borosjenei birtokper szünetelt. A török támadás alkalmával elpusztult helység Podmaniczky István kezén maradt, aki Mohács után a család feje és a kiskorú örökösök természetes gyámja lévén,² nemcsak a Podmaniczky-családot törvényesen megillető vagyon birtokához ragaszkodott, hanem az itteni részbirtokokhoz is, ideértve a négy jobbágytelket is, melyeket Podmaniczky Mihály még 1526 nyarán elfoglalt s amelyek azóta a Podmaniczkyak kezén maradtak. Fegyverneky azonban, mihelyt a viszonyok kissé megszilárdultak és a jogrend annyira-amennyire helyreállott, I. Ferdinándnál keresett jogorvoslást, aki e miatt 1528 március 31-én megidéztette Podmaniczky Istvánt.³ A bírói tárgyalások során a püspök ügyvédje hangoztatta ugyan, hogy ügyfele teljesen ártatlan a hatalmaskodás ügyében és erre a tisztítóeskü letételét is felajánlotta, a király azonban az eléje tárt adatok alapján akként döntött, hogy a prépostságot a borosjenei birtokrészek és jobbágytelkek birtokába vissza kell helyezni.⁴

¹ 1526 május 18. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 379—381. ll.

² V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 386—388. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 399—402. ll.

⁴ 1528 május 8. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 403—406. ll.
A borosjenei birtokügyet áttekinthetően ismerteti *Oszwald Arisztid*: Fegyverneky Ferenc sági prépost etc. Szent Norbert-emlékkönyv. Budapest, 1934. 72—74. ll.

A borosjenei birtoküggyel függ össze az a *hatalmaskodási per* is, melynek egyik tényezője *Podmaniczky Ferenc Ádám* volt, akit 1528 tavaszán a már többször említett Fegyvernek Ferenc prépost azzal vádolt, hogy a Szent Mihály-egyház tulajdonát képező *borosjenei erdőt* jogtalanul kivágatta. Borosjenő ugyanis 1526 szeptemberében leégett, amikor t. i. a törökök a főváros környékét végigpusztították s a borosjenei lakosok — állítólag Ferenc Ádám utasítására — kivágták a prépostság itteni erdejének szálfaíait, hogy azokból felépíthessék házaikat. Ez a tény azonban nyilvánvalóan hatalmaskodás volt, de egyúttal jelentékeny anyagi kárt is jelentett a Szent Mihály-egyháznak, miért is a budai káptalan a király parancsára megidézte Ferenc Ádámot, akit a bírói tárgyaláson ügyvédje képviselt. Az ügyvéd tagadta, hogy a fák kivágása Ferenc Ádám utasítására történt és ügyfele nevében felajánlotta a harmadmagával leteendő tisztítóesküt is a nyitrai káptalan előtt.¹ Podmaniczky Ferenc Ádám a tisztítóesküt 1528 július 20-án harmadmagával valóban le is tette, mire a pert megszüntették ellene.²

Podmaniczky István a *mohácsi ütközet*ben résztvett. Bandériumával a szemtanú Brodarics előadása szerint a második harcrendben állott,³ a király közvetlen közelében, a többi egyházfő bandériumával együtt.⁴ Innen menekült állítólag Pozsonyba.⁵ A püspöki karból

¹ A budai káptalan jelentése 1528 május 20. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 409—412. II.

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 418. I.

³ A csata leírását l. *Gyalókey Jenő*: A mohácsi csata. Mohácsi Emlékkönyv. (Szerk.: *Lukinich Imre.*) Budapest, 1926. 220. s köv. II.

⁴ Brodarics István leírásának fordítása, *Bartoniék Emmától*: Mohács Magyarországa. Budapest, 1926. 129. I.

⁵ *Fessler I. A.*: Die Geschichten der Ungern und ihrer Landsassen. VI. (Leipzig, 1823.) p. 320. *Ortvay Tivadar* (Mária, II. Lajos magyar király neje. 1505—1558. Budapest, 1914. p. 215.) felsorolja, hogy kik érkeztek a mohácsi csata után Pozsonyba, de Podmaniczky István nincs köztük, valószínű hogy a püspök egyenesen Nyitrára, vagy Vágbesztercére menekült. — Oláh Miklós szerint Erdődy Simon, Podmaniczky István és Brodarics István menekültek csak meg az ütközetben résztvett püspökök közül. (Levelezése. Közzéteszi: *Ipolyi Arnold.* Budapest, 1875. 207. I.) Egyháztört. Eml. II. 196—197. II.

rajta kívül még a következők éltek túl a mohácsi szerencsétlenséget: *Várdai Pál* egri, *Erdődy Simon* zágrábi, *Gosztonyi János* erdélyi, *Szalaházi Tamás* veszprémi, *Brodarics István* szerémi és *Gúti Országh János* váci püspök.¹ Az életben maradt püspökökre rendkívül nehéz viszonyok között óriási feladatok vártak; nemcsak a hitegység megbontása ellen irányuló törekvések következtében, melyek idáig is sok gondot okoztak az egyháznak, hanem a királyi trón betöltésének halasztást nem tűrő kérdése miatt is, melyben a tömegek az egyházfejedelmektől várták az útmutatást. Igaz ugyan, hogy a püspöki karnak a legutóbbi évtizedek pártküzdelseiben való tényleges részvétele ártott a papság tekintélyének, de még mindig az egyház volt az egyetlen tényező, mely uralkodott a tömegek felett és irányító befolyást gyakorolhatott a tömegelhatározásokra. A *királyválasztás kérdésében* azonban, melyet valamennyi magyar politikai párt és különösen a II. Lajos özvegye körül csoportosuló régi udvari párt a legsürgősebb teendőnek jelentett ki, arra hivatkozva, hogy az ország az adott helyzetben nem maradhat fej nélkül, a püspöki kar is megoszlott. Erdődy Simon, Szalaházi Tamás és Brodarics István kezdettől fogva az özvegy királyné fítestvérének, Ferdinánd osztrák főhercegnek érdekeit szolgálták.² Várdai Pál egri püspök Zápolyai János erdélyi vajda mellett látszott buzgólkodni³ s tényleg egyike volt azoknak, akik az 1526 november 5-re meghirdetett székesfehérvári országgyűlés meghívóját aláírták.⁴ Gosztonyit már püspökségének földrajzi helyzete is az

¹ 1526-ból való jegyzék. Egyháztört. Emlékek. I. 295—296. ll.

² V. ö. Egyháztört. Emlékek. I. 282., 291. ll. Erdődy Simon később János királyhoz csatlakozott. Az 1527 novemberi budai országgyűlés I. artikulusából (Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 154. l.) erre lehet következtetni.

³ *Jászay Pál*: i. m. I. 78., 80. ll. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 8—10. ll. *Szalay László*: Magyarország története. IV. (Lipce, 1854.) 5. és 14. ll.

⁴ *Pray G.*: *Epistolae procerum regni Hungariae*. I. (Pozsony, 1806.) 276—277. ll. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 9—10. ll. és *Jászay Pál*: I. 85. l.

erdélyi vajda pártjához kötötte; a váci és a nyitrai püspökök állásfoglalása pedig leginkább attól függött, ki a helyzet ura és különösen, ki van az ország fővárosának birtokában. Ilyen körülmények között szó sem lehetett a püspöki kar egységes állásfoglalásáról. Tulajdonképpen *Podmaniczky István*nak kellett volna kezébe vennie az irányítást, mint a legrégebb és a korra nézve is a legöregebb püspöknek, azonban belőle hiányzott a kezdeményező erő és a mozgékonyosság;¹ visszahúzódó természete is gátolta minden nagyobb tevékenység kifejtésében és így a püspöki kar tagjai a küszöbönálló királyválasztás esélyeit különleges helyzetük és egyéni érdekeik szempontjából mérlegelték. A közérdek itt is háttérbe szorult a magánérdekek mellett.

A régi udvari és a régi köznemesi párt szervezkedése azonnal megindult, mihelyt II. Lajos király halála kétségtelen bizonyosságot nyert. A Werbőczy István által irányított köznemesi párt fürgébb volt és mert olyan társadalmi osztályra támaszkodott, mely a célokat és a vezér személyét illetőleg évtizedek óta egységes volt, az október 14-i tokaji gyűlésen egyértelműen Zápolyai János erdélyi vajda jelöltsége mellett foglalt állást,² s az ő nevével indult a meghirdetett székesfehérvári királyválasztó országgyűlésre is. Podmaniczky István Országh János váci püspöktársával együtt a *Zápolyai-párthoz csatlakozott*, nemcsak azért, mert a Ferdinánd-pártiak szervezkedése ebben az időben még kezdeti állapotban volt, hanem bizonyára *egyéni okokból* is. A Zápolyai-család 1475 óta Trencsén, Illava, Kasza és Szucsá váraknak volt a tulajdonosa. Utóbb a lipthói, árvai, turóci és a bajmóci uradalmakat is megszerezte³ s ezzel olyan óriási birtoktestnek lett urává itt, az Északnyugati felföldön, mellyel szemben

¹ „Homo devoto et che non molto se interpone ne le facende“, írta róla Vincenzo Guidoto: i. h.

² *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. Budapest, 1899. 242. s köv. II. és Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 6—7. II.

³ *Károlyi János*: A trencsényi vár. Trencsén, 1910. 48—49. II. *Chorényi József*: Illava okmánytára történeti bevezetéssel. Trencsén, 1896. 22—23. II. *Fessler I. A.*: Die Geschichten der Ungern etc. VI. 343. I.

a közbeékelődött és magántulajdonban lévő kisebb váruradalmak alig jutottak nagyobb szerephez. A Podmaniczkyak a terjeszkedő Zápolyai-családdal sűrű összeköttetésben állottak. Így pl. 1496-ban Zápolyai István nádor birtokcserét kötött velök;¹ 1508-ban Podmaniczky János tiltakozást jelentett be egy olyan beiktatás ellen, melyben a Zápolyai-család közvetlenül volt érdekelve;² 1513-ban egy újból megindult és évekig tartó birtokperben állottak egymással szemben³ stb. Podmaniczky Istvánnak a Zápolyai-házzal való egyéni kapcsolatait mutatja, hogy 1521-ben Zápolyai István nádor özvegyének, Hedvig tescheni hercegnőnek a temetési szertartásait fényes segédlettel ő végezte.⁴ Érthető tehát, hogy a hatalomnak, fénynek és pompának közvetlen szemlélete, a köznemességnek az erdélyi vajda személye mellett megnyilatkozó állásfoglalása, az udvari párt ellen hangoztatott vádak és szemrehányások tetszetőssége és nem kis mértékben a szomszédságból folyó érdekösszeköttetések is, mind hatással voltak abban az irányban, hogy a nyitrai püspök, aki egyébként idáig távoltartotta magát a pártpolitikától,⁵ most mégis a Zápolyai-párthoz csatlakozzék. Reá, mint a székesfehérvári országgyűlésen megjelent püspökök legidősebbikére, hárult azután az a feladat, hogy a megválasztott Zápolyai János király *fejére tegye a szent koronát*.⁶ Erre a feladatra nem szívesen

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 286—288. ll.

² Podmaniczky-Oklevéltár. I. 538—541. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 73—77., 81—82., 82—87. ll. 1516: U. o. II. 105—113., 114—121., 123—124., 134—141., 142—143., 143—148. ll. 1517: U. o. II. 154—155., 155—156., 157—159., 165—167. ll.

⁴ Egyháztört. Eml. I. 34. l. *Károlyi János*: A trencsényi vár. Trencsén, 1910. 51. l.

⁵ Egy kivételt ismerünk e tekintetben, az 1525 május 22-i főnemesi szövetségelevet, melyet Podmaniczky István is aláírt. (*Szabó Dezső*: A magyar országgyűlések tört. II. Lajos korában. Budapest, 1909. 74. és 203. s. köv. ll.)

⁶ *Szerémi György* emlékirata Magyarország romlásáról. Közli: *Wenzel Gusztáv*. Pest, 1857. 135—139. ll. *Jászay Pál*: I. 167—170. ll. *Ortvay Tivadar*: Pozsony város tört. IV. k. 1. rész. 79—80. ll. *Fraknoi V.*: Werbőczy István életrajza. 250—251. ll. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 16—21. ll. *Szalay L.*: IV. 21—22. ll. *Horváth Mihály*: Magyarország történelme. III. (Pest, 1861.) 11—12. ll.

vállalkozott. Eddig sem érdekelték közelebbről a párt-harcok, melyektől hangos volt az ország s azonfelül idegenkedett is minden közjogi fontosságú nyilvános ténykedéstől, de mivel a jelenvolt püspökök közt ő volt a legidősebb és mivel János király maga is erélyesen, sőt állítólag fenyegetésektől sem riadva vissza, követelte tőle, hogy ő végezze a koronázási szertartásnak egyházi vonatkozású teendőit, engedelmeskedett.¹

A székesfehérvári királyválasztó és királykoronázó országgyűlés, melyről a Ferdinánd osztrák főherceg személye körül csoportosuló régi udvari párt nem vett tudomást és törvényességét sem ismerte el, csak első állomása volt annak a mérkőzésnek, mely Magyarország birtokáért a már megválasztott János király és a jelöltségéhez ragaszkodó Ferdinánd között megindult. Az udvari pártot erőteljesebb és nagyobb szabású tevékenységre készítette az a tény, hogy a cseh-morva rendek Ferdinándot 1526 október 22-én királyukká választották; maga Ferdinánd is élénkebb érdeklődést tanúsított a magyarországi helyzet és megválasztatásának eshetőségei iránt, mint idáig. Mind ennek eredményeként, mint ismeretes, az 1526 december 16-i pozsonyi királyválasztó gyűlés Ferdinándot Magyarország királyává választotta. Ezzel a nagyfontosságú közjogi ténnyel az a társadalmi és politikai szakadás, mely a gyakorlatban eddig is két, egymással szemben álló pártra bontotta a magyar társadalmat, most közjogi alapot nyervén, intézményesen állandósult.

János király a székesfehérvári koronázás tényével befejezettnek tekintette a magyar trónkérdést. Ő volt az ország törvényes királya,² aki a maga háta mögött

¹ „Ipse vero episcopus asserat se ab eodem comite (t. i. Zápolyai János) vocatum et cum inibi comparuisset, discedere non potuerit, nisi eidem comiti morem in his, quae petebat, gereret, aut vitae suae discrimen subiret“ etc. olvassuk Ferdinánd 1527 július 29-i kegyelemlevelében. (Podmaniczky-Oklevéltár. II. 392. II.) L. azonfelül Fessler I. A. : VI. 352. I. Budai Ferenc : Polgári Lexikona. III. (Pest, 1866.) 74. I. Jászay Pál : I. 167—168. II. Ortvay T. : Mária, II. Lajos király neje etc. 270—72. II.

² Az 1526 decemberi pozsonyi országgyűlés, mint ismeretes, vitatta a székesfehérvári országgyűlés érvényességét. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 52—53. II.

érezte az ország túlnyomó többségét. A pozsonyi országgyűlés és az itt történt királyválasztás különösebben nem izgatta; meg volt arról győződve, hogy Ferdinándnak nincs gyökere az országban, hiszen híveinek zöme a volt udvari párt embereiből került ki, azokat pedig a köznemesi rend most is épúgy gyűlölte, mint gyűlölte Mohács előtt, a pártharcok legforróbb napjaiban. Ennek következtében nem is tartotta szükségesnek a belső propaganda nagyobbarányú kiépítését; e helyett a rendelkezésére álló eszközök segítségével arra törekedett, hogy visszalépésre bírja Ferdinándot és királyságát elismertesse az európai udvarokkal. Innen van az, hogy érdeklődését és tevékenységét a megválasztatása után eltelt hónapokban úgyszólván kizárólagosan az elismertetésére irányuló diplomáciai munka kötötte le.¹ Ezzel szemben Ferdinánd és pártja szívós és körültekintő belső propagandát fejtett ki János király ellen a magyar fő- és köznemesi társadalomban,² de egyúttal felkészült a trónkérdés fegyveres eldöntésére is, amelyben V. Károly támogatásán kívül a cseh-morva rendek segítségére is számítottak.

Bár közben, 1527 januárius elsején, a horvát-országi rendek is királyukká választották Ferdinándot,³ az *1527 márciusi budai országgyűlés*, amelyen nemcsak a János királyhoz ragaszkodó tótországi és erdélyi rendek, hanem a főpapok, köztük Podmaniczky István is, továbbá a zászlósurak, a vármegyék és a városok meglepően nagy számban voltak képviselve, egységesen és határozottan Ferdinánd ellen nyilatkozott.⁴ A budai országgyűlés egységes állásfoglalása megnyugtathatta János királyt a tekintetben, hogy eddigi politikája minden irányban helytálló és fedi az ország nagy többségének politikai felfogását, azonban nem volt hatással az ellenpártra, legfeljebb csak annyiban, hogy azt talán még fokozottabb tevékenységre és különösen a

¹ V. ö. *Horváth Mihály*: III. 13—14., 24—27. ll.

² *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. 248. s köv. ll.

³ *Magyar Országgyűlési Emlékek*. I. 77—80. ll.

⁴ *Magyar Országgyűlési Emlékek*. I. 97—109. ll. L. azonfelül 127. l. és *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. 260—263. ll. A jelenlévő püspökök névsora Egyháztört. Emlékek I. 316. l. is.

Zápolyai-párt megbontására ösztönözte. E pártbomlasztó törekvések itt-ott bizonyára eredménnyel is jártak; ennek a felismerése készítette János királyt arra, hogy maga is megtegyen mindent pártja egységének biztosítására. Várdai Pál egri püspöknek esztergomi érsekké való kinevezése 1526 végén,¹ Werbőczy kancellársága² és nagy birtokadományokban való részesítése — hogy csak néhány példára hivatkozzunk — ezt a célt szolgálta. *Podmaniczky István* is azok közé tartozott, akik állandó összeköttetésben állottak János királlyal és udvarával. Ezt látszik igazolni a királynak 1526 december 7-i rendelete egy papi adósság rendezése tárgyában;³ vagy az 1527 március 26-án kelt oklevél, melyet a király Podmaniczky Istvánnak és néhai fivestvérei fiainak személyes kérésére állított ki és amelyben megerősítette az 1507 március 12-i kiváltságlevelet.⁴ Még 1527 június 19-én is intézkedett abban a vitás ügyben, mely Podmaniczky István és a nyitrai polgárok közt támadt ez utóbbiak kiváltságai miatt,⁵ abban a tudatban, hogy a püspök az ő megbízható hívei közé tartozik. Podmaniczky István azonban ebben az időben már ingadozott hűségében és a következő hónap végén nyíltan át is pártolt az eddigi ellenfél táborába.

Míg János király hitt a diplomáciai tárgyalások sikerében és a keresztény világ érzékenységre való tekintettel óvakodott a kardokra bízni a hónapok óta tartó viszály eldöntését,⁶ addig Ferdinánd egyáltalában nem titkolta, hogy hajlandó megkísérelni a fegyveres megoldást. Erről János király környezetében is tudtak; Werbőczy magát a királyt is tájékoztatta Ferdinánd hadikészületeiről, a nélkül azonban, hogy őt elvi állás-

¹ *Budai Ferenc*: Polg. Lexikona. III. 370. l. *Jászay Pál*: I. 167. l. jegyzet. *Fraknói V.*: id. mű 252. l.

² *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. 252—253. és 263—264. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 385. l.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 386—388. ll.

⁵ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 389—390. ll. János király oklevélét közli *Kalona*: XX. 72—75. ll. és Egyháztört. Eml. I. 326. l. A nyitrai polgárságnak Podmaniczky Istvánhoz való viszonyára adatok találhatók *Czeizel Gábor*: Nyitra multja. Nyitra, 1900. c. műve 81—86. ll.

⁶ V. ö. *Horváth Mihály*: III. 24—25. ll.

pontjáról és a békepolitika útjáról letéríteni tudta volna. Mikor azután 1527 augusztusának első napjaiban *Ferdinánd* jelentékeny katonai erőkkel benyomult az országba, annak nyugati részeit, sőt *Buda-várát* is minden ellenállás nélkül megszállhatta, mert János király még csak kísérletet sem tett ellenállás kifejtésére.¹ Mint a következmények mutatták, *Ferdinánd* számítása volt a helyesebb az adott viszonyok között. Az erő megnyilvánulása előtt mindenki meghajolt, ellenben mind kevesebb lett azoknak a száma, akik elveket hangoztattak, azok helyessége vagy helytelensége felett vitatkoztak és végül is az elméletek kedvéért feláldozták a valóságot. A *Ferdinánd* híveitől ügyesen irányított belső propaganda is annak igazolására helyezte a fősúlyt, hogy számolni kell a nagy erőforrásokkal rendelkező *Ferdinánd* katonai fölényével, mellyel szemben a megosztott Magyarország erejével nem feltétlenül rendelkező János királynak fölötte csekélyek a kilátásai. Annyit *Podmaniczky István* is látott, hogy *Ferdinánd* győzelmes támadása esetén a család trencsén-megyei birtokai és az ő nyitrai püspöksége is veszendőbe megy. A reá váró veszteség valószínűsége pedig annál nagyobb volt, minél nyilvánvalóbbá vált időközben János király elvszerű passzivitása. Innen van az, hogy *Ferdinánd* bizalmas párthívei, akik tájékozva voltak az előkészületek arányairól és a katonai erőviszonyokról és akiknek módjukban állott felhívni a püspök figyelmét esetleges ellenállása összes következményeire, reávehették *Podmaniczky Istvánt* arra, hogy idejekorán, még a hadműveletek megkezdése előtt igyekezzék kiengeztetni maga és családja iránt *Ferdinándot*. Így történt, hogy *Podmaniczky július* végén Bécsbe sietett és ott 1527 július 29-én a maga és unokaöccsei nevében *hűségnyilatkozatot* terjesztett *Ferdinánd*, mint Magyarország egyedül törvényes és kétségsbe nem vonható királya elé és hűsége jeléül felajánlotta neki a beszercei várat.²

Ferdinánd a nyitrai püspöknek hűségnyilatkoza-

¹ *Fraknói Vilmos*: Werbőczy István életrajza. 268—270. ll. *Ortvay T.*: Mária, II. Lajos magyar király neje etc. 312—314 ll.

² *Podmaniczky*-Oklevéltár. II. 391. l.

tát elfogadván, még aznap kiállíttatta számára az oklevelet, melynek értelmében *Podmaniczky Istvánnak megbocsátja* eddigi politikai magatartását és különösen azt, hogy ténylegesen közreműködött János erdélyi vajda megkoronázásában, amely elől állítólag nem volt módjában kitérnie; biztosítja számára és unokaöccsei számára a teljes bocsánatot, vagyonuk háboríttatlan birtokát és életüknek teljes védelmét.¹ Ezzel Podmaniczky István és János király útjai örökre elváltak egymástól.

Podmaniczky püspök már résztvett az 1527 szeptember végén megnyílt *budai országgyűlésen* a János király által kinevezett, de időközben Ferdinándhoz pártolt Várdai Pál esztergomi és Országgh János kalocsai érsekkel együtt;² sőt ő végezte Székesfehérvárott november 3-án a *koronázási szertartásokat* is, miután a szintén jelenlévő két érseknek pápai megerősítése még nem érkezett meg Rómából. Így jog szerint Podmaniczky Istvánt kellett a rangban legidősebb püspöknek tekinteni; Ferdinándot is ő áldoztatta meg mise közben.³

Ferdinánd király nem volt érzéketlen a neki tett szolgálatok iránt. Azokat az előnyöket, melyeket neki egy-egy befolyásos főpapnak és főúrnak hozzá való csatlakozása jelentett, kellően értékelte. Ezért is bánt oly bőven a birtokadományokkal, melyekből ebben az időben még a leggazdagabbaknak sem volt soha elég. A nyitrai püspökkel szemben annyiban még lekötelezettnek is érezhette magát, mert tőle újabban 1600 forint értékű arany- és ezüstműt kapott *kölcsön*, hogy neki, aki örökös pénzzavarban szenvedett, módjában álljon a hadműveletek költségeinek a fedezése.

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 392—393. ll. Kivonatolisan *Pray G.*: Specimen hierarchiae Hungaricae. Pozsony és Kassa, 1776. I. 126—127. ll. jegyzet. Egyháztört. Eml. I. 332. l. *St. Katona*: Hist. crit. XX. 77. l.

² Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 135. l. Egyháztört. Emlékek. I. 339. l. *Pray G.* (Epist. proc. I. 284—286. ll.) adja azoknak a névsorát, akik ez alkalommal Ferdinándnak hűséget fogadtak.

³ Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 143—145. ll. *Szalay L.*: IV. 63. l. *Ortway T.*: IV. 1. 149., 151. ll. *Kertbeny K.*: Ungarn betreffende deutsche Erstlings-Drucke. I. Budapest, 1880. 63—64. ll. V. ö. *Kertbeny*: I. 561. l. *Fessler I. A.*: VI. 388—389. ll. *Ortway T.*: Mária, II. Lajos magyar kir. neje etc. 322—325. ll.

Ez magyarázza meg az 1527 szeptember 11-i királyi rendeletet, melyben arra utasította a nyitramegyei jobbágyságot, hogy továbbra is épügy engedelmeskedjenek a nyitrai püspöknek, mint tették azt korábban neki és elődeinek.¹ A koronázás után az említett kölcsönösszeg fejében lekötötte Podmaniczky Istvánnak és unokaöccseinek Szucsá és Illava várakat — bár azok még János király birtokában voltak —, mihelyt azok az ő kezére jutnak.² A királyi kegy további megnyilvánulása volt az a tény, hogy I. Ferdinánd 1528 nov. 29-én reá ruházta a *szkalkai apátságnak királyi kegyúri jogát*;³ 1529 május 10-én pedig neki és két unokaöccsének adományozta az utódok nélkül elhalt Kamenicsáni Jánosnak *Kamenicsán* nevű birtokát, bár itt a beiktatás ellen tiltakozás történt.⁴ Ellenben minden ellentmondás nélkül iktatták őt még ugyanebben az esztendőben a hűtlenségbe esett Sarlay Máténak, továbbá Kissarlai Csepes Jánosnak és Gergelynek összes nyitra- és bars-megyei birtokaiba, melyeket Ferdinánd király adományozott neki.⁵ Az ekkor kapott birtokokból a kissarlai birtokrészt 1530 januárius 15-én Sarlay Ferencnek és Jánosnak adta el.⁶

A Podmaniczky-család anyagi érdekeinek ápolásán és a családi vagyon gyarapításán kívül azonban az *országos politika* is érdekelte az öreg püspököt. Az országgyűléseken nem vett ugyan részt,⁷ talán törődöttsége miatt, de püspöki székhelyére, különösen 1529 nyarán, ismételten összehívta a szomszédos megyék és városok

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 394. l.

² Székesfehérvár, 1527 november 13. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 395—396. ll. Az ezüstneműek felsorolása és átvételük igazolása Podmaniczky-Oklevéltár. II. 396—398. ll. Erre az adománylevélre hivatkozott Podmaniczky Ráfael 1549-ben, mikor igényt emelt Szucsá várára. (*R. Kiss István*: A magyar helytartótanács I. Ferdinánd korában. Budapest, 1908. 98—99. ll.)

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 419. l. és *Rupp Jakab*: Magyarország helyrajzi tört. I. 623. l. *Katona*: XX. 425. l. Egyháztört. Eml. I. 412—413. ll.

⁴ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 420—423. ll.

⁵ 1529 július 8. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 424—426. ll.

⁶ *Czeizel Gábor*: Történeti mese etc. 4. l.

⁷ L. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 189., 213. ll.

megbízottait vagy képviselőit, hogy az elfajult testvérháború és a török veszedelem ellen megszervezzék az Északnyugati Felvidék védelmét. 1529 augusztus 3-án nála volt Thurzó Elek országbíró, Országh Imre, Majthényi Uriel turóci prépost, testvérével Majthényi Bertalan, a Forgách- és Kálnay-család számos tagja és természetesen igen sokan a nyitrai és más szomszéd-megyebeli nemességből. Ez alkalommal itt sok minden időszerű kérdésről esett szó és bizonyára számos ötlet és terv is merült fel az áldatlan viszonyok megjavítása végett, de végül is abban egyeztek meg, hogy a mozgalom kiszélesítése és megerősítése végett célszerű volna augusztus 15-re meghívni a bányavárosokat is. A meghívót 1529 augusztus 4-én Podmaniczky István írta alá;¹ valószínű azonban, hogy Szulejman szultán támadása következtében, akinek a hadai augusztus végén már Buda falai alatt voltak, elmaradt a második nyitrai részgyűlés.

Podmaniczky István életének *utolsó éveiről* egyébként alig van adatunk; csak annyit tudunk róla, hogy 1529 december 20-án ő és unokaöccsei a nyitrai káptalan előtt a trencsénmegyei Prusz nevű birtokot ajándékba adták Kolini Tamás nyitrai udvarbírónak és családjának;² továbbá hogy I. Ferdinánd király 1530 június 23-án a püspököt, mint a szkalkai apátság kegyurát, arra utasította, hogy az apátság jövedelméből fizesse ki Buesso János udvari káplánnak illetményeit³ és egyúttal legyen gondja arra is, hogy a káplán a jövőben rendszeren megkapja illetményeit az apátság jövedelméből.⁴

Podmaniczky István 1530 június 23-a és október 10-e közt halt el. Ezüstneműjét, egyéb értékes ingóságait ruháival együtt Bécsbe szállították Szent András és Benedek ereklyéinek az ő őrzetében volt ezüstkopor-

¹ L. a fentiekre vonatkozólag az 1529 augusztus 4-i meghívó szövegét. Podmaniczky-Oklevéltár. II. 427—428. ll.

² Podmaniczky-Oklevéltár. II. 428—430. ll.

³ Podmaniczky-Oklevéltár. II. 435—436. ll.

⁴ Egyháztört. Eml. II. (Budapest, 1904.) 42—43. ll. és Podmaniczky-Oklevéltár. II. 436. l.

sójával együtt. Ez az ezüspkoporsó sokat szerepelt azokon a tárgyalásokon, melyek Thurzó Elek kielégítése végett folytak az országbíró és a kamara között.¹

¹ Czeizel Gábor : id. tan. 5—6. ll. és Egyháztört. Eml. II. 362—363. ll. „Anno 1530 fato functum, aliqui perhibent“, jegyzi meg róla *Bél Mátyás* : Notitia Hungariae etc. IV. (Viennae, 1742.) p. 320—321. Itt említjük meg, hogy mindaz, ami Podmaniczky István állítólagos házasságáról, a reformációhoz való csatlakozásáról itt-ott olvasható (pl. *Budai Ferenc* : Polgári Lexikona. III. 74. l. *Nagy Iván* : IX. 335. l. *Földi Doby Antal* : id. mű 11. l. *Pokoly J.* : A protestantizmus hatása etc. Budapest, 1910. 108. l.), nem felel meg a valóságnak. (V. ö. *Czeizel Gábor* : id. művével, 4. s. köv. ll. és *Gedeon Gyula* : A hitújítás terjedésének okai etc. Budapest, 1911. 74—75. ll.) Egyes írók Thurzó Ferenc nyitrai püspök életrajzi adatait (*Pray G.* : Specimen hierarchiae etc. I. 371. l.) elnézésből Podmaniczky Istvánra ruházták (pl. *Budai, Nagy Iván* stb.), így rögződött azután bele a köztudatba a Podmaniczky István házasságáról és vallásváltoztatásáról szóló mese.

A PODMANINI PODMANICZKY
CSALÁD OKLEVÉLTÁRA

II. KÖTET

1510—1537

1.

Buda, 1504 januárus 13.

II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost vezesse be a Demjéndi Péter fiától, Imrétől vett és a trencsénmegyei Prota helységben levő jobbágytelkek birtokába.

Átírva a nyitrai káptalan 1504 február 4-én kelt oklevelében.
(L. a 2. szám a.)

2.

Nyitra, 1504 februárus 4.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló király 1504 január 13-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Jánost vétel címén bevezette Demjéndi Péter fia Imre 14 félhelyes jobbágytelkének birtokába a trencsénmegyei Prota nevű helységben.

XIX. század eleji egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban.
Múzeumi levéltár. Középkori másolatok.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis domini Wladislai Dei gratia regis Hungarie, Bohemie etc. domini nostri gratiosissimi introductorias simul et statutorias nobis preceptorie loquentes maxima cum obedientia recepimus in hec verba :

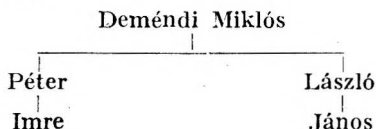
Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Johannis Podmaniczky de Podmanin

magistri cubiculariorum nostrorum,¹ qualiter ipse in dominium totalis portionis possessionarie emptitie nobilis Emerici filii condam Petri filii olim Nicolai de Demjend² 14 videlicet sessiones jobagionales vulgo fel hely³ appellatas in se continentis in possessione Protha⁴ vocata in comitatu Trenchiniensi existenti habite, quam videlicet alias nobilis condam Sigismundus filius olim Gregorii de dicta Demjend mediantibus certis litteris conventus ecclesie de Saag⁵ fassionalibus exinde confectis dicto condam Petro filio Nicolai, patri scilicet ipsius Emerici ac Johanni filio condam Ladislai filii praefati Nicolai in perpetuum dedisset, vendidissetque et inscripisset, ipsum exponentem perpetue emptionis titulo concernentem legitime vellet introire. Super quo fidelitati vestre firmiter precipientes mandamus committimus⁶ vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Andreas aut Stephanus Svehla de Ozorocz,⁷ vel Ladislaus, sin Stephanus, seu Leonardus de Halach,⁸ sive Kilianus

¹ Podmaniczky László (meghalt 1489 körül) fia. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. XLVI. s. köv. ll.) Podmaniczky János életrajzát e kötet bevezetésében adjuk.

² Deménd h. Hont megyében fekszik, Ipolyságtól ény. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 335. és 464. ll. A Deméndi-család leszármazása az oklevél adatai szerint a következőképpen állítható össze :

Az oklevélben megnevezett, de 1504 előtt már elhalt Deméndi Gergelynek és Zsigmond nevű fiának az előbbiekkal való közelebbi kapcsolatát nem ismerjük.

³ L. Szamota István—Zolnai Gyula: Magyar Oklevél-szótár, (Budapest, 1906.) 233. h.

⁴ V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 464., 593. ll., de különösen jelen kötet 4. sz. oklevelével.

⁵ Ipolyság. Podmaniczky-Okl. I. 128. l.

⁶ Valószínűleg elírás a szokásos „quatenus“ helyett.

⁷ Az ozoróci Svehla-család egyik, közelebbiről nem ismert tagja. A család kihalt. (Nagy Iván: Magyarország családai. X. 415.)

⁸ A Halácsi-családra l. Podmaniczky-Oklt. I. 95. Az itt felsorolt családtagokra pedig Pod. Oklt. I. 377., 397., 543. stb.

de Hresdyecz,¹ neve Joannes, nam Stephanus de Dersk,² namque Blasius de Visoczán,³ seu [...] de Lathkovecz,⁴ nempe Johannes aut Gregorius de Chleven,⁵ aliis absentibus homo noster ad faciem prescripte possessionis Protha vocate, consequenterque antedictae totalis portionis possessionarie emptitiae annotati Emerici in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo, introducat prefatum exponentem in dominium eiusdem, statuaturque eandem eidem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis perpetuae emptionis titulo eidem incumbenti, perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum exponentem ad terminum competentem nostram personalem in presentiam, rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorium et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude sabbatho proximo post festum beati Pauli primi heremite, anno Domini millesimo quingentesimo quarto.⁶

Nos itaque mandatis annotati domini regis ut obligamur, ad plenum obedire volentes, unacum prefato Ladislao de Halach homine sue serenitatis, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Venceslaum de Baan,⁷ socium et concanonicum nostrum ad pre-

¹ Azonos az Egresdy-családdal (*Nagy Iván* : IV. 11—12). Kiliánra l. Pod. Oklt. I. 271., 338., 340., 377. ll.

² Azonos a Draskóczy-családdal. (V. ö. *Nagy Iván* : III. 383. s. köv. II. és Pótlék-kötet 206—207. ll.)

³ A Viszocsányi-család (l. Pod. Oklt. I. 271) egyik tagja. A családra l. *Nagy Iván* : XII. 217—18.

⁴ A Latkóczy-család (Pod. Oklt. I. 183., 339. stb. ll.) egyik tagja. A családra l. *Nagy Iván* : VII. 41—44. ll.

⁵ A Chlivényi vagy másként Helvényi-család (Pod. Oklt. I. 183. *Nagy Iván* : Pótlék-kötet. 166.) tagjai.

⁶ 1504 januárius 13.

⁷ Báni Vencel, a nyitrai káptalan éneklőkanonokja, 1500—1527 közt többször szerepelt határjárásoknál és beiktatásoknál. L. *Vagner József* : Adalékok a nyitrai székes-káptalan történetéhez. Nyitra, 1896. 112. l.

missam possessionariam statutionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo: qualiter ipsi in festo beatorum Fabiani et Sebastiani martirum proxime preterito¹ et aliis diebus immediate sequentibus ad id aptis, ad faciem prescripte possessionis Protha vocate, consequenterque antedictae totalis portionis possessionarie emptitiae annotati Emerici in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis, videlicet nobilibus Benedicto, ac altero Benedicto de Visoczan,² Osvaldo de Chalchych,³ Kiliano de Egresd,⁴ Georgio de Ozor⁵ et Leonardo de Halach, necnon circumspectis Michaelae Baho, Petro Lazanczky et Andrea Czeperyan civibus oppidi Baan,⁶ aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, idem homo regie maiestatis, ipso nostro testimonio presente, introduxisset prefatum Johannem Podmaniczky exponentem in dominium eiusdem, statuissetque eandem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premisse perpetue emptionis titulo eidem incumbenti perpetuo possidenda, nullo penitus contradictore inibi, nec demum ex post coram nobis in capitulo apparente, diebus legitimis a regno statutis ibidem permanentibus, lege et consuetudine eiusdem regni approbatis requirentibus. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendentes et authentici sigilli nostri munimine roboratas, observata communi iustitia, prelibato Johanni Podmaniczky duximus concedendas. Datum sedecimo die introductionis et statutionis predictarum, anno Domini supradicto.

¹ 1504 januárius 20.

² A Vizsocsányiakra I. a fentebbi jegyzetet.

³ A Csalkai- (I. Pod. Oklt. I. 267.) család ismert tagja. (Pod. Oklt. I. 267., 339.)

⁴ Fentebb már említve.

⁵ Az Ozoróczy-család tagja; ebből a családból származott az Ottlik-család. Nagy Iván: VIII. 304—305.

⁶ Bán mezőváros Trencsén vm.

Jegyzet: 1505 november 12-én a sági konvent előtt Demjéni Máttyás a maga és testvérének, Jánosnak nevében osztályos atyafiát, Demjéni Imrét eltiltotta Prota nevű birtokrészének eladásától, Podmaniczky Jánost pedig annak megvételétől. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 464—65. ll.

3.

Buda, 1506 augusztus 3.

II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost vétel címén vezesse be a trencsénmegyei Pravotic nevű helységben Demjéni Imre 6 jobbágytelkébe.

Átírva a nyitrai káptalannak 1506 okt. 4-én kelt oklevelében.
(L. a 4. szám a.)

4.

Nyitra, 1506 október 4.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló király 1506 aug. 3-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky János főkamarás mestert vétel címén bevezette a trencsénmegyei Pravotic nevű helységben Demjéni Imre 6 jobbágytelkébe.

Egyszerű, XIX. század eleji másolata az Országos Levéltárban.
Múzeumi levéltár. Középkori másolatok.

Nos capitulum ecclesie Nittriensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis Domini Vladislai Dei gratia regis [Hungarie] et Bohemie etc. introductorias pariter et statutorias nobis preceptorie loquentes summa cum obedientia recepimus in hec verba:

Vladislaus Dei gratia re[x Hungarie et Bo]hemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Johannis Podmaniczky [de Podmanin magistri] cubiculariorum nostrorum, quomodo ipse in

dominium totalis portionis possessionarie nobilis Emerici de Demyend, sex videlicet sessionum [jobagionalium] in possessione Pravocicz¹ vocata, in comitatu Trenchiniensi existentis habite, ipsum exponentem perpetue emptionis titulo concernentium, eatenus² vellet introire. [Super quo fidelitatibus vestris] firmiter precipientes mandamus, quatenus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Caspar de Nadasd,³ aut Fran[ciscus] de Halach,⁴ vel Ladisl[aus] de Prylesz,⁵ seu Michael de Desericz,⁶ seu Stephanus de dicta Halach, aliis absentibus homo noster ad faciem prescripte possessionis Pra[vocicza] vocate, consequenterque] antedictae totalis portionis possessionarie prefati Emerici Demyendy, in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi [legitime] convocatis et presentibus, [accedendo, introducat prefatum exponentem] in dominium eiusdem, statuante eandem eidem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissis, perpetue emptionis titulo, eidem [incumbenti] perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum exponentem ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissae statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum [ad vincula] beati

¹ Pravotic h. Trencsén megyében, Bántól dk. Az 1. és 2. sz. oklevélben említett Protha nevű helység minden valószínűség szerint azonosítható Pravotic helységgel.

² Elírás a szokásos „legitime” helyett. Meg kell jegyezni, hogy a másolat több helyen pontatlan és hibás.

³ Nádasdy Gáspár a l. a Pod. Oklt. I. 252., 282., 304., 359. stb. ll.

⁴ A már említett (2. sz. oklevél) Halácsai-család egyik tagja.

⁵ A Prileszky-család (Pod. Oklt. I. 162.) egyik tagja.

⁶ Dezseric h. Bántól é. A családra vonatkozólag l. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 183. l.

Petri apostoli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo sexto.

Nos itaque mandatis dicti domini nostri regis, veluti obligamur, ad plenum obedire volentes, unacum predicto Stephano de Halach homine ipsius sublimitatis, unum ex nobis, videlicet venerabilem magistrum Casparem de Baan,² socium videlicet et concanonicum nostrum ad prescriptam possessionariam statutionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt eo ordine, quomodo ipsi sabbato die proximo ante festum beati Matthei apostoli et evangeliste [proxime preterito ³ et aliis diebus immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus ad faciem prescripte possessionis Pravoczicza, consequenterque antedictae totalis portionis possessionarie per prefatum Emericum Demyendy in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis, presertim nobilibus Christophoro castellano castelli Baan,⁴ Kiliانو de Egresd,⁵ Ludovico de Ozor,⁶ Leonardo de Halach, antefato Ladislao de eadem,⁷ Benedicto ac Blasio de Vissotzan,⁸ Ladislao et Osvaldo de Chaltitz,⁹ necnon circumspcctis Andrea Creperian et Paulo Harpa, civibus oppidi Baan, aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accesserunt, idem homo regie maiestatis, ipso nostro testimonio presente, intro-

¹ Tekintettel az oklevélben említett iktatás napjára, a Máté előtti szombatra, mint ahhoz legközelebb eső Péter-nap, csak az ú. n. vasas Szent Péter jöhet tekintetbe, vagyis a dátum 1506 augusztus 3.

² Báni Gáspár olvasókanonok és püspöki helynök, 1490 óta egyúttal pozsonyi kanonok is. V. ö. *Vagner József*: i. m. 104—107. ll. és *C. Rimely*: *Capitulum ecclesiae collegiatae Posoniensis. Posonii, 1880. 259. l. Ortvay Tivadar*: Pozsony város tört. III. k. (Pozsony, 1894.) 272. l.

³ 1506 szeptember 19.

⁴ A mezővárost 1470-ben alakították át várrá. Az erre vonatkozó királyi engedély Podmaniczky-Oklt. I. 89.

⁵ Kilianus de Hresdyecz néven 1504-ben említve a 2. sz. oklevélben.

⁶ Az Ozoróczy-családra 1. a 2. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁷ A Halácsiakra 1. a 2. és 4. sz. oklevelek jegyzeteit.

⁸ A Viszocsányi-családra 1. a 2. sz. oklevél jegyzeteit.

⁹ A Csalkai-családra 1. a 2. sz. oklevél jegyzeteit.

duxisset prefatum Johannem Podmaniczky exponentem in dominium eiusdem, statuissetque eandem eidem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissis perpetue emptionis titulo eidem incumbenti perpetuo possidendam, nullo penitus contradictore inibi, nec demum coram nobis in capitulo apparente, diebus legitimis a regno statutis ibidem permanentibus, lege et consuetudine eiusdem regni approbatis requirentibus. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas [memorato(?) Jo]hanni Podmaniczky, observata communi iustitia, duximus concedendas. Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis predictarum, anno Domini suprascripto.

5.

Buda, 1507 május 21.

Perényi Imre nádor előtt Kissztankóczy András Meznei Zsigmond, János és Máté nevében eltiltja Ráskai Balázs tárnokmestert, továbbá Podmaniczky Jánost, Mihályt és Istvánt meznei birtokrészek és hosztinai kúriájok felkérésétől, II. Ulászló királyt pedig azok eladományozásától.

Eredetije papíron, rongált állapotban, alján rányomott pecsét nyomaival, a Mednyánszky-család mednei levéltárában.

Nos Emericus de Peren¹ comes perpetuus comitatus Ab[awywariensis, regni] Hungarie palatinus et iudex Cumanorum memorie commendamus per presentes, qu[od nobilis A]ndreas de Kysthankocz² in personis egregiorum Sigismundi, Johannis et Mathei de [Meezn]e³ nostram personaliter veniens in presentiam

¹ Perényi Imre nádorra l. *Budai Ferenc* Polgári Lexikona. Pest, 1866. III. 42—44. *Fógel József*: II. Ulászló udvartartása. Budapest, 1913. 60. l. Podmaniczky-Oklt. I. 347. *Tokay Lajos*: Magyarország kormányzata a Jagello-korban. Békés, 1932. 101. s. köv. II.

² Podmaniczky-Oklt. I. 399., 454., 506. és 534. II.

³ A Mednyánszky-család (V. ö. *Nagy Iván*: VII. 382—84.) tagjai.

per modum protestationis et prohibitionis nobis significare curavit in hunc modum, quod prout ipsi protestantes revera percepissent, magnifici Blasius de Raska thavernicorum regalium magister¹ ac Johannes, Michael et Stephanus Podmaniczky de Podmanyn² quasdam portiones possessionarias in possessione Meezne³ predicta et curiam nobilitarem in possessione Hoschyna⁴ vocata in comitatu Trinchiniensi existentes et habitas a serenissimo principe domino Wladislao Dei gratia rege Hungarie et Bohemie etc. domino nostro gratiosissimo pro se ipsis impetrassent. Unde facta huiusmodi protestatione prefatum dominum nostrum regem a donatione et collatione pretectarum portionum possessionariarum et cùrie nobilitaris, magnificos autem Blasium de Raska ac Johannem, Michaellem et Stephanum Podmanyczky et alios quoslibet a detentione, [usur]patione et appropriatione seque ipsos quovis quesito colore in dominium earundem intromissione et sibiipsis statuifactione, usuum, fructuumque et quarumlibet utilitatum earundem perceptione seu percipifactione quomodolibet et per quemcunque viam, modum et formam iam factis vel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice et manifeste coram nobis vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Bude, feria sexta proxima ante festum Penthecostes, anno Domini millesimo quingentesimo septimo.

Lecta.

¹ Ráskai Balázs kir. tárnokmesterre l. Nagy Iván : IX. 637. Budai Ferenc : III. 93—94. Főgel József : i. m. 57. l.

² Podmaniczky Lászlónak e kötet bevezetésében részletebben tárgyalt fiai.

³ Medne helység a Vág-folyó jobbpartján, Bellustól ény. A Podmaniczky-Oklt. I. 119. l. e szerint helyesbítendő.

⁴ Hosztina h. Puchótól é. a Vág-f. jobbpartján.

6.

Magyarbród, 1511 januárius 1.

II. Ulászló király Tárcazi Miklósnak birtokait : a sáros-megyei Tarkó várát és Tárca kastélyt tartozékaival, több szepes-, heves-, abaúj-, zemplén-, bereg-, szabolcs- és biharmegyei birtokkal együtt Podmaniczky Mihálynak és Nagylucsei Dóczi Ferenc királyi kamarásnak adományozza.

Eredetije papíron, pecsét nyomaival az Orsz. Levéltárban.
Dl. 22, 111.

Commissio propria domini regis.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelium nostrorum egregiorum Michaelis Podmanyczky de Podmanyn¹ ac Francisci Doczy de Naghlwche² cubicularii nostri per eos sacre imprimis huius regni nostri Hungarie corone et deinde maiestati nostre pro locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis perseverantia exhibitis et impensis, castrum Tharkew³ simulcum oppido Hethas⁴ vocato, ac possessionibus Tharkew, Lwczka,⁵ Weresalma,⁶ Jakabfalwa,⁷ Kyo,⁸

¹ Podmaniczky László fia.

² A nagylucsei Dóczy-családra és az itt említett Ferencre l. *Fögel József* : II. Ulászló udvartartása. Budapest, 1913. 62—63. ll. és II. Lajos udvartartása. Budapest, 1917. 16., 17., 50., 51. stb. ll. *Nagy Iván* : III. 334—36. és *Szerémi—Ernyey József* : A Majthényiek és a Felvidék. Budapest, 1913. 501. s köv. ll.

³ Tarkó vára Sáros megyében, Kisszebentől ény. A várra lásd *Csánki Dezső* : Magyarország tört. földrajza a Hunyadiak korában. I. k. 284.

⁴ Héthárs h. a Tarca völgyében, Kisszebentől ény. *Csánki* : I. 286.

⁵ Lucska h. a mai Harcsár-Lucska, Tarkó mellett dk. *Csánki* : I. 302.

⁶ Vörösalma (Cservenice) h. Héthárstól dk.

⁷ Jakabfalva, később Jakabfölde vagy Jakabvolya h. Héthárstól dk. Századok. 1894. 729. l. V. ö. *Csánki* : I. 297.

⁸ Ma Kijó h. Héthárstól é.

Chernycze,¹ Jezthreb² Lwbythyn,³ Nires,⁴ Lwko,⁵ Malczi,⁶ Wencze⁷ et Gerlaho,⁸ ac prediis Kacha,⁹ Roho,¹⁰ et Arklew¹¹ vocatis, ad idem castrum Tharkew spectantibus, item castellum Tharcza¹² unacum possessionibus Tharcza, Krywa,¹³ Zechew,¹⁴ Wyzoka¹⁵ et Olsawycza¹⁶ nuncupatis ad ipsum castellum spectantibus, omnino in de Saros, item possessione Waldorff,¹⁷ Lwmnycza,¹⁸ Hwnczdorff,¹⁹ Zthraas,²⁰ Zenthkerezth,²¹ Bela²² et Krompak²³ in Scepusiensi, ac Kemlew²⁴ in Hewesiensi, item Zakal,²⁵ Makrancz²⁶ et Chech²⁷ in Abawywariensi,

¹ Csernice h. talán azonos azzal a Czerne nevű helységgel, mely Berzevice és Héthárs közt feküdt. *Csánki*: I. 292.

² Jesztreb h. Palocsától dk. *Csánki*: I. 298.

³ Lubitin, ma Lubotény, Palocsától k.

⁴ Nyíres h. Hanusfalvától é. (*Csánki*: I. 305.)

⁵ Luko h. Bártfától ny.

⁶ Malczo h. Bártfától ny.

⁷ Ma Venécze h. Bártfától ny.

⁸ Ma Gerlaho h. Bártfától nyé. *Csánki*: I. 295.

⁹ Közelebbről nem határozható meg.

¹⁰ Rogo néven Berzeviczy Edmond említi (Századok, 1894. 729.) és Besso helységgel azonosítja.

¹¹ Fekvése nem ismeretes.

¹² Tarcza h. Berzevicztől é.

¹³ Ma Krivány h. Héthárs mellett nyé. Századok, 1894. 528. *Csánki*: I. 301.

¹⁴ Szecső h. Berzeviczy Edmond szerint (Századok, 1894. 729.) a Héthárstól d. fekvő Décső h.

¹⁵ Viszoka h. Héthárstól dny.

¹⁶ Valószínűleg azonos a Szepesolaszitól ék. fekvő Olsavka nevű helységgel. *Csánki*: I. 264.

¹⁷ Erdőfalva, a mai Ó- és Ujleszna. *Csánki*: I. 257.

¹⁸ Ma Nagy- vagy Kakaslomnic h. Késmárk közelében. *Csánki*: I. 262. és 276. II. Századok, 1894. 529.

¹⁹ A mai Hunfalu Késmárk m. dny.

²⁰ Ma Nagyőr h. Késmárk mellett ék. *Csánki*: I. 264.

²¹ Keresztfalva néven is említve. Szepesbélától k. *Csánki*: I. 260.

²² Újbéla h. a Bialka p. mentén.

²³ Krempech h. Újbéla m.

²⁴ Kömlő h. Heves közsétől k.

²⁵ Talán a mai Abaujszakállal azonosítható. V. ö. *Csánki*: I. 217.

²⁶ Szepsivel szomszédos helység. Századok, 1894. 531.

²⁷ Csécs h. Nagydától k.

item castellum Czeke,¹ Bykes,² Kysfalwd,³ Jetzreb,⁴ Imregd,⁵ Zywrnyeg,⁶ Bynyew,⁷ Mezpesth,⁸ Thoronya,⁹ Kyzthe,¹⁰ Kerezthwr,¹¹ Egres,¹² Gerczel,¹³ Zynyer,¹⁴ Raad,¹⁵ Kyswylak,¹⁶ Kerthweles,¹⁷ et Geres¹⁸ vocatos omnino in Zempliniensi, item possessiones Wpor,¹⁹ Abara²⁰ et Tholchwa²¹ ac medietates possessionum Wamoswyffalw²² et Chergew,²³ item prediis Kysabara,²⁴ Kothan,²⁵ Gewden,²⁶ Kerezthwr²⁷ et Czenke²⁸ omnino in Zempleniensi, item Gellyenes²⁹ ac Papy³⁰ in de Bereg,

¹ Czéke vára Sátorajaujhelytől ék. esett. V. ö. *Csánki* : I. 331., 333—34. II.

² Bikkés vagy Bükkös h. Czéke közelében feküdt. *Csánki* : I. 343.

³ Ma Kisfalud-pusztá Czéke h. mellett. *Csánki* : I. 353.

⁴ A mai Magyar-Jesztreb h. Imreg h. mellett.

⁵ Imreg h. Sátorajaujhelytől ék.

⁶ Ma Szürnyeg h. Imreg közelében.

⁷ Bénye h. Czéke h. vidékén feketett. *Csánki* : I. 342.

⁸ Mészpest, ma Nézpest h. Bodzásújlaktól k. E névre l. *Melich János* fejtegetéseit. Magyar Nyelv, 1938.

⁹ Ma Nagy- és Kistoronya h. Sátorajaujhelytől é.

¹⁰ Ma Kiszte h. Bodzásújlak m.

¹¹ Ma Szécs-Keresztúr, Gálszécsről dny. *Csánki* : I. 352.

¹² Egres h. Gálszécsről d.

¹³ Ma Gercsely vagy Gecsely h. Bodzásújlak m.

¹⁴ Szinyér h. Királyhelmece és Imreg közt.

¹⁵ Rád h. Királyhelmeceől nyé.

¹⁶ A mai Bodzás- (vagy Nagy-) újlak vidékén feketett. *Csánki* : I. 365.

¹⁷ Ma Körtvélyes-pusztá Királyhelmece vidékén. *Csánki* : I. 354.

¹⁸ Kis- és Nagygéres h. a Bodroglközön, Királyhelmece-től d-re.

¹⁹ Upor h. Terebestől dny.

²⁰ Rutka és Imreg közt fekszik.

²¹ Tolcsva mezőváros.

²² Tolcsva közelében.

²³ Csergő h. Sátorajaujhelytől é.

²⁴ Az előbb említett Abara környékén feketett.

²⁵ Kottány-p. Töketerebes vidékén.

²⁶ Gálszécs és Töketerebes vidékén lehetett. *Csánki* : I. 348.

²⁷ Valószínűleg a mai Szécs-Keresztúr szomszédságában feküdt.

²⁸ Valahol Tokaj vidékén feküdt. *Csánki* : I. 512.

²⁹ Gelénes vagy Gellyénes h. Kászonyról d. V. ö. *Csánki* : I. 410.

³⁰ Megfelel a mai Csonka-Papi helységnek, Kászony m.

item portionibus possessionariis Zabolch¹ et Balsa² in de Zabolch ac Mykepeerch,³ Kewtheles,⁴ Horth,⁵ Bank,⁶ Zobozlo,⁷ Hegys⁸ et Hathaz⁹ in Byhoriensi ac Barlobassy¹⁰ in dicto de Bereg comitatibus existentes et habitas, egregii Nicolai de Tharcza¹¹ cubicularii nostri, que ex eo, quod idem Nicolaus Tharczay his proximis diebus nescitur, quibus motus respectibus, nobilem Dominicum Dobo de R wzka¹² per quosdam familiares suos nece miserabili interimi fecisse dicitur,¹³ ad nos, consequenterque collationem nostram regiam, iuxta antiquam et approbatam eiusdem regni nostri Hungarie consuetudinem atque legem rite et legitime devoluta esse perhibentur et redacte, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus, cultis et incultis, agris, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis, molendinorumque locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, sub suis veris metis et antiquis existentibus, premissis, sic ut preferatur, stantibus et se habentibus, memoratis Michaeli Podmanyczky et Francisco Doczy, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus. Immo damus, donamus et conferimus

¹ Tokajtól ék. fekvő helység.

² Nyíregyházától ény. a Tisza partján.

³ Mikepércs h. Debrecen mellett délre.

⁴ Ma puszta Szovát m. Hajdú megyében.

⁵ Nagy- és Kishort puszta Balmazújvárostól ény.

⁶ Ma Bánk-puszta Debrecen közelében.

⁷ A mai Hajdúszoboszló város.

⁸ Ma Nagy- és Kishegyes puszták Szoboszló és Balmazújváros között.

⁹ A mai Hajdúhadház.

¹⁰ Ma Barabás h. Kászony m.

¹¹ Tárcazi Miklósról l. *Berzeviczy Edmund*: A Tarköiek hatalmi törekvései Sárosban a XIV., XV. és XVI. század folyamán. Századok, 1894. 728. s köv. ll.

¹² Nagy Iván: III. 328.

¹³ Berzeviczy Edmund, aki pedig Tárcazi Miklós életével (Századok, 1894. 728. s köv. ll.) elég bőven foglalkozik, mitsem tud az itt említett gyilkosságról és a Tárcazi-birtokok elkobzásáról.

iure perpetuo et irrevocabiliter tenenda, possidenda pariter et habenda, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate. Datum in civitate Broda Hungaricali,¹ in festo circumcisionis Domini, anno eiusdem millesimo quingentesimo undecimo, regnorum nostrarum Hungarie etc. anno vicesimo primo, Bohemie vero quadragesimo primo.

7.

Garamszentbenedek, 1511 januárus 25.

A garamszentbenedeki konvent jelenti Perényi Imre nádornak, hogy parancsa értelmében Tordameczi Miklós ellenében megidézte István nyitrai püspököt.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban őrzött Simonyi-család levéltárában. 272. szám.

Magnifico domino Emerico de Peren comiti perpetuo comitatus Abawywariensis, regni Hungarie palatino et iudici Cumanorum, domino et amico ipsorum honorando conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron honoris et amicitie continuum incrementum. Vestra noverit magnificentia, quod cum nos litteras eiusdem vestre magnificentie evocatorias et insinuatorias pro parte nobilis Nicolai de Thordamez² contra reverendum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis³ emanatas nobisque amicabilem loquentes et directas ac sub impressione capitis sigilli nostri vestre remissas magnificentie, honore et reverentia, quibus decuit recepissemus et iuxta earundem vestre magnificentie litterarum continentiam unacum Ambrosio de Koztholyan⁴ homine vestre magnificentie in dictis

¹ Magyar-Bród v. Morvaországban.

² A családra l. Podmaniczky-Oklt. I. 296. és 529. ll. Lehetséges azonban az is, hogy a család a Nyitra-Zsámbokréttől ny. fekvő Tordomeszticről vette nevét.

³ Erdődy István, kiról l. a 8. és 38. sz. okleveleket.

⁴ A Kosztolányi-család (V. ö. Nagy Iván: VI. 385—87.) egyik, közelebbről nem ismert tagja.

litteris eiusdem vestre magnificentie inter alios nominatim conscripto unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Johannem presbiterum, socium nostrum conventualem ad premissam evocationem et insinuationem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo prefatus Ambrosius de Koztholyan homo scilicet vestre magnificentie, presente dicto nostro testimonio, feria tertia proxima post festum beati Pauli primi heremite proxime preteritum¹ prefatum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis in possessione sua Skachan² vocata in comitatu Nitriensi existenti habita, de possessione³ scilicet sua possessionaria, die in eodem contra annotatum Nicolaum de Thordamez ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas actionem suam prosecuturam ac de iudiciis novem marcarum litteris in eisdem specificatis vestre magnificentie et parti adverse satisfacturum evocasset in presentiam, litispendingia, si qua foret inter ipsos, non obstante. Insinuassetque ibidem eidem, ut sive ipse octavis in predictis coram antedicta vestra magnificentia compareat, de dietisque iudiciis novem marcarum litteris in eisdem specificatis vestre magnificentie et parti adverse satisfaciat sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Datum duodecimo die diei executionis premissorum, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Kivül: Domino palatino. Pro nobili Nicolao de Thordamez contra reverendum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas evocationis et insinuationis relatio.

¹ 1511 januárius 14.

² Szkacsán h. Nyitra-Zsámbokrétől ék. a Bellanka-p. völgyében.

³ A szokásosabb „portione“ szó helyett.

8.

Buda, 1511 március 28.

Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai püspök panasza tárgyában tartson vizsgálatot. A püspök szerint Szekeres Balázs nevű jobbágycát Vozokányi György galgóczi udvarbíró elfogta és Újlaki Lőrinc herceg temetvényi várában őrizet alatt tartotta.

Eredetije, hátlapján zárópecsét töredékeivel, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 65. nr. 2. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawywariensis, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in persona reverendi in Christo patris domini Stephani episcopi ecclesie Nitriensis personalis presentie regie maiestatis locumtenentis¹ etc. quod cum feria secunda proxima post festum Conceptionis beatissime virginis Marie proxime preteritum² providus Blasius Zekeres iohagio ipsius domini episcopi exponentis in portione sua possessionaria in possessione Ardanfalwa³ in comitatu Nittriensi existenti commorans, ad quendam silvam eiusdem domini episcopi exponentis intra veras metas dicte possessionis Ardanffalwa adiacentem profectus fuisset, ibique ligna ad usum domus sue secare habuisset, tunc nobilis Georgius de Wozokan,⁴ familiaris egregii Stephani de Sokorwd,⁵ provisor curie castri de Galgocz⁶ ex

¹ Erdődy István nyitrai püspökre vonatkozik. V. ö. Episcopatus Nitriensis etc. memoria. Posonii, 1835. 318. Lásd azonfelül a 38. sz. oklevél jegyzetét.

² 1510 december 9.

³ Később Ardanóc nevű helység, Pöstyéntől dk.

⁴ Vozokány, vagy másként Vezekény h. Ardanóctól ék.

⁵ Közelebbi adatok nem ismeretesek erről a családról.

⁶ Galgóc vára ebben az időben Újlaki Lőrinc herceg birtokában volt, kinek halála után Thurzó Elek kapta királyi adományképpen. V. ö. *Lovcsányi Gyula: A Vág és vidéke.* Budapest, 1881. 151—152. ll.

propria commissione ac transmissione eiusdem domini scilicet sui, assumptis secum quampluribus complicitibus suis, manibus armatis et potentiariis ad prefatam silvam prefati domini episcopi exponentis, consequenterque predictum Blasium Zekeres iruisset, eundem ibique captivasset, captumque ad castrum illustris Laurentii ducis¹ Thewmethwen² vocatum in prefato comitatu Nittriensi existens asportasset, ibique eundem ad carceres imponi et per certa tempora in huiusmodi carceribus detineri et conservari et tandem dum dicti Stephani Swkorwdy placuisset voluntati, de huiusmodi captivitate pactative emitti fecisset potentia mediante in preiudicium et dampnum dicti domini episcopi exponentis valdemagnum. Super quo amicitias vestras presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus de Kyskereskyn,³ aut Ambrosius Bozor de Belad,⁴ vel Johannes de Kyshynd,⁵ sin Gregorius Hencz de Azzywpathak,⁶ sew Johannes de dicta Kyskereskyn,⁷ siwe Gaspar Thwroczy de Naghkeresken,⁸ aliis absentibus homo regius ab omnibus, quibus incumbit, meram de premissis experiatur certitudinis veritatem, quam tandem nobis amicabiliter rescribatis. Datum Bude, feria sexta proxima ante dominicam Letare, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

¹ Újlaki Lőrinc herceg. Rövid életrajzát l. *Budai Ferenc Polgári Lexikona* III. k. 343—46. ll. *Főgel József*: II. Lajos udvara. 35. l.

² Pöstyéntől é. a Vág-f. balpartján, a Galgóczi hegységben feküdt. Rövid történetét l. *Lovcsányi Gy.*: id. művében. 147. l.

³ A Kereskényi-családra l. *Nagy Iván*: VI. 215—17. L. azonfelül a Podmaniczky-család tört. I. 132.

⁴ Közelebbi adatok erről a családról nem ismeretesek.

⁵ A Nagy- és Kishindi Hindy-családra l. *Nagy Iván*: V. 115—18.

⁶ Az aszúpataki Hencz-családra l. *Nagy Iván*: V. 89. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 268.

⁷ L. fent, a 3. sz. jegyzetet.

⁸ Az alsókereskényi Thuróczy-családra l. *Nagy Iván*: Pótkötet. 354—60. és *Szerémi—Ernyey*: i. m. 365. l. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 132. l.

9.

Buda, 1511 március 28.

Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai püspök panasza tárgyában tartson vizsgálatot. E szerint Ujlaki Lőrinc herceg újlaki tisztjei erőszakkal meggátolták, hogy a püspök tisztjei a püspöknek Király nevű falujában egy gyilkossági és hatalmaskodási ügyben ítéletet hozzanak.

Eredetije, hátlapján zárópecsét töredékeivel, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 63. nr. 18. Fénykép-másolata az Országos Levéltárban.

Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawywariensis, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum etc. amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in persona reverendi in Christo patris domini Stephani episcopi ecclesie Nitriensis, personalis presentie regie maiestatis locumtenentis etc. quod cum feria quarta proxima ante festum Omnium Sanctorum¹ in anno proxime transacto preteritum quidam Benedictus Danch, necnon Gregorius in Naghkeres² in Pesthiensi, ac Johannes Bayka in Naghsarlo³ in Barsiensi ac Petrus Marthon in Pathak⁴ et Benedictus de Dregel⁵ in Honthensi comitatibus existentibus commorantes ad domum et curiam nobilitarem episcopatus ipsius domini exponentis in possessione sua Kyraly⁶ vocata in comitatu Nittriensi existenti habitas armatis et potentiariis manibus hostiliter et more predonico irruissent, ibique quendam Gerzew mereenarium prefati domini episcopi exponentis nece miserabili interemissent, quosdam verò Paulum Koychan

¹ 1510 október 30.

² Nagykőrös város.

³ Nagysarló h. Lévától d.

⁴ Bizonyára a Nógrád megyében lévő és Drégelytől keletre eső Patak község.

⁵ A hontmegyei Drégely, Ipolyságtól k.

⁶ Királyi h. Nyitrától dny.

et Simonem Zewke et quendam Synka dictum, similiter mercenarios ipsius domini episcopi exponentis letalibus vulneribus affecissent et nobilis Nicolaus de Fabyanffalwa¹ officialis eiusdem domini episcopi exponentis per ipsum in prefata possessione Kyrally constitutus eisdem Benedicto Danch, Gregorio, Johanni Bayka, Petro Marthon et Benedicto resistere non valente, sed eosdem usque ad possessionem illustris Laurentii ducis de Wylak, Wylak vocatam² in dicto comitatu Nittriensi habitam insequendo, ibique eosdem Benedictum Danch, Gregorium, Johannem Bayka, Petrum Marthon et Benedictum, patratores scilicet huiusmodi mali, per Paulum Symon dictum officialem scilicet eiusdem Laurentii ducis per eundem in eadem possessione Wylak iure detineri fecisset et eidem Nicolao Fabyanffalway officiali prefati domini episcopi exponentis per prefatum Paulum Symon terminus pro administratione iudicii et iustitie ex parte memoratorum Benedicti Danch, Gregorii, Johannis Bayka, Petri Marthon et Benedicti, patratorum scilicet prescripti mali fiende prefixus fuisset, deinde adveniente ipso termino administrationis huiusmodi iudicii et iustitie egregius Stephanus Kozardy provisor curie castri Nittriensis³ dicti domini episcopi exponentis ac prefatus Nicolaus Fabyanffalway, ac certi alii homines eiusdem domini episcopi exponentis in persona eiusdem domini exponentis ad faciem prefate possessionis Wylak termino in huiusmodi ad audiendam huiusmodi iuris et iudicii administrationem profecti fuissent et a prefato Paulo Symon ex parte memoratorum Benedicti Danch, Gregorii, Johannis Bayka, Petri Marthon et Benedicti iudicium et iustitiam administrare postulassent, tunc prefatus Paulus Symon ex subordinatione et transmissione egregii Stephani de Sokorwd provisoris curie castri de Galgocz,⁴ nescitur, quibus respectibus, assumptis

¹ Személyi adatai nem ismeretesek. 1469-ben említették egy Nicolaus de Fabianfalva egy nógrádmegyei beiktatás alkalmával. (Bánffy-Oklt. II. 124.)

² Újlak h. Nyitrától ny.

³ A nyitrai várra adatok *Vagner Józsefnél*: Adalékok a nyitrai székes-káptalan tört. 50—51. II. Továbbá *Czeizel Gábor*: Nyitra multja. Nyitra, 1900. 78—79. II.

⁴ L. a 8. sz. oklevél megfelelő számú jegyzetét.

secum quodam Gasparo familiari eiusdem Stephani Sokorwdy et theoloniatore per ipsum in prefata possessione Wylak constituto, aliis etiam quampluribus complicitibus et familiaribus suis. manibus armatis et potentiariis in prefatum Stephanum Kozardy et Nicolaum Fabyanffalway et ceteros homines eiusdem domini episcopi exponentis irruisset, ibique eosdem quibusdam verbis vituperiosis et illicitis affecisset et nisi idem Stephanus Kozardy de prefata possessione Wylak recessisset, eundem ibidem nece miserabili interemisisset et ex parte prefatorum Benedicti Danch, Gregorii, Johannis Bayka, Petri Marthon et Benedicti iudicium et iustitiam iidem Paulus Symon et Stephanus de Sokorwd eidem domino episcopo exponenti minime administrassent, sed eosdem pactando liberos abire permisissent potentia mediante in preiudicium et dampnum dicti domini episcopi exponentis valde magnum. Superquo amicitias vestras presentibus petimus diligenter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus de Kyskeresken,¹ aut Ambrosius Bozor de Belad,² vel Johannes de Kyshynd,³ sin Gregorius Hencz de Azzupathak,⁴ seu Gaspar Thwrwk de Naghkeresken,⁵ sive Johannes de dicta Kyskeresken,⁶ aliis absentibus homo regius ab omnibus, quibus incumbit, meram de premissis experiatur certitudinis veritatem, quam tandem nobis amicabiliter rescribatis. Datum Bude, feria sexta proxima ante dominicam Letare, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Jegyzet: Az oklevélben említett „Stephanus episcopus ecclesiae Nittriensis“ személyére vonatkozólag 1. a 7. és 8. sz. oklevélen kívül főleg a 38. sz. oklevél jegyzetét.

¹ Ugyanaz, akiről a 8. sz. oklevélben is történik említés.

² L. a 8. sz. oklevelet.

³ L. a 8. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Ugyanott.

⁵ Kétségtelenül azonos a 8. sz. oklevélben megnevezett Thuróczy Gáspárral.

⁶ L. a 8. sz. oklevelet.

10.

Boroszló, 1511 március 30.

II. Ulászló király Podmaniczky János királyi főkamaramester és pozsonyi főispán részére megerősíti a Vágbeszterce város kiváltságaira vonatkozólag a XV. század folyamán kiadott okleveleket.

Egyszerű, XVI. század elejéről való másolata az Országos Levéltárban, Dl. 12,620 sz. a.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod fidelis noster magnificus Joannes de Podmanyn supremus cubiculariorum nostrorum regalium magister et comes noster Posoniensis¹ etc. exhibuit nobis et presentavit quasdam quinas litteras, primas conventus ecclesie beate Marie virginis de Thwroc² in pergameno privilegialiter sub sigillo eiusdem conventus impendenti confectas, tenorem quarundam litterarum serenissimi principis quondam domini Sigismundi imperatoris et regis Hungarie³ etc. predecessoris nostri foelicis memorie in se transsumptive continentes, quibus mediante idem quondam dominus Sigismundus imperator et rex libertates quasdam in eisdem suis litteris modo infrascripto specificatas oppido praefati Joannis Podmaniczky Beztertze vocato⁴ in comitatu Trynchiniensi habito, consequenterque civibus et incolis eiusdem oppidi ex causis et rationibus inferius in tenore secundarum litterarum expressis de novo dedisse et confirmasse dinoscebatur. Secundas vero magnifici quondam Ladislai de Neczpál comitis comitatus Thrinchiniensis,⁵

¹ Valószínűleg 1510-ben nyerte el ezt a méltóságot, melyet 1514-ig viselt. *Ortvay Tivadar*: Pozsony város tört. III. 174. és *Nagy Iván*: IX. 335.

² A turóci konvente l. Podmaniczky-Oklt. I. 14.

³ Zsigmond magyar király 1387—1437.

⁴ A vágbesztercei várra és Beszterce városra l. a Podmaniczky-Oklt. I. XXXVII. és 470. l. Beszterce város 1506. évből való urbariuma kiadva Podm.-Oklt. I. 470—77. ll.

⁵ *Nagy Iván*: A neczpáli levéltár. Századok, 1875. 237. l. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 17.

necnon capitanei castri Byztriciensis et tertias similes egregii quondam Anthonii de Nova Villa¹ capitanei secundi eiusdem castri Byztriciensis super iuridica et legitima inquisitione ac comprobatione, testimonioque et attestatione premissorum iurium et libertatum dictorum civium et incolarum, causalique amissione privilegiorum eorundem superinde confectorum, ac deinde subiectione atque annexione eidem oppido quarundam possessionum Kwassow² et Mosthyenik³ vocatarum per eosdem incolas coram dictis quondam Ladislao et Anthonio facta, simili modo in pergameno sub sigillis eorundem capitaneorum impendenti (igy!) privilegialiter confectas. Quartas vero similiter dicti conventus de Thwroc super legitima statutione cuiusdam molendini duarum rotarum in fluvio Reka⁴ appellato, necnon agri ibidem habiti, consimiliter in dicto comitatu existentium pro eisdem incolis in perpetuum facta; quintas denique comitum et vicecomitum ac iudicum nobilium dicti comitatus Trinchiniensis super inquisitione et comprobatione non exactionis thelonei ab eisdem incolis in quadam via Hodonowa vocata,⁵ qua tendit super viam Ztwdenez⁶ nuncupatam per eosdem vicecomitem et iudicem nobilium ex sede eiusdem comitatus parimodo legitime facta, tenorum infrascriptorum, supplicando nobis prefatus Joannes de Podmanyn in personis modernorum civium et incolarum dicti oppidi sui Bezthercze humiliter, ut easdem quinas litteras et omnia in eis contenta ratas,

¹ Valószínűleg a Szkalkai vagy Dulóújfalusi-család (*Nagy Iván*: XI. 380—81.) egyik, közelebbről nem ismert tagja.

² Nemes-Kvassó h. Vágbesztercétől dk.

³ Alsó- és Felsőmostenec h. Vágbesztercétől d.

⁴ A városon keresztül folyó patakot nevezik Riekának. *Pesty Frigyes*: Helységnévtár. 56. k. Trencsén m. II. 315. (M. N. Múzeum.) Éz a Rieka azonosnak látszik a Domanis-patakka.

^{5—6} Egy 1351-ből való határjárási oklevélben (Podmaniczky-Oklt. I. 6.) olvassuk a következőket: ...pervenerunt ad quandam viam publicam, cum qua itur in Pronam, eandem descendendo pervenerunt ad quandam rivulum, per eundem descendendo pervenerunt ad quandam aquam vulgo Studenecz vocatam“ etc. Valószínű tehát, hogy a Zsolna és Nemetpróna közt húzódó országútról van szó. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 6. jegyzet.

gratas et accepta habere, litterisque nostris privilegiabilibus verbotenus inseri et inscribi facere ac easdem pro predicto oppido suo Bezthercze eisdem civibus ac incolis et inhabitatoribus, presentibus scilicet et futuris, nostro privilegio confirmare dignaremur. Quarum quidem litterarum, prime videlicet conventus ecclesie de Thwrotz talis est: Omnibus Christi fidelibus stb. *(Következik a turóci konvent 1435 május 22-én kelt és Zsigmond királynak 1435 április 24-én Pozsonyban kelt oklevelét átíró oklevele.)*¹ Alterius vero, magnifici videlicet quondam Ladislai de Naczpal tenor is est: Nos Ladislaus de Neczpal stb. *(Következik Neczpáli László trencsénmegyei ispán 1434 szeptember 5-én Trencsénben kelt oklevele.)* Tertie vero tenor verbalis est: Nos Antonius de Nova Villa stb. *(Következik Újfalusi Antal besztercei várnagy 1439 augusztus 24-én kelt oklevele.)* Quarte siquidem statutorie tenor sequitur in hec verba: Universis stb. *(Következik a turóci konventnek Cillei Ulrik 1439 május 1-én Pozsonyban kelt iktatóparancsát is magában foglaló 1439 május 10-én kelt oklevele.)* Quinte denique tenor verbalis sequitur est (igy!) talis: Nos Ladislaus de Neczpal stb. *(Következik Neczpáli László 1437 április 29-én Trencsénben kelt oklevele.)* Nos igitur considerantes desolationem prefati oppidi Beztercze, civiumque et incolarum eiusdem inopiam atque egestatem, in quam eosdem superioribus annis per ignis incendia et alios adversos casus incurrisse et devenisse, atque ibidem litteras quoque presertim dicti quondam domini Sigismundi imperatoris et regis super premissis libertatibus ipsorum confectas, in specie una cum aliis rebus et bonis eorum civium exustas et igne concrematas fuisse, certo accepimus, maxime vero eiusdem Joannis de Podmanyn cumulatissimis meritis, atque servitiis id a maiestate nostra merito exposcentibus, premissa supplicatione eiusdem per eum scilicet pro parte dictorum civium et incolarum dicti oppidi sui Bezthercze nostre, modo quo supra porrecta, maiestati, regia benignitate exaudita, clementer est admissa, prescriptas quinas litteras non abrasas,

¹ Az átírások szövegét mellőztük, mert azok nincsenek kapcsolatban a Podmaniczky-család történetével.

non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspicionem carentes, presentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos, eatenus, quatenus eodem rite et legitime existunt emanate, viribusque earum veritas suffragatur, ratas, gratas et acceptas habendo approbamus ac ratificamus. Et nihilominus easdem litteras ac omnes libertates, omniaque et singula modo prescripto in eisdem specificata et declarata eisdem civibus et incolis presentibus et futuris predicti scilicet oppidi Byzthricza de novo gratiose danda duximus et concedenda. Imo damus et annuimus ac pro eisdem, salvis iuribus alienis, confirmamus, harum nostrarum, quibus secretum sigillum nostrum, quo ut rex Hungarie utimur, est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante. Datum in civitate nostra Wratislaviensi in dominica Letare, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno vigesimo primo, Bohemie vero quadragesimo primo.

Relatio reverendissimi domini Joannis Gozthon,¹ electi Jauriensis, secretarii regie maiestatis.

11.

Buda, 1511 június 5.

II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Szentpéteri Lászlót és Récséni Andrást adomány címén vezesse be a magtalanul elhalt Podmanovi János fia Gáspár nyitra- és barsmegyei birtokrészeinek felébe.

Átírva a nyitrai káptalannak 1512 jan. 14-én kelt jelentésében.
(L. a 25. sz. alatt.)

¹ Gosztonyi János 1506-ban váci, 1509-ben pedig Bakócz Ferenc után, aki zágrábi püspök lett, győri püspök. Életrajzi adatait l. *Főgel József*: II. Ulászló udvartartása. 47. l. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 604. l.

12.

Buda, 1511 június 5.

II. Ulászló király a magtalanul elhalt Podmanovi János fia Gáspár nyitra- és barsmegyei birtokrészeinek felét Szentpéteri Lászlónak és Récséni Andrásnak adományozza.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecséttel, a Herceg Metternich Sándor-levéltárban. B. könyv. Fasc. 10. nr. 85. Fényképmásolata az Orsz. Levéltárban.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelium nostrorum egregiorum Ladislai de Zenthpeter¹ ac Andree de Rechen² per eos imprimis sacre huius regni nostri Hungarie corone, deindeque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibitis (!) et impensis, totales medietates portionum possessionariarum in possessione Chabay³ in Nittriensi ac Kerezthwr⁴ in Barsiensi comitatibus existentibus habitas, que nobilis condam Gaspar, filii condam Johannis de Podmanow⁵ prefuissent, sed per mortem et defectum seminis eiusdem condam Gaspar ad nos, consequenterque collationem nostram regiam iuxta antiquam et approbatam eiusdem regni nostri Hungarie legem et consuetudinem rite et legitime devolute esse perhibentur et redacte, simulcum omni iure nostro regio, si quod in eisdem medietatibus et portionibus possessionariis qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus

¹ Szentpéteri László 1511-ben kincstartó volt. (*Fógel J.*: II. Ulászló udvartartása 56. l.) Egyébként személyi adatait nem ismerjük.

² Kis- és Nagy-Récsény h. Nyitrától ény. fekszenek. A Récsényi-család kihalt nyitramegyei család.

³ Czabaj vagy Csabaj h. Nyitrától dny.

⁴ Keresztúr h. Aranyosmaróttól é.

⁵ L. mindezekre a Podmaniczky-Oklt. I. k. LXII. l.

concernerent maiestatem, simul cum cunctis eorundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, (*következik a szokásos felsorolás*) quovis nominis vocabulo vocatis sub suis veris metis et antiquis existentibus, premissis, sic ut prefertur, stantibus et se habentibus, memoratis Ladislao de Zenthpeter et Andree de Rechen, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, harumstrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate. Datum Bude feria quinta proxima ante festum Penthecostes, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo, regnorum nostrorum Hungarie anno etc. vigesimo secundo, Bohemie vero quadragesimo secundo.

Relatio reverendi domini Michaelis
episcopi Boznensis¹ secretarii Regie
Maiestatis.

Jegyzet: Az oklevélben említett Podmanov-család nem azonos a Podmaniczky-családdal. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I sz. LX—LXII. II.) Minthogy azonban a névhasonlóság megtévesztőleg hathat, szükségesnek véltük az oklevélnek közzétételét, hogy hivatkozassunk az I. k. Bevezetésének LX—LXII. lapjaira.

¹ Gibárti Kesserű Mihály, 1502—1524 boszniai püspök.
(*Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 48. l.)

13.

Székesfehérvár, 1511 június 13 után.

A fehérvári káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló királynak 1510 június 22-én kelt parancsa értelmében Gyulai Jánost bevezette az általa Kövendi Székely Jakabtól és Podmaniczky Jánostól visszaváltott Trakostyán vár, továbbá Kamenicsan város és tartozékaik birtokába, amelyek Korvin Jánosnak és örököseinek magtalan halála következtében a királyra szállottak.

XVI. századi egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban.
Dl. 26,077. §. 75.

Capitulum ecclesie Albensis omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentium notitiam habituris, salutem in omnis salutis largitore, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis domini Wladislai Dei gratia regis Hungarie, Bohemie etc. domini nostri gratiosissimi introductorias et statutorias nobis preceptorie loquentes et directas summa cum honore et reverentia recepimus in hec verba :

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Albensis salutem et gratiam. (*Következik II. Ulászló király 1510 június 22-én Tatán kelt adománylevelének szövege*)¹ nos quoque totum et omne ius nostrum regium, si quod in ipso castro Thrakostyan² ac oppido, possessionibus, prediis, portionibusque in iuribus possessionariis, necnon theloneis ac aliis cunctis utilitatibus et pertinentiis earundem ad idem castrum, necnon oppidum spectantibus et pertinentibus, etiam alias qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, ac pariter cunctis etiam aliis eorundem castri, oppidi,

¹ Közzétéve Podmaniczky-Oklt. I. 597—602. II. A két szöveg közt lényegtelen eltérés nem lévén, újból való közlését mellőzhetőnek tartottuk.

² V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 585. l. jegyzet.

necnon possessionum ac prediorum, theloniorum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, memorato Johanni Gywlay¹ suisque heredibus et posteritatibus utriusque sexus universis vigore aliarum litterarum nostrarum inscriptionalium pariter et donationalium superinde confectarum dederimus et contulerimus, velimusque eundem per nostrum et vestrum homines in dominium dicti castri Thrakostyan ac oppidi Kamenyca,² necnon possessionum, portionum et iurium possessionariorum, sed et theloniorum ad idem castrum pertinentium legitime facere introduci. Fidelitati igitur vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Vincentius de Gregwrowcz,³ aut Bernardus de Drwskowcz,⁴ vel Petrus de Nespessya,⁵ sin Joannes Golcz de Zwthenshka,⁶ seu Petrus Wragowicz de Maryasowcz,⁷ aliis absentibus homo noster ad facies dicti castri Thrakostyan ac oppidi Kamenyca nuncupati, consequenterque dictarum possessionum Rynkowcz, Kwile, Werhowcz, Thergowisthye, Orbaz, Cherethno, Nag goryncz, Kys goryncz, Plees, Prebwkowie, Mellyancz, Janno, Breznychza, Czweryllyn, Bednychza, Fewlsewwysnicza, Also Wysnicza, alia Werhowcz, Zlagonya, Pwrgo, Werbno et Rawwtelye vocatarum, item prediorum Saas et Wochendol nuncupatarum, necnon Jerehowcz, Dragowancz, Rwdnicza, Bednya, Pylenczy, Cherenkowcz, Koztanyowicz, Wyllethyncz, Podgoria, Wranowyczy, Fewlsw Kamenyca, Sarodnychza, Lochilnychza, Reliqua, Werhowcz, Klenownyk, Woder et Nowaky, ac predii Goryancz vocati, item theloniorum in predictis oppido Kamenicza, necnon possessionibus Nagh goryncz, Czwetlyn, Wer-

¹ Gyulay János személyére vonatkozólag l. a Podmaniczky-Oklevéltár I. 598. l.

² Kamenica város Trakostyán vártól k. feküdt.

³ Ma Gregurovec h. Köröstől ny. *Csánki D.*: Körös megye a XV. században. Budapest, 1893. 9. l.

⁴ Ma Druskovec h. Varasd városától dny.

⁵ Ma Nespes h. St. Ivan Zelina m. Zágráb m.

⁶ Ma Sutinsko h. Zlatar m. Varasd m.

⁷ Varasd közelében fekszik. A Marasoveci Wragovich-családra l. *Nagy Iván*: XII. 271—72.

howecz, Dragowancz et Nowaky¹ vocatorum et ad dictum castrum Trakostyan pertinentium, item similiter theloniorum in possessionibus fratrum heremitarum de Lepaglaw, Hochwr et Zezthronchy vocatorum,² semper et ab antiquo omnino ad idem castrum Trakostyan exigi solitorum, aliorum etiam cunctorum iurium possessionariorum et pertinentiarum ad idem castrum Trakostyan ac oppidum Kamenycza, necnon possessionis et pertinentiarum spectantium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatum Joannem Gywlay in dominium eiusdem et earundem statuaturque idem et easdem, premissis inscriptionis et donationis nostrae titulis ipsi incumbentibus, perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum exponentem, nostram personalem in presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, necnon prescriptorum possessionum et iurium possessionariorum inibi statuendorum nominibus terminoque assignato, ut fuerit expediens, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum ex castro nostro Thatha, in festo decem milium martirum,³ anno Domini millesimo quingentesimo decimo, regnorum nostrorum Hungarie etc. anno vigesimo, Bohemie vero quadragesimo.

Nos itaque mandatis prefati domini regis nostri in omnibus obedientes, ut tenemur, unacum prenominato Bernardo de Druskowcz⁴ homine suo regio, nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Nicolaum de Iloswa⁵ socium et concanonicum nostrum, ad premissa fideliter exequenda, nostro pro testimonio

^{1—2} A felsorolt helynevekre vonatkozólag l. Podmaniczky-Oklevéltár I. 599—600. ll.

³ 1510 június 22.

⁴ Közelebbi adatokat nem ismerünk róla. Druskovec helység Varasdól dny. fekszik.

⁵ Személyi adatai ismeretlenek.

fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis conformiter retulerunt eo modo, quo modo ipsi in festo Ascensionis Domini proxime preterito,¹ ac aliis diebus immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus ad facies predicti castri Trakosthyan ac oppidi Kamenycz nuncupatorum consequenterque dictarum possessionum Rynkowcz, Kwbyle, Werhowcz, Thergowysthye, Orbaz, Cherethno, Naghgoryncz, Kysgoryncz, Plees, Prebewkowye, Mellyancz, Janno, Breznycza, Chwerlhyn, Bednycza, Fewlsew Wysnycza, Also Wysnycza, alia Werhowcz, Zlagonya, Pwrgo, Werbno, Rawwjelye vocatarum, item prediorum Saas et Wochewdol nuncupatorum, necnon Jerhowcz, Dragowancz, Rwdnycza, Bednya, Pylency, Cherenkowcz, Kostanyowe, Wyllethnycz, Podgorya, Wranowyczy, Felsew Kammenycza, Sarowynycza, Lothylyncza, Reliqua, Werhowcz, Klenownyk, Wode et Nowaky ac predii Goryancz vocati, item theloniorum in predictis oppido Kammenycza, necnon possessionibus Naghgoryncz, Czwetlyn, Werhowcz, Dragowancz et Nowaky vocatorum et ad dictum castrum Thrakostyan pertinentium, item similiter theloniorum in possessionibus fratrum heremitarum de Lepaglawaw, Hoczur et Sestronczy vocatarum, ad idem castrum Thrakostyan exigi solitorum, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem universis inibi legitime convocatis et presertim nobilibus Petro Wragowycz de Maryassocz,² Laurentio de Koskocz,³ Andrea de Jawsownyk,⁴ Joanne Drwskowcz,⁵ Thoma, Petro, Gregorio de eadem Jalsswnyk, Joanne de Myrkowcz,⁶ Georgio Kesser de Presseczna,⁷ Antonio litterato de Deme-theowcz,⁸ Georgio Schlessynger de Wrathkowecz,⁹ Bartholomeo litterato de Dugindol,¹⁰ Georgio de Thessyn,¹¹

¹ 1511 május 29.

² Marasenc h. Varasd m.

³ Ma Koskovec h. Varasdtól dny.

⁴ Fekvését nem tudjuk meghatározni.

⁵ Druskovec h. Varasdtól dny.

⁶ Ma Mirkovec h. Krapinától d.

⁷ Ma Presecno h. Varasd közelében. V. ö. Csánki D.: Körös megye etc. 9. l.

⁸ Fekvése nem állapítható meg.

⁹⁻¹¹ A felsorolt helynevek közelebből nem állapíthatók meg.

Johanne Golecz de Sothesska,¹ Petro de Nesspessa² et Joanne de Koss,³ aliis etiam compluribus nobilibus et ignobilibus praesentibus, accessissent, idemque homo dicti domini nostri regis, dicto nostro testimonio presente, diebus in pretactis introduxisset prefatum Johannem Gywlay in dominium eiusdem et earundem statuissetque idem ac easdem eidem, premissis inscriptionis et donationis regie titulis ipsi incumbentibus, perpetuo possidenda, nullo penitus contradictore pro tunc inibi et neque exposit hic in capitulo coram nobis apparente, legitimis diebus et horis in facie eiusdem et earundem permanente. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendenti et autentici sigilli nostri maioris munimine roboratas, ad fassionem prefatorum regii et nostri hominum duximus concedendas. Datum sexto decimo die diei ultimarum introductionis et statutionis predictarum, anno domini millesimo quingentesimo undecimo, reverendo ac venerabilibus et honorabilibus dominis Petro Beryzlo, preposito et prelato nostro,⁴ Michaelle de Doboz lectore,⁵ Georgio Dessych cantore,⁶ Laurentio de Zakmar custode,⁷ Ladislao de Waradino⁸ et Emerico de Gyewngyes⁹ decanis ceterisque canonicis ecclesie nostre pretacte feliciter existentibus.

¹ Ma Sutinsko h. Zlatar m. Varasd megyében.

² Előbb már felemlítve.

³ Nem tudjuk meghatározni. Az itt említett kisnemesek itt-ott előfordulnak a szlavóniai tartománygyűléseken, azonban nincsenek adatok közéleti szereplésükre vonatkozólag. (Sisic Ferdo zágrábi egyetemi tanár szíves közlése.)

⁴ Trogiri Beriszló Péter 1507 óta fehérvári prépost, 1511 vége felé veszprémi püspök. V. ö. *Fógel József* : II. Ulászló udvartartása. 47—48.

⁵ Doboz Mihály 1513—1519 közt olvasókanonok. (*Békefi Remig* : A káptalani iskolák tört. Budapest, 1910. 227. l.)

⁶ Dessich György 1501—1513 közt éneklőkanonok. (*Békefi R.* : i. m. 231. l.)

⁷ Közelebbi adatokat nem ismerünk.

⁸ Egy Váradi Lászlóról tudjuk, hogy 1495-ben a krakkói egyetemen tanult. (*Schrauf K.* : A krakkói magyar tanulók háza lakóinak jegyzéke. Magyarországi tanulók külföldön. III. k. Budapest, 1893. 6. és 58—59. ll.) Egy másikról tudjuk, hogy 1505-ben a bécsi egyetemen tanult. (*Schrauf K.* : A bécsi egyetem magyar nemzetének anyakönyve. Magyarországi tanulók külföldön. IV. Budapest, 1902. 159. l.)

⁹ Személyi adatai ismeretlenek.

14.

Buda, 1511 július 6.

Podmaniczky János főkamarászmester és pozsonyi főispán a király meghagyásából megparancsolja Pozsony városának, hogy a zsidókat védjék meg jogaikban és gondoskodjanak arról is, hogy Zakariás zsidó orvos szabadon gyakorolhassa mesterségét.

Eredetije papíron, papírral fedett zárópecséttel, az Országos Levéltár múzeumi Levéltárában. Törzssanyag. Más példányról kiadva *Kohn Sámuel*: A zsidók története Magyarországon. Budapest, 1884. 454. l. és *Friss Ármin*: Magyar-zsidó-Oklt. I. Budapest, 1903. 275—76. II.

Prudentes et circumspecti amici nobis honorandi. Sciatis, quod nos ex commissione et mandato speciali regie maiestatis domini nostri gratiosissimi iudeos in Posonio commorantes¹ in ipsorum iustis et legittimis iuribus tueri et protegere tenemur. Ob eam causam maiestas sua circumspecto Zakarie medico et phisico iudeo² id gratiose indulgit, quod ipse sine caputio procedere, ire valeat³ atque possit, ut eo tutius et securius infirmos visitare queat. Quare amicitias vestras rogamus, quatenus amicitie vestre patientiam habeant, ut idem sine caputio ire, transire possit et quod nemini eundem offendere, turbare aut quovismodo impedire permittatis. Datum in castro Budensi die dominico proximo post festum visitationis virginis Marie, anno domini millesimo quingentesimo undecimo.

Johannes de Podmanyn cubiculariorum regalum magister et comes Posoniensis.

¹ A pozsonyi zsidóság e korbeli helyzetére l. *Ortway Tivadar*: Pozsony város tört. II. k. 2. r. (Pozsony, 1898) 316 s köv. lapok.

² Zakariás orvosról olv. *Kohn Sámuel*: A zsidók története Magyarországon. Budapest, 1884. 249., 344. l. *Ortway T.*: i. m. II. k. 2. r. 313. és II. k. 4. r. 287. l.

³ A zsidóság ebben az időben a zsidósüveget kezdte már elhagyni. E miatt a városok panaszt emeltek (1511 ápr. 24 körül) a király előtt. V. ö. *Kováts Ferenc*: Magyar-zsidó-Oklt. IV. (Budapest, 1937.) 99. l. A zsidó jelek (hegyes zsidókalap, vörös köpeny stb.) viselésére l. *Ortway T.*: i. m. II. k. 2. r. 312—13. II. és *Kohn S.*: i. m. 249—250. l.

Kivül: Prudentibus et circumspectis iudici et iuratis civibus civitatis Posoniensis amicis nobis honorandis.

Jegyzet: Zakariás pozsonyi zsidó orvosra vonatkoznak Buzlay Mózes királyi udvarmesternek a pozsonyi tanácshoz intézett értesítései, melyek szerint a király felmentette Zakariás orvost a zsidósüveg viselése alól, hogy így nagyobb biztosságban járhasson a betegekhez. (1511 július 4. és 6-ról. Magyar-zsidó-Oklevéltár. I. 274—275. ll.) Ügylátszik egyébként, hogy ebben az időben Pozsony városában zavargások voltak a zsidók ellen. A király e miatt szükségesnek látta Podmaniczky Jánosnak, mint pozsonyi főispánnak, Pozsonyba való kiküldését. Erre vonatkozik II. Ulászló királynak 1511 augusztus 22-én a pozsonyi magisztrátushoz intézett rendelete, melyben a következőket olvassuk: „Nuper vos hic apud nos existentes mandaveramus vobis medio fidelis nostri magnifici Johannis Podmaniczky, magistri cubiculariorum nostrorum, ut interea donec eundem illo ad vos hinc a nobis expediremus, judeos ibidem commorantes nullo modo impedire aut turbare auderetis, nunc autem ex supplicatione eorundem judeorum accepimus, qualiter vos non curata ipsa nostra mandata, certas res ipsorum abstulissetis, quod nobis displicuit audisse. Quare... harum serie firmiter mandamus, quatenus acceptis presentibus huiusmodi res a prefatis judeis per vos ablatas eisdem reddi et restituere integre et restitui facere debeatis, differencias autem, que istic inter vos et ipsos judeos agitur (!), idem Johannes Podmaniczky, qui brevi illic constituetur ex jussu et mandato nostro, inter vos bono revidebit et adiudicabit.” (Magyar-zsidó-Oklevéltár I. 276—77. ll.)

15.

Beszterce, 1511 szeptember 3.

Zápolyai János erdélyi vajda meghagyja a kolozsmonostori konventnek, hogy Szobi Mihályt és nejét Losonczi Desewffy Zsófiát vezesse be a Podmaniczky Jánostól megvásárolt hunyadmegyei Aldiód városnak és névszerint felsorolt tartozékainak birtokába.

Átírva a kolozsmonostori konvent 1511 okt. 10-én kelt oklevelében. (L. a 16. szám alatt.)

16.

Kolozsmonostor, 1511 október 10.

A kolozsmonostori konvent bizonyítja, hogy Zápolyai János erdélyi vajdának 1511 szept. 3-án Besztercén kell parancsa értelmében Szobi Mihályt és nejét Losonci Desewffy Zsófiát bevezette a Podmaniczky Jánostól megvásárolt hunyadmegyei Aldiód városnak és felsorolt tartozékainak birtokába.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 28,679. Az eredeti iktatóparancs hátlapján a jelentés fogalmazványával u.-ott. Dl. 27,599.

Conventus monasterii beate Marie virginis de Colosmonostra omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris presentes inspecturis salutem in domino Jhesu salutis largitore. Ad universorum notitiam presentium serie volumus pervenire, quod nos litteras spectabilis et magnifici domini Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis, wayuode Transsilvani et Siculorum comitis introductorias et statutorias nobis amicabiliter loquentes et directas honorifice recepimus in hec verba :

Amicis suis reverendis conventui ecclesie de Colosmonostra Johannes de Zapolya comes perpetuus terre Scepusiensis, wayuoda Transsilvanus et Siculorum comes amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in personis egregii Michaelis de Zob¹ et generose domine Sophie consortis eiusdem, filiæ videlicet magnifici condam Ladislai Desewffy de Lossoncz,² quomodo ipsi

¹ Szobi Mihály a nógrádmegyei köznemességnek egyik vezetőalakja volt, aki később a királyi tanácsban is helyet foglalt. V. ö. *Budai Ferenc* : Polgári Lexicona III. k. 428—29. ll. *Fögel J.* : II. Ulászló udvartartása. 37., 105. ll. Családjának utolsó tagja volt. *Nagy Iván* : X. 777. l. l. ezenfelül *Csánki D.* : I. 119. l.

² Losonczy Desewfy Lászlóné anyja Kusalyi Jakcsi Mihály leánya volt. (Losonczy Bánffy-család tört. Oklevéltár II. k. 355. és 389. ll.)

in dominium totalium oppidi Aldyod¹ appellati in comitatu Hwnyadiensi habiti, necnon possessionum Homorod,² Bozos,³ Bakonya,⁴ Cheeb,⁵ Nadasd,⁶ Thekerew,⁷ Poyan,⁸ Reythewkalmas,⁹ Kysalmas,¹⁰ Wolya,¹¹ Balssa,¹² Erdewfalwa¹³ et Mada¹⁴ nuncupatorum, item totalium consimiliter portionum possessionariarum in possessionibus Galod,¹⁵ Treffaalmas,¹⁶ Rossan¹⁷ et Chokmo¹⁸ vocatis, ac predio Thewrek¹⁹ appellato, omnino in predicto comitatu Hwnyadiensi existentibus habitatumque et adiacentium, ad idem oppidum Aldyod spectantium, ipsos exponentes ex fassione et perennali inscriptione magnifici Johannis Podmanyczky de Podmanyn concernentium,²⁰ legitime vellent introire. Super quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus de Felpesthes,²¹ aut Stephanus de Galacz,²² vel Johannes de

¹ A mai Alfalu-Algyógy h. Hunyad megyében. XV. századi történetére l. *Csánki D.*: V. 53—57. ll. V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár I. 576—78. és 609—613. ll.

² Homoród h. Algyógytól ék.

³ Ma Bozes h. Algyógytól é.

⁴ Algyógytól é. fekszik.

⁵ Ma Cseb h. ugyanott.

⁶ Ma Nádasdia h. Algyógytól é.

⁷ Tekerő h. ugyanott az Erdélyi Érceghységben.

⁸ Ma Pojána Algyógytól ény.

⁹ Rejtők-Almás h. megfelel a mai Nagy-Almás helységnek, Algyógytól é. V. ö.: *Csánki*: V. 67—68. ll.

¹⁰ V. ö. *Csánki*: V. 68. l.

¹¹ Voja h. Algyógytól ény.

¹² Algyógytól ény. találjuk.

¹³ Erdőfalva néven Algyógytól é. találjuk.

¹⁴ Mada h. Algyógytól ény.

¹⁵ Ma Glod h. Algyógytól é.

¹⁶ Tréfa-Almás h. alatt a mai Közép-Almás h. értendő, Algyógytól é. V. ö. *Csánki D.*: V. 68. l.

¹⁷ Fekvése közelebbről nem állapítható meg. (*Csánki D.*: V. 132. lap.)

¹⁸ Ma Csigmó h. Algyógytól nyd.

¹⁹ Törek-pusztára l. *Csánki D.*: V. 143—144. ll.

²⁰ Podmaniczky Jánosra, mint Algyógy birtokosára l. Podmaniczky-Okltr. I. 576—78. és 609—613. ll.

²¹ A Felpestesi-családra és Péterre l. *Csánki D.*: V. 179—181. lapok.

²² A Galaczi-családra l. *Csánki*: V. 183—184. ll. V. ö. Podmaniczky-Okltr. I. 611. ll.

Oman,¹ sive Franciscus de Wanchod,² aliis absentibus homo noster wayuodalis de curia nostra wayuodali per nos ad id specialiter transmissus, ad facies praescriptorum oppidi Aldyod, necnon possessionum Homorod, Bozos, Bakonya, Cheeb, Nadasd, Thekerew, Poyan, Reythewkalmas, Kysalmas, Wolya, Balssa, Erdewfalwa, Mada, Galod, Treffaalmas, Rossan et Chokmo, necnon predii Thewrek consequenterque antedictarum portionum possessionariarum in prescriptis possessionibus Galod, Trefaalmas, Rossan et Chokmo, ac predio Thewrek, ut prefertur, habitarum, vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatos exponentes in dominium eiusdem et earundem, statuaturque idem et easdem eisdem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis iure et titulo ipsis incumbenti perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos exponentes ad terminum competentem nostram in presentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, nominibus terminoque assignato, ut fuerit expediens, nobis suo modo rescribatis. Datum Bistricie,³ feria quarta proxima post festum beati Egidii abbatis,⁴ anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Premissis itaque amicabilibus petitionibus dicti domini wayuode annuentes, ut tenemur, unacum nobili Petro de Felpesthes, homine wayuodali de curia sua wayuodali, per eundem dominum wayuodam ad id specialiter transmissis unum ex nobis, videlicet religiosum virum, fratrem Sebastianum sacerdotem, socium nostrum conventualem ad premissas introduc-

¹ Közelebbi adatokat erről a családról nem ismerünk. Lehet, hogy a borsodmegyei, már kihalt, Ományi-család (*Csánki* : I. 190. és *Nagy Iván* : VIII. 229. II.) egyik tagja.

² Váncsod h. Bihar megyében, Berettyóújfalutól k. A Váncsodi-családra l. *Csánki D.* : I. 642. l.

³ Beszterce város.

⁴ 1511 szeptember 3.

tiones faciendas pro nostro testimonio fidedigno duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis pariformiter retulerunt eo modo, quod ipsi feria tertia proxima post festum Exaltationis sancte crucis¹ sancte crucis (így, kétszer!) noviter preteritum et aliis diebus immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus, ad facies prescriptarum totalium oppidi Aldyod appellati, in comitatu Hwnyadiensi habiti, necnon possessionum Homorod, Bozos, Bakonya, Cheeb, Nadasd, Thekerew, Poyan, Reythewkalmas, Kysalmas, Wolya, Balssa, Erdewfalwa et Mada, item similiter totalium portionum possessionariarum in possessionibus Galod, Treffaalmas, Rossan et Chokmo vocatarum, ac predio Thewrek appellato, omnino in predicto comitatu Hwnyadiensi existentium habitarum et adiacentium, ad idem oppidum Aldyod spectantium, vicinis et commetaneis eiusdem et earundem nobilibus, ut puta Ladislao de Folth,² Johanne et Petro de Gyalmar,³ Nicolao Soldos de eadem Gyalmar⁴ et Ladislao Palathycz de Wrayn,⁵ aliis etiam quam pluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique prefatus homo wayuodalis dicto nostro testimonio presente, introduxisset prenominatos Michaellem de Zob et dominam Sophiam consortem eiusdem, filiam scilicet magnifici condam Ladislai Desewffy de Lossoncz in dominium eiusdem oppidi ac predictarum possessionum portionumque possessionariarum ac predii statuissetque idem et easdem eisdem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premisso iure et titulo ipsis ipsis (így, kétszer!) incumbenti perpetuo possidenda, nemine penitus contradictore apparente, legitimis diebus in facie eiusdem, prout regni requireret consuetudo, permanente. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendenti et autentici sigilli nostri munimine roboratas memoratis Michaeli de Zob

¹ 1511 szeptember 16.

² *Csánki D.* : V. 181—183. II. *Nagy Iván* : IV. 195—196. II. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 611. I.

³ A Gyalmári-családra I. *Csánki D.* : V. 185—186. II.

⁴ A gyalmári Zsoldos-családra I. *Csánki* : V. 245. I.

⁵ *Nagy Iván* szerint (IX. 32.) szabolcsmegyei család.

et domine Sophie, consorti eiusdem duximus concedendas. Datum vigesimo quinto die diei introductionis et statutionis premissarum, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo supradicto.

17.

Buda, 1511 október 19.

II. Ulászló király előtt Korlátkői Oszvald tatali és komáromi várnagy, a saját és fiai: Péter királyi kamarás, Antal, János és Zsigmond nevében is a trencsénmegyei Prozna, Hatna, Marikovalehota, Klestina, és Kallina birtokon birt mindennemű jogát átengedi Podmaniczky János főkamarászmester és pozsonyi főispánnak.

Eredetije hártován, papírral fedett pecséttel ellátva, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,212.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod egregius Osualdus de Korlathkew¹ castellanus castrorum nostrorum Thatha et Komarom coram nostra personali presentia personaliter constitutus onera et quelibet gravamina egregiorum Petri cubicularii nostri,² ac Anthonii, Johannis et Sigismundi filiorum suorum³ in subscriptis super se assumptendo, sponte et libere confessus extitit in hunc modum, quomodo ipse matura intra se deliberatione prehabita, aliis etiam certis et bonis respectibus animum suum ad id movendis, totum et omne ius suum, omnemque iuris et dominii proprietatem, quod et quam ipse et dicti filii sui in

¹ Korlátkői Oszvaldra l. *Budai Ferenc* Polgári Lexicon a II. 314. l. *Főgel József* : II. Ulászló udvartartása. 53., 69., 136. II. L. Podmaniczky-Oklt. I. 348., 603. II.

² Korlátkői Péter II. Ulászló kamarásai és udvarnokai közt szerepel. *Főgel J.* : i. m. 65. és 70. II. 1510-ben kincstartóként van felemlítve. Podmaniczky-Oklt. I. 603. l. 1526-ban Mohácsnál elesett.

³ A Korlátkői-családra l. *Nagy Iván* : VI. 352—54. II., főleg azonban *Jedlicska Pál* : Kiskárpáti Emlékek. II. k. (Eger, 1891.) 50. s. köv. II.

possessionibus Prozna,¹ necnon Hathna,² Marykowalehotha³ ac Klesthyna⁴ et predio Kathlyna⁵ vocatis, omnino in comitatu Thrinchyniensi existentibus, ex regia nostra collatione vel etiam alias qualitercunque, quoad portionem suam et dictorum filiorum suorum habuisset, vel in futurum quoquomodo se habere speraret, magnifico Johanni Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum nostrorum regalium magistro, et comiti Posoniensi cessisset, dedisset et ascripsisset ac eidem iure perpetuo transtulisset.⁶ Immo cessit, dedit, ascripsit et transtulit coram nostra personali presentia antedicta, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Bude die dominico proximo post festum beati Luce evangeliste, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo. Lecta.

Hátlapján XVI. századi írással: Translatio iuris Korlathkewy in possessionibus Hathna etc. in Podmanyczky.

Jegyzet: Az egyezmény előzményeire vonatkozólag lásd Podmaniczky-Oklevéltár I. 603—607. II.

18.

Buda, 1511 október 22.

Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai püspök által a nyitrai püspökség Szkacsán nevű birtokának határjárása alkalmával tett ellentmondásáért Tordameczi Miklós ellen indított perben a felperest idézze meg.

Rongált állapotban lévő eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Simonyi-család levéltára. 271. szám.

Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawywariensis, regni Hungarie

¹ Proszne h. Trencsén vm. Hatne helységtől d.

² Ma Hatne h. Vágbesztercétől ény.

³ Néha Malikovalehota néven is említve; ma Marikova h. Hatnétől é.

⁴ Kliestina h. Hatnétől ny.

⁵ Ma e néven nem ismeretes. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 56. I. jegyzetével.

⁶ Podmaniczky-Oklt. I. 603—607. II.

palatinus et iudex Cumanorum etc. amicitiam paratam cum honore. Noveritis, quod nobis in octavis festi beati Michaelis archangeli in anno Domini millesimo quingentesimo septimo transacto preteriti¹ unacum nonnullis dominis prelatis, baronibus magistrisque prothonotariis et ceteris sedis nostre iudiciarie iuratis assessoribus nobiscum in examine presentis cause existentibus, nobilis Nicolaus de Thordamez,² in quem mortuo condam Francisco de eadem Thordamez, patre suo, presens causa erat condescensa, nostram veniens in presentiam exhibuerat nobis quasdam duas litteras, unam vestram relatoriam et aliam nostram exinde iudicalem. Quarum prime, scilicet vestre relatoriarum tenor talis erat : Serenissimo principi et domino domino Wladislao Dei gratia regi Hungarie stb. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek II. Ulászló királynak 1496 július 7-én Budán kelt parancsára 1496 szeptember 18-án tett jelentése.*)³ Alterius vero, videlicet nostre iudicialis tenor sequebatur in hec verba : Nos Emericus de Peren stb. (*Következik Perényi Imre nádornak 1507 október 8-án Budán kelt oklevele.*)⁴ Quibus exhibitis et presentatis prefatus Nicolaus de Thordamez, in causam attractus, allegavit eo modo, quod si iuri consonaret et equitati videretur, extunc ipsum prefatum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis⁵ premissam actionem suam prosecuturum ac de iudicio regale sex marcarum satisfacturum contra se legitime vellet evocari et quia allegatio prefati Nicolai de Thordamez, in causam attracti, iusta et iuri consona, prefatusque dominus Stephanus episcopus ad premissa evocandum fore visus fuerat, pro eo vestram amicitiam literatorie petieramus diligenter, quatenus vestrum mitteretis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente homo noster infra declarandus prefatum dominum episcopum ad premissa contra annotatum Nicolaum de

¹ 1507 október 6.

² A Tordameczy vagy Tordamezei családra I. a Podmaniczky-Oklt. I. 296. és 529. II. Azonfelül jelen kötet 7. sz. okiratát is.

³ Közzétételét nem tartottuk szükségesnek, mert nincs kapcsolatban a Podmaniczky-családdal.

⁴ Közzétéve a Podmaniczky-Oklt. I. 529—530. II.

⁵ Erdődy István.

Thordamez in causam attractum, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas¹ nostram evocaret in presentiam et posthec huiusmodi evocationis seriem cum nomine evocati ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas rescriberet. A quibusquidem octavis festi beati Michaelis archangeli² causa partium prescripta partes inter easdem seriebus litterarum nostrarum prorogatoriarum ventilans ad predictas octavas festi [beati Geor]gii dilative devenisset. Quibus instantibus Nicolaus de Wezele³ pro prefato Nicolao de Thordamez cum procuratoriis litteris vestris⁴ litteras vestras super [.....]⁵ relatorias nobis presentavit, in quibus per nobilem Nicolaum de Baragyan⁶ nostrum et religiosum fratrem Ladislaum presbiterum socium vestrum conventualem homines in profesto beate Katherine [...] ⁷ in anno Domini millesimo quingentesimo septimo supradicto⁸ memoratum dominum Stephanum episcopum de possessione,⁹ sua possessionaria Skachan vocata contra annotatum Nicolaum de Thordamez ad pre[dictas octavas] festi beati Georgii martiris tunc venturas nostram in presentiam evocatum extitisse comperimus seriose. Quibus presentatis prefatus dominus Stephanus episcopus per annotatum procuratorem dicti Nicolai de [Thordamez] in persona eiusdem congruis diebus ipsarum octavarum coram nobis legitime expectatus, nostram in presentiam non venit, neque misit, sed se mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus ex[inde confectis in] iudicio aggravari permisit, postulans prelibatus procurator dicti Nicolai de Thordamez ex

¹ 1508 május 1.

² 1507 október 6.

³ Veszelei Miklós. Podmaniczky-Oklt. I. 438.

⁴ Kihúzta: conventus ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron.

⁵ Az oklevélben két és fél cm. szakadás található ezen a helyen.

⁶ Baragyan v. Brogyán borsmegyei helység, Nyitra-Zsámbokréttől k. A Brogyáni-családra l. Nagy Iván: II. 238—239. ll. Az oklevélben említett Miklós 1494-ben egy peres ügyben szerepelt. A Pécz nemzetség Apponyi ágának oklevelei. I. k. (Budapest, 1906.) 388. l.

⁷ Az oklevélben kb. két és fél cm. hiány.

⁸ 1507 november 24.

⁹ Igy, portione helyett.

parte annotati domini Stephani episcopi in premissis iuris equitatem impartiri [...] ¹ missa iuxta vim et formam generalis novi decreti inter ceteras exinde editi loco proclamationis triumforensis [s]olite mediante insinuationis evocandus fore videbatur [...] ² quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus de Bargyan, ³ aut Ambrosius de Koztholyan, vel Andreas de eadem Koztholyan, ⁴ sin [...] jecz, ⁵ seu Simon de Kysfalud, ⁶ aliis absentibus homo [noster evocet prefatum Stephanum] episcopum contra annotatum Nicolaum de Thordamez ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas ⁷ [actionem suam] prosecuturum ac de iudiciis novem marcarum nobis et parti adverse [satis]facturum nostram evocet in presentiam, litispendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante. Insinuando ibidem eidem, [ut] sive ipse coram nobis compareat, ac de dictis iudiciis nobis et parti adverse satis[faciat] sive non, nos ad partis comparentis instantiam id faciemus in premissis, quod iuri videbitur expediri et tandem huiusmodi evocationis et insinuationis seriem cum evocati et insinuati nomine nobis amicabiliter rescribatis. Datum Bude decimo septimo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Kivül: Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron. Pro nobili Nicolao de Thordamez contra reverendum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas evocatoria et insinuatoria.

Jegyzet: Az oklevélben említett István püspök személyére vonatkozólag l. a 38. sz. oklevél jegyzetét.

¹ Kb. 9 centiméternyi hiány.

² Kb. 9 centiméternyi hiány.

³ Ugyanaz, aki feljebb, de „Baragyan“ névvel van említve.

⁴ L. a 7. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ Kb. 7 centiméternyi hiány.

⁶ Talán a barsmegyei Kisfalud h. Garamszentbenedektől nyugatra. A családról magáról közelebbi adataink nincsenek.

⁷ 1512 május 1.

19.

Buda, 1511 október 22.

Perényi Imre nádor a Tordameczi Ferenc fia Miklós és István nyitrai püspök között folyó perben utóbbit elmarasztalja, mert a püspök nem jelent meg és a bírságokat sem fizette meg.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Simonyi-család levéltára. 270. szám.

Nos Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawywariensis, regni Hungarie palatinus et iudex Cumanorum damus pro memoria, quod Nicolaus de Wezele¹ pro nobili Nicolao filio condam Francisci de Thordanyez (!)² cum procuratoriis litteris conventus ecclesie de Juxtagron contra reverendissimum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nittriensis³ ab octavis festi beati Michaelis archangeli archangeli (így, kétszer!) proxime preteriti⁴ quindecim diebus continuis legitime stetit in termino coram nobis. Qui iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum ac evocatoriarum et dicti conventus Sancti Benedicti exinde relatoriarum super factis in eisdem contentis actionem suam prosecuturus nostram in presentiam non venit, neque misit et nec iudicia regalia sex marcarum nobis et parti adverse persolvere curavit. Unde ipsum pro sua non venientia in iudicio consueto et pro non solutione dictorum iudiciorum in dupplo eorundem commisimus fore convincendum, si se rationabiliter non poterit excusare. Datum Bude, tertio die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Kivül: Pro nobili Nicolao filio condam Francisci de Thordamez contra reverendum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nittriensis iudicialis.

¹ L. a 18. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

² L. a 18. sz. oklevél jegyzetét.

³ Erdődy István.

⁴ 1511 október 6.

Alatta : Evocandus ad actionem prosequendum ac de iudiciis sex marcarum satis faciendum. Extradata in ultimis per Ellewelgyi.¹

A háttap balszélén : Pro I. Franciscus litteratus de Veteribuda² cum regalibus, petit par evocationis.

Jegyzet : Az oklevélben említett István püspök személyére vonatkozólag l. a 38. sz. oklevél jegyzetét.

20.

Nyitra, 1511 október 29.

A nyitrai káptalan előtt egyfelől Podmaniczky János főkamarászmester, másfelől Podmaniczky Mihály és István csanádi nagyprépost érvénytelenítik a családi birtokok felosztására vonatkozólag köztük fennálló egyességeket és kijelentik, hogy a családi birtokokat a jövőben közösen fogják kezelni, egymás közt minden pert megszüntetnek és amennyiben bárki közülök megszegné ezt az új egyességet, vagy azon változtatni akarna, az illetőt 5000 forint bírság terhelje.

Eredetije hártján, vörös, kék és sárga selyemzsinóron függő pecséttel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22.217. Átírva a garamszentbenedeki konvent 1520 április 24-én kelt oklevelében.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quod magnifici domini Johannes Podmaniczky de Podmanyn cubiculariorum regalium magister etc. ab una, ac Michael similiter Podmanyczky, necnon Stephanus consimiliter Podmaniczky de eadem Podmanyn, prepositus prepositure maioris Chenadiensis³ fratres carnales ex altera partibus coram nobis personaliter constituti, iidem vero Johannes et Michael ante omnia filiorum filiarumque suorum onera et quelibet gravamina super

¹ Illyevölgyi János, a királyi személyes jelenlét bíróságának ítélmestere. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 360., 446. és 499. ll.

² Óbudai Ferenc ügyvéd már 1507-ben is említetik. Apponyi-Oklt. I. 414. l.

³ Már 1507-ben említve, mint csanádi nagyprépost. (Podmaniczky-Oklt. I. 520. l.)

se assumendo, sponte et libere sunt confessi in hunc modum, qualiter inter ipsos ratione et pretextu iurium hereditariorum ipsorum aliorumque bonorum litis et questionis materia mota fuerat et exorta, diutiusque ventilata,¹ tamen medio magnifici egregiorumque dominorum Moyse Bwzlay de Gergellaka magistro curie regie maiestatis² ac Michaelae Emreffy de Zerdahel³ et magistro Stephano Henczelffy direttore causarum regie maiestatis⁴ veluti arbitros (!) pacem partium amantium ad pacis et concordie unionem devenissent taliter, quod iidem arbitri inter ipsas partes quondam revisivam divisionem ipsarum hereditatum fecissent, super qua revisione, licet eedem partes contente extitissent et pro rato habuissent, a nobisque superinde litteras extraxissent,⁵ tamen ipse partes inter se considerantes fraternum amorem et charitatem et ut inter ipsos maior charitas, dilectio atque amor de die in dies augeatur, illam revisivam divisionem ipsarum hereditatum per predictos arbitros factam nullam et frivolam cassamque relinquerent, sed ut hereditatibus predictis pariter sive uniformiter utantur et frui valeant, seseque mutuo super omnibus dampnis, nocumentis, fatigiis, expensis iniuriis et quarumlibet iniuriarum, nocumentorumque generibus ex hinc illatis quittos, expeditos et modis omnibus absolutos, litteras etiam compositionales super his confectas et emanatas cassas, vanas et viribus carituras reddiderunt et commiserunt coram nobis, voluerunt nichilominus predictae partes, quod si qua partium temporum in processu premissa infringeret, extunc pars contra partem alteram premissa bono modo observantem in quinque milibus florenis auri,

¹ L. az 1490 januárius 5-i (Podm. Oklt. I. 205. s köv. II.) és az 1510 június 3-i osztokodást. (Podm. Oklt. I. 587. s köv. II.)

² Gergelylakai Buzlay Mózes főudvarmester (Podm. Oklt. I. k. XLVI. és XLVIII. II.) az oklevélben felsorolt Podmaniczkyakkal sógorságban állott.

³ Szerdahelyi Kiss Mihály, vagy másként Imreffy Mihály az itt felsorolt Podmaniczkyak sógora volt. (Podm. Oklt. I. k. XLVI. I.)

⁴ Henczelffy István kir. jogügyi igazgató. Podm. Oklt. I. 588—91., 604. II. V. ö. *Rudnay Béla*: Újfalussyak és Rudnayak pereit etc. Budapest, 1910. 54. l.

⁵ V. ö. az 1510 június 3-i osztokodással. Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. 587—594. II.

salva portione iudicis ante litis ingressum deponendis convincatur et pro convicta habeatur eo facto. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam litteras nostras pendentis et autentici sigilli nostri communitas communi iustitia suadente ipsis partibus duximus concedendas. Datum feria quarta proxima ante festum Omnium Sanctorum, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Háttalján XVI. századi írással: Capitulum Nittriense super compositione inter nobiles de Podmanyn.

21.

Buda, 1511 november 1.

II. Ulászló király előtt Szentmiklósi Pongrácz Miklós és Sokorói István a trencsénmegyei Prozna, Hathna, Marykavalehota, Klestina és Katlina birtokokon birt mindenemű jogukat átengedik Podmaniczky Jánosnak.

Eredetije hártván, rányomott pecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban. Dl. 22,220. Átírva Nádasdy Tamás nádornak 1560 május 31-én Pozsonyban kelt oklevélben is. U. o. Dl. 22,059. szám.

Nos Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod egregii Nicolaus Pangracz dictus de Zenthmyklos¹ et Stephanus de Sokorw² coram nostra personali presentia personaliter constituti, sponte et libere confessi sunt in hunc modum, quomodo ipsi matura intra se deliberatione prehabita, aliis etiam certis et bonis respectibus animos ipsorum ad id movendis, totum et omne ius ipsorum, omnemque iuris et dominii proprietatem, quod et quam ipsi in possessionibus Prozna, necnon Hathna, Marykavalehota et Klesthyna et predio Kathlyna vocatis,³

¹ Az itt említett Szentmiklósi Pongrácz Miklós öse a Pongrácz-család grófi és bárói ágzatának. V. ö. *Szerémi-Ernyey*: A Majthényiek és a Felvidék. I. k. 516—517. ll.

² Ugyanaz, aki az 1511 március 28-i oklevélben (8. sz.), de „Sokorwd“ néven szerepel.

³ L. a 17. sz. a. közzétett oklevél jegyzeteit.

omnino in comitatu Thrynchiniensi existentibus, ex regia nostra collatione vel etiam alias qualitercunque quoad portionem ipsorum habuissent, vel in futurum quoquomodo se habere sperarent, fideli nostro magnifico Johanni Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum regaliū magistro et comiti Posoniensi cessissent, dedissent et ascripsissent ac eidem iure perpetuo transtulissent, immo cesserunt, ascripserunt, dederunt et in evum transtulerunt coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Bude, in festo Omnium Sanctorum, anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Lecta.

Háttapján XVI. sz.-i írással: Donatio Prozna, Hatna, Marykowalehota, Klesthyna et Kathlyna.

22.

Buda, 1511 november 11.

Perényi Imre nádor a Podmaniczky János főkamarmesternek Gúti Ország Mihály nádor unokájától, Borbálától született leánya Margit és az Ország Mihály nádor Zsigmond nevű unokája között folyó perben ítéletet hozván, meghagyja a budai káptalannak, hogy Podmaniczky Margitot Szomolyán kastély, továbbá Cseszte, Jókő, Tapolcsány, Surány nyitramegyei, Szécsény, Hollókő nógrádmegyei és Sirok hevesmegyei várak megítélt részeibe vezesse be és hat márka bírság erejéig iktatást is foganatossiton.

Eredetije papíron, kissé rongált állapotban és papírral fedett zárópecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban. Dl. 22,522. szám.

Amicis suis reverendis capitulo ecclesie Budensis Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawyariensis, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amicitiam paratam cum honore. Noveritis, quod nobis feria secunda proxima post festum beati Luce evangeliste¹ in anno Domini millesimo quingente-

¹ 1505 október 20.

simo quinto transacto preteritum unacum certis dominis prelatiis et baronibus, magistris prothonotariis ac regni nobilibus hic Bude constitutis et existentibus, Johannes de Mere¹ in persona generose puelle Margarethe, filie magnifici Johannis Podmaniczky de Podmanyn cubiculariorum regaliū magistri ex generosa domina Barbara, consorte eiusdem Johannis, filia videlicet condā domine Barbare, filie magnifici condā Michaelis Orzag de Gwth progenite, in quam videlicet mortuo Ladislao, filio dicti Johannis Podmanyczky fratre suo² causa infrascripta fuerat condescensa, nostram veniens in presentiam, exhibuerat nobis et presentaverat quasdam duas litteras, unam videlicet honorabilis capituli ecclesie Nitriensis amonitorias et evocatorias et aliam nostram exinde iudicialem, ambas in papiro clause emanatas, quarum videlicet unius dicti capituli ecclesie Nitriensis amonitorie et evocatorie tenor talis erat: Spectabili et magnifico stb. (*Következik a nyitrai káptalan 1498 február 4-én kelt, Zápolyai István nádornak 1498 január 22-én Budán kelt oklevelét is magában foglaló oklevele.*)³ Alterius vero, ut puta nostre iudicialis continentia verbalis hec erat: Nos Emericus de Peren stb. (*Következik Perényi Imre nádor 1504 október 11-én Budán kelt oklevele.*)⁴

Quibus exhibitis idem Johannes de Mere in persona, ut premittitur, prelibate puelle Margarethe allegaverat nobis in hunc modum, quod si iuri consonaret et equitati videretur, ex tunc ipsa puella Margaretha prefatum Sigismundum filium condā Ladislai, filii dicti Michaelis Orzag contra se ad premissa vicesecundaria evocari facere vellet. Et quia allegatio dicti Johannis de Mere per eum, modo quo supra, in persona antelate puelle Margarethe nobis facta iusta et iuris consona, dictusque Sigismundus filius condā Ladislai

¹ A Kaposmérői Mérey-család nyitrai megyei ágazatának megalapítója. Nagy Iván: VII. 416. s. 419. II.

² Az oklevélben felemlített Podmaniczky László, Margitnak fitestvére, 1505 október 25-e előtt halt el. (Podm. Oklt. I. 462. I.) A Gúti Ország-családdal való kapcsolatok feltűnetése a Podm. Oklt. I. 309. I.

³ Közzétéve a Podmaniczky-Oklevéltár I. 309. I.

⁴ Podmaniczky-Oklt. I. 439. I.

ad premissa vicesecundaria evocandus fore visus extiterat, pro eo amicitiam dicti conventus ecclesie de Saag litteratorie petieramus diligenter, quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente homo noster infradeclarandus evocaret prefatum Sigismundum filium condam Ladislai contra annotatam puellam Margaretham ad premissa respondurum ac de iudiciis trium marcarum nobis et parti adverse satisfactorum ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturi¹ nostram evocaret in presentiam et post hec huiusmodi evocationis seriem cum nomine evocati octavas ad predictas nobis amicabilem suo modo rescriberet conventus ecclesie de Saag prenotatus.

A quibusquidem octavis festi beati Georgii martiris causa partium prescripta partes inter easdem seriebus litterarumstrarum prorogatoriarum ventilans, ad octavas festi beati Michaelis archangeli² in anno Domini millesimo quingentesimo sexto transacto preteriti celebratas dilative devenerat. Quibus instantibus prelibatus Johannes de Mere pro prefata puella Margaretha actrice cum revisionalibus litteris regalibus nostram veniens in presentiam, litteras antedicti conventus ecclesie de Saag super premissa evocatione relatorias nobis presentarat, ex quarum tenore per Benedictum de Bory³ nostrum palatinalem ac religiosum fratrem Stephanum presbiterum socium ipsorum conventualem ipsorum scilicet homines feria quinta proxima post festum Conceptionis gloriosissime Marie virginis⁴ in predicto anno Domini millesimo quingentesimo quinto evoluto preteritum, memoratum Sigismundum filium prefati condam Ladislai Orzag de iamfata Gwth in causam attractum in possessione Perezlen⁵ vocata, in portione scilicet sua possessionaria in eadem habita, in causa in predictis litteris nostris evocatoriis denotata, respondurum ac de iudiciis trium marcarum nobis et

¹ 1506 május 1.

² 1506 október 6.

³ A személyére vonatkozó adatokat l. Podmaniczky-Oklt. I. 424. l.

⁴ 1505 december 11.

⁵ Pereszlény h. Hont vármegyében, Ipolyságtól ny.

parti adverse satisfacturum contra annotatam puellam actricem ad dictas octavas festi beati Georgii martiris¹ nostram in presentiam evocatum fore comperiamus manifeste. Quibus presentatis, memorato etiam Sigismundo Orzag medio tempore ab hac luce decedente et causa presente in magnificium Michaellem similiter Orzag, fratrem eiusdem carnalem condescensa, idem Michael Orzag per prefatum Johannem de Mere legitimum procuratorem dicte puelle Margarethe actricis in persona eiusdem congruis diebus ipsarum octavarum coram nobis expectatus, eandem nostram in presentiam non venerat, neque miserat, se mediantibus aliis literis nostris iudicialibus exinde confectis in iudicio aggravari permittendo, postulans prefatus Johannes Merey procurator dicte puelle Margarethe actricis in persona eiusdem ex parte memorati Michaelis Orzag per nos in premissis iuris equitatem elargiri et quia idem Michael Orzag adhuc ad premissa non uti prius, simplici evocatione mediante alias in longis causarum processibus fieri solita,² sed legitima insinuatione subsequente evocandus fore visus fuerat: Pro eo amicitiam prefati conventus ecclesie de Saag literatorie petieramus diligenter, quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente homo noster infradeclarandus prefatum Michaellem Orzag ad premissa responsurum, ac de iudiciis sex marcarum nobis et parti adverse satisfacturum ad octavas festi beati Georgii martiris³ tunc venturi contra annotatam puellam Margaretham actricem, nostram evocaret in presentiam, litis pendencia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse octavis in predictis coram nobis compareret, ac de dictis iudiciis sex marcarum nobis et parti adverse satisfaceret, sive non, nos ad partis comparentis instantiam id faceremus in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et post hec huiusmodi evocationis et insinuationis seriem cum nomine evocati, ut fieret expediens, octavas ad predictas nobis suo modo amicabilem rescriberet conventus ecclesie de Saag prenotatus.

¹ 1506 május 1.

² Az eredetiben tévesen : solite.

³ 1507 május 1.

A quibusquidem octavis festi beati Georgii martiris¹ causa partium [prescripta] partes inter easdem seriebus litterarum nostrarum prorogatarum ventilans ad octavas festi beati Michaelis archangeli in anno Domini millesimo quingentesimo septimo² transacto preteriti celebratas prorogative deventa et deducta extitisset. Eisdem denique octavis instantibus Laurentius Sarkan de Akoshaza³ pro prefata domina puella Margaretha actrice cum revisionalibus litteris nostris nostram veniens in presentiam, litteras predicti conventus ecclesie de Saag super premissis evocatione et insinuatione relatorias nobis presentarat, in quarum tenore per Stephanum de Thesa⁴ nostrum palatinalem et religiosum fratrem Benedictum presbiterum socium eiusdem conventus ecclesie de Saag conventualem homines feria tertia proxima post festum beate Lucie virginis tunc proxime preteritum⁵ memoratum Michaellem Orzag de portione sua possessionaria in possessione Perezlen vocata habita ad contenta prescriptarum litterarum nostrarum evocatoriarum responsurum ac de iudiciis sex marcarum nobis et parti adverse satisfacturum insinuatione subsecuta ad dictas octavas festi beati Georgii martiris⁶ contra annotatam puellam actricem nostram in presentiam evocatum fuisse comperieramus manifeste. Quibus presentatis prefatus Laurentius Sarkan procurator dicte puelle Margarethe actricis, eidem ex parte memorati Michaelis Orzag in causam attracti per nos in premissis iuris equitatem postularat impertiri. Quo audito Johannes de Bathor⁷ pro prefato Michaele, filio condam Ladislai, filii dicti Michaelis Orzag in causam attracti cum procuratoriis litteris dicti conventus ecclesie de Saag in eandem nostram exurgendo presentiam responderat tali modo, quod prefatus Michael Orzag in causam attractus super

¹ 1507 május 1.

² 1507 október 6.

³ Podmaniczky-Oklt. I. 388. I.

⁴ Podmaniczky-Oklt. I. 436., 509—511. II.

⁵ 1507 december 15.

⁶ 1507 május 1.

⁷ Báthory Jánosra I. Podmaniczky-Oklt. I. 438. I.

premissis castris Czezthe,¹ Jokew,² Thapolchan,³ Swran,⁴ necnon Sechen⁵ ac totali curia ibidem situata, necnon Hollokew,⁶ Syrok⁷ preterea castello Zomolan⁸ aliisque universis et quibusvis oppidis, possessionibus, portionibusque et iuribus possessionariis dicti condam Michaelis palatini, tales pro se haberet litteras et litteraria instrumenta, quarum scilicet vigore eadem castra et castellum, necnon alia universa oppida, possessiones, portionesque et iura possessionaria iuri femineo minime pertinere debere posset declarare, quas et que non ad presens, sed in termino ulteriori per nos eidem dando coram nobis in iudicio producere et exhibere promptus fuisset et paratus. Quia autem presens causa post edicionem decreti alias, scilicet per serenissimum principem condam dominum Mathiam regem in anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto transacto stabiliti mota et suscitata extitisse censeretur, ex eo quod tam eiusdem condam domini Mathie, quam etiam prelibati domini nostri regum decretorum vigore ipsa eadem causa, resecatis amplioribus litium processibus, in quatuor dumtaxat octavis post sese occurrentibus decidi deberet et terminari, pro eo nos his perceptis iudicantes commiseramus eomodo, ut pre-nominatus Michael Orzag in causam attractus, vel procurator suus legitimus universas litteras et quelibet litteralia instrumenta, si quas et que super premissis pro sui parte haberet confectas et emanata, in octavis festi beati Georgii martiris tunc venturi⁹ absque ulterioris prorogationis confidentia coram nobis in iudicio producere deberet et teneretur contra puellam actricem prenotatam, ut his visis iudicium et iustitiam facere

¹ Cseszte vára Vöröskő szomszédságában. Modortól ék. (Pozsony vm.). Itt tulajdonképen Csejthe váráról van szó, mely 1436 óta Gúti Ország Mihály birtoka volt. V. ö. Podm. Oklevéltár. I. 310. l.

² Jókő vára Pöstyéntől ny. Podm. Oklt. I. 310. l.

³ Nagytapolcsány, Nyitra vm.

⁴ Surány vára Érsekújvártól é.

⁵ Szécsény vára Nógrád vm. V. ö. Podm. Oklt. I. 311. l.

⁶ Csánki D.: I. 90., 116.

⁷ 1465 óta volt Gúti Ország-birtok. Csánki D.: I. 53. és 82. ll.

⁸ Szomolyán vár Pozsony vm. Nagyszombattól ény.

⁹ 1508 május 1.

valeremus inter partes in premissis, dictante iuris equitate.

A quibus quidem octavis instrumentalis exhibitio prenotata partes inter prefatas serie litterarum nostrarum prorogatoriarum ventilans, ultimatim ad presentes octavas festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti¹ dilative prorogata extitit et deventa. Eisdem itaque octavis occurrentibus Johannes de Mere pro prefata puella Margaretha actrice cum procuratoriis litteris nostris, presente ibidem et adherente Andrea de Palasth² legitimo procuratore iamfati Michaelis Orzag in causam attracti, qui videlicet pro eodem in causam attracto. similiter cum procuratoriis litteris nostris coram nobis astabat, nostram veniens in presentiam prescriptas exhibere assumptas litteras et litteraria instrumenta exhiberi postulavit per in causam attractum prenotatum coram nobis, quo percepto idem procurator dicti in causam attracti nullas penitus litteras et litteraria instrumenta nostra [in] presentia nobis solito more tribus vicibus legitime ipsum requirentibus producere et exhibere curavit, imo se a facie iuris absentando iudiciumque nostrum deludendo sub silentio taciturnitatis abscessit, annotatum [Michael]em Orzag in causam attractum in exhibitione prescriptarum exhiberi assumptarum litterarum [et] litterariorum instrumentorum deficere et succumbere permittendo, postulans antefatus procurator dicte puelle Margarethe actricis, eidem ex parte memorati in causam attracti per nos in premissis iuris equitatem, iustitie[que sup]plementum impartiri. Unde quia prenomi-natus Johannes de Mere Bathor (így!)³ legitimus procurator antelati Michaelis Orzag in causam attracti eundem Michaellem Orzag in causam attractum in prescriptis octavis festi beati Michaelis archangeli⁴ super premissis universis castris et castello, item oppidis, possessionibus portionibusque et quibusvis iuribus possessionariis dicti condam Michaelis palatini pro se litteras et litteralia instrumenta, [qua]rum scili-

¹ 1511 október 6.

² Palásthi Andrásra l. Nagy Iván: IX. 23—24. ll.

³ Báthory János, akiről már volt szó ebben az oklevélben.

⁴ 1511 október 6.

cet vigore eadem iuri femineo minime pertinere debere posset declarare habere, in terminoque per nos eidem prefigendo coram nobis producere promptum et paratum fore allegasse, pro [eo n]os eidem Michaeli Orzag in causam attracto prescriptas litteras et litteraria instrumenta super premissis pro sui parte confectas et emanata in dictis octavis dicti festi beati Georgii martiris tunc venturi¹ coram nobis producere et exhibere iudicialiter commisisse. Tandem premissa prorogatione interveniente huiusmodi instrumentali exhibitione ad dictas presentes octavas festi beati Michaelis archangeli² modo dilatorio devenita memoratus Andreas de Palasth procurator dicti in causam attracti in persona eiusdem nullos penitus litteras et litteraria instrumenta pro defensione iurium eiusdem in causam attracti coram nobis exhibere voluisse, quin potius iudicium nostrum diluisse atque a facie nostra tantus discessisse, prelibatumque in causam attractum in exhibitione prenarratarum litterarum et litteralium instrumentorum deficere permisisse ex premissis adinveniebatur manifeste, propter quod de pretactis castris Czezthe, Jokew, Thapolchan, Swran, necnon Sechen, ac totali curia ibidem situata, necnon Hollokew, Syrok, preterea castello Zomolan, aliisque universis et quibusvis oppidis, possessionibus, portionibusque et iuribus possessionariis dicti condam Michaelis palatini, avi prefate puelle actricis ubivis et quibusvis comitatibus predicti huius regni Hungarie existentibus et habitis, necnon iura, dotalicia et quartalicia, sed congrue portiones possessionarie divisione mediante, ut puta directa et equalis medietas omnium prescriptorum castrorum et castelli, ac aliorum iurium possessionariorum readiudicari, reddique ac restatui debere, nobis ac dominis prelatis, baronibus, magistris prothonotariis et ceteris sedis nostre iudicarie iuratis assessoribus manifeste apparebat. Pro eo nos cum ex certa nostra scientia, tum vero de eorundem dominorum prelatorum, baronum, magistrorum prothonotariorum et sedis nostre iudicarie iuratorum assessorum

¹ 1508 május 1.

² 1511 október 6.

consilio et deliberatione de pretactis castris et castello, ac curia, necnon universis iuribus possessionariis prelibati condam Michaelis palatini ubivis et in quibuscunque comitatibus huius regni existentibus et habitis, congruas portiones, utputa directam et equalem medietatem eorundem antelate puelle Margarethe actrici readiudicantes ac per nostrum et vestrum homines modo subscripto restatui debere decernentes, vestram amicitiam presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Stephanus et Johannes Iso de Keekche,¹ aut Franciscus Reway,² vel Paulus de Aranyan,³ sin Andreas de Iloswa,⁴ seu Nicolaus de Harthyan,⁵ sive Michael de Naghwath⁶ sedis nostre palatinalis notarii, aliis absentibus homo noster de curia regia per nos ad id specialiter transmissus, ad facies prenominatorum castrorum Chezthe, Jokew, Thapolchan, Swran in Nitriensi, necnon Zechen cum totali curia ibidem situata, ac Hollokew in Neogradiensi, item Syrok in Hewesiensi, preterea castelli Zomolan in dicto Nitriensi, necnon aliorum universorum oppidorum, possessionum, portionumque et iurium possessionariorum sepedicti condam Michaelis palatini, ubivis et in quibuscunque comitatibus huius regni Hungarie existentium et habitorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, habita prius eorundem legitima reambulatione,

¹ Kékcse h. Szabolcs vármegyében, Kisvárdától ny. Az Iso-családról közelebbi adatot nem ismerünk.

² Révay Ferencre l. Nagy Iván : IX. 709—711 l. és Budai Ferenc Polgári Lexicon. III. 100—105. ll.

³ Aranyán h. Bács megyében feküdt. (Csánki : II. 142.) Az Aranyádi vagy Aranyáni-családra l. Nagy Iván : I. 64. Számos adat található a Zichy-Okmánytárban. (V. ö. VII. k. 2. r. 15—16. ll.)

⁴ Beregmegyei család (Nagy Iván : V. 230—33. és XIII. 285—88. ll.) L. azonfelül Csánki : I. 423. l.

⁵ Több Hartyán nevű helység ismeretes (Pest vm. és Nógrád vm.), valamint több Hartyáni-családról is tudunk. (V. ö. Csánki : I. 41., 114. l. Nagy Iván : V. 65. l.) Az itt említett Hartyáni Miklós személyi adatait nem ismerjük.

⁶ Ma Nagy-Váty, Szigetvártól k. Baranya vármegyében. (Csánki : II. 534. l.) A családra l. u. o. II. 555. l. és Nagy Iván : VIII. 95. l.

eadem et easdem in duos directas et coequales dividat et sequestret partes sive portiones, unamque directam et equalem medietatem eorundem et earundem sepe-nominate Margarethe actrici restatuat iure eidem incumbenti perpetuo possidendas, contradictione scilicet et inhibitione prefati Michaelis Orzag in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Quia autem birsagia¹ et iudiciorum onera in process[u] cuiuslibet cause accumulata seu aggregata, finita ipsa causa, iuxta regni consuetud[inem] formamque generalis novi decreti superinde editi exigi solita et extorqueri, prefa[tus] condam Sigismundus Orzag primo in tribus et deinde annotatus Michael in causam attractus similiter in tribus marcis in processu presentis litis convicti et aggravati extitisse dinoscuntur, pro e[lo] v[ol]u[m]us, ut prefatus homo noster dicto vestro testimonio presente, habita executione premissorum, tandem ad facies iurium possessionariorum in portiones dicti Michaelis Orzag in causam attracti et aliorum liberorum dicti condam Ladislai filii olim Michaelis palatini deventorum, similiter vicinorum et commetaneorum legitimis convocationibus factis, habita prius eorundem legitima reambulatione et condigna estimatione et primo de rebus et bonis eiusdem Michaelis Orzag in causam attracti, tandem, si necesse fuerit, iuribus possessionariis de pretactis tot et tantum, quot videlicet et quantum se ad valorem dictarum sex marcarum extendere videbuntur excindendo in duabus nostris iudiciariis, in tertia vero partibus dicte puelle Margarethe actricis, partis scilicet adverse, manibus statuatur titulo pignoris possidendum, similiter contradictione pariter et inhibitione prelibati Michaelis Orzag in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Et post hec huius possessionarie reambulationis, estimationis, occupationis, divisionis, statutionis et marcarum solutionis seriem, ut fuerit expediens, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi² legitime perdurandas nobis amicabiliter rescribatis. Datum

¹ A bírság szóra l. *Szamota—Zolnai*: Magyar Oklevélszótár. 74. l.

² 1512 május 1.

Bude quadragesimo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno domini millesimo quingentesimo undecimo.

Kivül : Amicis suis reverendis capitulo ecclesie Budensis pro generosa puella Margaretha filia magnifici Johannis de Podmanyn cubiculariorum regalium magistri ex generosa condam domina Barbara, filia olim domine Barbare, filie magnifici condam Michaelis Orzag de Gwth progenita contra magnificum Michaellem, filium condam Ladislai, filii dicti Michaelis Orzag super quadam possessionaria reambulatione, sequestratione, divisioneque ac statutione per nostrum et vestrum homines modo introscripto fiende, quarum series ut fuerit expediens, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi¹ legitime perdurandas est reportandum ad iudicem.

Alább : Presentata et extradata est in sede per magistrum Johannem Bellyeny.² Coram me magistro Francisco de Morocha.³

A jobb alsó sarokban : Bolyary.⁴ *Alatta* : prohibuerunt executionem. *A hállap alján* : Akach⁵ exhibet.

23.

Buda, 1511 november 25.

II. Ulászló király meghagyja a budai káptalannak, hogy a Podmaniczky János lánya Margit és Gúti Ország Mihály közt folyó perben az utóbbi meg nem jelenése miatt a nádor által hozott terhelő ítélet végrehajtásától a székesfehérvári káptalant, továbbá az ottani keresztesek konventjét, nemkülönben az összes hiteleshelyeket tiltsa el és Podmaniczky Margitot az újabb határidőre idézze meg.

Átírva a budai káptalannak 1511 dec. 24-én kelt jelentésében.
(Lásd a 24. szám alatt.)

¹ 1512 május 1.

² Nagy Iván szerint (I. 287. l.) ugocsamegyei család. Bellényi Albert 1513-ban ítélőmesterként említetik. (Nagy Iván : u. o. és Főgel J. : II. Ulászló udvartartása, 50. l.) Az itt említett János bizonyára e családnak volt a tagja.

³ Marócsai Ferenc kir. ítélőmesterre l. Podmaniczky-Okleváltár. I. 367. l.

⁴ Bolyár sárosmegyei helység. (Csánki : I. 291. l.) Magáról a Bolyári-családról nincsenek közelebbi adataink. 1519-ben szerepel egy Bolyary Pál ítélőmester (Apponyi-Okl. I. 462. l.), valószínűleg azonos az itt említett Bolyaryval.

⁵ Az Akács-családra l. Nagy Iván : XIII. 10. l.

24.

Buda, 1511 december 24.

A budai káptalan jelenti a királynak, hogy 1511 nov. 25-én Budán kelt parancsa értelmében a Podmaniczky János leánya Margit és Gúti Ország Mihály közt folyó perben az utóbbi meg nem jelenése miatt hozott terhelő nádori ítélet végrehajtásától a székesfehérvári káptalant, továbbá az ottani keresztesek konventjét és a nyitrai káptalant eltiltotta, Podmaniczky Margitot pedig az újabb határnapra megidézte.

Eredetije papíron, zárópecsét nyomaival az Orsz. Levéltárban.
Dl. 22,232.

Serenissimo principi domino Wladislao Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino eorum gratiosissimo capitulum ecclesie Budensis orationum suffragia devotarum. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis evocatorias et insinuatorias nobis loquentes et directas reverentia, qua decuit, recepisse in hec verba :

Wladislaus etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Budensis salutem et gratiam. Noveritis quod nobis in octavis presentibus festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti¹ unacum nonnullis dominis prelatiis, baronibus, magistris prothonotariis et sedis nostre iudicarie iuratis assessoribus hic Bude constitutis et existentibus, Andreas de Palasth² pro magnifico Michaeli, filio quondam Ladislai, filii magnifici quondam Michaelis Or[za]lg de Gwth³ cum procuratoriis litteris palatinalibus nostram personalem veniens in presentiam, protestatus extitit eo modo, quomodo generosa puella Margaretha, filia magnifici Johannis Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum nostrorum regalium magistri, ex [quon]dam generosa domina Bar-

¹ 1511 október 6.

² Említve a 21. sz. alatt közzétett oklevélben.

³ A családi kapcsolatok feltüntetése Podmaniczky-Oklt. I. 309. l. V. ö. a 22. sz. oklevéllel is.

bara, filia alterius olim domine Barbare, filie prefati quondam Michaelis Orzag progenita¹ contra prefatum Michaellem Orzag in quibusdam litteris spectabilis et magnifici Emerici de Peren comitis perpetui comitatus Abauywariensis, regni Hungarie palatini et iudicis Cumanorum adiudicatoriis contentis et declaratis, in presentibus octavis festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti² coram eodem Emerico palatino quasdam litteras iudiciales pro se ipsa extraxisset; quibus extractis tandem litteras eiusdem palatini adiudicatorias sententionales adversus ipsum Michaellem Orzag per non venientiam ipsius pro sui parte emanari procurasset et extraxisset, facta itaque huiusmodi protestatione, prefatus Andreas de Palasth in persona dicti Michaelis Orzag allegavit eo modo, quomodo idem Michael Orzag in causam attractus admodum arduis suis factis et negotiis prepeditus, ad predictas instantes octavas dicti festi beati Michaelis archangeli discussionem scilicet et adiudicationem premissae cause tempore debito venire nequivisset; ideo idem Michael Orzag prefatam puellam Margaretham actricem pro habendo in premissis iudicio contra se nostram personalem in presentiam legitime evocari facere vellet et tum eo gravamine, quo regni nostri requirit consuetudo, respondere promptus esset et paratus. Et quia allegatio prefati Andree de Palasth iusta et iuri consona fore videbatur et admitti debebat, pro eo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus ad huiusmodi executionem prescriptarum litterarum dicti palatini adiudicatoriarum sententialium faciendam et peragendam vestrum testimonium minime dare et neque mittere debeatis. Quinpotius vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente

¹ Podmaniczky-Oklevéltár. I. 309. 1.

² 1511 október 6.

³ Recsk h. Heves megyében. A Recski-családra l. *Csánki* : I. 83. 1. és Nagy Iván : IX. 667. 1.

⁴ Több Daróc nevű helységet ismerünk. Találunk Nógrád vármegyében (*Csánki* : I. 97. 1.), Borsod megyében (*Csánki* : I. 171. 1.), Sáros megyében (*Csánki* : I. 293. 1.), Ung megyében (*Csánki* : I. 389. 1.), Bereg megyében (*Csánki* : I. 414. 1.), Szatmár megyében (*Csánki* : I. 473. 1.) stb. Ennek következ-

Andreas de Rechk,³ vel Stephanus de Darocz,⁴ sin Sandrinus de Fabyanfalwa,¹ seu Bernaldus de Locz,² sive Paulus de Mwlyad,³ aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus, ad capitulum Albense et conventum cruciferorum de Alba ecclesiarum, ac alia loca capitularia et conventualia accedendo, inhibeat huiusmodi capitulum sive conventum, cui scilicet eodem littere dicti palatini sententionales sonarent, si alterius quam unum est ad ipsam executionem prefatarum litterarum sententionalium faciendam et peragendam, testimonium ipsorum minime dare et neque mittere debeant, testimonium etiam eiusdem vel eorundem ad executionem forsitan ipsarum litterarum dicti palatini sententionalium iam transmissum est. Ubicunque reperiri poterit, iuxta contenta generalis decreti nostri inter cetera superinde editi ab executione pretectarum litterarum iamfati palatini adiudicatoriarum sententionalium, pro non venientia ipsius Michaelis Orzag, ut premittitur, emanatarum, inhibeat et nichilominus evocet prefatam puellam Margaretham contra annotatum Michaellem Orzag in premissis iudicium recepturam ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas⁴ nostram personalem in presentiam, insinuando ibidem eidem, ut si ipse octavas ad predictas venerit et in premissis iudicium receperit, bene quidem, alioquin non obstante ipsius absentia, eadem personalis presentia nostra id

tében több Daróczi-családról is tudunk. V. ö. Nagy Iván: III. 240—242. ll.) Az oklevélben említett Daróczi István személyi adatait közelebbről nem ismerjük, valószínű azonban, hogy a nógrádmegyei család tagja, mert nógrádmegyei birtokokkal együtt szerepelt.

¹ 1511-ben már szerepelt egy Nicolaus de Fábianfalva, aki Erdődy István nyitrai püspöknek volt a tisztje. (9. sz. oklevél.) Azonban sem ennek, sem pedig a most említett Sandrinus de Fabianfalvának személyi adatait közelebbről nem ismerjük.

² Lóczi h. Nógrád megyében, Szécsénytől dk. Innen való a Lóczi-család. (*Csánki*: I. 115. l.)

³ Szintén Nógrád megyében fekszik, Szécsénytől é. A Mulyádi-családra l. *Csánki*: I. 116. l. és Nagy Iván: VII. 610. l.

⁴ 1512 május 1.

faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et posthec huiusmodi evocationis et inquisitionis seriem cum nomine evocati, ut fuerit expediens, octavas ad predictas eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude quinquagesimo primo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum,¹ anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Nos itaque mandatis vestre serenitatis in omnibus obedire volentes, ut tenemur, unacum [pre]nominato Paulo de Mw[lya]d² homine eiusdem vestre serenitatis de curia vestra regia per eandem vestram serenitatem ad id specialiter transmissio, nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Benedictum de Papa³ socium et concanonicum nostrum ad id premissa fideliter exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis conformiter retulerunt eomodo, quod prefatus homo vestre serenitatis, dicto nostro testimonio presente, feria quinta proxima post festum beate Katherine virginis et martiris proxime preteritum⁴ primo prefatum capitulum ecclesie Albense, tandem eodem die conventum ecclesie cruciferorum de Alba ab executione pretectarum litterarum iam fati domini palatini ad iudicatoriarum sententialium per non venientiam istius Michaelis Orzag, ut premittitur, emanatarum inhibuisset. Et nichilominus deinde in dominica prima adventus Domini similiter proxime preterita⁵ prefatam puellam Margaretham in possessione Kyszantho vocata⁶ contra annotatum Michaellem Orzag in premissis novum iudicium recepturam ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas⁷ vestram personalem evocasset in presentiam insinuando ibidem eidem, ut si ipsa octavas ad predictas venerit et in premissis novum iudicium receperit, bene quidem, alioquin non obstante

¹ 1511 november 25.

² Az előbb említve.

³ Személyi adatait nem ismerjük.

⁴ 1511 november 27.

⁵ 1511 november 30.

⁶ Kisszántó h. Pilis megyében, Budától ény. (*Csánki*: I. 14., 15. ll.) V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 536. l.

⁷ 1512 május 1.

ipsius absentia, eadem personalis presentia vestre serenitatis id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Expost vigore preinsertarum litterarum vestre serenitatis preceptorie nos requisiti rursus unacum annotato homine vestro regio nostrum hominem, videlicet discretum Johannem presbiterum rectorem altaris beati Nicolai episcopi et confessoris in dicta ecclesia nostra fundati,¹ nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde nos reversi nobis modo simili conformiter retulerunt, quod idem homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente, feria quarta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris consimiliter proxime preteritum,² ad honorabile capitulum ecclesie Nittriensis accedendo, ibique idem capitulum similiter ab executione prenarratarum litterarum dicti domini palatini adiudicatoriarum sententionalium inhibuissent. Datum octavo die diei ultime inhibitionis predictae, anno Domini supradicto.

Háttlapján : Personali regie maiestati pro generosa puella Margaretha filia magnifici domini Johannis Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum regalum magistri contra magnificum Michaellem Orzag de Guth ad octavas festi beati Georgii martiris³ [prorogatoria].

¹ Talán a budai Szent Magdolna plébánia-templomban lévő Szent Miklós kápolnájáról, illetőleg az ebben lévő oltár-ról van szó. (*Rupp J.*: Buda-Pest etc. helyrajzi története. 104. l.)

² 1511 december 17.

³ 1512 május 1.

25.

Nyitra, 1512 januárius 14.

A nyitrai káptalan jelenti II. Ulászló királynak, hogy amidőn 1511 június 5-én Budán kelt parancsa értelmében Szentpéteri Lászlót és Récsényi Andrást adomány címén be akarta vezetni a magtalanul elhalt Podmanovi János fiának Gáspárnak nyitra- és barsmegyei birtokrészeinek felébe, a beiktatásnak Cabaji Pénzes János és Podmanovi János leánya ellentmondtak.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, a Herceg Metternich—Sándor-levéltárban, Bián. B. könyv. Fasc. 10 nr. 86. Újabban az egész levéltár letétként az Orsz. Levéltárba került.

Serenissimo principi et domino domino Wladislao Dei gratia Hungarie et Bohemie etc. regi, etc. capitulum ecclesie Nittriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis introductorias simul et statutorias nobis preceptorie loquentes summa cum obedientia recepisse in hec verba :

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Cum nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelium nostrorum egregiorum Ladislai de Zenthpether¹ et Andree de Rechen² per eos inprimis sacre huius regni Hungarie corone, deindeque maiestati nostre sub locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constantia exhibitis et impensis, totales medietates portionum possessionariarum in possessione Chabay in Nittriensi,³ ac Kerezthwr in Barsiensi⁴ comitatibus existenti habitas, que nobilis condam Gaspar, filii condam Johannis de Podmanow prefuissent,⁵ sed per mortem et defectum seminis eiusdem condam Gaspar ad nos, consequen-

¹ V. ö. a 12. sz. oklevél megfelelő jegyzetével.

² L. ugyanott.

³ Czabaj v. Csabaj h. Nyitrától dny.

⁴ Keresztúr h. Aranyosmaróttól é.

⁵ L. mindezekre a Podmaniczky-Oklt. I. k. LXII. l.

terque collationem nostram regiam iuxta antiquam et approbatam eiusdem regni nostri Hungarie legem et consuetudinem rite et legitime devolute esse perhibentur et redacte, simulcum omni iure nostro regio, si quod in eisdem medietatibus et portionibus possessionariis qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque viis, modis et rationibus concerneret maiestatem, simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibusbilibet, premissis sic ut prefertur stantibus et se habentibus, memoratis Ladislao de Zenthpether et Andree de Rechen, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum in perpetuum dederimus et contulerimus, velimusque eosdem in dominium earundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestre firmiter precipientes mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Raphael de Chermen,¹ aut Michael de Path,² vel Ladislaus de Keresken,³ sin Gaspar de Twrocz,⁴ sive Balthasar Zilwa de Barocz,⁵ seu Paulus de eadem, alter Paulus et Mathias de Simony,⁶ aliis

¹ A Divék-nemzetségből származó kihalt Csermeny-család egyik tagja. (*Nagy Iván* : III. 143. l. V. ö. *Nagy Iván* : II. 208. l.) A családról bővebb adatokat l. *Rudnay Béla* : A Csermenyek és a parasztság büntető bíróságai. Budapest, 1909.

² Paty vasmegyei helység (*Csánki* : II. 783. l.) A családra lásd *Csánki* : II. 843. és *Nagy Iván* : IX. 152—153. ll. Komárom megyében is volt a XV. században egy Path nevű pusztá (*Csánki* : III. 510. l.) és egy Pati nevű család. (*Csánki* : III. 530. l.) 1492-ből ismerjük egy nyitramegyei perben Kürti Pathi Lőrincet (Apponyi-Oklt. I. 379. l.), aki előneve után ítélve nyitramegyei lehetett. Nem lehetetlen, hogy a család nevét a nyitramegyei Pata h. után vette.

³ A Kereskényi-családra l. *Nagy Iván* : VI. 215—217. ll. Az itt említett László 1496-ban királyi ember. Podmaniczky-Oklevéltár I. 292. l.

⁴ Az alsókereskényi Thuróczy-családra l. *Nagy Iván* : Pótkötet. 359—60. ll. *Szerémi—Ernyey* : i. m. 365. l. Podmaniczky-Oklevéltár I. 132. l.

⁵ Már 1494-ben is említve egy nyitramegyei birtokperben. (Apponyi-Oklt. I. 389. l.) A családra *Nagy Iván* : X. 722. l.

⁶ A simonyi és varsányi Simonyi-családra l. *Nagy Iván* : X. 204. l. Az oklevélben említett Pálra és Mátyásra l. Podmaniczky-Oklt. I. 296., 342. ll.

absentibus homo noster ad facies prescriptarum possessionum Chabay et Kerezthwr consequenterque antedictarum medietatum portionum possessionariarum prefati condam Gaspar in eisdem habitarum, vicinis et commetaneis earundem et eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatos Ladislaum Zenthpethery et Andream Recheny in dominium earundem et dicti iuris nostri regii in eisdem habiti, statuaturque easdem et idem premissae nostre donationis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos Ladislaum Zenthpethery et Andream Recheny ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissae statutioni intererunt, ac portionum et iurium possessionariorum inibi statuendorum nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Budeferia quinta proxima ante festum Pentecostes,¹ anno Domini millesimo quingentesimo undecimo.

Nos itaque mandatis vestre maiestatis, ut teneamus, obedire volentes, unacum prefato Raphaele de Chermen yomine vestre serenitatis unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Albertum de Thold² socium et concanonicum nostrum ad premissa suo ordine fideliter exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo ipsi feria tertia proxima post festum Nativitatis Domini nunc preteritum³ ad facies prescriptae possessionis Chabay in comitatu Nittriensi existentis, consequenterque medietatis portionis possessionarie

¹ 1511 június 5.

² *Vagner József* (Adalékok a nyitrai székeskáptalan történetéhez. Nyitra. 1896. 114. l.) Thildi Albertnek nevezi. Egy másik helyt (Apponyi-Okl. I. 458. l.) Albertus de Theld néven találjuk.

³ 1511 december 30.

prefati [condam] Gaspari in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent et dum introducere prefatos Ladislaum Zenthpethery et Andream Recheny in dominium eiusdem et dicti iuris vestre serenitatis in eadem habiti, statuereque eandem et idem eisdem premisse serenitatis vestre donationis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidenda voluissent, extunc providi Simon Zabo de eadem Chabay in persona nobilis Johannis, filii iunioris Johannis Peenzes dicti¹ de prefata Chabay huiusmodi perpetue possessionarie statutioni, ac Stephanus Molnar de Repen² in persona nobilis domine Anne, filie nobilis condam Johannis de Podmanow³ ibidem personaliter adherendo, dumtaxat nomine et titulo iuris impignoratii in quadringentos florenos se extendentes contradictionis velamine obviassent. Ob quam quidem contradictoriam perpetue possessionarie statutionis inhibitionem in persona pre-nominati Johannis, filii annotati iunioris Johannis Penzes factam, idem homo vestre serenitatis ipso nostro testimonio presente, ibidem die in eodem eundem Johannem filium prelibati iunioris Johannis Penzes, dicta domina Anna, filia nobilis condam Johannis de Podmanow antedicti ratione contradictionis premisse in persona eiusdem facte minime evocata, contra annotatos Ladislaum de Zenthpether ac Andream de Rechen ad octavas festi beati Georgii martiris proxime venturas vestre⁴ serenitatis personalem evocassent in presentiam rationem contradictionis redditurum. Datum sextodecimo die diei evocationis prenotate anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.

¹ Kihalt család. (*Nagy Iván* : IX. 208. l.) V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. k. LX. és LXII. ll.

² Nagy- és Kisripény h. Nyitra megyében, Galgóctól ék. A családról közelebbi adatokat nem ismerünk.

³ V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. k. LX—LXXII. ll.

⁴ 1512 május 5.

26.

Pest városa, 1512 július 28.

Pest város tanácsa előtt Miser Mihály esküdt vallja, hogy Désy Imre özvegye Bakarai Janka pesti házát négy évvel ezelőtt eladta Podmaniczky János királyi főkamarászmesternek.

Eredetije hártján, piros-, fehér-, zöldsínű selyemfonálon függő, vörös viaszba nyomott pecsét töredékeivel, Jankovich Béla rácálmási levéltárában. Hidegkút. nr. 2.

Nos Martinus Naghzayw¹ iudex, Ambrosius Tholway,² Michael Myser,³ Andreas pellifex,⁴ Thomas Eysaller,⁵ Johannes Hassy, Georgius Buday, Dionisius semellator,⁶ Martinus Themeswary, Osualdus Megyery, Johannes Polgar, Albertus mensator⁷ et Ladislaus Zabo iurati cives civitatis Pesthiensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nostri exurgendo de medio prefatus Michael Myser iuratus concivis noster retulit, confessusque extitit in hunc modum : qualiter in anno Domini cuius iam quarta preteriit revolutio, tempore videlicet iudicatus prudentis et circumspecti Jacobi Beke⁸ tunc iudicis dicte civitatis nostre, dum scilicet ipse Michael Myser similiter iuratus civis extitisset, in civitate Budensi coram eo personaliter comparente et constituta generosa domina Johanna de Bakara.⁹ relicta egregii

¹ Ebben az időben használatban lévő vezetéknév volt. (*Szamota—Zolnai* : 679. I.)

² Szintén használt vezetéknév volt már a középkortól fogva. (*Szamota—Zolnai* : 997—98. II.)

³ Ugyanaz a család, melyből Pesti Mizsér Gábor magyar bibliafordítónk származott. (*Pintér Jenő* : Magyar irodalomtörténete. Budapest, 1930. II. 422. és *Szinnyei József* : Magyar írók élete és munkái. X. 825. I.)

⁴ Ködmöncsináló, vagy szűcs.

⁵ Mutatja, hogy a pesti polgárság egyrésze ekkor még német volt.

⁶ Pékmester.

⁷ Asztalosmester.

⁸ Tehát 1508 körül.

⁹ Erről a családról nincsenek közelebbi adataink.

condam Emerici Deesy¹ aulici regie maiestatis, fassa extitisset sponte et libere in hunc modum: qualiter ipsa matura in se deliberatione prehabita, pro certis et arduis suis necessitatibus ipsam urgentibus evitandis, domum suam lapideam nostri in medio in vicinitatibus domorum condam Laurentii Thewgyartho a superiori et honeste condam domine Agnetis, relicte olim Petri Zabo ab inferiori partibus existentium habitam cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuscumque ad eandem spectantibus et pertinere debentibus dedisset, vendidisset et appropriasset magnifico domino Johanni de Podamyn (!) cubiculariorum regalium magistro pro quadringentis florenis auri, ut dixisset ab eodem plene habitis et perceptis iure perpetuo et irrevocabiler possidendam, tenendam pariter et habendam, nullo tunc penitus contradictore obvianti. Assumpsissetque insuper prefata domina Johanna eundem dominum Johannem de Podamyn (!) in pacifico dominio prescripte domus contra quoslibet legitimos impetitores, causidicos et actores iuridice tueri, defendere et conservare suis propriis laboribus et expensis secundum legem et consuetudinem antedictae civitatis nostre ab antiquo observatam. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam presentes nostras litteras privilegiales pendentes et autentici sigilli nostri maioris munimine roboratas et consignatas memorato domino Johanni de Podamyn (!) duximus concedendas. Datum feria quarta proxima post festum beati Jacobi apostoli anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.

Ad commissionem dominorum iudicis
iuratorum, civium et totius consulatus.

¹ Előneve a temesmegyei Temeselyről (*Csánki* : II. 66. l.) van véve. A családra l. *Csánki* : II. 77. l. Deésy Imrére l. *Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 60. és 65. ll.

27.

Somorja, 1512 október 25.

Podmaniczky János pozsonyi főispán előtt Pókateleki Zomor Mihály eltiltja Pókateleki Kondé Mihályt, Kristófot és Jánost pókateleki birtokrészeinek használatától és késznek nyilatkozik a névszerint megnevezett Kondéknak állítólagosan nála lévő birtokrészeit is visszabocsátani.

Eredetije, alján pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban őrzött Kisfaludy-család levéltárában.

Nos Johannes de Pudmanyn comes et iudices nobilium comitatus Posoniensis etc. damus pro memoria, quod cum nos feria secunda proxima post festum Undecim milium virginum¹ pro causantium moderativo iudicio in loco sedis nostre iudiciarie in oppido Samarie² consedissemus, extunc nobilis Michael Zomor de Pokatheleke³ e medio aliorum nobilium exurgendo nobiles Michaellem et Christoforum et Johannem Konde de Pokatheleke⁴ et alios quoslibet ab indebita occupatione, fruitione et quarumlibet utilitatum earundem portionum possessionariorum suarum perceptione et percipifactione, statuique factione seque in dominium earundem intromissione sibique ipsis appropriatione quomodolibet iam factis vel fiendis prohibuit et contradixit coram nobis. Insuper idem exponens coram nobis sub obligamine priorum litterarum suarum in sede nostra iudiciaria in anno Domini 1509 emanatarum dixit se velle iuxta veram mensuram omnes portiones prefatorum dominorum Konde, si quas apud eundem

¹ 1512 október 25.

² Somorja h. a Csallóközben.

³ A Pókateleki Szomor-család, melyből a Kondé-család idővel kivált, már kihalt az itt említett Mihály (1476—1518.) unokáiban, a XVI. század végén. (Nagy Iván: XII. 429. l.) A Szomor—Kondé rokonságot l. Wertner Mór összeállításában: Turul. XXXIII. (1915.) 34—36. ll.

⁴ A Kondé-családra l. Nagy Iván: VI. 335—339. ll. Az itt említett Kristóf volt a Kondé-család folytatója. Mihály 1517-ben Pozsony megye alispánjaként van említve. Ortway Tivadar: III. 183. l.

dicerent fore, remittere, super quo idem Michael Zomor petiit a nobis duos iudices nobilium ac etiam homines nomine vicecomitis inibi constituendos coram nobis postulavit, coram quibus eandem rectificationem facere vellet, si que apud se haberent, quos eidem iustitia mediante annuimus et concessimus. Datum in oppido Samarie feria secunda proxima post festum Undecim milium virginum anno Domini 1512.

28.

Somorja, 1512 november elseje után.

Podmaniczky János pozsonyi főispán meghagyja Pozsony vármegye hatóságának, hogy Pókateleki Zomor Mihály kérésére idézzék meg Pókateleki Kondé Jánost és Mihályt, akik jobbágyaikat statuálni tartoznak.

Eredetije papíron, vízfoltos és rongált állapotban, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban őrzött Kisfaludycsalád levéltárában.

Johannes Podmaniczky comes Posoniensis.

Commitibus (!) Vestris, quatenus habita presentium notitia ad instantiam egregii Michaelis Zomor de Pokathéleky Johannem Konde de eadem, Lucam de Thekes,¹ dominam Margaretham consortem eiusdem Luce de eadem statuere, Michaellem Konde de eadem [dominam Vrsulam consortem eiusdem Michaelis de eadem]² Michaellem Konde de eadem, Gregorium famulum suum statuere, Paulum Bekas de Begh³ jobagionem suum, Mathiam Wago de Nagwdwarnok⁴ statuere in nostram citatis presentiam ad sedem nostram iudiciariam proxime venturam. Tandem huiusmodi vestre citationis seriem cum nominibus citatorum terminoque assignato nobis suo modo. rescri-

¹ Személyi adatai nem ismeretesek. 1450-ből ismeretes egy „Petrus dictus Thewke de Agard“, aki egy nyitrai megyei birtokügyben szerepelt. (Apponyi-Oklt. I. 305. l.) Tökés h. Pozsony megyében.

² A zárójelek közt lévő szavak az eredetiben törölve vannak.

³ Személyi adatai nem ismeretesek.

⁴ Nagyudvarnok h. a Csallóközben.

batis. Datum in Samaria in loco sedis nostre iudicarie post Omnium Sanctorum, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo.

Jegyzet : Az oklevél túlsó oldalán lévő címzés olvashatatlan.

29.

Buda, 1512 december 1.

II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Zápolyai János erdélyi vajdát és fitestvérét Györgyöt adomány címén vezesse be a Felsőklobusici Korhan-család kihalása folytán a szent koronára szállott összes birtokokba.

Átírva a nyitrai káptalannak 1513 április 9-én az ellentmondással történt beiktatásról szóló jelentésében. (L. a 30. szám a.)

30.

Buda, 1513 januárius 28.

II. Ulászló király a Podmaniczky János és a felsőklobusici Korhan-család között folyt és ítélettel lezárt perben Zápolyai János erdélyi vajda és testvére György részére, akik tudniillik adományban kapták Korhan János magtalan halála után annak birtokait, perújítást engedélyez és meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost idézze meg.

Átírva II. Lajos királynak 1516 aug. 9-én Budán kelt oklevelében. (Lásd a 49. sz. alatt közzétett oklevelet.)

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Noveritis, quod pro parte et in personis fidelium nostrorum spectabilium et magnificorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis ac wayuode Transsilvani et Siculorum comitis etc., ac Georgii fratris sui carnalis affinium nostrorum charissimorum¹ nostre expositum extitisse maiestati, quali-

¹ Ismeretes, hogy Zápolyai János erdélyi vajdának és György nevű testvérének Borbála nevű nőtestvére I. Zsigmond

ter annis superioribus in quadam causa inter fideles nostros magnificum Johannem Podmaniczky de Podmanyn cubiculariorum nostrorum regaliū magistrum, ut actorem ab una, ac nobilem condam Ladislaum, filium olim Benedicti Korhan de Felsewklwbwycz, ¹ veluti in causam attractum, partibus ab altera, ratione et pretextu certorum negotiorum factum brevis brevium tangentium coram maiestate nostra mota, medio autem tempore ipso Ladislao ex hoc seculo decedente et causa in nobilem Johannem, filium dicti Ladislai per dictum Johannem Podmaniczky condescendente, idemque Johannes filius dicti Ladislai propter iuvenilem sui etatem et per hoc suam ignorantiam ad terminum celebrationis brevis brevium pro tunc procuratorem suum legitimum pro dirigendis causis suis mittere recusasset atque neglexisset, annotatus Johannes Podmaniczky adversus dictum condam Johannem, filium Ladislai causam in dictis brevibus continuando et prosequendo certas litteras adiudicatorias sententionales per non venientiam ipsius Johannis contra eundem dictum Johannem pro sui parte reportasset, vigore quarum ipse Johannes Podmaniczky, ne dum portiones possessionarias ipsius Ladislai, immo etiam antefati Johannis, filii eiusdem in possessionibus Felsewklwbwycz ² predicta, ac Dworecz, ³ necnon Wrteser ⁴ et Zaskalycz, ⁵ alia etiam iura possessionaria ipsius Johannis, omnino

lengyel királynak volt a felesége. II. Ulászló pedig Zsigmond lengyel királynak testvérbátyja volt. V. ö. *J. Hübner*: Genealogische Tabellen. (Leipzig, 1712.) 96. és 111. tábla. A házasság 1512-ben történt (Trencsénvármegyei Múzeum-Egyesület értesítője. Trencsén, 1914. 150. l.), a rokonságra való utalás tehát indokolt.

¹ A Klobusiczky-család egyik ága. (V. ö. Podmaniczky-Oklevéltár I. 595. l.) Az oklevél szerint a leszármazási tábla ekként állítható össze:

Benedictus Korhan de Felső Klobusicz

Ladislaus

Johannes († 1513 e.)

² Klobusic h. Illavától d.

³ A későbbi Liborcsa—Dvorec h.

⁴ Vertizsér néven is említve, későbbi neve Farkasd volt. Vágbesztercétől é. fekszik.

⁵ Zaskal (Zaskalje) h. Vágbesztercétől ék.

in comitatu Trinchiniensi existentes habitas et adiacentes per nostrum et capituli ecclesie veteris Budensis homines sibi ipsi statuifacere procurasset, in ipsius Johannis, filii dicti condam Ladislai preiudicium et dampnum manifestum. Cum tamen si prefatus condam Johannes, filius Ladislai ex premissis simplicitate ac ignorantia ex etate tenerima suis procuratorem suum ad terminum celebrationis brevis brevium iudiciorum pro tunc mittere non neglexisset, sperasset idem Johannes se ac dictum condam Ladislaum patrem suum ab impetitione dicti Johannis Podmanyczky de facili defendere potuisse, prout nunc iidem exponentes dictum condam Ladislaum et Johannem filium eiusdem exeo, quia universa bona, possessiones portionesque et quelibet iura possessionaria dicti condam Johannis, filii Ladislai et per consequens eiusdem Ladislai dictis exponentibus pro suis fidelibus servitiis per defectum seminis eorundem Ladislai et Johannis in perpetuum dedissemus et contulissemus, per processum iuridicum defendere posse sperarent etiam de presenti. Supplicatum itaque extitit maiestati nostre nominibus et in personis quorum supra, ut eis circa premissa de opportuno iuris remedio providere dignemur. Nos vero, qui sicuti neminem regnicolarum nostrorum, sic nec dictos Ladislaum et Johannem de Felsewklwbwczycz et modo simili eosdem exponentes iustis iuribus eorum ita de facili et exinde improvise privari volumus, supplicationibus igitur pro parte prefatorum exponentium nostre maiestati porrectis regiam benignitatem exauditis et clementer admissis id de speciali nostra gratia eisdem exponentibus annuendum duximus et concedendum, ut ipsi exponentes in causa prenotata, non obstante preallegatis litteris nostris adiudicatoriis pariter et sententialibus et singulis processibus ex hinc secutis, causa premissa contra memoratum Johannem Podmanyczky tricesimo secundo die diei evocationis huiusmodi ex hinc fiende computando, ubi prefatus Johannes Podmanyczky cum dictis litteris adiudicatoriis, sententialibus et singulis eiusdem processibus coram nobis comparere tenebitur, novumque iudicium recepturus, rationesque ipsorum exponentium et allegationes facere valeat

atque possit, immo annuimus et concedimus presentium per vigorem. Quocirca fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes litteratus de Bobronyk,¹ vel Ladislaus de Kwkhanowcz,² aut Georgius de Pryleczy de Prylez,³ seu Felix de Zawada,⁴ neve Johannes de Hlynky,⁵ nam Bartholomeus de Barachkay,⁶ namque Ladislaus Rozsen de Mytha,⁷ aliis absentibus homo noster erga prefatum Johannem Podmanyczky accedendo, pretitulatas litteras adiudicatorias sententiales producturum novumque iudicium causa in premissa recepturum, rationesque et allegationes suas, quas volunt, in defensione dicte cause dicturum et propositurum atque etiam alia, que de iure in ipsa causa fieri possint, acturum, ad prefatum tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis ex hinc fiende, contra prefatos exponentes nostram evocet in presentiam, litispendingia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse octavis in eisdem

¹ Bobrovník h. Trencséntől d. a Vág-folyó balpartján. 1477-ben Thomas Hodaz de Bobrovník szerepelt egy beiktatás alkalmával. (*Szerémi—Ernyey*: i. m. 340. l. Podmaniczky-Oklevéltár I. 117. l.) A halácsi Halacsovskyak vagy Halácsiak is említetnek bobrovníki előnévvel. (*Rudnay B.*: Ujfalussyak és Rudnayak. 50., 62., 247. ll. *Nagy Iván*: V. 20—22. ll.)

² Lehet, hogy ugyanaz, aki 1501-ben „Venceslaus de Kochan“ néven, mint trencsénmegyei szolgabíró szerepelt. (Podm. Oklt. I. 377. l.) A Kochanovszky-családra l. *Nagy Iván*: XIII. 313—315. ll.

³ A prileszi Prileszky-családra l. *Nagy Iván*: IX. 481—486. ll. Podmaniczky-Oklt. I. 162. l. Prileszky Györgyre u. o. 1492—1510 közt számos adat.

⁴ Zavadkai Félix 1508-ban már királyi ember. Podm. Oklevéltár I. 540—541. ll.

⁵ Hliník h. Vágbesztercétől ék. a Vág-folyó jobbpartján. 1482-ben említve egy hliniki Hlecskó István (Podm. Oklt. I. 168. l.). Később előfordulnak a Hliniczkyek is. (*Nagy Iván*: V. 119. l.)

⁶ A barsmegyei Nagybaracs-káról nevezett, de kihalt család névszerint is ismert tagja. *Nagy Iván*: Pótkötet. 72. l. L. azonfelül *Nagy Iván*: I. 177. l. A XVI. század második felében miseni előnevű Baracs-kayakkal is találkozunk. (*Rudnay B.*: Ujfalussyak etc. 204., 208., 243. ll.) l. 181. sz. oklevelet is.

⁷ A miticzi Rozson-család családfája *Rudnay B.*: Ujfalussyak etc. 53. l. és *Nagy Iván*: IX. 770. l.

coram dicta nostra personali presentia compareat, litterasque adiudicatorias, sententiales et cunctos eiusdem processus exhibeat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et post hec huiusmodi evocationis et insinuationis seriem cum evocati et insinuati nomine, ut fuerit expediens, terminum ad predictum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude feria sexta proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

31.

Buda, 1513 március 13.

A budai káptalan előtt Csévy Tamás budafelhévi lakos borosjenei Kaszásszölő nevű szőlőjét 60 forintért eladja Podmaniczky Jánosnak, továbbá Márta nevű feleségének és gyermekeinek.

Átirva a pozsonyi káptalannak 1775 okt. 21-én kelt oklevelében. Jankovich Béla rácalmási levéltárában.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod circumspectus Thomas Chewy de superioribus calidis aquis Budensibus¹ coram nobis personaliter constitutus onera et quelibet gravamina quorumlibet fratrum, proximorum et consanguineorum suorum super se assumendo proposuit et sponte confessus est in hunc modum: quomodo ipse bona ac matura in se deliberatione prehabita, totalem vineam suam in promontorio possessionis Boros Jenyew,² in comitatu Pilisiensi existentis in monte Septher³ vocato, que communi vocabulo Kasas Zelew⁴ nuncuparetur, in vicinitatibus videlicet vinearum providorum ab orientali Ambrosii Bwzas in dicta possessione Boros

¹ Budafelhévíz a középkorban külön helység volt, a mai Császárfürdő környékén feküdt. (Csánki: I. 9. l.)

² Borosjenő h. Budapesttől ény.

³ Közelebbi fekvését meghatározni nem tudjuk.

⁴ Kásás-szőlőnek is lehet olvasni.

Jenyew, ab occidentali vero plagis Simonis Ag in possessione Bekas Megyer¹ commorantium sitam et adiacentem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, loco scilicet torcularis² et via comuni magnifico domino Johanni Podmanyczky de Podmanyn,³ necnon generose domine Marthe consorti ac Francisco Adam dicto filio et puelle Margarethe filie eiusdem, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis pro sexaginta florenis auri puri Hungaricalibus plene persolutis et levatis dedisset, vendidisset et ascripsisset, immo dedit, vendidit et ascripsit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam, assumensque idem Thomas Chewy oneribus modo premissis in se assumptis, memoratum dominum Johannem Podmanyczky et alios prenomatos atque heredes et successores eorundem universos, perpetuis semper temporibus in pacifico dominio prescripte vinee contra quoslibet causidicos, impetitores et actores tueri, protegere et conservare propriis suis laboribus et expensis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum in dominica Laetare, anno Domini millesimo quingentesimo decimo tertio.

¹ Békásmegyer h. Budától é.

² Torcular, itt a. m. borsajtó.

³ Podmaniczky János családi viszonyait a következő családfa tünteti fel:

Podmaniczky János

1. fel. Lévai Cseh Borbála († 1501)

2. fel. Csáky Margit (1510-től)

1. feleségétől:

László († 1507 e.) Margit (sz. 1496 k.)

Ferenc Ádám

Az oklevélben említett „domina Martha consors” elírás Margaretha helyett: Csáky Margit 1514-ben gyermekágyban halt el (l. erre a 39. sz. oklevelet).

32.

Buda, 1513 március 22.

Perényi Imre nádor előtt Podmaniczky Mihály a Bán várkastély és város jövedelméből neki járó évi 100 forint fejében Podmaniczky Jánostól végkielégítésül 1000 forintot vesz fel oly feltétellel, hogy amennyiben János fiútód nélkül halna el, akkor Bán várkastély reá száll, de ennek fejében tartozik János özvegyének és leányának 500 forintot fizetni.

Átírva II. Lajos királynak 1525 február 12-én Budán kelt oklevelében. (L. ezt a 126 sz. a.)

Nos Emericus de Peren comes perpetuus comitatus Abawywariensis, regni Hungarie palatinus etc., necnon regnorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie banus memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod magnifici Johannes Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum regaliū magister et comes Posoniensis ab una, ac Michael similiter Podmanyczky de eadem Podmanyn¹ ab alia partibus, idem etiam onera et quelibet gravamina Johannis filii sui et aliorum quorumlibet, quoad infrascripta super se assumendo coram nobis personaliter constituti, per easdem partes sponte et libere confesum extitit pariter et relatum nobis in hunc modum, qualiter partes ipse tempore divisionis bonorum et iurium ipsorum possessionariorum per bona media talem inter se fecissent compositionem,² quod scilicet prefatus Johannes Podmanyczky de oppido suo Baan nuncupato in comitatu Thrinchiniensi habito eidem Michaeli Podmanyczky singulis annis ad festum beati Martini episcopi et confessoris centum florenos paratis in pecuniis dare et persolvere deberet et teneretur,

¹ Podmaniczky Mihály, László fia, féltestvére volt Podmaniczky Jánosnak. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. XLVI—XLVIII. ll.) Podmaniczky Mihály János nevű fia itt említettik először.

² 1510 június 3-án. Podmaniczky-Oklt. I. 587—94. ll., főleg az 592—93. ll.

unde nunc idem Michael Podmanyczky ad nonnullorum negotiorum suorum expeditionem a prefato domino Johanne Podmanyczky mille florenos auri levasset et recepisset, ac propterea idem Michael matura intra se deliberatione prehabita, annotatum dominum Johannem Podmanyczky et heredes suos universos de et super prescriptis centum florenis auri ipsi Michaeli Podmanyczky singulis, ut premissum est, annis de preallegato oppido suo Baan solvi et reddi debentibus quitum et modis omnibus absolutum reddidisset et commisisset, immo reddidit et commisit coram nobis, hoc tamen addito et per expressum declarato, quod si temporum in processu divino ita volente iudicio, cuius nutu cuncta reguntur, prefatum dominum Johannem Podmanyczky absque heredum masculini sexus solatio ab hac luce decedere et premori contingeret, extunc idem Michael Podmanyczky medietatem prescriptorum mille florenorum, hoc est quingentos florenos generose domine Margarethe,¹ consorti ipsius Johannis Podmanyczky et filie sue similiter Margarethe dare et persolvere debeat et teneatur hoc similiter addito, quod prenotatus Michael Podmanyczky ante solutionem seu restitutionem preallegatorum quingentorum florenorum in casu premissis ipsi domine Margarethe consorti et filie eiusdem fiendam in dominium eiusdem oppidi Baan introeundi, idemque oppidum a manibus eiusdem domine Margarethe et dicte filie sue pro se occupandi nullam habeat potestatis auctoritatem. Ad que premissa firmiter observanda partes predictae personali ipsorum astantia sponte obligaverunt coram nobis, harum nostrarum, quibus sigillum nostrum est appensum, vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Bude, feria tertia proxima post festum beati Benedicti abbatis, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

¹ Podmaniczky János felesége : Csáky Margit. Ez az adat is mutatja az előbbi (31. sz.) oklevélnek tévedését, amire reámutattunk.

33.

Nyitra, 1513 március 28.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy Podmaniczky Jánost a Zápolyai János erdélyi vajda és fítestvére György érdekében újból felvett perben megidézte.

Átirva II. Lajos királynak 1516 aug. 9-én Budán kelt oklevelében. (Lásd a 49. sz. alatt.)

Serenissimo principi et domino domino Wladislao Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino ipsorum gratiosissimo capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem evocatorias et insinuatorias, modum et formam cuiusdam novi iudicii in se continentes, pro parte spectabilium et magnificorum dominorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis ac waywode partium regni Transsilvanarum et Siculorum comitis, necnon Georgii de eadem Zapolya fratris eiusdem carnalis contra similiter magnificum dominum Johannem de Podmanyn cubiculariorum maiestatis vestre magistrum nobis preceptorie sonantes et directas,¹ ac sub impressione capitis sigilli nostri vestre maiestati in specie remissas, honore, quo decuit, recepisse, iuxta quarum continentiam unacum nobili Johanne [de] Bobrownyk² homine ipsius maiestatis vestre inter alios in dictis litteris eiusdem contentos, expressato unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospathak³ socium et concanonicum nostrum ad executionem predictarum litterarum maiestatis vestre nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo, quod ipsi in festo beati Benedicti abbatis et confessoris proxime preterito⁴ ad oppidum Baan

¹ L. erre vonatkozólag a 30. sz. oklevelet.

² Ugyanaz, aki az 1513 januárius 28-i (30. sz.) oklevélben is szerepel.

³ Sárospataki Sebestyén trencsényi főesperes. 1511—1524. (*Vagner József*: Adalékok etc. 113. l.)

⁴ 1513 március 21.

vocatum prefati domini Johannis Podmanyczky in comitatu Thrinchiniensi existens habitum pariter accessissent (igy), idemque homo maiestatis vestre, ipso nostro testimonio presente, die in eodem de iamdicto oppido Baan memoratum dominum Johannem Podmanyczky prenotatas litteras adiudicatorias, sententionales producturum, novumque iudicium, causa in premissa recepturum, rationesque et allegationes suas, quas voluerit in discussione ipsius cause dicturum et propositurum, atque etiam alia, que de iure in ipsa causa fieri possint, acturum, ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis ex hinc facte computandum, contra prefatos dominos Johannem de Zapolya ac Georgium fratrem suum carnalem vestre serenitatis evocasset in presentiam, litispendingia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuassetque ibidem eidem, ut sive ipse termino in predicto coram personali presentia maiestatis vestre compareat, litterasque adiudicatorias, sententionales et cunctos eiusdem processus exhibeat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris Datum octavo die executionis premissorum, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

34.

Nyitra, 1513 április 9.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn Zápolyai János erdélyi vajdát és fitestvérét Györgyöt 1512 december 1-én Budán kelt parancsa értelmében adomány címén be akarta vezetni Felsőklbusic, Ilevka és Dvorec nevű helységek birtokaiba, a beiktatásnak Podmaniczky János és Felsőklbusici László özvegye Margit a saját és Dorottya nevű leánya nevében ellentmondottak.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban, Dl. 22,371. sz.

Serenissimo principi et domino domino Wladislao, Dei gratia Hungarie et Bohemie etc. regi, domino ipsorum gratiosissimo capitulum ecclesie Nitriensis

orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis introductorias et statutorias nobis preceptorie loquentes et directas summa cum reverentia recepit in hec verba :

Wladislaus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Memorie etc. quod nos debitum, ut decet habentes respectum ad fidelitatem et fidelium servitiorum merita fidelium nostrorum spectabilium et magnificorum Johannis, partium regni nostri Transsilvanarum waywode ac Georgii de Zapolya fratris eiusdem, comitum perpetuorum terre Scepusiensis, consanguineorum nostrorum charissimorum, que iidem sacre imprimis huius regni nostri Hungarie corone, deindeque maiestati nostre pro locorum et temporum varietate in plerumque regni nostri rebus et negotiis cum summa semper fidelitatis constantia exhibuerunt et impenderunt, universa bona, possessiones portionesque et quelibet iura possessionaria nobilis condam Johannis, filii olim Ladislai, filii condam Benedicti Korhan de Fewlsew-klobwycz¹ ubivis et in quibuscunque comitatibus huius regni nostri Hungarie existentia habita, que per mortem et defectum seminis eiusdem condam Johannis ad sacram dicti regni nostri Hungarie coronam, consequenterque collationem nostram regiam iuxta antiquam et approbatam eiusdem regni nostri consuetudinem atque legem rite et legitime devoluta esse perhibentur et redacta, simulcum totali et omni iure nostro regio, si quod in dictis universis bonis et iuribus possessionariis eiusdem condam Johannis etiam alias qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concerneret maiestatem, pariter cum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premissis, sic ut prefertur, stantibus et se habentibus, vigore aliarum litterarum donationalium superinde confectarum imperpetuum contulerimus, velimusque eosdem in dominium earundem per nostrum et vestrum homines legitime facere

¹ V. ö. a 30. sz. alatt közzétett oklevél megfelelő jegyzetével és leszármazási táblájával.

introducui. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius Pryleczy de Prylez,¹ aut Ladislaus Kwkhanoczky de Kokhan,² vel Johannes litteratus de Bobronyk,³ sive Ladislaus Rozen de Myttha,⁴ seu Leonardus Zwloczky de Zwlo,⁵ necnon Felix de Zawada,⁶ neve Johannes de Hlynik,⁷ aliis absentibus homo noster ad facies predictorum universorum bonorum, possessionum, portionumque et quorumlibet iurium possessionariorum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatos Johannem partium regni nostri Transsilvanarum waywodam ac Georgium de Zapolya fratrem eiusdem, comites perpetuos terre Sepusiensis, in dominium earundem, statuatque easdem eisdem premisse nostre donationis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos Johannem et Georgium comites Scepusienses ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli,⁸ anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo, regnorum nostrorum Hun-

¹ Nagy Iván: IX. 481—486. II. Podmaniczky-Oklt. I. 162. és a 30. sz. a. közölt oklevél.

² Ugyanaz, aki a 30. sz. oklevélben Ladislaus Kwkhanovcz néven szerepel. A Kochanovszky-családra I. Nagy Iván: XIII. 313—15. II.

³ L. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ L. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ A Szulói-családra I. Podmaniczky-Oklt. I. 328. jegyzet. Az itt említett Lénárd 1496—1509 közt gyakran szerepelt a Podmaniczkyakkal kapcsolatban. Pl. Podmaniczky-Oklt. I. k. 269., 272—74., 278., 328., 353—54., 362—66., 392—98., 572. II.

⁶ L. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁷ A 30. sz. oklevélben is felemlítve.

⁸ 1512 december 1.

garie etc. anno vigesimo tertio, Bohemie vero quadragesimo tertio.

Nos igitur mandatis vestre serenitatis in omnibus obedire volentes, ut tenemur, unacum prefato Johanne de Bobronyk¹ homine vestre maiestatis unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospathak socium et concanonicum nostrum² ad premissas introductionem et statutionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt istomodo, quomodo ipsi feria quinta proxima ante dominicam Ramispalmarum³ proxime preteritum ad facies possessionum Felsewklwbwczycz⁴ et Ilewka,⁵ tandem feria sexta immediate sequente⁶ similiter ad facies possessionis Dworecz⁷ vocatarum, consequenterque totalium portionum possessionariam prefati Johannis, filii olim Ladislai, filii condam Benedicti Korhan de predicta Felsewklwbwczycz, omnino in comitatu Trinchiniensi existentium habitatum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent et dum introducere prefatos Johannem, partium vestre serenitatis Transsilvanarum waywodam ac Georgium de Zapolya fratrem eiusdem comites perpetuos terre Scepusiensis in dominium earundem, statuereque easdem eisdem simulcum cunctis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premisse vestre serenitatis donationis titulo, ipsis incumbenti perpetuo possidendas voluissent, tunc in facie dicte possessionis Felsewklwbwczycz providus Blasius Donyk ibidem personaliter adherendo, in persona magnifici domini Johannis de Podmanyn, domini sui huiusmodi possessionarie statutioni ac nobilis domina Margaretha, relicta condam prefati Ladislai de prescripta Felsewklwbwczycz similiter ibidem adherendo, in sua ac Dorothee filie sue personis statutioni dumtaxat dotis et rerum

¹ Ugyanebben az oklevélben már említve.

² Sárospataki Sebestyén kanonokra I. a 33. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

³ 1513 március 17.

⁴ Klobusicz h. Illavától d.

⁵ Illavka h. Illavától dk. Trencsén vármegyében.

⁶ 1513 március 18.

⁷ A ma Liborcsával egyesített Dvorec helység.

parafernaliū sibi ac quarte puellaris prefate Dorothee filie sue de eadem possessione Felsewklwbwczycz aliisque universis bonis et possessionibus portionibusque et quibuslibet iuribus possessionariis prefati condā Ladislai de sepefata Felsewklwbwczycz, ubivis et in quibuscunque comitibus (igy!) huius regni vestre serenitatis Hungarie existentibus, habitis, provenire debentibus, contradictionum velaminibus obviassent; in faciebus vero possessionum Ilewka et Dworecz prescriptarum, ipsis vestre serenitatis et nostro hominibus legitimis diebus et horis permanentibus, licet nullus aparuisset contradictor, tamen exposit feria tertia proxima post predictam dominicam Ramispalmarum¹ nobilis Matheus Bwday de Posga² huiusmodi possessionarie et omnium aliarum premissarum statutionibus hic coram nobis in capitulo in persona memorati Johannis de Podmanyn contradictionis velamine obviavit. Ob quasquidem contradictorias inhibitiones prefata feria quinta³ in facie possessionis Felsewklwbwczycz idem homo vestre serenitatis, ipso nostro testimonio presente, memoratos Johannem de Podmanyn et dominas Margaretham, relictam condā Ladislai de Felsewklwbwczycz et Dorotheam filiam eiusdem et nosque iterato prelibatum Johannem de Podmanyn feria tertia prenotata⁴ hic in capitulo evocavimus contra annotatos dominos Johannem, partium vestre serenitatis Transilvanarum waywodam ac Georgium de Zapolya fratrem eiusdem, comites perpetuos terre Scepusiensis ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi⁵ vestre serenitatis personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Datum decima nona die diei postremi evocationis, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

Kívül: Personali presentie regie maiestatis pro magnifico domino Johanne de Podmanyn et aliis personis introscriptis contra spectabiles et magnificos dominos Johannem, partium

¹ 1513 március 22.

² Trencsén megyében élt egy Buday-család (*Nagy Iván*: II. 252—53. ll.), talán ennek egyik tagja.

³ 1513 március 17.

⁴ 1513 március 22.

⁵ 1513 május 1.

regni Transsilvanarum waywodam et Georgium de Zapolya ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi¹ evocationis, relationis par.

A háttalapon: Statutoria super universis iuribus condam Joannis Korhan.

35.

Buda, 1513 április 25.

A budai káptalan bizonyítja, hogy Coborszentmihályi Czobor Márton azt az 500 forintot, amelyet kötelezvénye értelmében Szent György napján tartozott volna kifizetni Podmaniczky Jánosnak, nem fizette le Podmaniczky megbízott familiarisának, Óbudai Jane Jánosnak.

Eredetije papíron, háttalján pecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban. Dl. 22,424. sz.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus per presentes, quod egregius Martinus Czobor de Czoborzenth Myhal² iuxta continentiam litterarum suarum sigillo suo et cirograffo manus sue in margine inferiori consignatarum obligatoriarum, magnifico domino Johanni Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum regaliu magistro et comiti Poseniensi in festo beati Georgii martiris proxime preterito³ sub certis conditionibus vinculisque et obligaminibus in eisdem litteris suis obligatoriis contentis et specificatis, quingentos florenos auri hic in capitulo coram nobis plenarie et effective reddere et persolvere debuisset, ipso itaque termino adveniente, licet idem Martinus Czobor ad solutionem et depositionem dictorum quingentorum florenorum auri per nobilem Johannem Jane dictum de Veteribuda,⁴ familiarem eiusdem

¹ 1513 május 1.

² Czobor Márton 1493-ban belgrádi bán volt, 1503 tavaszán diplomáciai megbízatásban a portán járt; 1507-ben királyi kamarás és bodrogi főispán volt, 1513-ban újból Konstantinápolyban tárgyal. V. ö. *Főgel J.*: II. Ulászló udvartartása. 122. l. A családra l. *Nagy Iván*: III. 205. s köv. II. *Jedlicska Pál*: i. m. II. k. 4. s köv. II.

³ 1513 április 24.

⁴ Talán ugyanarról a nemes származású Jane v. János tiszttartóról van szó, aki a Podm. okltár I. k. 426—427., 457. sz. szerepelt, aki közben valószínűleg Óbudára költözött.

domini Johannis Podmanyczky tota ipsa die hic coram nobis expectatus, tamen prefatus Martinus Czobor nostram in presentiam non venit, neque misit et nec dictos quingentos florenos auri, prout videlicet debebat hic coram nobis, persoluit, sed se in obligaminibus et vinculis in pretactis litteris suis obligatoriis contentis convinci et aggravari permittendo contra eundem dominum Johannem Podmanyczky. In cuius rei testimonium presentes litteras nostras patentes communi iustitia suadente annotato domino Johanni Podmanyczky duximus concedendas. Datum altero die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

36.

Nyitra, 1513 április 29.

A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky János leánya Margit, Szokoly János felesége, a trencsénmegyei Beszterce és Bán, valamint a morvaországi Brumow és Zlavichin várak, illetve kastélyok után járó hitbér és jegyajándék, valamint leánynegyed megfizetéséről nyugtatja atyját Jánost, továbbá testvérét Ferencet és nagybátyjait: István nyitrai püspököt és Mihályt.

Eredetije hártován, zöld-, veres- és sárgaszínű selyemszalagon függő pecséttel ellátva, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,427.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod generosa domina Margaretha, filia magnifici domini Johannis Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum regalium magistri etc. nunc vero consors similiter magnifici domini Johannis Zokoly de Zokol¹ coram nobis personaliter constituta, sponte et libere confessa est in hunc modum, quod quia memoratus Johannes Podmanyczky genitor ipsius domine Margarethe de et super dote, rebus parafernalibus ac

¹ A Szokoly-családra I. Nagy Iván: X. 786—790. II. Szokoly János, aki ekkor már Podmaniczky Margitnak volt az ura, egyideig a királyi udvarban teljesített szolgálatot a testőrségben. (Fógel J.: II. Lajos udvartartása. 62. l.)

quartalitio seu quarta puellari de castris Bystrycz in Trinchiniensi comitatu, necnon Brumow in conterminis terre Moraviensis,¹ ac castellis seu fortaliciis Zlawychyn² in eisdem conterminis et Baan vocatis in prefato Trinchiniensi comitatu existentibus et habitis pertinentiisque eorum universis, ac aliis possessionibus emptitiis paternis, que dictam dominam Margaretham iuxta huius regni laudabilem et approbatam consuetudinem omnis iuris titulo concernerent, plenam et omnimodam impedisset satisfactionem, persolutionemque realem, ob hoc memorata domina Margaretha consors prefati Johannis Zokoly super huiusmodi satisfactione et persolutione effectuali sufficienter contenta, memoratum Johannem Podmanyczky genitorem, Franciscum filium eiusdem uterinum,³ necnon reverendum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nitriensis predictae, ac Michaellem Podmanyczky dictos de dicta Podmanyn fratres suos carnales, heredesque et superstites eorundem universos super iamfatis dote, rebus parafernalibus ac quartalitio seu quarta puellari de castris, castellisque seu fortaliciis prescriptis, pertinentiisque eorundem ac possessionibus emptitiis paternis, veluti premittitur, dicte domine Margarethe de iure provenire debentibus, necnon super totali, reali et plenaria eorundem satisfactione et effectuali persolutione quittos, solutos, modisque omnibus satisfactos reddidisset et commisisset, immo reddidit et commisit coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas appensione sigilli nostri autentici, observata iustitia communi, fecimus communiri. Datum in festo sancti Petri martiris, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.

¹ Brumow várra vonatkozólag l. Podmaniczky-Oklt. I. k. 116. l.

² Szlavicsin vár Morvaországban, Brumowtól dny. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 184. l.

³ Podmaniczky János családi viszonyaira l. a 31. sz. oklevelét.

37.

Somorja, 1513 augusztus 28.

Podmaniczky János meghagyja Karcsai Ferenc és Kislégi Péter pozsonymegyei szolgabíráknak, hogy Várkonyi Amadé István kérésére tiltsa el Öttejedi Adorján Miklóst és fiát Dénest, a Nagypadányi Bodó János felesége Veronika által nekik elzálogosított Amadékarcsa birtok használatától.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Országos Levéltár Múzeumi Levéltárában. Törzsanyag.

Johannes Podmaniczky cubiculariorum regalium magister et comes Posoniensis.

Nobiles nobis dilectissimi. Committimus vobis, quatenus habita presentium notitia ad instantiam egregio (!) domino (!) Stephano (!) Amade de Warkon,¹ in possessione eiusdem domine (!) exponenti (!) videlicet in circuitu mete in villa Amadekarcha,² quas terras arabiles domina Veronica coniunx Johannis Bodo de Nagpadan³ impignorasset pro Nicolano (!) Adorian de Eöththeyed,⁴ Dionisio filio eiusdem Nicolani (!) de eadem et alios omnes homines ac utriusque sexus prohibeatis et inhibeatis ab ulteriore usuum fructuum perceptione ac percipifactione dictarum terrarum arabilium contra annotatum exponentem. Ideo prohibeatis et inhibeatis, donek (!) iurium suum (I.) demonstrare debeant et teneatur, post prohibitionem nobis fideliter rescribatis. Datum in Samaria in loco sedis nostre iudicarie, die dominica post Bartholomei apostoli, anno domini millesimo quingentesimo tredecimo.

¹ Várkony h. Pozsony megyében. A várkonyi Amadécsaládra von. I. Nagy Iván: I. 27—30. II. Az oklevélben említett Amade István 1524—25 körül óvári várnagy, korábban alországbíró és királyi tanácsos. V. ö. Főgel J.: II. Lajos udvartartása. 24., 26. és 39. II.

² Amadékarcsa h. Várkony h. közelében a Csallóközben.

³ Nagypadány h. az előbbiek szomszédságában a Csallóközben. A családról magáról közelebbi adataink nincsenek.

⁴ Helyesebben: Elő-Tejed, mely az előbbiek szomszédságában fekvő csallóközi helység. Az Adorján-családról nincsenek adataink.

Kivül: Nobilibus Francisco de Karcha¹ ac Petro de Kysleg: iudicibus nobilium in comitatu Posoniensi nobis dilectis pro egregio domino Stephano Amade de Warkon contra Nicolaum Adorian de Eöththeyed.

38.

H. n. 1513

Podmaniczky István pappá és nyitrai püspökké felszentelésére és első miséjére vonatkozó feljegyzés.

Eredeti bejegyzés De Pruis János nagyváradai püspök pontificaléjának 3. oldalán. Esztergomi Simor-könyvtár.

Reverendus dominus Stephanus de Podmanyn dominus et prelatuſ ecclesie Nitriensis est ordinatus in presbiterum in festo Purificationis glorioſe virginis Marie³ etc. consecratus vero in episcopum in festo sancte Dorothee virginis et martiris⁴ anno Domini millesimo quingentesimo tertio decimo etc. primitias autem suas sollemnissavit die dominico, quo cantatur divinum officium Jubilate Deo,⁵ anno supradicto etc.

Jegyzet: A nyitrai püspökök sorrendje a XV. század végétől fogva a következőképpen állapítható meg: Sánkfalvay Antal 1492—1500 között. Bácskai Miklós 1501—1503. Thurzó Zsigmond 1503—1504.⁸ A következő évben „iam legitur Stephanus episcopus Nitriensis“, mint azt az Episcopatus Nitriensis etc., memoria. Posonii, 1835. c. mű 318. lapján olvassuk. Ezt az Istvánt eddig Podmaniczky Istvánnal azonosították, pedig nem volt más, mint Erdődy István. Ez határozottan kitűnik II. Lajos királynak 1519 januárius 3-án kelt okleveléből, melyben a következőket olvassuk: „reverendus condam

¹ A Karcsay-családra I. Nagy Iván: VI. 91—92. II.

² Karcsa és Kislég csallóközi helységek. Egy Kislégi Simon deák II. Lajosnak volt az udvarnoka. (Fógel J.: II. Lajos udvartartása. 58. l.)

³ 1513 február 2.

⁴ 1513 február 6.

⁵ 1513 április 17.

⁶ Gams B.: Series episcoporum. Ratisbonae, 1873. 375. l. Fógel J.: II. Ulászló udvartartása. 119. l. Ortvay Tivadar: Pozsony város története. III. 221—24. II. Századok, 1898. 870—75. II.

⁷ Fógel J.: II. Ulászló udvartartása. 119—120. II.

⁸ Fógel J.: Ugyanott 46. l.

Stephanus de Erdewd alias episcopus... ecclesie Nittriensis, predecessor videlicet ipsius exponentis“ t. i. Stephani Podmaniczky. (L. a 79. sz. oklevelet.) Az Orsz. Levéltárban található Liber dignitatum ecclesiasticarum szerint Podmaniczky előde Bajoni István volt; azok az oklevelek azonban, amelyekre hivatkozik, nem nevezik meg a püspök családi nevét. Azok az oklevelek tehát, melyekben idáig „Stephanus episcopus ecclesie Nittriensis“ szerepelt, mint pl. az 1507 október 8-i,¹ az 1511 március 28-i,² az 1511 október 22-i³ oklevelek, Erdődy István nyitrai püspökre és nem Podmaniczky Istvánra vonatkoznak. Ez utóbbi még 1511 október 29-én is úgy említetik, mint „prepositus prepositure maioris Csanadiensis“.⁴ Podmaniczkyt csak 1513 február 2-án szentelték fel pappá és ugyanazon év februárius 6-án püspökké.⁵ Kétségtelen, hogy 1512 végén nyerte el a nyitrai püspökséget. (L. Vagner József: Podmaniczky István nyitrai püspök és egy történeti hazugság. Magyar Állam. 1900. ápr. 6. V. ö. Századok. 1900. 955. l. és Czeizel Gábor: Történeti mese stb. Budapest, 1902. 4. l.) Annak, hogy a fenti okleveleket közzétettük, jöllehet bennök nincs kapcsolat Podmaniczky Istvánnal, az az oka, hogy a perek tárgya később Podmaniczky Istvánt, mint nyitrai püspököt, közlelről érintette.

39.

Buda, 1514 januárius 15.

A budai káptalan előtt Dereszlényi Tamás özvegye Magdolna, a saját és gyermekei Lázár, Margit és Krisztina nevében is kiegészik Lithassy Istvánnal és a zálogösszeg lefizetése után visszaengedi dereszlényi birtokrészét.

Átírva a pozsonyi káptalannak 1775 október 21-én kelt oklevelében Jankovich Béla rácalmási levéltárában.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit, universis, quod nos acceptis legitimis requisitionibus et iustis petitionibus pro parte et in persona nobilis domine Magdalene, relicte egregii condam Thome de Derezen,⁶ ad presens videlicet obstetricis generosi infantis atque lactentis filii⁷ magnifici domini Johannis Podma-

¹⁻⁴ Podmaniczky-Oklt. I. 529—30. ll. és jelen kötet 18., továbbá jelen kötet 8, 9, 18, 19. és 23. számú oklevél.

⁵ A fent közzétett oklevél tanúsága szerint.

⁶ Dereszlény h. Bars vm. Dereszlényi Tamásra l. Podmaniczky-Oklt. I. 301. l.

⁷ Podmaniczky Jánosnak tehát vagy 1513 végén, vagy 1514 elején fia született.

nyczky de Podmanyn cubiculariorum regalium magistri, nobis in eo porrectis, ut nos certos ex nobis, qui eiusdem domine Magdalene propter continuam ipsius lactentis filii dicti domini Johannis Podmanyczky, nunc presertim pia genitrice orbat¹ vigilantie atque educationis curam ac diei et noctis obstrictam circa eum provisionem vix extra limen ostii domus se removere valentis, fassionem simul et mentem audirent, transmittere dignaremur. Nos itaque iustis et rationalibus petitionibus prefate domine Magdalene favorabiliter inclinati, duos ex nobis, honorabiles videlicet magistros Georgium de Labad² et Gregorium de veteri Buda,³ socios et concanonicos nostros ad audiendam fassionem eiusdem infrascriptam nostris pro testimoniis fidedignos duximus destinandos. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt eo modo, quod ipsi feria sexta proxima post festum beati Pauli primi eremite proxime preteritum⁴ ad possessionem Kys Zantho vocatam,⁵ in comitatu Pilisiensi existentem, consequenterque domum et curiam nobilitarem prefati domini Joannis Podmanyczky ibidem habitas accessissent, ubi penominata domina Magdalena mox coram ipsis personaliter constituta, onera et quelibet gravamina Lazari filii, necnon puellarum Margarethe et Christine filiarum, aliorumque quorumlibet fratrum, proximorum et consanguineorum suorum super se assumendo, cum sollemnitate consueta ac debita proposuisset et sponte confessa fuisset in hunc modum, quod licet alias inter nobilem Stephanum de Lythas⁶ ut actorem ab una et ipsam dominam Magdalenam, veluti in causam attractam ab alia partibus in sede iudiciaria comitatus Barsiensis ratione et pretextu

¹ Podmaniczky Jánosné Margit asszony gyermekágyban, 1514 januáriusában elhalt.

² Talán a Lábody-család (*Nagy Iván* : VII. 4—5. ll.) egyik, közelebbről nem ismert tagja.

³ Személyi adatait nem ismerjük.

⁴ 1514 januárius 13.

⁵ Kisszántó vagy Szántó h. Budától ény.

⁶ A dereszlényi Lithassy-család (*Nagy Iván* : VII. 147—150. ll.) egyik tagja. A dereszlényi Lithassy-család leszármazási táblája *Daróczy Zoltántól* : Nemesi Évkönyv. 1927—29. (V—VI. évf. Budapest, 1929.) 194. s köv. ll.

quarundam portionum possessionariarum ipsius Stephani Lithassy in possessione Derezen¹ predicta, in dicto comitatu Barsiensi existenti, habitatum, alias utputa per ipsum Stephanum Lythassy, prenominato condam Thome de Derezen, domino et marito antedictae domine Magdalene pro certa summa pecuniarum impignoratarum certe lites et differentie, controversiarumque materie orte fuissent et suscitae, diutiusque ventilatae, in qua quidem causa, licet etiam idem Stephanus Lithassy vigore iudicariae deliberationis predicti comitatus Barsiensis contra prefatam dominam Magdalenam convictus extitisset, tamen quia nunc compositione et ordinatione nonnullorum proborum et nobilium virorum pro pace et concordia inter eosdem laborantium prenominatus Stephanus Lythassy tum de prescripta summa pecuniarum, pro qua, ut prefertur, prescriptae portiones sue possessionarie annotatae condam Thome Derezeny impignorate fuissent, tum etiam de aliis universis damnis, iniuriis, fatigiisque et expensis per ipsum Stephanum Lythassy antedicto condam Thome de Derezen, ac ipsi domine Magdalene illatis, eidem domine Magdalene plenariam atque omnimodam impendisset satisfactionem. Ob hoc ipsa superinde ad plenum contenta, eundem Stephanum Lythassy ac heredes et successores eiusdem universos de et super universis et singulis premissis, pro pecuniarum summa, ac damnis, fatigiisque et expensis quietos et expeditos ac modis omnibus absolutos reddidisset et commississet, prout reddidisset et commississet retulissent coram ipsis. In cuius rei memoriam et efficax testimonium presentes litteras nostras patentes ad fassionem ac relationem prenominatorum sociorum concanonicorum nostrorum duximus concedendas. Datum tertio die termini prenotati. Anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto.

¹ Dereszleny helységről már volt szó.

40.

Somorja, 1514 februárus 20.

Podmaniczky János pozsonyi főispán meghagyja a vármegye szolgabíráinak, hogy Borsai Csorba András kérésére idézzék meg Kanizsay Lászlót és társait.

Eredetije, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Országos Levéltárban őrzött Szülő-levéltárban. Dl. 37, 446.

Johannes Podmanyczky cubiculariorum regalum magister et comes Poseniensis etc.

Committimus vobis, quatenus habita presentium notitia ad instantiam egregii Andree Chorba de Borsai¹ magnificum Ladislaum Kanysay,² dominam Potentiam relictam condam Lodovici Kemendy de Sarusfalwa,³ Michaellem Zomor de Pokathelke,⁴ dominam Veronicam consortem Michaelis Groff de Gomba,⁵ Johannem et Clementem officiales sanctimonialium Veteris Budensium,⁶ ac Georgium Swry ad statuendum Mathiam Thoth de Kewkynrywe,⁷ necnon Vdalicum et Valentinum Bely de Magyar⁸ nostram personalem citetis in presentiam et tandem huiusmodi vestre citationis seriem cum nominibus citatorum, terminoque assignato nobis suo modo referatis. Datum Samarie, feria

¹ A borsai vagy nagymagyari Csorba-családra l. *Nagy Iván* : III. 179—181. Csorba Andrásra u. o. 180. l.

² Kanizsai László királyi tanácsos (*Fógel J.* : II. Ulászló udvartartása. 53. l.), utóbb vas megyei főispán. V. ö. *Fógel J.* : II. Lajos udvartartása. 34. l.

³ 1505-ben pozsonymegyei követ volt a rákosi országgyűlésen. (*Nagy Iván* : VI. 174. l.) A családra l. *Jedlicska Pál* : II. 125. l.

⁴ L. a 27. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ Gomba csallóközi helység. A Gróf-családról közelebbi adataink nincsenek, egy Gróf nevű udvarnok szerepelt II. Ulászló udvartartásában. (*Fógel J.* : II. Ulászló udvartartása. 69. l.)

⁶ Valószínűleg a ferencendi Klarissza-apácáról van szó. V. ö. *Csánki* : I. 10. l.

⁷ Személyi adatait nem ismerjük.

⁸ Nagy- és Kismagyar h. Pozsony megyében. A családról nincsenek közelebbi adataink.

secunda proxima ante dominicam Carnisprivii, anno Domini 1514.

Kívül: Nobilibus Andree de Rethe,¹ Petro de Kysleegh² et Francisco Kolchar de Karcha³ iudicibus nobilium comitatus Poseniensis, nobis sincere dilectis. Pro egregio Andrea Chorba de Borsa contra introscriptos.

Elő- és háttapján perbeli jeljegyzések 1516-ig.

41.

Somogyvár, 1514 június 26.

A somogyi konvent előtt Gersei Pethő Ferenc testvéreivel Miklóssal és Istvánnal együtt felvesz testvérétől Tamástól kétezer forintot, hogy Podmaniczky Jánosnak határidőre ki tudja fizetni a varasdmegyei Béla várra felvett kétezer forintot. Ennek fejében leköti Tamásnak, Magdolna nevű feleségének és Gergely, Benedek és Krisztina nevű gyermekeinek a fenti várat.

Átírva Zrínyi Miklós horvát bánnak 1553 július 28-án Zágrábban kelt oklevelében. Országos Levéltár. Dl. 22,622.

Nos conventus monasterij Sancti Egidii de Simigio⁴ memorie commendamus, quod egregii Franciscus, Nicolaus ac Stephanus Pethew de Gerse ab una, ac Thomas similiter Pethew de eadem Gerse⁵ frater videlicet

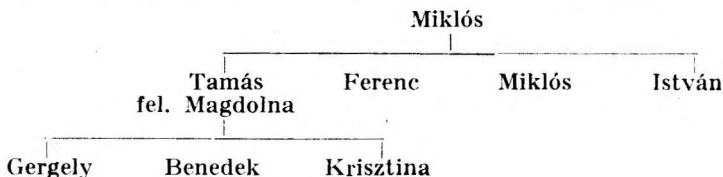
¹ Réte pozsonymegyei helység Szentől ék. A Rétei-családról nincsenek közelebbi adataink.

² A 37. sz. oklevélben is felemlítve.

³ Ugyanaz, aki a 37. sz. oklevélben „Franciscus de Karcha” néven szerepel. A pozsonymegyei Kulcsár-családról nincsenek adataink.

⁴ Csánki D. : II. 582. l.

⁵ A gersei Pethő-családra l. Nagy Iván : IX. 257. s köv. lapokat. Az oklevélben felsoroltak a család horvátországi ágához tartoznak. Leszármazási táblájuk a következő :

eorundem carnalis partibus ab alia coram nobis personaliter constituti, onera etiam et quelibet gravamina filiorum, filiarumque, heredum et consanguineorum eorundem universorum in se ipsos assumentes et recipientes, sponte et libere confessi sunt in hunc modum, quod quia prefatus Franciscus Pethew frater eorundem carnalis magnifico domino Joanni Podmanyczky cubiculariorum magistro regie maiestatis, urgente eundem quadam inevitabili necessitate, duo millia florenorum auri sese debitorem fore obligasset, quos [si] ad terminum superinde prefixum eidem domino Podmanyczky exolvere non posset, extunc castrum eorundem Bela vocatum¹ in comitatu Warasdiensi habitum simulcum cunctis eiusdem utilitatibus et pertinentiis manibus prefati domini Podmanyczky et hominis sui ad id deputati perpetue possidendum tradere et assignare deberet et teneretur, super quod sese prefatus Franciscus Pethew memorato domino Podmanyczky fide, honore et humanitate sua mediante obligasset. Et quia idem Franciscus Pethew prefatam summam duo millia florenorum ad diem et terminum statutum eidem domino Podmanyczky prout debebat, sese exoluturum minime posse sperabat, ne prefatum castrum Bela in preiudicium et detrimentum ceterorum fratrum eiusdem prescriptorum ad alienas deveniret manus, memoratus Thomas Pethew supplicationibus assiduus prefatorum Francisci, Nicolai et Stephani Pethew, fratrum scilicet suorum in eundem diligenter porrectis inductus et convictus, prescriptos duo millia florenorum auri sub spe future restitutionis eisdem Francisco, Nicolao et Stephano Pethew in paratis numeratos dedisset et concredisset. Pro quibus quidem duobus millibus florenorum auri ab eodem Thoma Pethew integre perceptis, prefati Franciscus, Nicolaus et Stephanus Pethew totalem portionem eorundem, quam ipsi in prefato castro Bela et eius pertinentiis de presenti et in futurum sese sperarent, habituram simulcum cunctis eiusdem oppidis, villis, possessionibus, portionibusque et iuribus possessionariis, aliisque cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet,

¹ A várra l. Podmaniczky-oklt. I. 585. l.

terris videlicet arabilibus etc. (*következik a szokásos felsorolás*) ad prescriptum castrum, portionesque eorundem spectantibus et pertinere debentibus, memorato Thome Pethew, fratri eorundem carnali, ac generose domine Magdalene consorti, necnon Gregorio et Benedicto filiis, puelle Christine filie eorundem titulo pignoris dedissent et impignorassent, immo dederunt et impignoraverunt coram nobis, tali modo, quod quandoque idem Franciscus, Nicolaus et Stephanus Pethew, aut heredes ipsorum prescriptos duo millia florenorum auri eidem Thome Pethew ac domine consorti sue, filiis et filie suis prescriptis reddere et persolvere poterint, extunc statim eosdem ab ipsis tollere, levareque est recipere debeant et teneantur, necnon evestigio rehabilitis ab eisdem prescriptisque duobus millibus florenorum, posita prius cum eodem Thoma Pethew aut consorte filiisque et [fili]a suis debita ratione et iusto computo super expensis ad edificationem, munitionemque seu structuram prosecutionemque causarum ipsius castri Bela, necnon aliis expensis pro commodo et utilitate eiusdem castri per eundem Thomam Pethew, sive heredes eiusdem qualitercunque factis, idem Franciscus, Nicolaus et Stephanus Pethew, necnon heredes eorundem prefatum Thomam Pethew, dominam consortem, filios et filiam eiusdem de et super huiusmodi expensis ad plenum contentum reddere debeant et teneantur. Quibus rehabilitis et plenarie perceptis idem Thomas Pethew, domina consors, filii et filie eiusdem prescriptas portiones ipsorum Francisci, Nicolai et Stephani Pethew in dicto castro Bela et pertinentiis suis habitas et eosdem concernentes, eisdem et heredibus ipsorum plenarie et integre remittere, ac resignare debeant et teneantur, omni subterfugio difficultateque et dilatione semotis et quidem tali obligationis vinculo mediante, quod si idem Thomas Pethew vel domina consors, sive filii, vel filia eiusdem rehabilitis, modo premissis, prefatorum duorum millia florenorum et dictis suis expensis, prefatis Francisco, Nicolao ac Stephano Pethew aut heredibus ipsorum prescriptas ipsorum portiones in prefato castro Bela et pertinentiis eiusdem habitas, eisdem Francisco, Nicolao ac Stephano Pethew, sive heredibus ipsorum remittere et resignare nollent aut

recusarent, aut aliqua parte premissa non adimplerent, aut infringere attemptarent quoquo modo, extunc ipse Thomas Pethew, heredesque eiusdem prescripti in amissione honoris, humanitatisque et fidei sue Christianitatis ac cunctorum bonorum et iurium suorum ac dictorum heredum suorum possessionariorum in hoc regno Hungarie et Slavonie ubivis existentium et habitorum convincerentur et convicti haberentur eo facto. Insuper idem Thomas nunquam inter probos homines stare et cum eisdem conversare valeret, neque posset, prefatique Franciscus, Nicolaus et Stephanus Pethew, heredesque eorundem prenotati solum vigore presentium omnia bona ac iura sua possessionaria ubivis in hoc regno Hungarie et Slavonie, ut prefertur, existentia et habita, omni iuridico processu semoto et postergato per homines suos proprios occupare et perpetuo iuris titulo tenere et conservare possent et valerent. Ad que premissa et quevis premissorum singula firmiter observanda idem Thomas Pethew omnibus premissis in se ipsum levatis se sponte obligavit coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria secunda post festum beati Joannis baptiste, anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto.

42.

Somorja, 1514 szeptember 27.

Podmaniczky János meghagyja Karcsai Ferenc és Kislégi Péter pozsonymegyei szolgabíráknak, hogy Várkonyi Amadé István ellenében idézzék meg eléje Adorján Miklóst és családjának tagjait.

Eredetije papíron, gyűrűs zárópecsét nyomaival, az Országos Levéltár Múzeumi Levéltárában. Törzsanyag.

Johannes Podmaniczky cubiculariorum regalium magister et comes Posoniensis.

Committimus vobis, quatenus habita presentium notitia ad instantiam egregii domini Stephani Amade

de Warkon,¹ Nicolaum Adorian de Eöttthejed² Dionisium et Ambrosium filios eiusdem de eadem, Ambrosium filium condam Matthei Adorian de eadem, dominam Elisabet et Helenam filias condam Matthei Adorian in nostram citetis presentiam ad sedem nostram iudicariam proxime venturam et tandem huiusmodi vestre citationis seriem cum nominibus citatorum terminoque assignato nobis suo modo referatis danek (!) iurium (!) suum demonstrare debeant et teneantur. Datum in Samaria in loco sedis nostre iudicarie feria quarta in die Kosme et Damiani martirum, anno domini 1514.

Kivül: Nobilibus Francisco de Karcha ac Petro de Kysleg³ iudicibus nobilium in comitatu Poseniensi nobis sincere dilectis pro egregio domino Stephano Amade de Warkon contra introscriptos.

A háttapon perbeli feljegyzések.

43.

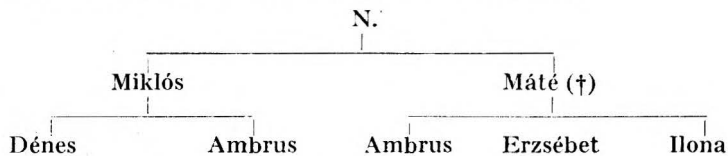
Buda, 1516 januárus 5.

Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Récsényi András részére írja át a Vérköi Péntes Györgynek és Podmanini János fia Gáspárnak Cabaj nevű birtokban rejlő királyi jogba történt beiktatásáról szóló oklevelét.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1516 március 21-én kelt oklevelében. (L. a 44. sz. alatt.)

¹ Az itt említett Várkonyi Amade Istvánra l. a 37. sz. oklevelet.

² Az Adorján-család és előneve a 37. sz. okiratban fel-
említve. Az Adorján-család valószínű családfája az oklevél
adatai alapján a következőképpen állítható össze:

³ V. ö. a 40. sz. a. közölt oklevél jegyzeteivel.

44.

Garamszentbenedek, 1516 március 21.

A garamszentbenedeki konvent Perényi Imre nádornak 1516 januárius 5-én Budán kelt parancsára átírja 1478 május 19-én kelt és Vérkői Péntes Györgynek és Podmanini János fiának Gáspárnak a Cabaj nevű birtokban rejlő királyi jogba történt beiktatásáról szóló oklevélét.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, a Herceg Metternich—Sándor-levéltárban. B. könyv. Fasc. 10. nr. 109.
Az Orsz. Levéltárban.

Nos conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos litteras viri spectabilis et magnifici domini Emerici de Peren comitis etc. regni Hungarie palatini etc. requisitorias clause emanatas nobis amicabiliter loquentes et directas honore et reverentia, quibus decuit, recepimus in hec verba :

Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron Emericus de Peren etc. regni Hungarie palatinus etc. amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in persona egregii Andree de Rechen,¹ quomodo quedam littere vestre introductorie et statutorie ex donatione iuris regii serenissimi principis condam domini Mathie regis felicitis memorie pro parte nobilium Georgii Penzes de Werkew² et condam Gasparis, filii condam Johannis de Podmanyn³ de et super possessione Chabay vocata, in comitatu Nittriensi existente habita, privilegialiter confecte his proximis disturbiorum temporibus cruce signatorum nunc evolutis⁴ ab ipso exponente causaliter forent deperdite et alienate, quibus idem

¹ L. a 12., 25. sz. okiratokat.

² A Vékői Péntes-családra l. Podmaniczky-Oklt. I. LX. és LXII. l.

³ Helyesebben : de Podmanov. V. ö. a 25. sz. oklevél megfelelő jegyzetével.

⁴ Adat arranézve, hogy a Dózsa-féle parasztlázadás az északnyugati felvidéken is el volt terjedve.

exponens ex quo ipsa possessio Chabay et ipsum concernere agnoscitur, plurimum indigeret et esset necessarius, quarum paria in vestra sacristia sive conservatorio ecclesie vestre more solito reposita haberentur et locata, quibus idem exponens in presentiarum pro sustentatione iurium suorum plurimum indigeret et esset necessarius. Pro eo vestram amicitiam harum serie requirimus et hortamur diligenter, quatenus acceptis presentibus, paria prescriptarum litterarum vestrarum in dicta sacristia sive conservatorio ecclesie vestre locata diligenter requiri et reinveniri faciatis, requisitarumque et reinventarum tenorem in transumpto litterarum vestrarum sub sigillo vestro eidem exponenti iurium suorum ad cautelam extradare et emanari facere velitis et debeatis. Caventes tamen, ne fraus aut dolus in hac parte eveniat aliqualis. Secus non facturi etc. Datum Bude feria quinta proxima post festum Circumcisionis Domini,¹ anno eiusdem millesimo quingentesimo decimo sexto.

Nos itaque premissis amicabilibus petitionibus annotati domini Emerici palatini inclinati, antedicta paria litterarum nostrarum introductoriarum et tutoriarum in ipsa sacristia seu conservatorio ecclesie nostre omnem, quam debuimus, diligentiam adhibuimus et dum in illis perquirendis occuparemur, post multas cartharum revolutiones paria earundem litterarum in ea forma, que sequitur, reperimus, quarum tenorem ad requisitionem pro parte egregii Andree de Rechen nobis propterea factam presentibus litteris nostris patentibus, seclusis quibusvis fraude et dolo, de verbo ad verbum absque diminutione et augmento aliquali inseri fecimus, quarum continentia talis erat: Conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron stb. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Mátyás király 1478 április 3-án Budán kelt parancsát is magában foglaló 1478 május 19-én kelt oklevele.*)² Super quibus presentes litteras nostras sigillo antedicti monasterii nostri munimine roboratas ad amicabilem petitionem prefati domini palatini duximus concedendas iuris

¹ 1516 januárus 3.

² Közzétéve a Podmaniczky-Oklevéltár. I. k. 126—27. ll.

ipsius egregii Andree de Rechen uberiozem ad cautelam.
Datum in festo beati Benedicti abbatis, anno Domini
millesimo quingentesimo decimo sexto supradicto.

45.

Buda, 1516 május 5.

Perényi Imre nádor a Récsényi András és a Tatárfalvi Erdős Benedek közt folyó perben átírja az előbbi részére Mátyás királynak 1478 április 3-án Budán kelt s az alperes által eredetiben felmutatott oklevelét.

Eredetije papíron, alján pecsét nyomaival, a Herceg Metternich-Sándor-levéltárban. B. könyv. Fasc. 10. nr. 109. Az Orsz. Levéltárban.

Nos Emericus de Peren etc. regni Hungarie palatinus etc. memorie commendamus per presentes, quod nobis in presenti dieta sive congregatione generali regnicolarum¹ per serenissimum principem et dominum dominum Ludovicum² Dei gratia regem Hungarie et Bohemie etc. dominum nostrum gratiosissimum pro festo beati Georgii martiris proxime preterito³ iuxta veterem consuetudinem in campo Rakos celebrata unacum dominis prelatibus, baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nobilibus penes prefatum dominum nostrum regem hic Bude constitutis et existentibus, nobilis Andreas de Rechen⁴ iuxta continentiam litterarum nostrarum citatoriarum ipsam citationem similiter hic Bude coram nobis facie ad faciem factam fore denotando sabbato proximo post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum⁵ novissime elapsum simili modo

¹ Az 1516 április 24-ére összehívott országgyűlésre I. Szabó Dezső: A magyar országgyűlések tört. II. Lajos korában. Budapest, 1909. 4. s. köv. II.

² II. Ulászló 1516 március 13-án halt el. Minthogy fiát, II. Lajost, 1508 júniusában Székesfehérvárott magyar királlyá koronázták, II. Ulászló halála után tényleges uralkodóként vette át az ország kormányát.

³ 1516 április 24.

⁴ L. a 44. sz. oklevél megfelelő számú jegyzetét.

⁵ 1516 május 3.

coram nobis personaliter comparendo, contra et adversus nobilem Benedictum Erdews de Thatharfalwa¹ proposuit eo modo, quo modo quedam littere excellentissimi principis condam domini Mathie regis felicitis reminiscencie donationales sub secreto sigillo suo in pergameno patenter confecte super totali possessione Chabay aliter Czabay² vocata in comitatu Nitriensi habitā emanate apud manus ipsius Benedicti Erdews haberentur, quibus ipse Andreas Recheny pro tuitione iurium suorum sumpme esset necessarius, quas ab eodem in eodem in specie rehabere vellet iure mediante. Quo audito prefatus Benedictus Erdews personaliter in nostram exurgendo presentiam respondit ex adverso, quod hoc verum foret, quod prescripte littere prefati condam domini Mathie regis donationales erga ipsum haberentur, non tamen ipse easdem in specie eo, quod eodem apud ipsum tanquam manus communes reposite essent, reddere vellet, paria tamen earundem in transsumpto litterarum nostrarum dare promptus esset et paratus. Et mox idem Benedictus Erdews ibidem dictas litteras annotati condam domini Mathie regis donationales in pergameno patenter confectas nostrum iudicarium produxit in conspectum. Quarum tenor talis est: Nos Mathias Dei gratia rex Hungarie etc. (*Következik Mátyás király 1478 április 3-án Budán kelt oklevele.*)³ Quibus productis, quia eodem littere donationales antedictum Andream Recheny in certa sui parte rite et legitime concernere agnoscebatur, pro eo nos tenores earundem litterarum donationalium de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transscribi et transsumpti presentibusque litteris nostris similiter patentibus inseri facientes, paria earundem in transcripto presentium litterarum nostrarum prefato Andree Recheny iurium suorum ad cautelam duximus

¹ Tatárfalva h. Fejér megye területén feküdt, de fekvését nem tudjuk közelebbről megjelölni. (*Csánki*: III. 353. l.) A tatárfalvi Erdős-családra l. *Csánki*: III. 368. l. Az 1505-i rákosi országgyűlésen Erdős Gergely Fejér vármegye követe volt. (*Nagy Iván*: IV. 72. l.) Az oklevélben említett Erdős Benedek személyi adatait nem ismerjük.

² Czabaj vagy Cabaj helysége l. a 12. és 25. sz. okleveleket.

³ Közzétéve a Podmaniczky-Oklt. I. k. 124—126. ll.

concedenda communi iustitia observata. Datum Bude predicta tertio die dei sabbati prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

46.

Buda, 1516 július 18.

II. Lajos király a Podmaniczky János és Felsőklobusici Korhán Benedek fia László között az utóbbi által elkövetett hatalmaskodás miatt folyó és II. Ulászló király által Budán 1511 november 9-én ítélettel lezárt perben a jogutódok, Szapolyai János és György részére perújítást engedvén, meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy tartson vizsgálatot arravonatkozólag, hogy az állítólagos hatalmaskodás idejében Podmanyczky János egyáltalán birtokos volt-e Alsóklobusiczon.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett zárópecsét és pecsétfő töredékeivel, az Orsz. levéltárban. Dl. 22,730.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Noveritis, quod serenissimo principe condam domino Wladislao Dei gratia rege Hungarie et Bohemie etc. genitore nostro charissimo feria sexta proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli¹ in anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo Bude constituto, pro parte et in personis fidelium suorum spectabilium et magnificorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis ac wayode Transsilvani et Siculorum comitis, ac Georgii fratris sui carnalis affinium suorum charissimorum² sue maiestati expositum extitisset, qualiter annis superioribus, in quadam causa inter magnificum Johannem Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum sue maiestatis magistrum, ut actorem ab una, ac nobilem condam Ladislaum, filium olim

¹ 1513 januárius 28.

² V. ö. ezekre a szavakra vonatkozólag a 30. sz. oklevél jegyzetével.

Benedicti Korhan de Felsewklwbwczycz,¹ veluti in causam attractum, partibus ab altera, ratione et pretextu certorum negotiorum factum brevis brevium tangentium coram sua maiestate mota, medio autem tempore ipso Ladislao ex hoc seculo decedente ac causa in nobilem Johannem, filium dicti Ladislai¹ per dictum Johannem Podmaniczky condescendente, idemque Johannes, filius dicti Ladislai propter juvenilem sui etatem et per suam ignorantiam ad terminum celebrationis brevis brevium protunc procuratorem suum legitimum pro dirigendis causis suis mittere recusasset atque neglexisset. Annotatus Johannes Podmanyczky adversus dictum condam Johannem filium Ladislai causam suam in dictis brevibus continuando certas litteras adiudicatorias, sententionales per non venientiam ipsius Johannis contra eundem Johannem pro sui parte reportasset, vigore quarum ipse Johannes Podmaniczky nedum portiones possessionarias ipsius Ladislai, ymmo etiam antelati Johannis filii eiusdem in possessionibus Felsewklwbwczycz predicta ac Dworecz, necnon Werteser et Zazkalycz, alia etiam iura possessionaria ipsius Johannis omnino in comitatu Thrinchiniensi existentes habitas et adiacentia per suum regium et honorabilis capituli ecclesie Budensis² homines sibiipsi statui facere procurasset in ipsius Johannis, filii dicti Ladislai preiudicium et dampnum manifestum. Cum tamen ipse prefatus condam Johannes, filius Ladislai ex premissis simplicitate ac ignorantia et etate tenerrima suis procuratorem suum ad terminum celebrationis brevis brevium iudiciorum pro tunc mittere non neglexisset, sperasset idem Johannes se ac dictum condam Ladislaum patrem suum ab impetitione dicti Johannis Podmanyczky de facili defendere potuisse, prout tunc idem actor, ex eo, quia ipsa paterna maiestas universa bona, possessiones portionesque et quelibet iura possessionaria dicti condam Johannis, filii Ladislai et per consequens eiusdem Ladislai dictis actoribus pro ipsorum fidelibus servitiis per defectum seminis eorundem Ladislai et

¹ A Klobusiczkyakra l. az előbb említett 30. sz. oklevél jegyzetét és lezármazási tábláját.

² Csánki : I. 6. l.

Johannis in perpetuum dedisset et contulisset, per proces-
sum iuridicum defendere potuisse sperassent. Etiam
tunc supplicatum itaque extitisset paterne maiestati
sue nominibus et in personis, quorum supra, ut eis
circa premissa de opportuno iuris remedio providere
dignaremur, eadem vero paterna maiestas, que sicuti
neminem regnicolarum suorum, sic neque dictos Ladi-
slaum et Johannem de Felsewklwbuchycz et modo simili
eosdem actores iustis iuribus eorum, ita de facili et
ex improvise privare voluisset, supplicationibus igitur
pro parte prefatorum actorum sue maiestati porrectis,
regia benignitate exauditis et clementer admissis, id
de speciali sua gratia eisdem actoribus annuendum
duxisset et concedendum, ut ipsi actores in causa
prenotata, non obstantibus preallegatis litteris suis
adiudicatoriis pariter et sententionales (így !) et singulis
processibus exhinc secutis, causa in premissa contra
prenominatum Johannem Podmanyczky tricesimo
secundo die diei evocationis huiusmodi exhinc facte
computando, ubi prefatus Johannes Podmanyczky cum
dictis litteris adiudicatoriis, sententialibus et sin-
gulis eiusdem processibus coram eadem paterna maie-
state comparere teneretur novum iudicium recepturus,
rationesque ipsorum ipsi actores et allegationes dicere
et facere valerent atque possent. Immo eadem paterna
maiestas ammonuisset et concessisset litterarum suarum
per vigorem. Quocirca fidelitati capitulo ecclesie Nit-
triensis serie earundem litterarum suarum firmiter
precipiendo mandaverat, quatenus suum mitteret homi-
nem pro testimonio fidedignum, quo presente homo
sue maiestatis infradeclarandus erga prefatum Johan-
nem Podmanyczky accedendo pretitulatas litteras
adiudicatorias, sententiales producturum, novumque
iudicium causa in premissa recepturum, rationesque et
allegationes suas, quas voluerit in defensione dicte
cause dicturum, propositurum atque etiam alia, que de
iure causa in ipsa fieri possent, acturum, ad prefatum
tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis
exhinc fiende computandum contra prefatos actores
paterne maiestatis evocaret in presentiam litis pen-
dencia, si qua fuisset inter ipsos, non obstante, in-
sinuando ibidem eidem, ut sive ipse termino in eodem

coram personali presentia paterne maiestatis compareret, litterasque adiudicatorias, sententionales et cunctos eiusdem processus exhiberet, sive non, eadem personalis presentia paterne maiestatis ad partis comparantis instantiam id faceret in premissis. quod dictaret ordo iuris.

Unde idem capitulum ecclesie Nittriensis mandatis paterne maiestatis obtemperando et iuxta earundem sue serenitatis litterarum continentiam una cum nobili Johanne de Bodrownyk¹ homine sue serenitatis in alios, in dictis litteris eiusdem paterne maiestatis contentos, expressato, unum ex ipsis, videlicet honorabilem magistrum Se[basti]anum de Sarospat-hak² socium et concanonicum ipsorum ad executionem predictarum litterarum maiestatis paterne ipsorum pro testimonio fidedignum duxissent destinandum. Qui tandem exh[inc] reversi eisdem consona voce retulissent eomodo, quomodo ipsi in festo beati Benedicti abbatis et confessoris proxime tunc preterito³ ad oppidum Baan vocatum⁴ prefati Johannis Podman[yczky i]n comitatu Trinchiniensi existens et habitum pariter accessissent, idemque homo maiestatis paterne, ipso coram testimonio presente, die in eodem de iam dicto oppido Baan memor[at]um J]ohannem Podmanyczky prenotatas litteras adiudicatorias, sententionales producturum, novumque iudicium causa in premissa recepturum, rationesque et allegationes suas, quas voluerit in de[fens]ione ipsius cause dicturum et propositurum atque etiam alia, que de iure in ipsa causa fieri possent, acturum ad tricesimum secundum diem diei evocationis huiusmodi exhinc fien[de co]mputando, contra prefatos Johannem de Zapolya et Georgium fratrem eiusdem carnalem, paterne maiestatis evocasset in presentiam, litis pendentia, si qua foret inter ipsos non [obs]tante, insinuando ibidem eidem, ut sive

¹ Helyesebben : Johannes de Bobrovnik. Errenézve I. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

² Sárospataki Sebestyénre l. *Vagner József* : i. m. 113. l. L. azonfelül a 33. sz. oklevelet is.

³ 1513 március 21.

⁴ Bán v. Trencsén megye déli részén. L. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 53. l.

ipse termino in predicto coram personali presentia paterne maiestatis compareret, litterasque adiudicatorias et cunctos eiusdem processus exhiberet, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam, id faceret in premissis, quod dictaret ordo iuris.

A quo quidem tricesimo secundo die prescripti festi beati Benedicti abbatis¹ in predicto anno salutis nostre millesimo quingentesimo tredecimo transacto, preteriti causa partium prescripta partes inter easdem primum prefati condam genitoris nostri, ac tandem vocatione divina genitore nostro viam universe carnis ingresso et ab hac luce decedente,² nobisque divina dispositione ad solium regie dignitatis sublimatis, nostrarum litterarum prorogatoriarum seriebus ventilante, medio etiam tempore prelibato Johanne Podmanyczky ex seculo migrante³ et causa presente in egregium Michaellem similiter Podmanyczky fratrem eiusdem⁴ carnalem condescendente, ultimatum presentem terminum festi nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti,⁵ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum brevis brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, dilative attigisset. Quo quidem termino instante Benedictus Balassa de Felchwth⁶ pro prefatis Johanne waywoda et Georgio de Zapolya actoribus cum procuratoriis litteris earundem nostram personalem exurgendo in presentiam, prescriptas lit-

¹ 1513 április 21.

² II. Ulászló 1516 március 13-án halt el.

³ Podmaniczky János elhalálozásának közelebbi idejét nem ismerjük. 1514 szeptember 27-én egy peres ügyben még intézkedett (I. a 42. sz. oklevelet), viszont ismerjük II. Ulászlónak 1514 november 11-i oklevelét, melyben a következőket olvassuk. „Cum iam fidelis noster magnificus quondam Johannes Podmaniczky comes castri nostri Posoniensis mortem obierit, ad conservationem eiusdem castri alium quempiam hominem nostrum delegimus.“ (*Ortvay Tivadar*: III. 193.) Eszerint Podmaniczky János 1514 szept. 27 és november 11-e közt halt el.

⁴ A családi viszonyokra l. a Podmaniczky-Oklt. I. k. XLVIII. l.

⁵ 1516 június 24.

⁶ Felcsút h. Fejér megye ék. vidékén. A Balassa-családra lásd *Csánki*: III. 360. l.

teras paterne maiestatis adiudicatorias, sententiales per prelibatum Michaellem Podmanyczky in causam attractum exhibere postulavit coram nostra personali presentia prenotata, quo audito Nicolaus de Wezele¹ pro prefato Michaelle Podmanyczky in causam attracto, cum procuratoriis litteris palatinalibus eandem nostram personalem exurgendo in presentiam, quasdam binas litteras, unas videlicet paterne maiestatis adiudicatorias, sententiales Bude, tricesimo quinto die die (így!) octavarum festi beati Michaelis archangeli.² in anno Domini millesimo quingentesimo undecimo transacto, preteriti et alteras honorabilis capituli ecclesie Budensis exinde statutorias in papiro patenter confectas, sigilloque eiusdem capituli, a tergo impresse communitas, pro parte prelibati condam Johannis Podmaniczky contra prelibatum condam Johannem, filium condam Ladislai Korhan per non venientiam et non comparitionem eiusdem confectas et emanatas, dicte nostre personali presentie exhibere curavit. Quibus mediantibus prelibatus condam Johannes Podmanyczky totales portiones possessionarias prelibati condam Johannis, filii dicti condam Ladislai Korhan in possessionibus Felsewklwbwchycz, Dworecz et Zalwzy vocatis in predicto comitatu Thrinchiniensi existentibus habitas, per eiusdem condam genitoris nostri et dicti capituli ecclesie Budensis homines sibi statui pro seque occupari fecerit et vigore earundem litterarum adiudicatoriarum, sententialium easdem possedisset atque gubernasset. Quibus exhibitis prelibatus Benedictus Balassa de Felchwth legitimus, ut prefertur, procurator, prelibatorum Johannis et Georgii comitum pretio predictarum litterarum paterne maiestatis adiudicatoriarum cum onere iudiciali coram nostra personali presentia deposito, ad actionem et acquisitionem prefati condam Johannis Podmanyczky in pre-tactis litteris paterne maiestatis sententialibus expressatam, respondit talimodo, quomodo prenomatus condam Johannes Podmanyczky, nec tempore in predicto,

¹ Veszeli Miklós procurator 1504 óta említették a Podmaniczky-családdal kapcsolatban. (Podmaniczky-Oktl. I. 438., 441. ll.)

² 1511 november 9.

nec etiam postea in predicta possessione Alsoklwbwchycz nullam penitus domum et curiam nobilitarem habuisset, quam antelatus condam Ladislaus Korhan, pater prefati condam Johannis invadere potuisset et in eo idem procurator prelibatorum Johannis et Georgii comitum, in signum innocentie et immunitatis ipsius condam Ladislai, patris predicti condam Johannis Korhan eosdem actores veridice attestationi vicinorum et commetaneorum prescripte possessionis Alsoklwbwchycz nobiliumque comprovincialium predicti comitatus Thrinchiniensis per formam communis inquisitionis fiende submittebat. Annotatus etiam procurator prefati Michaelis Podmanyczky in causam attracti in verificatione actionis et acquisitionis prelibati condam Johannis Podmanyczky, eandem communem inquisitionem, nobis ut moris est legitime requirendam, benivole acceptabat, ad quam peragendam et perficiendam nostrum et vestrum homines necessario debebant destinare, prescriptas nichilominus portiones possessionarias prelibati condam Johannis in predictis possessionibus Felsewklwbwchycz, Dworecz et Zalwzy habitas et vigore dumtaxat pretectarum litterarum paterne maiestatis sententionalium modo antelato occupatas, aliaque universa bona et quolibet iura possessionaria antefati condam Johannis ubilibet habita, per alias litteras nostras adiudicatorias eisdem actoribus readiudicando et interim statui committendo. Fidelitati igitur vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro utrisque partibus unum et eundem, pro testimonio fidedignum, quo presente Kylyanus de Ryso,¹ aut Leonardus de Zamard,² vel Felix de Zawada,³ sin Leonardus de Egresd, seu Michael de eadem,⁴ sive

¹ Személyi adatai nem ismeretesek.

² Zamárd h. Trencsén vármegyében, ma Zamaróc h. Trencséntől északra. A Zamaróczy- v. Zamárdi-családra l. *Nagy Iván*: XII. 300—302. ll., de a család történet nagyon hiányos.

³ L. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Az Egresdy-családra l. a Podmaniczky-cs. I. k. 98. l. és *Nagy Iván*: IV. 11—12. ll. Az itt említett Egresdy Mihályra lásd Podmaniczky- Oklt. I. 514. l.

Bartholomeus de Kaplath,¹ aliis absentibus homo noster similiter pro utrisque partibus unus et idem de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus, denuo die festi beati Michaelis archangeli proxime venturi² ad facies predictae possessionis Alsoklwbwchycz, consequenterque prefate portionis possessionarie prelibati condam Johannis, filii olim Ladislai Korhan in eadem habite, ubi scilicet eodem partes eandem fieri voluerunt, vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Alsoklobwchycz, nobilibusque comprovincialibus predicti comitatus Thrinchiniensis per dictas partes vel alteram earum illac insimul et in unum locum sub onere sedecim marcarum gravis ponderis per vicecomites ac iudices nobilium dicti comitatus Thrinchiniensis super eos, qui ad huiusmodi attestationem faciendam requisiti venire, ibique testificari recusaverint, vigore generalis decreti immediate et irremissibiliter exigendo, convocatis et congregatis, partibus etiam predictis vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo et primo ab eisdem vicinis et commetaneis ac tandem nobilibus comprovincialibus ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque nobis et sacro nostro regio dyademati observandam, tacto dominice crucis signo, prestandam, odio, timore, amore, favore, preceque et pretio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, solum Deum et eius iustitiam ferendo pre oculis, seorsim et singillatim partibus etiam predictis vel earum legitimis procuratoribus tempore huiusmodi attestationis semotis hinc procul et abiectis, more communis inquisitionis investigando, de eo, utrum tempore in predicto annotatus condam Ladislaus Korhan, pater prefati condam Johannis prescriptam domum et curiam nobilitarem antefati condam Johannis Podmanyczky in predicta possessione Alsoklwbwchycz habitam invaserit, ibique quendam Ladislaum Morawchyk³ hominem et familiarem prefati condam Johannis Podmanyczky nece

¹ Kaplat h. Nyitra vármegyében. Kaplati Bertalanra l. Podmaniczky-Oklt. I. 285. l.

² 1516 szeptember 29.

³ Az eset leírva az 1510 június 13-i oklevélben. Podmaniczky-Oklt. I. 596. l.

turpissima interemerit, vel aut prefatus condam Johannes Podmanyczky in predicta possessione Alsoklwbwchycz pro tunc domum et curiam ipsam nobilitarem non habuerit, non habuit etiam postea, per hocque idem Ladislaus Korhan in totali premissa actione et acquisitione prelibati condam Johannis Podmanyczky innocens fuisset et extitisset penitus et immunis an ne, sciant, inquirant et experiant, meram, plenam atque omnimodam de premissis certitudinis veritatem. Et post hec huiusmodi communis inquisitionis ac rescite veritatis premissorum attestationumque prefatorum nobilium series, quomodo scilicet et qualiter, ac sub quibus formis verborum per quemlibet eorum seorsim et singillatim fuerit attestatum, cum propriis et possessionum attestantium nominibus, ut fuerit expediens, ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi attestationis et communis inquisitionis legitime perdurandum, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude vigesimo quinto die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Lecta et correcta per Michael¹

Kivül : Fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron pro magnifico Michael² Podmanyczky de Podmanyn contra spectabilem et magnificum dominum Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam partium regni nostri Transsilvanarum et Siculorum nostrorum comitem et alium introscriptum super quadam attestazione et communi inquisitione denuo die festi beati Michaelis archangeli proxime venturi in facie introscripte possessionis per nostrum et vestrum homines modo infrascripto fiende memorialis, quarum series ad terminum introscriptum legitime perdurandum, ut fuerat expediens, est reportanda ad iudicem.

A hátlapján balfelől : Michael.² *Jobbfelől* : Lecta per magistrum Albertum Bellyeny.³

¹ A királyi jegyzők (neveik felsorolva *Főgelnél* : i. m. 45. l.) egyike.

² Ugyanaz, akiről az előbbi jegyzetben szóltunk.

³ Bellyeny Albert mester a kis kancelláriában volt jegyző. (*Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 50. l.)

47.

Buda, 1516 július 21.

II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között Felsőklöbusic, Dvorec és Zalusi birtokokért évek óta folyó perben meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy a felpereseket vezesse be a felsorolt helységek birtokába.

Átírva II. Lajos királynak 1517 június 26-án Budán kelt oklevelében. (Lásd az 57. számot.)

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Noveritis, quod serenissimo principi condam domino Wladislao Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. genitori nostro charissimo feria sexta proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli¹ in anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo Bude constituto, pro parte et in personis fidelium suorum spectabilium et magnificorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis ac waywode Transsilvani et Siculorum comitis, ac Georgii fratris sui carnalis affinium suorum carissimorum sue maiestatis expositum extitisset, qualiter annis superioribus in quadam causa inter magnificum Johannem Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum sue maiestatis magistrum ut actorem ab una, ac nobilem condam Ladislaum, filium olim Benedicti Korhan de Felsewklobwchycz,² veluti in causam attractum partibus ab altera, ratione et pretextu certorum negotiorum factum breves brevium tangentium coram sua maiestate mota, medio autem ipso Ladislao ex hoc seculo decedente et causa in nobilem Johannem, filium dicti Ladislai per dictum Johannem Podmanyczky condescendente, idemque Johannes, filius dicti Ladislai propter iuvenilem sui etatem et per hoc suam ignorantiam ad terminum celebrationis brevis brevium pro tunc procuratorem suum legiti-

¹ 1513 januárius 28.

² L. a 30. sz. oklevél jegyzeteit.

mum pro dirigendis causis suis mittere recusasset adque (igy !) neglexisset, annotatus Johannes Podmanyczky adversus dictum Johannem, filium Ladislai causam suam in dictis brevibus continuando certas litteras adiudicatorias, sententionales per non venientiam ipsius Johannis contra eundem Johannem pro sui parte reportasset, vigore quarum ipse Johannes Podmanyczky, nedum portiones possessionarias ipsius Ladislai, ymmo etiam antelati Johannis, filii eiusdem in possessionibus Felseklwbwkczyz predicta, Dworecz, Werester (igy !) et Zazkalycz,¹ alia etiam iura possessionaria ipsius Johannis omnino in comitatu Thrinchy nyensi existentes habitas et adiacentes, per suum regium et honorabilis capituli ecclesie Budensis homines sibi ipsi statui facere procurasset in ipsius Johannis, filii dicti condam Ladislai preiudicium et dampnum manifestum. Cum tamen, si prefatus condam Johannes, filius Ladislai ex premissis simplicitate ac ignorantia et etate tenerrima suis procuratorem suum ad terminum celebrationis brevis brevium iudiciorum protunc mittere non neglexisset, sperassetque idem Johannes se, ac dictum condam Ladislaum, patrem suum ab impetitione dicti Johannis Podmaniczky de facili defendere potuisse, prout tunc actor, ex eo quia ipsa paterna maiestas universa bona, possessiones, portionesque et quelibet iura possessionaria dicti condam Johannis, filii Ladislai et per consequens eiusdem Ladislai dictis actoribus pro ipsorum fidelibus serviitiis per defectum seminis eorundem Ladislai et Johannis in perpetuum dedisset et contulisset, per processum iuridicum defendere potuisse, sperassent. Etiam tunc suplicatum itaque extitisset paterne maiestati sue nominibus et in personis, quorum supra, ut eis circa premissa de opportuno iuris remedio providere dignaretur, eadem vero paterna maiestas, qui sicuti neminem sicut regnicolarum suorum, sic neque dictos Ladislaum et Johannem de Felsewklwbukczyz et modo simili eosdem actores iustis iuribus eorum ita de facili et ex improviso privari voluisset, supplicationibus igitur pro parte prefatorum actorum sue maiestati

¹ Ugyanott.

porrectis regia benignitate exauditis et clementer admissis, id de speciali sua gratia eisdem actoribus annuendum duxisset et concedendum, ut ipsi actores in causa prenotata, non obstantibus preallegatis litteris suis adiudicatoriis, pariter et sententionalibus et singulis processibus exhinc secutis, causa in premissa contra memoratum Johannem Podmanyczky tricesimo secundo die diei evocationis huiusmodi exhinc facte computando, ubi prefatus Johannes Podmanyczky cum dictis litteris adiudicatoriis, sententionalibus et singulis eiusdem processibus coram eadem paterna maiestate comparere teneretur, novum iudicium recepturus, rationesque ipsorum ipsi actores et allegationes dicere et facere valerent atque possent, immo eadem paterna maiestas annuisset et concessisset litterarum suarum per vigorem. Quocirca fidelitati capituli ecclesie Nittriensis serie earundem litterarum suarum firmiter precipiendo mandaverat, quatenus suum mitteret hominem pro testimonio fidedignum, quo presente homo sue maiestatis infradeclarandus erga prefatum Johannem Podmanyczky accedendo, pretitulatas litteras adiudicatorias, sententionales producturum, novumque iudicium causa in premissa recepturum, rationesque et allegationes suas, quas voluerit in defensione dicte cause, dicturum atque etiam alia, que de iure causa in ipsa fieri possent, acturum, ad prefatum tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis exhinc fiende computandum, contra prefatos actores paterne maiestatis evocaret in presentiam, litispendingia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse termino in eodem coram personali presentia paterne maiestatis compareret, litterasque adiudicatorias, sententionales et cunctos eiusdem processus exhiberet sive non, eadem personalis presentia paterne maiestatis ad partis comparentis instantiam id faceret in premissis, quod dictaret ordo iuris.

Unde idem capitulum ecclesie Nittriensis mandatis paterne maiestatis obtemperans et iuxta earundem sue serenitatis litterarum continentiam unacum nobili Johanne de Bobrwnyk¹ homine sue serenitatis inter

¹ L. az előbbi (46. sz.) oklevél megfelelő jegyzetét.

alios in dictis litteris eiusdem paterne maiestatis contentos expressato, unum ex ipsis, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospatak,¹ socium et concanonicum ipsorum ad executionem predictarum litterarum maiestatis paterne pro testimonio fidedignum duxisset destinandum. Qui tandem exinde reversi, eisdem consona voce retulissent eomodo, quomodo ipsi in festo beati Benedicti abbatis et confessoris proxime tunc preterito² ad oppidum Baan vocatum prefati Johannis Podmanyczky in comitatu Trynchyniensi existens et habitum pariter accessissent, idemque idem (így!) homo maiestatis paterne ipso eorum testimonio presente, die in eodem de iamdicto oppido Baan memoratum Johannem Podmanyczky prenotatas litteras adiudicatorias, sententiales producturum, novumque iudicium causa in premissa recepturum recepturum (így kétszer!), rationesque et allegationes, quas voluerit, in defensione ipsius cause dicturum et propositurum, atque etiam alia, que de iure in ipsa causa fieri possent, acturum, ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis exhinc facte computandum, contra prefatos Johannem de Zapolya, ac Georgium fratrem eiusdem carnalem paterne maiestatis evocasset in presentiam, litispendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuassetque ibidem eidem, ut sive ipse termino in predicto coram personali presentia maiestatis paterne compareret, litterasque adiudicatorias et cunctos eiusdem processus exhiberet, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faceret in premissis, quod dictaret ordo iuris.

A quo quidem tricesimo secundo die prescripti festi beati Benedicti abbatis in predicto anno salutis nostre millesimo quingentesimo tredecimo transacto preteriti, causa partium prescripta partes inter easdem primum prefati condam genitoris nostri, ac tandem vocatione divina eodem genitore nostro viam universe carnis ingresso et ab hac luce decedendo, nobisque divina dispositione ad solium regie dignitatis sublima-

¹ L. a 46. sz. oklevelet.

² 1513 március 21.

tis,strarum litterarum prorogatoriis seriebus ventilans, medio etiam tempore prelibato Johanne Podmanyczky e seculo migrante¹ et causa presenti in egregium Michaellem similiter Podmanyczky de predicta Podmanyn, fratrem eiusdem carnalem condescendente, ultimam presentem terminum festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti,² ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarumstrarum breves brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, dilative attigisset. Quo quidem termino instante Benedictus Balassa de Ffelchwth³ pro prefatis Johanne waywoda et Georgio de Zapolya actoribus cum procuratoriis litteris eorundem nostram personalem exurgendo in presentiam, prescriptas litteras paterne maiestatis adiudicatorias, sententiales per prelibatum Michaellem Podmanyczky in causam attractum exhibere postulavit coram nostra personali presentia prenotata. Quo audito Nicolaus de Wezelee⁴ pro prefato Michaelle Podmanyczky in causam attracto cum procuratoriis litteris palatinalibus eandem nostram personalem exurgendo in presentiam, quasdam binas litteras, unas scilicet paterne maiestatis adiudicatorias, sententiales, Bude, tricesimo quinto die diei octavarum festi beati Michaelis archangeli⁵ in anno Domini millesimo quingentesimo undecimo transacto preteriti et alias honorabilis capituli ecclesie Budensis exinde statutorias in papiro patenter confectas sigilloque eiusdem capituli a tergo impresse communitas, pro parte prelibati condam Johannis Podmanyczky contra prelibatum condam Johannem, filium condam Ladislai Korhan per non venientiam et non comparentiam eiusdem confectas et emanatas, dicte nostre personali presentie exhibere curavit. Quibus mediantibus prelibatus condam Johannes Podmanyczky totales portiones possessionarias prelibati Johannis,⁶ condam filii dicti condam Ladislai K[orh]an

¹ L. az előbbi (46. sz.) oklevél megfelelő jegyzetét.

² 1516 július 25.

³ L. a 44. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Ugyanott.

⁵ 1511 november 9.

⁶ E szó az eredetiben kimaradt

in possessionibus Felsewklobwczicz, Dworecz et Zaluzy vocatis in predicto comitatu Trinchyniensi existentibus habitas per eiusdem condam genitoris nostri et dicti capituli ecclesie homines sibi statui pro seque occupari fecisset et vigore earundem litterarum adiudicatoriarum sententionalium easdem possedisset atque gubernasset. Quibus exhibitis prelibatus Benedictus Balassa de Ffelchwth legitimus, prout prefertur, procurator prelibatorum Johannis et Georgii comitum, pretio predictarum litterarum paterne maiestatis adiudicatoriarum cum onere iudiciali coram dicta nostra personali presentia deposito, ad actionem et aquisitionem prefati condam Johannis Podmanyczky in pretactis litteris paterne maiestatis sententionalibus expressatam respondit tali modo, quod prenominatus condam Johannes Podmanyczky nec tempore in predicto, neque etiam postea in predicta possessione Felsewklwbwycz nullam penitus domum et curiam nobilitarem habuisset, quam antelatus condam Ladislaus Korhan, pater prefati condam Johannis invadere potuisset et in eo idem procurator prelibatorum Johannis et Georgii comitum in signum innocentie et immunitatis ipsius condam Ladislai, patris predicti condam Johannis Korhan eosdem actores veridice attestationi vicinorum et commetaneorum prescriptarum possessionum Felsewklwbwycz, Dworecz et Zalwzy, nobiliumque comprovincialium prefati comitatus Trinchyniensis per formam communis inquisitionis fiende submittebat, annotatus etiam procurator prefati Michaelis Podmanyczky in causam attracti in verificatione actionis et aquisitionis prelibati condam Johannis Podmanyczky eandem communem inquisitionem nobis, ut moris est, legitime requirendus, benivole acceptabat, ad quam peragendam et perficiendam per alias litteras adiudicatorias superinde confectas nostrum et vestrum homines destinandos esse decernentes et nichilominus prescriptas portiones possessionarias antefati condam Johannis, filii dicti condam Ladislai Korhan in pretactis possessionibus Felsewklwbwycz, Dworecz et Zalwzy habitas et mediantibus prenarratis dumtaxat litteris ipsius paterne maiestatis sententionalibus, modo prehabito occupatas, simul-

cum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, aliaque universa bona et quelibet possessionaria antefati condam Johannis, filii olim Ladislai Korhan, ubilibet habita, prenominationis Johanni waywode et Georgio comitibus actoribus interea statui committendo. Fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Nicolaus de Mylethyncht,¹ aut Stephanus Zenas de Felsewzechyn,² vel Lucas de Posega³ curie nostre notarii, sin L[adis]laus Rosen de Mitta,⁴ sive Leonardus de Zamard,⁵ seu Felix de Zawda,⁶ aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus, ad faciem prescriptarum possessionum Felsewklobwycz, Dworecz et Zalwzy, consequenterque prefatum (így!) portionum possessionariam annotati condam Johannis, filii dicti olim Ladislai Korhan in eisdem habitatum, aliorum etiam cunctorum iurium et quorumlibet iurium possessionariorum dicti condam Johannis ubilibet habitatum, inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, statuatur et committatur easdem portiones possessionarias simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus prelibatis Johannis (így!) waywode ac Georgio comitibus iure ipsis ex premissis incumbenti perpetuo possidendas, contradictione prefati Michaelis Podmánczy in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Et post hec huiusmodi possessionarie statutionis seriem ad tricesimum secundum diem a die exhibitionis ex hinc fiende

¹ Miletincsi Miklós királyi jegyző. Az udvarnokok közt említettik egy Miletincsi Barnabás. (*Fógel J.* : II. Lajos udvartartása. 60. l.) Nem tudni, azonos-e ez a család a Nagy Ivánnál (VII. 501. l.) felsorolt Miletinszky-családdal.

² Felsőszécsényi Szénás István az udvarnokok közt is szerepel. (*Fógel J.* : i. m. 59. l.)

³ Szintén az udvarnokok közt van felemlítve. (*Fógel J.* : i. m. 58. l.)

⁴ L. Rudnay Béla : Ujfalussyak és Rudnayak pere. 53. l.

⁵ L. az előbbi (44. sz.) oklevél megfelelő jegyzetét.

⁶ Ugyanott.

computando, ut fuerit expediens, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude vigesimo octavo die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

48.

Buda, 1516 július 28.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás deák és Podmaniczky István nyitrai püspök között folyó perben az utóbbi részére átírja a garamszent-benedeki konventnek 1504 augusztus 29-én kelt oklevelét.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecséttel, a Simonyi-családnak a M. Nemzeti Múzeumban őrzött levéltárában.

Nos comes Petrus comes de Sancto Georgio et de Bozyn¹ iudex curie serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter nobilem Mathiam litteratum de Simony² ut actorem ab una, ac reverendissimum dominum Stephanum Podmanyczky de Podmanyn episcopum ecclesie Nitriensis, in quem per adeptionem episcopatus dicte ecclesie Nitriensis pressens causa est condescensa, veluti in causam attractum partibus ab alia, in presenti termino celebrationis brevium iudiciorum ac breves brevium necnon causarum transmissionalium festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti, ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum breves, necnon breves brevium et transmissionales per regiam maiestatem generaliter fuerant prorogate, coram nobis mota vertenteque et habita, quedam littere conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron inquisitorie, evocatorie et insinuatorie in papiro clause confecte per Nicolaum de Wezele

¹ Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró, 1498—1510. erdélyi vajda.

² A simonyi és varsányi Simonyi-család tagja. (Nagy Iván: X. 204.) 1496-ban szerepelt egy birtokügyben. (Podmaniczky Oklt. I. 296.)

legittimum procuratorem prefati actoris coram nobis in iudicio fuissent exhibite et presentate. Mox Laurentius Sarkan de Akoshaza¹ pro prefato domino Stephano episcopo dicte ecclesie Nitriensis in causam attracto cum procuratoriis litteris capituli dicte ecclesie Nitriensis in nostram exurgendo presentiam et paria earundem litterarum dicti conventus monasterii sancti Benedicti de Juxtagron per nos in transsumpto litterarum nostrarum eidem in causam attracto dari petiit iuris eiusdem ad cautelam, quarum tenor talis est : Serenissimo principi etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Szentgyörgyi Péter országbíró 1504 augusztus 9-én Budán kelt parancsára tett 1504 augusztus 29-én kelt jelentése.*)² Unde nos tenores prescriptarum litterarum dicti conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron inquisitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali presentibus litteris nostris patentibus transcribi et transsumpti facientes, prefato domino Stephano episcopo in causam attracto duximus concedendas iuris eiusdem ad cautelam, communi iustitia suadente. Datum Bude tertio die termini prenotati anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

¹ Az ákosházi Sárkány-családra l. Nagy Iván : X. 55—59. Csánki : III. 180. Az oklevélben említett Lőrinc a Podmaniczkyakkal kapcsolatban többször előfordult. (Podmaniczky Oklt. I. 278., 388., 511. és 530.)

² Tartalmáról Szentgyörgyi és Bazini Péter grófnak 1516 november elsején kiállított oklevele (51. sz. okl.) tájékoztat.

49.

Buda, 1516 augusztus 9.

II. Lajos király a Zápolyai János erdélyi vajda és testvére György, valamint a Podmanyczky János, illetve ennek halála után testvére Mihály között folyó perben az utóbbi részére átírja a turóci konventnek 1510 június 13-án kelt és II. Ulászló királynak 1510 május 1-én Visegrádon kelt kétféle oklevelét is magában foglaló oklevelét, továbbá II. Ulászló királynak 1513 januárius 28-án és a nyitrai káptalannak 1513 március 28-án kelt oklevelét.

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,022.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter spectabiles et magnificos dominos Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis ac waywodam Transsilvanensem et Siculorum comitem ac regni partium inferiorum capitaneum et Georgium fratrem eiusdem de eadem Zapolya ut actores ab una et egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, in quem mortuo condam Johanne Podmanyczky fratre suo carnali presens causa est condescensa, veluti in causam attractum partibus ab alia, in presenti termino festi beati Jacobi apostoli proxime preteritum, ad quem scilicet terminum universe cause breves necnon breves brevium pariter et transmissionales regnicolorum nostrorum generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia vertente et habita, quiquidem tres littere, bine serenissimi principis condam domini Wladislai Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. genitoris nostri charissimi exhibitorie et amonitorie et secunda novi iudicii et tertia capituli ecclesie Nitriensis exinde relatoria coram nostra personali presentia per Benedictum Balassa de Felchwth¹ in iudicio fuissent exhibite et presentate, mox Mathias

¹ Személyére l. a 46. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

de Babyndal¹ pro prefato Johanne Podmanyczky in causam attracto cum procuratoriis litteris palatinalibus in eandem nostram exurgendo presentiam et paria earundem litterarum in transsumpto litterarum nostrarum per eandem nostram personalem presentiam eidem dari supplicavit iuris ipsius ad cautelam. Quarum prime, videlicet exhibitoriarum tenor talis est: Serenissimo principi etc. (*Következik a turóci konventnek 1510 június 13-án kelt és II. Ulászló király 1510 május 1-én Visegrádon kelt kétrendbeli oklevelét is magában foglaló oklevele.*)² Alterius vero, videlicet novi iudicii continentia verbalis hec est: Wladislaus Dei gratia etc. (*Következik II. Ulászló király 1513 januárius 28-án Budán kelt oklevele.*)³ Tertie vero, dicti scilicet capituli ecclesie Nitriensis tenor sequitur in hec verba: Serenissimo principi etc. (*Következik a nyitrai káptalan 1513 március 28-án kelt oklevele.*)⁴ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transcribi et transsumpti presentibusque litteris nostris patentibus inseri faciendo, memorato in causam attracto duximus concedendas, communi iustitia suadente. Datum Bude sedecimo die termini prenotati anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Lecta per Bellyen.⁵

¹ Babindáli Mátyás 1519-ben az Apponyiak ügyvédje. (Apponyi Oklt. I. 459., 461.) A Babindáli-családra l. Nagy Iván: I. 78—79. és br. Forster Gyula: Koros és a Berényiek. Budapest, 1927. 119—120. II.

² Közzétéve Podmaniczky Oklt. I. 594—97.

³ L. a 30. sz. oklevelet.

⁴ L. a 33. sz. oklevelet.

⁵ L. a 46. sz. oklevelet.

50.

Nyitra, 1516 augusztus 20.

A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky Mihály és néhai János fia Ferenc a királyt Klobusic, Ilewka, Dworec, Zazkali és Vertizser nevű birtokok eladományozásától, Zápolyai Jánost és Györgyöt a felkéréstől és birtokbavétel-től, Klobusiczi László özvegyét Margitot és leányát Dorottyát a fenti birtokok elidegenítésétől, Zamárdi Lénár-tot pedig az elidegenítéshez való hozzájárulástól eltiltják.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,803.

Nos capitulum ecclesie Nittriensis memorie com-mendamus, quod nobilis Procopius litteratus de Mytta¹ nostram personaliter veniendo in presentiam per mo-dum protestationis et prohibitionis in personis magni-ficorum dominorum Michaelis de Podmanyn, ac Fran-cisci, filii condam magnifici domini Johannis de eadem Podmanyn, dominorum scilicet suorum, nobis signi-ficare curavit in hunc modum, qualiter prout iidem domini Michael et Franciscus percepissent et rescivissent, spectabiles et magnifici domini Johannes de Zapolya comes perpetuus terre Scepusiensis ac way-woda Transsilvanus et Georgius de eadem Zapolya frater eiusdem germanus uterinus, totales portiones possessionarias nobilis condam Ladislai de Klubuchycz ac Johannis, filii eiusdem Ladislai² in eadem Klubu-chycz, necnon Ilewka et Dworecz³ possessionibus omnino in comitatu Trynchiniensi existentibus habi-tas, per defectum seminis a pie memorie serenissimo

¹ Az itt említett Mitici vagy Mittai Prokop atyja révén, aki 1463-ban királyi adományban nyerte a hontmegyei Öl-vedet, nemcsak Ölveden volt birtokos, hanem Alsóklobusicon, Kísszlavnicán stb. is. (Nemzeti Múzeumi Levéltár. Törzs-anyag. 1464 március 21. Garamszentbenedeki konvent lt. F. 30. nr. 30 Prot. B. fol. 167. L. azonfelül *Iványi Bélától*: Trencsén vármegye levéltárai. Levéltári Közlemények. 1937. 234—235. ll.) Fekete Nagy Antal közlése.

² L. a 30. sz. oklevél jegyzetét és leszármazási tábláját.

³ L. a 34. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

principe domino Wladislao Dei gratia rege Hungarie et Bohemie etc. domino nostro naturali gratiosissimo sibi ipsis impetrassent, procurassent etiam et effecissent, quatinus et nobilis puella Dorothea, filia dicti condam Ladislai quartam suam puellarem, ac similiter domina Margaretha relicta eiusdem condam Ladislai¹ dotem et res paraffernales ipsius eisdem de predictis Klubuchycz, Ilewka et Dworecz, necnon Zazkali et Wertiser² possessionibus, portionibus videlicet possessionariis memorati condam Ladislai provenire debentes, pro certa pecuniarum summa ipsis dominis Johanni et Georgio de Zapolya fasse fuissent et concessissent, Leonhardus insuper de Zamard,³ frater condivisionalis ipsius condam Ladislai de Klubuchycz superinde consensum suum prebuisset, universas etiam litteras et litteralia instrumenta factum iam dictarum portionum possessionarium, omnino in predicto comitatu Trynchinskiensi existentium, tangentes et concernentia, ad manus eorundem dominorum Johannis et Georgii de Zapolya dare et assignare niteretur et vellet in preiudicium et dampnum prenotatorum dominorum Michaelis et Francisci de Podmanyn valde magnum. Cum tamen huiusmodi portiones possessionarie non predictos dominos Johannem et Georgium, sed ipsos dominos Michaelem et Franciscum cum ratione consanguinitatis et propinquitatis, tum vero quia ex eo, quod alias sepefatus condam Ladislaus de Klubuchycz in capitali sententia contra annotatum condam dominum Johannem de Podmanyn in curia regia iure mediante convictus fuisset et ipsum ius prenomintas portiones possessionarias ipsius condam Ladislai ipso condam domino Johanni adiudicasset, quas postmodum et ipse condam Ladislaus eidem domino Johanni de Podmanyn per quasdam compositiones cessisset et resignasset: Unde facta premissa protestatione, antedictus Procopius litteratus nominibus et in personis dominorum suorum, quorum supra, prefatum dominum nostrum regem a donatione et collatione, prefatos

¹ L. a 34. sz. oklevelet.

² L. a 30. sz. oklevél jegyzeteit.

³ L. a 46. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

autem Leonhardum de Zamard, ac dominam Margaretham et puellam Dorotheam a predicti consensus prestatione et litterarum predictarum extradatione, necnon dotis et quarte puellaris premissarum fassione et concessione, sepedictos autem dominos Johannem et Georgium de Zapolya, ac alios omnes et singulos homines ab earum, necnon predictarum portionum possessionariarum impetratione, procuracione et receptione, seque ipsos in dominium ipsarum quovis quesito sub colore intromissione et statuifacione, usu etiam fructuum et quarumlibet utilitatum earundem perceptione seu percipifacione, factis iam vel in futurum fiendis, contradixit et prohibuit coram nobis publice et manifeste testimonio presentium mediante. Datum in festo beati Stephani regis et confessoris anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

51.

Buda, 1516 szeptember 1.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás, Tordameczy Miklós és a Podmaniczky István nyitrai püspök között folyó perben meghagyja a garam-szentbenedeki konventnek, hogy a bars megyei Simonyi-birtokon néhai Thurzó Zsigmond püspöksége alatt elkövetett hatalmaskodás és a vitás terület birtokjoga ügyében tartson vizsgálatot.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett zárópecséttel és pecsétfőtöredékkel az Országos Levéltárban őrzött Simonyi-család levéltárában.

Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron comes Petrus comes de Sancto Georgio et Bozyn iudex curie¹ serenissimi principis domini Lodovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. amicitiam paratam cum honore. Noveritis, quod Nicolaus de Wezele² pro nobilibus Mathia de Symony,³

¹ V. ö. a 48. sz. oklevél jegyzetével.

² V. ö. a 46. sz. oklevél jegyzetével.

³ L. a 48. sz. oklevél jegyzetét.

ac Nicolao de Thordamecz,¹ in quem mortuo condam Francisco de eadem Thordamecz patre suo presens causa est condescensa, cum procuratoriis litteris nostris iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatori-
 arum ac vestrarum inquisitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum in presenti termino celebrationis brevium iudiciorum festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti,² ad quem scilicet terminum universe cause breves, necnon breves brevium et transmissionales regnicolarum per prefatum dominum nostrum regem generaliter fuerant prorogate, in figura nostri iudicii comparendo, contra reverendissimum dominum Stephanum Podmanyczky de Podmanyn episcopum ecclesie Nittriensis, in quem per adeptionem episcopatus dicti ecclesie Nittriensis presens causa est condescensa, proposuit eo modo, quomodo circa festum beati regis Stephani in anno, cuius iam duodecima instaret revolutio,³ transacto, preteritum, egregii Benedictus de Zerdahel⁴ castellanus, ac Ladislaus de Baab⁵ alias provisor curie reverendissimi domini Sigismundi Thwrzo⁶ episcopi ecclesie Nittriensis per ipsum in castro suo Nittriensi constituti, ex speciali commissione et mandato eiusdem domini Sigismundi episcopi, domini scilicet ipsorum missis et destinatis, nobili Michaeli Zamaroczky de Chalad⁷ officiali eiusdem domini episcopi per ipsum in possessione sua Skachan⁸ vocata, constituto ac providis Matheo

¹ L. a 7. sz. oklevél jegyzeteit.

² 1516 július 25.

³ 1505 augusztus 20. körül.

⁴ A nyitra-zerdahelyi Zerdahelyi-család tört. I. Nagy Iván : XII. 354—60. I. Az oklevélben említett Benedekre I. Nagy Iván : ugyanott 356., 357. II. Apponyi Oklt. I. 380., 382., 400.

⁵ Baáb h. Nyitra megyében. A Baábi-család régebbi történetére adatok az Apponyi Oklt. I. 4., 8., 72., 80. stb. II.

⁶ Thurzó Zsigmond 1501 elején szerémi püspök, 1503-ban Bácskai Miklós nyitrai püspöknek lett az utóda; 1504 végén erdélyi, 1505 végén pedig váradi püspök. Mint ilyen halt el 1512 őszén. (Fögel J. : II. Ulászló udvartartása. 46—47.)

⁷ Család h. Nyitra megyében. A Családy-családra I. Nagy Iván : III. 92—93. A Zerdahelyiekkal atyafiságban állottak. (Nagy Iván : XII. 356—357.)

⁸ Szkaacsán h. Nyitra megyében. V. ö. a 7. sz. oklevél adataival.

Thrwssa, Egidio Dyakowycz, Georgio Dyakffya, Ladislao Gardyan, Sigismundo Mlenorowycz, Clemente Benke, Johanne Chygan, Matheo Kysynczky, Fabiano Polgar, Martino Kwihan, Andrea Netruba, Petro Lewrynczfya, Matheo Berthczo, Petro [Fa]zokas, Ladislao Bohynye, Briccio Nawo, Michaelae Themel, Nicolao Kowach, Stanislaio Jankffya, Michaelae Themkowycz, Barnaba Mykchowych, Johanne similiter Mikchowycz, Thoma Thoman, Francisco Palffy, Michaelae Molnarffy, Petro Berczo, Johanne Hyzo, Simone Synka, Gregorio Zothybo, Fabiano Wrabel, Nicolao Zelenka, Thoma Bwgn, Nicolao Dyakowycz et Johanne Wozyk, populis scilicet et jobagionibus prefati domini Sigismundi episcopi in possessione Zkachan predicta in comitatu Nittriensi esistenti, commorantibus, armatis manibus et potentiariis ad territorium predictae possessionis Symony¹ vocatae in comitatu Barsiensi existentis abindeque plus quam trecentas capetias frugum hordei, avenae, siliginis, spelte et milii eorundem actorum, sed et jobagionum ipsorum in predicta Symony commorantium minus iuste et indebite auferendo, recipique et ad predictam possessionem Zkachan importari, ac quo voluntati eiusdem domini Sigismundi episcopi placuisset, fecissent, aliaque semina et segetes eorundem actorum sed et jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium idem dominus Sigismundus episcopus pedibus equorum conculcari et anihilarifecisset, in quibus eisdem actoribus, sed et jobagionibus ipsorum plus quam mille florenorum auri dampna intulisset, per hosque idem dominus Sigismundus episcopus certas terras arabiles prefatorum actorum intra veras metas prescriptae possessionis Symony a parte septentrionali adiacentes, ad ducenta iugera se extendentia, minus iuste et indebite ac praeter omnem viam iuris pro se ipso occupasset, occupatasque ad predictam possessionem suam Zkachan annexisset potentia mediante in preiudicium et dampnum dictorum actorum valdemagnum. Et hec sic facta fore exhibitione unius littere vestre inquisitorie ad amicabilem litteratorem petitionem nostram rescripte comprobando,

¹ Simonyi h. Bars vm. Oszlántól ny.

eisdem ex parte prelibati domini Stephani episcopi in causam attracti per nos in premissis iuris equitatem, iustitieque complementum postulavit elargiri. Quo audito Laurentius Sarkan de Akoshaza¹ pro reverendissimo domino Stephano episcopo ecclesie Nittriensis cum procuratoriis litteris eiusdem in nostram exurgendo presentiam respondit tali modo, quomodo tempore in prescripto prefati Benedictus de Zerdahel castellanus, ac Ladislaus de Baab alias provisor curie prefati domini Sigismundi Thwrzo episcopi ecclesie Nittriensis per ipsum in dicto castro suo Nittriensi constituti, ex speciali commissione et mandato eiusdem domini Sigismundi episcopi pro tunc domini ipsorum, prefatum Michaellem de Chalad officialem eiusdem domini episcopi per ipsum in dicta possessione sua Zkachan vocata constitutum, unacum prescriptis populis et jobagionibus eiusdem domini Sigismundi episcopi in dicta possessione sua Zkachan commorantibus, manibus armatis et potentiariis ad territorium dicte possessionis Symony vocate in dicto comitatu Barsiensi existentis, minime misissent, abindeque plusquam trecentas capetias frugum ordeï et avenarum, siliginis, spelte et milii prefatorum actorum sed et jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium minus iuste et indebite auferri, recipique et ad predictam possessionem Zkachan importari non fecisset, aliaque semina et segetes eorundem actorum sed et jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium prefatus Sigismundus episcopus pedibus equorum conculcari et anihilarî minime fecisset et neque in eisdem prefatis actoribus premissa dampna intulissent et nec idem dominus Sigismundus episcopus predictas terras arabiles prefatorum actorum intra veras metas prescripte possessionis Symony ex parte septentrionali adiacentes usque ad ducenta iugera se extendentes, minus iuste et indebite ac preter omnem viam iuris pro se ipso occupasset, occupatasque ad predictam possessionem suam Zkachan non annexisset, sed idem dominus Sigismundus episcopus et per consequens ecclesia predicta ante tempus dictum in pacifico domi-

¹ L. a 48. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

nio dictarum terrarum arabilium fuisset, essetque prefatus dominus Stephanus episcopus in causam attractus etiam de presenti. Sicque prefatus quondam Sigismundus Thwrzo episcopus et per consequens idem dominus Stephanus similiter episcopus in causam attractus in totali premissa actione et acquisitione dictorum actorum innocentes essent penitus et immunes. Et in eo idem procurator dicti in causam attracti eundem in causam attractum in signum innocentie et immunitatis sue veridice attestationi vicinorum et commetaneorum prescripte possessionis Symony, nobiliumque comprovincialium prescripti Barsiensis, necnon Nitriensis et Thrynchiniensis comitatum per formam communis inquisitionis fiende submittebat. Prelibatus etiam procurator dictorum actorum eosdem actores in verificationem actionis ipsorum prenotate ad ipsam attestationem et communem inquisitionem nobis legitime inquirendam benivole committebat, ad eaque peragenda et perficienda regius et vester homines necessario transmitti debebant. Amicitiam igitur vestram petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro utrisque partibus, unum et eundem pro testimonio fidedignum, quo presente Ambrosius de Koztholyan,¹ aut Johannes de Kysthapolchan,² vel Ambrosius de Zambokreth,³ sin Johannes Kerek de Kysbassan,⁴ seu Symon de eadem,⁵ sive Johannes de eadem,⁶ aliis absentibus homo regius de curia regia pro eisdem utrisque partibus unus et idem per nos ad id specialiter transmissus octavo die festi Epiphaniarum Domini nunc proxime venturi⁷ ad facies prescriptarum terrarum arabilium litigiosarum, ubi scilicet prescripte partes ipsam communem inquisitionem de iure fieri voluerint, vicinis et commetaneis prescripte

¹ Kosztolányi Ambrus már 1511-ben szerepelt. L. a 7. sz. oklevelet.

² A kistapolcsányi Tapolcsányi-családra l. *Nagy Iván*: XI. 34. s. köv. II.

³ Zsámbokréthy Ambrusra l. *Rudnay Béla*: A Zsámbokréthyek. Budapest, 1908. 31., 40., 76., 78. stb. II. Ambrus 1464—1525 közt élt, felesége Borcsiczky Borbála volt.

⁴⁻⁶ Kisbossányi h. Nyitra megyében. Az itt említett Kisbossányiaknak személyi adatait nem ismerjük.

⁷ 1517 januárius 13.

possessionis Symony, nobilibusque comprovincialibus prefatorum Barsiensis, Nittriensis et Thrynchyniensis comitatum per dictas partes vel earum alteram sub onere solutionis sedecim marcarum gravis ponderis per vicecomites ac iudices nobilium eorundem comitatum super illos, qui ad ipsam attestationem venire et ibidem testimonium veritati prohibere recusarent, auctoritate regia presentibus eisdem attributa, irremissibiliter exigendarum illuc insimul et ad unum locum convocatis, partibusque predictis vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo et primo ab eisdem vicinis et commetaneis ac tandem prenotatis nobilibus comprovincialibus ad fidem ipsorum Deo debitam, fidelitatemque prefato domino nostro regi et sacro regni diademati observandam, tacto dominice crucis signo prestitam, odio, amore, favore, timore, preceque et precio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis Deum solum et eius iustitiam ferendo pre oculis, seorsim et singillatim partibus predictis vel earum legitimis procuratoribus tempore huiusmodi attestationis, semotis hinc procul et abiectis more communis inquisitionis diligenter investigando de eo, utrum tempore in prescripto prefati Benedictus de Zerdahel castellanus, ac Ladislaus de Baab alias provisor curie prefati domini Sigismundi episcopi ex speciali commissione et mandato eiusdem domini Sigismundi episcopi, domini scilicet ipsorum, missis et destinatis prefato Michaeli Zamaroczky unacum prescriptis populis et jobagionibus eiusdem domini Sigismundi episcopi manibus armatis et potentiariis ad territorium prescripte possessionis dictorum actorum Symony vocato, in comitatu Barsiensi existentis, abindeque plusquam trecentas capetias frugum ordeï, avenarum, siliginis, spelte et milii dictorum actorum sed et jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium minus iuste et indebite auferri, recipique et ad predictam possessionem Zkachan importari, ac quo voluntati dicti domini Sigismundi episcopi placuisset, fecerunt, aliaque semina et segetes eorundem actorum, sed et jobagionum ipsorum in dicta possessione Symony commorantium, idem condam dominus Sigismundus episcopus pedibus equorum conculari et ani-

hilari, dampnaque eisdem actoribus sed et jobagionibus ipsorum plusquam mille florenorum auri inferri, prescriptasque terras arabiles intra veras metas prescripte possessionis Symony a parte septentrionali adiacentes usque ad ducenta iugera se extendentes, preter omnem viam iuris pro se occupari, occupatasque ad dictam possessionem suam et dicte ecclesie Zkachan annecti fecerit, potentia mediante, — vel aut prenomina- tus Sigismundus episcopus ante tempus prescriptum in pacifico dominio prescriptarum terrarum arabilium ad ducenta iugera se extendentium intra veras metas dicte possessionis Symony existentium extiterit, esset- que predictus dominus Stephanus modernus episcopus etiam de presenti nec ne, sciant, inquirent et experian- tur meram, plenam atque omnimodam certitudinis veritatem. Et posthec huiusmodi communis inquisitionis et rescite veritatis premissorum attestationumque prefatorum nobilium vicinorum et commetaneorum ac nobilium comprovincialium series, quo modo scilicet et qualiter, ac sub quibuscunque formis verborum per quemlibet eorum singillatim fuerit attestatum, cum propriis possessionum attestantium nominibus, ut fuerit expediens, ad tricesimum secundum diem diei huius- modi executionis prescripte communis inquisitionis legitime perdurandum, prefato domino nostro regi suo modo fideliter rescribatis. Datum Bude tricesimo nono die diei termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Hållapön : Amicis suis reverendis conventui ecclesie Sancti Benedicti de Iuxtagron pro nobili Mathia de Symony ac Nicolao de Thordamez, in quem mortuo quondam Francisco patre suo presens causa est condescensa, contra reverendum dominum Stephanum Podmanyczky de Podmanyn episcopum ecclesie Nittriensis, in quem per adeptionem episcopatus ecclesie Nittriensis presens causa similiter est redacta, super quadam attestatione et communi inquisitione octavo die diei Epi- phaniarum Domini nunc proxime venturi in faciebus ter- rarum litigiosarum fienda memorialis, cuius series, ut fuerit expediens, ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi com- munis inquisitionis et attestationis legitime perdurandi domino regi fideliter est rescribenda.

52.

Garamszentbenedek, 1516 október 14.

A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy ítéletlevele értelmében a Podmaniczky Mihály és a Zápolyai János közt évek óta folyó perben tanúvallatást tartott arra vonatkozólag, hogy Korzán László megölte-e Podmaniczky János familiárisát, Moravcsik Lászlót és hogy Podmaniczkynek volt-e a trencsénmegyei Alsóklobusicon nemesi telke.

Eredeti fogalmazványa a garamszentbenedeki konvent levéltárában, két darabra szakadva és két helyen elhelyezve. Fasc. 21. nr. 48. és Fasc. 94. nr. 34.

Serenissimo principi et domino domino Lodovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino ipsorum gratiosissimo conventus ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, quod cum nos litteras eiusdem vestre serenitatis adiudicatorias modum et formam cuiusdam attestationis et communis inquisitionis in se exprimentes pro parte magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn tamquam in causam attractum contra spectabilem et magnificum dominum Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam partium regni nostri Transsilvanarum et Siculorum nostrorum (!) comitem et alios in prescriptis litteris adiudicatoriis vestrae serenitatis nominatim,¹ velut actores emanatas, nobisque preceptorie loquentes et directas, ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie vestre remissas serenitati sumpma cum obedientia recepissemus et iuxta earundem vestre serenitatis litterarum continentiam unacum Felici de Zawada² homine vestre serenitatis in dictis litteris adiudicatoriis vestre serenitatis inter alios nominatim conscripto unum et idem ex nobis, videlicet religiosum fratrem Wolffgangum

¹ Kimaradt : conscriptos.

² L. a 30. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

presbiterum, fratrem nostrum conventualem ad executionem dicte communis inquisitionis unum et eundem pro utrisque partibus nostro pro testimonio fidedignum duxissemus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo ipsi decimo die festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti,¹ termino scilicet in prescriptis litteris eiusdem vestre serenitatis adiudicatoriis specificato, ad faciem possessionis Alsoklwbwchycz, consequenter predictae portionis possessionarie egregii condam Johannis, filii olim Ladislai Korzan² in eadem habite, ubi scilicet eodem partes ipsam communem inquisitionem fieri voluissent, vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Alsoklwbwchycz, nobilibusque comprovincialibus comitatus Trinchiniensis per predictas partes convocatis et congregatis, ibique primo ab eisdem vicinis et commetaneis ac comprovincialibus ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque eidem vestre serenitati et sacro eiusdem dyademati observandam, tacto dominice crucis signo, prestitam, odio, timore, amore, favore, preceque et pretio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, solum Deum et eius iustitiam ferendo pre oculis, seorsim et singillatim, partium procuratoribus tempore huiusmodi attestationis semotis inde et procul abiectis, more communis inquisitionis super eo, utrum videlicet annotatus condam Ladislaus Korzan, pater prefati condam Johannis, prescriptam domum et curiam nobilitarem condam magnifici Johannis Podmanyczky in predicta possessione Alsoklwbwchycz habitam invaserit, ibique quendam Ladislaum Morawychyk, hominem et familiarem prefati condam Johannis Podmanyczky nece turpissima interemerit,³ vel autem prefatus condam Johannes Podmanyczky in predicta possessione Alsoklwbwchycz protunc domum et curiam ipsam nobilitarem non habuerit etiam postea, per hocque idem Ladislaus Korzan in totali premissa actione et acquisitione prelibati condam Johannis Podmaniczky innocens fuis-

¹ 1516 október 8.

² Eddig mindig Korhan néven szerepelt az oklevelekben.

³ V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 596. és a 46. sz. oklevéllel.

set et extitisset penitus et immunis, talem de premissis rescivissent et experti fuissent certitudinis veritatem.

Et primus testis nobilis Georgius de Zalwys¹ iuratus et examinatus fassus extitisset scitu, quod predicta domus in dicta possessione Also Klwbwchycz fuisset curia nobilitaris et nunc esset et etiam bene sibi constaret, quod nobilis Ladislaus Korzan excepiisset prefatum condam Ladislaum Morawychyk de eadem domo et curia nobilitari dicti magnifici condam Johannis Podmanyczky, sed ipsum non interfecisset, sed iure mediante fuisset interfectus et suspensus patibulo.

Item nobilis Leonard[us de] Zamard² iuratus fassus extitisset scitu, quod dicta [domus] ab antiquo fuisset curia nobilitaris, sed ad presens ignorat de [...].³

Item nobilis Ladislaus de dicta Klwbwchycz⁴ iuratus et examinatus fassus fuisset, quod a principio dicta domus fuisset jobagionalis, nunc autem esset curia nobilitaris et sciret, quod cives et inhabitatores de oppido Lewa⁵ dictum Ladislaum Morawychyk de dicta domo excepiissent et quod annotatus etiam nobilis Ladislaus Korzan interfuisset.

Item nobilis Matheus de eadem Klwbwchycz⁶ iuratus et examinatus fassus fuisset, quemadmodum dictus Ladislaus, de invasione autem dicte domus dixisset, quod prefatus Ladislaus Korzan fuisset protunc iudex nobilium et quod nonnullos nobiles prescriptos vocasset in testimonium et sic fruges in eadem domo reperissent et ibidem annotatum Ladislaum⁷ retinuissent et captivassent, tamquam furem et latronem et non potentia mediante.

¹ Az oklevelek Zaluski néven is említik. A Podmaniczky-családdal kapcsolatosan többször szerepelt. Zaluski György 1510 körül vágbesztercei várnagy volt. (Podmaniczky Oklt. I. 581.)

² Zamárdi Lénártra I. a 46. sz. oklevelet.

³ A sor többi része kitöredezett.

⁴ Személyi adatait közelebbről nem ismerjük, 1528-ban is szerepelt. (*Rudnay B.*: Ujfalussyak és Rudnayak. 48. l.)

⁵ Illava városra vonatkozik.

⁶ Személyi adatait nem ismerjük.

⁷ Moravesik Lászlóra vonatkozik. (Podmaniczky-Oklt. I. 596. l. és 46. sz. okl.)

Item nobilis Nicolaus de Kemenycz¹ commetaneus fassus fuisset scitu, quod dicta domus fuisset curia nobilitaris, sed de dicta invasione domus et hominum captivatione, utrum dictus Ladislaus Korzan interfuisset, an non, se nichil scire respondisset, tamen sibi bene constaret, quod cives de Lewa eundem malefactorem iure mediante interficere procurassent et non dictus Ladislaus Korzan, ignoraret autem, an dictam domum tenerent pro curia nobilitari.

Item nobilis Franciscus de Borchycz² iuratus fassus fuisset, [quod] dicta domus fuisset curia nobilitaris, sed nunc quidem jobagio teneret et inhabitaret, de invasione domus nichil se scire respondisset et sibi bene constaret, quod dictus Ladislaus Korzan prefatum hominem non occidisset, sed cives de Lewa iure mediante.

Item egregius Gaspar Zwnywg de Jesenycz³ iuratus fassus fuisset per omnia scitu, sicut primi.

Item pro parte domini waywode egregius Ladislaus Rosen de Mytha⁴ iuratus fassus fuisset, quod dicta domus semper fuisset curia nobilitaris et novisset quendam nobilem Georgium, cuius prefuisset et eandem tenuisset et possedisset, sed ex post illius obitum jobagio inhabitasset et sibi etiam constituisset, quod dictus Ladislaus Konchany (!) prefatum hominem non occidisset, sed iure mediante suspensus fuisset.

Item egregius Clemens Rosen de eadem Mytta⁵

¹ Kamenica h. Trencsén vármegyében. Újabban Kamenicsán h. Illavától ny. A Kameniczky-család ősi trencsénmegyei család.

² A Boresiczky-családra l. Podmaniczky-Oklt. I. 108. l. jegyzet. Boresiczky Ferenc Kamenicen volt birtokos, leánya Borbála Zsámbokréthy Ambrusnak volt a felesége. (*Rudnay B.* : A Zsámbokréthyek. 89. l.)

³ A Jeszenicei Szunyogh-családra l. *Nagy Iván* : X. 890—96. l. Az itt említett Gáspár többször említettetik a Podmaniczky-családdal kapcsolatosan. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 398—401., 445., 452—55., 505—508. ll.)

⁴ Mitai vagy míticzi Rozson László 1493-ban említve (Podm-Oklt. I. 340.), 1508-ban királyi emberként szerepelt (u. o. I. 539.), 1510-ben Trencsén megye alispánja volt (u. o. I. 579.)

⁵ Rozson Kelemenre l. *Rudnay Béla* : Ujfalusnyak és Rudnayak 41., 47., 51., 53., 66., 81. és 104. ll.

iuratus fassus fuisset per omnia, sicuti prefatus Ladislaus de eadem Mytta.

Item nobilis Leonardus de Swlow¹ comprovincialis fassus fuisset scitu, quod dicta domus esset curia nobilitaris, de reliquis ignoraret, tamen sibi constaret, quod dictus homo iure mediante fuisset interfectus.

Item nobilis Kylianus de Egresd² iuratus fassus fuisset scitu, quod supradicta domus olim fuisset curia nobilitaris, sed pronunc ignoraret, de interemptione dicti hominis audivisset, quod iure mediante interfectus fuisset.

Item nobilis Petrus de Marsfalw³ iuratus fassus fuisset, quod ipse tempore suo audivisset, quod dicta domus fuisset curia nobilitaris, et nunc esset, sed de aliis ignoraret penitus.

Item nobilis Bartholomeus de Jessenycza⁴ iuratus per omnia fassus fuisset, quemadmodum annotatus Petrus de Marsfalw.

Item alter nobilis Bartholomeus de Belad⁵ iuratus fassus scitu, quod dicta domus fuisset curia nobilitaris, sed nunc ignoraret, utrum esset, an non, de invasióne domus et interfectione hominis nichil sibi constaret, nisi ex auditu percepisset, quod dictus homo iure mediante fuisset interfectus.

Item egregius Nicolaus de Oroszlankew⁶ commentaneus fassus fuisset scitu, quod dicta domus semper fuisset curia nobilitaris, sed nunc inhabitaret in eadem

¹ Szulyói Lénártra, aki a Podmaniczkyakkal kapcsolatosan 1496—1509 közt több ízben szerepelt, l. a Podmaniczky-Oklt. I. 269., 272—74., 392., 572. stb. ll.

² Egresdy Kiliánra, az 1496—1501. közti években, l. a Podmaniczky-Oklt. I. 271., 338., 340. és 377. ll.

³ Marsovszky Péter, a Marsovszky-családnak (*Nagy Iván*: VII. 340—46.) kevésbé ismert tagja. A család többi tagjai többször említetnek a Podmaniczkyakkal vonatkozásban. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. számos helyen.)

⁴ Jeszenice h. Trencsén megyében. Az itt említett Bertalan talán a Szunyogh-családnak abból az ágából való, mely mindvégig megmaradt egyszerű nemes családnak. V. ö. *Nagy Iván*: X. 896. l.

⁵ A Belánszky család egyik tagja.

⁶ Az oroszlánkői Szlopnai-család (Podmaniczky-Oklt. I. 104. l.) egyik, többször említett tagja. V. ö. a Podmaniczky-Oklt. I. 253., 283., 285—86., 290., 317—18., 320., 322—23. ll.

quidam jobagio, de invasione domus fassus fuisset nichil scire, nisi quod audivisset, ut prefatus Ladislaus Kozany (így!) cum certis hominibus nobilibus et ignobilibus ivisset ad dictam domum et captivassent prefatum Ladislaum Morawychyk.

Item nobilis Georgius de Bonczyk¹ iuratus fassus fuisset, qualiter dictus condam Johannes Podmanyczky sibi protestatus fuisset de extractione sui familiaris et invasione domus, de reliquis respondisset se nichil scire.

Item nobilis Procopius de Mytta² iuratus fassus fuisset, quod ipse nesciret, an dicta domus esset curia nobilitaris, vel ne, sed sciret, quod domus illa esset domini Podmanyczky, de invasione domus ignoraret et sciret, quod dictus homo fuisset iure mediante interfectus.

Item nobilis Sandryk de Nedeza fassus extitisset, se nichil scire, nisi auditu.

Item nobilis Nicolaus de eadem Nedeza³ fassus fuisset per omnia, sicut dictus Zandryk.

Item nobilis Georgius Kozych⁴ fassus fuisset, quod dicta domus semper fuisset curia nobilitaris et nunc quoque esset et sciret, quod dictus Ladislaus Kozany invasisset eandem.

Item nobilis Venceslaus de [...] ⁵ wa Lehothka f[assus] extitit scitu, quod dicta domus esset curia nobilitaris et quod dictus familiaris dicti Johannis Podmanyczky fuisset captus et suspensus.

¹ Így, valószínűleg Borchych helyett. Borcsiczky György 1508-ban királyi ember volt. (Podmaniczky-Oklt. I. 539. l.)

² L. az 50. sz. oklevél jegyzetét.

³ A Nedeczky-család (*Nagy Iván*: VIII. 106. s. köv. ll.) ismert tagjai; Sandrint zsolnai kapitánynak említik (*Nagy Iván*: VIII. 107. l.), Miklós viszont 1483-ban királyi ember (Podmaniczky-Oklt. I. 174—75. ll.), 1505-ben és 1509-ben is szerepel a Podmaniczkyakkal kapcsolatban. (Podmaniczky-Oklt. I. 454—55., 572. ll.)

⁴ A nemes-podhrágyi Kozics-család (*Nagy Iván*: VI. 426—29. ll.) egyik, közelebről nem ismert tagja. Talán ugyanaz, aki 1519-ben a Podmaniczkyak praznóci soltészságát bírta. (Turóci konvent lt. Prot. vet. f. 45.)

⁵ Bizonyára Venceslaus vagy Ladislaus de Poczarowalehota (Podm. Oklt. I. 320. l.).

Item nobilis Mathias de Posega¹ fassus fuisset sicut ceteri.

Item nobilis Nicolaus de Pryles² fassus fuisset scitu, quod dicta domus semper fuisset curia nobilitaris et dictus dominus Podmanyczky possedisset, de reliquis respondisset nichil scire.

Item nobilis Franciscus de Halach³ iuratus fassus fuisset, quod tunc, dum illa agebantur, fuisset castellanus castri Bystriciensis et sciret, quod captivassent familiarem dicti Podmanyczky et fuisset suspensus.

Item nobilis Adam de Prwsk⁴ et Raphael de Zwlow⁵ iurati fassi fuissent se nichil scire, nisi auditu. Item nobilis Mathias Kardos de Wask⁶ fassus fuisset, dictam domum esse curiam nobilitarem, de reliquis ignoraret. Item nobilis Johannes de Wrbanow⁷ fassus fuisset, sicuti prefatus nobilis Mathias. Item Johannes de Podmanyn,⁸ sicut ceteri. Item nobilis Venceslaus de

¹ A Pozsegai v. Posgay-családnak (*Nagy Iván* : IX. 462—63. l.) egyik, közelebbről nem ismert tagja. A XV. században Bodrog megyében is volt egy Pozsogai-család (*Csánki* : II. 223. l.), előfordul Valkó vármegyében (*Csánki* : II. 379. l.), Baranya vármegyében (*Csánki* : II. 560. l.) is. II. Ulászló és II. Lajos udvarnokai közt is szerepelnek e család tagjai. (*Fógel J.* : II. Ulászló udvartartása 68. és II. Lajos udvartartása. 58. l.)

² Prileszky Miklósról a Podmaniczky-Oklt. I. 162., 178—79., 188. és 554—55. ll.

³ Halácsi Ferencről a Podmaniczky-Oklt. I. 397., 412., 417., 419., 422., 543. ll.

⁴ Lehet, hogy a Pruszkai-családnak (*Nagy Iván* : IX. 499—500. ll.) egyik, közelebbről nem ismert tagja; lehet azonban, hogy a Bohuniczky-család egyik tagja. (V. ö. a 88. sz. oklevéllel.) Pruszkai Ádám 1515-ben a Halupa-családdal pereskedett bizonyos bohunici és pominóci birtokrészek miatt. (Dl. 22,645.)

⁵ A Podmaniczky-Oklt. I. kötetében többször szereplő Szulyói Lászlónak volt a fia. (Szulyovszky lt. 1521. Garamszentbenedeki konvent lt. F. 2 nr. 80.)

⁶ A Kardos-vaszkai Kardos-családra l. *Nagy Iván* : VI. 94—95. ll. *Kempelen Béla* : Magyar nemes családok X. (Budapest, 1931.) 45—46. ll. Podmaniczky-Oklt. I. 122. l.

⁷ Az Urbanovszky-család (Podmaniczky-Oklt. I. 62. l.) tagja.

⁸ Podmaniczky Balázs unokája, aki Precsinyi néven is szerepel. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 545. l.

Nosdrowecz¹ fassus fuisset, quod audivisset, quod dicta domus esset curia nobilitaris, de aliis nesciret. Item nobilis Gaspar de Borczycz² fassus fuisset, de ea re nichil scire. Item nobilis Johannes de Lednycz³ fassus fuisset scitu, quod dicta domus fuisset curia nobilitaris et ....⁴ Podmanyczky et aliis ignoraret. Item nobilis Mathias et Nicolaus Kardos .... de Sadosnacza⁵ fassi fuissent auditu.

Item nobilis Benedictus de Kelechen⁶ fassus fuisset scitu, quod dicta domus fuisset curia nobilitaris ab antiquo, de aliis ignoraret, nisi quod audivisset, quod cives de Lewa oppido vocato captivassent, eundemque iure mediante interfecissent et suspendere procurassent.

Quarum quidem attestationis et communis inquisitionis, resciteque veritatis premissarum seriem cum propriis et possessionum attestantium nominibus, ad fassionem predictorum vestre serenitatis et nostri hominum ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi executionis exinde facte personali presentie eiusdem vestre serenitatis fideliter duximus rescribendum. Datum septimo die diei executionis premissorum,⁷ anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Pro parte Podmaniczky extradata feria sexta in octava visitationis Marie 1518.⁸

¹ A Nozdroviczky-család (*Nagy Iván* : VIII. 174—80. ll.) egyik tagja.

² Személyi datait nem ismerjük, bár többször szerepelt e korban birtokügyekben.

³ A Kislednicei vagy Vaszakai-családnak 1509-ben említett János nevű tagja. (Podm. Oklt. I. 313., 326. ll.)

⁴ Az oklevél szakadozottsága miatt a név nem állapítható meg.

⁵ A szádecsei Kardos-család (Podmaniczky-Oklt. I. 134. l.) tagja.

⁶ A Kelecsényi-család (*Nagy Iván* : VI. 163. s. köv. ll. Podmaniczky-Oklt. I. 183. l.) vagy pedig a Kolecsányi-család (*Nagy Iván* : VI. 296—97. ll.)

⁷ 1516 október 14.

⁸ 1518 július 9.

53.

Buda, 1516 október 18 után.

II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között folyó perben az utóbbi részére átírja a nyitrai káptalannak 1516 október 21-én kelt oklevelét.

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,740.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter spectabiles et magnificos Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam partium regni nostri Transsilvanie et comitem Siculorum ac Georgium de eadem Zapolya fratrem eiusdem carnalem, ut actores ab una, ac magnificum Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, in quem mortuo magnifico condam Johanne Podmanyczky fratre suo carnale presens causa est condescensa veluti in causam attractum, partibus ab alia, in presenti termino festi beati Luce ewangeliste proxime preteriti,¹ ad quem scilicet terminum universe cause breves brevium pariter et transmissionales regnicolarum nostrorum per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia vertente et habita, quedam littere capituli ecclesie Nitriensis super quadam violenta repulsione relatorie per Benedictum Balassa de Felchuth² legitimum procuratorem dictorum actorum coram dicta nostra personali presentia in iudicio fuissent exhibite et presentate, mox Mathias de Babyndal³ pro prefato Michaelle Podmanyczky in causam attracto cum procuratoriis litteris palatinalibus eandem nostram exurgendo in presentiam, paria earundem in transsumpto litterarum nostrarum per eandem nostram personalem presentiam eidem dari supplicavit iuris ipsius ad

¹ 1516 október 18.

² L. a 49. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

³ L. ugyanott.

cautelam, quarum tenor talis est : Serenissimo principi stb. (*Következik a nyitrai káptalannak 1516 október 21-én kelt s a királynak szóló jelentése.*)¹ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transscribi et transsumpti facientes, memorato Michaeli Podmanyczky in causam attracto duximus concedendas iuris eiusdem ad cautelam communi iustitia suaudente. Anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Lecta.

54.

Nyitra, 1516 október 21.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1516 augusztus 19-én Budán a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály közt folyó perben kelt ítélete és parancsa értelmében a Zápolyaiakat be akarta vezetni Vertizser, Zaluzse, Zaszkali és Zakovec nevű birtokokba, a beiktatásnak Podmaniczky Mihály ellentmondott.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,827.

Átírva II. Lajos király 1516 okt. 18 után keltezett, azonfelül pedig 1517 június 26-án Budán kelt oklevelében.

Serenissimo principi et domino domino Lodovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino ipsorum gratiosissimo capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, quod cum litteras eiusdem adiudicatorias modum et formam sue iudicarie deliberationis in se exprimentes, super quadam possessionaria statutione pro parte spectabilium et magnificorum dominorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis, waywode partium regni Transilvanarum et Siculorum comitis, necnon Georgii de eadem Zapolya fratris eiusdem carnalis contra magnificum dominum Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, in quem mortuo similiter magnifico condam domino

¹ L. az 54. sz. alatt.

Johanne de eadem Podmanyn fratre suo carnali presens causa dinoscitur esse condescensa, Bude, vigesimo octavo die festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti,¹ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum breves, necnon breves brevium pariter et transmissio- nales per maiestatem vestram fuissent prorogate, confectas et emanatas nobisque preceptorie sonantes et directas, honore ac reverentia, quibus decuit, recepisse- mus, quas tandem habita executione seriei capite sigilli nostri consignatas exhibenti in specie restitui- mus et iuxta earundem continentiam unacum nobili magistro Nicolao de Myletyncz² curie maiestatis vestre notario de curia eiusdem specialiter transmissio, unum ex nobis videlicet venerabilem magistrum Blasium de Nitria³ archidiaconum Gradnensem, socium et conca- nonicum nostrum ad executionem predictarum litte- rarum maiestatis vestre adiudicatoriarum nostro pro testimonio fidedignum duxissemus destinandum. Idem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo, qualiter ipsi in festo beati Michaelis archangeli proxime preterito⁴ ad facies totalium portionum posses- sionariarum nobilis condam Johannis, filii olim Ladislai Korhan de Felsewklubuchycz in possessionibus Werthe- ser, Zaluse, Zazkale et Zakowcze⁵ vocatarum in comi- tatu Trinchiniensi existentium habitarum, vicinis et commetaneis earundem universis et presertim nobilibus Johanne de Zalwse,⁶ Raphaele de eadem,⁷ Mathia Hra- bolko,⁸ Matheo de Mezne⁹ in ipsorum, item providis

¹ 1517 augusztus 21.

² Személyi adataira vonatkozólag l. a 47. sz. oklevél meg- felelő jegyzetét.

³ Nyitrai Balázs kanonokra l. *Vagner József* : i. m. 113. l.

⁴ 1517 szeptember 29.

⁵ A felsoroltak közül Vertizsér, Zaszkalje fekvése ismeretes. Zalus predium volt Vágtepla községhez csatlakozva, mind- össze néhány házból állott. (L. *Pesti Frigyes* : Helységnév- tár. 56. Trencsén megye. II. 318. l.) Innen nevezte magát a Zaluski vagy Zalusi-család. Zakowce fekvését nem tudtuk meghatározni.

^{6—7} A Zalusky-család kevésbbé ismert tagjai.

⁸ A Hrabovszky-család (*Nagy Iván* : V. 181—82. ll.) ismert tagja, aki 1505-ben királyi ember volt. (V. ö. Podmaniczky- Oklt. I. 454., 506. és 554. ll.)

⁹ L. az 5. sz. adatait.

Petro Squerla dicto Johannis de Rozwagh,¹ Clemente Gasparis Zwnyogh de Jezenyecz² nobilium jobagionibus, in portionibus ipsorum possessionariis in possessione Wyzola vocata³ in eodem comitatu Trinchiniensi existente habitis commorantibus, in eorundem Johannis de Rozwagh et Gasparis Zwnyogh, dominorum scilicet suorum personis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique homo maiestatis vestre, ipso nostro testimonio presente, predictas totales portiones possessionarias antelati condam Johannis Korhan in prefatis possessionibus Wertheser, Zalwse, Zazkale et Zakawcze habitas simulcum cunctis ipsarum totalium portionum possessionariarum utilitatibus et pertinentiis quibilibet etc. (*következik a szokásos felsorolás*) iure et ab antiquo ad easdem spectantibus et pertinere debentibus, annotatis dominis Johanni waywode et Georgio de Zapolya comitibus, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis iure ipsis incumbenti et alias vigore ac secundum continentiam prescriptarum litterarum maiestatis vestre adiudicatoriarum statuissent et commisisset deinde in predicto die et festo beati Michaelis archangeli⁴ ad faciem possessionis Ilewka⁵ in dicto comitatu Trinchiniensi existentis, consequenterque totalem portionem possessionariam prelibati condam Johannis Korhan in eadem possessione Ilewka habitam, vicinis similiter et commetaneis eiusdem et presertim nobilibus Ladislao Moczk de Alsoklubuchycz,⁶ Matheo Dawko de eadem,⁷ Benedicto de Nazdrowycz⁸ in ipsorum, item providis Valentino Danyk Nicolai de Wersetycz⁹ et Matheo Pothowe Clementis Rosen de Mytta¹⁰ egregiorum ac

¹ A Rozvány-család (*Nagy Iván* : IX. 790. l.) egyik tagja, kivel e kötetben még többször találkozunk.

² Szunyogh Gáspár a l. az 52. sz. oklevél jegyzetét.

³ Viszolaj h. Trencsén megyében, Bellustól k.

⁴ 1517 szeptember 29.

⁵ Illavka h. Illavától dk.

⁶⁻⁷ A több ágra szakadt Klobusiczky-család tagjai. V. ö. *Nagy Iván* : VI. 274—75. l. és Podmaniczky-Oklt. I. 599. l.

⁸ A Nozdrowiczky-család (*Nagy Iván* : VIII. 174—180. ll.) egyik tagja, aki 1511-ben Borcsic helységben birtokos volt.

⁹ Vrsatec nem más, mint Oroszlánkő tót elnevezése. Az itt említett egyén tehát Oroszlánkői vagy Szlopnai Miklós.

¹⁰ L. az 52. sz. oklevél megfelelő számú jegyzetét.

Nicolai Marthyn nobilis Leonardy Zamoroczky¹ jobagio-
nibus in portionibus ipsorum possessionariis in pos-
sessione Kewzeclubuchycz² in eodem comitatu Trinchi-
niensi existente habitis residentibus, in eorundem
dominorum ipsorum personis inibi legitime convocatis
et presentibus, accessissent, ubi die in eodem idem
homo vestre maiestatis dicto nostro testimonio presente,
eandem totalem portionem possessionariam sepedicti
condam Johannis Korhan in predicta possessione
Ilewka habitam, simulcum cunctis consimilibus eiusdem
totalis portionis possessionarie iamnominatis utilitati-
bus et pertinentiis quibuslibet iure et ab antiquo ad
eandem spectantibus et pertinere debentibus, eisdem
dominis Johanni waywode et Georgio de Zapolya,
ipsorum heredibus et posteritatibus modo iamdicto
similiter statuissent et commisissent. Tandem eodem
die beati Michaelis modosimili ad faciem possessionis
Felsewclubuchycz in prefato comitatu Trinchiniensi
existentis, consequenterque totalem portionem pos-
sessionariam eiusdem condam Johannis Korhan in eadem
possessione habitam, vicinis et commetaneis eiusdem
in iamdicta statutione portionis ipsius condam Johan-
nis Korhan in memorata possessione Ilewka habite
nominatis inibi legitime convocatis et presentibus,
accessissent et dum ibidem die in eodem idem homo
maiestatis vestre semper dicto nostro testimonio pre-
sente, eandem totalem portionem eiusdem condam
Johannis Korhan in dicta possessione Felsewclubuchycz
habitam eisdem dominis Johanni waywode et Georgio
de Zapolya modo premissis statuere voluissent, extunc
ibidem quidam Benedictus Dworczy officialis anno-
tati domini Michaelis de Podmanyn personaliter adhe-
rendo, accinctus pugione sive biccello, eundem biccel-
lum quasi usque ad medium extrahendo nudum, in
persona eiusdem Michaelis de Podmanyn domini scilicet
sui, tam predictis, quam infrascriptis statutionibus
contradixisset, eosdemque maiestatis vestre et nostrum

¹ Ugyanaz, aki Zamárdi-néven már többször előfordult.
L. a 46. és 52. sz. okleveleket.

² Klobusic helység (Illavától d.) a középkorban három rész-
ből állott: Alsó-, Közép- és Felsőklobusicból. V. ö. Podma-
niczky-Oklt. I. 108. l.

homines ab eisdem statutionibus prohibuisset et repulisset. Quiquidem maiestatis vestre et noster homines, quia dubitassent, utrum talis repulsio iamdicta esset sufficiens et legitima vel ne, ob hoc ea non obstante in crastino die festi beati Michaelis¹ iidem maiestatis vestre et noster homines ad faciem possessionis Dworecz² vocate in pretacto comitatu Trinchiniensi existentis, consequenterque totalis portionis possessionarie eiusdem condam Johannis Korhan in eadem habite, modosimili vicinis et commetaneis eiusdem et signanter nobilibus Georgio de Borchycz,³ Francisco de eadem,⁴ Bartholomeo de Bela,⁵ Nicolao de Kamenicz⁶ et Mathia de dicta Hrabolko,⁷ inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibidem idem homo maiestatis vestre, ipso nostro testimonio presente, eandem portionem possessionariam dicti condam Johannis Korhan in ipsa possessione Dworecz habita, similiter cum cunctis consimilibus eiusdem supranominatis utilitatibus et pertinentiis iure et ab antiquo ad eandem spectantibus et pertinere debentibus, prefatis dominis Johanni et Georgio comitibus et secundum continentiam pretectarum litterarum maiestatis vestre adiudicatoriarum statuissent et commisissent. Seriem itaque premissarum executionum ad relationem dictorum maiestatis vestre et nostri hominum eiusdem maiestatis vestre personali presentie fideliter rescripsimus. Datum vigesimo secundo die postreme executionis predictarum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

¹ 1517 szeptember 30.

² Dworec h. Liborcsa helységbe olvadt bele. (*Pesti Fr.: Helységnévtár*, 55. Trencsén megye. I. 140. l.)

³ Ugyanaz, aki 1508-ban királyi ember volt. (*Podmaniczky-Okl.* I. 539.) L. az 52. sz. oklevelet is.

⁴ Borcsiczky Ferencre l. az 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ A belai Belánszky-családnak az 52. sz. oklevélben említett tagja. A család a XVI. sz. második felében Belánszky-néven említve *Rudnay Béla*: *Ujfalussyak és Rudnayak* c. mű 160. l. A családra l. *Nagy Iván*: *Pótkötet*. 124. l.

⁶ Nicolaus de Kemenicz néven az 52. sz. oklevélben fel-
említve; l. ott a megfelelő jegyzetét.

⁷ Említve a jelen oklevél egyik jegyzetében.

Kívül : Personali presentie regie maiestatis. Pro magnifico domino Michaelē de Podmanyn, in quem mortuo condām similiter magnifico domino Johanne fratre suo carnali presens causa est condēscēsa, contra spectabiles et magnificos dominos Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam partium regni Transsilvanarum et comitem Siculorum, ac Georgium de eadem Zapolya fratrem eiusdem carnalem super quadam possessionaria statutione modo introscripto facta ad tricesimum secundum diem executionis eiusdem legitime perdurantem, reproducentem statutionis et contradictionis ac repulsionis relationis par.

55.

Garamszentbenedek, 1517 januárus 27.

A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy amidőn Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbírónak ítélete értelmében Simonyi Mátyásnak és Tordameczi Miklósnak Simony nevű és a nyitrai püspökségnek Szka-csán nevű birtoka közt fekvő vívás terület birtokjoga ügyében tanúvallatást akart tartani, abban Podmaniczky István nyitrai püspök emberei megakadályozták.

Átírva Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbírónak 1517 augusztus 2-án Budán kelt oklevélében. (L. ezt a 61. sz. a.)

Serenissimo principi et domino Lodovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino ipsorum gratiosissimo conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron, orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, nos litteras viri magnifici domini comitis Petri comitis de Sancto Georgio et de Bozyn iudicis curie vestre serenitatis adiudicatorias modum et formam cuiusdam attestationis et communis inquisitionis in se exprimentes, pro parte nobilis Mathie de Symony¹ ac Nicolai de Thordamez,² in quem mortuo quondam Francisco, patre suo presens causa fuisset condēscēsa, veluti actorem contra reverendum dominum Stephanum Podmanýczky de Podme-

¹ Mathias literatus de Simony néven is említve. L. a 48., 51. sz. okleveleket.

² L. a 7., 18., 19., 51. szám alatt közzétett okleveleket.

nyn episcopum ecclesie Nittriensis, in quem per adaptionem episcopatus dicte ecclesie Nittriensis presens causa similiter esset condescensa, tamquam in causam attractum emanatas, nobisque amicabiliter loquentes et directas, ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie vestre remissas serenitati, honore et reverentia, quibus decuit recepissemus et iuxta earundem prefati domini comitis Petri comitis litterarum continentias unacum egregio Johanne de Kysthopolchan¹ homine vestro regio in dictis litteris sue magnificentie adiudicatoriis inter alios nominatim conscripto, per eandemque suam magnificentiam de curia regia vestra pro utrisque partibus ad id specialiter deputato, unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Wolffgangum presbiterum socium nostrum conventualem, similiter pro utrisque partibus ad contenta dictarum litterarum eiusdem sue magnificentie adiudicatoriarum fideliter exequenda, nostro pro testimonio fidedignum duxissemus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo ipsi octavo die festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti,² termino scilicet in prescriptis litteris annotati domini comitis Petri comitis adiudicatoriis specificato, ad facies prescriptarum terrarum arabilium litigiosarum, ubi videlicet prescripte partes ipsam communem inquisitionem de iure fieri voluissent, ibique universis vicinis et commetaneis prescripte possessionis Simony, videlicet egregiis et nobilibus dictorum comitatuum Barsiensis et Nittriensis, necnon Trinchyniensis Ladislao de Sambokryth,³ Johanne Medveczky de Bassan,⁴ Andrea de Koztholyan,⁵ Michaele de eadem,⁶ Benedicto Zewles

¹ Névszerint felemlítve az 51. számú oklevélben is. Életrajzi adatokat róla l. *Haiczl Kálmán.*: A Kistapolcsányiak. Turul, 1932. 38. s. köv. II.

² 1517 januárius 13.

³ Zsámbokréthy Lászlóra l. *Rudnay Béla*: A Zsámbokréthyek. 28—29. II.

⁴ Talán a Medveczky-családnak (*Nagy Iván*: VII. 388. s. köv. II.) a nyitramegyei Bossányon megtelepedett egyik, közelebbről nem ismert tagja.

⁵⁻⁶ A Kosztolányi-család (*Nagy Iván*: VI. 385—87.) közelebbről nem ismert tagjai. L. azonfelül a 7. és 51. számú okleveleket is.

de Kysfalw,¹ Daniele de Barchan,² Osualdo de Chalk,³ Bernhardo de eadem,⁴ aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et congregatis per predictas partes, sub onere solutionis sedecim marcarum gravis ponderis per vicecomites ac iudicis nobilium eorundem comitatum super illos, qui ad ipsam attestationem venire et ibidem testimonio veritati perhibere recusarent, auctoritate vestre serenitatis in dictis aliis litteris sue magnificentie adiudicatoriis expressatis eisdem attributa irremissibiliter exigendarum, insimul et ad unum locum convocatis et congregatis, partibusque predictis et eorundem legitimis procuratoribus presentibus, accessissent et dum ibidem in faciebus dictarum terrarum arabilium litigiosarum primo ab eisdem vicinis et commetaneis dicte possessionis Symony ceterisque nobilibus comprovincialibus prescriptorum Barsiensis, Nittriensis et Thrinchyniensis comitatum ad fidem ipsorum Deo debitam, fidelitatemque vestre serenitatis et sacro eiusdem regio diademati observandam, tacto dominice crucis signo prestitam, odio, amore, favore, timore, preceque et pretio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis Deum solum et eius iustitiam ferendo pre oculis, seorsim et singillatim, partibus predictis vel earum legitimis procuratoribus tempore huiusmodi attestationis semotis hinc et procul abiectis, more communis inquisitionis diligenter investigare voluissent de et super eo, utrum tempore in prefatis litteris adiudicatoriis dicti domini comitis latius expressatis (!), festo videlicet beati regis Stephani in anno, cuius iam duodecima instaret revolutio, transacto, preterito egregii Benedictus de Zeredahel⁵ castellanus, ac Ladislaus de Baab⁶ alias provisor curie reverendis-

¹ Kisfalú h. Nyitra megyében. Szöllös Benedek személyi adatait nem ismerjük.

² Borcsányi Dániel 1496-ban királyi ember volt. Podmaniczky-Oklt. I. 292., 294—95. ll.

³ Osvaldus de Chaltitz néven is említve. L. a 2. és 4. sz. okleveleket.

⁴ Az előbb említett Csalkai-család közelebbéről nem ismert tagja.

⁵ Személyi adatait l. az 51. sz. oklevél megfelelő jegyzetében.

⁶ V. ö. az 51. sz. oklevéllel.

simi domini Sigismundi Thwrzo episcopi ecclesie Nitt-riensis per ipsum in castro suo Nittriensi constitutus, ex speciali commissione et mandato eiusdem domini Sigismundi Thwrzo, domini scilicet ipsorum, missis et destinatis nobili Michaelae Zamaroczky de Chalad¹ officiali eiusdem domini episcopi, per ipsum in possessione sua Zkachan vocata constitutum, unacum populis et jobagionibus eiusdem domini Sigismundi episcopi, in prescriptis aliis litteris adiudicatoriis sue magnificentie latius specificatis et conscriptis, manibus armatis et potentiariis ad territorium prescripte possessionis dictorum actorum Symony vocate, in comitatu Barsiensi existentis abindeque plusquam trecentas capetias frugum ordeï, avenarum, siliginis, spelte et milii dictorum actorum scilicet jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium, minus iuste et indebite auferri recipique et ad predictam possessionem Zkachan importari, ac quo voluntati dicti domini Sigismundi episcopi placuisset, fecerint, aliaque semina et segetes eorundem actorum scilicet jobagionum ipsorum in dicta Symony commorantium idem condam dominus Sigismundus episcopus pedibus equorum conculari et anihilari, damnaque eisdem actoribus scilicet jobagionibus ipsorum plusquam mille florenorum auri inferri, prescriptasque terras arabiles intra veras metas prescripte possessionis Symony a parte septentrionali adiacentes usque ad ducenta iugera se extendentes preter omnem viam iuris pro se occupari, occupatasque ad dictam possessionem suam et dicte ecclesie sue Zkachan annecti fecerit, vel autem prenomínatus Sigismundus episcopus ante tempus prescriptum in pacifico dominio prescriptarum terrarum arabilium ad ducenta iugera se extendentium intra veras metas dicte possessionis Symony existentes extiterit essetque predictus dominus Stephanus modernus episcopus etiam de presenti, an ne, more communis inquisitionis seorsim et singillatim iuxta continentiam prescriptarum litterarum adiudicatoriarum prefati domini comitis Petri comitis in faciebus dictarum terrarum litigiosarum, testes quoslibet inquirere et examinare voluissent, ibi-

¹ L. reávonatkozólag az 51. sz. oklevelet.

que prefati actores unacum certis probis prescriptis vicinis scilicet et commetaneis dicte possessionis Symony Barsiensis, necnon Nittriensis et Thrinchyniensis comitatum nobilibus presentes et parati fuissent, tunc nobiles Johannes Assa de Assakywrth,¹ necnon Gaspar de Nadasd² et Mathias de Babyndaal³ officiales dicti domini Stephani Podmanyczky episcopi ecclesie Nittriensis cum multitudine hominum supra terras litigiosas insimul congregatis, in persona dicti domini Stephani episcopi ecclesie Nittriensis manibus armatis et potentiariis nullomodo prefatam communem inquisitionem et attestationem habere et acceptare voluissent neque permisissent, ac perturbassent. Unde prefati vestre serenitatis et noster homines dictam communem inquisitionem et attestationem exequi facere minime potuissent. Seriem igitur premissorum vestre serenitati fideliter duximus rescribere. Datum feria tertia post festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

¹ Assakürt h. Nyitra megyében. Assai János 1512-ben Nyitra megye alispánja volt. (Apponyi-Oklt. I. 418. l.) Assakürt utóbb a Ghyczy-család birtokába került. (Nagy Iván : IV. 386. s köv. II.)

² Nádasdy Gáspár a 1. a 4. sz. oklevelet.

³ L. a 49. sz. oklevelet.

56.

Buda, 1517 március 1.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podmaniczky István nyitrai püspök és a Simonyi Pál, Mihály és Zsigmond között jennforgó határperben a királyi kúria parancsára tartott tanúvallatásról szóló, eddig megtagadott oklevelet Podmaniczky István részére állítsa ki.

Eredetije, alján pecsét nyomaival, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 62. nr. 10. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Commissio propria domini regis.

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Exposuit nobis fidelis noster reverendus in Christo pater dominus Stephanus Podmaniczky episcopus ecclesie Nitriensis, qualiter superioribus temporibus inter ipsum dominum exponentem ab una, ac nobiles Paulum, Mathiam et Sigismundum de Symona (!)¹ ab altera partibus, pretextu certarum terrarum, metarumque quedam causa in curia maiestatis nostre fuisset mota. Que quidem causa per magistros prothonotarios ac curie et sedis nostre iudicarie coassessores ad quandam communem inquisitionem per vos exequendam admissa fuisset et quamvis vos eiusmodi communem inquisitionem presente homine nostro regio exequi feceritis et terminus etiam preterierit, infra quem partes iste adverse litteras a vobis super ipsam communem inquisitionem excipere debuerit, vos tamen nescitur, quibus de causis ducti, ut dicitur, ad inhibitionem partium ipsarum adversarum litteras relatorias super ipsam communem inquisitionem necessarias eidem exponenti sepius petenti usque modo dare et emanari facere non curassetis,

¹ A simonyi és varsányi Simonyi-család tagjai. (Nagy Iván: X. 202. s köv. II.)

neque curaretis etiam in presentiarum, communem iustitiam eidem in hac parte abnegando et cum eiusce-
modi littere relatorie de more et consuetudine regni
nostri non debeant cuiquam adnegari, mandamus
fidelitati vestre harum serie firmiter, quatinus acceptis
presentibus et rebus premissis modo se habentibus, nisi
aliquod aliud obsistat impedimentum, non obstante
inhibitione partium ipsarum adversarum super premissa
communi inquisitione ad fassiones dicti et vestri homi-
num, eidem domino exponenti iurium suorum ad caute-
lam litteras vestras necessarias dare et decernere modis
omnibus debeatis et teneamini. Aliud non facturi,
presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude,
in dominica Invocavit, anno Domini millesimo quin-
gentesimo decimo septimo.

57.

Buda, 1517 június 26.

*II. Lajos király Podmaniczky Mihály számára átírja
1516 július 21-én kelt oklevelét, mely a Zápolyai János
erdélyi vajda és testvére György, valamint a Podmaniczky
Mihály közt folyó perre vonatkozik.*

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva, az Orsz.
Levéltárban. Dl. 24,353.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie
etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter
spectabiles et magnificos dominos Johannem de Zapolya
comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam
partium, regni nostri Transsilvanarum et comitem
Siculorum, ac Georgium de eadem Zapolya fratrem
eiusdem carnalem, ut actores ab una, ac magnificum
Michaelem de Podmanyn, in quem mortuo magnifico
condam Johanne fratre suo carnali presens causa est
condescensa, veluti in causam attractum, partibus ab
alia in presenti termino festi nativitatis beati Johannis
baptiste proxime preteriti,¹ ad quem scilicet terminum
universe cause breves brevium pariter et transmissiona-

¹ 1517 június 24.

les regnicolarum nostrorum per maiestatem nostram generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia in iudicio fuissent exhibite, mox Nicolaus de Wezele¹ pro prefato Michaele de Podmanin cum procuratoriis litteris palatinalibus in eandem nostram personalem exurgendo presentiam paria earundem in transumpto litterarum nostrarum eidem Michaeli Podmanynczky(!) in causam attracto, per nos dari supplicavit iuris ipsius ad cautelam. Quarum tenor talis est: Ludovicus etc. (*Következik II. Lajos királynak 1516 július 21-én kelt oklevele.*)² Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transscribi et transumptum presentibusque litteris nostris patentibus inseri facientes, memorato Michaeli Podmanynczky in causam attracto iuris ipsius ad cautelam duximus concedendas communi iustitia suadente. Datum Bude tertio die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

Lecta.

Hátlapján XVI. századi trással: Paria litterarum adiudicatoriarum super communi inquisitione etc.

58.

Buda, 1517 június 26.

II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között folyó perben az utóbbi részére átírja a nyitrai káptalannak 1516 október 21-én kelt oklevelét.

Eredetije papíron, rányomott pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,828.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter spectabiles et magnificos dominos Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, waywodam partium regni Transilvanarum et comitem Siculorum

¹ A Podmaniczky-családnak idáig gyakran megnevezett ügyvédje.

² Közzétéve a 47. szám alatt.

ac Georgium de eadem Zapolya fratrem eiusdem carnalem, ut actores ab una, ac magnificum similiter dominum Michaellem de Podmanin, in quem mortuo condamnato Johanne fratre suo carnali presens causa est condescensa, veluti in causam attractum ab alia partibus, in presenti termino festi nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti,¹ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum breves brevium ac transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia mota et vertente, quedam littere honorabilis capituli ecclesie Nitriensis relatorie in papiro clause confecte per Benedictum Balassa de Felchuth² legitimum procuratorem dictorum actorum coram dicta nostra personali presentia in iudicio fuissent exhibite, mox Mathias de Babyndal³ pro prefato magnifico Michaelle de Podmanyn in causam attracto cum procuratoriis litteris palatinalibus eandem nostram personalem exurgendo in presentiam, paria earundem litterarum in transsumpto litterarum nostrarum eidem in causam attracto per nos dari supplicavit iuris sui ad cautelam, quarum tenor is est: Serenissimo principi etc. (*Következik a nyitrai káptalanak 1516 október 21-én a királynak szóló jelentése.*)⁴ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transscribi et transsumpti, presentibusque litteris nostris patentibus inseri facientes, memorato Michaeli de Podmanyn in causam attracto iuris sui ad cautelam duximus concedendas. Datum Bude tertio die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

Lecta.

Háttapján XVI. századi írással: Transsumptum iudiciale restatutionalium super Werteser, Zalwse, Zazkale, Zakowcze et Ilewka cum repulsione.

¹ 1517 június 24.

² A peres iratokban gyakran szereplő személy. L. pl. a 49. sz. okl.

³ L. az 55. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Közzétéve az 54. sz. alatt.

59.

Buda, 1517 július 4.

II. Lajos király a Podmaniczky Mihály és a Zápolyai János és György között folyó és bírói ítélettel lezárt birtokperben, melynek értelmében a Zápolyaiakat be is vezették a peres birtokokba, Podmaniczky részére perújítást engedvén, meghagyja a királyi kúria bírónak, hogy újabb határnapot tűzzenek ki.

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dipl. 22,938.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris reverendissimo in Christo patri et domino domino Thome titulati Sancti Martini in montibus sacrosancte Romane ecclesie presbitero cardinali Strigoniensi, patriarche Constantinopolitano, summo et secretario cancellario nostro,¹ item spectabilibus et magnificis Emerico de Peren comiti perpetuo comitatus Abawywariensis, dicti regni nostri Hungarie palatino, iudicique Comanorum nostrorum, ac comiti Petro comiti de Sancto Georgio et de Bozyn iudici curie nostre,² necnon egregiis magistro Stephano Werbewczy personalis presentie nostre locumtenenti, ac magistris prothonotariis curie sedisque nostre iudicarie iuratis coassessoribus, vestrisque in iudicatu vicegerentibus salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, qualiter in termino celebrationis brevium iudiciorum festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti,³ ad quem scilicet terminum universe cause breves necnon breves brevium et transmissionales regnicolarum nostrorum de consilio dominorum prelatorum et baronum nostrorum per nos generaliter fuerant

¹ Bakócz Tamás esztergomi bíbornok-érsek.

² *Jedlicska Pál* (Kiskárpáti emlékek I. 11. l.) szerint 1516-ban halt el; ez az állítás arra helyesbítendő, hogy Péter gróf 1517-ben halt el. (*Ila Bálint* : A Szentgyörgyi és Bazini grófok birtokainak kialakulása. Turul, 1927. 60. l.)

³ 1516 július 25.

prorogate, inter ipsum exponentem ab una, parte vero ab altera spectabiles et magnificos Johannem de Zapolya comitem perpetuum terre Scepusiensis, wayuodam partium regni nostri Transsilvanarum et Sicularum nostrorum comitem et Georgium de eadem Zapolya fratrem ipsius carnalem ratione et pretextu totalium portionum possessionariarum nobilis quondam Johannis, filii olim Ladislai Korhan de Felsewklwbwchycz in possessionibus Wertheser, Zalwse, Zazkale et Zakawcze, necnon Ilewka vocatis, omnino in comitatu Trinchiniensi existentibus habitarum, coram nostra personali presentia quedam causa fuisset mota, in qua quidem causa ex eo, quod procurator eiusdem exponentis certas rationes, allegationesque et responsionesque, que in materia ipsius cause necessario fieri debuissent, maxime in relevamen iuris eiusdem exponentis dicere et facere, proponereque ex sua simplicitate omisisset, portiones possessionarie antedictae in predictis possessionibus habite, per dictam nostram personalem presentiam memoratis Johanni Wayuode et Georgio de dicta Zapolya adiudicate et superinde littere etiam nostre adiudicatorie emanate extitissent, vigore quarum iidem Johannes wayuoda et Georgius de Zapolya per nostrum regium et capituli ecclesie Nitriensis homines in dominium prescriptarum portionum possessionariarum nisi in persona eiusdem exponentis superinde quedam repulsio facta fuisset, sese statui fecissent, cum tamen si prefatus procurator annotati exponentis illas [ratio]nes, allegationes et responsiones, atque exceptiones, quas in relevamen iurium eiusdem exponentis facere, dicereque et allegare debuisset, iuxta informationem per ipsum exponentem sibi traditam exprimere et declarare non ommisisset, sperasset se idem exponens causa in premissa contra prefatos Johannem wayuodam et Georgium de Zapolya de facili defendere potuisse, posseque speraret etiam de presenti. Supplicatum itaque extitit maiestati nostre in persona eiusdem exponentis humiliter, ut nos superinde eidem de condigno iuris remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui huiusmodi casus nocivos cunctorum subditorum nostrorum in processu iuridico contingentes per opportuna remedia in melius reformare

soliti sumus et ad hoc de iure etiam et approbata eiusdem regni nostri Hungarie consuetudine admittimur, accepta et admissa supplicatione eiusdem exponentis nobis superinde oblata, id eidem gratiose duximus annuendum et concedendum, immo annuimus et concedimus presentium per vigorem, ut ipse, non obstante priori adiudicatione sive iudiciaria deliberatione dicte personalis presentie nostre, ac processibus exinde secutis, litterisque adiudicatoriis superinde confectis causa in premissa, contra prefatos Johannem wayuodam ac Georgium de Zapolya coram eadem nostra personali presentia in presenti termino celebrationis brevis brevium iudiciorum festi nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti¹ novum iudicium recipere, necnon rationes, allegationesque et responsiones ac exceptiones de novo et exnuo (!) dicere, allegareque et proponere valeat, atque possit. Quocirca fidelitatibus vestris harum serie firmiter precipiendo committimus et mandamus, quatinus acceptis presentibus, partibus utrisque aut earundem legitimis procuratoribus ad unum certum et brevem terminum dicte sedis nostre iudicarie vestri in presentiam convocatis, causam premissam partes inter easdem previa ratione motam et vertentem rursus vestri in presentiam assumere atque eandem iuxta novas propositiones, allegationesque et responsiones sed et exceptiones partium earundem de novo et exnuo (!) revidere, adiudicareque, et quod iudicialiter decreveritis, debite etiam executioni demandari facere debeatis et teneamini iustitia mediante. Secus non facturi, presentibus perlectis exhibenti restituti. Datum Bude, sabbato proximo post festum visitationis beatissime virginis Marie, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

Relatio magnifici domini Johannis Pethew² magistri curie regie.

A lap alsó jobb sarkában : Relatio magnifici d. Johannis Pethew etc. N. Bachiensis.³

¹ 1517 június 24.

² Gersei Pethő János, II. Ulászló alatt a királyné főajtónálló-mestere, később főudvarmester volt. (*Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 39., 41. és II. Lajos udvartartása. 48—49. ll.)

³ Bácsi Miklós. (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 25—42).

60.

Buda, 1517 július 13.

II. Lajos király a Csalafi Horváth Péter, valamint a Podmaniczky Mihály és Tótselymesi Tárczay György és János özvegye között az utóbbiak által állítólag elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben Podmaniczky Mihályt a turóci konventnél harmadmagával leteendő esküre ítéli.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett zárópecsét és pecsétfő töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,943.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Boemie etc. damus pro memoria, quod Mathias de Symoni¹ pro egregio Petro Horwath de Chalafi² cum procuratoriis litteris conventus ecclesie de Juxtagron iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum ac preceptoriarum et capituli ecclesie Budensis exhibitoriarum et amonitoriarum in presenti termino festi natiuitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti,³ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum breves brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, in figura iudicii nostre personalis presentie comparendo contra egregios Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, ac Georgium Tharczay de Thothselmes,⁴ necnon generosam dominam Saram, relictam condam Johannis similiter Tharczay de prefata Thothselmes⁵ proposuit eomodo, quomodo circa festum

¹ L. a 48., 51. és 55. sz. okleveleket.

² II. Lajos király tanácsosai közt találjuk gyurkóci Csalovich Horváth Pált 1526-ban, aki később óvári várnagy volt (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 39. és 105. ll.), nem lehetetlen, hogy a Csalovics név magyar alakja a Csalafi.

³ 1517 június 24.

⁴ Tótselymes ma Tolcsemes-pusztá Kisszeben m. Sáros megyében. A Tárczay-család a Tarkövi-családból ágazott ki a XIV. században. (*Csánki* : I. 328.) Az itt említett György fia volt Jánosnak (*Nagy Iván* : XI. 45. l.).

⁵ Tárczay János a XVI. század elején a székelvek ispánja volt és 1505-ben a hunyadmegyei Aldiód városát kapta adományban; 1508-ban Aldiód helyett Ónod várát kapta II. Ulászlótól. (*Csánki* : V. 54—55. l.) Felesége iktari Bethlen Domokos leánya, Sára volt. (*Nagy Iván* : XI. 45. l.)

beate Marie Magdalene, cuius iam quarta preterisset revolutio, transactum,¹ nobilis Andreas de Banocz² ex speciali commissione et mandato prefatorum Michaelis Podmanyczky, Georgii Tharczay et domine Sare armatis et potentiariis manibus in et ad domum et curiam nobilitarem prefati actoris in portione sua possessionaria emptitia, in possessione Beel³ vocata in comitatu Zempliniensi existenti habita, situatas, irruisset, ibique domum in eandem subintrando, quamplurimas fruges ipsius actoris domo in eadem repositas et collocatas et alias universas res protunc ibidem repertas exportasset et quo sue placuisset voluntati, fecisset potentia, iis minime contentus, tempore in eodem idem Andreas Banoczy similiter ex propria commissione et mandato prefatorum Michaelis Podmanyczky, Georgii Tharczay et domine Sare, assumptis secum predictis hominibus et familiaribus prefatorum Michaelis Podmanyczky, Georgii Tharczay et domine Sare, consimiliter armatis et potentiariis manibus ad quasdam portiones possessionarias eiusdem actoris in possessionibus Beel predicta, ac Agard,⁴ Leanwar,⁵ Damocz⁶ et Kaarad⁷ vocatis, omnino in dicto comitatu Zempleniensi existentibus habitas hostili cum impetu veniendo, ubi taxam seu contributionem paterne maiestatis et ipsius actoris de medio providorum Mathie Heges, Ladislai Chethew, Stephani Thar, Michaelis Hegyes in Beel et aliorum jobagionum suorum portionibus possessionariis in predictis commorantium provenire debentem, universas insuper novas frugum et bladorum de frugibus et bladis in territorio predictarum portionum possessionariarum, possessionibus in predictis habitarum procreatis, de medio eorundem jobagionum eiusdem actoris eidem actori consimiliter prove-

¹ 1512 július 22.

² Bánóc h. Zemplén megyében, Nagymihály és Terebes közt. A Bánóczi-családra l. *Nagy Iván* : I. 175—76. és Pótkötet 71—72. ll.

³ Bély h. Lelesz m. délre, Zemplén vármegyében.

⁴ Agárd h. Királyhelmetől dk.

⁵ Leányvár h. u. o. a Tisza-folyó partján.

⁶ Dámóc h. Királyhelmetől dk.

⁷ Karád h. Sárospataktól dk., a Tisza-folyó mellett.

nire debentibus, exegisset et recepisset, ac insuper predictos jobagiones eiusdem actoris captivasset, captosquè quousque voluisset, in sua captivitate conservasset, quosdam vero Mathiam Horvath et Fabianum familiarem eiusdem actoris in dicta portione eiusdem possessionaria in prefata possessione Beel habita, in domo scilicet prefati Mathie protunc repertos, via iuris sine omni consimiliter captivasset, captosque ad predictam portionem possessionariam prefatorum Georgii Tharczay et domine Sare in dicta possessione Gaalczec¹ in prenarrato comitatu Zempliniensi existenti habitam induxisset, ibique eosdem Mathiam Horvath et Fabianum prefatis Michaeli Podmanyczky et domine Sare presentasset et tandem ibidem in ipsorum captivitate, quousque ipsorum placuisset voluntati, conservari fecisset, in quibus eidem actori, dempta facti potentiarii illatione et perpetratione plusquam quingentorum florenorum auri dampna irrogassent, potentia mediante, in preiudicium et dampnum prefati actoris valdemagnum; et hec sic facta fore exhibitione unius littere prefati capituli ecclesie Budensis exhibitore et amonitorie vires trium litterarum inquisitionalium representantis paterne maiestati ad suum litteratorium mandatum rescripte comprobando, eidem actori ex parte memoratorum in causam attractorum per nos in premissis iudicium et iustitiam supplicavit elargiri. Quo audito Mathias de Babyndal² pro prefato Michaeli Podmaniczky in causam attracto cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Nitriensis respondit ex adverso, quod idem Michael in causam attractus in totali premissa actione et acquisitione dicti actoris innocens esset penitus et immunis et in eo in signum innocentie et immunitatis sue eundem in causam attractum iuramento dicti actoris iuxta huius regni nostri consuetudinem ad caput ipsius in causam attracti prestandum benivole submittebat et quia memoratus procurator dicti actoris in persona eiusdem prescriptum iuramentum ad caput prenotati in causam attracti per eundem actorem prestandum non acceptabat, sed

¹ A mai Gálszécs h. Sátorajjáújhelytől é.

² L. az 58. sz. oklevél jegyzetét.

eidem per nos in premissis aliud iudicium et iustitiam preberi supplicabat : Pro eo nos his perceptis iudicantes commisimus eo modo, ut annotatus Michael Podmanyczky in causam attractus tertio se nobilibus quintodecimo die festi beati Michaelis archangeli nunc venturi¹ coram conventu ecclesie de Thwroc super eo, quod idem in causam attractus in totali premissa actione et acquisitione dicti actoris innocens esset penitus et immunis, sacramentum prestare et tandem huiusmodi iuramentalis depositionis seriem partes in litteris dicti conventus ecclesie de Thwroc ad tricesimum secundum diem a die huiusmodi iuramentalis depositionis dicte nostre personali presentie reportari teneantur. Datum Bude vigesimo die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

Kivül : Super iuramento. Pro egregio Michael Podmanyczky de Podmanyn contra egregium Petrum Horwath de Chalafy per eundem Michaellem Podmanyczky tertio se nobilibus quintodecimo die festi beati Michaelis archangeli nunc venturi² coram conventu ecclesie de Thwroc modo introscripto fiendo memorialis, cuius series ad terminum introscriptum legitime perdurandum per partes in litteris memorati conventus ecclesie de Thwroc, ut fuerit expediens, est reportanda ad iudicem.

A háttal alján : Lecta per magistrum Michaellem Belleyny.³

Alatta : Per Michaellem.⁴

¹ 1517 október 13.

² 1517 október 13.

³ L. a 49. sz. oklevél jegyzetét. Bellyéni Mihály fia, vagy legalább is vérrokona volt az idáig többször említett Albertnek.

⁴ L. a 46. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

61.

Buda, 1517 augusztus 2.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás és Tordameczi Miklós, valamint a Podmaniczky István nyitrai püspök között folyó perben átírja a garamszentbenedeki konventnek 1517 január 27-én kelt oklevelét.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecséttel, a Simonyi-családnak a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött levéltárában.

Nos comes Petrus comes de Sancto Georgio et de Bozyn iudex curie serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in quadam causa inter nobiles Mathiam de Symony,¹ ac Nicolaum de Thordamez,² in quem mortuo condam patre suo presens causa est condescensa, veluti actores ab una, ac reverendissimum dominum Stephanum episcopum ecclesie Nittriensis, veluti in causam attractum partibus ex altera, in presenti termino celebrationis brevium iudiciorum festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti³, ad quem scilicet terminum universe cause breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales per prefatum dominum nostrum regem generaliter fuerant prorogate, coram nobis mota et vertente, per Nicolaum de Wezele procuratorem dictorum actorum quedam littere⁴ Sancti Benedicti de Juxtagron relatorie super quadam communi inquisitione in papiro clause confecte coram nobis in iudicio fuissent exhibite et presentate. Mox Mathias de Babyndal pro prefato domino Stephano episcopo actore cum procuratoriis litteris eiusdem⁵ paria earundem in transsumpto litterarum nostrarum per nos eidem dari petiit iuris ipsius ad cautelam,

¹ L. a 60. sz. oklevelet.

² L. az 55. sz. oklevelet.

³ Július 25.

⁴ Kimaradt: conventus monasterii.

⁵ T. i. ecclesie.

quarum tenor talis est: Serenissimo principi stb. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró parancsára 1517 január 27-én kelt jelentése.*)¹ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transscribi et transsumi, litterisque nostris patentibus inseri facientes, memorato domino Stephano Podmaniczky episcopo ecclesie prescripte Nittriensis duximus dandas, iuris ipsius ad cautelam. Datum Bude nono die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

62.

Garamszentbenedek, 1517 augusztus 22.

Csulai János garamszentbenedeki apát bizonyítja, hogy II. Lajos király ítéletlevele értelmében Zápolyai Jánost és testvérét Györgyöt Podmaniczky Mihály ellenében bevezette néhai Felsőklobusici Korhán János trencsénmegyei birtokaiba.

Eredeti bejegyzés a garamszentbenedeki konvent levéltárában.
Prot. nr. 1. fol. 14.

Nos Johannes de Chwla abbas² et conventus monasterii sancti Benedicti de Juxtagron memorie commendamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. modum et formam cuiusdam iudicarie deliberationis ac iudicationis et iterate executionis in se exprimentes, pro parte spectabilium et magnificorum dominorum Johannis de Zapolya comitis perpetui terre Scepusiensis, ac wayuode partium regni Transsilvanarum et Siculorum comitis etc. ac Georgii de eadem Zapolya fratris eiusdem carnalis, ut actorum contra et adversus magnificum Michaellem Podmanyczky de Podmanyn veluti in causam attractum, Bude

¹ Közzétéve az 55. sz. alatt.

² Talán a hunyadmegyei Csulai-család (*Csánki* : V. 170—172. l.) egyik tagja. L. azonfelül *Nagy Iván* : III. 185. l.

vigesimo die festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti,¹ ad quem scilicet terminum universe cause breves brevium iudiciorum generaliter tunc fuerant prorogate, celebratarum confectas et emanatas nobisque loquentes et directas, honore et reverentia, quibus decuit, recepimus et iuxta earundem continentiam eiusdem domini nostri regis in omnibus, ut teneretur obediens, unacum nobili Leonardo de Samarowch,² homine eiusdem domini nostri regis de curia sua regia ad id per ipsum dominum nostrum regem specialiter transmissio, in eisdem litteris regiis adiudicatoriis nominatim expresso, nostrum hominem, videlicet fratrem Wolffgangum presbiterum et priorem, sociumque nostrum conventualem ad ea, que in dictis litteris prefati domini nostri regis adiudicatoriis continentur, fideliter exequenda et peragenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt eo modo, quod primo ipsi die dominico proximo ante festum beate Marie virginis de nive proxime preteritum³ ad facies possessionis Felsewklobwchych ac Ilawka et Dworecz, tandem feria secunda proxima et immediate sequente⁴ ad faciem possessionis Zalwse et Werthezer, ac prediorum Zaskale et Zakawgye omnino in comitatu Trinchiniensi existentium et adiacentium, consequenterque portionum possessionariarum nobilis condam Johannis, filii olim Ladislai Korhan de Felsewklobwchycz in eisdem habitatum portionum, ut puta ipsum condam Johannem Korchan precise tangentium et concernentium et pre manus manibus (!) dicti Michaelis Podmanyczky in causam attracti tunc existentium vicinisque et commetaneis earundem universis et presertim nobilibus Martino Sandor de Zlawnychya,⁵ Nicolao de Kamenycz,⁶ Mathia et Ladislao de

¹ 1517 július 13.

² Ugyanaz, aki Zamárdi néven többször szerepelt már a Podmaniczkyakkal kapcsolatban. L. az 54. sz. oklevél jegyzetét.

³ 1517 augusztus 2.

⁴ 1517 augusztus 3.

⁵ Szlavnicai Sándor Márton 1508-ban királyi emberként szerepelt. (Podmaniczky-Oklt. I. 539. l.)

⁶ L. az 54. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

Alsoklobwchicz,¹ Adam de Prwska,² Georgio et Francisco de Borchycz,³ Johanne de Bohwnycz,⁴ Nicolao de Pwkow,⁵ altero Johanne de Hlynyc⁶ et Benedicto de Nozdrowycz⁷ inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique idem homo dicti domini nostri regis, antelato nostro testimonio presente, easdem portiones possessionarias in dictis possessionibus habitas: Felsewklobwchycz, Ilewka, Dworecz, Zalwse et Werthezer, ac prediis Zazkale et Zakawcze habitas, prefatis dominis Johanni waywode et Georgio comitibus actoribus, simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuscumque ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus iuxta primariam iudiciariam deliberationem litterarumque adiudicatoriarum eiusdem domini nostri regis exinde confectarum continentiam, iure ipsis incumbenti statuissent perpetuo possidendas, contradictione prefati Michaelis Podmanyczky in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Quas in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis presentes in specie fuerint reportate. Datum vigesimo die diei executionis prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

¹ Az Alsóklobusiczkyakra l. Nagy Iván : VI. 274—75. l. és Podmaniczky-Oklt. I. 108. l.

² L. az 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

³ Mindkettőre l. az 52. sz. oklevél jegyzeteit.

⁴ Bohuniczky Jánosra (1491—1508 közt) l. a Podmaniczky-Oklt. I. 361—63., 544—45. ll.

⁵ Valószínűleg a Puchói Marczibányi-család tagja; tudvalevő, hogy a Marczibányiakat eredetileg Puchóiaknak nevezték. (Nagy Iván : VII. 294—95. ll.) Az itt szereplő Miklós személyi adatait nem ismerjük.

⁶ 1513-ban is említve. L. a 34. sz. oklevelet.

⁷ A Nozdrowiczky-család (Nagy Iván : VIII. 174—180. ll.) egyik tagja. L. az 52. sz. oklevelet is.

63.

Buda, 1517 augusztus 27.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspök és Podmaniczky Mihály főkamarászmester részére írja át a Bán városra és az Ugróc várhoz tartozó Feketeerdőre és egyéb erdőkre vonatkozó iktatóleveleket.

Átírva a nyitrai káptalannak 1517 szept. 17-én kelt oklevelében.
(L. a. 64. sz. a.)

64.

Nyitra, 1517 szeptember 17.

A nyitrai káptalan II. Lajos királynak 1517 augusztus 27-én Budán kelt parancsára Podmaniczky István nyitrai püspök és Podmaniczky Mihály királyi főkamarászmester részére átírja Zápolyai István nádornak 1496 március 27-én Bajmócon kelt, Bán városnak, az Ugróc várhoz tartozó Feketeerdőnek és egyéb erdőknek birtokára vonatkozó beiktató oklevelét.

Átírva a nyitrai káptalannak 1519 február 6-án kelt oklevelében. (L. ezt a 82. sz. a.)

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie ac Bohemie etc. requisitorias, nobis preceptorie sonantes et directas, honore, quo decuit, excepimus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis fidelium nostrorum reverendi in Christo patris domini Stephani Podmanyczky de Podmanyn episcopi ecclesie Nitriensis, ac magnifici Michaelis similiter Podmaniczky cubiculariorum (magistri)

nostri ac capitanei aulicorum nostrorum,¹ quomodo quedam littere statutorie, factum ut puta oppidi ipsorum exponentium Baan nuncupati,² necnon cuiusdam silve magne Fekethe Erdew vocate³ aliarumque silvarum usualium olim ad castrum Wgrogh vocatum⁴ in comitatu Trynchiensi habitum pertinentium tangentes et concernentes, in sacristia sive conservatorio dicte ecclesie vestre more solito reposite essent et locata haberentur, quarum paribus iidem exponentes pro uberiori iurium suorum cautela et defensione plurimum essent necessarii, ideo fidelitati vestre harum serie firmiter precipientes mandamus, quatenus acceptis⁵ praescriptas litteras statutorias factum, ut premittitur, dicti oppidi Baan ac silve magne vulgo Fekethe Erdew vocate, aliarumque silvarum usualium dictorum exponentium tangentes et concernentes, in dicta sacristia sive conservatorio dicte ecclesie vestre diligenter requirere et reinveniri, requisitarum et reinventarum paria, nisi aliquod legitimum obsistat impedimentum, in forma debita sub sigillo vestro capitulari eisdem exponentibus pro uberiori iurium suorum cautela et defensioni extradare et emanari facere modis omnibus debeatis et teneamini, caventes tamen, ne fraus aut dolus in hac parte eveniat aliqualis. Secus non facturi. Datum Bude, feria quinta proxima post festum beati Bartholomei apostoli,⁶ anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

Nos igitur mandatis prefati domini nostri regis aquiescentes, prescriptas litteras statutorias in conservatorio predictae ecclesie nostre perquiri facientes⁷ et reperimus hunc tenorem continentes: Amicis suis stb.
(*Következik Zápolyai István nádornak 1496 március*

¹ Podmaniczky Mihály emelkedésének bizonyosságai.

² Bán város, mely a Podmaniczky-család birtokában volt 1466 óta. (Podmaniczky-Oklt. I. k. XXXIX. I. és I. 64—66.)

³ A Fekete-erdőre vonatkozólag I. a Podmaniczky-Oklt. I. 236. l. jegyzet.

⁴ Ugróc, a későbbi Zay-Ugróc vára; Trencsén vm.

⁵ Kimaradt: presentibus.

⁶ 1517 augusztus 27.

⁷ Az átiratból néhány szó minden valószínűség szerint kimaradt.

27-én Bajmócon kelt iktatóparancsa.)¹ Nos igitur ad predictum litteratorium mandatum annotati domini nostri regis presentes litteras nostras super premissa executione statutionis antedictis exponentibus duximus concedendas. Datum feria quinta proxima post festum Exaltationis sancte Crucis, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo.

65.

H. n. 1517.

Gergelylaki Buzlay Mózes királyi főudbarmesternek végrendelete.

Egyszerű, egykorú másolata füzetalakban, az Orsz. Levéltárban.
Dl. 22,994.

In nomine Domini amen. Anno eiusdem millesimo quingentesimo decimo septimo.

Ego Moises Bwzlay de Gergellaka² magister curie regie Maiestatís etc. tale facio testamentum.

Item. Quod ante omnia profiteor me esse verum Christianum et teneo meam fidem, sicut sancta mater ecclesia tenet et cum gratia Dei volo mori, sicut bonus et verus Christianus in fide catholica.

¹ Közzétéve a Podmaniczky-Oklt. I. 269—271. II.

² Gergelylaki Buzlay Mózes családja (*Nagy Iván*: II. 278—79. II.) a XV. század derekán emelkedett magasabbra, amikor Buzlay László 1459-ben kir. főlovászmester lett. (*Szerémi—Ernyey*: i. m. 296. I.) Az itt végrendelkező Mózes 1500 körül a királyi tanácsnak volt a tagja (Podmaniczky-Oklt. I. 348. I.), ugyanabban az évben főudbarmester és főajtónállómester lett. (Podmaniczky-Oklt. I. 402. és *Fógel J.*: II. Ulászló udvartartása. 59—60. II.) 1505-ben Tolna megye főispánjaként említik. (Podmaniczky-Oklt. I. 458. I.) II. Lajos korában is főudbarmester maradt. (*Fógel J.*: II. Lajos udvartartása, 48. I.) Felesége Podmaniczky Lászlónak a leánya, Anna volt. (Podmaniczky-Oklt. I. 191. I.) A házasságból László nevű fia és Katalin nevű leánya származott. (Podmaniczky-Oklt. I. 191. és 449. II.) Katalin ecsedi Báthory Györgynek, a nádor öccsének, aki 1505 óta királyi főlovászmester, majd somogymegyei főispán volt (*Wertner Mór*: A Báthoryak családi történetéhez. Turul, 1900. 13. I.), lett a felesége. Buzlay Mózes nagy vagyongyűjtő volt.

Item. Primitus et ante omnia solvant debitoribus meis et mercenariis, quos inveniunt, quod obligor eis.

Item. Quod solvant omnibus aliis familiaribus meis et precipue adolescentibus, quos a pueritia vel infantia tenui et nutriti secundum eorum merita. Quia maioribus familiaribus meis, meo vidente non multum obligor, nam ipsis fui bonus dominus, quousque mihi servierunt.

Item. Consort mea charissima¹ procuret medio bonorum familiarium meorum maritare ancillas suas secundum eorum merita et det eis omnia necessaria, sicut dedit illis, quas maritavit secundum hoc, qualem fortunam dabit ipsis Deus.

Item. Quando nepotes mei erunt in tanta etate, quod sciunt tenere bona eorum paterna,² dent ad manus eorum omnia bona ipsorum. Et quia per tot annos tenui et non potui ipsis colligere tantas pecunias de bonis patris ipsorum,³ licet certe meo posse melioravi et amplificavi omnia bona ipsorum et domum eorum totaliter desertam, quasi a fundamento edificari feci et ecclesiam similiter ipsorum de Zemes,⁴ quam pater eorum desolaverat, quod omnes vicini eorum sciunt, pulchre edificari et maiorari feci et ipse exposuerat aliquot centum florenos ecclesie de eadem Zemes et debebat illam facere laborari, quia ego ad illam ecclesiam nichil agere habui, ex quo illa possessio non in meis, sed in suis manibus fuit a multis annis et ad scitum meum post mortem patris nostri nunquam unum denarium pro defensione iurium bonorum nostrorum nos equaliter concernentium exposuit, sed ego solus exposui.

¹ A már említett Podmaniczky Anna, akivel 1486 előtt lépett házasságra. Ebben az esztendőben már említik Katalin nevű leányát. (Podmaniczky-Oklt. I. 191. l.)

² Minthogy Báthory Györgynek és Buzlay Katalinnak házasságából gyermekek nem származtak (*Nagy Iván* : I. 229. és Turul. 1900. 13. l.) s ügylátszik, Buzlay Mózes fiának, Lászlónak sem maradtak utódai (*Nagy Iván* : II. 279.), itt csak Buzlay Mózes Miklós nevű testvérének fiáról lehet szó. (A család Podmaniczky-Oklt. I. 449.)

³ A már említett Buzlay Miklós.

⁴ Valószínűleg a mai Pusztaszemes, Karádtól ék. Somogy megyében. (*Csánki* : II. 642—43. ll.)

Item. Lego ipsis quingentos florenos	fl. V ^c
Decem cuppas equales sine floribus	X.
Unum lavatorium magnum cum pelvi	I.
Octo scutellas	VIII.
Octo discos	VIII.
Duodecim coclearia	XII.

Item. Lego ipsis possessiones utrasqua Zanas,¹ ita tamen, ut si filia mea charissima quid iuris habet in bonis aviticis, secundum iura reddant ei.

Item. Possessionem Zyl² lego consorti mee unacum filia mea usque ad vitam ipsorum, ita, quod si ipsas mori contigerit, habeant nepotes mei.

Item. Castrum Symonthornya³ et omnia alia bona mea mobilia et immobilia lego in manus consortis mee charissimae⁴ cum omnibus suis pertinentiis, ita tamen, quod si marito filie mee⁵ mori contigerit, extunc maneant in castro equaliter cum matre sua, si quando vult. Si autem filia mea amantissima ad alia vota ire voluerit, tunc mater sua det sibi vel in pecuniis, vel in argenteriiis mille florenos, cuppas equales decem, sine floribus et unum lavatorium, quod dederat dominus palatinus cum pelvi.

Item. Si consorti mee carissime mori contigerit, tunc teneat et gubernet filia mea castrum et omnia bona mea mobilia et immobilia et omnes hereditates meas cum consilio bonorum et fidelium servitorum meorum, ita tamen, si vidua remanere voluerit, alias fideles servitores mei teneant et gubernent omnia bona mea usque ad maritacionem neptis mee.

Item. Bona domini Podmanyczky⁶ et etiam possessiones ipsius manuteneat et conservet consors mea

¹ Ma Szanács néven puszta Somogy vármegyében Szil mellett. (*Csánki* : III. 449—50. ll.)

² Szil h. Somogy megyében, Kaposújtórtól ék. Tolna megye határszélén. (*Csánki* : III. 412.)

³ Simontornyára l. *Csánki* : III. 405—406. és 410—411. ll. A vár birtoklására l. a Podmaniczky-Oklt. I. 447—49. és 458—59. ll.

⁴ A már említett Podmaniczky Anna.

⁵ A szintén már említett ecsedi Báthory György.

⁶ V. ö. errevonatkozólag a Podmaniczky-Oklt. I. 191—192. ll. és a következő (66. sz.) oklevelet.

charissima usque ad voluntatem regie maiestatis et dominorum, ita tamen, quod ex voluntate regie maiestatis et dominorum omnia bona et res ipsius domini Podmanyczky, quas consors mea charissima habet, in manibus suis reddat.

Item. Si in bonis condam domini Podmanyczky de fructibus villarum aliquid exposuissem, illud quod non debuisssem exponere, ponant rationem et de bonis meis solvant ei, ita tamen, quod anuatim resciant in omnibus villis suis, quod pro anima illius exposui et etiam a consorte mea et quid etiam debitoribus suis solvi de bonis ipsius.

Item. Spero in Deum, quod Deus dabit cito bonam fortunam domine relictæ condam filii mei carissimi¹ bone memorie et faciant pulcras nuptias ei et cum honore reddant marito suo cum omnibus rebus suis a patre suo portatis et etiam hic apud nos ei datis et supra hoc faciant sibi unam subam deauratam et unum colanum de auro ponderantem centum florenos et faciant ei facere ad suas scutellas unam scutellam talem, quales ipsa habet et cuppas simplices duas sine illis, quas portavit a patre suo.

Item. Si bene recorder, habeo in toto cuppas magnas et parvas

LXXX.

Scutellas magnas sedecim

XVI.

Scutellas parvas modo Italarum factas octo.

Discos viginti octo

XXVIII.

Amforas magnas duas

II.

Amforas mediocres quatuor

III.

Amforas parvas duas

II.

Quinque lavatoria cum pelvi

V.

Unum magnum salis conservatorium cum corallis et linguis draconum.

Quatuor parva salis conservatoria

III.

Quinque cheze²

V.

¹ Ez az adat mutatja, hogy Buzlay László 1517 előtt már elhalt, nós volt, de gyermekei nem maradtak. Felesége nevét nem ismerjük.

² Csésze. L. erre *Szamola—Zolnai*: Magyar-Oklevél-szótár 126. l.

Sedecim bifurcas vulgo wyllakath¹ aut plures XVI.

Quindécim coclearia XV.

Et etiam alia coclearia simulcum illis usque ad octoginta LXXX.

Item. Quod istis omnibus premissis et suprascriptis si necesse erit, vendant et solvant illis, quibus quid et quantum legavi, sed spero in Deum, quod non erit necesse, quia Regia Maiestas tantum obligatur mihi, quod bene poterunt solvere.

Item. Habeo multa purpura deaurata et non deaurata et omnia vestimenta mea et filii mei carissimi et unam catenam, que ponderat mille et quingentos florenos.

Item. Habeo jocalia.

Anulos.

Tapeta magna.

Tapeta parva.

Aulea maiora vulgo karpythokath.²

Aulea minora.

Aulea ad sedes valentia.

Et ista omnia vendant, si necesse erit et exponant pro necessitate monasterii.

Item. Ad ecclesiam et magnum altar dent tapetha magna IIII.

De thapetis parvis ad quodlibet altar tapeta II.

De auleis, quantum necesse erit ad ecclesiam.

Item. Omnia argenteria ecclesie, que feci fieri, dent cum registro ad monasterium, quando perficietur.

Item. Amore Dei festinent perficere monasterium et introportare fratres.

Item. Quid volui dare fratribus, super hoc habent litteras et omnia reddant eis. Et quando introportabunt fratres, teneant usque ad unum annum, si quid eis necesse fuerit.

Item. Habeo ex gratia Dei multas pecudes et pecora, oves et equaces. Illa omnia, que fuerunt fratris mei et si quid etiam multiplicati sunt, reddant nepotibus meis. De aliis vendant, si opus fuerit pro necessitate monasterii.

¹ Villa. L. erre *Szamota*—*Zolnai* : i. m. 1092. l.

² Kárpit. L. *Szamota*—*Zolnai* : 459.

Item. Omnes casulas et cruces et cingulos, vulgo mayczokath¹ dent ad ecclesiam.

Item. Habeo perlas vulgo gengeketh² et si non erunt multum necessarie ad ecclesiam, servent nepti mee.

Item. A monialibus occupaveram certas terras arabiles et licet illa terra occupata est intra metas possessionis mee Zyl,³ tamen dicant priorisse dominarum monialium et aliis monialibus de Insula leporum⁴ et remittant eis ad eorum conscientiam, si volunt et ipsis videtur, quod earum est.

Item. In opposito curie mee Zyl vocate una particula terre arabilis est occupata in tempore meo, que vocatur Zylythelek,⁵ infra predium meum Cheer vocatum⁶ et supra illud predium meum Cheer usque ad Gadach⁷ sunt terre arabiles et una terra arabilis est mea et alia pertinet ad Gadach, petant dominum episcopum Nitriensem, ut faciat requirere litteralia sua instrumenta et si reperierit litteras ad ecclesiam Demesiensem,⁸ reddant ei, sin autem omnes terras arabiles infra Gadach usque ad predium antiqui fossati hortus predii Cheer dabo ad Gadach, de terris autem arabilibus Zylthelek vocatis habeant patientiam.

Item. Nobilibus in Beren⁹ existentibus dent curiam nobilitarem Clementis Magni et Nicolai Bokros.

Item. Gardon¹⁰ est in pignore in trecentis florenis, licet habeo etiam alias litteras, tamen portent omnes illas litteras ad dominum episcopum Transsilvanensem¹¹

¹ Majc. Szamota—Zolnai : 607. l.

² Gyöngy. Szamota—Zolnai : 322. l.

³ A már említett Szil h.

⁴ A nyúlzigeti apácák több tolnamegyei (*Csánki* : III. 472. l.) és somogymegyei (*Csánki* : II. 688—89. ll.) helységben voltak birtokosok.

⁵ Sziltelek, mint a szöveg mutatja, Szil helység szomszédságában volt.

⁶ Csér ma puszta Szil mellett, Dombóvártól ény.

⁷ Gadács ma puszta, Török-Koppánytól d., Tolna m.-ben.

⁸ Dömös h. Esztergom megyében. A dömösi káptalanra l. *Csánki* I. 13. l.

⁹ Lovasberény h. Fejér vármegyében. V. ö. *Csánki* : III. 364. l. és Podmaniczky-Ökl. 177., 186. ll.

¹⁰ Gárdony h. Fejér megyében, mely szintén Buzlay-birtok volt. (*Csánki* : III. 364. l.)

¹¹ Az erdélyi püspök 1514—1524. kisvárdai Várday Ferenc volt. (*Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 49. l.)

et videat sua reverendissima dominatio, si ipse habet meliora iura ad Gardon, quam ego habeo et supplicent sue reverendissime dominationi, quod si voluerit, ius suum det ad ecclesiam Albensem¹ pro honore sancti regis Stephani et ego dabo illuc ius meum. Si autem non vult dare, extunc revideatur iure mediante et si meliora iura ipse habet, quam ego, sine pecuniis remittant domino episcopo et fratribus suis, quoad partem meam et petant veniam a sua reverendissima dominatione, quia plus utilitatis habui ex illa villa, petant etiam meos nepotes, ut et illi partem ipsorum sine pecuniis remittant.

Item. Habeo in pignore a Regia Maiestate possessiones Sambok,² Thewk,³ Perbar⁴ et Alkezy⁵ in sex millibus florenis, certe plus exposui ad domos sue Maiestatis et sui monasterii in Sambok⁶ existentis, quam mille florenos et ad piscinas, ubi sunt multi pisces et supplico Sue Maiestati, ut sine redemptione ab orphanis meis non recipiat, ne opprimantur et ut possint satisfacere debitoribus meis.

Item. Recordetur Regia Maiestas de genitore suo, pro quo ego ordinavi perpetuam missam, pro anima videlicet Sue Maiestatis et anima mea, heredumque meorum et supplico Sue Maiestati, ut illam piscinam simulcum sua villa Pathka vocata⁷ manuteneat ecclesie, ne impedian ipsos dominum prepositum et capitulum in eorum iuribus de Pathka.

Item. Amore Dei peto vos consors mea charissima, ut omnibus jobagionibus meis per duos annos integros dimittatis medietatem census eorum et mittatis ad omnes villas et supplicent eis, ut parcant michi, si quid contra eos minus iuste feci.

¹ Már 1407-ben említették : ecclesia beati regis Stephani de Alba. (*Csánki* : III. 308., 311. ll.)

² Ma Zsámbék, Budától ény.

³ Tök h. Zsámbék m.

⁴ Perbál h. Budapesttől nyé.

⁵ A mai Budakeszi helyén. A felsorolt négy helység a régi Pilis megye területén feküdt. (*Csánki* : I. 12., 13., 14., 16. l.)

⁶ 1475 óta a pálosoknak volt itt monostoruk. (*Csánki* : I. 12. l.)

⁷ Pátka h. Székesfehérvártól ék. Halastavát 1440-ben is felemlítik. (*Csánki* : III. 341. l.)

Item. Si ab aliquo jobagione meo minus iuste quid recepi, paulatim satisfaciant ipsis, vel cum frugibus aut vino, vel cum pecudibus aut pecuniis.

Item. In omnibus ecclesiis, precipue quas ego fieri feci et omnes presbiteros et altaristas quos ego ordinavi, adiuvent et deffendant semper de isto castro et supplicent ipsis, ut orent Deum pro me indigno peccatore.

Item. Sanctimonialibus de Insula leporum¹ faciatis supplicari per bonos meos familiares, ut orent Deum pro me, quia meo posse ego fui ipsis bonus servulus.

Item. Omnia iura hereditaria sua avitica filia mea charissima, si quando vult, rehabent et reddant ei nepotes mei.

Item. Regia Maiestas obligatur plusquam duodecim milibus florenis, supplico Sue Maiestati, quod Sua Maiestas faciat solvere meis orphanis, quia Deus scit, quod meo posse bene et fideliter servivi Sue Maiestati.

Item. Sua Maiestas, obligatur michi florenis VII^c, quos ad promissiones Pauli prepositi² dederam et ad mandata Sue Maiestatis. Supplico Sue Maiestati, ut Sua Maiestas faciat reddere.

Item. Tutor et deffensor testamenti mei, supplico Regie Maiestati, tanquam domino meo gratiosissimo, quod fiat Sua Maiestas et quod manuteneat istud meum testamentum et etiam cum aliis tenere faciat pro meis servitiis, quia ab antiquo multa servivi genitori Sue Maiestatis bone et pie memorie et supremus executor dominus meus gratiosus dominus palatinus, ad quem omnem spem habeo et posthea dominus comes Themensiensis³ et dominus Emericus Therek banus Nándórbensis⁴ et dominus Ambrosius Sarkan,⁵ qui sunt et semper fuerunt veri mei amici et peto vestras spectabiles magnificentias, ut eedem agant ea fide, qua meos

¹ Nyúlzigeti apácák.

² Várdai Pál, aki több ízben kincstárnok is volt. *Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 46. l.

³ Az 1516-i országgyűlésen Báthory István lett a temesi gróf. (*Szabó Dezső* : A magyar országgyűlések története. II. Lajos korában. 8. l.)

⁴ Török Imrére von. l. *Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 57. l. *Budai Ferenc* Polg. Lexicon. III. 316. l.

⁵ 1511 óta báró. Rövid életrajzát l. *Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 34. l. *Budai Ferenc* Polgári Lexicon. III. 132. l.

orphanos eisdem commendavi cum meis servitoribus, qui post vestras spectabiles magnificentias erunt etiam mei executores.

Item. Si aliquis isto meo testamento non contentaretur, extunc per spectabilem et magnificum dominum comitem palatinum et alios meos dominos, ad hos, quos sua spectabilis magnificentia voluerit, iure et iustitia mediante, revideatur.

Ego Moyses Bwzlay hoc meum testamentum solus pronunciavi et manu mea propria assignavi et meo sigillo, quo utor, sigillavi.

66.

Székesfehérvár, 1518 januárius 12.

A fehérvári keresztesek konventje előtt Héderváry István és Vasdinnyei Vas Mátyás kötelezik magukat, hogy mihelyt tehetik, a néhai Podmaniczky Jánosnak elzálogosított fejérmegyei Vál félbirtokot annak utódaitól kiváltják és átadják Akosházi Sárkány Ambrusnak, továbbá neki a pestmegyei Tárnok egész és Horhi pilismegyei rész-birtokot, amikor kívánja, bevallják.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, a Herceg Batthyány-Strattman-család köpcsényi levéltárában, Körmenden.

Nos conventus cruciferorum domus hospitalis ecclesie beati regis Stephani de Alba¹ memorie commendamus, quod egregius Stephanus de Hederwara² et Mathias Was de Wasdynnye³ onera et quelibet gravamina omnium heredum, fratrum, proximorum et consanguineorum ipsorum, quos infrascriptum tangit negotium, vel

¹ A keresztes lovagoknak Szent István király tiszteletére emelt temploma. (*Csánki D.*: III. 311. l.)

² Héderváry István 1513-ban Győr megye alispánja; életrajzát részletesen összeállította *Závodszky Levente*: A Héderváry-család Oklevéltára. II. k. (Budapest, 1922.) LX. s. köv. II.

³ Vasdinnyei Vass Mátyás (a családra l. *Nagy Iván*: XII. 85—86. II.) leánya Anna, felesége volt Héderváry Istvánnak. (A Héderváry-család Oklt. II. LXI. l.)

in futurum tangere et concernere possit, super se ipsos assumendo, coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt et retulerunt in hunc modum, quomodo ipsi rationabilibus ex causis ipsorum animum ad id moventibus, magnifico domino Ambrosio Sarkan de Akozhaza¹ sese taliter obligassent, prout obligaverunt coram nobis, quod ipsi directam et equalem medietatem possessionis Wal vocate² in comitatu Albensi existentis et habite, que videlicet medietas alias magnifico condam domino Johanni Podmanyczky de Podmanyn titulo pignoris obligata,³ nunc vero apud manus similiter magnifici domini Moysis Bwzlay de Gergellaka magistri curie regie maiestatis, cui videlicet bona ipsius condam Johannis Podmanyczky post eius decesum nomine tutorio data, commendata et assignata essent et haberentur,⁴ ut primum ab eodem domino Moyse vel alio tutore seu filio prefati condam Johannis Podmanyczky pro se ipsis redimere poterint et valebunt, extunc eandem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, unacum curia et domo nobilitari omni occasione et subterfugio remotis, ipsi domino Ambrosio Sarkan et nemini alteri, dum et quandoque idem dominus Ambrosius Sarkan voluerit et optaverit, dare et assignare, atque eundem in pacifico dominio eiusdem medietatis prescripte possessionis Wal contra quoslibet actores, causidicos et legitimos impetitores propriis ipsorum laboribus et expensis tenere et defensare, tuerique et conservare debeant et teneantur. Et preterea, quod tam de prescripta medietate dicte possessionis Wal, quam etiam de et super tota possessione Tharnok,⁵ in Pesthiensi et similiter totali portione possessionaria eorundem in possessione Horhy⁶ appellata in Pilisiensi comitatibus existentibus habita curiisque nobilitaribus, ubicunque in

¹ L. az előbbi, a 63. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

² Vál h. Fejér megyében. A vételre l. Héderváry-Oklt. I. 556—57. ll.

³ Erre vonatkozólag nem találtunk oklevelet.

⁴ L. erre az előbbi (65. sz.) oklevelet.

⁵ A mai Fejér megye ény. sarkában fekvő Tárnok. Néha Pilis megyéhez is számították. (*Csánki* : I. 36.)

⁶ Horhi, valószínűleg az előbbi szomszédságában feküdt ; ma már nincs meg. (*Csánki* : I. 29.)

eisdem possessione et portionibus possessionariis habitis, aliis etiam universis eorundem pertinentiis, in quibuslibet locis credibilibus, capitulari videlicet et conventuali, ubi scilicet dictus dominus Ambrosius Sarkan voluerit, unacum uxoribus, filiis, filiabusque et fratribus ipsorum, ad quos videlicet ipsa iura possessionaria pertinere et condescendere possent, fassionem facere, litterasque fassionales ad placitum memorati domini Ambrosii Sarkan opportunas et sufficientes occasione, subterfugio et dilatione quibuslibet posthabitis, dare et emanari facere, qui vero ex eisdem filiis, filiabusque et fratribus ipsorum legitimam fassionem obstate etate tenera ad presens facere non possent, onera et quelibet gravamina eorundem et aliorum, quorumlibet super sese assumere similiter debeant et teneantur. Que singula¹ premissa et premissorum singula prefati Stephanus de Hederwara et Mathias Was de Wasdynnye in omnibus clausulis et articulis sub fidei Christiane, honorisque et humanitatis ipsorum amissione firmiter observare promiserunt coram nobis. Que si facere non possent, vel non curarent quovis modo, ex tunc in fidefragio, honorisque et humanitatis ipsorum amissione convincantur et convinci debeant eo facto, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria tertia proxima post festum beati Pauli primi heremite, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

67.

Buda, 1518 februáriu 3.

II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, szólítsa fel Míttici Rozson Kelement és Lászlót, valamint Szlavnicai Sándor Mártont, hogy a Bolesoi Bohunicz János által nekik eladott bolesoi birtokrészt a vételösszeg fejében adják át Podmaniczky Mihálynak.

Átírva a turóci konventnek 1518 február 18-án kelt jelentésében. (Lásd a 68. sz. alatt.)

¹ A szokásosabb „omnia“ helyett.

68.

Turóc, 1518 februárus 20.

A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1518 február 3-án Budán kelt parancsa értelmében Mittici Rozson Kelement és Lászlót, valamint Szlavnicai Sándor Mártont arra szőlította fel, hogy a Bolesói Bohunicz János által nekik eladott bolesói birtokrészt adják át Podmaniczky Mihálynak és egyszersmind megidézte őket.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,004.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis amonitorias evocatorias nobis preceptorie loquentes honore et reverentia recepimus in hec verba :

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie de Thwroc salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, quod ipse de et super illa peccuniarum summa, pro qua totalis portio possessionaria nobilis condam Johannis Bwhwnycz de Bolessow² in eadem possessione Bolessow³ vocata in comitatu Trinchiniensi existenti habita, apud manus egregiorum Clementis et Ladislai Rozen de Mytthycz⁴ et Martini Sandor de Zlawnych⁵ certo perhennalis iuris titulo pro quadam, ut prefertur, peccuniarum summa inscripta, obligataque haberetur, ex eo, quod ratione proximioris vicinitatis bonorum et

¹ A Majthényi-családból való (Nagy Iván : VII. 258. és 262. l.) Uriel már 1508-ban is szerepelt. (Podmaniczky-Oklt. I. 565 l.)

² Bohuniczky Jánosra l. a 62. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

³ Boleso h. Illavától ny., a Vág-folyó jobbpartján.

⁴ L. az 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ L. a 62. sz. oklevelet.

iurium possessionariorum ipsius exponentis eadem portio possessionaria in dicta possessione Bolessow habita, magis ipsum exponentem, quam prefatos Clementem, Ladislaum et Martinum concerneret, ad se redimere, recipereque, summam vero illam, [que] pro eadem apud eosdem haberetur, eisdem reddere et persolvere promptus esset et paratus, lege et consuetudine regni nostri requirente. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo committimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus de Kamenez,¹ aut Franciscus de Borszytz,² vel Adam Bohwnyczky de Prwske,³ sive Petrus Kardos de Zadczna,⁴ neve Georgius de Zalwze,⁵ aliis absentibus homo noster ad prenotatos Clementem, Ladislaum et Martinum Sandor accedendo, amoneat eosdem, dicatque et commitat eisdem verbo nostro regio, quibus et nos firmiter presentibus committimus, ut ipsi premissis modo levata prescripta summa peccuniarum ab ipso exponente, pro qua dicta portio possessionaria in iamdicta possessione Bolessow habita apud eosdem inscripta et utrumque obligata existit, ad redimendum ad seque recipiendum iuxta huius regni consuetudinem eidem exponenti dare, concedere et remittere, resignareque debeant et teneantur. Qui si id fecerint, benequidem, alioquin evocet eosdem contra annotatum exponentem ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem superinde reddituros efficacem. Et posthec huiusmodi amonitionis seriem cum amonitorum nominibus terminum ad predictum eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude in festo beati Blasii episcopi et martiris,⁶ anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

Nos itaque mandatis vestre serenitatis in omnibus obedire volentes, ut tenemur, iuxta earundem vestre

¹ L. a 62. sz. oklevél jegyzetét.

² L. a 62. sz. oklevelet.

³ Ugyanaz, aki korábban (52. és 62. sz. oklevelek) Adam de Pruska néven említettett.

⁴ A szádacsnei Kardoss-család (l. Podmaniczky-Oklt. I 134.) tagja. L. az 52. sz. oklevelet is.

⁵ L. a 52. sz. oklevelet.

⁶ 1518 februárius 3.

serenitatis litterarum continentiam unacum prefato Georgio de Zalwze homine vestre serenitatis, nostrum hominem religiosum virum fratrem Thomam presbiterum socium nostrum conventualem ad premissa suo modo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum: Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt istomodo, quod ipsi feria quinta proxima post festum beati Valentini martiris nunc preteritum¹ ad facies portionum possessionariarum Klobweczyz prefatorum Clementis et Ladislai Rosen et Zlawnycza predictam annotati Martini Sandor accessissent, ibique idem homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente, annotatos Clementem et Ladislaum Rosen ac Martinum Sandor ammonuisset eosdem, dixissetque et commisisset eisdem verbo vestre serenitatis, ut ipsi premissis modo levata prescripta summa peccuniarum ab ipso exponente, pro qua dicta portio possessionaria in iamfata possessione Bolessow habita apud eosdem inscripta et obligata extitisset, ad redimendum, ad seque recipiendum iuxta huius regni nostri consuetudinem eidem exponenti dare, concedereque, remittere ac resignareque debeant et teneantur. Nichilominus idem homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente die eodem in eisdem portionibus possessionariis eosdem Clementem et Ladislaum Rosen ac Martinum Sandor contra annotatum Michaellem Podmanyczky ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi² vestram personalem evocasset in presentiam rationem eiusdem reddituros. Datum tertio die diei huiusmodi exequutionis premissorum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo suprascripto.

Kivül : Personali presentie regie maiestatis pro magnifico Michaelle Podmanyczky de Podmanyn contra nobiles Clementem et Ladislaum Rosen de Mythycz et alium introscriptum ad terminum intronominatum amonitionis et evocationis relatio.

A hállap balszélén : Aperta per me magistrum Nicolaum de Milethynecz.³

¹ 1518 februárius 18.

² 1518 május 1.

³ L. a 47. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

69.

Nyitra, 1518 március 11.

A nyitrai káptalan előtt Aczél Ferenc királyi titkár a király és Pál prépost kincstárnok nevében a végvárak szükségleteinek fedezésére Podmaniczky István nyitrai püspöktől 150 forintot vesz kölcsön.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,008.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus, quod egregius Franciscus Aczel secretarius¹ serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. coram nobis personaliter constitutus sponte et libere est confessus in hunc modum, qualiter ipse habendo tam a sua maiestate, quam reverendo domino Paulo preposito thesaurario suo,² plenam super negotio infrascripto informationem, ad litteras credentiales ac nomine eorundem pro castrorum finitumorum ac certis aliis necessitatibus sue maiestatis a reverendo domino Stephano de Podmanyn, domino videlicet et prelato nostro gratioso, hodierna die nomine veri mutui ac sub spe restitutionis florenos centum et quinquaginta parata et numerata in pecunia accepisset et levasset, dando et concedendo ipse Franciscus Aczel nominibus prefatorum regie maiestatis et sui thesaurarii, promittendoque et obligando se ad fidem Christianam, ac honorem et humanitatem suas in forma etiam camere apostolice propediem et quam primum possetque hinc Budam venerit, litteras tam a regia maiestate, quam dicto domino thesaurario ordinare et ipsi domino prelato nostro istac mittere, omnimodam facultatem, excipiendo pro se de bonis

¹ 1518-től fogva volt királyi titkár. Báthory István 1523-ban állítólag megfojtatta, mert neki tulajdonította, hogy a nádorságtól és a temesi grófságtól elesett. (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 42. l.)

² A már említett (65. sz. oklevél) Várdai Pál prépost.

et possessionibus huius episcopatus, ac magnifici domini Michaelis de Podmanyn, fratris carnalis sui et si opus fuerit, etiam de nostris predictam summam pecunie de presenti taxa et contributione regia, quamquidem summam, si hac vice plenarie de premissis bonis non posset, extunc de secunda taxa proxime ventura et contingente residuum excipere valeat atque possit, testimonio presentium mediante. Non obstantibus aliis litteris prefatorum regie maiestatis et domini thesaurarii predictis in contrarium datis vel dandis ac aliis quibuscunque. Insuper si usque prefatam secundam taxam alter dominorum aliquis loco predicti domini Pauli prepositi in iam dictum officium thesauratus succederet, extunc utreque predictae littere regie maiestatis et ipsius domini Pauli prepositi, ac fassio et obligatio annotati Francisci Aczel eundem vigorem habeant, ac si tempore ipsius alterius thesaurarii essent emanate. Datum in profesto beati Gregorii pape et confessoris, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

70.

Nyitra, 1518 április 13.

A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky István nyitrai püspök, lovábbá a Simonyiak, Tordamecziek és Varsányiak a köztük régóta húzódo hatalmaskodási és határperekben békebírák közbenjárására kiegyeznek.

Eredetije papíron, rongált állapotban, hátlapján pecsét töredékeivel és XVI. századi későbbi másolata az Orsz. Levéltárban őrzött Simonyi-levéltárban. 280. és 281. sz.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus, quod reverendus in Christo pater, dominus Stephanus de Podmanyn, dominus videlicet et prelatus noster in medio nostri ab una, necnon nobiles Paulus, Mathias et Gaspar de Symoni,¹ item Nicolaus, Ladislaus et Georgius de Thordamez,² ac Franciscus filius nobilis

¹ L. a 48., 51., 55., 56., 60., 61. sz. okleveleket.

² L. az 51., 55., 61. sz. okleveleket.

Benedicti de Wassan alias de Symoni¹ ex altera partibus nostram personaliter venientes in presentiam, memorati Paulus et Mathias cum procuratoriis litteris nostris nobilis Sigismundi de eadem Symoni, fratris suorum carnalis, insuper iamdicti Gaspar fratris ipsius carnalis nomine Melchioris natu minoris, necnon Nicolaus, Ladislaus et Georgius de Thordamez universorum similiter fratrum, heredum et consanguineorum eorundem, quos infrascriptum tangeret seu tangere et concernere posset negotium, onera penitus et omnino super se assumendo, sponte et libere sunt confessi in hunc modum, quod licet alias iidem Paulus, Sigismundus et Mathias de Simoni, ac alii nobiles memorati, condam reverendum dominum Sigismundum Thurzo,² alias similiter dominum et prelatum nostrum ratione et pretextu quorundam actuum potentiariorum ac certarum terrarum, ut per eosdem nobiles asserebatur, ad possessionem eorum Symoni predictam, in comitatu Barsiensi existentem spectantium, vigore certarum litterarum evocatoriarum in curiam regiam traxissent in causam et tandem mortuo ipso condam domino Sigismundo Thurso, quia ipsa causa in prefatum dominum Stephanum episcopum fuisset condescensa, eandem cum ipso in dicta curia regia et coram magistris prothonotariis continuare habuissent, continuassentque et diutius inter easdem partes ventilata fuisset, attamen ipse partes huiusmodi litibus, quarum finis dubius est et incertus, finem ponere, ulterioribusque expensis, laboribus et fatigiis parcere, pacisque potius, quam discordie amatores nuncupari cupientes et volentes, per medium et dispositionem certorum ac nonnullorum proborum hominum et nobilium virorum pacem ipsarum partium amantium, predictas universas lites et differentias occasione premissorum a tempore predicto et alias quocunque usque modo inter partes supradictas ac per consequens predecessores episcopos annotati domini Stephani episcopi ortas et ubicunque locorum ventilatas et continuatas, sedassent, sopivissent et penitus extinxissent, predictas etiam litteras evocato-

¹ A simonyi és varsányi Simonyi-család tagja. (*Nagy Iván*: X. 204. l.)

² L. az 51. sz. oklevelet.

rias, transmissionales et quaslibet causales ubivis et sub quacunque forma verborum emanatas vanas, cassas, viribusque carituras reliquissent et commisissent, imo annotate partes reliquerunt et commiserunt, predictisque litibus et differentiis modis omnibus renunciarunt, ad talemque pacis et concordie perpetualiter inter ipsas duraturam devenerunt coram nobis unionem, quod videlicet prout et quemadmodum prefati probi homines et arbitri ipsarum partium inter easdem partes predictas terras et metas litigiosas limitassent, divisissent, conclusissentque et estimassent, ac in eisdem divisione, conclusione et limitatione his diebus proxime elapsis certos et nonnullos lapides magnos, ut dicebant, in numero usque ad duodecim circa vel citra existentes, necnon arbores silicis pro signis pro signis (így, kétszer!) et metis posuissent, per, huiusmodique signa metam possessionis Skachan¹ annotati domini Stephani episcopi in comitatu Nitriensi existentis a meta pretacte possessionis Symon sequestrassent a modo in posterum, utraque pars et earum successores in huiusmodi sequestratione et aliis premissis in perpetuum persistere, easque pro rato, firmo ac perpetuo duraturas habere debeant et teneantur, tali vinculo obligaminis mediante, quod si qua partium prenominarum aut successores et posteritates ipsarum premissa non observarent, extunc talis pars contra partem alteram in ducentis florenis, ac insuper in valore et estimatione prescriptarum terrarum et metarum litigiosarum ante omnem litis ingressum deponendis convinceretur et pro convicta habeatur eo facto, vigore et testimonio presentium mediante. Datum feria tertia proxima ante festum beatorum Thiburtii et Valeriani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

Correcta per notarium ubi supra.

¹ L. a 7. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

71.

Buda, 1518 május 17.

II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, hogy Podmaniczky Mihályt, továbbá a Szlavnicai Sándorokat, Rassovi Briganth Györgyöt és Tersztyei Tersztyánszky Gáspárt a Mitticzi Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben idézze meg.

Átírva a turóci konventnek 1518 június 14-én kelt jelentésében (l. 75. sz. alatt) és II. Lajos királynak 1519 januárus 27-én Budán kelt oklevelében. (Lásd a 80. sz. alatt.)

72.

Buda, 1518 május 22.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy a Mitticzi Rozsonokat, továbbá Deseri Jeromost és Leskovi Andrást idézze meg Podmaniczky Mihály ellenében, aki-nek Boleso nevű birtokán azok hatalmaskodást követtek el.

Átírva a nyitrai káptalannak 1518 június 12-én kelt jelentésében. (Lásd a 74. sz. alatt.)

73.

Buda, 1518 május 22.

II. Lajos király meghagyja a Mitticzi Rozsonoknak, továbbá Deseri Jeromosnak és Leskovi Andrásnak, hogy bírósága előtt Podmaniczky Mihály ellenében jelenjenek meg.

Átírva a nyitrai káptalannak 1518 június 12-én kelt jelentésében. (L. 74. sz. a.)

74.

Nyitra, 1518 június 12.

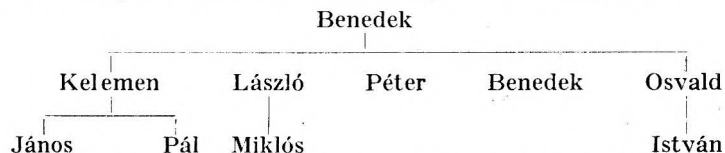
A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1518 május 22-én Budán kelt parancsa értelmében a Mittici Rozsonokat, Deseri Jeromost, Oszláni Györgyöt és Leskovi Andrást Podmaniczky Mihálynak Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben, a fenti királyi parancssal egyidejűleg kelt idézőlevélnek átadásával, megidézte.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,033. Ugyanott Czobor Imre nádori helytartónak 1577 március 2-án Pozsonyban kelt hiteles átirata is.

Serenissimo principi et domino domino Lodovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos binas litteras eiusdem, unas exhibitorias nobis clause, alias vero preceptorias egregiis Clementi Rosen de Mytta castellano castri Kazza,¹ necnon Johanni et Paulo, filiis eiusdem Clementis, item Ladislao, Petro, Benedicto similiter Rosen de eadem Mytta, necnon Nicolao, filio dicti Ladislai Roson, item Osvaldo similiter Roson et Stephano filio eiusdem Osvaldi,² ac Georgio de Ozlan,³

¹ L. erre vonatkozólag *Rudnay Béla* : Ujfalu ssyak és Rudnayak. 47. l. Kasza várra l. *Szerémi—Ernyey* : i. m. 345. s. köv. ll.

² A Miticzi Rozson-család leszármazási táblája ezek szerint így állítható össze a legnagyobb valószínűséggel :

Ez a leszármazási tábla nem egyezik sem azzal, melyet *Rudnay Béla* közöl (Ujfalu ssyak és Rudnayak. 53. l.), sem azzal, melyet *Nagy Ivánnál* találunk. (IX. 770. l.) L. ezenfelül Levéltári Közlemények. 1937. 234. l.

³ Az Oszlányi-család Bars megye kihalt családjai közé tartozik. (*Nagy Iván* : VIII. 297. l.) Az oklevélben említett György személyi adatait nem ismerjük.

preterea nobilibus Jheronimo de Deser¹ et Andrea Leskow² vicecastellano dicti castri Kazza per eundem Rosen in eodem castro constituto patentes, preceptorieque emanatas, sonantes et directas honore, quo decuit recepissee, ipsas litteras exhibitorias hunc tenorem in se continentes:

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Exponitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, quod circa dominicam Ramispalmarum proxime preteritam³ egregii Clemens Rosen de Mytta castellanus castri Kazza, necnon Johannes et Paulus filii eiusdem Clementis, item Ladislaus, Petrus, Benedictus similiter Rosen de eadem Mytta, necnon Nicolaus filius dicti Ladislai Rosen, item Osvaldus simili modo Rosen et Stephanus filius eiusdem Osvaldi, ac Georgius de Ozlan, preterea nobiles Jheronimus de Deser et Andreas Leskow vicecastellanus dicti castri Kazza, per eundem Clementem Rosen in eodem castro constitutus, nescitur unde moti, assumptis secum item providis Johanne Malasse, Ladislao iudice, Nicolao Drosd, Johanne Demyen, Jacobo Cheresnyk, Nicolao Theren et Benedicto in Prusina,⁴ item Georgio Zwbak, Petro Warga, Martino Mraczko, Johanne Garay et Kozychka dicto in Lwsko,⁵ item Martino Ztano, Mathia Hasko, Martino Zylwska Georgio Hoy in Mosszczencz,⁶ item Johanne iudice, Michaelae Horwath, Martino Sothak, et Kvthe dicto in Nosycz,⁷ item Andrea iudice Hawyk dicto in Hloze,⁸ item Mathia Mosko, Laurentio Mosky in possessione

¹ Dezsér, tótul Dezserice h. Bántól é. fekszik. A Dezséri-vagy Dezsericzky-családokra l. Podmaniczky-Oklt. I. 183., 246., 339. stb. II.

² Nemes Lieszko (Lieskow) h. Trencsén megyében Trencséntől dny. ; Lieskovec h. u. o., Ilavától d., Alsó- és Felső-Lieszko h. Bellustól k. A Lieszkowszky-családra l. Nagy Iván : VII. 111. s. köv. II.

³ 1518 március 28. körül.

⁴ Domanistól dny. fekszik.

⁵ Valószínűleg elírás Lieszko helyett, mely helység a felsorolt helységek szomszédságában fekszik.

⁶ Alsó- és Felsőmostenec h. Vágbesztercétől d.

⁷ Nosic h. a Vág-folyó balpartján, Vágbesztercétől ny.

⁸ Hlozsa h. Bellustól d.

Ledecz,¹ item Johanne Kathycz, Paulo Marias, Martino Palecz et Petro dicto in Kazza,² item Mathia Forczek, Johanne Wrana, Petro similiter Wrana et Thoma Forczek in Podhradye,³ item Benedicto iudice et Philippo Dryczko in Rowne,⁴ item Paulo Olah in Kopecz,⁵ item Mathia iudice, Johanne Tesky, Martino similiter Tesky in Magna Porwba,⁶ item Georgio dicto in minori Poruba possessionibus vocatis, omnino in comitatu Trynchiniensi existentibus, predictum castrum Kazza in dicto comitatu Trynchiniensi existens, erga manus dicti Clementis Rosen vita sua durante habitum, spectantibus, residentibus, necnon aliis quampluribus complicibus ipsorum, manibus armatis et potentiariis ad domum et curiam nobilitarem dicti exponentis in possessione Boleso vocata in dicto comitatu Trynchiniensi existenti habitam irruissent, ibique eandem domum et curiam nobilitarem prefati exponentis cum pixidibus et aliis armis bellicosis obsedissent et obsidendo obpugnassent et nisi homines et familiares prefati exponentis in ipsa domo et curia constituti et existentes fortiter obstetissent, seseque et domum ipsam defendissent, eandem domum et curiam nobilitarem expugnassent et pro se ipsis occupassent potentia mediante in preiudicium et dampnum prefati exponentis valde magnum. Et quia talismodi actus potentiarii extra omnes terminos octavales et brevium iudiciorum iuxta vim et formam generalis decreti regni nostri per maiestatem nostram decidi debent et terminari, pro eo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatinus alias litteras nostras preceptorias prefato Clementi Rosen et aliis prenominationis sonantes, pro parte dicti exponentis emanatas, cum presentibus vobis exhibentes per vestrum testimonium fidedignum eisdem exhiberi et presentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterint et in termino in dictis litteris nostris preceptorie specificatos (így !) coram nobis se

¹ Lidec h. az előbbtől d.

² Kasza h. Bellustól d., a Vág-folyó balpartján.

³ Nagy- és Kispodhrágy h. Illavától k.

⁴ Az előbbtől keletre fekszik.

⁵ Nagy- és Kispodhrágytól dk.

⁶ Alsó- és Felsőporuba h. az előbbtől d.

comparituros allegaverint, benequidem, alioquin de domibus habitationum sive solite residentie eorundem ammoneat eosdem, dicatque et committat eisdem verbo nostro regio, ut ipsi tricesimo secundo die a die exhibitionis presentium ipsis fiende computando, coram nostra maiestate, ubicunque Deo duce tunc constitueremur, personaliter vel per procuratores ipsorum legitimos comparere, prenotatusque Clemens Rosen prenomina- tos rusticos et incolas sub districtu ipsius castri Kazza videlicet vita sua durante habiti pre manibus, sive existentis commorantes statuere debeat et teneatur. Insinuando ibidem eisdem, ut sive ipsi termino in pre- dicto coram dicta nostra personali presentia compa- reant, sive non, eadem ad partis comparentis instan- tiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et post hec huiusmodi exhibitionis ammonitionis et insinuationis seriem cum evocatorum nominibus, ter- minum ad predictum, ut fuerit expediens, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude in profesto festi Penthecostes,¹ anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

Tenor vero aliarum litterarum videlicet precepto- riarum prescriptarum is est :

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris egregiis Clementi Rosen de Myttha, castellano castri Kazza, necnon Johanni et Paulo filiis eiusdem Clementis, item Ladislao, Petro, Benedicto similiter Rosen de eadem Mytta, necnon Nicolao filio dicti Ladislai Rosen, item Osvaldo similiter Rosen et Stephano filio eiusdem Osvaldi, ac Georgio de Ozlan, preterea nobilibus Jheronimo de Deser et Andrea Leskow vicecastellano dicti castri Kazza, per eundem Clementem Rosen in eodem castro constituto salutem et gratiam. Mandamus fidelitati vestre harum serie firmiter, quatenus acceptis presentibus tricesimo se- cundo die a die exhibitionis presentium vobis fiende computando coram nostra maiestate, ubicunque Deo duce tunc constitueremur, absque ulteriori procras- tinatione personaliter, vel per procuratores vestros legitimos ad continentiam querimoniarum fidelis nostri

¹ 1518 május 22.

magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn in aliis litteris nostris exhibitoriis et ammonitoriis fidelibus nostris honorabili capitulo ecclesie Nitriensis sonantibus, pro parte eiusdem Michaelis Podmanyczky declaraturis de iure responsuri a nobisque finalem deliberationem ac debite iustitie complementum recepturi modis omnibus comparere debeatis, prenominatusque tu Clemens Rosen prenominos rusticos et incolas sub districtu ipsius castri Kazza vocati, ubilibet vita tua durante habiti, pre manibus tuis existenti commorantes in dictis litteris nostris exhibitoriis et ammonitoriis nominatos et conscriptos statuere modis omnibus debeas, et tenearis. Nam alias certi sitis, quod si secus facere attemptaveritis, nos ad partis comparentis instantiam id faciemus in premissis, quod dictaverit ordo iuris, secus igitur non facturi, presentibus perlectis, exhibenti restituti. Datum Bude in profesto festi Penthecostes,¹ anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

Nos igitur mandatis maiestatis vestre acquiescentes, ad premissam executionem faciendam unum ex nobis, videlicet venerabilem magistrum Venceslaum de Baan,² cantorem ecclesie nostre antedictae socium et concanonicum nostrum nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum, qui exinde ad nos reversus, nobis retulit hoc modo, qualiter ipse in profesto sacratissimi corporis Christi proxime preterito³ ad predictam possessionem Mytta⁴ consequenterque domos et curias nobilitares prefatorum Clementis, Ladislai et Osualdi Rosen, ac Johannis, Pauli, Petri, Benedicti, Nicolai et Stephani similiter Rosen in possessione Mytta in comitatu Trynchiniensi existente habitas accessisset, ubi ex eisdem tantummodo iamdictum Ladislaum Rosen personaliter reperisset, cui in personis eorundem et sui prescriptas alias litteras maiestatis vestre preceptorias exhibuisset et presentasset, deinde eodem die ad [pre]nominati Jheronimi Desericz[k]y in Deser⁵ in

¹ 1518 május 22.

² Báni Vencel kanonokra l. *Vagner József* : i. m. 112. l.

³ 1518 június 2.

⁴ Nemes- és Rozsonymiticz h. Trencséntől dk.

⁵ Dezsér h. Bántól ény.

eodem Thrynchiniensi, postremo ipso die Corporis Christi¹ ad prefati Georgii de Oz[lan] in Ilmer² possessionibus domos et curias nobilitares in Nitriensi comitatibus existentibus habitas similiter accessisset, ubi eosdem Jheronimum et Georgium personaliter non reperisset, nichilominus in personis ipsorum hominibus et familiis eorundem in eisdem curiis constitutis easdem litteras preceptorias modosimili exhibuisset et presentasset, ammonuissetque eosdem et dixisset ac commisisset eisdem omnibus verbo maiestatis vestre, ut ipsi ammoniti tricesimo secundo die a die huiusmodi exhibitionis et ammonitionis ipsis facte computando coram vestra maiestate comparere debeant, prenomatosque rusticos et incolas ipse Clemens Rosen statuere teneatur et alias prout in prefatis litteris maiestatis vestre exhibitorias continetur. Datum decimo diei executionis premissarum, anno Domini suprascripto.

Kívül : Personali presentie regie maiestatis. Pro magnifico domino Michaele de Podmanyn contra egregium Clementem Rosen, ac Johannem et Paulum filios eiusdem, item Ladislaum, Petrum, Benedictum et Nicolaum similiter Rosen de Mytta, ac alios introscriptos ad terminum introscriptum exhibitionis, ammonitionis et insinuationis relatio.

A háttlap balszélén : 1518. In termino quatuor decimi diei festi nativitatis beati Johannis baptiste³ aperta per me magistrum Nicolaum de Milethyncz.⁴

Alatta : Pro A Mathias de Babyndal⁵ cum Nittriensis, solvit.

¹ 1518 június 3.

² Ilmér h. a későbbi Űrmény helységgel (Nyitrától d.) azonos. V. ő. Nagy Iván : V. 229. l.

³ 1518 július 7.

⁴ Személyére nézve l. a 68. sz. oklevelet.

⁵ L. az 58. sz. oklevelet.

75.

Turóc, 1518 június 14.

A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1518 május 17-én Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihályt, továbbá a Szlavnicai Sándorokat, Rassovi Brigant Györgyöt és Tersztyei Tersztyánszky Gáspárt a Mittici Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben az idézőlevelek átadása mellett megidézte.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,030. Átiratban II. Lajos királynak 1519 januárius 27-én Budán kelt oklevelében. U. o. Dl. 23,125.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis exhibitorias nobis preceptorie loquentes honore et reverentia, quibus decuit, recepimus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie de Thwroc salutem et gratiam. Expositum est maiestati nostre in persona fidelis nostri egregii Clementis Rosson de Mytthycz, quod in dominica Ramispalmarum proxime preterita,² dum scilicet infra missarum celebrationem subditi et familiares ipsius exponentis divinis insistere habuissent, primum nobilis Martinus, Georgius ac Johannes, filii condam Sandrini de Zlawnyche³ et

¹ L. a 68. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

² 1518 március 28.

³ L. a 62. és 68. sz. okleveleket.

Georgius Bryganth de Rassow,¹ castellanus castri Bezthercze ex commissione et speciali mandato egregii Michaelis de Podmanyn et nobilis Gaspar Therzthenzky de Therzthe,² assumptis secum providis Johanne, Abraham, Michaele, Laurentio Konthersat, Gregorio fratre eiusdem, Johanne Bwczor, Mathia Wzwz, Luca Dacz, Georgio Nozdrowycz, Johanne Newsist, Valentino Zabo, Laurentio Hodas, Thoma Datho, Mathia filio Anthonii, Wenceslao Hwrtho, Mathia filio Blasii Pwchowzky, Andrea Rewka, Martino Wynwer, Johanne Cheplenzky, Georgio Patecz, Mathia filio Lwczansky, Jacobo Polono, Blasio Madowycz jobagionibus prefatorum Martini, Georgii et Johannis Sandor in possessione Zlawnycza in comitatu Trinchiniensi existente commorantibus, item similiter providis Johanne Brabacz familiari, Thoma Berhot, Ladislao alias Laczko portario dicti castri Bezthercze, Johanne Sarkan, Georgio Plathner, Petro Foyth, Gasparo filio condam Skala, Johanne Hoymozek, Thoma Serdws, Johanne Podwczsky Nicolao Dworzky de Perewnyk, Johanne Hodaz, Georgio Dworzky in Vdicza,³ Johanne iudice in Malykowa-lethotha,⁴ Laurentio Horen in Domanys,⁵ Matheo Kowacz, Nicolao similiter Kowacz in Lednycz,⁶ Stephano Gwbernath in Thepla,⁷ possessionibus prefati Michaelis Podmanyczky in pertinentia castri eiusdem Bezthercze predicti in eodem comitatu Trinchiniensi existentibus residentibus, deinde diebus sequentibus Johanne Thetle, Mathia Hospes, Wenceslao Medes, in oppido Klobwk,⁸ ac Blasio Lawathy, Wenceslao Kropacz, Mathia Nozek,

¹ Egy Briganth Jeromos 1509-ben lieszkoveci soltész volt. (Podmaniczky-Oklt. I. 573.) A Brigand-családra I. Nagy Iván: II. 236—37. II.

² Trsztye h. Vágbesztercétől d. Tersztyánszky Gáspárra. I. Podmaniczky-Oklt. I. 532. I.

³ A későbbi Nagy- és Kisugyics h. Vágbesztercétől ény. a Vág-folyó jobbpartján.

⁴ Ma Marikova h. Vágbesztercétől ény. a Vág-folyó jobbpartján.

⁵ Domanis h. Vágbesztercétől dk.

⁶ Lednic h. Domanistól ék.

⁷ A későbbi Vág-Tepla h. Vágbesztercétől é.

⁸ Ma Klobouk város Morvaországban, Trencsén vármegye nyugati határának szomszédságában.

filio Nicolai et Martino Harnas in Bylnycz,¹ Jacobo alias Jakws dicto filio Wolechko, Paulo filio Thernyk, Mathia genero Zablik in Sthythna,² Michaeli filio Laurentii, Johanne filio scriptoris in Brwnow,³ Johanne Bradek, Martino alias Marthynak et Petro Bobak dictis in Hradek⁴ possessionibus vocatis, jobagionibus videlicet prefati Michaelis Podmanyczky in Morawya⁵ existentibus commorantibus ceterisque plusquam quingentis peditibus armatis per eundem Michaeli Podmanyczky similiter de Morawya adductis et illuc specialiter transmissis, cum ingeniis, bombardis, pixidibus, balistis, aliisque armorum et bellicorum instrumentorum generibus in et ad domum et curiam nobilitarem, consequenterque turrim prefati Clementis Rosson exponentis ligneam, decenti structura non sine magnis impensis erectam in possessione Bolessow⁶ vocata, in comitatu Trinchiniensi predicto existenti habitam, hostili more irruissent, ibique turri in eadem destructis, domorum hostiis scriniisque et ladulis confractis pecunyas nobilis Johannis Marsowsky,⁷ filii nobilis domine Anne relicte condam Johannis de Bohwnycz⁸ florenos videlicet quadraginta tutioris conservationis gratia illuc repositos et eiusdem domine Anne florenos triginta, alias etiam res universas mobiles prenotati exponentis, puta ingenia, bombardas, balistas, pixides ac alia omnia, protunc domo sive turri et curia nobilitari in eisdem repertas et inventas, in predam convertendo abstulissent et asportassent, ac quo ipsorum placuisset voluntati, fecissent, turrim autem ipsam penitus disiecissent et solo equassent potentia mediante in preiudicium

¹ Ma Bilnitz h. a Vlara-szoros közelében ény.

² Stitna h. az előbbtől dny.

³ Brumow vár, Podmaniczky-birtok Bilnitztől é.

⁴ Hradek h. Stitnától ny.

⁵ A Podmaniczky-család morvaországi birtokaira l. a Podmaniczky-Oklt. I. k. XLIII—XLIV. ll.

⁶ Már többször említve, Illavától dny. a Vág-folyó jobbpartján.

⁷ A Marsovszky-család (*Nagy Iván* : VII. 340—46. l.) egyik, közelebbről nem ismert tagja.

⁸ Bohuniczky János 1491—1508 közt többször szerepel a Podmaniczky-családdal kapcsolatosan. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 361—63., 544—45. ll. L. a 62. sz. oklevelet is.

et dampnum eiusdem exponentis valdemagnum. Quia autem huiusmodi actus potentiarii iuxta formam contentaque generalis decreti regni nostri, extra terminos octavales et brevium iudiciorum per maiestatem nostram decidi debent et terminari, pro eo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus acceptis presentibus, alias litteras nostras preceptorias prefatis Michaeli de Podmanyn, Martino, Georgio et Johanne, filiis condam Sandrini de Zlawnycza, ac Gasparo Therzthensky de Therztn et Georgio Bryganth de Rassow sonantes, pro parte annotati exponentis emanatas, cum presentibus vobis exhibentes per vestrum testimonium fidedignum eisdem exhiberi et presentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterint et in termino in prescriptis litteris nostris preceptoriiis specificato coram nobis se comparituri allegaverint, benequidem, alioquin de domibus habitationum sive solite ipsorum residentie amoneat eosdem, dicatque et committat eisdem verbo nostro regio, ut ipse tricesimo secundo die a die exhibitionis prescriptarum litterarum nostrarum preceptoriarum ipsis fiende computando, coram nostra maiestate, ubicunque deo duce tunc constitueremur, personaliter vel per procuratores ipsorum legitimos comparere, prescriptosque jobagiones et familiares ipsorum prefati Michaelis Podmanyczky, ac Martini, Georgii et Johannis Sandor in prescriptis possessionibus eorundem, in comitatu videlicet Trinchiniensi existentibus residentes, statuere debeant et teneantur. Certificantes eosdem, quod si in prescripto termino coram nobis comparuerint, benequidem, alioquin nos ad partis comparentis instantiam id faciemus in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et posthec huiusmodi amonitionis seu exhibitionis seriem terminum ad prescriptum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude feria secunda proxima post festum beate Sophie vidue,¹ anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

Et iuxta earundem continentiam nos alias eiusdem vestre serenitatis litteras preceptorias recipientes, quas in specie vestre serenitati remisimus, nos itaque manda-

¹ 1518 május 17.

tis vestre serenitatis in omnibus obedire volentes, ut tenemur, nostrum hominem religiosum videlicet fratrem Georgium presbiterum socium nostrum conventualem ad premissa suo modo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis retulit istomodo, quod ipse sabbato post octavam festi sacratissimi corporis Christi nunc preteritam¹ transacto ad memoratos Michaellem Podmanyczky in castellano (így!) suo Baan,² annotatos vero Georgium, Martinum et Johannem Sandor in Zlawnycza,³ pretactum vero Gasparem Therzthenzky in Zewnycza,⁴ consequenterque domos habitationum ipsorum sive solite eorundem residentie in eisdem existentes accessisset, ipsumque Michaellem Podmanyczky ac Martinum Sandor repertos personaliter repertus, pretactas litteras vestre serenitatis preceptorias eisdem exhibuisset et presentasset, alios autem ad tunc licet absentes, tamen annotatos Georgium et Johannem Sandor, medio pretacti Martini Sandor fratris ipsorum natu maioris, prelibatum vero Gasparem Therzthenzky medio nobilis domine .....⁵ consortis eiusdem, amonuisset, dixissetque et commisisset eisdem verbo vestre serenitatis, ut ipsi tricesimo secundo die a die exhibitionis prescriptarum litterarum vestre serenitatis preceptoriarum ipsis fiende computando coram vestra maiestate, ubicunque Deo duce tunc constitueretur, personaliter vel per procuratores ipsorum legitimos comparere, prescriptosque, signanter Georgium Bryganth castellanum et jobagiones et familiares ipsorum prefati Michaelis Podmanyczky et Martini, Georgii et Johannis Sandor in prescriptis possessionibus eorundem in comitatu Trinchiniensi existentibus residentes, statuere debeant et teneantur, certificantes eosdem, quod si in prescripto termino coram eadem vestra maiestate comparuerint, benequi-

¹ 1518 június 12.

² Bán vár és város, 1466 óta Podmaniczky-birtok. (Podmaniczky-Oklt. I. 53—55. ll.)

³ Szlavnic h. Illavától ny. a Vág-folyó jobbpartján.

⁴ Szavcsina vagy Szucsinafalva h. Kaszától ny. a Vág-folyó jobbpartján.

⁵ A név helye üresen maradt.

dem, alioquin eadem ad partīs comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Datum tertio die diei huiusmodi exequutionis premissis, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo superscripto.

Kivül: Serenissimo principi et domino nostro domino Ludovico Dei gratia Hungarie et Bohemie etc. regi domino nostro gratiosissimo, super exhibitione et presentatione litterarum preceptoriarum pro parte egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn et aliis introscriptis contra egregium Clementem Rossen de Mytthycz ad tricesimum secundum diem nunc venturum. Par.

76.

Turóc, 1518 július 3.

A turóci konvent előtt Podmaniczky Mihály nevében Zaluzi György eltöltja II. Lajos királyt a Boleso nevű birtoknak eladományozásától, Mitticzi Rozson Kelemt, Lászlót és Szlavnicai Sándor Mártont pedig a felkéréstől.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban őrzött Syrmienis-Szulyovszky-levéltárban.

Nos Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc damus memorie, quod nobilis Georgius de Zalwze² familiaris magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn nomine et in persona prefati domini sui nostram personaliter veniendo in conspectum per modum protestationis et prohibitionis nobis significari curavit in hunc modum, serenissimum principem dominum Ludovicum regem nostrum gratiosissimum a donatione et collatione totalis possessionis Bolessow³ vocate in comitatu Trinchiniensi existentis habite, ipsum protestantem plus ceteris ratione contigue vicinitatis concernentis, egregios autem Clementem et Ladislaum Rosen de Mytthycz et Martinum Sandor de Zlawnycza et alios quoslibet ab impetratione occu-

¹ L. a 68. sz. oklevelet.

² L. a 68. sz. oklevelet.

³ L. a 75. sz. oklevelet.

pationeque seu quovis colore quesito in dominium eiusdem intromissione vel introductione, usufructuum et quarumlibet utilitatum eiusdem perceptione et percipi factione quoquomodo iam factis vel fiendis publice et manifeste prohibuit et contradixit coram nobis lege regni requirente. Datum sabbato proximo ante festum beati Procopii episcopi, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

77.

Győr, 1518 augusztus 23.

A győri káptalan előtt Héderváry István és Vasdinnye Vas Mátyás a maguk, továbbá feleségeik és gyermekeik nevében is a néhai Podmaniczky János gyermekeinek gyámjától, Gergelylaki Buzlay Mózesről kiváltott Vál fejérmegyei félbirtokot, továbbá Tárnok pestmegyei egész és Horhi piliszmegyei részbirtokot 10,000 forintért eladják Ákosházi Sárkány Ambrusnak.

Fredetije hártján, két példányban, mindkettő vízfoltos állapotban, függőpecséttel, a Herceg Batthyány—Strattmann-család köpcsényi levéltárában, Kőrmenden. Ld. 23. f. 32. nr. 3. és 4.

Nos capitulum ecclesie Jauriensis memorie commendamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod nobiles Stephanus de Hederwara¹ et Matthias Was de Wasdynnye² ac domina Dorothea consors eiusdem Matthie, filia videlicet egregii quondam Johannis de Som³ et Anna filia eiusdem domine Dorothee ex prefato Mathia marito suo procreata, consors videlicet predicti Stephani de Hederwara⁴ ad nostram personaliter venientes presentiam iidem Stephanus de Hederwara et domina Anna consors eiusdem oneribus et quibuslibet gravaminibus Laurentii et Georgii filio-

¹ L. a 66. sz. oklevelet.

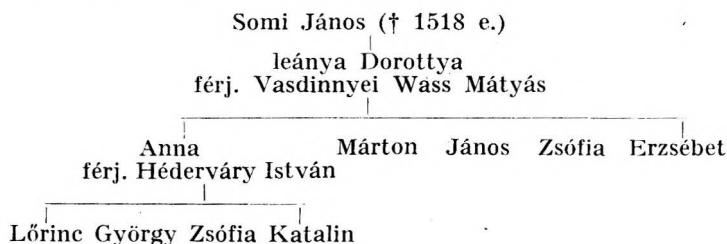
² L. ugyanazt az oklevelet.

³ A Somi-vagy Som-családra l. Nagy Iván : X. 282—83. II.

⁴ L. a 66. sz. okiratot.

rum ac puellarum Sophie et Catherine filiarum¹ personali-
ter astantium in etate tenera constitutorum, dicti vero
Mathias et domina Dorothea consors eiusdem, Johannis
puberis presentis et subscripte fassioni consentientis,
ac Martini absentis filiorum, necnon puellarum Sophie
et Elisabeth filiarum suarum,² omnium insuper fratrum,
proximorum et consanguineorum suorum quoad infra-
scripta super se assumptis et receptis per eosdem et
eorum quolibet sponte et libere confessum extitit pariter
et relatum in hunc modum: quod quia ipsi tum pro
redimendis certis bonis seu iuribus eorum possessiona-
riis apud manus alienas habitis, illisque et aliis eorum
bonis hereditariis manutenendis, tum etiam pro aliis
nonnullis et quidem arduis eorum necessitatibus ex-
pediendis ab magnifico domino Ambrosio Sarkan
de Akoshaza³ decem milia florenos Hungaros paratis
et numeratis in pecuniis levassent et recepissent, volen-
tes igitur iidem eidem domino Ambrosio vicem gratitudi-
nis rependere, eundemque de rehabilitatione et restitutione
iamdictae florenorum summe certum et securum red-
dere, directam et equalem medietatem totalis possessio-
nis Wal⁴ vocate in comitatu Albensi existentis habi-
tam, ab magnifico domino Moyse Bwzlay de Gergel-
laka⁵ magistro curie serenissimi principis domini Ludo-
vici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. domini
nostri gratiosissimi, tamquam tutore et eo nomine libe-

¹⁻² A családi viszonyokat a fenti oklevél adatai alapján a
következő tábla világosítja fel:

³ L. a 65. sz. oklevél jegyzetét.

⁴ Vál h. Fejér megyében. L. a 66. sz. oklevelet is.

⁵ L. a 65. sz. oklevelet.

rorum¹ magnifici condam domini Johannis Podmanyczky de Podmanyn pro certa florenorum summa redemptam, ac insuper totalem possessionem Tharnok in Pesthiensi² ac portiones possessionarias eorundem in possessione Horhy³ appellata in Pilisiensi comitatibus existentes habitas, necnon domos et curias eorum nobilitares ubicunque in eisdem habitas et constructas simul cum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibilibet, etc. (*következik a szokásos felsorolás*) ad easdem de iure vel consuetudine ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, memorato domino Ambrosio Sarkan, suisque heredibus et posteritatibus universis pro prenominatis decem milibus florenis plene, ut premititur, ab eodem domino Ambrosio per eosdem Stephanum et Matthiam, Dorotheam et Annam eorundem consortes receptis et levatis, dedissent, vendidissent et inscripserunt. Si vero predicta medietas totalis possessionis, totalis possessio et portiones possessionarie plus valerent de presenti, vel in futurum quandocunque plus valere possent pretio supradicto, totum illud plus valens quodcunque et quantumcunque sit vel esse poterit in futurum, iidem eidem dedissent, donassent et concessissent, titulo pure valide et perfecte donationis, etiam si illud plus valens dimidiam excederet iusti pretii vel etiam ultra, immo dederunt, vendiderunt, donaverunt, concesserunt et inscripserunt coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas. Promittentes nichilominus prefati Stephanus et Matthias, Dorothea et Anna eorundem consortes, oneribus quorum supra in se ipsos levando, prefatum dominum Ambrosium Sarkan et heredes eiusdem in pacifico dominio preallegatarum medietatis possessionis Wal, ac totalis possessionis Tharnok et portionum possessionariarum in dicta possessione Horhy existentium, necnon domorum et curiarum nobilitariarum ubilibet in eisdem habitarum, utilita-

¹ Vonatkozik Podmaniczky Jánosnak első házasságából származott Ádám Ferenc nevű fiára és 1513 végén, vagy 1514 elején született (v. ö. a 39. sz. oklevelet) gyermekére.

² Tárnok h. Fejér vm.

³ Horhi-p. az előbbi szomszédságában. L. a 66. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

tumque et pertinentiarum earundem contra quosvis legitimos impeditores seu ius aliquod in eisdem vel earum altera habere pretendentes tueri, conservare, protegere ac modis omnibus defensare propriis ipsorum laboribus, sumptibus et expensis. Casu autem, quo iidem Stephanus et Matthias, Dorothea et Anna eorundem consortes prenomatas medietatem possessionis Wal, necnon totalem possessionem Tharnok et portiones possessionarias in dicta possessione Horhy habitas, domosque et curias nobilitares in eisdem habitas, utilitatesque et pertinentias earundem per se vel per alias interpositas personas quascunque memorato domino Ambrosio Sarkan aut suis occupare vel occupari facere, aut in dominium earundem vel alterius ipsarum intromittere nollent vel non possent, aut in eisdem medietate possessionis, totali possessione, portionibusque possessionariis iam realiter et cum effectu occupatis, ipsum dominum Ambrosium Sarkan vel suos heredes conservare recusarent vel non valerent quoquo modo, extunc iidem Stephanus et Matthias, Dorothea et Anna eorundem consortes solum vigore presentium mediante in succubitu duelli facti maioris potentie convincentur et convicti habeantur ipso facto, nullis etiam gratiis regiis, sed nec aliquorum sue maiestatis locumtenentium pro tempore constitutorum gratiosis annuentiis eisdem Stephano et Matthie, Dorothee et Anne eorundem consortibus, necnon heredibus, fratribusque suis universis suffragare, allegationibusque et defensionibus ac cavillationibus et subterfugiis prenominatorum Stephani et Matthie, Dorothee et Anne eorundem consortum, necnon heredum et fratrum eorundem in hac parte obviare, sublevareque valentibus. Et quod nichilominus idem dominus Ambrosius Sarkan eosdem dominum Stephanum et Matthiam, Dorotheam et Annam, heredesque eorundem, si iidem in premissis persistere nollent, ad tricesimum secundum diem in cuiuscunque iudicis ordinarii huius regni Hungarie, spiritualis videlicet vel secularis presentiam, quem scilicet idem dominus Ambrosius Sarkan ad id eligere voluerit, in causam convenire valeat, atque possit, ipsoque tricesimo secundo die adveniente idem iudex, qui ad id electus fuerit, extra omnes terminos octavales

et brevium ac brevis brevium iudiciorum seriemque alicuius registri medio tempore causam eandem, non obstante prefatorum Stephani et Matthie, Dorothee et Anne, heredumque suorum absentia, adiudicandi et finaliter sententialiterque determinandi atque etiam debite executioni demandandi omnimodam habeat facultatem. Ad que premissa et quevis premissorum inviolabiliter observanda sepefati Stephanus et Matthias, Dorothea et Anna eorundem consortes oneribus, quorum supra, modo premissis in se receptis sese, dictosque filios et filias sed et heredes et posteritates eorundem spontanea ipsorum voluntate coram nobis obligarunt. In cuius rei testimonium, firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras superinde confectas, maiorisque et autentici sigilli nostri munimine impendentis roborata, eisdem ambabus partibus contrahendis pro iurium suorum cautela sub eadem forma verborum duximus concedendas. Datum feria secunda, in vigilia videlicet festi beati Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo.

78.

Buda, 1519 januárus 3.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Podmaniczky István nyitrai püspök panaszta tárgyában, mely szerint elődjének, Erdődi Istvánnak halála után Salgay Mihály nyitrai várnagy a püspökség minden jószágát és jövedelmét elfoglalta, tartson vizsgálatot és az alperest idézze meg.

Átírva a garamszentbenedeki konvent 1519 januárus 22-én kelt jelentésében. (L. a 79. sz. a.)

79.

Garamszentbenedek, 1519 januárus 22.

A garamszentbenedeki konvent jelenti II. Lajos királynak, hogy 1519 januárus 3-án Budán kelt parancsára Podmaniczky István nyitrai püspök már ismert panasza tárgyában vizsgálatot tartott és az alperest megidézte.

Eredeti idézőparancs, hátlapján zárópecsét nyomaival és a konvent jelentésének fogalmazványával, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 63. nr. 37. Fényképmásolata az Orsz. Levéltárban.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis inquisitorias, evocatorias et insinuatorias simul nobis preceptorie loquentes, sumpma cum obedientia recepisse in hec verba :

Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in persona fidelis nostri reverendi in Christo patris domini Stephani de Podmanyn episcopi ecclesie Nittriensis, quod cum reverendus condam Stephanus de Erdewd¹ alias episcopus eiusdem ecclesie Nittriensis, predecessor videlicet ipsius exponentis, vocatione divina ab hac luce decessisset, extunc egregius Michael

¹ Gams B. (Series episcoporum. Ratisbonae, 1873. 375—76. II.) nem említi a nyitrai püspökök közt. Bizonyos azonban, hogy az a „Stephanus episcopus“, aki 1505 óta volt nyitrai püspök s akit Podmaniczky Istvánnal azonosítottak (Episcopatus Nitriensis ect. memoria. Posonii, 1835. 318—319.), Erdődy István. L. egyébként a 38. sz. oklevél jegyzetét. Meg kell újból említenünk, hogy az Orsz. Levéltárban őrzött Liber dign. eccles. 1505-től Bajoni Istvánt említi nyitrai püspöknek és az Orsz. Levéltárban lévő oklevelekre hivatkozik. Azonban ezek az oklevelek, melyekben „Stephanus Episcopus“ található, nem említik a püspök családi nevét. Ellenben a most közölt oklevél világosan megnevezi.

Salgay,¹ tunc castellanus castri Nittriensis plurimos acervos frugum ac bladorum, necnon equos equatiales et boves, porcosque ac alia queque animalia in allodiis dicti episcopatus Nittriensis ubilibet in bonis et iuribus possessionariis prenotati episcopatus ecclesie Nittriensis existentia, insuper totum quasi proventum tam pecuniarum, quam etiam aliarum datiarum de dictis bonis et iuribus possessionariis antedicti episcopatus Nittriensis provenientium idem Michael Salgay omnino pro se ipso usurpasset et usurpando occupasset, suumque in usum convertisset, in quibus premissis salvis actibus potentiariis, eidem exponenti iamdicto successori ipsius episcopatus Nittriensis ac dicte ecclesie eiusdem episcopatus Nittriensis plusquam duorum milium florenorum auri dampna intulisset potentia mediante in preiudicium ipsius exponentis detrimentumque et diminutionem antelati episcopatus ecclesie Nittriensis valdemagnum. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo committimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus de Naghkereskyn, aut Johannes vel Nicolaus sin Simon de eadem Naghkereskyn,² sew Gaspar Thwroczy de Kyskereskyn,³ sive Nicolaus Desew de Nagh Emewke,⁴ neve alter Nicolaus de Kys Sarlo,⁵ aliis absentibus homo noster, scita prius premissorum mera veritate, prefatum Michaellem Salgay iuxta vim et formam generalis decreti regni nostri exinde editi et stabiliti contra prefatum exponentem ad tricesimum secundum diem diei evocationis exhinc fiende computandum, nostram personalem, evocet

¹ Salgay Mihály 1505-ben a rákosi országgyűlésen Nyitra megyének volt a követe. (*Nagy Iván* : X. 18.) 1524-től csejtei várnagy volt. (Héderváry-Oklt. II. 19—20. Apponyi-Oklt. I. 483.)

² A Kereskényi-családnak (*Nagy Iván* : VI. 215—17. II.) tagjai. A Podmaniczky-családdal kapcsolatban több ízben említetnek. (Podmaniczky-Oklt. I. 292., 294. l.)

³ Az alsó- vagy kiskereskényi Thuróczy-családra l. *Nagy Iván* : Pótkötet. 359—60. Szerémi—Ernyey : i. m. 365. Podmaniczky-Oklt. I. 132.

⁴ A nagymőkei Deseő-család (*Nagy Iván* : III. 293—94.) ismert tagja.

⁵ Valószínűleg a Sarlay-család (*Nagy Iván* : X. 68. l.) tagja.

in presentiam rationem de premissis redditurum efficacem, litispendingia si qua foret inter ipsos non obstante, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse termino in predicto coram dicta nostra personali presentia compareat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et post hec huiusmodi inquisitionis, evocationis et insinuationis seriem cum evocati nomine, ut fuerit expediens, terminum ad predictum dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum Circumcisionis Domini,¹ anno eiusdem millesimo quingentesimo decimo nono.

Kivül : Fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron. Pro fideli nostro reverendo in Christo patre domino Stephano de Podmanyn episcopo ecclesie Nitriensis contra egregium Michaellem de Salgo ad terminum intronominatum inquisitoria, evocatoria et insinuatoria.

Nos itaque antedictis mandatis eiusdem vestre serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur et iuxta earundem vestre serenitatis litterarum continentiam unacum prenominato Gaspar de Kyskereskyn homine vestre serenitatis in dictis litteris eiusdem vestre serenitatis inter alios nominatim conscripto, unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Gasparum presbiterum, socium nostrum conventualem ad premissa suo modo peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt isto modo, quomodo ipsi feria quarta proxima post festum beati Pauli primi heremite proxime preteritum² in dicto comitatu Nitriensi simul procedendo, ab omnibus, quibus decens et opportunum fuisset, palam et occulte de premissis diligenter inquisivissent et rescivissent certitudinis veritatem, omniaque premissa et quevis premissorum singula sic et suo modo acta, facta et patrata fore comperissent, prout vestre serenitati dictum et querulatum extitisset, tenorque litterarum eiusdem vestre serenitatis contineret prescriptarum, facta itaque huiusmodi inquisitione, prefatus Gaspar Thwrochy

¹ 1519 januárius 3.

² 1519 januárius 12.

de Kyskereskyn, homo scilicet vestre serenitatis, presente dicto nostro testimonio, die in eodem prefatum Michaellem Salgay in possessione Kewwesd¹ vocata, in dicto comitatu Nitriensi existenti, de portione scilicet sua possessionaria possessione in eadem habita iuxta vim et formam generalis decreti superinde editi et stabiliti, contra prefatum exponentem ad prescriptum tricesimum secundum diem a die huiusmodi evocationis ex hinc facte computandum, vestram regiam personalem evocasset in presentiam rationem de premissis redditurum efficacem, litispendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuassetque ibidem eidem, ut sive ipse termino in prescripto coram dicta vestra personali presentia compareat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Datum undecimo die diei executionis premissorum, anno Domini supradicto.

80.

Buda, 1519 januáriuſ 27.

II. Lajos király a Mittici Rozson Kelemen, valamint a Podmaniczky Mihály, Tersztyei Tersztyánszky Gáspár, a Szlavnicai Sándorok és Briganth György között folyó perben az utóbbiak részére átírja a turóci konventnek II. Lajos király 1518 május 17-én Budán kelt parancsát is átíró 1518 június 14-i oklevelét.

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,125.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter egregium Clementem Roson de Mythycz² ut actorem ab una, egregium Michaellem de Podmanyn et nobilem

¹ Kövesd h. Nyitra megyében ma nem ismeretes; valószínű, hogy azonos a Nyitra megye határán, de Bars megye területén fekvő Alsó- vagy Felsőkamenec helységgel, Privigyétől délre.

² L. a 75. sz. oklevelet.

Gaspar Therzthenzky de Therzthen,¹ veluti in causam attractum ab alia partibus in presenti termino vigesimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti,² ad quem scilicet universe cause breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia mota et vertente, quedam littere honorabilis conventus ecclesie beate Marie virginis de Thwroc relatorie in papiro confecte, per Gregorium litteratum de Mykola³ legitimum procuratorem dictorum actorum in personis eorundem coram dicta nostra personali presentia in iudicio fuissent exhibite, mox Mathias de Babyndal⁴ pro prefatorum Michaeli de Podmanyn cum Nittriensis et Martino, Georgio, Johanne, filiis condam Sandrini de Slawnycze, ac Georgio Brigath (így!) de Rasow castellano castri eiusdem magnifici Michaelis Podmanyczky de Bezthercze in causam attractorum cum Thwroc in eandem nostram personalem in presentiam exurgendo, paria earundem litterarum in transumpto litterarum nostrarum sibi per nos dari supplicavit iuris sui ad cautelam. Quarum tenor talis est: Serenissimo principi stb. (*Következik a turóci konventnek 1518 június 14-én kelt s II. Lajos király 1518 május 17-én Budán kelt oklevelét is átíró oklevele.*)⁵ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transcribi et transsumi presentibusque litteris nostris patentibus inseri faciendo, memoratorum in causam attractorum iuris ipsorum ad cautelam duximus concedendas. Datum Bude tertio die termini prenotati anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Lecta.

¹ U. ott.

² 1519 januáriu 25.

³ Később Mária királyné jogügyi igazgatója lett. (*Főgel J. : II. Lajos udvartartása. 26. l.*)

⁴ L. az 58. sz. oklevél jegyzetét.

⁵ L. a 75. sz. alatt.

81.

Buda, 1519 februárius 3.

II. Lajos király a Podmaniczky Mihály, valamint a Mittici Rozsonok, Oszlányi György és Dezséri Jeromos közt folyó perben az utóbbiakat meg nem jelenés miatt elmarasztalja.

Eredetije papíron, hátlapján gyűrűs zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,140.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod Mathias de Babyndal¹ pro magnifico Michael de Podmanyn cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Nittriensis contra egregios Clementem Rosen, ac Johannem et Paulum filios eiusdem, item Ladislaum, Petrum, Benedictum et Nicolaum similiter Rosen de Mytta² et alios extraspecificatos a vigesimo die festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti,³ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, decem diebus continuis legitime stetit in termino coram nostra personali presentia, qui iuxta continentiam litterarumstrarum prorogatoriarum super factis in eisdem contentis peremptorie responsuri, eandem nostram personalem in presentiam non venerunt, neque miserunt, unde ipsos iudicialiter commisimus fore convictos, si se rationabiliter non poterunt excusare. Datum Bude decimo die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Kivül: Pro magnifico Michael de Podmanyn contra egregios Clementem Rosen de Mytta, necnon Johannem et Paulum filiis (így!) eiusdem, item Ladislaum, Petrum, Benedictum similiter Rosen de eadem Mytta, necnon Nicolaum,

¹ L. az 58. és 80. sz. oklevélben.

² A Mittici Rozson-családra l. a 74. sz. oklevelet.

³ 1519 januárius 25.

filium dicti Ladislai Rosen, Oswaldum similiter Rosen et Stephanum filium eiusdem ac Georgium de Ozlan, preterea nobiles Jeronimum de Daser et Andream Lesko vicecastellanum castri Kazza iudicialis.

Alatta: Ex brevi. Comitatus Trinchiniensi et Nitriensi. Extradata in decima sessione per Bellyen.¹

82.

Nyitra, 1519 februárus 6.

A nyitrai káptalan Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a saját, II. Lajos királynak 1517 augusztus 27-én Budán kelt parancsára Zápolyai István 1496 március 27-én Bajmócon kelt iktatóparancsát és annak hátlapi feljegyzését is magában foglaló 1517 szeptember 17-én kelt oklevelét.

Átírva Nádasdy Tamás nádornak 1559 május 11-én Pozsonyban kelt oklevelében, melynek eredetije, papíron, alján papírral fedett pecséttel a zayugróci levéltárban. Litt. J. fasc. I. nr. 9. Fényképmásolata az Orsz. Levéltárban.

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus tenore presentium, quod nobilis Gaspar de Bonchis² provisor curie castri Nitriensis in persona reverendi in Christo patris domini Stephani de Podnamyn (!) domini et prelati nostri, nostram veniens in presentiam exhibuit et presentavit nobis quasdam litteras nostras patenter in papiro confectas, formam et tenorem cuiusdam requisitorii introductionis et statutionis in se continentes, petens nos idem Caspar debita cum instantia, ut quia magnificus Michael de dicta Podmanyn, frater carnalis dicti domini et prelati nostri ipsas litteras ad se defferri commisisset, ipseque dominus et prelatus noster eas non secus, nisi retenta copia apud eundem eidem domino Michaeli mittere vellet, quatenus paria earundem pro tutiori et meliori conservatione ac duratione in pergameno et sub pendentis sigillo nostro sub transumpto ipsi domino prelato nostro dare dignaremur, quarum tenor sequitur et est

¹ L. a 49. és 60. sz. oklevelek jegyzeteit.

² Lásd alább, helyesen: de Borchych.

talis: Nos capitulum ecclesie Nitriensis etc. (*Következik a nyitrai káptalannak 1517 szeptember 17-én kelt, II. Lajos király 1517 augusztus 17-én Budán kelt parancsára Zápolyai István nádor 1496 március 27-én Bajmócon kelt iktatóparancsát és annak hátlapi jeljegyzését is átíró oklevele.*)¹ Nos igitur petitionibus prefati Gaspari Borchych² inclinati, prescriptas litteras non abrasas. non viciatis (!), non cancellatis (!) nec in aliqua sui parte suspectas, omni prorsus vicio et suspicione carentes, de verbo ad verbum transcribi et transumpmi, ac presentibus litteris nostris inseri fecimus, pariaque earundem sub transumpto earundem litterarum nostrarum duximus concedenda. Datum in festo beate Dorothee virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

83.

Buda, 1519 február 9.

II. Lajos király a Mittici Rozson Kelemen, valamint a Podmaniczky Mihály, Tersztyánszky Gáspár és a Briganth György között, az utóbbiak által Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben az alpereseket a nyitrai káptalan előtt harmadmagukkal leteendő tisztítóesküre ítéli.

Eredeti je papíron, papírral fedett zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,138.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod Gregorius de Mykola³ pro egregio Clemente Rosen de Mythycz cum procuratoriis litteris nostris iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum et conventus ecc[lesie] de T[h]wroc exhibitoriarum et amonitoriarum in presenti termino vigesimi diei Epiphaniarum Domini proxime preteriti,⁴ ad quem scilicet terminum universe cause

¹ L. jelen kötet 64. sz. oklevelét.

² A Borcsiczky-család (Podmaniczky-Oklt. I. 108. l.) közelebbről nem ismert tagja.

³ L. a 80. sz. oklevelet.

⁴ 1519 januárius 25.

regnicolarum nostrorum breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, in figura iudicii nostre personalis presentie comparendo, contra egregium Michaellem de Podmanyn, ac nobiles Gaspar Therzthyenzky de Therzthe et Georgium Bryganth de Rassow¹ proposuit eomodo, quomodo in dominica Ramispalmarum proxime preteritam (igy!), dum scilicet infra missarum celebrationem subditi ac familiares ipsius actoris diutius insistere habuissent, primum nobiles Martinus, Georgius et Johannes, filii condam Sandrini de Zlawnycze, ac prefatus Georgius Bryganth castellanus castri Beztherce ex speciali commissione et mandato prefati Michaelis Podmanyczky, ac Gaspar Therzthyenzky assumptis secum providis Johanne, Abraham, Michaele, Laurentio Koncherfar, Gregorio fratre eiusdem, Johanne Bwchor, Mathia Wzuz, Luca Daach, Georgio Nazdrawycz, Johanne Newsyl, Valentino Zabo, Laurentio Hodos, Thoma Daczo, Mathia filio Anthonii, Venczeslao Hwrtho, Mathia filio Blasii Pwchowsky, Andrea Rewka, Martino Wynczer, Johanne Theplerzky, Georgio Pothecz, Mathia filio Luchansky, Jacobo Polono, Blasio Madowych jobagionibus prefatorum Martini, Georgii ac Johannis Sandor in possessione Zlawnycza² in comitatu Thrinchiniensi existente comorantibus, item similiter providis Johanne Bradoch familiari Thome Berhol, Ladislao alias Laczko portario dicti castri Bezthercze, Johanne Sarkan, Georgio Lathner, Petro Foych, Gasparo filio condam Skala, Johanne Haymosek, Thoma Serdwz, Johanne Podwazky, Nicolao Dworzky de Krenyk, Johanne Hodaz, Georgio Dworzky in Wdycha,³ Johanne iudice Malykowalehotha,⁴ Laurentio Horen in Domanycz,⁵ Matheo Kowach, Nicolao similiter Kowach in Lednycz,⁶ Stephano Gwbernath in Thepla⁷ possessionibus prefati Michaelis Podmanyczky in pertinentiis castri eiusdem Bezthercze predicti in comitatu Thrinchiniensi existenti residentibus, deinde diebus sequentibus Johanne Thethe, Mathia

¹ L. a 75. sz. oklevél jegyzeteit.

² Szlavnic h. Illavától ny.

³⁻⁷ Az itt felsorolt helynevekre l. a 75. sz. oklevél jegyzeteit.

Hospes et Venceslao Medes in oppido Klobwk,¹ ac Blasio Lawaczky, Wenceslao Kwpaz, Mathia Nosk filio Nicolai et Martino Harnas in Bylnycz,² Jacobo alias Jakws dicto filio Woleczko, Paulo filio Thernyk, Mathia genero Zablyk in Sthythna,³ Michaeli filio Laurentii, Johanne filio scriptoris in Brwnow,⁴ Johanne Bradek, Martino alias Marthynak et Petro Bodar dictis in Hradek⁵ possessionibus vocatis, jobagionibus videlicet prefati Michaelis Podmanyczky in Morawa⁶ existentibus commorantibus, ceterisque quingentis peditibus armatis per eundem Michaeli Podmanyczky familiar...⁷ de Morawa adductis et illuc specialiter transmissis, cum ingeniis, bombardis, pixidibus, balistis, aliisque armorum et bellicorum instrumentorum generibus in et ad domum et curiam nobilitarem consequenterque turrin prefati Clementis Rosen actoris ligneam, decenti structura non sine magnis impensis erectam, in possessione Bolesow vocata in comitatu Thrinchiniensi existenti habitam, hostili more irruissent, ibique turri in eadem destructis domorum hostiis, scriniisque et ladulis confractis, pecunias nobilis Johannis Marsowsky filii nobilis domine Anne, relicte condamn Johannis de Bohnycz⁸ florenos videlicet quadraginta tutoris conservationis gratia illuc repositos et eiusdem domine Anne florenos triginta, alias etiam res universas mobiles ipsius actoris, puta ingenia, bombardas balistas, pixides et alia omnia pro tunc domo, sive turri et curia in eisdem repertas, inventas in predam convertendo abstulissent et asportassent, ac quo ipsorum placuisset voluntati, fecissent, turrin autem ipsam penitus disiecissent et solo equassent potentia mediante in preiudicium et dampnum eiusdem actoris valdemagnum. Et hec sic facta fore exhibitione prescripte unius littere antefati conventus ecclesie de Thwroc exhibitorie et amonitorie, vires trium litterarum inquisitorialium representantis, dicte nostre personali presentie ad nostrum

¹⁻⁶ Az itt felsorolt morvaországi helyekre l. a 75. sz. oklevél jegyzeteit.

⁷ „Similiter“ helyett, mint az a 75. sz. oklevél szövegében olvasható.

⁸ Bohuniczky Jánosra vonatkozik. V. ö. a többször idézett 75. sz. oklevél jegyzetével.

regium litteratorium rescripte comprobando eidem actori ex parte annotatorum in causam attractorum per nos in premissis iuris equitate supplicavit elargiri. Quo audito Mathias de Babyndal¹ pro prefatis Michael Podmanyczky cum capituli Nitriensis et Gaspar Therzthenczky ac Georgio Bryganth cum dicti conventus ecclesie de Thwroc litteris procuratoriis eandem nostram personalem in presentiam respondit ex adverso, quod iidem in causam attracti in totali premissa actione et acquisitione dicti actoris innocentes essent et immunes, ex parte autem prescriptorum jobagionum idem Michael Podmanyczky erga manus suas habitorum eidem actori iudicium et iustitiam facere et impendere promptus esset et paratus. Et in eo idem procurator memoratorum in causam attractorum eisdem in signum innocentie et immunitatis ipsorum iuramento dicti actoris per eundem actorem ad capita memoratorum in causam attractorum prestando committebat, antefatus vero procurator eiusdem actoris iuramenta per eundem actorem ad capita eorundem in causam attractorum prestanda minime acceptabat, sed eidem per nos in premissis aliud iudicium et iustitiam preberi supplicavit. Pro eo nos his perceptis iudicantes commisimus eo modo, ut prefati Michael Podmanyczky, Gaspar Therzthenczky et Gregorius Bryganth in causam attracti nono, quilibet videlicet eorum tertio, se nobilibus feria tertia proxima post dominicam Letare proxime ventura² coram prenotato capitulo ecclesie Nitriensis super eo, quod iidem in causam attracti in totali premissa actione et acquisitione dicti actoris innocentes essent penitus et immunes, sacramenta prestare et tandem quinto decimo die diei huiusmodi iuramentalis depositionis idem Michael Podmanyczky ex parte prescriptorum jobagionum unde erga manus suas habitorum in faciebus prescriptorum oppidi Klobwk et possessionibus Bylynez, Schythna, Brwnow, Hradek coram uno iudice nobilium predicti comitatus Thrynniensiensis, quem illuc ad id serie presentium accedere iubemus, iudicium et iustitiam facere et impendere

¹ Babyndali Mátyásra l. az 58. sz. oklevelet.

² 1519 április 5.

et dehinc huiusmodi iuramentalis depositionis ac iudicii et iustitie impensionis seriem partes in litteris memoratorum capituli ecclesie Nittriensis ac vicecomitis et iudicum nobilium predicti comitatus Thrinchiniensis ad tricesimum secundum diem diei huiusmodi iuramentaliu depositionum ac iudicii et iustitie impensionum legitime perdurandum, dicte nostre personali presentie reportare teneantur. Datum Bude sedecimo die termini prenotati anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Kivül : Super iuramentis ac iudicii et iustitie impensione. Pro egregiis Michael Podmanyczky de Podmanyn, nobilibus Gaspar Therzthyenzky de Therzthe, ac Georgio Bryganth de Rassow contra egregium Clementem Rosen de Mythycz per eosdem Michael Podmanyczky, Gaspar Therzthyenzky et Georgium Bryganth, nono, quilibet eorum tertio, se nobilibus feria tertia proxima post dominicam Letare proxime venturam¹ coram capitulo ecclesie Nittriensis fienda et tandem quintodecimo die diei huiusmodi iuramentaliu depositionum prefatus Michael Podmanyczky ex parte introscriptorum jobagionum suorum unde erga manus suas habitorem in faciebus introscriptarum possessionum coram uno iudice nobilium comitatus Thrinchiniensis iudicium et iustitiam facere et dehinc huiusmodi iuramentaliu depositionum ac iudicii et iustitie impensionis series per partes in litteris memoratorum capituli ecclesie Nittriensis ac vicecomitis et iudicum nobilium comitatus Thrinchiniensis ad terminum introscriptum legitime perdurandum est reportanda ad iudicem.

A háttal bal alján: Michael.² *A jobb alján*: Lecta per Bellyen.³

84.

Buda, 1519 februárius 16.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Miltici Rozson Kelement és Elek szkalkai apátot, akik Podmaniczky Mihály trencsénmegyei Boleso nevű birtokán hatalmaskodást követtek el, idézze meg.

Átírva a nyitrai káptalannak 1519 március 31-én kelt jelentésében. (Lásd a 88. sz. alatt.)

¹ 1519 április 5.

²⁻³ A két névre vonatkozólag l. a 60. sz. oklevél jegyzeteit.

85.

Buda, 1519 februárius 21.

II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, hogy a Mittici Rozson Kelemen által Podmaniczky Mihály és besztercei várnagya Briganth György ellen indított perben kiadott idézőleveleket adja át az utóbbiaknak.

Átírva a turóci konventnek 1519 március 27-én kelt jelentésében. (L. a 87. sz. alatt.)

86.

Buda, 1519 februárius 21.

II. Lajos király meghagyja Podmaniczky Mihálynak és besztercei várnagyának Briganth Györgynek, hogy a Mittici Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben jelenjenek meg.

Átírva a turóci konvent 1519 márc. 27-én kelt jelentésében (Lásd a 87. szám alatt.)

87.

Turóc, 1519 március 29.

A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1519 február 21-én Budán kelt parancsa értelmében az ugyanakkor kelt idézőlevelet átadta Podmaniczky Mihálynak és besztercei várnagyának Briganth Györgynek.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,146.

Serenissime rex et domine noster gratiosissime. Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit maiestas, quod accepimus maiestatis vestre litteras porrectas nobis huiusmodi sub tenore :

¹ L. a 68. sz. oklevelet.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie de Thwroc salutem et gratiam. Fidelitati vestre harum serie firmiter precipientes mandamus, quatenus visis presentibus, alias litteras nostras preceptorias fidelibus nostris egregio Michaeli Podmanyczky de Podmanyn et nobili Georgio Bryganth de Rassow castellano castri Bezthercze vocati sonantes, pro parte egregii Clementis Rosen de Myttha emanatas, cum presentibus vobis exhibentes, per vestrum fidedignum testimonium eisdem Michaeli Podmanyczky et Georgio Bryganth exhiberi et presentari faciatis et quidquid iidem ad contenta eorum fecerint vel responderint, id nostre maiestati ad tricesimum secundum diem a die exhibitionis prescriptarum litterarum nostrarum preceptoriarum ipsis fiende computandum fideliter rescribatis. Datum Bude feria secunda proxima ante festum Kathedre beati Petri apostoli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Et iuxta earundem continentiam nos huiusmodi alias vestre serenitatis litteras preceptorias recepimus, quarum tenor talis est :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris egregio Michaeli Podmanyczky de Podmanyn et nobili Georgio Bryganth de Rassow castellano castri Bezthercze salutem et gratiam. Exponitur nobis in persona egregii Clementis Rosen de Myttha, quod sabbato ante festum Exaltationis sancte crucis proxime preteritum² post solis occasum tu Michael Podmanyczky, nescitur quibus ductus motivis, missis et destinatis te Georgio Bryganth aliisque nonnullis hominibus tuis armatis et potentiariis manibus ad domum et curiam nobilitarem eiusdem exponentis in possessione Bolessow vocata in comitatu Trinchiniensi existenti habitam, ibique tu Georgi Brygant, ense evaginato ac quidam ex tuis complicitibus cum quadam cuspidem nobilem dominam Annam, relictam condam nobilis Johannis Bohwnyczky de dicta Bolessow, in hostiis domus eiusdem curie nobilitaris prefati exponentis stantem, invasissetis, ibique eandem enormibus et

¹ 1519 február 21.

² 1518 szeptember 11.

turpissimis affecissetis vituperiis, eandemque nisi a nonnullis nobilibus et probis viris preservata fuisset, ibidem nece miserabili interemissetis. Ceterum feria quinta proxima ante festum nativitatis Domini proxime preteritum¹ modosimili tu Michael Podmanyczky quibuscunque motus respectibus, missis et destinatis quibusdam Martino Horen et Ladislao familiaribus aliisque nonnullis hominibus et populis tuis, noctis in silentio armatis et potentiariis manibus ad prenotatas domum et curiam nobilitarem eiusdem exponentis in prescripta possessione Bolessow habitas, ibique universas res et bona ipsius exponentis domo et curia nobilitari in eisdem existentes et habitas, si eas ab impetu eorum tuorum hominum et familiarium defendere non valuissent, depredari et inferri commissos preterire (!) rebus et bonis eiusdem exponentis in prescriptis domo et curia nobilitari habitis, modo premissis ab impetu tuorum hominum preservatis, iidem Martinus Horen et Ladislaus familiaris aliique prenotati homines et populi tui, Michael Podmanyczky, similiter ex tua commissione et voluntate domum providi Thome Zwzulka vocati jobagionis ipsius exponentis in prescripta possessione Bolessow commorantis invasissent et universa eiusdem jobagionis pecora manu violenta receperissent et abstulissent et nisi homines eiusdem exponentis eadem pecora ab eisdem tuis familiaribus et hominibus tuis recuperare voluissent, eadem, quo tue placuisset voluntati, abegissent potentia mediante in preiudicium eiusdem exponentis manifestum. Supplicatum itaque extitit maiestati nostre pro parte eiusdem exponentis, ut ipsi circa premissa de opportuno iuris remedio providere dignaremur. Quamvis iuxta contenta novi nostri decreti universe cause ratione invasionis domorum, necnon detentionis, verberationis et vulnerationis ac interemptionis nobilium contra quoscumque movende extra terminos octavales et brevium iudiciorum per nostram maiestatem decidi debent et terminari, fidelitati igitur vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus acceptis presentibus ad tricesimum secundum diem a die exhibi-

¹ 1518 december 23.

tionis presentium vobis fiende computandum coram nostra maiestate, ubicunque Deo duce tunc constituemur, absque ulteriori procrastinatione comparere modis omnibus debeatis et teneamini rationem de premissis reddituri efficacem, prescriptosque familiares tuos, tu Michael Podmanyczky statuere committendo. Nam alias certi sitis, quod si secus facere attemptaveritis, nos ad partis alterius comparentis instantiam id faciemus in premissis, quod dictaverit ordo iuris, secus non facturi, presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude feria secunda proxima ante festum cathedre beati Petri apostoli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Nos itaque mandatis vestre serenitatis in omnibus obedire volentes, ut tenemur, nostrum hominem religiosum, videlicet fratrem Thomam presbiterum socium nostrum conventualem ad premissa suo modo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis retulit istomodo, quod ipse die dominico Oculi proxime preterito² ad faciem prescripti castri annotati Michaelis Podmanyczky Bezthercze vocati in comitatu Trinchiniensi existentis habiti, solitam puta residentiam eiusdem Michaelis Podmanyczky et licet ipso Michaele Podmanyczky tunc absente, ipso autem Georgio Bryganth castellano presente et personaliter reperto accessisset, ibique alias litteras vestre serenitatis preceptorias eisdem Michaeli Podmanyczky et Georgio Bryganth sonantes, sibi Georgio Bryganth exhibuisset et presentasset. Quiquidem Georgius suo et predicti domini sui nomine et verbo dixisset mandatis eiusdem vestre serenitatis satisfacturos. Datum tertio die diei huiusmodi exhibitionis premissae, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono suprascripto.

Kivül: Regie maiestati. Super exhibitione et presentatione litterarum preceptoriarum pro parte egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn et Georgii Bryganth de Rassow sonantium contra egregium Clementem Rosen de Myttha sonantium (!) ad tricesimum secundum diem nunc venturum exhibitionis par.

¹ 1519 februárius 21.

² 1519 március 27.

88.

Nyitra, 1519 március 31.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy Mittici Rozson Kelement és Elek szkalkai apátot, akik Podmaniczky Mihálynak Boleso nevű birtokán hatalmaskodást követtek el, 1519 február 16-án Budán kell parancsa értelmében megidézze.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,144.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem inquisitorias, evocatorias et insinuatorias nobis preceptorie sonantes et directas, honore quo decuit, recepissemus in hec verba:

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Exponitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn aulicorum nostrorum regali magistri,¹ quod cum circa festum nativitatis Domini proxime preteritum² ipse exponens quosdam duos familiares ignobiles pro expediendis quibusdam negotiis suis et signanter exigendis et extorquendis censibus ad portionem suam possessionariam in possessione Bolyeso³ vocata in comitatu Thrinchiniensi existenti habitam transmisisset, dum ipsi familiares annotati exponentis ad ipsam portionem dicti exponentis pervenissent, ibique prope vesperum apud quendam jobagionem suam portione in eadem commorantem hospitalium condescendissent et absque ullo penitus formidine hospitio eorum in predicto quiete et pacifice vivarentur (!), extunc egregius

¹ A király gyalogos testőreinek kapitánya. (Fógel J.: II. Lajos udvartartása. 60. l.

² 1518 december 25.

³ Bolesó h. Illavától ny. a Vág-folyó jobbpartján.

Clemens Rossen de Mytta, ac venerabilis Alexius abbas de Zkalka¹ nescitur unde moti, missis et destinatis quodam Johanne Moschenczky dicto familiari ignobili ipsius Clementis Rossen, item providis Matheo Onachel, Johanne similiter Onachel et quodam Myssó, Simone Hlawathy, Michaelé Vranka, Matheo et Paulo Joakovicz et quodam Vrbano de Vazka,² item quodam Michaelé de Bolesó, Paulo Stozal, Johanne Blasii, Laurentio Zawyszka, Stanislao suttore et Valentino Czerny dictis in eadem Bolesó, populis scilicet et jobagionibus ipsius Clementis Rosen in portionibus eiusdem possessionariis possessionibus in pretactis omnino in comitatu Thrincziniensi existentibus habitis commorantibus, item Johanne, Petro, Alexio et Paulo Halyak, Johanne Dak et Matheo filio eiusdem Johannis Dak dictis jobagionibus ipsius Alexii abbatis in possessione eiusdem Pykho³ vocata in eodem comitatu Thrincziniensi existenti habita, commorantibus, manibus armatis et potentiariis noctis sub silentio in et ad prefatos familiares dicti exponentis ignobiles hospitio eorum modo preallegato existentes, furiose irruissent, ibique primum hostiis et ianuis ipsius domus diruptis et confractis hospitium eorum in predictum subintrassent, inibique eosdem familiares annotati exponentis preter omni eorum demerita, diversis verberum et vulnorum letalium plagis prefati Clemens Rosen et Alexius abbas affici fecissent, semivivos eosdem ibidem relinquendo, de quorum vita ulteriori omnino esset dubium, potentia mediante in preiudicium et dampnum ipsius exponentis valdemagnum. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum

¹ Az egykori bencés apátságnak ma csak romjai láthatók Trencséntől é. a Vág-folyó jobbpartján. Az apátság rövid történetét adja *Lovcsányi Gyula*: A Vág és vidéke. Budapest, 1881. 126—129. ll. Elek apát a *Pannonhalmi Rendtörténet* XII. B. 418. l. szerint már 1518-ban meghalt, vagy legalább is elvesztette az apátságot, mert ebben az évben már Rozson László 18 éves clericus fia Mihály kezén volt az apátság (*Pannonhalmi rendtört.* III. k. 623.) Elek tehát ezek szerint, feltéve, hogy ugyanazon személyről van szó, később ismét visszakapta az apátságot.

² Vaszka h. Bolesó szomszédságában.

³ Pieho h. Bolesó m. közvetlenül.

mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Adam Bwhwnyczky de Prwska,¹ aut Franciscus Borchycz vel Georgius de eadem,² sin alter Georgius de Zalwsa,³ sive Michael de Prilezy,⁴ seu Petrus de Halagh,⁵ aliis absentibus homo noster, scita prius premissorum mera veritate, memoratos Clementem Rossen ac Alexium abbatem contra annotatum exponentem ad tricesimum secundum diem a die evocationis exhinc fiende computandum, nostram personalem evocet in presentiam, rationem de premissis reddituros efficacem, litis pendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante, prescriptosque familiares ignobiles ipsius Clementis Rossen ac jobagiones eiusdem statuere committendo, insinuando ibidem eisdem, ut sive ipsi termino in predicto coram prenotata nostra personali presentia compareant, ipsosque familiares ignobiles ipse Clemens Rossen ac jobagiones ipsorum statuant, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et post hec huiusmodi inquisitionis, evocationis et insinuationis seriem cum evocatorum nominibus terminum ad prescriptum, ut fuerit expediens, eidem personali presentie nostre fideliter rescribatis. Datum Bude feria quarta proxima post festum beati Valentini martiris,⁶ anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Nos igitur mandatis vestre serenitatis ad plenum obedire cupientes, unacum prefato Georgio de Borsycz, homine vestre serenitatis, nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospathak,⁷ socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus

¹ Pruska h. Illavától dny. a Vág-folyó jobbpartján. Az itt említett Bohuniczky Ádám személyi viszonyait nem ismerjük. V. ö. az 52. sz. oklevéllel is.

² L. az 52. sz. oklevél jegyzeteit.

³ L. az 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Prileszky Mihály már 1501-ben említették. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 372. l.

⁵ Lehet, hogy a Bohunici Halupa-család egyik tagjáról van szó. Lehetséges azonban az is, hogy a Halach név elírásával van dolgunk.

⁶ 1519 februárius 16.

⁷ Vagner József: i. m. 113. l.

destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt istomodo, quomodo ipsi in festo beati Benedicti abbatis et confessoris proxime preterito,¹ in predicto comitatu Thrincziniensi pariter procedendo, ab omnibus, quibus decens et oportunum fuisset, palam et oculte diligenter inquirendo, omnia premissa sic facta fuisse rescivissent, prout et quemadmodum tenor litterarum vestre serenitatis per omnia contineret prescriptarum, factaque huiusmodi inquisitione idem homo vestre serenitatis, dicto nostro testimonio presente, die in eodem Alexium abbatem de possessione sua Wyezd,² annotatum vero Clementem Rosen die immediate sequente³ de portione sua possessionaria in possessione Rosen Myttha⁴ vocata, omnino in comitatu Trhrincziniensi (igy !) existentibus habitis, contra prefatum exponentem ad prescriptum tricesimum secundum diem diei huiusmodi evocationis exhinc facte computandum vestram personalem evocasset in presentiam rationem de premissis reddituros efficacem, litis pendentia, si qua foret inter ipsos non obstante, prescriptosque familiarem ignobilem ipsius Clementis Rosen ac jobagiones ipsorum eisdem statuere commisisset cum insinuatione in predictis litteris vestre serenitatis contenta. Datum decimo die diei ultime executionis premissorum anno Domini suprascripto.

Kivül : Personali presentie regie. Pro magnifico Michael Podmanyczky de Podmanyn aulicorum regalum magistro contra egregium Clementem Rosen de Myttha et alium infrascriptum ad terminum intronominatum inquisitionis, evocationis et insinuationis relatio.

A hállap balszélén : Pro A Mathias de Babyndal cum Nitriensis, solvit.

¹ 1519 március 21.

² Wyezd, vagy utóbb Ujezdo h. a szkalkai apátság ősi birtoka, Trencséntől é. fekszik.

³ 1519 március 22.

⁴ Rozsony-Mitic h. Trencséntől dk.

89.

Nyitra, 1519 április 6.

A nyitrai káptalan Mittici Rozson Kelemen és testvére László kérésére bizonyítja, hogy Podmaniczky Mihály a királyi kúria által ellenük megítélt esküt a kitűzött határnapon nem tette le.

Átírva II. Lajos királynak 1519 augusztus 20-án Budán kelt oklevelében. (Lásd a 93. szám alatt.)

Nos capitulum ecclesie Nitriensis memorie commendamus, quod egregius Clemens Roson de Mytta nostram personaliter veniens in presentiam in sui, ac similiter egregii Ladislai Roson fratris sui carnalis per modum protestationis nobis significare curavit in hunc modum, quod ipsi hesterna die datarum presentium¹ per totum diem personaliter hic Nitrie expectassent, ut magnificus dominus Michael de Podmanyn debuisset deponere iuramentum suum coram nobis contra ipsos protestantes, alias in tabula et curia regia adiudicatum, paratique fuissent audire et percipere, sed idem dominus Michael huiusmodi iuramentum coram nobis non deposuisset, et neque in presentiam nostri predicto die et termino venisset et comparuisset, petendo nos ipse Clemens Roson nominibus et in personis, quorum supra, ut ipsis superinde litteras nostras testimoniales dare et concedere dignaremur, iuris ipsorum ad cautelam. Datum feria quarta proxima post dominicam Letare, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

¹ 1519 április 5.

90.

Turóc, 1519 április 20.

A turóci konvent bizonyítja, hogy Podmaniczky Mihály Báthory István nádor ítéletlevele értelmében arra vonatkozólag, hogy Gercei Henczy Miklós keresetében teljesen ártatlan, a tisztítóesküt harmadmagával letette.

Eredetije a turóci konvent levéltárában. Prot. antiqu. Fol. 81.
Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Nos Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc damus memorie, quod egregius Michael Podmanyczky de Podmanyn iuxta continentias litterarum egregii et magnifici domini Stephani de Bathor regni Hungarie palatini et iudicis Cumanorum et comitis Themesiensis serenissimique principis et domini domini Ludouici etc. in presentiarum in absentia suae maiestatis locumtenentis pro parte nobilis Nicolai Henczy de Gercze² emanatarum idem Michael Podmanyczky tercio se nobilibus, videlicet cum Johanne de Klobywcz³ et Mathia de Rozwad⁴ decimo quinto die festi Pasce nunc proxime preteriti⁵ super eo, quod in totali premissa actione et acquisitione prefati Nicolai Henczy actoris in prescriptis litteris prefati domini palatini adiudicatoriis et sententionalibus conscripta et specificata innocens esset et existeret penitus et immunis, sacramentum seu iuramentum prout debuit, deposuit coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum secundo diei huiusmodi iuramentalis depositionis, anno Domini 1519.

¹ Uriel turóci prépostra l. a 68. és 76. sz. okleveleket.

² Gércse v. Gércse h. Óbuda körül feketett. A Henczy-családra l. *Bártfai Szabó László*: i. m. (278. l.) 350., 351., 353. l.

³ A Klobusiczky-családnak közelebbről nem ismert tagja.

⁴ Rozvadz h. Trencséntől d. A Rozvady-családra l. *Nagy Iván*: IX. 790. l. Podmaniczky-Oklt. I. 532. l.

⁵ 1519 április 19.

91.

Buda, 1519 június 29.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Mittici Rozson Kelement, Lászlót és Oszvaldot a Podmaniczky Mihálynak Beszterce nevű birtokán általuk elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben idézze meg.

Átírva a nyitrai káptalannak 1519 augusztus 4-én kelt jelentésében. (Lásd a 92. szám alatt.)

92.

Nyitra, 1519 augusztus 4.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1519 június 29-én Budán kelt parancsa értelmében Mittici Rozson Kelement, Lászlót és Oszvaldot megidézte a Podmaniczky Mihálynak Beszterce nevű birtokán általuk elkövetett hatalmaskodás miatt megindított perben.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,195.

Serenissimo principi domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nittriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem inquisitorias, evocatorias sicut et insinuatorias nobis preceptorie loquentes et directas maxima cum obedientia recepisse in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum nostrorum capitanei, qualiter in anno, cuius iam quinta vel citra instaret revolutio,¹ nobiles Clemens, Ladislaus et Oswaldus Rosyn

¹ 1515.

de Myttha assumptis secum providis Stephano panifice Swela dicto, Petro Wlazathy, Georgio Hary, Matheo Paulek, Martino Horeczky, altero Martino Krabath, Cristophero et Martino Zlychka in superiori Mosenech,¹ item Johanne Nowak, altero Johanne Lethko, Thoma, Matheo Byro, Martino Zanowych, Jacobo Kelo, Venceslao, Francisco, Paulo Thonyk, Vito, Jacobo Zedek, Petro Walek, Johanne Kelo et Petro in superiori Lyskwa,² item Martino Marachko, Johanne Karay, Michaelae, Johanne Newolny in inferiori Lyskowa,³ item Jacobo Zwbak, Georgio similiter Zwbak in Poczkalý,⁴ item Stanislao, Benedicto, Matheo, Georgio, Petro Koschsal, Stephano fabro, Jacobo sartore, Matheo Wsak, Bwchko, Philipo Wychynawych in Gywrgowe⁵ jobagionibus ipsius Clementis in dictis possessionibus omnino in comitatu Thrynchiniensi existentibus, habitis, commorantibus, armatis et potentiariis manibus in et ad possessionem ipsius exponentis Byzthrycz vocatam in dicto comitatu habitam, consequenterque territorium eiusdem possessionis irruendo, abindeque universas fruges in eodem territorio seminatatas, ac alia bona et res jobagionum eiusdem exponentis auferri et recipi, ac quo ipsorum placuisset voluntati, fecissent, in quibus eidem exponenti, dempto actu potentiario plusquam quingentorum florenorum auri dampna intulissent potentia mediante in preiudicium et dampnum ipsius exponentis valdemagnum. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo committimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius de Borchycz,⁶ aut Leonardus vel Franciscus de Halach,⁷ sew Blasius de Wyzochan,⁸ aliis absentibus homo

¹ Felső-Mostenec h. Vágbesztercétől d.

² Felső-Lieszko h. az előbbtől d.

³ Alsó-Lieszko h. a Prusinka-folyó völgyében, Felső-Lieszkótól d.

⁴ Podskal h. Alsó-Lieszkótól dk.

⁵ Gyurgyove h. Podskáltól dk.

⁶ L. az 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁷ L. az 52. sz. oklevél jegyzetét.

⁸ Viszocsán h. Zay-Ugróctól d. Az itt említett Balázs a Viszocsányi-család (*Nagy Iván* : XII. 217—18. l.) névleg is ismert tagja.

noster, scita prius premissorum mera veritate, evocet Clementem, Ladislaum et Oswaldum Rosyn iuxta contenta generalis decreti nostri ad tricesimum secundum diem nostram personalem in presentiam rationem de premissis reddituros efficacem, prescriptos jobagiones eidem Clementi statuere committendo, litis pendencia, si qua foret inter ipsos, non obstante, insinuando ibidem eisdem, quod sive ipsi in dicto termino coram dicta nostra personali presentie (igy!) compareant, prescriptosque jobagiones idem Clemens statuatur sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et posthec¹ huiusmodi inquisitionis, evocationis et insinuationis cum evocatorum et statui commissorum nominibus eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum,² anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Nos itaque mandatis vestre maiestatis, prout obligamur, ad plenum obedire volentes, unacum pre-nominato Francisco de Halach, homine vestre maiestatis, nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospathak,³ socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt hoc modo, quod ipsi sabbato in profesto beatorum Andree et Benedicti martirum⁴ in predicto comitatu Thrynchiniensi pariter procedendo, ab omnibus, quibus decens et opportunum fuisset, palam et occulte diligenter inquirendo, omnia premissa sic facta fuisse rescivissent, prout et quemadmodum tenor litterarum vestre maiestatis per omnia contineret prescriptarum, factaque huiusmodi inquisitione idem homo vestre maiestatis, ipso nostro testimonio presente, die in eodem, memoratos Clementem, Ladislaum et Oswald Rosen de Myttha de portione ipsorum possessio-

¹ Kimaradt : seriem.

² 1519 június 29.

³ L. a 88. sz. okirat jegyzetét.

⁴ 1519 július 16.

naria in possessione Felse Wozorocz¹ vocata in predicto comitatu Thrynchiniensi existenti habita iuxta contenta generalis decreti vestre maiestatis contra annotatum Michaellem Podmanyczky ad prescriptum tricesimum secundum diem vestram personalem evocassent in presentiam, ratione de premissis reddituros efficacem, prescriptosque jobagiones eidem Clementi statuere commisisset, litispendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante, cum insinuatione in prescriptis litteris vestre maiestatis contenta. Datum vigesimo die diei executionis premissorum, anno Domini suprascripto.

Kivül : Personali presentie regie maiestatis. Pro magnifico Michaelle de Podmanyn contra nobilem Clementem Rosyn de Myttha et alios intranominatos ad terminum introscriptum inquisitionis, evocationis et insinuationis relatio.

93.

Buda, 1519 augusztus 20.

II. Lajos király a Mitlici Rozson Kelemen, továbbá testvére László és a Podmaniczky Mihály közt folyó perben az utóbbi részére átírja a nyitrai káptalannak 1519 április 6-án kelt oklevelét.

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,203.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter egregios Clementem Roson de Myttha et Ladislaum similiter Roson fratrem eiusdem carnalem, ut actores ab una, ac magnificum dominum Michaellem de Podmanyn, veluti in causam attractum partibus ab alia, in presenti termino vigesimi diei festi beati Jacobi apostoli proxime preteriti,² ad quem scilicet terminum universe

¹ A későbbi Felső-Ozor h. Bántól é., a Bebrava-patak völgyében.

² 1519 augusztus 13.

cause regnicolarum nostrorum breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales per maiestatem nostram generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia mota et vertente, quedam littere capituli ecclesie Nitriensis ommissionales in papiro patenter confecte per Gregorium litteratum de Mykola¹ legitimum procuratorem dictorum actorum in persona eorundem coram nobis in iudicio fuissent et exhibite et presentate, mox Johannes litteratus de Myskolcz² pro prefato in causam attracto cum procuratoriis litteris nostris in eandem nostram exurgendo presentiam, paria earundem litterarum in transumpto litterarum nostrarum eidem in causam attracto per nos dari supplicavit iuris ipsius ad cautelam, quarum tenor talis est: Nos capitulum stb. (*Következik a nyitrai káptalan 1519 április 6-án kelt oklevele.*)³ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transcribi et transumpmi, presentibusque litteris nostris patentibus inseri faciendo, memorato in causam attracto iuris sui ad cautelam duximus concedendas. Datum Bude octavo die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Az alsó jobbsarokban : Podmanyczky Mihal.

¹ L. a 80. sz. oklevél jegyzetét.

² Személyi viszonyait közelebbről nem ismerjük.

³ L. a 89. sz. alatt.

94.

Turóc, 1519 augusztus 21.

A turóci konvent előtt Praznói Kozich György Podmaniczky Mihálynak praznói birtokán lévő soltész-jogát eladja a Leszkovszky László leszkóci birtokán lakó Máté fiainak: Jánosnak, Györgynek, Miklósnak, Lászlónak és Andrásnak.

Eredetije a turóci konvent levéltárában. Prot. antiqu. Fol. 45a.
Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Venditio. Georgius Kozych de Praznow¹ in Trinchiniensi.

Nos Vriel prepositus² et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc damus memorie per presentes, quod nobilis Georgius Kozych de Praznow onera et quelibet gravamina Nicolai filii, ac Barbare, Dorothee, Susanne et Katharine filiarum suarum, aliorumque universorum, quos presens scriptum concernit aut in futurum tangere posset negotium, super se ipsos assumendo, coram nobis personaliter constitutus sponte et libere est confessus hoc modo, quomodo ipse totalem iudicatum sew scultetiam suam in possessione egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn Praznow vocata, simulcum molendino ibidem in rivulo Bistre decurrendo, aliis etiam cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis, etc. (*következik a szokásos felsorolás*) ad idem iudicatum sew scultetiam ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, providis Johanni, Georgio, Nicolao,

¹ Lehet, hogy a nemespodhrágyi Kozics-család (*Nagy Iván*: VI. 426—29. ll.) tagja; valószínűleg ugyanaz, aki 1516-ban is szerepelt. (52. sz. oklevél.) Lehetséges azonban az is, hogy annak a Praznói Kozának († 1469. e.) leszármazottja (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 82. l.), aki tulajdonosa volt a praznói soltésziságnak; az oklevelekben említett Praznói György, aki 1498-ban pénzét kapott Podmaniczky Jánostól praznói soltésziságára (Podmaniczky-Oklt. I. 326—28. ll.), s aki a Podmaniczkyakkal kapcsolatban többször szerepelt (Podmaniczky-Oklt. I. 417., 420., 513., 543., 566. ll.), azonosnak látszik az itt említett Kozics Györggyel.

² L. a 68. sz. oklevelet.

Ladislaos et Andree, filiis providi Mathie in portione possessionaria nobilis Ladislai Lezkowsky de Lezkowe in eadem Lezkowe¹ commorantibus, omnino in comitatu de Trinchiniensi existenti habitarum, pro octoginta octo florenis parve monete Hungarice, singulo centum denario florenum unum valente ab eisdem, ut dicebat habitis et levatis dedisset, donasset et vendidisset, immo dedit, donavit et vendidit iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam, nullum ius, nullamve iuris et dominii proprietatem peramplius sibi in eodem iudicatu sew scultetia reservando, sed totum et omne² suum, omnemque iuris et dominii proprietatem, quod et quam ipse Georgius in dicto iudicatu sew scultetia habuisset sew habere sperasset quomodolibet, in futurum in prefatos Johannem, Georgium, Nicolaum, Ladislaum et Andream transtulisset pleno cum effectum harumstrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum die dominico proximo post festum beati regis Stephani, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

95.

Turóc, 1519 október 19.

A túróci konvent előtt Podmaniczky István nyitrai püspök és testvére Mihály visszavonván a Miltici Rozson Kelemennek és testvérének Lászlónak az utódok nélkül elhalt Alsóklobusiczky György klobusici birtokrészébe való beiktatásakor tett ellentmondást és megszüntetvén az ebből eredő pereket, a birtokrészt átengedik a Rozsonoknak.

Eredetije a túróci konvent levéltárában. Prot. antiqu. Fol. 48.
Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit, universis, quod nobilis Ladislaus

¹ Valószínűleg Alsó- és Felső-Lieszkó helységről (Bellustól keletre) van szó. A Lieszkovszky-családra l. Nagy Iván: VII. 111. s köv. II. V. ö. a 74. sz. oklevéllel.

² Kimaradt ez a szó: ius.

Onori de eadem Onor¹ pro reverendissimo domino Stephano Podmanyczky episcopo ecclesie Nittriensis et magnifico domino Michaeli similiter Podmanyczky de Podmanin, fratre eiusdem cum procuratoriis litteris eorundem nostram veniens in presentiam, per eundem sponte et libere nobis confessum extitit et relatum in hunc modum, quod cum alias in anno Domini videlicet 154 (!)² transacto egregii Clemens Rozen de Miticz et Ladislaus similiter Rozen frater eiusdem carnalis totalem portionem possessionariam nobilis condam Georgii, filii Martini Czervene de Also Klobwczicze³ in eadem possessione Klobwczicze in comitatu Trencziniensi existenti habitam per mortem et defectum seminis eiusdem Georgii a serenissimo principe condam domino Wladislao rege Hungarie et Bohemie etc. felicis memorie, domino nostro gratiosissimo pro se ipsis impetrassent et exinde legitima quoque statutio per nostrum et regium homines subsecuta fuisset, tunc prefatus dominus Stephanus episcopus et dictus quoque dominus Michael Podmanyczky premissam statutionem eorundem Clementis et Ladislai Rozen iuxta contenta litterarum nostrarum relatoriarum superinde confectarum in festo sacratissimi Corporis Christi anno quo supra⁴ factarum contradictionis obstaculo inhibuissent. Unde licet exposit partes inter easdem diverse lites et contentionum materie orte fuerunt et suscitae, interveniente tamen certorum proborum et nobilium virorum pacem earundem partium zelantium dispositione, universis huiusmodi litibus et quibuscunque contentionum materiis ratione pretacte totalis portionis possessionarie ac causis qualitercunque inter sese ortis et habitis, prefatus dominus episcopus et dominus Michael Podmaniczky penitus et per omnia abrenuntiantes et perpetuum silentium

¹ Az Onori-családra I. Nagy Iván : VIII. 232. l. és Podmaniczky-Oklt. I. 94. l. Onori László 1503-ban már említve. Apponyi-Oklt. I. 413. l.

² Bizonyára 1514.

³ Klobusic h. egy része. Az Alsó-Klobusiczkyakra I. Nagy Iván : VI. 274—75. II. és Podmaniczky-Oklt. I. 108. Az itt említett Mártonra vonatkozólag közelebbi adataink nincsenek.

⁴ 1514 június 15. Az erre vonatkozó oklevél eddig nem került elő.

imponentes, pretactam totalem portionem possessionariam dicti condam Georgii, filii Martini Cherwenecz in prelibata possessione Also Klobwiczze in dicto comitatu Trencziniensi memoratis Clementi et Ladislao Rozen de dicta Mitticz, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet perpetuo possidentem reliquissent et commisissent, imo prenotatus Ladislaus Onory virtute procuratoria prenarrata nominibus et in personis, quibus supra, reliquit et commisit coram nobis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras pendenti et autentici sigilli nostri munimine roboratas duximus concedendas. Datum feria quarta proxima post festum beati Galli confessoris, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

96.

Buda, 1519 november 6.

II. Lajos király elhalasztja azt a pert, mely a Podmaniczky Mihály és Bakócz Tamás esztergomi érsek, továbbá a nyúlzigeti apácák, az esztergomi káptalan, a lábaltani domonkosok és végül a Bajnai Both-család között az esztergommegyei Nagysáp, Sárísáp, Sáros és Csima-szombata birtokok beiktatása alkalmából tett ellentmondásból származott.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, a turóci konvent levéltárában. Litt. A. nr. 21. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum ob contradictoriam inhibitionem statutionis totalium possessionum magnifici condam Andree Both de Bayna alias regnorum nostrorum Dalmatie, Croatie et Sclavonie bani¹ Nagh Sap,² Sary Sap,³ Saaros⁴ et Chymazom-

¹ Bajnai Both András horvát-szlavon bánra l. *Budai Ferenc*: Polgári Lexicon I. k. 272. l.

² Nagysáp h. Tokodtól dny. Esztergom vm.

³ Sárísáp h. Tokodtól d.

⁴ Sáros h. Bajnától dny., Esztergom m. határán.

bathya¹ vocatarum omnino in comitatu Strigoniensi existentium habitarum, egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, in quem mortuo magnifico condam Johanne similiter Podmanyczky de eadem Podmanyn fratre suo carnali, presens causa est condescensa, per mortem et defectum seminis eiusdem condam Andree Both ex donatione serenissimi principis condam domini Wladislai regis, genitoris nostri charissimi concernentium, idem condam Johannes Podmanyczky legitime evocationis modum observando reverendissimum dominum Thomam cardinalem archiepiscopum Strigoniensem,² ac religiosas dominas sanctimoniales de Insula Leporum,³ necnon honorabile capitulum ecclesie Strigoniensis, item religiosos fratres ordinis Sancti Dominici in oppido Labathlan⁴ degentes, ac generosas dominam Annam, relictam dicti condam Andree Both, necnon Franciscum, alterum Franciscum, ac Johannem et Stephanum Both de dicta Bayna⁵ contra se ad octavas festi beati Georgii martiris in anno Domini millesimo quingentesimo undecimo transacto⁶ preteritas in presentiam personalis presentie dicti condam genitoris nostri traxisset in causam et ab eisdem octavis festi beati Georgii martiris causa partium prescripta partes inter easdem seriebus litterarum dicti condam genitoris nostri, ipsoque e medio sublato, nostrarum prorogatoriarum ventilans, presentes octavas festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti⁷ dilative devenisset. Quibus instantibus memorati dominus Thomas cardinalis, religiose domine sanctimoniales et ceteri prescripti in causam attracti per Mathiam de Babyndal⁸ legitimum procuratorem dicti Michaelis Podmanyczky actoris in persona eiusdem congruis

¹ Csima h. az előbbi szomszédságában dk.

² Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érsek.

³ Nyúlzigeti (Margit-) apácák.

⁴ Lábatlan h. Nyergesújfalutól ny. a Duna m. A lábatlani domokosrendi kolostorra l. *Harsányi András*: A Domokos-rend Magyarországon a reformáció előtt. Debrecen, 1938. 89—90. ll.

⁵ Bajna h. Doregtől dny. Esztergom vármegyében.

⁶ 1511 május 1.

⁷ 1519 október 6.

⁸ Idáig számtalanszor említett ügyvédje a Podmaniczkyaknak.

diebus ipsarum octavarum coram eadem nostra personali presentia expectati, rationem premissae contradictorie inhibitionis assignari postulavit; eandem nostram personalem in presentiam non venerunt, neque miserunt se mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus exinde confectis in iudiciis aggravari permitiendo, supplicans prefatus procurator dicti actoris in persona eiusdem eidem ex parte memoratorum in causam attractorum per eandem nostram personalem presentiam in premissis iuris equitatem elargiri. Quia autem iuxta seriem et contenta decreti huius regni nostri universe causae in facto iurium possessionariorum per defectum seminis alicuius a maiestate nostra impetratorum non longo litis processu, sed in uno tantummodo termino post scilicet unius anni integri revolutionem a die publicationis ipsius causae computandam finiri solent et terminari, ideo nos vigore et virtute huiusmodi decreti regni nostri causam prescriptam in facto prescriptarum possessionum prefati condam Andree Both, Nagh Sap, Sary Sap, Saros et Chyma Zombathya vocatarum partes inter easdem motam et vertentem ad octavas festi beati Michaelis archangeli¹ in altera revolutione annuali venturas duximus prorogandam, tali modo, ut sive ipse octave festi beati Michaelis archangeli in altera revolutione annuali celebrentur, prefatique dominus Thomas cardinalis, necnon domine sanctimoniales et ceteri prescripti in causam attracti coram dicta nostra personali presentia ad reddendam rationem premissae contradictorie inhibitionis, statutionis prefatarum possessionum Nagh Sap, Sary Sap, Saros et Chyma Zombathya compareant, easdemque possessiones ad ipsos iuxta premissam ipsarum contradictoriam inhibitionem pertinere probent, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam causa in premissa id faciet, quod dictaverit ordo iuris. Datum Bude, tricesimo secundo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Kivül : Pro egregio Michaelae Podmanyczky de Podmanyn, in quem mortuo magnifico condam Johanne similiter Podmanyczky fratre suo carnali presens causa est condescensa, contra

¹ 1520 október 6.

reverendissimum dominum Thomam cardinalem archiepiscopum Strigoniensem, ac religiosas dominas sanctimoniales de Insula Leporum, necnon honorabile capitulum ecclesie Strigoniensis, item religiosos fratres ordinis Sancti Dominici in oppido Labathlan degentes, ac generosam dominam Annam, relictam condam Andree Both, necnon Franciscum, alterum Franciscum, ac Johannem et Stephanum Both de dicta Bayna ad annualem revolutionem prorogatoria.

Alatta: Lecta per magistrum Albertum Bellyeny.

97.

Nyitra, 1519 november 21.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn ítélletvele értelmében Podmanyczky Balázs fiának Lászlónak fiát Mihályt Menghért zsolnai bíró fia Miklós ellenében be akarta vezetni bizonyos zsolnai, zavodi és krazenkói birtokokba, Zsolnán és Krazenkón a beiktatást a zsolnaiak urok parancsára jegyveres erővel megakadályozták.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, a nyitrai káptalan levéltárában. Stat. et met. 1510—1520. nr. 53. és Országos Levéltárban. Dl. 23,279.

Serenissimo principi domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit Serenitas, quod cum nos iuxta continentiam litterarum eiusdem serenitatis vestre adiudicatoriarum modum et formam vestre iudicarie deliberationis super facto cuiusdam officii iudicatus sive advocatie, possessionarie restatutionis, reambulationis, estimationis et titulo pignoris statutionis, ac bonorum ablationis in se exprimentium pro parte videlicet magnifici Michaelis, filii quondam Ladislai, filii olim Blasii¹ Podmanyczky de Podmanyn contra circumspectum Nicolaum, filium quondam Mel-

¹ A Podmaniczky-család Oklevéltára I. 144. lapján közölt leszármazási tábla szerint Podmaniczky Mihálynak atyja László, nagyatyja pedig Antal volt. Ebben az oklevélben a Balázs-név szerepeltetése téves.

chioris alias iudicis oppidi de Solna¹ emanatarum, nobis preceptorie loquentium et directarum, ac sub impressione capitis sigilli nostri vestre serenitati in specie remissarum, unacum magistro Francisco Farkas de Besse² homine vestre serenitatis de curia vestra regia per vos ad id specialiter transmissio, inter alios in eisdem litteris vestre serenitatis adiudicatoriis conscriptos expressato, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Sarospathak,³ socium et concanonicum nostrum ad contenta earundem litterarum vestre serenitatis fideliter peragenda nostro pro testimonio fidedignum duxissemus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo ipsi feria tertia proxima ante festum beate Elisabeth vidue proxime preteritum⁴ primo ad faciem oppidi Solna ante scilicet portam intrare volentes accessissent, ubi visis ipsis statim portam ipsius oppidi fortiter clausissent et idem Nicolaus iudex in causam attractus ipsos ad pretactum oppidum Solna nullomodo intromisisset, dicendo, quod ipse haberet sic informationem a domina sua, ut eos intrare nec hospitare permetteret, sicque ibidem lacessiti atque unam horam vel citra stantes reversi, die in eodem ad faciem possessionis Zawody vocate,⁵ vicinis et commetaneis eiusdem, videlicet nobilibus Nicolao Pryleczy de parva Kothesso,⁶ Mathia Sthwpyczy de altera Kotesso,⁷ Nicolao de eadem, Johanne de

¹ Zsolna város. A zsolnai soltészszágra l. Podmaniczky-Okl. I. k. LVIII. l., 138—140., 173—75., 571—74. ll.

² Besse h. Bars vm. Az itt említett Bessei Farkas Ferencet a kir. udvarnokok közt találjuk felsorolva. (*Főjel J.* : II. Lajos udvartartása. 58. l.) Nagy Ivánnál egy Bessei-nevű családot találunk, aki Bars megyében szerzett kir. adományt. (II. 60.) A későbbi Bessei Farkasokra l. *Rudnay B.* : A Zsámbokréthyek. 96., 100., 119. ll.

³ L. a 88. sz. oklevelet.

⁴ 1519 november 15.

⁵ Zavodje h. Zsolna szomszédságában ny.

⁶ Kis- és Nagykotesó h. a Vág-folyó jobbpartján, Zsolnától ny. A Prileszky-családra l. *Nagy Iván* : IX. 481—86. ll. Az itt említett Miklósról a Podmaniczky-Okl. I. 162., 178—79., 188., 554—55. ll.

⁷ Nemes-kotesói birtokos nemes család. (*Nagy Iván* : X. 386. l.) V. ö. Podmaniczky-Okl. I. 86. l.

Zadwbnya¹ castellano castelli Bwdathyn,² Ladislao de eadem, altero Nicolao de parva Kothesso, ac providis Georgio iudice de predicta Bwdathyn, Michaeli de eadem, altero Michaeli iudice de Swcharczkow,³ Martino sutto de eadem, Johanne iudice de Rycho⁴ uno iurato sibi adiuncto, aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique homo vestre serenitatis ipso nostro testimonio presente, die in eodem prefatam possessionem Zawody simulcum cunctis utilitatibus suis et pertinentiis quibuslibet iure ipsi Michaeli Podmanyczky incumbenti perpetuo possidendam restatuisset, contradictione predicti Nicolai in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Tandem vero feria quinta immediate sequenti⁵ ad faciem possessionis Krazenko⁶ vocate, vicinis et commetaneis eiusdem universis, videlicet Johanne Royko de Wyhel,⁷ Simone Wawryk de eadem, Johanne Bywal de predicta Wyhel, Mathia Kal[.]se de Lysycz,⁸ familiari domini Gasparis Zwynyogh,⁹ ac nobili Hieronimo iudice de Lezko¹⁰ et Johanne Zlanyowycz de Lyczko,¹¹ necnon aliis quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus similiter accessissent, ubi dum descendere et hospitari voluissent, secundum consuetudinem regni, mox ibidem coloni et inhabitatores dictae possessionis Krazenko et aliqui de pre-tacto oppido Solna secundum mandata dominorum suorum, ut dicebatur, statim visis ipsis regio et nostro

¹ Zadubnje h. Zsolnától ék. A családról nincsenek közelebbi adataink.

² Budetin vár Zsolnától é. a Vág-folyó jobbpartján. A vár leírása *Lovcsányi Gyula*: A Vág és vidéke. 90. s. köv. II.

³ Közelebbi adatok nincsenek róla.

⁴ Alsó- és Felső- Hricsó helységek (Zsolnától ny., illetőleg ény.) valamelyike.

⁵ 1519 november 17.

⁶ Bizonyára a többször említett Kraszno h.

⁷ A későbbi Kiszuca-Újhely h. Zsolnától é.

⁸ Liszica h. Várnától (Varnin) é. Trencsén megyében.

⁹ Szunyogh Gáspár 1. a Podmaniczky-Oklt. I. 175., 398., 401., 445. stb. II. L. ezenfelül az 52. sz. oklevelet.

¹⁰ Talán a Lieszkovszky-család (*Nagy Iván*: VII. 111. s. köv. II.) tagjai.

¹¹ Valószínűleg azonos a Kiszuca-Újhelytől é. fekvő Ljeszkovec nevű helységgel.

testimonio, hominibus armatis et potentiariis manibus eisdem obviam venientes dixissent, quod descendere atque ibidem hospitari eosdem nullo modo permetterent ex eo, quia ipsis mandatum esset a dominis ipsorum videlicet iudice Nicolao, sed nec litteras vestre serenitatis perlegere, atque contenta earundem intelligere voluissent, quin potius contra eosdem iniuriis ac contumeliosis verbis irruissent, ubi perseverari nullo modo potuissent, idemque Nicolaus iudex in causam attractus omnibus tam de Solna, quam aliis possessionibus sub se habentibus, sub amissione omnium honorum et rerum firmiter commisisset, ut eisdem victualia atque alia necessaria ad usum eorundem pertinentia non darent, neque dari permetterent. Sicque annotatos vestre serenitatis et nostrum testimonium homines iuxta continentiam litterarum adiudicatoriarumstrarum executionem facere minime permisissent. Seriem itaque omnium premissorum, ut nobis per prefatos vestre serenitatis et nostrum testimonium homines recitata extitisset, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi legitime perdurandas, personali presentie vestre serenitatis fideliter duximus rescribendum. Datum quinto die diei ultime executionis premissorum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Kívül : Personali presentie regie maiestatis. Pro magnifico Michaeli, filio condami Ladislai, filii olim Blasii Podmanyczky de Podmanyn, contra circumspectum Nicolaum filium condami Melchioris alias iudicis oppidi de Solna. Super quadam possessionaria restatutione, reambulatione, estimatione, occupatione et tituli pignoris statutione per regium et nostrum homines modo inscripto facta ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturi restatutionis et estimationis relatio.

98.

Buda, 1519 október 31.

Báthory István nádor meghagyja a boszniai káptalannak, hogy néhai Perényi Imre nádornak 1507. évi ítéletét végrehajtva, Podmaniczky Mihályt vezesse be a Szunyogh- és a Rozvány-féle per alatt álló birtokokba, amelyekbe való beiktatást 1507 novemberében az érdekelt alperesek jeggye-res erővel megakadályozták.

Eredetije rongált állapotban, papíron, hátlapján zárópecsét és pecsétfő nyomaival, a Magyar Nemzeti Múzeum levéltárában őrzött Báró Balassa-család levéltárában.

Az előzményekre l. a Podmaniczky-Oklevéltár I. k. 532—534. ll.

Amicis suis reverendis capitulo ecclesie Boznensis Stephanus de Bathor regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum ac comes Themensiensis et partium regni inferiorum capitaneus generalis amicitiam paratam cum honore. Noveritis, quod cum iuxta iudiciariam commissionem spectabilis et magnifici condam domini Emerici de Peren¹ comitis perpetui comitatus Abawyariensis, alias similiter predicti regni Hungarie palatini et iudicis Comanorum litterarumque eiusdem adiudicatoriarum hic Bude vigesimo quarto die octavarum festi beati Michaelis archangeli in anno Domini millesimo quingentesimo septimo transacto preteriti² celebratarum, pro parte magnifici condam domini Johannis Podmanyczky de Podmanyn, pro tunc cubiculariorum regalum magistri, ut actorem ab una, contra egregios Gasparem Zwnyok de Jecenycza³ et Venceslaum de Roswad⁴ veluti in causam attractos, partibus ab alia, emanatarum, honorabili capitulo ecclesie Nittriensis

¹ Perényi Imre nádor 1519 febr. 5-én halt el. (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása 32. l.) Utóda Zápolyai János erdélyi vajdával szemben csesdi Báthory István lett 1519 májusában. (*Főgel J.* : i. m. 32—33. ll. és *Tokay Lajos* : Magyarország kormányzata a Jagello-korban. Békés, 1932. 106—107. ll.)

² 1507 október 29.

³ Szunyogh Gáspár von. I. a 97. sz. oklevelet.

⁴ A Rozvány-családra l. *Nagy Iván* : IX. 790. l. Rozvány Vencelre l. Podmaniczky-Oklt. I. 532., 534. ll.

loquentium et directarum continentiam homo dicti condam domini Emerici palatini¹ de curia regia per ipsum ad id specialiter transmissus, presente testimonio eiusdem capituli Nittriensis ad facies possessionum condam Emerici, filii Nicolai de Wyzolay,² Wyzolay³ ac Zwerepecz⁴ vocatarum in comitatu Thrinchiensi habitarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo easdemque possessiones omni eo iure, quo eidem Johanni Podmanyczky actori pertinere dinoscebantur, simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuscumque prenominati actoris per ipsum, suosque heredes et posteritates universos tenendas, possidendas pariter et habendas, contradictione scilicet et inhibitione pretitulorum Gasparis et Wenceslai in causam attractorum et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante, restatuere et committere, tandemque ad facies aliorum iurium possessionariorum eorundem Gasparis Zwynyog et Wenceslai de Rozwad in causam attractorum ubivis habitorum modo simili, vicinis et commetaneis eorundem inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, habita prius eorundem iurium possessionariorum legitima reambulatione et condigna estimatione, primo de rebus eorundem mobilibus et tandem, si necesse fuisset, de iuribus ipsorum possessionariorum tot et tantum, quot videlicet et quantum se ad valorem iudiciorum in processu ipsius cause accumulatorum in toto sex marcas facientium extendere viderentur, excidere [et] seperare (így!) ac in duobus eiusdem condam domini Emerici palatini iudiciarii, in tertia vero partibus prefati actoris, partis scilicet adverse manibus infra tempus redemptionis eorundem possidendum mod[o simili] contradictione eorundem in causam attractorum et aliorum quorumlibet non obstante, dare et applicare et tandem huiusmodi possessionarie restatutionis, reambulationis, estimationis, marcarum [solutionis titulo pignoris statui-

¹ Perényi Imre nádor.

² Néhai Viszolaji Imre fia, Miklós, 1507-ben már említve. (Podmaniczky-Okl. I. 533. l.)

³ Viszolaj h. Vágbesztercétől dny.

⁴ Szverepec h. Viszolajtól é.

factionis]. series, ut fuerit expediens, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturi¹ legitime perdurandas eidem condam domino Emerico palatino ipsum capitulum ecclesie Nittriensis amicabilem rescribi debuisse.

A quibusquidem octavis festi beati Georgii martiris reportatio seriei premissorum partes inter easdem seriebus litterarum prorogatoriarum prefati condam do[mini] Emerici palatini ventilans medio etiam tempore eodem condam domino Emerico palatino divino iudicio ab hoc seculo migrante et nobis in honorem huiusmodi palatinatus per regiam clementiam sublimatis, memoratis etiam Johanne Podmanyczky actore ac Wenceslao de Rozwad in causam attracto nature debitum persolvendo et causa presenti ab eodem Johanne Podmenyczky actore in egregium Michaellem similiter Podmenyczky de eadem Podmenyn fratrem eiusdem, a prefato siquidem Wenceslao de Rozwad in Johannem de eadem Rozwad fratrem eiusdem condescendendo, ad presentes octavas festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti² prorogative deventa et deducta extitisset. Ipsi itaque octavis instantibus nobisque unacum nonnullis dominis prelati, baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis assessoribus pro faciendo moderativo iudicio causantium in eadem sede nostra iudicaria consedentibus, Mathias de Babindal pro prefato Michaelle Podmanyczky, in quem, ut prefertur, mortuo dicto condam Johanne Podmenyczky actore fratre suo, presens causa est condescensa, cum procuratoriis litteris prefati capituli ecclesie Nittriensis nostram veniens in presentiam, litteras eiusdem capituli ecclesie Nittriensis super premissis rescriptionales in papiro clause emanatas nostro iudicio conspectui producere curavit, habentes hunc tenorem: Spectabili et magnifico domino Emerico de Peren etc. (*Következik a nyitrai káptalanak 1507 november 24-én kelt jelentése.*)³

Quibus exhibitis et presentatis prefati Gaspar Zwyny et Johannes de Rozwad, in quem, ut prefertur,

¹ 1508 május 1.

² 1519 október 6.

³ Közzétéve a Podmaniczky-Oklt. I. 532—34. ll.

mortuo dicto quondam Wenceslao de eadem Rozwad, fratre suo, presens causa est condescensa, in causam attracti per prefatum Mathiam de Babyndal legitimum procuratorem iamfati actoris, in persona eiusdem congruis diebus prescriptarum octavarum coram nobis expectati, ad reddendam rationem premisse potentiarie repulsionis nostram in presentiam non venerunt, neque miserunt, seque mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus exinde confectis in iudiciis convinci et aggravari permittendo, postulans prefatus procurator ipsius actoris, eidem ex parte prenominatorum in causam attractorum per nos in premissis discussionem et deliberationem, debiteque iustitie complementum inpartiri.

Verum quia antefati palatinalis et capituli ecclesie Nittriensis homines in prescripto festo beate Elisabeth vidue¹ in pretacto anno gratie millesimo quingentesimo septimo transacto preterito iuxta premissam iudicariam commissionem antefati condam domini Emerici palatini, litterarumque eiusdem adiudicatoriarum exinde confectarum continentiam, ad facies prescriptarum possessionum condam Emerici, filii Nicolai de Wyzolay, Wyzolay, ac Zwerepecz in comitatu Trinchiniensi existentium, in prescriptis litteris ipsius condam domini Emerici palatini adiudicatoriis specificatarum, prenominatis vicinis et commetaneis earundem inibi legitime convocatis et presentibus, accessisse et easdem possessiones omni eo iure, quo eidem Johanni Podmanyczky actori pertinere dinoscebantur, simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet idem homo palatinalis ipso testimonio annotati capituli ecclesie Nittriensis presente, prenominato actori, per ipsum suosque heredes et posteritates universos tenendas, possidendas pariter et habendas, contradictione scilicet et inhibitione pretitulorum Gasparis et Wenceslai in causam attractorum et aliorum quorumlibet ratione in dictis litteris palatinalibus adiudicatoriis expressata non obstante, restatuere et committere voluisse, huiusmodique possessionarie restatutioni prenominator Andreas de Kiszthank².

¹ 1507 november 19.

² L. Podmaniczky-Oklt. I. 399., 454., 506. és 534. ll. V. ö. jelen kötet 5. sz. oklevelével.

familiaris prefati Gasparis Zwnyok in eiusdem Gasparis et annotati Wenceslai personis restitisset, predictos palatinalem et capituli ecclesie Nittriensis homines ab huiusmodi possessionaria restatutione scilicet et executione omnium et singulorum premissorum in antedictis litteris ipsius condam domini Emerici palatini adiudicatoriis specificatorum, evaginato gladio repulisse et premissam iudiciariam deliberationem eiusdem condam domini Emerici palatini exequi et peragere nullomodo permisisse, sicque eadem iudiciaria deliberatio ipsius condam domini Emerici pal[atini] effectui mancipari minime potuisse, ex seriebus et continentia preinsertarum litterarum ipsius capituli Nittriensis super premissis rescriptionalium reperiebatur manifeste.

Propter quod prefati [Gas]par Zwnyog [et] Johannes de Rozwad in causam attracti pro premissa minus iusta et indebita ac potentiaria repulsione dictorum palatinalis et vestri hominum et non admissione executionis antedicti iudicarie commissionis ipsius condam domini Emerici palatini per prefatum familiarem ipsius Gasparis Zwnyog in eiusdem et Wenceslai de Rozwad personis, ut premittitur, facta, in una marca auri gravis ponderis septuaginta duos florenos auri facienti nobis et parti adverse persolvendo convinci et aggravari et nichilominus prelibata iudiciaria deliberatio et commissio prefati condam domini Emerici palatini iuxta continentiam prescriptarum litterarum eiusdem adiudicatoriarum superinde confectarum de lege et consuetudine huius regni ab antiquo observari solita, vice iterato exequi, perficique et effectui mancipari debere nobis ac dominis prelatiis, baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis assessoribus nobiscumque in iudicio et examine presentis cause existentium cernebatur manifeste. Eorundem igitur dominorum prelatorum, baronum, [magistrorum]que prothonotariorum et regni nobilium quesito et assumpto superinde consilio et deliberatione prematura prefatos Gaspar Zwnyog et Johannem de Rozwad in causam attractos rationibus et causis ex prenarratis in prescripta una marca auri gravis ponderis, septuaginta

duos florenos auri facienti in duabus nostris iudiciariis, in tertia vero partibus prefati actoris, partis scilicet adverse manibus devolvenda et applicanda convictos et aggravatos, premissamque primariam iudiciariam deliberationem et commissionem iamfati condam domini Emerici palatini rursus et iterum efectui mancipare fore decernentes et committentes, vestram amicitiam presentibus [peti]mus diligenter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Paulus Ibrany de Waya,¹ aut Valentinus de Baronya,² vel Stephanus litteratus de Gywla,³ sin Andreas de Zopor,⁴ seu Georgi[us de] Meczze,⁵ sive Johannes de Zenthpether,⁶ neve Nicolaus de Bol,⁷ aliis absentibus homo noster de curia regia per nos ad id specialiter transmissus, primo et principaliter pretactam primariam iudiciariam deliberationem et commissionem antefati condam domini Emerici palatini iuxta series et continentiam prescriptarum litterarum eiusdem condam domini Emerici palatini adiudicatoriarum et superinde confectarum in omnibus suis punctis, clausulis et articulis peragat, perficiat et exequator (igy!) efective, variatione sine omni, contradictione repulsioneque prefatorum Gasparis Zwnyog et Johannis de Rozwad in causam attractorum et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Tandemque habita huiusmodi executione ad facies cunctorum iurium possessionariorum annotatorum Gasparis

¹ A vajai Ibrányi-család (*Nagy Iván* : V. 214—18. II.) közelebből nem ismert tagja.

² Talán a tolnamegyei mecksei Baranyai-család. (*Csánki* : III. 471.) egyik tagja; volt azonban egy másik Barányay-család is, mely magát a tolnamegyei Öcsényről (*Csánki* : III. 445. I.) öcsényinek nevezte. (*Nagy Iván* : I. 203.)

³ Gyulai István diák, néhai Gyulai Pál diák fia. (*Veress Endre* : Gyula város oklevéltára. Budapest, 1938. 69—70. II.)

⁴ Szopori András II. Lajos udvarnokai közt szerepel. (*Fögel J.* : II. Lajos udvartartása. 59. I.)

⁵ Meczsei György korábban Zápolyai István nádor titkára, 1494—1509. gyulai prépost, 1514. királyi testőr (V. ö. *Fögel* : I. m. 6., 41. II.)

⁶ Valószínűleg a már kihalt románfalvi Szentpétery-család. (*Nagy Iván* : X. 663. I.) tagja.

⁷ Bizonyára a fejérmegyei Boli-család tagja. (*Csánki* : III. 321. I.)

Zwnyog et condam Wenceslai de Rozwad convictorum ubilibet habitorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, habita prius eorundem iurium possessionariorum legitima reambulatione et condigna estimatione exclusisque portionibus aliorum quorumlibet de eisdem et primo de rebus et bonis eorundem convictorum mobilibus, si que reperiri poterunt, tandemque si necesse fuerit, iuribus possessionariis de eisdem tot et tantum, quot videlicet et quantum se ad valorem prescripte unius marce auri septuaginta duos florenos auri facientis extendere videbuntur, separando et excidendo in duabus nostris iudiciariis, in tertia vero partibus prefati actoris, partis scilicet adverse manibus, tam diu per nos et ipsam partem adversam, donec eadem a nobis et ipsa parte adversa per ipsos Gasparem Zwnyog et Johannem de Rozwad in causam attractos vel alios, quorum redemptiones eisdem magis competunt, redimuntur, det et aplicet ac statuatur titulo pignoris possidendum, similiter contradictione prefatorum Gasparis Zwnyogh et Johannis de Rózwad in causam attractorum et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. Illis autem, qui se dicta iura possessionaria occupanda redimere velle asseruerint, pro termino redemptionis eorundem octavas festi beati Georgii martiris proxime venturi¹ coram nobis comparendi deputet et assignet. Et posthec seriem omnium premisorum, ut fuerit expediens, ad easdem octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturi nobis amicabiliter rescribatis. Datum Bude vigesimo sexto die octavarum festi beati Michaelis archangeli predicatorum, anno domini millesimo quingentesimo decimo nono.

Kivül: Amicis suis reverendis capitulo ecclesie Boznensis pro egregio Michaelae Podmanyczky de Podmanyn contra egregios Gasparem Zwnyog de Jezenyczza et Johannem de Rozwad super quadam possessionaria vice iterata executione ac reambulatione, estimatione, occupatione titulo pignoris statutione et marce auri solutione et satisfactione per nostrum et vestrum homines, modo intrascripto fienda memorialis et series ut fuerit expediens ad octavas festi beati Georgii martiris

¹ 1520 május 1.

proxime venturi¹ legittime perduranda, est reportanda ad iudicem.

A lap közepén : Proclamata et extradata per me magistrum Johannem prothonotarium.²

Coram me magistro Stephano Henczely³ prothonotario.

Et coram me magistro Alberto Bellyeny.⁴

99.

Buda, 1519 december 10.

II. Lajos király előtt Teszéri Miklós eltiltja Podmaniczky Mihályt Demjendi Halászi Péter és Zsigmond Pravotha nevű birtokának használatától, mely birtok örökség jogán őt illeti.

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel a Magy. Nemzeti Múzeum Levéltárában. Törzsanyag.

Nos Ludovicus dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod nobis in festo beate Katherine virginis et martiris proxime preterito⁵ unacum nonnullis dominis prelatiis et baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis coassessoribus, hic Bude constitutis et existentibus, fidelis noster egregius Nicolaus de Thezer⁶ personaliter nostram veniens in presentiam magnificum Michaellem Podmaniczky de Podmanyn modo simili personaliter ac facie ad faciem coram eadem nostra personali presentia repertum cum exhibitione litterarum et litterarium instrumentorum factum totalis possessionis Prauatha⁷ vocate in comitatu

¹ 1520 május 1.

² Valószínűleg Statilio János.

³ L. jelen kötet 20. sz. oklevelét.

⁴ L. jelen kötet 22. sz. oklevelét.

⁵ 1519 november 25.

⁶ Teszéry Miklós 1503-ban királyi ember, vele a Podmaniczkyakkal kapcsolatosan többször találkoztunk. (Podmaniczky-Oklt. I. 397., 412., 422., 433—34., 463., 491.)

⁷ Teszéry Miklós 1504-ben „de Prewthe“ névvel van említve. (Podmaniczky-Oklt. I. 412. l.) E nevet az Illavától d. fekvő Prejta helységgel azonosítottuk. (L. a Podmaniczky-Oklt. I. 464., 593. ll.) A jelen kötet 4. szám alatt közölt oklevele világosan megnevezi Pravoticát, Bántól dk. Így a fenti oklevélben olvasható Pravatha névalak Pravoticának felel meg.

Threnchiniensi existentis habite tangentium et concernentium, a totalibus portionibus possessionariis nobilium condam Sigismundi et Petri Halazy de Demyend¹ in pretacta possessione Prauatha existentibus, habitis, ipsum exponentem iure hereditario et successorio concernentibus, usuque fructuum et quarumlibet utilitatum earundem perceptione seu percipifactione iam quomodolibet factis vel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice et manifeste coram nostra personali presentia, antedicto testimonio presentium mediante. Datum Bude predicta sabbato proximo post festum Immaculate conceptionis sacratissime virginis Marie, anno virginei partus eiusdem millesimo quingentesimo decimo nono.

Lecta.

100.

Buda, 1520 januárus 3.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt zálog címén vezesse be Kamenicsáni Miklósnak kamenicsáni birtokrészébe.

Átírva a nyitrai káptalannak 1520 januárus 25-én a beiktatást bizonyító oklevelében. (L. a 102. sz. alatt.)

¹ A Deméndi-család bírta a nógrádmegyei Halászi nevű helységet is (Csánki : I. 103. l. Nagy Iván : III. 277. l.), innen nevezik magukat Halászinak az oklevélben szereplő személyek is.

101.

Nyitra, 1520 januárus 15.

A nyitrai káptalan előtt Jablonici Cseh János és Kis-dovorányi Pál 200 forint bírság terhe mellett arra kötelezik magukat, hogy a köztük fennforgó peres ügyben Podmaniczky István nyitrai püspök mint békebíró előtt, az általa kitűzött határnapon egyességet fognak kötni.

Átirva II. Lajos királynak 1523 május 26-án Budán kelt, s a nyitrai káptalan által 1523 június 5-én kiadott jelentésében.
(L. ezt a 117. sz. a.)

Nos capitulum ecclesie Nittriensis memorie commendamus per presentes, quod egregius Johannes Cheh Jane dictus, alias de Jablonych¹ et generosa domina Anna² consors eiusdem ab una, parte siquidem ex altera nobilis Paulus de Kys Doworan³ coram nobis personalliter constituti sunt confessi sponte in hunc modum, quod quamvis inter ipsos ratione et pretextu certarum iniuriarum, nonnullorumque negotiorum ac aliorum

¹ Jablonczai Cseh János és felesége már 1515-ben is említetnek egy hatalmaskodási ügyben. (Apponyi-Oklt. I. 420., 423., 424., 426.) 1519-ben is említve. U. o. I. 463.

² Jablonczai és ludányi Cseh Jánosné Ludányi Péternek Anna nevű leánya volt (Győri tört. és rég. füzetek. III. 227., 228., 229.), aki először Ludányi Szuchi Györgyhöz ment feleségül. (1494. Podmaniczky-Oklt. I. 254.). Családfája az 1494-i oklevél adatainak felhasználásával, a következőképpen állítható össze :

```

Ludányi Simon
      |
    László
      |
    Péter († 1481 e.)
      |
    Anna
1. férje : Ludányi Szuchi György (1494)
2. „      Cseh János (1512-től). Ebből a házasságból :
      |
    Ferenc

```

(V. ö. Győri tört. és rég. füzetek. III. 227., 229., 230., 231.)

³ Kis-dovorány h. Nyitra megyében, Nagytapolcsánytól ny. A Kis- Nagy-dovorányiakra adatokat l. Győri tört. és rég. füzetek. III. 223. s köv. ll.

diversorum malorum generum subinvicem illatorum patratoremque et commissorum pluries lites, differentie, dissensionesque et controversie, contentionumque materie subortequae fuerint et suscitatae, ac coram diversis iudicibus diutius ventillatae extiterint, tamen ipsi per compositionem et ordinationem reverendissimi in Christo patris domini Stephani de Podmanyn, episcopi ecclesiae praedictae Nittriensis, domini utputa et prelati nostri gratiosi pro pace et concordia ipsarum laborantis, ad talem pacis et concordiae devenissent unionem, nostrique devenisse asseruerunt in presentia, ut videlicet ipse partes universas eorum causas, litesque et differentias hactenus qualitercunque et quocunque negotio inter easdem partes ortas et habitas, demptis dumtaxat causarum et differentiarum factum iurium hereditariorum tangentibus et concernentibus, iudicialiter discussioni adiudicationique octo proborum et nobilium virorum per partes equali numero eligendorum submisissent sic et taliter, ut post felicem exitum congregationis regnicolarum in civitate Posoniensi fiende proxime affuturum¹ per maiestatem regiam indite, partes praetacte ad prescriptum dominum episcopum venire, qui partibus eisdem huiusmodi iudicialiter revisioni et discussioni diem prefigere et locum deputare deberet, ipseque partes tales diem et locum eiusdem prefixos acceptare deberent et tenerentur, tali obligaminis vinculo mediante, quod si qua partium praedictarum premissa in aliqua sui parte acceptare et in eisdem persistere nollet, vel non curaret, extunc talis pars retractans contra partem alteram acceptantem in ducentis florenis auri convinceretur et pro convicta haberetur eo facto. Ad quae partes prenotatae se spontanea eorum obligarunt voluntate coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum die dominica proxima ante festum beatae Prisce virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

¹ L. erre Szabó Dezső : A magyar országgyűlések története. II. Lajos korában. 42. l.

102.

Nyitra, 1520 januárus 28.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos király 1520 januárus 3-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt zálog címén bevezette Kamenicsáni Miklós kamenicsáni birtokrészébe.

Egykorú káptalani kézzel írott pecsételetlen példánya a nyitrai káptalan levéltárában. Stat. et. met. 1520—1530. nr. 994.

Nos capitulum ecclesie Nittriensis memorie commendamus per presentes, quod nos litteras serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie, Bohemie etc. introductorias et statutorias nobis directas, omni qua decuit, reverentia recepimus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona fidelis nostri reverendi in Christo patris domini Stephani Podmanyczky episcopi dicte ecclesie Nittriensis, quod ipse in dominium novem sessionum jobagionalium, quarum scilicet sex colonis inhabitantur et relique tres deserte sunt, ac decem et octo iugerarum terrarum arabilium, necnon cuiusdam prati ad novem falcastra sufficientis ad curiam nobilitarem nobilis Nicolai de Kamenchan¹ in portione sua possessionaria in possessione Kamenchan² vocata in comitatu Thrinchiniensi existente habita adiacentem pertinentis, titulo pignoris ipsum concernentem vellet introire lege regni admittente. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Martinus Sandor de Zlawnycza, aut Georgius de eadem,³ vel Franciscus

¹ L. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

² Kamencsán h. Illavától ny. a Vág-folyó jobbpartján.

³ Szlavnicai Sándor Mártonra és Györgyre l. jelen kötet 62. sz. oklevelét.

de Borchycz,¹ seu alter Franciscus de Halacz,² sive Leonardus de eadem,³ aliis absentibus homo noster ad facies prescripte possessionis Kamenchan consequenterque portionis dicti Nicolai in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatum dominum episcopum in dominium prenotatarum novem sessionum jobagionalium, necnon decem et octo jugerum terrarum arabilium, ac prati iamdicti, statuaturque easdem et idem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissi pignoris titulo incumbenti possidenda, si non fuerit contradjctum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum dominum episcopum exponentem ad terminum competentem, nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie suo modo fideliter rescribatis. Datum Bude, feria tertia proxima post festum circumcisionis Domini,⁴ anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo.

Nos itaque mandatis prefati domini nostri regis in omnibus obedientes, uti tenemur, unacum prefato Martino Sandor de Zlawnycza homine suo, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Hieronimum de Borchycz⁵ socium et concanonicum nostrum ad premissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis conformiter retulerunt in hunc modum: quomodo ipsi octava die festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti⁶

¹ Borcsiczky Ferencz l. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

² Halácsy Ferencz l. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

³ A Halácsy-családra s. különösen Halácsy Lénártra l. jelen kötet 2. sz. oklevelét.

⁴ 1520 januárius 3.

⁵ Borcsiczky Jeromos kanonok 1520—1529 közt említve. *Vagner J.* : i. m. 114. l. Győri tört. és régészeti füzetek. III. (Győr, 1865.) 230. l.

⁶ 1520 januárius 13.

ad facies prescripte possessionis Kamenchan, consequenterque portionis dicti Nicolai in eadem habite, vicinis et commetaneis eiusdem universis et presertim nobilibus Bartholomeo de Borchycz, Francisco et Georgio de eadem Borchycz,¹ ac Porcopio de Myttha,² necnon provido Johanne Kwczorka de Bolesso³ et aliis quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, idem homo domini nostri regis, presente dicto nostro testimonio, introduxisset prefatum dominum episcopum exponentem in dominium prenotatarum novem sessionum jobagionalium, necnon decem et octo jugerum terrarum arabilium, ac prati iamdicti in comitatu Thrinchiensi existentium, adiacentium, statuissetque easdem et idem eidem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissi pignoris titulo ipsi incumbenti possidenda, legitimis diebus et horis consuetis in facie eiusdem possessionis permanentibus, nullo contradictore inibi, neque hic coram nobis apparente. In cuius rei testi[monium] presentes litteras nostras sigilli nostri munimine roboratas eidem domino Stephano episcopo duximus concedendas. Datum sed[ecimo die] diei introductionis et statutionis premissorum [anno] Domino millesimo quingentesimo vigesimo.

103.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak hogy a Kereky Gergely özvegyének Benignának és sztreceseni várnagyának, Plavnói Horváth Mihálynak parancsára Podmaniczky Mihály Zavoda nevű birtokának a zsolnai jobbágyok által önkényesen történt elfoglalása ügyében tartson vizsgálatot és Benigna asszonyt és Horváth Mihályt idézze meg.

Átírva nyitrai káptalannak 1520 ápr. 1-én kelt jelentésében.
(L. a 104. szám alatt.)

¹ Borecsiczky Bertalanra és Györgyre l. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

² Mittai Prokopra l. jelen kötet 50., 52. sz. oklevelét.

³ Bolesso h. Illavától ny. a Vág-folyó jobbpartján.

104.

Nyitra, 1520 április 1.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1520 február 20-án Budán kelt parancsa értelmében megtartotta a vizsgálatot és Kereky Gergely özvegyét Benigna asszonyt és Horváth Mihály sztreceseni várnagyot megidézte.

Eredetije papíron, zárópecsét maradványaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,334.

Serenissimo principi domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem inquisitorias, evocatorias et insinuatorias nobis preceptorie loquentes et directas, maxima cum obedientia recepissemus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Expositum est maiestati nostre in persona fidelis nostri magnifici Michaelis de Podmanyn, quod quamvis circa festum beate Elisabeth vidue proxime preteritum idem exponens vigore litterarum nostrarum adjudicatoriarum, restatutoriarum per nostrum et vestrum homines se in dominium totalis possessionis Zawoda¹ vocate in comitatu Trinchyniensi exsistentis habite introduci, eandemque nemine contradictore in facie eiusdem possessionis Zawoda et neque coram vobis infra quindenum comparente, pro se perpetuo possidendam statuifecerit : tamen circa festum conceptionis sacratissime virginis Marie proxime preteritum, nobilis Michael Horwath de Plwno,² castellanus castri generose domine Benigne, relicte egregii condam

¹ Zavodje h. Zsolnától k.

² A plavnói Horváth vagy Bojnicsics-család tagja, mint sztreceseni várnagy került Trencsénmegyébe, ahol birtokot is szerzett. (Fekete Nagy Antal közlése.) 1524-ben is említetik. (L. a 124. sz. oklevelet.)

Gregorii de Kereky,¹ Ztrechen² vocati, in comitatu Trinchiniensi existentis habiti, per eandem ibidem constitutus, ex commissione et speciali mandato eiusdem domine Benigne, domine videlicet sue, missis et destinatis providis Nicolao filio condam Melchioris iudicis opidi Solna vocati, in eodem comitatu existentis, Thoma Thomko, Luca Dlwhy, Michaelae Ssryele, Georgio Krok, Johanne Bap[...]ezky, Matheo Barwy-enek, Abrahamo, Martino Mijsko, Georgio Oczele, Matheo Zthesko, altero Matheo Gywy, Michaelae Rosko, Jacobo Cherny, Gaspare Thrychethny, Johanne filio Jeronimi, altero Johanne filio Abrahamý, Thoma Kozen, Melchiore Gardos et Jacobo Hrychowczyk, jobagionibus prefate domine Benigne in opido Solna predicto commorantibus, armatis et potentiariis manibus in et ad prenarratam possessionem Zawoda, ibique nobiles Mathiam Kordos de Zadochna³ et Benedictum Lehothka,⁴ familiares et officiales ipsius exponentis per eundem ibidem constitutos, repertos, nisi celeritate pedum salutem sibi quesivissent, eosdem ibidem nece turpissima interemissent et per hoc eandem possessionem Zawoda de manibus prefati exponentis pro antefata domina Benigna occupassent, occupataque eadem domina Benigna minusiuste et indebite et preter omnem viam iuris, fructus et utilitates eiusdem percipiendo uteretur etiam de presenti, potentia mediante, in preiudicium et dampnum prefati exponentis valde

¹ Benigna asszony Kinizsy Pálnak volt a felesége, kinek halála után (1494 nov. 20.) csakhamar férjhez ment Kamicsáci Mislenovics Horváth Márkhoz, aki 1505-ben budai várnagy, 1506-ban horvát- és tótországi, nemkülönben dalmát bár volt. 1508 elején halt el. (*Fögel J.* : II. Ulászló udvartartása. 57—58. lapok. *Lukcsics Pál* : Kinizsyné Magyar Benigna örökösei. Turul, 1934. 67. l. Podmaniczky-Oklt. I. 560.) Özvegye alig egy év múlva Kereky Gergelynek lett a felesége. Kerekyt közelebbről nem ismerjük, de amit róla tudunk (*Szerémi—Ernyey* : i. m. 338. l.), az nem teszi személyét előttünk rokonszenvéssé. 1519-ben Benigna asszony megölette, ami miatt per indult meg ellene. (*Lukcsics Pál* : id. tan. Turul, 1934. 68. l.)

² Sztrecsen vár ekorbéli történetére l. *Szerémi—Ernyey* : i. m. 336. s köv. II. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 559. s köv. II.

³ L. jelen kötet 52. old.

⁴ Talán a Lehóczky-család (*Nagy Iván* : VII. 77. s köv. II.) egyik tagja.

magnum. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatinus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus Przyleczky de Kothessow,¹ vel alter Nicolaus de eadem, aut Felix de Zawathka,² sin Leonardus de Zamard,³ seu Mathias de Myttha,⁴ sive Franciscus de Halach,⁵ ne Johannes de Zalws,⁶ aliis absentibus homo noster, scita prius premissorum mera veritate, memoratos dominam Benignam ac Michaellem Horwath iuxta vim et formam generalis decreti regni nostri, inter cetera superinde editi, contra annotatum Michaellem Podmanyczky exponentem ad tricesimum secundum diem a die evocationis ex hinc fiende comp[utandu]m nostram personalem evocet in presentiam rationem de premissis reddituros efficacem, litis pendentia, si qua foret, inter ipsos non obstante, dictos jobagiones suos prefate domine Benigne eidem nihilominus statuere committendo, insinuando ibidem eisdem, quod sive ipsi termino in prescripto coram dicta nostra personali presentia compareant, ipsaque domina Benigna prenominos jobagiones suos eidem statuere commissos statuatur sive non, eadem ad p[ar]tis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et posthec huiusmodi inquisitionis, evocationis et insinuationis seriem, cum evocatorum et statui commissorum nominibus, terminum ad prescriptum, nostre personali presentie antedictae fideliter rescribatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum beati Mathie apostoli,⁷ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

Nos igitur mandatis vestre maiestatis ad plenum obedire volentes, ut tenemur, unacum Johanne de Zalws homine vestre maiestatis, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Anthonium de

¹ L. jelen kötet 30. sz. oklevelét.

² L. ugyancsak a 30. sz. oklevelet.

³ L. jelen kötet 46. sz. oklevelét.

⁴ A XVI. század elején többször említettik. (1511. M. N. múzeumi középkori másolatok. 1518: garamszentbenedeki konvent lt. f. 30. nr. 30.)

⁵ L. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

⁶ L. jelen kötet 54. sz. oklevelét.

⁷ 1520 februárius 27.

Krysnych,¹ socium et concanonicum nostrum ad premissa fideliter peragenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui demum exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt hoc modo, quod ipsi feria secunda proxima post festum annunciationis beatissime Marie virginis² nunc preteritum in pretacto comitatu Trinchyniensi pariter procedendo, ab omnibus quibus decens et oportunum fuisset, palam et occulte de premissis diligenter inquirendo, omnia sic facta fuisse rescivissent, prout vestre maiestati dictum extitisset et quemadmodum tenor litterarum eiusdem per omnia contineret prescriptarum, factaque huiusmodi inquisitione, idem homo vestre maiestatis ipso nostro testimonio presente die in eodem memoratos dominam Benignam de oppido Solna, ac Michaellem Horvath de eodem oppido Solna tamquam de officiolatu suis in dicto comitatu Trinchiniensi existenti habito, iuxta vim et formam generalis decreti regni vestre maiestatis inter cetera superinde editi, contra annotatum Michaellem Podmanyczky exponentem ad tricesimum secundum diem a die evocationis ex hinc facte computandum vestre maiestatis personalem evocasset in presentiam, rationem de premissis reddituros efficacem, litispendentia, si qua foret inter ipsos, non obstante, predictos jobagiones suos prefate domine Benigne eidem nihilominus statuere comisisset, insinuassetque ibidem eisdem, quod sive ipsi termino in prescripto coram dicto vestre maiestatis personali presentia compareant, ipsaque domina Benigna prenominatos jobagiones suos eidem statuere commissos, statuatur, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Datum septimo die diei executionis premissorum, anno Domini superscripto.

Hállapján : Personali presentie regie maiestatis, pro magnifico Michaelle de Podmanyn contra generosam dominam Benignam relictam egregii condam Gregorii de Kereky et alium introscriptu[m] ad terminum intronominatum inquisitionis, evocationis et insinuationis relatio.

¹ Krizsnici Antal kanonokra l. *Vagner J.* : i. m. 114. l.

² 1520 március 26.

105.

Garamszentbenedek, 1520 április 24.

A garamszentbenedeki konvent Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a nyitrai káptalannak 1511 október 29-én kelt oklevelét.

Eredetije hártván, vörös, kék és sárga selyemzsinóron függő, rongált fészki pecséttel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 22,218.

Nos conventus monasterii sancti Benedicti de Iuxtagron, memorie commendamus tenorem (így!) presentium significantes, quibus expedit universis, quod honorabiles magistri Mathias de Lyndwa,¹ ac Sebastianus de Sarospathak² canonici ecclesie Nittriensis nomine et in persona reverendi in Christo patris domini Stephani de Podmanyn episcopi eiusdem ecclesie Nittriensis nostram personaliter venientes in presentiam, exhibuerunt et presentaverunt nobis quasdam litteras venerabilis capituli dicti ecclesie Nittriensis sub pen denti et autentico sigillo eiusdem patenter emanatas, petentes nos debita cum instantia, quatenus eadem transcribi et transumpmi, ac paria earundem sub transumpto litterarumstrarum prefato reverendo domino Stephano episcopo dicte ecclesie Nittriensis extradare iuris sui uberiores ad cautelam dignaremur. Quarum tenor talis est: Nos capitulum etc. (*Következik a nyitrai káptalannak 1511 okt. 29-én kelt oklevele.*)³ Nos itaque petitionibus prelibatorum exponentium iustis et iuri consonis, ymmo potius communi iustitia annuentes, prescriptas litteras compositionales et obligatorias non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, ymmo omni suspicionem carentes de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transcribi et transsumi, ac presentibus litteris patentibus pendenti sigilli dicti monasterii nostri impressionis munimine

¹ Lindvai Mátyás 1510—1524 közt említették. (*Vagner J.*: i. m. 113. l.)

² Sárospataki Sebestyén 1511—1524 közt szerepelt. (*Vagner J.*: i. m. 113. l.)

³ L. jelen kötet 20. sz. oklevelét.

roboratis inseri facientes, prefato reverendo domino Stephano episcopo predictae ecclesie Nitriensis iuris sui uberiores ad cautelam duximus concedendas. Datum feria tertia proxima ante festum beati Marci ewangeliste, anno domini millesimo quingentesimo vigesimo.

106.

Garamszentbenedek, 1520 április 24.

A garamszentbenedeki konvent Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érseknek 1500 május 5-én kelt és II. Ulászló magyar király Budán, 1500 május elsején kelt oklevelét is magában foglaló oklevelét.

Másolata az Egyetemi Könyvtár Kaprinai-gyűjteményében.
fol. 8. k., 136—139. ll.

Nos Conventus Monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod honorabilis magister Matthias de Lindva¹ ac Sebastianus de Sárospatak² canonici ecclesie Nitriensis nomine et in persona reverendi in Christo patris domini Stephani de Podmanyn episcopi eiusdem ecclesie Nitriensis nostram personaliter venientes in prasentiam exhibuerunt et presentaverunt nobis certas litteras reverendissimi in Christo patris domini Thome miseratione divina tituli S. Martini in montibus Sacre Romane Ecclesie cardinalis Strigoniensis, patriarche Constantinopolitani et legati in papyro patenter emanatas, petentes nos debita cum instantia, quatenus easdem transcribi et transumi ac paria earundem sub transumpto literarum nostrarum dare et concedere dignaremur hunc tenorem in se continentes:

Thomas miseratione divina archiepiscopus ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus, primas regni Hungarie et apostolice sedis legatus natus³ etc.

¹⁻² L. az előbbi, a 105. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

³ Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érsek.

tenore presentium literarum nostrarum sive presentis publici instrumenti notum facimus, quibus expedit, universis, quod die datarum presentium exhibite fuerint nobis per reverendum in Christo patrem Antonium episcopum Nitriensem¹ certe litere serenissimi principis et domini nostri Vladislai dei gratia Hungarie, Bohemie etc. regis, eius sigillo regio, quo ut rex Hungarie utitur, consignate tenorem hunc de verbo ad verbum continentes :

Uladislaus dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fideli nostro reverendissimo in Christo patri domino Thome miseratione divina archiepiscopo ecclesie Strigoniensis, locique eiusdem comiti perpetuo, primati Hungarie et apostolice sedis legato nato salutem et gratiam. Cum nos ad creberrimas supplicationes fidelis nostri spectabilis ac magnifici Stephani vajvode Moldavie² pro parte eiusdem nostre propterea porrectas maiestati, tum precipue ea consideratione, ne ipse ab obedientia et subiectione nostra coroneque ipsius regni nostri Hungarie deficeret, Turcisque coniuratis Christi inimicis in detrimentum et iacturam non modo eiusdem regni, sed et totius Christianitatis adhereret, procliviorque hactenus fuit, redderetur, tum etiam aliis bonis respectibus, maturo imprimis una cum dominis prelati et baronibus regni nostri prefati nobilibus tum penes maiestatem nostram existentibus habito superinde tractatu, ipsorumque ad id accedente consilio, universas literas et literalia instrumenta factum castrum Chicho vocati³ in partibus nostris Transylvanicis in comitatu Szolnok interiori adiacentibus tangentes et concernentes, quibus scilicet mediantibus egregius Michael Imreffy⁴ dignoscitur dictum castrum Chicho sibi iureque suo rite et legitime pertinuisse pertinereque debere pretendebat, ab eodem Michaelle receperimus et assignari fecerimus,

¹ Sankfalvay Antal 1492—1500. nyitrai püspök. *Gams* : i. m. 375. l. *Fögel J.* : II. Ulászló udvartartása. 119. l. V. ö. jelen kötet 38. sz. oklevelét.

² Nagy István (Stefan-cel-Mare) moldvai vajda. Magyar kapcsolatainak történetét l. *Elekes Lajostól* : Nagy István moldvai vajda politikája és Mátyás király. Budapest, 1937.

³ A belsőszolnokmegyei Csicsó vár birtokviszonyaira l. *Elekes L.* : id. tan. 76—79. II. Podmaniczky-Okl. I. 575. l.

⁴ V. ö. *Szerémi--Ernyey* : i. m. 333. l.

eidem autem Michaeli superinde recompensationem condignam facere volentes, castrum Richo¹ appellatum castello et oppido Biche² nuncupato ac universis eorundem castri ac oppidi pertinentiis, omnino in comitatu Trenchiniensi existentibus et habitis ab ecclesia Nitriensi, ad quam de iure et ab antiquo pertinuisse et pertinere debere dignoscebatur, sub certis modis et conditionibus in aliis literis superinde emanatis clarius expressatis sequestrando, prememorato Michaeli Imreffy suisque heredibus et posteritatibus universis pro dicto castro Chicho dederimus, donaverimus, et contulerimus iureque perpetuo adscripserimus. Et ne prefata ecclesia Nitriensis in suis redditibus et proventibus detrimentum aliquod pateretur cultusque divinus in eadem minueretur, preposituram ecclesie Sancte Margarethe Demesiensem,³ quamprimum illam per secessum vel decessum aut aliter qualitercunque vacare contingeret, cum omnibus suis iuribus et pertinentiis de prefatorum dominorum prelatorum, baronum ac regni nostri prefati procerum consilio eisque volentibus et consentientibus, autoritate iuris patronatus nostri, quod sicut de cunctis eiusdem regni nostri Hungarie ecclesiis, ita etiam in ipsam ecclesiam Demesiensem habere dignoscimur, eidem ecclesie Nitriensi universis annectendam et incorporandam fore decrevimus tali conditione adiecta: quod si aliquando temporum in successu aliquis ex successoribus nostris regibus Hungarie huiusmodi preposituram ab ipsa ecclesia Nitriensi abscindere aut auferre contenderet, non aliter, quam dictis bonis, videlicet castro et castello et oppido ceterisque pertinentiis eorundem integraliter restitutis abstrahere et auferre valeat atque possit. Nunc vero per electionem venerabilis Bernardi Pollyan⁴ dictae prepositure ultimi veri et immediati possessoris in episcopum Viennensem, ac per adeptionem et assecurationem corporalem possessionem ipsius episcopatus

¹⁻² A hricsói várra és a bicsei várkastély birtoklás-történetére I. Podmaniczky-Oklt. I. LIX—LX. ll.

³ Ma Dömös néven h. Esztergom megyében, Visegrádtól dny. Szent Margit tiszteletének szentelt prépostsága a XII. századból való. (*Csánki D.*: I. 13.) L. azonfelül: *Rupp Jakab*: Magyarország helyrajzi tört. I. k. 1. r. (Pest, 1870.) 33—35. ll.

⁴ *Gams* szerint (p. 321.) „Bernhard von Pollheim“ 1500—1504 január 13-ig volt bécsi püspök.

bonorumque ejusdem administrationem, nec non decurso iam tempore de conservandis episcopis a sacris canonibus definito, ipsa prepositura et ecclesia Demesiensis iamdicta de iure et defacto vacare dignoscitur, volumus igitur et fidelitati vestre serie presentium firmiter precipientes mandamus, quatenus acceptis presentibus, preattactam ecclesiam Demesiensem simul cum omnibus iuribus et pertinentiis eiusdem prefate ecclesie Nitriensi, autoritate nostra ordinaria unire, incorporare et annexare, nec non fidelem nostrum reverendum in Christo patrem dominum Antonium ipsius ecclesie Nitriensis episcopum nomine eiusdem ecclesie in et ad realem corporalemque et actualement possessionem iuriumque et pertinentiarum memorate ecclesie Demesiensis inducere inducique ac de omnibus fructibus redditibus et obventionibus eiusdem per hos, ad quos pertinet, eidem domino Antonio episcopo, consèquenterque suis successoribus plenarie responderi facere debeatis, proviso tamen, quod ipsa ecclesia Demesiensis propter huiusmodi unionem et incorporationem et annexionem debitis non fraudetur obsequiis. Secus non facturi. Presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude in festo Sanctorum Philippi et Jacobi apostolorum¹ anno Domini millesimo quingentesimo.

Quibus quidem literis regiis per ipsum dominum Antonium episcopum nobis, ut prefertur, exhibitis, fuit per eundem nobis supplicatum, ut ad annexionem,

¹ A II. Ulászló király által 1500 május elsején kiállított oklevél szerint tehát a király István moldvai vajda kérésére és a magyar országnagyok hozzájárulásával visszaadatta Imreffy Mihálylyal azokat az okleveleket, amelyeknek alapján ő a jelen oklevélben felemlített Csicsó várára jogot formálhatott. Kárpótlásul neki adományozta a Trencsén megyében fekvő és a nyitrai káptalanhoz tartozó Hricsó várát és a bicsei várkastélyt. Hogy azonban ilyenformán a nyitrai káptalan se szenvedjen károsodást, a király arra kötelezi magát, hogy amikor a dömösi Szent Margit prépostság a királyra száll, akkor azt a nyitrai káptalanhoz fogja csatoltatni. Minthogy pedig most a dömösi prépostság éppen üres, meghagyja a király Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érseknek, hogy a prépostságot minden jogával együtt adja át a nyitrai káptalannak és Sánkfalvay Antal nyitrai püspököt vezesse be annak birtokába.

Az oklevél rövid tartalmát adja *Rupp Jakab* is: Magyarország helyrajzi tört. I. k. 2. r. 590. l.

unionem et incorporationem eiusdem literis in iisdem expressatis et causis similiter in eisdem expressis procedere et eum nomine dicte ecclesie sue Nitriensis in realem, corporalem et actualement possessionem dicte ecclesie Demesiensis ponere et introducere seu poni et introduci facere dignaremur.

Nos igitur de causis unionis, annexionis et incorporationis huiusmodi in ipsis literis regiis expressis plenius informati et totam notitiam habentes easque et per consequens petitiones ipsius domini Antonii episcopi supradictas justas et legitimas fore censentes, ad unionem, annexionem et incorporationem petitas duximus procedendum et processimus eandem ecclesiam cum omnibus et singulis pertinentiis ac iuribus, proveniuntibus et emolumentis suis prelibate ecclesie Nitriensi univimus, anneximus et incorporavimus, unimusque, anneximus et incorporamus per presentes sic et taliter : quomodo deinceps ipsa ecclesia Demesiensis cum dictis pertinentiis ac iuribus et emolumentis suis, memorate ipsius ecclesie Nitriensi censeatur et habeatur omnique eo iure et prerogativa gaudeat et potiatur, quo alia membra ipsius ecclesie Nitriensis gaudent et potiuntur, salvis dumtaxat conditionibus tam in preinsertis quam aliis literis nostris regiis, ad quas scilicet he superius inserte se referunt expressatis. Quocirca vobis venerabilibus dominis et vicario S. Georgy Martyris de viridi campo et maiori prescripte nostre Strigoniensis ecclesiarum preposito pro nunc constituto et in futurum constituendo harum serie districtius precipiendo commitimus et mandamus, quatenus acceptis presentibus ac dum et quando cum presentibus fueritis requisiti, aut alteruter vestrum fuerit requisitus, prefatum dominum Antonium episcopum seu eius procuratorem legitimum eius et dicte ecclesie sue Nitriensis nomine in et ad realem ac corporalem possessionem memorate ecclesie Demesiensis iuriumque et pertinentiarum eiusdem ponatis et introducatis, illamque et illas cum omnibus et singulis earum fructibus, utilitatibus et emolumentis sibi et dicte ecclesie sue Nitriensi iure et titulo premissis statuatis et consignetis, ac eosdem in iisdem protegatis, tueamini et defendatis, facientes eidem domino Antonio et dicte ecclesie sue Nitriensi ac successoribus suis et

nemini alteri de universis et singulis fructibus, utilitatibus, juribus et obventionibus hujusmodi, ab omnibus, quibus incumbit locis et temporibus debite respondere, contradictores, si qui fuerint, per censuram ecclesiasticam et alia iuris remedia autoritate nostra presentibus vobis hac in parte attributa compescendi. Datum Bude dominico die proximo post dictum festum sanctorum Philippi et Jacobi apostolorum¹ anno Domini superscripto.

Nos igitur petitionibus annotatorum magistrorum Mathie et Sebastiani canonicorum, ut prefertur, pro parte prememorati domini Stephani episcopi nobis porrectis inclinati, predictas literas antelati Thome cardinalis et archiepiscopi, etc. sanas et integras sine diminutione et augmento aliquali presentibus literis nostris inseri et transumi fecimus pariaque earundem sub transumpto ipsarum literarum nostrarum eidem domino episcopo et ecclesie sue predictae, communi iustitia suadente duximus concedendas. Datum in festo S. Georgii Martyris anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

107.

Buda, 1520 május 6.

II. Lajos király a Podmaniczky Mihály és néhai Podmaniczky János fia Ferenc, valamint a Kamicsáci Horváth Márk özvegye Magyar Benigna között birtokügyek miatt támadt perben az utóbbit meg nem jelenése miatt elmarasztalja.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,372.

Nos Lodovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod Mathias de Babyndal² pro magnificis Michael Podmanyczky de Podmanyn et

¹ 1500 május 3. Az oklevél szerint tehát Sánkfalvay Antal nyitrai püspök bemutatta II. Ulászló oklevelét az esztergomi érseknek, aki annak alapján a beiktatást engedélyezte és el is rendelte.

² L. jelen kötet 49. sz. oklevelet.

Francisco,¹ filio condam Johannis Podmanyczky de eadem Podmanyn, in quos mortuo eodem condam Johanne Podmanyczky, fratre prefati Michaelis et patre prenominati Francisci presens causa est condescensa, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Nitriensis contra dominam Benignam, relictam condam magnifici Marci Horwath de Kamyczacz² ab octavis festi beati Georgii martiris proxime preteriti³ tribus diebus continuis legitime stetit in termino coram nostra personali presentia. Qui iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum ac conventus ecclesie de Thwroc introductoriarum et statutoriarum super facto contradictionis, statutionis castri Strychen⁴ vocate, ac possessionis similiter Sthrychen,⁵ Theplycza,⁶ Kebeleny,⁷ Luchka,⁸ Rosyna,⁹ Stranawy,¹⁰ Chysyna,¹¹ Ilowe,¹² Thwr,¹³ Porwbka,¹⁴ Polwssy,¹⁵ Mogyssowa,¹⁶ Lwchka,¹⁷ Osskeda,¹⁸ Zawody¹⁹ et Krasno,²⁰ necnon opidum Zolna in Trinchi-

¹ Podmaniczky János fia, aki többször Ferenc Ádám néven is említették.

² Benigna asszonyra l. a 104. sz. oklevél megfelelő jegyzetét. Megemlíthető, hogy az oklevél Kamicsáci Horváth Márk özvegyeként említi, s nem Kereky Gergely özvegyeként.

³ 1520 május 1.

⁴ Sztrecsén várára l. ugyancsak a 104. sz. oklevél jegyzetét és Podmaniczky-Oklt. I. 559. l.

⁵ Sztrecsén v. Sztrecsno h. a vár tövében fekszik a Vág-folyó balpartján.

⁶ Teplice h. Zsolnától k. a Vág-folyó jobbpartján.

⁷ Gbelán h. az előbbtől k.

⁸ Lucska h. Sztrecsénnel szemben, a Vág-folyó jobbpartján.

⁹ Rosina h. Sztrecséntől dny.

¹⁰ Stranjavi h. Sztrecséntől d.

¹¹ Tizsina h. Zsolnától k. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 559. l.

¹² Illove (később Litvailló) h. Zsolnától d. a Rajcsanka (Zsilinka) patak völgyében.

¹³ Turó h. a Turó-patak völgyében Illovetől dk.

¹⁴ Porubka h. Illovetől d. a Rajcsanka-patak völgyében.

¹⁵ Poluvjsje h. Porubkától d.

¹⁶⁻¹⁷ Mois-Lucska h. Sztrecséntől ny. a Vág-folyó balpartján.

¹⁸ Oskrda h. a Kiszuca-patak völgyében, Zsolnától é.

¹⁹ Zavodje h. Zsolnától dny.

²⁰ Kraszno h. a Kiszuca völgyében, Zsolnától é.

niensi, ac castellum sew fortalitium Zwchan,¹ ac opidi similiter Zwchan² in de Thwroc comitatibus existentium habitorum et pertinentiarum eorundem universarum et omnis iuris regii in eisdem habiti, contenti, legitime evocati eandem nostram personalem in presentiam non venerunt, neque miserunt. Unde ipsam in iudicio commisimus fore convictos, si se rationabiliter non poterunt excusare. Datum Bude sexto die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

Kivül: Pro magnificis Michaelae Podmanyczky de Podmanyn et Francisco, filio condam Johannis Podmanyczky de eadem Podmanyn, in quos mortuo eodem condam Johanne, fratre prefati Michaelis et patre prenominati Francisci presens causa est condescensa, contra dominam Benignam relictam condam magnifici Marci Horwath de Kamichacz iudicialis.

Alatta: Ex contradictione statutionis donationum regii cum iure regio. Thwroc et Trinchiniensis.

Extradata in sexta sessione per Bellyen.³

A jobb alsó sarokban: Contra Zokoly.⁴

A lap alján XVI. századi írással: Super Ztrechen et Suchan per non venientiam, sententia.

108.

Vágbeszterce, 1520 május 28.

Podmaniczky Mihály a trencsénmegyei Kliestina nevű faluban lévő soltészszágát 20 aranyforintért eladja egy Simon nevű embernek.

XVII. század végi hibás és rongált másolata az Országos Levéltár múzeumi osztályában lévő báró Balassa-levéltárban.

Nos Michael de Podmanyn aulicorum regalium capitaneus⁵ etc. naturalis dominus et heres castri Bisztriciensis etc. recognoscimus tenore, quibus expedit uni-

¹⁻² Szucsány vár és város Turóc vm., a Vág-folyó balpartján. V. ö. a felsorolt tartozékokra vonatkozólag a Podmaniczky-Oklt. I. 559—560. II.

³ L. jelen kötet 22. sz. oklevelét.

⁴ Szokoly János, aki Podmaniczky Margitnak volt az ura.

⁵ Az udvari testőrgyalogosok kapitánya. V. ö. *Fógel J.*: II. Lajos udvartartása. 60. I.

versis, quod vendidimus provido viro Simoni dicto et suis heredibus et successoribus legitimis advocatiam seu scultetiam in villa nostra Kliesthina¹ sic dicta in comitatu Trenchiniensi sitam pro viginti florenis aureis boni ponderis cum terris, agris et quos (!) plantandis, seminandis cum pratis, rubetis, nemoribus cum molendino et libera taberna et cum pertinentiis ad illam advocatiam seu scultetiam spectantibus, prout in suis hereret et a metis est limitata et mensurata prope nostra villa (igy !) possidendam, usuandam committendum, proponendum donavimus, vendidimusque ipsi et successoribus, prout tempus melius videbitur, expedit committendum, damusque et assignamus perpetue. Item eidem predicto Simoni et suis successoribus in nominata villa Kliesztina idem Simon vel sui successores possint habere in sepe iam nominata villa nostra pistores, fabros, carnifices et sutores, prout sibi et suis placitum fuerit, in tres partes trit... penarum iudiciarum contuli, utputa ... gnie aut violentia illis et successores eius utantur, in quartam vero partem predictus Simon scultetus obtinebit et ipsius legitimi successores a vicinis ..... in colle predictae ville nostre sepredicto Simoni sculteto et suis successoribus ter in anno tenebuntur dare. Item in festo Paschatis per unum caseum et viginti ova tempore quilibet. (!) In festo autem sancti Michaelis archangeli, similiter in festo nativitatis Domini nostri Jesu Christi quilibet (!) tempore per duos pullos tenebuntur et ipsius successoribus dare et solvere perpetuis temporibus. In cuius rei testimonium sigillo nostro presentibus pendenti apponendum esse voluimus. Datum et actum in castro nostro Bistriciensi feria secunda proxima ante dominicam sacrosancte Trinitatis, anno millesimo quingentesimo vigesimo.

¹ Kliestina h. Vágbesztercétől ény. a Vág-folyó jobb-
oldalán.

109.

Buda, 1520 június 2.

II. Lajos király egyfelől a Podmaniczky Mihály és Vingárti Horváth Gáspár, másfelől pedig a Telegdi Miklós, Paksi Gáspár és László, Kecskeméti Patócsi Imre és Gáspár, a nyúlzigeti apácák és Gethei János között az aradmegyei Ötvenablakú, a békésmegyei Szentandrás, Csabacsüd, Szentetornya, Szentmiklós, Királyság és a csanádmegyei Donát-tornya nevű birtokok miatt folyó pert elhalasztja.

Átírva Sárkány Ambrus országbírónak 1525 február 12-én Budán kelt oklevelében. (L. a 127. sz. oklevelet.)

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum ob contradictoriam inhibitionem statutionis totalium possessionum Ewthenennablakw¹ in Orodienſi, necnon Zenthandras,² Chabachydy,³ Zenthethornya,⁴ Zentmyklos,⁵ et Kyralsaag⁶ in Bekes, ac Donaththornya⁷ vocatarum in Chanadiensi comitatibus existentium et habitarum, magnificum condam Johannem Podmanyczky de Podmanyn alias cubiculariorum condam paterne maiestatis magistrum⁸ ac egregium Johannem Horwath de Wyngarth alias de Razwya,⁹ que in primis ex donatione illustris condam

¹ Ötvenablakú h. (*Csánki* : I. 67. Márki S. : Arad város és Arad megye tört. I. 211.) V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 551. l.

² Újabban Békés-Szentandrás h. (*Karácsonyi János* : Békés vármegye tört. I. 222—23. és II. 305—306. ll.)

³ Csabacsüd ma pusztá Szarvastól d. (*Csánki* : I. 649. l. *Karácsonyi J.* : II. 57—58. ll.)

⁴ Szentetornya ma pusztá, Szent-Tornya néven Orosháza m. é. (*Csánki* : I. 655. *Karácsonyi* : II. 312—13. ll.)

⁵ Szentmiklós ma pusztá Csaba m. ény. (*Csánki* : I. 655. l. *Karácsonyi J.* : II. 204., 228—29. ll.)

⁶ Nagy- és Kiskirályság puszták Szarvastól d. (*Csánki* : I. 656. l.)

⁷ Donát-tornya ma pusztá Donát néven, Szentes m. keletre. (*Csánki* : I. 691. l.)

⁸ Az adományozás 1508 június 13-án történt. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 551—553. ll.

⁹ Ugyanaz, aki 1509-ben lippa-solymosi várnagy volt. (*Karácsonyi J.* : I. 67. Márki S. : I. 115., 122. ll.) A fenti oklevélből az tűnik ki, hogy a vingárti és razviai Horváth-család azonos.

domini Johannis Corvini Liphovie ducis¹ etc. egregii Andree Damffy² prefuissent et mortuo ipso Andrea econverso in illustrem condam Cristoferum, filium prefati condam ducis Corvini successissent,³ nunc vero per mortem et defectum seminis eiusdem condam Cristoferi eosdem paterne donationis titulo conerentes, iidem legitime executionis modum observando egregios condam Stephanum de Thelegd,⁴ Michaellem Tholdy,⁵ alterum Michaellem Pakas,⁶ ac generosam dominam Dorotheam relictam condam Bartholomei Pathochy de Kechkemeth,⁷ necnon religiosas dominas sanctimoniales in insula leporum degentes⁸ contra sese ad octavas festi beati Michaelis archangeli in anno Domini millesimo quingentesimo nono transacto⁹ preteriti celebratas serenissimi principis condam domini Wladislai regis etc. genitoris nostri charissimi personalem in presentiam traxissent in causam. A quibus quidem octavis festi beati

¹ Korvin Jánosra, mint a szentandrászi uradalom birtokosára l. *Schönherr Gyula* : Hunyadi Corvin János. Budapest. 1894. 31. és *Karácsonyi János* : II. 222—23. II. V. ö. Podmaniczky Oklevéltár I. 552. l.

² Dobozi Dánffy Andrásra l. Podmaniczky-Oklt. I. 181. l.

³ Kristóf herceg 1505 március 17-én halt el. (*Schönherr Gyula* : i. m. 309. l.)

⁴ A Csanád-nemzetségből származó Telegdy-családra l. *Márki S.* : I. 266—67. II. Telegdy István kincstartó volt (*Fögel J.* : II. Lajos udvartartása. 38.), 1514-ben a Dózsa-lázadás alkalmával a parasztok megölték. (*Márki S.* : I. 267. Ugyanő (Dózsa György. Budapest, 1903. 226—230. II.) adja Telegdy életrajzát is. L. azonfelül *Budai Ferenc* Polgári Lexiconát. III. 285. l.

⁵ A nagyfalusi és péli Toldy-család tagja. (L. *Márki S.* : I. 367—68. II.) Felesége Dobozi Dánffy Márton özvegye volt. 1512 előtt elhalt. (*Karácsonyi J.* : III. 149. l.) L. azonfelül *Br. Petrichovich Horváth Emil* : A nagyszalontai és feketebátori Tholdy-család eredete. Turul. 1937. 79. l. a leszármazási táblát.

⁶ A pakosi Paksy-család tagja, felesége Haraszti Anna volt. Gáspár és László nevű fiairól alább lesz szó. Gáspár 1527-ben Arad megye főispánja volt. (*Karácsonyi J.* : III. 117—118. II.)

⁷ Kecskeméti Patócsy Bertalan, meghalt még 1509 előtt. Felesége Gúti Országh Dorottya volt, akivel jelentékeny birtokokat kapott Békés megyében. (*Karácsonyi J.* : III. 120. l.)

⁸ A nyúlzigeti apácák békésmegyei birtoklásának kérdésére l. *Csánki D.* : I. 661. és *Karácsonyi J.* : I. 223. l.

⁹ 1509 október 6.

Michaelis archangeli causa partium prescripta partes inter easdem primum prefati condam genitoris nostri, ac tandem ipso divina vocatione e seculo migrante et nobis in solium eiusdem feliciter succedentibus, nostrarum litterarum prorogatoriarum seriebus ventilante, medio etiam tempore prefatis condam Johanne Podmanyczky¹ et altero Johanne Horwath de Wyngarth² actoribus premortuis et causa presenti ab eodem Johanne Podmanyczky in Michaelem Podmanyczky fratrem et a prefato altero Johanne Horwath in egregium Gaspar filium eiusdem³ condescendente, annotatis siquidem Stephano de Thelegd, Michaele de Pakos et prefata dómina Dorothea ab hac luce decessis et causa presente ab eodem Stephano Thelegdy in Nicolaum,⁴ a prenotato vero Michaele de Pakos in Gaspar et Ladislaum,⁵ a memorata vero domina Dorothea in Emericum et Balthasar filios eorundem⁶ condescendente, causa etiam presente in egregium Johannem de Gethye vicepalatinum⁷ dicti regni nostri per adeptionem certe portionis prescriptorum bonorum redactá, ultimatim presentes octavas dicti festi beati Georgii martiris proxime preteriti⁸ dilative attigisset. Quibus instantibus prefati Nicolaus de Thelegd, Gaspar et Ladislaus de Pakos, Emericus et Balthasar Pathochy, prefate domine sanctimonialis et Johannes de Gethe in causam attracti per Gregorium litteratum de Mykola⁹ legitimum procuratorem dictorum actorum in personis eorundem congruis diebus ipsarum octavarum coram dicta nostra personali presentia expectati, rationem premisse contradictorie

¹ Podmaniczky János, mint láttuk (I. jelen kötet 46. sz. oklevelét) 1514 őszén halt el.

² Horváth János 1505-ben Kolozs megyében is birtokot szerzett, (*Csánki* : V. 618—19. ll.); 1509 végén megszerezte a fejérmegyei Vingárt-kastélyt és a vajdahunyadi vár körül lévő vashányákat. (*Csánki* : V. 60—61. ll.)

³ A későbbi években sokat szerepelt.

⁴ Telegdy Miklósról. *Karácsonyi J.* : I. 225. *Budai F.* : Polgári Lexicon. III. 285—86. ll.

⁵ Róluk az előbbi jegyzetekben már volt szó.

⁶ L. reájuk vonatkozólag *Karácsonyi J.* : III. 120—21. ll.

⁷ Gethei vagy Getzey János alnádor. (*Karácsonyi J.* : III. 326. *Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 106. l.)

⁸ 1520 május 1.

⁹ L. jelen kötet 80. sz. okleveleket.

inhibitionis assignari postulavit per in causam attractos prenotatos, iidem tamen in causam attracti eandem nostram personalem in presentiam non venerunt, neque miserunt, se mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus exinde confectis in iudiciis aggravari permittendo, supplicando prefatus procurator dictorum actorum in personis eorundem eisdem ex parte memoratorum in causam attractorum per eandem nostram personalem presentiam in premissis iuris equitatem elargiri. Quia autem iuxta seriem et contenta generalis novi decreti huius regni nostri Hungarie universe cause in facto iurium possessionariorum per defectum seminis alicuius a maiestate nostra impetratorum non longo litis processu, sed in uno tantummodo termino, post scilicet unius anni integri revolutionem a die publicationis ipsius cause computando, finiri solent et terminari: Ideo nos vigore et virtute huiusmodi decreti regni nostri causam partium prescriptam in facto prescriptarum possessionum Ewthwenablakw, necnon Zenthandras, Chabachydy, Zenthetornya, Zenthmyklos et Kyralsaag, ac Donaththornya vocatarum partes inter easdem motam et vertentem ad octavas festi beati Georgii martiris in altera revolutione annuali venturi¹ duximus prorogandam, tali modo, ut sive ipse octave dicti festi beati Georgii martiris in altera revolutione annuali celebrentur, prefatique Nicolaus Thelegdy ac prescripti in causam attracti coram dicta nostra personali presentia ad reddendam rationem premisse contradictorie inhibitionis, statutionis prefatarum possessionum compareant, easdemque possessiones ad ipsos iuxta premissam ipsorum contradictoriam inhibitionem pertinere prebent, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet causa in premissa, quod dictaverit ordo iuris. Datum Bude tricesimo tertio die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo.

Jegyzet: A per tárgyára vonatkozólag l. Karácsonyi János: Békés vármegye története. I. 224—25. ll.

¹ 1521 május 1.

110.

Buda, 1521 március 3.

A budai káptalan előtt Básthi Cziko Gáspár özvegye Anna, a maga, továbbá László és János nevű fiai, azonfelül Szarvasteleki Vasky László nevében is eltiltja néhai Podmaniczky János fiát János-Ádámot, és Podmaniczky Mihályt a kisszántói és dobozi birtokok használatától.

Átírva a pozsonyi káptalannak 1775 okt. 21-én kelt oklevelében.
Jankovich Béla rácalmási levéltárában.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nobilis domina Anna, relicta egregii condam Gaspari Czyko de Basth¹ et Ladislaus, filius eiusdem in ipsorum ac nobilium Johannis similiter Czyko filii eiusdem domine Anne et Ladislai, filii condam alterius Ladislai Wasky de Zarwasthelek² nominibus et personis nostram personaliter venientes in presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis significare curaverunt in hunc modum, quod licet iuxta compositionem et ordinationem alias inter magnificum condam Johannem Podmanyczky de Podmanyn, alias cubiculariorum regalum magistrum et prefatum condam Gasparum Czyko mediantibus litteris serenissimi principis condam domini Ladislai regis pie memorie fassionalibus superinde confectis, factas idem condam Johannes Podmanyczky in sortem et recompensam iurium prefate domine ac omnium fratrum et consanguineorum suorum, quod scilicet eadem domina Anna

¹ Bást h. Gömör megyében. (*Csánki* : I. 131. l.) Maga a Cziko-család pilismegyei, mely „pomázi“ előnévvel írta magát. (*Csánki* : I. 17. l.) Az itt említett Cziko Gáspár 1505-ben a rákosi országgyűlésen Pilis megyét képviselte. (*Nagy Iván* : III. 197. l.) Valószínű, hogy a Bástai vagy Básti név és család, sőt a pomázi vagy básti Cziko-család is ugyanegy. (V. ö. *Csánki* : II. 12. l.)

² Szarvastelek 1382-től fogva említettetik, mint temesmegyei h. (*Csánki* : II. 63. l.) A Vaski-családra l. *Csánki* : II. 91. l.

aut fratres sui in possessione Kyszantho vocata,¹ in comitatu Pilisiensi existente et habita habuissent vel quoquo modo habere sperassent, dudum totalem possessionem suam Doboz vocatam² in comitatu Theme-siensi existentem et habitam, cunctasque pertinentias et territorium ac predia ad eandem possessionem Doboz spectantia et pertinere debentia, annotato condam Gaspari Czyko, fratribusque et successoribus eiusdem universis et consequenter eidem domine Anne perpetuo iure dare et cum effectu absque aliqua dilatione dare debuerit, tamen nescitur qua occasione, nec idem condam Joannes in humanis agens et neque tandem successor-es eiusdem pretactam possessionem Doboz ac pertinentias eiusdem et predia ad eandem pertinentia usque in hodiernum diem eidem domine Anne vel fratribus eiusdem dare curassent, curarentque etiam de presenti in preiudicium et damnum, iuriumque derogamen eorundem protestantium valde magnum. Unde facta huiusmodi protestatione, eadem domina Anna et Ladislaus filius eiusdem in ipsorum, ut prefertur, et aliorum, quorum supra, nominibus et personis memoratum condam Johannem Podmanyczky et alterum Joannem Adam³ dictum, filium eiusdem, necnon egregium Michaelem similiter Podmanyczky de eadem Podmanyn et alios quoslibet cuiuscunque status et conditionis homines ab occupatione, usurpatione, ulteriorique detentione et conservatione, tam predictae possessionis Kys Zantho, in quantum scilicet ipsam dominam Annam, fratresque et successores suos concerneret, quam etiam pretactae possessionis Doboz et omnium pertinentiarum ac prediorum ad eandem spectantium, seque quovis quesito sub colore in dominium earundem intromissione et sibi ipsis statui factione, usuque fructuum et quarumlibet utilitatum suarum perceptione seu percipi factione, regiam vero maiestatem a donatione et consensus sui

¹ Kisszántó v. Szántó h. Budától ény. Esztergom határához közel. *Csánki* : I. 14., 15. ll. Podmaniczky-Oklt. I. 536. l.

² Doboz központja volt egy nagy temesmegyei uradalomnak. (V. ö. *Csánki* : II. 33—34. ll.) Duboz néven Temesvártól dk. ma is megvan.

³ Itt Podmaniczky János Ferenc-Ádám nevű fiáról van szó. V. ö. jelen kötet 107. sz. oklevelével.

regii superinde adhibitione, loca etiam quevis credibilia ab litterarum eorundem extraditione et emanari factione quomodolibet iam factis vel fiendis prohibuerunt contradicendo et contradixerunt inhiendo publice et manifeste coram nobis. Harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum in dominica Oculi, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo.

111.

Buda, 1522 januárus 22.

II. Lajos király meghagyja a budai káptalannak, hogy Dobraviczky Márk királyi kamarást adomány címen vezesse be a pestmegyei Szele, Félegyház és Gyergyé birtokokba.

Átirva a budai káptalannak 1522 febr. 24-én kelt jelentésében.
(Lásd a 112. sz. alatt.)

112.

Buda, 1522 februárus 24.

A budai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1522 január 22-én Budán kelt parancsa értelmében Dobraviczky Márk királyi kamarást bevezette a pestmegyei Szele, Félegyház és Gyergyé birtokokba, a beiktatásnak Podmaniczky Mihály és fiai: János, Rafael és Burján, továbbá Podmaniczky János fia Ferenc ellentmondottak.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 23,605.

Serenissimo principi domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. domino eorum gratiosissimo capitulum ecclesie Budensis orationum suffragia devotarum. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestre serenitatis introductorias et statutorias nobis loquentes et directas reverentia, qua decuit recepisse in hec verba:

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Budensis salutem et gratiam. Cum nos consideratis fidelitate et servitiorum meritis fidelis nostri egregii Marci Dobraucizky cubicularii nostri¹ per eum sacre imprimis dicti regni nostri Hungarie corone et deinde maiestati nostre diligenti cum sedulitate, atque integritate impensis, possessiones nostras, Zele,² Feleghaz³ et Gyergye⁴ vocatas in comitatu Pesthiensi habitas, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ab aliis bonis nostris regalibus secernentes, de manibus nostris regis memorato Marco Dobraucizky suisque heredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum in perpetuum contulerimus, velimusque eundem in dominium earundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci: Fidelitati vestre mandamus harum serie firmiter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius Thatensis de Echer,⁵ sive Johannes de Maglod,⁶ aut Petrus de Keket,⁷ sive Sebastianus Istwanffy de Alberti,⁸ vel Michael Wyzazy de Maglod,⁹

¹ Dubraviczky Márkra l. Nagy Iván: III. 408—409. II. Benkó Imre: Nemes családok Nagykovácsán 1848 előtt. Nagykovács, 1908. 78. l. Főgel József: II. Lajos udvartartása. 135. l. L. azonfelül Kőszeghi Sándor: Nemes családok Pest vármegyében. Budapest, 1899. 86. l. Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei: Budapest, 1938. 374., 381., 384. II.

² Ma Tápió-Szele, Cegléd-től é.

³ Félegyház-pusztá Tápió-Szelétől d.

⁴ A mai Tápió-Györgye, Újszásztól ny.

⁵ Ecser h. Péceltől dny. Pest vm.

⁶ Maglód h. Budapesttől kd.-re . A Maglódi-családra Csánki: I. 43. l. Maglódi Jánosra Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei. Budapest, 1938. 319., 344. II. Ugyanez a Maglódi János kir. kancelláriai jegyző volt. (Főgel J.: II. Lajos udvartartása. 45. l.)

⁷ Kéked h. Gönc-től ék. Abaúj vm. A Kékedi-családra l. Nagy Iván: VI. 161—162. II.

⁸ Alberti h. Cegléd-től ény. Az Alberti Istvánfy-családról néhány adat olvasható Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye monografiájában. (Szerk. Borovszky Samu.) I. k. 32., 57. II.

⁹ Az Újszászy-családról csak annyit tudunk, hogy 1482 június 19-én nyertek nemes levelet. (Kempelen Béla: Magyar nemes családok. X. 448. II.)

aliis absentibus homo noster ad facies predictarum possessionum Zele, Feleghaz et Gyergy in Pesthiensi comitatu, ut prefertur, habitarum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatum Marcum Dobraucizky in dominium earundem statuatque easdem eisdem premissis nostre donationis titulo ipsi incumbenti perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum Marcum Dobraucizky ad terminum competentem in nostram personalem presentiam, rationem contradictionis eorundem reddituros. Et posthec huiusmodi introductionis et statutionis seriem simulcum contradictorum et evocatorum si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premissis statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude in festo beati Vincentii martiris,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, regnorum nostrorum predictorum anno sexto.

Nos itaque mandatis vestre serenitatis in omnibus obedientes, uti tenemur, unacum prenominato Johanne de Maglod, homine vestre serenitatis, nostrum hominem, videlicet discretum Thomam presbiterum rectorem altaris beati Gregorii pape in dicta ecclesia nostra fundati² ad premissa fideliter exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt eo modo, quod ipsi in festo beate Apolonie virginis et martiris proxime preterito,³ ad facies predictarum possessionum Zele, Feleghaz et Gyergy accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, prefatum Marcum Dobraucizky in dominium earundem possessionum introduxissent, easdemque eisdem premissis vestre donationis titulo ipsi incumbenti perpetuo possidendas, nullo penitus contradictore inibi appa-
rente statuissent, diebus legitimis et horis in faciebus earundem, permanente et licet in faciebus earundem

¹ 1522 januárius 22.

² Közelebbi adataink nincsenek róla.

³ 1522 februárius 9.

possessionum protunc nullus contradictor apparuit, tamen ex post sedecim diebus huiusmodi statutionis nondum adhuc elapsis¹ nobilis Gallus litteratus de Babaffalwa,² familiaris egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn nostram personaliter veniens in presentiam in eiusdem Michaelis Podmaniczky ac Johannis, Raphaelis et Bwryan filiorum eiusdem Michaelis Podmaniczky, necnon Francisci, filii magnifici condam Johannis similiter Podmaniczky de eadem Podmanyn nominibus et personis totali statutioni predictarum possessionum Zele, Feleg haz et Gyergye contradictionis velamine obviavit hic in capitulo coram nobis. Ob quamquidem contradictionis sue inhibitionem mox nos eosdem Michaelem Podmanyczky, ac Johannem, Raphaelem et Bwryan filios eiusdem, necnon Franciscum similiter Podmanyczky contra annotatum Marcum Dobrauiczky ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas vestram personalem evocationis fore denunciavimus in presentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Datum sexto decimo die diei introductionis, statutionis et evocationis predictarum, anno Domini supradicto.

Kivül: Personali presentie regie maiestatis. Pro egregio Michaele Podmanyczky de Podmanyn et aliis intronominatis contra egregium Marcum Dobrauyczky cubicularium regium ad octavas festi beati Georgii martiris introductionis, statutionis et evocationis par.

113.

Buda, 1522 április 11.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Mihály trencsénmegyei Beszterce nevű várának Morvaország felé eső határait járja meg.

Átírva a nyitrai káptalannak 1522 május 22-én kelt oklevelében. (Lásd a 114. szám alatt.) Átírja 1550 január 3-án kelt oklevelében is.

¹ 1522 februárius 24.

² Bábafalva h. Bereg megyében, Munkácestől ék.

114.

Nyitra, 1522 május 22.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos királynak 1522 április 11-én Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihály Beszterce nevű várának Morvaország felé eső határait megjárta.

Eredetije hártján, kékszínű selyemzsinóron függő zacskóba varrt, teljesen elporladt pecséttel, az Orsz. Levéltárban.
Dl. 23,628.

Omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presentiam (így !) notitiam habituris capitulum ecclesie Nitriensis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia Hungarie et Bohemie etc. regis etc. reambulatorias nobis directas honore, quo decuit, recepmus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona fidelis nostri magnifici Michaelis Podmanyczky de Podmanyn aulicorum nostrorum capitanei, quod castrum suum Bezthercze appellatum in comitatu Thrinchiniensi existens, nunc apud manus eiusdem exponentis pacifice habitum, simulcum pertinentiis suis a parte Morauie legitima reambulatione et novarum metarum erectione plurimum indigeret. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Gaspar de Therzthye,¹ vel Johannes aut Raphael de Zalwos, sin Gregorius de eadem,² seu Franciscus sive Georgius de Borchych,³ aliis absentibus homo noster ad

¹ Ugyanaz a Tersztyánszky Gáspár, aki 1507-ben királyi ember volt. (Podmaniczky-Oklt. I. 532. l.) L. azonfelül jelen kötet 75. sz. oklevelét.

² A Zaluski-család (v. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 134. l.) tagjai. V. ö. jelen kötet 52., 54. sz. okleveleivel.

³ A Borcsiczky-család (Podmaniczky-Oklt. I. 108. l.) ismert tagjai. L. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

facies prescripti castri Bezthercze et pertinentiarum eiusdem, vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, reambulet idem castrum ac pertinentias eiusdem a parte Moraue per suas veras et antiquas metas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambulatumque et reambulatas et ab aliorum iuribus possessionariis metaliter distinctum et distinctas relinquat et committat prefato exponenti omni eo iure, quo eidem *exponenti pertinere dinoscitur perpetuo possidendum*, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum exponentem ad terminum competentem nostram personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthec huiusmodi reambulationis et novarum metarum erectionis seriem, cum cursibus metarum inibi erigendis, contradictorumque et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse reambulationi et metarum erectioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, nostre personali presentie antedictæ fideliter rescribatis. Datum Bude, feria sexta proxima post dominicam Judica,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo.

Nos igitur mandatis eiusdem domini nostri regis in omnibus obedire cupientes, ut tenemur, unacum prefato Johanne de Zalws homine suo unum ex nobis, venerabilem videlicet magistrum Venceslaum de Baan² cantorem ecclesie nostre predictæ, socium puta et concanonicum nostrum, ad premissam metarum reambulationem faciendam nostro pro testimonio fidedignum transmisimus. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt in hunc modum, quod ipsi feria quarta proxima post festum beati Johannis apostoli ante portam Latinam, nunc preteritum,³ diebusque aliis immediate sequentibus ad id aptis et sufficientibus ad facies prescripti castri Bezthercze et pertinentiarum eiusdem in dicto comitatu Thrinchiniensi existentium, vicinis et commetaneis suis universis et presertim

¹ 1522 április 11.

² Báni Vencel éneklő-kanonokra l. Vagner J.: i. m. 112. l.

³ 1522 május 7.

egregio Nicolao de Orozlankew alias de Zlopna,¹ ac nobilibus Gaspar Threzthenzky de Nadas,² Leonardo de Zwlow,³ Raphaelae et Georgio de dicta Zalws, Leonardo de eadem,⁴ Johanne de Klobwehycz,⁵ altero Johanne de Marsoffalwa,⁶ iterum Johanne, Georgio et Michaelae de Wrbanow,⁷ Adam et Michaelae de Nagh-cherua,⁸ Mathia, Michaelae et Nicolao de Lednycz,⁹ altero Mathia, Gaspar et Petro Kordos de Zadechna,¹⁰ necnon Martino de Quasso,¹¹ item providis Michaelae iudice, Petro suttore in Zwlow,¹² Johanne similiter iudice, Georgio Skapa in Hradna,¹³ Adam simili modo iudice, Jacobo Wozthenak in Lwky,¹⁴ Mathia iudice, Petro Oweczka in Zwedernyk,¹⁵ Georgio consimiliter iudice et Nicolao Zthrapka in Dlwhepole¹⁶ possessionibus commorantibus, ac aliis quampluribus inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, idem homo domini nostri regis, presente dicto nostro testimonio, castrum et pertinentias eiusdem a parte Moravie per suas veras et antiquas metas in locis necessariis reambulasset, reambulatumque ac reambulatas et ab aliorum iuribus possessionariis metaliter distinctum et distinctas prefato Michaeli Podmanyczky exponenti omni eo iure, quo eidem pertinere dinoscitur, perpetuo

¹ A Szlopnai, másként Oroszlánkői családra l. Podmaniczky-Oklevéltár I. 104. l. Szlopnai Miklósra l. jelen kötet. 52. sz. a.

² Előbb már felemlítve.

³ Szulyói Lénártra l. jelen kötet 34. sz. oklevélt.

⁴ A Zaluskiakra l. jelen kötet. 52., 54. sz. a.

⁵ Klobusiczky János személyi adatait nem ismerjük.

⁶ Marsovszky Jánosra l. 75. sz. okl.

⁷ Az Urbanovszky-család (*Nagy Iván* : XI. 407—408. l.) tagjai ; l. azonfelül jelen kötet 52. sz. oklevélt.

⁸ A Nagycsernai-család (Podmaniczky-Oklt. I. 162., 167. l.) tagjai.

⁹ A Ledniczky-család (Podmaniczky-Oklt. I. 188. l.) tagjai.

¹⁰ A Szádecsei Kardos-család tagjai ; l. a jelen kötet 52. sz. oklevéltének jegyzeteit.

¹¹ Kvassai Mártonra l. Podmaniczky-Oklt. I. 374—376. l.

¹² Szulyó h. Vágbesztercétől ék.

¹³ Hradna h. Szulyótól (Sulov) d.

¹⁴ Luki h. a Béla-patak völgyében, Puchótól ény.

¹⁵ Szvedernik h. Zsolnától ény., a Vág-f. jobbpartján.

¹⁶ Dlwhepole h. az előbbtől é.

possidendum nullo contradictore inibi, sed nec hic in capitulo coram nobis apparente, reliquisset et commisisset ordine infrascripto :

Item primo incepisset a plaga meridionali a rivulo Prowaznypothok vocato,¹ qui de Hungaria fluit ad fluvium Bechwa dictum,² deinde ascendendo penes ipsum fluvium Bechwa versus septentrionem ad rivulum Razkowecz,³ dehinc tendendo ad rivulum Brezytha appellatum⁴ in distantia medii miliaris, abinde ascendisset super iuxta dictum fluvium Bechwa ad rivulum Branch vocatum⁵ similiter in distantia medii miliaris, tandem per eundem viam tendendo ad rivulum Zlhawonycza⁶ inferiorem, in distantia simili modo medii miliaris, demum eadem via ascendisset super ad plagam septentrionalem ad superiorem Zlhawonycza,⁷ deinde per eandem viam transeundo ivisset ad rivulum Plwzkowecz vocatum⁸ consimiliter in distantia medii miliaris, abhinc ad rivulum Lopwsna appellatum⁹ quasi ad medium miliarem, dehinc ad rivulum Bechwycza,¹⁰ abinde ad rivulum Chermnypothok¹¹ in distantia similiter medii miliaris, inde ad rivulum Hanslowa dictum¹² in distantia unius miliaris tendendo super ad plagam septentrionalem, postremo vero eadem via peragendo ad quendam montem Benesowa¹³ appellatum, ex quo monte effluunt isti tres fluvii

¹ A Prowazny-völgyben, Hallenkau helységtől dk.

² Felső-Beczwa-p., a magyar határ közelében.

³ Razkowecz-p. bizonyára a Prowazny-patak és Brezita-patak között folyt, a Becsva balpartján.

⁴ Nevét fenntartotta a Brzezitter-Hof Hallenkau közelében ; a Brezita-patak Hallenkautól ék. ömlik a Becsvába.

⁵ Azonos a Wranza-patakkal, mely Neu-Hrosenkautól d. ömlik a Becsvába.

⁶ Slavonica-p. a Slavonica-völgyben Neu-Hrosenkautól északkeletre ömlik a Becsvába.

⁷ Ugyanazon pataknak a forráshoz közelebb eső szakasza.

⁸ A Pluskowecz-völgyben folyó Pluskowecz-p., mely G. Karlowitz m. ömlik a Becsvába.

⁹ Lopusna-p. a Lopusna-hegy mellett folyik é.-felé a Becsvába, az előbbi pataktól k.

¹⁰ Bizonyára azonos a Felső-Becsva-p. felsőfolyásával, a Lopusna-pataktól k.

¹¹⁻¹² Mindkét patak a Becsvica-pataktól é., illetőleg kelet-felé keresendő.

¹³ Bizonyára azonos a Beneska-heggyel, mely a Viszokától (1024 m.) dny. fekszik.

Ozthrowa ad Poloniam,¹ Kyswcha ad Hungariam² et Bechwa antedicta, qui dividit metas regni huius Hungarie³ et per consequens castri predicti Bezthercze a metis regni Moravie et ibi terminarentur, predictos rivulos ubique pro metis relinquendo. In cuius rei testimonium, firmitatemque perpetuam, presentes litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas ad fassionem dictorum domini nostri regis et nostri hominum sepefato Michaeli Podmanyczky duximus concedendas. Datum sedecimo die diei ultime reambulationis metarum prenotatarum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo superscripto.

115.

Buda, 1522 június 14.

Báthory István nádor és királyi helytartó meghagyja Podmaniczky István nyitrai püspöknek és az összes megyei és városi hatóságoknak, hogy miután ő Aszupataki Hencz Máténak, Demjén János nevű jobbágya által Oroszlán, Simon és Lázár nevű nyitrai zsidóktól felvett 3 forint után a zsidók által követelt magas kamatot elengedte, sem Demjén Jánost, sem Hencz Máté más jobbágyait a nevezett zsidók kérelmére személyükben, vagy javaikban bántani ne merjék.

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva, az Országos Levéltár múzeumi osztályában. Törzssanyag.

Stephanus de Bathor regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, serenissimi principis et domini domini Ludovici dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. domini nostri gratiosissimi in presentiarum, in absentia sue maiestatis locumtenens, reverendo domino Stephano Podmanyczky episcopo ecclesie Nitriensis

¹ Az Ostrowa-folyó egyik ága, a Bila-patak ebből a vízválasztóból ered.

² Kiszuca-p., mely Trencsén m. északi részén át folyik Budetin m. a Vág-folyóba.

³ Vagyis ebben a korban a Becsva-patak volt a határfolyó Magyarország és Morvaország között.

preterea universis et singulis aliis dominis prelatiſ, baronibus, comitibus, caſtellanis, nobilibus ipſorum officialibus, item civitatibus, oppidis et villis earundemque rectoribus, iudicibus et villicis, necnon comitibus vel vicecomitibus et iudicibus nobilium quorumlibet comitatum cunctisque aliis iudicibus et iuſtitariis huius regni et quibusvis ſubditis prefati domini noſtri regis ubivis in hoc regno et partibus ſibi ſubiectis conſtitutis preſentes noſtras viſuris ſalutem cum favore. Expoſitum nobis eſt in perſona egregii Mathei Hencz de Azwpathak¹, qualiter ſuperioribus diebus quidam providus Johannes Demyen jobagio ipſius exponentis in portione ſua poſſeſſionaria in poſſeſſione Kerye vocata² in comitatu Nittriensi exiſtente habite (!) comorans neceſſitate compulſus a quibusdam providis Orozlan, Simone et Lazaro iudeis³ in oppido Nittriensi commorantibus mutuo et ſub ſpe reſtitutionis tres florenos, a quolibet ſcilicet eorum ſingulum unum florenum levaret et recepisset. Nunc vero iidem iudei ad rationem huiusmodi trium florenorum ab ipſo jobagione notabilem quandam uſuram extorquere vellent. Nos igitur auctoritate regia, qua in preſentiarum fungimur, intuitu ſervitiorum eiſdem Mathei Hencz exponentis, omnem illam uſuram, que ſuperinde excre[vi]ſſet, eidem Johanni Demyen gratioſe duximus relaxandum et dimittendum, ita tamen, quod ipſe ſummam capit[alem] eiſdem iudeis reſtituere teneatur. Quapropter requir[imus et] hortamur vos et nichilominus premiſſa au[ctoritate r]egia, qua in preſentiarum fungimur, harum [ſer]ie vobis firmiter committimus et mandamus, quatinus acceptis preſentibus prefatum Johannem D[em]y-en ſeu alios quoscumque jobagiones dicti exponentis, aut bona eorundem ratione huiusmodi uſure ad instan-

¹ Az aszúpataki Hencz-család (*Nagy Iván* : V. 89. l. és Podmaniczky-Okl. I. 268. l.) egyik tagja.

² Kerye h. már 1248-ban említették mint nyitrai várföld. (*Szentpétery Imre* : Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. 886. sz.) Nyitrától dk. Kálaz vidékén keresendő. (*Karácsonyi János* : Magyar Nemzetségek. II. 357. l.) Ez adatokra *Simonyi Dezső* figyelmeztetett.

³ Oroszlán zsidó a pozsonyi zsidók bírója volt. (Magyar-zsidó oklevéltár. I. Budapest, 1903. 298.) Talán róla van most szó.

tiam dictorum iudeorum contra formam premissae gratie nostre arrestare, detinere aut eosdem propterea in personis seu rebus et bonis ipsorum quibusvis impedire, turbare seu dampnificare nusquam et nequaquam presumatis, sed eosdem ubique libere abire permittere et permitti facere modis omnibus debeatis et teneamini, ac quisque vestrum debeat et teneatur. Secus nullo modo facturi. Presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude, sabbato proximo ante festum sancte et individue trinitatis, anno domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo.

Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.

116.

Buda, 1523 május 26.

II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Ludányi, másképp Jablonici Cseh János panasza alapján, mely szerint Kisdovorányi Pál a nyitrai káptalan előtt, Podmaniczky István nyitrai püspök mint békebíró által kitűzött határnapon nem jelent meg, holott erre az 1520. januarius 15-én kelt egyezmény értelmében köteles lett volna, idézze meg az alperest.

Átírva a nyitrai káptalannak 1523 június 5-én kelt jelentésében.
(L. a 117. sz. a.)

117.

Nyitra, 1523 június 5.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1523 máj. 26-án Budán kelt parancsa értelmében eljár és Kisdorányi Pált, mint alperest megidézte.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban levő gróf Berényi-család levéltárában.

Serenissimo principi domino domino Ludowico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. capitulum ecclesie Nittriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem exhibitorias, ammonitorias et certificatorias nobis preceptorie loquentes et directas maxima cum obedientia recepisse in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohémie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Nittriensis salutem et gratiam. Noveritis, quod nobis in festo beati Vrbaní pape proxime preterito¹ unacum nonnullis dominis prelatís et baronibus, regnique nostri nobilibus hic Bude penes maiestatem nostram constitutis et existentibus fidelis noster egregius Johannes Chech de Lwdan alias de Jablonycz² personaliter nostram personalem veniens in presentiam exhibuit et presentavit quasdam litteras fassionales obligatorias in papiro patenter confectas hunc tenorem continentes : Nos capitulum ecclesie Nittriensis. (*Következik a nyitrai káptalannak 1520 januárius 15-én kelt oklevele.*)³ Quibus exhibitis et presentatis idem Johannes Cheh allegavit in hunc modum, quod licet prefatus dominus Stephanus de Podmanyn episcopus ecclesie Nittriensis partibus predictis iuxta contenta prescriptarum litterarum vestrarum obligatarum, presentibus superius verbotenus insertarum, revisioni et discussioni prescriptarum differentiarum eisdem partibus diem et locum prefixerit, nihilominus tamen pre-

¹ 1523 május 25.

² Családi viszonyaira l. a 101. sz. oklevél jegyzetét.

³ Közzétéve a 101. sz. oklevél alatt.

notatus Paulus de Kysdoworan¹ nescitur, quibus respectibus, aut quo consilio fretus, ad eosdem diem et locum per eundem dominum episcopum prefixum cum electis suis hominibus, prout iuxta prenotata sua obligamina facere debuisset, venire minime curasset, se per hoc in premissa pena et obligamine predictorum ducentorum florenorum auri convinci et aggravari permittendo. Ob hoc si iuri consonaret et equitati videretur, extunc ipse Johannes Chehy eundem Paulum de Kysdoworan ad premissa sua obligamina contra se nostram personalem in presentiam evocari facere vellet. Cum autem iuxta constitutionem universorum dominorum prelatorum et baronum, ac regni nostri nobilium in dieta et conventu eorum generali pro festo beati Georgii martiris proxime transacto² Bude de mandato nostro regio celebrata factam ac per maiestatem nostram approbatam et ratificatam universe cause in facto obligaminis mote et movende ad instar brevis brevium evocationum pro quinto decimo die ammonitionis exinc fiende discuti debeant et adiudicari, pro eo fidelitati vestre harum serie firmiter precipientes mandamus, quatinus presentes litteras nostras prefato Paulo de Kysdoworan, premissi scilicet obligaminis non observatori per vestrum testimonium fidedignum exhiberi et presentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterit, tunc ibidem personaliter, alioquin de domo habitationis sive solite residentie eiusdem ammoneat eundem, dicatque et committat eidem verbo nostro regio, ut ipse prescripto quinto decimo die a die exhibitionis presentium litterarumstrarum sibi fiende computando personaliter, vel per procuratorem suum legitimum coram nostra personali presentia comparere debeat et teneatur ad querimonia actionemque et acquisitionem prenotati Johannis Cheh exponentis predeclaratam responsurus et exinde iudicium et iustitiam recepturus, certificantes eundem ibidem, ut sive ipse termino in predicto coram dicta nostra personali presentia compareat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et posthec

¹ L. a 101. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

² 1523 április 24.

huiusmodi exhibitionis, ammonitionis et certificationis seriem, cum ammoniti nomine, terminum ad predictum, ut fuerit expediens, nostre personali presentie prenotate fideliter rescribatis. Et secus non facturi. Datum Bude, secundo die termini prenotati,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo tertio.

Nos itaque mandatis vestre maiestatis, prout tenemur, ad plenum obedire volentes, unum ex nobis, honorabilem videlicet magistrum Sebastianum de Gerchel,² socium puta et concanonicum nostrum ad predictam exequutionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum, idem exinde ad nos reversus nobis retulit eo modo, quod ipse feria tertia proxima ante festum sacratissimi corporis Christi nunc preteritum³ ad possessionem Lwdan predictam,⁴ consequenterque domum habitationis prenotati Pauli de Kysdoworan in comitatu Nittriensi existentis habitam accessisset, ubi ipso Paulo personaliter reperto, preinsertas litteras vestre maiestatis eidem exhibuisset et presentasset et nihilominus ammonuisset eundem, dixissetque et commisisset eidem verbo vestre maiestatis, ut ipse quinto decimo die a die exhibitionis earundem litterarum sibi facte computando personaliter vel per procuratorem suum legitimum coram vestre maiestatis personali presentia comparere deberet et teneretur, ad querimonia actionemque et acquisitionem prenotati Johannis Cheh in prescriptis litteris vestre maiestatis declaratam responsurus et exinde iudicium et iustitiam recepturus, cum certificatione in premissis litteris vestre maiestatis contenta. Datum quarto die diei executionis prenotate, anno Domini suprascripto.

Kivül: Personali presentie regie maiestatis. Pro nobili Paulo de Kysdoworan contra egregium Johannem Cheh de Lwdan alias de Jablonycz ad terminum introscriptum. Exhibitionis, ammonitionis et certificationis relationis par.

¹ 1523 május 26.

² Gercseli Sebestyén kanonok 1523—1529 közt szerepel. (*Vagner J.*: i. m. 114. l.)

³ 1523 június 2.

⁴ Ludány (Alsó-, Felső-) Nagytapolcsánytól d.

118.

Székesfehérvár, 1524 március 8.

A székesfehérvári káptalan előtt Gergelylaki Buzlay Miklós fiai: Farkas, János és István, valamint nagybátyjuknak, Buzlay Mózesnek özvegye, Podmaniczky Anna kiegyeznek a Fejér, Tolna, Pozsony és Nyitra vármegyékben lévő birtokaikra vonatkozólag.

Eredetije papíron, hátlapján ovális alakú pecsét nyomaival, az Országos Levéltárban. Dl. 23,903.

Nos capitulum ecclesie Albensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod egregii Wolffgangus, Johannes et Stephanus, filii egregii condam Nicolai Bwzlay de Gergellaka¹ coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt in hunc modum, quomodo ipsi matura inter se deliberatione prehabita cum generosa domina Anna de Podmanyn, relicta magnifici condam domini Moysis Bwzlay de dicta Gergellaka² olim magistri curie regie maiestatis, fratris utputa carnalis dicti condam Nicolai Bwzlay, genitoris ipsorum Wolffgangi, Johannis et Stephani de et super infrascriptis taliter concordassent, quod videlicet ipsa domina Anna infrascriptas possessiones aviticas eorundem Wolffgangi, Johannis et Stephani, videlicet Beren³ et Pazman⁴ in Albensi, item Zyl⁵ et utrasque Zaanaas⁶ in Tholnensi comitatibus existentes et habitas, necnon predium Cher⁷ in eodem

¹ A családi kapcsolatokat feltüntető leszármazási táblát l. a Podmaniczky-Oklt. I. 449. l. és *Nagy Iván*: II. 278. l.

² Buzlay Mózesre és a Buzlay-családra l. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 176., 177. jegyzetek. Podmaniczky Annára l. Podmaniczky-Oklt. I. XLVI. l. Továbbá *Károly János*: Fejér vármegye története. I. k. (Székesfehérvár, 1896.) 265. l.

³ Ma Lovasberény h. Székesfehérvártól ék.

⁴ Pázmánd h. Székesfehérvártól é. A fejérmegyei Buzlay-birtokokra l. *Csánki*: III. 364. l.

⁵ Szil h. ma Somogy vármegyében. (*Csánki*: III. 412. l.)

⁶ Ma Szanács-pusztá Somogy vármegyében, Szil m. (*Csánki*: III. 449—450. l.)

⁷ Csér-pusztá Szil m. Somogy vármegyében. (*Csánki*: III. 420. l.)

comitatu Tholnensi existens et habitum ac per dictum condam dominum Moysen pro ducentis florenis emptum cum omnibus et singulis utilitatibus et pertinentiis ad huiusmodi possessiones et predium de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, dempto uno molendino infrascripto intra metas dicti predii Cher habito et decurrente, ac una vinea infrascripta in promontorio dicte possessionis Zaanaas sita et existenti ac per prefatum condam dominum Moysen etiam pro ducentis florenis empta, vigore aliarum litterarum nostrarum fassionalium superinde confectarum dictis Wolffgango, Johanni et Stephano pure et simpliciter remisisset et relaxasset, preterea eadem domina Anna totalem dotem et res parafernales suas, puta: duo milia et quingentos florenos, quos de rebus et bonis iamfati condam domini Moysis, olim domini et mariti sui, consequenterque ab ipsis Wolffgango, Johanne et Stephano successoribus eiusdem condam domini Moysis habere debuisset et deberet, eisdem Wolffgango, Johanni et Stephano vigore dictarum aliarum litterarum nostrarum fassionalium superinde confectarum, donasset, remisisset et relaxasset sub conditionibus et obligaminibus infrascriptis: Quod scilicet silva emptitia Almafew nuncupata¹ in dicto comitatu Albensi existens cum suis antiquis veris metis remaneat et sit prefate domine Anne, ipsaque domina Anna dum et quando et quibuscunque personis, ecclesiasticis videlicet et secularibus, dictam silvam pro salute anime sue legare vel alias vendere, dare et donare voluerit, liberum habeat legandi, vendendi, dandi et donandi potestatis facultatem. Quod que eadem domina Anna piscinam superiorem secus dictam possessionem Zyl habitam² pro usu fratrum ordinis predicatorum ad capitulum provinciale eorundem fratrum in proximo festo Penthecosten in Symonthornya³ celebrandum convenientium, citra destructionem aggeris eiusdem piscine totaliter piscari facere possit et valeat et nihilominus ex quo ipsa domina Anna intra fines et

¹ Közelebbi adatok hiányában helyét nem tudjuk megállapítani.

² Szil h. (*Csánki*: III. 412. l.)

³ Simontornya várra és városra l. *Csánki*: III. 405—406., 410—411. l.

terminos predii Theth vocati¹ in dicto comitatu Albensi existentis pro salute anime sue unum claustrum fratribus ordinis Sancti Pauli primi heremite, si cum ipsis fratribus superinde concordare posset, alioquin fratribus alterius cuiuscunque ordinis, cum quibus concordare valeret, presenti anno de novo erigi et edificari facere vellet et niteretur, obhoc si dicta domina Anna de et super erectione et edificatione dicti claustrum cum prefatis fratribus ordinis Sancti Pauli vel cuiuscunque alterius ordinis infra et usque festum Sancti Georgii martiris² de anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto proxime venturo affuturum concordare poterit, extunc ipsi Wolffgangus, Johannes et Stephanus Bwzlay dictos fratres, cum quibus prefata domina Anna pro erectione et edificatione iamfati claustrum convenerit, teneantur auctoritate iuris patronatus ipsorum ad erectionem [eius]dem claustrum iuxta et secundum vim et continentiam convention[um] di[ct]e domine Anne cum eisdem fratribus factarum co[a]rrectare et compellere, prefatumque predium Theth simulcum terris arrabilibus etc. (*következik a szokásos felsorolás*) demptis silvis et nemoribus infra metas eiusdem predii Theth habitis et existentibus, de quibus una particula tantummodo, que iuxta limitationem proborum virorum ad id per prefatas partes communiter eligendorum, ad usum eiusdem claustrum sufficere videbuntur, sit et esse debeat dicti claustrum, residue vero partes huiusmodi silvarum et memorum eiusdem predii Theth perpetuo remaneant et sint dic[torum] Wolffgangi, Johannis et Stephani. Casu vero, quo dicta domina Anna infra et usque dictum festum Sancti Georgii [ma]rtiris de et super erectione et edificatione prefati claustrum cum fratribus supradictis concordare non poterit, teneantur iidem Wolffgangus, Johannes et Stephanus antefate domine Anne, vel cui ipsa voluerit et commiserit, ad idem festum Sancti Georgii martiris pro dicto predio Theth centum florenos in dicta Symon-thornya dare et persolvere, extunc dominium et possessionem totalis predii Thet prefati libere apprehendere,

¹ Talán Técs-pusztá, Rác-Keresztúr vidékén. (*Károly János* : Fejér vármegye tört. V. k. 218. l.)

² 1525 április 24.

illudque perpetuo habere, tenere et conservare possint et valeant ac etiam teneantur pro dicto predio Thet eidem domine Anne, vel cui ipsa voluerit et commiserit, in eadem Symonthornya, ad dictum festum Sancti Georgii centum florenos dare et persolvere, hoc adiecto, quod illud molendinum, quod scilicet intra metas eiusdem predii Cher existit et decurrit, dictusque condam dominus Moyses altari cuidam, in ecclesia parochiali de iamfata Zyl constructo et perconsequens rectori eiusdem altaris in perpetuum dedit, donavit et contulit vigore donationis et collationis ipsius condam domini Moysis, sit et esse debeat perpetuo dicti altaris et perconsequens rectoris eiusdem altaris pro tempore existentis, alias quoque omnes et singulas donationes sessionum jobagionalium, necnon fenetorum, silvarum, molendinorum, piscinarum, vinearum, terrarum arabilium et aliorum quorumcunque, quas prefatus condam dominus Moyses prefate ecclesie parochiali de iamfata Zyl et altari in eadem et alias ubilibet habitis et existentibus fecisse dinosceretur, dicti Wolffgangus, Johannes et Stephanus inviolabiliter et sine impedimento aliquali suomodo observare teneantur, quod que iidem Wolffgangus, Johannes et Stephanus teneantur universis jobagionibus ipsorum in prefatis possessionibus Zyl et utraque Zaanaas commorantibus iuxta ordinationem dicti condam domini Moysis singulis annis directam et equalem medietatem taxe ordinarie relaxare et pro huiusmodi directa et equali medietate taxe ordinarie cum eisdem jobagionibus prefatam vineam in promontorio dicte possessionis Zaanaas sitam et existentem per prefatum condam dominum Moysen, ut premittitur, ducentis florenis emptam, debite et sine ullo defectu cultivari et vina in eadem procreanda prefate domine Anne vita sua durante ad dictum Symonthornya adduci facere, post obitum vero eiusdem domine Anne dicta vinea in prefatos Wolffgangum, Johannem et Stephanum sine solutione aliquali pleno iure condescendant, insuper quod dicti Wolffgangus, Johannes et Stephanus teneantur jobagiones ipsorum in dictis possessionibus Beren et Pazman commorantes secundum conventionem per dictum condam dominum Moysen cum eisdem jobagionibus factam ad constructionem claustrum de dicta

Symonthornya coarctare et compellere usque ad finalem perfectionem edificii eiusdem claustru hoc etiam adiecto, quod iidem Wolffgangus, Johannes et Stephanus totum et omne ius ipsorum condam possessionibus aviticis eorundem Dombo¹ in Poseniensi et Lathkouc² in Nitriensi, ac portione possessionaria in prefata possessione Gergellaka³ in de Sarus comitatibus existentibus habitum habuissent et haberent, in eandem elemosinam, quam dictus condam dominus Moyses contulisset iure perpetuo et irrevocabiler, dedissent et contulissent, prout dederunt et contulerunt, premissisque omnibus et singulis consenserunt, eaque omnia et singula inviolabiliter observare promiserunt coram nobis ad fidem, honorem et humanitatem eorundem et nichilominus iidem Wolffgangus, Johannes et Stephanus pro tutiori cautela dicte domine Anne ad premissa omnia et singula observanda [obli]garunt se in forma camere apostolice et consenserunt, quod si premissis omnibus et singulis [in] toto vel in parte contravenirent seu ea observare nollent, vel non curarent quoquo modo, extunc dicta domina Anna et alii, quorum interest, vel intererit, ubique locorum, ut voluerint, contra honorem ipsorum Wolffgangi, Johannis et Stephani loqui et scribere, eosque coram quovis iudice ecclesiastico convenire et ad observationem omnium et singulorum premissorum moneri, cogi, compelli et astringi facere possit et valeat per excommunicationis et alias sententias censuras et penas in forma dicte camere aplicere⁴ contentas, quibus omnibus se submiserunt renunciantes, extunc prout exnunc et econtra quibusvis exceptionibus et defensionibus, quibus se forsan contra premissa seu aliquod premissorum tueri et defendere possent et valerent, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria tertia proxima post dominicam Letare, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto.

¹ Alsó- és Felsődombó h. Nagyszombattól é.

² Latkóc h. Trencsén megyében, közel a nyitramegyei határhoz, Bántól k.

³ Nagysárostól é. (Csánki: I. 295.)

⁴ Így! Apostolice helyett.

119.

Garamszentbenedek, 1524 március 8 után.

A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy amikor parancsa értelmében Marsovszki György és János részére vissza akarta foglalni a Jablonov birtokhoz tartozó részeket, továbbá Podmaniczky Mihály és Brigant György alpereseknek bíróilag elfoglalásra ítélt birtokait, akkor Podmaniczky Mihály, illetve emberei ellentmondtak.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1525. évi oklevelében.
(L. a 137. sz. alatt.)

Spectabili et magnifico domino comiti Ambrosio Sarkan de Akoshaza¹ iudici curie regie maiestatis, amico ipsorum honorando conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron, honoris et amicitie continuum incrementum. Vestra noverit magnificentia nos litteras eiusdem vestre magnificentie adiudicatorias, modum et formam vestre iudiciarie deliberationis super facto quarundam terrarum arabilium restatutionis rerumque et bonorum mobilium ablationis et homagionis solutionis et satisfactionis in se exprimentes pro parte egregiorum Georgii et Johannis Marsoweczky de Marsofalwa² actorum contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn et nobilem Georgium Briganth de Kyscherna³ emanatas nobisque amicabiliter loquentes et directas ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie more solito vestre remissas magnificentie, summa cum reverentia recepisse et iuxta earundem continentiam unacum Emerico Thoth de Kyswylach⁴ homine regie

¹ Ákosházi Sárkány Ambrus országbíróra I. jelen kötet 48. és 65. sz. oklevelét.

² A Marsovszkyakra I. jelen kötet 125. sz. oklevelét.

³ Kiscsernai Briganth Györgyre I. jelen kötet 75. sz. oklevelét.

⁴ Kisújlak h. Nyitra megyében. Kisújlaki Tóth Imrére lásd *Jedlicska P.*: II. 8. l. Feleségére vonatkozólag u. o. II. 126—27. ll. A család későbbi történetére adatok: *Rudnay B.*: A Zsámbokréthyek. 90—91. ll.

maiestatis de curia sua regia per eandem vestram magnificentiam inter alios nominatim conscripto et ad id specialiter transmissio, hominem nostrum religiosum fratrem Gregorium presbiterum unum ex nobis, ad premissa suo modo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt eo modo, quomodo ipsi feria tertia proxima ante festum beati Gregorii pape proxime preteritum¹ et aliis diebus immediate sequentibus et ad id aptis primo ad faciem locorum Luczky,² Lany,³ Rethky⁴ et Bechowahora⁵ vocatis intra veras metas possessionis prefatorum actorum Jablanowe⁶ vocate existentium, consequenterque terrarum arabilium ibidem adiacentium, in comitatu Trinczyniensi existentium per dictos Michaelem Podmanyczky et Georgium Bryganth occupatorum, vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Jablanowe universis et presertim nobilibus Bartholomeo Zunyog de Jezenyecz,⁷ Nicolao Hothesowczyk,⁸ Matheo Zthwpyczyk,⁹ Nicolao Wyczen de Hothesow,¹⁰ Ladislao Hra-

¹ 1524 március 8.

² Talán azonos a Jablonove h. határában lévő Luka nevű dűlővel. (*Pesty Frigyes*: Helységnévtára. 55. k. Trencsén m. I. 220—221. II.) Lucski nevű dűlő ezen a vidéken több található. Így Nemes-Kvassó vidékén (*Pesty Fr.* 56. Trencsén m. II. 37.), Lednice határában (*Pesty Fr.* 56. Trencsén m. II. 328.), Praznov mellett egy Luski nevű malom van. (*Pesty Fr.* 56. Trencsén m. II. 127.).

³ Ma is ismeretes Jablonován a Lany dűlőnév. (Podmaniczky-Oklt. I. 316. I.) Lani nevű dűlő előfordul Predmér határában (*Pesty Fr.* 56. Trencsén m. II. 131.), Szulyo közelében (*Pesty Fr.* 56. II. 257.), Nemes-Kvasso határában. (*Pesty Fr.* 56. II. 36.)

⁴ Bizonyára ez is Jablonove határában feküdt, közelebb-ről azonban nem tudjuk meghatározni.

⁵ Jablonove határában van egy Bacsova nevű legelő és erdő. Ez utóbbi azonos lehet az oklevélben említett Bechowahorával. (*Pesty Fr.*: 55. Trencsén m. I. 220—21. II.)

⁶ Jablonove h. Predmértől k.

⁷ Jeszenicei Szunyogh Bertalanra l. Podmaniczky-Oklt. I. 412. I.

⁸ A Kotesói-család (felsorolva Podmaniczky-Oklt. I. 689. I.) egyik tagja.

⁹ A Nemes-Koteso helységben birtokos Stupiczky-családnak (*Nagy Iván*: X. 386. Podmaniczky-Oklt. I. 86. I.) egyik tagja.

¹⁰ Személyi adatai ismeretlenek.

boweczky de Hrabowe,¹ Georgio Vrbanowszky de Wrbanow² et Johanne de eadem, item providis Georgio Jawda, Gaspar Winclerowycz iuratis in Raich³ omnino in dicto comitatu Trinchiniensi existentibus, spectabilibus et magnificorum Johannis de Zapolya waywode Transsilvaniensis et Georgii fratris eiusdem comitum possessione jobagionibus commorantibus, dominorum scilicet eorundem in personis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique easdem terras arabiles in prescriptis locis Lweczy, Lany, Rethky et Bethowahora vocatis, inter veteres metas possessionis prefatorum actorum Jablanowe vocate existentibus, idem homo sue serenitatis antedicto nostro testimonio presente, prelibatis Georgio et Johanne Marsoweczky actoribus, fratribusque eorundem ipsorumque heredibus universis iure ipsis incumbenti possidendas restatuisent, nemine pro tunc ipsis inibi contradictorum apparente, tandem ad oppidum Predmyer⁴ in eodem comitatu Trinchiniensi existens, similiter prefatis vicinis commetaneis presentibus, accessissent et dum idem homo sue serenitatis dicto nostro testimonio presente un[iversa bona] et iura possessionaria eorundem Michaelis Podmanyczky et Georgii Briganth victorum ubilibet intra ambitum regni Hungarie existentia et habitorum (!) ipsos solomodo (igy !) proprie et precise concernentia, habita prius earundem legitima reambulatione et condigna estimatione et primo de rebus et bonis mobilibus eorundem victorum, exclusis prius portionibus quorumlibet de eisdem tot et tantum, quod videlicet et quantum se inprimis ad valorem centum et sexaginta, tandem vero trium millium sexingentorum et sexaginta florenorum homagionalium, jobagionum scilicet ipsius Michaelis Podmanyczky in prescripto oppido suo Predmyer commorantium, in dictisque litteris vestre magnificentie adiudicatoriis nominatim conscriptorum, extendere videtur, separando, prenominatis solomodo (!) Georgio et Johanni Marsoweczky actoribus relinquere et statuere,

¹ A Hrabovszky-család egyik tagja.

² Az Urbanovszky-család (*Nagy Iván* : XI. 407—408. II.) egyik, közelebről nem ismert tagja.

³ Rajec mezőváros Zsolnától d.

⁴ Predmér h. Vágbesztercétől é. a Vág-folyó balpartján.

tandem vero residuitatem honorum et iurium possessionariorum ac etiam res mobiles prenominatorum Michaelis Podmanyczky et Georgii Briganth convictorum, si que supermansissent in duabus vestris iudiciariis, in tertia vero partibus predictorum actorum, partium scilicet adversarum, manibus tamdiu per vestram magnificentiam et ipsos actores tenenda, donec eadem a vestra magnificentia et ipsis actoribus in condigna ipsorum estimatione redimerentur, titulo pignoris statuere voluissent, tunc nobilis Matheus Kordos de Wazka¹ castellanus castri Bezthercze per eundem Michaellem Podmanyczky in eodem castro constitutus, in persona eiusdem Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, domini scilicet sui in eosdem sue serenitatis et nostrum homines in facie dicti oppidi Predmyer exurgendo in presentiam, evaginato gladio huiusmodi reambulationi, estimationi, occupationi et titulo pignoris statuti, ac rerum et honorum mobilium ablationi et homagiorum solutioni et satisfactioni repulsionem fecisset, sicque ipsam iudiciariam commissionem vestre magnificentie effectui peragere non permisisset, tandem vero ad oppidum Bzesterce (igy!) domum scilicet prefati Georgii Briganth in eodem oppido et in dicto comitatu Trinczyniensi existenti habite accessissent et dum ibidem iuxta iudiciariam commissionem vestre magnificentie idem homo sue serenitatis dicto nostro testimonio presente, incedere voluisset, tunc nobilis Ladislaus Karthus de Poczorowa,² nostro testimonio videlicet fratre Jacobo sacerdote presente, cum litteris inhibitoriis sue serenitatis ab executione eosdem inhibuisset. Cuius seriem ad fassionem sue serenitatis et nostri hominum ad decimum quintum diem a die executionis huiusmodi exhinc fiende, terminum scilicet in dictis litteris vestre magnificentie adiudicatoriis specificatum, eidem vestre magnificentie suo modo duximus rescribendum.³

¹ A Kardosvaszkai Kardos-családra I. Nagy Iván: VI. 94—95. II. Kempelen Béla: X. 45—46. II. Podmaniczky-Oklt. I. 122. I.

² Pocsarovalehota h. azonos a későbbi, Precsentől d. fekvő Pocsarova helységgel. A Pocsarova-lehotai Kartuz-családra I. Podmaniczky-Oklt. I. 325. I.

³ Az oklevél keltezése az átiratban elmaradt.

120.

Buda, 1524 március 23.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy mivel György kolosi apát panaszt emelt a miatt, hogy Bossányi János, továbbá Podmaniczky István nyitrai püspök és főispán, valamint Nyitra vármegye hatósága bizonyos bírság fejében az apát jeskofalvi és kiskolosi jobbágytelkeit jogtalanul elfoglalták, sőt Bossányi a jövedelmet is a maga részére szedte be, idézze meg az alpereseket.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1524 május 1-én kelt jelentésében. (Lásd a 121. szám alatt.)

121.

Garamszentbenedek, 1524 május 1.

A garamszentbenedeki konvent jelenti II. Lajos királynak, hogy 1524 március 23-án Budán kelt parancsa értelmében eljárván, az oklevélben név szerint megnevezett alpereseket megidézte.

Eredeti idézőparancs, alján pecsét nyomaival, hátlapján a jelentés fogalmazványával, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 65. nr. 25. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem serenitatis vestre pro parte venerabilis fratris Georgii abbatis ecclesie beate Marie virginis de Kolos¹ emanatas nobisque sonantes et directas, ac per nos reverendissimo domino Stephano de Podmanin episcopo et comiti ac Ladislao de

¹ Kolos h. Nyitrazsámbokrétől dk. Az itteni apátságra vonatkozólag l. *Rupp I.*: Magyarország helyrajzi története. I. 609—610.

Onor vicecomiti¹ et Gasparo de Felsewlephanth,² Michaeli de Pogran,³ Georgio de Pathwarocz⁴ et Stephano de Sok⁵ iudicibus nobilium comitatus Nittriensis, ac Johanni de Bassan,⁶ Victorino de Basthyna⁷ et Urbano de Thwrehyan⁸ exhibendas honore et obedientia, quibus decuit, recepissee hunc tenorem continentes:

De commissione domini regis.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in persona fidelis nostri venerabilis fratris Georgii abbatis ecclesie virginis gloriose de Kolos, quod quamvis idem exponens de et illa pecuniarum summa, triginta duorum utputa florenorum, quibus in sede iudiciaria comitatus Nittriensis nobili Joanni de Bassan teneri et obligari fuisset adiudicatus, deque oneribus quarundam sex marcarum iudicibus nobilium utrimque exinde subsecutarum eidem Joanni de Bassan et comiti ac vicecomiti et iudicibus nobilium predicti comitatus pro parte eorum iudiciaria quibusdam rebus suis mobilibus necnon clenodiis prenotate ecclesie virginis gloriose de Kolos per eundem exponentem propriis suis sumptibus et impensis ad eandem ecclesiam ordinatis, certis quoque terris sive iuribus possessionariis ad eandem ecclesiam pertinentibus satisfactionem impendere, easdemque res mobiles et clenodia ecclesie antedictae, sed et terras ac

¹ Onori László nyitramegyei alispán családjára l. Podmaniczky-Oklt. I. 94. l. *Jedlicska P.* : II. 275. s köv. ll. Apponyi-Oklevéltár. I. 413. l.

² Felsőelefánt h. Nyitrától ék. A Felsőelefánti-családra l. Podmaniczky-Oklt. I. 146. l. L. Apponyi-Oklt. I. 432. l.

³ Pográny h. Nyitrától ék. A család történetére l. *Nagy Iván* : IX. 385—86. ll. Podmaniczky-Oklt. I. 292. l.

⁴ Az iváinkai Patvaróczy vagy Patvaroczky-család (*Nagy Iván* : IX. 157. l.) tagja.

⁵ A tótsóki Sóki-család (*Nagy Iván* : X. 256—261. ll.) tagja.

⁶ A Bossányi-család (*Nagy Iván* : II. 207—213. ll.) tagja. L. azonfelül *Vagner J.* : i. m. 113., 115. Apponyi-Oklt. I. 413., 430. ll.

⁷ Közlebbi adataink nincsenek róla.

⁸ Említve 1502-ben is. Apponyi-Oklt. I. 410. l.

iura possessionaria iam dicta infra tempus redemptionis eorundem dicto Joanni de Bassan ac comiti, vicecomiti ac iudicibus nobilium predictis titulo pignoris assignare, immo dignitatemque sacerdotalem ac honorem et humanitatem suas ipse exponens infra octo dumtaxat dierum spacia pro premissis debitis et marcis obligare promptus fuerit et paratus, verum dictus Joannes de Bassan et nobilis Gaspar de Felselephant iudex nobilium pretacti comitatus Nittriensis his omnibus minime contenti, de speciali commissione reverendi domini Stephani de Podmanyn episcopi ecclesie Nittriensis comitis, ac Ladislai de Onor vicecomitis, necnon Michaelis de Pogran, Georgii de Pathwarocz et Stephani de Sok similiter iudicum nobilium eiusdem comitatus Nittriensis in vigilia festi beate Catherine virginis et martiris proxime preteriti,¹ assumptis secum nobilibus Victorino de Bathyna et Vrbano de Thwrchan ad possessiones prenotate ecclesie virginis gloriose de Kolos Jeskofalwa² et Kyskolos³ appellatas in dicto comitatu Nittriensi existentes et habitas accessissent ibique contra iura et consuetudines regni nostri Hungarie prenotati in talibus observari solitas pro premissis debitis triginta duorum florenorum ac sex marcis tam pro iamfato Joanni Bassany, quam etiam parte iudiciaria quatuordecim sessiones jobagionales populosas ac viginti duas desertas seu prediales minusiuste et indebite potentialiter occupassent, occupativeque tenerent et conservarent etiam de presenti potentia mediante. His adhuc prefatus Joannes de Bassan minime contentus, dominica proxima Carnisprivii nunc proxime preterita⁴ universos census et quoslibet redditus tam avenarum quam ceterarum solutionum, quas prenotati jobagiones prescripte ecclesie virginis gloriose de Kolos in dicta possessione Jeskofalwa residentes, de quibusdam terris arabilibus eiusdem ecclesie in territorio eiusdem possessionis habitis, que terre domini denominantur, cum ipsis jobagionibus ex conventionem superinde habita, prefato exponenti pro censu annuali solvere debuissent, idem Johannes Bas-

¹ 1523 november 24.

² Jaskafalva h. Kolos-Hradistyétól dny.

³ Kolos-Hradistye tőszomszédságában.

⁴ 1524 februárus 7.

sany ab eisdem jobagionibus potentialiter extorsisset et quo voluisset fecisset, per hocque easdem terras a manibus prefati exponentis minusiuste et indebite occupasset. In quibus premissis prenomatus Johannes de Bassan unacum prenotatis comite ac vicecomite et iudicibus nobilium, necnon Victorino de Basthyna et Urbano de Thwrchan prefate ecclesie virginis gloriose consequenterque dicto exponenti, demptis preinsertis actibus potentiariis, plusquam ducentorum floreni auri dampna intulissent potentia mediante in preiudicium et dampnum dicti exponentis et consequenter ecclesie sue predicte valdemagnum. Cum autem iuxta constitutionem universorum dominorum prelatorum et baronum ac regni nostri nobiscum in dieta et conventu eorum generali pro festo beati Georgii martiris proxime transacto Bude¹ de mandato nostro regio celebrata factam ac per maiestatem nostram approbatam et ratificatam, universi actus potentiarii a festo beate Margarethe virginis et martiris² in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo preterito, a tempore videlicet motionis generalis expeditionis contra Turcos³ per maiestatem nostram instaurate per quosunque et contra quoslibet illati et commissi et de cetero quoque durante huiusmodi expeditionis qualitercunque inferendi et committendi, ad instar brevis brevium iudiciorum pro quanto decimo die ammonitionis exhinc fiende computando discuti debeant et adiudicari, pro eo fidelitati vestre serie presentium firmiter precipientes commitimus et mandamus, quatenus presentes litteras nostras prefatis domino Stephano episcopo comiti ac Ladislao de Onor vicecomiti et iudicibus nobilium, necnon Joanni Bassany, Victorino de Basthyna et Urbano de Thwrchan premissorum actuum potentiariorum patratoribus per vestrum testimonium exhiberi et presentari faciat. Qui si personaliter reperiri poterunt, ibidem personaliter, alioquin de domibus habitationum, sive solite residentie eorundem ammoneat eosdem, dicatque et committat eisdem verbo nostro regio, ut ipsi prescripto quinto-

¹ 1524 április 24.

² 1521 július 13.

³ Vonatkozok a Nándorfehérvár bukása miatt elrendelt hadfelkelésre.

decimo die a die exhibitionis presentium ipsis fiende computando, personaliter vel per procuratores ipsorum legitimos coram nostra personali presentia comparere debeant et teneantur ad querimoniam, actionemque et acquisitionem prenominati exponentis responsuri et exinde iudicium et iustitiam recepturi, certificando eosdem ibidem, ut sive ipsi termino in prescripto coram dicta nostra personali presentia compareant, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciat in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et posthec huiusmodi exhibitionis et ammonitionis seriem cum ammonitorum nominibus terminum ad predictum, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Secus non facturi. Datum Bude, feria quarta proxima post dominicam Palmarum,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto.

Nos itaque prescriptis mandatis vestre serenitatis obedire cupientes, ut tenemur et iuxta preinsertarum serenitatis vestre litterarum continentiam unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Paulum sacerdotem, socium nostrum conventualem ad premissa suo modo peragenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis conscientiose retulit isto modo, quomodo ipse feria tertia proxima ante festum beati Adalberti episcopi² et martiris proxime preteritum primo ad castrum Nittriense consequenterque domum habitationis prefati reverendissimi domini Stephani episcopi et comitis, tandem ad suburbium dicte civitatis Nittriensis ibique memoratum dominum Stephanum de Podmanyn episcopum et comitem in domo habitationis sue, prefatos autem Ladislaum de Onor vicecomitem, ac Gasparum de Felsewlephant, Michaellem de Pogran, Georgium de Pathwarocz et Stephanum de Sok iudices nobilium dicti comitatus Nittriensis et dictum Johannem de Bassan in dicto suburbio prefate civitatis, domo scilicet et loco sedis iudicarie eiusdem comitatus Nittriensis, prefatos vero Victorinum de Basthyna et Vrbanum de Thwrchyan, quemlibet videlicet eorum die in eodem

¹ 1524 március 23.

² 1524 április 19.

in domo habitationis sive solitis eorundem residentiis, possessionibus in prescriptis ac omnino in dicto comitatu Nittriensi existentibus habitis personaliter reperiisset, prescriptas litteras serenitatis vestre eisdem exhibuisset et presentasset. Qui quidem dominus Stephanus episcopus et comes ac Ladislaus de Onor vicecomes, necnon prefati Gaspar de Felsewlephanth, Michael de Pogran, Georgius de Pathwarocz et Stephanus de Sok iudices nobilium eiusdem comitatus Nittriensis, ac prefati Johannes de Bassan, Victorinus de Basthyna et Vrbanus de Thwrrchan, intellectis continentiis prescriptarum litterarum serenitatis vestre, mandatis eiusdem vestre serenitatis se in omnibus obedire asseruissent, certificasset nichilominus eosdem ibidem, ut sive ipsi termino in prescripto coram vestra personali presentia compareant, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Seriem itaque premissae executionis dicte personali presentie vestre serenitatis suo modo duximus rescribendam. Datum tredecimo die diei executionis prenotate, anno Domini supra dicto.

122.

Buda, 1524 december 21.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Tótselymesi Tárczay János özvegyét, Zádorlaki Sárát vezesse be a Podmaniczky Mihály által neki elzalogosított Bán-várkastély és tartozékai birtokába.

A garamszentbenedeki konventnek 1524 dec. 31-én kelt jelentésében. (Lásd a 123. sz. a.)

123.

Garamszentbenedek, 1524 december 31.

A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy amidőn 1524 december 21-én Budán kelt parancsa értelmében Tótselymesi Tárczay János özvegyét, Zádorlakai Sárát be akarta vezetni a Podmaniczky Mihály által neki elzálogosított Bán-várkastély és tartozékai birtokába, Podmaniczky István nyitrai püspök nevében ellentmondás történt.

Az iktatóparancs eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, mindkét oldalán a jelentés fogalmazványával, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Capsa F. fasc. 4. nr. 24.

Serenissimo principi et domino domino Ludovicó Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, nos litteras eiusdem vestre serenitatis introductorias et statutorias simul nobis preceptorie loquentes et directas summa cum obedientia recepissemus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona generose domine Sare de Zadorlaka¹ relicte egregii condam Johannis Tharczay de Thothselmes,² quod ipse in dominium totalium castelli Baan et oppidi similiter Baan³ vocatorum, necnon possessionum Prwz,⁴ Brezalwb⁵ ac Nyaschycz⁶ et Ghywyne⁷ appellatarum,

¹ Zádorlak, a mai Záderlak h. Aradtól dny. Temes vármegyében. Az itt említett Sára asszony Bethlen Sára volt. (Márki S. : Arad vármegye stb. tört. I. 335. l.)

² Tótselymesi Tárczay János 1490-ben brucki kapitány, 1505-ben a székelyek ispánja volt. Katalin nevű leánya Podmaniczky Mihálynak volt a felesége. (Márki S. : I. 336. l.)

³ Bán várra és városra l. Podmaniczky-Oklt. I. k. XXXIX., XL. ll.

⁴ Pruz v. Prusz h. Bántól é.

⁵ Brezolub h. Bántól dk.

⁶ Alsó- és Felső-Nastic Bántól d., illetve ék.

⁷ Bizonyára elírás Clivény h.

omnino in comitatu Thrinciniensi existentium et adiacentium ad ipsum utputa castellum Baan de iure pertinentium atque spectantium, ipsam dominam Saram exponentem ex fassione magnifici domini Michaelis Podmanyczky de Podmanyn superioribus annis coram honorabili conventu ecclesie de Lelez superinde facta titulo pignoris concernentium, legitime vellet introire. Super quo fidelitatem vestram harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Kilianus de Egresd,¹ aut Briccius de Rwdnanczky,² vel Franciscus sive Nicolaus de Halach,³ sive Andreas de Ozor,⁴ aliis absentibus homo noster ad facies prescriptorum castelli Baan ac oppidi similiter Baan, necnon pretectarum possessionum Prwz, Brezalwb et Nyaschycz ac Ghywyne, vicinis et commetaneis eorundem ac earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prefatam dominam Saram in dominium eorundem et earundem, statuaturque idem castellum ac oppidum ac easdem possessiones ad dictum, ut premittitur, castellum pertinentia, eidem, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, premisso titulo pignoris eidem incumbenti possidenda, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem iuxta constitutionem universorum dominorum prelatorum ac baronum, regniue nostri nobilium in dieta et conventu eorum generali pro festo beati Georgii martiris in anno proxime transacto⁵ preterito Bude de mandato nostro regio celebrata factam, ac per maiestatem nostram approbatam et ratificatam contra annotatam dominam Saram exponentem in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in presentiam ad decimum quintum diem a die huiusmodi statutionis exhinc fiende computandum, rationem contradictionis eorundem reddituros. Et posthec huiusmodi intro-

¹ Egresdy Kiliánra l. jelen kötet 2. sz. oklevelét.

² Személyi adatait nem ismerjük.

³ L. a 52. sz. oklevelet.

⁴ L. a Podmanický-oklt. I. k. 539. l.

⁵ 1523 április 24.

ductionis et statutionis seriem, cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, nominibus terminum ad predictum dicte nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude in festo beati Thome apostoli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto.

Kivül: Fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron, pro generosa domina Sara, relicta egregii condam Johannis Tharczay de Thotheslmes introductoria et statutoria.

Nos itaque antedictis mandatis eiusdem vestre serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur et iuxta earundem vestre serenitatis litterarum continentiam unacum prenominato Andrea de Ozor homine vestre serenitatis in dictis litteris eiusdem vestre serenitatis inter alios nominatim conscripto, unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Jacobum presbiterum, socium nostrum conventualem ad premissa suo modo peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad n[os] reversi nobis consona voce retulerunt [isto] modo, quo modo ipsi feria quarta² proxima [post fes]tum beati Johannis apostoli et evangeliste³ proxime preteritum ad facies dicti castelli Baan ac oppidi s[imiliter] BaJan et possessionum prescriptarum, omnino in dicto comitatu Trenchiniensi existentium et adiacentium, vicinis et commetaneis eorundem e[st] ear]undem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent [et] dum idem Andreas de Ozor homo v[est]re serenitatis predicto nostro testimonio presente eandem dominam Saram exponentem in dominium eiusdem castelli Baan ac oppidi similiter Baan et possessionum Pr[w]z, Brezalwb, Nayschycz et Ghywyne appellatarum ad eundem castellum pertinentium introducere, idque ac eadem et easdem simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet premissis titulo pignoris ipsi incum-

¹ 1524 december 21.

² Kihúzva : videlicet in festo videlicet in festo (így, kés-szer !) innocentium.

³ 1524 december 28.

benti statuere voluisset, tunc nobilis Stephanus de Razthok¹ familiaris et officialis magnifici Michaelis de Podmanyn per eundem in eodem castello Baan constitutus, in persona reverendissimi domini Stephani de eodem Podmanyn, episcopi ecclesie Nittriensis huiusmodi introductioni et statutioni contradictionis velamine obviasset. Ob quamquidem contradictoriam inhibitionem prefatus Andreas de Ozor, homo scilicet vestre serenitatis, presente dicto nostro testimonio, die et loco in predictis memoratum dominum Stephanum episcopum Nittriensem contra annotatam dominam Saram exponentem ad decimum quintum diem a die huiusmodi introductionis et statutionis exhinc fiende computandum ad dictum terminum, scilicet in dictis litteris vestre serenitatis specificatum, in curiam vestram regiam, vestram scilicet personalem evocasset in presentiam, rationem contradictionis eiusdem redditurum. Datum in quarto die diei introductionis et statutionis predictorum, anno Domini supradicto.

124.

Turóc, 1525 januárius 28.

A turóci konvent jelenti a királynak, hogy Sárkány Ambrus országbíró parancsára vizsgálatot tartott a Podmaniczky Mihály predméri jobbágyság által a Marsovszky György és János Jablonov nevű birtokának Becsovahora nevű határában elkövetett hatalmaskodás ügyében.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Dl. 24,068.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie ac Bohemie etc. Vriel prepositus² et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc orationum suffragia devotarum perpetua cum

¹ Rásztoka h. Zólyom megyében.

² L. jelen kötet 68. sz. oklevelet. Életrajzi adatait l. *Oszwald Arisztid*: id. tan. Szent Norbert Emlékkönyv. 58. sz. és köv. II.

fidelitate. Vestra noverit serenitas, quod nos litteras viri magnifici domini comitis domini Ambrosii Sarkan de Akoshaza¹ iudicis curie eiusdem vestre serenitatis adiudicatorias et sententionales modum et formam cuiusdam attestationis et communis inquisitionis in se denotantes pro parte egregiorum Georgii et Johannis Marssowzky de Marssowfalwa² contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn emanatas, nobisque amicabiliter loquentes et directas, ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie vestre serenitati remissas omnique honore, quo decuit recepimus et iuxta earundem continentiam, unacum egregio Johanne de Rozwad³ homine eiusdem vestre serenitatis de curia regia eiusdem ad id specialiter transmissis uno et eodem pro partibus utrisque nostrum hominem religiosum, videlicet fratrem Mathiam presbiterum socium nostrum conventualem similiter unum et eundem pro utrisque partibus ad ipsam attestationem et communem inquisitionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt istomodo, quod ipsi nono die festi Epiphaniarum Domini nunc preteriti⁴ et aliis duobus diebus immediate sequentibus ad faciem prescripte possessionis Jablonowe,⁵ consequenterque prescriptarum terrarum litigiosarum in loco Beczowahora,⁶ vicinis et commetaneis prescriptarum possessionum Jablonowe et Predmer⁷ nobilibusque comprovincialibus prescripti comitatus Trincziniensis per easdem partes vel alteram earum sub onere sedecim marcarum gravis ponderis per comites vel vicecomites et iudices nobilium prescripti comitatus Trincziniensis, vigore generalis decreti regni exigendo inibi legitime convocatis, partibus etiam predictis vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo et primo

¹ L. jelen kötet 48. és 65. sz. oklevelet.

² L. jelen kötet 125. sz. oklevelet.

³ L. jelen kötet 54. sz. oklevelet.

⁴ 1525 januárius 14.

⁵ Jablonova h. Vágbesztercétől ék. L. *Pesty Frigyes*: Helységnévtár. 55. k. Trencsén megye. I. 221. l. (Magyar Nemzeti Múzeum. Kézirattára.)

⁶ L. a 119. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁷ Vágbesztercétől ék. a Vág-folyó balpartján.

ab eisdem vicinis et commetaneis prescriptarum possessionum Jablonowe et Predmer, tandem nobilibus comprovincialibus prescripti comitatus Trinchiniensis ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque eiusdem vestre serenitati et sacre eius corone observandam, t[a]cto dominice crucis signo prestandam, odio, amore, timore, favore, prece et premio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, solum Deum et eius iustitiam ferentes pre oculis, seorsim et singillatim investigando de eo utrum circa predictum festum assumptionis beatissime virginis Marie proxime preteritum¹ prefatus Georgius Bryganth alias de Rassow nunc vero de Kyszczerna² in oppido Bezthercze residens castellanus castri prefati Michaelis Podmanyczky similiter Bezthercze vocati in comitatu Trinchiniensi predicto existentis, per ipsum Michaellem Podmanyczky castro in eodem constitutus de speciali commissione eiusdem Michaelis Podmanyczky, domini scilicet sui, missis et destinatis prescriptis jobagionibus prefati Michaelis Podmanyczky in prescripta possessione Predmer commorantibus, manibus armatis et potentiariis ad territorium possessionis prefatorum actorum Jablonowe predictae in predicto comitatu Trinchiniensi existentis, consequenterque predictas terras arabiles eorundem actorum intra veras metas pretacte possessionis ipsorum Jablonowe in loco Bechowahora adiacentes, fere ad centum iugera usualia se extendentes, ibique universas avenas necnon lentes, ac pisa et milium atque alia blada, tam annotatorum actorum, quam etiam jobagionum eorundem in prescripta possessione ipsorum Jablonowe commorantium, terris in eisdem arabilibus seminatam et seminata falcibus, gladiis, frameis succidi defalcarique ac tandem equis, bobus, aliisque pecoribus annotatorum jobagionum dicti Michaelis Podmaniczky in iamdicto oppido Predmer commorantium depasci, conculcarique et anichilari, per hocque eidem Michaeli Podmanyczky occupari fecerit, vel autem prescriptas terras arabiles in loco Bechowahora

¹ 1524 aug. 15. körül.

² Briganth Györgyre l. jelen kötet 75. sz. oklevelét. Rassó h. Vágbesztercétől ék. a Vág-folyó balpartján. Kiszczerna h. Vágbesztercétől k. Rajec szomszédságában.

adiacentes jobagiones prefatorum actorum in pretacta possessione ipsorum Jablonowe commorantes semper ex promissione et indulto prefati Michaelis Podmanyczky in causam attracti usi fuerunt. Nichilominus tamen quia in hoc anno absque voluntate et sine licentia prefati Michaelis Podmanyczky in causam attracti ipsi actores easdem terras arabiles perarari fecerint et per hoc idem Michael Podmanyczky in causam attractus prescriptas fruges et blada in actione prefatorum actorum expressum (így!) specificatas et nominatas, tamquam in terra sua propria intra veras metas predicti oppidi sui Predmer adiacente peraratas auferri fecerit necne, hanc scivissent ac experti fuissent meram, plenam atque omnimodam de premissis certitudinis veritatem.

Item nobiles Georgius Theplyczky de Hrabowe¹ vicinus fassus fuisset, scire hoc modo, quod cives oppidi Predmer universas avenas pisa, lentes et milium et alia blada ibidem in terris unis (!) seminatas defalcassent et pedibus equorum ac boum conculcassent et anichilassent, sed nesciret pro certo, quod si ille terre in locis Beczowahora forent, nec ne, sed sciret, quod illas terras, ubi premissa dampna commissa fuissent, oppidani in Predmer pro se occupassent. Item etiam sciret, quod illas terras nunquam jobagiones in Jablonowe degentes cum consensu et voluntate dominorum Podmanyczky arassent. Ladislaus de eadem Hrabowe² vicinus fassus est scire per omnia, sicut annotatus Georgius Theplyczky. Martinus de eadem Hrabowe vicinus fassus est eomodo, ut prefatus Georgius Theplyczky. Egregius Leonardus de Zwlyo³ commetaneus fassus fuisset scire hoc modo, quod cives oppidi Predmer illas avenas, lentes, pisa ac milium et alia blada in terris Beczowahora seminatas defalcassent et pedibus equorum et boum conculcassent et anichilassent et sciret, quod illas terras, ubi premissa dampna facta fuissent,

¹ Hrabove h. Nagybecskény d. a Vág-folyó balpartján. Teplice h. a Vág jobbpartján, Zsolnától k. Az itt említett Tepliczky-családról nincsenek közelebbi adataink.

² A Hrabovszky-család (*Nagy Iván*: V. 181—183. II.) egyik, közelebről nem ismert tagja.

³ Szulýói Lénártra I. Podmaniczky-Oklt. I. 572. és jelen kötet 34. sz. oklevelét.

nuncquam villani in Jablonowe degentes ex voluntate et consensu dominorum Podmanyczky arassent et usi fuissent. Raphael de eadem Zwlyo¹ commetaneus fassus est per omnia, sicut Leonardus de Zwlyo. Egregius Georgius de Emrehffy de Zerdahely² commetaneus fassus fuisset, scire hoc modo, sicut Leonardus de Zwlyo, subiungendo, quod nobiles de Marssoffalwa, jobagionesque ipsorum in Jablonowa semper in pacifico dominio illarum terrarum fuissent. Nicolaus Prieleszky de Kyshothessow³ fassus fuisset, vidisse illa dampna et reliqua omnia, sicut Leonardus de Zwlyo, sciret, quoniam illuc erat pro testimonio vocatus. Mathias Stwpyczky de Kastellna Hothessow,⁴ Nicolaus de eadem, Martinus de eadem, Ladislaus de eadem, Stephanus castellanus de eadem commetanei fassi sunt per omnia, sicut Nicolaus Prieleszky. Martinus de Vrbanffalwa⁵ comprovincialis fassus est audisse omnia, sicut Leonardus de Zwlyo. Nicolaus de Nedecze,⁶ Melchior de Vythanowa⁷ comprovinciales fassi fuissent, sicut Leonardus de Zwlyo. Martinus de Zawady⁸ comprovincialis fassus fuisset audisse omnia eo modo, uti dixit Leonardus de Zwlyo. Johannes de eadem Zawady, Johannes de Zaramodvor⁹ comprovincialis fassus fuisset audivisse omnia sic et suo modo, sicut Leonardus de Zwlyo. Bartholomeus Zwnyog de Jezenyche¹⁰ comprovincialis fassus fuisset omnia scire, sicut Leonardus de Zwlyo. Michael Horwath de Plawna aliter de Moys-

¹ A Szulyói-család (l. előbbi jegyzet) ismeretlen tagja.

² A Szerdahelyi Imreffy-családra l. Podmaniczky-Oklt. I. 176. l. Az itt említett Györgyről közelebbi adataink nincsenek.

³ Kiskoteso h. Nagybecsétől ék. a Vág-folyó jobbpartján. Prileszky Miklósról l. Podmaniczky-Oklt. I. 554—55. ll.

⁴ Nemes-Kotesó h. az előbbi tőzsomszédságában. A Stupiczkyekre l. jelen kötet 97. sz. oklevelét.

⁵ Urbánfalva vagy Urbanov h. Rassótól d. Urbanovszky Mártonra l. Podmaniczky-Oklt. I. 414—15. ll.

⁶ Nedeczky Miklósról l. Podmaniczky-Oklt. I. 572. l.

⁷ Vitanova h. Árva megyében, a trsztenai járásban.

⁸ Valószínűleg a zavodjei Závodszy-család (*Nagy Iván* : XII. 328—29. ll.) egyik tagja.

⁹ Helyesebben : Háromudvar, vagyis Tridvori, Turo-Tridvori h.

¹⁰ Jeszenicei Szunyogh Bertalanra l. Podmaniczky-Oklt. I. 412. l. és jelen kötet 52. sz. oklevelét.

ffalwa¹ comprovincialis fassus fuisset eo modo, omnia scire sicut Leonardus de Zwlyo. Ladislaus de Kolarowcze² comprovincialis fassus fuisset vidisse omnia dampna et alia scire, sicut Leonardus de Zwlyo dixisset. Albertus de Dwrczyna³ comprovincialis fassus fuisset audivisse de illis dampnis. Item Petrus Marczynbaan de Pwchow⁴ comprovincialis fassus fuisset audivisse de dampnis illis et alia omnia sciret, sicut Leonardus de Zwlyo [dixisset]. Johannes de Okrwth similiter comprovincialis fassus fuisset, omnia audivisse, sicut retulit Leonardus de Zwlyo. Nobilis Benedictus de eadem Okrwth⁵ fassus fuisset eo modo, sicut Nicolaus Okrwthky. Andreas de Lwpohlaw⁶ comprovincialis fassus fuisset, audivisse a suis fratribus illic de Predmer et Jablonowa domum venientibus omnia premissa, uti Leonardus de Zwlyo. Gaspar Trstenzky de Nadast⁷ comprovincialis, alias familiaris dominorum Podmanyczky fassus fuisset omnia, sicut Leonardus de Zwlyo subiungens, nesciret, quia hec dampna cum voluntate domini Michaelis Podmanyczky essent.

Ignobiles Andreas Hwdecz in Hrabowa⁸ commorans vicinus fassus fuisset, scire hec premissa hoc modo, quod universa sata, puta avenas, lentes, pisa et milium ac alia omnia blada pro hoc anno seminata in Bechowahora, cives in Predmer defalcassent, pedibus equorum et boum conculcassent et ompino anichilassent et quod ille terre essent in Bechowahora, que nunquam ex consensu et voluntate dominorum Podmanyczky jobagiones in Jablonowe usi fuissent.

¹ Ugyanaz, aki 1520-ban Sztrecsen várnagya volt. (Michael Horvath de Plewno.) L. jelen kötet 104. sz. okl. Mois h. Zsolnától k.

² Kolarovice h. Nagybecsétől é.

³ Gyuresina h. Rajectől d.

⁴ A Puchói Marczibányi-család (*Nagy Iván*: VII. 294—300. ll. és Podmaniczky-Oklt. I. 240. l.) egyik, közelebbről nem ismert tagja.

⁵ Okruczky Benedekre l. Podmaniczky-Oklt. I. 370. l. Okruczky Jánosról nincsenek adataink.

⁶ Azonos a mai Upohlav helységgel, Kis- és Nagyudicsától (Ugyics) ny.

⁷ L. reávonatkozólag a Podmaniczky-Oklt. I. 566. l. és jelen kötet 75. sz. oklevelét.

⁸ Hrabove h. Nagybecsétől d.

Item Bartholomeus, Martinus Hwdecz, Johannes Mystryk et Ladislaus Galo jobagiones in possessione predicta Hrabowa commorantes, vicini fassi fuissent, sicut Andreas Hwdecz suprascriptus. Item Johannes Beran iudex, Johannes Swmecz, Michael Walachus, Martinus Tretak, Matheus Nowozad, Petrus Mraczko, Nicolaus Galowycz, Martinus Koneczny, Stephanus Manyak, Martinus Walachus et Georgius Podbrczyn iurati, jobagiones annotati Leonardi de Zwlyo, in eadem Zwlyo,¹ vicini fassi fuissent scire hoc modo, sicut dominus eorum Leonardus de Zwlyo subiungentes, quod ante annos viginti nobiles de Marssoffalwa² cum condamnato Johanne Podmanyczky conclusissent, quod idem Johannes Podmanyczky aut jobagiones sui illic in Bechowahora nil iuris arare habuissent, sed ipsi nobiles de Marssoffalwa illac in Bechowahora pacificum dominium habuissent. Johannes iudex, Georgius Sokapa, Georgius Athehel et Nicolaus Krysan in possessione annotati Leonardi de Zwlyo, Hradna³ vocata commorantes vicini fassi fuissent scire per omnia, sicut jobagiones in Zwlyo, seu dominus ipsorum. Item Nicolaus iudex, Clemens, Nicolaus, Michael Misso, Martinus Chladny, Johannes Petrowycz, Johannes Whler, Martinus Antal, Andreas Mikwsowycz, Martinus Chavnyk, et Martinus Tausero in possessione annotati Georgii Emrehffy Bycza⁴ vocata degentes commetanei fassi fuissent, omnia sic scire, sicut jobagiones in possessione Hrabowa. Item Martinus iudex, Jacobus Serlen, Martinus Nowak, Thomas Hrczer et Martinus Kalmar, item Georgius Buday aliquando commorans in Jablonowe, Michael Martini, Johannes Bratanek, Johannes Tyzowy, Martinus Myscolcy, Paulus Rws, Martinus Sandor, Petrus Bombyk, Petrus Steffko, Nicolaus Hanko, Petrus Thweidy, Vrbanus Rozchodne, Michael Soya, Georgius Chowczo et Martinus Messele iurati et inhabitatores oppidi annotati Georgii Emrehffy Naghbycza⁵

¹ Szulyó h. (Sulov) Vágbesztercétől ék.

² Marsófalva h. Vágbesztercétől é. a Vág-folyó balpartján.

³ Hradna h. Vágbesztercétől k.

⁴⁻⁵ Nagy-Bicse mezővárosra és várkastélyra l. Podmaniczky Oklevéltár I. 574—75. ll.

commetanei fassi fuissent per omnia, sicut Georgius Emrehffy, dominus ipsorum. Georgius Pesko jobagio annotati Gaspar Trstensky in possessione eiusdem Hlboka¹ commorans commetaneus fassus fuisset, omnia scire sicut homines in magna et parva Bycza² agentes. Martinus Koza in eadem Hlboka agens fassus fuisset eo modo, ut Georgius Pesko. Petrus Ometak, Andreas Thwerdy et Georgius in possessione Kolarowcze³ annotati Georgii Emrehffy degentes comprovinciales fassi fuissent per omnia, sicut homines de magna et parva Bycza. Benedictus Marsalek in oppido Raycz⁴ agens, antea in Jablonowa educatus commetaneus fassus est hoc modo, sicut Leonardus de Zwlyo. Johannes sutor in eodem oppido Raycz agens fassus fuisset eodem modo, sicut Benedictus Marsalek. Jacobus iudex, Martinus Jakel, Martinus, Johannes Vido, Johannes Hanzel, Andreas sutor et Thomas sutor iurati et inhabitatores oppidi spectabilium et magnificorum dominorum Johannis waywode Transsilvanensis et Georgii fratris eiusdem de Zapolya comitum perpetuorum terre Scepusiensis etc. Raycz vocati, commetanei fassi fuissent, scire omnia premissa, sicut Leonardus de Zwlyo. Martinus Marczkowycz iudex seu scultetus in Lwczky⁵ et Johannes in oppido Zolna⁶ agentes comprovinciales fassi fuissent, omnia premissa sic scire, sicut homines in magna et parva Bycza. Georgius iudex seu scultetus in possessione Zbynow⁷ commetaneus fassus fuisset, omnia scire sicut jobagiones in magna et parva Bycza. Simon in Jezenowe⁸ et Matheus in Zawada⁹ agentes comprovinciales fassi fuissent, omnia taliter scire, sicut Leonardus de Zwlyo scit. Martinus Podhorzky in Zawadka,¹⁰ Petrus in

¹ Alsó- és Felső-Hlboke h. Nagybicsétől k.

² Kis-Bicse h. Nagy-Bicsétől d.

³ Kolarovic h. Nagy-Bicsétől ény.

⁴ Rajec h. Zsolnától d.

⁵ Talán Lietava-Lucska h. Zsolnától d.

⁶ Zsolna város.

⁷ Zbinov h. Rajectől é.

⁸ Jaszenova h. Rajectől é.

⁹ Valószínűleg a későbbi Szunyog-Zavada Zsolnától dny

¹⁰ Zawadka h. Peklina és Hricsóváralja közt.

Hworka,¹ et Martinus in Jezenicza² possessionibus commorantes commetanei fassi fuissent omnia, sicut in litteris prefati domini comitis Ambrosii³ continentur. Et nesciunt, quod aliquando jobagiones in Jablonowe usi fuissent terris in Bechowahora cum consensu dominorum Podmanyczky. Item Johannes iudex, Johannes Mastyhlawck, Vrbanus, Ladislaus, Laurentius Galyk in possessione egregii Benedicti de Zenth Marya⁴ Hlynky⁵ vocata commorantes fassi fuissent omnia, sicut jobagiones in parwa Bycza. Item Michael iudex possessionis Stwpne⁶ fassus fuisset, audivisse omnia, sicut attestatum est per jobbagiones in parwa Bycza. Martinus faber in Jezenicze et Nicolaus in Ppaprada⁷ possessionibus commorantes fassi fuissent, quod omnia dampna in terris Bechowahora homines de Predmer fecissent et nunquam jobagiones in Jablonowe cum consensu et voluntate dominorum Podmanyczky illas terras arassent. Georgius in Naghhothessow⁸ fassus fuisset scire omnia premissa, sicut prescripti Martinus faber in Jezenicza et Nicolaus Hodoy.

Attestatores domini Michaelis Podmanyczky in causam attracti: Item nobiles Georgius de Zalwze⁹ comprovincialis fassus est, scire de dampno et occupatione, sed nescivit dicere, si jobagiones in Jablonowe agentes cum voluntate et consensu dominorum Podmanyczky illas terras arassent, etiam nescivit dicere, si ille terre litigiose forent in Bechowahora, necne. Ladislaus de Pocharowalehota¹⁰ vicinus fassus fuisset, scire de universo illo dampno in terris Becho-

¹ Huorka h. Zsolnától dny.

² Kis- és Nagyjeszenice h. Vágbesztercétől é. a Vág-folyó jobbpartján.

³ Sárkány Ambrus országbíróra vonatkozik.

⁴ Talán ugyanaz a Szentmáriai Benedek, aki 1520-ban Zemplén megyében szerzett birtokot. (*Nagy Iván* : X. 654. l.) V. ö. *Gsánki* : I. 362. l.

⁵ Hlinik h. Nagybecsétől é.

⁶ Stzupne h. a Popradno-patak völgyében, Vágbesztercétől ény.

⁷ Popradno h. az előbbi helységtől ény.

⁸ Nagyketeso h. Hliniktől k.

⁹ L. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

¹⁰ Pocsarovalehotai Lászlóra l. Podmaniczky-Oklt. I. 543—44. II. és jelen kötet 52. sz. okl.

wahora, sed nescivisset dicere, quod si cum scitu et voluntate dominorum Podmanyczky hec facta fuissent, nec ne. De aratione autem, quod si jobagiones in Jablonowe agentes cum voluntate et permissione domini Podmanyczky illic in Bechowahora arrassent, nescivit dicere. Ladislaus de Preczyn¹ fassus fuisset audivisse, quod oppidani in Predmer fecissent alicuius dampna in avenis, lentibus, pisis et milio et aliis bladis in terris Bechowahora seminatis et illa fecissent, tamquam in propriis terris et nunquam sciret aut audisset, quod jobagiones in Jablonowe cum consensu et permissione dominorum Podmanyczky terras illic adiacentes arassent. Mathias Kordos de Waazka aliter de Zadeczna² familiaris annotati Michaelis Podmanyczky comprovincialis fassus fuisset, audivisse, de dampno in bladis patrato a jobagionibus in oppido Predmer commorantibus, alia omnia fassus fuisset sicut Georgius de Zalwze. Nicolaus Kordos de eadem Zadeczna³ et Johannes Bwda de Podmanyn⁴ vicini fassi fuissent, sicut Mathias Kordos. Petrus Kordos de eadem⁵ fassus fuisset audivisse hoc modo, sicut Mathias Kordos, subiungens, quod nesciret, cuius mete ille essent, sed dampnum fuisset factum in terris Dworyscze,⁶ prout audivisset, Johannes, Gaspar Kordos de eadem⁷ comprovinciales fassi fuissent audivisse a civibus de Predmer eomodo, sicut Ladislaus de Precyn fassus fuisset. Martinus Kwassowzky⁸ de Markwssowalehota⁹ fassus fuisset, audivisse hoc dampnum fuisse patratum de Predmer in terris Dworyscze vocatis, sed non audivisset aut sciret, quod jobagiones in Jablonowe cum

¹ Precsini Lászlóra I. Podmaniczky-Oklt. I. 545—47., 566. lapokat.

²⁻³ A Szádecsei Kardos-család (I. Podmaniczky-Oklt. I. 134. l.) tagjai. L. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

⁴ A podmanini Buday-család (*Nagy Iván* : II. 252—53. II. Podmaniczky-Oklt. I. 242. l.) tagja.

⁵ Mint az 1—2. jegyzetnél.

⁶ Dworyscze azonos Predmér helységnek Dvoriska nevű dűlőjével. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 315. l.

⁷ Mint az 1—2. jegyzetnél.

⁸ Bizonyára azonos azzal a Kvassay Mártonnal, aki 1501-ben szerepelt (Podmaniczky-Oklt. I. 374. l.)

⁹ A Vágbesztercétől dny. fekvő Markovec h. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 109. l.

voluntate et scitu dominorum Podmanyczky in Beczowahora terras arassent. Georgius de Vrbanffalwa¹ fassus fuisset audivisse de civibus de Predmer dampna illa in bladis, sed in propriis suis metis fecissent (igy !), sed nescivisset dicere, si in Bechowahora jobagiones in Jablonowe commorantes cum consensu et scitu dominorum Podmaniczky terras arassent. Nobiles Laurentius faber, Nicolaus Bartholovycz, Johannes Faber² commorantes in possessione annotati Michaelis Podmanyczky Lednyca³ vocata fassi sunt, audivisse, quod cives de Predmer dampna illa in bladis quoquomodo tamquam in suis propriis terris fecissent. Georgius Znopko de Nagh Bycza⁴ comprovincialis fassus fuisset, scire hoc modo, quod ipse uno tempore commorabatur et in oppido Predmer et illuc usus fuisset una terra de terris in Beczowahora et tandem post aliquot annos occupassent jobagiones in Jablonowe et quod nunquam illas cum voluntate et permissione dominorum Podmanyczky jobagiones in Jablonowe arassent. Nicolaus de Nagh cherna⁵ fassus fuisset eomodo audisse, quod cives in Predmer aliqua dampna in bladis fecissent, non tamen audivisset, quod in Beczowahora, quia illic dominus Podmanyczky aut cives in Predmer nil mandari habuissent. Et nobilis Adam de eadem Nagh cherna⁶ et Petrus Znopko de Domanyz⁷ fassi fuissent, audivisse omnia, sicut Nicolaus de Nagh Cherna dixisset.

Super quibus quidem fassionibus et attestationibus ad recitationem dictorum vestre serenitatis et nostri hominum, presentes litteras nostras prenominato Michaeli Podmaniczky in causam attracto iurium ipsius uberiores ad cautelam duximus concedendas. Datum quintodecimo die diei exequutionum premis-sarum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

¹ Egy Martinus de Urbánfalva már ebben az oklevélben is előfordult.

² Személyi adataik nem ismeretesek.

³ A Rajectől dny. fekvő Lednic h.

⁴ A Sznopko-családra I. Podmaniczky-Oklt. I. 375. l.

⁵⁻⁶ A Nagycsernai-családra I. Podmaniczky-Oklt. I. 162., 167. ll.

⁷ L. a Podmaniczky-Oklt. I. 326—27. és 543. ll.

Kívül: Domino regi. Pro egregio Michaelae Podmanyczky de Podmanyn et alio introscripto contra egregios Georgium et Johannem Marssowzky de Marssoffalwa super quadam attestazione et communi inquisitione per vestre serenitatis et nostrum homines modo introscripto facta ad quintumdecimum diem introscriptum, attestacionis et communis inquisitionis par.

A hátlap felső részén XVI. századi írással: Causales super quadam communi inquisitione, ratione violentiarum.

125.

Turóc, 1525 januárus 29.

A turóci konvent jelenti a királynak, hogy Sárkány Ambrus országbíró parancsára vizsgálatot tartott a Podmaniczky Mihály predméri jobbággyai által Marsowszky György és János trencsénmegyei Jablonov nevű birtokának Lucski nevű határában elkövetett hatalmaskodás ügyében.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 24,070.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. Vriel prepositus¹ et conventus monasterii beate Marie virginis de Thwroc orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, quod nos litteras viri magnifici domini comitis domini Ambrosii Sarkan de Akoshaza² iudicis curie eiusdem vestre serenitatis adiudicatorias et sententionales modum et formam cuiusdam attestacionis et communis inquisitionis in se denotantes pro parte egregiorum Georgii et Johannis Marssowzky de Marssoffalwa³ contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn et nobilem Georgium Bryganth de Kyscherna⁴ emanatas, nobis amicabiliter

¹ Uriel prépostra l. jelen kötet 68. és 124. sz. oklevelét.

² Ákosházi Sárkány Ambrus országbíróra l. jelen kötet 48. és 65. sz. oklevelét.

³ Marsovszky Jánosra l. jelen kötet 75. sz. oklevelét; György személyi adatai ismeretlenek.

⁴ Kiscsernai Briganth Györgyre l. a jelen kötet 75. sz. oklevelét.

loquentes et directas, ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie vestre serenitati remissas, omni honore et reverentia, quibus decuit, recepimus et iuxta earundem continentiam unacum egregio Johanne de Rozwad¹ homine eiusdem vestre serenitatis de curia regia eiusdem ad id specialiter transmissio, uno et eodem pro partibus utrisque nostrum hominem religiosum, videlicet fratrem Mathiam presbiterum,² socium nostrum conventualem similiter unum et eundem pro utrisque partibus ad ipsam attestationem et communem inquisitionem faciendam, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt isto modo, quod ipsi decimo die festi Epiphaniarum domini nunc preteriti³ et aliis duobus diebus immediate sequentibus ad id sufficienter aptis, ad faciem prescriptarum terrarum litigiosarum in loco Lwczky⁴ vocato in territorio et intra veras metas possessionis ipsorum actorum Jablonowe⁵ existentium, vicinis et commetaneis prescripte possessionis Jablonowe, nobilibusque comprovincialibus prescripti comitatus Trinchiniensis per easdem partes, vel alteram eorum sub onere sedecim marcarum gravis ponderis per comites vel vicecomites et iudices nobilium dicti comitatus Trinchiniensis, per eos, qui requisiti illo accedere, ibique testimonium veritati perhibere recusaverint, vigore generalis decreti regni immediate et irremissibiliter exigendarum, inibi legitime convocatis et congregatis, partibus etiam predictis et eorum legitimis procuratoribus accedendo, primo ab eisdem vicinis et commetaneis prescripte possessionis Jablonowe ac tandem nobilibus comprovincialibus prescripti comitatus Trinchiniensis ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque eiusdem vestre serenitati et sacro eius regio diademati observandam, tacto dominice crucis signo prestandam, odio, amore, favore, timore preceque et premio partium postergatis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, solum Deum et eius iustitiam

¹ L. a 54. sz. oklevél jegyzetét.

² Ugyanaz, aki a 124. sz. oklevélben is említve van.

³ 1525 januárius 15.

⁴ L. a 119. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁵ L. a 124. sz. oklevél jegyzetét.

ferendo pre oculis, seorsum et singillatim investigantes, de eo utrum circa predictum festum beati Galli confessoris proxime preteritum¹ prescripti jobagiones ipsorum actorum in possessione eorum Jablonowe in dicto comitatu Trenchiniensi predicto existenti commorantes, in quibusdam locis arabilibus ad vigintiquinque jugera terrarum se extendentibus in territorio predictae possessionis ipsorum actorum Jablonowe in dicto comitatu Trinchiniensi in loco Lwczky vocato, adiacentis, cum aratris ipsorum perarare et easdem frugibus seminare habuissent, tunc prefatus Georgius Bryganth de Rassow aliter vero de Kyszczerna in oppido videlicet Bezthercze vocato, nunc residens, alias castellanus² prefati Michaelis Podmanyczky similiter Bezthercze vocati in dicto comitatu Trinchiniensi adiacentis, per ipsum Michaellem Podmanyczky in causam attractum castro in eodem pro tunc constitutus, de speciali commissione et mandato eiusdem Michaelis Podmanyczky in dicto oppido eiusdem Predmer³ ad dictum castrum Bezthercze pertinenti commorans, manibus armatis et potentiariis ad prescriptum territorium possessionis ipsorum actorum Jablonowe, consequenterque dictas terras arabiles, prefatosque jobagiones eorundem actorum protunc ut premittitur, in eisdem terris in eodem loco Lwczky existentes et arantes, ibique eosdem jobagiones prefatorum actorum diversis verberum et vulnerum plagis affici, aratraque ipsorum in minutissimas partes dirumpi et dissecari, frugesque illas, quas iidem jobagiones ad seminandum illo duxissent, ex saccis et aliis attinentiis in terram ejici et tandem concalcari dissiparique et in nichilum redigi, equos insuper redales prefatorum jobagionum ipsorum actorum in dicta possessione eorum Jablonowe commorantium ad prenotatum oppidum dicti Michaelis Podmanyczky Predmer abigi ac depelli et quocunque idem Michael Podmanyczky voluisset, ibidem eosdem equos detineri fecerit. His non contentus, annotatus Georgius Bryganth de prenotata commissione eiusdem Michaelis Podmanyczky, domini videlicet sui, predictas terras annotatorum

¹ 1524 október 16.

² T. i. castri.

³ Predmer helység Vágbesztercétől é.

actorum per jobagiones ipsorum actorum peraratas, in predicto loco Lwczky intra veras metas, ut premittitur, dicte possessionis eorum actorum Jablonowe existenti habitas, tempore in eodem cum dictis jobagionibus ipsius Michaelis Podmanyczky in dicto oppido Predmer commorantibus, frugibus ac aliis bladis seminari et per hoc easdem terras a manibus dictorum actorum idem Georgius Bryganth de commissione prefati Michaelis Podmanyczky domini sui eidem Michaeli Podmanyczky minusiuste et indebite occupari fecerit, occupatasque idem Michael Podmanyczky teneret et eisdem uteretur etiam de presenti; vel autem idem Michael Podmanyczky in causam attractus dudum ante tempus in actione ipsorum actorum specificatum in pacifico dominio dictorum terrarum arabilium in loco Lwczky adiacentium persisterit et quicquid illic egerit, id in terris suis propriis perpetraverit, nec ne, hanc scivissent et expecti (!) fuissent, meram, plenam atque omnimodam de premissis certitudinis veritatem.

Item ad partem actorum nobiles Georgius Theplyczky de Hrabowe¹ vicinus fassus fuisset, scire hoc modo, quod circa festum beati Galli² cives de Predmer terras Lwczky, que semper ad possessionem Jablonowe spectabant, pro se peraratas occupassent et easdem seminassent, nominatis jobagionibus in Jablonowe commorantibus, ibidem aratra dissecassent et fruges ad seminandum portatas in terram dissipassent ac equos quinque aut sex tunc ab eisdem jobagionibus in Jablonowe commorantibus recepissent et ad predictum oppidum Predmer abegissent et quousque ipsis placuisset, eosdem apud se servassent, terrasque ex hoc pro se ad oppidum Predmer occupassent et annexissent potentia mediante. Et nunquam audivisset hoc et id, quod terras illas Lwczky cives de Predmer arassent, sed semper jobagiones in Jablonowe ipsis pacifice usi fuissent. Item Ladislaus de Hrabowe³ vicinus fassus fuisset scire hoc modo, quod circa festum beati Galli cives de Predmer aratra jobagionibus in Jablonowe

¹ L. a 124. sz. oklevelet.

² 1524 október 16.

³ L. a 124. sz. oklevelet.

commorantibus in terris Luczky dissecassent, terras pro se occupassent, equos recepissent et quod nunquam domini Podmanyczky in dominio huiusmodi terrarum fuissent, verumque audivisset a patre suo, quod olim cives de Predmer illas terras arassent, sed tandem erat ordinatio inter dominum Podmanyczky et dominos de Marsoffalwa¹ et habita illa ipsorum ordinatione et compositione semper jobagiones in Jablonowe illis terris Lwczky pacifice usi fuissent. Egregius Leonardus de Zwlyo² vicinus fassus fuisset scire isto modo, quod circa festum beati Galli nunc preteritum cives de Predmer ipsos jobagiones in Jablonowe in terris Lwczky vocatis usque sanguinis effusionem percussissent, quoniam aliqui illorum ad domum ipsius Leonardi venisse protestando et sanguinem effusum demonstrando et sciret, quod aratra ipsis ibidem dissecassent, fruges ad seminandum portatas in terra dissipassent et aliquot equos ipsis recepissent et ad oppidum predictum Predmer abegissent, terrasque ipsis pro se occupassent potentia mediante et nunquam sciret, quod domini Podmanyczky in pacifico dominio huiusmodi terrarum Lwczky fuissent, neque cives de Predmer illas arassent. Egregius Raphael de eadem Zwlyo³ similiter vicinus fassus fuisset illo modo, sicut Leonardus frater eius. Michael de Vrbanfalva⁴ comprovincialis fassus fuisset, vidisse aratra dissecata per cives de Predmer in terris Lwczky et sciret, quod cives de Predmer omnia premissa patrassent, que a suprascriptis attestantur et sciret, quod nunquam ille terre Lwczky domino Podmanyczky fuissent, neque cives de Predmer illas terras arassent. Nobilis Johannes de Vrbanffalwa⁵ comprovincialis fassus fuisset omnia, sicut Michael de Vrbanffalwa. Item Martinus de eadem Vrbanffalwa⁶ fassus fuisset, scire quia circa festum beati Galli cives de Predmer jobagiones in Jablonowe usque sanguinis effusionem percussissent,

¹ A Marsovszky-család tagjai.

² L. jelen kötet 34. sz. oklevelét.

³⁻⁴ Az itt felsorolt nevekre l. a 124. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

⁵⁻⁶ A névszerint megnevezett tanúk ugyanazok lévén, mint a 124. sz. oklevélben, e helyt arra utalunk.

aratra ipsorum in terris Lwczky dissecassent, equos receptos abegissent, terras pro se occupassent, occupatis viverentur etiam modo potentia mediante, sed hoc nesciret, quod domini Podmanyczky illis terris prefuissent, neque cives de Predmer illas arassent. Item Georgius de Vrbanffalwa predicta¹ similiter comprovincialis fassus fuisset, scire omnia, sicut Martinus de Vrbanffalwa. Item Nicolaus Prielezky de Kyshothessow² comprovincialis fassus fuisset, audivisse et sibi protestatum fuisse et omnia taliter scivisset, sicut Martinus de Vrbanffalwa. Item Matheus Stwpyczky de Kostelnahothessow³ comprovincialis fassus fuisset audivisse et sibi fuisse protestatum, qualiter circa festum beati Galli cives de Predmer potentia mediante contra jobagiones in Jablonowe processissent et nunquam antea illis terris Lwczky usi fuissent. Item Nicolaus de Hothessow⁴ comprovincialis fassus fuisset omnia scire, sicut Matheus Stwpyczky. Item egregius Michael Horwath de Plawna aliter de Moysffalwa⁵ comprovincialis fassus fuisset scire istomodo, quod circa festum beati Galli cives de Predmer jobagiones in Jablonowe commorantes in terris ipsorum Lwczky vocatis usque sanguinis effusionem percussissent, aratra ipsis dissecassent, fruges ad seminandum portatas dissipassent, terras prefatas in loco Lwczky pro se occupassent, equos receptos ad oppidum Predmer abegissent, omnia patrata potentia mediante fecissent, item nunquam audivisset terras illas Lwczky domino Podmanyczky spectasse aut per cives de Predmer arasse, sed [in] illis terris Lwczky semper jobagiones in Jablonowe arassent. Item Johannes de Zawada⁶ comprovincialis fassus fuisset audivisse omnia, sicut Michael Horwath. Item Mathias de eadem Zawada⁷ fassus fuisset eodem modo, ut Michael Horwath. Item Ladislaus de Kolarowcze⁸ comprovincialis fassus fuisset, omnia audivisse taliter sicut Michael Horwath. Johannes filius eiusdem Ladislai de Kolarowcze⁹ fassus est per omnia sicut pater eius. Johannes de Zalwze vicinus fassus fuisset

¹⁻⁴ A névszerint megnevezett tanúk ugyanazok lévén, mint a 124. sz. oklevélben, e helyt arra utalunk.

⁵⁻⁹ V. ö. a 124. sz. oklevél megfelelő jegyzeteivel.

audivisse, quia sibi protestatum extit (így!), quod cives de Predmer circa festum beati Galli villanos in Jablonowe usque sanguinis effusionem percussissent et alia omnia sciret sic et eomodo, prout in litteris domini comitis¹ continerentur et sciret, quod nunquam dominus Podmanyczky in pacifico dominio illarum terrarum Lwczky fuisset, neque cives de Predmer illas aliquando arassent. Item Bartholomeus Zwinyogh de Jezenyche² comprovincialis fassus fuisset eo modo, quod presens fuisset cum et quando circa festum beati Galli cives de Predmer jobagiones in Jablonowe usque sanguinis effusionem in terris Lwczky percussissent, aratra dissecassent, fruges ad seminandum portatas dissipassent, terras pro se occupassent et nunquam Podmanyczky in dominio illarum terrarum fuisset, neque cives illas terras Lwczky arassent.

Ignobiles item Bartholomeus in Hrabowe commorans vicinus fassus fuisset audivisse, quod circa festum beati Galli cives de Predmer jobagiones in Jablonowe in propriis eorum terris Lwczky vocatis usque sanguinis effusionem percussissent, saccos, in quibus triticum ad seminandum allatum erat, disrumpissent, fruges dissipassent, equos receptos ad oppidum Predmer abegissent, terras Lwczky (que antea nunquam per ipsos cives arate fuissent) pro se occupassent et nesciret, quod domini Podmanyczky terris illis Lwczky usi fuissent, sed neque cives de Predmer illas arassent. Martinus Mlady in eadem Hrabove³ commorans, vicinus, fassus fuisset, quod audivisset omnia premissa illo modo, quo Bartholomeus attestatus fuisset. Andreas Hwdocz in eadem vicinus fassus fuisset per omnia, sicut vicinus eius Bartholomeus. Johannes Mistryk in eadem Hrabowe degens fassus fuisset per omnia sic scire, sicut Bartholomeus. Ladislaus in eadem Hrabowe commorans vicinus, fassus fuisset, sicut Bartholomeus vicinus eius. Item Johannes Sumeecz iudex, Nicolaus Valahus, Petrus Mraczko, Stephanus Manyak, Nicolaus Galowycz, Johannes Iwan, Martinus

¹ Ákosházi Sárkány Ambrus.

² L. a 124. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

³ Az itt említett helynevekre l. a 124. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

Koneczny, Georgius Podbrzy iurati inhabitatores possessionis Zwlyo¹ vicini fassi fuissent omnia taliter, sicut Bartholomeus in Hrabowe commorans. Johannes iudex et Matheus Skapa inhabitator possessionis Hradna² vicini omnia premissa fassi fuissent scire, sicut Bartholomeus in Hrabowe. Item Martinus iudex, Georgius Bogdan, Jacobus Serlen, Martinus Nowak, Thomas Hrczar, Andreas Holy, Johannes Koleny, Martinus Swchowycz, Johannes Bratanek et Martinus Kalmar iurati oppidi Bycza,³ commetanei fassi fuissent una voce per omnia, sic cuncta facta et perpetrata fuisse scirent, prout ea tenor litterarum domini comitis per omnia contineret prescriptarum et scirent, quod nunquam domini Podmanyczky in dominio pretactarum terrarum fuissent, neque cives oppidi Predmer ipsas arassent. Paulus in oppido Zolna agens, fuisset attestatus, scire sicut oppidani de Bycza. Item Johannes iudex, Johannes Mastyhlawek, Urbanus, Ladislaus Laurentius Galik iurati et inhabitatores possessionis egregii Benedicti de Zenth Marya⁴ Hlynky⁵ vocate, comprovinciales fassi fuissent omnia, sicut oppidani in Bycza. Item Benedictus Marssalek et Johannes sutor cives oppidi spectabilium et magnificorum dominorum Johannis waywode Transsylvanensis et Georgii fratris eiusdem de Zapolya comitum perpetuorum terre Scepusiensis etc. Raycz⁶ vocati, comprovinciales fassi fuissent, scire omnia premissa sic et suo modo, sicut oppidani in Bycza. Andreas iudex possessionis egregii Georgii Imrehffy de Zerdahel⁷ Stupne⁸ vocate fassus fuisset scire taliter, quod presens fuisset, cum prefato domino suo domino Georgio Emrehffy premissa mala patrata per cives de Predmer protestata (!) fuisset et sciret omnia taliter, prout cives de Bycza attestati fuissent.

Super quibus quidem fassionibus ad recitationem dictorum vestre serenitatis et nostri hominum presentes litteras prenotato Michaeli Podmanyczky iuris sui ad uberiores cautelam duximus concedendas. Datum

¹⁻³ Az itt említett helynevekre l. a 124. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

⁴⁻⁸ A felsorolt hely- és személynvekre vonatkozólag l. a 124. sz. oklevél jegyzeteit.

quintodecimo die diei huiusmodi exequutionum premissarum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto supradicto.

Kivül: Domino regi pro egregio Michaeli Podmanyczky de Podmanyn et alio introscripto contra egregios Georgium et Johannem Marssowzky de Marssoffalwa super quadam attestatione et communi inquisitione per vestre serenitatis et nostrum homines modo introscripto facta ad quintum decimum diem intronominatum attestationis et communis inquisitionis par.

A háttlap felső részén XVI. századi írással: Causalis super probatione cuiusdam violentie ratione quarundam terrarum.

126.

Buda, 1525 februárus 12.

II. Lajos király a Tótselymesi Tárczay János özvegyének, Zádorlaki Sárának Bán-várkastélyba és lartozékaiba zálog címén történt beiktatásának ellentmondásából származott perben Podmaniczky János fia: Ferenc-Ádám javára ítél, minthogy Podmaniczky Mihálynak nem volt jogában elzálogosítani a várkastélyt.

Eredetije hártján, piros-sárga-kék zsinóron függő pecséttel, a Magyar Tudományos Akadémia birtokában. Gróf Vigyázó- és báró Podmaniczky-levéltár: IV. 2. 416. fasc. nr. 3.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod cum ob contradictoriam inhibitionem statutionis totalium castelli Baan ac oppidi similiter Baan, aliarumque possessionum, portionum, prediorum et quorumlibet iurium possessionariorum ad idem castellum Baan pertinentium in comitatu Thrinchiniensi existentium habitatum generosam dominam Saram de Zadorlaka¹ relictam egregii condam Johannis Tharczay de Thothselmes² ex legitima fassione egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn sub certis vinculis et obligaminibus facta titulo pignoris concernentium eadem domina Sara actrix legitime

¹ Személyi adataira vonatkozólag l. a 123. sz. oklevelet.

² Közelebbi adatokat l. a 124. sz. oklevélnél.

evocationis modum observando, reverendum dominum Stephanum episcopum dicte ecclesie Nittriensis ac prefatum Michaellem Podmanyczky, necnon Johannem, Raphaellem et Buryan filios eiusdem Michaelis Podmanyczky, item Adam et Franciscum¹ filios magnifici condam Johannis Podmanyczky de eadem Podmanyn iuxta articulos pridem in congregatione generali editos ad quintumdecimum diem diei evocationis exhinc facte nostram personalem evocasset in presentiam, a quo quidem decimo quinto die diei evocationis causa partium prescripta partes inter easdem scribibus aliarum litterarum nostrarum prorogatoriarum ventilans ad presentem terminum decimi diei festi Epiphaniarum domini proxime preteriti,² ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum brevia iudicia concernentes per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, modo dilatorio devenita, Andreas de Keket³ pro prefata domina Sara actrice cum procuratoriis litteris nostris in figura iudicii nostre personalis presentie comparendo, rationem premissae contradictionis et statutionis dictorum castelli et oppidi Baan, necnon pertinentiarum eorundem predictarum assignari postulabat per in causam attractos prenotatos. Quo audito egregius Stephanus Sarkan de Akoshaza⁴ pro prefatis Adam et Francisco filiis prefati condam Johannis Podmanyczky cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Albensis eandem nostram personalem exurgendo in presentiam respondit, quod tempore premissae statutionis ipsorum castelli et oppidi Baan, necnon pertinentiarum earundem in personis dictorum Adam et Francisci filiorum condam Johannis Podmanyczky pro eo facta fuisset contradictio prenotata, quia licet prefatus Michael Podmanyczky illud castellum cum oppido et pertinentiis prefate domine Sare mediantibus litteris capituli ecclesie Nittriensis

¹ Podmaniczky János fiára, Ferencre vonatkozólag l. a 107. sz. okl. Az oklevél itt tévesen írja két személynek Ferenc Ádámot. L. azonfelül az oklevél jegyzetét.

² 1525 januárius 15.

³ Az alsókékedi Kékedy-család (*Nagy Iván*: VI. 161—162. l.) tagja.

⁴ Ákosházi Sárkány István személyi viszonyát közelebből nem ismerjük.

in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo transacto sub eisdem certis vinculis et obligaminibus titulo pignoris ascripserit, id tamen iure mediante nequaquam facere potuisset, quoniam idem castellum et oppidum cum eorundem pertinentiis, non ipsius Michaelis Podmanyczky, sed eorundem Ade et Francisci omni iure attinentia forent, iidemque castellum et oppidum cum pertinentiis, nomine dumtaxat tutorio, ad tempus debitum ad manus ipsius Michaelis Podmanyczky forent credita, eisdem Adam et Francisco fideliter conservanda et tuenda et in harum allegationum comprobationem idem Stephanus Sarkan quasdam tres litteras, unam spectabilis et magnifici condam Emerici de Peren palatini fassionalem, in pergameni privilegialiter, reliquas vero duas protestationales in papiro patenter confectas eidem nostre personaliter presentie curavit demonstrare. Quarum prime, scilicet privilegialis tenor sequitur per hec verba: Nos Emericus de Peren etc. (*Következik Perényi Imre nádornak 1513 március 22-én Budán kelt oklevele.*)¹ Aliarum vero duarum protestationalium, quarum una spectabilis et magnifici Stephani de Bathor regni nostri Hungarie predicti palatini et iudicis Comanorum, altera vero magnifici Ambrosii Sarkan de Akoshaza iudicis curie nostre, ambe in papiro patenter tertio die Sabbathi proximi post festum beate Lucie virginis et martiris proxime preteritum² transacti emanata sub uno sensu et forma verborum loquentes declarabant, quod cum eodem sabbato proximo post festum beate Lucie virginis et martiris proxime preteritum³ transacto iidem Stephanus de Bathor palatinus et Ambrosius Sarkan iudex curie nostre unacum nonnullis dominis prelatis, baronibus magistrisque prothonotariis, ac aliis iuratis sedis nostre iudicarie assessoribus pro faciendo iudicio causantium in eadem sede nostra iudiciaria fuissent constituti, tunc prefatus Stephanus Sarkan de Akoshaza et Michael de Morga⁴ in persona

¹ L. jelen kötet 32. sz. oklevelét.

² 1524 december 19.

³ 1524 december 17.

⁴ Morga h. ma Murga h., Kölesdtől dny. Tolna megyében. A Morgai-családra l. *Csánki*: III. 472. l. és *Nagy Iván*: VII.

egregii Francisci filii condam magnifici Johannis Podmanyczky de Podmanyn cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Albensis in eorundem Stephani de Bathor palatini et Ambrosii Sarkan iudicis curie nostre accessissent in presentiam, eisdem per modum protestationis et inhibitionis significare curassent in hunc modum, ut videlicet quemadmodum idem Franciscus Podmanyczky percepisset et revera agnovisset, prefatus Michael Podmanyczky de dicta Podmanyn, aput cuius manus universa castra, castella, oppida, portionesque et quelibet iura possessionaria dicti condam Johannis Podmanyczky, patris eiusdem Francisci ubilibet existentia et habita post mortem et decessum eiusdem condam Johannis Podmanyczky in prefatum Franciscum filium eiusdem devoluta, nomine tutorio, existerent et haberentur, certas fassiones inscriptionesque super predictis bonis et iuribus possessionariis nonnullis personis et potissimum generose domine Sare, relicte egregii condam Johannis Tharczay de Thothselmes fecisset in preiudicium et dampnum derogamenque iuris eiusdem Francisci manifestum. Ob hoc facta huiusmodi protestatione annotati Stephanus Sarkan et Michael Morgay in persona iamfati Francisci Podmanyczky virtute procuratoria prenotata memoratum Michaellem Podmanyczky coram ipsis in dicta sede nostra iudiciaria facie ad faciem repertum, a venditione et inscriptione, impignoratione et perpetuatione, ac alio quovis quesito sub colore ab eodem Francisco alienatione prescriptorum bonorum et iurium possessionariorum eiusdem Francisci Podmanyczky, prefatam vero dominam Saram et alios quoslibet ab emptione, occupatione et sibi ipsi statui factione, fructusque earundem perceptione et percipifactione prohibuissent contradicendo et contradixissent inhibendo coram ipsis publice et manifeste. Quibus presentatis procurator partium predictarum in personis eorundem per eandem nostram personalem presentiam iuris equitatem supplicarunt elargiri. Verum quia predictum castellum Baan et

563. 1. Az itt említett Morgai Mihály az 1518-i tolnai országgyűlésen Tolna megye követe volt. (*Szabó Dezső*: A magyar országgyűlések tört. II. Lajos korában. 132. 1.)

oppidum similiter Baan cum universis possessionibus portionibusque et prediis ac aliis iuribus possessionariis ad eadem castellum et oppidum de iure et ab antiquo pertinentibus prefati condam Johannis Podmanyczky et perconsequens dicti Francisci filii sui apud manus dicti Michaelis Podmanyczky, nomine dumtaxat tutorio fuisse et esse, nichilque iuris in eisdem castello et oppido ac eorum pertinentiis ipsum Michaellem Podmanyczky habere ex continentiis prescriptarum litterarum, condam Emerici¹ et Stephani de Bathor palatinorum nec non Ambrosii Sarkan iudicis curie nostre superius presentibus insertarum lucide agnoscebatur, cuius ratione prescripta obligamina et inscriptiones eiusdem Michaelis Podmanyczky de et super predictis castello et oppido Baan ac pertinentiis eorundem per eundem in eodem anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo facte invigore et inutiles, cassandum et invalidandum fore videbantur, propter quod eadem castellum et oppidum Baan cum eorundem universis possessionibus, prediis, portionibusque et iuribus possessionariis quibusvis nominis vocabulo vocitatis, cum omnibus earundem utilitatibus ad eadem castellum et oppidum Baan de iure et ab antiquo pertinentibus et pertinere debentibus memorato Francisco, filio condam Johannis Podmanyczky cum his, quibus incumbit, readiudicari debere, nobis ac prefatis dominis prelatis, baronibus, magistrisque prothonotariis, cunctis etiam aliis sedis nostre iudicarie prefate iuratis assessoribus nobiscum in examine presentis cause consedentibus manifeste videbatur, pro eo nos ex scientia nostra speciali et eorundem dominorum prelatorum, baronumque ac magistrorum prothonotariorum requisito, assumptoque superinde consilio prematuro, predictos castellum et oppidum Baan cum prefatis omnibus possessionibus portionibusque et iuribus possessionariis eorumque utilitatibus et pertinentiis ad eadem castellum et oppidum de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, memorato Francisco filio condam Johannis Podmanyczky cum his, quibus incumbit, eiusdemque heredibus et posteritatibus universis readiudicandum,

¹ T. i. Perényi Imre nádor.

relinquendumque et committendum¹ harum nostrarum vigore et testimonio litterarum, appensione sigilli nostri autentici, quo ut rex Hungarie in iudiciis utimur, roboratarum mediante. Datum Bude, vigesimo nono die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Leeta, presentata et extradata in sede per magistrum Bekeny prothonotarium.²

Jegyzet: Az oklevél szövegéből az tűnik ki, hogy a perbeli tárgyalás kezdetén néhai Podmaniczky János gyermekeinek jogi képviselője Sárkány István abban a meggyőződésben volt, hogy Ferenc és Ádám két külön személy; ezért is említi őket külön-külön. Úgy látszik azonban, hogy a tárgyalás folyamán kitűnt, hogy e két név egy személyt jelent, ezért azután Sárkány István és Morgai Mihály csak Podmaniczky Ferenc érdekképviselésében kértek döntést. Az ítélet valóban egyedül csak Ferencet említi és a pert az ő javára dönti el, holott abban az esetben, ha Ádám tényleg létező személy lett volna és csak később halt volna el, ennek az ítéletlevélben nyoma lett volna. L. egyébként a 125. sz. oklevelet is.

127.

Buda, 1525 februárius 12.

Sárkány Ambrus országbíró a Vingárti Horváth János fia Gáspár és a nyúlzigeti apácák között folyó perben az utóbbiak részére átírja II. Lajos király 1520 június 2-án Budán kelt oklevelét.

Eredetije papíron, pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban.
Dl. 23,395.

Nos comes Ambrosius Sarkan de Akoshaza iudex curie serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod cum in causa inter egregium Gaspar, filium domini Johannis Horwath de Wyngarth,³ in quem mortuo ipso patre suo presens causa est condescensa, ut actorem ab

¹ Kimaradt: duximus.

² Bekényi Benedek 1517-ben jegyző volt a királyi kancelláriában. (*Főgel J.*: II. Lajos udvartartása. 45. l.)

³ Vingárti Horváth Gásparra l. a 109. sz. oklevél jegyzetét.

una, ac religiosas dominas sanctimoniales in insula leporum degentes¹ veluti in causam attractas partibus ab alia, in presenti termino brevium iudiciorum decimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti,² ad quem videlicet terminum universe cause breves regnicolarum, necnon brevesbrevium pariter et transmissionales ac novorum actuum potentiariarum, anniversarum, dotaliciorum, obligaminum et iurium impignoratitiorum concernentes per regiam maiestatem generaliter fuerant prorogate, quedam littere prefati domini nostri regis prorogatorie per Gregorium de Mykola³ legitimum procuratorem dicti actoris coram nobis in iudicio fuissent exhibite, mox Andreas de Keket⁴ pro prefatis dominabus in causam attractis cum procuratoriis litteris earundem nostram exurgendo in presentiam paria earundem litterarum prorogatoriarum in transsumpto litterarum nostrarum eisdem dominabus in causam attractis per nos dari postulavit, iuris earundem ad cautelam, quarum tenor talis est: Nos Ludovicus etc. (*Következik II. Lajos királynak 1520 június 2-án Budán kelt oklevele.*)⁵ Quas nos de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transumi et transcribi, presentibusque litteris nostris patentibus inseri facientes, prelibatis dominabus in causam attractis iuris earundem ad cautelam communi suadente iustitia duximus concedendas. Datum Bude vigesimo nono die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Lecta.

¹ A Szent Domokosrendi apácáknak a Boldogságos Szűzről nevezett kolostora a Nyulak-szigetén. V. ö. *Rupp J.*: Budapest és környékének helyrajzi tört. Pest, 1868. 62—81. ll.

² 1525 januárius 15.

³ L. jelen kötet 80. sz. oklevelét.

⁴ L. a 126. sz. oklevél jegyzetét.

⁵ Közzétéve a jelen kötetben a 109. sz. alatt.

128.

Buda, 1525 februárius 22. után.

II. Lajos király a nyúlszigeti premonstreiek és a Podmaniczky Ferenc Ádám gyámja Podmaniczky Mihály között a pilismegyei Borosjenő részbirtokért folyó perben meghagyja a budai káptalannak, hogy a felpereseket vezesse be újra a birtokrészbe, az alperesen pedig hajtsa be a 16 forintnyi büntetést.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét és pecsétfő nyomaival, az Országos Levéltárban. Dl. 24,089.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Budensis salutem et gratiam. Noveritis, quod quia in quadam causa inter venerabilem et religiosum Franciscum de Feghwernek prepositum ecclesie de Saag¹ ac [ordinis]² Premonstratensis in hoc regno [nostro] Hungarie visitatorem generalem, ut actorem ab una, ac egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, legitimum scilicet tutorem egregii pueri Francisci Adam, filii magnifici condam Johannis de prefata Podmanyn, veluti in causam attractum, partibus ex altera in festo cathedre beati Petri apostoli proxime preteriti,³ in presenti scilicet termino decimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti,⁴ ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales, item factum novorum actuum potentiariorum, anniversarii obligaminum, dotaliciorum-

¹ Fegyverneki Ferenc 1506—1534. volt prépost, akinek nagy érdemei vannak a prépostság anyagi helyzetének biztosítása körül. 1510-ben Franciaországból új rendszabályokat hozott (*Rupp Jakab*: Magyarország helyrajzi tört. I. k. Pest, 1870. 181. l.) Részletes életrajzát l. *Oszwald Arisztidtől* a Szent Norbert-émlékkönyvben (Gödöllő, 1934.) 51—108. ll. A premonstre kanonok-rendnek a Dicsőséges Szűz Máriáról elnevezett sági (Ipolság) prépostságára l. *Rupp J.*: i. m. I. 175—181. ll.

² A [ ] közt lévő szövegrészek utólag vannak beiktatva.

³ 1525 februárius 22.

⁴ 1525 januárius 15-től kezdődőleg.

que et iurium impignoratitiorum tangentes, per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, coram nostra personali presentia mota et vertente, totales portiones possessionarias ecclesie sancti Michaelis archangeli in insula leporum fundate¹ in possessione Borosyenyew vocata² in comitatu Pilisiensi existenti habite, que alias ex impignoratione religiosi condam fratris Benedicti prepositi predictae ecclesie sancti Michaelis³ apud manus vestras titulo pignoris extitissent, tandemque per vos prefato condam Johanni Podmanyczky de Podmanyn mediantibus quibusdam litteris magnifici condam comitis Petri comitis de Sancto Georgio et de Bozyn⁴ alias iudicis curie paterne maiestatis fassionalibus superinde confectis eodem pignoris titulo obligate fuissent, nunc autem apud manus prefati Michaelis Podmanyczky de eadem Podmanyn, legitimi scilicet tutoris prefati pueri Francisci Adam, filii dicti condam Johannis Podmanyczky in causam attracti haberentur, simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibilibet ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, memorato Francisco preposito et per consequens predictae ecclesie beati Michaelis archangeli per nos serie aliarum litterarum nostrarum adiudicatoriarum exinde confectarum, ex causis et rationibus in eisdem litteris nostris adiudicatoriis satis liquide et per expressum denotatis atque specificatis, servato iusto iuris ordine, radiiudicate existant iure perpetuo possidende, [prefatus etiam in causam attractus pro non levatione summe sedecim florenorum, pro qua eodem portiones possessionarie apud vestrum titulo pignoris habite fuissent in prescripta summa sedecim florenorum, vigore generalis decreti regni nostri inter cetera superinde editi et stabiliti convictus extitit] prout series et continentia earundem aliarum litterarum nostrarum adiudicato-

¹ A premontreieknek Szent Mihály arkangyalról nevezett prépostsága, mely a XIII. szd. elején alapított. (*Gsánki* : I. 8. l. és *Rupp Jakab* : Buda-Pest és környékének helyrajzi története. Pest, 1868. 58—62. ll.)

² Borosjenő h. Budapesttől ény.

³ Az itt említett Benedek 1468—1474 közt volt a Szent Mihály prépostság prépostja. (*Rupp J.* : fenti műve 62. l.)

⁴ Bazini és Szentgyörgyi Péter grófra l. jelen kötet 48. sz. oklevelét.

riarum sententionalium exinde, ut prefertur, confectarum clarius declarant, atque exprimunt. Ob hoc ad occupationem et restatutionem earundem totalium portionum possessionariarum in prescripta possessione Borosyenyew habitarum, simulcum predictis cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad easdem de iure, ut premissum est et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus [satisfactionemque predictorum sedecim florenorum auri] noster et vester homines necessario transmitti debere videbantur. Pro eo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magistri Barnabas de Mylethyncz,¹ vel Petrus de eadem,² aut Johannes Zomor de Pokathelekee,³ sin Franciscus de Zabar,⁴ sive Nicolaus de Madacz,⁵ neve Michael de Legend,⁶ aut Franciscus de Porthelek,⁷ aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus, [primo] ad facies prescripte possessionis Borosyenyew, consequenterque pretactarum portionum possessionariarum predictae ecclesie sancti Michaelis archangeli impignoratitiarum in eadem habitarum, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, restatuat easdem simulcum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet memorato fratri Francisco preposito et per consequens ecclesie beati Michaelis archangeli predictae, iure eidem ecclesie ex premissis incumbenti, perpetuo possidendas, contradictione et inhibitione prefati Michaelis Pod-

¹ Miletinczi Barnabást az udvarnokok közt említve találjuk. (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 60. l.)

² Miletinczi Péterről l. jelen kötet 47. sz. oklevelét.

³ Pókateleki Zomor Jánosra l. jelen kötet 27. sz. oklevelét.

⁴ Zabar h. Gömör megyében. A Zabary-családra l. *Nagy Iván* : XII. 282. l. *Csánki* : I. 160. l. 1517-ben Zabari Benedek diák a királyi kancelláriában volt jegyző. V. ö. *Főgel J.* : i. m. 45. l.

⁵ A sztregovai és kiskelecsényi Madách-család (*Nagy Iván* : VII. 224—228. ll.) tagja.

⁶ Legénd h. Nógrád megyében, Nógrád és Szirák közt. A Legéndy-családra l. *Nagy Iván* : VII. 76. l. *Csánki* : I. 115. l.

⁷ Portelek h. Szatmár megyében, Nagyárolytól d. A Porteleki család említve *Csánkinál* : I. 499. l. és *Nagy Ivánnál* : IX. 531. l.

manyczky in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. [Tandem vero ad facies reliquorum iurium possessionariorum prenotati Francisci Adam tam in predicta possessione Boros Jenew, quam etiam alias ubilibet habitorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, habita primo eorundem legitima reambulatione et condigna estimatione, exclusis prius portionibus aliorum quorumlibet de eisdem et primo de rebus et bonis eiusdem Francisci Adam convicti mobilibus, si que ibidem reperiri poterint, tandemque de eiusdem iuribus possessionariis tot et tantum, quot videlicet et quantum se ad valorem predictorum sedecim florenorum auri extendere videbitur, separando et excidendo in duabus nostris iudiciariis, in tertia vero partibus scilicet adverse manibus det, statuat et assignet contradictione et inhibitione prefati Michaelis Podmanyczky tutoris, ut prefertur, prenotati pueri Francisci Adam et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante et] Et posthec huiusmodi possessionarie restitutionis [reambulationis ac estimationis] seriem ad quintum decimum diem diei executionis premissorum exhinc fiende computandum legitime perdurandum, ut fuerit expediens, nostre personali presentie predictae fideliter rescribatis. Datum Bude ultimo die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Ktvül: Fidelibus nostris capitulo ecclesie Budensis. Pro venerabili et religioso fratre Francisco de Feghwernek preposito ecclesie de Saag etc. contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn legitimum scilicet tutorem egregii pueri Francisci Adam filii magnifici condam Johannis Podmanyczky de predicta Podmanyn super quadam possessionaria restitutione per nostrum et vestrum homines modo introscripto fienda memorialis. Cuius series ad terminum introscriptum legitime perdurandum, ut fuerit expediens, est reportanda ad iudicem.

Alatta: Lecta presentata et extradata per Mylethynczy.¹
Coram me magistro Johanne Ellyewelghy² prothonotario.

¹ L. jelen kötet 47. sz. oklevelét.

² L. jelen kötet 19. sz. oklevelét.

Et coram me magistro Nicolao Thuroczy¹ prothonotario.

Jegyzet: A Fegyverneki Ferenc és Podmaniczky Mihály közt folyó perről *Rupp J.* is megemlékezik (i. m. 61. l.). Részletesebben ír ugyanerről *Oszwald Arisztid:* id. tan. Szent Norbert-Emlékkönyv. 72—73. ll.

129.

Buda, 1525 március 2.

II. Lajos király Podmaniczky Mihály és Briganth György részére perújítást engedvén a Sárkány Ambrus országbíró által ítélettel lezárt perben, meghagyja a gáramszentbenedeki konventnek, hogy Marsovszky Györgyöt és Jánost idézze meg.

Átírva a gáramszentbenedeki konventnek 1525 március 17-én kelt jelentésében. (L. a 137. sz. alatt.)

130.

Buda, 1525 március 2.

A budai káptalan tanúsítja, hogy a nyúlszigeti premonstreieket a Podmaniczky János fiának, Ferenc Ádámnak gyámja Podmaniczky Mihály ellenében bevezette a pilis-megyei Borosjenő részbirtokba.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Országos Levéltárban. Dl. 24,056.

Átírva II. Lajos királynak 1525 március 27-én Budán kelt oklevelében. Lásd a 139. számot.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod nos litteras serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. adiudicatorias, modum et formam sue iudicarie deliberationis super facto cuiusdam possessionarie resta-

¹ Szentmihályi Thuróczi Miklós a királyi tanács tagja. Életrajzi adatait felsorolja *Fögel J.:* i. m. 38. l. L. a 83. sz. a. is.

tutionis in se denotantes, pro parte venerabilis ac religiosi fratris Francisci de Feghwernek prepositi ecclesie de Saag ac ordinis Premonstratensis in hoc regno Hungarie existentis visitatoris,¹ ut actoris contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn legitimi (így !) scilicet tutorem egregii pueri Francisci Adam, filii magnifici condam Johannis Podmanyczky de predicta Podmanyn veluti in causam attractum, Bude ultimo die termini decimi dici festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti² confectas et emanatas, nobisque loquentes et directas reverentia, qua decuit, recepimus, iuxta quarum continentiam nos mandatis prefati domini nostri regis in omnibus obedire volentes, uti tenemur, unacum nobili magistro Barnaba de Mylethyncz³ homine suo regio de curia sua regia per eundem dominum nostrum regem ad id specialiter transmissio, nostrum hominem, videlicet discretum Nicolaum presbiterum rectorem altaris beatorum Petri et Pauli apostolorum in dicta ecclesia nostra fundati⁴ ad ea, que in prescriptis litteris dicti domini nostri regis adiudicatoriis continentur, fideliter exequenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt eomodo, quod ipsi feria quarta in die videlicet cinerum proxime preterita⁵ ad facies possessionis Boros Jenyew vocate in comitatu Pilisiensi existentis, consequenterque portionum possessionariarum ecclesie beati Michaelis archangeli in insula leporum fundate⁶ in eadem possessione habitaram, accedentes, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presertim nobilibus Nicolao Henczy de Gerche,⁷ Johanne Demether de eadem Gerche⁸ ac

¹ L. jelen kötet 128. sz. oklevelét.

² 1525 januárus 15. után.

³ L. jelen kötet 47. sz. oklevelének jegyzetét.

⁴ L. a 146. sz. oklevelet.

⁵ 1525 március 1.

⁶ L. jelen kötet 128. sz. oklevelét.

⁷ Gercse h. Buda környékén feketett. (*Csánki* : I. 13. l.) Az itt említett Gercsei Henczi, Miklósról adatok találhatók *B. Szabó László* : Pest megye tört. okleveles emlékei. Budapest, 1938. 306., 350., 353. ll. az 1494—1516 közti évekből. V. ö. a 90. sz. oklevéllel is.

⁸ Gercsei Demeter János 1512-ben is említették. (*B. Szabó László* : i. m. 338. l.)

Paulo Fekethe de Veteribuda,¹ necnon providis Valentino Thoth, reverendissimi domini Ladislai archiepiscopi ecclesie Strigoniensis,² Paulo Nagh venerabilis et religiosi fratris domini abbatis de Pilisio³ et Nicolao Kerek jobagionibus similiter venerabilis et religiosi fratris domini abbatis de Thelky,⁴ portionibus scilicet eorum possessionariis in eadem possessione Boros Jenyew habitis, commorantibus, in eorundem dominorum suorum nominibus et personis presentibus, easdem portiones possessionarias simulcum cunctis eorundem utilitatibus et pertinentiis quibuscumque, prememorato fratri Francisco et perconsequens predictae ecclesie beati Michaelis archangelii iure eidem ecclesie in prenotatis litteris adiudicatoriis denotato incumbenti, perpetuo possidendas restituerent, contradictione et inhibitione prenominati Michaelis Podmanyczky in causam attracti et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras patentes ad fassionem prefatorum domini regis et nostri hominum duximus concedendas. Datum secundo die diei executionis prenotate. Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

A *háttlap balszélén*: 1525 feria quarta post dominicam Oculi⁵ pro [A.] Thorday⁶ cum Saag. Pro I. Zenth Iwany⁷ cum nostris, quia I. post factam restitutionem bonorum intr[oscri]ptorum bona occupavit, ideo deliberavit sedes iudiciaria regie maiestatis presentibus dominis prelati et baronibus, ut [I.] rusticos sive colonos A eidem restatutos de captivitate sua exmittere et si quid iuris circa bona [...] se iuridice habere pretendit, id iuridice ab ipso A. extra dominium bonorum

¹ Személyi adatait nem ismerjük.

² Szalkai László 1524 május 6-tól a mohácsi ütközetig volt esztergomi érsek. (*Gams*: i. m. 380. l.)

³ A pilisi cisztercita apátságra I. *Rupp J.*: I. 35—38. ll. Pilisi apát 1497—1512 közt István, 1515—1541-ig János volt. (*Békefi Remig*: A pilisi apátság története. Pécs, 1891. 273—274. ll.)

⁴ Telki h. Zsámbék és Buda közt; Szent István királyról nevezett bencés apátságának rövid tört. *Rupp J.*: I. 39—41. ll. Apátja 1519 és 1535 körül István volt. (*Rupp J.*: I. 41. l.)

⁵ 1525 március 22.

⁶ Valószínűleg ugyanaz a Tordai János, aki 1529-ben Ludányi Cseh Ferenc ügyvédje volt egy hűtlenségi perben.

⁷ Ugyanaz a Szentiványi Gergely, aki a 134. sz. oklevélben van felemlítve.

prosequi debeat. Nam ali[quin] maiestas regia ipsum A. in dominio bonorum ex officio tueri tenebitur, etiam via facti. Magister Nic[olaus] Mylethynczy magister prothonotarius.¹

131.

Buda, 1525 március 2.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podmaniczky Mihálynak Szerdahelyi Imrefy György ellen engedélyezett perújításában az utóbbit idézze meg.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1525 március 17-én kelt jelentésében. (L. a 137. sz. alatt.)

132.

Buda, 1525 március 2.

II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podmaniczky Mihály és Briganth György részére Marsovszky György és János ellenében engedélyezett perújításban az utóbbiakat idézze meg az országbíró elé.

A garamszentbenedeki konventnek 1525 március 17-én kelt jelentésében. (L. a 134. sz. alatt.)

¹ L. jelen kötet 47. sz. oklevelét.

133.

Buda, 1525 március 17.

II. Lajos király Marsovszky György és János kérésére meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a kérelmezőknek Podmaniczky Mihály és Briganth György ellen folytatott perükben kelt királyi ítélettelével végrehajtásáról szóló jelentését adja ki.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1525. évi oklevelében.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in personis fidelium nostrorum egregiorum Georgii et Johannis Marsowczy de Marsofalwa,¹ qualiter in termino decimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime preteriti² inter ipsos exponentes ab una, ac egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn et nobilem Georgium de Kyscherna Brigant³ (a szórend így !) partibus ab alia, ratione et pretextu occupationis certarum terrarum prefatorum exponentium ac aliorum actuum potentiariorum de commissione prefati Michaelis Podmanyczky, ut dicitur facte et commissorum, in presentia fidelis nostri magnifici Ambrosii Sarkan de Akoshaza iudicis curie nostre regie mote fuissent et suscite, prefatique exponentes pro parte ipsorum ternas litteras adiudicatorias pariter et sententionales eiusdem comitis Ambrosii Sarkan iudicis curie per non venientiam et comparitionem dictorum Michaelis Podmanyczky et Georgii Briganth sub sigillo ipsius comitis Ambrosii Sarkan emanari procurassent et easdem extraxissent, vigoreque earundem litterarum adiudicatoriarum pariter et sententionalium ipsius comitis Ambrosii Sarkan, dum superioribus diebus prefati exponentes per hominem nostrum presente testimonio vestro, modo scilicet et ordine in eisdem litteris adiudicatoriis pariter et senten-

¹ L. jelen kötet 125. sz. oklevelét.

² 1525 januárus 15. után.

³ L. jelen kötet 75. sz. oklevelét.

tionalibus denotatis, executiones reales facere voluissent et imprimis certas restatutionales in eisdem litteris adiudicatoriis denotatas, deinde alia quoque singula in eisdem litteris adiudicatoriis sententionalibus contenta peragere habuissent, extunc nomine et in persona dicti Michaelis Podmanyczky de Podmanyn in facie oppidi eiusdem Predmyer vocate repulsio facta extitisset, tandem dum idem homo noster, presente similiter vestro testimonio, ad faciem oppidi Bezthercze, consequenterque domus et curie prefati Georgii Briganth ibidem adiacentis accessisset, ibique iuxta contenta prescriptarum trium litterarum [...] ¹ sententionalium dicti comitis Ambrosii Sarkan iudicis curie nostre similiter exequutioni d[emandare . . .] ² voluisset, tunc prefatus Michael Podmanyczky de Podmanyn et annotatus Georgius Brig[anth . . .] ³ quarundam litterarum nostrarum inhibitoriarum vos consequenterque dictum testimonium vestrum ab executione dictarum litterarum annotati comitis Ambrosii Sarkan iudicis curie nostre adiudicatoriarum pariter et sententionalium inhibuissent, sicque easdem ternas litteras adiudicatorias et sententionales dicti comitis Ambrosii Sarkan debite executioni demandari facere non potuissent, litterasque vestras super premissis exequutionibus relatorias, prout scilicet prefati exponentes intellexissent, annotati Michael Podmanyczky et Georgius Briganth a vobis pro se ipsis hucusque extrahere non curassent, prout non curarent etiam modo in preiudicium iuris et dampnum prefatorum exponentium valde magnum. Quare pro parte dictorum exponentium maiestati nostre extitit suplicatum, ut eisdem circa premissa de oportuno iuris remedio providere dignaremur. Cum autem iuxta antiquam consuetudinem dicti regni nostri Hungarie in exequutionibus litterarum adiudicatoriarum pariter et sententionalium iudicium ordinarium eiusdem regni nostri repulsio et inhibitio simul et semel fieri minime debeat, pro eo fidelitati vestre harum serie firmiter precipientes mandamus, quatinus non obstante eo, si preno-

¹ 6·5 cm.-es hiány.

² 3·5 cm.-es hiány.

³ 3 cm.-es hiány.

minati Michael Podmanyczky et Georgius Briganth litteras vestras super premissis repulsione et inhibitione relatorias pro se ipsis a vobis hucusque non extraxissent, nichilominus paria earundem litterarum vestrarum relatarum iuxta fassiones nostri et vestri hominum sub nota executione earundem per ipsos facta, prout scilicet et quemadmodum restatutio ac repulsio et inhibitio facta fuisset, suo ordine conscribi et emanari facere et dictis exponentibus sub sigillo vestro ad fassionem dictorum nostri et vestri hominum, postposita omni mora, extradare debeatis et teneamini. Secus nullo modo facturi, presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude feria sexta proxima ante dominicam Oculi, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

134.

Garamszentbenedek, 1525 március 17.

A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy II. Lajos királynak 1525 március 2-án Budán kelt parancsa értelmében a Podmaniczky Mihály és Briganth György részére engedélyezett perújításban megidézte Marsovszky Györgyöt és Jánost.

Az alább következő konventi jelentés eredetije a garamszentbenedeki konvent levéltárában, fasc. 26. nr. 16. alatt található. A benne átirrt királyi parancs eredetije, hátlapján zárópecsét nyomaival, mindkét oldalán a jelentés fogalmazványával, u. o. fasc. 26. nr. 19. A konventi jelentésnek 1772-ből való hiteles másolata, u. o. Tud. Akadémia Tört. Bizottságának iratai közt.

Spectabili et magnifico domino comiti Ambrosio Sarkan de Akoshaza iudici curie regie maiestatis, domino et amico ipsorum honorando conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron honoris et amicitie continuum incrementum. Noverit magnificentia vestra nos litteras serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia Hungarie et Bohemie etc. regis etc. inhibitorias, evocatorias et insinuatorias nobis preceptorie loquentes et directas summa cum obedientia recepissemus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Noveritis, quod nobis feria tertia proxima post festum beati Mathie apostoli proxime preteritum¹ unacum nonnullis dominis prelatiis, baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis assessoribus hic Bude constitutis et existentibus Gregorius litteratus de Zenth Iwan² nostram personalem veniendo in presentiam in personis egregii Michaelis Podmaneczky de Podmanyn, ac nobilis Georgii Bryganth de Raso³ protestatus extitit in hunc modum: Quomodo egregii Georgius et Johannes Marsowczky de Marssofalwa in quibusdam causis inter ipsos protestantes ab una, ac eosdem Georgium et Johannem Marsowczky partibus ab altera, in termino celebrationis iudiciorum decimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime elapso preteriti,⁴ ad quem scilicet terminum universe cause breves, necnon breves brevium, pariter et transmissionales ac factum novorum actuum potentiariariorum, anniversarum, obligaminum, dotum, rerumque parafernalium atque iurium impignoratitiorum tangentes per maiestatem nostram generaliter fuerant prorogate, coram fidei nostro magnifico Ambrosio Sarkaan de Akoshaza iudice curie nostre, ratione et pretextu certorum negotiorum mota et habite ex eo, quod ipse Michael Podmaneczky protestans sub confidentia quarundam litterarum nostrarum prorogatoriarum per nos eidem infra tempus ab ede beatissime virginis Marie in Cheztheko⁵ fundata reversionis datarum et concessarum ad terminum discussionis et adiudicationis causarum suarum premissarum venire vel mittere non curasset, prout idem etiam Georgius Bryganth quibusdam certis suis negotiis propeditus venire vel mittere nequivisset, quasdam litteras eiusdem iudicis curie nostre iudiciales extraxisset, quibus tandem extractis

¹ 1525 februárius 28.

² Személyi adatait közelebbről nem ismerjük; ugyanaz, aki a 130. sz. oklevélben említettik.

³ L. jelen kötet 75. sz. oklevelét.

⁴ 1525 januárius 15 után.

⁵ Ahíres lengyelországi búcsújáró helyet, Czenstochowótérli.

ternas similiter litteras eiusdem adiudicatorias pariter et sententionales vobis forte sonantes, unas scilicet ex eisdem contra prefatum Georgium Bryganth, ob non venientiam et non comparitionem eorundem protestantium pro ipsorum parte extraxissent et emanari procurassent, vigoribus quarum eosdem protestantes in certis rebus et bonis ipsorum dampnificare vellent et niterentur in preiudicium et dampnum prefatorum protestantium manifestum. Unde facta huiusmodi protestatione idem Gregorius Zenth Iwany¹ in personis, ut prefertur, dictorum protestantium allegavit eo modo, quod si prefatus protestans in eisdem litteris nostris prorogatoriis specialem fiduciam non habuisset, sperasset se idem Michael Podmaneczky protestans ab huiusmodi impetitione dicte partis adverse defacili defendere potuisse et ideo prenominati protestantes eosdem Georgium et Johannem Marssowczky pro habendis in premissis iudicio, contra se in curiam nostram regiam prefati iudicis, curie nostre scilicet in presentiam legitime facere vellent evocare, eisdemque respondere etiam prompti essent et parati. Et quia allegatio prefati Gregorii Zenth Iwany coram nobis modo premissis in personis prefatorum protestantium facta iusta et iuri consona admittendaque, annotatique Georgius et Johannes Marssowczky ad premissa evocandi fore videbantur : Pro eo fidelitati vestre harum serie firmissime precipiendo committimus et mandamus, quatinus si predictae terne littere prefati iudicis curie nostre sententionales vobis sonarent, ad exequutionem earundem vestrum testimonium nequaquam exmittere, vel forsitan iam per vos exmissum revocare debeatis et ad relationem eiusdem aut hominis nostri litteras vestras execu[torias sive relatorias annota]tis Georgio et Johanni Marssowczky extradare et emanari facere nullatenus au[deatis, quin potius] vestrum mittatis hominem pro testimonio v[estro fi]dedignum, quo presente Ladislaus Karthws de Pochorowa,² aut Martinus Qwarsowczky de Markwssalehotha,³ vel Johan-

¹ Ugyanebben az oklevélben már egyszer felemlítve.

² Pocsarovalehotai Kartus Lászlóra l. 52. sz. oklevélben.

³ Márkuslehotai Kvassay Márton, kinek személyi adatait nem ismerjük. V. ö. jelen kötet 114 sz. okl.

nes sin Georgius de Zalws,¹ seu Georgius de Wrhano,² sive Ladislaus de Harabowa,³ aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter deputatus, inhibeat universa loca capitularia vel conventualia, cui scilicet predictae trine littere prefati iudicis curie nostre sententionales sonarent, aut testimonium eorundem ad id transmissum ab executione pretectarum trinarum litterarum sententionalium, litterarumque ipsorum superinde relatoriarum extraditione et nichilominus annotatos Georgium et Johannem Marssowczky contra memoratos Michaellem Podmaneczky et Georgium Bryganth protestantes iudicium in premissis recepturum, prescriptasque ternas litteras dicti iudicis curie nostre sententionales simulcum cunctis earundem processibus exhibituros, ad decimum quintum diem a die evocationis huiusmodi exhinc fiende computandum, in curiam nostram regiam sepefati iudicis curie nostre evocet in presentiam, insinuando ibidem eisdem, ut sive ipsi venerint et in premissis iudicium receperint, dictasque litteras sententionales coram dicto iudice curie nostre exhibuerint, sive non, idem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Et posthec huiusmodi inhibitionis, evocationis et insinuationis seriem cum evocatorum nominibus, terminum ad prescriptum, ut fuerit expediens, dicto iudiri curie nostre fideliter rescribatis. Datum Bude, tertio die termini prenotati,⁴ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Jegyzet: Az eredeti királyi parancson a következő címzés olvasható: Fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron. Pro egregio Michaelle Podmaneczky de Podmanyn, ac nobili Georgio Bryganth de Raso contra egregios Georgium et Johannem Marssowczky de Marssowfalwa ad terminum intrascriptum inhibitoria, evocatoria et insinuatoria.

¹ A Zaluskiakra I. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

² Urbanovszky Györgyre I. jelen kötet 52. sz. oklevelét.

³ Hrabovszky-család (*Nagy Iván*: V. 181—183.) egyik, közelebbről sem ismert tagja.

⁴ 1525 március 2.

Nos itaque mandatis eiusdem sue serenitatis, prout tenemur, ad plenum obedire volentes et iuxta earundem sue serenitatis litterarum continentiam una cum prenominato Ladislao Karthws de Pochorowa homine sue serenitatis in dictisque litteris eiusdem sue serenitatis inter alios nominatim conscripto, per eandemque suam serenitatem de curia eiusdem sue serenitatis ad id specialiter deputato unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Jacobum sacerdotem, socium nostrum conventualem ad premissa suomodo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt in hunc modum, quod ipsi feria quarta proxima ante festum beati Gregorii pape proxime preteritum¹ ad prescriptam possessionem Marssofalwa vocatam in comitatu Trinchiniensi existentem habitam accessissent, ibidem idem Ladislaus, homo scilicet sue serenitatis antedicto nostro testimonio presente annotatos Georgium et Johannem Marssowczyk quemlibet videlicet eorundem de portione sua possessionaria in eadem possessione Marssofalwa habita contra memoratos Michaellem Podmaneczky et Georgium Brigant iudicium in premissis recepturos, prescriptasque ternas litteras vestre magnificentie sententionales simulcum cunctis earundem processibus exhibituros ad decimum quintum diem a die evocationis huiusmodi exhinc fiende computandum in curiam regiam, vestre scilicet magnificentie evocasset in presentiam, insinuando ibidem eisdem, ut sive ipsi termino in prescripto venerint, et in premissis iudicium receperint, dictasque litteras sententionales coram vestra magnificentia exhibuerint, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod dictaverit ordo iuris. Datum decimo die diei exequutionis prenotate, anno Domini supradicto.

¹ 1525 március 8.

135.

Garamszentbenedek, 1525 március 17.

A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy 1525 március 2-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihálynak Szerdahelyi Imrefy György ellen engedélyezett perújításában az utóbbit megidézte.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 80. nr. 25. Egykorú másolata ugyanott. Fasc. 21. nr. 50.

Serenissimo principi et domino domino Ludovico Dei gratia regi Hungarie et Bohemie etc. conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem serenitatis inhibitorias, evocatorias et insinuatorias nobis preceptorie loquentes et directas summa cum obedientia recepissemus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Noveritis, quod nobis feria tertia proxima post festum beati Mathie apostoli proxime preteritum¹ unacum nonnullis dominis prelatibus, baronibus, magistrisque prothonotariis et regni nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis assessoribus hic Bude constitutis et existentibus Gregorius litteratus de Zenthywan² nostram personaliter veniens in presentiam in persona egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn protestatus extitit in hunc modum, quo modo egregius Georgius Imrefy de Zerdahel³ in quadam causa inter ipsum protestantem ab una, ac eundem Georgium Imrefy partibus ex altera in termino celebrationis iudiciorum decimi diei festi Epiphaniarum Domini proxime elapso preteriti,⁴ ad quem scilicet terminum universe cause breves, necnon

¹ 1525 februárius 28.

² L. a 130. sz. oklevelet.

³ L. a 124. sz. oklevelet.

⁴ 1525 januárius 15 után.

breves brevium pariter et transmissionales ac factum novorum actuum potentiariarum, anniversarum, obligaminum, dotum, rerumque parafernaliarum, atque iurium impignoratitiorum tangentes per maiestatem nostram generaliter fuerant prorogate coram personali presentia nostra, ratione et pretexto certorum negotiorum mota et habita, ex eo, quod ipse protestans sub confidentia quarundam litterarum nostrarum prorogatoriarum per nos eidem infra tempus ab eade beatissime virginis Marie in Cheztheko¹ fundata reversionis datarum et concessarum ad terminum discussionis et adiudicationis cause sue premissis venire vel mittere non curasset, quasdam litteras nostras iudiciales extraxisset, quibus tandem extractis, alteras quoque litteras nostras adiudicatorias pariter et sententiales vobis forte sonantes, ob non venientiam et non comparitionem eorundem protestantium (!) pro ipsius parte extraxisset et emanari procurasset, vigore quarum eundem protestantem in certis rebus et bonis suis dampnificare vellet et niteretur in preiudicium et dampnum prefati protestantis manifestum. Unde facta huiusmodi protestatione idem Gregorius Zenthywany in persona, ut prefertur, dicti protestantis allegavit eo modo, quod si prefatus protestans in eisdem litteris nostris prorogatoriis specialiter fiduciam non habuisset, sperasset se idem protestans ab huiusmodi impetitione dicte partis adverse de facili defendere potuisse et ideo prenominatus protestans eundem Georgium Imreffy pro habendo in premissis iudicio contra se in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in presentiam legitime facere vellet evocari, eidemque respondere etiam promptus esset et paratus. Et quia allegatio prefati Gregorii Zenthywany coram nobis modo premissis in persona prefati protestantis facta iusta et iuri consona admittendaque, annotatusque Georgius Imreffy ad premissa evocandus fore videbatur, pro eo fidelitati vestre harum serie firmissime precipientes committimus et mandamus, quatinus si predictae littere nostre sententiales vobis sonarent, ad executionem earundem vestrum testimonium nequa-

¹ L. az előbbi oklevelet.

quam exmittere vel forsitan iam per vos exmissum revocare debeatis et ad relationem eiusdem aut hominis nostri litteras vestras executorias sive relatorias annotato Georgio Imreffy extradare et emanari facere nullatenus audeatis, quin potius vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus Karthws de Pochorowa, aut Martinus Qwarsowczky de Markwssalehota, vel Johannes, sin Georgius de Zalws, sew Georgius de Wrbanu, sive Ladislaus de Harabowa,¹ aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter deputatus, inhibeat universa loca capitularia vel conventualia, cui scilicet predictae littere nostre sententiales sonarent, aut testimonium eorundem ad id transmissum ab executione pretectarum litterarum nostrarum sententialium, litterarumque ipsorum superinde relatoriarum extraditione. Et nichilominus annotatum Georgium Imreffy contra memoratum protestantem iudicium in premissis recepturum prescriptasque litteras nostras sententiales simulcum cunctis earundem processibus exhibiturum ad decimum quintum diem a die evocationis huiusmodi exhinc fiende computandum, in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem evocet in presentiam, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse venerit et in premissis iudicium receperit, dictasque litteras nostras sententiales coram dicta nostra personali presentia exhibuerit, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri videbitur expediri. Et post hec huiusmodi inhibitionis, evocationis et insinuationis seriem, cum evocati nomine terminum ad prescriptum, ut fuerit expediens, dicte personali presentie nostre fideliter rescribatis. Datum Bude tertio die termini prenotati,² anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Nos itaque mandatis vestre serenitatis ad plenum obedire volentes, prout tenemur et iuxta earundem vestre serenitatis litterarum continentiam, unacum prenominato Ladislao Karthws de Pochorowa homine

¹ Ugyanazok, mint az előbbi oklevélben.

² 1525 március 2.

vestre serenitatis in dictisque litteris eiusdem vestre serenitatis inter alios nominatim conscripto et de curia vestra regia ad id specialiter deputato, unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Jacobum sacerdotem, socium nostrum conventualem ad premissa suo modo exequenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt isto modo, quo modo ipsi feria quinta proxima ante festum beati Gregorii pape proxime preteritum¹ ad conventum ecclesie de Thwroc in eodem comitatu de Thwroc existens² habite accessissent, ibique eundem conventum de Thwroc, ne scilicet testimonium suum ad executionem ipsarum litterarum adiudicatoriarum et sententionalium vestre serenitatis mitteret ac etiam ab extradatone quarumlibet litterarum exinde executorialium seu relatoriarum superinde fiendarum inhibuissent. Nichilominus tamen idem Ladislaus,³ homo scilicet vestre serenitatis, dicto nostro testimonio presente, sabbatho similiter proximo ante prescriptum festum beati Gregorii pape proxime transactum⁴ memoratum Georgium Imreffy de Zerdahel in possessione sua Kysbycha⁵ vocata in comitatu Thrinchiniensi existenti contra annotatum Michaellem Podmanyczky de Podmanyn iudicium in premissis recepturum, prescriptasque litteras vestre serenitatis sententionales, simulcum cunctis earundem processibus exhibiturum ad prescriptum decimum quintum diem a die evocationis huiusmodi exhinc fiende computandum, in curiam vestram regiam, vestram scilicet personalem evocasset in presentiam, insinuando ibidem eidem, ut sive ipse termino in predicto venerit et in premissis iudicium receperit, dictasque litteras vestre serenitatis sententionales coram eadem dicta vestra personali presentia exhibuerit, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis, quod iuri

¹ 1525 március 9.

² A turóci konventre l. Podmaniczky-Oklt. I. 14. L. jelen kötet 10. sz. oklevelét is.

³ A fentebb említett Ladislaus Karthus de Pocsarovalahota.

⁴ 1525 március 11.

⁵ Kis-Bicse h. Predmértől é. a Vág f. jobbpartján.

videbitur expediri. Datum nono die diei exequutionis prenotate, anno Domini supradicto.

Kívül: Personali presentie regie, pro egregio Michaelae Podmanyczky de Podmanyn contra egregium Georgium Imreffy de Zerdahel ad terminum introscriptum exhibitionis, evocationis et insinuationis relatio.

136.

Garamszentbenedek, 1525 március 7 után.

A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy amidőn ítéletlevele és parancsa értelmében Marsovszky György és János részére a Jablonove birtok határain belül fekvő helyeket visszafoglalni és az ítéletet végre akarta hajtani, Podmaniczky Mihály és Briganth György alperesek ellentmondottak.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek ezévi, csonkán fennmaradt (l. 137. sz.) és 1792-ben kelt hiteles kiadványában. A Magyar Tudományos Akadémia Történeti Bizottságának iratai közt.

[Spectabili et magnifico domino comiti] Ambrosio Sarkan de Akoshaza iudici curie regie maiestatis etc.¹ conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron honoris et amicitie continuum incrementum. Vestra noverit magnificentia nos litteras eiusdem vestre magnificentie adiudicatorias, modum et formam vestre iudicarie deliberationis super facto quarundam terrarum arabilium restatutionis rerumque et bonorum mobilium ablationis et homagiorum solutionis et satisfactionis in se exprimentes pro parte egregiorum Georgii et Johannis Marsovczky de Marsofalva² actorum contra egregium Michaellem Podmaniczky de Podmanyn et nobilem Georgium Briganth de Kysscherna³ emanatas, nobisque amicabiliter loquentes et directas ac sub impressione capitis sigilli nostri in specie more solito vestre remissas, magnificentie suinma cum reverentia rece-

¹ L. jelen kötet 48. és 65. sz. oklevelét.

² L. jelen kötet 125. sz. oklevelét.

³ L. jelen kötet 75. sz. oklevelét.

pisce et iuxta earundem continentias una cum Emerico Thoth de Kyss Uylak¹ homine regie maiestatis de curia sua regia per eandem vestram magnificentiam inter alios nominatim conscripto et ad id specialiter transmissio, hominem nostrum religiosum fratrem Gregorium presbiterum, unum ex nobis ad premissa suo modo exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt eo modo, quomodo ipsi feria tertia proxima ante festum beati Gregorii pape proxime preteritum² et aliis diebus immediate sequentibus et ad id aptis primo ad faciem locorum Leczky,³ Lany, Rechky et Bethova hora⁴ vocatorum, intra veras metas possessionis prefatorum actorum Jablonove vocate existentium, consequenterque terrarum arabilium ibidem adiacentium in comitatu Thrynychiniensi existentium per dictos Michaellem Podmaniczky et Georgium Brigant occupatarum, vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Jablonove universis et presertim nobilibus Bartholomeo Zunyogh de Jezernicze (!),⁵ Nicolao Hotesovczky,⁶ Mattheo Zthupyczky,⁷ Nicolao Vyczen de Hothosov,⁸ Ladislao Hrabovczky de Hrabove,⁹ Georgio Urbanovczky de Urbanov et Johanne de eadem,¹⁰ item providis Georgio Jawda, Caspares Vynklevicz iuratis in Raich,¹¹ omnino in dicto comitatu Thrynychiniensi existentibus spectabilium et magnificorum Johannis de Zapollya vajvode Transilvaniensis et Georgii fratris eiusdem comitum possessione jobagionibus commorantibus, dominorum scilicet eorundem in personis inibi legitime convocatis et presenti-

¹ L. jelen kötet 119. sz. oklevelét.

² 1525 március 7.

³ Elírás Luczky helyett; ez utóbbi alak éppen az oklevélben is olvasható.

⁴ A felsorolt helynevekre l. jelen kötet 119. sz. oklevelét.

⁵ Jeszenicei Szunyogh Bertalanra Podmaniczky-Oklt. I. 410. l.

⁶ A Kotesói-család (Podmaniczky-Oklt. I. 137. l.) közéletéről ismeretlen tagja.

⁷ L. jelen kötet 97. sz. oklevelét.

⁸ A 119. sz. oklevélben is említve.

⁹ A 134. sz. oklevélben is említve.

¹⁰ L. az 52. sz. oklevelet.

¹¹ Rajec h. Zsolnától d.

bus, accessissent, ibique easdem terras arabiles in prescriptis locis Luczky, Lany, Rechky et Bethova hora vocatis intra veteres metas possessionis prefatorum actorum Jablonove vocate existentibus, idem homo sue serenitatis antedicto nostro testimonio presente, prelibatis Georgio et Johanni Marsovczky actoribus, fratribusque eorundem, ipsorumque heredibus universis iure ipsis incumbenti possidendas restatuisset, nemine protunc ipsis inibi contradictore apparente. Tandem ad oppidum Predmyer in eodem comitatu Thrynchiniensi existens, similiter prefatis vicinis et commetaneis presentibus, accessissent et dum idem homo sue serenitatis dicto nostro testimonio presente [...] et iura possessionaria eorundem Michaelis Podmaniczky et Georgii Briganth convictorum ubilibet intra ambitum regni Hungarie existentia et habita, ipsos solummodo proprie et precise concernentia, habita prius eorundem legitima reambulatione et condigna estimatione et primo de rebus et bonis mobilibus eorundem convictorum, exclusis prius portionibus quorumlibet de eisdem, tot et tantum, quot videlicet et quantum se imprimis ad valorem centum et sexaginta, tandem vero trium millium sexingentorum et sexaginta florenorum homagionalium, jobagionum scilicet ipsius Michaelis Podmaniczky in prescripto oppido suo Predmyer commorantium, in dictisque litteris vestre magnificentie adiudicatoriis nominatim conscriptorum extendere videretur, separando, prenominationis solummodo Georgio et Johanni Marsovczky actoribus relinquendo et statuendo, tandem vero residuitatem bonorum et iurium possessionariorum ac etiam res mobiles prenominationis Michaelis Podmaniczky et Georgii Briganth convictorum, si que supermansissent, in duabus vestris iudiciariis, in tertia vero partibus predictorum actorum, partium scilicet adversarum manibus tam diu per vestram magnificentiam et ipsos actores tenenda, donec eadem a vestra magnificentia et ipsis actoribus in condigna ipsorum estimatione redimerentur, titulo pignoris statuere voluissent, tunc nobilis Mattheus Kordos de Vaszka castellanus castri Beszthercze¹ per

¹ L. az 52. sz. oklevélben.

eundem Michaellem Podmaniczky in eodem castro constitutus, in persona eiusdem Michaelis Podmaniczky de Podmanyn, domini scilicet sui, in eodem sue serenitatis et nostrum homines in facie dicti oppidi Predmyer exurgendo in presentiam, evaginato gladio huiusmodi reambulationi, estimationi, occupationi et titulo pignoris statutioni ac rerum et bonorum mobilium ablationi et homagiorum solutioni et satisfactioni repulsionem fecisset, sicque ipsam iudiciariam commissionem vestre magnificentie effectui peragere non permisisset. Tandem vero ad oppidum Beszthercze, domum scilicet prefati Georgii Briganth in eodem oppido et in dicto comitatu Thrynchiniensi existens habitum accessissent et dum ibidem iuxta iudiciariam commissionem vestre magnificentie idem homo sue serenitatis, dicto nostro testimonio presente, incedere voluisset, tunc nobilis Ladislaus Karthus de Poczorova, nostro testimonio videlicet fratre Jacobo sacerdote presente, cum litteris inhibitoriis sue serenitatis ab executione eosdem inhibuisset. Cuius seriem ad fassionem sue serenitatis et nostri hominum ad decimum quintum diem a die executionis huiusmodi exhinc facte, terminum scilicet in dictis litteris vestre magnificentie adiudicatoriis specificatum eidem vestre magnificentie suo modo duximus rescribendam.¹

¹ A szöveg folytatása hiányzik.

137.

Garamszentbenedek, 1525 március 17 után.

A garamszentbenedeki konvent II. Lajos királynak 1525 március 17-én Budán kelt parancsára jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy Marsovszky György és János részére kiadta az 1525 március 7 után és 1525 március 17-én kelt, II. Lajos királynak 1525 március 2-án Budán kelt parancsát is magában foglaló és az országbíróhoz intézett saját jelentéseit.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1792-ben kelt hiteles kiadványában. A Magyar Tudományos Akadémia Történeti Bizottságának iratai között.

Spectabili et magnifico domino comiti Ambrosio Sarkan de Akoshaza iudici curie regie maiestatis, domino amico ipsorum honorando conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron honoris et amicitie continuum incrementum. Vestra noverit magnificentia, quod cum nos paria quarundam litterarum inhibitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum pro parte egregii Michaelis Podmaniczky de Podmanyn et nobilis Georgii Briganth de Raso contra egregios Georgium et Johannem Marsowzky de Marsofalva emanatarum, ex eo quia prefati Michael Podmaniczky et Georgius Briganth tamquam actores, ut regni requirit consuetudo [...] easdem litteras inhibitorias, evocatorias et insinuatorias pro ipsorum parte extraxerant, ipsis Georgio et Johanni Marsovczky instantanter petentibus adtunc extradare nequivissemus, iidem Georgius et Joannes Marsovczky litteras regie maiestatis preceptorias nobis attulerunt hunc tenorem continentes:

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. (*Következik II. Lajos királynak 1525 március 17-én kelt oklevele. L. a 129. sz. a.*)

Quibus quidem litteris sue serenitatis preceptoriiis sumpma cum obedientia receptis, mandatisque sue serenitatis ad plenum, ut tenemur, obedire cupientes, iuxta earundem sue serenitatis litterarum continentias

paria prescriptarum litterarum restatutoriarum et repul-sionalium, necnon inhibitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum ipsis Georgio et Johanni Marsovczky [...]¹ Ambrosio Sarkan de Akoshaza iudici curie etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Sárkány Ambrus országbíróhoz intézett, 1525 március 7 után kelt jelentése.*)² Litterarum siquidem inhibitoriarum continentia verbalis talis est: Spectabili et magnifico domino comiti Ambrosio Sarkan etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek II. Lajos királynak 1525 március 2-án Budán kelt oklevelét is magában foglaló 1525 márc. 17-én kelt jelentése.*)³

133.

Pozsony, 1525 március 19.

A pozsonyi káptalan előtt Sztrecsei Kaszai György és fia Gáspár eltiltják Podmaniczky István nyitrai püspököt és Podmaniczky Mihályt Bán várkastélynak és tartozékainak birtoklásától, a királyt pedig az eladományozásától.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Országos Levéltárban őrzött. Maróthy-lvtban. 28. szám.

Nos capitulum ecclesie Posoniensis memorie commendamus, quod egregius dominus Georgius Kazzay, filius Johannis, filii Stephani similiter Kazzay de Sthreecze⁴ et nobilis Caspar, filius eiusdem domini Georgii

¹ A másolathból meg nem állapítható nagyobb hiány.

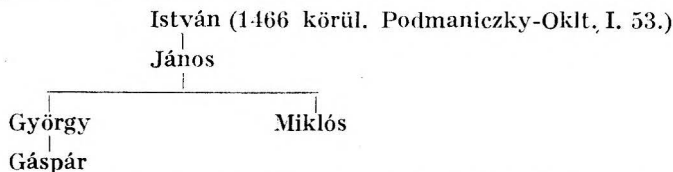
² L. a 136. sz. oklevelet.

³ Az átírt oklevél befejezése után az oklevél folytatása elmaradt.

⁴ A Kaszai-család a XV. században megszerezte Bán mezővárost és tartozékait zálogbirtokként, azonban, mivel szoros kapcsolatban állottak Giskra cseh vezérrel, Mátyás király a báni uradalmat elvette tőlük és 1466-ban Podmaniczky Lászlónak adományozta, ugyancsak zálogbirtokként. (V. ö. Szerémi—Ernyey: i. m. 349. s köv. II. és Podmaniczky-Oklt. I. 53—54. II.) A Kaszaiak Bánból kiszorulván, az attól délre fekvő Sztrice (Nagy- és Kis-) helységben húzódtak meg, innen az oklevélben feltüntetett „de Sthreecze“ megkülönböztetés.

Kazzay ad nostram personaliter veniens presentiam, reverendissimum dominum Stephanum Podmanyczky de Podmanin episcopum ecclesie Nitriensis et magnificum dominum Michaellem similiter Podmanyczky de eadem Podmanyn, eiusdem domini Michaelis Podmanyczky heredes atque successores ac alios universos et singulos homines cuiuscunque status, gradus et conditionis existentes, ab impetratione, occupatione et quovis sub colore sub ipsis appropriatione, statui-factione et detentione castelli ipsorum domini Georgii Kazzay et Casparis filii eiusdem Baan vocati,¹ in comitatu Thrynchiniensi existentis, oppidorumque ac villarum, prediorum et quorumvis iurium possessionariorum, theloniorum et quorumcunque tributorum, molen-dinorum, fluviorum, montium, silvarum et quarumlibet aliarum pertinentiarum quibusvis nominibus appellatarum, ad idem castellum Baan de iure spectantium et pertinere debentium, usufructuumque et quarumlibet utilitatum perceptione, seu percipi factione, animo etiam revocandi quaslibet fassiones ab ipso domino Georgio Kazzay, vel ab egregio Nicolao similiter Kazzay de predicta Sthreecze, fratre carnali eiusdem domini Georgii Kazzay aut aliis quibuscunque fratribus ipsorum generationalibus per quoscunque personas super ipso castello Baan et predictis suis pertinentiis violenter extortas² et alio quovis modo exactas, item universa et singula capitula ac conventus et quevis alia loca

Az oklevél adatai alapján a leszármazási tábla a következőképpen állítható össze :

A Kaszai-család leszármazási tábláját a korábbi nemzedékekre I. Podmaniczky-Oklt. I. 68. l.

¹ A Bán városra vonatkozó adománylevelek stb. a Podmaniczky-Oklt. I. 53—54., 55., 57—59., 63—64., 65—66., 67—69. ll.

² V. ö. Mátyás király 1467 február 27-i adománylevelével. Podmaniczky-Oklt. I. 70. s. köv. ll.

credibilia super huiusmodi fassionibus a quarumcunque litterarum confectione et emanatione, serenissimumque principem et dominum dominum Ludovicum Dei gratia regem Hungarie et Bohemie etc. dominum nostrum gratiosissimum, eiusdemque domini nostri gratiosissimi antecessores et successores reges a donatione et collatione regionumque consensuum eorundem superinde adhibitione qualitercunque iam factis vel fiendis prohibuerunt contradicendo et contradixerunt inhibendo publice et manifeste coram nobis vigore et testimonio presentium mediante. Datum in dominica Oculi, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

139.

Buda, 1525 március 27.

II. Lajos király ítéletlevele abban a perben, mely a nyúl-szigeti premontreiek és Podmaniczky Mihály között Borosjenő részbirtok miatt folyt, amely ítéletlevél akként szólt, hogy a fenti birtokot vissza kell adni a felpereseknek.

Eredetije papíron, rányomott pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Dl. 24,057.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. damus pro memoria, quod nobis feria quarta post dominicam Oculi noviter preteritam¹ in presenti scilicet termino die diei dominice Reminiscere proxime elapse,² ad quem scilicet terminum universe cause regnicolarum nostrorum breves, necnon breves brevium pariter et transmissionales, necnon factum novorum actuum potentiariorum quintidecimi diei, preterea impignorativorum, dotaliciorumque et obligaminum tan-gentes et concernentes; per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogate, unacum nonnullis dominis prelati et baronibus, magistrisque prothonotariis et predicti nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis coassessoribus pro tribunali consedentibus,

¹ 1525 március 22.

² 1525 március 12.

Johannes de Thorda¹ pro venerabili et religioso fratre Francisco de Feghwernek preposito ecclesie de Saag² cum procuratoriis litteris eiusdem, presente ibidem et adherente Gregorio de Zenth Iwan³ legitimo procuratore egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, legitimi tutoris egregii pueri Francisci Adam, filii magnifici condam Johannis Podmanyczky de predicta Podmanyn, qui pro eodem Michaeli Podmanyczky cum procuratoriis litteris nostris astabat, nostram personalem veniens in presentiam, exhibuit et presentavit nobis quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Budensis restatatorias in papiro patenter confectas, hunc tenorem continentes: Nos capitulum etc. (*Következik a budai káptalan 1525 március 2-án kelt oklevele.*)⁴ Quibus exhibitis et presentatis idem Johannes de Thorda legitimus, ut prefertur, procurator dicti Francisci prepositi, nomine et in persona eiusdem, nobis voce querulosa exponere curavit in hunc modum, quod quamvis idem Franciscus prepositus novissimis istis diebus totales portiones possessionarias ecclesie sancti Michaelis archangeli in insula leporum fundate⁵ in possessione Boros Jenew vocata in comitatu Pilisiensi existente habita, predictae ecclesie sancti Michaelis archangeli iuridice adiudicatas per nostrum regium et dicti capituli ecclesie Budensis homines vigore quarundam litterarumstrarum adiudicatoriarum exinde confectarum restatui procuraverit, iidemque noster et dicti capituli ecclesie Budensis homines predictam ecclesiam in reali et pacifico dominio et possessione antelatarum portionum possessionariarum reliquerint atque commiserint, pro ut id quoque predictae littere restatorie pure et absque omni iuridico impedimento executioni demandate testantur: Nichilominus tamen prefatus Michael Podmanyczky in causam attractus non veritus ratam nostram iudiciariam commissionem et deliberationem iam effectui et exequutioni demandatam violare, pari-

¹ Bizonyára ugyanaz, aki a 131. sz. oklevélben van fel-mlítve.

² L. a 128. sz. oklevelet.

³ L. a 130. sz. oklevelet.

⁴ L. a 130. sz. alatt.

⁵ L. a 128. sz. oklevelet.

ter et perturbare, prenotatas portiones dicte ecclesie sancti Michaelis archangeli possessionarias in pretacta possessione Boros Jenew adiacentes statim post factam premissam restatutionem contra iura et libertates regni nostri pro se minusiuste et indebite viaque iuris sine omni reoccupasset, reoccupatasque teneret et conservaret ac nonnullos ex colonis et jobagionibus predictae ecclesie sancti Michaelis archangeli in dictis portionibus eiusdem possessionariis residentibus captivasset, captosque in dirissima detineret captivitate in preiudicium et dampnum predictae ecclesie manifestum. Supplicans idem Johannes Thorday nomine et in persona prelibati fratris Francisci prepositi, quod nos veluti princeps et legitimus patronus omnium ecclesiarum, eundem Franciscum prepositum et per consequens predictam ecclesiam sancti Michaelis archangeli in suis iustis iuribus adversus prelibatum Michaellem Podmanyczky tueri, protegere deffendereque et manutenere dignaremur.

Nos igitur visis et perlectis seriebus et continentiis predictarum litterarum dicti capituli ecclesie Budensis restatutoriis, circumspectis etiam et diligenter intuitis atque intellectis predictis aliis litteris nostris adiudicatoriis superinde, ut premittitur, editis atque confectis, quia prenotatas portiones possessionarias prenarrate ecclesie sancti Michaelis archangeli in iamfata possessione Borosienew habitas et ex continentiis premissarum litterarum restatutoriarum per dictos nostrum et antelati capituli ecclesie Budensis homines iuxta iudiciariam nostram deliberationem, contentaque litterarum nostrarum adiudicatoriarum exinde, ut preferatur, editarum, eidem ecclesie rite et legitime restatutas esse intelligimus. Obhoc idem Michael Podmanyczky, veluti violentus et temerarius reoccupator earundem portionum possessionariarum, turbatorque nostre iudicarie deliberationis de dominio earundem portionum possessionariarum violenter, ut premissum, reoccupatarum, eici et e[xcl]udi, iidemque rustici et coloni predictae ecclesie captivati de eiusdem captivitate exmitti et eliberari et nichilominus idem Franciscus prepositus veluti tutor prenarra[te] ecclesie sancti Michaelis archangeli in dominium earundem portionum possessionariarum occupatarum rursus et iterum reim-

poni debere nobis ac prefatis dominis p[relati]s, baronibus, magistrisque prothonotariis ac predicti regni nostri nobilibus, sedis scilicet nostre iudicarie iuratis coassessoribus nobiscum in eadem sede nostra iudiciaria exist[entibus] cernebatur manifeste, de quorum consilio prematuro nos prefatum Michaellem Podmanyczky, veluti violentum occupatorem et turbatorem nostre iudicarie deliberationis de dominio earundem portionum possessionariarum eiciendum et excludendum, eosdemque colonos captivos per ipsum de ipsa captivitate exmittendos atque predictam ecclesiam sancti Michaelis et per consequens vice et in persona eiusdem prefatum fratrem Franciscum prepositum tutorem et protectorem eiusdem in dominium ipsarum portionum possessionariarum reimponendum et per nos tuendum atque protegendum (etiam via facti) decernentes et committentes, prout decrevimus et committimus, auctoritate nostra regia scilicet iudiciaria, iureque et iustitia mediante. Datum Bude sexto die termini prenotati, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto.

Lecta et extradata per me magistrum Nicolaum Mylethynczy prothonotarium.¹

140.

Buda, 1525 április 24.

II. Lajos király a zalamegyei Hegyesd várát, a pestmegyei Érd kúriát és a trencsénmegyei Lednice várát tartozékaikkal Ákosházi Sárkány Ambrus országbíró-nak, továbbá Sárkány Jánosnak és Ferencnek adományozza.

Átírva Nádasdy Tamás nádornak 1559 március 15-én Pozsonyban kelt oklevelében.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos in animo nostro ponderantes et sepenumero revolventes

¹ L. jelen kötét 47. sz. okl.

illa preclara et cumulatissima servitiorum merita fidelis nostri magnifici comitis Ambrosii Sarkan de Akoshaza iudicis curie nostre, comitis Zaladiensis et consilarii nostri,¹ que idem sacre imprimis huius regni nostri Hungarie corone, et deinde sub diversis temporibus paterne condam et nostre maiestati in variis et non vulgaribus legationibus,² ac aliis id genus expeditionibus in plurimis regnis apud varios principes cum summa prudentia, dexteritate ac fidelitate, non habita ratione rerum et persone sue, pro voto nostro exhibuit et impendit, totum et omne ius nostrum regium, siquod in castro Hygyesd,³ ac possessionibus Almad,⁴ Bech,⁵ Gyerek,⁶ Walws,⁷ Wynthornyazelews⁸ et curia nobilitari in eadem possessione Wynthornyazewles existenti, ac portionibus possessionariis Thewrek,⁹ Karmach,¹⁰ Chyafford¹¹ ad idem castrum pertinentibus et in portione Kezeprayk¹² ac curia nobilitari in eadem Kewzeprayk habita et idem portionibus Felsewrayk, Pethrete,¹³ Jakabfalwa,¹⁴ Lengyel,¹⁵ Akoshaza,¹⁶ Eber-

¹ Életrajzi adatai összeállítva *Fógel J.* : II. Lajos udvartartása. 34. l. L. azonfelül a 65. sz. oklevelet is.

² 1519-ben Aachenben, majd Nürnbergben; a krakói udvarban képviselte II. Lajost. (*Fógel J.* : 101., 104., 106. ll.)

³ Hegyesd vára Zala megyében; romjai Tapolcától ké., Hegyesd falu közelében ma is láthatók. (*Csánki*: III. 10—11. ll.)

⁴ Almad város *Csánki* szerint (III. 18.) „Hegyesd vidékén feküdt s nem a mai veszprémmegyei, Balaton melletti Almadit kell értenünk“.

⁵ Bécs h. fekvését nem tudjuk meghatározni. (*Csánki* : III. 33—34. ll.)

⁶ Ma Meszes-Györök h. Keszthelytől k. a Balaton partján. (*Csánki* : III. 57. l.)

⁷ Válus (Vélos) h. ma Vállus falu és major Keszthelytől északkeletre. (*Csánki* : III. 121.)

⁸ Ma Vindornya-Szőllős Szentgróttól dk. (*Csánki* : III. 113. l.)

⁹ Törek-puszta Lesencze-Tomaj mellett d. (*Csánki* : III. 118. l.)

¹⁰ Karmacs h. Keszthelytől ény. (*Csánki* : III. 68. l.)

¹¹ Csáford h. Szentgrót mellett dny. (*Csánki* : III. 40. l.)

¹² Középrayk és Felsőrajk h. megfelelnek a mai Alsó- és Felsőrajknak, Zalaapátitól dny. (*Csánki* : III. 96—97. ll.)

¹³ Petréte ma Pötréte h. Zalaapátitól dny. (*Csánki* : III. 94. l.)

¹⁴ Ma puszta Jakabfa néven, Zalaapátitól d. (*Csánki* : III. 120. l.)

¹⁵ Ma Nagy- és Kislengyel h. Zalaegerszegtől dny. (*Csánki* : III. 78. l.)

¹⁶ Ma az Árkostázi-puszta Zalaegerszegtől dny. (*Csánki* : III. 27. l.)

gyec¹ ad dictam curiam pertinentibus, omnino in comitatu Zaladiensi existentibus, necnon in curia nobilitari in portione Erd² existenti, ac Berkydyod,³ Eben,⁴ Jenye⁵ portionibus, ac in possessione Tharnok⁶ ac oppido Thethen,⁷ item Kezy⁸ portione ac curia nobilitari in portione Kezy habita, item possessione deserta Zewkeffewlde⁹ ad prefatam curiam Erd pertinentibus, omnino in comitatu Pesthiensi existentibus, aut in Wal¹⁰ portione et curia nobilitari in eadem portione existente, item Barachka¹¹ unacum nobilitari curia in eadem in Albensi, item Eghhaspaka,¹² Naghzarwa,¹³ Bodak,¹⁴ possessionibus Kyszarwa,¹⁵ Chwkarpaka,¹⁶ Naghle,¹⁷ Elepathon,¹⁸ Fele¹⁹ portionibus in Posoniensi, item castro Lednycze²⁰ unacum oppido similiter Lednycze, oppido Pwko,²¹ Nywycze,²²

¹ Ma Ebergény h. Zalaegerszegtől dny. (*Csánki*: III. 48. I.)

² Érd h. ma Fejér megyében, Budától d.

³ Berki ma Berki-pusztá, Tárnók mellett Fejér megyében. Diód a mai Diósd h. Tétény és Érd szomszédságában. (*Csánki*: I. 27. I.)

⁴ Ébény h. fekvését közelebbről nem ismerjük. (*Csánki*: I. 13. I.)

⁵ Ma Jenő h. Zsámbéktól ék.

⁶ Tárnok h. a mai Fejér m. ény. sarkában.

⁷ Tétény város, ma Nagy- és Kistétény h. Budától d.

⁸ A mai Budakeszinek felel meg. (*Csánki*: I. 13—14. II.)

⁹ Szőkefölde fekvését közelebbről nem ismerjük.

¹⁰ Vál h. Székesfehérvártól ék.

¹¹ Baracska h. Martonvásár közelében dny.

¹² A mai Kis- és Nagy-Páka helységek valamelyike, Somorjától ék.

¹³ Nagyszarva h. a Csallóközben, Vajkától é.

¹⁴ Nagybodak h. a Duna mellett Vajkától dk.

¹⁵ Kisszarva h. u. o.

¹⁶ Csukár-Páka h. Somorjától k.

¹⁷ Nagylégh h. Somorjától ék.

¹⁸ A Patony helységek valamelyike, Dunaszerdahelytől északnyugatra.

¹⁹ Fele, a későbbi Feel, a Csallóközben.

²⁰ Lednice vára. *Lovcsányi Gyula*: A Vág és vidéke. 117—118. II. Podmaniczky-Ökl. I. 404. I.

²¹ Pucho h. a Vág jobbpartján.

²² Nimnic h. a Vág-f. jobbpartján, Puchótól ék.

Hlwpoglavo,¹ Horyncz,² Kowazo,³ Zthresnycze,⁴ Dohnan,⁵ Meztheczko,⁶ Lyza⁷ possessionibus, aliisque pertinentiis ad dictum castrum ab antiquo pertinentibus in comitatu Trynchiniensi existentibus habitis qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis, et rationibus concernerent maiestatem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, etc. (*következik a szokásos felsorolás*), sub suis veris metis et antiquis existentibus memorato comiti Ambrosio Sarkan, ac per eum magnificis Joanni et Francisco Sarkan,⁸ ipsorumque heredibus et posteritatibus universis, dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam, pariter et habendam, salvo iure alieno, harumstrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportate. Datum Bwde, in festo beati Georgii martiris, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, regnorum vero predictorum anno decimo.

¹ Azonos a mai Upohlav helységgel. (Podmaniczky-Oklt. I. 404. l.)

² Horenic h. Bellustól ny. a Vág-f. jobbpartján.

³ Kvassó h. Lednicétől dk.

⁴ Sztrezsenic h. Puchótól d.

⁵ Dohnány h. a Belavoda-völgyében, Puchótól ény.

⁶ Mesztecsko h. Dohnánytól ény.

⁷ Lisza h. a róla elnevezett Lisza-szorosban, Lukitól ény.

⁸ Minthogy Sárközy Ambrusnak nem voltak gyermekei, vagyónát János és Ferenc nevű testvérei (*Nagy Iván: X. 56—57.*) örökölték.

141.

Vágbeszterce, 1525 augusztus 15.

Podmaniczky Mihály vágbesztercei várnagyának, Kolonyai Tamásnak Bánon egy minden szolgáltatás alól felmentett házat adományoz.

Eredetije papíron, alján nagyobb gyűrűspeccsével, a zayugróci levéltárban. Litt. L. Fasc. 2. nr. 1. Fényképmásolata az Orsz. Levéltárban.

Nos Michael de Podmanyn capitaneus aulicorum regie maiestatis¹ etc. ac domina Catherina de Tarcha consors eiusdem² memorie commendamus per presentes nostras litteras, quod nos cognitis et per longam experientiam perspectatis fidelibus servitiis egregii Thome de Colonya³ castellani ac provisoris castri nostri Bistyrchiensis, que quidem fidelissima servitia nobis et filiis nostris diligentia exhibere studuisset, domum unam in oppido nostro Banochky,⁴ que alias fuerat Johannis Bendo, eidem conferendum ac in eius perpetuum dominium immitendum dignum duximus, imo per has nostras litteras damus, donamus et eum in legitimum possessorem et dominum harum serie confirmamus ac declaramus, concedentes eidem, ut liberam plenariamque habeat potestatem vendendi et locandi cuicunque voluerit et omnino secundum animi et placiti sui voluntatem regere, habere et tractare possit et valeat, libertando eundem prefatum Thomam ac heredes et successores eius omnes ab omnibus servitiis, taxis, muneribus, aliisque omnibus, quidem reliqui nostri jobagiones in predicto oppido nostro Banochky commorantes annuatim debent et tenentur. Nihilominus tamen si nobis aliquando ad nostra servitia assumere necesse habuerimus, eidem suum salarium ac

¹ Az udvari testőrgyalogosok kapitánya. L. jelen kötet 108. sz. okiratát.

² Tótselymesi Tárczai János leánya volt. V. ö. Márki S.: Arad megye stb. tört. I. 336. és jelen kötet 123. sz. oklevelével.

³ Személyi adatai nem ismeretesek.

⁴ Bán város.

premium persolvere debeamus et teneamur, concedentes pretereā plenariam libertatem ac licentiam, ut quemcunque in hoc aut in aliis regnis servire voluerit, possit libere et tuto id facere. In quorum omnium et singulorum fidem et firmitatem presentes nostras litteras emanare, sigilloque nostro maiori roborari curavimus. Datum in arce nostre Bystyrchiensi, in festo Assumptionis Marie 1525.

142.

Turóc, 1525 október 11.

A turóci konvent előtt Péter hvosnici soldész fia Kristóf hvosnicai soldészságához tartozó kúriáját egy jobbággal és egy fűrészmalommal együtt eladja Podmaniczky Mihálynak és fiainak: Jánosnak Ráfaelnek, Burjának és Lászlónak 150 forintért.

Eredetije a turóci konvent levéltárában. Prot. vet. folio 110a—111. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit universis, quod providus¹ Christophorus filius condam Petri iudicis sive sculteti de Woznycza² oneribus et quibuslibet gravaminibus [...]is et Nicolai fratrum carnalium, necnon Georgii, Ladislai, Nicolai, Joannis et Leonardi filiorum suorum legitimatorum, aliorum etiam quorumlibet proximorum et consanguineorum suorum, quos presens scriptum tangeret, aut quoquomodo concernere posset negotium in et super se per omnia sumptis et levatis, coram nobis personaliter constitutus sponte libereque confessus extitit in hunc modum, quo modo ipse matura intra se deliberatione prehabita, totalem curiam suam propriam ad iudicatum sive scultetiam [...] uterum legitime pertinentem unacum uno jobagione suo, nomine Joanne ibidem residente et uno [molendi]no ibidem in

¹ A „providus“ felé írva: nobilis, mindkettő áthúzza és utána ismét „providus“ írva.

² Hvosnic h. Nagybecsétől dny.

Woznycza habito, ubi et asseres dividi solent, omnino in territorio facieque possessionis predictae [Woznyc]za vocate in comitatu Thrinchiniensi existenti habitam, simulcum omnibus eiusdem curie et [molendini] utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, etc. (*következik a szokott felsorolás*) quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eandem curiam [et molendinum] ab antiquo de iure legitime spectantibus et pertinere debentibus magnifico domino Michaeli de Podmanyn aulicorum regaliū capitaneo, ac Joanni, Raphaeli, Bwryano et Ladislao filiis eiusdem, eorundemque heredibus et posteritatibus universis pro centum et quinquaginta florenis in monetis modo currentibus ab eodem domino Michaelē plene, ut dixit levatis, perceptis et habitis, vendidisset, dedisset, donasset, iure perpetuo et irrevocabiliter appropriasset et ascripsisset, immo dedit, donavit, vendidit ac perpetue ascripsit coram nobis tenendam, possidendam, utendam, pariter et habendam, nil iuris, nilve proprietatis peramplius sibi ipsi aut suis heredibus in prefata curia et molendino scultetie reservando, sed totum et omne ius suum omnemque iuris et dominii proprietatem in prefatum dominum Michaelē ac heredes eiusdem universos pleno cum effectu transferendo. In cuius rei testimonium, firmitatemque perpetuam presentes nostras litteras sigilli nostri munimine a tergo roboratas eidem domino Michaeli et suis heredibus duximus concedendas, promittendo [...] privilegialibus litteris nostris confirmatoriis, dum nobis eedem in specie fuerint reportate. Datum feria quarta proxima post festum beati Dionisii martiris 1525.

143.

Garamszentbenedek, 1525

A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy II. Lajos királynak 1525 március 17-én Budán kelt parancsa értelmében Marsovszky János és György részére átírta az ügyre vonatkozó saját korábbi jelentéseit.

Egykorú másolata a garamszentbenedeki konvent levéltárában.
Fasc. 21. nr. 51—52.

Spectabili et magnifico domino comiti Ambrosio Sarkan de Akoshaza iudici curie regie maiestatis, domino et amico ipsorum honorando, conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron honoris et amicitie continuum incrementum. Vestra noverit magnificencia, quod cum nos paria quarundam litterarum inhibitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum pro parte egregii Michaelis Podmanyczky de Podmanyn et nobilis Georgii Briganth de Raso¹ contra egregios Georgium et Johannem Marsowczky de Marsofalwa emanatarum, ex eo, quia prefati Michael Podmanyczky et Georgius Briganth tamquam actores, ut regni requirit consuetudo, easdem litteras inhibitorias, evocatorias et insinuatorias pro ipsorum parte extraxerant ipsis Georgio et Johanni Marsowczky instanti petentibus, ad tunc extradare nequivissemus, idem Georgius et Johannes Marsowczky litteras regie maiestatis preceptorias nobis attulerunt hunc tenorem continentes: Ludovicus etc. etc. (*Következik II. Lajos királynak 1525 március 17-én Budán kelt oklevele.*)² Quibusquidem litteris sue serenitatis preceptoriiis summa cum obedientia receptis, mandatisque sue serenitatis ad plenum, ut tenemur, obedire cupientes, iuxta earundem sue serenitatis litterarum continentiam paria prescriptarum litterarum restatutoriarum et repulsionalium, necnon inhibitoriarum, evocatoriarum et insinuatoriarum ipsis

¹ L. jelen kötet 75. sz. oklevelét.

² L. a 129. sz. alatt.

Georgio et Johanni Marsowczky duximus concedendas sub hac forma : Spectabili etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Sárkány Ambrus országbíróhoz intézett, 1525 március 7-e után kelt jelentése.*)¹ Litterarum siquidem inhibitoriarum continentia verbalis talis est : Spectabili etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek II. Lajos király 1525 március 17-én kelt oklevelét is magában foglaló, Sárkány Ambrus országbíróhoz intézett, 1525 március 17-e után kelt jelentése.*)² Litterarum siquidem inhibitoriarum continentia talis est : Spectabili etc. (*Következik a garamszentbenedeki konventnek Sárkány Ambrus országbíróhoz 1515 március 17-én intézett jelentése.*)³

Jegyzet : Az átíró-oklevél záróformulája elmaradt, s ennek következtében az oklevél kelte sem állapítható meg közelebbről.

144.

Buda, 1526 februárius 3.

II. Lajos király Szerdahelyi Imrefy György panaszára, mely szerint Podmaniczky Mihály a Vág révén jogtalanul vámot szed, meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a trencsénmegyei Marsófalván a vámszedés jogosságát illetőleg tartson vizsgálatot.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecséttel ellátva, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 132. nr. 31.

De commissione domini regis.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris conventui ecclesie Sancti Benedicti de Juxtagran salutem et gratiam. Exponitur nobis in persona fidelis nostri egregii Georgi Imreffy de Zerdahel,⁴ quomodo idem exponens contra egregium Michaellem Podmaniczky de Podmanyn ratione et pretextu exactionis cuiusdam tributi sive solutionis per eundem Michaellem Podmanyczky in portu sive littore fluvii

¹ L. a 136. sz. alatt.

² L. a 133. sz. alatt.

³ L. a 137. sz. alatt.

⁴ L. jelen kötet 124. sz. oklevél jegyzetét.

Wag a lignis et trabibus in ipso littore dicti fluvii deponendis indebite exigì soliti, ex eo potissimum, quod idem Michael Podmanyczky huiusmodi solutionis seu tributi exactionem a genitore eiusdem exponentis inchoatam fore asseruisset, coram homine nostro regio et vestro testimonio per nonnullos nobiles et ignobiles comitatus Thrinchiniensis homines quandam attestatationem facere et administrare haberet, iuris sui ad cautelam. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter precipiendo committimus et mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes de Rozwad,¹ aut Nicolaus de Nedeze,² vel Johannes Rosen de Myttha,³ seu alter Johannes litteratus de BoroKa,⁴ aliis absentibus homo noster, qui in termino per eundem exponentem ipsis prefigendo ad possessionem Marsoffalwa⁵ in dicto comitatu habitam accedere, ibique ab universis et singulis testibus per eundem exponentem locum et terminum ad predictos deducendis, quos serie presentium sub onere sedecim marcarum iuxta contenta generalis decreti irremissibiliter exigendarum, terminum et locum modo premissis ipsis prefigendum accedere et testimonium veritati perhibere iubemus, qualis eisdem de premissa exactione dicte solutionis seu tributi et eiusdem exactionis initio constat certitudo veritatis, inquirere eosdemque testes ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque nobis et sacre nostre corone observandam diligenter examinare debeant et teneantur. Super quaquidem dictorum testium fassione et attestatatione ad relationem dictorum nostri et vestri hominum prefato exponenti litteras necessarias sub sigillo vestro extradare et emanari facere debeatis et teneamini. Secus nullo modo facturi. Presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude, in festo beati Blasii episcopi, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

A hátlap alján : Comparuit homo regis, fecit fassionem.

¹ L. jelen kötet 54. sz. oklevelét.

² L. a 52. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

³ L. jelen kötet 30. sz. oklevelét.

⁴ Személyi adatait nem ismerjük.

⁵ Másikép Marsova h. Vágbesztercétől é. a Vág-f. mellett.

Buda, 1526 februárius 6.

II. Lajos király a pilismegyei Kisszántó és Borosjenő egész, valamint Hidegkút, Felkeszi részbirtokokat Podmaniczky István nyitrai püspöknek, továbbá testvérének Mihály királyi testőrkapitánynak, ennek fiainak: Jánosnak, Ráfaelnek, Burjánnak és Lászlónak, továbbá unokaöccsüknek Ferencnek adja új adományképen a királyi joggal együtt.

Eredetije hártván, papírral fedett gyűrűspeccsével ellátva, Jankovich Béla rácalmási levéltárában. Hidegkút. nr. 4.

Nos Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. memorie commendamus tenore presentium significantes, quibus expedit, universis, quod nos habentes respectum ad sinceram fidelitatem et servitia cumulata fidelium nostrorum reverendi in Christo patris domini Sthephani de Podmanyn episcopi ecclesie Nitriensis et fratris sui carnalis magnifici Michaelis Podmanyczky aulicorum nostrorum Hungarorum gravis armature capitanei, per eos sacre primum huius regni nostri Hungarie corone et deinde maiestati nostre pro locorum ac negotiorum qualitate cum omni fidelitatis constantia et promptitudine exhibita et impensa, totales possessiones ipsorum Kyszantho et Borosyenyew,¹ ac portiones possessionarias in possessionibus Hydeghkwth² et Felkezy³ vocatis, aliasque universas pertinentias earundem possessionum Kyszantho et Borosyenyew, omnino in comitatu Pilisiensi existentes et habitas, in quarum videlicet libero et pacifico dominio iidem dominus Sthephanus episcopus et Michael Podmanyczky progenitores suos ab antiquo perstetisse, seque ipsos persistere asserunt etiam de presenti,⁴ item totum et

¹ Kisszántóra I. Podmaniczky-Oklt. I. 536. I. Borosjenő a kötetben gyakran előforduló helységnév.

² Hidegkútra u. o. I. 536. I.

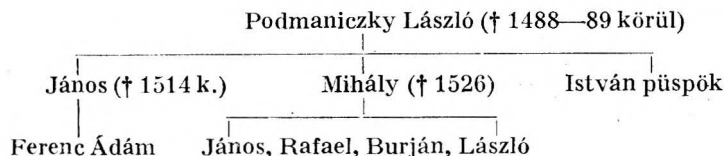
³ Felkeszi helységre I. Csánki : I. 13—14. II.

⁴ A Podmaniczky-családnak az oklevélben megnevezett helységekben gyakorolt tulajdonjogára I. pl. II. Ulászlónak 1508 április 9-én kelt oklevelét. (Podmaniczky-Oklt. I. 535—538. II.)

omne ius nostrum regium, si quod in predictis totalibus possessionibus et portionibus ipsorum possessionariis qualitercumque haberemus, aut eedem nostram ex quibuscumque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad easdem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, terris scilicet arabilibus, etc. (*következik a szokásos felsorolás*) sub suis veris metis et antiquis existentibus, premissis ita, ut prefertur, stantibus et se habentibus, memoratis domino Sthephano episcopo Nitriensi et Michaeli de Podmanyn predicta, ac per eos Francisco Podmanyczky nepoti, eorundem, item Johanni, Raphaeli, Buriano et Ladislao filiis eiusdem Michaelis, eorundemque fratrum et nepotum prefati domini episcopi heredibus et posteritatibus utriusque sexus universis nove nostre donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas, pariter et habendas, salvo iure alieno, harum nostrarum, quibus secretum sigillum nostrum, quò ut rex Hungarie utimur, est impressum, vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Bude, in festo beate Dorothee virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo sexto, regnorum nostrorum Hungarie et Bohemie etc. predictorum anno undecimo.

Ludovicus rex manu propria.

Jegyzet: Az oklevél adatait is felhasználva Podmaniczky László fiutódainak családfája (l. Podmaniczky-Oklt. I. k. XLVIII. l.) a következőképpen alakult ki 1526-ban:

146.

Buda, 1526 februárus 22.

A budai káptalan bizonyítja, hogy Fegyverneki Ferenc sági prépost, illetve a nyúlsgzeti premonstreiek, valamint a Podmaniczky János fia Ferenc Ádám között a pilismegyei Borosjenő részbirtok miatt folyó perben II. Lajos király 1525 február 22-én Budán kelt ítéletlevele értelmében a beiktatást elvégezte.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Országos Levéltárban. Dl. 24,266.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus per presentes, quod nos litteras serenissimi principis domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. adiudicatorias modum et formam sue iudicarie deliberationis super facto cuiusdam possessionarie restatutionis ac reambulationis et estimationis, tituloque pignoris statutionis in se denotantes, pro parte venerabilis et religiosi fratris Francisci de Feghwernek prepositi ecclesie de Saag¹ ac ordinis Premonstratensis in hoc regno Hungarie existentis visitatoris, ut actoris, contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, legitimum scilicet tutorem egregii pueri Francisci Adam, filii magnifici condam Johannis similiter Podmanyczky de eadem Podmanyn, veluti in causam attractum, Bude in festo Kathedre beati Petri apostoli in anno proxime transacto preterito,² termino scilicet decimi diei festi Epiphaniarum Domini similiter in anno proxime transacto preteriti confectas et emanatas, nobisque loquentes et directas, reverentia, qua decuit, recepimus. Juxta quarum continentiam nos mandatis prefati domini nostri regis in omnibus obedire volentes, uti tenemur, unacum nobili Francisco de Wary³ homine suo regio de curia sua regia per eundem dominum nostrum regem ad id specialiter transmisso, nostrum

¹ A személyi adatokra l. a 128. sz. oklevél jegyzeteit.

² 1525 februárus 22.

³ A király udvarnokai közt említik. (*Főgel J.* : i. m. 60. l.)

hominem, videlicet honorabilem magistrum Nicolaum de Wylak,¹ socium et concanonicum nostrum ad ea, que in prescriptis litteris dicti domini nostri regis adiudicatoriis continentur, fideliter exequenda, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis uniformiter retulerunt eo modo, quod ipsi sabbato proximo ante dominicam Invocavit proxime preteritam,² ad facies possessionis Boros Jenyew vocate, in comitatu Pilisiensi existentis, consequenterque portionum possessionariarum prenotati pueri Francisci Adam in eadem habiturum accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et presertim providis Petro Agosthon iudice reverendissimi domini Ladislai archiepiscopi ecclesie Strigoniensis,³ Nicolao Kerek venerabilis et religiosi fratris domini abbatis de Thelky⁴ et Simone Kys similiter venerabilis et religiosi fratris domini abbatis de Pilisio⁵ jobagionibus, portionibus scilicet eorum possessionariis in eadem possessione Boros Jenyew habitis, commorantibus, in eorundem dominorum suorum nominibus et personis presentibus, quia nullas res mobiles eiusdem pueri Francisci Adam inibi reperire valuissent, habita igitur primo earundem portionum possessionariarum legitima reambulatione et condigna estimatione, exclusisque portionibus aliorum quorumlibet de eisdem, ultra totales portiones possessionarias ecclesie sancti Michaelis archangeli in insula leporum fundate, in eadem possessione Boros Jenyew habitas, in prescriptis litteris prefati domini nostri regis adiudicatoriis clarius denotatas, alias scilicet iuxta contenta aliarum litterarum eiusdem domini nostri regis occupatoriarum ac nostrarum relatoriarum superinde emanatarum restatutas, quattuor sessiones jobagionales populosas eiusdem Francisci Adam, in quarum prima providus Emericus Zerences, in secunda

¹ Újlaki Miklós kanonok talán ugyanaz, aki 1525-ben mint a budai káptalan és prépostság templomában lévő Szent Péter és Pál apostolok oltárának volt az igazgatója. (*Rupp J.* : I. 17. l.) V. ő. a 130. sz. oklevéllel. 1505-ben a kiskancelláriában volt jegyző. (*Főgel J.* : II. Ulászló udvartartása. 51. l.)

² 1526 februárius 17.

³⁻⁵ L. a személyi adatokra a 130. sz. oklevél jegyzeteit.

Johannes Bartha alias Ffyas dictus, in tertia Georgius Thewke et in quarta Bartholomeus Bwzas ad presens residentiam facerent, estimando, estimatasque in duabus prefati domini nostri regis, in tertia vero partibus prefati actoris, partis scilicet adverse manibus titulo pignoris possidendas, contradictione et inhibitione prefati Michaelis convicti, tutoris ut premittitur, prenotati pueri Francisci Adam et aliorum quorumlibet previa ratione non obstante, dedissent, statuissent et assignassent possidendas. In cuius rei memoriam et efficax testimonium presentes litteras nostras patentes ad fassionem prefati domini regis et nostri hominum duximus concedendas. Datum sexto die diei executionis prenotate, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

147.

Buda, 1526 május 1.

II. Lajos király meghagyja a boszniai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt, továbbá testvérét Mihályt és ennek fiait: Jánost, Rájaelt, Burjánt és Lászlót, végül pedig unokaöccsüket Ferencet újadomány címén vezesse be Kisszántó és Borosjenő egész, valamint Hidegkút és Felkeszi részbirtokokba.

Átírva a boszniai káptalannak 1526 július 30-án kelt oklevelében. (L. a 150. sz. alatt.)

148.

Buda, 1526 május 10.

II. Lajos király Urbanovi Jakab fiának, Jánosnak és Mihály fiainak: Jánosnak, Lászlónak és Györgynek „supplicatione reverendi domini in Christo patris Stephani de Podmanin episcopi Nitriensis — — inducti“ címert adományoz.

Egyszerű, XVIII. századi másolata az Országos Levéltár múzeum osztályában. Középkori másolatok.

Jegyzet: A címerleírás közzétéve a Trencsénvármegyei Múzeum-Egyesület Értesítőjében. Trencsén, 1914. 130. l.

149.

Buda, 1526 május 18.

II. Lajos király maghagyja László esztergomi érseknek, hogy a nyúlsgizeti Szent Mihály egyházat Borosjenő birtokában Podmaniczky Mihály és bárki ellen védelmezze meg.

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva, az Orsz. Levéltárban. Dl. 24,287. Eredeti, mindkét oldalra írt fogalmazványa ugyanott. Dl. 24,286.

Commissio propria domini regis.

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidei nostro reverendissimo in Christo patri domino Ladislao archiepiscopo ecclesie Strigoniensis, primati huius regni nostri Hungarie, legato nato, summo secretario et cancellario nostro etc.¹ salutem et gratiam. Expositum est maiestati nostre in persona fidelis nostri reverendi patris Francisci prepositi ecclesie de Saag,² quod quamvis in termino brevium iudiciorum pridem celebratorum quedam sententia per personalem presentiam maiestatis nostre ex deliberatione universorum sedis nostre iudicarie assessorum contra egregium Michaellem Podmanyczky de Podmanyn, tutorem egregii Francisci Ade, filii magnifici quondam Johannis Pomanyczky (így!) sub hoc tenore lata fuerit, quod ex quo idem Michael Podmanyczky diebus tunc proxime transactis totales portiones possessionarias ecclesie sancti Michaelis archangeli in insula leporum fundate³ in possessione Boros Jenew vocata in comitatu Piliensi existenti habitas, predictae ecclesie per nostram personalem, ut prefertur, presentiam adiudicatas et per nostrum et honorabilis capituli ecclesie Budensis homines iuridice restatutas, jobagiones et colonos ipsius ecclesie beati Michaelis archangeli in eisdem portionibus suis possessionariis residentes captivando, ab eadem

¹ L. jelen kötet 131. sz. oklevelét.

² L. jelen kötet 128. sz. oklevelét.

³ L. jelen kötet 128. sz. oklevelének jegyzetét.

ecclesia reoccupaverit, idem Michael Podmanyczky tamquam violentus occupator et iudiciarie deliberationis nostre manifestus contemptor de eisdem portionibus possessionariis antedictae ecclesiae sancti Michaelis archangeli iterum violenter eici et excludi, jobagiones etiam captivos ipsius ecclesiae de sua captivitate dimittere deberet atque teneretur. Et nos veluti princeps et rex iustus ac omnium ecclesiarum tutor et patronus legitimus eandem ecclesiam sancti Michaelis archangeli in prescriptis portionibus eiusdem possessionariis eidem, ut prefertur, ecclesiae iuridice restatutis, teneremur protegere ac conservare. Super quibus omnibus rebus littere etiam nostre adiudicatorie et sententiales emanate extitissent, tamen idem Michael Podmanyczky paucis diebus post latam sententiam, non curata ipsa sedis nostre iudiciarie deliberatione, easdem portiones possessionarias ab eadem ecclesia sancti Michaelis rursus et iterum reoccupasset, reoccupatasque teneret et conservaret etiam de presenti in contemptum et vilipendium nostre regie auctoritatis, sed et iudiciarie deliberationis dampnumque et iuris derogamen predictae ecclesiae manifestum. Unde supplicatum extitit nostre maiestati pro parte ipsius exponentis, ut sibi circa premissa de opportuno iuris remedio gratiose providere dignaremur. Nos igitur ex suscepti regiminis nostri officio, tamquam tutor et protector supremus omnium ecclesiarum, maxime cum in cause huius processum partes inter easdem previa ratione ventilate omnes terminos iudiciarios completos et ad effectum deductos esse intelligamus, volentes predictam ecclesiam sancti Michaelis archangeli in suis iustis iuribus contra et adversus prelibatum Michael Podmanyczky, veluti manifestum et violentum turbatorem eiusdem protegere et manutenere, vice et in persona nostre maiestatis vestre committendum duximus, protectioni requirimus igitur paternitatem vestram ac hortamur et nichilominus eidem committimus, quatinus si prefatum Michael Podmanyczky in dominio earundem portionum possessionariarum existere contra sententiam per dictam personalem presentiam nostram contra eum latam comperietis, extunc ipsum, tamquam violentum occupatorem earundem ac iuris et iustitiae con-

temptorem de ipsarum dominio, quatenus id de iure fieri poterit, iuxta tenorem et formam ipsius sententie eicere et excludere, ac prefatam ecclesiam secundum ipsius sedis nostre iudicarie deliberationem tam contra ipsum Michaellem Podmanyczky, quam etiam alios quoslibet violentos impetitores in dominio prenotatarum portionum possessionariarum tueri, protegere et manutenere debeatis et teneamini, autoritate maiestatis nostre presentibus vobis in hac parte plenarie attributa, ac iure et iustitia mediante. Secus non facturi, presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Bude feria sexta proxima ante dominicam Penthecostes, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

A fogalmazvány kelte : Datum feria quinta proxima post festum beate Sophie vidue,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

A fogalmazvány második oldalának alján : E. D. Vestra videat et perlegat regestum istum et per aliquem ex suis scribi faciat litteris.

Magister Milethynczy.²

150.

Buda, 1526 július 30.

A boszniai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos királynak 1526 május 1-én Budán kelt parancsa következtében Podmaniczky István nyitrai püspököt, továbbá testvérét Mihályt, ennek fiait : Jánost, Ráfaelt, Burjánt és Lászlót, valamint unokaöccsét Ferencet új adomány címén bevezette Kísszántó és Borosjenő egész, Hidegkút és Felkeszi rész-birtokokba és az ottani királyi jog birtokába.

Eredetije hártján, vörös-fehér-sárga selyemzsinóron függő pecsét töredékeivel. Jankovich Béla rácalmási levéltárában. 1732-ből való hiteles másolata az Orsz. Levéltár múzeum osztályában. Középkori másolatok.

Omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentium notitiam habituris salutem in salutis largitore, capitulum ecclesie Boznensis. Cum mundi labilis conditio sit caduca et geste rei memoria propter

¹ 1526 május 17.

² L. jelen kötet 47. sz. oklevelét.

vitam brevem hominum caligine oblivionis offuscata, nequeat in evum perdurare, provida sollicitudo adinvenit, ut ea, que geruntur in tempore, ne labantur cum eodem, quin potius litterarum patrocinio roorentur, proinde ad universorum tam presentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod nos litteras serenissimi principis et domini domini Ludovici Dei gratia regis Hungarie et Bohemie etc. domini nostri gratiosissimi introductorias et statutorias nobis preceptorie loquentes et directas summo cum honore recepimus in hec verba :

Ludovicus Dei gratia rex Hungarie et Bohemie etc. fidelibus nostris capitulo ecclesie Boznensis etc. (*Következik II. Lajos királynak 1526 február 6-i oklevele¹ az alább következő szövegig teljesen azonos része.*) velimusque eosdem in dominium dictarum possessionum, portionumque ipsorum possessionariarum ac dicti iuris nostri regii in eisdem habiti per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestre harum serie firmiter mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Paulus Feketthe de Veteri Buda,² vel Tobias de Bya,³ aut Georgius Feketthe de Veteri Buda⁴ predicta, sive Mathias Sebestien de Gerchy,⁵ sin Johannes Bwsa de eadem,⁶ aliis absentibus homo noster ad facies prescriptarum totalium possessionum et portionum possessionariarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat prenomatos dominum Stephanum episcopum et Michaelem Podmanyczky in dominium earundem possessionum

¹ Közzétéve jelen kötet 145. sz. oklevele alatt.

² Óbudai Fekete Pál a 130. sz. oklevélben is megemlítve.

³ Biai Tóbiás (a családra l. Nagy Iván : II. 98—99. ll.) már 1514-ben említetik. Reá és a családra magára adatok találhatók *Bártfai Szabó László* : Pest megye történetének okleveles emlékei. 207., 239., 330., 345., 350., 371. stb. ll. *L. Csánki* : I. 17. l.

⁴ Óbudai Fekete György bizonyára a fentemlített Fekete Pál hozzátartozója.

⁵ Személyi adatai nem ismeretesek.

⁶ Gercsei Búza Jakab és testvére János 1512-ben is említetnek. (*B. Szabó L.* : i. m. 323. l.) *L. Csánki* : I. 17. l.

portionumque suarum possessionariarum ac dicti iuris nostri regii in eisdem habiti, statuaturque eadem et idem eisdem premisse nove nostre donationis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatos dominum episcopum Nitriensem et Michaellem Podmanyczky ad terminum competentem in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in presentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Et post hec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui premisse statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, eidem nostre personali presentie fideliter rescribatis. Datum Bude, in festo beatorum Philippi et Jacobi apostolorum,¹ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

Nos itaque mandatis prefati domini nostri regis semper et in omnibus obedire volentes, ut tenemur, unacum prefato Johanne Bwsa de Gerchy homine eiusdem domini nostri regis in dictis litteris suis statutoris inter alios homines eiusdem nominatum (!) conscriptos expressate (!) nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Gallum de Nywima (?)² socium socium (így, kétszer !) scilicet et concanonicum nostrum, unum videlicet ex nobis ad premissam introductionem et statutionem fideliter peragendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt eo modo, quo modo ipsi die dominico, in festo videlicet Divisionis apostolorum proxime preterito,³ ad facies prescriptarum totalium possessionum Kyszantho et Borosyenew ac portionum possessionariarum in possessionibus Hydekwth et Felkezy vocatarum et pertinentiarum earundem, omnino in comitatu Pilisiensi existentium ac dicti iuris regii in eisdem habitatum, vicinis et commetaneis earundem universis et signanter nobilibus Matheo Balassy de Naghzantho,⁴ Johanne Galya de

¹ 1526 május 1.

² Személyi adatait nem ismerjük.

³ 1526 július 15.

⁴ Nagyszántó h.

predicta Gerchy¹ in ipsorum, ac providis Matheo Weres de Naghzantho in venerabilis fratris [Joan]nis abbatis Pilisiensis,² Benedicto Barky de Chew³ in honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis nominibus et personis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, ibique prefatus homo dicti domini nostri regis [dicto] nostro testimonio presente, introduxisset prenomatos dominum Stephanum episcopum Nitriensem et Michaellem Podmanyczky ac per eos Franciscum Podmanyczky, nepotem eorundem, necnon Johannem, Raphaelem, Burianum et Ladisl[aum] filios eiusdem Michaelis, eorundemque fratrum et nepotum prefati domini episcopi, heredes et posteritates utriusque sexus universos in dominium prescriptarum totalium possessionum ac portionum possessionariarum et dicti iuris regii in [eisdem hab]iti, statuissetque easdem et idem eisdem, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibilibet, premissis iuris titulo ipsis incumbenti, perpetuo possidendas, tribus diebus legitimis et horis congruis post sese contin[uis sequentibus] regio et nostro hominibus in faciebus earundem et eiusdem iuxta regni consuetudinem permanentibus et per nos expectantibus, nullo penitus inibi, nec coram nobis hic in capitulo contradictore apparente. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras privilegiales pendenti et autentici sigilli nostri munimine roboratas eisdem duximus concedendas. Datum decimo sexto die diei introductionis et stationis premissarum, anno Domini supradicto.

Jegyzet: Az oklevélnek bő kivonata olvasható *B. Szabó László*: id. művében. 368. l. Az oklevélben említett ius regimra l. *Szilágyi Lorándtól*: Írásbeli supplicatiók a középkori magyar administrációban. Levéltári közlemények. 1932. 167—168. ll. és ugyancsak tőle: A királyi secretáriusok intézménye és az újkor magyar állam. (Domanovszky-Emlékkönyv. 1937. 559. l.)

¹ Személyi adatait nem ismerjük.

² János pilisi apátról (1515—1541.) *Békefi Remig*: A pilisi apátság tört. Pécs, 1891. 273—274. ll.

³ Csév h. Esztergom mellett.

151.

Esztergom, 1526 december 7.

János király Ládonyi Miklós panaszára, amely szerint a Péter, volt báni plébánosnak kölcsönadott összeget, melyért kezességet is vállaltak, még most sem kapta meg, meghagyja Podmaniczky István nyitrai püspöknek, hogy a hatósága alatt álló kezeseket szorítsa rá a fizetésre.

Eredetije, alján papírral fedett gyűrűspeccsével, az Országos Levéltárban. Kisfaludy-cs. levéltára.

Commissio propria domini regis.

Johannes Dei gratia rex Hungarie, Dalmatie et Croatie etc. fideli nostro reverendo in Christo patri domino Stephano de Podmanyn episcopo ecclesie Nitriensis, salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostre in persona fidelis nostri egregii Nicolai Ladoni,¹ qualiter licet superioribus annis quidam Petrus presbiter alias plebanus de Banowcz² eidem exponenti certam summam pecuniarum debuisset et nonnulli fideles nostri pro solutione eiusdem summe ad certum tunc expressum terminum fideiussissent, tamen adhuc de premissa summa eidem exponenti satisfactum non fuisset. Cum autem iustitia iubeat reddi unicuique, quod suum est, mandamus itaque fidelitati vestre harum serie firmiter, quatenus dictos fideiussores sub iurisdictione et potestate vestra existentes ad satisfaciendum ipsi exponenti de prefata summa pecuniarum modis omnibus compellere debeatis et teneamini. Secus ne feceritis presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Strigonii, feria sexta in vigilia festi Conceptionis beatissime Marie virginis, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.

¹ Talán a Ládonyi-család (*Nagy Iván* : VII. 10—11. ll.) tagja ; közelebbi adataink nincsenek róla.

² Bán város, melynek tót neve Banovce.

152.

Buda, 1527 március 26.

János király Podmaniczky István nyitrai püspök, továbbá János fia Ferenc és Mihály fiai : János, Ráfael, Burján és László részére megerősíti II. Ulászló királynak 1507 március 12-én Budán kelt oklevelét, amelyben felmenti Podmaniczky János beszercei zselléreit a kamara haszna és az összes adóterhek alól.

Eredetije hártován, rányomott pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. N. R. A. f. 421. nr. 35.

Johannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae¹ etc. fidelibus nostris magnifico Jacobo Thornaly² moderno futurisque tesarariis nostris, necnon dicatoribus et exactoribus lucri camerae nostrae et aliarum quarumcumque taxarum seu contributionumstrarum et regni nostri tam scilicet ordinariis, quam extraordinariis, praeterea comitibus vel vicecomitibus et iudicibus nobilium comitatus Trinchiniensis praesentibus et futuris praesentes nostras visuris salutem et gratiam. Noveritis, quod fidelis noster reverendus in Christo pater dominus Stephanus de Podmanyn episcopus ecclesiae Nitriensis pro se et pro magnificis Francisco, filio condam Johannis Podmanyczky, item Johanne, Raphaele, Buriano et Ladislao filiis olim Michaelis similiter Podmanyczky³ de iamdicta Podmanyn, fratrum ipsius domini episcopi nostram personalem veniendo in praesentiam exhibuit nobis et praesentavit quasdam litteras serenissimi condam principis domini Wladislai eadem Dei gratia regis praedicti regni nostri Hungariae etc. alias pro parte praelibati condam Johannis Podmanyczky patenter emanatas sub sigillo suae maiestatis pendenti;

¹ Az 1526 után keltezett oklevelek közzétételénél az újkori helyesírás szabályait követtük:

² Tornallyay Jakab (a családra l. Nagy Iván : XI. 260—262. l.) János király kincstartója, 1528-ban pedig Gömör megye alispánja volt.

³ Podmaniczky Mihály elesett a mohácsi ütközetben.

quibus mediante idem condam Wladislaus rex consideratis servitiis ipsius condam Johannis Podmanyczky, universos illos inquilinos, sive ortulanos, domos tantummodo habentes, non tamen aliquas terras usuales colentes, ubique in bonis et possessionibus, praesertim vero in oppido ipsius domini episcopi et fratrum suorum praedictorum Beztercze vocato in comitatu Trinchiniensi praedicto existenti commorantes, perpetuis semper successivis temporibus, illos autem jobagiones suos, qui per ipsum Johannem Podmanyczky tamquam dominum ipsorum terrestrem ab omni censu et quavis contributione sua propria exempti fuissent, infra ipsum temporis spatium, quo talis exemptio ipsis suffragari videbitur, ab omni solutione lucri camerae maiestatis suae et quarumlibet aliarum taxarum seu contributionum suarum et regni sui, tam scilicet ordinariarum, quam etiam extraordinariarum maiestati suae ab eisdem ortulanis et jobagionibus provenire debentium, penitus exemisse, supportasseque dinoscitur.¹ Supplicavit itaque nobis praefatus dominus episcopus suo ac praelibatorum Francisci, Johannis, Raphaelis, Buriani et Ladislai fratrum suorum nominibus et in personis, apud quorum scilicet manus ad praesens bona praedicta iure haereditario haberentur, ut ipsas libertates et exemptiones ipsius condam domini Wladislai regis etc. modo praedecarato factas pro parte ipsius domini episcopi et aliorum fratrum suorum praedictorum ratas, gratas et acceptas habere, easdemque confirmare et in suo vigore relinquere dignaremur. Cum autem nos quemvis subditorum nostrorum in suis iuribus et libertatibus quiete conservare cupiamus, accepta et admissa supplicatione nobis superinde porrecta, praescriptas litteras ipsius condam domini Wladislai regis superinde confectas et maiestati nostrae praemisso modo exhibitas et super praemissa exemptione confectas atque emanatas, quarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habere volentes, confirmantes, in suo vigore reliquimus et commisimus, confirmamusque praesentium per vigorem. Mandamus

¹ II. Ulászlónak 1507 március 12-én Budán kelt kiváltságlevele közzétéve a Podmaniczky-Oklt. I. 518—519. ll.

igitur fidelitati vestrae et cuilibet vestrum harum serie firmiter, quatinus acceptis praesentibus a modo in posterum praescriptos inquilinos seu ortulanos nullo unquam tempore, jobagiones vero per dictum condam Johannem Podmanyczky exemptos, usque ad illud tempus exemptionis ipsorum ad solutionem praescriptarum taxarum et dicti lucri camerae nostrae seu aliquod praemissorum nullo modo cogere et compellere, ipsosque ob non solutionem eorundem in personis seu rebus et bonis ipsorum impedire aut damnificare praesumatis, neque sitis ausi modo aliquali, praesentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum Budae feria tertia proxima post festum annuntiationis gloriosissimae virginis Mariae, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo, regnorum nostrorum praedictorum etc. anno primo.

Alul: Relatio reverendi domini Joannis Statili¹ prepositi Budensis, secretarii regiae maiestatis.

A jobb alsó sarokban: Jo. Statilius prepositus.

153.

Buda, 1527 május 31.

János király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a nyitrai polgárok érdekében kelt levelét juttassa el Podmaniczky István nyitrai püspök kezéhez és arról jelentést tegyen.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1527 június 19-én kelt jelentésében. (L. a 154. sz. alatt.)

¹ Statilius János életrajzi adatai összeállítva *Budai Ferenc*: Polgári Lexiconában. III. k. 150—151. ll. és *Főgel Józsefnél*: II. Lajos udvartartása. 41—42. ll.

154.

Garamszentbenedek, 1527 június 19.

A garamszentbenedeki konvent jelenti János királynak, hogy 1527 május 31-én Budán kell parancsa értelmében ugyanekkor kell és a nyitrai polgárok érdekében Podmaniczky István nyitrai püspöknek szóló parancsát eljuttatta a címzetthez.

Eredeti parancs, hátlapján zárópecsét nyomaival, a szöveg alatt a jelentés fogalmazványával a garamszentbenedeki konvent lt. Fasc. 63. nr. 10. Fényképmásolata az Országos Levéltárban.

Serenissimo principi et domino domino Johanni Dei gratia regni Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, etc. regi, domino ipsorum gratiosissimo conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum, perpetua cum fidelitate. Vestra noverit Serenitas nos binas litteras eiusdem Vestrae Serenitatis, unas nobis clause, alias vero reverendo domino Stephano Podmaniczky de Podmanin episcopo ecclesiae Nittriensis patenter confectas praeceptorie sonantes et directas, quarum unius, nobis scilicet sonantis tenor talis est:

Johannes Dei gratiae rex Hungariae, Dalmatiae Croatiae, etc. fidelibus nostris conventui ecclesiae Sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Mandamus fidelitati vestrae harum serie firmiter, quatenus acceptis alias litteras nostras praeceptorias fideli nostro reverendo domino Stephano Podmanyczky de Podmanin episcopo ecclesiae Nittriensis sonantes, pro parte fidelium nostrorum prudentum et circumsectorum iudicis et iuratorum civium ac universitatis incolarum et inhabitatorum civitatis nostrae Nittriensis confectas et emanatas cum praesentibus vobis exhibendas, per vestrum testimonium fidedignum eidem exhiberi et praesentari faciatis et quicquid ad contenta praescriptarum litterarum nostrarum praeceptoriarum annotatus dominus Stephanus episcopus Nittriensis fecerit vel responderit, id Maiestati Nostrae fideliter rescribatis. Datum Budae, sabbato proximo post festum Ascensio-

nis Domini,¹ anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Alterius siquidem praefato domino Stephano de Podmanyn episcopo sonantis continentia verbalis ista erat : Johannes Dei² (*így, a szöveg hiányzik*).

Nos itaque mandatis Vestrae Serenitatis ad plenum, ut tenemur, obedire cupientes ad exhibitionem praescriptarum litterarum Vestrae Serenitatis faciendam unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Georgium sacerdotem, socium nostrum conventualem nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus conscientiose nobis retulit isto modo, quo modo ipse feria tertia proxima ante festum Sacratissimi Corporis Christi proxime praeteritum³ ad praescriptam civitatem Nittriensem, consequenterque castrum et domum sive solitam residentiam praefati domini Stephani de Podmanyn episcopi in eadem civitate Nittriensi et in comitatu similiter Nittriensi existentem personaliter accessisset, ibique eundem dominum Stephanum de Podmanyn episcopum personaliter reperisset, praescriptas litteras Vestrae Serenitatis eidem exhibuisset et praesentasset, intellectisque continentiis earundem idem dominus Stephanus episcopus dixisset, se semper in reali dominio eiusdem episcopatus fuisse ac vna semper libere educillare, nam et ipsi cives dicte civitatis Nittriensis eidem semper labores perficere debere, quod et in futurum facere et habere vellet et nec in talibus privilegia ecclesiae suae minime amittere velle. Datum secundo die diei executionis praenotatae,⁴ anno Domini supradicto.

Kivül: Fidelibus nostris conventui ecclesiae Sancti Benedicti de Iuxtagron pro prudentibus et circumspectis iudice et iuratis civibus ac universitate incolarum et inhabitatorum civitatis nostrae Nittriensis exhibitoria.

¹ 1527 május 31.

² A Podmaniczky Istvánnak szóló levél ismeretlen.

³ 1527 június 18.

⁴ 1527 június 19.

155.

Bécs, 1527 július 29.

Podmaniczky István nyitrai püspök hűséget fogad I. Ferdinándnak.

Eredetije, pecséttel ellátva a bécsi Staatsarchivban. Ungarn,
1527 júl.

Ego Stephanus Podmaniczki episcopus Nittriensis, fateor per praesentes litteras meas, quod considerans cum optima iura Serenissimi Principis et domini domini Ferdinándi, Hungariae et Boemiae etc. regis, tum etiam eundem ad defensionem huius regni Hungariae et pristinam eius incolumitatem restituendam inter omnes principes Christianos maxime idoneum haberi iuri et electioni legitimae, quae de persona eius Posonii facta est,¹ tam nomine meo proprio, quam nepotum meorum ex fratre quondam Michaelae Podmaniczki, quorum curam et tutelam ago, cum castro etiam Bistriensi sponte accedo et consentio, atque insuper per fidem Christianam et humanitatem meam ac pro me et omnibus servitoribus et subditis meis promitto, quod praefatum serenissimum principem dominum Ferdinandum pro legitimo et indubitato rege Hungariae observabo, eique contra quoscumque hostes, aemulos et adversarios suos in assequenda huius regni corona, sibi iure optimo debita, omnibus viribus meis adero, castra quoque in regno praefato per me habita et habenda Maiestati Suae et capitaneis suis ad eorum requisitionem patefaciam et in omnem temporis fortunae ac rerum eventum fidelis ero. Quae omnia me quoque Maiestati Regiae praedictae, quando ad coronam regni Hungariae venerit, personaliter facturum iurabo et de novo promittam, ad quae me praesentibus litteris obligo, sigillo meo proprio communitis. Datum in civitate Vienna, die vigesima nona mensis Julii, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

(P. H.)

¹ I. Ferdinánd királyt 1526 december 16-án választották meg Pozsonyban magyar királlyá.

Jegyzet: Ismeretes, hogy Podmaniczky István azok közé a főpapok közé tartozott, akik siettek Zápolyai Jánost királlyá elismerni, sőt Podmaniczky István volt az, aki Zápolyai Jánost 1526 november 11-én Székesfehérvárott magyar királlyá koronázta. (*Jászay Pál*: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. I. 167. l.)

156.

Bécs, 1527 július 29.

I. Ferdinánd király a hűségére tért Podmaniczky István nyitrai püspöknek János király megkoronázásáért megbocsát és birtokainak védelmét megígéri.

Eredetije hártván, papírral fedett rányomott pecséttel, az Országos Levéltárban. Acta publica f. 5. nr. 17. Kivonatosan közli: *Pray G.*: Specimen Hierarch. Hung. I. 126. l. és *Katona*: St.: XX. p. 77. Egyháztörténeti Emlékek. I. 332.

Ferdinandus Dei grati[a Hungar]iae, Boemiae, Dalmatiae, Croatiae etc. rex, infans Hispaniarum, archidux Austriae, dux Burgundiae etc. marchio Moraviae etc. comes Tirolis etc. rec[ognoscim]us ac notum facimus tenore praesentium universis, quod cum reverendus devotus nobis dilectus Stephanus Podmaniczky episcopus Nittriensis maiestati nostrae exponi fecerit se accepisse, nos eidem indignari ob id maxime, quod Johannem comitem Scepusiensem, quondam wayuodam Transsylvaniensem superioribus mensibus in assertum Hungariae regem coronaverit, ipse vero episcopus asserat se ab eodem comite vocatum et cum inibi comparuisset, discedere non potuerit, nisi eidem comiti morem in his, quae petebat, gereret, aut vitae suae discrimen subiret, huius ergo commissi sui veniam petens, nobisque posthac obedire volens supplicaverit, ut. eum ab omni culpa, quam propterea commeruisset, absolvere et liberare eique clementiam nostram impertiri dignaremur, maxime cum de praesenti iuri et electioni legitimae, quae de persona nostra Posonii facta est, sponte accesserit et consenserit atque insuper per fidem Christianam per honorem et humanitatem suam promiserit, quod nos pro legitimo et indubitato rege Hungariae observabit, nobisque contra quoscumque hostes, aemulos et adversarios in assequenda regni nostri Hungariae corona nobis optimo iure debita omnibus viribus suis aderit, castra quoque in regno nostro praefato sita et

per eum habita et habenda nobis et capitaneis nostris patefaciet ac in omnem temporis fortunae et rerum eventum fidelis erit, ad hoc se specialibus literis suis obligando. Idcirco nos Ferdinandus rex antedictus relatione praefati episcopi et causis, quae eum ad praemissa movissent, bene perpensis eique gratiam nostram impartiri volentes, eidem episcopo culpam omnem, quam propterea admisisset, ex certa scientia et ex mera gratia nostra remisimus et cond[on]avimus, eumque ab eisdem absolvimus ac ipsum et eius bona, possessiones et iura possessionaria, ubicunque in regno nostro praefato existentia in nostram salvaguardiam tutelam et protectionem assumpsimus, sicut remittimus, condonamus, absolvimus et assumimus per praesentes: Quatenus scilicet idem episcopus praemissa in promissione sua contenta adimpleverit et observaverit. Decernentes et auctoritate nostra regia statuentes hanc coronationem, licet invalidam et ipso iure nullam et omnia, quae idem episcopus eius occasione fecisset, nec ei, nec successoribus suis, quoad nomen, famamque eorum ullo modo aut tempore nocere aut praeiudicare debere, quinimo si quae restarent, quae nomen et famam eorundem propterea obfuscare possent, auctoritate et scientia, quibus supra, cassamus, tollimus et extinguimus, harum testimonio litterarum sigilli nostri impressione munitarum. Datum in civitate nostra Vienna, die vicesima nona mensis Julii anno Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, regnorum vero nostrorum primo.

Ferdinandus m. p.   Ad mandatum domini regis
   proprium.

Vidit Leonardus ab Har-   Johannes Maius² m. p.
rach¹ cancellarius.   Registrata Wogt³ m. p.

¹ Harrach Lénárt volt I. Ferdinánd osztrák kancellárja (1526 januárius 1-től 1527 december 2-ig), aki élénk tevékenységet fejtett ki ura érdekében. V. ö. *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. Budapest, 1899. 254. s. köv. II. L. azonfelül *Th. Fellner—H. Kretschmayr*: Die österreichische Zentralverwaltung. I. Wien, 1907. 280. l.

² Johann May 1527—28-ban az osztrák udvari kancelláriának latin titkára. (*Fellner—Kretschmayer*: I. Abt. II. Bd. 147. l.)

³ Pantaleon Vogt ugyanott regisztrátor. (*Fellner—Kretschmayer*: u. o. II. 148. l.)

157.

Buda, 1527 szeptember 11.

I. Ferdinánd király meghagyja a nyitramegyei jobbágyoknak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspöknek, mint uroknak engedelmeskedjenek.

Eredetije papíron, papírral fedett pecséttel ellátva, az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. N. R. A. f. 432. nr. 13. Eredeti fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Ungarn, 1527 szept.

Ferdinandus Dei gratia Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae etc. rex, infans Hispaniarum, archidux Austriae, dux Burgundiae etc. marchio Moraviae etc. comes Tirolis etc. egregiis et nobilibus fidelibus nobis dilectis universitati colonorum comitatus Nittriensis gratiam nostram regiam et omne bonum. Quoniam reverendus devotus nobis dilectus Stephanus Podmanitzki episcopus Nittriensis ad obedientiam nostram iam pridem accessit, nobisque fidelitatem debitam praestitit, nosque cum praemissorum intuitu, tum potissimum, ut in hoc etiam iura et libertates regni nostri Hungariae observentur, cupiamus pariter et velimus, ut idem Stephanus nullum penitus in statu ecclesiae suae et colonorum eiusdem detrimentum accipiat. Idcirco vobis omnibus et singulis committimus et mandamus omni serio, ut eundem Stephanum episcopum de caetero semper velut dominum vestrum observare, eique sicut antea quoque erga praedecessores suos in eodem episcopatu fecistis, in omnibus licitis et honestis, salva in eisdem fidelitate et obedientia nostra, parere et obtemperare debeatis et teneamini, nostram in eo seriosam executuri voluntatem. Datum in arce nostra regia Budensi, die XI. mensis Septembris, anno Domini MDXXVII. regnorum vero nostrorum primo.

Ferdinandus m. p.

Vidit Harrach¹
cancellarius.

Ad mandatum domini regis
propriae maiestatis
Jo. Maius² m. p.

¹⁻² L. az előbbi (156. sz.) oklevél megfelelő jegyzeteit.

158.

Székesfehérvár, 1527 november 13.

*I. Ferdinánd király ígéretet tesz Podmaniczky István nyit-
rai püspöknek, hogy a neki arany- és ezüstneműekben köl-
csönadott 1600 forintért Szucsá vagy Illava várakat, mielőtt
azok az ő kezébe kerülnek, átadja neki és Podmaniczky
János és Mihály fiainak a kölcsönösszeg visszafizetéséig.*

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel az Orsz.
Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. f. 329. nr. 30.

Nos Ferdinandus Dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. princeps Hispaniarum, archidux Austriae etc. recognoscimus per praesentes, quod fidelis noster reverendus dominus Stephanus Podmanyczky episcopus ecclesiae Nittriensis ad nostras privatas et publicas regni huius nostri necessitates dedit nobis mutuo res argenteas in valore mille et sexingentorum florenorum, partim simplices sine auro, partim vero inauratas, rerum simplicium et non inauratarum singulam marcam ad singulos sex florenos, rerum vero inauratarum ad singulos octo florenos computando. Ut igitur idem dominus episcopus de huiusmodi creditorum suorum rehabilitatione certus sit et a nobis securus, assecurandum ipsum ac eidem promittendum duximus, quod postquam castra Zweza¹ aut Lewa² in manibus nostris erunt, statim alterum eorum una cum omnibus oppidis, villis, possessionibus et pertinentiis ad manus eiusdem domini episcopi Nittriensis dabimus vel loco alterutrius huius castri alia bona aequivalentia eidem assignabimus per eum ac filios magnificorum Joannis et Michaelis Podmanyczky, nepotes suos, interea pacifice tenenda et possidenda,

¹ Szucsá vára a mai Alsó- és Felsőszucsá környékén feküdt, a Szucsá-patak völgyében, Trencséntől é. Néhány történeti adat felsorolása a Podmaniczky-Oklt. I. 116. l.

² A trencsénmegyei Illava vára értendő alatta. Megemlíthető, hogy Chorényi József szerint (Adatok és okmányok az itteni r. kath. plébánia történetéhez. Nyitra, 1898. 11. l.) 1527-ben Macedoniai László, a későbbi nagyváradi püspök nyerte adományban.

donec nos eidem vel eo mortuo, nepotibus suis de praescriptis mille et sexingentis florenis satisfecerimus, quoad plenum, imo assecuramus et promittimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum in civitate nostra Alba Regali feria quarta proxima post festum beati Martini episcopi, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Ferdinandus m. p.

Hátlapján XVI. sz.-i írással: Pro 1600 florenis castrum Zwcha et Lewa.

159.

Nyitra, 1527 december 8.

A nyitrai káptalan előtt Thurzó György nagyszombati harmincados és Dolgos Ambrus galgóczi várnagy nyugtatják Podmaniczky István nyitrai püspököt annak az ezüstműnek átadásáról, melyet a püspök I. Ferdinánd királynak 1600 forintban zálogba adott.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban. Kincst. o. N. R. A. f. 329. nr. 32.

Nos capitulum ecclesiae Nittriensis memoriae commendamus per praesentes, quod egregii Georgius Thwrzo tricesimator Thyrnaviensis¹ et Ambrosius Dolghos castellanus² castri Galgocz³ in nostram personaliter venientes praesentiam sponte et libere sunt confessi et retulerunt in hunc modum, quod quae reverendus dominus Stephanus Podmanyczky episcopus ecclesiae Nittriensis praedictae, dominus videlicet et praelatus noster ad rationem illorum mille et sexingentorum florenorum, pro quibus alias certas res argenteas regiae maiestati domino nostro gratiosissimo in sortem eiusdem pignoris dare debuisset, ad manus eorundem die datarum prae-

¹ Thurzó György személyi adatait nem ismerjük.

² A Kozmafalvi Dolgos-család (*Nagy Iván* : III. 340. l.) egyik tagja. 1533-ban nyitramegyei dikátor volt. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1533. f. 23.)

³ Galgóc vára 1524 óta Thurzó Elek királyi kincstartó tulajdona volt. (*Fógel J.* : II. Lajos udvartartása. 36.)

sentium centum et viginti quatuor marcas argenti deaurati et lothones novem, argenti vero simplicis non deaurati similiter centum marcas cum lothone uno, singulam videlicet marcā argenti deaurati pro florenis octo, marcā vero argenti simplicis non deaurati pro florenis sex computando dedisset et assignasset, super quibus iidem Georgius Thwrzo et Ambrosius Dolghos praefatum dominum episcopum quittum et expeditum reddidissent et commisissent, imo reddiderunt et commiserunt coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum in festo conceptionis beatissimae Mariae virginis, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Jegyzet : Thurzó György harmincados és Dolghos Ambrus galgóczi várnagy ugyanezen a napon külön elismerték az ezüst-neműeknek átvételét :

Nos Georgius Thwrzo tricesimator Thynaviensis et Ambrosius Dolghos castellanus castri Galgocz fatemur et recognoscimus per praesentes litteras nostras, quod reverendissimus dominus Stephanus Podnemyczky episcopus ecclesiae Nitriensis etc. in festo conceptionis beatissimae Mariae virginis ad voluntatem serenissimi domini regis, domini nostri gratiosissimi Nitriae argenti deaurati marchas centum viginti quatuor et lothones novem et argenti puri non deaurati marchas centum et lothonem unum ad manus nostras dedit et assignavit. Datum Nitriae in praefato festo conceptionis virginis deiparae, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Háttalján egykorúlag : De argenti m. 224 et loth. 10.

Eredetije papíron, két gyűrűsepcséttel, az Orsz. Levéltárban. Kincstári osztály. N. R. A. f. 329. nr. 33.

Ehhez az ügyhöz tartozik a Podmaniczky István püspök által átadott ezüstneműeknek jegyzéke is, mely a következő :

A *jegyzék külső oldalán* : 1528. Regestrum pro domino Michaelē (tévesen : Stephano helyett) Podmanyczky super deputatione auri et argenti in ecclesia katedrali Nitriensi una cum litteris regis domino episcopo sonantibus super sua expeditione illius argenti extradati.

Az *első lapon* : Item prima mensura calicum et patenarum deauratarum facit marcas XXVIII ½.

Item secunda mensura similiter calicum et patenarum deauratarum facit marcas XIII ½.

Item tertia mensura, monstrantia deaurata, aliarum rerum argentearum deauratarum facit marcas XXVII.

Item quarta mensura similiter rerum argentearum facit marcas VII.

Item una crux cum tabula plenaria	facit marcas VI.
Item una crux de puro auro	facit marcas X lath. II.
Item sepultura beatorum Andreae et Benedicti	facit
	marcas LX.
Item monstrantia nova deaurata florizata	facit
	marcas XIII.
Summa argenti deaurati	facit marcas 82.
Singula per florenos octo computando	facit fl. VI. LVI.
Summa argenti simplicis	facit marcas 73.
Quas per florenos sex computando	facit fl. III XXXVIII.
Puri auri marca media lotones quatuor	facit fl. (szám hiányzik.)

A harmadik oldal alján: Cedit pro media parte marce LXXII.

(Eredetije papíron, az Orsz. Levéltárban. Kincstári osztály.
N. R. A. f. 329. nr. 31.)

160.

Buda, 1528 március 31.

I. Ferdinánd király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Ferenc sági prépost által a nyúlzigeti Szent Mihály-egyház négy borosjenei jobbágytelkének Podmaniczky Mihály által történt elfoglalása miatt indított perben idézze meg Podmaniczky István nyitrai püspököt, aki a négy jobbágytelket ma is elfoglalva tartja.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1528 április 16-án kelt jelentésében. (L. a 162. sz. a.)

161.

Garamszentbenedek, 1528 április 16.

A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy 1528 március 31-én Budán kelt parancsa értelmében megidézte Podmaniczky István nyitrai püspököt.

Az eredeti királyi nyiltparancs a jelentés fogalmazványával, alján pecsét töredékeivel a garamszentbenedeki konvent levéltárában. fasc. 62. nr. 8.

Átírva a garamszentbenedeki konventnek 1746 március 13-án kelt oklevelében. Országos Levéltár. Dl. 18.902.

Serenissimo principi et domino domino Ferdinando Dei gratia regi Hungariae etc. conventus monasterii sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestrae serenitatis exhibitorias nobis praeceptorie loquentes et directas summa cum obedientia recepisse in haec verba :

Ferdinandus Dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. fidelibus nostris conventui ecclesiae sancti Benedicti de Juxtagron salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostrae in persona venerabilis et religiosi fratris Francisci praepositi ecclesiae de Sag,¹ tutoris legitimi praepositurae ecclesiae beati Michaelis archangeli in insula leporum fundatae,² quod quamvis ipse exponens feria quarta cinerum in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto transacto praeteritum³ totales portiones possessionarias praedictae ecclesiae beati Michaelis archangeli in praedicta insula leporum existentis in possessione Boros Jenyew vocata in comitatu Pilisiensi existenti habitas, eidem ecclesiae beati Michaelis archangeli per serenissimum principem dominum Ludovicum regem etc. fratrem et sororium nostrum charissimum piaie memoriae iuridice adiudicatas per

¹ Fegyverneki Ferenc sági prépost. L. reávonatkozólag a 128. sz. oklevelet.

² A nyúlsgigeti Szent Mihály prépostságra l. ugyancsak a 128. sz. oklevelet.

³ 1525 március 1.

eiusdem condam domini Ludovici regis ac honorabilis capituli ecclesiae Budensis homines vigore quarundam litterarum suarum adiudicatoriarum exinde confectarum restatui procuraverit,¹ iidemque praefati condam domini Ludovici regis et eiusdem capituli ecclesiae Budensis homines praedictam ecclesiam beati Michaelis archangeli in reali et pacifico dominio et possessione tam antelatarum portionum possessionariarum, quam etiam quarundam quatuor sessionum jobagionalium egregii condam Michaelis Podmanyczky de Podmanyn in eadem possessione Boros Jenyew adiacentium ex causis et rationibus in litteris praedicti capituli ecclesiae Budensis restatutoriis specificatis reliquerint et commiserint, tamen circa festum beatae Mariae Magdalenae in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto praeteritum² praefatus condam Michael Podmanyczky, nescitur unde motus, quave temeritatis audacia ductus, tam praescriptas portiones possessionarias antedictae ecclesiae beati Michaelis archangeli, quam etiam praedictas quatuor sessiones jobagionales populosas eiusdem condam Michaelis Podmanyczky in praenotata possessione Boros Jenyew existentes in litteris praedicti capituli ecclesiae Budensis nominatim specificatas, eidem exponenti et perconsequens praenotatae ecclesiae beati Michaelis archangeli per praedictos regium et dicti capituli ecclesiae Budensis homines, vigore praedictarum litterarum dicti condam domini Ludovici regis adiudicatoriarum, ex causis et rationibus litteris in eisdem denotatis restatutas, pro se minus iuste et indebite, viaque iuris sine omni reoccupasset, reoccupatasque quousque in humanis egisset, tenuisset et conservasset, post mortem et miserabilem eiusdem condam Michaelis Podmanyczky interitum,³ reverendus in Christo pater dominus Stephanus Podmanyczky episcopus ecclesiae Nittriensis modo simili indebite teneret et conservaret etiam in

¹ A Fegyverneki Ferenc prépost és a Podmaniczky-család közt folyó perre vonatkozna a jelen kötet 128., 131., 139., 146., 149. sz. oklevelek.

² 1526 július 22.

³ Említettük, hogy Podmaniczky Mihály 1526 augusztus 29-én a mohácsi ütközetben esett el.

praesentiarum, potentia mediante in praeiudicium et dampnum dicti exponentis et per consequens ecclesiae beati Michaelis archangeli prae-notatae valdemagnum. Quia autem iuxta constitutionem universorum dominorum, praelatorum et baronum ac regni nostri nobilium nuper in civitate nostra Alba Regali pro felici coronatione nostra celebrata¹ factam et per maiestatem nostram roboratam universi actus potentiarii a festo beatae Margarethae virginis et martiris in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto transacto praeterito² patrati et deinceps quoque inferendi more et instar brevis brevium iudiciorum pro quintodecimo die diei ammonitionis exhinc fiendae computando, per iudices [regni or]dinarios sine intermissione adiudicari deberent et terminari: Pro eo fidelitati vestrae [harum serie firmit]er praecipientes committimus et mandamus, quatenus praesentes litteras nostras praefato domino Stephano Podmanyczky episcopo ecclesiae Nitriensis, praemissi actus potentiarii patratori, per vestrum testimonium fidedignum exhiberi et praesentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterit, ibidem personaliter, alioquin de domo habitationis, sive solitae eiusdem residentiae ammoneat eundem, dicatque et committat eidem verbo nostro regio, ut ipse praescripto quinto decimo die a die exhibitionis praesentium litterarum nostrarum ipsi fiendae computando, coram personali praesentia nostra comparere modis omnibus debeat et teneatur ad quaerimoniam, actionemque et acquisitionem praefati exponentis praedeclaratam de iure responsurum, ab ipsaque personali praesentia nostra superinde iudicium et iustitiam recepturus, certificando ibidem eundem, ut sive ipse termino in praedicto coram dicta personali praesentia nostra compareat, iudiciumque recipiat, sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in praemissis, quod dictaverit ordo iuris. Et post haec huiusmodi exhibitionis, ammonitionis et certificationis seriem cum ammoniti et certificati nomine, terminum ad praedictum, ut fuerit expediens,

¹ A székesfehérvári koronázásra I. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 143. s. köv. II. A kérdéses törvénycikk az V. (U. o. I. 155. l.)

² 1526 július 13.

dictae nostrae personali praesentiae fideliter rescribatis. Datum Budae feria tertia proxima post dominicam Judica, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo.¹

Nos itaque antedictae mandatis eiusdem vestrae serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur, et iuxta continentiam litterarum eiusdem vestrae serenitatis, unum ex nobis, videlicet religiosum fratrem Seraphin presbiterum, socium nostrum conventualem ad praemissam exhibitionem et ammonitionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis conscienciose retulit eo modo: Quomodo ipse feria tertia proxima post festum resurrectionis Domini proxime praeteritum² ad castrum Nittriense in comitatu Nittriensi existens habitum accessisset, ibique antefatum reverendissimum dominum Stephanum Podmanyczky episcopum Nittriensem personaliter minime reperire potuisset, nihilominus tamen ibidem eundem tamquam absentem de domo habitationis, sive solitae residentiae eiusdem, ammonuisset eundem, dixissetque et commisisset eidem verbo vestrae serenitatis, ut ipse praescripto quinto decimo die a die ammonitionis huiusmodi ipsi exhinc fiendae computando, coram praescripta personali praesentia vestrae serenitatis modis omnibus comparere debeat et teneatur ad quaeritioniam, actionemque et acquisitionem praefati exponentis praedeclaratam de iure responsurus ab eademque personali praesentia vestrae serenitatis superinde iudicium et iustitiam recepturus, certificasset eundem ibidem, ut sive ipse termino in praedicto coram eadem personali praesentia vestrae serenitatis compareat, iudiciumque recipiat, sive non, eadem ad partis comparientis instantiam id faciet in praemissis, quod dictaverit ordo iuris. Datum tertio die diei ammonitionis et certificationis praenotatae, anno Domini supradicto.

¹ 1528 március 31.

² 1528 április 14.

162.

Buda, 1528 május 8.

I. Ferdinánd király meghagyja a budai káptalannak, hogy Ferenc sági prépostot és a nyúlzigeti Szent Mihály egyházat Podmaniczky István nyitrai püspök ellenében iktassa be a nekik már egyszer odaitélt, de Podmaniczky Mihály által annakidején újra visszafoglalt borosjenei birtokrész és négy jobbágytelek birtokába.

Eredeti fogalmazványa és eredetije rongált állapotban, papíron, hátulján zárópecsét és pecsétfő nyomaival az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. Acta eccl. f. 46. nr. 26.

Ferdinandus Dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. fidelibus nostris capitulo ecclesiae Budensis salutem et gratiam. Noveritis, quod Stephanus de Domon¹ pro venerabile et religioso fratre Francisco preposito ecclesiae de Saag² tutore legitimo prepositurae ecclesiae beati Michaelis archangeli in insula leporum fundatae³ cum procuratoriis litteris nostris iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum ac vestrarum exhibitoriarum, ammonitoriarum et certicatoriarum in praesenti termino decimi diei festi beati Georgii martiris proxime praeteriti,⁴ ad quem scilicet terminum universae causae regnicolarum nostrorum breves brevium pariter et transmissionales novae et veteres, ac novorum actuum potentiariorum, necnon factum occupationis honorum et iurium possessionariorum post obitum serenissimi principis condam domini Wladislai regis etc. piae memoriae, item universorum obligaminis iurium impignoratitiorum ac dotis et rerum parafernalium tangentes et concernentes per nostram maiestatem generaliter fuerant prorogatae, in figura iudicii nostrae personalis praesentiae comparendo, contra

¹ Az oklevélben említett Istvánnak személyi adatai nem ismeretesek. Domony, ma puszta Pest megyében. (Csánki: I. 27. l.) Innen nevezte magát a Damonyi v. Domonyi-család.

² L. a 161. sz. oklevelet.

³ L. a 161. sz. oklevelet.

⁴ 1528 május 3.

reverendum dominum Stephanum Podmanyczky episcopum ecclesiae Nittriensis proposuit eo modo, quod quamvis ipse actor feria quarta cinerum in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto transacto praeteritum¹ totales portiones possessionarias praedictae ecclesiae beati Michaelis archangeli in praedicta insula leporum existentis in possessione Boros Jenyew vocata in comitatu Pilisiensi existenti habitas, eidem ecclesiae beati Michaelis archangeli per serenissimum principem condam dominum Ludovicum regem etc., fratrem et sororium nostrum charissimum piaae memoriae iuridice adiudicatas et per eiusdem condam domini Ludovici regis ac vestrum homines vigore quarundam litterarum suarum adiudicatoriarum exinde confectarum, restatui procuraverit, iidemque praefati condam domini Ludovici regis et vester homines praedictam ecclesiam beati Michaelis archangeli in reali et pacifico dominio et possessione tam antelatarum portionum possessionariarum, quam etiam quarundam quatuor sessionum jobagonalium egregii Francisci Adam, filii condam Joannis Podmanyczky de Podmanyn in eadem possessione Boros Jenyew adiacentium, ex causis et rationibus in litteris vestris restatutoriis specificatis, reliquerint et commiserint, tamen circa festum beatae Mariae Magdalenae in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto praeteritum² praefatus condam Michael Podmanyczky, nescitur unde motus, quave temeritatis audacia ductus, tam praescriptas portiones possessionarias antedictae ecclesiae beati Michaelis archangeli, quam etiam praedictas quatuor sessiones jobagonales populosas eiusdem Francisci Adam de Podmanyn in praenotata possessione Boros Jenyew existentes, in praedictis litteris vestris nominatim specificatis, eidem actori et perconsequens praenotatae ecclesiae beati Michaelis archangeli per praedictos regium et vestrum homines vigore praedictarum litterarum dicti condam domini Ludovici regis adiudicatoriarum ex causis et rationibus litteris in eisdem denotatis, restatutas, pro se minus iuste et

¹ 1525 március 1.

² 1526 július 22.

indebite viaque iuris sine omni reoccupasset, reoccupatasque quousque in humanis egisset, tenuisset et conservasset, prout post mortem et miserabilem eiusdem condam Michaelis Podmanyczky interitum reverendus in Christo pater dominus Stephanus Podmanyczky episcopus ecclesiae Nittriensis modo simili indebite teneret et conservaret etiam in praesentiarum, potentia mediante, in praeiudicium et dampnum dicti actoris et perconsequens ecclesiae beati Michaelis archangeli praenotatae valdemagnum. Et haec sic facta fore exhibitione praescriptae unius litterae vestrae exhibitoriae, ammonitoriae et certificatoriae vires trium litterarum inquisitionalium in se reputandarum comprobando, eidem actori ex parte memorati in causam attracti per nos in praemissis iuris aequitatem supplicavit elargiri. Quo audito Mathias de Babindal¹ pro praefato domino Stephano episcopo in causam attracti, cum procuratoriis litteris capituli ecclesiae Nittriensis eandem nostram personalem exurgens in praesentiam, respondit ex adverso, quod praefatus in causam attractus in totali praemissa actione et acquisitione dicti actoris innocens esset penitus et immunis et in eo idem procurator dicti in causam attracti eundem in causam attractum in signum innocentiae et immunitatis suae iuramento praefati actoris per eundem actorem ad caput eiusdem in causam attracti iuxta regni nostri consuetudinem deponendo submittebat. Praefatus vero procurator dicti actoris praescriptum iuramentum ad caput eiusdem in causam attracti minime acceptabat, sed eidem actori per nos in praemissis aliud iudicium et iustitiam praeberi postulabat. Pro eo nos his perceptis praefato in causam attracto pro sui expurgatione per alias litteras nostras adiudicatorias exinde confectas, aliud iudicium facientes ac praescriptas portiones possessionarias praefatae ecclesiae beati Michaelis archangeli cum praenotatis quatuor sessionibus jobationalibus populosis eidem actori et perconsequens praefatae ecclesiae per nostrum et vestrum homines restatui debere decernentes et committentes, fidelitati igitur vestrae harum serie firmiter praecipiendo manda-

¹ L. jelen kötet 58. sz. oklevelét.

mus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente magistri Gaspar Nemes de Strigonio,¹ aut Petrus de Mylethyncz,² vel Barnabas de Zabathka,³ sin Franciscus de Gywla,⁴ minoris cancellariae nostri notarii, aliis absentibus homo noster de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus, ad facies praescriptae possessionis Boros Jenyew, consequenterque praescriptarum portionum possessionariarum, ac quatuor sessionum jobagionalium praefatae ecclesiae Sancti Michaelis in eadem habitarum, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et praesentibus, accedendo, restatuet easdem simulcum cunctis ipsarum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet praefato actori et perconsequens praedictae ecclesiae beati Michaelis archangeli iure ipsis ex praemissis incumbenti, perpetuo possidendas, contradictione et inhibitione praelibati in causam attracti et aliorum quorumlibet praevia ratione non obstante. Et posthaec huiusmodi possessionariae restatutionis seriem ad quintum decimum diem diei executionis praemissae exhinc fiendae computando, legitime perdurantem dictae nostrae personali praesentiae fideliter rescribatis. Datum Budae, sexto die termini praenotati, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo.

Kívül: Fidelibus nostris capitulo ecclesiae Budensis pro venerabile et religioso fratre praeposito ecclesiae de Saag contra reverendum dominum Stephanum Podmanyczky episcopum ecclesiae Nittriensis super quadam possessionaria restatutione per nostrum et vestrum homines modo introscripto fienda. Cuius series ad terminum intronominatum legitime perdurandum, ut fuerit expediens, est reportanda ad iudicem.

Alatta: Lecta et extradata per me magistrum Nicolaum Mylethyncz⁵ prothonotarium. Et coram me magistro Thoma Warday prothonotarium.⁶

¹ Esztergomi Nemes Gáspár a királyi kisebbik kancellária jegyzője; közelebbi adatokat nem ismerünk róla.

² L. jelen kötet 47. sz. okleveleit.

³ Személyi adatairól azonkívül, hogy a királyi kisebbik kancelláriának volt a jegyzője, mitsem tudunk.

⁴ Közelebbi adataink nincsenek róla.

⁵ L. jelen kötet 47. sz. oklevelét.

⁶ Várday Tamásra l. Nagy Iván: XII. 56. Lehet, hogy ugyanaz, aki 1540-ben, mint „aulicus et familiaris regis Ferdinandi” említettett. (Bécsi Staatsarchiv. 1540. Hung. fasc. 41.)

163.

Buda, 1528 május 13.

I. Ferdinánd király hozzájárulván ahhoz az adományozáshoz, amellyel Podmaniczky Anna, Buzlay Mózes özvegye a leveldi karthauziaknak adta Somogy megyében fekvő szárszói birtokrészét, a maga részéről a királyi jogot is nekik adományozza.

Hivatalos bejegyzés az Orsz. Levéltárban. Kincstári o. Lib. don.
I. kötet. 105. l.

Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo Budae feria quarta proxima post dominicam Cantate¹ de commissione regiae maiestatis in consilio datae sunt litterae, quibus mediantibus maiestas sua illi dationi, donationi et perpetue inscriptioni, quam generosa domina Anna Podmaniczky, relicta condam magnifici Moysis Buzlay de Gergellaka² super totalibus portionibus possessionariis in possessione Zarzo³ vocata in comitatu Simigiensi existenti habitis, mediantibus litteris honorabilis conventus ecclesiae hospitalis cruciferorum beati Stephani regis de Alba⁴ fassionalibus, ecclesiae beati Michaelis archangeli de Leweld⁵ ac consequenter religiosi fratribus in eadem Deo iugiter famulantibus ordinis Carthusiensis pro tempore constitutis et constituendis fecisse dinoscitur, suum consensum praebuit pariter benevolum et assensum. Et nihilominus eadem ob spem et devotionem, quam erga beatum Michaellem archangelum, in cuius nomine glorioso dicta ecclesia fundata est, gerit et habet,

¹ 1528 május 13.

² Gergelylaki Buzlay Mózesre l. jelen kötet 20. és 65. sz. oklevelét.

³ Szárszó h. a Balaton partján, Karádtól é.

⁴ A keresztes lovagoknak, vagyis a jeruzsálemi Ker. Szent János-rendieknek Szent István király tiszteletére emelt templomuk és kolostoruk Székesfehérvárt a váron kívül állott. (*Csánki* : III. 311. l.)

⁵ Leveld ma Város- és Kislőd, Veszprémtől nyé. Szent Mihály arkangyal tiszteletére alapított karthauzi kolostora a XIV. században épült. (*Csánki* : III. 213. l.)

easdem portiones possessionarias totaliter cum cunctis suis utilitatibus ac pertinentiis quibuslibet, nec non iure suo regio in perpetuam elemosynam ac patrimonium Crucifixi eisdem ecclesiae et fratribus cunctisque eorum successoribus contulit salvo iure alieno.

164.

Buda, 1528 május 14.

I. Ferdinánd király meghagyja a budai káptalannak, hogy a Ferenc sági prépost által a nyúlszigeti Szent Mihály egyház borosjenei erdejének kivágása miatt Podmaniczky János fia Ferenc Ádám ellen indított perben az alperest idézze meg.

Átírva a budai káptalannak 1528 május 20-án kelt oklevelében.
(L. a 166. sz. a.)

165.

Buda, 1528 május 18.

Thurzó Elek országbíró meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt idézze meg a jobbágysai által Elefánti György ellen elkövetett hatalmaskodás ügyében.

A garamszentbenedeki konventnek 1528 május 29-én kelt és I. Ferdinánd királyhoz intézett jelentésében. (L. a 167. sz. a.)

166.

Buda, 1528 május 20.

A budai káptalan jelenti a királynak, hogy 1528 május 14-én Budán kell parancsa értelmében a Ferenc sági prépost által a nyúlzigeti Szent Mihály egyház borosjenei erdejének kivágása miatt Podmaniczky János fia Ferenc Ádám ellen indított perben az alperest Kisszántó nevű birtokán megidézle.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Acta eccl. f. 46. nr. 27.

Serenissimo principi domino Ferdinando Dei gratia regi Hungariae et Bohemiae etc. principi Hispaniarum, archiduci Austriae etc. capitulum ecclesiae Budensis orationum suffragia devotarum. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestrae serenitatis praeceptorie nobis loquentes et directas reverentia, qua decuit recepisse in haec verba :

Ferdinandus Dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc., fidelibus nostris capitulo ecclesiae Budensis salutem et gratiam. Exponitur maiestati nostrae in persona fidelis nostri venerabilis et religiosi fratris Francisci praepositi ecclesiae de Saag,¹ tutoris legitimi praepositurae ecclesiae beati Michaelis archangeli in insula leporum fundatae,² quomodo providi Emericus Wysky, Gregorius Pathra, Balthasar Fekethe, Petrus Thorbagy, Franciscus Egyed, Stephanus Garanchy, Valentinus Thewrsek, Anthonius Bwzas, Vrbanus Gergel, Albertus Hathwany, Demetrius Thewrewk et Gregorius Cheres jobagiones egregii Francisci Adam, filii condam Johannis Podmanyczky de Podmanyn in portione sua possessionaria in possessione Boros Jenyew vocata, in comitatu Pilisiensi existenti habita, commorantes ex speciali commissione et mandato eiusdem Francisci Adam, domini scilicet ipsorum, post communem cladem et periculum huius regni nostri ac combustionem dictae

¹ L. a jelen kötet 128. sz. oklevelét.

² L. jelen kötet 28. sz. oklevelét.

possessionis Boros Jennyew per Thurcas factam,¹ quandam silvam dictae ecclesiae beati Michaelis archangeli in territorio dictae possessionis Boros Jenyew prope ecclesiam parochialem eiusdem possessionis Boros Jenyew habitam, circa festum kathedrae beati Petri apostoli proxime praeteriti,² aliisque diversis terminis et diebus ab eodem tempore cladis et combustionis continue succidissent, lignaque eiusdem silvae dissecassent et ex eis proprias domos et aedificia in dicta possessione Boros Jenyew sibiipsis erexissent. In quibusquidem silvae succisione et lignorum dissecatione praeter actus potentiarios plusquam ducentorum florenorum auri dampna intulissent potentia mediante in praeiudicium et dampnum dicti exponentis et perconsequens ecclesiae beati Michaelis archangeli praenotatae valdemagnum. Cum autem iuxta constitutionem universorum regnicolarum nostrorum Albae Regali pro foelici coronatione nostra factam³ et per maiestatem nostram approbatam huiusmodi actus potentiarii more et instar brevis brevium iudiciorum pro quintodecimo die diei ammonitionis superinde fiendae per nostram maiestatem et iudices regni nostri ordinarios discuti debent et adiudicari, pro eo fidelitati vestrae harum serie firmiter praecipiendo committimus et mandamus, quatinus acceptis praesentibus praesentes litteras nostras praefato Francisco Adam de Podmynyn, praemissi scilicet actus potentiarii patratori, per vestrum testimonium fidedignum exhiberi et praesentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterit, benequidem, alioquin de domo habitationis suae, sive solitae eiusdem residentiae ammoneat eundem, dicatque et committat eidem verbo nostro regio, ut ipse decimo quinto die a die exhibitionis praesentium ipsi fiendae computando, coram nostra personali praesentia personaliter vel per procuratorem suum legitimum comparere, praescriptosque jobagiones suos statuere debeat et teneatur, certificando eundem ibidem, ut sive ipse

¹ Arra vonatkozik, hogy a törökök 1526 szeptemberében Buda környékét felégették. (V. ö. *Jászay Pál*: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. I. k. 17. s. köv. II.)

² 1528 februárius 22.

³ L. a 162. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

termino in praedicto coram dicta nostra personali praesentia compareat, jobagionesque suos praenotatos statuatur sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in praemissis, quod iuri videbitur expediri. Et posthaec huiusmodi exhibitionis, ammonitionis et certificationis seriem cum ammoniti et statui commissorum nominibus, ut fuerit expediens, terminum ad praedictum praenotatae nostrae personali praesentiae fideliter rescribatis. Datum Budae, feria quinta proxima post¹ festum beatae Sophiae viduae,² anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo.

Nos itaque mandatis vestrae serenitatis in omnibus obediens, ut tenemur, nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Nicolaum de Soklos³ socium et concanonicum nostrum ad praemissa fideliter exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis retulit eo modo, quod ipse feria sexta in praescripto videlicet festo beatae Sophiae viduae et filiarum eiusdem⁴ praefatum Franciscum Adam, filium condam Johannis Podmanyczky de Podmanyn, personaliter non repertum, de domo habitationis suae in possessione Kys Zantho⁵ vocata, in dicto comitatu Pilisiensi existenti habita ammonuisset, dixissetque et commisisset verbo vestrae serenitatis, ut ipse decimo quinto die a die huiusmodi ammonitionis ipsi exhinc factae computando, coram vestra personali praesentia personaliter vel per procuratorem suum legitimum comparere, praescriptosque jobagiones suos eidem statuere commissos statuere debeat et teneatur, certificando eundem ibidem, ut etc. (*következnek a szokásos kifejezések*). Datum sexto die diei ammonitionis et certificationis praedictarum, anno Domini supradicto.

¹ Tévesen : ante helyett.

² 1528 május 14.

³ Személyi adatai nem ismeretesek. 1525-ből a pozsonyi káptalan tagja volt Ladislaus de Soklyos. (*Ortvay* : III. 291. l.), valószínűleg egy családról van szó.

⁴ 1528 május 15.

⁵ Kisszántó vagy Szántó h. Budától ény., közel Esztergom vármegyéhez.

Kívül : Personali praesentiae regiae maiestatis. Pro venerabili et religioso fratre Francisco praeposito ecclesiae de Saag, tutore legitimo praepositurae ecclesiae beati Michaelis archangelii in insula leporum fundatae, contra egregium Franciscum Adam, filium condam Joannis Podmanyczky de Podmanyn ad terminum introscriptum exhibitionis, ammonitionis et certificationis relatio.

A *háttlap balszélén* : 1·5·2·8 feria tertia post festum S. Trinitatis¹ pro A. Damony² cum nostris pro I. Mathias de Babyndal³ cum Nittriensi. I. negat commissionem, A. ad communem nobilium et ignobilium, I. similiter fiet. Eodem die prohibita pro parte I. levata feria tertia post Viti.⁴ I. negat succisionem et ad caput, A. non, ideo I. iurabit tertio se octavo die Margarethae⁵ coram Nittriense. Ex parte rusticorum faciat iudicium XV. die post iuramentum in Boros Jenew.

167.

Garamszentbenedek, 1528 május 29.

A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy Thurzó Elek országbírónak 1528 május 18-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt megidézte a jobbágysai által Elefánti György ellen elkövetett hatalmaskodás ügyében.

Eredeti nyílt idézőparancs, alján pecsét töredékeivel, mindkét oldalán a jelentés fogalmazványával, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Fasc. 52. nr. 23.

Serenissimo principi et domino domino Ferdinando Dei gratia regi Hungariae et Bohemiae etc. conventus monasterii Sancti Benedicti de Juxtagron orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras viri magnifici domini comitis Alexii Thwrzo de Bethlenffalwa⁶ iudicis curiae eiusdem vestrae serenitatis exhibitorias patentes, nobis-

¹ 1528 június 9.

² Bizonyára a 162. sz. oklevélben megnevezett Domonyi István.

³ L. jelen kötet 58. sz. oklevelét.

⁴ 1528 június 16.

⁵ 1528 július 20.

⁶ Bethlenfalvi Thurzó Elek életrajza *Budai Ferenc* : III. 297—301. II. *Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 36. l.

que amicabiliter loquentes, honore et reverentia, quibus decuit recepisse in haec verba :

Comes Alexius Thwrzo de Bethlenffalwa iudex curiae serenissimi principis domini Ferdinandi Dei gratia regis Hungariae et Bohemiae etc. honorabili conventui ecclesiae Sancti Benedicti de Juxtagron, amicitiam paratam cum honore. Dicitur nobis in persona nobilis Georgii de Eleffanth,¹ quo modo circa festum beati Georgii martiris proxime praeteritum,² providus Blasius Molnar jobagio reverendi domini Stephani Podmanyczky de Podmanyn episcopi ecclesiae Nitriensis in civitate eiusdem Nitriensi in comitatu Nitriensi existenti commorans, de speciali commissione et mandato eiusdem domini Stephani episcopi domini sui, assumptis secum certis jobagionibus, hominibusque dicti domini Stephani episcopi, manibus armatis et potentiariis ad domum molendini dicti exponentis super fluvio Nitra vocato, intra veras metas possessionis ipsius exponentis Zalakoz³ nuncupatae in eodem comitatu Nitriensi existentis, defluenti constructam irruendo ac de ipsa domo molendini ipsius exponentis fruges eiusdem plusquam quinquaginta florenos auri valentes exportasset et quo dicti domini Stephani episcopi domini sui placuisset voluntati, fecisset potentia mediante; demum dum circa festum inventionis sanctae crucis proxime praeteritum⁴ providus condam Thomas Petroh jobagio dicti exponentis in possessione sua Eleffanth⁵ praedicta in dicto comitatu Nitriensi existenti commorans, pro certis suis negotiis expediendis ad aliam possessionem eiusdem exponentis Zalakoz vocatam in eodem comitatu Nitriensi existentem, profectus fuisset, illicque huiusmodi negotia sua peragere et perficere habuisset, tunc certi jobagiones annotati domini Stephani episcopi ecclesiae Nitriensis in posses-

¹ Az Elefánty-család (*Nagy Iván* : IV. 24—25. ll.) tagja. E család régebbi tört. Nyitra vármegye történetében (Magyarország vármegyéi és városai, szerk. Sziklay János és Borovszky Samu, című sorozatban) 498—499. ll.

² 1528 április 24.

³ Szalakusz h. Nyitrától é. a Nyitra-folyó völgyében.

⁴ 1528 május 3.

⁵ Alsó- és Felsőelefánt h. Nyitrától ék. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 146. l.)

sione eiusdem Darasy,¹ in eodem comitatu Nittriensi habita commorantes, de speciali commissione eiusdem in eandem possessionem dicti exponentis Zalakoz, consequenterque annotatum Thomam Petroh jobagionem dicti exponentis, uti premissum est, in eadem possessione sua constitutum, manibus armatis et potentiariis irruissent, ibique eundem nullis suis culpis et demeritis exigentibus crudeliter verberassent et vulnerassent, ex quaquidem verberatione et vulneratione idem jobagio post paucos dies obiisset, potentia mediante. Caeterum circa dictum festum Inventionis sanctae crucis proxime praeteritum² providus Gregorius Bodoky jobagio dicti domini Stephani episcopi in possessione sua Bodok³ vocata in predicto comitatu Nittriensi existenti commorans, consimiliter de speciali commissione et mandato eiusdem domini episcopi domini sui, assumptis secum certis familiaribus ipsius domini episcopi, manibus armatis et potentiariis noctis in silentio ad domum et curiam nobilitarem dicti exponentis in possessione eiusdem Eleffanth praedicta in dicto comitatu Nittriensi existenti habita irruendo, ibique praefatum exponentem diversis vituperiis afficiendo, si idem exponens se in eandem domum suam nobilitarem recludere et illic se defendere non valuisset, eundem ibidem nece miserabili interfecisset potentia mediante in praeiudicium et dampnum praefati exponentis valdemagnum. Et quia iuxta constitutionem universorum dominorum praelatorum et baronum ac dicti regni nobilium in conventu eorum generali nuper in civitate Albae Regali pro felici coronatione praefati domini nostri regis celebrata factam et per maiestatem regiam confirmatam universi actus potentiarii a festo beatae Margarethae virginis et martiris in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto praeterito⁴ per quoslibet et contra quoscunque patrati et deinceps quoque inferendae more brevis brevium iudiciorum pro quinto decimo die diei ammonitionis exhinc fiendae computando per praefatum dominum nostrum

¹ Darászi h. Nyitrától é. a Nyitra-folyó völgyében.

² 1528 május 3.

³ Bodok h. Nagytapolcsánytól dny. Nyitra megyében.

⁴ 1526 július 13.

regem ac iudices ordinarios huius regni, sine intermissione adiudicari debent et terminari, pro eo amicitiam vestram harum serie petimus diligenter, quatinus praesentes litteras nostras praenominato domino Stephano episcopo ecclesiae Nitriensis, praemissorum scilicet actuum potentiariorum patratori per vestrum testimonium fidedignum exhiberi et praesentari faciatis. Qui si personaliter reperiri poterit, ibidem personaliter, alioquin de domo habitationis sive solitae eiusdem residentiae ammoneat eundem, dicatque et committat eidem verbo regio, ut ipse quinto decimo die a die exhibitionis praesentium litterarum nostrarum ipsi fiendae computando, coram praefato domino nostro rege personaliter vel per procuratorem suum legitimum comparere teneatur ad actiones et acquisitiones dicti exponentis praedeclaratas responsurus, ab eodemque domino nostro rege exinde iudicium et iustitiam recepturus, praescriptosque jobagiones suos eidem statuere committendo, certificando ibidem eundem, ut sive ipse termino in praedicto coram praefato domino nostro rege compareat, iudicium recipiat, praescriptosque jobagiones suos statuatur, sive non, idem dominus noster rex ad partis comparentis instantiam id faciet in praemissis, quod iuri videbitur expediri. Et post haec etc. (*Következnek a szokásos kifejezések.*) Datum Budae, feria secunda proxima ante festum Ascensionis Domini¹ anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo octavo.

Lecta.

Nos itaque antedictis amicabilibus petitionibus praefati domini comitis Alexii Thwrzo inclinati et iuxta earundem suae magnificentiae litterarum continentiam, unum ex nobis videlicet religiosum fratrem Seraphin presbiterum socium nostrum conventualem ad praemissa suo modo peragenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus, nobis conscientiose retulit eo modo, quo modo ipse feria sexta proxima ante festum beati Urbani papae proxime praeteritum² ad castrum Nitri-

¹ 1528 május 18.

² 1528 május 22.

ense in eodem comitatu Nittriensi existens habitum accessisset, ibique dominum Stephanum Podmaniczky episcopum Nittriensem in dicto castro personaliter reperisset, praescriptasque litteras praefati domini comitis eidem exhibuisset et praesentasset, ammonuissetque eundem, dixissetque et commisisset eidem verbo vestrae serenitatis, ut ipse praescripto quinto decimo die a die exhibitionis praescriptarum litterarum praefati domini comitis ipsi fiendae computando, coram eadem vestra serenitate personaliter vel per procuratorem suum legitimum comparere teneatur ad actiones et acquisitiones dicti exponentis praedecaratas responsurus, ab eademque vestra serenitate exinde iudicium et iustitiam recepturus, certificasset nichilominus eundem ibidem, ut sive ipse termino in praedicto coram eadem vestra serenitate compareat, iudiciumque recipiat, praescriptasque jobagiones suos eidem statuere commissos statuatur, sive non, vestra serenitas ad partis comparentis instantiam id faciet in praemissis, quod iuri videbitur expediri. Datum octavo die diei executionis praenotatae,¹ anno suprascripto.

Jegyzet: Arra az ellentétre, mely az Elefánty-család és a nyitrai káptalan közt támadt, mely utóbbinak érdekeit a nyitrai püspök is magáévá tette, fényt vet a garamszentbenedeki konvent által 1481 május 6-án kiállított oklevél. (Podmaniczky-Oklt. I. 146—148. ll.)

168.

Buda, 1528 július 12.

A helytartó és a magyar tanácsosok jelentése Podmaniczky István nyitrai püspök dömösi prépostsága ügyében.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1528 júl.

...Reverendus dominus Nitriensis misit ad nos litteras camerariorum Vestrae Maiestatis, quibus mandant, ut litteras et iura sua, quibus praeposituram

¹ 1528 május 29.

Demesiensem possideat,¹ illis exhibeat, alioquin iuxta mandatum Vrae Mattis se de illa praepositura velle disponere. Est haec praepositura Demesiensis per praedecessores Vrae Mattis reges in compensationem castrorum illius ecclesiae Rycho² et Byche,³ quae pro castro Tycho,⁴ quod waywodae Moldaviensi,⁵ ne post amissas Kylye⁶ et Nezthermalba⁷ a corona deficeret, quondam Michaeli Emreffy erant donata,⁸ nam alioquin episcopatus Nitriensi vix sunt tanti redditus, unde arcem Nitriensem tenere, nedum equites pro regni defensione possit alere. Dignetur itaque Mattas Vra dominum episcopum clementer habere excusatum, cum id libertati quoque regni et ecclesiarum repugnare videatur, ut per quemcunque iudicem, aut etiam per Mattem Vram, non observato iuris processu, praelatus aliquis, aut baro, aut nobilis ad proferenda iura, aut privilegia sua, repente cogi debeat.

Jegyzet : Az előzményekre I. jelen kötet 106. sz. oklevelét.

¹ Dömös h. Esztergom megyében, Visegrádtól dny. Prépostsága a XII. századból való. (*Csánki* : I. 13. *Rupp Jakab* : Magyarország helyrajzi tört. I. 33—35. ll.) L. azonfelül jelen kötet 106. sz. oklevelét.

² Hricsó vára. (Podmaniczky-család oklevéltára. I. k. 574—75. k.)

³ Nagybicse város. (U. ott, I. k. 574—75. k.)

⁴ Csicsó vára Erdélyben, Belső-Szolnok megye területén.

⁵ Nagy István moldvai vajda.

⁶ Kilia v. Chilia vára a XV. században nagy szerepet vitt Moldva és Havasalfölde történetében. V. ö. *Elekes Lajos* : Nagy István moldvai vajda politikája és Mátyás király. (Budapest, 1937.) 19. s. köv. ll.

⁷ Dnyeszterfehérvár, melyet Kiliával együtt 1484 nyarán foglaltak el a törökök. (*Elekes L.* : i. m. 74. l.)

⁸ Az Imreffy Mihálynak történt eladományozásra vonatkozólag I. Podmaniczky-Oklt. I. 574—75. ll.

169.

Nyitra, 1528 július 20.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy Podmaniczky János fia Adám Ferenc a nyúlzigeti Szent Mihály prépostság védője Ferenc sági prépost ellenében a megítélt esküt letette.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, az Országos Levéltárban. Kincst. o. N. R. A. Fasc. 11. nr. 40.

Nos capitulum ecclesiae Nitriensis memoriae commendamus per praesentes, quod cum iuxta continentiam litterarum serenissimi principis et domini Ferdinandi Dei gratia regis Hungariae et Bohemiae etc. adiudicatoriarum iuramentaliū egregius Franciscus Adam, filius condam Joannis Podmanyczky de Podmanyn contra et adversus venerabilem et religiosum fratrem Franciscum praepositum ecclesiae de Saagh,¹ tutorem legitimum praepositurae ecclesiae beati Michaelis archangeli in insula leporum fundatae² super factis in eisdem litteris dicti domini nostri regis adiudicatoriis iuramentaliū contentis et specificatis, die datarum praesentium tertio se nobilibus coram nobis sacramentum praestare habuisset et debuisset,³ ipso termino adveniente praefatus Franciscus Adam Podmanyczky super praemissis prout debebat, cum suis coniuratoribus, nobilibus videlicet Georgio de Swran⁴ et Stephano Thornos de Babyndal⁵ suum legitime deposuit iuramentum. In cuius rei testimonium litteras nostras partibus praenarratis duximus concedendas. Datum octavo die festi beatae Margarethae virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo.

¹ L. jelen kötet 128. sz. oklevelét.

² L. ugyanott.

³ V. ö. jelen kötet 166. sz. oklevelével.

⁴ A kissurányi Surányi-család (*Nagy Iván* : X. 409—410.) tagja.

⁵ Talán a Babindáli-család (*Nagy Iván* : I. 78—79. II.) egyik tagja ; lehet azonban, hogy egy Tornyoš nevű családnak volt a sarja ; személyi adatait nem ismerjük.

170.

Pozsony, 1528 november 29.

I. Ferdinánd király a nyitrai egyházmegyében levő szkalkai apátság királyi kegyúri jogát Podmaniczky István nyitrai püspökre ruházza.

Hivatalos bejegyzés az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. Lib. don.
I. kötet. 124. l.

Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo ad propriam commissionem regiae maiestatis Posonii in vigilia beati Andreae apostoli¹ datae sunt litterae, quibus mediantibus sua maiestas considerans curam et rerum ecclesiasticarum sinceram dispensationem fidelis sui reverendi in Christo patris domini Stephani Podmanyczky episcopi Nitriensis, ius patronatus suum regium, quod in ecclesia abbatali Schalcensi² sub dioecesi Nitriensi existenti, sicuti in caeteris ecclesiis regni sui Hungariae habet, duxit transferendum ac dandum et concedendum litterarum suarum testimonio mediante.

171.

Linz, 1529 május 10.

I. Ferdinánd király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt, valamint Ferenc és János nevű rokonait adomány címén vezesse be a magtalanul elhalt Kamenicsáni János Kamenicsán nevű birtokába.

A nyitrai káptalan 1529 május 24-én kelt jelentésében. (L. a 172. sz. alatt.)

¹ 1528 november 29.

² A szkalkai apátság rövid tört. *Lovesányi Gyulától*: i. m. 126—129. II. *Rupp Jakab*: Magyarország helyrajzi tört. I. 619—626. A fenti oklevélről Rupp is megemlékezik. (I. 623. l.)

172.

Nyitra, 1529 május 24.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1529 május 10-én Linzben kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt, s annak Ferenc és János nevű rokonait adomány címén be akarta vezetni a magtalanul elhalt Kamenicsáni János Kamenicsán nevű birtokába, a beiktatásnak Mittai Prokop, Baracska Pál, Borcsiczky János, Borcsiczky Ferenc özvegye és fia György ellentmondottak.

Eredeti, papírra írt, hátlapján papírral fedett zárópecséttel ellátott iktatóparancs, hátlapján a jelentés fogalmazványával, a nyitrai káptalan levéltárában. Stat. et met. 1520—1530. nr. 552. Átírva a nyitrai káptalan. Stat. et met. 1530—1540 nr. 438.

Serenissimo principi et domino domino Ferdinando Dei gratia regi Hungariae et Bohemiae etc. capitulum ecclesiae Nittriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestrae serenitatis introductorias et statutorias clausas nobis praeceptorie sonantes et directas maxima cum obedientia recepisse in haec verba :

Ferdinandus Dei gratia rex Hungariae et Boemiae etc. fidelibus nostris capitulo ecclesiae Nittriensis salutem et gratiam. Cum nos resp[ectu]m habentes fidelium gratissimorumque servitiorum meritis fidelis nostri reverendi in Christo patris domini St[epha]ni Podmaniczky episcopi ecclesiae Nittriensis, quae idem sacrae imprimis regni nostri Hungariae coronae et deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum diversitate cum summa fidelitatis constantia exhibuit et impendit, possessionem Kamenchan vocatam in comitatu Trinchiniensi existentem et habitam, quae nobilis quondam Joannis Kamenczky¹ de dicta Kamenchan praeuisset, sed per mortem et defectum seminis eiusdem

¹ Ugyanaz, aki a 181. sz. oklevél végén közölt családfán Kamenicsáni Gáspár fiaként van feltüntetve.

ad nos, consequenterque collationem nostram regiam iuxta antiquam et approbatam dicti regni nostri Hungariae consuetudinem atque legem rite et legitime devoluta esse perhibetur et redacta, simulcum omni eo iure nostro regio, si quod in eadem possessione Kamenchan etiam alias qualitercumque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concerneret maiestatem, ac pariter cum cunctis eiusdem utilitatibus et pertinentiis quibusbet, premissis sic ut prefertur, stantibus et se habentibus, memorato domino Stephano episcopo ac egregiis Francisco¹ et Joanni Podmaniczky² fratribus suis, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum imperpetuum contulerimus, volumusque eundem ac praedictos Franciscum et Joannem fratres suos in dominium eiusdem et dicti iuris nostri regii in eadem habiti per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Fidelitati igitur vestrae mandamus firmiter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente Franciscus de Halaschoczky,³ aut Kilianus de Egresd,⁴ vel Benedictus Roson de Mitta,⁵ sive Bartholomeus de Bozych,⁶ aliis absentibus homo noster ad facies praescriptae possessionis Kamenchan, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et praesentibus, accedendo introducat praefatos dominum Stephanum episcopum ac Franciscum et Joannem fratres suos in dominium eiusdem possessionis Kamenchan ac dicti iuris nostri regii in eadem habiti, statuaturque eandem ac idem eisdem praemissae nostrae donationis titulo ipsis incumbenti perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint evocet eosdem contra annotatos dominum episcopum ac fratres suos praefa-

¹ Podmaniczky Jánosnak gyakran Ferenc Ádám néven említett fia.

² Podmaniczky Mihály legidősebb fia, aki a következő évek történetében sokat szerepelt.

³ Halácsi Ferencre l. jelen kötet 25. sz. oklevelét.

⁴ Egresdi Kiliánra l. jelen kötet 2. sz. oklevelét.

⁵ Mittici Rozson Benedekre l. jelen kötet 30. sz. oklevelét.

⁶ Elírás, Borchycz helyett; Borcsiczky Bertalan alább tényleg szerepel is.

tos ad terminum competentem nostram personalem in praesentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et post haec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statuti intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dictae nostrae personali praesentiae fideliter rescribere debeatis. Datum in civitate nostra Lyncz feria secunda proxima post festum Ascensionis Domini,¹ anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo nono, regnorum nostrorum Hungariae et Boemiae etc. anno tertio.

Kivül: Fidelibus nostris capitulo ecclesiae Nittriensis pro reverendo domino Stephano episcopo eiusdem ecclesiae ac aliis introscriptis introductoria et statutoria.

Nos itaque mandatis eiusdem vestrae serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur, unacum praefato Bartholomeo de Borchycz² homine vestrae serenitatis unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Sebastianum de Gerchel³ socium et concanonicum nostrum ad premissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt hoc modo, quo modo ipsi feria quinta inter octavas festi Penthecostes proxime praeteriti⁴ ad faciès praescriptae possessionis Kamenchan vocate in comitatu Trinchiniensi habitae, vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent et dum idem homo vestrae serenitatis praesente dicto testimonio nostro praefatos dominum Stephanum episcopum ac Franciscum et Johannem fratres suos in dominium eiusdem possessionis Kamenchan ac dicti iuris regii vestrae serenitatis in eadem habiti introducere, eandemque ac idem eisdem, praemisso vestrae serenitatis donationis titulo ipsis incumbenti, perpetuo possidenda statuere

¹ 1529 május 10.

² Borcsiczky Benedekre l. a 181. sz. oklevelet.

³ Gercseli Sebestyén 1523—1529 közt említették. (*Vag-ner J.* : i. m. 114. l.)

⁴ 1529 május 20.

voluissent, extunc mox ibidem die in eodem nobilis Procopius de Mytha¹ et Paulus de Barachka² ac Joannes filius dicti Bartholomei de Borchycz in ipsorum, ac domina Elisabeth relicta nobilis condam Francisci de praedicta Borchycz³ in nobilis Georgii filii sui nominibus et personis ibidem inhaerentis praemissae totali statutioni contradictionis velamine obviassent. Ob quam quidem introductoriam inhibitionem idem homo vestrae serenitatis praesente dicto testimonio nostro evocasset praefatos Procopium de Myttha et Paulum de Barachka, ac Joannem filium (igy!), necnon dictam dominam Elisabeth in persona dicti Georgii filii ex praefato olim Francisco domino suo procreati contra annotatos dominum episcopum ac fratres suos praescriptos ad octavas festi sancti Michaelis archangeli proxime venturi⁴ rationem contradictionis eorundem reddituros. Datum quinto die diei evocationis praenotatae,⁵ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono praescripto.

¹ L. jelen kötet 50. és 52. sz. oklevelét.

² Baracskey Pál (a Baracskey-családra l. Nagy Iván: I. 177. l.) korábban János király híve volt s mint ilyen védelmezte 1528 nyarán a trencsényi várat Ferdinánd vezére Katzianer ellen. Amikor a vár meghódolt, Baracskey Pál is Ferdinánd pártbívei közé állott, aki őt trencsényi várnaggyá nevezte ki s városi házáat adómentességben részesítette. Utóbb Trencsén megye alispánja lett. (Vlahovics Emil: Trencsén várának ostroma 1528-ban. A trencsényi kir. kath. főgymn. 1882—83. évi értesítője. 5—11. ll.) A Baracskey-családra l. jelen kötet 30. sz. oklevelét.

³ Borsiczky Ferencre l. jelen kötet 52. sz. A Borsiczkyak és Baracskey Pál vérségi kapcsolatban állottak a Kamenicsányi-családdal. L. erre a 181. sz. oklevelet. Itt említjük meg, hogy Borsiczky Ferenc özvegye Kamenicsányi Veronika, s nem Erzsébet volt. (L. a 181. sz. oklevelet.)

⁴ 1529 október 6.

⁵ 1529 május 24.

173.

Buda, 1529 július 8.

Báthory István nádor meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt adomány címén vezesse be a hűtlenségbe esett Sarlay Máté, Kissarlai Csepes János és Gergely nyitra- és barsmegyei összes birtokaiba.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett gyűrűs-zárópecséttel, a nyitrai káptalan levéltárában. Stat. et met. 1520—1530. Sub Pod. nr. 1.

Amicis suis reverendis capitulo ecclesiae Nitriensis Stephanus de Bathor [regni] Hungariae palatinus¹ et iudex Comanorum ac in praesenti absentia serenissimi principis et domini domini Ferdin[andi De]i gratia regis Hungariae et Bohemiae etc. [locum]ntenens amicitiam paratam cum honore. Cum nos attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis reverendi domini Stephani Podmanyczky de Podmanyn episcopi ecclesiae Nitriensis per eum sacrae primum huius regni nostri Hungariae coronae ac deinde maiestati regiae pro locorum et temporum varietate cum omni semper fidelitatis constantia exhibita et impensis, universa bona et quaelibet iura possessionaria nobilium Mathei Sarlay,² Joannis Chepes et Gregorii similiter Chepes de Kys Sarlo³ tam in Nitriensi et Barsiensi, quam etiam alias ubivis et in quibuscumque comitatibus huius regni Hungariae existentia et habita, quae ex eo, quod iidem Matheus Sarlay, Joannes et Gregorius Chepes de dicta Kys Sarlo his proxime diebus praeteritis diabolico seducti errore, divinae, humanaeque legis nulla habita ratione ex praeconcepta malitia et

¹ Báthory István nádor, aki 1530 május 8-án halt el. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 261. l.

² Személyi adatait nem ismerjük. Bizonyára tagja annak a Sarlay-családnak, melyről Nagy Iván is (X. 68. l.) megemlékezik.

³ 1517-ben már említve egy „Gaspar Chepes de Kyssarló“. (Apponyi-Oklt. I. 443. l.) Kissarló h. Bars megyében.

animo deliberato in nobilem Matheum Cheh de Nosderkocz¹ irruentes eundem nullis suis culpis et demeritis exigentibus, nece miserabili interemisse per hocque notam infidelitatis incurrisse dicuntur, ad sacram dicti regni Hungariae coronam, consequenterque auctoritate nobis per suam maiestatem in hac ipsa absentia sua gratiose concessa collationem nostram rite et legitime devoluta esse perhibentur et redacta, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, praemissis sic, ut praefertur, stantibus et se habentibus, memorato domino Stephano episcopo vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum in perpetuum dederimus, donaverimusque et contulerimus, velimusque eundem in dominium eorundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo amicitiam vestram harum serie requirimus diligenter et nichilominus in persona et auctoritate prefati domini nostri regis, qua in praesentiarum fungimur, vobis committimus et mandamus, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente Joannes de Sarlo aut Andreas de eadem Sarlo,² vel Benedictus Olaz de Keresken,³ seu Ladislaus Paly de eadem Keresken,⁴ aliis absentibus homo noster ad facies universorum bonorum et quaelibet iurium possessionariorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et praesentibus, accedendo, introducat eundem dominum Stephanum episcopum in dominium eorundem, statuaturque eadem et idem eidem praemissae nostrae donationis titulo ipsi incumbenti perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum dominum Stephanum episcopum in curiam nostram regiam, nostram scilicet in praesentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorundem reddituros efficacem.

¹ Nosderkoc h. Tencsén megyében, ma Nozdrkóc, Tencséntől d.

² Ugyanaz a család, mely előbb „Sarlay“ néven szerepelt.

³ Kereskényi, másképp Olasz Benedekre l. *Nagy Iván* : VI. 216. l.

⁴ Közelebbi adatokat nem ismerünk róla ; valószínűleg a Kereskényi-család egyik ágához tartozott.

Et posthaec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutioni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, nobis suo modo amicaliter rescribatis. Datum Budae, feria quinta proxima post festum Visitationis beatissimae Mariae virginis, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono, regnorum vero suae maiestatis Hungariae et Bohemiae etc. praedictorum anno tertio.

Kívül: Amicis suis reverendis capitulo ecclesiae Nitriensis pro reverendo domino Stephano episcopo eiusdem ecclesiae Nitriensis introductoria et statutoria.

Lecta.

A hátlap balszélén: Introductio facta est feria tertia ante festum beatae Mariae Magdalенаe.¹ Homines regius Joannes Taucz de Kyssarlo,² capituli discretus Mathias presbiter de Dwbnicz³ (?) rector altaris beatae Elenae reginae, vicini et commetanei Jacobus Grerik (?) Blasius Kelecheny,⁴ Ladislaus Taucz et Andreas Sarlay de praedicta Kyssarlo, introduxit praefatus homo regius praelibatum dominum Stephanum episcopum in dominium dictarum portionum possessionariarum nullo contradictore inibi apparente. Tandem in festo beati Jacobi apostoli⁵ nobilis Benedictus Olaz de Kyskeresken statutioni ad portionem Mathei Sarlay hic in capitulo contradixit, qui evocatus est ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc venturi.

¹ 1529 július 20.

² A Tausz-családnak (*Nagy Iván* : XI. 77. l.) közelebből nem ismert tagja.

³ Dubnic h. Trencséntől ék.

⁴ Bizonyára a kelecseányi Kelecseányi-család (*Nagy Iván* VI. 163. s. köv. II.) egyik tagja.

⁵ 1529 július 25.

174.

Nyitra, 1529 augusztus 4.

Podmaniczky István nyitrai püspök felszólítja Selmecbányát és a többi bányavárost, hogy követeket mielőbb küldjék el Nyitrára, az országos ügyekben tartandó tanácskozásra.

Eredetije papíron, papírral fedett vörös gyűrűspeccéttel el látva, az Országos Levéltár múzeumi osztályában. Törzsanyag.

Egregii, nobiles ac circumspecti domini et amici nostri honorandi! Tertio die mensis Augusti¹ habita est congregatio generalis omnium dominorum et nobilium in sede nostra Nittriensi. Aderant enim magnifici domini dominus Alexius Twrzo de Bethlenffalwa,² dominus Emericus Orzag,³ reverendus dominus Vriel praepositus Thwrociensis cum fratre suo Bartholomeo de Maythyn,⁴ domini Forgach,⁵ domini de Kalna⁶ et omnes, qui potiores domini nobiles comitatus Nittrien-sis ac etiam ex aliis comitatibus propinquis nonnulli personaliter, tractatum est de negotio et statu huius regni et de salute et conservatione omnium nostrorum; placuit tamen omnibus et ex sententia omnium dominorum decretum est, ut ad proximum festum assumptionis gloriosae virginis Mariae⁷ omnes Nittriae iterum personaliter constituentur. Et commissum est nobis, ut

¹ 1529 augusztus 3.

² Thurzó Elek országbíróra l. jelen kötet 167. sz. oklevelét.

³ Gúti Ország Imrére l. Nagy Iván : VIII. 284. l. Budai Ferenc : III. 13. l. Főgel J. : II. Lajos udvartartása. 31., 50. ll.

⁴ Majthényi Bertalan II. Lajos udvarában kamarás, étékfogó- és élésmester volt. (Főgel J. : 55. l.) L. azonfelül Nagy Iván : VII. 264. l. és Budai Ferenc : II. 401. l.

⁵ A Forgách-család nemzedékrendje összeállítva Nagy Ivánnál : IV. 197. s. köv. ll., továbbá B. Szabó László : A Hunt-Paznan nemzetségbeli Forgách-család története. Esztergom, 1910. főleg 699-701. ll.

⁶ A bars megyei Kálnay-családra l. Nagy Iván : VI. 44—46. ll. Kálnay Imrére, aki kir. titkár, utóbb erdélyi főesperes volt s aki mint az irodalom művelője is ismeretes, l. Főgel J. : 44., 76. ll.

⁷ 1529 augusztus 15.

omnes circumadiacentes committimus et etiam dominationes vestras singulariter hortaremur et admoneremus, ut duos aut tres aut quot voluerint, suos speciales homines ex fratribus suis ad praedictum diem ad nos mitterent, cum quibus unanimiter tractare possimus de commodo regni, de conservatione et salute omnium nostrorum et bonorum nostrorum, devitandis et propulsandis imminentibus periculis nostris. Et iam scripsimus ad omnes comitatus, rogamus igitur vestras dominationes, habeant rationem et suorum commodorum et etiam nostri, amicitiae velint aliquos certos homines mittere ad nos ex suis ad praefatum diem, cum quibus agere possimus de communibus bonis et negotiis nostris, imposterum duraturis, facturae nobis vestrae dominationes rem gratam, de qua eisdem complacere volumus et easdem in domino felicissime valere optamus. Quibus etiam nos ex omnino plurimum commendamus. Caetera narrabit praesentium exhibitor. Ex arce nostra Nittriensi, quarto die mensis Augusti, anno Domini 1529.

Stephanus episcopus
ecclesiae Nittriensis.

Kívül : Egregiis, nobilibus et circumspectis dominis montanis et fodinarum civitatis Selmiciensis et aliarum civitatum, dominis et amicis nostris plurimum honorandis.

175.

Nyitra, 1529 december 20.

A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky István nyitrai püspök, János fia Ferenc, Mihály fia János, ez utóbbi Ráfael és Burján nevű testvéreinek nevében is, a trencsérmegyei Pruz birtokot bizonyos feltételek mellett Kolini Tamás nyitrai udvarbírónak, feleségének és atyjának adományozzák.

Eredetije papíron, hátlapján pecsét nyomaival, a zayugróci levéltárban. Litt. L. Fasc. 1. nr. 3. Fényképmásolata az Orsz. Levéltárban.

Nos capitulum ecclesiae Nitriensis memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod reverendus in Christo pater

dominus Stephanus Podmanyczky de Podmanyn episcopus predictae ecclesiae Nitriensis, dominus videlicet et praelatus noster graciosus, ac magnifici Franciscus condam domini Joannis et Joannes olim domini Michaelis Podmanyczky de praedicta Podmanyn magnificorum filii ad nostram personaliter accedentes praesentiam, praefatos Joannes Podmanyczky Raphaelis et Buriani fratrum suorum carnalium natu minorum, annotati etiam dominus Stephanus episcopus et Franciscus Podmanyczky quorumlibet proximorum et consanguineorum suorum oneribus et quibusvis gravaminibus ad infrascripta super se assumptis et levatis, sunt confessi sponte et retulerunt in hunc modum, quod quia ipsi attendentes et considerantes preclaram fidelitatem atque obsequiorum merita egregii Thomae de Kolyn provisoris castri Nitriensis,¹ quae idem a certis iam transactis annis omnibus in rebus curae et fidei suae creditis et commissis et signanter in conservatione castrorum ipsorum diligenti semper opera et studio eisdem exhibere curavit, tum ex eo, ut scilicet deinceps tanto solidiori fidelitate erga eosdem perseveret, omnesque rerum difficultates solita constantia perferat, quanto ampliori benevolentia eosdem sibi suisque virtutibus sentierit adesse, prope totalem possessionem ipsorum Pruz appellatam² in comitatu Trinchiniensi existentem habitam ipsos iure haereditario concernentem, quae videlicet alias ad fortalitium oppidi ipsorum Baan pertinuisset,³ simulcum cunctis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, etc. (*következik a szokások felsorolás*) ad predictam possessionem Pruz de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, dempto dumtaxat quodam uno magno prato, tempore praefati quondam domini Michaelis Podmaniczky noviter extirpato, intra metas dictae possessionis Pruz adiacente, annotato Thomae provisorii in recompensam praemissorum suorum servitiorum et per eum nobiles

¹ Közlebbi adatokat nem ismerünk róla.

² Pruz h. Bántól é.

³ A reánk maradt okiratok nem igazolják, hogy Pruz h. Bán várnak tartozékai közé tartozott volna; ellenkezőleg, mindig adás-vétel, vagy adomány tárgya volt. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 150—151., 337—338. ll.

dominae Marthae consorti ac Nicolao patri eiusdem Thomae provisoris et perconsequens universis haeredibus ipsorum dedissent, donassent, contulissent et perpetuo inscripssent, ita ut idem Thomas provisor durante vita sua nemini alteri, nisi eisdem pro salario competenti servire teneatur, imo dederunt, donaverunt, contulerunt et inscripserunt et iure perpetuo et irrevocabiliter per eundem suosque haeredes tenendam, utendam, habendam et in aevum possidendam, nullum ius, nullamve iuris et dominii proprietatem prefati dominus Stephanus episcopus ac Franciscus et Joannes Podmanyczky sibiipsis vel quibuscunque haeredibus et posteritatibus suis peramplius reservando, sed totum et omne ius, omnemque iuris et dominii proprietatem, quod et quam ipsi in prenotata possessione ipsorum hucusque habuissent, in iamdictos Thomam provisorum, ac dominam Martham consortem et Nicolaum patrem eiusdem Thomae provisoris et perconsequens universos haeredes et posteritates ipsorum transtulerunt pleno iure coram nobis, assummentes nichilominus eosdem in pacifico dominio dictae possessionis Pruz contra quoslibet legitimos impetitores protegere et conservare ipsorum laboribus et expensis. Hoc tamen per expressum declarato, quod si temporum in eventu idem Thomas provisor vel haeredes sui eandem possessionem Pruz alicui vendere et a se alienare vellent, extunc id facere non valeant, nisi prius praefatos Franciscum et Joannem Podmanyczky vel ipsorum haeredes superinde amonere teneantur. Qui si eandem possessionem ad se iterum redimere voluerint, extunc depositis et persolutis eidem Thomae provisorum vel suis haeredibus florenis trecentis auri puri et iusti ponderis, eandem pro se redimendi potestatem habebunt facultatem. In cuius rei testimonium praesentes litteras sigillo nostro a tergo consignatas, praefato Thomae provisorum suadente communi iustitia duximus concedendas. Quas in formam privilegii nostri redigi facimus, dummodo nobis in specie fuerint reportatae. Datum in vigilia festi beati Thomae apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono.

176.

Buda, 152.....

János király meghagyja Buda városának, hogy Podmaniczky Jánost a szokásos módon iktassa be a budafelhévízi ispóalyosoknak Szerencsés Imre-féle házába, melyet Athinay Márton fehérvári kanonokkal, az említett ispóalyosok rectorával az Olasz-utcában levő házáért elcserélt.

Eredetije szakadozott és hiányos papíron, pecsét nyomaival.
Országos Levéltár. Kincst. o. N. R. A. f. 430. nr. 11.

Commissio propria domini regis.

Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. fidelibus nostris nobilibus prudentibusque et circumspectis iudici et iuratis civibus huius civitatis nostrae Budensis salutem et gratiam. Sciatis fidelem nostrum magnificum Joannem Podmanyczky de Podmanyn,¹ cum venerabili Martino de Athyna² custode et canonico ecclesiae Albensis ac secretario nostro et rectore hospitalis ecclesiae sancti spiritus in superioribus thermis huius civitatis nostrae fundatae,³ super domos ipsius Joannis Podmanyczky in ista civitate nostra in vico Olazwcha⁴ et dicti hospitalis, quae alias condam Emerici Zerenches⁵ praefuisset, quam nos dicto hospitali donaveramus, quandam concambialem permutationem perpetuo valituram in alterutrum fecisse. Fidelitati igitur vestrae harum serie firmiter mandamus,

¹ Podmaniczky Mihály legidősebb fiáról van szó.

² Athina birtok Verőce megyében feküdt s a Monoszlónembeli Athinaiak birtoka volt. (L. *Sörös Pongrácz*: Athinai Deák Simon. Századok. 1903. 498. l.) Athinai Márton 1537-ben is említették. (*Károly János*: Fejér vármegye tört. IV. 250. l.)

³ A budai felsőhévízeknél fekvő Szentléleki Szent János-vitézek kórházára l. *Rupp Jakab*: Buda-Pest és környékének helyrajzi tört. Pest, 1868. 38—41. ll.

⁴ Olasz-utca a mai Üri-utca a Várban. (*Rupp J.*: 149—153. ll.)

⁵ A zsidó vallásról keresztény hitre tért Szerencsés-Fortunatus Imrére l. *Fögel J.*: 7., 12., 17., főleg azonban 47. l., továbbá *Kohn Sámuel*: A zsidók története Magyarországon. Budapest, 1884. 270—283. ll. és Tört. Tár. 1880. 231—37. ll.

quatinus acceptis praesentibus, praefatum Joannem Podmanyczky vel hominem suum, praesentium videlicet exhibitorem, in dominium praefatae domus annotati hospitalis ecclesiae sancti spiritus more vestro in talibus fir[miter observari solito...] eidem, suisque haeredibus et posteritatibus universis praemisso [com-cambialis permutationis titulo perpe]tuo possidendae statuere, in dominioque eiusdem relinquere debeatis [et teneamini ....]rito, praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum Budae in v[igilia] ..... vir[ginis] Mariae, anno virginei partus eiusdem millesimo quingentesimo v[igesimo ....]o.

Jegyzet: Az oklevelet *Rupp Jakab* is megemlíti: Buda-Pest és környékének helyrajzi tört. Pest, 1868. 151. l.

177.

Buda, 1530 április 24.

János király Werbőczy Istvánt megerősíti a Dubraviczkyaktól elkobzott Zele, Félegyház és Györgye nevű pestmegyei birtokok birtokában, amelyek előbb Podmaniczky János kezén voltak.

Eredetije papíron, alján papírral fedett pecsét töredékeivel, az Országos Levéltárban őrzött Rákóczi-Aspremont-levéltárban. Capsa 38. fasc. 10. nr. 4.

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod fidelis noster spectabilis et magnificus Stephanus de Werbewcz cancellarius noster regius¹ nostrae maiestatis accedendo in conspectum exhibuit et praesentavit nobis quasdam litteras nostras donationales in castris nostris prope oppidum nostrum Mohy po[sitis]² atque metatis secundo die festi beati Egidii abbatis³ in anno Domini

¹ Werbőczy főkancellárságára l. *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. Budapest, 1899. 252. l.

² János királynak északkeleti irányban történt visszavonulása alkalmából. (1527 augusztus—szeptember.) L. Magyar Országgyűlés Eml. I. 133—134. ll.

³ 1527 szeptember 2.

millesimo quingentesimo vigesimo septimo in papiro dupplici patenter confectas subscriptioneque manus nostrae propriae consignatas, quibus mediantibus nos universa bona et quaelibet iura possessionaria nobilium Marci, Michaelis, Joannis et Ladislai Dobrawyczky de Dobrawycza¹ ubilibet et in quibuscunque comitatibus huius regni nostri Hungariae existentia et habita per notam infidelitatis eorum, quam ipsi ob Ferdinandinae factioni adhaesionem incurrissent, praefato cancellario nostro suisque haeredibus universis in perpetuum dónasse dinoscimur, subinferendo nobis idem cancellarius noster, ut quia ipse propter impacata disturbosaque haec tempora, quibus ubique lateri nostrae maiestati adhaerendo in servitiis nostris fuisset praecoccupatus, praenarratam donationem nostram regiam exequutioni debitae non potuisset demandare, formidaret igitur (nisi de gratia nostra regia sibi fieret ex novo provisum) donationem huiusmodi nostram viribus destitui et robur firmitatis non posse sortiri. Quapropter supplicavit nobis ipse cancellarius noster, ut praemissam donationem nostram regiam ratam et firmam habere atque ad eius exequutionem annualem revolutionem a die datarum praesentium computandam de gratia nostra speciali sibi concedere dignaremur. Cuius supplicatione tamquam iusta et iuri consona moti, praetactam donationem nostram regiam, quoad omnes continentias, clausulasque et articulos eius roborantes et in suis viribus relinquentes, totum et omne ius nostrum regium, siquod in praescriptis bonis ac iuribus possessionariis praenominatorum Michaelis Joannis et Ladislai ac ipsius condam Marci Dobrawyczky ubilibet, ut praefertur, habitis, potissime vero in totalibus possessionibus Zele et Felegghaz appellatis² ac portione possessionaria in possessione Gyewrgye³ nominata, omnino in comitatu Pestiensi adiacentibus existentique habita, quae olim magnifici Job de Gara⁴

¹ A Dubraviczky-családra I. *Nagy Iván* : III. 406—409. II. L. azonfelül jelen kötet 112. sz. oklevelét.

² Ma Tápió-Szele és a tőle délre fekvő Félegyház-pusztá.

³ A mai Tápió-Györgye, Újszásztól ny.

⁴ Garai Jób, aki Garai László nádornak volt a fia, 1482 körül halt el, benne kihalt a Garai-család nádori ága. (*Nagy Iván* : IV. 330. és *Csánki* : II. 458. I.)

praefuisse, sed eo in semine deficiente, ex inscriptione serenissimi principis condam domini Wladislai regis ad manus magnifici condam Joannis Podmanyczky de Podmanyn cubiculariorum suorum regalium magistri¹ et tandem ipso quoque praemortuo ad manus cuiusdam Ladislai Thewrek aliter Sophi cognominati,² demum vero etiam ipso Ladislao extincto manibus praefati condam Marci Dobrawyczky, fratris annotatorum Michaelis, Joannis et Ladislai natu maioris, utcumque devenisse et exposit per ipsum quoque Michaellem Dobrawyczky tentae ac gubernatae fuisse perhibentur, etiam alias qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, pariter cum suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, etc. (*következik a szokásos felsorolás*) sub suis veris et antiquis metis existentibus memorato Stephano de Werbewcz, ac Emerico filio suo,³ ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis dedimus, donavimus et contulimus, prout damus, donamus et conferimus iure perpetuo ac irrevocabiliter tenenda, possidenda pariter et habenda salvo iure alieno, annuentes et concedentes de gratia nostra speciali et de potestatis nostrae plenitudine, praefato cancellario nostro, quod ipse praemissam donationem nostram regiam simulcum praedeclarati iuris nostri regii collatione infra integri anni unius revolutionem a die datarum praesentium supputandam debitae executioni per nostrum et alicuius loci testimonialis homines iuxta iuris regni nostri consuetudinem demandandi plenariam habeat potestatis facultatem, immo annuimus et concedimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Budae in festo beati Georgii martiris, anno Domini millesimo

¹ Az erre vonatkozó adománylevelet nem ismerjük, de a Podmaniczky-család tiltakozása 1522 januárius 22-én Dubraviczky Márk beiktatása alkalmából (l. jelen kötet 112. sz.okl.) azt bizonyítja, hogy Podmaniczky János tényleg birtokosa volt az oklevélben megnevezett birtokoknak.

² Talán a zalamegyei Tőreki-család (*Csánki* : III. 191. l.) vagy pedig valamelyik Török család tagja.

³ Werbőczy Istvánnak egyetlen, életben maradt fia. (*Fraknoi* V. : i. m. 294. l. *Budai Ferenc* : III. 405. l.)

quingentesimo tricesimo, regnorum vero nostrorum anno quarto.

Joannes rex
manu propria.

178.

Augsburg, 1530 június 23.

*I. Ferdinánd Podmaniczky István nyitrai püspöknek
Buesso János udvari káplán illetményeinek haladéktalan
kifizetése végett.*

Eredeti fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1530. fasc. 16. Hibás kiadása Czeizel Gábortól: Történeti mese Podmaniczky István nyitrai püspökről. Budapest, 1902. 13. l.

Reverende etc. Iam denuo nobis exposuit honorabilis devotus nobis dilectus Joannes Buesso capellanus noster domesticus, quod licet vos pro solutione pensionis sibi super fructibus abbatiae Sancti Benedicti in Scala¹ reservatae et iam per annum cum dimidio decursae sollicitaverit, nihil tamen a vobis ultra tot petitiones et instantias nostro iussu penes vos interpositas obtinere potuerit. De quo nonnihil miramur. Quoniam vero mens nostra est et voluntas, ut quod iuste debetur, sine mora solvatur, ideo vos iis etiam nostris omni serio requirimus, imo vero vobis praecipimus et mandamus, ut praenotato Johanni Buesso, mox receptis praesentibus, de omnibus et singulis terminis pensionis illius tam decursis et non solutis satisfacere, quam etiam de decurrendis successive et integre ac sine ulla ulteriori mora aut exceptione qualicumque respondere debeatis. Quod ut vos omnino facere decet, ita nobis etiam firmiter persuasum habere volumus, vos in hac re taliter acturos, ut plane nobis constare possit, vos in ea meritum nostri respectum et aequitatis rationem habuisse. Quod oportune fiet, si capellanus noster de iis, quae iam diu per vos sibi debentur, indilate fuerit solutus, quo facto uterque vestrum molestia liberabitur et nobis occasio praeripietur latius

¹ A Trencsén város közelében fekvő szkalkai apátság, mely fölött 1528 óta Podmaniczky István püspök gyakorolta a kegyúri jogot. (L. jelen kötet 170. sz. okl.)

in iis iuxta rei exigentiam (nisi solutio secuta fuerit) agendi, de quo vos certiores esse volumus. Datum Augustae, 23. Junii, 1530.

Jegyzet: I. Ferdinánd király ugyanazon nap kelt rendeletével intézkedett, hogy Podmaniczky István nyitrai püspök sürgősen egyenlítse ki tartozását s fizetési kötelezettségeinek a jövőben pontosan eleget tegyen. Kiadva az „Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitújítás korából“ című mű II. k. (Budapest, 1904.) 42—43. ll.

179.

Esztergom, 1531 januárus 20.

Az esztergomi káptalan előtt Szokoly János a maga és gyermekei: István, János és Magdolna nevében I. Ferdinánd királyt és Rogendorf Vilmos főkapitányt az őket illető birtokoknak eladományozásától, néhai Podmaniczky Mihály fiát Jánost és vejeit Budetini Szunyogh Mózeszt és Elefánti Mihályt azok felkérésétől, végül pedig az ország hiteleshelyeit a birtokokra vonatkozó oklevelek kiadásától eltiltja.

Eredetije papíron, melynek hátlapjára nyomott pecsétje elveszett, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. fasc. 13. nr. 3.

Nos capitulum ecclesiae Strigoniensis memoriae commendamus per praesentes, quod magnificus dominus Johannes de Zokol¹ in sua, necnon Stephani et Johannis filiorum ac Magdalенаe filiae² suorum ex generosa quondam domina Margaretha filia olim magnifici domini Johannis Pwdnomyczy (így!), susceptorum et procreatorum³ nominibus et personis nostram personaliter veniens in praesentiam, per modum protestationis et

^{1,3} Szokoly János (a családra l. Nagy Iván: X. 786—790. l. és Budai Ferenc: III. 252—255. l.) felesége Podmaniczky Jánosnak Margit nevű leánya volt, akit 1507 után vehetett feleségül. (Podmaniczky-Oklt. I. 530. l.: „puella Margaretha“.) A leszármazás tehát a következő:

Szokoly János
fel. Podmaniczky Margit

István János Magdolna

inhibitionis nobis significare curavit in hunc modum, quod prout idem protestans percepisset et revera agnovisset, magnifici et egregii Johannes Pwdnomyczky natus magnifici quondam Michaelis Pwdnomyczky,¹ ac Michael de Alephant² et Moyzes Zwynyogh de Bodothy,³ uterque scilicet eorum gener eiusdem Johannis⁴ Pwdnomyczky, nescitur unde moti, superioribus his diebus castrum Bistrichiense simulcum oppido Predmen,⁵ ac possessionibus Theppla⁶ et Fachko⁷ in Trinciniensi, item aliud castrum Brwno⁸ vocatum in ducatu Moraviensi, ac castellum Zlawychyn,⁹ consimiliter cum civitate Banocz¹⁰ in Nittriensi, necnon possessiones Kyzzantho,¹¹ Hydeghkwuth,¹² Boros Jenew,¹³ Zelee,¹⁴ Gyewrghe,¹⁵ Felheghaz¹⁶ in Pesthiensi, ac portiones possessionarias in possessionibus Paath¹⁷ et Waal¹⁸ in Pilisiensi comitatibus existentes habita et habitas, eundem protestantem et praefatos filios suos, omnis iuris titulo concernentes a serenissimo principe et domino domino Ferdinando Dei gratia rege Hungariae etc., necnon spectabili et magnifico domino Wylhelmo de Rogondroff supremo capitaneo¹⁹ eiusdem maiestatis

¹ A már többször említett Podmaniczky Mihály († 1526).

² Az Elefánty-család (*Nagy Iván* : IV. 24—25. ll.) tagja. V. ö. jelen kötet 167. sz. oklevelével; felesége Podmaniczky Mihály leánya Katalin volt. (*Nagy Iván* : IX. 339. l.)

³ Budetini Szunyogh Mózes (*Nagy Iván* : X. 892. l.) felesége Podmaniczky Sára volt, Mihály leánya. (*Nagy Iván* : IX. 339. l.)

⁴ Mint az előbbiekből látható, itt „Michaelis“ név lett volna szükséges.

⁵ Helyesen : Predmér h. Rassótól é. a Vág-f. balpartján.

⁶ Vágtepla h. Vágbesztercétől é.

⁷ Facsko h. a Zsilinka-p. völgyében, Rajectől d. fekszik.

⁸ Brumow vár Morvaországban, a Vlára-szoros közelében.

⁹ Szlavicsin várkastély Morvaországban, Brumowtól dny.

¹⁰ Bán városról (tótul Banovce) van szó; itt tévesen van Nyitra megyébe helyezve.

¹¹ Kisszántó h. L. a 166. sz. oklevelet.

¹² Hidegkút h. L. Podmaniczky-Oklt. I. 536—537. ll.

¹³ Borosjenő h. Pilis megyében. *Csánki* : I. 13. l.

^{14, 16} L. jelen kötet 177. sz. oklevelet.

¹⁷ Path h., ma Páty h. *Csánki* : I. 14. l.

¹⁸ Vál h. Fejér megyében. *Csánki* : III. 355. l.

¹⁹ Rogendorf Vilmos (Wilhelm von Rogendorf) 1527—1539 közt főudvarmester volt. (*Fellner—Kretschmayr* : I. 275. l.)

regiae, sibi ipsis haeredibus et posteritatibus ipsorum universis de facto impetrassent, vigoreque impetrationis huiusmodi castra praescripta et castellum praescriptum simulcum dictis pertinentiis sibiipsis occupare et statuifacere vellent et niterentur, in praeiudicium praefati protestantis et aliorum praenominatorum valdemagnum iurisque derogamen manifestum. Unde facta huiusmodi protestatione idem protestans in sua ut praefertur, et aliorum quorum supra, nominibus et personis praefatum serenissimum principem et dominum dominum Ferdinandum regem etc. [e]t praenotatum Wylhelmum Rogondroff capitaneum a donatione, collationeque et consensus sui regii et eiusdem domini Wylhelmi capitanei superinde adhibitione et alios quoslibet ab emptione, occupatione, detentioneque dictorum castrorum Bistrichiensis et Brevno¹ ac castelli Zlawnyczyn,² oppidique Predmen, necnon civitatis Banocz ac aliarum possessionum, portionumque possessionariarum praemissarum, usuque fructuum et quarumlibet utilitatum eorundem et earundem perceptione, seu percipifactione, seque quovis quaesito colore in dominium eorundem et earundem intromissione, sibi ipsis statuifactione. Item universa loca capitularia et conventualia ac alia quaevis loca credibilia a quarumlibet litterarum ipsorum, sub quacumque forma verborum superinde emanatione et extradatione quomodolibet iam factis vel in futurum fiendis inhibuit contradicendo et contradixit inhibendo publice et manifeste coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum feria sexta in festo beatorum Fabiani et Sebastiani martirum. Anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo primo.

Hátlapján egykorúlag: Prohibitoria, ne maiestas regia castra dominorum Podmanyczky cuique conferat.

Oldalt: Exhibuit Akach.³

¹ Brumow vára.

² Szlavicsin vára. Mindkettőről már volt szó ebben az oklevélben.

³ L. jelen kötet 22. sz. oklevelét.

180.

Vágbeszterce, 1531 március 10.

Podmaniczky János Sopczith Györgyöt, Elefánti Györgyöt és Mihályt, Szerdahelyi Jánost és Kissarlai Ferencet, akik Beszterce várának Borcsiczky Albert várnagytól való visszafoglalásánál jelen voltak és Ferdinánd királynak hűséget fogadtak, védelmébe fogadja.

Eredetije papíron, gyűrűspecsét nyomaival, az Országos Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. f. 1673. nr. 69.

Nos magnificus dominus Joannes Podnomycky de eadem Podnomin (így!) recognoscimus per praesentes universis et singulis quibuscunque expedit, quod nos certos nobiles, probosque viros vocati sumus (így!), pro testimonio et fideiussoria pro liberatione castri nostri Bystriczye e manibus castellanorum castri nostri Bystriczye, videlicet domini Alberti Borsyczky¹ ac suorum, videlicet ex comitatu Nitriensi dominum Gregorium Sopczyth² et dominum Georgium et Michaellem Elephantem³ et dominum Joannem Szerdahelyi⁴ et dominum Franciscum Kys Sarlai.⁵ Quare nos eisdem praescriptis dominis nobilibus promittimus sub fide et humanitate, honoreque nostra, quod si quis praescriptos dominos nobiles in aliquo negotio vel dampno conduxerit, vel conduci voluerit, in nullo quempiam ex ipsis sub poena praescripta relinquere, nequaquam relinquere volumus, quia ipsi penes nos promiserunt fide et humanitate, honoreque ipsorum, pro fidelitate domino regi Ferdinando observare, dominoque nostro clementi. Pro cautela autem maiori et pro testi-

¹ A már többször említett Borcsiczky-családnak egyik, idáig nem szereplő tagja.

² Személyi adatai nem ismeretesek.

³ Elefánty Mihály, akinek felesége Podmaniczky Mihály leánya Katalin volt. (L. a 179. sz. oklevelet.)

⁴ Szerdahelyi Imrefy János, Mihálynak volt a fia, kinek felesége Podmaniczky Lászlónak leánya Krisztina volt. (Podmaniczky-Oklt. I. k. XLVI. 1.)

⁵ A 173. sz. oklevélben szereplő Kissarlay-család egyik tagja.

monio sigillo nostro proprioque usivo aplicari fecimus. Datum ex arce Bystricze feria sexta ante festum beati Gregorii papae, anno Domini millesimo quingentesimo tricessimo primo.

181.

Kaszavár, 1531 április 3.

I. Ferdinánd király ítéletlevele a Baracskey Pál, Mittai Prokop, valamint a Norsiczi Mihály, Borcsiczky János és György, továbbá több Kameniczky leszármazott között a Kamenicsán birtok miatt folyó perben.

XVIII. századbeli egyszerű másolata az Országos Levéltár múzeumi osztályában. Törzsanyag. (Illésházy-iratok.)

Nos Ferdinandus divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae rex etc. damus pro memoria, quod nostra personalis praesentia unacum nonnullis praedicti regni nostri Hungariae nobilibus iurisperitis feria quinta proxima post festum annunciationis beatissimae Mariae virginis noviter elapsum,¹ in arce Kazza² constituta et existente et pro revisione discussionisque praesentis causae in sede nostra iudiciaria sedente, fideles nostri nobiles Paulus de Baraczka,³ ac Procopius de Myttha⁴ iuxta continentiam litterarum fidelium nostrorum egregiorum ac nobilium Georgii Raiszer capitanei arcis nostrae Trenchiniensis,⁵ necnon Leonardi de Zwleu⁶ vicecomitis ac iudicum et universitatis nobilium comitatus Trenchiniensis Trenchinii feria secunda proxima post dominicam Invocavit proxime praeteritam⁷ super facto possessionis Kamenichan in

¹ 1531 március 30.

² Kasza vára Trencsén megyében. L. Podmaniczky-Oklevéltár. I. 41. l.

³ Baracskey Pálra I. jelen kötet 172. sz. oklevelét.

⁴ Mittai Prokopiusra I. jelen kötet 50. és 52. sz. oklevelét.

⁵ A trencsényi kapitány személyével még többször találkoztunk.

⁶ Szulyói Lénárt trencsénmegyei alispán, talán ugyanaz, akivel 1494 óta gyakran találkoztunk a Podmaniczky-családdal vonatkozásban. (L. 34. sz. okl.)

⁷ 1531 februárius 27.

dicto comitatu existentis per modum compromissi inter praefatos Paulum de Baraczka et Procopium de Myttha ab una, ac nobilem Michaellem filium Georgii Norsycz de Prilez ex nobili domina Catherina filia condam Gasparis de dicta Kamenichan,¹ filii olim Ladislai, filii Joannis, filii Andreae, filii Joannis, filii olim Michaelis de Prusyna progenitum,² necnon Joannem, filium nobilis Bartholomaei de Borchicz³ ex nobili domina Barbara, filia condam dominae Elisabethae, filiae praefati Ladislai de Kamenisan procreatum⁴ et item Georgium, filium condam Francisci de dicta Borchycz, filii olim dominae Veronicae, filiae eiusdem condam Ladislai Kamenicky⁵ partibus ab alia, sub amissione iurium suorum, si scilicet quispiam ex ipsis partibus coram dicta nostra personali praesentia in termino et loco per ipsum ad id designatum comparere nollet in publico et frequenti dictae universitatis nobilium conventu facti et initi emanatarum, in figura iudicii ipsius personalis praesentiae nostrae comparando, contra eundem Michaellem Norsycz de Prilez et alios praenominatos proposuerunt eo modo, quod cum annis superioribus nobilis condam Nicolaus, filius dicti condam Gasparis de Kamenicsan,⁶ pater nobilis dominae Dorotheae, consortis praefati Procopii de Myttha⁷ directam et aequalem medietatem eiusdem possessionis Kamenicsan alia similiter aequali et directa medietate manente penes nobilem condam Joannem fratrem germanum⁸ ipsius Nicolai tunc superviventem, spectabili ac magnifico condam Georgio de Zapolya comiti Szepusensi⁹ pro quadringentis florenis perpetuo vendidisset et ascripsisset, tunc idem Georgius comes, quemadmodum ipsi actores principales intellexissent, uni-

¹ Kamenicsán v. Kamenicsán h. Illavától ny.

² L. az oklevél végén lévő leszármazási táblát.

³ Borsiczky Bertalanra l. jelen kötet 172. sz. oklevelét.

⁴ L. az oklevél végén lévő leszármazási táblát.

⁵ Kamenicsáni v. Kameniczky László ugyanazt a személyt jelenti.

⁶ L. az oklevél végén lévő leszármazási táblát.

⁷ L. jelen kötet 50 és 52. sz. oklevelét.

⁸ Ugyanaz, akinek halálával a család fiága kihalván, Kamenicsán a Podmaniczkyak kezébe került királyi adomány folytán. (L. a 172. sz. oklevelet.)

⁹ Zápolyai György, aki a mohácsi ütközetben elesett.

versa privilegia factum praescriptae possessionis Kamenichan tangentia ex domo et curia nobilitari ipsius Michaelis Norsycz violenter auferri et asportari fecisset, verum praefatus Joannes, frater germanus dicti Nicolai Kameniczky, post obitum ipsius condam Georgii comitis ipsam venditam medietatem dictae possessionis Kamenichan sua virtute et industria recuperasset. Quo quidem Joanne tandem e medio sublato timentes iidem actores principales, ne per mortem et defectum seminis eiusdem Joannis Kameniczky, totalis possessio Kamenichan alienaretur a posteris praenominati condam Andreae, filii Joannis, filii olim Michaelis de Prusina ex lumbis illius per lineam foeminei sexus descendentibus, quemadmodum re ipsa hoc modo sequutum fuisset, nisi ipsi iidem actores huic negotio mature providerent, possessionem ipsam Kamenichan a spectabili et magnifico condam Stephano de Bathor regni Hungariae palatino¹ et in absentia nostra locumtenenti nostro sibi ipsis obtinuissent, priusquam reverendissimus condam dominus Stephanus de Podmanin² episcopus ecclesiae Nitriensis pro se et Joanne, ac Francisco fratribus suis a maiestate nostra impetrasset, in cuius documentum iidem actores principales dictae nostrae personalis praesentiae exhibuerunt et praesentaverunt quasdam ternas literas; unas praefati condam Stephani palatini donationales Budae feria quarta proxima post dominicam Quasimodo³ anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono, regnorum nostrorum praedictorum Hungariae et Bohemiae etc. anno tertio sub annulari sigillo eiusdem palatini et locumtenentis nostri in duplici papiro patenter confectas inter caetera declarantes, quod ipse Stephanus palatinus et locumtenens noster, attentis et consideratis fidelitate et servitiis praefatorum Procopii de Myttha et Pauli de Baraczka per eos sacrae primum huius regni Hungariae coronae ac deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum varietate cum omni semper fidelitatis con-

¹ Báthory István nádor; halálára l. a 173. sz. oklevelet.

² Podmaniczky István nyitrai püspök minden valószínűség szerint 1530 június—október közti időben halt el. Az erre vonatkozó adatok felsorolása Czeizel Gábortól: id. tan. 5—7. ll.

³ 1529 április 7.

stantia exhibita et impensis, totalem possessionem praefati condam Joannis Kameniczky Kamenichan vocatam in comitatu Trenchiniensi existentem et habitam, quae per mortem et defectum seminis eiusdem condam Joannis Kamenichky ad sacram huius regni Hungariae coronam consequenterque autoritate ipsi palatino et locumtenenti nostro in nostra absentia per maiestatem nostram gratiose concessa, collationem suam rite et legitime devoluta esse perhibetur et redacta, simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, etc. (*következik a szokásos felsorolás*) sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus, praemissis sic, ut praefertur, stantibus et se habentibus memoratis Procopio de Myttha et Paulo de Baraczka, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis praemissa nostra autoritate regia dedisset, donasset et contulisset iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam et possidendam pariter et habendam, salvo iure alieno vigore et testimonio huiusmodi litterarum suarum donationalium mediante. Altera vero honorabilis conventus ecclesiae de Thurocz superinde introductoria et statutoria, relatoria sedecimo die diei executionis infra declarando emanata¹ habens in se tenorem litterarum ipsius Stephani palatini introductostrarum et statutoriarum eidem conventui ecclesiae de Thurocz loquentium et directarum sub dato praescriptarum litterarum eiusdem condam Stephani palatini emanatarum, easdem litteras relatorias similiter inter caetera declarantes, quod Vriel praepositus² et conventus ecclesiae de Thurocz amicabilibus petitionibus praefati Stephani palatini inclinati iuxta earundem litterarum introductostrarum et statutoriarum continentiam una cum nobili Martino de Myttha praedicto, homine palatinali hominem eorum religiosum videlicet fratrem Matthiam presbiterum socium eorum conventualem huiusmodi introductionem et statutionem exequendam suo pro testimonio fidedignum duxisset destinandum, qui tandem ad eos reversi eisdem uniformiter retulissent isto modo, quo modo ipse die dominico Jubilate hunc proxime praeterito³

¹ 1529 május 3.

² Uriel prépostra l. jelen kötet 68. sz. oklevelét.

³ 1529 április 18.

ad faciem praefatae possessionis Kamenichan in comitatu Trenchiniensi existentis, vicinis et commetaneis eiusdem inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent et dum annotatus homo palatinalis dicto testimonio ipsius conventus praesente, praefatos Procopium de Myttha et Paulum de Baraczka in dominium eiusdem possessionis Kamenichan introduceret et eandem idem simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibilibet, praemissae donationis palatinalis titulo ipsis incumbenti, perpetuo possidenda statuere voluisset, extunc honesta domina Elisabeth, relicta providi Georgii civis oppidi Belus in sua ac Ladislai, filii sui¹ ex eodem Georgio procreati personis, huiusmodi introductioni et statutioni contradictionis velamine obviasset. Ob quam quidem contradictionis inhibitionem idem homo palatinalis dicto testimonio conventus ipsius praesente, annotatam dominam Elisabeth et Ladislaum filium eiusdem contra iamfatos Procopium de Myttha et Paulum de Baracska ad octavas festi beati Georgii martiris tunc proxime venturi² ipsius condam Stephani palatini locumtenentis nostri³ evocasset in praesentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Tertiam siquidem honorabilis capituli ecclesiae Nittriensis similiter super eadem possessione Kamenichan introductoriam et statutoriam, relatoriam pro parte praefatorum domini Stephani episcopi ac Francisci et Johannis fratrum suorum emanatam hunc tenorem continentem: Serenissimo principi stb. (*Következik a nyitrai káptalannak I. Ferdinánd 1529 május 10-én kelt parancsát is magában foglaló 1529 május 24-én kelt oklevele.*)⁴ Quibus exhibitis et praesentatis iidem actores principales subiunxerunt eo modo, quomodo praefata domina Elisabeth et Ladislao filio eiusdem interim ab hoc saeculo migrantibus, exindeque praescriptis litteris palatinalibus introductoriiis et statutoriis suam vim et efficaciam purae et simplicis statutionis recipientibus, vigore huiusmodi litterarum

¹ Közlebbi kapcsolataikat a Kameniczky-családhoz nem ismerjük. Az itt említett Erzsébet asszony nem azonos Kameniczky Lászlónak Erzsébet nevű leányával.

² 1529 május 1.

³ L. a Báthory Istvánra vonatkozó előbbi jegyzetet.

⁴ L. a jelen kötet 172. sz. okl.

donationalium et statutoriarum palatinalium memoratis Procopio et Paulo actoribus principalibus dominium dictae possessionis Kamenicsan apprehendentibus, saepofatus dominus Stephanus episcopus contradictione praemissae possessionariae statutionis pro sua et fratrum suorum praenominatorum factae minime curata, eandem possessionem violenter pro se occupasset, occupatamque tam diu tenuisset, donec eadem possessio ad instantiam ipsorum actorum per universitatem nobilium dicti comitatus Trenchiniensis de iure et consuetudine regni ad manus praefati Leonardi de Zwlew vicecomitis tamquam ad manus communes et fideles data fuisset et assignata, postea yero ipso quoque domino Stephano episcopo et Francisco eius fratre mortem obeuntibus,¹ annotato autem Joanne altero fratre eiusdem condam domini episcopi Joanni Zapoliensi aemulo nostro publico adhaerendo et gratiam a maiestate nostra nondum impetrante et alioquin quia praescriptae litterae dicti palatini et locumtenentis nostri nostris regiis litteris donationalibus priores essent, eisdemque litteris palatinalibus statim post mortem praefatorum dominae Elisabethae et filii sui Ladislai suam, ut praefertur, vim et efficaciam recipientibus, iidem actores principales iuxta communem regni legem et consuetudinem non indignum fore arbitrarentur, si possessionem praescriptam Kamenichan vigore earundem litterarum palatinalium donationalium et statutoriarum a manibus praefati vicecomitis sibimet duntaxat ipsis recuperarent, praescriptis aliis ipsorum fratribus et consanguineis cum eorum iuribus, si quae in eadem possessione Kamenichan haberentur, ad longum litis processum reiectis, verum tamquam amatores sanguinis sui citra omnis ambagis et dilationis cunctis litium longioribus processibus amputatis, si eos sufficienti documento exnunc informare possint, quatenus possessio ipsa litigiosa ius quoque foemineum sequeretur, mox nihil aliud quam compositionem, quae ut ad ratam ipsius Pauli Barackay et dominae Dorotheae, consortis dicti Procopii et puellae Sophiae eiusdem dominae

¹ Ez az adat Podmaniczky István püspöknek és Podmaniczky Ferenc Ádámnak elhalálózása időpontjára nézve figyelemreméltó. Podmaniczky István halála idejének megállapítására l. az előbbi jegyzetek egyikét.

Dorotheae sororis germanae rite cederent et praeterea expensis ad prosecutionem huius causae praesertim contra praefatum condam dominum Stephanum episcopum factis et erogatis contenti esse vellent.

Quibus perceptis praelibatus Michael Norsicz in sua ac aliorum litis consortium nominibus et personis in eandem nostram personalem exurgendo praesentiam respondit ex adverso : quod ex quo praemissas actorum ipsorum propositiones in multa sui parte a veritate esse alienas, immo glutinio fraterni ac mutui amoris ipsum Michaellem, caeterosque fratres et sorores eius, eosdem actores sibi ipsi reconciliare velle cognosceret et exinde iam amplius nihil aliud superesse videretur, nisi quod ex reliquis et fragmentis praescriptarum litterarum et litteralium instrumentorum modo praemisso ablatorum primum doceretur, quod ipsi idem Michael ac praefati Paulus Barackay, domina Dorothea, consors Procopii et alii praescripti fratres et sorores generationales deducant genealogiam suam a praefato condam Andrea, filio Joannis, filii Michaelis de Prusina ac deinde possessio praescripta Kamenichan probaretur ad se et ad Paulum Barackay, dominam Dorotheam et puellam Sophiam, caeterosque fratres generationales ex aequo pertineret. In huius igitur documentum idem Michael Norsicz exhibuit et praesentavit quasdam binas litteras, unas praefati capituli ecclesiae Nittriensis fassionales et impignoratitias factum possessionis Prusina vocatae¹ atque in certa sui parte possessionem quoque Kamenichan praedictam concernentes, huiusmodi sub tenore : Nos capitulum etc. (*Következik a nyitrai káptalannak 1396 február 27-én kelt oklevele.*) Alteras vero castellanorum arcis Trenchiniensis ac vicecomitis, necnon iudicum et universitatis nobilium dicti comitatus Trenchiniensis inquisitorias Trinchinii, feria secunda proxima post festum beatae Mariae Magdalенаe² in anno Domini 1425 emanatas, habentes in se tenorem quarundam litterarum praeceptoriarum serenissimi principis domini Sigismundi Romanorum ac Hungariae et Bohemiae etc. regis pie memoriae, Budae sabbatho proximo post festum beatae

¹ Prusina h. Domanistól dny. Trencsén megyében.

² 1425 július 23.

Margarethae virginis¹ anno in eodem emanatarum inter caetera declarantium, quod die et loco in praescriptis praefato domino Sigismundo regi in personis nobilium Nicolai, filii Andreae, necnon Andreae, Ladislai, Francisci et Jacobi filiorum Joannis de Kamenichan et dominae Dorotheae consortis Georgii de Nazatha,² sororis videlicet ipsius Nicolai, quomodo nobilis domina Clara, relicta Briccii de praedicta Kamenichan feria quinta proxima post festum visitationis virginis gloriosae tunc proxime praeteritum³ per quosdam malefactores praeconceptos (?) praefatum dominum Joannem, fratrem dicti Nicolai in facie eiusdem possessionis Kamenichan interfecisset. Quibus quidem productis litteris praefatus Michael Norsicz in sua et aliorum, quorum supra, nominibus et in personis in facto refusionis expensarum praenominatorum actorum principalium hoc modo respondit: quod si dictam possessionem Kamenichan per hanc viam, qua industria et labore eorundem actorum principalium ita observatam recuperare poterunt et obtinere, extunc de huiusmodi expensis pro ipsorum actorum humanitate explicantibus eosdem actores contentos reddere prompti essent et parati. His itaque sic habitis partes ipsae iura eorum nullo ampliori documento literalio comprobabant, sed per nostram personalem praesentiam causa in praesenti iuris aequitatem, iustitiaeque complementum elargiri postulabat (!), sane quia prescripta possessio Kamenichan emptitia esse et eam ob rem qua femineum sicuti et masculinum concerneret, memoratumque condam Ladislaum de eadem Kamenicsan ab annotato condam Andrea, filio Joannis, filii olim Michaelis de Prusina, a primo scilicet eiusdem possessionis Kamenichan emptore, per rectam genealogiae lineam suam originem ducere, tenores praesentiarum litterarum per praefatum Michaellem Norsycz exhibitarum, praefatos vero Gasparem ac dominas Veronicam et Elisabet liberos eiusdem condam Ladislai extitisse, memoratos autem Nicolaum et Joannem, necnon dominas Barbaram et Catherinam ex eodem

¹ 1425 július 14.

² A családi kapcsolatokra l. az oklevél végén található leszármazási táblát.

³ 1425 július 5.

Gaspere procreatas fuisse, ex ipso siquidem Nicolao dominam Dorotheam, consortem dicti Procopii et puellam Sophiam; ex praefata vero domina Barbara Michaellem Norsycz, ex praefata autem domina Catherina Paulum de Baraczka;¹ item ex praefata domina Veronica, filia dicti olim Ladislai, condam Franciscum de Borsicz, patrem dictorum Georgii et dominae Catherinae consortis sculteti de Nelssova,¹ ex annotata vero domina Elisabeth dominam Barbaram, matrem praefati Joannis, filii dicti Bartholomaei de Borsicz susceptos atque progenitos esse, recens rei cursus fidedignorum testium sufficienti testimonio fulcitus testabatur manifeste, propter quod eadem possessio Kamenichan a manibus praefati Leonardi vicecomitis excipi ac primum certis et rationabilibus ex causis ad manus praefatorum Pauli BaracsKay et Michaelis Norsicz dari et assignari, deindeque expensae eiusdem Pauli BaracsKay et Procopii praefati modo infrascripto praehabita refusione in tres rectas, coequalesque et condecetes partes dividi et sequestrari, quarum una pars praefati Paulo BaracsKay et Michaeli Norsycz, necnon dominae Dorotheae, saepedicti Procopii consorti et puellae Sophiae, nepotibus scilicet et neptibus dicti condam Gasparis Kameniczky,² altera vero prae notatis Georgio filio et dominae Catherinae, filiae dicti condam Francisci de Borsicz,³ tertia autem memorato Joanni, filio Bartholomaei de Borsicz ex praefata domina Barbara,⁴ filia ut praefertur, olim dominae Elisabeth, germana sorore dicti condam Casparis Kameniczky suscepto semper cum his, quibus congruit, tamquam merum et syncerum ius ipsorum ab haeredibus masculini sexus e tot annis in praeiudicium iurium omnis generationis praefati Andreae, filii Joannis, filii olim Michaelis de Pruzina foeminei sexus hominum praeter omnem aequitatem allatum reddi et restitui debere, dictae nostrae personali praesentiae ac praefatis iuris peritis nobilibus in iudicio

¹ Az oklevélben utóbb ettől eltérés van, mert Norsicz Mihály anyjául Katalin, BaracsKay Pál anyjául pedig Borbála van feltüntetve. BaracsKay Pál atyja talán az a Bertalan, aki 1513-ban van felemlítve. (Jelen kötet 30. sz. okl.)

² Vagyis Kameniczky Gáspár unokáinak.

³ Vagyis Kameniczky Veronika gyermekeinek.

⁴ Vagyis Kameniczky Erzsébet unokájának.

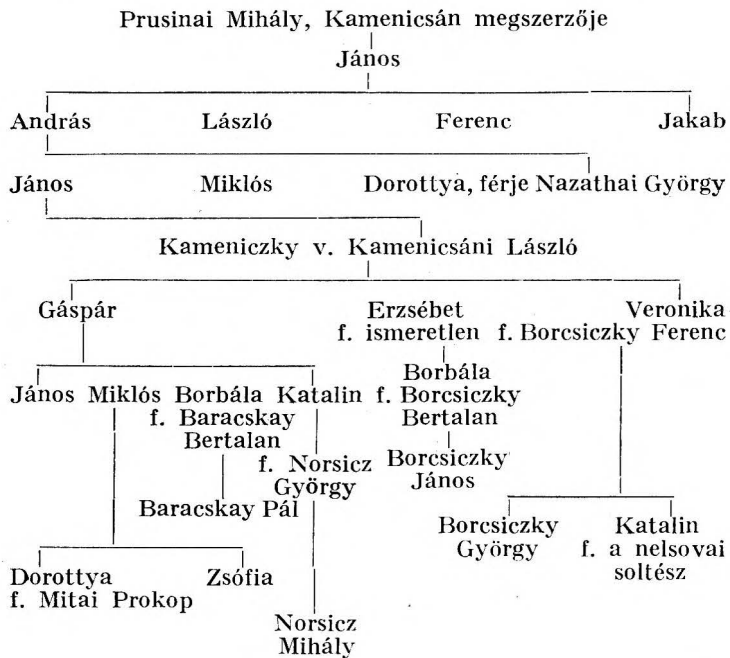
et examine praesentis causae eidem, ut praemittitur, personali praesentiae nostrae possidendam perspicue cernebatur, iuribus praefati Joannis Podmaniczky et suorum, si quae in hac ipsa possessione Kamenichan se habere praetendunt, extra dominium eiusdem possessionis existentes iuxta regni consuetudinem prosequendis et acquirendis ex decreto ipsius personalis praesentiae nostrae certis de causis salvis remanentibus, eorundem igitur iurisperitorum nobilium eadem personalis nostra praesentia maturo superinde praehabito consilio, eandem possessionem Kamenichany a manibus praefati Leonardi vicecomitis excipi et reoccupari, exindeque manibus saepefactorum Pauli Baraczkay ac Michaelis Norsycz dari et assignari, tandemque eiusdem possessionis Kamenichan, praehabita legitima reambulatione et restitutione, duarum etiam partium praenarratarum expensarum dictorum Pauli de Baracska et Procopii de Mitta per ipsos secundum eorum humanitatem ad 75 florenorum limitare iuxta praemissam oblationem praenotati Michaelis Norsycz per ipsum et alios, quorum interest, facta prius plenaria refusione, eandem possessionem Kamenichany in praescriptas tres et coaequales partes per hominem nostrum regium testimonio capituli ecclesiae Nittriensis praesente. Quod per idem capitulum serie aliarum litterarumstrarum superinde confectarum¹ illac transmitti volumus dividi et sequestrari, eidemque Paulo Baracskay ac Michaeli Norsycz et aliis praenominatis, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus cum his semper, ut praescribitur, quibus congruit, perpetuo possidendam, contradictione et inhibitione alterius partium ipsarum praevia ratione non obstante, dari et relinqui de re decrevit et commisit, harumstrarum vigore et testimonio litterarum sigillo nostro iudiciali, quo ut rex Hungariae utimur, obsignatarum, iureque et iustitia mediante. Datum in arce Cassa praedicta, quinto die termini praenotati, anno Domini 1531.

Lecta et extradata per me Franciscum de Rewa personalis praesentiae regiae locumtenentem m. p.²

¹ Az eredetiben tévesen : occupatarum.

² Réway Ferencre l. *Budai Ferenc* : III. 100—105. ll.

Jegyzet: Az oklevélben található családi kapcsolatokat a következő, az oklevél adatai alapján összeállított leszármazási tábla világítja meg:

182.

Esztergom, 1531 július 15.

Thuróczi Miklós, I. Ferdinánd király udvarmestere és Csabai Nagy Imre alnádor meghagyják az esztergomi káptalannak, hogy a Podmaniczky János által Török Bálint és Szokoly János ellen Bán város elfoglalása miatt indított perben az alpereseket idézze meg eléjük, mint a két király által kiküldött bírák elé.

Az esztergomi káptalannak 1531 augusztus 3-án kelt jelentésében. (L. a 183. sz. alatt.)

183.

Esztergom, 1531 augusztus 3.

Az esztergomi káptalan jelenti Thuróczi Miklósnak, Ferdinánd király udvarmesterének és Csabai Nagy Imre alnádornak, hogy 1531 július 15-én Esztergomban kelt parancsuk értelmében a Podmaniczky János által Török Bálint és Szokoly János ellen Bán város elfoglalása miatt indított perben Török Bálintot megidézte, Szokoly Jánost azonban, akinek tartózkodási helye és birtoka ismeretlen, nem tudta megidézni.

Eredeti nyíltparancs, papíron, alján két ép és két töredékes, veres viaszba nyomott, papírral fedett gyűrűspeccsével, hátlapján a jelentés fogalmazványával, az esztergomi káptalan levéltárában. Capsa 24. fasc. 8. nr. 12.

Magnifico domino Nicolao comiti de Thwrcwz magistro curiae¹ serenissimi principis et domini domini Ferdinandi etc. et egregio Emerico Nagh de Chaba vicepalatino eiusdem maiestatis regiae commissariis,

¹ Szentmihályi Thuróczi Miklós 1520-ban kir. tanácsos, 1523-ban Turóc megye főispánja, 1527-ben I. Ferdinánd udvarmestere; fia volt Thuróczi János krónikaíróknak. (*Főgel J.* : 38. l. *Budai F.* : III. 290. l.) 1532 vége felé elhalt. (Az egri püspök 1532 november 25-i levele szerint. Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1532. fasc. 21.)

dominis et amicis nobis honorandis capitulum ecclesiae Strigoniensis debitam reverentiam cum honore. Vestrae noverint dominationes nos litteras earundem exhibitorias ammonitorias et certificatorias amicabiliter nobis loquentes et directas honore, quo decuit recepisse in haec verba :

Amicis suis reverendis capitulo ecclesiae Strigoniensis Nicolaus comes de Thwroc, magister curiae serenissimi principis et domini domini Ferdinandi etc. et Emericus Nagh de Chaba¹ vicepalatinus eiusdem maiestatis regiae, commissarii debitam reverentiam cum honore. Expositum est nobis in persona egregii Johannis, filii condam Michaelis Podmanyczky de Podmanyn, quo modo magnificus Valentinus Thewrek de Ennyng² infra tempus induciarum praesentium circa et prope festum videlicet sancti Johannis baptistae proxime praeteritum³ oppidum dicti exponentis Banocz vocatum⁴ in comitatu Trinchiniensi existens habitum violenter occupasset et ad manus egregii Johannis Zokoly de Zokol tradidisset,⁵ ipseque Johannes Zokoly dictum oppidum etiam de praesenti occupative detineret, populosque et inhabitatores eiusdem oppidi diversis pactationibus et exactionibus gravissime vexasset in praesentiarumque vexaret, in quibus dempta praemissi actus potentiarii perpetratione praefati Valentinus Thewrek et Johannes Zokoly praefato exponenti plusquam mille florenorum auri dampna intulissent et irrogari fecissent potentia mediante in praeiudicium et dampnum praefati exponentis valde magnum. Qua re fuimus pro parte praefati exponentis debita cum instantia requisiti, ut sibi una cum aliis commissariis superinde de opportuno iuris remedio provideremus. Cum autem iuxta inducias annales et contenta articulo- rum per legatos et commissarios de pleno eorundem

¹ Csabai Nagy Imre alnádor ; 1532-ben is. (U. o. Hung. 1532. f. 21.) 1535-ben már Zalai János volt az alnádor. (U. o. Hung. 1535. f. 27.)

² Enyingi Török Bálinta l. *Sebestyén Béla* : Enyingi Török Bálint, mint Pápa város földesura. Pápa, 1911. 4—7. ll. *Budai Ferenc* : III. 317—323. ll.

³ 1531 június 24 táján.

⁴ Bán várkastély és város.

⁵ Szokoly Jánosra l. jelen kötet 179. sz. oklevelét.

utrorumque principum mandato firmatorum et per eosdem principes acceptatorum universae causae regnicolarum ratione violentiarum, iniuriarum, dampnorumque et depraedationum infra dies et tempora induciarum tam priorum trimestrium, quam modernorum unius anni per quoslibet in alterutrum illatorum movendorum, per commissarios praedictorum utrorumque principum per eosdem ad id deputandorum adiudicari debeant et determinari,¹ amicitias igitur vestras praesentibus petimus diligenter et nihilominus nomine et auctoritate praefatae maiestatis regiae, domini nostri clementissimi, qua eius pleno mandato fungimur, vobis committimus, quatinus praesentes litteras nostras praefatis Valentino Thewrek et Johanni Zokoly per vestrum testimonium fidedignum exhiberi et praesentari faciatis. Quod si eorum praesentiam commodè habere poterit, bene quidem, alioquin de domibus habitationum sive solitis residentiis ipsorum aut possessione eorundem possessionaria medio jobagionum aut hominum suorum, a quibus talis ammonitio ad eorum notitiam valeat devenire, ammoneri faciatis, quatinus iidem Valentinus Thewrek ac Johannes Zokoly octavo die huiusmodi ammonitionis exhinc fiendae computando, coram nobis, caeterisque commissariis tamquam iudicibus per praefatos utrosque principes delegatis ad praemissa responduri debitaque iustitiae complementum recepturi per se, vel legitimos procuratores suos comparere debeant et teneantur, certificando eundem (igy!) ibidem, ut sive ipsi termino in praedicto coram nobis compareant, sive non, per nos id agetur in praemissis, quod ordo iuris et contenta articulorum postulabunt. Seriem autem huiusmodi exhibitionis, ammonitionisque et certificationis terminum ad praedictum nobis amicabiliter rescribatis. Secus non facturi. Datum Strigonii in festo divisionis apostolorum anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo primo.²

Nos itaque amicabilibus petitionibus dominationum vestrarum obtemperare volentes, ut tenemur,

¹ Az a vegyesbizottság, melynek feladata volt a peres ügyekben való ítélethozatal, 1531-ben Visegrádon és Esztergomban tartotta üléseit. *Budai Ferenc* : III. 101. l. és a 184. sz. okl.

² 1531 július 15.

unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Ambrosium de Debreczen¹ socium et concanonicum nostrum ad praemissa fideliter exequenda nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversus nobis retulit eo modo, quo modo ipse in festo depositionis beati Ladislai regis et confessoris² proxime praeteritum ad Jaurinum³ accessisset, ibique praefatum Valentinum Thewrek ad litus Danubii personaliter reperisset, praedictique Johannis Zokoly personalem praesentiam, nec domum, neque familiares suos comperire potuisset, sed eidem Valentino Thewrek praefatas litteras dominationum vestrarum exhibitorias, ammonitorias et certificatorias exhibuisset et praesentasset eundemque ibidem et eodem die iuxta continentiam earundem litterarum dominationum vestrarum ammonuisset, quatinus idem Valentinus Thewrek octavo die huiusmodi ammonitionis ex hinc fiendae computando coram dominationibus vestris, caeterisque commissariis tamquam iudicibus per praefatos utrosque principes delegatis ad praemissa responsurus debitaque iustitiae complementum recepturus, per se vel legitimum procuratorem suum comparere debeat et teneatur, certificassetque eundem ibidem, ut sive ipse termino in praedicto coram dominationibus vestris compareat, sive non, per dominationes vestras id agatur in praemissis, quod ordo iuris et contenta articulorum postulabunt. Datum sexto die huiusmodi exhibitionis, ammonitionis et certificationis, anno Domini supradicto.

¹ *Kollányi Ferenc*: Esztergomi kanonokok. (Esztergom, 1900.) 140 l.

² 1531 július 29.

³ Győr városa.

184.

Sempte, 1531 október 15.

Thurzó Elek jelenti I. Ferdinándnak, hogy Török Bálint nem hajlandó Nyitra várát elcserélni Pápa várával, de hajlandó volna Vágbeszterce várát megszerezni a király számára, ha erre jegyveres segítséget nyerne a királytól.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1531. fasc. 18.

Serenissime princeps, domine clementissime.

Post humillimam fidelium servitiorum meorum commendationem. Scripseram ferme binis litteris ad Maiestatem Vestram, nullam spem esse, quod Maiestas Vestra de manibus domini Valentini Therek¹ Nitriam commutatione arcis meae Papa² excipere posset. Nunc tamen quemadmodum intelligo, ipse dominus Valentinus Therek posset induci, ut pro arce Beztercze, si eam M. Vestra sibi donaret, Nitriam Maiestati Vestrae remitteret.

Donaverat quidem M. Vestra alteri arcem illam, ob notam infidelitatis Joannis Podmaniczky, qui nunc eam arcem possidet, sed post gratiam illi factam iterum Joanni et capitaneo suo Kotzka³ adhaesit. Quemadmodum informatus sum, dominus Valentinus dicit, se certa media posse reperire, ut arcis potiatur, nam amicorum auxilio eam obséssurus esset. M. Vestra vix hoc tempore similem commoditatem invenire potest pro Nitria de illius manibus liberanda et praeterea M. Vestra uti potest iure suo priori in huius arcis donatione. Nam ille Podmanyczky parti adversae favet, nec per hoc induciae violarentur, nam superioribus diebus Strigonii per commissarios iudicatus est a parte Maiestatis Vestrae esse. Cuperet dominus Valen-

¹ Török Bálint a 183. sz. oklevél jegyzetét.

² Pápa vára 1528 óta királyi adományképpen Thurzó Eleké volt. (*Sebestyén Béla*: i. m. 23. l.)

³ Ebben az időben két Kosztka testvér vitt nagyobb szerepet; Péter, akit János király felsőmagyarországi főkapitánnyá, s Miklós, akit a királyi gyalogság főkapitányává nevezett ki. (*Kubinyi Miklós*: Árva vára. Budapest, 1890. 69. l.) Nem tudni, hogy itt melyik Kosztkáról van szó.

tinus, ut saltem Hispani milites, qui hic in insula sunt,¹ pro recuperatione arcis sibi auxilio essent. Serenissime Rex, Hispani illi omnia insulanorum victualia absumpserunt, violentias, spoliationes, stuprationes et quicquid tandem sceleris potuerunt, per summam libidinem et impunitatem exercuerunt. Contribuitur nunc pecunia ad quattuor millia florenorum, ut hac summa ex insula abeant, conantur tamen ad proximos comitatus descendere similes violentias facturi. Satis superque bona mea et aliorum nobilium in partibus istis attrita sunt, tum per Turcos, tum etiam exercitus Vestrae Maiestatis et Huzarones. Si Hispani ex insula ad bona mea et aliorum venerint, similia quoque perpetrare coeperint. Nescio an ab omnibus tolerari possunt. Meo consilio melius esse videtur, ut ad aliqua servitia mitterentur, quam ut immeritos hic per otium opprimerent.

Dignetur Maiestas Vestra dare ad me plenum mandatum cum ipso domino Valentino in praemisso negotio tractandi et concludendi, item commissionem ad Hispanos milites, ut dum per me requisiti fuerint, cum domino Valentino ad arcis recuperationem proficisci.

Jegyzet: Thurzó javaslatára I. Ferdinánd király 1531 november 25-én a következőket válaszolta:

Quae de arce Beztercze praefato Valentino in cambium et cessionem arcis Nitriae dimittenda scripsisti, non omnino ab re fore videntur. Malumus tamen, ut te prius cum saepedicto episcopo Agriensi² et te consultato, atque etiam habita omnino mente et voluntate egregii Pauli Bakith,³ eius etiam servitia quoque non sunt aspernenda, se contentum esse, si arx illa detur alteri, sub honesta recompensa et facta deliberatione matura, an castrum hoc cum solis 500 Hispanis et aliquot gentibus accessoriiis sine honoris nostri detrimento expugnari et restitui possit, nostram prius superinde latiore exspectas resolutionem, quam iis omnibus a te intellectis, statim significabimus.

(Eredeti fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1531. fasc. 19.)

¹ Csallóközt érti.

² Zalaházi Tamás, aki egyúttal magyar kancellár is volt.

³ Bakics Pál is igényt tartott Pápa városának birtokára és 1532-ben kérte is azt királyi adományképpen. Erre és Pápa városának Török Bálint birtokába jutására vonatkozólag l. *Sebestyén Béla*: Id. tan. 23—24. l. — Bakics Pál (de Lak) „hussarorum regiorum capitaneus et consiliarius“ néven van említve 1532-ben. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1532. fasc. 21.)

185.

Kasza, 1531 november 30.

Teleki Pál trencséni adószedő jelenti a magyar kamarának, hogy Kosztká Péter Hricsó, Besztercze és a többi várak vidékén nem engedi behajtani a rovásadót.

Eredetije papíron, hátlapján gyűrűs-zárolécsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram 1531. Series I. fasc. 2.

Magnifici domini mihi observandissimi. Post servitiorum meorum perpetuam recommendationem, notum facio vestris magnificis dominationibus, quod Petrus Kostka¹ dicam Regiae Maiestatis in his superioribus partibus exigere non permisit, ita quod supra possessiones Dubnycza² et Nemssowa³ dicare nil permisit. Iste autem praefatae possessiones sunt iuxta Trinchinium, pertinentias arcis Rycho,⁴ Bystrych,⁵ Lednyche,⁶ Lewa,⁷ Wersaczky⁸ et Kazza,⁹ istorum castrorum pertinentias Regiae Maiestatis ipse Kostka dicare nullomodo permisit. Hoc audito dominus capitaneus Thrinchiniensis pertinentias eiusdem arcis dicare non permisit et alii domini nobiles huius comitatus Thrinchiniensis semper et respectum de Thrinchinio habent. Noverint easdem Vestrae Magnificae Dominationes; quod ego iam pro dica Regiae Maiestatis magnas expensas feci, ambulando nunc ad Kostkam, nunc ad

¹ L. az előbbi (184. sz.) oklevél jegyzetét.

² Dubnic h. Trencséntől ék. a Vág völgyében.

³ Nemssowa h. Dubnictől ny. a Vág-f. jobbpartján.

⁴ Hricsó vára Nagybecsétől k. L. a 168. sz. oklevelet és Podmaniczky-Oklt. I. k. XVII. és LV—LVI. ll.

⁵ Vágbeszterce vára. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. k. XXXVII. l.

⁶ Lednic vára a Lednic-patak völgyében, Puchótól dny. L. Podmaniczky-Oklt. I. k. XL—XLI. ll.

⁷ Illava vára a Vág völgyében.

⁸ „Castrum Orozlankew, alias Vrsatecz“ olvassuk egy 1454-i oklevélben. (Ernyey József: Orozlánkő vára és urai. Fejérvataky-Emlékkönyv. 112. l.)

⁹ Kaszavár Illavától ény. L. Podmaniczky-Oklt. I. k. XVII. l.

Thrinchinium. Itaque Vestris etc. hoc significare curavi, quod si Dominationes Vestrae Magnificae non providebunt, proventus Regiae Maiestatis per praefatum Kostka molestabitur, quia ego gentes non habeo, ut contra ipsum Kostka dicam Regiae Maiestatis exigere possim. Igitur Dominationes Vestrae etc. velint scribere domino capitaneo Thrinchiniensi, ut ubi per ipsum Kostka dica Regiae Maiestatis non est molestatum, interim dicare permetteret. In reliquum eiusdem Vestras etc. felicissime valere cupio. Ex castro Kazza, in festo beati Andreae apostoli, anno 1531.

Paulus Theleky castellanus
arcis Kazza et dicator.

Kivül: Magnificis dominis Sacrae Regiae Maiestatis Romanorum Hungariae et Bohemiae etc. consiliariis ac proven-tum regni Hungariae administratoribus, dominis mihi observandissimis.

186.

Trencsén, 1532.

Trencsén vármegye rovásadó-lajstroma.

Eredetije az Orsz. Levéltárban. Kamarai levéltár. Conscriptiones portarum. Tom. XLIII. 1—19. ll.

Anno Domini 1532.

Registrum super connumeratione particulari comitatus
Trinchiniensis.

Processus Kiliani de Egresd¹ iudicis nobilium comi-
tatus Trinchiniensis.

Bizkwpicze.² Episcopatus Nittriensis
pör. XII.

¹ Egresdi Kilián trencsénmegyei szolgabíróra l. jelen kötet 2. sz. oklevelét.

² Biskupic h. Trencsén szomszédságában d.

Bela. ¹ Nobilium	por. III.	Solvit.
Mnykowalehotha. ² Arcis Trinchiniensis	por. XII.	Solvit.
Ex his quattuor iudex iuramento defalcavit, ideo tantummodo floreni VII½ et den. XXV sunt soluti.		
Jaztrabe. Domini Rosen ³	por. V½.	Solvit.
Florenos quinque tenetur d. L.		
Dwboldyo. ⁴ Arcis Trinchiniensis	por. XII.	
Zwyna. ⁵ Arcis Trinchiniensis	por. VIII.	
Wysniehradna. ⁶ Arcis Trinchiniensis	por. VI.	
Koknachocze. ⁷ Trinchiniensis	por. VI.	
Czimenna. ⁸ Trinchiniensis	por. III.	
Rwzkocza. ⁹ Trinchiniensis	por. III½.	Solvit.
Ozorocza superior. Domini Rosen	por. V.	Solvit.
Ozorocza inferior. ¹⁰ Nobilium	por. III½.	Solvit.
Banocz. Domini Zakoly ¹¹	por. XXVI½.	
Hlewany. ¹² Arcis Trinchiniensis	por. XII½.	Solvit.
Pecheney. ¹³ Trinchiniensis	por. XIII.	Solvit.
Oztrethycze superior. ¹⁴ Nobilium	por. VII½.	Solvit.
Bizkwpicze. ¹⁵ Arcis Nittriensis	por. VII.	

¹ Bella h. Trencséntől d.

² Barátlehota h. Trencséntől d.

³ Jasztrabje h. Rozsony-Mitic falutól d., Trencséntől dk.,
a Mitici Rozson-család birtoka.

⁴ Dubodjel h. Jasztrabjétől d.

⁵ Szvinna h. Jasztrabjétől dk.

⁶ A későbbi Vk.- és Ml.-Hradna valamelyike, Szvinnától d.

⁷ Kochnac-major, az előbbtől d.

⁸ Címena h. Hradnától d.

⁹ Ruszkóc h. Kochnac-majortól d.

¹⁰ Alsó- és Felső-Ozor h. Bán városától é.

¹¹ Bán város, melynek birtokosa Szokoly János volt.

¹² Kis- és Nagy-Chlivény h. Bántól ny.

¹³ Pecsényéd h. Bántól dny.

¹⁴ Kis- és Nagy-Sztríce h. a megye határán, Bántól d.

¹⁵ Biskupic h. Bán szomszédságában d.

Hrybeny. ¹	Domini Strigoniensis		
		por. XVIII.	Solvit.
Oztrethycze maior.	Nobilium		
		por. X.	Solvit.
Oztrethycze minor. ²	Nobilium		
		por. VII.	Solvit.
Trebachocza. ³	Nobilium	por. II.	Habet iudex
Prawothicze. ⁴	Domini Zakoly	por. VIII ½.	
Prawothicze eadem.	Domini Sandrini ⁵		
		por. V.	
Habet fl. IIII iudex	nobilium pro suo sallario, unum		
	iudex iuramento suo defalcavit.		
Brezelope. ⁶	Domini Zakoly	por. III.	
Nasthicze. ⁷	Arcis Nittriensis	por. V.	
Nasthycze.	Domini Petri Doctoris ⁸		
		por. VI.	Solvit.
Mezgocza. ⁹	Eiusdem	por. VII.	Solvit.
Wgrog ¹⁰		por. VIII.	Solvit.
Sythnye ¹¹		por. V.	Solvit.
Radys ¹²		por. II.	Solvit.
Kychina ¹³		por. X.	Solvit.
Trebykawa ¹⁴		por. III.	Solvit.
Chernalehotha ¹⁵		por. XI.	Solvit.
Sypko ¹⁶		por. V.	Solvit.
Zlakhina maior ¹⁷		por. X.	Solvit.

¹ Ribény h. Bántól d.

² Mint a 16. sz. jegyzet.

³ Trebasoc-pusztá Nyitrazsámbokrétől ék. Trencsén m. területén.

⁴ Pravotic h. Bántól d.

⁵ Az előbb említett helység másik részének birtokosa a Szlavnicai Sándor-család volt.

⁶ Brezolub h. Bántól dk.

⁷ Alsó-Nastic h. Bántól d.

⁸ Felső-Nastic h. Bántól ék. Birtokosa Doktor Péter volt († 1548 e.). *Rudnay B.*: Ujfalu ssyak és Rudnayak etc. 66., 103. ll.

⁹ Mjezgóc h. Bántól k.

¹⁰ Zay-Ugróc h. Bántól k.

¹¹ Zsitna h. Zay-Ugróctól é.

¹² Radissa h. az előbbtől é.

¹³ Ksinna h. az előbbtől é.

¹⁴ Trebichava h. Ksinnától ény.

¹⁵ Csernólehota h. Trebichavától é.

¹⁶ Sipkov h. az előbbtől dny.

¹⁷ Kis- és Nagy-Szlatina h. Sipkovtól dny.

Zlachina minor	por. I.	Nihil.
Kraznawecz ¹	por. VII.	Solvit.
Czimaraza ²	por. VIII.	Solvit.
Podlwsany ³	por. XX.	Solvit.
Lwtho ⁴	por. IIII.	Solvit.
Florenos III $\frac{1}{2}$. Adhuc tenet fl. $\frac{1}{2}$.		
Dwbnycza. ⁵ Eiusdem Doctoris		
	por. II.	Solvit.
Utraque Deskowcz ⁶	por. II.	Solvit.
Prwzy ⁷	por. V $\frac{1}{2}$.	
Hornea. ⁸ Arcis Trinchiniensis		
	por. XV.	Solvit.
Boboczkalehotha, ⁹ Trinchiniensis		
	por. VIII.	Solvit.
Unum iudex iuramento defalcavit, ideo fl. VII.		
Bobocz. ¹⁰	por. X.	
Medium relaxatum est, ideo solvit VIII $\frac{1}{2}$.		
Mathiosicze. ¹¹ Nobilium	por. III $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Mathiosicze. Nobilium	por. II.	Solvit.
Florenum unum, d. LXXV orthonem propter paupertatem relaxavi.		
Petrowalehotha. ¹² Domini Rosen		
	por. IIII.	Solvit.
Pethioka. ¹³ Nobilium	por. II.	Solvit.
Neporaza. Nobilium	por. IIII $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Neporaza. ¹⁴ Domini Rosen	por. V.	Solvit.
Mythicze. ¹⁵ Arcis Nitriensis	por. IIII.	

¹ Kraszna h. az előbbtől dny.

² Bizonyára Timorác h. a Bebrava-p. völgyében, az előbbtől d.

³ Podluzsán h. Bántól é., a Bebrava völgyében.

⁴ Luttov h. az előbbtől k.

⁵ Dubnicska h. a Dubnicska-p. völgyében, az előbbtől k.

⁶ Talán Alsó- és Felsődraskóc h. Bántól ény.

⁷ Prusz h. Bántól é.

⁸ Hornyán h. Bántól ény.

⁹ Bobot-Lehota h. az előbbtől é.

¹⁰ Bobota h. az előbbi szomszédságában.

¹¹ Alsó- és Felső-Motesic h. Bobotától é.

¹² Petri-Lehota h. Trencsén-Teplictől d.

¹³ Petyovka h. az előbbtől d.

¹⁴ Bossány- és Rozsöny-Neporác helységek Trencséntől délkeletre.

¹⁵ Nemes- és Rozsöny-Mitic h. Trencséntől dk.

- Dubrasowe.¹ Nittriensis   por. IIII.
 Thwrna.² Trinchiniensis   por. XXI.
 Unus anceps ad petitionem capitanei simulcum uno
 Dwhorczy relaxatus est, per iuramentum iudicis
 IIII $\frac{1}{2}$ et solus iudex, defalcati sunt ideo fl. XII $\frac{1}{2}$
 solvit.
 Zoblahocz.³ Trinchiniensis   por. XXXII. Solvit.
 Ex his tres ad iuramentum iudicis relaxati sunt et fl.
 XXVIII solvit.
 Byrocze.⁴ Trinchiniensis   por. VIII. Solvit.
 Hic unus quattuor combustus relaxatus est et unum
 iudex iuramento defalcavit, ideo fl. VII solvit.
 Opathocz.⁵ Nittriensis   por. VII.
 Rozwad.⁶ Trinchiniensis   por. VIII $\frac{1}{2}$. Solvit.
 Et iterum ex his medium ad iuramentum iudicis de-
 falcatum est, ideo fl. VIII. solvit.
 Ztankocz.⁷ Trinchiniensis   por. XVII. Solvit.
 Unus anceps, alter portarius arcis et tertius... arcis
 eiusdem Dwhorczy dictus servitor. Ad petitionem
 domini capitanei et quattuor omnes ex praedicto
 numero ad iuramentum iudicis defalcati sunt,
 solverunt fl. X.
 Zelcz.⁸ Trinchiniensis   por. XI. Solvit.
 Bolondos.⁹ Domini Banffy   por. LXVII $\frac{1}{2}$ Solvit.
 Crywazow.¹⁰ Eiusdem   por. VI $\frac{1}{2}$. Solvit.
 Rakalocz¹¹   por. III. Solvit.
 Wezky utraque.¹²   por. XI. Solvit.
 Kocholcz¹³   por. V. Solvit.
 Nowawecz¹⁴   por. XVIII. Solvit.

¹ Dobraso h. Neporáctól é. feküdt, eltűnt helység.

² Turna h. Trencséntől d. a Vág völgyében.

³ Szoblahó h. Trencséntől dk.

⁴ Nagy-Bíróc h. Trencséntől dny., a Vág völgyében.

⁵ Apáti h. az előbbi szomszédságában.

⁶ Rozvadz h. az előbbitől d., a Vág-f. völgyében.

⁷ Nagy- és Kis-Sztankóc h. Rozvadz szomszédságában.

⁸ Szelec h. Rozvadztól d. a hegyek közt.

⁹ Beczkó vára és helység a Vág völgyében.

¹⁰ Krivoszna h. Beczkótól ék.

¹¹ Rakolub h. Beczkótól d.

¹² Vieszka h. Rakolubtól d.

¹³ Kocsóc h. Beczkótól d. a Vág völgyében.

¹⁴ Novaves h. az előbbitől d.

Menesicze ¹	por. VII.	Solvit.
Zernye ²	por. VIII $\frac{1}{2}$	Solvit.
Lezkowe Moraczky ³	por. XXII.	Solvit.
Bosacza ⁴	por. VIII.	Solvit.
Halwsicze ⁵	por. VI.	Solvit.
Chethertek ⁶	por. III $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Chetherthek. Nobilium	por. II.	Solvit.
Iwanocz ⁷	por. XVIII $\frac{1}{2}$.	
Sed quia praeter quinque omnes sunt combustae, ideo solvit tantummodo IIII $\frac{1}{2}$. Medio tenetur.		
Mylichycze ⁸	por. XIII.	Solvit.
Bozlawicz. ⁹ Nobilium	por. VI.	Solvit.
Lezko. ¹⁰ Domini Rozwaczy	por. X.	Solvit.
Sabokrek. ¹¹ Nobilium	por. $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Kokhanocz. ¹² Nobilium	por. III.	Solvit.
Trebyna. ¹³ Nobilium	por. II.	Solvit.
Wechycze. ¹⁴ Nobilium	por. I.	Solvit.
Kokolna. ¹⁵ Orozlankey	por. VIII.	Solvit.
Minus denariis viginti quinque.		
Kokolna minor	por. II.	Solvit.
Koztholna ¹⁶ Brythoma. Nittriensis	por. V.	
Brythoma. Nittriensis	por. VI.	
Brythoma minor. Emerici Deak	por. III.	Solvit.

¹ Mjesice, magyarul Révfalu, Vágújhelytől é., a Vág-f. jobbpartján.

² Szrnye h. Trencsén megye dny. határához közel.

³ Lieszkova h. az előbbtől ény., a megye határánál.

⁴ Bossác h. Beczkótól ény., a Vág-f. jobbparti vidékén.

⁵ Halusic h. Bossáctól k.

⁶ Csötörtök h. Beczkótól é., a Vág-f. jobbpartján.

⁷ Ivanóc h. az előbbtől é.

⁸ Melcsic h. Ivanóctól é.

⁹ Bizonyára azonos Bohuslavic községgel, Csötörtök h. szomszédságában.

¹⁰ Nemes-Lieszko h. Melcsictől é.

¹¹ Kis-Zsámbokrét h. az előbbi szomszédságában.

¹² Kochanóc h. Kis-Zsámbokrétől é.

¹³ Trebin h. Kochanóc tőszomszédságában.

¹⁴ Velcsic h. az előbbtől é.

¹⁵ Nagy- és Kis-Chocholna h. Trencséntől dny., a Vág-f. jobbpartján, az Orozslánkövy-családé.

¹⁶ Kosztolna h. Trencséntől dny., a Drietomica-p. torkolatánál.

Brythoma.¹ Trinchiniensis por. VII. Solvit.
 Iudex pro tribus iuravit, medium cuidam pauperculae
 relaxatum est. Ideo soluti sunt fl. III $\frac{1}{2}$.
 Kralyoweny.² Nobilium por. III.
 Rybar.³ Nobilium por. III.
 Zlathocze.⁴ Trinchiniensis por. VI.
 Iztrebny.⁵ Nittriensis por. VI.
 Orekhowe.⁶ Trinchiniensis por. VIII.
 Processus Bartholomaei Borchycz⁷ iudicis nobilium
 comitatus Trinchiniensis.

Pertinentiae castri Zwdcha.⁸

Nemsowa por. XVIII.
 Solvit fl. XIII. Aliis adhuc solve tenentur, iterum f.
 solvit fl. III, tenetur I.
 Zernye⁹ por. V $\frac{1}{2}$. Solvit.
 Medius flor. ad iuramentum iudicis cuidam pauper-
 culae relaxatus est.
 Kolachyn¹⁰ por. XII.
 Hraboka¹¹ por. VI. Solvit.
 Zwdcha maior¹² por. VII.
 Istorum unus furtim discessit et restant tantum modo
 sex et medium iudici relaxatum est. Solvit fl. V $\frac{1}{2}$.
 Zwdcha deserta¹³ por. VII.

¹ Drietoma h. Kosztolnától é., a Drietomica-p. völgyében.
 Úgy látszik, akkoriban két részből állott.

² Fekvését nem tudják megállapítani.

³ Ribari h. Trencséntől ny., a Vág-f. jobbján.

⁴ Zlatóc h. az előbbtől é.

⁵ Isztebnik h. Trencsén szomszédságában é., a Vág-f. jobbján.

⁶ Alsó- és Felső-Orecho h. Trencséntől é.

⁷ Borcsiczky Bertalan trencsénmegyei szolgabíróra I. jelen kötet 181. sz. oklevelét.

⁸ A mai Alsó- és Felsőszucsá környékén feküdt, a Szucsá-völgyben, Trencséntől é. (Podmaniczky-Oklt. I. 116. l.)

⁹ Szrnye h. és töle d. Nemsowa h., a Vlára-patak völgyében, Dubnictől ny.

¹⁰ Kis- és Nagy-Kolacsin h. Trencsén-Teplicától é.

¹¹ Hrabovka h. Trencséntől é.

¹² Valószínűleg megfelel a későbbi Alsó-Szucsá helységnek.

¹³ Nem állapítható meg, hogy melyik Szucsá helységre vonatkozik a megjelölés.

Ex his tres ad iuramentum iudicis defalcata sunt.

Wyezth. Abbatis¹ por. VI.

Solvit fl. V, unum per iuramentum iudicis defalcatum est.

Lyborcza² Plebani Thrinchiniensis

por. VI.

Solvit.

Piechow.³ Abbatis

por. V $\frac{1}{2}$.

Isti solverunt tantummodo V $\frac{1}{2}$.

Slyekho.⁴ Abbatis

por. XV.

Pertinentiae arcis Orozlankew.⁵ Nobilium.

Bohwnycz⁶

por. VII.

Solvit.

Prwske⁷

por. II.

Solvit.

Wyczap⁸

por. III.

Solvit.

Thwhinye⁹

por. VI $\frac{1}{2}$.

Solvit.

Mykwsowecz¹⁰

por. IIII.

Solvit.

Slopna¹¹

por. X.

Solvit.

Florenos VIII. Restant solvendi fl. II.

Cherwenykamen¹²

por. II.

Alias nunquam dicati.

Nova villa¹³

por. III.

Solvit.

Flor. unum, alterum notario sedis pro servitiis relaxatum est. Restat fl. I. solvendus.

Klobwehycze¹⁴

por. III.

Solvit.

Pertinentiae castri Lednycza¹⁵ Domini comitis.

Quassow¹⁶

por. V.

Solvit.

¹ Ujezdo h. Trencséntől é., mely a szkalkai apátság birtoka volt a középkor óta.

² Liborcsa h. az előbbtől é., a Vág-f. jobbpartján.

³ Pieho h. Nemsowától é. a Vág m., a szkalkai apátságé.

⁴ Zliecho h. Illavától dk., a hegyek közt.

⁵ Oroszlánkő vára Bellustól ny.

⁶ Bohunic h. Illavától ény. a Vág völgyében.

⁷ Pruska v. Poroszká h. az előbbtől é.

⁸ Vicsap h. Oroszlánkő vidékén feküdt. (Podmaniczky-Oklevéltár. I. 240. l.)

⁹ Tuhina h. Pruszkától é., a Vág-f. jobbpartján.

¹⁰ Mikusovce h. Tuhinától é.

¹¹ Szlopna h. Bellustól k., a Prusinka-p. völgyében.

¹² Vöröskő h. Oroszlánkőtől é.

¹³ Duló-Újfalu h. Kaszától ény., a Vág-f. jobbpartján.

¹⁴ Klobusic h. Illavától d.

¹⁵ Lednic vára Puchótól dny.

¹⁶ Kvassó h. Vöröskőtől dk.

Horenycze ¹	por. III.	Solvit.
Breznycza superior	por. II $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Breznycza inferior ²	por. III.	Solvit.
Zwbaky ³	por. I.	
Sed aufugit, ergo nulla est.		
Oppidum Pwchow ⁴	por. X.	Solvit.
Strezenycze ⁵	por. V.	Solvit.
Ihryssche ⁶	por. III.	Solvit.
Moschyna ⁷	por. V.	Solvit.
Bezdedow ⁸	por. I.	Solvit.
Dohnany ⁹	por. V.	Solvit.
Mosschysche ¹⁰	por. III.	Solvit.
Meztheckko cum Zarychy ¹¹	por. VI.	Solvit.
Lwky. Walachy ¹²	por. III.	
Dwpko. Walachy ¹³	por. II.	
Lysa. Valachy ¹⁴	por. II.	
Wezbory ¹⁵	por. II.	Solvit.
Hlwpohlaw ¹⁶	por. II.	Solvit.
Florenum unum, alio tenetur.		
Nymnycza ¹⁷	por. III.	
Hrabowka ¹⁸	por. II.	
Lednycza ¹⁹	por. VI $\frac{1}{2}$.	
Lehotka ²⁰	por. III.	

¹ Horenic h. Bellustól ény., a Vág-f. jobbpartján.

² Alsó- és Felső-Breznice h. Lednictől k., illetve dk.

³ Zubák h. Lednictől é.

⁴ Pucho város a Vág-f. jobbpartján.

⁵ Sztrezenice h. Puchótól d.

⁶ Ihristye h. Puchótól ény.

⁷ Valószínűleg azonos Hosztina helységgel, Puchótól é.

⁸ Bezdedo h. Puchótól ny.

⁹ Dohnán h. Puchótól ény.

¹⁰ Mostiste h. Dohnántól é.

¹¹ Mesztecsko és Zarjecs helységek a Bela-patak völgyében, Puchótól ény.

¹² Luki h. a morva határ közelében, Zubáktól é.

¹³ Dubkova h. Lukitól é.

¹⁴ Lisza h. Lukitól ny.

¹⁵ Azonos Zbora helységgel Puchótól ény.

¹⁶ Upohlav h. Puchótól é.

¹⁷ Nimnic h. Puchótól ék. a Vág-f. jobbpartján.

¹⁸ Hrabovka h. Puchótól d.

¹⁹ Lednica a mai Lednic-Rónával azonos, Bellustól ny.

²⁰ Lehota h. Bellustól ny., a Vág-f. jobbpartján.

Alias nunquam dicati fuerunt, quia nihil habent et continui sunt arcis servitores.

Pertinentiae arcis Kassa.¹

Nosycze ²	por. VIII.	Solvit.
Kochkowecz superior	por. VII $\frac{1}{2}$.	Solvit.
Kochkowecz inferior ³	por. VI.	Solvit.
Hloze ⁴	por. VIII.	Solvit.
Podhory ⁵	por. IIII.	Solvit.
Ledcze ⁶	portae VIII.	Solvit.
Bossathe ⁷	por. XII.	Solvit.
Porwba maior	por. VII.	Solvit.
Porwba minor ⁸	por. III.	Solvit.
Podrahy maior	por. XI. cum iudice.	

Ista nunquam alias dicata et connumerata fuit.

Podrahy minor⁹ portae VIII. cum iudice et ista nunquam antea dicata et connumerata erat.

Powne. Vallachi¹⁰ por. IIII.

Neque ista aliquando dicata fuit.

Popez. Vallachy¹¹ por. V. cum iudice et ista nunquam dicam novit etc.

¹ Kasza vára Illavától é.

² Nosic h. Bellustól é., a Vág-f. balpartján.

³ Alsó- és Felsőkocskóc h. Bellustól é.

⁴ Hlozsa h. Bellustól d.

⁵ Podhor h. az előbbtől d.

⁶ Lídec h. az előbbtől ny., a Vág-f. balpartján.

⁷ Fekvését nem tudjuk megállapítani.

⁸ Alsó- és Felsőporuba h. Dubnictől k., a hegyek között.

⁹ Nagy- és Kispodhrágy h. Illavától k.

¹⁰ Valószínűleg azonos Rovne helységgel Illavától k., a hegyek közt. *Pesty Frigyes*: Helységnévtárában (56. Trencsén-megye II. 191.) olvassuk, hogy Rovne h. határában van egy Rusnakov nevű völgy, melynek lakóit rusznyákoknak nevezik. Minthogy azonban tudjuk, hogy a XVI. sz. második felében az oláhokat ruszinoknak is nevezték Árva megyében (V. ö. *Gagyi Jenő*: Az árvamegyei oláh telepek kiváltságlevele. Tört. Tár. 1910. 186—198. és *Wl. Semkowicz*: Materiały źródłowe do dziejów osadnictwa Górnej Orawy. Zakopane, 1939. 4—5. II.) a rusznyák elnevezés a régi oláh-ruthén telepések emlékét látszik megőrizni.

¹¹ Kopec helységgel azonosítható, az előbbtől ny.

Pertinentiae castri Lewa.¹

Tuncze. ² Plebani de Lewa	por. VI.	Solvit.
Lewa oppidum	por. XXV.	Solvit.
Minus denariis tredecim.		
Bellus. ³ Non est dicata, quia dominus Kaczianner in sortem dicae exegit ab eis flor. CI½.		
Klobwczicze ⁴	por. III½.	Solvit.
Flor. IIII tenetur adhuc den. L.		
Leskowecz ⁵	por. XI.	Solvit.
Prerycha ⁶	por. XV½.	Solvit.

Pertinentiae nobilium.

Samard ⁷	por. I.	
Skalka. ⁸ Ad Nittriam	por. III.	
Nova villa ⁹	por. III.	
Solvit II, unus ex eo relaxatus est, quia nihil habere iudices nobilium retulerunt.		
Kluchowe ¹⁰	por. VIII.	Solvit.
Hic iudex ex praescriptis relaxatus est, ideo soluti sunt tantummodo fl. VIII.		
Dworecz ¹¹	por. II½.	Solvit.
Borcicze ¹²	por. III.	
Bolessow. ¹³ Rosen	por. V.	Solvit.
Bolessow. Podmanyczky	por. V.	
Sedque prae timore exercitus omnes aufugerunt et eorum nullus domi reperi potuit. Qui solverunt fl. III.		

¹ Illava vár és város neve.² Tunesic helységgel azonosítható, mely Kaszától é. fekszik.³ Bellus város Kaszától é., a Vág-f. balpartján.⁴ Klobusic, Illavától d., Klobusic ebben az időben több részből állott.⁵ Lieskovec h. Dubnictől ék.⁶ Prejta h. Illavától d.⁷ Zamaróc h. Trencséntől é.⁸ Szkala h. Trencséntől é.⁹ Szkala-Újfalu h. Szkalától é.¹⁰ Klucsó h. Trencséntől é., a Vág-f. jobbpartján.¹¹ Dvorec h. Klucsótól é.¹² Borcsic h. Dubnictől ény., a Vág-f. balpartján.¹³ Boleso h. az előbbtől é., Rozson- és Podmaniczky-birtok.

Kameniczany ¹	por. V.	
Fl. III, solvit. Adhuc tenetur	solvere fl. I.	
Horowcze. ² Podmanyczky	por. VI.	
Hic nullus domi repertus est.		
Waska. ³ Nobilium	por. IIII ½.	Solvit.
Slawnycza. ⁴ Sandrini	por. VII.	
Solvit flor. VI ½, medium flor. iudex nobilium levavit ad sua sallaria.		
Bohwnycz. ⁵ Domini Bwryan	por. VII.	
Solvit fl. V. tenetur adhuc fl. II.		
Prwske. ⁶ Eiusdem	por. I.	
Notarius sedis ibidem	por. I.	
Twchine. ⁷ Eiusdem	por. III.	Solvit.
Trstye. ⁸ Trstansky	por. V.	
Sawczina. ⁹ Eiusdem	por. IIII.	
Solvit et iudex nobilium ad sua sallaria totum levavit et accepit.		
Nova villa cum Dwlow. ¹⁰ Rosen		
	por. VI.	Solvit.
Ibidem iudicis nobilium Kiliani	por. IIII.	
Lehothka ¹¹	por. I.	
Combusta per huzarones.		
Nozdrowycze. ¹²	por. I.	
Omnes eorum res per huzarones consumptae sunt.		
Mssen. ¹³ Domini Barachanczky		
	por. XII.	

¹ Kamencsán h. Boleso tőszomszédságában ny.

² Horóc h. Kaszától é. a Vág-f. balpartján, Podmaniczky-birtok.

³ Vaszka h. Illavától ny.

⁴ Szlavnic h. Vaszka tőszomszédságában, a Sándor-család birtoka.

⁵ Bohunic h. Kaszától ény.

⁶ Pruska h. az előbbtől é.

⁷ Tuhina h. Pruszkától é.

⁸ Trsztye h. Bellustól ny., a Prusinka-p. völgyében, a Tersztyánszky-család birtoka.

⁹ Szavcsina h. Kaszától ny., a Vág-f. jobbpartján.

¹⁰ Duló-Ujfalú Szavcsinától é., a Vág-f. jobbpartján.

¹¹ Bellustól ny., a Lednic-patak völgyében.

¹² Nozdrowic h. Kaszától é.

¹³ Missen h. Trencsén-Teplictől k.

Solvit flor. XI. Adhuc tenetur uno.

Klobwczicze.¹ Laurencii castellani

por. II.

Solvit.

Klobwchicze. Sandor

por. I.

Prylessy²

por. II.

Solvit minus d. XII.

Klobwchycze. Mathei et Zalwsky

por. I.

Solvit.

Pertinentia arcis Trinchiniensis.

Dwbnycza³

por. XLVI.

Solvit florenos quadraginta quinque, unus iudici relaxatus est.

Tepla⁴

por. XV.

Solvit. Isti solverunt florenos in toto XIII, unus per iuramentum iudicis defalcatus est.

Dobra⁵

por. XIII.

Hic non sunt praeter decem cum quadam vidua, quae ob paupertatem relaxata est et iudici media, soluti sunt flor. VII. Adhuc tenetur fl. I½. Iterum solvit fl. I, tenetur adhuc d. L.

Villa abbatis⁶

por. XIII.

Solvit fl. XI, pro aliis iudex praestitit iuramentum.

Cwbra⁷

por. VIII.

Iudex pro duobus iuravit. Ideo solvit fl. VI.

Zawoda⁸

por. II.

¹ A már többször említett Klobusic h. Illavától d.

² Prilesz h. Dubnictől d.

³ Dubnic h. Trencséntől ék., a Vág-f. balpartján.

⁴ Trencsén-Teplic h.

⁵ Dobra h. Trencséntől é., a Vág-f. balpartján.

⁶ Apáti h. Dobrától d.

⁷ Kubra h. (Nagy-, Kis-) Trencséntől k.

⁸ Zavada h. Trencséntől é. a Vág-f. jobbparti vidékén, Alsósőzcestől ék.

186a.

Buda, 1533 április 24.

*János király Podmaniczky János oltalmába ajánlja
Mezninczky Jánost, özvegyanyját és egész családját.*

Eredetije Mednyánszky László mednei levéltárában. Trencsén
megye.

Joannes dei gratia rex Hungariae, etc. fideli nostro
magnifico Joanni de Podmanin salutem et gratiam.
Quoniam nos fidelem nostrum egregium Joannem
Meznynzky aulicum nostrum ac dominam Catherinam,
relictam egregii condam Gasparis de Mezne¹ matrem
suam, necnon fratres et consanguineos suos simulcum
universis bonis et iuribus portionibusque possessionariis
in comitatu Trinchyniensi existentibus et habitis, iustis
utputa et legitimis, in nostram regiam recepimus pro-
tectionem et tutelam specialem, viceque et in persona
maiestatis nostrae tuae duximus committendum tui-
tioni et protectioni. Fidelitati igitur tuae harum serie
mandamus firmiter, quatenus acceptis praesentibus a
modo deinceps praefatum Joannem Meznynczky ac
dominam matrem suam, necnon fratres et consanguineos
suos in praedictis universis bonis et iuribus portioni-
busque possessionariis ipsorum iustis ut praefertur et
legitimis, contra quoslibet illegitimos impetitores, turba-
tores et causidicos, signanter vero contra servitores
tuos tueri, protegere et defendere, indempniterque
manutenere modis omnibus debeas et tenearis, auctori-
tate nostra regia praesentibus tibi in hac parte concessa
et attributa iureque et iustitia mediante. Secus igitur
nulla ratione feceris, praesentibus perlectis exhibenti

¹ A Mednyánszky-család (*Nagy Iván* : VII. 382. s. köv. II.)
tagjai. Az ott közölt leszármazási tábla azonban hézagos, mert
a következő leszármazás :

Meznei Gáspár († 1533 e.)
fel. Katalin asszony

Mezninszky János

nem található meg azon.

restitutis. Datum Budae in festo Beati Georgii martiris, anno domini Millesimo Quingentesimo Trecesimo Tertio.

Joannes Rex manu propria.

(P. H.)

187.

Szklabinya, 1533 június 9.

Réway Ferenc nádori helytartó és turóci főispán értesíti Körmöcbányát, hogy Podmaniczky rovásadót akar szedni a megyében és hadaival pusztításra készül. Kéri, hogy a többi bányavárosokkal együtt küldjön segítséget, mert az ő javaik is veszélyben forognak.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából.
Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Egregii nobiles, prudentes, circumspectique domini, vicini et amici nobis honorandi. Salutem. Credimus iam innotuisse Dominationibus Vestris, quae hic in comitatu per gentes Podmanitzky his diebus acta sunt.¹ Nolumus etiam latere easdem, quas Podmanitzky ipse litteras dedit ad hunc comitatum volens dicam habere, prout Dominationes Vestrae ex ipsarum litterarum exemplo clare accipient. Qui alioquin eius est intentionis per hunc comitatum cum omnibus gentibus, quas habet, stipendiariis et etiam rusticis suis levatis vult singulis horis intrare et eum more solito omnibus bonis, quae pauca restant, expilare, deindeque omnes istas partes pro voto suo gerere. Quoniam itaque et Dominationibus Vestris sunt in hoc comitatu² certa bona, in quibus eadem non parum damni cogerentur subire, imo etiam vobis ipsis et aliis civitatibus montanis periculum immoderabile immineret, velint nobis celeri et quo poterint maiori subsidio adesse et aliis etiam civitatibus

¹ L. erre vonatkozólag Trencsén vármegye nemességének 1533 júliusában Kazianer császári főparancsnokhoz intézett panaszát. (188. sz.)

² A levelet Szklabina várából írta, tehát Turóc megyéről van szó.

significare, nam et Lyphthowienses et dominus Nyary¹ et dominus Oztrozith² adfuturi sunt. Necessum est enim, ut tempestive defensionis nostrae consulamus. Nam si illum libere grassari hic permitteremus, procul dubio Dominationibus Vestris quoque multa adversa moliretur, quae sunt praevenienda mature. Dominationes Vestras bene valere optamus. De castro nostro Sklabyna, feria secunda post festum Trinitatis, anno 1533.

Franciscus de Rewa personalis locumtenens
et comes comitatus de ThwrocZ etc.

Kivül: Egregiis et nobilibus prudentibus circumspectisque dominis iudici et iuratis civibus civitatis Kremniciensis dominis et amicis honorandis.

188.

H. n. (Trencsén), 1533 július 21.

A vármegye nemességének panaszaí Kazianer főparancsnokhoz Podmaniczky János erőszakoskodásai miatt.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1533. fasc. 23.

Generose ac magnifice domine etc. Bene constat Dominationi Vestrae Magnificae, quomodo iam superioribus elapsis diebus supplicavimus Maiestati Regiae, Dominationi V. M. similiter tum per litteras nostras continuas, tum etiam per electos fratres nostros, medio quorum in persona miserias nostras proposuimus **Matt** Suae et Dominationi V. M. simili modo: Quomodo hic Joannes Podmanitzki continuo et incessanter fatigat et cruciat nos et colonos nostros in toto comitatu nostro, cum quoque Maiestas Regia nobis benigne se obtulit auxiliaturum. Dominatio etiam V. M. simili modo bonam nobis ex hac parte fecit relationem in auxilium. Sed quia nos omnino obprimimur in hac longa exspec-

¹ Nyáry Ferenc, aki 1533-ban mint „aulae familiaris“ említették. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1533. fasc. 23.) Életrajza *Budai Ferenc*: II. 475—78. ll.

² Ostrosith Miklós, aki udvari familiaris volt később. *L. Budai Ferenc*: III. 18. l.

tatione, nunc igitur Joannes Podmanitzki de novo Levam¹ cum pertinentiis feria secunda in vigilia Mariae Magdalenae² occupare fecit cum suis equitibus et peditibus. Non curat inducias regum, possessiones omnes penes Vag iacentes continuo crudelissime tractat, per singulos colonos tam pertinentiarum Leva, quam etiam pertinentiarum Kassa³ et Lednicze⁴ unam luknam ordei,⁵ pullos colligere iubet, equitibus ipsius foenum et pabulum exigere facit et ibidem in pertinentiis nutrire eos misit. Sunt aliqui colonorum, praesertim in possessione domini Pauli de Kassa procuratoris reginalis maiestatis de Felső Koskocz,⁶ qui cum suis liberis simul licentiam cum lacrimis acceperunt, ut stare non possunt diutius. Conqueruntur etiam nobis ex pertinentia Levae, quomodo ipsi inter alios fideles continuo undique cruciantur, tamen alii fideles habent pacem, nos undique distrahimur. Rogamus igitur V. M. D. amore Dei omnipotentis, uti Suae Maiestati reducat eadem in memoriam, miserasque nostras eidem proponat, ut S. Maiestas dignaretur nos auxiliare et a falce (!) hominis crudelissimi liberare. D. V. M. simili modo veniat nobis in auxilium. Quia si Podmaniczki perseveraverit in pertinentiis Leva et Kassa, nihil cumulare possumus ad hiemem, quibus nos in futurum et familiam nostram nutriremus etc. Datum feria quarta S. Magdalenae, anno Domini 1533.

Universitas nobilium comitatus
Trencziniensis.

Kivül: Generoso ac magnifico domino domino Ioanni Katzianer,⁷ equiti aurato ac capitaneo generali Regni Hungariae etc. (Zárópecsét három pecséttel.)

¹ Illava várát érti.

² 1533 július 21.

³ Kasza vára. L. a 185. sz. oklevél megfelelő jegyzetét.

⁴ Lednice vára. L. a 185. sz. oklevelet.

⁵ A szóra l. *Szamota—Zolnai*: 598. l.

⁶ Felsőköcskőc h. Puchótól d.

⁷ Kazianerre l. bécsi Staatsarchiv. Hung. 1533. f. 22. Eszerint „Hans Catzianer Rat, Landhauptmann in Crain, Oberster Feldhauptmann der Niederösterreichischen Lande.“ 1536-ban: „Baro in Catzenstain et Fladnegg, supremus regni Hungariae capitaneus.“ (U. o. 1536. f. 29.)

189.

Trencsén, 1533 október 28 körül.

Trencsén vármegye rovásadó-összeírása.

Eredetije az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. Conscriptio portarum.
Tom. XLIII. p. 71—76.

Item anno Domini 1533 facta est connumeratio dicae ex commissione et mandato magnifici domini Catczianner¹ et totius comitatus Trinchiniensis per florenum unum, circa festum beatorum Symonis et Judae apostolorum² per nobiles Bartholomeum de Borchycz³ et Kylianum de Egresd⁴ iudices nobilem, necnon Michaelem de Pryles⁵ et Benedictum Rozen de Mytha.⁶

Item pertinentiae nobilium faciunt et persolverunt in toto florenos I^c LXXIII.

Item pertinentiae castri Swdcza⁷ solvunt florenos XL½.

Item pertinentiae castri Wrssatecz⁸ solvunt florenos XVIII½.

Item pertinentiae castri Lewa⁹ faciunt florenos I^c VIII.

Item pertinentiae castri Kazza¹⁰ faciunt florenos I^c XVI.

Item hanc totam summam de his castris duobus deputavimus.

Item pro sallario domino Nicolao Ostrozycz¹¹ et magnifico domino Francisco de Rewa.¹²

¹ L. a 188. sz. oklevelet.

² 1533 október 28.

³ L. jelen kötet 181. sz. oklevelét.

⁴ L. jelen kötet 172. sz. oklevelét.

⁵ L. Podmaniczky-Oklevéltár I. k. 372.

⁶ L. jelen kötet 172. sz. oklevelét.

⁷ Szucsá várára l. Podmaniczky-Oklt. I. 116. l.

⁸ Oroszlánkő vára; l. a 185. sz. oklevelét.

⁹ Illava vára.

¹⁰ Kasza vára. L. a 185. sz. oklevelet.

¹¹ L. jelen kötet 187. sz. oklevelét.

¹² L. jelen kötet 181. sz. oklevelét.

Item pertinentiae castri Trinchiniensis
solvunt florenos II^c XLVIII½.

Item pertinentiae castri Vgrod¹ solvunt
florenos LXX.

Item pertinentiae castri Bolondocz.²
Facit summa in toto florenos I^c LXI.

Item ad manus nostras de his pertinentiis nil
pervenit. Ipse Franciscus Zay³ pro se exegit.

Item pertinentiarum ad arcem Nittriensem summa
facit florenos XLIII.

Et isti ad manus nostras non pervenerunt.

Item pertinentiarum ad Ban⁴ summa facit
florenos XXXVI.

Ad manus nil pervenit.

Item Benedictus Erdehedy⁵ accepit et levavit
ad suum sallarium in toto florenos XX,
dum missus erat a dominationibus vestris cum caeteris
dominis infranotatis.

Item magnifico domino Francisco de Rewa dati
et assignati sunt ad sallarium eiusdem et caeteris dum
missus erat ad has partes superiores per dominationes
vestras pro defensione huius comitatus, in toto flo-
reni I^c.

Item post discessum ipsius domini Francisci de
Rewa Francisco Zay ad sallarium suum dati et assignati
sunt floreni I^c X.

Item feria sexta proxima ante beatae Luciae
virginis⁶ gentibus sive stipendariorum in castro Lewa
existentium ad rationem sallariorum eorundem dedimus
florenos XLII.

Item eodem tempore pro pulveribus dicti castri
Lewa assignavimus florenos XII.

¹ A későbbi Zay-Ugróc vára. L. Podmaniczky-Oklt. I. k. XVIII. l.

² Bolondóc v. Beckó vára. L. Podmaniczky-Oklt. I. k. IX. lap.

³ Csömöri Zay Ferencre l. *Thallóczy Lajostól*: Csömöri Zay Ferenc. 1505—1570. Budapest, 1885.

⁴ Bán város és a báni várkastély.

⁵ Erdőhegyi Benedekre l. *Nagy Iván*: IV. 72. és a 197. sz. oklevelet.

⁶ 1533 december 12.

Item eodem tempore domino Ostrozycz in paratis
dati sunt in toto floreni XXII.

Item expositi sunt in negotio huius comitatus
proficiscentibus ad Regiam Maiestatem bina vice
versus Wiennam et Pragam et dominos camerarios
certis vicibus, ad magnificum dominum Catezianer
certis vicibus, ac super diversos nuntios et exploratores
in toto floreni LXXXIII. d. LXVIII.

Item vicecomes et iudices nobilium et exactores
huius dicae ad suum salarium prout moris est et ab
antiquo unus quisque accepit et levavit.

Item ex commissione et mandato magnifici domini
Joannis Catezianer etc. Caspar Dominicz¹ in sortem
servitiorum suorum ac gentium eiusdem dati et assi-
gnati sunt in toto floreni LXXX.

189a.

Buda, 1533. november 4.

*János király nyugtatja Héderváry István és Csery Balázs
simontornyai várnagyokat a várnak az ő megbízásából
Podmaniczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özve-
gyének történt átadásáról.*

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae,
Croatiae etc. fatemur et recognoscimus per praesentes
litteras nostras, qualiter fideles nostri egregii Stephanus
de Hederwara² et Blasius Chery³ castellani castri
Symonthornya⁴ idem castrum Symonthornya unacum
ingeniis ac aliis rebus et universis pertinentiis suis
de speciali mandato et voluntate nostra ad manus
generosae dominae Annae de Podmanyn, relictæ

¹ Dominich Gáspár 1530 óta Hricsó várának volt a parancsnoka. (Orsz. Levéltár. Benignae Resol. 1560 dec. 18. melléklet.)

² Héderváry Istvánra l. jelen kötet 66. sz. okl.

³ Csery Balázssal l. Nagy Iván: III. 154. és Budai Ferenc: II. 301. Itt azonban tévesen Kéry-nek van írva, mint azt Nagy Iván is megállapította.

⁴ Simontornya várára l. Podmaniczky-Okl. I. 448. és főleg Csánki: III. 405—406., 410—411. ll.

magnifici condam Moysis Bwzlay de Gergellaka,¹ consequenterque egregiorum Joannis Bwcchany² et Francisci Thassy³ castellanorum suorum dederunt et assignarunt. Ideo nos eosdem Stephanum Hederwary et Blasium Chery super restitutione ipsius castri ad manus dictae dominae Annae de Podmanyn et castellanorum suorum praedict[orum] q[ui]etos et expeditos ac [ab] omnibus absolutos reddendo et committendo d[uximus im]mo reddimus atque com[mi]ttimus harum nostrarum manu pro[pria] subscrip[ta]rum vigore et te[stim]onio litterarum mediante. Datum Budae, in festo beati Emerici regis et conf[esso]ris, anno Domini millesimo quingentesimo t[rice]simo tertio, regnorum [no]strorum etc. anno septimo.

Joannes rex
manu propria.

190.

Lőcse, 1533 november 24.

Kazianer János magyarországi főparancsnok válasza János király megbízottainak a Ferdinánd-pártiak ellen emelt vádakra vonatkozólag.

Egykorú másolata a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1533. fasc. 23.

...Caeterum quae interim, dum hic sum, publicae tranquillitati huius rei studens, ab ipso Podmanitzky in fideles Regiae Maiestatis subditos contra inducias moliantur, simili modo eos spoliando, diripiendo, exurendo, taxando et alias intolerabiles ac nunquam auditas exactiones ab eis miserum in modum extorquendo, mallem Vestras Rev. Dominationes⁴ ex aliis potius, quam

¹ Gergelylaki Buzlay Mózesre l. jelen kötet 20. sz. okl. és Budai Ferenc: I. 290.

² Talán a Bucsányi-család (Nagy Iván: II. 246—47.) tagja.

³ Lehet, hogy a miskei és monostori Thassy-család (Nagy Iván: XI. 138—139.) egyik tagja, 1543-ban mint „servitor relictæ Alexii Turzonis” említettetik. (Bécsi Staatsarch. Hung. 1543. f. 51.)

⁴ Frangepán Ferenc kalocsai érsekhez intézve, aki János-párti volt.

me intelligere, qui quidem Podmanyczky paucis ante diebus arcem quoque Lednyza,¹ quae domini Wolfgangi Comitis de Sancto Georgio et de Pozyn est,² cepit, per quae omnia supradicta, licet nos ad arma et propulsandam iniuriam vindicandosque fideles Regiae Maiestatis subditos a tot vexationibus et violentis factis satis superque provocati essemus, provocaremurque et ad talia damna vestris inferenda iam mihi nihil deesset neque roboris, neque scientiae, atque vestris, attamen etc.

191.

Buda, 1534 januárus 5.

János király utasítása Lasky Jeromos erdélyi vajdához, hogy tárgyaljon Podmaniczky Jánossal és Kosztka Miklóssal kibékülésök és Árva és Lietava váraknak a király kezére való bocsátása ügyében.

Eredetije papíron, papírral fedett nagy királyi pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Thurzó-levéltár. fasc. 7. nr. 65.

Instructio spectabilis et magnifici Hieronymi de Lasko palatini Syradiensis³ et waywodae Transsilvanensis etc. ad Joannem Podmanyczky et Nicolaum Kozkam.⁴

Item primum agat dominus wayuoda cum Podmanyczky,⁵ ut absque aliqua difficultate Kozka sit in potestate maiestatis regiae ita, ut quandocunque sua maiestas mittet hominem suum cum litteris manu propria scriptis, illico Kozka detur ad manus illius, qui huiusmodi litteras praesentaverit ipsi domino Podmanyczky.

¹ Lednic vára.

² Szentgyörgyi és Bazini Farkasra l. *Budai Ferenc* : III. 241. és *Ila Bálint* : A Szentgyörgyi és Bazini grófok birtokainak kialakulása. Turul. 1927. 62. l.

³ Laski Jeromos (1496—1541) jellemzése Mill. Tört. V. 64. l. *Acsády Ignác*ól. Életrajza Ungarische Revue. 1888.

⁴ Kosztka Miklósról l. 184. sz. oklevelet.

⁵ Podmaniczky Jánosról van szó.

Item si Podmanyczky nullo pacto vellet accedere, dicat dominus wayuoda se habere a maiestate regia hanc instructionem, ut Kozka priusquam ducatur ad suam maiestatem, debeat consignare manibus hominum suae maiestatis ad id deputatorum arces Orauam¹ et Lethavam,² retinens apud se Strechen usque ad causae suae decisionem, itaque Podmanyczky non habebit causam timendi sibi a Kosthka, cum arces praedictae non erunt apud eum.

Item si nec hoc modo vellet Podmanyczky consentire in hoc, dominus wayuoda promittat nomine suae maiestatis Podmanyczky, arcem Lethauam illico per hominem suae maiestatis consignaturam ipsi Podmanyczky, postquam per Kosthkam fuerit consignata ad manus hominis maiestatis regiae et dominus wayuoda adnitatur persuadere Podmanyczky, ut omnino in hoc condescendat voluntati maiestatis regiae.

Item cum Kozka et fratre suo agat dominus wayuoda, ut hostilitates, quae sunt inter eos et dominum Podmanyczky, extunc cessent in totum, nec audeant sibi invicem damna inferre.

Item, quod statim consignent duas arces, Orauam videlicet et Lethauam manibus hominis per maiestatem regiam ad id deputati absque mora et aliqua difficultate, maiestas autem regia Kozkam faciet venire ad se et contenta est sua maiestas iure cum eo agere, si Kozka voluerit et si quidem iure innocens fuerit, reddetur sibi Lethaua absque dubio.

Item si autem Kosthka non voluerit iure cum sua maiestate disceptare, sed tanquam recognoscens errata sua confugiet ad gratiam suae maiestatis, sua maiestas tunc videbit, quid erit factura et suam solitam clementiam, qua in omnes utitur etiam hostes, non retrahet ab eo.

Item agat cum castellanis Kozkae, ut reddant Orauam et Lethauam homini maiestatis regiae ad id deputato et si hoc fecerint, Kozka liberabitur hac conditione, ut ad tempus praefixum statuatur se coram

¹ Árva vára, melynek ez évek alatti történetére l. *Kubinyi Miklós*: Árva vára. Budapest, 1890. 70. s. köv. II.

² A két Kosztka 1529-ben nyerte adományban János királytól Sztrecsen és Lietava várát. (*Kubinyi M.*: 74. l.)

maiestate regia vel iure disceptaturus, vel gratiam petiturus.

Item vel si hoc noluerint facere, reddant tantum modo Orauam, dum modo promittant se restitutos illas arces haereditarias domino eorum, videlicet Lethauam et Strechen, si dominus eorum iure convinctur. Datum Budae in profesto Epiphaniarum Domini, anno eiusdem M^o D^o XXXIII°.

Joannes rex
manu propria.

192.

Trencsén, 1534 januárus 12.

Trencsén vármegye levele a királyi biztosokhoz, melyben jelenti nekik, hogy Podmanyczky János portyázásai miatt az egész megye nyomorba jutott, ezért egy emberét küldi hozzájuk a legközelebbi teendők megbeszélése végett.

Eredetije papíron, hátlapján három gyűrűs-zárópecsét nyomai-val, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram.
Series I. Fasc. 2.

Reverendissimi, spectabiles ac magnifici domini, domini etc. Intelligere poterint Magnificae Dominationes vestrae, qualiter nos in isto comitatu tempore disturbiorum istorum in tantam calamitatem et inopiam redacti sumus, ut multi ex nostris fratribus extra proprias domos habitare cogimur. Interea vero gentibus istis huzaronibus, qui nobis huc in auxilium deputati fuerunt, dicam et subsidium illud, quod e medio nostri exigeramus, totaliter extradeditimus et distribuimus. Iam vero in tali solutione ipsis facta omnino deffecimus, ipsique hic iacendo non minora dampna et nocumenta nobis inferre videantur, quam pars adversa. Statuimus denique unanimi consilio, ne iam in ultimam perniciem et calamitatem deveniremus, cum illo superiori inimico nostro Podmenyczky¹ usque aliquod tempus inducias et treugas inire, quo nos possemus, unacum nostris et subditis sese conservare. Rogamus idcirco

¹ Podmaniczky János.

Magnificas Dominationes vestras, tamquam dominos nobis honorandos, velint ac dignentur nobis in hoc bonum et salubre consilium dare et praebere, ut aliquo pacto, ex quo in deffensione nostra minime sufficientes sumus, nos conservari possemus. Caetera commisimus huic praesentium ostensori, nobili Raphaeli Borczany¹ fratri nostro de his omnibus copiosius, diffusiusque cum Magnificis Dominationibus vestris oretenus colloqui, cui dominationes vestrae fidem creditivam et indubitatam adhibere velint et dignentur. Relationem bonam et optatam a dominationibus vestris optamus. Easdem felicissimas valere optamus. Datum ex sede nostra Thrinchiniensi, feria secunda proxima post festum Epiphaniarum Domini, anno Domini 1534.

Universitas nobilium
comitatus Thrinchiniensis.

Kivül : Magnificis, reverendis ac generosis dominis regentibus ac commissariis regiae maiestatis etc. dominis nostris honorandis.

Alatta : Praesentatae 18. Januarii, anno 1534.

193.

Kassa, 1534 januárus 15.

Kazianer János magyarországi katonai főparancsnok kéri a magyar kamarát, hogy szüntesse be addig Trencsén megyében az adószedést, míg válasz nem érkezik a királyhoz intézett levelére.

Eredetije, hátlapján gyűrűs-zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram. Series I. fasc. 1. (nr. 145.)

Reverende, magnifici, egregii ac nobiles domini et amici observandissimi ac honorandi salutem. Significavit mihi universitas nobilium comitatus Trinchiniensis² a se iam iterum a Sacratissima Regia Maiestate

¹ A Borcsányi-család (*Nagy Iván* : II. 166. s. köv. II.) egyik, kevésbé ismert tagja.

² L. a 192. sz. alatt közzétett oklevelet.

etc. domino nostro clementissimo dicam postulari, ignorans forsā eius Maiestas, pauco hinc tempore elapso eandem nobilium universitatem subsidium inter se exegisse, idque in solutionem et stipendium certi equitum numeri convertisse, quibus scilicet sese aliqua ex parte ab hostium, praecipue ipsius Joannis Podmanytzky conatibus tutaretur et defenderet, qua ex causa in ipsorum potestate nullatenus esse, novum iam imperatum solvere subsidium. A me igitur petierunt magnopere, ut eius rei causa ad Regiam Maiestatem scriberem, tantumque impetrarem, ne cum altero iam subsidio gravarentur. Id quod feci, speransque adeo eius Maiestatem Regiam hoc subsidium clementer remissuram ob nimiam paupertatem, in qua tot perpeſsis acceptisque ab hostibus damnis redacti sunt iidem nobiles. Rogo itaque Vestras etc. velint dicatoribus mandare, ne interim a dicta comitatus nobilium universitate dicam exigant, sed tam diu expectent, usque dum a Regia Maiestate Vestris Dominationibus commissum fuerit, quid in dicto negotio exigendi subsidii agere debeant, timendum enim vehementer esset, si iam iterum nobiles et miseri jobagiones subsidium dare cogerentur, ne plerique domos suas plane desererent, quippe cum ab amicis iuxta ac hostibus hactenus miserum in modum vexati et tribulati sint. Vestrae Dominationes bene valeant, quibus me etiam diligenter commendo. Cassouiae, XV. Januarii, Anno etc. XXXIII°.

Joannes Catzianer eques auratus Sacratissimae Regiae Maiestatis etc. capitaneus
generalis in Hungaria etc.

Kivül : Reverendo et magnificis egregiisque ac nobilibus dominis Sacrae Romanorum Hungariae et Bohemiae etc. Regiae Maiestatis consiliariis Camerae et proventuum^a administratoribus Regni Hungariae, dominis et amicis observandissimis et honorandis.

Alatta : Praesentatae 8. Februarii.

194.

Lőcse, 1534 februárius 8.

Kazianer János katonai főparancsnok kéri a kamarát, hogy a Podmaniczky János ellen Trencsén megyébe küldött lovaskatonaság ellátásáról gondoskodjék.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett gyűrűs-zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram. Series I. fasc. 2.

Spectabilis, reverendissime etc. Salutem etc. Non latet Vestras etc. quanta damna universitas nobilium comitatus Trinchiniensis cum ab aliis regiae maiestatis domini nostri clementissimi hostibus et adversariis, tum vero ab ipso Joanne Podmaniczky hactenus perpressa sit, quorum inferendorum damnorum et tantae calamitatis cum nullum futurum finem, neque a regia maiestate aliquid auxilii afferendum sperabat, proposuerat igitur privatas cum Podmanitzky inire inducias. Ego vero id ipsi absque voluntate et mandato regiae maiestatis admittere nolui, promittens adeo me ipsi auxiliares copias brevi missurum, id quod fecissem, at hactenus prae hostium conatibus fieri non potuit, siquidem ipse non admodum magnum apud me equitatum habuerim; iam vero cum iterum a dicti comitatus nobilium universitate requisitus et petitus sim de mittendo auxilio, iuxta inclusum exemplum earum litterarum, quas eius rei causa eadem nobilium universitas ad me dedit. Expedivi igitur egregium dominum Casparem Dominytz¹ cum centum levis armaturae equitibus in eiusdem comitatus defensionem, sed cum mihi non sit, unde illos equites solvere possim, nec ipsa nobilium universitas eos solvere aut intertenere possit, peto igitur magnopere a Vestris etc., ut sive ex dica, sive alias illis equitibus de dando stipendio prospicere et curam habere velint, ne dictus comitatus se a regia maiestate penitus derelictum esse putet, aut plerique demum ex necessitate auffugere et domos

¹ L. a 189. sz. oklevelet.

suas deserere non cogantur, quibus Vestris etc. me, dictumque comitatum diligenter commendo. Ex Leychovia, VIII. Februarii, anno Domini MDXXXIII^o

Joannes Catzianer eques auratus,
capitaneus generalis in Hungaria etc.

Kivül: Spectabili, reverendo, magnificis, egregiis et nobilibus dominis sacratissimae Romanorum Hungariae et Bohemiae etc. regiae maiestatis, locumtenenti, consiliariis Chamerac et proventuum administratoribus regni Hungariae, dominis et amicis observandissimis et honorandis.

Alatta: Praesentatae 20. Februarii, anno 1534.

195.

Esztergom, 1534 februárius 18.

Réway Ferenc jelentése a királyhoz, a János király biztosaival meginduló tárgyalásokról, továbbá Podmaniczky Jánossal és Kosztka Miklóssal folytatott alkudozásokról.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1534. fasc. 24.

Sacratissima etc.

Efluxit iam mensis, quod solverim ex domo et venerim Syntaviam¹ ad dominum locumtenentem² pro instructione accipienda, illincque sat mature huc Strigonium veniens una cum collega meo domino praeposito Strigoniensi aliisque nonnullis fidelibus Maiestatis Vestrae per adversam partem laesis, praesertim vero procuratoribus liberarum civitatum Maiestatis Vestrae partium superiorum non sine gravibus expensis, commissarios Joannis cogor expectare,³ ex eo praesertim, ne si interim discederem, donec spes est de eorum adventu, possent de Maiestate Vestra suo more ipsi adversarii calumpniari. Quarta dies est hodie, quod datae sunt illis litterae salvi conductus domini capitanei

¹ Sempte várkastély Szered szomszédságában.

² Thurzó Elek 1532 október 4-e óta volt királyi helytartó. (*Frankl V.* : A nádori és országbírói hivatal. Pest, 1863. 150. l.)

³ Vonatkozik a János-pártiakkal Esztergomban meginduló tárgyalásokra.

huius arcis¹ ad eorum postulata. Ego quo longius potero, exspectabo, tamen miseri causantes non est possibile, quod possint hic diu manere.

Si domi fuisset istis diebus, ita mihi persuadeo, potuissem ipse Maiestati Vestrae plura servivisse, quam hic. Tractabam enim non sine bona spe cum Kozka et Podmanytzky. Id quod praetermittere coactus sum et nisi timuissem indignationem Maiestatis Vestrae, hoc tempore nemo me ad hanc provinciam obeundam flectere potuisset. Non enim est vulgare negotium, meo iudicio et propterea omnino personalem interessentiam meam requireret.

Alterum istorum duorum, videlicet Kozkam, adeo mansuetum reddideram, ut iam una mecum ad reprimendam tyrannidem ipsius Podmanytzky in defensionem fidelium subditorum Maiestatis Vestrae, qui scilicet ex eius gratia in comitatu Turociensi ditionis meae sunt, proinde atque pro suis ipsi Joanni Podmanytzky sese aperte opponere non formidabat. Inter meos servitores non secus, ac inter proprios versabatur et apertissime dicere audebat: si — inquit — dominus meus² rem suam Turcarum auxilio tuetur, quare ipse cristianum reiicerem patrocinium. Quantum fieri potest, in tanta distantia non sum defuturus, quod in officio teneam hominem. Tamen timeo astuciam Lasky, quem nunc in medium istorum duorum dissidentium audio profectum esse³ et nunc de eliberando Nicolao Kozka, per hocque de assequenda etiam possessione castri Arwa partes suas interposuisse et magnopere laborare.⁴

Res est valde periculosa, si continget castrum Arwa in manus ipsius Lasky devenire. Id quod per absentiam meam timendum est; ne minori labore consequatur, nolui haec Maiestatem Vestram latere.

De adventu Grithy⁵ nihil est, quod auderem

¹ János király biztosai a következők voltak: Frangepán Ferenc kalocsai érsek, Werbőczy István és Brodarics István.

² T. i. János király.

³ L. a 191. sz. oklevelet.

⁴ V. ö. *Kubinyi M.*: i. m. 81—82. ll.

⁵ Grithi erdélyi útjára l. *Fraknói V.*: Werbőczy István életrajza. 292. s köv. ll.

Maiestati Vestrae scribere praeter quam, quod dicunt eum esse in itinere. Deus Opt. Maximus conservet Maiestatem Vestram etc. Ex arce Strigoniensi, XVIII. Februarii, anno Domini 1534.

Eiusdem Maiestatis Vestrae humilis servitor

Franciscus de Rewa.

Kivül : Ad manus proprias Sacratissimae Regiae Maiestatis domini mei clementissimi. (Zárópecsét.)

Jegyzet : A levélhez mellékelve van egy jelentés Csábrág váráról,¹ melynek birtokosa Erdődy István² utódok nélkül halván el, e vár a koronára szállott.

196.

Trencsén, 1534 március 15.

Francisci Tamás dikátor jelenti a kamarának, hogy Trencsén vármegye felsőjárásának jobbágyságait azok szegénységének figyelembevétele mellett írta össze.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett gyűrűs-zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. o. Litt. ad Cameram. Series I. fasc. 1.

Magnifici, reverendi ac egregii etc. Salutem etc. Hodie accepi litteras Vestrarum etc. quibus volunt per me certos reddi de comitatus istius colonorum facultate. Noverint itaque eaedem me heri processus saltem unius iudicis nobilium, videlicet superioris partis complevisse. Ubi non saltem colonorum lamentationes de oppressionibus et calamitatibus, quas ab hostibus, videlicet Kozka et Podmanyczky, immo etiam nonnullis aliis, qui defensoris nomine apud eos usi sunt, pertulerint, audivi, verum et paupertatem, inopiam quoque plurimorum re ipsa sum expertus. Ob eam rem his, quibus in dicando parcendum fuit, sufficiat a iudicibus iuxta informationem per Vestras etc. mihi desuper

¹ Csábrág vára Hont megyében. Csábrági István, a vár birtokosa, 1533 decemberében halt el. (Bécsi Staatsarchivban. Hung. 1533. f. 23.)

² Erdődy Istvánra és Csábrág várára Nagy Iván : IV. 63. 1.

datam experientia sumpta peperci, ita ut domini nobiles instantes de me conquerendo non habebunt rationem. In alterius vero iudicis nobilium processu audio colonos aliquanto minus illis esse oppressos. — — Datum Trinchinii, 15. die Martii, anno Domini 1534.

E. G. Dominationum

servitor sedulus

Thomas Francisci¹ manu propria.

Kívül: Sacrae Regiae Maiestatis Romanorum, Hungariae et Bohemiae etc. consiliariis Camerae et proventuum administratoribus etc. dominis meis gratiosis et observandissimis.

Posonii.

Cito
ito
ito
ito
itissime.

197.

Trencsén, 1534 március 24.

Francisci Tamás trencsénmegyei dikátor jelentése a kamarának a trencséni adónak behajthatatlanságáról.

Eredetije papíron, hátlapján gyűrűs zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram. 1534. Series I. fasc. 1.

Magnifice, reverendi ac egregii etc. Salutem etc. Non neglexi Vestris Generosis Dominationibus antea significare impeditionem exactionis dicæ per magnificum et generosum dominum Joannem Catzianer etc. praetensam. Quae nunc manifeste prodiit haec, videlicet quod sua magnificentia egregio Gabrieli Creuczer suo capitaneo arcis Trinchiniensis² atque dominis nobilibus comitatus iniunxit, ut ipse suus capitaneus

¹ Francisci Tamás trencsénmegyei dicator, aki utóbb a harmincadok központi hivatalának lett a pénztárnoka. *Acsády I*: Magyarország pénzügyei I. Ferdinánd uralkodása alatt. Budapest, 1888. 131. (L. azonfelül i. m. 134., 136. ll.)

² Kraytzarnak is írják. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1534. fasc. 24.) 1536-ban is trencséni kapitányként említették. (U. o. fasc. 29.)

addito ipsi per dominos nobiles ipsorum e medio uno nobili, dicam ipsam exigere ac retinere debeant ad ulteriorem informationem, quam a Regia Maiestate expectaret usque, ipsi, quamvis domini nobiles se in hoc magis Regiae Maiestatis commissioni, quam ipsius domini Catzianer voluntati obtemperaturi et neminem citra commissionem regiam ad exactionem dicacae eorum medio daturus mihi sint polliciti, verum dictus dominus capitaneus Trinchiniensis se, mandatum domini sui exequi oportere mihi retulit, etiamsi domini nobiles neminem sibi sint addituri. Ne autem ipse sibi in hac re absque informatione Vestrarum etc. cedere videret, restiti ei in tantum, ut inter nos ad hoc est conventum, quod videlicet pendente ista domini Joannis Catzianer impeditio, dica, quae solvetur ad meas et ipsius Gabrielis Creutzer, vel hominum nostrorum adhuc deputandorum manus, assignetur et ita illaesa a neutra parte conservetur, donec Regiae Maiestatis uberior voluntas advenerit, potuissem quidem hanc etiam conditionem reicere et vi, accedente domini Francisci Zay auxilio, exactionem aggredi, at id praeter commissionem specialem Vestrarum etc. mihi faciendam non est visum, ne exinde fomes ille, undique latens, ad atrocius incenderetur. Qualiter igitur eodem mihi latius in re ista procedendo informationem praestare dignabuntur, eo modo progredi conabor. Saltem id tempestive fiat, nam metuo morae periculum eo, quod iam ferme quinque mensibus haec dica est remorata, variis nodis intervenientibus. Praeterea noverint Vestrae etc. connumerationem hanc meam se ad florenos mille et centum extendere, quamvis adhuc insertae stent nonnullae portae per me dicatae, conqueruntur etenim domini nobiles non parum de mea stricta dicatione et certe non omnino absque causa queruntur, summa siquidem colonorum paupertas ubique adest, sed est impossibile cuique de paupertate lamentanti parcere. Obsecro itaque Vestras etc. humillime, ut me pluribus deputationibus onerare ne dignentur, prioribus etenim etiamsi summa praedicta tota exigeretur, quod paene impossibile mihi videtur eo, quod pertinentiae castri Cazza¹ per me dicatae a Podmanyczky, prout egregius

¹ Kasza vára.

dominus Paulus de Petrwcz¹ in sede dominorum nobilium est conquestus, occupatae tenentur, dicantur et omnibus modis vexantur, non curatis induciis per eum noviter acceptis. Unde ab illis pertinentiis vix dica poterit per nos exigi, tanto summa dicata decrescet, ne sufficere videretur.

Vigesima die huius mensis² iterum allata est mihi quaedam deputatio Vestrarum etc. egregio domino Benedicto Erdewhegy³ facta, quam certe susceperem nulla ratione sum ausus, causa praevia, qualiter denique me in reliquis deputationibus regere debeam. Rogo Vestras etc. mihi denuam instructionem praestare dignentur. Si videlicet hi primi erunt solvendi, quibus primus litterae deputatoriae per Vestras etc. sunt praestitae, sic spectabilis et magnificus dominus dominus Alexius Thurzo locumtenens etc. primitus erit solvendus, est enim eius deputatio adhuc in mense Decembris emanata. Insuper domini mei observandissimi, constat eisdem me iam per spatium quinque mensium paene continue in negotio huius dicae versari, non quidem meis propriis, sed alio mutuo levatis impensis, quae certe se non multo minus ad tantam summam extendunt, quantam eadem mihi pro salario et expensis nominare sunt dignatae, prout Vestrae etc. per haec tempora gravitatem expensis non satis non experiuntur, signanter autem iter facientes, nec adhuc scio, quando haec mea provincia finem sortietur. Ne itaque fideliter serviendo et quidem non absque periculo vitae, nam sum satis edoctus, Joannem Podmanyczky quadraginta peditibus me dicantem insequi fecisse, iacturam substantiae meae, alioqui satis tenuis, accipiam. Supplico eisdem Generosis Dominationibus Vestris quam diligentissime, quatinus mihi et pro stipendio et pro expensis florenos centum deputare dignentur, perinde proventus camerae Regiae Maiesta-

¹ A petróci és kaszavári Petrőczy-családra l. *Nagy Iván* : IX. 278—79. ll. Petrőczy Pál a korábbi időkben Mária királyné mellett teljesített kamarási szolgálatot, 1527-ben főpohárnok volt. (*Főgel J.* : II. Lajos udvartartása. 26. l.)

² 1534 március 20.

³ Erdőhegyi Benedekre l. *Nagy Iván* : IV. 72., l. azonfelül a 189. sz. oklevelet 1535-ben Ferdinánd király aulicusaí közt találjuk. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1535. fasc. 27.)

tis nihilo minuentur. Ex veteri enim consuetudine quilibet dicator istius comitatus habuit pro sallario saltem, demptis expensis, florenos centum, quorum nullus, decimam ne quidem partem curarum, laborum et periculorum meorum est expertus. Ut igitur Eaedem me ita gratiose commendatum habere dignentur, iterum humillime supplico. Quibus perpetue inservire non cessabo et multos annos foelices a Deo optimo precor. Datum Trinchinii, 14. Marti, anno Domini 1534.

E. G. Dominationum Vestrarum

deditissimus servitor

Thomas Francisci
dicator Trinchiniensis manu propria.

Kívül: Sacrae Regiae Maiestatis Romanorum, Hungariae et Bohemiae etc. consiliariis Camerae et proventuum administratoribus etc. dominis mihi gratiois et observandissimis.

198.

Esztergom, 1534 március 25.

Réway Ferenc jelentése I. Ferdinánd királynak, különböző hirekről, a két Kosztka-testvérről, Lasky Jeromos törekvéseiről és Podmaniczky Jánosról.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1534. fasc. 24.

Sacratissima etc.

Heri vesperi binas *Mattis Vrae* accepi litteras, unas de nona mensis huius, alteras vero de XI. eiusdem mensis.

Maiestas Vestra mandat in prioribus, ut ea, quae domini mei: dominus locumtenens¹ et dominus cancellarius² nomine *Mattis Vrae* coniunctim, vel divisim in quodam negotio speciali mihi faciendum committerent

¹ Thurzó Elek.

² Zalaházi Tamás, aki 1533 végén az egri püspökségen kívül a veszprémi püspökség birtokosa is volt. L. azonfelül a 184. sz. oklevelet.

exsequi deberem. Id quod ab ipso domino locumtenente ex eius litteris intelligens, ope divina non gravabor adimplere, modo liceat hinc mihi commode discedere; quamvis enim me et domino praeposito collega meo ad id minime consentientibus, commissarii Joannis sabbatho proximo volunt iudicia suspendere et reicere ad dominicam primam aut secundam a Pasca,¹ tamen eorum intentio est, etiam tempore tractatus, quem *Mattas Vra* cum Gritthi habitura est,² nequaquam velle a iudiciis abstinere, si non habent in pectore aliquid huiusmodi intentioni adversum.

In posterioribus autem litteris mandat mihi *Mattas Vra*, ut si commissarii Joannis non advenissent et hoc pacto ex consilio dominorum locumtenentis et cancellarii hinc mihi discedendum fuisset, eotunc practicam cum Kozka coeptam continuarem³ et eius medio Joannem quoque Podmanytzky ad obedientiam *Mattis Vrae* revocarem et pericula, quae fidelibus *Mattis Vrae*, si castrum Arwa ad manus Lasky devenisset, imminabant, modis quibus potuissem omnibus, avertere studuissem. In ea re, etiam in absentia mea hactenus nihil est praetermissum per fratrem meum dominum Stephanum de Rewa,⁴ quoniam Kozkam juniorem adeo in officio tenuit, eo quoque tempore, quo apud Podmanytzky liberationem senioris Kozka ipse Lasky tractabat, ut quasi nihil ageret absque consilio ipsius fratris mei. Solebat enim mittere etiam nocte intempesta speciales nuncios suos ad consulendum ipsum fratrem meum, praesertim de eo, utrum debuisset praescriptum castrum Arwa in finibus Poloniae situm homini Polono tradere. Id quod diligenter disuasit frater meus.

In summa bonus ille adolescens liberato fratre retinuit et Arwam, dum enim negotium hoc, liberationis scilicet ipsius Kozka senioris tractaretur, magnam

¹ Tehát vagy 1534 április 12, vagy 19-e.

² V. ö. *Kretschmayr H.*: Gritti Lajos élete 1480—1534. Budapest, 1901. 108. s köv. ll.

³ L. erre vonatkozólag Réway Ferencnek 1534 február 18-án kelt jelentését. (195. sz. a.)

⁴ Réway István, mint a 200. sz. alatt közzétett oklevélből láthatjuk, ebben az időben „aulicus regius et comes comitatus de Thuretz“ volt. L. egyébként *Nagy Iván*: IX. 700—701. ll. és *Budai Ferenc*: III. 98—100. ll.

vim commeatus et aliarum rerum ac munitionum per fluvium Arwa in arcem Zthrechen in struibus die noctuque deferri non cessabat, simulans per hoc arcis ipsius deditionem esse omnino in promptu. Quae res multum decepit et ipsum Lasky et Podmanytzky sub idem tempus intellecta arcis denudatione, curaverunt Kozkam ex compedibus solvi, quem postea nondum omnino liberum pronunciantes, in arce Byzthrytz adegerunt iuramento strictissimo, nunquam in ipsum Podmanytzky iniuriam sibi illatam vindicaturus, sed in termino praefixo penderet dicto Podmanytzky quinque milia florenos et quod restitueret suo Joanni Scepusiensi tricesimam Solnensem et praeterea arcem praescriptam Arwa traderet Hieronimo Lasky praefato.

Denique his ita compositis, Lasky una cum Kozka solvit ex Byzthrycz et venit ad arcem Lethawa. Illinc denunciavit Kozka, fratri iuniori tunc in castro Arwa agenti,¹ se iam liberum esse. Altero die Lasky occupaturus (ut ipse sperabat) castrum ipsum, pariter et Kozka iter arripuerunt versus idem castrum et cum iam non longe essent a castro, equus quidam Turcalis (?) missus est ex castro obviam ipsi Kozka, quem cum ascendisset quasi solatium captans, aliquoties huc atque illuc equitans, tandem direxit cursum ad portam arcis, petens arcem ipsam resignari Hieronimo praefato. Interim autem quo Lasky ad portam propius veniret, illi qui in praesidio arcis erant cum iunior Kozka, ex ipsa arce impetum facientes in ipsum Kozka, induxerunt eum in arcem et sic Lasky ipse non bene contentus, aliquot etiam eiaculationibus bombardarum conductus discessit illinc. Hoc modo amico liberato, quem in premium beneficii ab eodem Kozka accepti, capiendum curaretur. Arcem enim et civitatem Kesmark idem Kozka per manus suas tradiderat illi et adhuc volebat Aruam ab eo extorquere. Et quia si hinc, ut praemis, per abiicionem (!) praesertim commissariorum Joannis, liceret mihi domum concedere, mature deberemus hominem aggredi, quoniam non desunt illi pollicitationes plurimae ab Joanne, etsi habeam multas ipsius junioris promissiones, tamen timendum est,

¹ Kosztka Miklós.

ne aliquomodo reconcilientur suo Joannis (!). Nihilominus ego ea sum facturus, quae iubet Maiestas Vestra.

Joannes Podmanytzky et eius frater Raphael quinquies citati heri debebant comparere¹ ad instantiam domini Valentini Therek de interemtione familiarium eiusdem. Item ad instantiam domini comitis Wolfgangi de arce Lydnytz sub induciis nuperrime capta.² Ad instantiam siquidem domini Stephani Pemflynger³ de proventibus Maiestatis Vestrae per eosdem Podmanyczky direptis. Praeterea ad instantiam Bartholomei Maytheny⁴ de colonorum eius circiter XL. interemptorum. Denique ad instantiam cuiusdam nobilis servitoris ipsius domini Valentini Therek ac castellanorum arcis Nittriensis de homicidio et captivitate nobilium de iure responsuri. Tamen hactenus non comparuerunt. Hoc biduo expectabimus eos iuxta consuetudinem regni, amplius non; sed si non comparuerint, decerneretur contra eos poena violatarum induciarum, id est criminis laesae maiestatis. Si itaque comparere recuserint, prout neque comparebunt, si nobis recte datur intelligi, ducitur enim solita contumacia. Postea non videtur mihi, ut cum eisdem Podmanytzky, pariter cum Kozka aliquos tractatus habere debeam, nam et alioquin fortassis non libenter navigabit Kozka in eodem navi cum ipsis Podmanyczky. De qua re specialem a Maiestate Vestra exspecto gracious instructionem.

Gritthy fertur Budam venire debuisse⁵ ad proximam dominicam Palmarum,⁶ sed quoniam intelligens annonae caristiam in partibus Transalpinis, aliquot naves frumento oneravit et Budam versus per Danubium iussit adduci, pro qua re dicunt illum aliquamdiu

¹ Az esztergomi vegyesbizottság arra volt hivatva, hogy vizsgálja meg a fegyverszünet alatt elkövetett visszaéléseket és ítéletet hozzon. L. 1531-re a 183. sz. oklevelet.

² Lednic várra l. *Lovesányi Gy.*: i. m. 117—118. l. és jelen kötet 185. 188. és 190. sz. oklevelét.

³ Pemflinger István, a pozsonyi kamara prefektusa; meghalt 1537 május 21. (A kamara jelentése I. Ferdinándhoz, 1537 június 5. Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1537. fasc. 31.)

⁴ Majthényi Bertalan II. Lajos király étkefogói közt említették. (*Főgel J.*: II. Lajos udvartartása. 55. l.)

⁵ V. ö. Magyar Országgyűlési Emlékek. I. 468—469. II.

⁶ 1534 március 29.

illic fuisse occupatum et propterea nonnisi Brassoviam ad ipsum diem Palmarum aiunt eum pervenire, illincque vix ad dominicam Misericordia domini¹ Budam applicari posse.

Triumphavit et dominus Bakyth² in causa sua coram nobis mota contra quosdam familiares suos, tamquam desertores, qui scilicet una cum arce Male in comitatu de Baronya³ existenti, quam idem dominus Bakyth fidei illorum desertorum crediderat, Joanne Quinqueecclesiis existente,⁴ eidem adhaeserunt. Deus opt. maximus conservet diu foelicem Maiestatem Vestram. Strigonii, 25 mensis Martii, anno Domini 1534. Eiusdem Mattis Vrae humilis servitor

Franciscus de Rewa.

Kivül: Sacratissimae Regiae Maiestati, domino meo clementissimo. (Zárópecsét.)

¹ 1534 április 19.

² Laki Bakics Pálra l. jelen kötet 184. sz. oklevelét.

³ Talán a somogymegyei Máli nevű helységről van szó, mely Belezna vidékén feküdt. (*Csánki* : II. 627. l.) Ezt abból következtetjük, mivel Bakics Pál Lak-előnevet használt, Lak pedig somogymegyei helység volt. (*Csánki* : II. 624. l.) Az oklevélben említett Baranya megye bizonyára téves megjelölés.

⁴ János király 1534 első három hónapját Budán töltötte (*Sebestyén Béla* : A magyar királyok tartózkodási helyei. Budapest, é. n. 102. l.), s ez idő alatt fordulhatott meg Pécssett.

199.

Esztergom, 1534 március 29.

Réway Ferenc jelentése I. Ferdinándhoz különböző ügyekről.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1534. fasc. 24.

Sacratissima etc.

Paucis ante diebus scripseram **Matti Vrae** inter caetera, commissarios Joannis discessum parare, id quod iam factum est. Ego una cum domino praeposito Strigoniensi¹ collega meo omnibus quibus potuimus persuasionibus conabamur eos retinere, sed frustra. Heri discesserunt reiiciendo iudicia ad dominicam proximam a Pasca.² Discedam et ego hodie tractaturus cum Kozka; timeo enim hominem circumveniri, qui et modo habet tres nuncios apud Joannem.

Joannes Podmanytzky, qui paulo ante propter non comparitionem in iudicio erat dampnatus in poena violationis induciarum contra dominum Valentinum Therek et alias quosdam, per nuntium excusavit, se (ferme eodem tempore, quo iam contra eum litterae sententiales emanari debebant) eam ob rem non potuisse vel per procuratorem comparere (titulus enim erat, ut aut personaliter, aut per procuratorem compareret), quia ex arce sua non haberet liberum egressum ad aliquem locum credibilem, capitulum scilicet aut conventum, maxime qui locus esset in obedientia principis sui, ubi de more patriae potuisset procuratorem constituisse. Et quoniam notorium est, valde timere ipsum Podmanytzky, ne Kozka reddet sibi talionem, propterea ad eius petitionem, quae nobis legitima visa est, designavimus duos canonicos ex

¹ Bizonyára Csézi András, aki 1520-tól fogva volt esztergomi nagyprépost, 1539-ben halt el. (*Kollányi Ferenc*: Esztergomi kanonokok. Esztergom, 1900. 130—131. ll.) 1538-ban névleg is meg van említve: Andreas prepositus Strigoniensis. (Bécsi Staatsarch. Hung. 1538. f. 34.)

² 1534 április 12.

Nittria, quos curet ad se venire in propriis expensis suis et coram illis constituat procuratorem, tandem soluta mulcta et expensis parti adversae debitis, feria secunda post dominicam praescriptam respondere cogetur actoribus, sin autem habebit nihilominus iudicium.

(A jelentés többi része nem tartozik a tárgyhoz.)

Strigonii, 29. mensis Martii, anno Domini 1534.
Eiusdem Mattis Vrae fidelis servitor

Franciscus de Rewa.

Kivül: Sacratissimae Regiae Maiestati, domino meo clementissimo. (Zárópecsét.)

200.

Szklabinya, 1534 június 4.

Réway István turóci főispán levele Körmöcbányához, melyben felhívja figyelmüket az őket fenyegető veszélyekre s kéri, hogy küldjenek neki legalább 25 főnyi segítséget.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából.
Országos Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Egregii et nobiles, prudentens, circumspectique domini, vicini et amici nobis honorandi salutem. Relationem Dominationum Vestrarum intelleximus. Quoniam autem aliis gentibus carent, sectores viginti vel viginti-quinque cum id genus instrumentis, quam citissime huc ad nos expedire velint. Aliud, rogamus, ut faciant, nam cui maiori usui res ipsa futura est, cuine magis impedimento esset, quam Dominationibus Vestris et reliquis civitatibus montanis, si in moderno statu relinquerentur. Vindicare possunt nos ex hoc comitatu, demptis eis, quos prius miseramus, peditibus et equitibus die hesterna quintum quemlibet bene armatum expedivimus. Inimicorum autem vires grassantium de die in diem diminuantur, feria secunda videlicet caesi sunt XL et nonnulli intercepti, ex quibus unus Thurra¹ est nobis heri ad-

¹ Talán Turány helységet érti, mely Szklabina közelében északra, a Vág-f. jobbpartján fekszik.

ductus. In his rem nobis multum frugiferam et domino Kostka¹ amicabilem, Regiae Maiestati autem domino nostro clementissimo placidissimam facturi, quia Dominationes Vestrae meminisse possunt, quam Sua Maiestas dederit eisdem commissionem de auxilio adversum Podmanitzky praebendo, ille modo tempestive rebus nostris communibus non provideremus, nedum quod iter publicum vetaret, sed vestra quaevis mala propediem etiam circum civitates montanas patraret et illas sibi vectigales reddere conaretur, prout gesta sua sunt manifestissima. Igitur mature omnibus consulendum est, quoniam periculum gignit mora. Dominationes Vestrae bene valeant. Ex castro nostro Sklabyna, in festo sacratissimi Corporis Christi, anno 1534.

Stephanus de Rewa aulicus regius
et comes comitatus de Thuretz.

Kívül: Egregiis et nobilibus prudentibus, circumspectisque dominis iudici et iuratis civibus civitatis Cremniciensis, dominis et amicis nobis honorandis.

201.

Galgóc, 1534 június 6.

Thurzó Elek királyi helytartó arra való hivatkozással, hogy Podmaniczky János Budetin várát megerősítette és őrséggel látta el, hogy onnan rabolhasson, arra kéri Körmöcbánya városát, hogy küldjön neki legalább 25 főnyi segítséget.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából.
Országos Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti viri, amici honorandi.
Salutem. Everterant annis superioribus munitionem quandam Budietyn² capitanei regii, tanquam nocivam

¹ Úgy látszik Kosztka Miklós valóban meghódolt Ferdinánd király előtt.

² Budetin falait e levél szerint a kettős királyválasztás küzdelmei alatt a Ferdinándpártiak, vagy a császári katonák lerombolták, a várkastélyt később Podmaniczky János újra helyreállította és védelmi állapotba helyezte.

subditis regiis et ad hostiles insultus maxime appositam, quam nunc Joannes Podmanitzky non tam in gratiam illius, quem ea munitio attinebat, quam quod collocaret praesidiariis latronibus, ad fodinas et montana proficientes simul et inde exeuntes invadat et spoliet, munire dicitur et iam nonnullos in eo loco collocasse. Quia vero aperte nocentissima videtur res, si tam opportuno loco sua adversarii praesidia et latrones colerent, tam equites simul et pedites a compluribus locis eo missi per fideles regiones et eos, qui provinciae illi bene consultum esse volunt, esse dicuntur, magno-pereque sectorum opera opus esse, hortamur vos et pro communi illius provinciae, vestraque salute et defensione nomine Regiae Maiestatis requirimus, ut quanto maiore numero sectores ut mittere potestis, mittatis, vigintiquinque scilicet aut plures, qua in re credimus et vobis constare, quam necessariam communi tranquillitati rem sitis facturi. Valete feliciter. Ex arce nostra Galgotz VI. die Junii, anno 1534.

Comes Alexius Thurzo iudex curiae
et locumtenens Regiae Maiestatis.

Kívül: Prudentibus et circumspectis viris, Cremniciensis, aliarumque civitatum montanarum iudicibus et iuratis, amicis honorandis.

202.

Zsolna, 1534 június 21.

Duboveci János figyelmzetteti a bányavárosokat, hogy Podmaniczky János fenyegetéseire, aki Budetint megerősítette, hogy onnan rabolhasson, ne hallgassanak, hanem éppen ellenkezőleg, küldjenek neki katonai és pénzbeli segítséget.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából.
Országos Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes ac circumspecti domini et amici mihi honorandi. Salutem et ad vota successum. Quod Dominationes Vestrae medio Alexandri scribae mei bonam vicinitatem et amicitiam nihi obtulerunt, eisdem maximas ago gratias. Nihilominus tamen Dominationes

Vestras rogo, quo citius et facilius domicilium illud praedonum, castellum scilicet Budietin, quod hisce diebus Podmanitzky publicus pauperis plebeculae direptor populo pro mercatorum et publicae viae depilatione munivit, expugnari et divelli posset, velint mihi aliquod auxilium praestare, non ruminando litteras et minitationes ipsius Podmanitzky, quas tum ad Dominationes Vestras, tum fere omnes circumadiacentes regiones transmisit et disseminavit. Sin vero id sibi Dominationes Vestrae aliquem ob metum facere difficultarent, easdem rogo, velint mihi aliquam pecuniarum summam mutuo et credito aliquod ad certum tempus dare et ad terminum praefixum eam ipsam pecuniarum summam Dominationibus Vestris restituere volo. In quo negotio exequendo cives Solnenses, videlicet Joannem Buczka et Georgium Banowsky, praesentium exhibitores ad Dominationes Vestras mitto, quibus fidem adhibere velint. Dominationes Vestras bene valere cupio etc. Solnae, dominica ante beati Joannis Baptistae 1534.

Joannes de Dwbwetc et in
Lethawa.¹

Kivül: Prudentibus et circumspectis dominis iudicibus, iuratisque civibus civitatum montanarum, dominis vicinis et amicis mihi honorandis.

¹ Dubovai v. Duboveci János Kosztka Miklós nővérének volt az unokája, lengyel származású volt, aki 1534-ben elnyerte Árva várát királyi adományképpen, s egyúttal Árva megye főispánságát is. (*Kubinyi M.*: i. m. 81—82. ll.)

203.

Lietava, 1534 július 17.

Minthogy Kosztka Miklósnak tudomása van arról, hogy a bányavárosok az ő kölcsönkérését elutasították, Podmaniczkyt ellenben megsegítették, most arra való tekintettel, hogy Besztercebánya város mindig jóakarója volt, újból kéri, hogy megfelelő kezesség mellett adjanak neki meghatározott időre kölcsönt.

Sasinek V. Ferenc másolata után Besztercebánya levéltárából.
Országos Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes ac circumspecti domini, vicini et amici honorandi. Salutem et omne bonum. Optabam pridem per internuntios meos ab hisce civitatibus montanarum, quin ipsi in ea praesenti et tam ardua mea necessitate certam aliquam pecuniarum summam mihi mutuo et credito dare velint, quas de restitutione certas facere litteris propriis obligatoriis, nec non et civium Solnensium volebam, hoc ipsi facere utrumque recusarunt. Cum ipsi Podmaniczky manifesto proditori et hosti meo, ut ex aliquorum relatu compertum habeo, aliquae illis ex civitatibus montanis civitates nonnihil contra me auxilii dederint, quasi vero plus ille proditor, quam ego montanis istis civitatibus sit profuturus. Spero etiam brevi rerum mearum negotium in bonum finem devenire. Utcunque tandem est, hoc vero verum mihi certo constat, Dominationes Vestras semper speciali quodam favore et amicitia etiam tempore mei infortunii me prosequutas fuisse. Quare Dominationes Vestras tamquam dominos amicos et vicinos honorandos rogo, velint ad tempus aliquod certum et idoneum certam pecuniarum summam mihi mutuo credere. Eisdem Dominationes Vestras litteris obligatoriis tam meis, quam etiam aliquorum nobilium, necnon et civium Solnensium subditorum meorum de reddenda ad tempus praefixum pecunia certas efficere volo, quod non addubito Dominationes Vestras facturas, cum amicus in necessitate probari soleat. Et ego absque omni incommodo Dominationibus Vestris id restituere et cum favore atque

amicitia rependere volo atque studebo. Quas feliciter valere cupio. Ex arce Lethawa,¹ feria sexta post Divisionis apotolorum. 1534.

Kívül: Prudentibus ac circumspectis dominis iudici, iuratisque civibus civitatis Bistriciensis, vicinis et amicis honorandis.

204.

Beszterce, 1534 július 27.

Podmaniczky János a Kazianer főparancsnokkal kötött egyezmény alapján meghódol a király előtt rokonságával és híveivel együtt.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hungarn, 1534. júl. fasc. 24.

Joannes de Podmanyn ac in Bystrytz etc. Loco et in persona fratrum, domini Raphaelis et Burjani de Podmanyn, ac amicorum, consanguineorum, egregii domini Moysi (így!) Swnyog,² Georgii Sulowsky,³ Venceslai Pretzinsky,⁴ necnon nobilium et servitorum Bartholomei Swnyog,⁵ Nicolai et Joannis Marssowsky,⁶ Raphaelis Hlinitzky,⁷ Hrabowszky,⁸ Jozeph (így!)

¹ Lietava vára Zsolnától dny. (*Lovcsányi Gyula*: i. m. 96—97. ll.)

² Szunyogh Mózes felesége Podmaniczky Mihály leánya Sára volt. L. a 179. sz. oklevelet is.

³ Szulyói Györgyre l. a Podmaniczky-Oklt. I. 272., 392—393. ll. A Szulyói-család nem azonos a Szulyovszky-Sirmiensi-családdal (*Nagy Iván*: X. 225. s köv. ll.), bár, mint a fenti oklevél mutatja, használták a Szulyovszky nevet is.

⁴ Lehet, hogy azonos azzal a Precsini Lászlóval, aki 1508-ban szerepelt. (Podmaniczky-Oklt. I. 545. l.) A Precsini-Precinszky-család kapcsolatát a Podmaniczkyakkal l. a Podmaniczky-Oklt. I. 260—261. ll. Precsini Lászlóra 1525-ből lásd jelen kötet 124. sz. oklevelét is.

⁵ A Jeszenicei Szunyogh-család (*Nagy Iván*: X. 890. s következő ll.) tagja, aki már 1504-ben is szerepelt. (Podmaniczky-Oklt. I. 412. l.) L. azonfelül jelen kötet 124. sz. oklevelét is.

⁶ Marsovszky v. Marsófalvi Jánosra l. jelen kötet 114. sz. oklevelét, Marsovszky Miklósról l. *Nagy Iván*: VII. 341. l.

⁷ A Hliniczky-cs. (említi *Nagy Iván* is: V. 119. l.) tagja.

⁸ Talán Hrabovszky László, aki jelen kötet 134. és 136. számú oklevelében is említettik.

Nedeczky,¹ Christoferi Zalusky,² Wrbanowsky,³ Kordoss de Sadeczne,⁴ Joannis Marcibani,⁵ Meznyansky,⁶ Adam Bohunitzky,⁷ Joannis Swyhla,⁸ Briccii Rudnyanszky,⁹ Bartholomei Bobrownysky,¹⁰ Georgii Otllyk,¹¹ Benedicti Sysowsky,¹² Chotiesowszky,¹³ Okrutzky,¹⁴ Jeronimi Bortzitzky,¹⁵ nobis adhaerentes et servientes fatemur et memoriae commendamus per praesentes, quibus expedit, universis : Quia pro conservatione reipublicae et augmento pacis in his partibus regni Hungariae etc. cum spectabili et magnifico domino Joanne Catzianer equite aurato et serenissimi ac potentissimi Romanorum, Hungariae et Bohemiae etc. regis, necnon consiliario ac capitaneo generali in regno Hungariae talem fecimus concordiam et unionem, sub articulis et conditionibus hic insertis :

¹ A Nedeczky-család (*Nagy Iván* : VIII. 106. s. köv. II.) ismert tagja, akinek felesége Majthényi Anna volt.

² A Zaluski-család (számtalan adat a Podmaniczky-Oklt. I. kötetében) tagja ; a család tagjaira l. jelen kötet 104., 114. stb. okleveleit is.

³ Urbanovszky János, György, Mihály említve jelen kötet 114., 136. sz. okleveleiben.

⁴ Szádecznei Kardos Mátyás, Gáspár, Péter említve jelen kötet 104. és 114. sz. okleveleiben.

⁵ A Marczibányi-család (*Nagy Iván* : VII. 294. s. köv. II.) egyik, közelebről nem ismert tagja. A Marczibányiakra l. a Podmaniczky-Oklt. I. 500. l. utalásokat.

⁶ Bizonyára Mednyánszky Jánosra vonatkozik. L. jelen kötet 186a. sz. oklevelét.

⁷ A Bohuniczky-család (Podmaniczky-Oklt. I. 361. l.) tagja.

⁸ Az ozoróci és mittai Svehla-család (*Nagy Iván* : X. 415. l.) ismert tagja ; felesége révén atyafiságban állott az Ottlik-családdal. (*Nagy Iván* : VIII. 305. l.)

⁹ Rudnyánszky Briccius, a dezséri Rudnyánszky-család (*Nagy Iván* : IX. 797—816. II.) tagja ; l. jelen kötet 123. sz. oklevelét.

¹⁰ Bobrovniczky Bertalan személyi adatait nem ismerjük.

¹¹ Ottlik Györgyre l. *Nagy Iván* : VIII. 304—305. II.

¹² Sisovszky Bertalan személyi adatait nem ismerjük.

¹³ A részletesebben nem ismert Kotesói-család (v. ő. Podmaniczky-Oklt. I. 139. l.) valamelyik tagja ; Kotesovszky Miklós említve jelen kötet 131. sz. oklevelében.

¹⁴ Az Okruczky-család (l. Podmaniczky-Oklt. I. 355—356. stb. II.) valamelyik tagja.

¹⁵ A Borcsiczky-család (*Nagy Iván* : II. 170—171. II. Podmaniczky-Oklt. I. 108. l.) tagja.

Primo: Quod S. Regia Maiestas nobis, dicto Joanni de Podmanyn, fratribus, amicis et servitoribus nobis adhaerentibus de omnibus his, quae contra S. Regiam Maiestatem et eius maiestatis subditos tempore istorum disturbiorum fecerimus, gratiam et S. Maiestatis clementiam condonare dignabitur. Et nos dictus Joannes de Podmanyn, fratres, amici et servitores nostri post datam S. Maiestatis gratiam ac agnitam huiusmodi clementiam, fidem, fidelitatem et obedientiam, instar aliorum dominorum baronum et regnicolarum fidelium subditorum dictae Regiae Maiestatis in hoc regno Hungariae existentium, facere et exhibere debemus et tenebimur.

Secundo: Si Regia Maiestas ex bonis nostris, fratrum, amicorum et servitorum nostrorum ubicunque existentium aliquid cuiusdam condonare dignata fuisset, talis donatio vana, cassa et viribus destituta esse debet. Praeterea si Suae Maiestati, uti regi Hungariae aliqua iustitia ad praenominatorum bona esset, tunc Regia Maiestas nos novo donationis titulo gratiose providere dignabitur.

Tertio: Quoddam castrum Lednytz¹ in comitatu Trinchiniensi existens his temporibus periculosus ad manus nostras pervenerit, ad quod castrum nos etiam specialem iustitiam habemus, spectabilis et magnificus dominus Johannes Catzianer ex praemissa Regiae Maiestatis auctoritate, qua in regno Hungariae fungitur, nobis concessit, ut nos saepedictus Johannes de Podmanyn, fratres nostri huiusmodi castrum per hoc tempus disturbiorum, usque quo ad bonam tranquillitatem hoc regnum redeat, pacifice tenere et possidere valeamus, quo commodius dictum castrum per nos tueatur quam prius. Sed si ratione dicti castri dominus Wolfgangus comes de Sancto Georgio et de Bozyn, vel consors illius domina Zoffia² nobiscum dicto Joanne de Podmanyn

¹ Lednice vára, mint ismeretes, 1466-ban zálogbirtokként a Podmaniczky-család kezére jutott. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. k. XL—XLI. II. V. ö. azonfelül jelen kötet 190. sz. oklevelével

² Bazini és Szentgyörgyi Farkas második felesége Zábláti Lőrinc leánya Zsófia volt, Ákosházi Sárkány Ambrus özvegye. (*Budai F.*: III. 241. l. és *Ila Bálint*: id. tan. Turul, 1927. 64. l.)

agere deberent, interim antequam ad concordiam in hoc regno Hungariae veniet, idipsum per bonos dominos et nuncios facere possunt. Si vero minus fieret, tunc cum hac re differendum erit usque dum hoc regnum pacabitur. Ubi tandem secundum consuetudinem regni iustitia mediante ex parte saepedicti castri procedi potest. In facto vero castri Hryczow,¹ si legitimus haeres habere voluerit et iure mediante requirere, facultatem habeat, solutis tamen propter munitionem expensis, facta tranquillitate regni.

Quarto : Ex quo Regia Maiestas quondam reverendissimo domino Stephano de Podmanyn, episcopo Nitriensi, patruo nostro, qui etiam tutor noster fuit, pro certo argento, quod nobis pertinuit, teneretur et deberet,² quemadmodum litterae obligatoriae a Sua Maiestate datae sonant, rursus etiam debitum illud, quod serenissimus rex Ludovicus pia memoriae, patri nostro domino Michaeli de Podmanyn impignoravit,³ quod regia maiestas necessitate exposcente in castro Nitriensi accepit, sepulchrum videlicet argenteum,⁴ quae dicta debita ad quattuor milia florenorum auri iusti et veri ponderis sese extendunt, hoc adiecto : quod S. Maiestas nos Joannem de Podmanyn, fratres nostros, vel legitimos successores, de huiusmodi summa in Marchionatu Moraviae per dominum capitaneum, sive alios illic Moraviae existentes, secundum consuetudinem iurium praefati marchionatus litteris in pergamenis patentibus, nos certiores reddat et contentos de praefata summa faciat. Et nos Joannes de Podmanyn litteras obligatorias regias Suae Maiestati reddere et restituere debebimus.

Quinto : Per biennium a pauperibus colonis de pertinentiis Bistrycz, Hrytzow, Lednytz, Bwdethyn castrorum et oppidum Baan et aliarum pertinentiarum amicorum nostrorum, circuitus adiacentium, nulla taxa a Regia Maiestate vel Suae Maiestatis capitaneos,

¹ Hricso vára 1468-ban került a Podmaniczky-család birtokába. (Podmaniczky-Oklt. I. k. LV. l.)

² L. jelen kötet 158. sz. oklevelét.

³ Az erre vonatkozó adatokat nem ismerjük.

⁴ „Sepultura beatorum Andreae et Benedicti“, olvassuk az 1528-i jegyzékben. (L. a 159. sz. oklevelet.)

sive quoscunque alios, excipi et aggravari debeatur, respectu, quod coloni in extremam redacti sunt inopiam et paupertatem, ut sese facilius relevare possint.

Sexto : Sacratissima Regia Maiestas ! Nos Joannem de Podmanyn, fratres nostros unacum omnibus amicis fidelibus Regiae Maiestatis existentibus et servitoribus nostris ab inimicis et impetitoribus quibuscumque protegere et gratiose defendere dignabitur et debebit. Ubi e converso, nos Joannes de Podmanyn, secundum nostrae fidelitatis exigentiam obedienter, honorifice et fideliter, instar aliorum dominorum, baronum, et regnicularum huius regni Hungariae saepedictae Sacrae Regiae Maiestatis fidelium, adhaerere tenebimur. Ideo praefatus dominus Joannes Catzianner etc. in persona, auctoritate et loco praefatae Sacrae Regiae Maiestatis, Romanorum, Hungariae et Boemiae etc. qua in praesentiarum in regno Hungariae fungitur, nos Joannem de Podmanyn, unacum omnibus supradictis bonis amicis ac servitoribus nobis adhaerentibus, ad Suae Regiae Maiestatis gratiam, fidelitatemque ac tutelam et defensionem, vigore harum praesentium accepit, sub legibus et conditionibus praemissis, idque firmiter, irrevocabiliter, absque quavis adinventata occasione, bona fide christiana, honore et humanitate observare et in praemissis tueri debebit, praeterea quoque nobis, Joanni de Podmanyn, fratribus et amicis nostris litteras datae et factae gratiae Regiae Maiestatis infra spatium duorum mensium a praefata Regia Maiestate impetraret et impetratas sub praemissis conditionibus daret et reponeret. Oppidum quoque Baan cum suis pertinentiis in spacio eodem manibus nostris dare et assignare debebit et tenebitur. In cuius rei fidem et testimonium has litteras, nostra manu propria et sigillo nostro proprio communitas ipsi domino Joanni Catzianner dedimus et contulimus. Datum in castro nostro Bystritza, vigesimo septimo die Julii, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quarto.

Joannes de Podmanyn
manu propria.

(Három pecsétnyomat.)

Jegyzet : A pecsétnyomatok elmosódottak s részben töredezettek.

205.

Bécs, 1534 augusztus 10.

Leonardus comes de Nogarolis I. Ferdinándnak jelentést küld különböző magyarországi ügyekről és a Podmaniczky János és Kosztka Miklós közt fennálló ellentétekről.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1534. fasc. 25.

Serenissime etc.

Hodie est nonus dies, ex quo accepi litteras Mattis Vrae, mittendas ad illos dominos Hungaros, qui Papae convenerant;¹ cum autem illas statim per proprium velocem nuncium misissem, pervenerunt illuc in tempore altera die. Nuntius autem ab ipsis dominis Hungaris tantisper fuit detentus, quo ad res ex voto transacta fuit, quemadmodum M. Vestra ex allegatis ipsorum litteris intelliget.

Aliud autem novi mihi non scribitur, nisi famam esse Gritti esse in itinere² et 4. praeteriti Andrinopoli visum fuisse. M. Vestra prius audivit Podmaninsky ad partes Mattis Vrae defecisse.³ Nunc audio Koskam, huius rei ignarum, se obtulisse Cazianer, quod deficiet ad Maiestatem Vestram, dummodo ei assistat in expugnanda arce quadam ipsius Podmaninsky, quam iam obsessam tenet.⁴ Capitaneus autem Cazianer dicitur tractare de mediis, ut ambos ad fidelitatem Mattis Vrae reducat. Incertum, quid sequetur. Rumor etiam increbruerat, sed non satis certus, nostros, videlicet

¹ Célzás azokra a tárgyalásokra, melyek a bécsi udvar és Nádasdy Tamás közt 1533 óta titokban folytak, Nádasdynak Ferdinándhoz való csatlakozása ügyében. Egy ilyen tárgyalás a Thurzó Elek birtokát képező Pápán is tartatott. (Az alkudozásokra általában I. Horváth Mihály: Gr. Nádasdy Tamás élete. Buda, 1838. 59. s. köv. II.)

² Horváth M.: id. mű 63. l.

³ L. erre a 204. sz. oklevelet.

⁴ Valószínűleg Budetinra vonatkozik. Nogarola levele arra mutat, hogy a Podmaniczky János és Kosztka Miklós közt lévő ellentétek is hatással voltak Podmaniczkyra abban, hogy keresse a Ferdinánd királlyal való megegyezést.

Bebek¹ et Seredy² hostes apud Agriam profligasse, ipsaque Agria potitos.³ Et me Mattis Vrae humillime commendo. Datum Viennae, 10. Augusti 1534. Eiusdem etc. humillimus servitor

Leonardus comes de Nogarolis mp.⁴

Kívül: Sacratissimae Maiestati Regiae etc. domino domino meo clementissimo. (Zárópecsét.)

206.

Bécs, 1534 szeptember 28.

I. Ferdinánd király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Kosztka Miklóst vezesse be adomány címén a trencsénmegyei Lietava és Sztrecsnó várak, a porubai nemesi telek és a királyi jogok birtokába.

Átírva a nyitrai káptalannak 1535 augusztus 14-én kelt jelentésében. (L. a 211. sz. alatt.)

¹ Bebek Imre és Ferenc Gömör megye főispánjai. (*Budai Ferenc*: I. 198—202. ll.)

² Serédi Gáspár felsőmagyarországi főparancsnok, Ferdinánd legfőbb híveinek egyike.

³ Eger vára a két ellenkirály közt folyt küzdelmekben több ízben cserélt gazdát. V. ö. *Gyárfás István*: Dobó István Egerben. Budapest, 1879. 1—20. ll. A vár XVI. század belső történetére. L. *Ruzsás Lajos*: Az egri vár gazdálkodása a XVI században. Budapest, 1939.

⁴ Gr. Nogarola Lénárt 1528-ban Ferdinánd király követe volt Erdélyben. (V. ö. Archiv des Vereines f. siebenbürgische Landeskunde. XXVI. 611. l.) 1534 körül tanácsos (Bécsi Staatsarch. Hung. 1534. f. 24.), 1540-ben újból követ. (V. Károlyhoz. U. o. f. 42.)

207.

Bécs, 1534 szeptember 29.

I. Ferdinánd király Podmaniczky Jánost, Ráfaelt és Burjánt, továbbá családjuk egyéb tagjait és a hozzájuk csatlakozott atyafiságot újból kegyeibe fogadja, visszaadja a Podmaniczky-testvéreknek „új adomány címén“ Beszterce várát, Bán városát, Kisszántót és Borosjenőt és nekik adományozza a felsorolt birtokokban esetleg még lappangó királyi jogot is. Biztosítja őket arról is, hogy a Szentgyörgyi és Bazini Farkas gróftól általuk elfoglalt Lednice várának ügyét vagy békés úton, vagy pedig bírói eljárással tisztáztatni fogja.

Hivatalos bejegyzés az Országos Levéltárban. Kincst. oszt. Lib. don. I. k. 171. l. Újkori másolata a budapesti tud. egyetemi könyvtár Kaprinay-gyűjteményében. 4° 28. k. 67—70. ll.

Nos Ferdinandus divina favente clementia Romanorum, Hungariae et Bohemiae rex semper augustus, etc. memoriae commendamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, quod cum saepe numero cogitaremus ea, quibus regno nostro Hungariae iam pridem desiderata tranquillitas posset restitui, quibusque remediis hi tumultus, quos adversarius noster Joannes de Zapolya Turcarum fretus amicitia excitavit, conquiescerent, visum est ex publica regni utilitate futurum, ut qui errore aliquo ducti sese nobis rebelles exhibuerunt, eos tandem resipiscere volentes, non modo in gratiam nostram reciperemus, verum etiam liberalitate nostra cumularemus, eos maxime, qui aliquam virtutis haberent commendationem: unde et fideles ad constantiam et eos, qui sese suaque et patriae pericula simili errore caecati nondum agnoverunt, ex eiusmodi tenebris et rerum ignorantia cupiant emergere. Quum ergo magnificus Joannes Podmanyczki de Podmanyn ac Raphael et Burianus fratres eiusdem, qui nostrae maiestati rebellaverant, iam ad nostram obedientiam accesserint, perpetuamque nobis promiserint fidelitatem, placuit, ut singulari eos liberalitate et gratia prosequamur. Communicato itaque cum dominis praela-

tis et baronibus caeterisque regni nostri Hungariae nobilibus, nunc hic Viennae apud nos constitutis,¹ quos causa negotiorum ipsius regni nostri accersimus consilio ac deliberatione matura, eosdem Joannem Podmanyczky ac Raphaelem et Burianum fratres eiusdem praedictos, nec non Moysem Zunyog de Jezenyche, sororium,² caeterosque amicos et servitores ipsorum in nostram gratiam recipimus: et ea omnia, quae per hos annos in nos regnumque et subditos nostros, per eos vel amicos et servitores eorum sunt patrata, clementer condonavimus et remisimus. Recipientes etiam eos omnes in tutelam nostram, ita tamen ut posthac veros et integros se se nobis fideles exhibeant. Qui quidem Joannes de Podmanyn ac Raphael et Burianus, ut sua erga nos fidei cumulatione percipiant dona, castrum ipsorum Beszthercze et oppidum Baan in Trynchiniensi, nec non castellum Kys Zántho³ ac possessionem Borosyeny⁴ in Pilisiensi comitatibus existentia, oppida item ac possessiones, portionesque et alia quaevis iura possessionaria ad idem castrum castellumque et oppidum ab antiquo pertinentia, quae omnia propter eorum in nos rebellionem ad nos devoluta esse censebantur, totum etiam et omne ius nostrum regium, si quod in eodem castro Bezthercze ac oppido Baan et castello Kys-Zantho, possessionibusque et villis ac caeteris quibusvis bonis ad eadem pertinentibus qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris videlicet etc. (*következik a szokásos felsorolás*) memorato Joanni Podmanyczky ac per eum Raphaeli et Buriano fratribus eiusdem, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis novae nostrae donationis titulo dandum duximus et conferendum, imo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam,

¹ Ilyen tanácskozások több ízben tartattak Bécsben.

² Jeszenicei Szunyogh Mózesre l. jelen kötet 179. és 204. sz. oklevelét.

³ Itt fordul elő először, hogy Kisszántó helységben várkastélyt emeltek a Podmaniczkyak.

⁴ Borosjenő h.

pariter et habendam, revocantes et cassantes omnes donationes nostras, si quae antea a nobis cuiquam super castro ipso Bezthercze, aliisque suprascriptis bonis tam ipsorum, quam sororii, amicorumque et servitorum eorundem praenotatorum, qui suae rebellionis participes fuissent, data extitissent. Quoniam autem magnificus Joannes Koczyaner capitaneus noster in ipso regno nostro Hungariae cum ipso Joanne Podmanyczki, auctoritate nostra, habita publicae tranquillitatis ratione, inter caetera ita conclusit, ut arx Lednycze,¹ quam ipse Podmanyczky hoc superiori tempore de manibus spectabilis ac magnifici Wolfgangi comitis de Bozyn et de S. Georgio² occupavit, tanquam in qua se aliquod ius habere praetendit,³ ut interim pro nostra et subditorum nostrorum utilitate, apud manus eiusdem ac fratrum suorum relinquatur, donec regnum ipsum nostrum Hungariae pacabitur; si tamen partes ipsae per compositionem inter se de ea arce, medio tempore, concordare potuerint, id eis integrum relinquimus; sin minus id fieri posset, pacato tandem regno, iure ac lege regni negotium ipsius arcis transigatur inter partes. Item ut castrum quoque Hrychow, in quo et eius pertinentiis itidem ipsi Podmanyczki ius avitum praetexant,⁴ si quis legitimus haeres iuris processu post pacatum regnum ab eis obtineret, ex tunc non nisi refusus ipsis Podmanyczki congruis expensis, quas ad castrum munitionem pro temporis conditione necessarium fecisse comperti fuerint, ad ipsos legitimos haeredes redire possit. Assecuramus autem eosdem in verbo nostro regio, quod ipsos simulque sororium ipsorum amicosque et servitores in praescriptis universis bonis et haereditatibus ipsorum penes ordinationem et conclusionem praedicti capitanei nostri, quam in omnibus articulis ratam et firmam habere volentes, contra quosvis inimicos et impetitores eorum, instar aliorum

¹ Lednice várra l. jelen kötét 188. és 204. sz. okleveleit.

² Szentgyörgyi és Bazini Farkasra l. a 190. és 204. sz. okleveleket. Az a tény, hogy Podmaniczky János elfoglalta Lednice várát, említve a 199. sz. oklevélben.

³ A Podmaniczkyak jogigényére l. Podmaniczky-Oklt. I. kötét. XL—XLI. ll.

⁴ Hricsóra vonatkozó jogigényükre l. Podmaniczky-Oklevéltár I. k. XVII. és LV—LVI. ll.

fidelium nostrorum, ut iustum decet principem, defendemus, tuebimurque et conservabimus gratiose. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras privilegiales eisdem duximus concedendas. Datum Viennae in festo S. Michaelis archangeli, anno Domini 1534. Regnorum nostrorum Romani anno quarto, reliquorum vero octavo.

Jegyzet: A Kosztka Miklós és Duboveci János számára 1534 szeptember 28-án kiállított kegyelemlevél a Kaprinay-gyűjt. 28. k. 70—73. ll.

208.

Trencsén, 1534 november 17.

Ryby Sebestyén, a trencségi vár kapitánya bizonyítja, hogy a vágbesztercei Lipskeren Márton és kereskedő társai abban az egyenellenkezésben, mely a kíséretükben lévő szolgák és Török Bálint szolgálói között Bán városában keletkezett, teljesen ártatlanok.

Átírva Trencsén vármegye hatóságának 1536 június 12-én kelt oklevelében. (L. ezt a 220. sz. alatt.)

Nos Sebastianus Ryby arcis Trinchiniensis capitaneus¹ significamus universis, quod veniens nostri in praesentiam prudens et circumspectus Martinus Lepskeren de Bystricia² unacum sociis suis petens nos debita cum instantia, quatenus eidem et sociis suis conductores daremus, ad quorum petitiones inclinati existentes certos nostros servitores cum eisdem misimus. Qui ad oppidum Banovecz³ venientes, quaedam dissentiones et controversiae inter nostros et magnifici Valentini Therek servitores sine voluntate nostra et scitu ipsorum mercatorum exortae et suscitatae sunt. Itaque velitis eisdem Lepskeren et sociis suis in hoc indubie credere, quod ipsi in hac re nihil culpabiles sunt. In cuius rei testimonium et robur firmitus has praesentes litteras sigillo nostro communiri fecimus. Datum in arce Trin-

¹ Előfordul alább a 210. sz. oklevélben is.

² Besztercebánya város.

³ Bán város.

chiniensi feria tertia proxima ante beatae Elisabeth viduae, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quarto.

209.

Trencsén, 1535 március 5.

Francisci Tamás trencsénmegyei dikátor levele a magyar kamarához a Podmaniczky Jánossal kötött fegyverszünet és az adó behajtása tárgyában.

Eredetije papíron, hátlapján papírral fedett gyűrűs-zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad. Cameram. Series I. fasc. 2.

Magnifice, etc. Post mei ac servitiorum meorum debitam commendationem noverint Vestrae Generosae Dominationes, me nondum ad connumerationem dicæ esse admissum per dominos nobiles comitatus, nam distulerunt ad adventum nuncii eorum ad Maiestatem Regiam propterea missi. Et licet cum domino Francisco Zay¹ etiam citra ipsorum voluntatem nos connumeratum contulissemus, verum intervenerat compositio cum Podmanyczky ratione observationis induciarum, ut Vestras Generosas Dominationes haud latet, habita ubi ipse quoque dominus Franciscus Zay cum gentibus secum existentibus, uti ab eo accepi, ex voluntate generosi ac magnifici domini domini Joannis Catzianer etc. adesse debuit, tum propterea, tum vero ut rebus ex utraque parte paratis nobiles non habeant ulteriorem de hostis turbatione lamentandi occasionem, coloni vero exinde sperantes se fore ab hostis impetu securos, dicam ipsam faciliiori animo pensuri essent, supersedendum nobis videbatur. Inducias itaque Podmaniczky observandas acceptavit (conditionibus Vestris etc. magis ac mihi notis). Denique et nuntius comitatus reversus est, allata a Regia Maiestate solida commissione, ut dicam reddant, unde vicecomes absentibus dominis nobilibus comitatus a nobis optat, ut saltem congregationem sedis ad feriam secundam proxime

¹ L. a 189. sz. oklevél jegyzetét.

venturam¹ celebrandam praestolemur, promittens nullam ulteriorem difficultatem futuram, sed ut iuxta veterem ipsorum consuetudinem nobis ex sede iudicum nobilium cum solita instructione addi possint, praeterea qualiter in bonis superioribus versus Podmanyczky iacentibus, quae videlicet ipse Podmanyczky alias dicavit, mihi dicandum liceat, nondum esse decretum asserunt. Sed Gaspar Dominyh² die crastino cum domino Lazky³ coram constituti et de hac re tractare debebit, qui si concordare poterint, bene, alioqui res erit discussioni dominorum Thurzo etc. locumtenentis⁴ et Joannis Catzianer capitanei etc. Regiae Maiestatis submittenda. His ex rationibus feriam etiam ipsam secundam proxime adventuram expectare non omnino renuimus, ut impedimentis et confusionibus semotis, securius ac diligentius rem peragere queamus. Hac, ne Vestrae etc. meam ob negligentiam vel aliqui ignaviam negotium hactenus fore remoratum estiment, eisdem significare, ut teneor, curavi. Praeterea obsecro easdem, quatinus litteras ab eisdem per me optatas, quo citius fieri poterit, remittere dignentur, expertus enim sum Gasparum Dominyh ex parte alicuius deputationis apud suum dominum praticare. Litteras compulsorias per Vestras etc. missas accepi. Quas Deus optimus maximus conservet foelicissime. Datum Trinchinii 5 die mensis Martii, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto.

Earundem Generosarum Dominationum Vestrarum

servitor deditissimus

Thomas Francisci dicator

comitatus Trinchiniensis manu propria.

Kivül: Magnifico, reverendis ac egregiis dominis, dominis consiliariis ac proventuum administratoribus Camerae Hungaricae Regiae Maiestatis etc. dominis mihi gratiosissimis et observandissimis.

Posonii

Cito
Citissime.

¹ 1535 március 8.

² Dominich Gáspár a l. a 189. sz. oklevelet.

³ A már többször említett Lasky Jeromos.

⁴ Thurzó Elek.

210.

Trencsén, 1535 június 4.

Trencsén vármegye hatóságának bizonyítványa Bán város részére a bányavárosi és morva kereskedők ellen a trencsénvári katonaság által elkövetett hatalmaskodásról.

Átírva Trencsén vármegye 1536 június 12-én kelt oklevelében.
L. ezt a 220. sz. alatt.)

Nos: Paulus de Baraczka vicecomes¹ ac iudices nobilium comitatus Trinchiniensis memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod cum nos ad iustam petitionem circumspectorum iudicis et iuratorum totiusque communitatis oppidi Banowecz pro inquisitione cuiusdam testimonii contra mercatores de montanis et Moravia, ac etiam pedites sive clientes arcis Trinchiniensis, nobiles Kylianum de Egresd² iudicem nobilium ac Petrum Laskar de Dersskowecz³ hominem vicecomitis fidedignos transmissemus, qui demum exinde ad nos reversi, nobis fideliter retulerunt in hunc modum: Quomodo ipsi dominica proxima ante festum trium regum⁴ anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto a fidedignis viris talem percepissent certitudinis veritatem:

Item primus testis providus Nicolaus de villa Pysspeky⁵ prope Baan, citatus examinatus fassus est sub iuramento, quod pedites sive clientes de arce Trenchiniensi venerunt dominico die post festum beati Martini⁶ ad oppidum Baan, vidi ipsos cum evaginatis gladiis currere et cucurrerunt in domum

¹ Baracska Pálra l. a 172. sz. oklevelet.

² Egresdy Kiliánra l. a 2. sz. oklevelet.

³ A draskóci Laszkár-család (*Nagy Iván*: VII. 28—29. ll.) egyik, közelebbről nem ismert tagja. L. a Podmaniczky-Oklt. I. 339. l.

⁴ 1535 januárius 3.

⁵ Püspöki h. a későbbi Biskupic h. Bántól d.

⁶ 1534 november 15.

Jacobi et secuerunt homines, fugitaveruntque de pixidibus per fenestras in stubam et clamabamus, quod nullus extraneus est, sed omnes sumus Banenses.

Item nobiles Martinus Otlyk¹ et Georgius de superiori Ozor² cum tota villa citati examinati fassi sunt sub iuramento hoc modo, quod iudex de oppido Baan cum servitoribus magnifici domini Valentini Therek nobis praesentaverunt, quod pedites sive clientes de arce Trinchiniensi irruerunt super oppidum Banowecz in domum magnifici Valentini Therek et super haereditatem magnifici domini Podmanyczky et ibi occidissent servitorem domini Valentini Therek et aliquos ex civibus vulnerassent.

Item providus Joannes iudex de superiori Nassczycz³ citatus, examinatus fassus est sub iuramento, quod propriis oculis vidisset Almanos⁴ irruisse in oppidum Baan et sagittasse in domum domini Valentini Therek per fenestras.

Item nobilis Venceslaus de inferiori Ozor⁵ citatus examinatus fassus est sub iuramento hoc modo: dum ego fui apud dominum Rosen,⁶ venit nobilis Petrus Chladek⁷ de oppido Baan et dixit, quod male fecimus, occisimus iustos homines.

Item providi Paulus et Gallus de villa Pysspeky citati examinati fassi sunt sub iuramento isto modo, quod audivissent a Nicolao de eadem Pysspeky,⁸ quod multi essent occisi in Baan per Almanos.

Item providus Mathuss de villa Nasczycz citatus examinatus fassus est sub iuramento hoc modo, quod: audiivi sagitare ex pixidibus Almanos.

Item nobilis domina Katherina consors nobilis

¹ Az Ottlik-családra l. Nagy Iván: VIII. 304—08. II.

² Az Ozori v. Ozoróczy-család, melyből az Ottlik-család kiágazott (Nagy Iván: VIII. 305. I.), a Bántól é. fekvő Alsó- és Felső-Ozor községtől vette nevét.

³ Felső-Nastic h. Bántól ék., a Radisa-patak völgyében.

⁴ A trencsényi német zsoldosok.

⁵ Alsó-Ozor h. Bántól é.

⁶ Valószínűleg Mitici Rozson Benedek. L. jelen kötet 189. sz. oklevelét.

⁷ Személyi körülményeit nem ismerjük.

⁸ Biskupic h. Bántól d.

Michaelis Hresschowsky¹ fassa est sub iuramento isto modo, quod: audiui a nobili Petro Chladek de Mytha,² quod irruimus in domum, ubi non debuimus et hoc nullus est in culpa, saltem nobilis Martinus Sara pro tunc Hradsky arcis Thrinchiniensis.³

Item providus Joannes Fintor de possessione Chliewen⁴ citatus examinatus fassus est sub iuramento, quod fuisset in domo Martini Bacho et vidit nobilem Martinum Sara Hradsky cum aliis peditibus sive clientibus arcis Thrinchiniensis irruere in domum Jacobi et ibi sagitabant ex pixidibus et secabant homines.

Item nobilis Raphael de Barchan⁵ citatus examinatus fassus est sub iuramento hoc modo: dum ego fui apud dominum Rozen, venit nobilis Petrus Chladek cum aliis de oppido Baan die dominico post festum beati Martini⁶ et dixit, quod male fecimus, occisimus iustos homines.

Item providus Albertus de oppido Oslan⁷ citatus examinatus fassus est sub iuramento hoc modo, quod: ego fui cum istis mercatoribus de Morauia, dum autem pervenimus post monticulum Vogenske dictum⁸ ex opposito possessionis Hornyán,⁹ pedites ipsi Almanii cum mercatoribus steterunt et trina vice simul consiliabant, sed ego nescio, quid, dum ad oppidum Baan currus pervenerunt, in nullo currus molestabant, neque perturbaverant et cum ipsi Almanii ad oppidum venerunt, statim cucurrerunt in domum Jacobi et inceperunt sagitare, instabam per fenestras.

Item nobilis Petrus Chladek de Mytha citatus

¹ Az Egresdy-család (*Nagy Iván*: IV. 11—12. ll. és Podmaniczky-Oklt. I. 98. l.) tagja.

² Ugyanaz, aki fentebb említettett.

³ Ugyanaz, aki alább Martinus Sara Hradsky néven szerepel; közelebbi adatok róla hiányzanak.

⁴ Nagy- és Kis-Chlivény h. Bántól ny.

⁵ Kis- és Nagyborcsány h. Bántól d. A Borcsányi-családra lásd *Nagy Iván*: II. 166—170. ll. L. azonfelül jelen kötet 192. sz. oklevelét.

⁶ 1534 november 15.

⁷ Oslány h. a Nyitra-f. völgyében Bars megyében, Nyitra-Zsámbokrétől k.

⁸ Fekvését közelebbről nem tudjuk meghatározni, valószínű azonban, hogy a Trencsén—Bán útvonal mentén feküdt.

⁹ Hornyán h. a Trencsénteplic—Bán útvonal mentén.

examinatus fassus sub iuramento isto modo, quod : coacti sumus ire cum ipsis Almanis ex iussu domini capitanei Sebastiani Ryby¹ ad oppidum Banowecz et dum pervenimus ad oppidum, mox incepimus sagitare et occisimus duos in domo domini et si currus in loco mansissent et eos non movissent, ex tunc sine omni dampno permansissent et nullum dampnum habuissent.

Item providus Andreas de Trinchinio fassus est sub iuramento et concordat cum ipso Chladek.

Ad quorum recognitionem pro maiorique testimonio praemissorum has nostras litteras eisdem civibus Baanensibus duximus concedendas. Datum Trinchinii, in loco sedis nostrae iudiciariae feria secunda proxima ante festum Epiphaniarum Domini, anno tricesimo quinto, ut supra.

211.

Nyitra, 1535 augusztus 14.

A nyitrai káptalan jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy amidőn 1534 szeptember 28-án Bécsben kelt parancsa értelmében Szedleci Kosztka Miklóst adomány címén be akarta vezetni Sztrecsnó várának és a zsolnai soltészszágnak birtokába, a beiktatásnak Podmániczky János ellentmondott.

Eredetije papíron, hátlapján zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Szunyogh-levéltár. fasc. 8.

Serenissimo principi et domino domino Ferdinando etc. capitulum ecclesiae Nittriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas nos litteras eiusdem vestrae serenitatis introductorias et statutorias nobis praeceptorie sonantes et directas maxima cum obedientia recepissemus in haec verba :

Ferdinandus etc. fidelibus nostris capitulo ecclesiae Nittriensis salutem et gratiam. Cum nos de consilio ac deliberatione matura dominorum, praelatorum, baronum, caeterorumque regni nostri Hungariae nobilium nunc Viennae apud nos constitutorum,² quos causa

¹ Ugyanaz, aki a 208. sz. oklevélben már szerepelt.

² Hivatkozás azokra a tanácskozásokra, melyek 1535 folyamán Bécsben tartottak a magyar urak részvételével.

negotiorum ipsius regni nostri accersivimus, castra Lethowa et Zthrechen¹ in comitatu Thrinchiniensi habita simulcum omnibus oppidis, possessionibus, villis, praediis, tributis, portionibusque et quibusvis iuribus possessionariis, cunctisque suis pertinentiis, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem castris Lethawa et Zthrechen, caeterisque bonis et iuribus possessionariis ad eadem castra pertinentibus et praeterea, si quod etiam in curia nobilitari Porwba² vocata in eodem comitatu Thrinchiniensi, prope castrum ipsum Lethowa existenti, qualitercunque haberemus aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, fideli nostro magnifico Nicolao Kozka³ de Scedlecz, suisque haeredibus et posteritatibus universis dederimus, donaverimus et contulerimus, velimusque eundem in dominium eorundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestrae harum serie firmiter praecipientes committimus et mandamus, quatinus vestrum mitatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente magistri Leonardus de Kwbyn,⁴ aut Georgius de Rakow,⁵ vel Damianus Kakas de Aranyan⁶ cancellariae nostrae notarii, aliis absentibus homo noster de curia per nos ad id specialiter transmissus, ad facies praedictorum castrorum Lethowa et Zthrechzen, deindeque oppidorum possessionum, villarum, praediorum, tributorum, portionumque et quorumlibet iurium possessionariorum, cunctarumque pertinentiarum eorundem castrorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et praesentibus, accedendo, intro-

¹ Lietava és Sztrecsen várakra l. 203., 206. sz. okleveleket.

² Poruba h. (Alsó- és Felsőporuba) Trencsénteplicetől k.

³ Kosztka Miklósról l. a 184. sz. oklevelet.

⁴ Kubinyi Lénárt, György fia előbb kir. kancelláriai jegyző, utóbb a gömörmegyei Gede vár parancsnoka. (*P. Kubinyi: Genealogia familiae de Felső-Kubin. Pesthini, 1824. 16. l.*) 1540-ben a harmincadok felügyelője volt. (Bécsi Staatsarch. Hung. 1540. f. 41.) Literatus néven is előfordul. (U. o. Hung. 1538. f. 36.)

⁵ Rakovszky György 1540-ben Turóc megye alispánja volt. (Bécsi Staatsarch. Hung. 1540. f. 43.)

⁶ Aranyáni Kakas Damján, a későbbi ítélőmester személyére l. *Rudnay Béla: Ujfalussyak és Rudnayak pereit. 59. l. A családra: Nagy Iván: I. 64. l.*

ducat praefatum Nicolaum Kozka in dominium eorundem, iuribusque nostri regii in eisdem ac etiam curia nobilitari Porwba praescripta habiti, statuatque eadem et idem eidem, ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis perpetuo possidenda, si non fuerit contradic-tum. Contradictores vero si qui fuerint, evocet eosdem ad terminum competentem in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in praesentiam, rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthaec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contra-dictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutioni inter-erunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dictae nostrae personali praesentiae fideliter rescribatis. Datum Viennae in profesto beati Michaelis archangeli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo trice-simo quarto.

Nos itaque mandatis eiusdem vestrae serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur, unacum prae-fato Georgio de Rakow cancellariae vestrae serenitatis notario, homine eiusdem regio, de curia per eandem ad id specialiter transmissio, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Paulum Basso de Quinque-ecclesiis socium et concanonicum nostrum² ad praemissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tan-dem exinde ad nos reversi nobis consona voce retulerunt hoc modo, qualiter ipsi in profesto transfigurationis Domini nunc proxime praeterito³ ad castrum Ztrechen nuncupatum in comitatu Trinchiniensi existens habi-tum, consequenterque ad facies possessionum Ztrechen, Ztranyawa,⁴ Thwr,⁵ Kbele,⁶ Bela,⁷ Chyzina,⁸ Rozyna,⁹

¹ 1534 szeptember 28.

² Bassó Pál nyitrai kanonokra l. *Vagner J.* : i. m. 118. l. és *Békefi R.* : A káptalani iskolák tört. 131. l.

³ 1535 augusztus 5.

⁴ Stranjavi h. Sztrecséntől d.

⁵ Turo h. a Turo-p. völgyében, Illovetől dk.

⁶ Gbelan h. Zsolnától k., a Vág-f. jobbpartján.

⁷ Bela h. a Varinka-p. völgyében, Varintól ék.

⁸ Bizonyára Alsó-Tizsina h. Várnától ék.

⁹ Rosina h. Sztrecséntől dny.

Polwsye,¹ Ilowe,² Porwbka,³ Oskerda,⁴ Thyplicza,⁵ Wadichow,⁶ necnon oppidum Zolna, Zawady⁷ et Krazno⁸ vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis et signanter egregiis et nobilibus Gaspar Pongracz de Owar,⁹ Ladislao Zwnyogh de Bwdethyn,¹⁰ Nicolao et Erasmo de Nedecz,¹¹ Melchiore Rwezczky de Moys,¹² Martino et Joanne de Zawada,¹³ Andrea de Gyworchyna,¹⁴ Michaela Porwszbky de Poruba¹⁵ et Joanne Chzernenzky de Czerna,¹⁶ aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent et dum idem homo vestrae serenitatis, praesente dicto testimonio nostro, praefatum Nicolaum Kozka in dominium praedicti castri Ztrechen et pertinentiarum suarum ac iuris vestrae serenitatis regii in eisdem habiti introducere ac idem et easdem eidem ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis perpetuo possidenda statuere voluisset, ex tunc mox ibidem tertio die ipsius stationis nobilis Joannes Marsowzky¹⁷ et Raphael Zalwzky¹⁸ in persona magnifici Joannis Podmanyczky de Podmanyn praemissae statuti dicti castri Ztrechen et pertinentiarum suarum, ac libero iudicatu Zolnensi contradictionis velamine obviassent. Ob quam quidem

¹ Poluvsje h. Porubkától d. a Rajcsanka-patak völgyében.

² Illove (később Litvaillo) h. Zsolnától d.

³ Porubka h. az előbbtől d., a Rajcsanka-p. völgyében.

⁴ Oskrda h. a Kiszuca-p. völgyében, Zsolnától é.

⁵ Teplice h. a Vág-f. jobbpartján, Zsolnától k.

⁶ Vadicsov h. Zsolnától ék.

⁷ Zavadi Zavodj helységgel (Zsolnától d.) azonos.

⁸ Zsolnától é. fekszik.

⁹ Óvári Pongrácz Gáspár I. Nagy Iván : IX. 425. l.

¹⁰ Budetini Szunyogh Lászlóra I. Nagy Iván X. 891. l.

¹¹ Nedeczi Miklósról és Erazmusra I. Nagy Iván : VIII. 107. és 112. ll.

¹² Személyi adatait nem ismerjük.

¹³ Zavadaí Márton és János a Závodszy-család (Nagy Iván : XII. 328. l.) tagjai. V. ö. Podmaniczky-Okl. I. 573. l.

¹⁴ Gyuresinaí András valószínűleg a moysfalvi Gyuresányi-családhoz (Nagy Iván : IV. 493—494. ll.) tartozott.

¹⁵ Porubaí Porubszky Mihály, a Porubszky-család (Nagy Iván : IX. 458—460. ll.) közelebből nem ismert tagja.

¹⁶ Nagy- és Kiscserna h. Rajectől dny. A Csernyánszky-család tagjai a Podmaniczkyakkal vonatkozásban gyakran szereznek. (V. ö. Podmaniczky-Okl. I. 667—668. ll.)

¹⁷ Marsowzky Jánosra I. jelen kötet 204. sz. oklevelét.

¹⁸ Zaluski Ráfaelre I. jelen kötet 114. sz. oklevelét.

contradictoriam inhibitionem idem homo vestrae serenitatis, praesente dicto testimonio nostro, evocasset ibidem praefatum Joannem Podmanyczky contra annotatum Nicolaum Kozka ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi¹ in curiam regiam, vestrae scilicet serenitatis personalem in praesentiam rationem contradictionis suae redditurum. Datum decimo die diei evocationis praenotatae, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo quinto.

Kivül: Personali praesentiae regiae maiestatis. Pro magnifico Joanne Podmaniczky de Podmanyn contra magnificum Nicolaum Kozka de Scedlec ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi evocationis, relationis par.

212.

Nyitra, 1535 augusztus 19.

A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1534 szeptember 28-án Bécsben kelt parancsa értelmében Szedleci Kosztka Miklóst adomány címén be akarta vezetni Liethava és Sztrecsnó trencsénmegyei várak birtokába, a beiktatásnak Podmaniczky János, Csulai Mór, László, valamint Báthory András fiai: Bonaventura, András és György ellentmondottak.

Átírva a Báthory István országbírónak 1591 november 21-én kelt oklevelében. Országos Levéltár. Dl. 17,605. § 2.

Serenissimo principi et domino domino Ferdinando divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae regi etc. domino ipsorum gratiosissimo capitulum ecclesiae Nitriensis orationum suffragia devotarum perpetua cum fidelitate. Vestra noverit serenitas, nos litteras eiusdem vestre serenitatis introductorias et statutorias nobis praeceptorie sonantes et directas maxima cum obedientia recepissemus in haec verba:

Ferdinandus divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae etc. rex etc. fidelibus nostris

¹ 1535 október 6.

capitulo ecclesiae Nittriensis salutem et gratiam. Cum nos de consilio ac deliberatione matura dominorum praelatorum, baronum caeterumque regni nostri Hungariae nobilium nunc Viennae apud nos constitutorum,¹ quos causa negotiorum ipsius regni nostri accersivimus, castra Lethawa et Zthrechen in comitatu Trinchiniensi habita simulcum omnibus oppidis, possessionibus, villis, praediis, tributis, portionibusque et quibusvis iuribus possessionariis cunctisque suis pertinentiis, item totum etiam et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem castris Lethawa et Ztrechen, caeterisque bonis et iuribus possessionariis ad eadem castra pertinentibus et praeterea, si quod etiam in curia nobilitari Porwba² vocata in eodem comitatu Trinchiniensi prope castrum ipsum Lethawa existenti, qualitercunque haberemus, aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis, et rationibus concerneret maiestatem, fideli nostro magnifico Nicolao Kozka de Sedlecz, suisque heredibus et posteritatibus universis dederimus, donaverimus et contulerimus, velimusque eundem in dominium eorundem per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestrae harum serie firmiter praecipiendo committimus et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister Leonardus de Kwbyn,³ aut Georgius de Rakow,⁴ vel Demianus Kakas de Aranyan⁵ cancellariae nostrae notarii, aliis absentibus homo noster de curia per nos ad id specialiter transmissus, ad facies praedictorum castrorum Lethawa et Ztrechen, deindeque oppidorum, possessionum, villarum, prediorum, tributorum, portionumque et quorumlibet iurium possessionariorum, cunctarumque pertinentiarum eorundem castrorum, vicinis et commetaneis eorundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, introducat praefatum Nicolaum Kozka in dominium eorundem, iuris nostri regii in eisdem ac etiam curia nobilitari Porwba praescripta habiti, statuaturque eadem et idem eidem, ipsiusque heredibus et posteritatibus universis perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum.

¹ L. a 211. sz. oklevél jegyzetét.

^{2,5} L. a 211. sz. oklevél megfélelő jegyzeteit.

Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem ad terminum competentem in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in presentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et post haec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutiōni intererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, dictae nostrae personali praesentiae fideliter rescribatis. Datum Viennae in profesto beati Michaelis archangeli,¹ anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quarto.

Nos itaque mandatis eiusdem vestrae serenitatis ad plenum obedire cupientes, ut tenemur, unacum praefato Georgio de Rakow cancellariae vestrae serenitatis notario, homine eiusdem regio de curia per eandem ad id specialiter transmissio, unum ex nobis, videlicet honorabilem magistrum Paulum Baso de Quinqueecclesiis² socium et concanonicum nostrum ad praemissas introductionem et statutionem faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt hoc modo, qualiter ipsi in festo ad vincula beati Petri apostoli nunc proxime praeterito,³ aliisque diebus sequentibus ad id aptis et sufficientibus ad castrum Lethawa in comitatu Trinchiniensi existens habitum, consequenterque ad facies possessionum Babkow,⁴ Podhory,⁵ Lethowa,⁶ Brezany,⁷ Bytharowa,⁸ Banowa,⁹ Ztrasow,¹⁰ Hermecz,¹¹ Thernowa,¹² Wysnowa,¹³ Byczycze,¹⁴

¹ 1534 szeptember 28.

² L. a 211. sz. oklevelet.

³ 1535 augusztus 1.

⁴ Babkov h. Lietavától dny.

⁵ Podhorje h. Lietavától ny.

⁶ Lietava h. a Rajcsanka-p. mellékvölgyében, Illove helységtől ny.

⁷ Brezani h. Lietavától é.

⁸ Bittarova h. Zsolnától dny.

⁹ Banova h. Zsolnától d.

¹⁰ Strazsov h. Zsolnától ény. a Vág-f. balpartján.

¹¹ Hermecz h. fekvése nem ismeretes.

¹² Trnove h. Zsolnától dk.

¹³ Visnyove h. Zsolnától dk.

¹⁴ Bicsica h. Zsolnától d.

Lwchka,¹ Strunka,² Konska,³ Gywrchyna,⁴ Frywald,⁵ Swgye,⁶ Cherna,⁷ Jesenowa,⁸ Zbynow,⁹ Zwynna¹⁰ ac oppidum Ragecz,¹¹ unacum molendino et thelonio ibidem exigi solito, ad praedictum castrum Lethawa pertinentium, vicinis et commetaneis eorundem universis et praesertim egregiis et nobilibus Casparo Pongracz de Owar,¹² Ladislao Zwynyog de Bwdhetyn,¹³ Nicolao et Erasmo de Nedecz,¹⁴ Melchiore Pruzyczky de Moys,¹⁵ Martino et Joanne de Zawoda,¹⁶ Andrea de Gywrchyna,¹⁷ Michaelae Porwbzky de Porwba¹⁸ et Joanne Cherniezky de Chernia,¹⁹ aliisque quam pluribus inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent, idem homo vestrae serenitatis praesente dicto testimonio nostro introduxisset praefatum Nicolaum Kozka in dominium praedicti castri Lethawa ac praemissarum suarum pertinentiarum earundem, iurisque vestrae serenitatis regii in eisdem habiti, statuissetque idem et eandem, eidem ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis perpetuo possidenda, nullo contradictore protunc ibidem apparente. Tandem feria quinta in profesto Transfigurationis Domini²⁰ idem homo vestrae serenitatis unacum praedicto testimonio nostro ad castrum Ztrechen nuncupatum in eodem comitatu Trinchiniensi existens habitum, consequenterque ad facies possessionum Ztrechen,²¹ Stranyawa,²² Thwr,²³ Rosina,²⁴ Polusie,²⁵ Ilowe,²⁶ Porwbka,²⁷ Oskerda,²⁸ Teplycza,²⁹ Wadyczow,³⁰ Klwben,³¹ Bela,³² Chyzina,³³ necnon oppidum Zolna, Zawody³⁴ et Krazna³⁵ nuncupato, vicinis similiter et commetaneis eorundem

¹ Lietava-Lueska h. a Rajcsanka-p. völgyében, Zsolnától délre.

² Bizonyára azonos a későbbi Sztranzske helységgel, Rajectől ék.

³ Konszka h. Rajectől é.

⁴ Gyurcsina h. Rajectől d.

⁵ Frivald h. Rajectől d.

⁶ Bizonyára a Rajectől d. fekvő Suja h.

⁷ Kis- és Nagycserna h. Rajectől ny.

⁸ Jaszenova h. Rajectől é.

⁹ Zbinov h. az előbbtől é.

¹⁰ Szvinna h. Lietavától d.

¹¹ Rajec mezőváros Zsolnától d.

¹²⁻¹⁹ L. az előbbi oklevél megfelelő jegyzeteit.

²⁰ 1535 augusztus 5.

²¹⁻³⁵ L. a 211. sz. oklevél megfelelő jegyzeteit.

universis et signanter praenotatis egregiis et nobilibus Casparo Pongracz de Owar, Ladislao Zwynyogh de Bwdethin, Nicolao et Erasmo de Nedecze, Martino et Johanne de Zawoda, Melchiore Rwiczky de Moys,¹ aliisque quampluribus inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent et dum idem homo vestrae serenitatis, praesente dicto testimonio nostro, praefatum Nicolaum Kozka in dominium praedicti castri Ztrechen et pertinentiarum suarum ac iuris vestrae serenitatis regii in eisdem habiti introducere ac idem et easdem eidem, ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis perpetuo possidenda, statuere voluisset, extunc mox ibidem tertio die ipsius statutionis nobiles Joannes Marssowzky² et Raphael Zalwzky³ in persona magnifici Johannis Podmanyczky de Podmanyn praemissae statutioni dicti castri Ztrechen et pertinentiarum suarum ac libero iudicatu Zolnensi contradictionis velamine obviassent. Ob quam quidem contradictoriam inhibitionem idem homo vestrae serenitatis, praesente dicto testimonio nostro, evocasset ibidem praefatum Joannem Podmanyczky contra annotatum Nicolaum Kozka ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi⁴ in curiam regiam, vestrae scilicet serenitatis personalem in praesentiam, rationem contradictionis suae redditurum. Expost vero in vigilia festi Assumptionis beatissimae Mariae virginis nunc proxime praeteriti⁵ nobilis Albertus Kacher de Gyalla⁶ in persona magnifici Ladislai More de Chwla⁷ statutioni similiter praedicti castri Ztrechen et pertinentiarum eiusdem hic coram nobis in capitulo contradictionis velamine obviasset. Ob quam quidem contradictoriam inhibitionem idem Ladislaus More evocatus est hic in capitulo contra annotatum Nicolaum Kozka ad predictas octavas festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi in curiam

¹ Ugyanebben az oklevélben Pruziczky de Moys néven már említve.

²⁻³ L. a 211. sz. oklevél jegyzetét.

⁴ 1535 október 6.

⁵ 1535 augusztus 14.

⁶ Lehetséges, hogy a már kihalt Gyallay-család (*Nagy Iván*: IV. 460. l.) tagja.

⁷ Életrajzát l. *Budai Ferenc*-nél: II. 453—55.

regiam, vestrae scilicet serenitatis personalem in praesentiam, rationem contradictionis suae redditurum. Ac die in eodem nobilis Joannes Wasany¹ in magnificorum Bonaventurae, ac Andreae et Georgii, filiorum magnifici quondam Andreae de Bathor² personis statutioni prae-notati castri Lethawa una cum omnibus suis pertinentiis contradictionis velamine hic in capitulo obviasset. Ob quam quidem contradictoriam inhibitionem, praefati Bonaventura,³ Andreas⁴ et Georgius,⁵ filii dicti quondam Andreae de Bathor evocati sunt hic in capitulo contra praefatum Nicolaum Kozka ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi in curiam regiam, vestrae scilicet serenitatis personalem in praesentiam rationem contradictionis eorundem reddituros. Datum sexto die diei postremae evocationis prae-notatae, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto.

¹ Varsányi, másképp Simonyi János, aki valószínűleg azonos azzal a Simonyi Jánossal, akit 1560-ban Bars megye volt alispánjaként említenek. (*Nagy Iván* : X. 205. l.) A Varsányi-Simonyi azonosságra l. *Nagy Iván* : XII. 66—67. ll.

² Báthory András Szatmár megye főispánja, tárnokmester 1532 végén halt el. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1532. f. 21.)

³ Báthory Bonaventura Csicsva vár ura volt. (U. o. Hung. 1536. f. 28.)

⁴ Báthory András Szabolcs és Szatmár megye főispánja, tárnokmester és 1543 táján magyarországi főkapitány. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1537. f. 30., 47.; 1543. f. 50., 54.; 1548. f. 55.) Felesége Thurzó Anna volt.

⁵ Báthory György 1544 körül zemplénmegyei főispán volt. (U. o. Hung. 1544. f. 54.)

213.

Trencsén, 1535 szeptember 29.

Ryby Sebestyén, a trencségi vár kapitánya bizonyítja, hogy néhány beszercebányai, körmöcbányai és morva kereskedő panaszára a várban fogvatartott négy báni polgár abban, amiben vádolják, teljesen ártatlan.

Átírva Trencsén vármegyének 1536 június 12-én kiállított oklevelében. (L. ezt a 220. sz. alatt.)

Sebastianus Ryby arcis Trinchiniensis capitaneus tenore praesentium significamus, quod hi providi Venceslaus Koczkowsky, Martinus Bacho, Jacobus et Joannes Bandya cives oppidi Banowecz¹ praesentium exhibitores, quos hic in castro Thrinchiniensi sine omni culpa ipsorum ad querelam providorum Martini Lypskeren de Bystricia,² Stephani de Crempnicia ac Jacobi Zednyczek de Morauia in carceribus habui et tenui iuxta praeceptorum regiae maiestatis nobis per eosdem montanistas et Jacobum Zedniczek porrectas et exhibitas. Quos quidem Martinum Lypskeren, Stephanum ac Jacobum tuebimur, rogavimus, ut praefatos cives oppidi Banowecz super fideiussores darent, tamen id facere minime curarunt, neque eosdem ad fideiussoriam cautionem permittere volebant, nec etiam ad dictorum civium Banensium iustitiam et innocentiam curando.

Ex quo ipsi quattuor pauperes cives oppidi Banowecz in hac re, de qua per dictos montanistas inculpantur, nil rei, neque culpabiles sunt, nec etiam tunc temporis domi erant, sed hic in [civi]tate Trinchiniensi fuerunt. In cuius testimonium praesentibus litteris sigillum nostrum proprium imprimi fecimus. Datum in arce Thrinchiniensi, feria quarta in festo beati Michaelis archangeli, anno Domini 1·5·3·5.

¹ Bán város.

² L. a 208. sz. oklevelet.

214.

Nagyvárad, 1535 október 11.

János király az aradmegyei Csálya várat Podmaniczky Jánosnak adományozza. azzal az ígérettel, hogy idővel értékeesebb birtokadományban fogja részesíteni.

Eredetije papíron, papírral fedett pecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. osztály N. R. A. fasc. 19. nr. 7.

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod quia magnificus Joannes Podnamiczky (!) de Podnamyn debitam fidem et fidelitatis constantiam nobis servare promisit,¹ volentes igitur nos quoque eundem gratia et munificentia nostra regia prosequi, totale castrum Chaallya² vocatum in comitatu Orodienſi existens habitum, simulcum oppidis, villis, possessionibus, praediis, portionibusque et iuribus possessionariis ad illa de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, necnon utilitatibus et pertinentiis quibuslibet eorundem etc. (*következik a szokásos felsorolás*), praefato Joanni Podnymyczky (!), haeredibusque et posteritatibus suis universis interea duximus dandum et conferendum, quo nos aliud melius ipsi dare possumus, promittentes in verbo nostro regio, quod nos aliud melius eidem successu temporum dabimus, immo donamus, damus et conferimus tempus infra praemissum tenendum, possidendum pariter et habendum, promittimus harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Waradini, feria secunda proxima post festum beati Dionisii martiris, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto, regnorum vero nostrorum nono.

Joannes rex
manu propria.

Hátlapján XVI. századi írással: Donatio castris Challya.

¹ Az anyagi indító okokon alapuló pártváltoztatásoknak egyik kirívó példája, mely azonban nem állott egyedül.

² Márki Sándor: Arad megye tört. I. 197. és 330. ll. Csánki: I. 768. l. Szilády Áron: Régi magyar költők Tára. III. 407. l.

215.

Nagyszombat, 1536 februárius 8.

Francisci Tamás levele a magyar kamarához, melyben jelenti, hogy Trencsén vármegye rovásadójának (dica) egy részét Podmaniczky János ellenállása miatt nem tudta behajtani.

Eredetije papíron, hátlapján gyűrűs-zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban, Kincstári oszt. Litt. ad Cameram. 1536. Series I. fasc. 2.

Magnifice, reverendi etc. Debitam servitiorum meorum oblationem atque humilem commendationem. Ad requisitionem Vestrarum Gratosarum Dominationum obediens, ut teneor, misi regesta dicarum comitatum videlicet Trinchiniensis et Thurocensis per me ad annum Domini 1534 connumeratarum, exactarum vero iuxta continentiam regestorum anno 1535.¹ Quae regesta conferi fideliter, puraque conscientia, prout easdem agnitas spero. Id quod autem concernit restantiam bonorum nobilium per dominum Joannem Podmanyczky dicari non permissorum, ut patet ex regesto, eisdem supplico, ne imputare velint meae aut ignaviae, vel etiam vicecomitis et iudicum nobilium, qui ut expertus sum, ad executionem congruentem propterea prompti fuere, negligentiae. Verum ob insolentiam et inconstantiam animi dicti domini Podmanyczky non fuere ausi procedere. Nam tempore exactionis dicae, ut Vestrae etc. sane novunt, nondum cessaverat suo iniquo more saevire, signanter in dominum Kozka² et eam ob rem pertimebantur, ne sese lacessitum ad hoc faciendum, quod alioquin moliebatur, tamquam offensus posset conqueri. Nunc autem Dominationes Vestrae etc. mittant mandatum vicecomiti et iudicibus nobilium, ut iidem ipsam restantiam iuxta continentiam regesti, ubi ipse dominus Podmanyczky illam solvere rennueret, ex bonis

¹ Trencsén megye 1532. évi adóösszeírását l. a 186. sz. a., 1533. évi összeírását a 189. sz. a 1536. évi adóösszeírását a 241. sz. a.

² Kosztka Miklós.

ipsorum nobilium exigant. Quodsi exequi non curarent, eotunc ex instantis dicae ipsis cedendo salario ego defalcandum habeam a Vestris etc. facultatem. Caeterum ipse personaliter me ad Easdem prout licuisset, cum hisce regestis praesentassem, ut haberem informationem, sedem ad feriam secundam proxime futuram Trinchinii, quo me ob dicae sollicitationem conferre operae praetium erit. Iterum itaque obsecro Easdem Gratosas Dominationes, quatinus sedulitatem ac fidelitatem servitiorum meorum melioris consulere, ac si quid erroris persenserint ex istis meis regestis, non studio mali, sed tenuitati ingenii mei adscribere dignentur. Et Eisdem tamquam dominis meis gratiosis perpetueque observandissimis inservire conabor. Et precor Deum optimum maximum pro Earum diuturna incolumi vita. Datum Tirnauiae, 8. Februarii, anno 1536.

Earundem Gratosarum Dominationum

deditissimus servitor

Thomas Francisci etc. manu propria.

Kivül: Magnifico, reverendis ac egregiis dominis praefecto ac consiliario Camerae Hungaricae Sacratissimae Regiae Maiestatis etc. dominis meis et gratiosis et observandissimis.

216.

Trencsén, 1536 februárius 21.

Francisci Tamás Trencsén vármegyei rovásadószedő értesíti a magyar kamarát, hogy Podmaniczky János Szunyogh Lászlónak és szomszédainak birtokán a maga részére szedi a rovásadót és ez ügyben utasítást kér.

Eredetije papíron, gyűrűs-zárópecsét töredékeivel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Litt. ad Cameram. Series I. fasc. 1.

Magnifice, reverende etc. Post debitam servitiorum meorum oblationem. Noverint Eaedem Dominationes Vestrae Gratosissimae comitatum hunc hodie ex sede dicam connumeratum me emisisse. Quam connumerationem continuare sedulus curabo, ut debeo, verum in sede

egregius Ladislaus de Zwnyogd¹ me praesente probante protestationem fieri fecit, qualiter magnificus dominus Joannes Podmaniczky dicam e bonis eiusdem Zwnyogdi, immo et aliorum nobilium sibi vicinorum, uti anno praeterito fecit, pro se exigere praetenderet, asserens idem Ladislaus de Zwnyogd se violentiae ipsius Podmanyczky resistere nequire et propterea superinde hanc protestationem procurasse. Quae res cum Vestras Gratosissimas Dominationes respiciat, Eisdem, prout teneor, tempestivius insinuare curavi, quae quid in ea agendum erit, decernere norunt et expecto ab Eisdem gratiosam relationem. Quas Deus optimus conservare dignetur diu foelicissime. Datum Trinchinii, 21. Februarii, anno Domini 1536.

Earundem Gratosarum Dominationum Vestrarum
deditissimus servitor

Thomas Francisci

dicator comitatus Thrinchiniensis
manu propria.

Kivül : Magnifico, reverendis ac egregiis dominis N. praefecto ac consiliariis Camerae Hungaricae regiae maiestatis etc. dominis mihi et gratiosis et observandis.

Cito.
Citius.
Citissime.

217.

Tapolcsány, 1536 március 3.

Tapolcsány város hatósága a megejtett tanúvallatás alapján igazolja, hogy Török Bálint katonái bizonyos árucikkekkel városukon keresztülmentek.

Átírva Trencsén vármegyének 1536 június 12-én kelt oklevelében. (L. ezt a 220. sz. alatt.)

Judex iuratique civitatis Thapolchan² prudentibus et circumspectis iudici et iuratis totique communitati oppidi Baan, vicinis nobis honorandis.

¹ A jeszenicei és budetini Szunyogh-család (*Nagy Iván* : X. 890. s köv. ll.) ismert tagja, aki a Podmaniczkyakkal sógor-ságban állott.

² Nagytapolcsány v. Nyitra megyében.

Prudentes et circumspecti domini, vicinique nobis honorandi favorem et charitatem significamus. Prout ad nos vicinos vestros miseratis, ut vobis rem illam, quae apud vos contigerat, significaremus et hi huzarones Valentini Therek,¹ qui apud nos constituti fuerant, ut vobis medio duorum vicinorum nostrorum enodaremus, sed prout eisdem non latet, tamquam vicinos nostros, quod ad praesens via mala est et supra modum inundatio aquae, quibus mediantibus litteris nostris significamus, quod vicinos nostros iuxta iuris consuetudinem exanimavimus, qui fassi sunt sub iuramento isto modo :

Item in primis Georgius Janos fassus est sub iuramento, quod ipsi huzarones cum curru onerato venerant mane ad ipsum, accipientes clavem a testitudine ipsius, illa bona, videlicet pecia panni, unum saccum cum pipere, vas lauribacarum unum, cutellos, bissus et alia omnia, quae in eodem curru erant, deportaverunt et testitudinem et clavem apud se tenebant, mane vero facto iterum illa omnia bona super currum imposuerunt et ad Nitriam duxerunt et super hoc hospiti unum equum acceperunt.

Item Mathaeus Barina fassus est sub iuramento isto modo, quod dum ipsi hwzarones ad domum eiusdem venerant, ipse in domo non erat, sed veniens domum vidit, quod de testitudine eiusdem iterum super currus caseos, butirum, fimes et alia imponebant, clavem quoque apud se habuerunt, postquam recesserunt, tandem restituerunt.

Item providus Georgius Swranowecz fassus est sub iuramento isto modo, quod venerant pedites ad ipsum et cum pannis se dividebant, quodve res multis nostris vicinis est nota, quod illa bona huc ad nos aducta (!) erant, sed iterum extradederunt. Pro maiori vero testimonio sigillum civitatis nostrae maius imprimi fecimus. Ex Thapolchan feria sexta ante dominicam Invocavit, anno Domini 1·5·3·6.

¹ Török Bálint ebben az időben megszállva tartotta Nyitra várát, huszárai, mint látszik, az egész környéket végigportyázták, pedig Török Bálint épúgy Ferdinánd-párti volt akkor, mint az Északnyugati felföld lakossága. Török Bálint csak 1536 őszén tért János király hűségére. (*Sebestyén Béla* : i. m. 39—40. ll.).

218.

Trencsén, 1536 március 6.

Francisci Tamás trencsénmegyei rovásadószedő arról értesíti a magyar kamarát, hogy Podmaniczky János a Kazianerrel kötött egyességre hivatkozva, a rovásadót nemcsak a maga, hanem a szomszédos nemesek birtokán is saját részére akarja behajtani, éppen ezért intézkedést kér ebben az ügyben.

Eredetije papíron, hátlapján gyűrűs zárópecsét nyomaival, az Orsz. Levéltárban. Kincst. Oszt. Litt. ad Cameram. Series I. fasc. 1.

Magnifice, reverendi etc. Paucis ante diebus elapsis dederam litteras meas¹ Vestris etc. proferentes, quibus Eisdem significavi protestationem egregii Ladislai Swnyogh super praetensum magnifici domini Joannis Podmanitzky in sede facta, nempe quod idem Podmaniczky decrevisset se dicam a bonis dominorum nobilium, bonis suis vicinorum, exigere et quas meas litteras spero Vestris Generosis Dominationibus praesentatas esse. Accipiant itaque Eaedem, quod idem Podmanitzky me medio iudicis nobilium a connumeratione et dicatione dictorum dominorum nobilium bonorum prohibuit asserendo se (nescio qualem) transactionem a domino Catzianer superinde habere insolentia sua. . . .² non omissa, prout Vestris Generosis Dominationibus coram exposui. Quamobrem tandem litteras meas ad eum dedi, optavique, ut cum transactio ista, qua se gaudere dicit, Vestris Generosis Dominationibus lateat, me ipse existens dicator anno praeterito huius comitatus et videns litteras regiae maiestatis, quibus eius bona saltem ad duos annos continentur exempta, ullam mentionem de dictorum nobilium bonis in eisdem litteris viderim. Eam ob causam mihi exemplum huiusmodi litterarum compositionalium mitteret, quo Vestras etc. latius instruere possem, non solum modo ad iudicium nobilium relationem. Ipse vero mihi rēscripsit praesen-

¹ L. a. 216. sz. oklevelet.

² Olvashatatlan szó.

tibus meis impositas litterulas, quarum vana continentia et varietatem ingenii eius demonstrat. Quamobrem Vestras etc. exoro, dignentur de remedio consulere, nam totus comitatus saevitiam et praesumptionem hominis pertimet, nec quisquam aliquid contra eum audet. Caeterum complevi connumerationem primi et maioris processus, secundum quoque reor in spatio octo dierum diffiniturum. Deus optimus dignetur Vestras etc. ad vota conservare diu. Datum Thrinchinii, 6 Martii, anno Domini 1536.

Earundem Generosarum Dominationum

deditissimus servitor

Thomas Francisci dicator
comitatus Trinchiniensis.

Kivül: Magnifico, reverendis et egregiis dominis N. praefecto et consiliariis Camerae Hungaricae regiae maiestatis etc. dominis mihi et generosis et observandissimis.

Alatta: Praesentatae 11. Martii.

219.

Pozsony, 1536 március 21.

Ryby Sebestyén, a pozsonyi vár prefektusa bizonyítja, hogy Huus János körmöci kereskedőt és társait a bániak kifosztották és a rabolt holmit átadták Török Bálint szolgáinak.

Átírva Trencsén megye 1536 június 12-én kelt oklevelében.
(Lásd ezt a 220. sz. alatt.)

Nos Sebastianus Ryby praefectus arcis Posoniensis¹ universis et singulis has praesentes visuris salutem. Veniens nostri in praesentiam circumspectus Stephanus Huus de Crempnicia² unacum prudentibus et circumspectis viris domino iudice Petro Vngrfayth ac domino Georgio Aysiker consule civitatis Crempniciensis, petens nos pro testimonio, quemadmodum superiori anno

¹ A korábbi trencségi várparancsnok. (L. jelen kötet 208—210. számú okl.)

² Körmöcbánya város.

praefatus Stephanus Huus unacum sociis in oppido Baan a praefatis oppidanis despoliati fuerunt, res vero et bona in manus Valentini Terek servitoribus dederunt. Consideratis enim, illa bona aducta esse ad Nitriam, ego vero ad vota dampnificatorum hominem nostrum ex arce Thrinchiniensi ad praefectum castris Nitriensis cum litteris magnifici domini Joannis Catzianer misi, sciscitans a praefato praefecto, cur sui famuli ipsos mercatores depraedassent et illorum bona abduxissent, praefatus vero praefectus mihi responsa per nuncium meum scripsit, se nulla bona famuli sui negotiatoribus accepisse, sed ut ipse Banowiensibus illis bona illa dedisse; consideratis ergo ab ipsis damnificatis iustas petitiones, has praesentes in testimonium fecimus. In cuius robur et rei veritatem sigillo nostro communiri fecimus. Datum Posonii feria tertia post dominicam Oculi, anno virginei partus 1536.

220.

Trencsén, 1536 június 12.

Trencsén vármegye hatósága a Podmaniczky János báni polgárai által a bányavárosi és morva kereskedők ellen indított hatalmaskodási perben hozott és megfellebbezett ítéletét a kérdésre vonatkozólag korábban kiadott oklevelek átirásával, felterjeszti Thurzó Elek királyi helytartóhoz.

Eredetije szakadozott állapotban, alján három gyűrűspeccsével az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. fasc. 431. nr. 59.

Spectabili et magnifico domino domino comiti Alexio Thurzo de Bethlenfalwa iudici curiae et locumtenenti regiae maiestatis etc. domino nobis observandissimo Paulus de Baraczka vicecomes¹ et iudices nobilium comitatus Trinchiniensis servitiorum nostrorum commendationem. Vestra noverit Spectabilis et Magnifica Dominatio, quod cum nos ad requisitionem et mandatum Dominationis Vestrae Spectabilis et Magnificae unacum homine eiusdem ac vicecomite et

¹ Baracskey Pál trencsénmegyei alispánra vonatkozólag lásd jelen kötet 172. sz. oklevelét.

iudicibus nobilium comitatus Nittriensis ad id personaliter transmissis, in sede nostra iudiciaria feria secunda proxima post festum dominicae Trinitatis proxime praeteritum¹ pro faciendo iudicio moderativo inter circumspectos et prudentes Martinum Lepskeren de Bystricia,² Stephanum litteratum de Crempnicia³ et Jacobum Zednyczek de Frysstak,⁴ Joannem Chitrowsky de Prostyow⁵ et — —⁶ de Broda Hungaricali⁷ in persona Pauli Wyssko de marchionatu Moraviensi mercatorum ab una, necnon cives oppidi Baan, subditos magnifici domini Joannis de Podmanyn partibus ab altera, ratione cuiusdam violentae invasionis praescripti oppidi Baan, interemptionis ac bonorum mercimonialium ablationis consedissemus, mox procurator praefati magnifici domini Joannis de Podmanyn egregius Georgius Wyfalwssy⁸ in persona oppidanorum de Baan in nostri consurgens praesentiam, petiit revidere causam et eo primum, quod ipsi cives civitatum montanarum cum mercatoribus Moraviensibus nominatis feria secunda proxima post festum beati Martini episcopi⁹ anno Domini M^o 5mo (!) tricesimo quarto, quatuor ex civibus oppidi Baan, videlicet Ladislaum Koczkowky, Martinum Bacho, Jacobum Pryworsky et Joannem Bandy, qui ortae dissensionis intererant minime, sed veniebant libera via cum suis mercibus e Moravia, nullis ipsorum demeritis exigentibus, eosdem una cum omnibus illorum mercibus per annum integrum cum dimidio in castro Trinchiniensi captos detineri fecerunt. Super quo iudicium et iustitiam sibi procurator praefatus

¹ 1536 június 12.

² A besztercebányai Lypskeren kereskedőre l. a 213. számú oklevelet.

³ A körmöcbányai Literati Istvánra l. a 213. sz. okl.

⁴ Valószínűleg a morvaországi Freystadt h. Ung. Hradistól északra. Azért kell erre a helységre és nem a nyitrai megyei Gálgóca gondolnunk, mert a 213. sz. oklevél azt írja Zednicéről, hogy „de Moravia“.

⁵ Közelebbről nem tudjuk meghatározni.

⁶ A szövegben a név helye üresen maradt.

⁷ Ungarisch-Brod város Morvaországban, Trencséntől ény., közel a magyar határhoz.

⁸ Személyi adatait nem ismerjük.

⁹ 1534 november 16.

optabat elargiri. Quo audito egregius Thomas Dalmady¹ procurator dictorum civium montanarum et mercatorum Moraviensium respondit in persona praefatorum civium et mercatorum, se esse actorem, sibi que causam agendi magis pertinere. Cui cum per nos causa agendi admissa sit, idem Thomas Dalmady procurator proposuit coram nobis eo modo, quod cum ipsi cives praedicti montanarum et caeteri mercatores de Moravia cum mercibus et bonis illorum dominica proxima post festum beati Martini episcopi anni ut supra² per civitatem Trinchiniensem veniebant, intellecta causa, quod quidam hwzarones et malefactores, jaskodnyak vocati,³ in oppido Baan forent, volentes se contra tales malefactores cum bonis illorum providere, accesserunt in praesentiam egregii Sebastiani Ryby pro tunc capitanei castri Thrinchiniensis,⁴ petieruntque, ut illos salvo conductu providere velit, quod scilicet ipsi cum bonis suis libere per oppidum Baan sine aliquo nocumento malefactorum praedictorum pertransire ad domos suas possint. Ad quorum petita capitaneus praefatus Trinchiniensis existens inclinatus misisset nobilem Martinum Sara Hradsky⁴ cum certo lancigerorum et aliorum peditum numero ea ratione, ut illis securus aditus ad eorum domus daretur. Qui cum ad oppidum Baan pervenissent, cives praedicti oppidi Baan, nescitur unde moti, nullis demeritis praedictorum civium montanorum et mercatorum Moraviensium existentibus, manibus armatis et potentiariis consurgentes, irruerunt in praefatos cives montanarum et mercatorum Moraviensium, möx ex eis unum, videlicet Georgium Myczko nece miserabili interemerunt, caeterosque ex illis vulneribus diris affecerunt ac bona illorum, quo eorundem placuit voluntati, fecerunt et nisi omnes ex illis praesidio fuga conservati fuissent, miserabiliter interimere voluerunt et usque tertiae possessionis metas eosdem fuga-

¹ Bizonyára a hontmegyei Dalmady-családnak (*Nagy Iván*: III. 222—224. ll.) egyik tagja.

² 1534 november 15.

³ Skodnyak a latin malefectornak lengyel fordítása.

⁴ L. jelen kötet 219. sz. oklevelét.

⁵ L. jelen kötet 210. sz. oklevelét.

runt. Super quo plusquam millia quinque florenorum dampna se percepisse retulerunt.

Quo audito procurator supradictus magnifici domini Joannis de Podmanyn in persona praedictorum civium oppidi Baan respondit, quomodo praedicti cives montanarum et mercatorum de Moravia mox eo anno e Thrinchinio cum gentibus a capitaneo Trinchinensi rogatis exivissent, ut quendam captivum illic in oppido Baan sedentem, manu violenta eliberassent, accepto secum certo numero peditum lancigerorum et aliaeque nationis hominum, manibus armatis et potentiariis in praescripto oppido Baan, mox domum praefati magnifici domini Joannis de Podmanyn in eodem oppido sitam et alteram domum providi iurati civis eiusdem oppidi Baan irruendo, duos, videlicet nobilem Georgium Nematik de Kys Chlewen,¹ alterum quoque Georgium Hwzar servitorem magnifici domini Valentini Therok miserabiliter occidissent, plurimosque eorundem vulneribus affecissent, nullis praefatorum civium oppidi Baan demeritis eos ad id inducentibus, quo viso servitores eiusdem magnifici Valentini Therok, qui eo tempore oppidum Baan possidebant, illic existentes, compulsis et congregatis civibus dicti oppidi Baan eisdem praecepissent, tamquam possessores eiusdem oppidi sub amissione bonorum et capitum illorum, ut in eorundem servitorum domini Valentini Therok defensionem et sui consurgere debeant et si quid actum est, in sui deffensione actum fore dixisset. Ex eoque procurator praedictus saepenominatos cives oppidi Baan asserebat penitus innocentes esse et immunes, quod quidem etiam legitimo testimonio sic comprobari posse dicebat.

Cognita autem et audita actione praefati Thomae Dalmady, procurator civium montanarum et mercatorum Moraviensium et accepto idem responso procurator magnifici domini Joannis de Podmanyn, in persona civium oppidi Baan, rursus et denuo egregius Georgius Wyfalwssy in causa praesentibus litteris praeinserta

¹ Kis-Chlivény h.ától Male Hlevany, Bántól d. A Kischlivényi-családokra számos adat a Podmaniczky-Oklt. I. k. V. ö. az indexszel. Kischlivényi Nemák-család tagjai említettnek (1522). *Iványi Béla* : id. közl. Levéltári Közl. 1937. 237. l.

ratione defensionis, providorum videlicet Ladislai Koczowsky, Martino Bacho, Jacobi Priworsky et Joannis Bandya civium oppidi Baan ac bonorum mercimonialium eorundem acceptionis, causam coram nobis agendi sibi postulabat elargiri. Quod cum illi per nos foret admissum, proposuit eomodo, quomodo cives praedicti montanarum et mercatorum de marchionatu Morawienſi feria secunda prima post festum beati Martini episcopi¹ anni videlicet .1.5.3.4. venientes et redientes in civitatem Thrinchiniensem, compertis illic, providos iam dictos Ladislaum Koczowsky, Martinum Bacho, Jacobum Pryworsky et Joannem Bandya ex civibus oppidi Baan, qui tempore ortae dissensionis in eodem oppido Baan minime interfuerant, venientibus illis via libera de marchionatu Moraviae cum mercibus illorum, quas illic in foro annuali seu nundinis emerant, eosdem capere et detinere cum omnibus rebus et mercantiis illorum fecerunt extra consuetudinem et ordinem huius regni. Quos cum rebus praedictis, ut dicitur, per annum cum dimidio in arce Thrinchiniensi captos detinuerunt, nulla ab eis occasione demerita habita. Super quo illis pro mercibus acceptis florenos septingentos, pro expensis florenos trecentos, pro neglectione item usus illorum mercatorii florenos mille dampni percepisse asserebant, super eo etiam iudicium et iustitiam procurator praedictus sibi fieri postulabat.

Audita autem etiam actione procurator saepedictus civium montanarum et mercatorum Morawiensium, Thomas Dalmady denuo respondit, quomodo praedictos quatuor iam dictos et nominatos cives oppidi Baan non cives montanarum, neque mercatores Morawienses fecissent detinere, sed quod Sebastianus Ryby protunc capitaneus Trinchiniensis illos detinuisset, super eoque cives ipsos montanarum mercatoresque Morawienses contra cives oppidi Baan penitus innocentes ac immunes fore dixisset.

Auditis itaque partium praescriptarum actionibus, propositionibus, allegationibus et responsis, easdem actiones, propositiones, allegationes et responsa eisdem testimoniis condignis, si quae habuerint, com-

¹ 1534 november 16.

probare et affirmare fecimus. Super quibus Thomas Dalmady procurator dictorum civium montanarum et mercatorum Morawiensium in sui propositione testes infrascriptos in nostri praesentiam induxisset isto modo: primo, binae litterae egregii Sebastiani Ryby capitanei protunc arcis Trinchiniensis sub sigillo suo consignatae, continentes in haec verba: Nos Sebastianus Ryby etc. (*Következik Ryby Sebestyénnek 1534 november 17-én Trencsénben kelt oklevele.*)¹ Aliae vero litterae eiusdem Sebastiani Ryby continentur in haec verba: Nos Sebastianus Ryby etc. (*Következik Ryby Sebestyénnek 1536 márc. 21-én Pozsonyban kelt oklevele.*)²

Item nobilis Martinus Otlyk et Georgius de superiori Ozor³ cum tota villa citati examinati fassi sunt sub iuramento isto modo, quod iudex de oppido Baanow cum servitoribus magnifici domini Valentini Therek protestaverunt nobis, quod pedites sive clientes de arce Trinchiniensi irruerunt super oppidum Baan in domum domini Valentini Therök et super hereditatem magnifici domini Podmanyczky et ibi occiderunt servitores domini Valentini Therek et aliquos ex civibus vulneraverunt.

Item nobilis Venceslaus de inferiori Ozor⁴ citatus examinatus fassus est sub iuramento isto modo, quod dum ego fui apud dominum Roson,⁵ venit nobilis Petrus Chladek de Mytha⁶ ex oppido Baan et dixit, quod male fecimus, occisimus iustos homines.

Item providi Paulus Mlinarowiech, Thomas Wawrowiecz, Matheus Petrowiecz, Johannes Chotacz, Andreas Nemeth de eadem inferiori Ozor, citati examinati fassi sunt sub iuramento isto modo, quod cuccurrerunt Hwzarones domini Valentini Therek et clamaverunt super nos: Juvite, iuvite, quin occiderunt Banenses in oppido domini, sed ex nobis nullus cucurrit, unde

¹ Közzétéve jelen kötet 208. sz. oklevelében.

² Közzétéve jelen kötet 219. sz. oklevelében.

³ Felső-Ozor h. Bántól é. Az Ottlik-családra l. Nagy Iván: VIII. 304—308. II. L. a 210. sz. oklevelet is.

⁴ Alsó-Ozor h. Bán tőzsomszédságában é. Az itt említett Venceslaus azonosnak látszik Ozoróczi András László nevű fiával. (V. ö. Nagy Iván: VIII. 305. I.) L. a 210. sz. oklevelet is.

⁵ Rozsony-Mitic h. Trencséntől dk.

⁶ L. jelen kötet 210. sz. okl.

timuimus, ne Thurci venissent et sic abscondimus nos, ubi quis scivit.

Item nobilis Raphael de Borchan¹ citatus examinatus fassus est sub iuramento et in omnibus concordat cum nobili Venceslao de inferiori Ozor.

Item nobilis Martinus Sara castellanus castrⁱ Swdcza² citatus examinatus fassus est sub iuramento isto modo, quod dum ipsi cives montanarum et mercatores ex Moravia de nundinis ad civitatem Trinchiniensem venerant et ipse capitaneus Sebastianus Ryby in civitate erat, tandem accesserunt ad ipsum cives montanarum et caeteri mercatores postulantes eundem, ut eisdem salvum conductum daret. Qui statim misit pro me ad castrum, ut mox ad ipsum veniam. Et dum ad domum tricesimatoris venissem, dixit ad me, ut statim me apromptuarem cives montanarum et caeteros mercatores de Moravia usque oppidum Baan conducere et ut mecum undecim aut duodecim lancigeros et quatuor asseclas acciperem et dixit ad me: sunt ibidem in Baan quidam latrones, qui hominibus in viis liberis nocerent, ut eosdem captivaretis, si vero capere non potueritis, ut illos occideretis. Et est ibidem aliqualis doctor de montanis detentus in cathena in domo domini, illum eliberate. Ipsique cives montanarum et alii quoque mercatores de Moravia petierunt, ut ipsos usque Vestenycz³ conducerent, sed capitaneus dixit, quod ego remotius mittere non possum, saltem quo iste comitatus tenet. Tandem ego cum illis curribus civium montanarum et mercatorum Morawiensium equitavi, nondum autem ad fossata vulgo Jarek Chremohow⁴ pervenimus, obviavit nos pileator unus de Klobuk,⁵ interrogavimusque ipsum, si multi essent huzarones in oppido Baan, qui dixit, quod essent ad duodecem et

¹ Nagy- és Kis-Borcsány h. Bántól dny., Nyitra megyében. A Borcsányi-családra l. *Nagy Iván*: II. 166. s. köv. II. L. a. 192. és 210. sz. oklevelet is.

² Szucsá vára a mai Alsó- és Felsőszucsá környékén feküdt. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 116. l.

³ Alsó- és Felső-Vesztenic h. Bántól dk., a Bellanka-patak völgyében, Nyitra megyében.

⁴ Azonosnak látszik a Boboth és Timorác helységek közt lévő Jarki-árokka.

⁵ Klobouk város Morvaországban, a Vlára-szorostól é.

totidem pedites. Postquam vero pervenimus post villam Swyna¹ dictam super cacumen montis dicti Woyansky,² ego penes currus equitavi, quomodo mihi commissum erat. Ipsi vero mercatores cum montanistis antecedeabant currus, videruntque quosdam homines, ego ignoro, si boni aut latrones fuerunt et fugarunt eosdem ipsi montanisti cum mercatoribus, unusque ex illis venit ad me et dixit : quid facis, cur non investigas et mox currens in equo, neminem vidi, tandem ivi ad possessionem Dezerych³ et clamavi super villam congregatisque illis investigavimus, sed neminem invenire, neque videre potuimus, postquam vero ad possessionem Ozor⁴ pervenimus prope oppidum Baan, tandem eosdem decim similiter et lancigeros dixique ad ipsos : domini mihi non videtur illic pergere, quum dies est festivus et homines sunt inebriati, etsi dominus super me deberet irasci, adhuc non vadam, nescio quis cui iuvaret et quis quem pertineret. Et ipsi montanisti cum mercatoribus dixerunt : domine Martine, tamen scitis, quod vobis est commissum, venite saltem, aliquod gentaculum habebimus et bibemus, quum adhuc nil commedimus. Postquam vero cum ipsis ivi ad oppidum Baan, a parte posteriori intravimus in domum presbyteri Adae, tandem currus quoque post nos ad Baan venerant et steterunt ante domum eiusdem presbyteris Adae et lancigeri cum clientibus nondum intraverunt oppidum, ego vero exivi de oppido ad illos et dixi : chari lancigeri, mihi non videtur facere, quum sex huzarones sunt et totidem pedites, ita mihi hic dictum est. Qui dixerunt : etsi essent quadraginta, adhuc irruemus super ipsos. Mox ipsi lancigeri uni ex opposito et a tergo domus domini, alii quoque ante, ego etiam mettertius, aliqui etiam ex servitoribus et familia ipsorum civium montanarum et mercatorum Morauiensium irruimus in domum domini et providi Jacobi ibidemque in domo domini duos interemerunt et doctorem de montanis e vinculis confregerunt et eliberaverunt, sed ipse doctor nolebat ire. Extunc illi sex hwezarones consedentes super equos

¹ Szvinna h. a Trencsén-báni vonal mentén, Bántól ény.

² Fekvését nem tudjuk meghatározni.

³ Dezsér h. Bántól ény.

⁴ Alsó- és Felső-Ozor h. Bántól é.

suos inceperunt clamitare super iudicem, ut insurgerent oppidani, ipseque iudex congregans volebat campanam pulsare. Ego hoc audiens cucurri ad campanas, sed neminem inveni, tandem ivi ad iudicem festinantem, dixique iudici: domine iudex, quid facitis, tamen nichil iusto quidque fieri debet, quum non sumus missi ad hoc. Et iudex dixit: iam sat fecistis, occidistis michi filium, non enim iuste processistis, nec facere debuistis, quid fecistis, ego etiam cogor facere. Interea ipsi huzarones et oppidani inceperunt lancigeros caeterosque ex via pellere et ipsos fugare, currus quoque mercatorum terga verserunt versus Thrinchinium. Postquam vidi currus exire, cucurri post illos et dixi: quid facitis et cur fugitis cum curribus, sibi soli vultis facere dampnum, nolite fugere. Ipsique huzarones et oppidani compullerunt eosdem usque Ozorowecz¹ et tandem ibidem nos profligaverunt et prostraverunt.

Item providi Joannes de possessione Banow, Andreas Mudrony et Nicolaus famulus Simonis Mezany de Trinchinio citati examinati fassi sunt sub iuramento unanimiter isto modo, quod dum cum curribus prout vectores pervenerunt ad oppidum Baan, tandem cum curribus stetimus ante domum presbiteris [A]ddae, equosque duximus ad domum eiusdem et ipse Martinus Sara Hradsky stetit in limite domus cum duobus asseclis et unus drabanth² de oppido Baan ivit ad currus, ut cuidam noto suo ut institori de curru iuvaret accipere, interim vero ipsi lancigeri currerunt per plateam dictam Podluzanska³ ab ecclesia superiori et irruerunt statim super domos domini et providi Jacobi et mox sagitaverunt, cum fenestris instabam, nosque talia videntes apposuimus equos curribus, volebamus discedere versus Vestenycz,⁴ sed ipsi Huzarones nobis illic non admiserunt, tandem nos terga vertimus unacum curribus ad Trinchinium, clamabatque Stephanus super iudicem: clama, consurgite, ubi unacum

¹ Ozor helynév tót alakja.

² Vagy darabant. *Szamota—Zolnai*: 146—147. l.

³ A Podluzántól (Bántól é.) délre elterülő síkság.

⁴ Az imént már említett Alsó- és Felő-Vesztenic h. a Bel-lanka völgyében.

curribus profecti sumus, usque vicum Ozorowecz, ibique nos inceperunt cedere, vapulare et secare.

Item providus Nicolaus Boboczky iudex civitatis Trinchiniensis citatus, examinatus fassus est sub iuramento isto modo: quod cum ego de oppido Bathowecz (!)¹ reversus sum de nundinis, adhuc in via existens, audivi, quod huzarones et quidam jaskodnyak vocati domini Valentini Therek quendam doctorem de montanis et dominum presbiterum in oppido Baan in cathena ligatos habuerunt et tenuerunt, quos taxarunt, tandem veniendo ad domum meam, nondum autem venerant cives de montanis cum mercatoribus de Morauia ex nundinis; venientes vero interrogabant me, si esset secure pergere per oppidum Baan. Quibus dixi: non est securum, ut iretis per oppidum Baan, quum ibidem sunt huzarones et pedites domini Valentini Therek et habent captivos quendam doctorem de montanis et unum sacerdotem et volunt ipsos taxare. Postmodum Martinus Lepskeren de Bistricia et Jacobus Zednyczek de Frystaczek² iverunt ad castrum et petierunt dominum capitaneum Sebastianum Ryby, ut daret eisdem saluum conductum pro pecuniis ipsorum usque possessionem Vestenycz, quibus dominus capitaneus dedit, sed ego ignoro qualiter. Iterum autem secunda die iam venientes de oppido Baan post direptionem bonorum eorundem ivit ad Joannem Koczkowski, protunc iudicem ipse Martinus Lepskeren interrogavitque eundem, si aliqua bona haberent ipsi cives de oppido Baan et iudex non dixit et Martinus Lepskeren ascendit ad castrum, ipse bene scit, quid petiit capitaneum ratione vero detentionis pannorum civium oppidi Baan, ego ignoro, si capitaneus aut quis alter detinuit, sed hoc bene scio, quod ipse Lepskeren ad dominum capitaneum ambulabat.

Item Simon Merawy, Wolfgangus aurifaber, Martinus Prstek, Georgius Kotussa, Georgius Kolaczansky consules civitatis Trinchiniensis citati, examinati fassi sunt, sub iuramento unanimiter isto modo, quantum

¹ Elírási hiba: Banovec (Bán) helyett.

² Az oklevél elején Frysstak-nak van írva. L. u. ott a megfelelő jegyzetet.

ad detentionem pertinet, quod eosdem providos Ladislaum Koczkowsky, Martinum Bacho, Jacobum Pryworsky et Joannem Bandya cives oppidi Baan, dominus capitaneus Sebastianus Ryby unacum bonis ipsorum ob hanc causam arrestavit et detinuit, quod interemerunt lancigeros et asseclas.

Item providus Joannes Koczkowsky fassus est coram nobis sub iuramento isto modo, quod ego tempore illo fui iudex civitatis Trinchiniensis, venit ad me providus Martinus Lepskeren et suscitabatur super petias panni civium oppidi Baan ut sibi ostenderem, cui dixi: quid tibi est ad illa petia, ecce congregabo consules meos, ipseque Lepskeren non expectans, ivit ad castrum ad saepedictum capitaneum Ryby, ipsi scit, qualiter capitaneus retulit, mox ipse dominus capitaneus Sebastianus Ryby ad me misit Stephanum lanium suum et petia panni illa arrestavit, ibidemque capitaneus personaliter venit de arce, tunc ipsi montanisti cum capitaneo saepedicto ratione pannorum altercari inceperunt, volentes, ut illa petia pro eorum bonis ammissis detinentur. Ipse vero dixit ita, quod: ego illa arresto pro occisione servitorum domini mei et ablatione armorum eorundem. Tandem videntes et considerantes ipsi montanisti cum mercatoribus de Moravia nil efficere posse, statim profecti sunt ad regiam maiestatem et apportaverunt super capitaneum Ryby litteras praeceptorias regiae maiestatis, ut illa bona unacum personis istorum quatuor: Ladislai Koczkowsky, Martini Bacho, Jacobi Pryworsky et Joannis Bandya per eundem capitaneum super montanistas et mercatores de Moravia arrestata et detenta essent.

Deinde egregius Georgius Wyfalwssy procurator magnifici domini Joannis de Podmanyn in persona civium oppidi Baan similiter testes infrascriptos induxisset, qui fassi sunt coram nobis isto modo: Primum ipse Georgius Falwssy exhibuit coram nobis litteras cuiusdam communis inquisitionis, sigillis nostris consignatas, quarum tenor talis est: Nos Paulus de Baraczka etc. (*Következik Trencsén vármegye 1535 június 4-én Trencsénben kelt oklevele.*)¹ Item litterae egregii Sebastiani

¹ L. jelen kötet 210. sz. alatt.

Ryby protestionales (igy !) sub sigillo suo consignatae, continentur in haec verba : Sebastianus Ryby etc. (*Következik Ryby Sebestyénnek 1535 szeptember 29-én Trenscsénben kelt oklevele.*)¹ Item tertiae litterae civitatis Nagh Thapolchan iudicis et iuratorum sub sigilli maiori consignatae, continentur in haec verba : Prudentes stb. (*Következik Nagytapolcsány városnak Bán város-hoz intézett 1536 március 3-án kelt levele.*)²

Item nobilis Franciscus Wysochany citatus examinatus fassus est coram nobis sub iuramento isto modo, quod : dum fui in nundinis Priuidiae,³ propriis oculis meis vidi, quod Stephanum iudicem oppidi Baan et Jacobum Zablaczký de eadem ducebant ad carceres, ubi michi protestabant, quod eosdem montanistae capere fecerant. Hoc quoque idem recognovit, quod dum erat apud dominum Valentinum Therek in Elaphant,⁴ ex ore proprio eiusdem haec audivi dicendo, qui dixit, bene considerati sunt ipsi oppidani Banowices, quod penes servitores meos insurrexerant, quod si hoc non fecissent, omnes illos dedissem unacum pueris ipsorum decolare et totum oppidum comburere.

Item providus Hanzel civis Thrinchiniensis citatus examinatus fassus est sub iuramento coram nobis isto modo : tempore illo existens servitor in arce, quod dum erat circa festum beati Georgii⁵ anni praeteriti et iam ipsi cives oppidi Baan, videlicet Venceslaus Koczkowsky, Martinus Bacho, Jacobus Pryworsky et Joannes Bandya fuerunt in carceribus in arce, venit Martinus Lepskeren cum socio suo tunc temporis ad castrum et capitaneus Sebastianus Ryby dixit ad Banenses : En estis oculatim, simul si vos fecerint permittere, ego vos permittam, conveniatis pariter et loquimini cum eis. Ipseque Martinus Lepskeren cum socio suo dixit : nolite dimittere ipsos domine, sed teneatis, si ipsi personaliter non fuerunt, sed familia et uxores earum erant.

Item providus Martinus Michalecz de eadem

¹ L. jelen kötet 213. sz. alatt.

² L. jelen kötet 217. sz. alatt.

³ Privigye v. Nyitra megyében.

⁴ Alsó- és Felsőelefánt h. Nyitrától é.

⁵ 1535 április 24.

Trencz¹ fassus est coram nobis sub iuramento isto modo, quod dum eram in nundinis Priuidie in festo Exaltationis sanctae crucis² praeterito, sedebam ante domum unam, ibidemque Stephanus de Crempnicia palam dixit, quod Banenses omnes sunt proditores et ego eidem dixi, quod talia non diceret, cum ipsi sunt boni homines et etiam praesens fui captivationis illorum dominorum, quos ad carceres ducebant.

Item providus Thomas de Prawoticz³ citatus, examinatus fassus est sub iuramento isto modo; quod dum fui in nundinis in oppido Zambokreth⁴ apud Georgium Chilacz circa mensam unacum nobili Petro Chladek de Mytha,⁵ audiui ab ipso Chladek ista verba dixisse, ob hanc causam missi fuimus ad oppidum Banowecz, quod debueramus captivare homines in oppido Baan et si pulsum fecissent ratione congregationis, extunc quemcumque circa campanam invenissemus, eundem ad frusta desecassemus et oppidum totaliter per ignem comburri debuimus et usque ad minimum depopulare. Ista verba iudex oppidi Baan audiens michi protestavit.

Item presbiter Simon plebanus de villa Pysspeky⁶ fassus est ad suam conscientiam spiritualem isto modo, quod dum fuimus ipsa dominica proxima post beati [M]artini anni 1534⁷ in vespere in oppido Baan, iamque peractis vespere ivimus cum plebano oppidi Baan per vinum quartale vini ebiberet adhuc per vinum quartale ebibere non potuimus, dum ... ..⁸ cum multis bonis hominibus consedebamus, tandem neque vidimus, qui venerat super nos, statim Alemani super nos ceperunt sagitare per fenestras, astabam, saltem ipse Deus scit qualiter mansimus.

Super qua quidem praemissarum partium allegatione, propositione et responsione quovis etiam

¹ Trencsén város. A névalakra I. *Melich János* fejtegetéseit : A honfoglaláskori Magyarország. 352—53. II.

² 1535 szeptember 14.

³ Pravotic h. Bántól d.

⁴ Nyitrazámbokrét Bántól d., a Nyitra-f. völgyében.

⁵ L. jelen kötet 210. sz. okl.

⁶ A Bántól d. fekvő Biskupice h.

⁷ 1534 november 15.

⁸ Olvashatatlan szó; a szövegnek ez a része alig érthető.

probabili documento, ex quo procurator magnifici domini Joannis de Podmanyn loco et in persona superscriptorum civium oppidi Baan legitimo testimonio comprobare posse dinoscebatur, quod cives montanarum et mercatorum de Moravia, eo animo, eademque voluntate e civitate Thrinchiniensi eximerant, ut illum captivum nomine doctorem, qui in praedicto oppido Baan certis ex causis per servitores magnifici Valentini Therek detinebatur manu potenti et violenta excipiant, iuris ordine compertum est, ut praetacti cives montanarum et Moravi super eo, quod ipsi non eo animo, neque ea voluntate cum gentibus capitanei Trinchiniensis castris ad oppidum Baan intrassent, ut illum captivum et detentum violenter excipere debuissent, neque coram ipso capitaneo de illo captivo quidpiam dixissent aut aliquam mentionem habuissent; praeterea dum idem captivus per gentes illas a capitaneo Sebastiano Ryby cum eisdem civibus montanarum et Moraviensibus missas in oppido Baan violenter excipiebatur, super eo quoque, ut nullus illorum civium montanarum et Moravorum neque ad eos pertinentes illi violenti captivi exceptioni interfuit. Et neque iidem prorsus in causa illa forent, neque occasione illius nobilis et alterius servitoris domini Valentini Therek aliquis ex ipsis ad eos pertinentes interfuisset, et quod penitus immunes et innoxii sint: Tertio iuramentum sive sacramentum cum fidedignis hominibus, quilibet eorum mettertius in sede nostra iudiciaria coram iudicibus nobilium ad quintum decimum diem a die latae sententiae deponere debeant et teneantur. Qui si praemissum iuramentum in loco et termino illis praefixo deponerent, bene quidem, alioquin si praefatum iuramentum praemissi cives montanarum et Moravi deponere nollent, non possent, vel aliquo modo negligenter et non curarent, poenam in generali decreto expressam contra dominum Joannem de Podmanyn et cives oppidi Baan de facto incurrunt.

Et tametsi autem ratione acceptionis bonorum praefatorum civium montanarum et mercatorum Moraviensium in nominato oppido Baan eo tunc habitatorum, ex quo quod etiam comprobatum est per procuratorem praedictum domini Podmanyczky, quod gentes ipsius domini Valentini Therek universa illa

bona, tamquam possessores eo tempore oppidi Baan, secum ad castrum Nittriense accepissent, super eo ipsi cives montanarum et Morauī praefatum dominum Valentinum Therek ordine iuris requirant: Nichilominus ipsi cives oppidi Baan similiter ad quintum decimum diem a die latae sententiae, super eo etiam quilibet illorum in causam attractorum seorsim pro se, quod nil omnino de bonis civium dictorum montanarum, Morauorumque apud manus eorum sit et habeatur, iuramentum similiter sive sacramentum coram iudicibus nobilium in sede nostra iudiciaria praestare et deponere teneantur. Qui si non deposuerint vel quovismodo deponere neglexerint, mox et de facto quilibet illorum singulatim in florenis quadraginta contra partem alteram convincatur et convicti habeatur. Ea namque lege et conditione illis iuramentum, quoad solas eorundem personas tantum modo impositum est, nam ipse procurator eorundem civium oppidi Baan legitimo testimonio comprobavit, eosdem cives antea iuxta iuramentum omnes illas res civium montanarum et Morauorum acceptas in praesentiam iudicis eorundem deposuisse et ad castrum Trinchiniense misisse. Item ratione illius occisi ad cives montanarum pertinentis et quod ad tertiae possessionis metas ipsi cives montanarum et Morauī pulsī fuisse dicuntur ab civibus oppidi Baan. Huic rei permanserunt, sed ex quo procurator magnifici Joannis de Podmanyn comprobavit legitimo testimonio, cives oppidi Baan fuisse ad id ac servitores domini Valentini Therek tamquam possessores suis compulsos et in sui defensione levatos, comperitum est ordine iuris, maxime, quod et antea iudex oppidi Baan plexus capite extitit a servitore domini Valentini Therek propter inobedientiam talem, quod et prius penes servitores domini Valentini Therek contra gentes magnifici domini Joannis de Podmanyn non insurrexerunt, quidquid itaque Banenses in hac egerime id facere in sui defensionem coacti sunt et compulsi, super quo legitimo testimonio innocentes et immunes comperiuntur.

Praeterea ratione causae illorum captivorum quattuor, videlicet Venceslai Kockowsky, Martini Bacho, Jacobi Pryworsky et Joannis Bandya civium

oppidi Baan, ex quo saepedictus procurator magnifici domini Joannis de Podmanyn in persona civium oppidi Baan similiter legitime comprobare dinoscebatur, ipsos cives oppidi Baan extra iuris ordinem fuisse per cives montanarum et Morauios detentos unacum bonis illorum et mercibus in expensis, item et neglectionibus in rebus mercimonialibus, quae dampna susceperunt, compertum est ordine iuris, ut primum ipsi cives montanarum et Moraui propter huiusmodi illorum civium oppidi Baan indebitam detentionem et captivationem, cuilibet illorum quattuor captivorum seorsim florenos 40 persolvant ad eundem 15. diem. Deinde ipsi cives oppidi Baan unacum eorundem sodalibus in termino similiter 15. diei latae sententiae in sede nostra iudicialia, super eo primum, quantum bona illa, petiae videlicet panni et aliae res illorum et quo pretio usque civitatem Threnchiniensem et quibus expensis sunt adducta, iuramentum, sive sacramentum, secundo, ratione expensarum in sui captivitate, quantum videlicet sumptus ille extendi potuit, similiter iuramentum, tertio, in neglectione et mora captivitatis similiter quantum dampni susceperint, simili modo iuramentum coram iudicibus nobilium deponere et praestare debeant et teneantur. Et quantum iuramenta sua super his tribus articulis confirmare poterint, ad idem terminum 15. diei a die latae sententiae mox in praesentia vicecomitis et iudicum nobilium ipsi cives montanarum et Moraui civibus oppidi Baan satis facere et iuxta illorum iuramentalem depositionem eosdem mox contentos reddere et eisdem plenarie solvere debeant et teneantur.

Ad cuiusquidem causae executionem cives oppidi Baan auxilio iudicum provenire debebunt, si quid vero actionis super huiusmodi panni acceptione et detentione ipsi cives montanarum et Moraui cum supradicto Sebastiano. Ryby habere amplius praetenderint, requirant illum coram maiestate regia et caeteris dominis, quibus interest, ordine iuris.

Audita tandem huiusmodi iudicialia sen[tentia suprad]icta, superrecensitus procurator civium montanarum et mercatorum Morawiensium causam huiusmodi nostrae adiudicationis i[n praesentia]m Spectabilis et Magnificae Dominationis Vestrae assumpsisset transmit-

tendam. Quamquidem nostram adiudicationem simulcum tota ser[ie] ei[us]dem nostrae adiudicationis in eandem Dominationis Vestrae Spectabilis Magnificentiae praesentiam duximus transmittendum. Datum Trinchinii [in] loco sedis nostrae iudiciariae die et termino praescripto, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo sexto.

Jegyzet: A bányavárosok polgárságának zaklatott helyzetére fényt vet az az emlékirat, melyet 1535-ben közösen terjesztettek a királyi biztosok elé; ebben azt is felpanaszolták, hogy polgártársaik közül Trencsénben többet fogva tartották. (*Péchy Antal*: Alsómagyarország bányamívelésének története. Budapest, 1884 I. 169—72. ll.)

221.

Nagyvárad, 1536 augusztus 29.

János király meghagyja a budai káptalannak, hogy Martonosi Pöstyéni Gergely országbírót adomány címen vezesse be az utódok nélkül elhalt Podmaniczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özvegyének Simontornya nevű vára és tartozékai birtokába.

Átírva a budai káptalannak 1537 augusztus 10-én kelt jelentésében. (L. ezt a 249. sz. a.)

222.

Nagyvárad, 1536 október 6.

János király Hricsó várát, amely Szerdahelyi Imrefy Péter gondatlansága következtében az ellenség kezébe került, de amelyet Podmaniczky János, 9000 forintot költve az ostromra, visszaszerzett, tartozékaival és a benne rejlő királyi joggal együtt érdemei jutalmául és a fenti 9000 forint fejében Podmaniczky Jánosnak és testvérének Ráfaelnek adományozza.

Eredetije: hártján, vörös-, kék- és sárga színű-zsinóron függő sérült fészki pecséttel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. fasc. 334. nr. 4.

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos debitum (ut decet) habentes respectum ad praeclaram fidem et fidelium servitiorum gratissima, cumulatque merita fidelis nostri magnifici Joannis Podmanyczky de Podmanyn, quae idem sacrae primum huius regni nostri Hungariae coronae, deindeque maiestati nostrae pro locorum et temporum varietate, non parcendo personae, rebusque suis per haec praesertim impacata, bellicisque tumultibus plena tempora, partibus in superioribus regni huius nostri circa castrum nostrum haereditarium et paternum Thrynchyniense¹ pro dignitate nostra regia cruento certamine, proelioque saepe cum hostibus nostris commisso, summa fidelitatis cum perseverantia exhibuit et impendit, tum vero pro illis novem² millibus florenis, quos idem Joannes Podma-

¹ Mátyás király Trencsén és Szucsá várakat 1475-ben Zápolyai Istvánnak adományozta; az adományozást II. Ulászló király 1490-ben és 1499-ben megerősítette. L. *Károlyi János*: A trencsényi vár. Trencsén, 1910. 48. l. János király a „haereditarium et paternum“ kifejezéseket azért használja, mert Trencsén és Szucsá várakat 1534-ben Thurzó Elek és János zálogbirtokként megszerezte Ferdinánd királytól. (Egykorú másolata bécsi Staatsarchiv. Hung. 1534. fasc. 25. A másolat kelte 1534 november 11.)

² Utólag beírva más tintával Werbőczy István kancellár kezével.

nyczky tempore expugnationis castri Hrycho nominati,¹ in comitatu Thrynchyniensi habiti, quod antea in manibus egregii condam Petri Emreffy de Zerdahel fuisset,² sed propter incautam ac negligentem eius conservationem in manus hostiles, Germanicae scilicet factionis inciderat et de quo fidelibus subditis nostris multa dampna, nocumenta ac iniurias inferebant, ad solutionem peditum et aliarum gentium ad praemissam expugnationem ipsius castri Hhrycho conductarum, idem castrum Hrycho, quod idem Joannes Podmanyczky de praedictis manibus hostilibus bombardis adhibitis non sine multa caede et sanguinis effusione suorum proborum servitorum et aliorum virorum militarium, violenta manu (ut praefertur) expugnavit atque cepit, simulcum universis oppidis, villis, possessionibus, prediis et portionibus, ac aliis iuribus possessionariis, quocunque nomine nuncupatis, ad idem castrum Hhrycho de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, ubilibet et in quibuscunque comitatibus praedicti regni nostri Hungariae adiacentibus, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eodem castro Hrycho et praescriptis universis pertinentiis suis qualitercunque haberemus, aut idem et eadem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet etc. (*következik a szokásos felsorolás*), sub suis veris metis et antiquis existentibus memorato Joanni Podmanyczky ac per eum magnifico Raphaeli fratri germano suo, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis dandum, donandum et conferendum duximus atque inscribendum. Immo damus, donamus et conferimus atque inscribimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, hac lege et conditione adiecta, quod si quispiam temporum in processu castrum Hrycho praenominatum iuris ordine suum esse declararet atque verificaret, extunc ille idem castrum ipsum de manu praedictorum Joannis

¹ Hricsó várára l. Podmaniczky-Oklt. I. k. XVII., LV—LVI. II.

² Szerdahelyi Imrefy Péter atyja, Mihály nyerte kir. adományban Hricsó várát. (V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 575. l.)

et Raphaelis Podmanyczky interim auferre, pro seque vendicare nequeat, donec et quousque de praenotata novem¹ millium florenorum summa ad expugnationem et de manibus hostilibus recuperationem eiusdem castris, modo praemisso per ipsos exposita, eisdem per illum, qui forsitan (ut praefertur) haereditatem saepedicti castris ad se pertinere iuris ordine declarabit, satisfactum fuerit effective, harum nostrarum pendentis secreti sigilli nostri munimine roboratarum vigore et testimonio litterarum mediante. Datum Waradini octavo die festi sancti Michaeli archangeli, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo sexto, regnorum vero nostrarum decimo.

Joannes rex
manu propria.

Correcta in dictione novem per me
Stephanum de Werbewecz regium
cancellarium.

223.

Szklabinya, 1536 október 6.

Réway Ferenc nádori helytartó levele Körmöcbányához, melyben értesíti a város polgárságát a Podmaniczky János ellen irányuló hadi készülődésekről és a csapatok gyülekezéséről s egyúttal kéri őket, hogy az általuk kiállítandó gyalogos és lovas haddal másnap estére Bajmócon legyenek.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti domini, amici et vicini nobis honorandi, salutem. Nuntium vestrum a Thoma Bornemizza² intelleximus. In hac re non est opus longa consultatione, sed facto opus est mature, periculum enim est in mora. Dominus frater noster³ in

¹ Utólag beírva más tintával Werböczy István kezével.

² Ugyanaz a Bornemisza Tamás, aki 1541-ben Budavárát I. Ferdinánd kezére akarta átjátszani. Buda elvesztéséről egy rövid emlékiratot írt, melyet Podhraczky József 1833-ban kiadott.

³ Réway István turócmegyei főispán.

propria persona cras summo mane unacum equitibus et peditatu movebit, pernoctabit in Baymocz,¹ aderunt et copiae domini Nicolai Kostka.² Insuper et ex Ilava³ et Kazza⁴ castris omnes equites eo venient. Ex parte autem inferiori gentes domini Strigoniensis,⁵ domini item locumtenentis⁶ et domini Francisci Nyary,⁷ ac etiam aliorum dominorum sese moverunt, ita quod tam a tergo, quam a fronte perduellionem ipsam aggrediemur. Propterea velint et Dominationes Vestrae tam equites, tam etiam pedites, quos pro hac necessitate dare volunt, mature expedire, ita ut crastina die ad vesperum in Baymocz constituentur. In hoc Dominationes Vestrae primum Regiae Maiestati, domino nostro clementissimo, deinde partibus his et etiam propriae libertati earundem non vulgare servitium sunt praestituri. In reliquo easdem foelicissime valere optamus. Ex castro nostro Sklabynya, sexta Octobris anno Domini 1536.

Franciscus de Rewa personalis praesentiae
Regiae Maiestatis locumtenens, comes
Thurociensis.

Kívül: Prudentibus et circumspectis dominis iudici, iuratisque civibus civitatis Cremniciensis. amicis nostris honorandis.

¹ Bajmóc vára, Privigyétől ny. Nyitra vm.

² Kosztka Miklós, akiről már több ízben szó volt.

³ Illava vára, Trencséntől ék. a Vág völgyében.

⁴ Kasza vára, az előbbtől ék.

⁵ Wárday Pál esztergomi érsek (1527—1549). *Budai F.* : III. 369—72. ll.

⁶ Thurzó Elek országbíró. *Budai F.* : III. 297—301. ll.

⁷ Nyáry Ferenc, ezidőszerint aulicus, 1537-től hontmegyei főispán. *Budai F.* : II. 475—78. ll.

224.

Nagyvárad, 1536 október 6.

János király Lednice várát, amely Bazini és Szentgyörgyi Farkas gróf özvegyének Zabláthi Zsófiának a német párthoz való csatlakozása következtében német kézre jutott, amelyet azután Podmaniczky János visszafoglalt és Réway Ferenc ellen megvédelmezett, tartozékaival és a benne rejlő királyi joggal együtt Podmaniczky Jánosnak és általa testvérének Ráfaelnek adományozza.

Eredetije hártján, vörös-, kék- és sárgaszínű zsinóron függő kettétört pecséttel, az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. N. R. A. fasc. 334. nr. 3.

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos debitum, (ut decet) respectum habentes ad praeclaram fidem et fidelium servitiorum gratissima merita fidelis nostri magnifici Joannis Podmanyczky de Podmanyn, quae ipse sacrae primum huius regni nostri Hungariae coronae ac deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum varietate, non parcendo personae rebusque suis per haec praesertim impacata, bellicisque tumultibus plena tempora, partibus in superioribus regni huius nostri circa castrum nostrum haereditarium et paternum Thrynchiniense¹ pro dignitate nostra regia cruento certamine, praelioque saepe cum hostibus nostris commisso summa cum fidelitatis perseverantia exhibuit et impendit, unde nosque volentes eundem Joannem Podmanyczky gratia ac liberalitate nostra prosequi, castrum Lednycze nominatum² in comitatu Thrynchiniensi habitum, quod alias apud manus generosae dominae Sophiae de Zablat, relictæ magnifici quondam Wolffgangi comitis de Bozyn et de Sancto Georgio fuisset,³ sed propterea, quod ipsa domina

¹ L. erre a kifejezésre vonatkozólag a 222. sz. oklevél jegyzetét.

² Lednice várára l. Podmaniczky-Oklt. I. k. XL—XLI. ll.

³ L. jelen kötet 190. és 204. sz. oklevelét.

Sophia factioni Germanicae adhaerendo, castro de ipso fidelibus subditis nostris plurima dampna, iniurias, spoliaque diversa patrabantur, atque commitebantur, idem castrum praefatus Joannes Podmanyczky propriis suis sumptibus et expensis exercitu conflato violenta manu expugnavit¹ atque cepit, simulcum universis opidis, villis, possessionibus, prediis, portionibusque ac quibuslibet iuribus possessionariis ubilibet habitis, et adiacentibus, ac quocumque nomine nuncupatis ad idem castrum de iure et ab olim pertinentibus, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in praescripto castro, ac cunctis eiusdem pertinentiis praenarratis qualitercumque haberemus, aut idem et eadem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet etc. (*következik a szokásos felsorolás*), sub suis veris metis et antiquis existentibus, memorato Joanni Podmanyczky, ac per eum magnifico Raffaeli fratri germano suo carnali, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis, tum pro praemissa fidelium servitiorum ipsorum exhibitione, tum vero pro septem millibus florenis Hungaricilibus per antefatum Joannem Podmanyczky ad expugnationem, atque retentionem et fidam custodiam conservationemque praescripti castri Lednycze contra hostiles impetus et praesertim contra Franciscum de Rewa,² qui collecto agmine exercituque diversorum hominum, notabiliumque virorum praedictae factionis Germanicae castrum ipsum obsidione valida cinctum diutius oppugnavit, illud tamen obtinere, expugnareque non potuit, sed eundem Franciscum de Rewa

¹ Podmaniczky János 1535 őszén titokban már visszapártolt János királyhoz. (L. 214. sz. okl.) Thurzó Elek és a magyar tanácsosok azt jelentették 1536 júliusában Ferdinándnak, hogy biztos hírek szerint „Podmaniczky missam pecuniam ad conducendum 2 mille peditum et armigeros leviores mille” fordította. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1536. f. 28.). Podmaniczky e szerint részben a Ferdinándtól kapott pénzen fogadott hadakkal támadta meg és vette be Lednice és Hricso várát. Lednice és Hricso várak visszafoglalása 1536 aug.-szeptemberében történt.

² Réway Ferenc ebben az időben Turóc megye főispánja és „personalis praesentiae (regiae) locumtenens” volt. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1536. f. 28.)

cum suis complicitibus, confusum ab hinc discedere praefatus Joannes Podmanyczky Dei adiutorio suffragante coegit, large expositis, dandum, donandum et inscribendum duximus. Immo damus, donamus et inscribimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, hac lege et conditione adiecta, quod si quispiam temporum in processu castrum Lednycze praeonomiatum iuris ordine suum esse declararet atque verificaret, extunc ille idem castrum ipsum de manu praedictorum Joannis ac Raffaelis Podmanyczky interim aufere, pro seque vendicare nequeat, donec et quousque de praenotata septem millium florenorum summa, ad expugnationem (ut praefertur) et contra hostiles impetus retentionem ac conservationem eiusdem castri, modo praemisso per ipsos exposita, eisdem per illum, qui forsitan, ut praemisum est, haereditatem saepedicti castri ad se pertinere iuris ordine declarabit, satisfactum fuerit effective, harum nostrarum pendentis secreti sigilli nostri munimine roboratarum vigore et testimonio litterarum. Datum Waradini, octavo die festi beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quinquagesimo tricesimo sexto, regnorum vero nostrorum decimo.

Joannes rex
manu propria.

225.

Ludány, 1536 október 10.

Thurzó Elek királyi helytartó levele Körmöcbányához, melyben meghagyja a városi hatóságnak, hogy Zsámbokrét várkastély ostromához haladék nélkül küldjenek megfelelő segítséget, mellékelt levelét pedig Selmecbányára továbbítsák.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti viri, amici honorandi salutem. Hortati sumus publice universas civitates pro subsidio peditum et sectorum ad reoccupationem castelli Sambokreth¹ mittendo, rogamus tamen nominatim Dominationes Vestras, ut sine mora, quod possibile, mittatis et non solum hortatu, sed et exemplo caeteras quoque civitates ad idem faciendum inducatis; opus est imprimis sectoribus, qui agere curriculum sciant, opus esset etiam omnibus illis, quae aliis litteris sunt comprehensa, hortamur eos, ut in hoc subsidium suum in bono publico promovendo otius exhibeant et bene valeant. Hae alterae ad civitatem Semniciam statim per vos mittantur, res etiam citra detrimentum diutius differri non potest. Ex Ludan,² 10. die Octobris 1536.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenfalva
iudex curiae et locumtenens Regiae
Maiestatis.

Kivül: Prudentibus et circumspectis iudici et iuratis civibus civitatis Cremniciensis amicis nobis honorandis.

¹ A zsámbokréti várkastélyt Podmaniczky János 1536 őszén vette ostrom alá, s be is vette. (*Rudnay Béla: A Zsámbokrétthyek. Budapest, 1908. 31—32. ll.*) Thurzó most a visszafoglalásra tett kísérletet.

² Ludány h. Bars vármegye dk. részén, Lévától dk. fekszik.

226.

Ludány, 1536 október 10.

Thurzó Elek királyi helytartó meghagyja a bányavárosoknak, hogy miután Podmaniczky János a zsámbokréti várkastélyt csellel elfoglalta és onnan most az egész környéket veszélyezteti, küldjenek gyalogosokat, továbbá várostromhoz érő segítséget és hadiszereket, levelét pedig köröztessék.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenfalwa iudex curiae et locumtenens Regiae Maiestatis prudentibus et circumspectis iudicibus et iuratis civibus universarum civitatum montanarum, amicis honorandis salutem. Credimus vobis non esse ignotum, quomodo Joannes Podmanitzki castellum Sambokreth proximis diebus per insidias nocturnas occupasset, unde iam per praesidium impositum non solum itinera et commeatus reddere infestos conatur, verum etiam omnia omnium bona occupat et sibi usurpat et licet nos undique quas potuimus pedestres et equestres copias coegerimus, tamen cum publicum incendium publicis item viribus extinguere et oprimi debeat, praesertim, quod omnia ex his partibus victualia et commeatus per latrones istos (nisi deturbentur) ita intercipientur, ut ad sustentationem vestram deferri minime possit, rogandos vos duximus, quos etiam regio nomine requirimus, ut sine omni mora eum, quem potestis, peditum numerum et praeterea fossorum, qui cuniculos ad turrim subruendam agere sciant, mittere velitis et debeat, fabros etiam lignarios et praeterea pulveres bombardicos et, si quae possunt mitti, ingenia et tormenta bellica, quamquam etiam nos omnia in expugnationem et obsessionem castelli admovimus, paratiores tamen et magis tutos deprehendimus hostes istos, quam quisque fuisset arbitratus. Secus non feceritis et praesentes perlectas ex una quaque civitate in aliam transmittatis. Datum in Ludan, decima die Octobris 1536.

Jegyzet : A helytartó a bányavárosokhoz intézett felhívásokkal egyidejűleg a szomszédos vármegyéket is hadba szólította. A *Bars megye* rendeihez intézett felhívást az alábbiakban adjuk :

Comes Alexius Thwrzo de Bethlenfalwa iudex curiae et locumtenens regiae maiestatis egregiis et nobilibus dominis vicecomiti et iudicibus ac universitati nobilium comitatus Barsiensis amicitiam paratam cum honore. Quia professus regiae maiestatis nostri clementissimi fidelium hostis Joannes Podmanyczky castellum Zambokryth per insidias nocturnas occupatum ad manifesta detrimenta et vastationem regiae maiestatis possidet et ultro hoc etiam copias congregare dicitur : Cui nos occurrere volentes, certas gentes contraximus, sed cum publica defensio publicis etiam Dominationum Vestrarum praesidiis indigeat, hortamur vos et regiae maiestatis nomine committimus, ut statim visis praesentibus per singula capita et cum omnibus colonis suis insurgere et sine omni dilatione ad publicum huius regni defensionem huc festinari velitis et debeatis et secus sub amissione bonorum vestrorum ne feceritis. 1536.

(Eredeti bejegyzés a garamszentbenedeki konvent levéltárában. Prot. I. fol. 3.)

227.

Ludány, 1536 október 12.

Thurzó Elek királyi helytartó levele Körmöcbányához, melyben meghagyja a város hatóságának, hogy Zsámokkrét várkastély ostromához küldjenek 25 árkászt megfelelő felszereléssel.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti amici honorandi salutem. Laboratur adhuc in expugnatione castelli Sambokreth, sed opera curriculos agere nempe videntur eos plurimum indigere. Propterea hortamur et rogamus vos, regio etiam nomine requirimus, ut sine omni dilatione XXV aut plures etiam sectores, fossionum gnaros mittere cum instrumentis suis debeatis, fieri enim non potest, ut publicam hanc necessitatem non etiam vestra opera iuvetis, quando incommoda ista

etiam in vos redundant. Secus hortamur ne feceritis.
Ex Ludan, XII. die Octobris, 1536.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenfalwa
iudex curiae et locumtenens Regiae Maiestatis.

Kívül: Prudentibus et circumspectis iudici et iuratis
civibus civitatis Cremniciensis, amicis honorandis.

Jegyzet: Thurzó Elek levele arról tesz tanúbizonyságot,
hogy a zsámbokrédi várkastély visszafoglalására irányuló had-
műveletek megkezdődtek.

228.

Árvavára, 1536 október 14.

*Czatze László árvavári kapitány Réway Istvánt külön-
böző hadihírekről és a Ferdinánd-pártiak szorongatott
helyzetéről értesíti.*

Eredetije a bécsi Staatsarchívban. Hung. 1536. fasc. 29.

Magnifice etc.

Non credo Magnificentiam Vestram latere, ipsum
Podmanitzky oppidum domini Koska Solnam cepisse,
quodque eidem Podmanitzky octingenti pedites
Cracoviae conducuntur, quibus iter est aditum in hoc
regnum, ocluderem non invitus, sed paucus mihi
popullus (így!) est. Proinde Magnificam Domina-
tionem Vestram rogo, quatinus si aliquos ex nostris
peditibus eo missos habet, eos quamprimum huc dies
atque noctes mittere velit. Nam et Mathias Bazo,¹
Balassowitz² et complices eorundem sese muniunt et
gentes colligunt. Tribus itaque viis nobis hic cavendum
est. Cum his Magnificam Dominationem Vestram
felicissime valere cupio. Ex arce Arwa, sabbato ante
festum beati Galli confessoris, 1536.

¹ Basó Mátyás murányi kapitány, aki ellen, főleg a későbbi
években, sok panasz merült fel. (*Budai Ferenc*: I. 93—94. ll.)
Basó 1532-ben a trencséni várban őrizet alatt tartatott.
(*Kubinyi M.*: i. m. 80.)

² Bizonyára Balassa Menyhértet érti, aki János-párti volt.

Praeterea Magnificam Dominationem Vestram rogo, quatinus quomodo eidem circa obsidionem fortalitii Sambokreth succedat et quid ultra sperandum est, me praesentium per portitorem certiore reddere dignetur.

Ladislaus Czatzeck de Rubea¹
capitaneus arcis Arwa.

Kivül : Magnifico domino Stephano de Rewa aulico regio ac comiti comitatus de Thwrotz etc. (Zárópecsét.)

229.

Ludány, 1536 október 17.

Thurzó Elek királyi helytartó és országbíró jelenti a helytartótanácsnak, hogy Podmaniczky János elfoglalta a zsámbokréti várkastélyt és Zsolna városát, ő viszont megkezdte Zsámbokrét ostromát.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Reverendissime, Magnifice etc.

Potuit ad Reverendissimam Dominationem et etc. pervenisse, quomodo Johannes Podmanytzky, subditus regiae majestatis etc. coadunata sibi perditorum hominum manu, contra pacatum regni sese erigens, castellum Sambokreth violenter occupavit, quod etiam non parvis munitionibus fortificavit, de quo exactio et administratio proventuum suae maiestatis maiorem in modum turbatur, viaeque ad montana² adeo interceptae sunt, ut nullus secure iter agere possit. Capto castello illo et fortalitio oppidum Solna Nicolai Kotzka, per quod etiam via publica ad montana itur, idem Podmanytzky, vi et iniecti ignis terrore cepit, unde iam ad maiora intendit.

Decimus iam dies est, posteaquam nos castellum praescriptum obsedimus. Est tamen adeo munitum, ut absque ingeniis munifragis dirui et capi non potest.

¹ Személyi adatait nem ismerjük.

² Nyitrazsámbokrét volt a Felső-Nyitra völgyének a kulcsa.

Quare Vestras etc. rogo, uti dominos et amicos observandissimos, velint pro fidelium et etiam proventuum regiae maiestatis defensione, ex bombardis muni-fragis regiae maiestatis duas unacum magistris et omnibus attinentiis, pilis videlicet igniferis, globis etc. huc mittere, quae Posonium usque navigio deferri poterunt, tandem nostra erit reliquae vecturae cura. Nam si mature ignis hic non extinguatur, maius periculum sit secuturum. Necesse est. Si autem Reverendissimi etc. videbunt hoc maiestatis regis iussu indigere, velint, rogamus, citissime eius maiestatem per postam¹ consulere. Periculum enim est in mora. Nos ingenia illa peractis et pacificatis istis negotiis, eo devehenda curabimus, quo Magnificentiae Vestrae voluerint. Quos felicissime valere cupimus. Ex Ludan, 17. die Octobris, 1536.

Comes Alexius Thwrzo de Bethlenfalwa
iudex curiae et locumtenens regiae maiestatis in regno Hungariae.

Kivül: Reverendissimo, Magnificis et Generosis dominis locumtenenti et consiliariis Regiae Maiestatis Vienna constitutis etc. (Zárópecsét.)

230.

Ludány, 1536 október 19.

Thurzó Elek helytartó jelentést tesz I. Ferdinánd királynak a Török Bálint és Kápolnay Ferenc közt folyó versengésről és arról, hogy mily súlyos következményekkel járhat Podmaniczky János támadó fellépése, akit éppen ezért mielőbb ártalmatlanná kell tenni.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Non dubito, quin Majestati Vestrae constet, quae simultas intercedat inter Valentinum Therek et Paulum Bakyth.² iam recens suborta. Coeperat Valentinus

¹ I. Ferdinánd ekkor távol volt Bécsből, Grazban tartózkodott.

² Bakics Pálra l. *Budai Ferenc*: I. 51—53. és *Thallóczy Lajos*: Csömöri Zay Ferenc. Budapest, 1885. 25. s. köv. II.

Therek persequi Franciscum Kapolnay,¹ pro quo cum misisset nuncium Bakyth et a persequendo illo dehortaretur, ostenderetque se non defuturum Francisco Kapolnay, si hoc pacto per illum tractaretur. Quid illi Valentinus Therek responderit et quorsum res spectet, ex litteris, quas praesentibus adiunxi,² Maiestas Vestra certius cognoscet. Erant violentiae et depraedationes, quas Franciscus Kapolnay contra foedera exercebat, Maiestati Vestrae ita molesta, ut memoria teneam, ipsam superiori vere consensisse ad hoc, ut ipse Kapolnay puniretur, etiamsi ad hoc adversariorum vires accederent. Ea tum Maiestatis Vestrae voluntas erat. An autem deinde annuerit Valentino Therek, ut copiis adversariorum adiutus Franciscum Kapolnay persequatur, mihi non constat.

Non est opus, ut ego narrem, quae inde incommoda et detrimenta contingant, si isti duo libere contentationes exercent. Ista enim Maiestas Vestra plane omnia perspicere potest. Quae certe non aliunde contingunt, quam ex impunitate, quod omnibus ita impune semper cessit erga Maiestatem Vestram esse inobedientem. Ego timeo, ne ex talium contentionibus talis seditio forsitan suboriat, quae magnum negotium, Maiestatis Vestrae regno vero desolationem et ruinam non mediocrem inducat, dum quilibet in partem suam contendit, quoscunque potest, trahere et addere fomenta seditionibus. Est profecto tempus, si Maiestas Vestra praevenire mala ista volet, ne in dies latius serpent et maiori negotio extinguantur, si creverint.

Hoc autem certum est, nisi mature avertantur mala ista, necesse est, ut magna pars fidelium suorum adhaereat fortiori, si vitae periculum et fortunarum iacturam incurrere noluit. Sciat autem Majestas Vestra, Joannem Podmanitzky non ex proprio capite turbas istas concitasse, habet pro certo scelerum et furiarum suarum fautores et propterea conatus eius

¹ Kápolnay Ferenc eleinte János-párti volt, de azután Ferdinándhoz állott. (*Budai F.*: II. 261—262. ll.) 1537-ben aulae familiaris, 1538. aulicus regius (Bécsi Staatsarch. Hung. 1537. f. 30. 1538. f. 36.) „De Wyllian“ (Villány) előnével említik.

² A levél nines vonatkozásban a Podmaniczkyakkal.

minus sint contemnendi, cum et alioquin sedem iis motibus aptam habet: arces satis munitas et fortes. Quae quomodo illi adimantur, non video, quum et hoc castellum¹ tam subito occupatum et munitum expugnari nondum potuit. Utimur autem hic milite aut coacto, aut parum soluto, ex quibus constans exercitus non est durabilis. Unde autem solvatur iis, quorum opera defensio fidelium carere non potest, non video et si dilabantur hae copiae, resumunt animum latrones et maiora mala in fideles perpetrabunt.

Credo, quod Maiestas Vestra invenire posset et alia subsidia contra hunc, ex Moravia et locis aliis. Certum est enim, nisi ita reprimatur iste, ut speluncis et receptaculis illis, quae habet, privetur, si se cum iis, cum quibus idem sentit, coniungat, multo minus cohereri poterit, sed in omnes hos comitatus late hostiliter vagabitur, parvamque hinc Maiestas Vestra utilitatem sensura erit, si quod subsidium missura est Maiestas Vestra, tempestive id esset agendum, antequam copiae istae dimittantur, quae ut dixi, ob non solutionem diu retineri non possunt. Maiestas Vestra ne patiatur residuum hoc ditionis suae vastari et obiici raptoribus. Sciat immensum esse clamorem et querelas subditorum suorum, qui omnia, quae potuerunt et quae possunt, libenter iuxta Maiestatis Vestrae postulationem offerunt, defensionem tamen exiguam, aut nullam habent.

Supplico Maiestati Vestrae, nolit haec et huiusmodi scripta mea inclementi animo accipere, debeo enim et cogor ista, quae ad ruinam suorum tendere video, Maiestati Vestrae proponere, quia nullus est in hoc regno angulus, qui non pessime sit affectus, qui hostium vel adversariorum, imo interdum et suorum oppressiones et calamitates non defleat etc. Ex Ludan, 19. Octobris, 1536. etc.

Fidelis servitor
Thurzo.

¹ A zsámbokrési várkastélyt érti, melynek ostroma eddig eredménytelenül folyt.

231.

Zsámbokrét, 1536 október 23.

Thurzó Elek helytartó levele I. Ferdinánd királyhoz, melyben értesíti Podmaniczky János támadó fellépéséről és arról, hogy a hozzá beérkező hírek szerint Podmaniczky készülleteket tesz az ostrom alatt lévő zsámbokréti várkastély felmentésére. Ellene csak fokozottabb erőfeszítéssel lehet eredményt elérni.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Fere mensis est, quod Joannes Podmaniczky clarius omnem perfidiam suam in Maiestatem Vestram Sacratissimam et hostilem in nos animum in iis comitatibus Maiestatis Vestrae declaravit. Occupato castro Sambokreth primum, deinde capto oppido domini Koczka, Solna appellato. Nunc item per proditorem sibi tradito castro Zwcha, non cessat a turbatione et depraedatione fidelium Sacratissimae Maiestatis Vestrae. Nos item cum omnibus viribus et rusticis in eum insurreximus et iam a XVI diebus castellum Sambokreth modis omnibus oppugnamus. Sed quum ad provisionem et oppugnationem tam Solna, quam Zwcha¹ gentes nostras dividere coacti sumus, non ita, ut cupiebamus, expugnationi huius castelli incumbere potuimus, cum quia bombardas ad dirumpenda moenia non habemus, tum quod rustici non sunt huiusmodi castrorum oppugnationibus assueti, mora fit in capi-endo castro.

Ipsae autem Podmaniczky, ut dudum Maiestati Vestrae Sacratissimae significatum est et ex Polonia et undique gentes contrahit, augetur in dies et mala omnia inferre subditis Sacratissimae Maiestatis Vestrae non cessat. Supplicamus S. Maiestati Vestrae, dignetur de nobis gratiose curam habere et providere, atque huiusmodi coepta et conatus ipsius Podma-

¹ Szucs vára, mint említettük (222. sz. okl.) 1534 óta Thurzó Eleknek volt a zálogbirtoka.

niczky coercere, ne quid peius in regno Maiestatis Vestrae Sacratissimae suboriatur. Et ante omnia Maiestas Vestra Sacr. dignetur committere, ut bombardae murifragae iam prius petitae, dentur ad manus domini locumtenentis sui. Praeterea auxiliis aliis et subsidiis nobis gratiose providere dignetur Maiestas Vestra Sacr., cui fidelia servitia nostra commendamus. Ex castris sub Sambokreth positis, XXIII. die Octobris, 1536. Eiusdem etc.

Fideles servitores et subditi Alexius Thurzo, caeterique domini et nobiles comitatum Trinchiniensis, Nitriensis et Barsiensis.

Kivül: Szokott címzés a királyhoz. (Zárópecsét.)

Jegyzet: A király válasza 1536 okt. 31-én kelt Bruck an der Murból. Ebben jelezte az ágyúk elküldését. (Fogalmazványa u. o. Hung. 1536. fasc. 29.)

232.

Ludány, 1536 október 26.

Thurzó Elek helytartó jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy a zsámbokréti várkastély ostroma nem halad előre a sebtében összeszedett ostromló hadak hiányos felszerelése és a tüzérség hiánya miatt. Ha nem kap kellő időben segítséget, akkor számolni kell a bányavárosok elvesztésével is. A helyzet veszélyes voltára való tekintettel neki most nincs módjában otthagyni a táborni és Bécsbe menni.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban, Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Significavi... Maiestati Vestrae binis litteris, quomodo se hic negotia nostra habeant cum Podmanytzky et quae loca ille occupavit et munivit. Nos quoque hic sumus, non possumus aliquid fortalitium ab illo recipere sine peditibus et artellaria. Omnes enim coloni, quos levavimus post primum factum insultum, ubi aliqui fuissent interfecti, aufugerunt et si truci-

darentur, non possent ad hanc militiam induci. Confluit autem turba latronum undique ex vicinis regnis ad ipsum Podmanytzky et proclamat bellum sociale,¹ vel ut ipsi dicunt Bohemi, fraterne. Si Maiestas Vestra citissime non providerit hisce malis, brevi magnis etiam impensis hi tumultus sedari non potuerunt.

Maiestas Vestra poterit intelligere a nostratibus et aliis quoque, quam difficulter olim praedecessores Maiestatis Vestrae reges Hungariae ex hoc regno eiusmodi genus hominum eiicerent et quam difficulter et multo sanguine suorum castella et fortalitia eo modo exstructa expugnare coacti sunt, quorum ad hanc diem restant in locis huius provinciae certa iudicia.

Nunc Podmanytzky facit denuo perlustrare loca, ubi nova possit erigere fortalitia. Nos hic pauci sumus, equites videlicet circiter 500 et hi, praeter aliquos meos, insoluti. Non sumus sufficientes ad exstirpandum Podmanytzky, qui non ex suo capite attentavit hanc seditionem,² liberaliter enim distribuit stipendia, exspectabat et modo pedites octingentos ex Polonia. Non patiatur Maiestas Vestra crescere hoc malum, ne et Maiestatis Vestrae adversarius capiat ex re ipsa occasionem, nam quamvis Podmanytzky non dicat se esse Johannis subditum, certum tamen est, huic illum pecuniam subministrasse. Actum erit mox de montanis et fodinis camerae Cremniciensis. Istae provinciae praeter arces subiguntur ab illo, nec video aliud remedium, nisi ut ipse includeretur in aliquam arcem suam, quae mox obsideretur. Non dubitarem, si aliunde pecunia deesset, dominos Moravos impensis suis hoc executuros, modo illo, de quo paulo ante ad Maiestatem Vestram scripsi, exspecto et ego et alii omnes provinciales a Maiestate Vestra citissimam informationem et relationem.

Ego vero ad vocationem Maiestatis Vestrae non

¹ Azt véljük, hazai emlékeinkben ez a legkorábbi adat a „társadalmi harc“ elnevezésre. Úgy látszik, Podmaniczky a régi huszita tanokkal is igyekezett hangulatot teremteni maga mellett.

² Nem lehetetlen, hogy Fráter György volt a szellemi irányítója azoknak az elszakadási törekvéseknek, melyek most újból megnyilvánultak, hogy nyomást gyakoroljon a két ellenkirály közt folyó tárgyalásokra. (L. a 233. sz. oklevelet.)

video, quomodo possim hinc recedere, nisi velim et bona mea et aliorum ultimo periculo exponere et terram hanc in ultimam desperationem ducere. Maiestas Vestra dignetur negotium hoc ita cordi habere, quod arbitretur, brevi et alios collegas ex nostratibus hunc Podmanytyzky habiturum. Si autem vera sunt, quae Oztrozyth¹ scribit ex illis locis Cassoviensibus, Maiestas Vestra novit, quorsum tendant ista Johannis artificia. Praeterea donec Maiestas Vestra aliter de his rebus providerit, aliud fieri non poterit, nisi ut ex praesenti dica fiat istis equitibus aliqua solutio. Committat Maiestas Vestra Paulo Bakyth, ut suscipiat curam istius negotii contra Podmanytyzky, quamvis husarones nostri plus valent, ut video, ad depraedandos rusticos, quam expugnanda fortalitia. Cum his etc. Ex Lwdan, 26. Octobris, 1536. Fidelis servitor

Thurzo.

Kivül: A szokott címzés I. Ferdinánd királynak. (Záró pecsét.)

Jegyzet: Ferdinánd király 1536 október 28-án Grazból kelt levelében a következőket válaszolta a helytartónak: „Et quod ad Johannem Podmanytyzky attinet, agemus nos tali modo, quamprimum Viennam pervenerimus, ut eius temeritas non solum compescatur, verum etiam puniatur. Interim vero de tormentis, quos tibi mitti petiisti, ordinem dedimus et plura quidem, quam requisivisti, ad te tradari iussimus“. (Fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.)

Egy nappal később, ugyancsak Grazból kelt levelében meghagyja Thurzó Eleknek hogy a szükséges teendők beható megbeszélése végett „mox et e vestigio te ad nos et curiam nostram Viennam conferas, in eo nihil tardes, sed quantum potes, acceleres et matures“. (Fogalmazványban ugyanott.)

Bruck an der Murból 1536 október 31-én a következőket írta Thurzó Eleknek: „Similiter et de compescendis comprimendisque nefariis conatibus ipsius Podmanytyzky praesertim necessitate (ut videmus) ita exigente, opportunum modum adhibens, pro virili laborabimus, nullumque prorsus studium sive operam in eo intermitteremus. Displicet autem nobis, te interim, dum castellum Sambokreth modis omnibus expugnare contendis, castellum Zwcha improvide amisisse. Caeterum tormentis nostris, quos tibi in hunc effectum ad instantiam tuam transmitti curavimus, ita talique modo fac manus, ut ad

¹ Osztrosith Miklós ebben az időben Sáros megyében vezette a hadműveleteket a János-pártiak ellen. (*Budai F. : III. 18.*)

perficiendam rem coeptam quam maximo usui esse possint. Necnon etiam atque etiam videas et cautus sis, ut ea ita custodiantur, ne forte... ab hostibus intercipientur“. (Fogalmazása u. o.)

223.

Ludány, 1536 november 5.

Thurzó Elek jelenti a királynak, hogy kétségtelen bizonyítékai vannak arról, hogy Podmaniczky János mögött János király, illetőleg Fráter György állnak; tudomása van Podmaniczky erős fegyverkezéséről, ami végetes lehet a nyugatmagyarországi megyékre.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Ista hora accepi nova, quod Podmanytzky scitu et voluntate Johannis inceperit has seditiones, quae nunc sunt prae foribus in ista provincia. Vidi litteras Heremita¹, quibus pollicetur Podmanytzky velle mittere auxilia et nunc illos husarones, qui paulo ante erant apud Cassoviam, Heremita fecit vocare et volunt hanc obsidionem huius castelli retundere. Si isti coniungent se cum viribus Podmanytzky, nos erimus multo inferiores, quidquid tamen per nos praestari poterit, non negligemus. Habet Podmanytzky et ex Polonia et Moravia pedites et equites.

Mala fide agit Johannes cum Maiestate Vestra. Profitetur iam aperte Podmanytzky, Johannem suum regem esse. Maiestas Vestra dignetur in tempore his rebus providere, antequam latius serpant, quia si in arcibus Podmanytzky numerosus equitatus et peditatus collocabitur, actum erit de tota ista ditione Maiestatis Vestrae procul dubio. *(A levél többi része nem tartozik a tárgyhoz.)* Ex Lwdan, 5. Novembris, 1536.

Fidelis servitor
Thurzo.

Kívül: A szokott címzés I. Ferdinánd királynak. (Zárópecsét.)

¹ Fráter György.

234.

Galgóc, 1536 november 7.

Thurzó Elek tájékoztatja a királyt a törökök hódító szándékairól szóló hírekről és arról a közóhajtsárról, hogy szükséges volna mielőbb megegyezni a két királynak egymással. Aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a király huzamosabb ideig távolmarad Béctől.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Intellexi ex litteris Maiestatis Vestrae ea, quae a Turca pro responso Maiestas Vestra habuit ad legationem suam illi propositam¹ et quamvis ille videatur Maiestatem Vestram assecurare de observanda bona et firma pace, quantum tamen illi fidendum sit, novit optime Maiestas Vestra. Utcunque acceptandum est, quod ille offert, ex eo tamen, quod pro nunc ad principale negotium de regno Hungariae distulerit responsum, Maiestas Vestra facile intentionem suam coniectari potest. Enitendum itaque erit omnibus modis, ut possit aliquomodo et illa pars regni, quam Johannes possidet, eripi ex faucibus illius tyranni, illo non omnino offenso, de qua re aliquid loqui est supra ingenium meum. Sunt qui ad me tamquam certa scribant, Turcam velle omnino Budam habere in manibus suis.² Ibi velit aliquem insignem Zanzacum collocare auctorioribus praesidiis.

Erat certissimus spes omnibus nobis Johannem cum Maiestate Vestra honestissimis et regno utilissimis conditionibus concordaturum et non nisi veluti ad rem certissimam, Caesaream Maiestatem ad illum suum oratorem destinasse.³ Nunc in quibus terminis versetur illud negotium, Maiestas Vestra novit.

¹ V. ö. Horváth Mihály: Magyarország történelme, III. Pest, 1861. 106. l.

² Ez a lehetőség V. Károly császárt is foglalkoztatta, főleg a váradi béke után következő években.

³ Az 1536-ban folyó egyezkedési tárgyalásokra, melyeket Ferdinánd részéről a lundi érsek vezetett Nagyváradon, l. Károlyi Árpád: Adalék a nagyváradi béke történetéhez. Budapest, 1879. 20. s. köv. II.

Hic nulla est ulterior spes pacis, ob quam rem diversa apparent studia quorundam subditorum suorum et quamvis paulo ante sperabatur brevi adventus Maiestatis Vestrae huc Viennam, nunc tamen fama percrebuit, Maiestatem Vestram vix ante finem anni huius redituram, quod quam sit rebus suis Hungaricis nocivum, sola Maiestas Vestra facile intelligit. Quid mihi aliud agendum sit et in ista perturbatione rerum, in tanta inopia fisci et in summa licentia et inobedientia omnium, Maiestas Vestra dignetur me informare, non obstante eo, quod fortassis fierent aliquae novae induciae. Cum his etc. Ex Galgocz, 7. Novembris. (*Év hiányzik.*)

Fidelis servitor
Thurzo.

Kívül: A szokott címzés a királynak. (Zárópecsét.)

Külön lapon: Inclusimus huc litteras, ex quibus Majestas Vestra cognoscat, quid ille¹ etiam in aliis locis agat, circa oppidulum quoddam Solna, exspectat etiam ex Polonia auxiliares conductitios.

235.

Bécs, 1536 november 9.

I. Ferdinánd király válaszol Thurzónak október 26-i és november 5-i leveleire és közli vele, hogy Podmaniczky garázdálkodásainak megfékezésére felszólítja majd a morva rendeket, gondoskodni fog azonfelül ostromágyúkról és megfelelő katonaság küldéséről.

Fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Spectabilis etc.

Alias litteras tuas de 26. Octobris iam elapsi et 5-a huius ad nos datas² recepimus, ex quibus intelleximus nefarios Podmanytzky conatus non solum non repressos esse, verum etiam eorum fortalitiorum, quae occupavit, ne unum quidem in hunc usque diem per

¹ Podmaniczky Jánosra vonatkozik.

² L. a 232. és 233. sz. okleveleket.

te et collectam abs te manum recuperari potuisse, eiusmodique plane negotium hoc esse, quod nisi citissimo subsidio hisce malis occurratur, periculum sit, tantum ex his flammis exarsurum incendium, ut vix magnis posthac impensis extinguí queat. Quare cum antea tibi ex itinere non semel rescripsimus, nos eius rei curam suscepturos, simulatque huc venissemus, prout ex litteris nostris intelligere potuisti.¹

Idecirco te latere nolimus, nos cum ex eo, quod Status et Ordines marchionatus nostri Moraviae ad comprimenda istius Podmanitzky latrocinia facinoraeque ultro suisque impensis paratos fore.....,² tum etiam quod nos ob eam causam sua sponte requirere non dubitarunt, rationabiliter adductos esse ad consentiendum eisdem Statibus, quo generalem diaetam sive conventum tum super hoc, quam aliis certis negotiis celebrare possint, ipsisque diem eiusmodi congregationis in civitate nostra Pruna³ futurae, vigesimum secundum huius mensis perscripsimus, ubi per proprios oratores et commissarios nostros, cum in persona adesse ob negotia magis ardua nobis non liceat, ita talique modo cum eisdem de auxilio in hunc finem opportune praestando, tractare et concludere laborabimus, quod speramus et confidimus, ipsos attenta rei necessitate, non recusaturos fore debitum subsidium ad retundendam istius sceleratissimam in patriam coniurationem.

Interim tamen tibi iniungimus et prorsus volumus, ut quas penes te nunc ad hanc militiam tenes gentes, ita omnibus, quibus potes et scis, melioribus modis retinere studeas, ne pedetentim dilabantur, aut recedant, simul et de tormentis bene et caute custodiendis, prout te antea admonuimus, singularem advertentiam adhibeas, ne forte ex improvise intercipi queant, siquidem nos non negligemus interea temporis de aliquo repentino auxilio peditum tibi ad hoc negotium, si quam maiorem vim ingruere videbimus, transmittendo, ordinem dare et cum effectu prospicere. Caeterum Paulo Bakyth ex sententia tua⁴ per adiunctos scribendum

¹ L. a 232. sz. oklevél végén lévő jegyzet anyagát.

² Olvashatatlan szó.

³ Brünn városa.

⁴ L. erre Thurzó Eleknek 1536 okt. 26-i levelét (232. sz.).

putavimus, sicuti ex copia annexa videbis.¹ (*A level többi része nem tartozik a tárgyhoz.*)

Postscripta. Cum cogitemus, tormentorum nullum fore usum, nisi adsint etiam milites idonei ad faciendam expugnationem et ob timiditatem bellicue imperitiam collectae abs te terrestres, quemadmodum scribis, inconsultum esse consideremus tormenta illa, quae misimus, periculo exponere, idcirco deliberavimus propediem de aliquo numero militum seu equitum providere, qui tormentis illis dextre strenueque uti remque vel uno impetu aggredi animo.....² perficere sciunt et possint.

Datum Viennae, 9. Novembris, 1536.

236.

Bécs, 1536 november 9.

I. Ferdinánd király a veszélyes helyzetre való tekintettel Bakics Pált lovascsapatával együtt Podmaniczky János ellen kirendeli.

Fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Egregie etc.

Non dubitamus innotuisse tibi, quemadmodum Joannes Podmanyitzky perfido hostileque animo iam dudum castrum Šambokreth, deinde oppidum domini Kotzka Solna appellatum, occupaverit, neque in hanc usque diem a turbatione et depraedatione fidelium nostrorum cesset. Cuius nefariis coeptis conatibusque reprimendis, etsi spectabilis et magnificus comes Alexius Turzo de Bethlemfalva, tamquam locumtenens noster in regno Hungariae ex officio suo iam diu multumque insudaverit, fortalitiaque ab illo occupata, collecta qua potuit, rusticorum aliorumque manu, recuperare pro virili contenderit, non potuit tamen hactenus quicquam in hac expeditione sua efficere.

¹ A levelet a következő (236.) szám alatt közzétesszük.

² Olvashatatlan szó.

Cum autem negotium hoc tanti momenti sit, ut nisi dictus Podmanytyzky compescatur, aliquid peius timendum sit, praesertim cum ipsum et ex Polonia et aliis locis undique gentes contrahere, ad seque non parvam latronum colluviam confluere percipiamus et ob id a coepta expeditione contra eum minime cessandum esse existimemus, praefatus vero Turzo a nobis vocatus fuerit, eiusque praesentiam in rebus Hungaricis, quas hoc quidem tempore pro conservatione et tuitione regni istius nostri, eiusque regnicolarum et subditorum nostrorum tranquillitate servanda singulari studio agere et tractare decrevimus, maiorem in modum desideremus, eoque non facile carere possimus: Quapropter ut et ipse ad nos commodius venire queat et interim nihil minus adversus Podmanytyzky armis procedi coniuratioque ipsius tam perniciosa extirpari valeat, fidelitati tuae harum serie firmissime praecipimus et mandamus, uti te unacum equitibus tuis in locum illum, ubi nunc praefatus locumtenens noster contra dictum Podmanytyzky belligerat, incunctanter et absque ulla exceptione recipias, viresque seu capitaneatum eius in hac militia subire non detrectes, sed pro solita fidelitate et obedientia in nos tua, hoc officium assumas et omnibus viribus...¹ tam scelerati hominis violentiam conterere etc. Datum Viennae, 9. Novembris, 1536.

Jegyzet: A király ezt a parancsot 1536 november 14-én megismételte. (Fogalmazványa ugyanott.)

¹ Olvashatatlan szó.

237.

Ludány, 1536 november 10.

Thurzó Elek jelenti a királynak, hogy megérkezvén már a kívánt ágyúk, a zsámbokréti várkastélynak rendszeres ostromát haladéktalanul megkezdi és nincs kétsége az-iránt, hogy a kívánt siker nem marad el. Minthogy ez után Podmaniczky többi várainak megszerzését is tervbe vette, mert csakis így állhat helyre ezeken a területeken a nyugalom, kéri a királyt, hogy gondoskodjék a rosszul fizetett hadak zsoldjának kifizetéséről, hogy a katonaság kedvét ne veszítse. Várja az ellenpártiak nagyobbarányú hadműveleteit.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Sacratissima etc.

Advectae sunt hodie tormenta bellica Maiestatis Vestrae, quae hodie poterunt in locis necessariis contra hostium munitiones collocari et ita omnino ordinatum est, ut crastina die et ictibus bombardarum et incursione quicquid proficere poterimus, aggrediamur. Quod si Deo optimo annuente coeptorum, ut omnino nobis persuademus, finis fiat, deberent copiae istae equestres et pedestres contra Joannem Podmanytzky moveri, qui nunc ex arce sua Bistritz, nunc ex Lednitze atque aliis locis et speluncis suis in comitatu Trinchiniensi, Thurocziensi et alios insultum facit, ita ut ex hoc castello depulsus nequaquam quieturus sit, sed omnia malorum genera et spoliationes depraedationesque, ut coepit, exercebit et continuabit, nec civitates montanas, nec comitatus intactos relinquet, prout et modo cum rerum et victualium, tum etiam pernicie taxationum omnibus imponit.

Sed scire dignetur Maiestas Vestra, quod demptis meis et reverendissimi domini Strigoniensis equitibus, quicunque hic sunt, sine omni solutione serviunt et tantum precariam operam exhibent, quos magnis petitionibus et amicitiae commendatione huc adduxi et quantum potui pro mea tenuitate, eos iuvi, sed diu

durare in Maiestatis Vestrae servitiis et in tali ac tanta necessitate non possunt. Solutio enim illis nulla fieri potest, nam privatae res meae ad hoc sufficere non possunt, ut tantum numerum alam, qui vix meos equites in tantis difficultatibus conservandarum arcium seu castrorum alo et sustento et hactenus certe cum et nazadistas ad hoc evocatos et maiorem peditum numerum, qui hic sunt, aluerim, pulveres, plumbum, ferrum et reliquas necessitates praebuerim, vecturam bombardarum Maiestatis Vestrae meo sumptu curaverim, maiores certe, quam vires meae tolerare possent, impensas feci.

Propterea Maiestati Vestrae supplico, ut si harum partium defensionem, si fidelium suorum saluti prospicere vult, prout ipsam velle scio, dignetur gratiose providere, ut hae copiae aliquam habeant solutionem, ut durabilem operam praestare possint. Quam enim necessariae sint hae copiae, quae ad manum sunt, Maiestas Vestra vel ex hoc intelligere potest, quod Podmanytsky ex Polonia iam re ipsa habet auxiliares equitum et peditum copias, quas adventare iam antea fama erat, ut omnino nihil pacatum furiosus iste agitare videatur. Et etiam rumor est Joannitas quoque aliquid praesidii huic brevi missuros. Tentavi ego nobilium maximi comitatus Nitriensis animos, si quid ab illis ad sustentationem et intertentio-nem harum copiarum conferre vellent, sed quoniam aliquem numerum peditum per mensem solverant, negant sibi esse integrum, ut amplius praestare possint, quandoquidem hoc anno ultra unam contributionem, quam exsolverunt, deberent et aliud subsidium Maiestati Vestrae dare et idcirco tam numerosis contributionibus exhausti, amplius in commune conferre non possent, cum et alioquin a Maiestate Vestra omnem defensionem deberent exspectare. Haec cum ita se habeant, dignetur, iterum supplico, Maiestas Vestra gratiose providere, ne per incuriam et defectum istum, si gentes istae dilabantur, gravior iactura accipiat, nam ita se exercendis hostilitatibus Podmanytsky praeparat, ut ultra castrorum suorum munimenta, quibus alioquin bene tutus est, nunc aggressus dicatur circa oppidulum suum arci Lednitze subiectum, novas munitiones instruere, ubi equites et pedites sui, tamquam in sede

belli, tutam mansionem habere possint. Praeter haec intellexi ex curatore bombardarum, quem domini de regimine huc miserunt, iniunctum sibi esse, ut facta expugnatione huius castelli subito tormenta ista Vienne et nusquam alias reportanda curaret. Sed quum Maiestas Vestra optime has necessitates intelliget et quod, si nocere adversario cupiamus, amplius nobis (si inquam pedites et equites obtemperantes habeamus) esset procedendum, dignetur me gratiose informare, an hic relinqui ista tormenta pro gerendis rebus velit, vel autem subito Vienne reuehi. Exspecto gratiosam Maiestatis Vestrae de omnibus iis responsum. Cui etc. Ex Ludan, 10. die Novembris, 1536. Eiusdem Majestatis Vestrae Sacratissimae

fidelis servitor

Alexius Thurzó.

Kivül: Szokott címzés a királynak. (Zárópecsét.)

238.

Bécs, 1536 november 14.

I. Ferdinánd király a Thurzó Elek rendelkezése alatt álló hadak gyengesége miatt az ágyúkat Pozsonyba rendeli vissza, akár sikerül Zsámbokrét ostroma, akár nem, egyúttal felhatalmazza a helytartót arra, hogy Nyitra megyének ez évre még beszolgáltatandó dicáját a sereg szükségleteinek fedezésére felvehesse.

Fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1536. fasc. 29.

Spectabilis etc.

Ex litteris tuis 10. diei huius mensis¹ intelleximus, tormenta bellica ad te provecta esse, quibus te cum fructu aliquo, quemadmodum scribis, usurum confidimus. Et quia vires ipsius Podmanytzky in dies magis magisque augeri feruntur, tuque non uti opus esset, gentibus instructus esse videris, idcirco etiam

¹ L. az előbbi (237. sz.) oklevelet.

caveas et circumspicere oportet, ne una cum tuis militibus in discrimen adducere vel iacturam istorum tormentorum facias. Eam rem cum tuae fidei providentiaeque omnino committimus, ita tibi etiam mandamus, ut ne ulli periculo exponas, sed sive castrum illud expugnaveris, sive non, statim ad Posonium reduci facias, neque ea ulterius nunc transferas, prius quam necessario subsidio ad sedandos istius coniurationis intestinos motus providere possimus, prout in continuo tractatu sumus et in diaeta Prunae, in civitate marchionatus nostri Moraviae proxime futura,¹ nihil non per commissarios nostros agemus, ut et ipsi huic malo tempestivo auxilio mederi et occurrere non omittant. Idque se facturos plane speramus.

Interea vero temporis mens et voluntas nostra est, ut omnibus modis, quos tecum ad istam expeditionem habes, gentes ita intertenere cures, ne dilabantur et quum nobiles comitatus Nitriensis adhuc nobis unam, sicutimet affirmant, dicam seu contributionem hoc anno dare tenentur, tibi itaque auctoritatem et plenam potestatem per praesentes concedimus, ut eam pro expeditione ista exigas et ad intertentionem solutionemque dictorum militum convertas et inprimis efficias, ut vel te absente, collecta manus illa simul iuncta maneat, donec de numerosioribus copiis prospiciamus, in quo singularem curam habemus et habere volumus. Nostram in his etc. Datum Viennae, XIII. Novembris, 1536.

¹ L. I. Ferdinándnak 1536 nov. 9-i levelét. (235. sz. okl.)

239.

Sempte 1536 november 25.

Thurzó Elek királyi helytartó utalással arra, hogy I. Ferdinánd király a Podmaniczky János ellen állítandó hadak költségeire átengedte Bars vármegye dicáját, meghagyja Bars vármegyének, hogy a rovásadót a régi összeírás alapján behajtva azonnal szolgáltatssa be.

Eredetije, alján gyűrűspecsét nyomaival, a garamszentbenedeki konvent levéltárában. F. 43. nr. 22.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenffalwa iudex curiae et locumtenens serenissimi principis et domini domini Ferdinandi etc. Hungariae, Bohemiae etc. regis etc. egregiis et nobilibus universitati nobilium comitatus Barsiensis dominis et amicis honorandis salutem et favorem. Constat dominationibus vestris, quanta dampna, pericula, oppressiones et quam graves expensae ex motu Joannis Podmanyczky ac castelli in Sambokreth erectione, in istis comitatibus circumvicinis contigerunt, qualiter etiam non pauci, tam nobiles, quam alii militares homines, peditesque stipendiarii et coloni in eiusdem castelli obsidione, tum morte, tum etiam letalibus et gravissimis vulneribus affecti sunt. Quiquidem Podmanyczky, nisi ab eiusmodi insultibus malisque patrandis omnino coerceatur, numque certe his quoque maiora et graviora mala omnibus inferre cessabit. Nos cum salutem et tranquillitatem vestram et huius provinciae sive gentium equestrium, peditumque conservatione curari non posse videremus, miseramus his diebus ex castris ad Sambokreth positis communi reliquorum dominorum et fratrum vestrorum, qui tum aderant, consilio et voluntate hac de re nuncios ad maiestatem regiam dominum nostrum clementissimum, supplicantes, ut eius maiestas de ipso Podmanyczky cohibendo et subditorum suorum malis avertendis, gentiumque conservatione gratiose providere dignaretur. Eius itaque maiestatis certam voluntatem et commissionem medio nunciorum predic-

torum intelleximus hanc esse, ut ad conservandas gentes de presenti subsidio unius floreni maiestati sue oblato solutio fieret.¹ Cum autem non incertis auctoribus cognoverimus Joanni Podmanyczky ultra priores vires nova etiam subsidia et copias peditum et equitum ex Polonia accessisse, ut plane dubitandum non sit, quin hae a tam remotis locis copiae non in vanum, sed ad rapinas et omnis generis mala exercenda conductae videantur, contra quos non solum copiae, quae nunc una in castris sunt, interteneri debent, sed etiam quoad maiestas regia, quam diligenter et sedulo sollicitamus, solidiori modo ad avertendum hunc hostem publicae tranquillitatis providere possit, quantum fieri poterit, ampliores copiae conducendae erunt, in tanta itaque necessitate publica, cum res haec urgentissima sit, nec patiatur, ut exactio ipsius subsidii more alias consueto per connumerationem et diversas solitas prorogationes in longum protrahi deberet: Ob hoc dominationes vestras requirimus et hortamur, regia etiam auctoritate mandamus, quatinus considerata publica defensione, qua maxime hae partes indigent, huiusmodi subsidium secundi floreni, qui maiestati suae publice est oblatus, statim infra quintum decimum diem, quo praesentes litterae nostrae vobis praesentatae fuerint, nulla connumeratione, nullo etiam alio processu ad id expectatis, ad manus vicecomitis et iudicum nobilium vestrorum iuxta munus et summam alterius subsidii unius floreni per vos prius exoluti exigere et exolvere velitis et debeatis; nunquam enim rectius opera collocari potest, quam cum id quod contribuendum est, ad propriam quisque defensionem conferet, hortamur, ne aliud feceritis. Nam alioquin ab his, qui exolvere neglexerunt, utpote. qui defensionem salutis publicae contemunt, per omnia remedia etiam, si pars aliqua exercitus contra tales mitti debebit, huiusmodi dica oblata exigetur, dominationes vestrae tamen velint ostendere, in hoc suam erga bonum publicum diligentiam et promptitudinem

¹ Eszerint Nyitra megye dicáján kívül szükség volt Bars megye dicájára is; ennek felhasználását I. Ferdinánd megengedte.

et ne secus fecerint iterum hortamur. Datum in Sempthe, in festo beatae Catherinae virginis et martiris, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo sexto.

240.

Bécs, 1536 december 4.

I. Ferdinánd király a János-párti Podmaniczky Jánosnak és Ráfaelnak Bán nevű városát hűtlenségük miatt Bedeghi Nyáry Ferencnek 2000 forintért zálogba adja.

Hivatalos bejegyzés az Orsz. Levéltárban. Kincst. oszt. Lib. regius. I. kötet. 255. l.

Anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto, Viennae in festo beatae Barbarae¹ datae sunt litterae manu regiae maiestatis subscriptae, quibus sua maiestas oppidum Baan in comitatu Nitriensi² habitum per notam infidelitatis Joannis et Raphaelis Podmanyczky, qui a suae maiestatis fidelitate ad factionem adversarii suae maiestatis Joannis Scepusiensis defecerunt, ditionemque et subditos suae maiestatis rapinis atque etiam incendiis vastant, castella fidelium suae maiestatis dolo, insidiisque occupant, magnifico Francisco Nyary de Bedeg comiti comitatus Honthensis³ ad rationem servitiorum eius in summa duorum millium florenorum inscripsit, assecurans eum, quod oppidum ipsum, eiusque pertinentias ab eo vel ipso forte interim decedente ab uxore, liberisque eius non auferet, nec auferi patietur, donec ipsi Franciseo, vel uxori, aut liberis eius de ipsa summa duorum millium florenorum per suam maiestatem, aut illum, cui forte bona ipsa donaverit, non fuerit satisfactum.

¹ 1536 december 4.

² Az oklevélben tévesen van nyitramegyei városnak feltüntetve, mert Bán város mindig Trencsén megyéhez tartozott.

³ Nyáry Ferencre l. a 223. sz. oklevél jegyzetét.

241.

Trencsén, 1536.

Trencsén vármegye 1536. évi első rovásadó-lajstroma.

Eredetije az Orsz. Levéltárban. Kamarai lvt. Conscriptiones portarum. T. XVIII. 79—109. ll.

Super dicam comitatus Trinchiniensis 1535 anno petitam et in anno 1536 praestitam.

Thoma Francisci dicatore existente.¹

Thrinchinium civitas. Gaudet exemptione regia, non est dicata.

Zomarowecz.² Nobilium. Ibi porta dicata I.

Media est relaxata pauperi viduae in secunda sede.

Zkalka.³ Episcopatus Nitriensis. Ibi

por. dic. II.

Wyfalw.⁴ Nobilium. Ibi por. dic. II.

Wyezd.⁵ Abbatiae S. Benedicti. Ibi por. dicatal III.

Liborch.⁶ Plebaniae Trinchiniensis. Ibi

por. dicatae VII.

Khochawe.⁷ Nobilium. Ibi por. dic VIII.

Dworecz.⁸ Nobilium. Ibi por. dic. III.

Nemsova.⁹ Ad Trinchiniensem arcem.

Ibi por. dic. XXII.

Zrnye.¹⁰ Eiusdem arcis. Ibi p. dic. III.

Borsycz.¹¹ Nobilium. Ibi p. d. II.

Pyehow.¹² Abbatiae S. Benedicti. Ibi

por. dic. V.

¹ Francisci Tamásra l. a 215. sz. oklevelet.

² Zamaróc h. Trencséntől é.

³ Szkala h. u. o.

⁴ Szkalaújfalu h. az előbbi tőszomszédságában.

⁵ Ujezdo h. az előbbitől é. a Vág-folyó jobbpartján, a szkalkai apátság birtoka.

⁶ Liborcsa h. a Vlára-patak torkolatánál.

⁷ Klucsó h. Ujezdótól é.

⁸ Liborcsával összeépítve, ezért Liborcsa-Dvorec.

⁹ Nemsova h. a Vlára-p. torkolatánál, az előbbitől é.

¹⁰ Szrnye h. a Vlára-patak völgyében. Nemsovától ény.

¹¹ Borcsicz h. Nemsovától é., a Vág-folyó jobbpartján.

¹² Pieho h. Bolesóval összeépülve, a szkalkai apátságé.

Bolyessow. ¹ Nobilium. Ibi p. dic.	VI.
Pauper est rectificatus hic I.	
Kamenchen. ² Nobilium. Ibi por. dic.	VI.
Rectificatus secundario pauper I.	
Zlawnycza. ³ Nobilium. Ibi p. dic.	VII.
Rectificatus pauper I.	
Wazka. ⁴ Nobilium. Ibi p. dic.	V.
Rectificatus est secundario curia nobilitaris. I.	
Bohonycza. ⁵ Dom. Bwryani. Ibi por. d.	VI.
Rectificatus servitor domini I. secundario.	
Bohonicza eadem. Ad Orozlankw arcem.	
Ibi por. dic.	VI.
Prwzky. ⁶ Dom. Bwryani. Ibi p. dic.	I.
Prwzky cum Wychap. ⁷ Ad Orozlankw.	
Ibi por. dic.	III.
Wyfalw cum Dwlo. ⁸ Nobilium. Ibi por.	
dic.	VIII.
Thwhine. ⁹ Ad Orozlankw. Ibi p. dic.	VI.
Thwhine eadem. Dom. Bwryan. Ibi p.	
dic.	III.
Nykossowcze. ¹⁰ Ad Orozlankw. Ibi p. dic.	III.
Wyfalw cum Dwlo. Eiusdem arcis. Ibi	
p. dic.	II.
Klobochycz. ¹¹ Ad eandem. Ibi p. dic.	III.
Zewchina. ¹² Nobilium. Ibi omnes domus	
sunt per fluvium Waga dilutae.	

Notandum, quod in primo regesto connumerationis hic habetur possessio Klobochycz vocata ad

¹ Bolesó h. Nemsovától ék.

² Kamencsán h. az előbbtől k., a Vág-folyó jobbpartján.

³ Szlavnic h. Kamencsántól é.

⁴ Vaszka h. Szlavnic tőszomszédságában.

⁵ Bohunic h. Szlavnictól ék. A Burián-családra l. *Nagy Iván*: II. 262—63. II.

⁶ Pruszká v. Poroszká Bohunictól é.

⁷ Fekvése ma már nem ismeretes, bizonyos azonban, hogy Pruszká szomszédságában feküdt.

⁸ Duló és Dulóújfalu h. a Vág-folyó jobbpartján, Pruszkától ék.

⁹ Tuhina h. Pruszkától é.

¹⁰ Mikusovce h. Tuhinától é., a vöröskői völgyben.

¹¹ Nem valószínű, hogy azonos az Illavától dny. fekvő Klobusic helységgel; talán a Vág jobbparti vidékén feküdt.

¹² Szavcsina h. Illavától é., a Vág-folyó jobbpartján.

portas novem dicata.¹ Sed fuit error commissus, nam et alibi est eadem una possessio ad tres partes divisa, inscripta nempe una pars in alio latere huius folii, aliae vero duae partes sequuntur, quod approbatur per litteras vicecomitis et iudicum nobilium testimoniales.

Lewa oppidum. ² Pene totum desertum.	
Ibi por. dic.	XXV.
Klobwchycz. ³ Ad arcem Lewa. Ibi por.	
dic.	III.
Prerita. ⁴ Ad Lewam arcem. Ibi p. dic.	XX.
Leskowecz. ⁵ Eiusdem. Ibi por. dic.	VIII.
Kloboczycz. ⁶ Nobilium de Zomarowcz.	
Ibi por. dic.	II.
Rectificatus est hic pauper vidua.	
Msene. ⁷ Vicecomitis. Ibi por. dic.	XII.
Dwbnycza. ⁸ Arcis Trinchiniensis. Ibi	
p. dic.	XLV.
Dobra. ⁹ Eiusdem arcis. Ibi p. dic.	VII.
Kollechin. ¹⁰ Ad eandem. Ibi por. dic.	VII.
Appathowecz. ¹¹ S. Benedicti. Ibi p. dic.	X.
Tyepla. ¹² Arcis Thrinchiniensis. Ibi p.	
dic.	XXVIII.
Kwbra. ¹³ Ad Trinchinium. Ibi por. dic.	VIII.
Prselezy. ¹⁴ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
Deserta noviter por. I.	
Kholmecz. ¹⁵ Ad hospitale Solnense, alias	
arcis Lethowa. Ibi p. dic.	VIII.
Dywynka. ¹⁶ Nobilium. Ibi p. dic.	III.

¹ L. erre a 186. sz. alatt közzétett összeírást.

² Illava városa.

³ Az előbbtől d. fekvő helység, a Vág-folyó balpartján.

⁴ Prejta h. Klobusictól d.

⁵ Lieskovec h. Prejtától d.

⁶ Az előbb említett Klobusic egy része ; ez a hely a középkorban három részből (Alsó-, Közép- és Felsőklobusic) állott.

⁷ Valószínűleg Missen h., Trencsénteplictől k.

⁸ Dubnic h. Illavától dny., a Vág-folyó balpartján.

⁹ Dobra h. Trencséntől ék., a Vág-folyó balpartján.

¹⁰ Nagy- és Kiskolacs h., Trencsénteplictől é.

¹¹ Apáti h. Trencséntől ék., a szalkai apátságé.

¹² Tepla h. Dubnictól dny., a Vág-folyó balpartján.

¹³ Nagy- és Kiskubra h. Trencséntől d.

¹⁴ Prilesz h. Dubnictól ny.

¹⁵ Chumetz h. Zsolnától é.

¹⁶ Ml. Divina h. Zsolnától ény., a Vág-folyó jobbpartján.

Ztraso.¹ Ad arcem Lethowa. Ibi piscatores omnes domini non dicantur de veteri consuetudine.

Oppidum Solna. Ibi p. dic. LXXVI.

Hnedeze.² Nobilium. Ibi por. dic. VIII.

Relaxatus erat inquilinus I.

Wadicho.³ Nobilium. Ibi por. d. II.

Teplycze.⁴ Ad arcem Ztrechen. Ibi p. d. XXII.

Gbeleny.⁵ Eiusdem arcis. Ibi p. d. XVI.

Hwerky.⁶ Nobilium. Ibi por. d. III.

Moyes.⁷ Nobilium. Ibi por. d. III.

Hlwckhy.⁸ Nobilium. Ibi p. d. II.

Wadycho.⁹ Plebani de Teplycze. Ibi

p. dic. III.

Crazmeny.¹⁰ Ad Owar. Ibi por. dic. III.

Ztrasa.¹¹ Eiusdem. Ibi p. dic. III.

Lesycze.¹² Ad eandem. Ibi p. dic. III.

Oppidulum Waryna.¹³ Ad Owar. Ibi

p. dic. XXXIII.

Zaztrany.¹⁴ Eo pertinens. Ibi p. d. III.

Kotrseny Hlwckhy.¹⁵ Ad eandem. Ibi

p. dic. III.

Znesnycze.¹⁶ Eiusdem. Ibi por. dic. II.

Ztranawe.¹⁷ Arcis Ztrechen.¹⁸ Ibi por. dic. III.

Wysnowe.¹⁹ Ad arcem Lethowam. Ibi

p. dic. XV.

¹ Strazov h. Zsolnától ny., a Vág-folyó balpartján.

² Njedeza h. Zsolnától k.

³ Alsó- és Felső-Vadicsov h. Zsolnától ék.

⁴ Teplice h. Zsolnától k., a Vág-folyó jobbpartján.

⁵ Gbelán h. Zsolnától, illetőleg Teplicétől d.

⁶ Horka h. Zsolnától dny.

⁷ A Vág-folyó jobbpartján, Zsolnától k. fekvő Mois h.

⁸ Valószínűleg a Varintól d. eső Lucska h., a Vág-folyó jobbpartján.

⁹ Vadicsov h. I. a 7. sz. jegyzetben.

¹⁰ Krasznyan h. Varin (Varna) h.-tól é.

¹¹ Sztrázsa h. a Varinka-p. völgyében, az előbbtől é.

¹² Liszica h. Sztrázstól é.

¹³ Varin v. Varna h. a Vág-folyó jobbpartján.

¹⁴ Zastrany h. Teplicétől é.

¹⁵ Kotrzina Lucska h. Vadicsovtól d.

¹⁶ Snaznica h. Zsolnától é.

¹⁷ Stranjavi h. Sztrecsnótól ny., a Vág-folyó balparti vidékén.

¹⁸ Sztrecsen v. Sztrecsno h. és vár a Vág-folyó balpartján.

¹⁹ Visnjove h. a Rosinda-p. völgyében, Zsolnától dk.

- Trnowe.¹ Arcis Lethowa. Ibi p. dic. X.
 Thwr.² Ad Ztrechen. Ibi p. dic. VII.
 Hrozna.³ Ad eandem. Ibi p. dic. XI.
 Ztranzka.⁴ Arcis Lethowa. Ibi por. dic. XI.
 Konzka.⁵ Eiusdem. Ibi p. dic. VIII.
 Polwbzky.⁶ Ad Ztrechen. Ibi por. dic. III.
 Banouawez.⁷ Ad Lethowam. Ibi p. dic. III.
 Bwlchycze.⁸ Eiusdem arcis. Ibi p. dic. XII.
 Hlwehky.⁹ Ad Lethowam. Ibi por. dic. II.
 Alias haec possessio erat per lancigeros con-
 busta et non dicata.
 Illove.¹⁰ Ad Ztrechen. Ibi p. d. III.
 Porwbka.¹¹ Ad eandem. Ibi p. d. I.
 Zbynowe.¹² Totaliter exusta anni elapsi
 aestate.
 Jazzanowe.¹³ Ad Lethowam. Ibi p. d. VII.
 Brezany.¹⁴ Ad Lethowam. Turbo venti atrocissimi
 subvertit omnes domos et stablos, deferendo manipulos
 frugum per aerem, arbores eradicavit et saxa dicuntur
 esse diffissa. Nemo autem hominum ibidem est laesus,
 rupturas domorum et stabulorum iudex nobilium se
 vidisse iuramento affirmavit.
 Porwba.¹⁵ Eiusdem arcis. Ibi p. dic. VIII.
 Hwnyarad.¹⁶ Ad eam. Ibi p. dic. II.
 Klechani.¹⁷ Nobilium. Ibi p. dic. II.
 Dwrcchina.¹⁸ Ad Lethowam. Ibi p. dic. X.
- ¹ Trnove h. Visnjovétól é.
² Turó h. Zsolnától d., a Turó-patak völgyében.
³ Roszina h. Zsolnától dk.
⁴ Stranske h. a Zsilinka-p. völgyében, Rajectől ék.
⁵ Konska h. Rajectől ék.
⁶ Valószínűleg azonos Poluvsje helységgel, Zsolnától d.
⁷ Banova h. Zsolnától d.
⁸ Bicsica h. u. o., a Zsilinka-p. völgyében.
⁹ Lucska h. Illove szomszédságában.
¹⁰ Illove h. Zsolnától d.
¹¹ Porubka h. az előbbtől d.
¹² Zbinjov h. Rajectől é.
¹³ Jasenove h. az előbbtől d.
¹⁴ Brezani h. Lietavától é.
¹⁵ Poruba h. Rajectől k.
¹⁶ Kunjeradi h. Porubától ék.
¹⁷ Klacsani h. Rajectől é.
¹⁸ Gyuresina h. Rajectől dk.

Swhya.¹ Ad eandem. Ibi p. dic. III.

Frywaldt.² Exusta est per lancigeros tempore obsidionis arcis Beztercze. Parrochus et iudex iuramentis affirmarunt nullum colonorum habere substantiam, nedum sex, ut continent articuli Posonii confecti novissime,³ verum ne trium florenorum valoris habere.

Chyerna.⁴ Ad Lethowam. Ibi p. dic. III.

Lehothka Plebani.⁵ Ad Lethowam. Ibi portae desertae II. non dicatae.

Reyca oppidulum.⁶ Ad Lethowam arcem. Ibi p. dicatae XXXIII.

Gyorgyowa.⁷ Arcis Kazza. Ibi p. dic. III.

Poczkalí.⁸ Eiusdem. Ibi p. dic. XI.

Lyezkowecz utraque.⁹ Eius. Ibi p. dic. VI.

Mossenicz superior.¹⁰ Eiusdem. Ibi p. dic. VI.

Trezthyen.¹¹ Nobilium. Ibi p. dic. III.

Mossencz inferior.¹² Ad Cazzam. Ibi p. dic. III.

Deserta p. 1 propter praedones Skodnykos,¹³ quos d. Podmanyczky foveat.

Zlopnya.¹⁴ Arcis Orozlankw. Ibi p. dic. X.

Zawatka.¹⁵ Ad Kazzam. Deserta propter praedones d. Podmanyczky, quos ut praefertur, Skodnyk vocant.

Prwzzyna.¹⁶ Arcis eiusdem. Ibi p. dic. VIII.

Bellws¹⁷ oppidum. Ad Lewam. Ibi p. dic. XLVI.

Sunt illic quidam combusti, qui de novo

¹ Suja h. Rajectől d.

² Friwald h. Rajectől d.

³ „Combusti trium annorum, facultates ad sex florenos habentes, dicentur“. 1535. Art. XXX. Magyar Orsz. Eml. I. 571.

⁴ Cserna h. Rajectől ny.

⁵ Plebani-Lhota h. Friwaldtól dny.

⁶ Rajec város a Zsilinka-p. völgyében.

⁷ Gyurgyove h. Plebani-Lhotától ny.

⁸ Podskal h. Vágbesztercétől d.

⁹ Alsó- és Felsőlieszko h. Vágbesztercétől d.

¹⁰ Alsó- és Felsőmostenec h. u. o.

¹¹ Trsztye h. a Pruzsinka-p. völgyében, Vágbesztercétől d.

¹² L. az előbbi jegyzetekben.

¹³ L. a 220. sz oklevelet.

¹⁴ Szlopna h. Bellustól k.

¹⁵ Zavada h. Domanistól ény.

¹⁶ Pruzsina h. Domanistól dny.

¹⁷ Bellus város a Vág-folyó balpartján.

	domos reformarunt et sunt domino excepti, nec dicati permissi.	
	Kochkowcze superior. Arcis Kazza. Ibi	
p. dic.		VI.
	Koczkowcze inferior. ¹ Illo pertinens. Ibi	
p. dic.		VII.
	Nozwyce. ² Eiusdem. Ibi p. dic.	VII.
	Ledecze. ³ Ad Kazzam. Ibi por. dic.	VII.
	Podhory. ⁴ Ad eam. Ibi p. dic.	II.
	Nozdrowycz. ⁵ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
	Thwnesycze. ⁶ Plebaniae de Lewa. Ibi	
p. dic.		VII.
	Hlossa. ⁷ Arcis Kazza. Ibi p. dic.	VI.
	Porwba maior. Eiusdem. Ibi p. d.	VII.
	Porwba minor. ⁸ Eiusdem. Ibi p. dic.	V.
	Zlyho. ⁹ Abbatiae S. Benedicti. Ibi p. d.	XIII.
	Chychman. ¹⁰ Nobilium. Ibi p. d.	II.
	Kazza. ¹¹ Eius arcis. Ibi p. dic.	XII.
	Hrabolka. ¹² Ad arcem Zwchan. Ibi p. dic.	V.
	Nagy Zwchan. Ibi p. d.	III.
	Kys Zwchan. ¹³ Ibi p. dic.	III.

Notandum, quod bona magnifici domini Joannis Podmanyczky non sunt dicata, utputa arces Beztercze, Hrychow, Lednycze et Bwdethyn, necnon oppidum Baan cum eorum pertinentiis, nam gaudet superinde exemptione Regiae Maiestatis.

Idem Podmanyczky nescio, qua auctoritate fretus, nobilium bona suis bonis vicina non permisit dicare,

¹ Alsó- és Felsőkocskóc h. Bellustól é.

² Nosic h. Vágbesztercétől ny.

³ Lídec h. Bellustól d.

⁴ Podhor h. Bellustól d.

⁵ Nozdrowic h. Kasza várától é.

⁶ Tunesic h. u. o.

⁷ Hlozsa h. Bellustól d.

⁸ Alsó- és Felsőporuba h. Illavától dk.

⁹ Zljechov h. Pruzsinától d., a Strasov-hegy (1214 m.) alján.

¹⁰ Csicsmán h. az előbbtől k., a Javorinka-hegy (1974 m.) lábánál.

¹¹ Kasza város és vár Illavától ék., a Vág-folyó balpartján.

¹² Hrabowka h. Trencséntől é.

¹³ Alsó- és Felsőszucs h. Trencséntől é.

videlicet Jazzanycza,¹ Mychowawcz,² Marsowecz,³ Jablonowe,⁴ Zwlyo,⁵ Hradna,⁶ Hlwthky,⁷ Hlelynek,⁸ Zareche,⁹ Hlednyk,¹⁰ Kothyessowa¹¹, Holboke¹² et Hrabowe¹³ nominata.

Processus secundus.

Pyspeky. ¹⁴ Episcopatus Nitriensis. Ibi	
p. dic.	VI.
Byela. ¹⁵ Nobilium. Ibi p. dic.	III.
Mnyhowa Lehota. ¹⁶ Ad Trinchinium.	
Ibi p. d.	VIII.
Jeztreby. ¹⁷ Nobilium. Ibi p. d.	VI.
Hic sunt rectificati por. IIII, nam in connumerationis registro erant decem pauperes.	
Dwbolwyhel. ¹⁸ Arcis Trinchiniensis. Ibi	
p. d.	VII.
Czyminna. ¹⁹ Eiusdem. Ibi p. d.	I.
Hradna superior. Ad eandem. Ibi p. dic.	VI.
Hradna inferior. ²⁰ Eiusdem. Ibi p. d.	III.
Khohnassowcz. ²¹ Ad Trinchinium. Ibi	
p. dic.	III.

¹ Kis- és Nagyjeszenic h. Vágbesztercétől é., a Vág-folyó jobbpartján.

² Talán Miksova h. Nagybecsétől dny., a Vág-folyó jobbpartján.

³ Marsófalva h. Vágbesztercétől é. a Vág-folyó balpartján.

⁴ Jablonova h. az előbbtől k.

⁵ Szulyó h. Jablonovától dk.

⁶ Hradna h. Szulyótól d.

⁷ Talán Luki h. Zsolnától é.

⁸ Lalinec h. Budetintől é.

⁹ Zarjecj h. Oblazovtól é., a Vág-folyó jobbpartján.

¹⁰ Hlinik h. Nagybecsétől ék.

¹¹ Nagy- és Kiskoteso h. Nagybecsétől ék.

¹² Alsó- és Felsőhlboke h. Nagybecsétől k., a Vág-folyó balpartján.

¹³ Hrabove h. az előbbiektől dny.

¹⁴ Biskupic h. Trencséntől d.

¹⁵ Bela h. ugyanott.

¹⁶ Barát-Lehota h. ugyanott.

¹⁷ Jasztrabje h. u. o.

¹⁸ Dubodjel h. Jasztrabjétől d.

¹⁹ Cimena h. Bántól ny.

²⁰ Nagy- és Kishradna h. Dubodjeltől k.

²¹ Kochnac-major az előbbiektől k.

Derskowecz utraque. ¹ Nobilium. Ibi	II.
p. d. Klewen. ² Ad Trinchinium. Ibi p. d.	XIII.
Hrwzkowecz. ³ Nobilium. Ibi p. d.	III.
Ztreche superior. ⁴ Nobilium. Ibi p. d.	V.
Pechenyed. ⁵ Ad Trinchinium. Ibi p. dic.	XII.
Hryblyen. ⁶ Archiepiscopatus Strigoniensis. Ibi p. dic.	XXXI.
Ztreche minor. Nobilium. Ibi p. dic.	VI.
Ztreche maior. ⁷ Nobilium. Ibi p. d.	VIII.
Trebachowcze. ⁸ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
Nassycze. ⁹ Episcopatus Nitriensis. Ibi p. dic.	VI.
Byzkwpycz secunda. ¹⁰ Episcopatus eiusdem. Ibi p. dic.	VIII.
Ozorowcze superior. Nobilium. Ibi p. dic.	V.
Ozorowcze inferior. ¹¹ Ibi p. d.	III.
Nassycze. ¹² Arcis Wgrod. ¹³ Ibi p. dic.	V.
Myezgowecz. ¹⁴ Eiusdem. Ibi p. dic.	VI.
Wgrod. ¹⁵ Suae arcis. Ibi p. dic.	VIII.
Sythnya. ¹⁶ Dictae arcis. Ibi p. dic.	V.
Hradys. ¹⁷ Eiusdem. Ibi p. dic.	II.
Woksynna. ¹⁸ Ad eam. Ibi p. dic.	XI ^{1/2} .
Medius quoque iste est relaxatus.	
Trebchawa. ¹⁹ Illius. Ibi p. dic.	V.

¹ Alsó- és Felsődraskóc h. Bántól ény.

² Kis- és Nagychlivény h. Bántól ny.

³ Ruszkóc h. Draskóctól é.

⁴ L. alább a 28. sz. jegyzetnél.

⁵ Pecsényéd h. Bántól d., a Bebrava-patak völgyében.

⁶ Ribény h. az előbbtől dk.

⁷ Kis- és Nagysztrice h. Bántól d.

⁸ Trebasóc-pusztá az előbbiektől k.

⁹ Alsó- és Felsőnastic h. Bántól d., illetőleg ék.

¹⁰ Biszkupic h. Bántól d.

¹¹ Alsó- és Felsőozor h. Bántól é.

¹² L. a 30. sz. jegyzetnél.

¹³ Zay-Ugróc v.

¹⁴ Mjezgóc h. Bántól k.

¹⁵ Ugróc h. a mai Zay-Ugróc h.

¹⁶ Zsitna h. Zay-Ugróctól ny.

¹⁷ Radisa h. az előbbtől é.

¹⁸ Bizonyára Ksinna h., Radissától é.

¹⁹ Trebichava h. Bántól é.

Sypkho. ¹ Eius. Ibi p. dic.	VI.
Zlathina maior. Eiusdem. Ibi p. dic.	XV.
Zlathina minor. ² Eiusdem. Ibi p. dic.	II.
Bazna. ³ Illius. Ibi p. dic.	VIII.
Thimoraza. ⁴ Ad eam. Ibi p. dic.	VIII.
Podlwsan. ⁵ Arcis Vgrodienensis. Ibi p.	
dic.	XVIII.
Lwchow. ⁶ Ad illam. Ibi p. dic.	II.
Dwbniczka. ⁷ Eiusdem. Ibi p. dic.	I.
Hornyen. ⁸ Ad Trinchinium. Ibi p. dic.	XVI.
Boboczka lehota. ⁹ Ad eandem. Ibi p.	
dic.	VIII.
Boboth. ¹⁰ Ad Trinchinium. Ibi p. dic.	XII.
Mothyessycze inferior. Nobilium. Ibi p.	
dic.	III.
Mothyessycze superior. ¹¹ Nobilium. Ibi	
p. dic.	II.
Dobresowe. Episcopatus Nitriensis. Ibi	
p. dic.	V.
Petrowalehota. ¹² Nobilium. Ibi p. dic.	III.
Pyerthyoka. ¹³ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
Neporaza. Nobilium. Ibi p. dic.	III.
Neporaza. ¹⁴ Nobilium de Roson. Ibi p.	
dic.	VI.
Mythicze. ¹⁵ Episcopatus Nitriensis. Ibi	
p. dic.	III.
Zwynna. ¹⁶ Ad Trinchinium. Ibi p. dic.	VII.

¹ Sipkov h. az előbbtől é.

² Kis- és Nagyszlatina h. Sipkovtól dny.

³ Máskép Kraszna h. Bántól é., (*Rudnay B.*: Ujfalussyak és Rudnayak pereit. 117. l.) V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 487. l.

⁴ Timorác h. Bántól é., a Bebrava-völgyben.

⁵ Podluzsán h. az előbbtől d.

⁶ Luttov h. Podluzsántól k.

⁷ Dubnicska h. u. ott.

⁸ Hornyán h. Podluzsántól ény.

⁹ Bobot-Lehota h. az előbbtől é.

¹⁰ Bobota h. az előbbivel közvetlenül szomszédságban.

¹¹ Alsó- és Felsőmotesic h. az előbbiektől é.

¹² Petri-Lehota h. Trencséntől k.

¹³ Petyovka h. az előbbtől k.

¹⁴ Bossán- és Rozsonyneporác h., a két Motesictől ny.

¹⁵ Mitic (Nemes-, Rozsony-) h., Trencséntől dk.

¹⁶ Szvinna h. a Trencsén-báni vonal mentén.

Zablahow. ¹ Eiusdem. Ibi p. dic.	XXX.
Thwrnya. ² Illius. Ibi p. dic.	XXV.
Kys Ztankowcze. ³ Alias deserta tota-liter. Ibi p. dic.	I.
Appathowcze. ⁴ Episcopatus Nitriensis. Ibi p. dic.	VI.
Byrowecz. ⁵ Arcis Trinchiniensis. Ibi p. dic.	VII.
Hrozwad. ⁶ Eiusdem. Ibi p. dic.	VII.
Ztankowecz maior. ⁷ Eiusdem arcis. Ibi p. dic.	XIII.
Zeletz. ⁸ Eiusdem. Ibi p. dic.	VIII.
Krywozwth. ⁹ Arcis Bolondos. Ibi p. dic.	V.
Bolondos civitas cum suburbio. ¹⁰ Ibi p. dic.	LVIII.
Hrakolwppy. ¹¹ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
Wyczka utraque. ¹² Ad Bolondos. Ibi p. dic.	XVI.
Kochkowcze. ¹³ Eiusdem arcis. Ibi p. dic.	VIII.
Wyfalw. ¹⁴ Eiusdem. Ibi p. dic.	XXIII.
Mnesycze. ¹⁵ Eiusdem. Ibi p. dic.	V.
Zernye. ¹⁶ Arcis illius. Ibi p. dic.	XIII.
Lyezko. ¹⁷ Eiusdem. Ibi p. dic.	XXIII.
Bossacz. ¹⁸ Ad eandem. Ibi p. dic.	X.
Hallwsycze. ¹⁹ Eiusdem. Ibi p. dic.	V.

¹ Szoblahó h. Trencséntől dk.

² Turna h. Trencséntől d.

³ Kis-Sztankóc h. Trencséntől d.

⁴ Apáti h. az előbbtől dny., a Vág-folyó balpartján.

⁵ Nagy-Bíróc h. az előbbtől d.

⁶ Rozvadz h. Bíróctól d.

⁷ Nagysztankóc h. Trencséntől d.

⁸ Szelec h. az előbbtől d.

⁹ Krivoszud h. Beczkótól ék.

¹⁰ Vagy máskép Beczkó h., a Vág-folyó balpartján.

¹¹ Rakolub h. Beczkótól d.

¹² Vieszka h. az előbbtől d.

¹³ Kocsóc h. Vieszkától d.

¹⁴ Novaves h. az előbbtől d., Nyitra megye határán.

¹⁵ Mjesic h. Nyitra megye határán, a Vág-folyó jobbpartján.

¹⁶ Szrnye h. az előbbtől é.

¹⁷ Lieszkova h. Szrnyétől ény.

¹⁸ Bosac h. az előbbtől ék.

¹⁹ Halusic h. Szrnyétől é.

	Stewerkek. Ad eandem arcem. Ibi p.	
dic.	Stwertek. ¹ Nobilium. Ibi p. dic.	III.
	Bohozlawycz. ² Nobilium. Ibi p. dic.	V.
	Rectificatus est pauper I.	
	Iwanowcze. ³ Ad Bolondos. Ibi p. dic.	XXII.
	Mylchycze. ⁴ Eiusdem arcis. Ibi. p.	
dic.	Lyezko. ⁵ Nobilium. Ibi p. dic.	XIII.
	Sambokreyth. ⁶ Nobilium, deserta.	XI.
	Kohanowcz. ⁷ Nobilium. Ibi p. dic.	III.
	Trebyn. ⁸ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
	Wylchycze. ⁹ Nobilium. Ibi p. dic.	I.
	Koholna maior. Ad Orozlankw. Ibi p.	
dic.	Khoholna minor. ¹⁰ Nobilium. Ibi p. dic.	V.
	Drethoma Koztolna. ¹¹ Episcopatus N-	III.
	triensis. Ibi p. d.	III.
	Drethoma superior. Eiusdem. Ibi p. dic.	III.
	Drethoma. ¹² Nobilium. Ibi p. dic.	III.
	Rectificatus pauper I.	
	Drethoma. Arcis Trinchiniensis. Ibi p.	
dic.	Drethoma Kralowen. ¹³ Ibi p. dic.	III.
	Hrybar. ¹⁴ Nobilium. Ibi p. dic.	II.
	Zlathowcze. ¹⁵ Arcis Trinchiniensis. Ibi	
p. dic.		V.

¹ Csütörtök az előbbtől ék., a Vág-folyó jobbpartján.

² Bohuszlavicz h. a Vág-folyó jobbpartján.

³ Ivanóc h. Csütörtöktől ék.

⁴ Melcsic h. u. o.

⁵ Nemes-Lieszko h. az előbbtől é.

⁶ Kis-Zsámbokrét h. u. ott.

⁷ Kohanoc h. az előbbtől é.

⁸ Trebin h., Kohanóc h. egyik része.

⁹ Velcsic h. Kohanóctól ék.

¹⁰ Nagy- és Kischocholna h., Velcsictől é.

¹¹ Kosztolna h., a Drietoma-patak völgyében, Trencsén-

től dny.

¹² Drietoma h., mely több részből állott, Kosztolnától ény.

ahol ¹³ Bizonyára az előbb említett Drietomának az a része,

a kastély állott.

¹⁴ Ribári h. Trencséntől ny., a Vág-folyó jobbpartján.

¹⁵ Zlatóc h. Trencséntől é., a Vág-folyó jobbpartján.

Iztebnyk.¹ Episcopatus Nitriensis. Ibi p. dic. IIII.
 Orehowe.² Ad Trinchinium. Ibi p. dic. VII.
 Summa etc. dicatarum facit fl. I^m V^c LXVI.

Exitus dicae.

In paratis pecuniis praesentavi ad Cameram Regiae Maiestatis fl. VI^c XXVIII.

Spectabilis et magnificus dominus Alexius Thwrzo locumtenens Regiae Maiestatis etc. vigore deputationis dominorum praefecti et consiliariorum Camerae Regiae Maiestatis etc. fecit pro se exigere dicam ex pertinentiis arcium Trinchiniensis et Zwchan,³ facientem in tota summam fl. III^c XL.

Eiusdem domini locumtenentis nomine officialis egregius Georgius Thwrzo⁴ capitaneus Trinchiniensis exegit dicam ex bonis episcopatus Nitriensis in hoc comitatu Trinchiniensi existentibus facientes

fl. XLVII.

Reverendissimus dominus archiepiscopus Strigoniensis ex suo pago Ryblyen vocato pro se fecit dicam exigere extendentem se ad fl. XXXI.

Ex deputatione dictorum dominorum praefecti et consiliariorum Camerae Regiae Maiestatis egregius Benedictus Erdehgy⁵ percepit ex bonis Abbatiae S. Benedicti fl. XXXII.

Ad eorundem dominorum praefecti et consiliariorum Camerae, egregio d. Nicolao Oztrosyth⁶ ex dicae pecuniis assignavi fl. I^c LX.

Magnificus dominus Nicolaus Kozka ratione provisionis arcis Swlyow⁷ vocatae, ut dicit, retinuit pro se in bonis arcium suorum fl. I^c.

¹ Isztebnyk h. Zlatóctól k.

² Alsó- és Felsőorecho h., Isztebnyktől k., illetőleg é.

³ Szucsá várát érti.

⁴ Minthogy a trencsényi vár és uradalom 1534 óta Thurzó Elek zálogbirtoka volt, valószínű, hogy a trencsényi kapitány a családnak volt egyik tagja. Talán ugyanaz, aki 1527-ben mint harmincados említették. (L. 159. sz. okl.)

⁵ Erdőhegyi Benedekre l. jelen kötet 197. sz. oklevelét.

⁶ Oztrosith Miklósról l. jelen kötet 232. sz. oklevelét.

⁷ Szulyó vára.

Dicator virtute instructionis sibi ex Camera datae pro salario ordinario percepi fl. LXXX.

Item. A 29 Januarii, qua profectus sum Trinchinium et praesentavi litteras Regiae Maiestatis comitatui dicam postulantes usque ad 15 Martii, qua connumerationem finivi, sunt completi unus et medius menses. Ad sex equos per duos florenos in singulum equum pro expensis computando iuxta dictam instructionem nostram ex Camera datam percepi fl. XVIII.

Item. A decima quinta Martii ad 16. Maii, qua veni cum dica exacta a Trinchinio Tirnaviam, sunt completi duo menses, ad tres equos expensae faciunt fl. XII.

Vicecomiti cedunt pro salario fl. XXIII.

Uni iudici nobilium superioris et maioris processus fl. XII.

Alteri inferioris processus fl. VIII.

Item. Sede octava die Maii celebrata, postquam regesti pariam, ut michi iniunctum erat, Camerae praesentassem, ad instantiam et requisitionem solitam nonnullorum dominorum nobilium sedis sunt pro pauperibus, desertis et inquilinis rectificatae et relaxatae portae XVI. facientes fl. XVI.

Item. Restant adhuc in bonis domini Kozka praedicti ultra praefatos centum florenos, quos pro se retinuit, solvendi fl. XXVIII.

In bonis nobilium restant fl. XXVII.

Item. Peditibus, quos d. Georgius Thwrzo capitaneus Trinchiniensis ad exigendum birsagia a rebellis solutioni dicae congrevat pro bibalibus dedi

fl. I.

Item. Magnus d. praefectus camerae iniunxerat mihi, antequam dicam Trinchinium petitem irem, litteras regias, quibus Regia Maiestas a civibus de Zakolcza quoque certum subsidium postulabat, eo ad Zakolczam deferendum, quas illuc praesentavi et exposui fl. I. den XX.

Jegyzet: Trencsén megye 1536 dicális conscriptiójában (Orsz. Levéltár. Conscriptio portarum t. XLIII. p. 111—142.) a Podmaniczky Jánosra vonatkozó részletek, melyek egészben véve egyeznek a most közölt összeírás adataival, a következők:

Frywaldt. Exusta fuit per lancigeros tempore obsidionis arcis Byztricze. Parrochus et iudex iuramentis eorum affirmarunt nullum colonorum habere substantiam, nedum sex, ut continent articuli Posonii confecti novissime, verum ne trium florenorum valoris habere. Ideo nil illic dicavi.

Mosstencz inferior. Arcis Kazza. Ibi p. dic. III. Una porta deserta propter praedones domini Podmanyczky, quos skodnykok vocant.

Zawatka. Ad Kazzam. Ibi p. d. nulla. Deserta est totaliter propter violentiam et rapinam latronum, quos Podmanyczky fovet, ut praefertur.

Notandum, quod bona, quae tenet magnificus dominus Joannes Podmanyczky, videlicet arces Bezthercze, Hrychow, Lednycze et Bwdethyn, necnon oppidum Baan cum suis attinentiis pagis sunt virtute litterarum Regiae Maiestatis pro eodem exemptae.

Item idem dominus Podmanyczky non admisit me dicatorem¹ dicare bona dominorum nobilium sibi vicinorum, prout nec anno praeterito admiserat, sed eadem bona pro se dicavit, nullo iure ad hoc habito, michi exhibito, sed sua propria auctoritate et insolentia ductus.

242.

Pozsony—Sempte, 1537 februarius 8—marchius 19.

Thurzó Elek jelentései I. Ferdinánd királyhoz katonaügyekről és főleg Podmaniczky János és Ráfael garázdálkodásairól.

Eredetijök a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1537. fasc. 30.

(Pozsony, 1537 febr. 8.)

„Sacratissima etc.

Facta est in praesentia Maiestatis Vestrae quoque mentio non semel, quod ad res contra adversarios gerendas peditum opera multum indigeat fidelium suorum defensio, pedites vero nullibi commodius, neque facilius reperiri posse, quam in Moravia, ubi nunc domini et status, nescio quam difficultatem in dandis ad vicinorum postulationem peditibus facturi dicuntur. Maie-

¹ Francisci Tamás.

stas Vestra dignetur litteras suas efficaces ad illius marchionatus sui status dare, ne prohibeant evocari ad stipendium voluntarios pedites, nam citra Maiestatis Vestrae auctoritatem et litteras frustra nos in permovendis illis operam insumemus.

Praeterea, quoniam non incertam spem Maiestas Vestra dedit de venturis propediem equitibus, quos ego arbitror non una universos, sed particulatim huc venire et partem, quae praecesserit, expectaturam hic reliquos et interea tempus frustra consumpturam; sed cum is sit eorum huius regni status et conditio, ut militum opera sit necessaria, videretur non solum utile, sed et necessarium, ut Maiestas Vestra dignaretur gratiose iniungere equitibus illis, maxime qui sequentes alios praecessuri et expectaturi videbuntur, ut si res et fidelium suorum defensio ita exegerit, ut carere illorum opera nequeamus, ad meam requisitionem eo proficiantur, quo Maiestatis Vestrae capitanei et gentes ordinatae venire ad subitam necessitatem debebunt. Ita fructuosior erit opera eorum, quam si frustra expectando alios, desideant, sumptumque simul et tempus perdant.“ (*A level többi része nem tartozik a tárgyhoz.*)

(*Sempte, 1537 februárus 20.*)

„Joannis Podmaniczky frater iunior Raffael, illo absente, nihil ab ingenio fratris discessurus videtur. Dicam publicam, quae in commune contribuenda erat, exigere iam ubique in locis sibi vicinis sub gravissimis comminationibus coepit. Quamquam non ita subito, ut rei necessitas postularet, copias cogere potuerim, quicquid tamen contra illum in publicam defensionem praestari poterit, a me non negligetur. Verum tamen adhuc in eadem opinione sum, quod arces illius oppugnari deberent, unde nunquam non bella movere intendit. Nec puto consilium meum repudiandum de tractatibus cum illo habendis, qui arcium huius expugnationem susciperet.“

(*Sempte, 1537 februárus 26.*)

„Junior Podmanitzki, Joannis frater, iis diebus ex insperato missis copiis suis diripuit et in praedam con-

vertit oppidulum quoddam Wyhel,¹ quattuor miliaribus a Tyrnavia distans, abduxit praedam, ut accepi, ad valorem sex millium florenorum et praeterea certas personas captivas et nisi metu equitum praedictorum fuisset deterritus,² procul dubio Tyrnaviam usque grassatus fuisset.

Caeterum non dubito, Maiestati Vestrae constare, quomodo Joannes Podmanitzky dato ab adversa parte, aut designato certo praesidio, expediendus sit brevi ad intercipiendas civitates, praesertim montanas et fodinas ipsas, sicuti hoc ipsum civitates ipsae certo certius exploratum habere se affirmant. Intelligo autem, illos pro certo, nisi videant defensionem, velle quaerere modos et vias concordandi cum Joanne, quorum exemplum ne et alii maxime illis vicini sequantur, timendum est. Maiestas Vestra dignetur gratiose advertere, ne dum remotiores partes tueri vult, propinquiore et magis vicinas amittat. Memini Maiestatem Vestram in suo discessu eam nobis spem dedisse, quod ad principium mensis Martii certae et non contemnendae copiae essent superventurae, de quorum tamen adventu nulla apud nos fama est. Scripsi paulo ante ad Maiestatem Vestram, nunquam civitates montanas futuras in pace, nisi arces, quae in manibus Podmanitzki sunt, recuperentur. Huic negotio autem nunc Maiestas Vestra, cum sit in regno suo Bohemiae, posset prospicere et invenire modum, de quo locutus sum multa coram et scripsi. Haberet Maiestas Vestra in partibus istis cum iis, qui capitaneorum titulo sunt insigniti, equites circiter quingentos, verum tamen illorum nullus adhuc apparet; tantae sunt cum iis contentiones, ut adversarii maiores possent praebere, alius nemo. Video enim, exhortationibus meis illos nullum dare locum. Hoc ideo ad longum soleo Maiestati Vestrae describere, ut omnibus et imprimis Maiestati Vestrae sit manifestum, me in ista confusione rerum et tanta omnium inobedientia non posse officio meo iuxta rerum praesentium exigentiam satisfacere“ etc.

¹ Vágújhely, Trencséntől dny.

² Thurzó Elek ugyanezen levélben azt jelentette a királynak, hogy a nagyszombati vidék védelmére 260 lovast rendelt ki, most erre hivatkozott.

(*Semple, 1537 március 19.*)

„Scripsi proximis diebus ad Maiestatem Vestram satis dilucide, quo in statu sit negotium dicae et eius exactionis, de qua re nulla nunc erat mihi facienda mentio, nisi versarentur ante oculos ea, quae Maiestas Vestra iis diebus ad me scripsit, quasi mea inprimis negligentia haec omnia negligerentur et in cassum abirent. Quum ita omnes ingenii nervos huc intendam, ut maiora per me praestari vix possint, sed ea est malignitas et confusio temporum, ut si Maiestati Vestrae se inobedientes exhibeant, mihi longe magis. In iis duobus aut tribus comitatibus iam omnis prope connumeratio absoluta est, exactio vero in plerisque locis incepta, sed inter vicinos hos comitatus Honthensis est sine connumeratione, ubi comitis officio praeest Franciscus Nyary,¹ qui quam ob rem emittere dicatores noluerit, etsi nesciam, divinare tamen liceret. Parum certe hactenus et coram verbis et absens litteris profeci, sed forte opinionem meam, quare hoc ille faciat, Maiestas Vestra cognoscere poterit. Invitos ego et reluctantes, ut Vestra Maiestas bene novit, cogere nequeo.

In comitatu Thrinchiniensi exiguum quiddam restet circa castrum in locis propinquis, unde aliquid haberi posset, reliquam partem Podmaniczki² partim violentia et tyrannide, partim metu oppressit. Lyphoviensis et Castriferrei sub Ludovico Pekri³ sunt, necdum induci potuit, ut admitteret connumerationem. Valentinus Therek, ut plerosque tractet,⁴ iam Maiestas Vestra intelligit. Ducere ad campum hos Maiestatis Vestrae servitores non possum, vel saltem ad loca propinquiora. Banffy⁵ enim apparatus nullum habet, Nyary nescio,

¹ Nyáry Ferencze l. a 187. sz. oklevelet.

² A 197. 209. 215. 216. 218. szám alatt közzétett oklevelekben többször esett szó arról, hogy Trencsén megye területének egyes helyein a Podmaniczkyak nem engedték meg a rovásadó beszédését.

³ Pekry Lajosra, akiről a bevezető részben is szó volt, l. *Budai F.*: III. 36—38. ll.

⁴ Török Bálint szereplésére l. *Sebestyén B.*: id. tan. 38. s. köv. ll.

⁵ A Bánffyak közül a következőkre gondolhatunk: Alsó-lindvai Bánffy Istvánra és Lászlóra, akik 1542-től fogva zala-

quas defensiones dicit se negligere non posse. Quamquam si turbationes magis incrudescant, vix horum copiae ad huius regionis curam et defensionem videantur suffecturae, etiamsi ad manum essent. Quod si vel solos Maiestatis Vestrae familiares paratos et mihi obedientes haberem, nihil essem certe neglecturus, quod mea diligentia et industria illorumque opera perfici posset et adhuc nonnulla spes superest, si particula venturarum copiarum Vestrae Maiestatis (ut iam saepius scripsi) uti liceret.

Maiestas Vestra nisi gratiose dignabitur aliquem modum invenire, quo arces Joanni Podmanitzky eripiantur, vereor magnopere, ne ex illis receptaculis copiae Joannis Zapoliensis magnis et assiduis detrimentis et has partes et vicinam Moraviam afficiant.

Scripseram autem ego (ni fallor) modum non contemnendum in ea ipsa re aggredienda, si Maiestati Vestrae probaretur. Sciat Maiestas Vestra me et alioquin nihil negligere velle, quaecunque ex meo officio ad suorum defensionem spectarent, attamen in hoc statu rerum nec litteris, nec verbis aliquid egregiae rei praestari potest. Quod si quempiam alium ad tot et tantis difficultatibus intricata negotia, defensionem scilicet suorum Maiestas Vestra me magis idoneum reperiri potest, illum obsecro, in meum locum sufficiat, quod certe gratiae perpetuae loco a Maiestate Vestra habiturus et reputaturus sum. Nam mihi abunde satis curarum praebent inutiles pleraeque arces meae, quarum conservationi dies et noctes invigilare cogor, idque in maximis meis difficultatibus et proventuum tenuitate, dum vix quod ad necessariam intertentionem castrorum requiritur, praestant, tantum abest, ut sustentationem familiae meae subministrent. Est certe mihi acerbum, quod me post tot servitia et sumptus factos in dies magis egere valeam, alios vero et praedis et omnibus modis ditescere, dum videtur Maiestati Vestrae

megyei főispánok voltak. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1538. f. 35., 1542. f. 47., 1548. f. 55.) Thallóczy Bánffy Boldizsára, aki 1535-ben „aulae regiae familiaris“-ként említették (U. o. 1535. f. 27., 1537. f. 30.), 1540-ben azonban kapitányként szerepelt. (U. o. 1540. f. 44.) Thallóczy Bánffy Györgyre, aki 1537-ben magister curiae regiae volt. (U. o. f. 30. és 31.)

molestum, quod exigui salarii mei mentionem facio. Sed de iis nunc satis. (*A levél befejező sorai egyéb vonatkozásúak.*)

243.

Sempte, 1537 március 22.

Thurzó Elek királyi helytartó arra a lehetőségre utalva, hogy Podmaniczky rablóhadai Trencsén vidékén támadásra készülhetnek, erőlyesen követeli Körmöcbánya és Besztercebánya városától, hogy a rájuk kivetett összeget haladéék nélkül küldjék meg.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti amici honorandi salutem. Post tam longam expectationem nihil certi a vobis habere potuimus, quamquam si non gravi sumptu circa Trenchinium equites et pedites alerentur, nullum est dubium, quin iam pridem latrones Podmaniczky in partes illas vestras impetum fecissent cum summo publico omnium vestrum detrimento; verum quum ea ipsa illius summae postulatio voluntate omnium ordinum facta sit, miramur, quam surda aure pertransitis,¹ proinde iterum vos hortamur et requirimus, ut summam vobis iam notam in manus thesaurariorum seu dispensatorum regni ad hoc designatorum (et nullius praeterea) citra omnem moram mittere et assignare debeatis, ne vobis imputetur, si quid ex hac negligentia mali contingat. Secus ne feceritis et bene valete. Ex Sempthe, 22. Martii, 1537.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenfalva iudex curiae et locumtenens Regiae Maiestatis.

Kívül: Prudentibus et circumspectis Cremniciensis simul etiam Bistriciensis caeterarumque civitatum montanarum iudicibus et iuratis civibus, amicis honorandis.

¹ V. ö. a bányavárosok magatartására vonatkozólag Thurzó Eleknek 1537 febr. 26-i levelével. (A 242. szám alatt közölt levelek között.)

244.

Nagyszombat, 1537 március 26.

Thurzó Elek királyi helytartó erélyesen követeli Körmöcbányától és Besztercebányától, hogy a Fels Lénárt főkapitány sürgetésére elindítandó hadak költségére kivelett összeget haladéktalanul küldjék meg öt napon belül.

Sasinek V. Ferenc másolata Besztercebánya levéltárából. Orsz. Levéltár. Múzeumi levéltár. Másolatok.

Prudentes et circumspecti amici honorandi. Quanti per vos monitio nostra amica quanti publica autoritas fiat, facile ex his recipere licuit, quod dum literae per nuntium nostrum fuissent vobis redditae, nec litteris nobis nuntii medio respondere voluistis, tantum abest, ut id, quod per omnes ordines est vobis impositum, conferre et huc mittere voluissetis. Nunc magnificus et generosus dominus Leonhardus de Felz¹ supremus capitaneus Regiae Maiestatis sedulo instat et urget, ut eas levis armaturae copias expedire curaremus, sine quibus sua ad publicam defensionem profectio satis commode fieri non possit. Sed res alitus (!) non nos sumus causa. Ne quid autem gravioris detrimenti (quod Deus avertat) contingat, vos iterum requirimus, ut quinto die a die datarum praesentium illam summam in manus nostras huc mittere integram debeatis et secus ne feceritis, nam si neglexeritis, videbit dominus capitaneus quid sit faciendum. Ex Tirnauia, feria secunda post dominicam Palmarum, 1537.

Comes Alexius Thurzo de Bethlenfalva iudex curiae et locumtenens
Regiae Maiestatis m. p.

Kivül: Prudentibus et circumspectis Cremniciensis simul etiam Bistriciensis, caeterarumque civitatum montanarum iudicibus et iuratis civibus, amicis honorandis.

¹ Leonardus baro in Vels, consiliarius et supremus curiae nostraemarschalcus, generalis et supremus capitaneus exercitus nostri in Hungaria. (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1537. f. 50. 1537 febr. 21-én kinevezve.)

Dalmad, 1537 április 14.

*Dalmady Tamás levele Selmecebányához, melyben beszámol-
ván a legújabb eseményekről, arról értesíti a várost, hogy
János király Podmaniczky Jánosnak, aki állítólag egy jól
felszerelt sereggel a város környékére indult, ezer lótartást
adott.*

Eredetije, hátlapján gyűrűs-zárópecsét nyomaival, az Orsz.
Levéltár múzeumi osztályában. Törzsanyag.

Prudentes et circumspecti domini mei honoran-
dissimi. Post salutem et servitiorum meorum fidelem
deditissimamque recommendationem, per praesentes
Vestras Dominationes summopere rogatas habere velim,
quatenus Vestrae Dominationes michi imputare ne
velint, ex quo feria secunda proxime praeterita¹ veni-
endo de Crempniczia Vestras Dominationes visitare non
potui, quia aqua et continuis pluviis eram madidatus et
ob festinationem nimiam, quia negotium non expec-
tabat, moram ibi tardare non potui, sed domino Thadeo
Bartphensi² omnem statum negotiorum Vestrarum Domi-
nationum cum Nicolao Doczy³ habitorem declaravi et
modo rescripsi. Caeterum noviter ad sedem nostram
advenit fama, quod Mehmeth Beegh et Kazon waywoda⁴
cum tribus milibus Turcarum ad Pesth advenissent et
soli ad Johannem regem regem (*így, kétszer!*) profecti
fuissent et vellent intelligere voluntatem eiusdem,
quidnam eis mandaret, quia a caesare Turcarum ha-
berent in comissis, quidnam eis mandarent, ut iussa
eiusdem adimplerent. Aliud est, etiam dicitur, quod
Johannes rex Johanni Podmaniczky ad mille equos
servitium dedisset et cum ingeniis et exercitu per istam

¹ 1537 április 9.

² Személyi adatait nem ismerjük.

³ Nagylucsei Dóczy Miklósról l. *Nagy Iván* : III. 336. l.
és Bécsi Staatsarchiv Hung. 1535. f. 27., 1537. f. 32.,
1545. f. 54.

⁴ A török támadásokra l. *Horváth Mihály* : Magyarország
tört. (Pest, 1861.) III. k. 109. l.

terram nostram ascendere praetenderet. Tertium est, dicitur, quod Ludovicus Pekri¹ in Slavonia Turcos mille prostraverat, tandem advenerunt alii Turci adven-
nerunt (!) et prostraverunt ipsum Pekri et exercitum
regis nostri. Omnia et singula alia negotia Vestrarum
Dominationum, si quae denuo emergerint, Vestris Do-
minationibus rescribere vel oretenus referre non ne-
gligam et tandem Deus omnipotens Vestras Dominationes
felices conservare dignetur, me et servitia mea Vestris
Dominationibus recommendando. Ex Dalmad cita
manu sabatho ante dominicam Misericordia Domini,
anno Domini 1537.

Vestrarum Dominationum deditis-

simus servitor

Thomas Dalmady
etc.

Kivül: Prudentibus et circumspectis dominis iudici et
iuratis civibus ac toti senatui Sempnicziensi ac dignissimis
dominis meis observandissimis.

246.

Beszterce, 1537 május 6.

*Podmaniczky János és Ráfael Buda László besztercei
várnagyukat megerősítik az elődeik által neki adott proznai
nemesi kúria birtokában.*

XVII. századi egyszerű másolata a garamszentbenedeki kon-
vent levéltárában. fasc. 53. nr. 8.

Nos Joannes et Rafael fratres uterini de Podmanin,
haereditarii domini arcis Bestercze notum facimus hasce
lecturis et legi audituris, quod generosus dominus
Ladislauus Buda² castellanus arcis Bestercze ab anteces-
soribus nostris ac dominis arcis eiusdem Bestercze

¹ L. a 242. szám alatt közzétett levelek megfelelő jegyzetét.

² Bizonyára a podmanini Buda-család (*Nagy Iván* :
II. 252—53. II.) tagja. Egyéb családtagok már 1492-ben (Pod-
maniczky-Oklt. I. 242. I.) és 1525-ben is említve (Podmaniczky-
Oklt. II. 318.).

habuerit inscriptionales super una aula libera Prosnensi¹ cum omnibus utilitatibus et pertinentiis ad eandem de iure pertinentibus, quae inscriptionales super eadem libera aula Prosnensi eidem ab antecessoribus nostris datae, tempore bellicoso et tumultuoso periere. Unde nos suprafati domini agnoscendo specificati domini Ladislai Buda fidelia servitia, quae erga antecessores nostros ac nos praestitit, ipsi domino et posteritati eius praenotati liberam aulam Prosnensem inscribimus eidem iure ab [ante]cessoribus eidem dato, ipse vero sua servitia nobis praestare tenebitur. Super quo dedimus ha[sc]e² nostras sigillis nostris roboratas ac manuum subscriptione munitas. Actum in arce Bestercze [die] Domini post elevationem sanctae Crucis, anno millesimo quingentesimo trigesimo septimo etc.

247.

Nagyszombat, 1537 május 12.

A helytartótanács jelentése a királyhoz főleg a Podmaniczkyak garázdálkodásairól, melyekkel szemben a mielőbbi hathatós fellépést sürgetik ; panaszt emelnek azonfelül Fels Lénárt főparancsnok visszaélései ellen is.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1537. fasc. 31.

Sacratissima etc.

Accepimus litteras Maiestatis Vestrae Sacratissimae, quibus nobis iniunxit et mandat auxilium ferre Nicolao Kozka³ et mirari videtur, quod cum paucis latrunculis ita impune grassetur et vexet subditos Maiestatis Vestrae Podmanitzky.⁴ Cuius rei difficultas et magnitudo ita tandem Maiestati Vestrae certius constare poterit et ita mirari ipsa desinet, si in memoriam revo-

¹ Proszne h. Vágbesztercétől ény. a Vág-folyó jobb-partján.

² Kimaradt : litteras.

³ Kosztka Miklós, akiről már többször volt szó.

⁴ Úgy látszik, Podmaniczky Jánost érti.

caverit, quod ad hunc domandum miserit ante hos annos capitaneum suum cum exercitu iusto, dum scilicet nonnisi unicum castrum¹ latrunculus iste obtinebat, sed omnis illius capitanei conatus in irritum cessit, dum hunc, castri sui et regionis commoditate sese tutantem, domare nequiverit. Habet nunc idem longe plura fortalitia, nempe quinque,² ex quibus amplam habet et se defendendi et alios infestandi commoditatem. Certe nobis ex paucis iis et eis quoque dimidiatis comitatibus vix imputari potuerit, quod latrocinii illius resisti non potuerit, licet quoad fieri potuit, ut latrocinia eius compescantur, omnibus viribus in hoc incubuerimus, sed multa undique impedimenta sunt obiecta.

Multi enim erant inobedientes, qui cum in aliis rebus tergiversabantur, tum contributionem ad regni defensionem ordinatam turbabant. Sed et dominus capitaneus Maiestatis Vestrae³ in sua ad partes superiores protectione comitatum Zoliensem per se dicavit et exegit ad mille quingentos florenos, ut arbitramur. Veniunt praeterea et a Maiestate Vestra Sacratissima commissiones variae, regni huius constitutioni per Maiestatem Vestram Sacratissimam approbatae et confirmatae, contrariae. Nunc quoque idem dominus capitaneus, aliorum arbitramur suggestionem inductus, dicam in comitatu Honthensi exigere vult, in quo nos a regni constitutione, gratioso Maiestatis Vestrae consensu confirmata, nulla ratione discedere possumus, nec audemus. Similia nobis de bonis civitatum montanarum in numero et medio nobilitatis existentibus committit idem dominus capitaneus, sed nos regni ordinationi contraire non licet.

Supplicamus Maiestati Vestrae Sacratissimae, dignetur eidem committere, ne nos in iis turbare contendat et pro dignitate sua nos quoque in nostra aestimatione, pro regni libertate et honore conservare gratiose dignetur, ut alia sua regna et provincias quasque solet.

¹ Vágbeszterce.

² Vágbeszterce, Lednice, Szucsá, Budetin és Hricsó.

³ Fels Lénárd főparancsnok.

(A jelentés többi része más vonatkozású.) Tyrnaviae, XII. die Maii, anno 1537. Eiusdem etc.

fideles servitores

Locumtenens et consilarii sui.

Kivül: Sacratissimae Maiestati Regiae, domino nostro clementissimo. (Zárópecsét.)

248.

Budetini tábor, 1537 augusztus 1.

Kosztka Miklósnak és Dubovetzi Jánosnak jelentése a királyhoz a budetini várkastély ostromáról, melynek sikeres folytatására és általában az illeni részek védelmére főleg pénzübeli segítséget kérnek, annyival is inkább, mert velök szemben Podmaniczky Jánost János király erősen támogatja.

Eredetije a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1537. f. 32.

Serenissime etc.

...Arcem Budyetin obsidione cinximus, sub qua hucusque castra metati sumus, non parvas superinde expensas iuxta omnem facultatem nostram facientes. Cuius rei gratia Serenissimae Maiestati Vestrae non semel scripsimus, supplicando humillime, tamquam domino nostro clementissimo, quatenus nobis subsidium pecuniarum dari committere dignaretur, quo huic mercenario militi, quem penes nos, sub ipsam arcem foveamus, pretio et solutione respondere possemus. Ad quas quidem litteras nostras Ser. Maiestas Vestra id responsi dare dignata est, quod eiusdem Maiestatis Vestrae Serenissimae locumtenenti, domino Alexio Thurzo commiserit, ut nobis summam pecuniarum iuxta commissionem Maiestatis Vestrae Serenissimae ad eiusmodi negotium perficiendum daret. Surda tamen dominus Turso id aure praeterit, nihilque nobis numerare vult. Proinde Vestrae Maiestati Serenissimae tamquam domino nostro clementissimo humillime adhuc supplicamus, quatinus pro harum Maiestatis Vestrae Serenissimae partium superiorum defensione et conservatione, in

quibus Maiestas Vestra non parum dependet, subsidium pecuniarum nobis praestare dignetur, ut iis miles ad solutionem mensualem conductus, nobis adhaerere et huic hosti resistere possit.

Facile siquidem Maiestas Vestra Serenissima id trutinare dignabitur, quantum super eiusmodi populum expendetur, cui in castris solutio mensualis datur; duos enim iam menses, cum dimidiato sub huius arcis obsidione consumpsimus. Et Joannes de Zapolya Joanni Podmanizci (*így!*) aliquod subsidium milite equestri et pedestri praestitit, quo eidem arcu auxilio adesset, subvenire possit. Quare iterum atque iterum Serenissimae Maiestati Vestrae, tamquam domino nostro clementissimo humillime supplicamus, quatenus nos in eiusmodi et tam necessaria re iuvare dignetur, nam si ab Ser. Maiestate Vestra aliquid damni accideret, non dignetur tandem Maiestas Vestra Serenissima nobis culpam imputare et si quidem ditiones iam ulterius per ipsum Podmaniczky et igne et depraedationibus consumuntur. Nihilominus tamen, si etiam penes Vestram Ser. Maiestatem vita nostra comite et durante firmiter perseverare volumus,¹ in Vestra tamen Serenissima Maiestate firmam et indubitatam spem collocamus. Quod nos in eiusmodi necessitate Maiestatis Vestrae Serenissimae et nostra deserere non dignabitur. Cum iis Serenissimam Maiestatem Vestram diu incolumem valere feliciterque regnis potiri optamus, nosque eidem humillime, tamquam domino nostro clementissimo commendamus. Ex castris sub arce Budietyn metatis, prima die mensis Augusti, 1537. Eiusdem Maiestatis Vestrae Serenissimae servitores

Nicolaus Koska de Sedlec

Joannes de Dubovecz.

Jegyzet : Ezen felterjesztés kapcsán I. Ferdinánd utasította a helytartótanácsot, hogy: „cum itaque, ut praefati supplicantes interteneantur, nostra regnique istiushoc potissimum tempore plurimum intersit, vobis expresse committimus et mandamus, uti eosdem exponentes cum eorum equis omnino intertenere contentosque reddere curetis et debeatis“. Prága, 1537 augusztus 27. (Fogalmazványa a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1537. f. 32.

¹ Az utolsó mondat az eredetiben megismétlődik, bizonyára az íródeák elnézéséből.

Buda, 1537 augusztus 10.

A budai káptalan bizonyítja, hogy János király 1536 augusztus 29-én Nagyváradon kelt parancsa alapján Martonosi Pöstyéni Gergely országbíró adomány címén bevezette az utódok nélkül elhalt Podmaniczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özvegyének Simontornya nevű vára és tartozékai birtokába.

Átírva János királynak 1539 július 10-én Budán kelt oklevelében. Az Országos Levéltár múzeumi osztályában. Törzsanyag.

Nos capitulum ecclesiae Budensis omnibus Christi fidelibus praesentibus et futuris praesentium notitiam habituris, salutem in omnium Salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos literas serenissimi principis domini Joannis Dei gratia regis Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. domini nostri gratiosissimi introductorias et statutorias nobis sonantes et directas, honore et reverentia, quibus decuit, recepimus in haec verba :

Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. fidelibus nostris capitulo ecclesiae Budensis salutem et gratiam. Cum nos debitum, ut decet, habentes respectum ad praeclaram fidem ac fidelium servitiorum gratuita merita fidelis nostri magnifici comitis Gregorii Pesthyeny de Martonos,¹ iudicis curiae nostrae et in hac absentia nostra locumtenentis nostri, quae idem sacrae primum huius regni nostri Hungariae coronae et deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum diversitate cum summa semper fidelitatis perseverantia exhibuit et impendit, volentes igitur eundem gratia ac liberalitate nostra regia prosequi, totum et omne ius nostrum regium, si quid in castro Symonthornya nominato,² in comitatu Tholnensi habito

¹ Pestyéni vagy Pöstyéni Gergely kezdettől fogva János király legmegbízhatóbb hívei közé tartozott. Rövid életrajzát l. *Budai Ferenclél*: III. 60—61. l.

² A simontornyai várra l. *Csánki D.*: III. 405—406. és 410—11. ll. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 447. s. köv. ll.

ac universis oppidis, villis, possessionibus prediis, portionibusque et iuribus possessionariis ad idem castrum de iure et ab olim pertinentibus ubilibet adiacentibus, vel per defectum seminis generosae quondam dominae Annae de Podmanyn,¹ relictæ olim magnifici Moysys Bwzlay de Gergellaka² vel etiam alio quocunque titulo. haberemus aut idem et eadem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, memorato comiti Gregorio Pesthyeny, suis haeredibus et posteritatibus universis serie aliarum litterarum nostrarum donationalium exinde confectarum in perpetuum donaverimus et contulerimus, velimusque eundem in dominium huiusmodi castri ac oppidorum, villarum, possessionum, praediorum portionumque et iurium possessionariorum per nostrum et vestrum homines legitime facere introduci. Quapropter fidelitati vestrae harum serie mandamus firmiter, quatinus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente Joannes de Borswa,³ ac Nicolaus litteratus de Thethen,⁴ vel Ludovicus seu Joannes de Pesth,⁵ sive Jeronimus de Buda,⁶ aliis absentibus homo noster

¹ Gergelylaki Buzlay Mózes udvarmester a várat 1505-ben feleségének, Podmaniczky Annának, továbbá gyermekeinek, ez utóbbiak magtalan halála esetére pedig testvére Buzlay Miklós fiainak adta. (Podmaniczky-Oklt. I. 447—449.) Mint-hogy Buzlay Mózes felesége és gyermekei elhaltak, s úgy látszik, Miklós ága is kihalt (*Nagy Iván* : II. 278—79.), Simontornya vára királyi adomány tárgya lehetett.

² Gergelylaki Buzlay Mózesre I. Podmaniczky-Oklt. II. k 170. l.

³ A Borsvai v. Borsovay-család (*Nagy Iván* : II. 203. V. ö. Podmaniczky-Oklt. I. 144.) tagja ; a család Pest megyében is birtokos volt. (L. *Bártfai Szabó László* : Pest megye történetének okleveles emlékei 287., 291., 318., 335. ll. és *Csánki* : I. 38.

⁴ A Tétényi-család pestmegyei család, melyből a XV. században kiszakadt a Kapy-család. (*Nagy Iván* : VI. 76. és XI. 122. *Csánki* : I. 48.) 1540-ből ismerünk egy Tétényi György nevű budai kanonokot (*Békefi R.* : A káptalani iskolák. 210. l.).

⁵ A Pesti-család (*Csánki* : I. 45. l.) tagjai. Úgy látszik, ez a család különbözők attól, melyről *Nagy Iván* (IX. 247—249. l.) részletesebben megemlékezik. L. azonfelül *Schneider Miklós* : Fejérmegyei nemes családok. Székesfehérvár. 1936. 171—72. ll.

⁶ Több Budai-családot ismerünk (*Nagy Iván* : II. 250—255. ll.), azonban nem tudjuk megállapítani, hogy a fent említett Budai Jeromos melyikbe sorozható.

de curia nostra regia per nos ad id specialiter transmissus ad facies praescripti castri Symonthornya ac universorum oppidorum, villarum, possessionum, praediorum, portionumque et iurium possessionariorum ad idem castrum de iure (ut praefertur) et ab olim pertinentium ubilibet et in quibuscunque comitatibus adiacentium, vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedentes introducat praenominatum comitem Gregorium Pesthyeny in dominium eorundem ac earundem, statuatur eadem et easdem eidem, suisque haeredibus et posteritatibus universis simulcum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet praemisso iuris nostri regii titulo ipsi incumbenti perpetuo possidenda, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem contra annotatum comitem Gregorium Pesthyeny ad terminum competentem, nostram personalem in praesentiam rationem contradictionis eorum reddituros. Et posthaec huiusmodi introductionis et statutionis seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutioni intererunt, ac oppidorum, villarum, possessionum, praediorum, portionumque et iurium possessionariorum inibi statuendorum nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, personali praesentiae nostrae antedictae fideliter rescribatis. Datum Waradini, secundo die festi beati Augustini¹ et confessoris² anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo sexto, regnorum vero nostrorum decimo.

Unde nos mandatis praefati domini nostri regis in omnibus obedire cupientes, ut tenemur, unacum praenominato Nicolao litterato de praedicta Thethen homine suo regio de curia sua regia ad id inter alios specialiter transmissio, nostrum hominem videlicet honorabilem magistrum Paulum de Haras³ socium et concanonicum nostrum ad praemissas introductionem et statutionem

¹ A szövegből kimaradt : episcópi.

² 1536 augusztus 29.

³ Valószínűleg Haraszti Pál, kinek személyi adatait azonban nem ismerjük. A Haraszti-család rokon a Tétényi-családdal (*Nagy Iván* : V. 51.), ezért azonosítjuk az oklevélben olvasható „Paulus de Haras“-t Harasztival.

faciendas nostro pro testimonio fidedignum duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt eo modo, quomodo ipsi in festo beatae Annae,¹ matris Mariae virginis proxime praeterito ad faciem praescripti castri Symonthornya nominati in dicto comitatu Tholnensi existentis habiti, vicinis et commetaneis eiusdem universis et signanter nobilibus Mathia Rethy de Alap,² Nicolao Dombo de eadem Alap,³ Ambrosio Synery de Cheche,⁴ Joanne Sigmond de Dad,⁵ Gregorio litterato Dorogy dicto de Symonthornya,⁶ et Joanne litterato Nemegy de Bykad⁷ inibi legitime convocatis et praesentibus, accessissent, introduxissetque praenominatus Nicolaus litteratus homo regius praesente ipso testimonio nostro praelibatum dominum comitem Gregorium Pesthyeny in dominium eiusdem castri, statuissetque illud eidem, suisque haeredibus et posteritatibus universis, simulcum universis oppidis, villis, possessionibus, praediis, portionibusque et iuribus possessionariis, pariterque cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad praescriptum castrum Symonthornya, consequenterque oppida, villas, possessiones, praedia, portionesque et quaelibet alia iura possessionaria antedicta, modo antelato pertinentia praemisso iure ipsi incumbenti perpetuo possidenda, tenenda et habenda, nullo penitus ibidem tunc, nec demum coram nobis contradictore apparente, consuetis etiam diebus eisdem regio et nostro hominibus in facie eiusdem castri iuxta regni consuetudinem moram facientibus. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras privilegiales pen-

¹ 1537 július 26.

² Az Alapi-családokra, melyek közé tartozik az itt említett Réthy is, l. *Csánki* : III. 359.

³ A besenyő eredetű alapi Dombó-család (*Csánki* : III. 367.) tagja. Dombay Miklósról l. *Nagy Iván* : III. 347.

⁴ Vagy azonos a Simontornya közelében, Pálfa mellett fekvő Csefény-pusztával (*Csánki* : III. 421.), vagy Csetej helységgel, mely a mai Fejér-megye dk. csücskében feküdt. (*Csánki* : III. 323.) A családról nincsenek közelebbi adataink.

⁵ Ma puszta Dád néven Simontornya és Igar közt. A Dádi-család említve *Csánkinál* : III. 422. és 464. II.

⁶ A Dorogi-családra l. *Csánki* : III. 465.

⁷ Bikád-p. Simontornyától d. (*Csánki* : III. 418. I.) A családra nézve közelebbi adataink nincsenek.

denti sigilli nostri munimine roboratas eidem domino comiti Gregorio Pesthyeny duximus concedendas. Datum sedecimo die diei introductionis et statutionis praedictarum, anno Domini supradicto.¹

250.

Körmöcbánya, 1537 augusztus 20 és 25.

A lundi érsek levelei. I. Ferdinánd királyhoz főleg Podmaniczky János hatalmaskodásairól.

Eredetiben a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1537. fasc. 32.

...Itaque quo in statu sit pacis negotium,² non dubito, quin Maiestas Vestra ex diversis litteris meis perspectissimum habeat, nimirum nihil amplius spei esse.³ De reditu autem meo ad Maiestatem Vestram nunc (cum tamen maxime cuperem), nihil possum statuere, nisi enim prius propulsetur Podmaniczky, qui longe lateque pro arbitrio suo in his provinciis grassatur, non video quo pacto possim tuto redire, maxime occupatis omnibus militibus in expugnandis arcibus praefati Podmaniczky, quorum opera ego eram deducendus. Proinde velim nolim exspectandum est mihi, donec vel Podmaniczky hinc profligetur, vel arces suae expugnantur, alioqui si temere itineri me committerem, facile possem in periculum incidere vaivodae⁴ longe gratis-simum.

¹ Ha a budai káptalan kiadványában átírt adománylevél kelte (1536 aug. 29.) helyes, akkor a beiktatás csak a következő esztendő Anna-napján (1537 júl. 26.) történhetett. Ebben az esetben az oklevél kelte, úgy ahogyan azt feltűntettük, 1537 augusztus 10.

² Ismeretes, hogy a lundi érsek V. Károly császár megbízásából 1533 óta folytatott alkudozásokat a két ellenkirály kibékítése és Ferdinánd uralmának megszilárdítása végett. E törekvések eredménye, mint ismeretes, a nagyváradi béke lett.

³ A részletekre l. *Károlyi Árpádtól*: Adalék a nagyváradi béke stb. történetéhez. Budapest, 1879. 81—83. ll.

⁴ Zápolyai János király, akit mindig csak vajda néven emlegettek Ferdinánd és párthívei.

(Körmöcbánya, 1537 augusztus 25.)

Hac ipsa hora accepi litteras a domino Leonardo de Fels, quarum exemplar mitto ad Maiestatem Vestram. Ex quo facile intelliget quo in statu sint negotia sua castrensia. Ego sane demiror, ubinam istae copiae Maiestatis Vestrae morentur tam diu, nam dominus Alexius Turzo significat mihi, arcem Zucham¹ expugnari non posse, fuerat autem iniunctum commissario praefati exercitus, ut minimum temporis ante Zucham absumeret, sed recta cum copiis ad dominum Leonardum proficisceretur. Quod cur non fiat, equidem ignoro, nam a consiliariis belli² Viennae existentibus iam diu nullas litteras habui, cum tamen ad ipsos scribam pene quotidie. Porro Maiestas Vestra ex his litteris domini Leonardi haud dubie satis aperte intelliget, quanti referat, ut istae copiae ad eum festinent, proinde Maiestas Vestra dignabitur ordinem dare, ut praefati milites nusquam cessent, sed recta ad dominum Leonardum tendant.

Jegyzet. Br. Fels Lénárt a lundi érsekhez a sárosi táborból 1537 aug. 20-án írt levelében a stratégiai szempontból fontos sárosi vár mielőbbi megszerzését tartván a legfontosabbnak, sürgette a Trencsén megyében operáló csapatoknak hozzá való indítását. (Másolata a bécsi Staatsarchívban. Hung. 1537. fasc. 32.) Erre vonatkozott a lundi érsek aug. 25-i levele.

¹ Szucsá vára, melynek ostromát megkísérelték.

² A bécsi haditanács, melyet I. Ferdinánd szervezett újjá.

250a.

Nagyvárad, 1537 szeptember 30.

János király a veszprémmegyei Palota várát veszprém- és somogy megyei tartozékaival együtt Podmaniczky Jánosnak és általa testvéröccsének Ráfaelnek adományozza azokért az érdemekért, melyeket a trencsénmegyei várharcokban szerzett, a vár visszaváltására vonatkozó feltételek kikötése mellett.

Eredetije hártján, piros-fehér-zöldszínű selyemzsinóron függő pecséttel, az Orsz. Levéltárban. Kincstári osztály. N. R. A. f. 334. nr. 1. Rakovszky György¹ által hitelesített XVI. századi másolata u. o. f. 1081. nr. 59.

Nos Joannes Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos debitum (ut decet) habentes respectum ad praeclaram fidem et fidelium servitiorum gratissima, cumulataque merita fidelis nostri magnifici Joannis Podmaniczky de Podmanyn, quae idem sacrae primum huius regni coronae, ac deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum varietate, non parcendo personae rebusque suis per haec praesertim impacata, bellicisque tumultibus plena tempora partibus in superioribus regni huius nostri circa castrum nostrum haereditarium et paternum Thrynchyniense² pro dignitate nostra regia cruento certamine, proelioque saepe cum hostibus nostris comisso, summa cum fidelitatis perseverentia exhibuit et impendit. Unde nos volentes ipsum Joannem Podmanyczky liberalitate nostra regia prosequi, castrum nostrum Palotha³ nominatum in comitatu Wesprimiensi habitum, quod illustris ac magnifici condam Laurentii

¹ Rakovszky György 1540-ben turóc megyei alispán (Bécsi Staatsarchiv. Hung. 1540. f. 43.), 1550—51-ben a nádori helytartó helyettese és 1557-ben alországbíró volt. (Orsz. Levéltár N. R. A. f. 12. nr. 63. és f. 1714. nr. 34.) Herzog József levéltári főigazgató közlése.

² Erre vonatkozólag l. a 222. sz. oklevelet.

³ Palota várára l. Csánki: III. 210. Singer Ábrahám: Palota város történetéből. Várpalota, 1921. 20. s. köv. ll.

de Wylak¹ ducis Boznae etc. praefuisset, sed vigore cuiusdam contractus et fraternalis adoptionis alias inter eundem condam Laurentium ducem ab una, ac dominum genitricem nostram charissimam² felicitis memoriae ab altera partibus initi et stabilitae in nostram maiestatem devolutum extitisset et redactum et quod tandem praemortuo ipso Laurentio duce ad manus Ladislai More de Chwla³ per indirectum quodam modo devenerat, sed eodem Ladislao More per commissarios tam nostros, quam etiam serenissimi Ferdinandi Romanorum et Bohemiae regis etc. vigore quarundam induciarum alias inter nos et eundem Romanorum regem in Wysegrad constitutarum atque firmatarum, Strigonii⁴ de commissione utriusque nostrum plenarie cum authoritate constitutarum ob violatas per ipsum Ladislaum praemissas inducias nota perpetuae infidelitatis ammissioneque capitis et omnium bonorum suorum processu iuris condemnato; nos virtute huiusmodi latae commissariorum sententiae manu violenta obsidione cinctum Dei adiutorio expugnnavimus,⁵ manibusque nostris regiis applicavimus, simulcum possessionibus Zewlews,⁶ Gyewrek,⁷ Zelewslak,⁸ Orda,⁹ Themer,¹⁰ Zenthgyewrgh,¹¹

¹ Az Újlakiakra, mint birtokosokra *Csánki* : III. 288—89. Újlaki Lőrincze *Budai F.* : III. 343—346. II. *Fógel J.* : II. Lajos udvartartása. 35. l.

² L. erre és Palota történetére *Faller Jenő* : A Szentferencsek elpusztult várpalotai rendházának története. Veszprém, 1936. 11. s. köv. II.

³ Csulai Móré Lászlóra l. *Fógel J.* : i. m. 35. Móré László Újlaki Lőrincözvegyét vevén nőül, e címen szerezte meg Palota várát.

⁴ L. erre vonatkozólag jelen kötet 183., 195., 198. sz. oklevelét.

⁵ 1533-ban. *Lukcsics József* : A veszprémi káptalan a XVI. században. Veszprém, 1908. 18. l. és *Faller Jenő* : Palota ostroma 1533-ban. Veszprémvármegye. XXXV. évf. 48. sz.

⁶ Ma Kis- és Nagyszöllős, Somlyóvásárhelytől ény. *Csánki* : III. 254. l. *Lukcsics Pál* : A vásárhelyi-apácák története. Veszprém, 1923. 15. l.

⁷ Györök h. Somogy megyében, Lengyeltótitól é. *Csánki* : II. 610.

⁸ A mai Szöllőskislak, Lengyeltótitól é. *Csánki* : II. 624. l.

⁹ Somogy megyében, Lengyeltótitól ény. *Csánki* : II. 633.

¹⁰ Ma Tömör néven pusztá Szöllősgyörök és a Balaton között, Somogy megyében. *Csánki* : II. 651. l.

¹¹ Valószínűleg a Lengyeltótitól ény. elterülő mai szentgyörgyi pusztával azonos. *Csánki* : II. 644. l.

Fonod,¹ et Bessen² appellatis in Simigiensi, aliisque universis oppidis, villis, possessionibus, praediis, portionibusque ac quibuslibet iuribus possessionariis tam in eodem Simigiensi, quam etiam alias ubilibet et in quibuscunque comitatibus dicti regni nostri Hungariae existentibus, ac quocunque nomine nuncupatis ad idem castrum de iure et ab olim pertinentibus, necnon castris desertis Paczman,³ Eskew⁴ et Baathorkew⁵ nominatis in dicto comitatu Wesprimiensi habitis, item totum et omne ius nostrum regium, si quod in eisdem castris aut cunctis eorundem pertinentiis praenarratis etiam alias qualitercunque haberemus, aut eadem et eadem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent maiestatem, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet (*következik a szokásos felsorolás*), memorato Joanni Podmanyczky, ac per eum magnifico Raphaeli fratri germano suo, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis tum pro praemissis ipsius Joannis Podmanyczky fidelibus servitiis, tum vero pro viginti millibus illis florenis, quos nos ad expugnationem praescripti castri Palotha large exposuimus et quos ad servitia praenarrata eiusdem Joannis convertimus, dandum, donandum et conferendum atque inscribendum duximus. Immo damus, donamus et conferimus atque inscribimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum, salvo iure alieno, hac lege et conditione adiecta, quod si quispiam temporum in processu castrum Palotha praenominatum iuris ordine suum esse declararet atque verificaret, extunc ille idem castrum ipsum de manu praedictorum Joannis et Raphaelis Podmanyczky interim auferre, pro seque vindicare nequeat, donec

¹ Ma Fonyód néven ismeretes, Balatonlelétől dny. a Balaton partján. *Csánki* : II. 606. l.

² Azonosítható a Lengyeltótitól ény. fekvő Bezseny-pusztával. *Csánki* : II. 644. l.

³ A paczmáni v. poczmáni Kis-család bakonyesernyei kastélya. *Csánki* : III. 226., 277., 289. ll.

⁴ A mai Öskü területén feketett. *Csánki* : III. 210., 245. ll.

⁵ Bátorokó vára „a székesfehérvár—veszprémi út közepén fekvő Várpalotán és pedig a jelenlegi gr. Waldstein—Zichy-féle kastély helyén állt”. *Faller Jenő* : Hol feküdt Bátorokó vára ? Veszprém, 1936. 16. l.

et quousque de praenarrata viginti millium florenorum summa ad expugnationem et de manibus hostilibus recuperationem eiusdem castris modo praemisso per nos exposita eisdem per illum, qui forsitan, (ut praefertur) haereditatem saepedicti castris ad se pertinere iuris ordine declarabit, satisfactum fuerit effective, harum nostrarum pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratarum, vigore et testimonio litterarum. Datum Waradini, secundo die festi beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo septimo, regnorum vero nostrorum undecimo.

Joannes rex
manu propria.

251.

Szombathely, 1537 december 11.

Kecheti Márton veszprémi püspök értesíti Br. Rogendorfot, hogy Podmaniczky János katonáit visszaszorította Palota várába.

Eredetiye bécsi Staatsarchiv. Hung. 1537. f. 33.

...Nova alia nulla Magnificentiae Vestrae scribere possum, nisi quod Joannes Pudmenyzky persecutus est a meis equitibus, qui Vesprimii sunt, usque ad portam arcis suae Palotha, quae distat duobus milliaribus a Vesprimis, ceperuntque octo ex suis equitibus, quos captos Vesprimium duxerunt.

Jegyzet : Kecheti Mártonra l. Erdélyi Gyula : Veszprém város története a török idők alatt. Veszprém, 1913. 6. s. köv. II.

252.

H. n. 1537 körül.

*A Podmaniczky Ráfael által Swetlowski Burjánnak
okozott károk jegyzéke.*

Eredetije papíron, az Országos Levéltár múzeumi osztályában.
Törzsanyag.

Querimonium domini Buriani de Swietlow.¹

Item 1535 in montibus Hrozinkno² hominibus et subditis meis de Banow³ et Bystricz ablatum est per famulos domini de Podmanyn, equos XV et insuper duos homines vulneraverunt in tantum, ut flor. XIII super medicos apposuerunt et illo tempore ipsis ablatum est cum hominibus de Baan pannos deduxerunt.

Item anno 1536. hoc est annis duobus in quadragesima elapsis, cum dominus Raphael oppidum Wyhel depredari fecit,⁴ eo tunc hominibus in oppido Wyhel ablati sunt equi XV et currus tres.

Item anno praesenti in possessione Komnya⁵ hominibus meis vaccas VIII abstulerunt et insequabantur vestigia eorum itinere, usque ad propinquum castris Sudcza et castelli in Sudcza. Melchiorem Pruzinsky rogaverunt, ut vestigia dictorum boum a castris removeri et alias reostendere vellet et ipse hoc facere minime voluit.

Item altera vice eisdem iterum vaccas VI abstulerunt et illos quoque per vestigia insequabantur usque campum Sudcza et iudicem de Sudcza rogaverunt, ut dicta vestigia de campo dicto alias commonstraret et ipse respondit, quod absque scitu et voluntate domini sui id minime facere posset.

¹ L. az oklevél végéhez függesztett jegyzetet.

² Közelebről nem tudjuk meghatározni.

³ Bán város.

⁴ Ebből az adatból az tűnik ki, hogy Podmaniczky Ráfael Vágújhelyt nemcsak 1537-ben (l. a 242. sz. oklevelet), hanem korábban is kifosztotta.

⁵ Egy Komnyatna h. ismeretes Liptó megyében; nem valószínű azonban, hogy azonos volna az itt említett Komnya helységgel.

Item illorum equorum et curruum dampni pondero
 flor. III^c et vaccas illas quindecim valentes flor. XXX
 computo.

Jegyzet. János királynak 1526 december 21-én Esztergom-ban kelt adománylevelében a következőket olvassuk: „Castrum nostrum haereditarium Sthrechen appellatum in comitatu Trinchiniensi habitum, simul cum oppido Solna nominato, ac aliis universis oppidis, villis, possessionibus, praediis, portionibusque et iuribus possessionariis ad idem castrum de iure et ab antiquo pertinentibus... generoso Buriano Swetlowezky pro decem millibus florenis auri puri Hungaricalibus veri et iusti ponderis, ac tribus millibus similiter florenis monetae Hungaricalis, centum denarios pro quolibet floreno computando... titulo pignoris duximus obligandum et inscribendum.“ (Egyidejű másolata a bécsi Staatsarchivban. Hung. 1526. fasc.)

2. Egy 1543-ból való feljegyzés szerint Swetlowski vagy Swietlowski Burián „subditus ex Moravia“-ként említettik. (U. o. Hung. 1543. fasc. 50.)

TARTALOM.

Bevezetés :

Lap

I. fejezet. Podmaniczky János († 1514) ága. Podmaniczky János megegyezése néhány birtokperben. A Podmaniczky-vagyon felosztása. Házassága. Törekvései a besztercei váruradalom kikerekítésére. II. Ulászló királytól nyert birtokai. Hricsó és Nagybicse, Lednice, Sztrecsen, Zsolna, Szucsán, Budetin. Arad-, békés- és csanád-megyei, továbbá erdélyi birtokai. Béla és Trakostyán vára. Birtokai Buda körül. Vágbeszterce városának kiváltságlevele. Az udvarban mint kamarás és főkamarás. Bárói rangra emelése. Gyermekai: László, Margit és Ferenc Ádám. Halála.	VIII
II. fejezet. Podmaniczky Mihály († 1526) ága. Podmaniczky László és második házasságából származó fiai: László, Mihály és István. Az 1490 januárius 5-i tiltakozásuk. Mihály az udvarban. Összeütközése Sárközy Alberttel és ebből keletkező pere. Az 1510 június 3-i családi egység. Tarkó vára és Tárca kastély birtokában. A bolesói birtokviszály. A báni birtok elzálogosítása. Közéleti pályája. Családi viszonyai.	XLII
III. fejezet. Podmaniczky István († 1530). Egyházi pályára lép, csanádi nagyprépost és kanonok, esztergomi főesperes és kanonok. 1512-ben nyitrai püspök. Tevékenységének emlékei. A dömösi prépostság ; a pilisborosjenei birtokért folytatott perek. A mohácsi ütközetben és Zápolyai János partján. A székesfehérvári koronázás. Ferdinánd partjának megerősödése. Podmaniczky István átpártolása. A második székesfehérvári koronázás 1527. Birtokügyei. Halálának időpontja	LVIII

OKIRATTÁR.

	Lap
1. Buda, 1504 januárus 13. II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost vezesse be a Demjéni Péter fiától, Imrétől vett és a trencsénmegyei Prota helységben levő jobbágytelkek birtokába	3
2. Nyitra, 1504 februárus 4. A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló király 1504 január 13-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Jánost vétel címén bevezette Demjéni Péter fia Imre 14 félhelyes jobbágytelkének birtokába a trencsénmegyei Prota nevű helységben	3
3. Buda, 1506 augusztus 3. II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost vétel címén vezesse be a trencsénmegyei Pravotic nevű helységben Demjéni Imre 6 jobbágytelkébe	7
4. Nyitra, 1506 október 4. A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló király 1506 augusztus 3-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky János főkamarásmestert vétel címén bevezette a trencsénmegyei Pravotic nevű helységben Demjéni Imre 6 jobbágytelkébe	7
5. Buda, 1507 május 21. Perényi Imre nádor előtt Kissztankóczy András Meznei Zsigmond, János és Máté nevében eltölti Ráskai Balázs tárnokmestert, továbbá Podmaniczky Jánost, Mihályt és Istvánt meznei birtokrészek és hozcinai kúriájuk felkérésétől, II. Ulászló királyt pedig azok eladományozásától	10
6. Magyarbród, 1511 januárus 1. II. Ulászló király Tárcai Miklósnak birtokait: a sárosmegyei Tarkó várát és Tárca kastélyt tartozékaival, több szepes-, heves-, abaúj-, zemplén-, bereg-, szabolcs- és biharmegyei birtokkal együtt Podmaniczky Mihálynak és Nagylucsei Dóczi Ferenc királyi kamarásnak adományozza	12
7. Garamszentbenedek, 1511 januárus 25. A garamszentbenedeki konvent jelenti Perényi Imre nádornak, hogy parancsa értelmében Tordameczi Miklós ellenében megidézte István nyitrai püspököt	16
8. Buda, 1511 március 28. Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai püspök panasza tárgyában tartson vizsgálatot. A püspök szerint Szekeres Balázs nevű jobbágyát Vozokányi György galgóci udvarbíró elfogta és Újlaki Lőrinc herceg temetvényi várában őrizet alatt tartotta	18
9. Buda, 1511 március 28. Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai püspök panasza tárgyában tartson vizsgálatot. E szerint Újlaki Lőrinc herceg újlaki tisztjei erőszakkal meggátolták, hogy a püspök	

tisztjei a püspöknek Király nevű falujában egy gyilkossági és hatalmaskodási ügyben ítéletet hoz- zanak	Lap 20
10. Boroszló, 1511 március 30. II. Ulászló király Podma- niczky János királyi főkamarászmester és pozsonyi főispán részére megerősíti Vágbeszterce város kiváltságaira vonatkozólag a XV. század folyamán kiadott okleveleket	23
11. Buda, 1511 június 5. II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Szentpéteri Lászlót és Récsényi Andrást adomány címén vezesse be a mag- talanul elhalt Podmanovi János fia Gáspár nyitra- és bars megyei birtokrészeinek felébe	26
12. Buda, 1511 június 5. II. Ulászló király a magtalanul elhalt Podmanovi János fia Gáspár nyitra- és bars- megyei birtokrészeinek felét Szentpéteri Lászlónak és Récsényi Andrásnak adományozza	27
13. Székesfehérvár, 1511 június 13. után. A fehérvári káptalan bizonyítja, hogy II. Ulászló királynak 1510 június 22-én kelt parancsa értelmében Gyulai Jánost bevezette az általa Kövendi Székely Jakabtól és Podmaniczky Jánostól visszaváltott Trakostyán vár, továbbá Kamenicsan város és tartozékai birtokába, amelyek Korvin Jánosnak és örököseinek magtalan halála következtében a királyra szállottak	29
14. Buda, 1511 július 6. Podmaniczky János főkamarás- mester és pozsonyi főispán a király meghagyásából megparancsolja Pozsony városának, hogy a zsidókat védjék meg jogaikban és gondoskodjanak arról is, hogy Zakariás zsidó orvos szabadon gyakorolhassa mesterségét	34
15. Beszterce, 1511 szeptember 3. Zápolyai János erdélyi vajda meghagyja a kolozsmonostori konventnek, hogy Szobi Mihályt és nejét Losonci Dessewffy Zsófiát vezesse be a Podmaniczky Jánostól meg- vásárolt hunyadmegyei Aldiód városnak és név- szerint felsorolt tartozékainak birtokába	35
16. Kolozsmonostor, 1511 október 10. A kolozsmonos- tori konvent bizonyítja, hogy Zápolyai János erdélyi vajdának 1511 szept. 3-án Besztercén kelt parancsa értelmében Szobi Mihályt és nejét Losonci Dessewffy Zsófiát bevezette a Podmaniczky Jánostól megvásá- rolt hunyadmegyei Aldiód városnak és felsorolt tar- tozékainak birtokába	36
17. Buda, 1511 október 19. II. Ulászló király előtt Kor- látkői Oszvald tatai és komáromi várnagy, a saját és fiai : Péter királyi kamarás, Antal, János és Zsig- mond nevében is a trencsénmegyei Prozna, Hatna, Marikovalehota, Klestina és Katlina birtokon birt mindennemű jogát átengedi Podmaniczky János főkamarászmester pozsonyi főispánnak	40
18. Buda, 1511 okt. 22. Perényi Imre nádor meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy István nyitrai	

püspök által a nyitrai püspökség Szkacsán nevű birtokának határjárása alkalmával tett ellentmondásáért Tordameczi Miklós ellen indított perben a felperest idézze meg	Lap 41
19. Buda, 1511 október 22. Perényi Imre nádor a Tordameczi Ferenc fia Miklós és István nyitrai püspök között folyó perben utóbbit elmarasztalja, mert a püspök nem jelent meg és a bírságokat sem fizette meg	45
20. Nyitra, 1511 október 29. A nyitrai káptalan előtt egyfelől Podmaniczky János főkamარásmester, másfelől Podmaniczky Mihály és István csanádi nagyprépost érvénytelenítik a családi birtokok felosztására vonatkozólag köztük fennálló egyességeket és kijelentik, hogy a családi birtokokat a jövőben közösen fogják kezelni, egymás közt minden pert megszüntetnek és amennyiben bárki közülök megszegné ezt az új egyességet, vagy azon változtatni akarna, az illetőt 5000 forint bírság terhelje	46
21. Buda, 1511 november 1. II. Ulászló király előtt Szentmiklósi Pongrácz Miklós és Sokorói István a trencsénmegyei Prozna, Hatna, Marikovalehota, Klestina és Katlina birtokokon bírt mindennemű jogukat átengedik Podmaniczky Jánosnak	48
22. Buda, 1511 november 11. Perényi Imre nádor a Podmaniczky János főkamარásmesternek Gúti Ország Mihály nádor unokájától, Borbálától született leánya Margit és az Ország Mihály nádor Zsigmond nevű unokája között folyó perben ítéletet hozván, meghagyja a budai káptalannak, hogy Podmaniczky Margitot Szomolyán kastély, továbbá Cseszte, Jókő, Tapolcsány, Surány nyitramegyei, Szécsény, Hollókő nógrádmegyei és Sirok hevesmegyei várak megítélt részeibe vezesse be és hat marka bírság erejéig iktatást is foganatossítsa	49
23. Buda, 1511 november 25. II. Ulászló király meghagyja a budai káptalannak, hogy a Podmaniczky János leánya Margit és Gúti Országh Mihály közt folyó perben az utóbbi meg nem jelenése miatt a nádor által hozott terhelő ítélet végrehajtásától a székesfehérvári káptalant, továbbá az ottani keresztesek konventjét, nemkülönben az összes hiteleshelyeket tiltsa el és Podmaniczky Margitot az újabb határidőre idézze meg	59
24. Buda, 1511 december 24. A budai káptalan jelenti a királynak, hogy 1511 nov. 25-én kelt Budán parancsa értelmében a Podmaniczky János leánya Margit és Gúti Országh Mihály közt folyó perben az utóbbi meg nem jelenése miatt hozott terhelő nádori ítélet végrehajtásától a székesfehérvári káptalant, továbbá az ottani keresztesek konventjét és a nyitrai káptalant eltiltotta, Podmaniczky Margitot pedig az újabb határrnapra megidézte	60

25. Nyitra, 1512 januárus 14. A nyitrai káptalan jelenti II. Ulászló királynak, hogy amidőn 1511 június 5-én Budán kelt parancsa értelmében Szentpéteri Lászlót és Récsényi Andrást adomány címén be akarta vezetni a magtalanul elhalt Podmanovi János fiának Gáspárnak nyitra- és bars megyei birtokrészeinek felébe, a beiktatásnak Cabaji Péntes János és Podmanovi János leánya ellentmondtak 65
26. Pest városa, 1512 július 28. Pest város tanácsa előtt Miser Mihály esküdt vallja, hogy Dész Imre özvegye Bakarai Janka pesti házat négy évvel ezelőtt eladta Podmaniczky János királyi főkamarásmasternek . 69
27. Somorja, 1512 október 25. Podmaniczky János pozsonyi főispán előtt Pókateleki Zomor Mihály eltiltja Pókateleki Kondé Mihályt, Kristófot és Jánost pókateleki birtokrészeiknek használatától és késznek nyilatkozik a névszerint megnevezett Kondéknak állítólagosan nála lévő birtokrészeit is visszabocsátani 71
28. Somorja, 1512 november elseje után. Podmaniczky János pozsonyi főispán meghagyja Pozsony vármegye hatóságának, hogy Pókateleki Zomor Mihály kérésére idézzék meg Pókateleki Kondé Jánost és Mihályt, akik jobbágyaikat statuálni tartoznak . . 72
29. Buda, 1512 december 1. II. Ulászló király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Zápolyai János erdélyi vajdát és fitestvérét Györgyöt adomány címén vezesse be a Felsőklobusici Korhan-család kihalása folytán a szent koronára szállott összes birtokokba 73
30. Buda, 1513 januárus 28. II. Ulászló király a Podmaniczky János és a felsőklobusici Korhan-család között folyt és ítélettel lezárt perben Zápolyai János erdélyi vajda és testvére György részére, akik tudniillik adományban kapták Korhan János magtalan halála után annak birtokait, perújítást engedélyez és meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Jánost idézze meg 73
31. Buda, 1513 március 13. A budai káptalan előtt Csévy Tamás budafelhévi lakos borosjenei Kaszászölő nevű szőlőjét 60 forintért eladja Podmaniczky Jánosnak, továbbá Márta nevű feleségének és gyermekeinek 77
32. Buda, 1513 március 22. Perényi Imre nádor előtt Podmaniczky Mihály a Bán várkastély és város jövedelméből neki járó évi 100 forint fejében Podmaniczky Jánostól végkielégítésül 1000 forintot vesz fel oly feltétellel, hogy amennyiben János fiúutód nélkül halna el, akkor Bán várkastély reá száll, de ennek fejében tartozik János özvegyének és leányának 500 forintot fizetni 79
33. Nyitra, 1513 március 28. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy Podmaniczky Jánost a Zápolyai

János erdélyi vajda és fitestvére György érdekében újból felvett perben megidézte	Lap 81
34. Nyitra, 1513 április 9. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn Zápolyai János erdélyi vajdát és fitestvérét Györgyöt 1512 december 1-én Budán kelt parancsa értelmében adomány címén be akarta vezetni Felsőklobusic, Ilevka és Dvorec nevű helységek birtokaiba, a beiktatásnak Podmaniczky János és Felsőklobusici László özvegye Margit a saját és Dorottya nevű leánya nevében ellentmondottak	82
35. Buda, 1513 április 25. A budai káptalan bizonyítja, hogy Coborszentmihályi Czobor Márton azt az 500 forintot, amelyet kötelezvénye értelmében Szent György napján tartozott volna kifizetni Podmaniczky Jánosnak, nem fizette le Podmaniczky megbízott familiarisának, Óbudai Jane Jánosnak	87
36. Nyitra, 1513 április 29. A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky János leánya Margit, Szokoly János felesége, a trencsénmegyei Beszterce és Bán, valamint a morvaországi Brumow és Zlavichin várak, illetve kastélyok után járó hitbér és jegyajándék, valamint leánynegyed megfizetéséről nyugtatja atyját Jánost, továbbá testvérét Ferencet és nagybátyjait: István nyitrai püspököt és Mihályt	88
37. Somorja, 1513 augusztus 28. Podmaniczky János meghagyja Karsai Ferenc és Kislégi Péter pozsony-megyei szolgabíráknak, hogy Várkonyi Amadé István kérésére tiltsa el Öttejedi Adorján Miklóst és fiát Dénest, a Nagypadányi Bodó János felesége Veronika által nekik elzálogosított Amadékarcsa birtok használatától	90
38. H. n. 1513. Podmaniczky István pappá és nyitrai püspökké felszenteltetésére és első miséjére vonatkozó feljegyzés	91
39. Buda, 1514 januárus 15. A budai káptalan előtt Dereszlényi Tamás özvegye Magdolna, a saját és gyermekei Lázár, Margit és Krisztina nevében is kiegészik Lithassy Istvánnal és a zálogösszeg lefizetése után visszaengedi dereszlényi birtokrészét	92
40. Somorja, 1514 februárus 20. Podmaniczky János pozsonyi főispán meghagyja a vármegye szolgabíráinak, hogy Borsai Csorba András kérésére idézzék meg Kanizsay Lászlót és társait	95
41. Somogyvár, 1514 június 26. A somogyi konvent előtt Gersei Pethő Ferenc testvéreivel Miklóssal és Istvánnal együtt felvesz testvérétől Tamástól kétezer forintot, hogy Podmaniczky Jánosnak határidőre ki tudja fizetni a varasdmegyei Béla várra felvett kétezer forintot. Ennek fejében leköti Tamásnak, Magdolna nevű feleségének és Gergely, Benedek és Krisztina nevű gyermekeinek a fenti várat	96
42. Somorja, 1514 szeptember 27. Podmaniczky János	

meghagyja Karcasai Ferenc és Kislégi Péter pozsony- megyei szolgabiráknak, hogy Várkonyi Amadé Ist- ván ellenében idézzék meg eléje Adorján Miklóst és családjának tagjait	Lap 99
43. Buda, 1516 januárus 5. Perényi Imre nádor meg- hagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Récsényi András részére írja át a Vérkői Péntzes Györgynek és Podmanini János fia Gáspárnak Cabaj nevű birtokban rejlő királyi jogba történt beiktatásáról szóló oklevelét	100
44. Garamszentbenedek, 1516 március 21. A garam- szentbenedeki konvent Perényi Imre nádornak 1516 januárus 5-én Budán kelt parancsára átírja 1478 május 19-én kelt és Vérkői Péntzes Györgynek és Podmanini János fiának Gáspárnak a Cabaj nevű birtokban rejlő királyi jogba történt beiktatásáról szóló oklevelét	101
45. Buda, 1516 május 5. Perényi Imre nádor a Récsényi András és a Tatárfalvi Erdős Benedek közt folyó perben átírja az előbbi részére Mátyás királynak 1478 április 3-án Budán kelt s az alperes által erede- tiben felmutatott oklevelét	103
46. Buda, 1516 július 18. II. Lajos király a Podmaniczky János és Felsőklobusici Korhán Benedek fia László között az utóbbi által elkövetett hatalmaskodás miatt folyó és II. Ulászló király által Budán 1511 november 9-én ítélettel lezárt perben a jogutódok, Zápolyai János és György részére perújítást enged- vén, meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy tartson vizsgálatot arra vonatkozólag, hogy az állítólagos hatalmaskodás idejében Podmaniczky János egyáltalán birtokos volt-e Alsóklobusicon	105
47. Buda, 1516 július 21. II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között Felsőklobusic, Dvorec és Zalusi birtokokért évek óta folyó perben meghagyja a nyitrai káptalan- nak, hogy a felpereseket vezesse be a felsorolt hely- ségek birtokába	114
48. Buda, 1516 július 28. Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás deák és Podma- niczky István nyitrai püspök között folyó perben az utóbbi részére átírja a garamszentbenedeki kon- ventnek 1504 augusztus 29-én kelt oklevelét	121
49. Buda, 1516 augusztus 9. II. Lajos király a Zápolyai János erdélyi vajda és testvére György, valamint a Podmaniczky János, illetve ennek halála után test- vére Mihály között folyó perben az utóbbi részére átírja a turóci konventnek 1510 június 13-án kelt és II. Ulászló királynak 1510 május 1-én Visegrádon kelt kétrendbeli oklevelét is magában foglaló okle- velét, továbbá II. Ulászló királynak 1513 januárus 28-án és a nyitrai káptalannak 1513 március 28-án kelt oklevelét	123

50.	Nyitra, 1516 augusztus 20. A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky Mihály és néhai János fia Ferenc a királyt Klobusic, Ilewka, Dworec, Zazkali és Vertizser nevű birtokok eladományozásától, Zápolyai Jánost és Györgyöt a felkéréstől és birtokbavételtől, Klobusiczi László özvegyét Margitot és leányát Dorottyt a fenti birtokok elidegenítésétől, Zamárdi Lénártot pedig az elidegenítéshez való hozzájárulástól eltiltják	Lap 125
51.	Buda, 1516 szeptember 1. Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás, Tordameczi Miklós és a Podmaniczky István nyitrai püspök között folyó perben meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a bars megyei Simonyi-birtokon néhai Thurzó Zsigmond püspöksége alatt elkövetett hatalmaskodás és a vitás terület birtokjoga ügyében tartson vizsgálatot	127
52.	Garamszentbenedek, 1516 október 14. A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy ítéletlevele értelmében a Podmaniczky Mihály és a Zápolyai János közt évek óta folyó perben tanúvallatást tartott arra vonatkozólag, hogy Korzán László megölte-e Podmaniczky János familiárisát, Moravesik Lászlót és hogy Podmaniczky János volt-e a trencsénmegyei Alsóklobusicon nemesi telke . .	134
53.	Buda, 1516 október 18 után. II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között folyó perben az utóbbi részére átírja a nyitrai káptalannak 1516 október 21-én kelt oklevelét	142
54.	Nyitra, 1516 október 21. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1516 augusztus 19-én Budán a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály közt folyó perben kelt ítélete és parancsa értelmében a Zápolyaiakat be akarta vezetni Vertizser, Zaluzse, Zazkali és Zakovc nevű birtokokba, a beiktatásnak Podmaniczky Mihály ellentmondott	143
55.	Garamszentbenedek, 1517 januárus 27. A garamszentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy amidőn Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbírónak ítélete értelmében Simonyi Mátyásnak és Tordameczi Miklósnak Simonyi nevű és a nyitrai püspökségnek Szkacsán nevű birtoka közt fekvő vitás terület birtokjoga ügyében tanúvallatást akart tartani, abban Podmaniczky István nyitrai püspök emberei megakadályozták	148
56.	Buda, 1517 március 1. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podmaniczky István nyitrai püspök és a Simonyi Pál, Mihály és Zsigmond között fennforgó határperben a királyi kúria parancsára tartott tanúvallatásról	

szóló, eddig megtagadott oklevelet Podmaniczky István részére állítsa ki	Lap 153
57. Buda, 1517 június 26. II. Lajos király Podmaniczky Mihály számára átírja 1516 július 21-én kelt oklevelét, mely a Zápolyai János erdélyi vajda és testvére György, valamint a Podmaniczky Mihály közt folyó perre vonatkozik	154
58. Buda, 1517 június 6. II. Lajos király a Zápolyai János és György, valamint a Podmaniczky Mihály között folyó perben az utóbbi számára átírja a nyitrai káptalannak 1516 október 21-én kelt oklevelét	155
59. Buda, 1517 július 4. II. Lajos király a Podmaniczky Mihály és a Zápolyai János és György között folyó és bírói ítélettel lezárt birtokperben, melynek értelmében a Zápolyaiakat be is vezették a peres birtokokba, Podmaniczky részére perújítást engedvén, meghagyja a királyi kúria bíráinak, hogy újabb határnapot tűzzenek ki	157
60. Buda, 1517 július 13. II. Lajos király a Csalafi Horváth Péter, valamint a Podmaniczky Mihály és Tót-selymesi Tárczay György és János özvegye között az utóbbiak által állítólag elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben Podmaniczky Mihályt a turóci konventnél harmadmagával leteendő esküre ítéli	160
61. Buda, 1517 augusztus 2. Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf országbíró a Simonyi Mátyás és Tordameczi Miklós, valamint a Podmaniczky István nyitrai püspök között folyó perben átírja a garamszentbenedeki konventnek 1517 január 27-én kelt oklevelét	164
62. Garamszentbenedek, 1517 augusztus 22. Csulai János garamszentbenedeki apát bizonyítja, hogy II. Lajos király ítéletlevele értelmében Zápolyai Jánost és testvérét Györgyöt Podmaniczky Mihály ellenében bevezette néhai Felsőklabusici Korhán János trencsénmegyei birtokaiba	165
63. Buda, 1517 augusztus 27. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspök és Podmaniczky Mihály főkamarszmester részére írja át a Bán városra és az Ugróc várhoz tartozó Feketeerdőre és egyéb erdőkre vonatkozó iktatóleveleket	168
64. Nyitra, 1517 szeptember 17. A nyitrai káptalan II. Lajos királynak 1517 augusztus 27-én Budán kelt parancsára Podmaniczky István nyitrai püspök és Podmaniczky Mihály királyi főkamarszmester részére átírja Zápolyai István nádornak 1496 március 27-én Bajmócon kelt, Bán városnak, az Ugróc várhoz tartozó Feketeerdőnek és egyéb erdőknek birtokára vonatkozó beiktató oklevelét	168
65. H. n. 1517. Gergelylaki Buzlay Mózes királyi főudvarmesternek végrendelete	170
66. Székesfehérvár, 1518 januárius 12. A fehérvári ke-	

resztesek konventje előtt Héderváry István és Vasdinnyi Vas Mátyás kötelezik magukat, hogy mihelyt tehetik, a néhai Podmaniczky Jánosnak elzálogosított fejezmegyei Vál félbirtokot annak utódaitól kiváltják és átadják Ákosházi Sárkány Ambrusnak, továbbá neki a pestmegyei Tárnok egész és Horhi pilismegyei részbirtokot, amikor kívánja, bevallják	Lap 178
67. Buda, 1518 februárius 3. II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, szólítsa fel Mittici Rozson Kelement és Lászlót, valamint Szlavnicai Sándor Mártont, hogy a Bolesovi Bohunicz János által nekik eladott bolesoi birtokrészt a vételösszeg fejében adják át Podmaniczky Mihálynak	180
68. Turóc, 1518 februárius 18. A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1518 február 3-án Budán kelt parancsa értelmében Mittici Rozson Kelement és Lászlót, valamint Szlavnicai Sándor Mártont arra szőlította fel, hogy a Bolesovi Bohunicz János által nekik eladott bolesoi birtokrészt adják át Podmaniczky Mihálynak és egyszersmind megidézte őket	181
69. Nyitra, 1518 március 11. A nyitrai káptalan előtt Aczél Ferenc királyi titkár a király és Pál prépost kincstárnok nevében a végváarak szükségleteinek fedezésére Podmaniczky István nyitrai püspöktől 150 forintot vesz kölcsön	184
70. Nyitra, 1518 április 13. A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky István nyitrai püspök, továbbá a Simonyiak, Tordamecziek és Varsányiak a köztük régóta húzódó hatalmaskodási és határperekben békebírák közbenjárására kiegyeznek	185
71. Buda, 1518 május 17. II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, hogy Podmaniczky Mihályt, továbbá a Szlavnicai Sándorokat, Rassovi Briganth Györgyöt és Tersztyei Tersztyánszky Gáspárt a Mittici Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben idézze meg	188
72. Buda, 1518 május 22. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy a Mittici Rozsonokat, továbbá Deseri Jeromost és Leskovi Andrást idézze meg Podmaniczky Mihály ellenében, akinek Boleso nevű birtokán azok hatalmaskodást követtek el	188
73. Buda, 1518 május 22. II. Lajos király meghagyja a Mittici Rozsonoknak, továbbá Deseri Jeromosnak és Leskovi Andrásnak, hogy bírósága előtt Podmaniczky Mihály ellenében jelenjenek meg	188
74. Nyitra, 1518 június 12. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1518 május 22-én Budán kelt parancsa értelmében a Mittici Rozsonokat, Deseri Jeromost, Oszláni Györgyöt és Leskovi Andrást Podmaniczky Mihálynak Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben, a fenti	

királyi parancssal egyidejűleg kelt idézőlevélnek átadásával, megidézte	Lap 189
75. Turóc, 1518 június 14. A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1518 május 17-én Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihályt, továbbá a Szlavnicai Sándorokat, Rassovi Briganth Györgyöt és Tersztyei Tersztyánszky Gáspárt a Mittici Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben az idézőlevelek átadása mellett megidézte	195
76. Turóc, 1518 július 3. A turóci konvent előtt Podmaniczky Mihály nevében Zaluzy György eltiltja II. Lajos királyt a Boleso nevű birtoknak eladományozásától, Mittici Rozson Kelement, Lászlót és Szlavnicai Sándor Mártont pedig a felkéréstől	200
77. Győr, 1518 augusztus 23. A győri káptalan előtt Héderváry István és Vasdinnye Vas Mátyás a maguk, továbbá feleségeik és gyermekeik nevében is a néhai Podmaniczky János gyermekeinek gyámjától, Gergelylaki Buzlay Mózesztől kiváltott Vál fejérmegyei félbirtokot, továbbá Tárnok pestmegyei egész és Horhi pilismegyei részbirtokot 10,000 forintért eladják Ákosházi Sárkány Ambrusnak	201
78. Buda, 1519 januárus 3. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Podmaniczky István nyitrai püspök panasza tárgyában, mely szerint elődjének, Erdődi Istvánnak halála után Salgay Mihály nyitrai várnagy a püspökség minden jóságát és jóvedelmét elfoglalta, tartson vizsgálatot és az alperest idézze meg	205
79. Garamszentbenedek, 1519 januárus 22. A garamszentbenedeki konvent jelenti II. Lajos királynak, hogy 1519 januárus 3-án Budán kelt parancsára Podmaniczky István nyitrai püspök már ismert panasza tárgyában vizsgálatot tartott és az alperest megidézte	206
80. Buda, 1519 januárus 27. II. Lajos király, a Mittici Rozson Kelemen, valamint a Podmaniczky Mihály, Tersztyei Tersztyánszky Gáspár, a Szlavnicai Sándorok és Briganth György között folyó perben az utóbbiak részére átírja a turóci konventnek II. Lajos király 1518 május 17-én Budán kelt parancsát is átíró 1518 június 14-i oklevelét	209
81. Buda, 1519 februárus 3. II. Lajos király a Podmaniczky Mihály, valamint a Mittici Rozsonok, Oszlányi György és Dezséri Jeromos közt folyó perben az utóbbiakat meg nem jelenés miatt elmarasztalja	211
82. Nyitra, 1519 februárus 6. A nyitrai káptalan Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a saját, II. Lajos királynak 1517 augusztus 27-én Budán kelt parancsára Zápolyai István 1496 március 27-én Bajmócon kelt iktatóparancsát és annak	

	hátlati feljegyzését is magában foglaló 1517 szeptember 17-én kelt oklevelét	Lap 212
83.	Buda, 1519 február 9. II. Lajos király a Mittici Rozson Kelemen, valamint a Podmaniczky Mihály, Tersztyánszky Gáspár és a Briganth György között, az utóbbiak által Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben az alpereseket a nyitrai káptalan előtt harmadmagukkal leteendő tisztítóesküre ítéli	213
84.	Buda, 1519 februárus 16. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Mittici Rozson Kelemen és Elek szkalkai apátot, akik Podmaniczky Mihály trencsénmegyei Boleso nevű birtokán hatalmaskodást követtek el, idézze meg	217
85.	Buda, 1519 februárus 21. II. Lajos király meghagyja a turóci konventnek, hogy a Mittici Rozson Kelemen által Podmaniczky Mihály és beszercei várnagya Briganth György ellen indított perben kiadott idézőleveleket adja át az utóbbiaknak	218
86.	Buda, 1519 februárus 21. II. Lajos király meghagyja Podmaniczky Mihálynak és beszercei várnagynak Briganth Györgynek, hogy a Mittici Rozson Kelemennek Boleso nevű birtokán elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben jelenjenek meg	218
87.	Turóc, 1519 március 29. A turóci konvent jelenti a királynak, hogy 1519 február 21-én Budán kelt parancsa értelmében az ugyanakkor kelt idézőlevelet átadta Podmaniczky Mihálynak és beszercei várnagynak Briganth Györgynek	218
88.	Nyitra, 1519 március 31. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy Mittici Rozson Kelemen és Elek szkalkai apátot, akik Podmaniczky Mihálynak Boleso nevű birtokán hatalmaskodást követtek el, 1519 február 16-án Budán kelt parancsa értelmében megidézte	222
89.	Nyitra, 1519 április 6. A nyitrai káptalan Mittici Rozson Kelemen és testvére László kérésére bizonyítja, hogy Podmaniczky Mihály a királyi kúria által ellenük megítélt esküt a kitűzött határnapon nem tette le	226
90.	Turóc, 1519 április 20. A turóci konvent bizonyítja, hogy Podmaniczky Mihály Báthory István nádor ítéletlevele értelmében arra vonatkozólag, hogy Gercei Henczy Miklós keresetében teljesen ártatlan, a tisztítóesküt harmadmagával letette	227
91.	Buda, 1519 június 29. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Mittici Rozson Kelemen, Lászlót és Oszvaldot a Podmaniczky Mihálynak Beszerce nevű birtokán általuk elkövetett hatalmaskodás miatt folyó perben idézze meg	228
92.	Nyitra, 1519 augusztus 4. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1519 június 29-én Budán kelt parancsa értelmében Mittici Rozson Kelemen,	

Lászlót és Oszvaldot megidézte a Podmaniczky Mihálynak Beszterce nevű birtokán általuk elköve-	Lap
tett hatalmaskodás miatt megindított perben	228
93. Buda, 1519 augusztus 20. II. Lajos király a Mittici Rozson Kelemen, továbbá testvére László és a Podmaniczky Mihály közt folyó perben az utóbbi részére átírja a nyitrai káptalannak 1519 április 6-án kelt oklevelét	231
94. Turóc, 1519 augusztus 21. A turóci konvent előtt Praznói Kozich György Podmaniczky Mihálynak praznói birtokán lévő soltész-jogát eladja a Leszkovszky László leszkóci birtokán lakó Máté fiainak : Jánosnak, Györgynek, Miklósnak, Lászlónak és Andrásnak	233
95. Turóc, 1519 október 19. A turóci konvent előtt Podmaniczky István nyitrai püspök és testvére Mihály visszavonván a Mittici Rozson Kelemennek és testvéreinek Lászlónak az utódok nélkül elhalt Alsóklobusiczky György klobusici birtokrészébe való beiktatásakor tett ellentmondást és megszüntetvén az ebből eredő pereket, a birtokrészt átengedik a Rozsonoknak	234
96. Buda, 1519 november 6. II. Lajos király elhalasztja azt a pert, mely a Podmaniczky Mihály és Bakócz Tamás esztergomi érsek, továbbá a nyúlzigeti apácák, az esztergomi káptalan, a lábatlani domonkosok és végül a Bajnai Both-család között az esztergommegyei Nagysáp, Sárísáp, Sáros és Csimaszombata birtokok beiktatása alkalmából tett ellentmondásból származott	236
97. Nyitra, 1519 november 21. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn ítéletlevele értelmében Podmaniczky Balázs fiának Lászlónak fiát Mihályt Menyhért zsolnai bíró fia Miklós ellenében be akarta vezetni bizonyos zsolnai, zavodi és krazenkói birtokokba, Zsolnán és Krazenkón a beiktatást a zsolnaiak urok parancsára fegyveres erővel megakadályozták.	239
98. Buda, 1519 október 30. Báthory István nádor meghagyja a boszniai káptalannak, hogy néhai Perényi Imre nádornak 1507. évi ítéletét végrehajtva, Podmaniczky Mihályt vezesse be a Szunyogh- és a Rozvány-féle per alatt álló birtokokba, amelyekbe való beiktatást 1507 novemberében az érdekelt alperesek fegyveres erővel megakadályozták	243
99. Buda, 1519 december 10. II. Lajos király előtt Teszéri Miklós eltiltja Podmaniczky Mihályt Demjéni Halászi Péter és Zsigmond Pravotha nevű birtokának használatától, mely birtok örökség jogán őt illeti	250
100. Buda, 1520 januárius 3. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István	

	nyitrai püspököt zálog címén vezesse be Kamenicsáni Miklósnak kamenicsáni birtokrészébe	Lap 251
101.	Nyitra, 1520 januárus 15. A nyitrai káptalan előtt Jablonici Cseh János és Kisdovorányi Pál 200 forint bírság terhe mellett arra kötelezik magukat, hogy a köztük fennforgó peres ügyben Podmaniczky István nyitrai püspök mint békebíró előtt, az általa kitűzött határnapon egyességet fognak kötni	252
102.	Nyitra, 1520 januárus 25. A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos király 1520 januárus 3-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt zálog címén bevezette Kamenicsáni Miklós kamenicsáni birtokrészébe.	254
103.	II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy a Kereky Gergely özvegyének Benignának és sztreceseni várnagyának, Plavnói Horváth Mihálynak parancsára Podmaniczky Mihály Zavoda nevű birtokának a zsolnai jobbágyok által önkényesen történt elfoglalása ügyében tartson vizsgálatot és Benigna asszonyt és Horváth Mihályt idézze meg	256
104.	Nyitra, 1520 április 1. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1520 február 20-án Budán kelt parancsa értelmében megtartotta a vizsgálatot és Kereky Gergely özvegyét Benigna asszonyt és Horváth Mihály sztreceseni várnagyot megidézte	257
105.	Garamszentbenedek, 1520 április 24. A garamszentbenedeki konvent Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a nyitrai káptalannak 1511 okt. 29-én kelt oklevelét	261
106.	Garamszentbenedek, 1520 április 24. A garamszentbenedeki konvent Podmaniczky István nyitrai püspök részére átírja a Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érseknek 1500 május 5-én kelt és II. Ulászló magyar király Budán, 1500 május elsején kelt oklevelét is magában foglaló oklevelét	262
107.	Buda, 1520 május 6. II. Lajos király a Podmaniczky Mihály és néhai Podmaniczky János fia Ferenc, valamint a Kamicsáci Horváth Márk özvegye Magyar Benigna között birtokügyek miatt támadt perben az utóbbit meg nem jelenése miatt elmarasztalja	267
108.	Vágbeszterce, 1520 május 28. Podmaniczky Mihály a trencsénmegyei Kliestina nevű faluban lévő soltész-ságát 20 aranyforintért eladja egy Simon nevű embernek	269
109.	Buda, 1520 június 2. II. Lajos király egyfelől a Podmaniczky Mihály és Vingárti Horváth Gáspár, másfelől pedig a Telegdi Miklós, Paksi Gáspár és László, Kecskeméti Patócsi Imre és Gáspár, a nyúlzigeti apácák és Gethei János között az aradmegyei Ötvenablakú, a békésmegyei Szentandrás, Csabacsüd, Szentetornya, Szentmiklós, Királyság és a csanád-	

- megyei Donáttornya nevű birtokok miatt folyó pert elhalasztja . . . . . Lap 271
110. Buda, 1521 március 3. A budai káptalan előtt Báthi Cziko Gáspár özvegye Anna, a maga, továbbá László és János nevű fiai, azonfelül Szarvasteleki Vasky László nevében is eltiltja néhai Podmaniczky János fiát János Adámot és Podmaniczky Mihályt a kisszántói és dobozi birtokok használatától 275
111. Buda, 1522 januárus 22. II. Lajos király meghagyja a budai káptalannak, hogy Dobraviczky Márk királyi kamarást adomány címén vezesse be a pestmegyei Szele, Félegyház és Gyergy birtokokba 277
112. Buda, 1522 februárus 24. A budai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1522 január 22-én Budán kelt parancsa értelmében Dobraviczky Márk királyi kamarást bevezette a pestmegyei Szele, Félegyház és Gyergy birtokokba, a beiktatásnak Podmaniczky Mihály és fiai: János, Ráfael és Burján, továbbá Podmaniczky János fia Ferenc ellentmondottak 277
113. Buda, 1522 április 11. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky Mihály trencsénmegyei Beszterce nevű várának Morvaország felé eső határait járja meg 280
114. Nyitra, 1522 május 22. A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos királynak 1522 április 11-én Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihály Beszterce nevű várának Morvaország felé eső határait megjárta 281
115. Buda, 1522 jún. 14. Báthory István nádor és királyi helytartó meghagyja Podmaniczky István nyitrai püspöknek és az összes megyei és városi hatóságoknak, hogy miután 6 Aszupataki Hencz Máténak, Demjén János nevű jobbágya által Oroszlán, Simon és Lázár nevű nyitrai zsidóktól felvett 3 forint után a zsidók által követelt magas kamatot elengedte, sem Demjén Jánost, sem Hencz Máté más jobbágyait a nevezett zsidók kérelmére személyükben, vagy javaikban bántani ne merjék 285
116. Buda, 1523 május 26. II. Lajos király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Ludányi, másképp Jablonici Cseh János panasza alapján, mely szerint Kisdovorányi Pál a nyitrai káptalan előtt, Podmaniczky István nyitrai püspök mint békebíró által kitűzött határnapon nem jelent meg, holott erre az 1520 januárus 15-én kelt egyezmény értelmében köteles lett volna, idézze meg az alperest 287
117. Nyitra, 1523 június 5. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy 1523 május 26-án Budán kelt parancsa értelmében eljár és Kisdovorányi Pált, mint alperest megidézte 288
118. Székesfehérvár, 1524 március 8. A székesfehérvári káptalan előtt Gergelylaki Buzlay Miklós fiai: Farkas, János és István, valamint nagybátyjuknak,

	Buzlay Mózesnek özvegye, Podmaniczky Anna ki- egyeznek a Fejér, Tolna, Pozsony és Nyitra vár- megyékben lévő birtokaikra vonatkozólag	Lap 291
119.	Garamszentbenedek, 1524 március 8 után. A garam- szentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy amikor parancsa értelmében Marsovszki György és János részére vissza akarta foglalni a Jablonov birtokhoz tartozó részeket, to- vábbá Podmaniczky Mihály és Briganth György al- pereseknek bíróilag elfoglalásra ítélt birtokait, akkor Podmaniczky Mihály, illetve emberei ellentmondtak	296
120.	Buda, 1524 március 23. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy mivel György kolosi apát panaszt emelt a miatt, hogy Bossányi János, továbbá Podmaniczky István nyit- rai püspök és főispán, valamint Nyitra vármegye hatósága bizonyos bírság fejében az apát jeskofalvi és kiskolosi jobbágytelkeiért jogtalanul elfoglalták, sőt Bossányi a jövedelmet is a maga részére szedte be, idézze meg az alpereseket	300
121.	Garamszentbenedek, 1524 május 1. A garamszent- benedeki konvent jelenti II. Lajos királynak, hogy 1524 március 23-án Budán kelt parancsa értelmében eljárván, az oklevélben név szerint megnevezett al- pereseket megidézte	302
122.	Buda, 1524 december 21. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Tótsely- mesi Tárczay János özvegyét, Zádorlaki Sárát ve- zesse be a Podmaniczky Mihály által neki elzálo- gosított Bán várkastély és tartozékai birtokába	305
123.	Garamszentbenedek, 1524 december 31. A garam- szentbenedeki konvent jelenti a királynak, hogy amidőn 1524 december 21-én Budán kelt parancsa értelmében Tótselymesi Tárczay János özvegyét, Zádorlaki Sárát be akarta vezetni a Podmaniczky Mihály által neki elzálogosított Bán várkastély és tartozékai birtokába, Podmaniczky István nyitrai püspök nevében ellentmondás történt	306
124.	Turóc, 1525 januárius 28. A turóci konvent jelenti a királynak, hogy Sárkány Ambrus országbíró pa- rancsára vizsgálatot tartott a Podmaniczky Mihály predméri jobbágysai által a Marsovszky György és János Jablonov nevű birtokának Becsovahora nevű határában elkövetett hatalmaskodás ügyében	309
125.	Turóc, 1525 januárius 29. A turóci konvent jelenti a királynak, hogy Sárkány Ambrus országbíró pa- rancsára vizsgálatot tartott a Podmaniczky Mihály predméri jobbágysai által Marsovszky György és János trencsénmegyei Jablonov nevű birtokának Lucski nevű határában elkövetett hatalmaskodás ügyében	320
126.	Buda, 1525 februárius 12. II. Lajos király a Tót- selymesi Tárczay János özvegyének, Zádorlaki	

	Sáranak Bán várkastélyba és tartozékaiba zálog címén történt beiktatásának ellentmondásából származott perben Podmaniczky János fia: Ferenc Ádám javára ítélt, minthogy Podmaniczky Mihály- nak nem volt jogában elzálogosítani a várkastélyt	Lap 328
127.	Buda, 1525 februárius 12. Sárkány Ambrus ország- bíró a Vingárti Horváth János fia Gáspár és a nyúl- szigeti apácák között folyó perben az utóbbiak részére átírja II. Lajos király 1520 június 2-án Budán kelt oklevelét	333
128.	Buda, 1525 februárius 22. után. II. Lajos király a nyúlszigeti premontreiek és a Podmaniczky Ferenc Ádám gyámja Podmaniczky Mihály között a pilismegyei Borosjenő részbirtokért folyó perben meghagyja a budai káptalannak, hogy a felperese- ket vezesse be újra a birtokrészbé, az alperesen pedig hajtassa be a 16 forintnyi büntetést.	335
129.	Buda, 1525 március 2. II. Lajos király Podmaniczky Mihály és Briganth György részére perújítást enged- vén a Sárkány Ambrus országbíró által ítélettel lezárt perben, meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Marsovszky Györgyöt és Jánost idézze meg	339
130.	Buda, 1525 március 2. A budai káptalan tanúsítja, hogy a nyúlszigeti premontreieket a Podmaniczky János fiának, Ferenc Ádámnak gyámja Podma- niczky Mihály ellenében bevezette a pilismegyei Borosjenő részbirtokba	339
131.	Buda, 1525 március 2. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podma- niczky Mihálynak Szerdahelyi Imrefy György ellen engedélyezett perújításában az utóbbit idézze meg	342
132.	Buda, 1525 március 2. II. Lajos király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Podma- niczky Mihály és Briganth György részére Mar- sovszky György és János ellenében engedélyezett perújításban az utóbbiakat idézze meg az ország- bíró elé	342
133.	Buda, 1525 március 17. II. Lajos király Marsovszky György és János kérésére meghagyja a garamszent- benedeki konventnek, hogy a kérelmezőknek Podmaniczky Mihály és Briganth György ellen folytatott perükben kelt királyi ítéletlevél végre- hajtásáról szóló jelentését adja ki	343
134.	Garamszentbenedek, 1525 március 17. A garam- szentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy II. Lajos királynak 1525 március 2-án Budán kelt parancsa értelmében a Podmaniczky Mihály és Briganth György részére engedélyezett perújításban megidézte Marsovszky Györgyöt és Jánost	345
135.	Garamszentbenedek, 1525 március 17. A garamszent-	

	benedeki konvent jelenti a királynak, hogy 1525 március 2-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky Mihálynak Szerdahelyi Imrefy György ellen engedélyezett perújításában az utóbbit megidézte	Lap 350
136.	Garamszentbenedek, 1525 március 7. után. A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy amidőn ítéletlevele és parancsa értelmében Marsovszky György és János részére a Jablonove birtok határain belül fekvő helyeket visszafoglalni és az ítéletet végre akarta hajtani, Podmaniczky Mihály és Brigandh György alperesek ellentmondottak	354
137.	Garamszentbenedek, 1525 márc. 17. után. A garamszentbenedeki konvent II. Lajos királynak 1525 március 17-én Budán kelt parancsára jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy Marsovszky György és János részére kiadta az 1525 március 7. után és 1525 március 17-én kelt, II. Lajos királynak 1525 március 2-án Budán kelt parancsát is magában foglaló és az országbíróhoz intézett saját jelentéseit	358
138.	Pozsony, 1525 március 19. A pozsonyi káptalan előtt Sztrecsei Kaszai György és fia Gáspár eltiltják Podmaniczky István nyitrai püspököt és Podmaniczky Mihályt Bán várkastélynak és tartozékainak birtoklásától, a királyt pedig az eladományozásától	359
139.	Buda, 1525 március 27. II. Lajos király ítéletlevele abban a perben, mely a nyúlzigeti premonstreiek és Podmaniczky Mihály között Borosjenő részirtok miatt folyt, amely ítéletlevél akként szólt, hogy a fenti birtokot vissza kell adni a felpereseknek	361
140.	Buda, 1525 április 24. II. Lajos király a zalamegyei Hegyesd várát, a pestmegyei Érd kúriát és a trencsémmegyei Lednice várát tartozékaikkal Ákosházi Sárkány Ambrus országbírónak, továbbá Sárkány Jánosnak és Ferencnek adományozza	364
141.	Vágbeszterce, 1525 augusztus 15. Podmaniczky Mihály vágbesztercei várnagyának, Kolonyai Tamásnak Bánon egy minden szolgáltatás alól felmentett házat adományoz	368
142.	Turóc, 1525 október 11. A turóci konvent előtt Péter hvosnici soldész fia Kristóf hvosnicai soldészságához tartozó kúriáját egy jobbággal és egy fűrészmalommal együtt eladja Podmaniczky Mihálynak és fiainak: Jánosnak, Ráfaelnek, Burjánnak és Lászlónak 150 forintért	369
143.	Garamszentbenedek, 1525. A garamszentbenedeki konvent jelenti Sárkány Ambrus országbírónak, hogy II. Lajos királynak 1525 március 17-én Budán kelt parancsa értelmében Marsovszky János és György részére átírta az ügyre vonatkozó saját korábbi jelentéseit	371
144.	Buda, 1526 február 3. II. Lajos király Szerda-	

- helyi Imrefy György panaszára, mely szerint Podmaniczky Mihály és Vág révén jogtalanul vámot szed, meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a trencsénmegyei Marsófalván a vámszedés jogosságát illetőleg tartson vizsgálatot 372
145. Buda, 1526 februárius 6. II. Lajos király a pilismegyei Kisszántó és Borosjenő egész, valamint Hidegkút, Felkeszi részbirtokokat Podmaniczky István nyitrai püspöknek, továbbá testvérének Mihály királyi testőrkapitánynak, ennek fiainak : Jánosnak, Ráfaelnek, Burjánnak és Lászlónak, továbbá unokaöccsüknek Ferencnek adja új adományképpen a királyi joggal együtt. 374
146. Buda, 1526 februárius 22. A budai káptalan bizonyítja, hogy Fegyverneki Ferenc sági prépost, illetve a nyúlzigeti premontreiek, valamint a Podmaniczky János fia Ferenc Ádám között a pilismegyei Borosjenő részbirtok miatt folyó perben II. Lajos király 1525 február 22-én Budán kelt ítéletlevele értelmében a beiktatást elvégezte . . . 376
147. Buda, 1526 május 1. II. Lajos király meghagyja a boszniai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt, továbbá testvérét Mihályt és ennek fiait : Jánost, Ráfaelt, Burjánt és Lászlót, végül pedig unokaöccsüket Ferencet új adomány címén vezesse be Kisszántó és Borosjenő egész, valamint Hidegkút és Felkeszi részbirtokokba. . . 378
148. Buda, 1526 május 10. II. Lajos király Urbanovi Jakab fiának, Jánosnak és Mihály fiainak : Jánosnak, Lászlónak és Györgynek „supplicatione reverendi domini in Christo patris Stephani de Podmanin episcopi Nittriensis — — inducti“ címert adományoz 378
149. Buda, 1526 május 18. II. Lajos király meghagyja László esztergomi érseknek, hogy a nyúlzigeti Szent Mihály egyházat Borosjenő birtokában Podmaniczky Mihály és bárki ellen védelmezze meg 379
150. Buda, 1526 július 30. A boszniai káptalan bizonyítja, hogy II. Lajos királynak 1526 május 1-én Budán kelt parancsa következtében Podmaniczky István nyitrai püspököt, továbbá testvérét Mihályt, ennek fiait : Jánost, Ráfaelt, Burjánt és Lászlót, valamint unokaöccsét Ferencet új adomány címén bevezette Kisszántó és Borosjenő egész, Hidegkút és Felkeszi részbirtokokba és az ottani királyi jog birtokába 381
151. Esztergom, 1526 december 7. János király Ládonyi Miklós panaszára, amely szerint a Péter, volt báni plébánosnak kölcsönadott összeget, melyért kezeséget is vállaltak, még most sem kapta meg, meghagyja Podmaniczky István nyitrai püspöknek, hogy a hatósága alatt álló kezeseket szorítsa rá a fizetésre 385

152.	Buda, 1527 március 26. János király Podmaniczky István nyitrai püspök, továbbá János fia Ferenc és Mihály fiai : János, Ráfael, Burján és László részére megerősíti II. Ulászló királynak 1507 március 12-én Budán kelt oklevelét, amelyben felmenti Podmaniczky János beszercei zselléreit a kamara haszna és az összes adóterhek alól	Lap 386
153.	Buda, 1527 május 31. János király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a nyitrai polgárok érdekében kelt levelét juttassa el Podmaniczky István nyitrai püspök kezéhez és arról jelentést tegyen	388
154.	Garamszentbenedek, 1527 június 19. A garamszentbenedeki konvent jelenti János királynak, hogy 1527 május 31-én Budán kelt parancsa értelmében ugyanekkor kelt és a nyitrai polgárok érdekében Podmaniczky István nyitrai püspöknek szóló parancsát eljuttatta a címzetthez	389
155.	Bécs, 1527 július 29. Podmaniczky István nyitrai püspök hűséget fogad I. Ferdinándnak	391
156.	Bécs, 1527 július 29. I. Ferdinánd király a hűségére tért Podmaniczky István nyitrai püspöknek János király megkoronázásáért megbocsát és birtokainak védelmét megígéri	392
157.	Buda, 1527 szeptember 11. I. Ferdinánd király meghagyja a nyitramegyei jobbágyoknak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspöknek, mint uroknak engedelmeskedjenek	394
158.	Székesfehérvár, 1527 november 13. I. Ferdinánd király ígéretet tesz Podmaniczky István nyitrai püspöknek, hogy a neki arany- és ezüstművekben kölcsönadott 1600 forintért Szucsá vagy Illava várakat, mihelyt azok az ő kezébe kerülnek, átadja neki és Podmaniczky János és Mihály fiainak a kölcsönösszeg visszafizetéséig	395
159.	Nyitra, 1527 december 8. A nyitrai káptalan előtt Thurzó György nagyszombati harmincados és Dolgos Ambrus galgóci várnagy nyugtatják Podmaniczky István nyitrai püspököt annak az ezüstműnek átadásáról, melyet a püspök I. Ferdinánd királynak 1600 forintban zálogba adott	396
160.	Buda, 1528 márc. 31. I. Ferdinánd király meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy a Ferencsági prépost által a nyúlzigeti Szent Mihály egyház négy borosjenei jobbágytelkének Podmaniczky Mihály által történt elfoglalása miatt indított perben idézze meg Podmaniczky István nyitrai püspököt, aki a négy jobbágytelket ma is elfoglalva tartja	398
161.	Garamszentbenedek, 1528 április 16. A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy 1528 március 31-én Budán kelt parancsa értelmében megidézte Podmaniczky István nyitrai püspököt	399

162. Buda, 1528 május 8. I. Ferdinánd király meghagyja a budai káptalannak, hogy Ferenc sági prépostot és a nyúlsgizeti Szent Mihály egyházat Podmaniczky István nyitrai püspök ellenében iktassa be a nekik már egyszer odaítélt, de Podmaniczky Mihály által annakidején újra visszafoglalt borosjenei birtokrész és négy jobbágytelek birtokába 403
163. Buda, 1528 május 13. I. Ferdinánd király hozzájárulván ahhoz az adományozáshoz, amellyel Podmaniczky Anna, Buzlay Mózes özvegye a leveldi kart-hauziaknak adta Somogy megyében fekvő szárszói birtokrészét, a maga részéről a királyi jogot is nekik adományozza 407
164. Buda, 1528 máj. 14. I. Ferdinánd király meghagyja a budai káptalannak, hogy a Ferenc sági prépost által a nyúlsgizeti Szent Mihály egyház borosjenei erdejének kivágása miatt Podmaniczky János fia Ferenc Ádám ellen indított perben az alperest idézze meg 408
165. Buda, 1528 május 18. Thurzó Elek országbíró meghagyja a garamszentbenedeki konventnek, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt idézze meg a jobbágysai által Elefánti György ellen elkövetett hatalmaskodás ügyében 408
166. Buda, 1528 május 20. A budai káptalan jelenti a királynak, hogy 1528 május 14-én Budán kelt parancsa értelmében a Ferenc sági prépost által a nyúlsgizeti Szent Mihály egyház borosjenei erdejének kivágása miatt Podmaniczky János fia Ferenc Ádám ellen indított perben az alperest Kisszántó nevű birtokán megidézte 409
167. Garamszentbenedek, 1528 május 29. A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy Thurzó Elek országbírónak 1528 május 18-án Budán kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt megidézte a jobbágysai által Elefánti György ellen elkövetett hatalmaskodás ügyében 412
168. Buda, 1528 július 12. A helytartó és a magyar tanácsosok jelentése Podmaniczky István nyitrai püspök dömösi prépostsága ügyében 416
169. Nyitra, 1528 július 20. A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy Podmaniczky János fia Ádám Ferenc a nyúlsgizeti Szent Mihály prépostság védője, Ferenc sági prépost ellenében a megítélt esküt letette 418
170. Pozsony, 1528 november 29. I. Ferdinánd király a nyitrai egyházmegyében levő szkalkai apátság királyi kegyúri jogát Podmaniczky István nyitrai püspökre ruházza 419
171. Linz, 1529 május 10. I. Ferdinánd király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt, valamint Ferenc és János nevű rokonait adomány címén vezesse be a magtala-

nul elhalt Kamenicsáni János Kamenicsán nevű birtokába	Lap 419
172. Nyitra, 1529 május 24. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1529 május 10-én Linzben kelt parancsa értelmében Podmaniczky István nyitrai püspököt, s annak Ferenc és János nevű rokonait adomány címén be akarta vezetni a magtalanul elhalt Kamenicsáni János Kamenicsán nevű birtokába, a beiktatásnak Mittai Prokop, Baracskey Pál, Borcsiczky János, Borcsiczky Ferenc özvegye és fia György ellentmondottak	420
173. Buda, 1529 július 8. Báthory István nádor meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Podmaniczky István nyitrai püspököt adomány címén vezesse be a hűtlenségbe esett Sarlay Máté, Kissarlai Csepes János és Gergely nyitra- és barsmegyei összes birtokaiha	424
174. Nyitra, 1529 augusztus 4. Podmaniczky István nyitrai püspök felszólítja Selmechányát és a többi bányavárost, hogy követeket mielőbb küldjék el Nyitrára, az országos ügyekben tartandó tanácskozásra	427
175. Nyitra, 1529 december 20. A nyitrai káptalan előtt Podmaniczky István nyitrai püspök, János fia Ferenc, Mihály fia János, ez utóbbi Ráfael és Burján nevű testvéreinek nevében is, a trencsénmegyei Pruz birtokot bizonyos feltételek mellett Kolini Tamás nyitrai udvarbírónak, feleségének és atyjának adományozzák	428
176. Buda, 1529..... János király meghagyja Buda városának, hogy Podmaniczky Jánost a szokásos módon iktassa be a budafelhévízi ispotályosoknak Szerencsés Imre-féle házába, melyet Athinay Márton fehérvári kanonokkal, az említett ispotályosok rectorával az Olasz-utcában levő házáért elcserélt	431
177. Buda, 1530 április 24. János király Werbőczy Istvánt megerősíti a Dubraviczkyaktól elkobzott Zele, Félegyház és Györgye nevű pestmegyei birtokok birtokában, amelyek előbb Podmaniczky János kezén voltak	432
178. Augsburg, 1530 június 23. I. Ferdinánd Podmaniczky István nyitrai püspöknek Buesso János udvari káplán illetményeinek haladéktalan kifizetése végett	435
179. Esztergom, 1531 januárius 20. Az esztergomi káptalan előtt Szokoly János a maga és gyermekei: István, János és Magdolna nevében I. Ferdinánd királyt és Rogendorf Vilmos főkapitányt az őket illető birtokoknak eladományozásától, néhai Podmaniczky Mihály fiát Jánost és vejeit Budetini Szunyogh Mózes és Elefánti Mihályt azok felkérésétől, végül pedig az ország hiteleshelyeit a birtokokra vonatkozó oklevelek kiadásától eltiltja	436
180. Vágbeszterce, 1531 március 10. Podmaniczky János Sopczith Györgyöt, Elefánti Györgyöt és	

	Mihályt, Szerdahelyi Jánost és Kissarlai Ferencet, akik Beszterce várának Borcsiczky Albert várnagytól való visszafoglalásánál jelen voltak és Ferdinánd királynak hűséget fogadtak, védelmébe fogadja	Lap 439
181.	Kaszavár, 1531 április 3. I. Ferdinánd király ítéletlevele a Baracska Pál, Mithai Prokop, valamint a Norsyczi Mihály, Borcsiczky János és György, továbbá több Kameniczky leszármazott között a Kamenicsán birtok miatt folyó perben	440
182.	Esztergom, 1531 július 15. Thuróczi Miklós, I. Ferdinánd király udvarmestere és Csabai Nagy Imre alnádor meghagyják az esztergomi káptalannak, hogy a Podmaniczky János által Török Bálint és Szokoly János ellen Bán város elfoglalása miatt indított perben az alpereseket idézze meg eléjük, mint a két király által kiküldött bírák elé	451
183.	Esztergom, 1531 augusztus 3. Az esztergomi káptalan jelenti Thuróczi Miklósnak, Ferdinánd király udvarmesterének és Csabai Nagy Imre alnádornak, hogy 1531 július 15-én Esztergomban kelt parancsa értelmében a Podmaniczky János által Török Bálint és Szokoly János ellen Bán város elfoglalása miatt indított perben Török Bálintot megidézte, Szokoly Jánost azonban, akinek tartózkodási helye és birtoka ismeretlen, nem tudta megidézni	451
184.	Sempte, 1531 október 15. Thurzó Elek jelenti I. Ferdinándnak, hogy Török Bálint nem hajlandó Nyitra várát elcserélni Pápa várával, de hajlandó volna Vágbeszterce várát megszerezni a király számára, ha erre fegyveres segítséget nyerne a királytól	455
185.	Kasza, 1531 november 30. Teleki Pál trencsényi adószedő jelenti a magyar kamarának, hogy Kosztka Péter Hricsó, Beszterce és a többi várak vidékén nem engedi behajtani a rovásadót	457
186.	Trencsén, 1532. Trencsén vármegye rovásadólajstroma	458
186a.	Buda, 1533 április 24. János király Podmaniczky János oltalmába ajánlja Mezninczky Jánost, özvegyanyját és egész családját	471
187.	Szklabinya, 1533 június 9. Réway Ferenc nádori helytartó és turóci főispán értesíti Körmöcbányát, hogy Podmaniczky rovásadót akar szedni a megyében és hadaival pusztításra készül. Kéri, hogy a többi bányavárosokkal együtt küldjön segítséget, mert az ő javaik is veszélyben forognak	472
188.	H. n. (Trencsén), 1533 július 21. A vármegye nemeségének panaszai Kazianer főparancsnokhoz Podmaniczky János erőszakoskodásai miatt	473
189.	Trencsén, 1533 október 28 körül. Trencsén vármegye rovásadó-összeírása	475
189a.	Buda, 1533 november 4. János király nyugtatja Héderváry István és Csery Balázs simontornyai várnagyokat a várnak az ő megbízásából Podma-	

	niczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özvegyének történt átadásáról	Lap 477
190.	Lőcse, 1533 november 24. Kazianer János magyarországi főparancsnok válasza János király megbízottainak a Ferdinánd-pártiak ellen emelt vádakra vonatkozólag	478
191.	Buda, 1534 januárus 5. János király utasítása Lasky Jeromos erdélyi vajdához, hogy tárgyaljon Podmaniczky Jánossal és Kosztka Miklóssal kibékülésök és Árva és Lietava váraknak a király kezére való bocsátása ügyében	479
192.	Trencsén, 1534 januárus 12. Trencsén vármegye levele a királyi biztosokhoz, melyben jelenti nekik, hogy Podmaniczky János portyázásai miatt az egész megye nyomorba jutott, ezért egy emberét küldi hozzájuk a legközelebbi teendők megbeszélése végett	481
193.	Kassa, 1534 januárus 15. Kazianer János magyarországi katonai főparancsnok kéri a magyar kamarát, hogy szüntesse be addig Trencsén megyében a dikaszedést, míg válasz nem érkezik a királyhoz intézett levelére	482
194.	Lőcse, 1534 februárus 8. Kazianer János katonai főparancsnok kéri a kamarát, hogy a Podmaniczky János ellen Trencsén megyébe küldött lovaskatonaság ellátásáról gondoskodjék	484
195.	Esztergom, 1534 februárus 18. Réway Ferenc jelentése a királyhoz a János király biztosaival meginduló tárgyalásokról, továbbá Podmaniczky Jánossal és Kosztka Miklóssal folytatott alkudozásokról	485
196.	Trencsén, 1534 március 15. Francisci Tamás dikátor jelenti a kamarának, hogy Trencsén vármegye felsőjárásának jobbágyságait azok szegénységének figyelembevétele mellett írta össze	487
197.	Trencsén, 1534 március 24. Francisci Tamás trencsénmegyei dikátor jelentése a kamarának a trencsényi dikának behajthatatlanságáról	488
198.	Esztergom, 1534 március 25. Réway Ferenc jelentése I. Ferdinánd királynak különböző hírekről, a két Kosztka-testvérről, Lasky Jeromos törekvéseiről és Podmaniczky Jánosról	491
199.	Esztergom, 1534 március 29. Réway Ferenc jelentése I. Ferdinándhoz különböző ügyekről	496
200.	Szklabinya, 1534 június 4. Réway István turóci főispán levele Körmöcbányához, melyben felhívja figyelmüket az őket fenyegető veszélyekre s kéri, hogy küldjenek neki legalább 25 főnyi segítséget	497
201.	Galgóc, 1534 június 6. Thurzó Elek helytartó arra való hivatkozással, hogy Podmaniczky János Bude-tin várát megerősítette és őrséggel látta el, hogy onnan rabolhasson, arra kéri Körmöcbánya városát, hogy küldjön neki legalább 25 főnyi segítséget	498
202.	Zsolna, 1534 június 21. Duboveci János figyelmeztet	

teti a bányavárosokat, hogy Podmaniczky János fenyegetéseire, aki Budetint megerősítette, hogy onnan rabolhasson, ne hallgassanak, hanem éppen ellenkezőleg, küldjenek neki katonai és pénzbeli segítséget	Lap
203. Lietava, 1534 július 17. Minthogy Kosztka Miklós-nak tudomása van arról, hogy a bányavárosok az ő kölcsönkérését elutasították, Podmaniczkyt ellenben megsegítették, most arra való tekintettel, hogy a Besztercebányaváros mindig jóakarója volt, újból kéri, hogy megfelelő kezesség mellett adjanak neki meghatározott időre kölcsönt	499
204. Beszterce, 1534 július 27. Podmaniczky János a Kazianer főparancsnokkal kötött egyezmény alapján meghódol a király előtt rokonságával és híveivel együtt	501
205. Bécs, 1534 augusztus 10. Leonardus comes de Nogaris I. Ferdinándnak jelentést küld különböző magyarországi ügyekről és a Podmaniczky János és Kosztka Miklós közt fennálló ellentétekről	502
206. Bécs, 1534 szeptember 28. I. Ferdinánd király meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy Kosztka Miklóst vezesse be adomány címén a trencsén-megyei Lietava és Sztrecsnó várak, a porubai nemesi telek és a királyi jogok birtokába	507
207. Bécs, 1534 szeptember 29. I. Ferdinánd király Podmaniczky Jánost, Ráfaelt és Burjánt, továbbá családjuk egyéb tagjait és a hozzájuk csatlakozott atyafiságot újból kegyeibe fogadja, visszaadja a Podmaniczky-testvéreknek „új adomány címén“ Beszterce várát, Bán városát, Kisszántót és Borosjenőt és nekik adományozza a felsorolt birtokokban esetleg még lappangó királyi jogot is. Biztosítja őket arról is, hogy a Szentgyörgyi és Bazini Farkas gróftól általuk elfoglalt Lednice várának ügyét vagy békés úton, vagy pedig bírói eljárással tisztáztatni fogja	508
208. Trencsén, 1534 november 17. Ryby Sebestyén, a trencsényi vár kapitánya bizonyítja, hogy a vágbesztercei Lipskeren Márton és kereskedő társai abban az egyenetlenkedésben, mely a kíséretükben lévő szolgák és Török Bálint szolgái között Bán városában keletkezett, teljesen ártatlanok	509
209. Trencsén, 1535 március 5. Francisci Tamás trencsénmegyei dikátor levele a magyar kamarához a Podmaniczky Jánossal kötött fegyverszünet és a dika behajtása tárgyában	512
210. Trencsén, 1535 június 4. Trencsén vármegye hatóságának bizonyítványa Bán város részére a város ellen a bányavárosi és morva kereskedőn, továbbá a trencsénvári katonaság által elkövetett hatalmaskodásról	513
211. Nyitra, 1535 augusztus 14. A nyitrai káptalan jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy amidőn 1534 szept.	515

28-án Bécsben kelt parancsa értelmében Szedleci Kosztka Miklóst adomány címén be akarta vezetni Sztrecsnó várának és a zsolnai soltészszágnak birtokába, a beiktatásnak Podmaniczky János ellentmondott	Lap 518
212. Nyitra, 1535 augusztus 19. A nyitrai káptalan jelenti a királynak, hogy amidőn 1534 szeptember 28-án Bécsben kelt parancsa értelmében Szedleci Kosztka Miklóst adomány címén be akarta vezetni Lietava és Sztrecsnó trencsénmegyei várak birtokába, a beiktatásnak Podmaniczky János, Csulai Móré László, valamint Báthory András fiai: Bonaventura, András és György ellentmondottak. . .	522
213. Trencsén, 1535 szeptember 29. Ryby Sebestyén, a trencsényi vár kapitánya bizonyítja, hogy néhány beszercebányai, körmöcbányai és morva kereskedő panaszára a várban fogvatartott négy báni polgár abban, amiben vádolják, teljesen ártatlan	528
214. Nagyvárad, 1535 október 11. János király az aradmegyei Csálya várat Podmaniczky Jánosnak adományozza azzal az ígérettel, hogy idővel értékesebb birtokadományban fogja részesíteni	529
215. Nagyszombat, 1536 februárius 8. Francisci Tamás levele a magyar kamarához, melyben jelenti, hogy Trencsén vármegye rovásadójának (dica) egy részét Podmaniczky János ellenállása miatt nem tudta behajtani	530
216. Trencsén, 1536 februárius 21. Francisci Tamás trencsénvármegyei rovásadószedő értesíti a magyar kamarát, hogy Podmaniczky János Szunyogh Lászlónak és szomszédainak birtokán a maga részére szedi a rovásadót és ez ügyben utasítást kér.	531
217. Tapolcsány, 1536 március 3. Tapolcsány város hatósága a megejtett tanúvallatás alapján igazolja, hogy Török Bálint katonái bizonyos árucikkekkel városukon keresztülmentek	533
218. Trencsén, 1536 március 6. Francisci Tamás trencsénmegyei rovásadószedő arról értesíti a magyar kamarát, hogy Podmaniczky János a Kazianerrel kötött egyességre hivatkozva, a rovásadót nemcsak a maga, hanem a szomszédos nemesek birtokán is saját részére akarja behajtani, éppen ezért intézkedést kér ebben az ügyben	534
219. Pozsony, 1536 március 21. Ryby Sebestyén, a pozsonyi vár prefectusa bizonyítja, hogy Huus János körmöci kereskedőt és társait a bániak kifosztották és a rabolt holmit átadták Török Bálint szolgáinak és a bányavárosi és morva kereskedők ellen indított hatalmaskodási perben hozott és megfellebbezett ítéletét, a kérdésre vonatkozólag korábban kiadott	535
220. Trencsén, 1536 június 12. Trencsén vármegye hatósága a Podmaniczky János báni polgárai által a bányavárosi és morva kereskedők ellen indított hatalmaskodási perben hozott és megfellebbezett ítéletét, a kérdésre vonatkozólag korábban kiadott	

	oklevelek átírásával, felterjeszti Thurzó Elek királyi helytartóhoz	Lap 536
221.	Nagyvárad, 1536 augusztus 29. János király meghagyja a budai káptalannak, hogy Martonosi Pöstyéni Gergely országbíró adomány címen vezesse be az utódok nélkül elhalt Podmaniczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özvegyének Simontornya nevű vára és tartozékai birtokába	552
222.	Nagyvárad, 1536 október 6. János király Hricsó várát, amely Szerdahelyi Imrefy Péter gondatlansága következtében az ellenség kezébe került, de amelyet Podmaniczky János, 9000 forintot költve az ostromra, visszaszerzett, tartozékaival és a benne rejlő királyi joggal együtt érdemei jutalmául és a fenti 9000 forint fejében Podmaniczky Jánosnak és testvéreinek Ráfaelnek adományozza	553
223.	Szklabinya, 1536 október 6. Réway Ferenc nádori helytartó levele Körmöcbányához, melyben értesíti a város polgárságát a Podmaniczky János ellen irányuló hadi készülődésekről és a csapatok gyülekezéséről s egyúttal kéri őket, hogy az általuk kiállítandó gyalogos és lovas haddal másnap estére Bajmócon legyenek	555
224.	Nagyvárad, 1536 október 6. János király Lednice várát, amely Bazini és Szentgyörgyi Farkas gróf özvegyének, Zabláthi Zsófiának a német párthoz való csatlakozása következtében német kézre jutott, amelyet azután Podmaniczky János visszafoglalt és Réway Ferenc ellen megvédelmezett, tartozékaival és a benne rejlő királyi joggal együtt Podmaniczky Jánosnak és általa testvéreinek Ráfaelnek adományozza	557
225.	Ludány, 1536 október 10. Thurzó Elek királyi helytartó levele Körmöcbányához, melyben meghagyja a városi hatóságnak, hogy Zsámbokrét várkastély ostromához haladék nélkül küldjenek megfelelő segítséget, mellékelt levelét pedig Selmechányára továbbbítsák	560
226.	Ludány, 1536 október 10. Thurzó Elek királyi helytartó meghagyja a bányavárosoknak, hogy miután Podmaniczky János a zsámbokréti várkastélyt csellel elfoglalta és onnan most az egész környéket veszélyezteti, küldjenek gyalogosokat, továbbá várostromhoz értő segítséget és hadiszereket, levelét pedig köröztessék	561
227.	Ludány, 1536 október 12. Thurzó Elek királyi helytartó levele Körmöcbányához, melyben meghagyja a város hatóságának, hogy Zsámbokrét várkastély ostromához küldjenek 25 árkászt megfelelő felszereléssel	562
228.	Árvavára, 1536 október 14. Czatzek László árvavári kapitány Réway Istvánt különböző hadihírekről	

és a Ferdinánd-pártiak szorongatott helyzetéről értesíti	Lap 563
229. Ludány, 1536 október 17. Thurzó Elek királyi helytartó és országbíró jelenti a helytartótanácsnak, hogy Podmaniczky János elfoglalta a zsámbokréti várkastélyt és Zsolna városát, ő viszont megkezdte Zsámbokrét ostromát	564
230. Ludány, 1536 okt. 19. Thurzó Elek helytartó jelentést tesz I. Ferdinánd királynak a Török Bálint és Kápolnay Ferenc közt folyó versengésről és arról, hogy mily súlyos következményekkel járhat Podmaniczky Jánostámadó fellépése, akit éppen ezért mielőbb ártalmatlanná kell tenni	565
231. Zsámbokrét, 1536 október 23. Thurzó Elek helytartó levele I. Ferdinánd királyhoz, melyben értesíti Podmaniczky János támadó fellépéséről és arról, hogy a hozzá beérkező hírek szerint Podmaniczky készüléteket tesz az ostrom alatt lévő zsámbokréti várkastély felmentésére. Ellene csak fokozottabb erőfelfejtéssel lehet eredményt elérni	568
232. Ludány, 1536 október 26. Thurzó Elek helytartó jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy a zsámbokréti várkastély ostroma nem halad előre a sebtében összeszedett ostromló hadak hiányos felszerelése és a tüzérseg hiánya miatt. Ha nem kap kellő időben segítséget, akkor számolni kell a bányavárosok elvesztésével is. A helyzet veszélyes voltára való tekintettel neki most nincs módjában otthagyni a táborn és Bécsbe menni	569
233. Ludány, 1536 november 5. Thurzó Elek jelenti a királynak, hogy kétségtelen bizonyítékai vannak arról, hogy Podmaniczky János mögött János király, illetőleg Fráter György állanak; tudomása van Podmaniczky erős fegyverkezéséről, ami végzetes lehet a nyugatmagyarországi megyékre	572
234. Galgóc, 1536 november 7. Thurzó Elek tájékoztatja a királyt a törökök hódító szándékairól szóló hírekről és arról a közóhajtásról, hogy szükséges volna mielőbb megegyezni a két királynak egymással. Aggodalmát fejezi ki a miatt, hogy a király huzamosabb ideig távolmarad Bécstől	573
235. Bécs, 1536 november 9. I. Ferdinánd király válaszul Thurzónak október 26-i és november 5-i leveleire és közli vele, hogy Podmaniczky garázdálkodásainak megfékezésére felszólítja majd a morva rendeket, gondoskodni fog azonfelül ostromágyúkról és megfelelő katonaság küldéséről	574
236. Bécs, 1536 november 9. I. Ferdinánd király a veszélyes helyzetre való tekintettel Bakics Pált lovascapatával együtt Podmaniczky János ellen kirendeli	576
237. Ludány, 1536 november 10. Thurzó Elek jelenti a királynak, hogy megérkezvén már a kívánt	

ágyúk, a zsámbokréti várkastélynak rendszeres ostromát haladéktalanul megkezdi és nincs kétsége aziránt, hogy a kívánt siker nem marad el. Minthogy ez után Podmaniczky többi várainak megszerzését is tervbe vette, mert csakis így állhat helyre ezeken a területeken a nyugalom, kéri a királyt, hogy gondoskodjék a rosszul fizetett hadak zsoldjának kifizetéséről, hogy a katonaság kedvét ne veszítse. Várja az ellenpártiak nagyobbarányú hadműveleteit	Lap
238. Bécs, 1536 november 14. I. Ferdinánd király a Thurzó Elek rendelkezése alatt álló hadak gyengesége miatt az ágyúkat Pozsonyba rendeli vissza, akár sikerül Zsámbokrét ostroma, akár nem, egyúttal felhatalmazza a helytartót arra, hogy Nyitra megyének ez évre még beszolgáltatandó dícját a sereg szükségleteinek fedezésére felvéhesse	578
239. Sempte, 1536 november 25. Thurzó Elek királyi helytartó utalással arra, hogy I. Ferdinánd király a Podmaniczky János ellen állítandó hadak költségeire átengedte Bars vármegye dícját, meghagyja Bars vármegyének, hogy a rovásadót a régi összeírás alapján behajtva azonnal szolgáltatssa be	580
240. Bécs, 1536 december 4. I. Ferdinánd király a Jánospárti Podmaniczky Jánosnak és Ráfaelnek Bán nevű városát hűtlenségük miatt Bedeghi Nyáry Ferencnek 2000 forintért zálogba adja	582
241. Trencsén, 1536. Trencsén vármegye 1536. évi első rovásadó-lajstroma	584
242. Pozsony—Sempte, 1537 februárius 8—március 19. Thurzó Elek jelentései I. Ferdinánd királyhoz katonaugyekről és főleg Podmaniczky János és Ráfael garázdálkodásairól	585
243. Sempte, 1537 március 22. Thurzó Elek királyi helytartó arra a lehetőségre utalva, hogy Podmaniczky rablóhadai Trencsén vidékén támadásra készülhetnek, erőlyesen követeli Körmöcbánya és Besztercebánya városától, hogy a rájuk kivetett összeget haladéktalanul küldjék meg	599
244. Nagyszombat, 1537 március 26. Thurzó Elek királyi helytartó erőlyesen követeli Körmöcbányától és Besztercebányától, hogy a Fels Lénárt főkapitány sürgetésére elindítandó hadak költségére kivetett összeget haladéktalanul küldjék meg öt napon belül	604
245. Dalmad, 1537 április 14. Dalmady Tamás levele Selmecebányához, melyben beszámolván a legújabb eseményekről, arról értesíti a várost, hogy János király Podmaniczky Jánosnak, aki állítólag egy jól felszerelt sereggel a város környékére indult, ezer lótartást adott	605
246. Beszterce, 1537 május 6. Podmaniczky János és Ráfael Buda László besztercei várnagyukat meg-	606

erősítik az elődeik által neki adott proznai nemesi kúria birtokában	Lap 607
247. Nagyszombat, 1537 május 12. A helytartótanács jelentése a királyhoz, főleg a Podmaniczkyak garázdálkodásairól, melyekkel szemben a mielőbbi hathatós fellépést sürgetik; panaszt emelnek azonfelül Fels Lénárt főparancsnok visszaélései ellen is	608
248. Budetini tábor, 1537 augusztus 1. Kosztka Miklósnak és Dubovetzi Jánosnak jelentése a királyhoz a budetini várkastély ostromáról, melynek sikeres folytatására és általában az itteni részek védelmére főleg pénzbeli segítséget kérnek, annyival is inkább, mert velők szemben Podmaniczky Jánost János király erősen támogatja	610
249. Buda, 1537 augusztus 10. A budai káptalan bizonyítja, hogy János király 1536 augusztus 29-én Nagyváradon kelt parancsa alapján Martonosi Pöstényi Gergely országbíró adomány címén bevezette az utódok nélkül elhalt Podmaniczky Annának, Gergelylaki Buzlay Mózes özvegyének Simontornya nevű vára és tartozékai birtokába	612
250. Körmöcbánya, 1537 augusztus 20. és 25. A lundi érsek levelei I. Ferdinánd királyhoz főleg, Podmaniczky János hatalmaskodásairól	616
250a. Nagyvárad, 1537 szeptember 30. János király a veszprémmegyei Palota várát veszprém- és somogyi tartozékaival együtt Podmaniczky Jánosnak és általa testvéröccsének Ráfaelnek adományozza azokért az érdemekért, melyeket a trencsénmegyei várharcokban szerzett, a vár visszaváltására vonatkozó feltételek kikötése mellett	618
251. Szombathely, 1537 december 11. Kecheti Márton veszprémi püspök értesíti Br. Rogendorft, hogy Podmaniczky János katonáit visszaszorította Palota várába	621
252. H. n. 1537 körül. A Podmaniczky Ráfael által Swetlowski Burjánnak okozott károk jegyzéke	622

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ¹

Összeállította: Dr. FEKETE NAGY ANTAL egyetemi magántanár.

RÖVIDÍTÉSEK:

alisp.	=	alispán, alispánja.	lvta.	=	levéltára.
b.	=	birtok.	mvs.	=	mezőváros (oppidium)
cs.	=	család.	Múz.	=	múzeumi levéltár.
e.	=	előtt.	O. L.	=	Országos Levéltár.
fly.	=	folyóvíz.	p.	=	praedium, pusztá.
főesp.	=	főesperes.	pp.	=	püspök.
főisp.	=	főispán, főispánja.	prp.	=	prépost.
h.	=	helység.	proc.	=	procurator.
hg.	=	herceg.	szb.	=	szolgabíró.
hgy.	=	hegy, hegység	szn.	=	személynév.
hj.	=	határjel.	t.	=	tagja.
jobb.	=	jobbágys.	tart.	=	tartozéka.
k.	=	kanonok.	u.	=	után.
kápt.	=	káptalan.	v.	=	víz.
k. e.	=	királyi ember.	vm.	=	vármegye.
kir.	=	király, királyi.	vr.	=	vár.
konv.	=	konvent.	vrk.	=	várkastély.
l.	=	lásd.	vs.	=	város (civitas).
lvr.	=	levéltár.			

Abara b. Zemplén vm. 1511 : 14.

Abaúj vm. 1511 : 13. — örökös főispánja Perényi Imre nádor 1507—1517 : 10, 16—17, 20, 41, 45, 49, 61, 79, 157.

Abaújszakál l. *Szakál*

Ácsok 1536 : 561.

Aczél Ferenc királyi titkár 1518 : LXIII. 184—185.

Ádám báni pap 1536 : 543—544. — bíró lukii jobb. 1522 : 283.

Adókedvezmény jobbágynak XXIX.

Adorján (Adorian de Eötheved) cs. gen. 100. — Ambrus, Máté fia, 1514 : 100. — Ambrus, Miklós fia, 1514 : 100. — Dénes 1513 : 90. 1514 : 100. — Erzsébet 1514 : 100. — Ilona 1514 : 100. — Miklós 1513 : 90. 1514 : 100.

Adrianopolis l. *Drinápoly*.

Ag Simon békásmegyeri jobb. 1513 : 78.

¹ A kettőspont előtti számok az évszámot, az utána álló számok a lapszámot mutatják.

- Agárd h. Zemplén vm. 1517 : 161.
 Agárdi Tőke l. *Tőke*.
 Ágoston (Agosthon) Péter borosjenei jobb. 1526 : 377.
 Ágyúk 1536 : 561, 565, 568—569, 578, 580. l még *ostromszerek, tűzérség*
 Akách-cs. 59. — N. ítélőmester 1511 : 59. 1531 : 438.
 Ákosháza (Akoshaza) h. Zala vm. 1525 : 365.
 Ákosházi Sárkány l. *Sárkány*
 Alapi-cs. 615.
 Alapi Dombó l. *Dombó*
 Alapi Réthy l. *Réthy*
 Alberti Istvánffy l. *Istvánffy*.
 Aldiód (Aldyod) mvs. Hunyad vm. 1510 : XXIII—XXIV. 160. tartozékai felsorolva 1511 : 35, 37—39.
 Alephant (de —) l. *Elefánthy*
 Algyógy l. *Aldiód*.
 Alkeszi (Alkezy) h. Pest vm. 1517 : 176. l még *Keszi*.
 Almád h. Hegyesd vr. tart. Zala vm. 1525 : 365.
 Almafő (Almafew) erdő. Fejér vm. 1524 : 292.
 Almás l. *Kisalmás*.
 Alnádor Getzey János 1520 : 273. — Csabai Nagy Imre 1531 : 451—452. — Zalai János 1525 : 452.
 Alországbíró Amadé István 1524. c. 1513 : 90. — Rakovszky György 1557 : 618.
 Alsóbrezna l. *Breznica*
 Alsóbrenic (Brenyicza inferior) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466. l. még *Felsőbreznic*.
 Alsódombó h. Pozsony vm. 295.
 Alsódraskóc (Derskowecz, Deskowcz) h. Trencsén vm. 1532 : 461, 1536 : 593. l. még *Felsődraskóc*.
 Alsóelefánt h. Nyitra vm. 413.
 Alsóhlboke h. Trencsén vm. 592.
 Alsóhradna (Hradna inferior) h. Trencsén vár. tart. 1536 : 592. l. még *Felsőhradna, Hradna*.
 Alsókamenc h. Nyitra vm. 209.
 Alsóklobusic (Also Klobwczicze, Alsó Klwbwchycz) b. Trencsén vm. 1516 : 111—113. 1516 : 125, 135—136. 1519 : 236. l. még *Klobusic, Felsőklobusic*
 Alsóklobusici Cservenec l. *Cservenec*.
 Alsóklobusici Davko l. *Davko*.
 Alsóklobusici Moczk l. *Moczk*.
 Alsóklobusiczky (de Also-klobwchicz) cs. 167, 235. — László 1517 : 166—167. — Mátyás 1517 : 166—167. l. még *Cservenec, Klobusiczky, Korhán*.
 Alsókocskóc (Kochkowcze, Koczkowcze inferior) h. Kasza vár tart. 1532 : 467. 1536 : 591. l. még *Felsőkocskóc*.
 Alsókőmegy h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. l. még *Kőmegy*.
 Alsólehota h. Trencsén vm. XV. l. még *Lehota, Lehotka*.
 Alsólieszkó l. *Lieszkónál*
 Alsómostenec (Mosssenicz, Mosstencz inferior) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1536 : 590. l. még *Felsőmostenec, Mostenec*.
 Alsómotesci (Mothyessyecz inferior) h. Trencsén vm. 1536 : 594. l. még *Felsőmotesci*.
 Alsónastic h. Trencsén vm. 306, 460, 593. l. még *Felsőnastic, Nastic*.
 Alsóozoróc (Ozorocza, Ozorowfecz inferior) h. Trencsén vm. 1532 : 459. 1536 : 541, 593. jobb. Mlinarovich Pál, Vavrovicz Tamás, Petrovics Máté, Chotacz János, Németh András 1536 : 541. l. még *Felsőozor, Ozor*.
 Alsóozori (de inferiori Ozor) Venceel 1535 : 516. 1536 :

- 541, 542. l. még *Felsőozori, Ozori*.
 Alsópodváz h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII—XIV. l. még *Felsőpodváz, Podváz*.
 Alsóporuba h. Trencsén vm. 191, 467, 591. l. még *Felsőporuba, Poruba*.
 Alsórajk h. Zala vm. 1525 : 365.
 Alsóslavonica l. *Szlavonica*.
 Alsószrnye h. Trencsén vm. 463. l. még *Szrnye*.
 Alsószucs h. Trencsén vm. 591.
 Alsóvadicsó h. Trencsén vm. 588.
 Alsóvestenic h. Trencsén vm. 542.
 Alsóvisnica (Also Wysnicza, Wysnycza) b. Trakostyán vr. tart 1511 : 30, 32. l. még *Felsővisnica*.
 Alvidék kapitánya Báthory István nádor 1519 : 243. — Zápolyai János 1516 : 123.
 Amadé (Amade de Warkon) cs. 90. — István alország-bíró, kir. tanácsos, óvári várnagy 1513 : 90, 91. 1514 : 99—100.
 Amadékarcsa (Amadekarcha) h. Pozsony vm. 1513 : 90.
 Anna, Ulászló fel. XXXIV—XXXV.
 Antal Márton kisbicssei jobb. 1525 : 315.
 Apáti (Appathowcze, Opat-hocz) h. Trencsén vm. 1532 : 462. 1536 : 587. lásd még *Trencsénapáti*.
 Appathowecz l. *Apáti*.
 Arad vm. XXIII—XXII. LVI. 271, 274. — főisp. Paksy Gáspár 1527 : 272.
 Arany 1517 : 174. 1527 : 395, 397.
 Aranyeműk LXXIV.
 Aranyáni (de Aranyan) cs. 57. — Pál nádori jegyző 1511 : 57. l. még *Kakas*.
 Ardaháti-cs. XIV. 1480 : XLIII. — Frank, fel. Podmaniczky Márta XLIII.
 Árdánfalva (Ardanfalwa, Ardánffalwa) b. Nyitra vm. 1511 : 18. jobb Szekeres Balázs 1511 : 18.
 Árdóháti l. *Ardaháti*.
 Arklew p. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
 Árpa 1533 : 474.
 Árva (Arwa, Orava) vár 1533 : 480, 481. 1534 : 486, 493—494, 500, 563—564. kapitánya Czatzek de Rubea 1536 : 564. — vm. főisp. Duboveci János 1534 : 500.
 Árvai urad. LXVIII.
 Assa de Assakywrth János 1517 : 152.
 Assai János Nyitra vm. alisp. 1512 : 152.
 Assakürt (Assakywrth) h. Nyitra vm. 1517 : 152.
 Assakürti Assa l. *Assa*.
 Asztalos (mensator) Albert pesti eskütt 1512 : 69.
 Aszupataki Hencz l. *Hencz*.
 Athehel György hradnai jobb. 1525 : 315.
 Athinay (de Athyna) Márton fehérvári örkanonok, királyi titkár, budafelhévi Sz. Lélek ispotályos egyház kormányzója 1529 : 431.
 Augsburg (Augusta) h. Német bir. 1530 : 436.
 Aysiker János körmöcbányai tanácsos 1536 : 535.
 Baab (de —) l. *Bábi*.
 Baathorkew l. *Bátorkő*.
 Bábafalva (Babaffalwa) h. Bereg vm. 1522 : 280.
 Bábafalvi Gál deák 1522 : 280.
 Babérlevél 1536 : 533.
 Bábi (de Baab) cs. 128. — László nyitrai udvarbíró 1505 : 128, 130, 132, 150.
 Babindali (de Babyndal) Mátyás 1528 : 412.
 Babindali Tornyoos l. *Tornyos*.
 Bachiensis l. *Bácsi*.

- Bacho Márton báni polgár
1535 : 528. 1536 : 537, 540,
546—547, 550.
- Bácsi (Bachiensis) Miklós
1517 : 159.
- Bácskay Miklós nyitrai p.
1501—1503 : 91.
- Baho Mihály báni polgár
1504 : 6.
- Bajka (Bayka) nagysarlói
jobb. 1511 : 20—22.
- Bajmóc (Baymocz) vár Nyitra
vm. 1536 : 556.
- Bajmóci urad. LXVIII.
- Bakara Johanna, Désy Imre
özv. 1512 : 69—70.
- Bakith (Bakyth) Pál a huszá-
rok kapitánya, kir. tanácsos
1531 : 456. 1534 : 495. 1536 :
565—566, 571, 575.
- Bakócz Ferenc győri, majd
zágrábi pk. 1511 : 26. —
Tamás bíboros, esztergomi
érsek, főkancellár, konstan-
tinápoli pátriárka 1500 :
LXII. 1517 : 157. 1519 :
237—239. 1520 : 262, 267.
- Bakonya b. Aldiód mvs. tart.
Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Balassa Menyhért 1536 : 563.
- Balassa de Felchuth, Fel-
chwth Benedek 1516 : 109,
110, 118, 119, 123, 142.
1517 : 156.
- Balassy de Naghzantho Máté
1526 : 383.
- Balsa b. Szabolcs vm. 1511 :
15.
- Balssa b. Aldiód mvs. tart.
Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Bán I. *dalmát, horvát, nándor-
fehértvári, szlavan, szörényi
bán.*
- Bán (Baan, Ban, Banochky,
Banocz, Banowcz, Ba-
nowecz) mvs. Trencsén vm.
1471 : IX. XIII. XXXI. XL.
XLIII—XLIV. XLVI.
XLIX. L—LI. LVIII—LIX.
1504 : 6. 1506 : 9. 1513 : 79—
82. 1516 : 108, 117. 1517 :
169. 1524 : 306—308. 1525 :
328—329, 332. 1525 : 368.
- 1526 : 385. 1531 : 437—438,
452. 1532 : 459. 1534 :
505—506, 510. 1535 : 515—
517, 528, 532, 536—551,
584, 591. 599. 1537 : 622.
— plébánosa Péter 1526 :
385. Ádám 1536 : 543—544.
— polgárai : Baho Mihály,
Lazanczky Péter, Czepe-
ryan András 1504 : 6. Harpa
Pál, Creperian András 1506 :
9. Bendo János 1525 : 368.
Koczowsky Vencel, Bacho Már-
ton, Bandia Jakab és
János 1535 : 528. Kocz-
owsky László, Bacho Már-
ton, Priworsky Jakab, Ban-
dya János 1536 : 540. Já-
nos 1536 : 544.
- Bán (Baan) vrk. Trencsén vm.
LIII—LIV. LVIII. 1506 : 9.
1513 : 89. 1518 : 199. 1524 :
306—309. 1525 : 328—329,
331—332, 360. 1529 : 429.
1533 : 476. tart. felsorolva
306. — i várn. Kristóf 1506 : 9.
- Bandia (Bandi, Bandya)
Jakab báni polgár 1535 :
528. — János báni polgár
1535 : 528. 1536 : 537, 540,
546—547, 550.
- Bánffy-cs. lendvai, alsólendvai
1483 : XXXVI. 1532 : 462.
1537 : 602. — Boldizsár
1535 : 603. — György
1537 : 603. — István zalai
főisp. 1542 : 602—603. —
János 1503 : XLVII. —
László zalai főisp. 1542 :
602—603. — Miklós 1503 :
XLVII.
- Báni urad. LXI.
- Báni (de Baan) Gáspár nyitrai
k. 1509 : 9. — Vencel nyit-
rai k. 1504 : 5. 1518 : 193.
1522 : 282.
- Bánk (Bank) b. Bihar vm.
1511 : 15.
- Banochky I. *Bán.*
- Banocz I. *Bán.*
- Bánóczy (de Banocz, Ba-
nóczy) András 1517 : 161.
- Banova (Banowa) h. Lietava

- tart. Trencsén vm. 1535 : 524. 1536 : 589.
- Banowcz, Banowecz l. *Bán*.
- Bánpüspöki (Bizkwpicze, Byzkwpicz, Pysspeki) h. Trencsén vm. 1532 : 459. 1535 : 515—516. 1536 : 548, 593.
- Bányavárosok 1529 : LXXVI. 1534 : 499—501. 1535 : 515. 1536 : 538—547, 549—551, 561, 564, 570, 578. 1537 : 601, 604—605, 609.
- Bap...czky János zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Barabás (Barlobassy) b. Bereg vm. 1511 : 15.
- Baracska (Barachka) h. Fejér vm. 1525 : 366.
- Barackay (de Barachka, de Baraczka, Barachanczy, Barachkay, Baraczky) 76, 423. 1532 : 469. — cs. miseni 76. — Bertalan k. e. 1513 : 76. 1531 : 450. fel. Kamenicsáni Borbála 1531 : 450. — Pál trencsényi alispán és várnagy 1528 : 423. 1531 : 440—446, 448—450. 1535 : 515. 1536 : 587.
- Baragyáni (de Bargyan) Miklós k. e. 1511 : 44.
- Baranya vm. 495.
- Baranyai-cs. 248. — cs. mekcsei 248. — cs. öcsényi 248. — Bálint (de Baronya) k. e. 1519 : 248.
- Baratin Lukács zágrábi pk. 1500 : XXXI.
- Barátlehota l. *Mnichovalehota*
- Barchan (de —) l. *Borcsányi*.
- Barcyan (de —) l. *Baragyáni*.
- Barina Máté tapolcsányi polgár 1536 : 533.
- Barky de Chew Benedek 1515 : 384.
- Barlobassy l. *Barabás*.
- Barmok 1517 : 174.
- Báróczi Szilva l. *Szilva*
- Bárói rang 1506 : XXXV.
- Baronya (de —) l. *Baranyai*.
- Bars vm. LXXV. 20, 27, 65, 67—68, 76, 92—94, 129—133, 149—152, 186, 424, 560, 562, 569, 582.
- Bártfai Tádé 1537 : 606.
- Bartha másk. Fias (Fyas) János borosjenei jobb. 1526 : 378.
- Bartholovycz Miklós 1525 : 319.
- Barvienek (Barwyenek) Máté zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Basó (Bazo) Mátyás murányi kapitány 1536 : 563.
- Bassan (de —) l. *Bossányi*.
- Basso de Quinqueecclesiis Pál nyitrai kan. 1535 : 520, 524.
- Bást b. Gömör vm. 275.
- Básti Czikó l. *Czikó*.
- Bastinai (de Basthyna) Viktorinus 1524 : 301—305.
- Báthory (de Bathor) András 1535 : 527. — András 1535 : 527. — Bonaventura 1535 : 527. — György 1535 : 527. — György ecsedi, főlovászmester, Somogy vm. főisp. 1517 : 170—172. fel. Buzlay Katalin 1517 : 171. — István orsz. b. 1490 : XLIV—XLV. nádor, temesi gr. 1517 : 177. 1519 : 227. alvidék kap. 1519 : 243. 1522 : 285, 330—332. kir. helytartó 1529 : 424, 442—444. — János 1511 : 53.
- Bátorkő (Baathorkew) vár Veszprém vm. 1537 : 620.
- Bayka l. *Bajka*.
- Bazna h. Ugróc vár tart. Trencsén vm. 1536 : 594.
- Bazo l. *Basó*.
- Bebek Ferenc gömöri főisp. 1534 : 508. — Imre gömöri főisp. 1534 : 508.
- Bech l. *Bécs*.
- Bechwa l. *Becsva*.
- Bécs (Bech) h. Hegyes vr. tart. 1525 : 365. — vs. (Wienna) 1530 : LXXVI. 1527 : 391, 393. 1533 : 477. 1534 : 508, 510, 512. 1535 : 518, 520, 523—524. 1536 : 571, 574, 576—577, 580—581, 584. 1537 : 617.

- Bechowahora l. *Becsovahora*.
 Bechwa l. *Becsva*.
 Bechwycza l. *Becsvica*.
 Bécsi haditanács 1537 : 617.
 — püspök Pollheim Bernát
 1500 : 264—265.
 Becsovahora (Bechowahora)
 Bethowahora) hj. Jablono-
 vén Trencsén vm. 1524 :
 297—298, 1525 : 310—312,
 314—315, 317—319, 355—
 356.
 Becsva (Bechwa) fly. Magyar-
 morva határ. Trencsén vm.
 LIV. 1522 : 284, 285.
 Becsvica (Bechwycza) p.
 Magyar-morva határ. Tren-
 csén vm. 1522 : 284.
 Bedegi Nyáry l. *Nyáry*.
 Bednjica (Bednycza) birtok
 Trakostyán vr. tart. 1511 :
 30, 32.
 Bednya b. Trakostyán vr.
 tart. 1511 : 30, 32.
 Bednycza l. *Bednjica*.
 Beel l. *Bély*.
 Bég (Begh) h. Pozsony vm.
 1512 : 72. jobb. Békás Pál
 1512 : 72.
 Békás (Bekas de Begh) Pál
 jobb. 1512 : 72.
 Békásmegyer (Bekas Megyer)
 h. Pilis vm. 1513 : 78.
 Beke Jakab volt pesti bíró
 1512 : 69.
 Békebírák X. XV. XXXIX.
 LXIX. 1520 : LXIII.
 Bekényi Benedek ítélőmester
 1525 : 333.
 Békés vm. XXII. 271, 274.
 Bela h. Sztrecsén vár tart.
 Trencsén vm. 1535 : 520,
 525. l. még *Bella*.
 Béla (Bela) b. Szepes vm.
 1511 : 13. — vár Varasd
 vm. Zagoria ker. Horvát-
 orsz. 1510 : XXIV—XXV.
 1514 : 96—98.
 Béládi (de Belád) Bertalan
 1516 : 138.
 Béládi Bozor l. *Bozor*.
 Bélai (de Bela) Bertalan
 1516 : 147.
 Belánszky cs. 138, 147.
 Belgrádi bán l. *nándorfehérvári bán*.
 Bella (Bela, Byela) h. Tren-
 csén vm. 1532 : 459. 1536 :
 592. l. még *Bela*.
 Bellényi, Bellyeni (Bellyeny)
 ítélőmester 1516 : 124.
 1519 : 212, 217, 269. —
 Albert ítélőmester 1513 : 59.
 kir. kanc. jegyző 1516 : 113.
 1519 : 239. — János nádori
 ítélőmester 1511 : 59. —
 Mihály ítélőmester 1517 :
 163. 1519 : 217.
 Bellus h. (Belws) 1531 : 444.
 Leva vr. tart. Trencsén vm.
 1532 : 468. 1536 : 590.
 Belsőszolnok vm. LXII. 1500
 263.
 Bély (Beel) h. Zemplén vm.
 1517 : 161—162.
 Bélyi (Bely de Magyar) Bálint
 1514 : 95. — Udalrich
 1514 : 95.
 Bendo János báni jobb. 1525 :
 368.
 Benedek nyúlsgigeti pre-
 montrei prép. 1525 c. 336.
 — pruzsinai jobb. 1518:190.
 Benesowa hgy. Magyar-morva
 határ. Trencsén vm. 1522 :
 284.
 Benke Kelemen szkacsáni
 jobb. 1505 : 129.
 Bénye (Bynyew) b. Zemplén
 vm. 1511 : 14.
 Beran János szűlyoi bíró 1525 :
 315, 327.
 Berco (Berczo, Berthczo) Máté
 szkacsányi jobb. 1505 :
 129. — Péter szkacsányi
 jobb. 1505 : 129.
 Bereg vm. 1511 : 14—15, 61,
 280.
 Berény (Beren) b. Fejér vm.
 1524 : 291, 294. lásd még
Lovasberény.
 Berényi nemesek (nobiles in
 Beren) 1517 : 175.
 Berhot, Berhol Tamás bes-
 tercei jobbágy 1518 : 196.
 1519 : 214.

- Beriszlo (Beryzlo) Péter székesfehérvári prép. 1511:33.
 Berkidiód (Berkydyod) h. Pest vm. 1525 : 366.
 Beryzlo l. *Beriszló*.
 Besse b. Bars vm. 240.
 Bessei-cs. 240.
 Bessei Farkas l. *Farkaš*
 Bessen l. *Bezseny*.
 Besso l. *Roho*.
 Beszterce vs. (Bistricia) Erdély 1511 : 38.
 Beszterce (Beztercze, Bezthercze, Bystrycz, Byzthricza, Byzthrycz, Byzthrytz) mvs. Trencsén vm. 1506 : XXVIII—XXXIX. 1511 : 23—26. 1519 : 229. 1524 : 299. 1525 : 322, 344. 1527 : 387.
 Besztercze (Beztercze, Beszthercze, Bistrichiense, Bisztriciense, Bystriciense, Bystricz, Bystricze, Bystriczya, Bystrycz, Bystritz, Bystritzza, Bystrychiense, Byztriciense, Byztricze) vár. Trencsén vm. VIII—IX. XIV—XVIII. XX. XXVIII. XL. LIV. 1434—1437 : 23—25. 1513 : 83. 1518 : 196. 1519 : 210, 214, 219, 221. 1520 : 269. 1522 : 281—282, 285, 1524 : 299. 1525 : 322, 356, 36. 1531 : 437, 439, 440, 455—457. 1534 : 493, 502, 505—506, 510—511. 1536 : 578, 590—591, 599. 1537 : 607—609, 622. határjárása 1522 : 281—285. tartozékai fels. XIII. várnagvai LII—LIII. Borsiczky Albert 1531 : 439. Brigant György 1518 : 196. 1519 : 210, 214, 219. 1520 : 269, 322. Buda László 1537 : 607—608. Halácsy Ferenc 1516 : 40. vaszkai Kardos Máté 1524 : 299. 1525 : 356. Kolonyai Tamás 1525 : 368. Neczpáli László 1534—1437 : 23—25. Újfalusi Antal 1439 : 24—25. — várnépei : Brabacz János, Berhot Tamás, Laczko 1518 : 196. 1519 : 214.
 Besztercei templom minden-szentek oltár LIX; — urad. XIII. XXVII. XXXIX. XLIII. XLIX. LIV.
 Besztercebánya (cív. Bistricziensis) 1534 : 502. 1535 : 528. 1536 : 537. 1537 : 604—605. — polg. Lepskeren Márton.
 Bethlen Domokos, iktári 160. özv. Margit LVI. — Miklós 1508 : XXIII. — Sára, Tárczay Jánosné LVI—LVII. — V. ö. *Zádorlaki*.
 Bethowahora l. *Becsovahora*.
 Bezdedo (Bezdedow) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
 Bezseny (Bessen) h. Palota vár tart. Somogy vm. 1537 : 620.
 Biai (de Bya) cs. 382. — Tóbiás k. e. 1526 : 382.
 Bíborruhák 1517 : 174.
 Biese (Byche) vrk. 1500 : LXII. 1528 : 417. l. még *Nagybicsé*
 Bicsicsa (Bwlchycze, Byczy-cze) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1535 : 524. 1536 : 589. l. még *Kisbicsé*.
 Bihar vm. 1511 : 15.
 Bikád (Bykad) l. Tolna vm. 1537 : 615.
 Bikadi Nemegy l. *Nemegy*.
 Bikkes (Bykes) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Bilnitz (Bylnycz) h. Morvaország 1518 : 197. 1519 : 215.
 Bíró (Byro) Máté és Tamás felsőlieszkői jobb. 1519 : 229.
 Biróc (Byrocze, Byrowecz) h. Trencsén vár tart. Trencsén vm. 1532 : 462. 1536 : 595.
 Birság 1500 : LXII. 1511 : 58.
 Biskupic l. *Bánpüspöki*, *Trencsénpüspöki*.

- Bistra fly. Trencsén vm.
1519 : 233.
- Biszkupic lásd *Bánpüspöki, Trencsénpüspöki*.
- Bittarova (Bytharowa) h.
Lietava vr. tart. Trencsén
vm. 1535 : 524.
- Bizkwpicze lásd *Trencsénpüspöki*.
- Bobak, Bodar Péter hradeki
jobb. 1518 : 196. 1519 : 215.
- Bobocz l. *Bobot*.
- Boboczky Miklós trencsényi
bíró 1536 : 545.
- Bobot (Bobocz, Boboth) h.
Trencsén vár tart. 1532 :
461. 1536 : 594.
- Bobotlehota (Boboczka-
lehotha) h. Trencsén vár tart.
1532 : 461. 1536 : 594.
- Bobrovniczky (de Bobronyk,
de Bobrownyk, Bobrownysky,
Bobrownyk, Bodrownyk) Bertalan 1534 :
503. — János deák k. e.
1513 : 76, 81, 84—85. 1516 :
116.
- Bobrovnik h. Trencsén vm.
76.
- Bobrovniki Hodászy l. *Hodászy*.
- Boda-cs. szalóki XIV.
- Bodak h. Pozsony vm. 1525 :
366.
- Bodina h. Beszterce vár tart.
Trencsén vm. 1471 : XIII.
- Bodinalehota b. Trencsén vm.
XV. XVIII.
- Bodó de Nagpadan János,
fel. Veronika 1513 : 90.
- Bodok h. Nyitra vm. 1528 :
414. jobb. Bodoky Gergely
1528 : 414.
- Bodoky Gergely bodoki jobb.
1528 : 414.
- Bodrog vm. főisp. Czobor
Mihály 1507 : 87.
- Bodrownyk (de —) l. *Bobrov-
niczky*.
- Bogdán György nagybicsei
jobb. 1525 : 327.
- Bohunic (Bohonicza, Boho-
nycza, Bohwnycz) h. Orosz-
lánkő vár résztart. 1532 :
465, 469. 1536 : 586.
- Bohuniczky (Bohunitzky, de
Bohwnycz, Bohwnyczky)
cs. 140. — Ádám, pruszkai,
k. e. 1518 : 182. 1519 : 224.
1534 : 503. — János bolesói,
1517 : 167. — özv. Anna
1518 : 197. 1519 : 215. —
János, bolesói, 1518 : 181.
1519 : 219.
- Bohuszlavic (Bohozlawycz,
Bozlavic) h. Trencsén vm.
1532 : 463. 1536 : 596.
- Bohwnycz (de —) l. *Bohunic*.
- Bohynye László skacsáni
jobb. 1505 : 129.
- Bojnicsics Horvath l. *Horvath*.
- Bokros Miklós berényi nemes
1517 : 175.
- Boleso (Bolesso, Bolessow,
Bolyeso, Bolyessow) h.
Trencsén vm. LI—LII.
LIX. 1518 : 181—183, 191,
197, 200. 1519 : 215, 219—
220, 222—223. 1520 : 256.
1532 : 468. 1536 : 586. —
jobb.: Bolesói Mihály, Stozal
Pál, Balázs fia János, Za-
wyszka Lőrinc, Szaniszló
varga, Czerny Bálint 1519 :
223. Kwezorka János 1520 :
256.
- Bolesoi (de Boleso) Mihály
bolesói jobb. 1519 : 223.
- Boli (de Bol) cs. 248. — Miklós
k. e. 1519 : 248.
- Bolondóc (Bolondocz, Bolon-
dos) vr. Trencsén vm.
1532 : 462. 1533 : 476. —
tart. felsorolva 1536 : 595—
596. — vs. (cum suburbio)
Bolondóc vr. tart. 1532 :
462. 1536 : 595.
- Bolya b. Fehér vm. 1508 :
XXIII.
- Bolyáry Pál ítélőmester
1511 : 59.
- Bolyeso l. *Boleso*.
- Bombyk Péter nagybicsei
jobb. 1525 : 315.
- Bonchis (de —) l. *Borcsiczky*.
- Bonczych (de —) l. *Borcsiczky*.

- Borchycz (de —) l. *Borcsiczky*.
 Borczycz (de —) l. *Borcsiczky*.
 Borcsányi (de Barchan, Borczany) cs. 482. — Dániel 1517 : 150. — Ráfael 1534 : 482. 1535 : 517. 1536 : 542.
 Borecic (Borciczce, Borsycz) h. Trencsén vm. 1532 : 468. 1536 : 585.
 Borcsiczky (de Bonchis, Bonczych, Borchych, Borchycz, Borczycz, Borsycz, Borszyecz, Bozych és Borczytzky) cs. 503. — Albert besztercei várnagy 1531 : 439. — Bertalan trencsényi szb. 1520 : 256. 1528 : 421—423. 1531 : 441, 448. 1532 : 464. 1533 : 475. fel. Borbála 1531 : 441, 448. — Borbála Zsám-bokréthy Ambrusné 137. — Ferenc 1516 : 137, 147. 1517 : 167. k. e. 1518 : 182. 1519 : 224. 1520 : 254—256. 1522 : 281. 1528 : 423. 1531 : 441, 448. fel. Kameniczky Veronika 1528 : 423. 1531 : 441, 448. — Gáspár nyitrai udvarbíró 1516 : 140. 1519 : 212, 213. — György 1516 : 139, 147. 1517 : 167. 1519 : 224. 229. 1520 : 256. 1522 : 281. 1531 : 441, 448. — János 1528 : 423. 1531 : 441, 442. Jeromos nyitrai k. 1520 : 255. — Jeromos 1534 : 503.
 Bornemissza (Bornemizza) Tamás 1536 : 555.
 Borokai János deák k. e. 1526 : 373.
 Borosjenő (Borosyeny, Borosyenyew, Boros Jenew, Boros Jenyew) Pilis vm. XXVI. XXIX. 1526 : LXIII—LXV. 1513 : 77—78. 1525 : 336—338. 340—341, 362—363. 1526 : 374, 377, 379, 383. 1528 : 399—400, 404, 406, 408, 409—410, 412. 1531 : 437. 1534 : 510. — hj. : Septer-hegy, Kasas Zelew. — jobb. : Buzas Ambrus 1513 : 77—78. Tóth Bálint, Nagy Pál, Kerek Miklós 1525 : 341. Ágoston Péter, Nagy Simon, Kerek Miklós, Szerencsés Imre, Bartha másk. Fias János, Tőke Péter, Búzás Bertalan 1526 : 377—378. Visky Imre, Patra Gergely, Fekete Boldizsár, Torbágyi Péter, Egyed Ferenc, Garancsy István, Törzsök Bálint, Búzás Antal, Gergely Orbán, Hatvani Albert, Török Demeter, Cseres Gergely 1528 : 409.
 Boroszló (civitas Wratislaviensis) 1511 : 26.
 Bors 1536 : 533.
 Borsai Csorba l. *Csorba*.
 Borsajtó 1513 : 78.
 Borsó 1525 : 311—312, 314.
 Borsod vm. 61, 432.
 Borsvay (de Borswa) 613. — János k. e. 1537 : 613.
 Borsycz (de —) l. *Borcsiczky*.
 Bory (de Bory) Benedek 1511 : 51.
 Bossác (Bossacz) h. Bolondóc vár tart. Trencsén vm. 1536 : 595.
 Bossánneporac l. *Neporác*.
 Bossány l. *Kisbossány*.
 Bossányi (de Bassan) cs. 301. — János 1524 : LXII. 301, 305. l. még *Kisbossányi*, *Kerek*.
 Bossányi Medveczky l. *Medveczky*.
 Bossathe h. Kassa vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 467.
 Boszniai kápt. 1519 : 243. 1526 : 381—382. — t. Nywy-mai (?) Gál k. 1526 : 383. — pp. Gibárti Keserő Mihály 1511 : 28.
 Both de Bayna András, volt dalmát-horvát-szlavon bán 1519 : 236. özv. Anna 1519 : 237, 239. — Ferenc 1519 : 237—239. — Ferenc 1519 : 237, 239. — István 1519 :

- 237, 239. — János 1519 : 237, 239.
- Bozes (Bozos) b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Bozlawicz l. *Bohuslavic*
- Bozor de Belad Ambrus k. e. 1511 : 19, 22.
- Bozos l. *Bozes*.
- Brabacz l. *Bradács*.
- Bradács (Brabacz, Bradoch) János beszercei jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Bradek János hradeki jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
- Branch fly. Magyar-morva határ. Trencsén vm. 1522 : 284.
- Bratanek János nagybicsei jobb. 1525 : 315, 327.
- Brevno l. *Brumow*.
- Brezalwp l. *Brezolup*.
- Brezani (Brezany) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1535 : 524. 1536 : 589.
- Brezelope l. *Brezolup*.
- Brezita (Brezytha) fly. Magyar-morva határ. Trencsén vármegye 1522 : 284.
- Breznic l. *Alsó-, Felsőbreznice*.
- Breznica (Breznycza) l. Trakostyán vár tart. 1511 : 30, 32.
- Breznycza inferior l. *Alsóbreznice*.
- Breznycza superior l. *Felsőbreznice*.
- Brezolup (Brezalwp, Brezelope) h. Bán vrk. tart. Trencsén vm. XLV. LVIII. 1524 : 306—308. 1532 : 460.
- Brezytha l. *Brezita*.
- Briganth (Brygant, Bryganth de Kyscherna, de Rasso, Rassow) cs. 196. — György beszercei várnagy 1518 : 196, 198. 1519 : 210, 214, 216—217, 219. 1524 : 296—299. 1525 : 320, 322—323, 343—349, 354—356, 360, 371.
- Broda Hungaricalis l. *Magyarbrod*.
- Brodarics István szerémi pp. LXVI—LXVII. 1534 : 486.
- Bruck am Mur h. Ausztria 1536 : 571.
- Brucki kapitány Tárczay János 1490 : 306.
- Brumow (Brevno, Brwmow, Brwno, Brwnow) vr. Morvaország. IX. XX. XXXIX. XL. XLIII. LI. 1513 : 89. 1518 : 197. 1519 : 215. 1537 : 438.
- Brunov (Brwnow) b. 1519 : 216.
- Brünn (Pruna) h. Morvaország 1536 : 575, 581.
- Brwnow l. *Brumov, Brunov*.
- Bryganth l. *Briganth*.
- Brythoma l. *Drietoma*.
- Brythoma minor l. *Kisdrietoma*.
- Bucsányi (de Bucchany) cs. 478. — János simontornyai várnagy 1533 : 478.
- Bucsko (Bwchko) gyurgyovei jobb 1519 : 229.
- Buczka János zsolnai polgár 1534 : 500.
- Buda (Bwda) vár, város. XXVI. 1504 : XLVII. 1527 : LXXIII. 1529 : LXXVI. 1504 : 5. 1506 : 8. 1511 : 19, 22, 28, 34, 41—42, 44—45. 49—50, 59—60, 63. 1512 : 67, 69, 77. 1513 : 84. 1516 : 103, 105, 110, 113, 121, 124, 144. 1517 : 154—156, 159, 165, 169. 1518 : 182, 184, 193. 1519 : 208, 210—211, 217, 219, 221, 224, 232, 238, 243, 249—251. 1520 : 259, 267, 269, 274. 1522 : 279, 282, 287. 1523 : 288—290. 1524 : 303—304, 307—308. 1525 : 333—334, 338, 340, 345—346, 348, 350, 352, 367. 1526 : 373, 375—376, 379, 383. 1527 : 388—389, 394. 1528 : 402, 406—407, 410, 415. 1529 : 426, 431—432. 1530 : 434. 1533 : 472, 478. 1534 : 481, 494—495, 555. 1536 : 573. vár-

- nagya Mislenovics Horváth Márk 1505 : 258.
- Buda László beszercei várnagy 1537 : 607—608.
- Buda (Bwda de Podmanyn) cs. 318, 607. — János 1525 : 318.
- Budafelhévíz h. 77.
- Budafelhévízi Szent Lélek ispotályos egyház kormányzója Athinay Márton 1529 : 431.
- Budafelhévízi Csévy I. *Csévy*.
- Budai kápt. 1470 : LXIV. 1511 : 49, 59—60, 63—64. 1513 : 77, 87. 1514 : 92—93. 1516 : 106, 110, 114. 1517 : 160, 162, 275. 1522 : 277—279. 1525 : 335, 338—340, 362—363. 1526 : 377, 379. 1527 : 401. 1528 : 403, 406, 409, 411. 1537 : 612, 614.
- t. János pap a Szent Miklós oltár igazgatója 1511 : 64.
- Miklós a Szent Péter és Pál oltár igazgatója 1525 : 340. Tamás a Szent Gergely oltár igazgatója 1522 : 279.
- Harasi Pál k. 1537 : 614.
- Labadi György k. 1514 : 93. Óbudai Gergely k. 1514 : 93. Pápai Benedek k. 1511 : 63. Soklyosi Miklós 1528 : 411. Újlaki Miklós 1526 : 377. — országgyűlés 1527 : LXXI. LXXIV. — prep. Statilius János 1527 : 388. — Szent Margit templom 64.
- Budai (de Buda) cs. 613.
- Jeromos k. e. 1537 : 613.
- Budakeszi h. Pest vm. 366. l. még *Alkeszi*.
- Buday-cs. 86. — György nagybicsei jobb. 1525 : 315. György pesti eskütt 1512 : 69. — Máté (Bwday de Posga) 1513 : 86.
- Budetin (Budietyn, Bwdathyn, Bwdethyn) h. 1519 : 241. 1536 : 591. — jobb. : György bíró, Mihály 1519 : 241. — vr. Trencsén vm. XXII. 1519 : 240—241. 1534 : 498—500, 505. 1536 : 599, 609, 611. — várnagya Zadubnyei János 1519 : 240—241.
- Budetini Szunyogh I. *Szunyogh*.
- Budinalehota I. *Bodinalehota*.
- Buessó János udvari káplán 1530 : LXXXVI. 435.
- Bujno (Bwgnó) Tamás szkasáni jobb. 1505 : 129.
- Burján I. *Szvetlovsky Burján*.
- Busa (Bwsa de Gerchy) Mátyás k. e. 1526 : 382, 383.
- Buthkay Péter somogymegyei főisp. 1499 : XXXI.
- Búzás (Bwzas) Ambrus borosjenei jobb. 1513 : 77. — Antal borosjenei jobb. 1528 : 409. — Bertalan borosjenei jobb. 1526 : 378.
- Buzlay (Bwzlay de Gergellaka) Farkas 1524 : 291—295. — János 1524 : 291—295. — István 1524 : 291—295. — Katalin, Báthory Györgyné 171—172. — László 171, 173—174. — László főudvarm. 1459 : 170. — Miklós 171. — Mózes kir. tanácsos, főajtónállóm., főudvarm. Tolna vm. főisp. 1511 : 47. végr. 1517 : 170—178. 1518 : 179. — néhai 1524 : 291—292, 294—295. — fel. Podmaniczky Anna VII. XLI. LI. 1518 : 202. 1524 : 291—295. 1528 : 407. 1533 : 478. 1537 : 613.
- Bükkös I. *Bikkes*.
- Bwchany I. *Bucsányi*.
- Bwchko I. *Bucsko*.
- Bwczor, Bwchor János szlavnicai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Bwda I. *Buda*.
- Bwdathyn I. *Budetin*.
- Bwday I. *Buday*.
- Bwdethyn I. *Budetin*.
- Bwhwnycz I. *Bohuniczky*.
- Bwlchycze I. *Bicsica*.
- Bwryan I. *Szvetlovsky*.

- Bwsa l. *Busa*.
 Bwzas l. *Búzás*.
 Bwzlay l. *Buzlay*.
 Bya (de —) l. *Biai*.
 Byche l. *Bicse*.
 Byczycze l. *Bicsica*.
 Byela l. *Bela*.
 Bykad l. *Bikád*.
 Bykes l. *Bikkés*.
 Bylnycz l. *Bilnitz*.
 Bynyew l. *Bénye*.
 Byro l. *Biró*.
 Byrocze l. *Biróc*.
 Byrowecz l. *Biróc*.
 Bystrytz l. *Beszterce*.
 Bytharowa l. *Bittarova*.
 Byval (Bywal de Wyhel) Já-
 nos kissucaújhelyi jobb.
 1519 : 241.
 Byzkwpycz l. *Bánpüspöki*.
 Cabaj l. *Csabaj*.
 Cassa l. *Kasza*.
 Cassovia l. *Kassa*.
 Catczianner l. *Kazianer*.
 Cazianer l. *Kazianer*.
 Cazza l. *Kasza*.
 Cecei Szenyéry l. *Szenyéry*.
 Céke (Czeke) vr. Zemplén vm.
 1511 : 14.
 Cenke (Czenke) b. Zemplén
 vármegye 1511 : 14.
 Ceplenszky (Cheplenszky,
 Theplenszky) János szlavni-
 cai jobb. 1518 : 196. 1519 :
 214.
 Cerne l. *Csernice*.
 Chaallya l. *Csály*.
 Chabachydy l. *Csabacsúd*.
 Chabay l. *Csabaj*.
 Chalad l. *Család*.
 Chalad (de —) l. *Családi*.
 Chalchychi l. *Csalkai*.
 Chalk (de —) l. *Csalkai*.
 Chawnyk l. *Čsavník*.
 Cheeb l. *Cseeb*.
 Chech l. *Csecs*.
 Cheer l. *Csér*.
 Ceh l. *Cseh*.
 Chepes l. *Csepes*.
 Cheplenszky l. *Ceplenszky*.
 Cherenkowcz l. *Cserenkovec*.
 Cheres l. *Cseres*.
 Cheresnyk l. *Cseresnik*.
 Cheretno l. *Cseretno*.
 Chergew l. *Csergő*.
 Chermen (de —) l. *Csermeny*.
 Chermnypothok, patak, Ma-
 gyar-morva határ Trencsén
 vármegye 1522 : 284.
 Cherna l. *Cserna*.
 Chernalehota l. *Csernalehota*.
 Cherny l. *Cserny*.
 Chernycze l. *Csernice*.
 Cherwenecz l. *Cservenecz*.
 Cherwenykamen l. *Cserveni-
 kamen*.
 Chery l. *Csery*.
 Chethertek l. *Csütlörtök*.
 Chethew l. *Csető*.
 Chew l. *Csév*.
 Chewy l. *Csévy*.
 Cheze l. *csésze*.
 Cheztheko l. *Czenstochowo*.
 Chicho l. *Csicsó*.
 Chilacz György zsámbokréti
 polgár 1536 : 548.
 Chilia (Kyllye) vr. 1528:417.
 Chladek de Mytha Péter 1535:
 516—518. 1536 : 541, 548.
 Chladny Márton kisbicssei
 jobb. 1525 : 315.
 Chliwen l. *Helvény*.
 Chlivény l. *Helvény*.
 Chocholna (Kokolna) h.
 Trencsén vm. 1532 : 463.
 l. még *Kis- és Nagy-
 chocholna*.
 Chokmo l. *Csokmó*.
 Chorba l. *Csorba*.
 Chotacz János alsóozori job-
 bágý 1536 : 541.
 Chotiesowszky l. *Kote-
 sowszky*.
 Chovcso (Chowczo) György
 nagybicssei jobb. 1525 :
 315.
 Chumetz (Kholmecz) h. Tren-
 csén vm. 1536 : 587.
 Chwkarpaka l. *Csukárpáka*.
 Chwla (de —) l. *Csulai*.
 Chyafford l. *Csáford*.
 Chychman l. *Csicsmán*.
 Chyerna l. *Cserna*.
 Chygan János szkacsáni jobb.
 1505 : 129.

- Chymazombathya l. *Csima-szombatja*.
 Chysyna l. *Tizsina*.
 Chytrowsky János prostyowi polgár 1536 : 537.
 Chyzina l. *Tizsina*.
 Chzernenzky l. *Csernyánszky*.
 Cillei Ulrik 1439 : 25.
 Cimina (Czimenna, Czymenna h. Trencsén vr. tart. 1532 : 459. 1536 : 592.
 Cimer 1506 : XXXIV.
 Clivény h. Temes vm. 306.
 Clivény l. *Helvény*.
 Colonya (de —) l. *Kolonyai*.
 Cracovia l. *Krakkó*.
 Crazmény l. *Krasznyan*.
 Cremniciensis civitas l. *Kör-möcbánya*.
 Crempnicia l. *Körmöcbánya*.
 Creperian l. *Czeperian*.
 Creutzer l. *Kreutzer*.
 Crywazow l. *Krivoszud*.
 Cvetlin (Czwerlyn, Chwerlhyn, Czwetlyn) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
 Cwbra l. *Kubra*.
 Czeke l. *Céke*.
 Czenke l. *Cenke*.
 Czenstochowo (Cheztheco) h. Lengyelország 1525 : 346. — Sz. Mária egyháza 346, 351.
 Czeperyán, Creperian, Andrásbáni p. 1504 : 6. 1506 : 9.
 Czezthe l. *Cseszte*.
 Cziko cs. pomázi., 275. — Gáspár (Czyko de Basth) özv. Anna 1521 : 275—276. — László 1521 : 275—276.
 Czimaraza l. *Timorác*.
 Czimenna l. *Cimina*.
 Czobor de Czoborzenh Myhal Márton nádorfehérvári bán 1493. bodrogi főispán 1513 : 87—88.
 Czwerlin l. *Cvetlin*.
 Czwetlyn l. *Cvetlin*.
 Czyko l. *Czikó*.
 Czyminna l. *Cimina*.
 Csabacsúd (Chabachydy) h. Békés vm. 1508 : XXII. 1520 : 271, 274.
 Csabai Nagy l. *Nagy*.
 Csabaj (Chabay) b. Nyitra vm. 1511 : 27. 1512 : 65, 67, 68. 1516 : 100—102, 104.
 Csabaji Péntes l. *Péntes*.
 Csábrág vr. 1534 : 487.
 Csáford (Chyafford) h. Hegyesd vr. tart. Zala vm. 1525 : 365.
 Csáky Margit, Podmaniczky Jánosné XV. XVIII. XXV. XXXIX. XL. 1513 : 78. — Mihály, fel. Rozgonyi Anna XXXIX.
 Család (Chalad) h. Nyitra vm. 1505 : 128.
 Családi Zamaróczy l. *Zamaróczy*.
 Családy (de Chalad) cs. 128. — Mihály szkacsáni tisztartó 1516 : 130.
 Csalkai (de Chalchycz, Chalk, Chaltitz) Bernát 1517 : 150. — Oszvald 1504 : 6. 1506 : 9. 1517 : 150.
 Csalloovich Horváth Pál, gyurkóci, kir. tan., óvári várnagy 1526 : 160.
 Csallóköz 1531 : 456.
 Csálya (Chaalya) vár Arad vm. 1535 : 529.
 Csanád vm. XXII. 271.
 Csanádi nagyprép. Podmaniczky István LIX. 1511 : 64.
 Cseb (Cheeb) b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
 Csécs (Chech) b. Abaúj vm. 1511 : 13.
 Cseh Borbála, lévai, Podmaniczky Jánosné X. XI. 1511 : 49—50, 59—61. — János, lévai, X. — János (Cheh Jane alias de Jablonych, Chehy, Chech de Lwdany alias de Jablonycz) János 1520 : LXIII. 252. 1523 : 288—290. fel. Ludányi Anna gen. 1520 : 252. — Máté (Cheh de Nozderkocz). — Máté 1529 : 425.
 cseh rendek 1526 : LXX—LXXI.

- Csehek 1536 : 570.
 Csehország 1537 : 601.
 Csejte vár XI. — várnagya
 Salgay Mihály 1519 : 207.
 Cselkolehota h. Beszterce vm.
 tart. Trencsén vm. 1471 :
 XIII.
 Csepes (Chepes de Kys Sarlo)
 Gáspár 1517 : 424. — Ger-
 gely 1529 : LXXV. 424.
 — János 1529 : LXXV.
 424.
 Csér (Cheer) h. Somogy vm.
 1517 : 175. — h. (Cher)
 Tolna vm. 1524 : 291,
 294.
 Cserenkovec (Cherenkowcz) b.
 Trakostyán vr. tart. 1511 :
 30, 32.
 Cseres (Cheres) Gergely boros-
 jenei jobb. 1528 : 409.
 Cseresnik (Cheresnyk) Jakab
 ponzsinai jobb. 1518 : 190.
 Cseretno (Cherethno) b. Tra-
 kostyán vr. tart. 1511 :
 30, 32.
 Csergő (Chergew) b. Zemplén
 vm. 1511 : 14.
 Csermeny (de Chermen) cs.
 66. — Ráfael k. e. 1512 :
 66—67.
 Cserna (Cherna, Chyerna) h.
 Lietava vár tart. Trencsén
 vm. 1535 : 525, 1536 : 590.
 l. még *Kiscserna*, *Nagy-
 cserna*.
 Csernalehota (Chernalehota)
 h. Trencsén vm. 1532 : 460.
 Csernice (Chernycze) b. Tarkó
 vr. tart. Sáros vm. 1511 :
 13.
 Cserny (Czerny) Bálint bolesói
 jobb. 1519 : 223. — Jakab
 (Cherny) zsolnai jobbágy.
 1520 : 258.
 Cservenec (Cherwenecz, Czer-
 wene de Also Klobwiczice)
 György 1519 : 235—236.
 1519 : 235—236. l. még
Alsóklobusici.
 Cservenikamen (Cherwenyka-
 men) h. Oroszlánkő vr. tart.
 Trencsén vm. 1532 : 465.
 Csery (Chery) Balázs simon-
 tornyai várnagy 1533 :
 477—478.
 Csésze (cheze) 1517 : 173.
 Cseszthe (Czeztthe) vr. Nyitra,
 ma Pozsony vm. 1511 :
 49—54, 56—57.
 Csetej pta Fejér vm. 1537 :
 615.
 Csetény pta Tolna vm. 1537 :
 615.
 Csető (Chethew) László béli
 jobb. 1517 : 161.
 Csév (Chew) h. Esztergom vm.
 1526 : 384.
 Csévi Barky l. *Barky*.
 Csevy (Chewy de superioribus
 calidis aquis Budensibus)
 Tamás 1513 : 77—78.
 Csézi András esztergomi pap
 1534 : 496.
 Csicsmán (Chychman) h. Tren-
 csén vm. 1536 : 591.
 Csicsó (Chicho, Tycho) vr.
 Belsőszolnok vm. 1500 :
 LXII. 263—265. 1528 : 417.
 Csicsva vár 527.
 Csigmo l. *Csokmo*.
 Csimaszombatja (Chyma-
 zombathya) b. Esztergom
 vármegye 1519 : 236—238.
 Csirke 1533 : 474.
 Csokmó (Chomko) b. Aldiód
 mvs. tart. Hunyad vm.
 1511 : 37—39.
 Csonkapapi l. *Papi*.
 Csorba (Chorba de Borsa) cs.
 95. — András 1514 : 95—96.
 Csukárpátka (Chwkarpaka) h.
 Pozsony vm. 1525 : 366.
 Csulai (de Chwla) cs. 165. —
 János garamszentbenedeki
 apát 1517 : 165.
 Csulai Móre l. *Móre*.
 Csütörtök (Chethertek, Che-
 therthek, Stewerkek, Stwer-
 tek) h. Bolondóc vár tart.
 1532 : 463. 1536 : 596.
 Daach l. *Dacs*.
 Dacz l. *Dacs*.
 Daczo l. *Dacso*.
 Dacs (Daach, Dacz) Lukács

- szlavnicai jobb. 1518 : 196.
1519 : 214.
- Dacsó (Daczo, Datho) Tamás szlavnicai jobb. 1518 : 196.
1514 : 214.
- Dád (Dad) h. Tolna vm. 1537 : 615.
- Dádi Zsigmond l. *Zsigmond*.
- Dak János és fia Máté piekói jobb. 1519 : 223.
- Dalmad h. Hont vm. 1537 : 607.
- Dalmady Tamás 1536 : 538.
539, 540, 541, 1537 : 607.
- Dalmát bán, volt ~ Both András 1519 : 236. — Mislénovics Horvát Márk 1506 : 258. — Perényi Imre nádor 1513 : 79.
- Damffy l. *Dánffy*.
- Dámóc (Damoc) h. Zemplén vármegye 1517 : 161.
- Damony l. *Domonyi*.
- Dancs (Danch) Benedek 1511 : 20—22.
- Dánfy (Damffy) András, dobozi, XXII. XXIII. XLIII. 1520 : 272. — Márton 272.
- Danyk Bálint középklobusici jobb. 1516 : 145.
- Darabantok 1536 : 544.
- Darászi (Darasy) h. Nyitra vm. 1528 : 414.
- Daróc h. 61.
- Datho l. *Dacsó*.
- Davkó (Dawko de Also-klubuchycz) Máté 1516 : 145.
- Deák Imre 1532 : 463.
- Deákfia l. *Diákfia*.
- Debreczeni (de Debreczen) Ambrus esztergomi k. 1531 : 454.
- Décső l. *Szecső*.
- Deesy l. *Désy*.
- Deménd b. Hont vm. 4.
- Demény l. *Demjény*.
- Demesiensis l. *dömösi*.
- Demeter sanctuarii p., nyit-
rai főesp. 1513 : LX.
- Demetheowcz Antal (de Demetheowcz) 1511 : 32.
- Demjén (Demyen) János ker-
nyei jobb. 1522 : 286. —
János pruzsinai jobb. 1518 :
190.
- Demjéni Halászy l. *Halászy*.
- Demjény (de Demjend,
Demyend, Demyendy) cs.
leszárm. 4. — Imre (Miklós
fia Péter fia) 1504 : 3—9. —
János (Miklós fia László fia)
1504 : 4. — János 1505 : 7. —
Mátyás 1505 : 7. — Zsig-
mond (Gergely fia) 1504 : 4.
- Dénár 1526 : 623.
- Dereszlény (Derezlen) h. Bars
vm. 1514 : 92, 94.
- Dereszlényi (de Derezlen)
Krisztina 1514 : 93. — Lá-
zár 1514 : 93. — Margit
1514 : 93. — Tamás özv.
Magdolna 1514 : 92—94.
- Derski-cs. l. *Draskóczy*.
- Derskowecz utraque l. *Alsó-
és Felsődraskóc*.
- Deseő (Desew de Nagh
Emewke) Miklós k. e. 1519 :
207.
- Deser, Desericz (de —) l. *De-
zséry*.
- Desewffy László, losonci,
leánya Zsófia, Szobi Mihály-
né 1511 : XXIV. 35—36,
39—40.
- Deskowcz utraque l. *Alsó- és
Felsődraskóc*.
- Dessich (Dessych) György szé-
kesfehérvári éneklő k. 1511 :
33.
- Désy (Deesy) Imre, kir. udvar-
nok özv. Bakara Johanna
1512 : 69—70.
- Désy-cs. temeselyi, 70.
- Deszka 1525 : 370.
- Dezsér (Deser, Dezerych) h.
Trencsén vm. 190. 1518 :
193. 1536 : 543.
- Dezséry (de Deser, Desericz,
Desericzky) Jeromos 1518 :
190, 192—193, 1519 : 212. —
Mihály 1506 : 8.
- Diákfia (Dyakffya) György
szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Diakovic (Dyakowycz) Egyed

- szkacsáni jobb. 1505:129. — Miklós szkacsáni jobb. 1505:129.
- Dica l. *rovásadó*.
- Diód (Dyod) h. Pest vm. 1525:366.
- Divinka (Dywynka) h. Trencsén vm. 1536:587.
- Dlhpole (Dlwhepole) h. Trencsén vm. 1522:283. — jobb.: György bíró, Sztrapka Miklós 1522:283.
- Dluhy (Dlwby) Lukács zsolnai jobb. 1520:258.
- Dlwhepole l. *Dlhpole*.
- Dlwby l. *Dluhy*.
- Dnyeszterfehérvár (Neztheralba) vr. 1528:417.
- Dobó, ruszkai, Domokos megöletése 1511:15.
- Doboz h. Temes vm. XXVI. 276.
- Dobozi (de Doboz) Mihály székesfehérvári olvasó k. 1511:33.
- Dobozi Dánffy l. *Dánffy*.
- Dobra h. Trencsén vm. tart. 1532:470. 1536:587.
- Dobraso (Dubrasov, Dobresowe) h. Trencsén vm. 1532:462. 1536:594.
- Dobrauczy l. *Dubraviczky*.
- Dobresowe l. *Dobrasó*.
- Dóczy (Doczy de Naghlwehe) cs. LVI. 12. — Ferenc kir. kamarás 1511:L. LVI. 12. 15. — Imre fel. Margit LVI. — Miklós 1537:606.
- Dohnány (Dohnan) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1525:367. 1532:466.
- Doktor Péter 1532:460—461.
- Dolgos (Dolghos) cs., kozmafalvi 396. — Ambrus galgóczi várnagy 1527:396—397.
- Domanis (Domanycz, Domanys) h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471:XIII. XLVIII. 1518:196. 1519:214. jobb. Horen Lőrinc 1518:196. 1519:214.
- Domanisi Sznopko l. *Sznopkó*.
- Domanispatak fly. Trencsén vm. 24.
- Dombó h. Pozsony vm. 1524:295. l. még *Felsődombó*.
- Dombó (Dombo de Alap) Miklós 1537:615.
- Domony h. Pest vm. 1528:403.
- Domonyi (de Damony, Domony) István 1528:403, 412.
- Domínics (Dominych, Dominytz) Gáspár 1533:477. 1534:484. 1535:514.
- Domonkosok 1519:237, 239, 292.
- Domonkosrendi apácák 334.
- Donáttornya (Donathornya h. Csanád vm. 1508:XXII. 1520:271, 274.
- Donyk Balázs 1513:85.
- Dorogi (Dorogy de Symonthornya) György deák 1517:615.
- Dózsa-féle parasztlázadás 1514:101.
- Dömös h. Esztergom vm. 175. 1528:417.
- Dömösi Szent Margit prépostság 1500:LXII. 1517:175. 1500:264—266. 1528:416—417.
- Drágffy cs. bárói rangja 1507:XXXVI.
- Dragovanc (Dragowancz) b. Trakostyán vr. tart. 1511:30—32.
- Draskóc l. *Alsó- és Felsődraskóc*.
- Draskóci Laszkár l. *Laszkár*.
- Draskóczy (de Dersk) cs. 5. — István k. e. 1504:5. — János 1504:5.
- Drégelyi (de Dregel) Benedek 1511:20—22.
- Drethoma l. *Drietoma*.
- Drienove h. Trencsén vm. XIII—XIV. 1481:XLIII 1496:XLV.
- Drietoma (Brythoma, Dret-homa) h. Trencsén vm. tart. 1532:463—464. 1536:596. l. még *Felsődrietoma*. *Kis-*

- drietoma*, *Kosztolnadrietoma*.
 Drietoma kosztolna l. *Kosztolnadrietoma*.
 Drietoma Kralowen (Drethoma Kralowen) h. Trencsén vm. 1536 : 596. l. még *Kralowen*.
 Drozd (Drosd) Miklós pruzsinai jobb. 1518 : 190.
 Druskoveci (de Druskowcz, Drwskowcz, Drwskowecz) Bernát k. e. 1511 : 30—31. — János 1511 : 32.
 Dubkova (Dwpko) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
 Dubnic (Dubnycza, Dwbnycza) h. Trencsén vm. tart. 1531 : 457. 1532 : 470. 1536 : 587.
 Dubnici (de Dwbnicz) Mátyás pap a nyitrai Sz. Erzsébet oltár igazgatója 1529 : 426.
 Dubnicska (Dwbnycza, Dwbniczka) h. Trencsén vm. 1532 : 461. Ugróc vár tart. 1536 : 594.
 Dubodjel (Dwboldyo, Dwbolwyhel) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 459. 1536 : 592.
 Duboveci (de Dubowecz, Dwbwetc) János árvai főisp. 1534 : 500, 512. 1537 : 611.
 Dubrasov l. *Dobraso*.
 Dubraviczky (Dobraucizky, Dobrawyczky) cs. 433. — János 1530 : 433—434. — László 1530 : 433, 434. — Márk 1511 : 32. 1522 : 278—280. — Miklós 1530 : 433—434.
 Dugindoli (de Dugindol) Bertalan deák 1511 : 32.
 Dulo (Dwlo, Dwlow) h. Trencsén vm. 1532 : 469. Oroszlánkő vár tart. 1536 : 586.
 Dulóúyfalu (Novavilla, Wyfalw) h. Oroszlánkő vr. résztart. Trencsén vm. 1532 : 465, 469. 1536 : 586.
 Dulóújfalusi-cs. 24.
 Duna fly. 1531 : 454. 1534 : 494.
 Dvorec (Dworecz) h. Trencsén vm. 1513 : 74, 82, 85—86. 1516 : 106, 110—111, 115, 119—120, 125—126, 147, 166—167. 1532 : 468. 1536 : 585.
 Dvorisce (Dworysze) hj. Predméren. 1525 : 138.
 Dvorszky (Dworczky, Dworzky) Benedek tiszttartó 1516 : 146. — György udicsai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. — Miklós (de Krenyk, de Perewnyk) udicsai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
 Dwbnicz (de —) l. *Dubnici*.
 Dwbnycza l. *Dubnic*.
 Dwbniczka l. *Dubnicska*.
 Dwboldyo l. *Dubodjel*.
 Dwbolwyhel l. *Dubodjel*.
 Dwbwetc l. *Duboveci*.
 Dwlo l. *Duló*.
 Dwlow l. *Duló*.
 Dworczy l. *Dvorszky*
 Dworecz l. *Dvorec*.
 Dworysze l. *Dvorisce*.
 Dworzky l. *Dvorszky*.
 Dwpko l. *Dubkov*.
 Dwrczina l. *Gyurcsina*.
 Dworczyina l. *Gyurcsina*.
 Dyakffya l. *Diákfia*.
 Dyakowycz l. *Diakovic*.
 Dyod l. *Diód*.
 Dywynka l. *Divinka*.
 Ébény (Eben) h. Pest vm. 1525 : 366.
 Ebergény (Ebergyec) h. Zala vm. 1525 : 366.
 Ebergyec l. *Ebergény*.
 Ecser (Echer) h. Pest vm. 1522 : 278.
 Ecseri Tatei l. *Tatei*.
 Eger (Agria) vs. 1534 : 508.
 Eghhaspaka l. *Egyházaspaka*.
 Egres b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Egresdy (de Egresd, de Hresdyecz, Hresschowsky) cs. 5, 111. — Kilián k. e. 1504 : 5—6. 1506 : 9. 1516 : 138. 1524 : 307. 1528 : 421. Tren-

- csén vm. szb. 1532 : 458.
 1533 : 475. 1535 : 515. —
 Lénárt k. e. 1516 : 111. —
 Mihály k. e. 1516 : 111.
 fel. Katalin 1535 : 516—517.
 Egri p. Várday Pál 1526 :
 LXVII. LXXII. — Zala-
 házi Tamás kanc. 1531 :
 456. 1534 : 491.
 Egyed Ferenc borosjenei jobb.
 1528 : 409.
 Egyház 1517 : 174—175, 177.
 Egyházaspáka (Eghhaspaka)
 h. Pozsony vm. 1525 : 367.
 Egyházasugyics h. Beszterce
 vár tart. Trencsén vm.
 1471 : XIII.
 Egyházi szerek 1571 : 175,
 1527 : 397—398.
 Ékszeres 1517 : 174.
 Elefánt (Elefthanth) h. Nyitra
 vm. 1528 : 413—414.
 — jobb. Petro Tamás 1528 :
 413. l. még *Felseleleánt*.
 Elefánthy (de Elefthanth) cs.
 413, 416, 437. — Gergely
 1531 : 439. — György 1528 :
 413. — Mihály 1531 : 439.
 fel. Podmaniczky Katalin
 LVII. 1531 : 437. l. még
Felseleleánt.
 Elek szalkai apát 1519 :
 223, 225.
 Élelmiszerek 1536 : 578.
 Elepathon l. *Előpatony*.
 Ellewelgyi l. *Illyevölgyi*.
 Előpatony (Elepathon) h.
 Pozsony vm. 1525 : 366.
 Előtejed h. Pozsony vm. 90.
 Emberölés 1511 : 15, 20.
 1516 : 112, 113, 136—141.
 1529 : 425. 1534 : 494.
 Emreffy l. *Imreffy*.
 Emrehffy l. *Imreffy*.
 Enyingi Török l. *Török*.
 Érd (Erd) h. Pest vm. 1525 :
 366.
 Erdehedy l. *Erdőhegyi*.
 Erdehegy l. *Erdőhegyi*.
 Erdélyi főesperes Kálnay
 Imre 427. — kápt. XXIII.
 — p. Gosztonyi János 1526 :
 LXVII. Thurzó Zsigmond
 1504 : 128. Várday Ferenc
 1517 : 175. — vajda Szent-
 györgyi Péter 1506 :
 XLVIII. Zápolyai János
 1511 : 35—36. 1512 : 73.
 1513 : 81—87. 1516 : 105,
 108—114, 118, 120, 123, 125,
 134, 142—143, 145—146,
 148. 1517 : 154—155, 159,
 165, 167. 1524 : 298. 1525 :
 316, 327, 355. Laszki Je-
 romos 1534 : 479.
 Erdewfalwa l. *Erdőfalva*.
 Erdewhegy l. *Erdőhegyi*.
 Erdews l. *Erdős*.
 Erdő LXVI. 1524 : 292. 1528 :
 410. l. még *Feketeerdő*.
 Erdődy István nyitrai p., kir.
 helytartó 1512 : LX. LXI.
 1511 : 16—18, 20—22, 42—
 46. 1512 : 91. — István
 1534 : 487. — Simon zá-
 rábi püspök 1526 : LXVI—
 LXVII.
 Erdőfalva (Erdewfalwa) b.
 Aldiód mvs. tart. Hunyad
 vm. 1511 : 37—39. l. még
Waldorf.
 Erdőhegyi (Erdehedy, Erde-
 hegy, Erdewhegy) Benedek
 1533 : 476. 1534 : 490.
 1536 : 597.
 Erdős (Erdews de Thathar-
 falwa) cs. 104. — Benedek
 1516 : 104. — Gergely feje-
 rmege követe a rákosi or-
 szágygyűlésen 1505 : 104.
 Ereklýék 1530 : LXXVI.
 Erzsébet, Podmaniczky
 Lászlóné VII—VIII.
 Eskew l. *Öskü*.
 Eskü 1517 : 162. 1519 : 216—
 217, 226—227. 1528 : 405,
 412, 418. 1536 : 544, 546,
 549, 551.
 Esztergom vm. 175. 1519 :
 236—238. 1526 : 384, 385,
 417. — vr. 1534 : 486—487.
 — vs. (Strigonium) 1526 :
 385. 1531 : 453. 1534 :
 485—486, 495, 497. 1537 :
 619.
 Esztergomi érsek Bakócz Ta-

- más 1500 : LXII. 1517 : 157.
 1519 : 237—239. 1520 : 262,
 267. Szalkai László 1525 :
 341. 1526 : 377, 379. Vár-
 day Pál 1526 : LXXII.
 LXXIV. 1536 : 556. — ér-
 sekség 1532 : 460. 1536 :
 593, 597. lovashada 1536 :
 578. — főesp. Podmaniczky
 István LIX. — kápt. 1519 :
 237. 1531 : 436, 452.
 tagja Debreczeni Ambrus
 1531 : 454. — nagyprépost
 1500 : 266. Csézy András
 1534 : 496. — vegyes bi-
 zottság 1534 : 486, 494. —
 zöldmezei Szent György
 egyház prép.-ja 1500 : 266.
 Esztergomi Nemes I. *Nemes*.
 Étekfogó mester Majthényi
 Bertalan 1529 : 427.
 Ewthwennablakw I. *Ötven-
 ablakú*.
 Eysaller Tamás pesti eskütt
 1512 : 69.
 Ezüstneműek LXXIV. 1530 :
 LXXVI. 1517 : 172, 174.
 1527 : 395—398. 1534 : 505.
 Fábíánfalvay (de Fabianfalva,
 Fabyanffalwa, Fabyanffal-
 way) István 1469 : 21. —
 Miklós a nyitrai p. királyi
 tiszttartója 1511 : 21—22. —
 Sandrin k. e. 1511 : 62.
 Facskó (Fachko) h. Trencsén
 vm. XIV—XV. 1531 : 437.
 Facskólehota h. Beszterce vr.
 tart. Trencsén vm. 1471 :
 XIII.
 Farkas (Wolfgangus) garam-
 szentbenedeki konv. t. 1516 :
 134. 1517 : 149, 166.
 Farkas de Besse-cs. 240. —
 Ferenc 1519 : 240.
 Falwsy I. *Újfalussy*.
 Fazekas (Fazokas) Péter szka-
 csáni jobb. 1505 : 129.
 Fegyverneki (de Feghwernek)
 Ferenc sági prépost a pre-
 montrei rend fővisitatora
 LXIII—LXVI. 1525 : 335—
 338, 340—341, 362—364.
 1526 : 376, 379. 1528 : 399,
 403—406, 409, 411, 418.
 Fegyverszünet 1531 : 452—
 453. 1534 : 484, 494. 1535 :
 513. 1537 : 619.
 Fehérvári I. *székesfehérvári*.
 Fehér vm. XVIII. XXIII.
 104, 109, 175—176, 179.
 1518 : 202. 1519 : 248, 273.
 1524 : 291—293, 366, 437. —
 követe a rákosi o. gy.-en
 Erdős Gergely 1505 : 104.
 Fekete (Fekethe, Feketthe)
 Boldizsár borosjenői jobb.
 1528 : 409. — György (de
 veteri Buda) k. e. 1526 :
 382. — Pál (de veteri Buda)
 k. e. 1525 : 341. 1526 :
 382.
 Feketeerdő (Fekethe Erdew)
 Ugróc vr. tart. XLV. 1517 :
 169.
 Felcsút h. Fejér vm. 109.
 Felcsúti Balassa I. *Balassa*.
 Fele h. Pozsony vm. 1525 :
 366.
 Félegyház (Feleghaz, Felegh-
 haz, Felheghaz) h. Pest vm.
 XXVI. 1522 : 278—280.
 1530 : 433. 1531 : 437.
 Felkeszi (Felkezy) h. Pilis vm.
 1526 : LXIII. 374, 383.
 Felpestesi (de Felpesthes) cs.
 37. — Péter k. e. 1511 :
 37—38.
 Fels (de Fels) Lénárt főkapi-
 tány 1537 : 605, 609, 617.
 Felselephant I. *Felsőelefánt*.
 Felsew Kammenycza I. *Felső-
 kamenica*.
 Felsewklwbwczycz I. *Felső-
 klobusic*.
 Felse Wozorocz I. *Felsőozoróc*.
 Felsewlephant I. *Felsőelefánt*.
 Felsewlephanth (de —) lásd
Felsőelefánthy.
 Felsewrayk I. *Felsőrajk*.
 Felsőbreznice (Breznycza su-
 perior) Lednice vr. tart.
 Trencsén vm. 1532 : 466.
 I. még *Alsőbresnic*.
 Felsődombó h. Pozsony vm.
 295.

- Felsődraskóc (Deskowcz, Derskowecz) h. Trencsén vm. 1532 : 461. 1536 : 593. l. még *Alsódraskóc*.
- Felsődrietoma (Drethoma superior) h. Trencsén vm. 1536 : 596. l. még *Drietoma*, *Kisdrietoma*, *Kosztolnadrietoma*, *Kraloven*.
- Felsőelefánt (Felselephant, Felsewlephant) h. Nyitra vm. 1524 : 301. 1528 : 413. l. még *Elefánt*.
- Felsőelefánti (de Felsewlephant) Gáspár Nyitra vm. szb. 1524 : 301—305. l. még *Elefánthy*.
- Felsőhlboke h. Trencsén vm. 1536 : 592.
- Felsőhradna (Hradna superior, Wsyniehradna) h. Trencsén vár tart. 1532 : 459. 1536 : 592. l. még *Alsóradna*, *Hradna*.
- Felsőkamenec h. Nyitra vm. 209.
- Felsőkamenica (Fewlsw Kamenyca, Felsew Kammenyca) h. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32. l. még *Kamenica*.
- Felsőklobusic (Felsewklobwczicz, Felsewklubuchycz, Felsewklwbwczycz, Felsklwbwczycz) h. Trencsén vm. 1513 : 74. 1516 : 106, 110, 111, 115, 119—120, 146, 166. l. még *Alsóklobusic*, *Klobusic*.
- Felsőklobusici Korhan l. *Korhan*.
- Felsőkocskóc (Kochkowcze, Kockowcze, Lochkowecz superior) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1532 : 467. 1533 : 474. 1536 : 591. l. még *Alsókocskóc*.
- Felsőkömegy h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. l. még *Alsókömegy*, *Kömegy*, *Zaszkalje*.
- Felsőlieszko (Lyskwa superior) h. Trencsén vm. 1519 : 229, 590. jobb. : Nowak János, Lethko János, Byro Máté és Tamás, Zanowych Márton, Kelo Jakab,THONYK Vencel, Ferenc és Pál, Zedek Jakab, Walek Péter, Kelo János, Péter 1519 : 229. l. még *Alsólieszko*, *Lieszko*.
- Felsőmagyarországi kapitány Kosztka Péter 455.
- Felsőmostenec (Mosenece, Mosenic superior) h. Kassa vár tart. Trencsén várm. 1519 : 229. 1536 : 590. jobb. : Swela István, Wlazathy Péter, Hary György, Paulek Máté, Horeczky Márton, Krabath Márton, Zlycha Kristóf és Márton 1519 : 229. l. még *Mostenec*, *Alsómostenec*.
- Felsőmotesic (Motheysycze superior) h. Trencsén vm. 1536 : 594. l. még *Alsómotesic*.
- Felsőnastic (Nassczycz superior) h. Trencsén vm. 306. 1532 : 460. 1535 : 516, 593. l. még *Alsónastic*, *Nastic*.
- Felsőózor (Felse Wozorocz, Ozorowcza, Ozorowfcze superior) h. Trencsén vm. 1519 : 231. 1532 : 459. 1536 : 593. l. még *Alsóózor*, *Ozor*.
- Felsőózori (de superiori Ozor) György 1535 : 516. 1536 : 541. l. még *Alsóózori*, *Ozori*.
- Felsőpodváz h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. l. még *Alsópodváz*, *Podváz*.
- Felsőporuba h. Trencsén vm. 191, 467, 591. l. még *Alsóporuba*, *Poruba*.
- Felsőrajk (Felsewrayk) h. Zala vm. 1525 : 365.
- Felsőslavonica l. *Szlavonica*.
- Felsőszécsényi Szénásl. *Szénás*.
- Felsőszrnye h. Trencsén vm. 464, 585. l. még *Szrnye*.
- Felsőstrecse (Oztrehyecze superior, Ztrecze superior) h. Trencsén vm. 1532 : 459 —

460. 1536 : 593. l. még *Kis- és Nagysztrece*.
 Felsőszucs h. Trencsén vm. 591.
 Felsővadicsó h. Trencsén vm. 588.
 Felsővestenic h. Trencsén vm. 542.
 Felsővisnica (Fewlsew Wysnycza, Fewlsewysnicza) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32. l. még *Alsóvisnica*.
 Ferdinándkir. LXX—LXXVI. 1527 : 391—395. 1528 : 399, 403, 407, 409, 412—413, 418—420. 1530 : 435—436. 1531 : 437—438, 440, 455. 1534 : 485, 491, 495, 497, 504—509. 1535 : 518, 522. 1536 : 554, 558, 565, 571—576, 578, 584. 1537 : 599, 608, 610, 616, 619. — koronázása 1527 : LXXIV.
 Ferdinánd-párt LXVII—LXVIII. LXX—LXXI. 1530 : 433. 1533 : 478.
 Fewlsw Kamenycza l. *Felső-kamenica*.
 Fewlsewysnicza l. *Felsővisnica*.
 Fintor János chlivényi jobb. 1535 : 517.
 Fojt (Foych, Foyth) Péter udicsai jobbagy 1518 : 196. 1519 : 214.
 Folthi (de Folth) cs. 39. — László 1511 : 39.
 Fonyód (Fonod) h. Palota vár tart. Somogy vm. 1537 : 620.
 Forczek Mátyás és Tamás kaszaváraljai jobb. 1518 : 191.
 Forgách-cs. 1519 : LXXVI. 1529 : 427.
 Forint 1508 : XXIV—XXVI. XXXI. XL. XLIX. L. LI. 1511 : 47. 1512 : 69. 1513 : 78. 80, 88, 1514 : 97—98. 1516 : 129, 133. 1517 : 151, 162, 172—177. 1518 : 184. 1518 : 197. 202—203. 1519 : 215, 229, 234, 247—249. 1520 : 253, 270. 1522 : 286. 1524 : 292—294, 299, 301—302. 1525 : 336—338, 370. 1527 : 395—398. 1529 : 430. 1431 : 449, 452, 456. 1532 : 459—470. 1533 : 475—477. 1534 : 490—491, 505. 1536 : 539—540, 550—551, 553, 555, 558—559, 583—584, 590, 597—599. 1537 : 601, 609, 620—623.
 Foych, Foyth l. *Fojt*.
 Főajtónállómester Buzlay Mózes 1500 : 170.
 Főkamarmester Podmaniczky János XXX. XXXIII. XXXV. XXXVII. 1504 : 3—4. 1506 : 7. 1511 : 23, 34—35, 40—41, 46, 49—50, 59—60. 1512 : 70, 74, 79, 81, 87—88, 90, 93, 95, 98—99. 1516 : 105. 1517 : 168—169. l. még *kamrás*.
 Főkancellár Bakócz Tamás 1517 : 157. l. még *kancellár*.
 Főkapitány Báthory András 1543 : 527. — Fels Lénárt 1537 : 605, 609. — Kazianer János 1533 : 474, 478. 1534 : 483, 485, 503, 511. — Rogendorf Vilmos 1531 : 437—438.
 Főpohárnok Petrőczy Pál 1527 : 490.
 Főlovászmester : Báthory György 1505 : 170. — Buzlay László 1459 : 170.
 Főrendiség adományozása Magyarországon XXXVI.
 Főudvarmester : Buzlay Mózes XLI. 1511 : 47. 1517 : 170. 1518 : 179, 202. — Pethő János 1517 : 159. — Rogendorf Vilmos 1531 : 437. — Thuróczy Miklós 1531 : 451.
 Francisci Tamás trencsényi rovasadószedő 1534 : 488, 491. 1536 : 530—532, 535.
 Frangepán Ferenc kalocsai érsek 1533 : 478. 1534 : 486. — Beatrix, Korvin

- János, majd György brandenburgi őrgróf fel. XXIV—XXV.
- Fráter György nagyváradi p. 1536 : 570, 572.
- Freistadt (Frystaczek, Frystak) h. Morvaországban 1536 : 537. — polgára Zednyczek Jakab 1536 : 537.
- Frivald (Frywald) h. Lietava tart. Trencsén vm. 1535 : 525. 1536 : 590, 599.
- Frysstak l. *Freistadt*.
- Frywald l. *Frivald*.
- Fűszerek 1536 : 533.
- Fyas, Ffyas l. *Fias*.
- Gaalczec l. *Gálszéc*.
- Gabona 1517 : 161. 1519 : 207, 229. 1525 : 311—312, 314, 319, 322—326. 1528 : 413. 1334 : 494.
- Gadács (Gadach) h. Tolna vm. 1517 : 175.
- Galyk l. *Galik*.
- Galaczi (de Galacz) cs. 37. — István k. e. 1511 : 37.
- Galgóc (Galgotz) vár Nyitra vm. 1511 : 18, 21. 1534 : 499. 1536 : 574. — udvarbíró Sokoródy István 1511 : 18, 21. — várnagy : Dolgos Ambrus 1527 : 396—397.
- Galik (Galyk) László hliniki jobb. 1525 : 317, 327. — — Lőrinc hliniki jobb. 1525 : 317—327. — Orbán hliniki jobb. 1525 : 317, 327.
- Galo László hrabovai jobb. 1525 : 315, 327.
- Galod b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Galovic (Galowycz) Miklós szulyói jobb. 1525 : 315, 326.
- Gálszéc (Gaalczec) h. Zemplén vm. 1517 : 162.
- Galya de Gerchy János 1526 : 383.
- Garadnai főesp. Nyitrai Balázs 1516 : 144.
- Garái (de Gara) cs. 433. — Jób XXVI. 1530 : 433.
- Garay János lieszkói jobb. 1518 : 190.
- Garamszentbenedeki konv. 1511 : 16—18, 20, 41, 43, 45. 1516 : 100—102, 105, 113, 121—122, 127, 133—134, 1517 : 148, 153, 160, 164—165. 1519 : 206, 208. 1520 : 261—262. 1524 : 296, 300—301, 306, 308. 1525 : 345—346, 348, 350, 354, 358, 371—372. 1527 : 389, 390, 394. 1528 : 399, 412—413. — apát Csulai János 1517 : 165. — konv. t. Farkas 1516 : 134. 1517 : 149, 166. Gáspár 1519 : 208. Gergely 1524 : 297. 1525 : 355. György 1525 : 390. Jakab 1524 : 299, 308. 1525 : 349, 353, 357. János 1511 : 17. László 1511 : 43. Pál 1524:304. Szerafin 1528 : 402, 412.
- Garancsy (Garanchy) István borosjenei jobb. 1528 : 409.
- Gárdony (Gardon) h. Fejér vm. 1517 : 175—176.
- Gardos Menyhért zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Gardyan László szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Gáspár garamszentbenedeki konv. t. 1519 : 208. — újlaki vámos 1511 : 22.
- Gbelány (Gbeleny, Kbele, Kebeleny) h. Sztrecsén vár tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1525 : 520, 525. 1536 : 588.
- Gecsely l. *Gercsel*.
- Gede vr. Gömör vm. 519. — parancsnoka Kubinyi Lénárt 519.
- Gellyénes (Gellyenes) b. Bereg vm. 1511 : 14.
- Gengeketh l. *gyöngy*.
- Gérce h. Pest vm. 227.
- Gerche l. *Gercse*.
- Gerche (de —) l. *Gercsei*.
- Gerczel l. *Gercsel*.
- Gerczel (de —) l. *Gerczeli*.

- Gercse (Gerche) h. Pest vm. 1525 : 340.
 Gercsei (de Gerche) János 1525 : 340.
 Gercsei Henczy l. *Henczy*.
 Gercsel (Gerczel) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Gercsi Busa l. *Busa*.
 Gercsi Galya l. *Galya*.
 Gercsi Sebestyén l. *Sebestyén*.
 Gercseli (de Gerchel) Sebestyén nyitrai k. 1523 : 290. 1528 : 422.
 Gerenda 1526 : 373.
 Géres (Geres) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Gergel l. *Gergely*.
 Gergellaka l. *Gergelylaka*.
 Gergely garamszentbenedeki pap 1524 : 297. 1525 : 355.
 Gergely (Gergel) Orbán boros-jenei jobb 1528 : 409.
 Gergelylaka (Gergellaka) h. Sáros vm. 1524 : 295.
 Gergelylakai Buzlay l. *Buzlay*.
 Gerlaho b. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
 Gersei Pethő l. *Pethő*.
 Gerzew, a nyitrai p. nap-számosa 1511 : 20.
 Getyey (de Gethe, Gethye) János alnádor 1520 : 273.
 Gewden l. *Gödény*.
 Ghyczy-cs. 152.
 Ghywyne l. *Givine*.
 Gibarti Kesserű l. *Kesserű*.
 Giskra János 1462 : XLVII.
 Givy (Gywy) Máté zsolnai jobb. 1520 : 258.
 Givine (Ghywyne) h. Bán vrk. tart. Trencsén vm. 1524 : 306—308.
 Golcz (Golecz de Sothesska, Zwthensska) János k. e. 1511 : 30, 33.
 Gomba b. Pozsony vm. 95.
 Gombai Gróf l. *Gróf*.
 Gorenec (Goryancz) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
 Gorinc l. *Kis- és Nagygorinc*.
 Goryancz l. *Gorenec*.
 Gosztonyi (Gozthon) János váci, erdélyi, majd gyári p., kir. titkár 1511 : 26. 1526 : LXVII.
 Gödény (Gewden) h. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Gömör vm. 275, 337, 519. — alispán Tornallyay Jakab 1527 : 386. — főisp. Bebek Ferenc és Imre 1534 : 508.
 Graz vs. Ausztria 1536 : 571.
 Greguroveci (de Gregrowcz) Vince k. e. 1511 : 30.
 Grerik (?) Jakab 1529 : 426.
 Gritti Alajos 1534 : 486, 492, 494, 507.
 Gróf (Groff de Gomba) Mihály, fel. Veronika 1514 : 95.
 Gubernat (Gwbernath) István vágteplai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
 Gutl Ország h. l. *Ország*.
 Gwbernath l. *Gubernat*.
 Gyallay-cs. 526.
 Gyallai Kacher l. *Kacher*.
 Gyalmári (de Gyalmar) cs. 39. — János 1511 : 39. — Péter 1511 : 39.
 Gyalmári Zsoldos l. *Zsoldos*.
 Gyaloghadak 1534 : 490, 497, 1536 : 561, 569, 572, 579—580, 582—583, 598. 1537 : 599, 604, 611. v. ö. : *lovashadak, zsoldosok*.
 Gyerek l. *Györök*.
 Gyergye l. *Györgye*.
 Gyewngyes (de —) l. *Gyönggyösi*.
 Gyewrek l. *Györök*.
 Gyewrghe, Gyewrgye l. *Györgye*.
 Gyorgyowa l. *Gyurgyove*.
 Gyöngy (gengeketh) 1517 : 175.
 Gyöngyösi (de Gyewngyes) Imre székesfehérvári k. 1511 : 33.
 Győr vm. alisp. Hédervári István 1513 : 178. — vs. 1535 : 454.
 György garamszentbenedeki pap 1527 : 390. — dlhepolei jobb. 1522 : 283. — kolosi apát 1524 : LXII. 300—301.
 Györgye (Gyergye, Gyewrghe, Gyewrgye) h. Pest vm.

- XXVI. 1522 : 278—280.
1430 : 433. 1531 : 437.
- Győri kápt. 1518 : 201. — p.
Bakócz Ferenc 1509 : 26.
1511 : 26.
- Györök (Gyewrek) h. Palota
vár tart. Somogy vm. 1537 :
619.
- Györök (Gyerek) h. Hegyesd
vr. tart. Zala vm. 1525 :
365.
- Gyulai prép. Mekcsei György
1494—1500 : 248.
- Gyulay (de Gywla, Gywlay)
Ferenc kisebb kanc. jegyző
1528 : 406. — István deák
k. e. 1519 : 248. — János
XXV. 1511 : 30—31, 33.
- Gyurcsina (Dwrczina, Dwrczyna, Gywrczyna) helység
Lietava vár tart. Trencsén
vm. 1525 : 314. 1535 : 525.
1536 : 589.
- Gyuresinai (de Dwrczyna,
Gywrczyna, Gywrczyna)
Albert 1525 : 314. — Ánd-
rás 1535 : 521.
- Gyurgyowe (Gyorgyowa,
Gywrgowe) h. Kasza vár
tart. Trencsén vm. 1519 :
229. 1536 : 590. jobbágyai :
Koschsal Szaniszló, Bene-
dek, Máté, György, Péter,
István Kovács, Jakab szabó,
Wsak Máté, Bwchko,
Wychynowych Fülöp 1519 :
229.
- Gyűrűk 1517 : 174.
- Gywla de (—) l. *Gyulay*.
- Gywlay l. *Gyulay*.
- Gywrczyna (de —) l. *Gyur-
csinai*.
- Gywrczyna l. *Gyuresina*.
- Gywrczyna (de —) l. *Gyur-
csinai*.
- Gywrgowe l. *Gyurgyowe*.
- Gywy l. *Givy*.
- Hadak a Felvidéken 1536 :
562, 570, 574, 578—579,
581—582. v. ö. : *gyalog*-,
lovashadak, *hadsereg*, *zsol-
dosok*.
- Hadház (Hathaz) b. Bihar
vm. 1511 : 15.
- Hadiszerek 1519 : 215. 1533 :
477. 1536 : 554, 560, 563,
579. v. ö. : *ágyúk*, *ostrom-
szerek*.
- Haditanács 1537 : 617. l. még
bécsi haditanács.
- Hadsereg 1537 : 600, 605, 607,
609. v. ö. : *gyalog*-, *lovas*-,
zsoldoshadak, *hadak* a Fel-
vidéken, *huszárok*
- Hajdúhadház l. *Hadház*.
- Hajdúszoboszló l. *Szoboszló*.
- Hajók 1534 : 494. 1536 : 565.
- Halach (de —) *Halácsi*.
- Halak 1517 : 176.
- Halácsi (de Halach, Hala-
schoczky) cs. bobrovniki,
4, 76, 224. — Ferenc k. e.
1506 : 8. volt beszercei vár-
nagy 1516 : 40. k. e. 1519 :
229—230, 255. 1520 : 259.
1524 : 307. 1528 : 421. —
István 1506 : 8. — László
k. e. 1504 : 4—5. 1506 : 9. —
Lénárt k. e. 1504 : 4, 6.
1506 : 9. 1519 : 229. 1520 :
255. — Miklós k. e. 1524 :
307.
- Halaghi Péter 1519 : 224.
- Halaschoczky l. *Halácsi*.
- Halastó 1517 : 176. 1524 : 292.
- Halászi h. Nógrád vm. 251.
- Halászy (Halazy de Demyend)
Péter 1519 : 251. — Zsig-
mond 1519 : 251.
- Halászkok 1536 : 588.
- Halazy l. *Halászy*.
- Hallwsycze l. *Halusic*.
- Halupa, bohunici, cs. 224.
- Halusic (Hallwsycze, Halw-
sicze) h. Bolondóc vár tart.
Trencsén vm. 1532 : 463.
1536 : 585.
- Halyak Elek, János, Pál és
Péter piehoi jobb. 1519 :
223.
- Hanko Miklósnagybiccsei jobb.
1525 : 315.
- Hanslowa fly. Magyar-morva
határ. Trencsén vm. 1522 :
284.

- Hanzel János rajeci jobb. 1525 : 316.
- Harabowa (de —) lásd *Hrabowszky*.
- Harbatin h. Trencsén vm. 496 : XV—XVI.
- Harasi (de Haras) Pál budai kápt. t. 1537 : 614.
- Haraszi Anna, Paksy Mihály-né 272. — Pál 614.
- Haraszthy-es. X.
- Harmincad vám 1527 : 396—397. 1534 : 493. 1536 : 542.
- Harmincadfelügyelő Kubinyi Lénárt 1540 : 519.
- Harnas Márton bilnizi jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
- Háromudvari (de Zaramodvor) János 1525 : 313.
- Harrach Lénárt osztrák kanc. 1527 : 393—394.
- Hartyáni (de Harthyan) cs. 57. — Miklós nádori jegyző 1511 : 57.
- Hary György felsőmosteneci jobb. 1519 : 229.
- Hasko Mátyás mosteneci jobb. 1518 : 190.
- Hassy János pesti eskütt 1512 : 69.
- Hatalmaskodás 1504 : XLVII—XLVIII. LI—LV. 1511 : 15, 19—22. 1516 : 119, 129, 135—141. 1517 : 161—162. 1518 : 190—192, 196—197. 1519 : 214—215, 219—220, 222—224, 229, 242. 1520 : 258. 1525 : 311—319, 321—328, 343, 363, 379—380. 1527 : 400—401, 404—405, 409—410, 413—414. 1534 : 500, 512. 1535 : 515—518. 1536 : 532—533, 535—552, 566, 568, 570, 575—576, 583—584.
- Határjelek XIII. 1522 : 284—285. 1524 : 297—298. 1525 : 314—318, 322—326. 1525 : 355—356. 1536 : 517, 542, 544.
- Hathna l. *Hatne*.
- Hathwany l. *Hatvani*.
- Hatna (Hathna) h. Trencsén vm. 1466 : XVI. 1511 : 40—41, 48.
- Hatnai-es. XVI.
- Hatvani (Hathwany) Albert borosjenei jobb. 1528 : 409.
- Havaselve 1534 : 494.
- Havaselvi vajda Radul 1505 : XXIV.
- Havik (Hawyk) András hlozsai jobb. 1518 : 190.
- Haymosek l. *Hoymosek*.
- Hédervári (de Hederwara) cs. gen. 202. — György 1518 : 201. — István Győr vm. alisp. 1517 : 178, 180. fel. vasdinnyeai Vass Anna 1517 : 178, 201, 203—205. — István simontornyai várnagy 1533 : 477—478. — Katalin 1518 : 202. — Lőrinc 1518 : 201. — Zsófia 1518 : 202.
- Hedvig tescheni hgnő Zápolyai Istvánné 1521 : LXIX.
- Heges Mátyás béli jobb. 1517 : 161. — Mihály béli jobb. 1517 : 161.
- Hegyes (Hegys) b. Bihar vm. 1511 : 15.
- Hegyesd (Hygyesd) vr. Zala vm. tart. fels. 1525 : 365.
- Hegys l. *Hegyes*.
- Helvény (Chliwen, Hlewany, Klewen) h. Trencsén vr. résztart. 1532 : 459. 1535 : 517. 1536 : 593. jobb. : Fintor János 1535 : 517. l. még *Kishelvény*, *Nagyhelvény*.
- Helvényi (de Chleven) cs. 5. — Gergely k. e. 1504 : 5. — János 1504 : 5. l. még *Kishelvényi*.
- Hencz (Hencz de Azwpathak, Azzupathak, Azzywpathak) cs. 19, 286. — Gergely k. e. 1511 : 19, 22. — Máté 1522 : 286.
- Henczelffy István kir. jogügyigazgató 1511 : 47.
- Henczy de Gercze Miklós 1519 : 227. 1525 : 340.
- Héthárs (Hethas) mv. Tarkó vár tart. Sáros vm. 1512 : 12.

- Heves vm. 1511 : 13, 49, 54, 56—57.
 Hidegkút (Hydeghkwth) h. Pilis vm. XXIV. XXVI. LXIII. 1526 : 374, 383. 1531 : 437.
 Hidegvíz b. Fehér vm. 1508 : XXIII.
 Hindy-cs. 19. l. még *Kishindy*.
 Hitbér és jegyajándék XI. XLVII. LI. 1513 : 85—86, 88—89. 1516 : 126—127.
 Hlavathy (Hlawathy, Lawaczky, Lawathy) Balázs bilniti jobb. 1518 : 196. 1519 : 215. — Simon bolesói jobb. 1519 : 223.
 Hlboke (Hlboka, Holboke) h. Trencsén vm. 1515 : 316. 1536 : 592. jobb. Koza Márton, Pesko György 1525:316.
 Hlednyk l. *Hlinik*.
 Hlelynek l. *Lalinek*.
 Hlewany l. *Helvény*.
 Hlinik (Hlednyk, Hlynyk) b. Trencsén vm. 1481 : XIV. XLIII. 76. 1525 : 317, 327. 1536 : 592. jobb. : János bíró, Mastyhlawczk János, Galik László, Orbán, Lőrinc 1525 : 317, 327.
 Hliniki (de Hlynyk, Hlinitzky) János k. e. 1513 : 84. 1517 : 167. — Ráfael 1534 : 502.
 Hlozsa (Hlossa, Hloze) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1518 : 190. 1532 : 467. 1536 : 591. jobb. Hawyk András bíró 1518 : 190.
 Hlwckhy l. *Lucska*.
 Hlwphlaw l. *Upohlaw*.
 Hlwthky l. *Luki*.
 Hlynyk (de —) l. *Hliniki*.
 Hnedeze l. *Nedec*.
 Hoczur (Hochwr) b. vámja Trakostyán vr. tart. 1511 : 30—32.
 Hodász (Hodaz) János udicsei jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. Lőrinc szlavnicai jobbágy 1518 : 196. 1519 : 214.
 Hodász (Hodaz de Bobrovnyk) Tamás 1477 : 76.
 Hodaz l. *Hodász*.
 Hodonowa ut 1511 : 24.
 Hodoy Miklós popradnoi jobb. 1525 : 317.
 Hoj (Hoy) György mosteneci jobb. 1518 : 190.
 Holasnje-hegy Trencsén vm. XIII.
 Holboke l. *Hlboke*.
 Hollókő (Hollokew) vr. Nógrád vm. XI. 1511 : 49, 54, 56—57.
 Holy András nagybiesei jobb. 1525 : 327.
 Homoród b. Aldiód mys. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
 Hont vm. XXV. 1511 : 20, 51, 53, 602, 609. — főisp. Nyáry Ferenc 1536 : 584.
 Horeczky Márton felsőmosteneci jobb. 1519 : 229.
 Horen Lőrinc domanisi jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. — Márton 1519 : 220.
 Horenic (Horenczye, Horyncz) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1525 : 367. 1532 : 466.
 Horhi (Horhy) h. Pilis vm. 1518 : 179, 203—204.
 Horka (Hwerky) h. Trencsén vm. 1536 : 588.
 Hornea l. *Hornyán*.
 Hornyan (Hornea, Hornyen) h. Trencsén vm. 1532 : 461. 1535 : 517. 1536 : 594.
 Horovec (Horowcze) h. Trencsén vm. 1484 : XLV. XLVI. 1532 : 469.
 Hort (Horth) b. Bihar vm. 1511 : 15.
 Horvát bán Both András 1519. e. : 236. — Mislenovics Horváth Márk 1508. e. : XII. 1506 : 258. — Perényi Imre nádor 1513 : 79.
 Horváth Gáspár (Horwath de Wyngarthalias de Razwycz) 1520 : 273. 1525 : 333. — György sztrecseni várnagy LIII. — János XXIII. — János (Horwath de Wyn-

- garth alias de Razwya) 1520 : 271, 273. — Márk volt horvát bán 1508. e. : XXII. — Mátyás 1517 : 162. — Mihály (Horwath de Plevno alias Bojnicsics, aliter de Moysfalwa) sztreceséni várnagy 1520 : 257, 259—260. 1525 : 313, 325. — Mihály nosici jobb. 1518 : 190. — Péter (Horwath de Chalafy) 1517 : 160, 163. l. még *Csallovich*, *Mislenovics*.
- Horyncz l. *Horenic*.
- Hoschyna l. *Hosztina*.
- Hosztina (Hoschyna, Moschyna) b. Lednice vár tart. Trencsén vm. 1507 : 11. 1532 : 466.
- Hothesowczyk l. *Kolesói*.
- Hoy l. *Hoj*.
- Hoymozek, Haymosek János udicsai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Hraboka l. *Hrabovka*.
- Hrabolko (de —) l. *Hrabovszky*.
- Hrabove (Hrabowe) h. Trencsén vm. 1525 : 312, 315—316, 326—327. 1536 : 592. jobb. : Hudecz Bertalan, András, Márton, Misztrik János, Galo László, Mlady Márton 1525 : 315—316, 326—327.
- Hrabovka (Hrabowka) h. Lednice vár tart. Trencsén vm. 1532 : 466. — h. (Hraboka, Hrabolka) Szucsá vár tart. 1532 : 464. 1536 : 591.
- Hrabovszky (de Harabowa, Hrabolko, Hrabowa, Hrabowe, Hrabowszky) cs. 144, 312, 502. — László 1524 : 297—298. 1525 : 312, 323, 348, 352, 355. — Márton 1525 : 312. — Mátyás 1516 : 145, 147.
- Hradek h. Morvaország 1518 : 197. 1519 : 215—216. jobb. : Bobak Péter Bradék János Martinak Márton 1518 : 197. 1519 : 215.
- Hradna h. Trencsén vm. 1522 : 283. 1525 : 315, 327. 1536 : 592. jobb. : János bíró, Szkopa György 1522 : 283. János bíró, Szkopa György, Athetel György, Krizsán Miklós 1525 : 315, 327. l. még *Alsó- és Felsőhradna*.
- Hradsky l. *Sara Hradsky*.
- Hradys l. *Radisa*.
- Hrakolwppy l. *Rakolup*.
- Hrczar, Hrczer Tamás nagybitesei jobb. 1525 : 315, 327.
- Hresdyecz (de —) l. *Egresdy*.
- Hresschowsky l. *Egresdy*.
- Hricsó (Hhrycho, Hrycho, Hrychow, Hryczow, Hrytzow, Richo, Rycho) h. Trencsén vm. 1519 : 241. — bírája János 1519 : 241. — vr. Trencsén vm. 1494 : XIV. XX. LXII. 1500 : 264—265. 1528 : 417. 1531 : 457. 1534 : 505, 511. 1536 : 554, 558. 1536 : 591, 599, 609.
- Hricsói urad. XIX.
- Hricsovszky (Hrychowczyk) Jakab zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Hrozinkno-hegy Trencsén vm. 1535 : 622.
- Hrozna l. *Roszina*.
- Hrozwad l. *Rozvagy*.
- Hrwzkowecz l. *Ruskóc*.
- Hrybar l. *Ribári*.
- Hryblyen l. *Ribény*.
- Hrycho l. *Hricsó*.
- Hrychowczyk l. *Hricsovszky*.
- Hudecz (Hwdecz, Hwdocz) András hrabovai jobb. 1525 : 314—315, 328. — Bertalan hrabovai jobb. 1525 : 315, 326—327. — Márton hrabovai jobb. 1525 : 315.
- Hunfalu (Hwneczdorff) b. Szepes vm. 1511 : 13.
- Hunyad vm. XXIII. XXIV. 1511 : 35, 37—39, 160.
- Huorka (Hworka) h. Trencsén vm. 1525 : 317.
- Huszár (Hwzar).

- Huszárok 1531 : 456. 1532 : 469. 1534 : 481. 1536 : 532, 538, 541—545, 571—572. — kapitánya Bakith Pál 1531 : 456.
- Huus István körmöcbányai kereskedő 1536 : 535.
- Hűbéri nemesség XXVII.
- Hvoznic (Woznycza) h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. 1525 : 369—370.
- Hvoznici soltészság 1525 : 369—370.
- Hwdecz l. *Hudecz*.
- Hwerky l. *Horka*.
- Hwnczdorff l. *Hunfalu*.
- Hwnyarad l. *Kunyerad*.
- Hworka l. *Hworka*.
- Hwrtho Vencel szlavnicai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Hwzar l. *Huszár*.
- Hydeghkwth l. *Hidegkút*.
- Hygyesd vr. l. *Hegyesd*.
- Hyzo János szkacsányi jobb. 1505 : 129.
- Ibrányi (Ibrany de Waya) cs. 24. — Pál k. e. 1519 : 248.
- Ihristye (Ihryssche) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
- Ilawka l. *Illavka*.
- Ilewka l. *Illavka*.
- Illava (Lewa) vár Trencsén vm. 1475 : LXVIII. LXXV. 1516 : 137, 141. 1527 : 395. 1531 : 457. 1532 : 468. 1533 : 475—476. 1536 : 556. 1536 : 587, 590. — tart. felsorolva 1532 : 468. 1536 : 587, 590.
- Illava (Lewa) mvs. Illava vár tart. Trencsén vm. 1516 : 137, 141. 1532 : 468. 1536 : 587.
- Illavai plébánia 1532 : 468. 1536 : 591.
- Illavka (Ilawka, Ilewka) h. Trencsén vm. 1513 : 82, 85—86. 1517 : 125—126, 145—146. 1517 : 158, 166—167.
- Illove (Illove, Ilowe) h. Sztrecsén vár tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 521, 525. 1536 : 589.
- Ilmér b. Nyitra vm. 1518 : 194.
- Ilowe l. *Illove*.
- Ilosvay (de Iloswa) cs. 57. — András nádori jegyző 1511 : 57.
- Illyevölgyi (Ellewelghy, Ellewelgyi) János ítélőmester 1511 : 46. 1525 : 338.
- Imreffy (Emreffy, Emrehffy, Imreffy de Zerdahel) György 1525 : 313. 315—316, 350—354, 372, 439. — Mihály 1500 : LXI—LXII. 263. 1511 : 47. fel. Podmaniczky Krisztina VII. 439. — Péter, néhai 1536 : 554.
- Imregd b. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Iso de Keekche István nádori jegyző 1511 : 57. — János, kékcsei, nádori jegyző 1511 : 57.
- Ispotály Zsolnán 1535 : 587.
- Ispotályos l. *budafelhévtzi*.
- István moldvai vajda 1500 : LXI. 253. — nyitrai p. l. Erdődy István. — telki apát 1519—1535 : 341.
- Istvánffy (Istwanffy de Alberti) cs. 278. — Sebestyén k. e. 1522 : 278.
- Isztebnyk (Iztebnyk) h. Trencsén vm. 1536 : 597.
- Ítélőmester Akach N. 1511 : 59. — Bekényi Benedek 1525 : 333. — Bellyéni Albert 1519 : 212, 217, 239, 269. — Bolyári Pál 1511 : 59. — Illyevölgyi János 1511 : 46. 1519 : 250. 1525 : 338. — Miletinczi Miklós 1525 : 342, 364. 1526 : 381. 1528 : 406. — Thuróczy Miklós 1525 : 339. — Várday Tamás 1528 : 406. l. még *nádori ítélőmesterek*.
- Iván (Iwan) János szűlyói jobb. 1525 : 326.
- Ivanóc (Iwanocz, Iwanowcze) h. Bolondóc vár tart. Tren-

- esén vm. 1532 : 463. 1536 : 596.
- Iwan l. *Iván*.
- Iztebnyk l. *Isztebnik*.
- Izthebny l. *Isztebnik*.
- Iztrebny l. *Isztebnik*.
- Jablonici Cseh l. *Cseh*.
- Jablonova (Jablanowe, Jablonowe) h. Trencsén vm. LV. 1524 : 297—298. 1325 : 310—319, 321—323, 325, 326, 355—356. — dúlői Bechowahora, Lany, Lueski, Rethky, l. ott.
- Jagelló-cs. címere 1506 : XXXV.
- Jajca vár XXV. XXXI. 1506 : XXXII. XXXV.
- Jakab garamszentbenedeki pap 1524 : 299, 308. 1525 : 349, 353, 357.
- Jakabfalva (Jakabfalwa) b. Tarkó vár tart. Sáros vm. 1511 : 12. — h. Zala vm. 1525 : 365.
- Jakabföldre l. *Jakabfalva*.
- Jakabvolya l. *Jakabfalva*.
- Jakel Márton rajeci jobb. 1525 : 316.
- Jakus (Jakws) stitnai jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
- Jalsovniki (de Jalssovnyk, Jawsownyk) András 1511 : 32. — Gergely 1511 : 32. — Péter 1511 : 32. — Tamás 1511 : 32.
- Jamno (Janno) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Jane de Veteribuda János 1513 : 87.
- Jankfia (Jankffya) Szaniszló szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Janno l. *Jamno*.
- János, Balázs fia, bolesoi j. 1519 : 223 ; — budai káptalani templom Szent Miklós oltárának igazgatója 1511 : 64. — brumovi jobb. 1518 : 197. 1519 : 215. — garamszentbenedeki pap 1511 : 17. — bíró, hradnai jobb. 1522 : 283. — itélőmester 1519 : 250. v. ö. : Statilió. — bíró nosici jobb. 1518 : 190. — óbudai apácák pozsonymegyei tisztartója 1514 : 95. — pilisi apát 1526 : 384. — Ábrahám fia, zsolnai jobb. 1520 : 258. — Jeromos fia, zsolnai jobb. 1520 : 258.
- János kir. l. *Zápolyai János*.
- János György tapolcsányi polgár 15 : 6 : 533.
- Jarek Chremohow árok Trencsén vm. 1536 : 542.
- Jarki árok Trencsén vm. 1536 : 542.
- Jaskafalva h. Nyitra vm. 302.
- Jaskodnyak l. *jaskodnik*.
- Jaszenova (Jazzanowe, Jesenowa, Jezenowe) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1525 : 316. 1535 : 525. 1536 : 589.
- Jaskodnik (jaskodnyak) 1536 : 538, 545. l. még *skodnyk*.
- Jászóvári formuláskönyv XXXIV—XXXV.
- Jasztrabe (Jaztrabe, Jeztreby) h. Trencsén vm. 1532 : 459. 1536 : 592. l. még *Jesztreb*.
- Jaurinum l. *Győr*.
- Jawda György rajeci polgár 1524 : 299. 1525 : 355.
- Jawsownyk (de —) l. *Jalsovniki*.
- Jaztrabe l. *Jasztrabe*.
- Jazzanowe l. *Jaszenowe*.
- Jazzanycza h. *Jeszenic*.
- Jegyajándék l. *hítbér*.
- jegyző l. *kancelláriai, királyi, kúriai jegyző*.
- Jenő (Jenye) h. Pest vm. 1525 : 366.
- Jenye l. *Jenő*.
- Jerehowcz, Jerhowcz b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Jerhowcz l. *Jerehowcz*.
- Jerovec b. 30.
- Jesenowe l. *Jaszenova*.
- Jeskofalva (Jeskofalwa) h. Nyitra vm. 1524 : 302.

- Jessenycza (de —) l. *Jeszenicei*.
 Jeszenice (Jazzanycza) h.
   Trencsén vm. 138. 1525 : 317. 1536 : 592. — jobb.
   Márton kovács 1525 : 317.
 Jeszenicei (de Jessenycza)
   Bertalan 1516 : 138.
 Jeszenicei Szúnyogh l. *Szúnyogh*.
 Jesztreb (Jetzreb, Jezthreb) b.
   b. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1511 : 13. — b. Zemplén vm. 1511 : 14. lásd még *Jasztrabe*.
 Jetzreb l. *Jesztreb*.
 Jezenowe l. *Jaszenova*.
 Jesztrey l. *Jasztrabe*.
 Jezthreb l. *Jesztreb*.
 Joakovic (Joakovicz) Máté és Pál bolesói jobb. 1519 : 223.
 Jobbágyforradalmak XXX. l. még *Dózsa-féle parasztlázadás, keresztesek lázadása*.
 Jobbágyoknak adókedvezmény XXIX.
 Jobbágytelek 1504 : 4.
 Jokew l. *Jókó*.
 Jókó (Jokew) vr. Nyitra vm. XI. 1511 : 49, 54, 56—57.
 Jóságvesztés 1506 : XLVIII.
 Juhok 1517 : 174.
- Kaarad l. *Karád*.
 Kacha p. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1517 : 13.
 Kacher de Gyalla Albert 1535 : 526.
 Kaczianner l. *Kazianer*.
 Kakas de Aranyan Damján kanc. jegyző 1535 : 519, 523. l. még *Aranyáni*.
 Kakaslovnice l. *Lomnic*.
 Kalmár (Kalmar) Márton nagybicsei jobb. 1525 : 315, 327.
 Kalocsai érsek Frangepán Ferenc 1533 : 478. 1534 : 486. — Gúti Ország János 1527 : LXXIV.
 Kálnay (de Kalna) cs. 1529 : LXXVI. 427. — Imre kir. titkár, erdélyi főesperes 427.
- Kal.se Mátyás liszicai jobb. 1519 : 241.
 Kamara (pozsonyi) LXXVII. 1531 : 458. 1533 : 477. 1534 : 483. 485, 488, 491, 494. 1535 : 514. 1536 : 531—532, 535, 597—598. — elnöke Pemflinger István 1534 : 494. l. még *körmöci kamara*.
 Kamarahaszna 1527 : 387—388.
 Kamarás, kir. : Czobor Mihály 1507 : 87. — Dóczy Ferenc 1511 : L. LVI. 12. — Dubraviczky Márk. 1522 : 278. — Majthényi Bertalan 1529 : 427. — Petrőczy Pál 1534 : 490. — Podmaniczky János XXIV. XXVI. — Podmaniczky Mihály 1517 : LV. l. még *főkamarásmester*.
 Kamat 1522 : 286.
 Kamenchan l. *Kamenicsán*.
 Kamenchen l. *Kamenicsán*.
 Kamenczky l. *Kamenicsáni*.
 Kamenec (de —) l. *Kamenicsán*.
 Kamenica (Kamenycza) Trakostyán vr. tart. mvs. 1511 : 30—32. l. még *Felsőkaménica*.
 Kamenicz (de —) l. *Kamenicsáni*.
 Kamenicsán (Kamenica, Kamenchan, Kamenchen, Kamenichan) h. Trencsén vm. 1520 : LXIII. LXXV. 137. 1520 : 254—256. 1528 : 420—422. 1531 : 440—449. 1532 : 469. 1536 : 586.
 Kamenicsáni (de Kamenchan, Kamenecz, Kamenichan, Kamenicz, Kamenycz, Kamenczky de Kamenchan, Kameniczky) cs. gen. 450. — András 1425 : 447. — Bereck, özv. Klára 1425 : 447. — Dorottya, Nezétei Györgyné 1425 : 447. — Dorottya, Mittai Prokopné 1531 : 441, 445—446, 448. — Erzsébet 1531 : 441, 448. — Ferenc 1425 : 447. — Jakab

- 1425 : 447. — János 1528 : 420. 1531 : 441—443, 447. — Katalin, Norsicz Györgyné 1531 : 441, 447—448. — László 1425 : 441. 447. — Miklós 1425 : 447. — Miklós 1516 : 137, 147. 1517 : 166. k. e. 1518 : 182. 1520 : 254—255. — Veronika, Borcsiczky Ferencné 1531 : 441, 447—448. v. ö. *Pruzsianai*.
- Kamenycza l. *Kamenica*.
- Kamicsáci Mislenovics l. *Mislenovics*.
- Kanál 1517 : 172, 174.
- Kancellár, kir. : Szalkai László 1525 : 379. — Werbőczy István 1526 : LXXII. 1530 : 432. 1536 : 555. — Zalaházy Tamás 1534 : 491. l. még *főkancellár*.
- Kancelláriai jegyző : Bekényi Benedek 1517 : 333. — Bellyéni Albert 1516 : 113, 124. — Aranyáni Kakas Damján 1535 : 519. — Kubinyi Lénárt 1539 : 519. — Rakovszky György 1535 : 519. — Zabari Benedek 1517 : 337. — l. még *királyi jegyző, kúriai jegyző*.
- Kancelláriai (kisebb—) jegyző : Gyulay Ferenc 1528 : 406. — Miletinczi Péter 1528 : 406. — Esztergomi Nemes Gáspár 1528 : 406. — Szabadkai Barnabás 1528 : 406. — Újlaki Miklós 1505 : 377. — l. még *királyi jegyző, kúriai jegyző*.
- Kanizsay (Kanyssay) László vasmegyei főisp. 1514 : 95.
- Kaplat b. Nyitra vm. 112.
- Kaplati (de Kaplath) Bertalan k. e. 1516 : 112.
- Kápolnay Ferenc 1536 : 566.
- Kapy-cs. 614.
- Karád (Kaarad) h. Zemplén vm. 1517 : 161.
- Karcsa h. Pozsony vm. 91. l. még *Amadékarcsa*.
- Karcha (de —) l. *Karcsay*.
- Karcsai Kulcsár l. *Kulcsár*.
- Karcsay (de Karcha) cs. 91. — Ferenc Pozsony vm. szb. 1513 : 91. 1514 : 100.
- Kardos (Kardos, Kordos, Kordoss de Sadosnacza, Sade-czne, Zadochna, Zadechna, Zadeczna) cs. 141. 1534 : 503. — Gáspár 1522 : 283. — Mátyás 1516 : 141. 1520 : 258. 1522 : 283. — Miklós 1516 : 141. — Péter k. e. 1518 : 182. 1522 : 283. v. ö. a következőkkel.
- Kardos (Kardos, Kordos de Wask, Wazka) cs. 140. — Máté beszercei várnagy 1524 : 299. 1525 : 356. — Mátyás 1516 : 140.
- Kardos (Kordos de Waazka aliter de Zadeczna) cs. 318. — Mátyás 1525 : 318. — Miklós 1525 : 318. — Péter 1525 : 318. v. ö. az előzőkkel.
- Karmacs (Karmach) h. Hegyesd vr. tart. Zala vm. 1525 : 365.
- Kárpit (karpythokath) 1517 : 174.
- Kartauziak, leveldi — 1528 : 407.
- Kartuz (Karthus, Karthws de Pochorowa, Poczorowa) Jeromos 1491 : XXVII. — László 1524 : 299. k. e. 1525 : 347, 349, 352—353, 357. l. még *Pocsarovalehotai*.
- Kasasszóló (Kasas Zelew) hg. Borosjenőn 1513 : 77.
- Kassa (Cassovia) vs. 1534 : 483. 1536 : 571, 572.
- Kastellna Hothessow l. *Nemeskotesó*.
- Kasza (Kazza) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1518 : 191. 1536 : 591. jobb. : Kathycz János, Marias Pál, Palecz Márton, Péter 1518 : 191.
- Kasza (Kazza) vr. Trencsén vm. 1475 : LXVIII. 1518 : 190—193. 1531 : 440. 1531 :

- 449, 457—458. 1532 : 467.
1533 : 474—475. 1534 :
489—490. 1536 : 556. 1536 :
590—591, 599. — tart. fel-
sor. 1532 : 467. 1536 : 590—
591, 599. várnagya : Ro-
zson Kelemen 1518 : LI.
189—192. Teleki Pál 1531 :
458. alvárnagya Liesz-
kovszky András 1518 :
190—192.
- Kaszai Pál kirnői ügyvéd
1533 : 474. l. még *Petrőczy*.
- Kassai (Kazzai de Sthreeczse)
cs. LIV. gen. 359—360. —
Gáspár (György fia) 1525 :
359. — György (István fia
János fia) 1525 : 359—360. —
Miklós (János fia) 1525 :
360. — l. még *Lieszkovszky*.
- Kászony vajda 1537 : 606.
- Kathlyna l. *Katlina*.
- Katic (Kathycz) János kassai
jobb. 1518 : 191.
- Katlina (Kathlyna) p. Tren-
csén vm. 1511 : 48.
- Kazianer (Catzianer, Catzian-
ner, Cazaner, Kaczianner,
Katžianer, Koczyaner) Já-
nos főkapitány 1532 : 468.
1533 : 474—475, 478. 1534 :
483, 485, 488—489. 1534 :
503—504, 506—507, 510.
1535 : 513—514. 1536 : 534,
536.
- Kazza l. *Kasza*.
- Kbele l. *Gbelan*.
- Kebeleny l. *Gbelan*.
- Kecseti Márton veszprémi p.
1537 : 621.
- Kecskeméti Patócsy l. *Pa-
tócsy*.
- Keekche l. *Kékcse*.
- Kegyúri jog 1500 : 264—265.
1526 : 380. 1528 : 419.
- Kékcse (Keekche) h. Szabolcs
vm. 1531 : 57.
- Kékedi (de Keked) cs. 278. —
András 1525 : 329, 334. —
Péter k. e. 1522 : 278.
- Kékedy, alsókékedi cs. 329.
- Kelecsényi-cs. 141. v. ö. *Kola-
csini*.
- Kelecsényi (Kelecheny) Ba-
lázs 1529 : 426.
- Kelecsényi-cs., kelecsényi 426.
- Kelemen az óbudai apácák
pozsonymegyei tiszttartója
1514 : 95. — viszolaí jobb.
1516 : 145.
- Kelo Jakab felsőlieszkői jobb.
1519 : 229. — János felső-
lieszkői jobb. 1519 : 229.
- Kéméndy (Kemendy de Sarus-
falva) cs. 95. — Lajos, özv.
Potenciana 1514 : 95.
- Kemlew l. *Kömlő*.
- Kepe 1516 : 129—130. 132,
151.
- Kerek Miklós borosjenei jobb.
1525 : 341. 1526 : 377.
- Kerek de Kysbassan, János
k. e. 1516 : 131.
- Kereki (de Kereky) Gergely
özv. Magyar Benigna LIII.
1520 : 258, 260. v. ö. *Ki-
nizsi, Mislenovics Horváth*.
- Kereskedők 1534 : 512. 1535 :
512, 544. l. még *bányaváro-
sok, morvakereskedők*.
- Kereskényi (de Keresken) cs.
9, 66, 207. — László k. e.
1512 : 66. — l. még *Kis-
kereskényi, Nagykereskényi*.
- Kereskényi Olasz l. *Olasz*.
- Kereskényi Pály l. *Pály*.
- Kereszt 1517 : 175.
- Keresztesek lázadása 1514 :
101. — l. még *jobbágyláza-
dás, Dózsa-féle parasztláza-
dás*.
- Keresztesek l. *székesfehérvári
keresztesek*.
- Keresztfalva l. *Szentkereszt*.
- Keresztúr (Kerezhwr) b.
Bars vm. 1511 : 27. 1512 :
65, 67, 68. — b. Zemplén
vm. 1511 : 14.
- Kerthweles l. *Körtvélyes*.
- Kernye h. Nyitra vm. 1522 :
286.
- Keserő Mihály, gibarti, bosz-
niai p. 1511 : 28.
- Késmárk vr. 1534 : 493.
- Kesser György, de Presseczna
1511 : 32.

- Keszi (Kezy) h. Pest vm. 1525 : 366. l. még *Alkeszi*.
 Kewkynrywe l. *Kökényrév*.
 Kewtheles l. *Köteles*.
 Kewwesd l. *Kövesd*.
 Kewzeblubuchych l. *Közép-klobusic*.
 Kewzeprayk l. *Középrajk*.
 Kezeprayk l. *Középrajk*.
 Kezy l. *Keszi*.
 Khochawe l. *Klucsove*.
 Kohnnassowcz l. *Kochnac*.
 Khololna minor l. *Kischocholna*.
 Kholmecz l. *Chumetz*.
 Kijó (Kyo) b. Tarkó vár tart. Sáros vm. 1511 : 12.
 Kilia (Kyllye) vr. 1528 : 417.
 Kincstartó : Szentpétery László 1511 : 27. — Tornallyay Jakab 1527 : 386. — Várday Pál 1517 : 177. 1518 : 184—185.
 Kinizsi Pál özv. Magyar Bena 1508 : XXII. 258.
 Királyi (Kyraly) b. Nyitra vm. 1511 : 20—21.
 Királyi biztosok 1534 : 482.
 Királyi főajtónállómester l. *főajtónállómester*.
 Királyi házi káplán Buesso János 1530 : LXXVI. 435.
 Királyi helytartó Báthory István 1529 : 424. — Thurzó Elek 1534 : 484, 490—491. 1536 : 556, 560—584, 597. 1537 : 604—605, 610.
 Királyi jegyző : Bellyéni Albert 1516 : 113. — Mileinczi Miklós 1516 : 144. — Mihály 1516 : 113. — l. még *kancelláriai jegyző, kúriai jegyző*.
 Királyi jog XLIII. 1516 : 101. 1526 : 375., 384. 1528 : 421. 1536 : 558.
 Királyi jogügyigazgató Henczefly István 1511 : 47.
 Királyi kegyúri jog l. *kegyúri jog*.
 Királyi személynök Erdődy István 1511 : 18, 20. — Révay Ferenc 1531 : 449. 1533 : 473. 1536 : 556, 560. — Werbőczy István 1517 : 157.
 Királyi tanácsos : Amadé István 1513 : 90. — Bakith Pál 1531 : 456. — Buzlay Mózes 1500 : 170. — Gyurkóczy Csallovich Horváth Pál 1526 : 160. — Kazianer János 1534 : 503. — Sárkány Ambrus 1525 : 365.
 Királyi testőr Mekcsei György 248.
 Királyi testőrkapitány Podmaniczky Mihály LV. 1517 : 168—169. 1519 : 222, 228. 1520 : 269. 1525 : 368, 370, 374.
 Királyi titkár : Aczél Ferenc 1518 : LXIII. 184. — Athinay Márton 1529 : 431. — Gosztonyi János 1511 : 26. — Kálnay Imre 427. — Gibárti Késérő Mihály 1511 : 28. — Statilius János 1527 : 388.
 Királyi udvarnok : Désy Imre 1512e : 70. — Kislegő Simon 1513 : 91. — Mileinczi Barnabás 120. — Podmaniczky Mihály XLVII. — Váry Ferenc 1525 : 376.
 Királykoronázás 1526 : LXIX—LXX. LXXIV.
 Királynéi jogügyigazgató Mikolai Gergely 210.
 Királynéi ügyvéd Kaszai Pál 1533 : 474.
 Királyság (Kyralsag) b. Békés vm. 1508 : XXII. 1520 : 271, 274.
 Királyválasztás 1526 : LXVII. LXX.
 Kis (Kys) Mihály l. *Imreffy*. — Simon borosjenei jobb. 1526 : 377.
 Kisabara (Kysabara) pusztá Zemplén vm. 1511 : 14.
 Kisalmás (Kysalmas) b. Al-diód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
 Kisbice (Bycza, Ksybycha,

- parva Bycza) b. Trencsén vm. 1525 : 315—317, 353. — jobb.: Miklós bíró, Misso Kelemen, Miklós, Mihály, Chladny Márton, Petrovicz János, Uhler János, Antal, Márton, Mikusovicz András, Styavnik Márton, Tausero Márton 1525 : 315. l. még *Bicsicsa*.
- Kisborcsány h. Nyitra vm. 542.
- Kisbossány (Kysbassan) b. Nyitra vm. 1516 : 131.
- Kisbossányi (de Kysbassan) János k. e. 1516 : 131. — Simon k. e. 1516 : 131. l. még *Bossányi*.
- Kisbossányi Kerek l. *Kerek*.
- Kischliveny l. *Kishelvény*.
- Kischocholna (Khoholna minor) Trencsén vm. 463. 1536 : 596. l. még *Chocholna*, *Nagychocholna*.
- Kiscserna h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. XVIII. 521, 525. l. még *Cserna*, *Nagyccserna*.
- Kisdovorányi (de Kys Doworan, Kysdoworan) Pál LXIII. 1519 : 252. 1523 : 289—290.
- Kisdrietoma (Brythoma minor) h. Trencsén vm. 1532 : 463. l. még *Drietoma*, *Felső-drietoma*.
- Kisfalu (Kysfalw) h. Nyitra vm. 1517 : 150.
- Kisfalud (Kysfalwd) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Kisfaludi (de Kysfalud) Simon 1511 : 44.
- Kisfalui Szöllös l. *Szöllös*.
- Kisgerés l. *Géres*.
- Kisgorinc (Kysgoryncz) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32. l. még *Nagygorinc*.
- Kishegyes l. *Hegyes*.
- Kishelvény h. Trencsén vm. 1536 : 539, 593. l. még *Helvény*.
- Kishelvényi Imre 1489 : XLIII.
- Kishelvényi Nemák l. *Nemák*.
- Kishindy (de Kyshynd) János k. e. 1511 : 19, 22.
- Kishort l. *Hort*.
- Kisinczky Máté szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Kisjeszenice h. Trencsén vm. 317, 592. l. még *Jeszenice*.
- Kiskereskényi (de Kyskereskyn) Miklós k. e. 1511 : 19, 22. l. még *Kereskényi*, *Nagykereskényi*.
- Kiskereskényi Thuróczy l. *Thuróczy*.
- Kiskolacsin h. Trencsén vm. 464. 1536 : 587. l. még *Kolacsin*.
- Kiskoteso (Kyshothessow) b. Trencsén vm. 240. 1525 : 313, 592. l. még *Kotesó*, *Nemeskotesó*.
- Kiskotesoi (de parva Kothesso) Miklós 1519 : 241. l. még *Kolesoi*, *Nemeskotesoi*.
- Kiskotesói Prileszky l. *Prileszky*.
- Kiskubra h. Trencsén vm. 587.
- Kislednici soltész : Szaniszló 1498 : XXVII.
- Kislég h. Pozsony vm. 91.
- Kislégi (de Kysleg) Péter Pozsony vm. szolgabírója 1513 : 91. 1514 : 96, 100. — Simon kir. udvarnok 1513 : 91.
- Kislengyel h. Zala vm. 365.
- Kismagyar h. Pozsony vm. 95.
- Kispáka h. Pozsony vm. 366.
- Kispodhrágy (Podrahy minor) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 191. 1532 : 467. l. még *Nagypodhrágy*, *Podhrágy*.
- Kisporuba (Poruba, Porwba minor) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 1518 : 191. 1532 : 467. 1536 : 591. l. még *Alsó*-, *Felső*-, *Nagyporuba*, *Poruba*.
- Kisrécény b. Nyitra vm. 27.
- Kisripény h. Nyitra vm. 68.
- Kissarlay (de Kys Sarlo, Kys Sarlai) Ferenc 1531 : 439.

- Miklós k. e. 1519 : 207.
l. még *Sarlag*.
- Kissarló (Kys Sarlo) h. Bars
vm. 1528 : 424. 1530 :
LXXV. l. még *Nagysarló*.
- Kissarlói Csepes l. *Csepes*.
- Kissarlói Tausz l. *Tausz*.
- Kisszántó (Kyszantho, Kys
Zantho, Kyzzantho) birtok
Pilis vm. XXVI. LXIII.
LXV. 1511 : 63. 1514 : 93.
1521 : 276. 1526 : 374, 383.
1528 : 411. 1531 : 437. —
vrk. Pilis vm. 1534 : 510.
l. még *Nagyszántó*.
- Kisszarva (Kyszarwa) h.
Pozsony vm. 1525 : 366.
l. még *Nagyszarva*.
- Kisszlátina (Zlachina, Zla-
thina, minor) h. Ugróc vr.
tart. Trencsén vm. 1532 :
461. 1536 : 594. lásd még
Nagyszlátina.
- Kisszlavnica b. Trencsén vm.
125. l. még *Szlavnica*.
- Kisszöllös h. Veszprém vm.
619.
- Kissztankóc (Kys Ztan-
kowcze) h. Trencsén vm.
462. 1536 : 595. l. még
Nagysztankóc.
- Kissztankóci (de Kiszthank)
András 1507 : 10. 1519 :
246.
- Kisztrecse (Oztrethycze mi-
nor, Ztreche minor) h. Tren-
csén vm. 459. 1532 : 460.
1536 : 536. 593. lásd még
Nagysztrece.
- Kistapolcsányi (de Kystha-
polchan, Kysthopolchan)
János k. e. 1516 : 131. 1517 :
149.
- Kistétény h. Pest vm. 366.
- Kistoronya l. *Toronya*.
- Kisugyics h. Beszterce vár
tart. Trencsén vm. 1471 :
XIII. 196. l. még *Udicsa*.
- Kisújlak (Kyswylach) h.
Nyitra vm. 1524 : 296. —
h. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Kisújlaki Tóth l. *Tóth*.
- Kiszuca (Kyswcha) fly. Ma-
gyar-morva határ. Trencsén
vm. 1522 : 285.
- Kisszuca (Kys Zwchan,
Zwdcha deserta) h. Szucsá
vr. tart. Trencsén várm.
1532 : 464. 1536 : 591. l. még
Nagyszucsá.
- Kiszucaújhely (Wyhel) mvs.
Trencsén vm. 1519 : 241. —
jobb. : Royko János, Waw-
rik Simon, Bywal János
1519 : 241.
- Kiszthank (de —) l. *Kis-
szthankóci*.
- Kiszsámbokrét h. Trencsén
vm. 596. l. még *Zsámbokrét*.
- Kiszte (Kyzthe) b. Zemplén
vm. 1511 : 14.
- Klacsani (Klechani) h. Tren-
csén vm. 1536 : 589.
- Klechani l. *Klacsani*.
- Klenownyk b. Trakostyán vr.
tart. 1511 : 30, 32.
- Klesthyna l. *Kliestina*.
- Klewen l. *Helbény*.
- Kliestina (Klesthyna, Klies-
thina,) b. Trencsén várm.
1466 : XVI. 1511 : 40—41,
48. 1520 : 270.
- Klobochycz l. *Klobusic*.
- Klobuk (Klobouk, Klobuk,
Klobwk) mvs. Morvaország
1518 : 196. 1519 : 215—216.
1536 : 542.
- Klobusic (Klobochycz, Klo-
bwchychycz, Klobwchycze,
Klobwczicze, Klobwczycz,
Klubuchycz) h. Illava és
Oroszlánkő várak résztart.
Trencsén várm. LIII. 74.
1516 : 125—126. 1518 : 183.
1532 : 465, 468, 470. 1536 :
586, 587. l. még *Alsóklobu-
sic*, *Felsőklobusic*, *Közép-
klobusic*.
- Klobusiczky (de Klobwchycz,
Klobwcz, Klwbwchycz) cs.
74. — György 1519 : LIII. —
János 1519 : 227. 1522 : 283.
László 1516 : 136. — Máté
1516 : 136. l. még *Alsóklo-
busici*, *Cservenec*, *Korhan*.
- Klucsove (Khochawe, Klu-

- chowe) h. Trencsén várm.
1532 : 468. 1536 : 585.
- Klwben l. *Gbelan*.
- Klobwchycz l. *Klobusic*.
- Klobwchycz (de —) l. *Klobusiczky*.
- Knezvolhota h. Beszterce vr.
tart. Trencsén vm. 1471 :
XIII.
- Kobilye (Kwbile, Kwyble) b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
30, 32.
- Kochanóc (Kohanowcz, Ko-
khanocz) h. Trencsén vm.
1532 : 463. 1536 : 596.
- Kochanovszky (de Kwkha-
nowcz, Kwchanoczky de
Kokhan) cs. 84. László k. e.
1513 : 76, 84.
- Kochkowecz l. *Kocsóc*.
- Kochkowecz inferior l. *Alsó-
kocskóc*.
- Kochkowecz superior l. *Felső-
kocskóc*.
- Kochnác (Khochnassowcz, Kok-
nachocze) h. Trencsén vár
tart. 1532 : 459. 1536 : 592.
- Kocholcz l. *Kocsóc*.
- Koczkovszky (Koczkovsky)
János volt trencseni bíró
1536 : 545—546. — László
(Vencel) báni polgár 1535 :
528. 1536 : 537, 540, 546—
547, 550.
- Kocsi 1536 : 533.
- Kocskóc l. *Alsó- és Felső-
kocskóc*.
- Kocsóc (Kochkowecz, Ko-
cholcz) h. Bolondóc vár
tart. 1532 : 462. 1536 : 595.
- Kohanowcz l. *Kochanoc*.
- Koholna maior lásd *Nagy-
chocholna*.
- Kojcsán (Koychan) Pál, a
nyitrai p. napszámosa 1511 :
20.
- Kokhanocze l. *Kochnác*.
- Kokolna l. *Chocholna*.
- Kolachyn l. *Kolacsín*.
- Kolaczansky György tren-
cséni tanácsos 1536 : 545.
- Kolacsín (Kolachyn, Kolle-
chin) h. Szucsá vár tart.
- Trencsén vm. 1532 : 464.
1536 : 587.
- Kolacsinyi (de Kelechen) Be-
nedek 1516 : 141.
- Kolarovice (Kolarowcze) h.
Trencsén vm. 1525 : 314,
316. jobb. Ometák Péter,
Twerdy András, György
1525 : 316.
- Kolarovici (de Kolarowcze)
János 1525 : 325. —
László 1525 : 314, 325.
- Kolchar l. *Kulesár*.
- Kolecsányi-cs 141.
- Koleno János nagybicsei
jobb. 1525 : 327.
- Kolini (de Kolin) Tamás (Mik-
lós fia) nyitrai udvarbíró
1529 : LXXVI. 429, 430.
fel. Márta 1529 : 430.
- Kollecsin l. *Kolacsín*.
- Kolonyai (de Colonya) Tamás
besztercei várnagy 1525 :
368.
- Kolosi apát György 1524 :
300—303. — Szűz Mária
apátság 1524 : 300—303.
- Kolozsmonostori konv. 1511 :
35—36. — tagja Sebestyén
pap 1511 : 38.
- Komárom vm. 66. — vr. vár-
nagya Korlátkői Oswald
1511 : 40.
- Komnya b. 1537 : 622.
- Komnyatna h. Liptó vm.
622.
- Koncherfar l. *Konthersat*.
- Kondé (Konde de Pokathe-
leke) cs. 71. — János 1512 :
71—72. — Kristóf 1512 :
71. — Mihály 1512 : 71—
72. fel. Orsolya 1512 : 72.
- Konecsny (Koneczny) Márton
szűlyói jobb. 1525 : 315,
326—327.
- Konchany l. *Korhán*.
- Konska l. *Konszka*.
- Konstantinápoly 1505—1513 :
87.
- Konstantinápolyi pátriárka
Bakócz Tamás 1520 : 262.
- Konszka (Konska, Konzka)
h. Lietava vár tart. Tren-

- esén vm. 1535 : 525. 1536 : 589.
- Konthersat (Koncherfar) Ábrahám, János, Gergely, Lőrinc és Mihály szlavnicai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Konzka l. *Konszka*.
- Kopec (Kopecz, Popecz) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1518 : 191. 1532 : 467. jobb. : Oláh Pál 1518 : 191.
- Kordos l. *Kardos*.
- Kordoss l. *Kardoss*.
- Korhán (Konchany, Korzan, Kozany de Felsewklwbuczycz, Felsewklwbuchycz, Felsewklwbwkcycz. Felsewklwbwczycz) cs. gen. 74. Benedek néhai, 1512 : 74. 1516 : 105. — Dorottya (László lánya) 1513 : 85—86. 1516 : 126—127. — János, néhai, 1512 : 74—75. 1513 : 83, 85. 1516 : 106—107, 110—112, 114—115, 118—120, 125, 134, 144—147. 1517 : 158, 166. — László néhai, 1512 : 74—75. 1516 : 105—107, 110—115, 119, 125—216, 135—137, 139. özv. Margit 1513 : 85—86. 1516 : 126—127.
- Korlátkői (de Korlathkew) cs. XXII. 40. — Antal 1511 : 40. — János 1511 : 40. — Oszvald tatai és komáromi várnagy 1511 : XVI. 40. — Zsigmond 1511 : 40.
- Korona l. *szentkorona*.
- Korpona vs. 1506 : XXIX.
- Korsó 1517 : 173.
- Korvin János XXII—XXIV. XXXI. néhai 1520 : 272. özv. Frangepán Beatrix XXIV. XXV. — Kristóf 1508 : XXII—XXIII. néhai 1520 : 272.
- Korzan l. *Korhan*.
- Koscsál (Koschsal) Benedek, György, Máté, Péter és Szaniszló gyurgyovei jobb. 1519 : 229.
- Koskoci (de Koskocz) Lőrinc 1511 : 32.
- Kossi (de Koss) János 1511 : 33.
- Kostanyowe l. *Koztanyowicz*.
- Kostelec h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII—XV.
- Kostelna Hothessow l. *Nemeskoteso*.
- Kosztka (Kosthka, Kostka, Kozka de Sedlec) cs. 1531 : 455. 1534 : 486—487, 492—494, 496, 498, 501, 507. 1535 : 530. — Miklós 1455. 1533 : 479—480. 1534 : 512. 1535 : 520—523, 525—527. 1536 : 556, 563—564, 568, 576, 597—598. 1537 : 608, 611. — Péter felsőmagyarországi kapitány 1531 : 455, 457—458.
- Kosztolányi (de Koztholyan) cs. 16, 149. — Ambrus k. e. 1511 : 16, 44. 1516 : 131. — András k. e. 1511 : 44. 1517 : 149. — Mihály 1517 : 149.
- Kosztolnadrietoma (Drethoma Koztolna, Koztholna Brythoma) h. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 596.
- Kotesó (Kothyessowa) Trencsén vm. XIV. 1536 : 592. l. még *Kiskotesó*, *Nemeskoteso*.
- Kotesói (Chotiesowszky Hotesovczky, Hothessowczky, de Kothessow) cs. 1534 : 503. — Miklós k. e. 1520 : 259. 1524 : 297. 1525 : 355. l. még *Kiskotesói*, *Nemeskotesói*.
- Kotesói Prileszky l. *Prileszky*.
- Kotesói Viczen l. *Viczen*.
- Kothan l. *Kottány*.
- Kothessow (de —) l. *Kotesói*.
- Kothyessowa l. *Koteso*.
- Kotrznalucska (Kotrseny Hlwchky) h. Óvár tart. Trencsén vm. 1536 : 588.
- Kottány (Kothan) b. Zemplén vm. 1511 : 15.

- Kotussa György trencsényi tanácsos 1536 : 545.
- Kotzyaner l. *Kazianer*.
- Kovách (Kowach, Kowacz) István (faber) gyurgyovei jobb. 1519 : 229. — János (faber) jeszenicei jobb. 1525 : 319. — Lőrinc (faber) jeszenicei jobb. 1525 : 317. — Márton (faber) jeszenicei jobb. 1525 : 317. — Máté lednici jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. — Miklós lednici jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. — Miklós szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Kowazo l. *Kvassó*.
- Koychan l. *Kojcsán*.
- Koza Márton hlbokai jobb. 1525 : 316.
- Kozany l. *Korhán*.
- Kozardy István nyitravári udvarbíró 1511 : 21—22.
- Kozen Tamás zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Kozics (Kozych de Prazno) Borbála 1519 : 233. — Dorottya 1519 : 233. — György 1516 : 139. 1519 : 233. — Katalin 1519 : 233. — Miklós 1519 : 233. — Zsuzsánna 1519 : 233.
- Kozics-cs., nemespodhragyi, 139, 233.
- Kozicska (Kozychka) lieszkói jobb. 1518 : 190.
- Kosztanyowicz, Kostanyowe, b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Koztholna Brythoma l. *Kosztolnadrietoma*.
- Koztholyan (de —) l. *Kosztolányi*.
- Kozych l. *Kozics*.
- Kozychka l. *Kozicska*.
- Kökényréve (Kewkynrywe) h. Pozsony vm. 1514 : 95.
- Kökényrévi Tóth l. *Tóth*.
- Köles 1525 : 311—312. 314.
- Kőmegy h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. l. még Alsókőmegy, Zaskalje.
- Kömlő (Kemlew) b. Heves vm. 1511 : 13.
- Körmöcbánya (civ. Creminiensis, Crempnicia) 1538 : 498—499. 1536 : 535, 556, 560, 563. 1537 : 604—606. — polg. Huus István, Vngrfayth Péter bíró, Aysiker György eskütt 1536 : 535.
- Körmöcbányai (de Crempnicia) István 1536 : 528, 548.
- Körmöci kamara 1536 : 570. l. még *kamara*.
- Körtvélyes (Kerthweles) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Köteles (Kewtheles) b. Bihar vm. 1511 : 15.
- Kövesd (Kewwesd) h. Nyitra vm. 1519 : 209.
- Középklobusic (Kewzebklobuchycz) b. Trencsén vm. 1516 : 146. jobb. : Danyk Bálint, Pothowe Máté, Marthyn Miklós 1516 : 146. l. még *Alsó-, Felsőklobusic, Klobusic*.
- Középrajk (Kewzeprayk, Kewzeprayk) h. Zala vm. 1525 : 365.
- Krabath Márton felsőmostenei jobb. 1519 : 229.
- Krakkóban (Cracovia) gyűjtött hadak 1536 : 563.
- Kraloven (Kralowen, Kraloweny) h. Trencsén vm. 1532 : 464. 1536 : 596. l. még *Drietomakraloven*.
- Krasno l. *Kraszno*.
- Kraszna (Kraznawecz) h. Trencsén vm. 1532 : 461, 594.
- Kraszna (Krasno, Krazenko, Krazno) h. Sztrecsén vár tart. Trencsén vm. 1519 : 241. 1520 : 268. 1535 : 521, 525.
- Krasznyan (Crazmeny) h. Óvár tart. Trencsén vm. 1536 : 588.
- Kraytzar l. *Kreutzer*.
- Krazenko l. *Kraszno*.
- Kraznawecz l. *Kraszna*.
- Krebrenolehota h. Beszterce

- vár tart. Trencsén várm. 1471 : XIII.
- Kreutzer (Creutzer, Kraytzar) Gábor trencsén kapitány 1534 : 488—489.
- Kristóf báni várnagy 1506 : 9.
- Kriván (Krywa) b. Tárca vrk. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
- Krivoszud (Crywazow, Krywozwt) h. Bolondóc vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 462. 1536 : 595.
- Krizsan (Krysan) Miklós hradnai jobb. 1525 : 315.
- Krizsnici (de Krysnych) Antal nyitrai kan. 1520 : 260.
- Krok György zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Krompach (Krompak) birtok Szepes vm. 1511 : 13.
- Kropacs (Kropacz, Kwpaz) Vencel bilniti jobb. 1518 : 196. 1519 : 215.
- Krysan l. *Krizsan*.
- Krysnych (de —) l. *Krizsnici*.
- Krywa l. *Kriván*.
- Krywozwt h. *Krivoszud*.
- Ksinna (Woksynna) h. Ugróc vár tart. Trencsén várm. 1536 : 593.
- Kubinyi (de Kwbyn) Lénárt kanc. jegyző 1535 : 519, 523.
- Kubra (Ćwbra, Kwbra) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 470. 1536 : 587.
- Kuczorka (Kwczorka) János bolesói jobb. 1520 : 256.
- Kulcsár (Kolchar de Karcha) Ferenc pozsonymegyei szolgabíró 1514 : 96.
- Kulhan (Kwlhan) Márton szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Kunok bírása l. *nádor*.
- Kunyerad (Hwnyarad) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1536 : 589.
- Kupa 1517 : 172, 173.
- Kúriai jegyző Miletinci Miklós 1516 : 120. — Pozsegai Lukács 1516 : 120. — Felsőszécsényi Szénás István 1516 : 120. l. még *királyi jegyző, kancelláriai jegyző*.
- Kürti Pathi-cs. l. *Pathi*.
- Kvassay (Quarsowczky de Markwssalehotha) cs. 1501 : XVI. XXVII. — Márton 1522 : 283. 1525 : 347, 352.
- Kvasso (Kwassow) b. Trencsén vármegye 1501 : XVI. XXVII. 1511 : 24. — b. Lednice vár tart. Trencsén vm. 1525 : 367. 1532 : 465.
- Kythe nosici jobb. 1518 : 190.
- Kwbile l. *Kobilye*.
- Kwbra l. *Kubra*.
- Kwbyn (de —) l. *Kubinyi*.
- Kwchanoczky l. *Kochanowszky*
- Kwczorka l. *Kuczorka*.
- Kwkhanowcz (de —) l. *Kochanowszky*.
- Kwlhan l. *Kulhan*.
- Kychina l. *Ksinna*.
- Kyllye l. *Kilia*.
- Kyo l. *Kijo*.
- Kyraly l. *Királyi*.
- Kyralsaag l. *Királyság*.
- Kys l. *Kis*.
- Kysabara l. *Kisabara*.
- Kysalmás l. *Kisalmás*.
- Kysbassan l. *Kisbossányi*.
- Kysbassan (de —) l. *Kisbossányi*.
- Kysbycha l. *Kisbiece*.
- Kys Doworan (de —) l. *Kisdovorányi*.
- Kysfalw l. *Kisfalu*.
- Kysfalwd l. *Kisfalud*.
- Kysfalud (de —) l. *Kisfaludi*.
- Kysgoryncz l. *Kisgorinc*.
- Kyshynd (de —) l. *Kirhindy*.
- Kyskereskyn (de —) l. *Kiskereskenyi*.
- Kyshothessow l. *Kiskoteso*.
- Kysleg (de —) l. *Kislégi*.
- Kys Sarlo l. *Kissarlo*.
- Kys Sarlo (de —) l. *Kissarlay*.
- Kysthapolchan (de —) lásd *Kistapolcsányi*.
- Kyswcha l. *Kiszuca*.
- Kyswylak l. *Kisűjlak*.
- Kyszantho l. *Kisszántó*.
- Kys Zantho l. *Kisszántó*.
- Kyszarwa l. *Kisszarva*.
- Kys Ztankawcze l. *Kissztankóc*.

- Kys Zwchan l. *Kisszucsá*.
 Kysynczky l. *Kisinczky*.
 Kyzthe l. *Kiszte*.
- Labadi (de Labad) György
 budai k. 1514 : 92.
- Lábatlan (Labathlan) mvs.
 1519 : 237, 239.
- Lábatlani domonkosok 1519 :
 237, 239.
- Laczko, Beszterce vár kapuša
 1518 : 196. 1519 : 214.
- Ladamos h. Fehér vm. 1508 :
 XXIII.
- Ládonyi (Ladoni) cs. 385. —
 Miklós 1526 : 385.
- Lajos kir. (II.) LIV. XXI. 1516 :
 103, 105, 114, 123, 134, 142,
 143. 1517 : 148, 153—155,
 157, 160, 164—165, 168,
 174, 176—177. 1518 : 181,
 184, 189—190, 192, 195,
 200, 202. 1519 : 206, 209,
 211, 213, 218—219, 222,
 227—228, 231, 236, 239,
 250. 1520 : 254, 257, 267,
 271. 1522 : 277—278, 281.
 1523 : 288. 1524 : 300—301,
 306. 1525 : 309, 320, 328,
 335, 339, 343, 345—346,
 350, 361, 364, 372. 1526 :
 374, 375, 378—379, 382,
 399—400, 404. néhai 1534 :
 505.
- Lak h. Somogy vm. 495.
- Lalinek (Hlelynek) h. Tren-
 csén vm. 1536 : 592.
- Lánc 1517 : 173, 174.
- Lándzsások 1536 : 542, 589—
 590, 599.
- Lany hj. Jablonovén, Tren-
 csén vm. 1524 : 297, 298.
 1525 : 355, 356.
- Laskar l. *Laszkár*.
- Lasko (de —) l. *Laszki*.
- Lasky l. *Laszki*.
- Laszkár (Laskar de Derssko-
 wecz) Péter 1535 : 515.
- Laszki* (de Lasko, Lasky) Je-
 romos erdélyi vajda, siradi
 palatinus 1533 : 479—480.
 1534 : 486, 492—493. 1534 :
 514.
- László garamszentbenedeki
 konv. t. 1511 : 43. — Pod-
 maniczky Mihály familiá-
 risa 1519 : 220. — bíró,
 pruzsinai jobb. 1518 : 190
 Lat 1527 : 397—398.
- Lathkoucz l. *Latkóc*.
- Lathner l. *Plathner*.
- Latkóc (Lathkoucz) h. Tren-
 csén vm. 1525 : 295.
- Latkóczy-cs. 1504 : 5.
- Lawaczky l. *Hlavathy*.
- Lawathy l. *Hlavathy*.
- Lázadás 1536 : 572.
- Lazanczky Péter báni polgár
 1504 : 6.
- Lázár nyitrai zsidó 1522 : 286.
- Leanwar l. *Leányvár*.
- Leányegyed XI. XLVII. LI.
 1513 : 86—89. 1516 : 126—
 127.
- Leányvár (Leanwar) h. Zemp-
 lén vm. 1517 : 161.
- Leczky l. *Lucski*.
- Ledec (Ledcze, Ledecz, Le-
 decze) h. Kasza vár tart.
 Trencsén várm. 1496 : XV.
 1518 : 191. 1532 : 467. 1536 :
 591. — jobb. : Mosko Má-
 tyás, Mosky Lőrinc 1518 :
 190—192.
- Ledek Jakab és Vitus felső-
 lieszkői jobb. 1519 : 229.
- Lednic (Lednycza) h. Besz-
 terce vár tart. Trencsén vm.
 1471 : XIII. 1518 : 196.
 1519 : 214. 1525 : 319. —
 jobb. : Kowacz Máté és Mik-
 lós 1518 : 196, 214. — h.
 mvs. Lednice vr. tart. 1525 :
 366. 1532 : 466.
- Lednice (Lednyche, Lednycza,
 Lednycze, Lednytzt, Led-
 nyza, Lydynyk) vr. Trencsén
 vmegye 1466 : XX—XXI.
 1525 : 366. 1531 : 457.
 1532 : 465—466. 1533 : 474,
 479, 494. 1534 : 505—506,
 511. 1536 : 557—559, 578—
 579, 591, 599, 609. — tart.
 felső. 1525 : 366. 1532 :
 465—466.
- Lednici (de Lednycz) János

- 1516 : 141. — Mátyás 1522 : 283. — Mihály 1522 : 283.
— Miklós 1522 : 283.
Legénd h. Nógrád vm. 337.
Legéndi (de Legend) Mihály k. e. 1525 : 337.
Lehota h. Trencsén vm. 1501 : XVI. l. még *Alsólehota*, *Lehotka*.
Lehota plebani l. *Plebani-lehota*.
Lehotka (Lehothka) h. Trencsén vm. 1532 : 469. — h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. XLV-XLVI. — h. Lednic vár tart. Trencsén vm. 1532 : 466. lásd még *Alsólehota*, *Lehota*.
Lehotkai (de Lehothka) Benedek 1520 : 258.
Leleszi konv. 1524 : 307.
Lencse 1525 : 311—312, 314.
Lengyel h. Zala vm. 1525 : 365.
Lengyel (Polonus) Jakab szlavnicai jobbágy 1518 : 196. 1519 : 214.
Lengyelország 1522 : 285, 346, 351. 1534 : 492.
Lengyelországban gyűjtött hadak 1536 : 570—572, 574, 577, 579, 583.
Lepoglava (Lepaglawa) h. vámja Trakostyán vr. tart. 1511 : 31—32.
Lepskeren, Lypskeren Márton besztercebányai polg. 1534 : 512. 1535 : 528. 1536 : 537, 545, 547.
Lesko, Leskow (de —) l. *Lieszkovszky*.
Leskowecz l. *Lieszkovec*.
Lesycze l. *Liszica*.
Lethaua l. *Lietava*.
Lethawa l. *Lietava*.
Letko (Lethko) János felső-lieszkói jobb. 1519 : 229.
Leva l. *Illava*.
Lévai Cseh l. *Cseh*.
Leveldi (de Leweld) kartauziak 1528 : 407.
Lewa l. *Illava*.
Leweld l. *Leveld*.
Lewrynczfya l. *Lőrincfia*.
Lezko l. *Lieszko*.
Lezkowe l. *Lieszkó*.
Lezkowe Moraczky l. *Morvalieszkó*.
Lezkowsky l. *Lieszkovszky*.
Liboha h. Nyitra vm. 1488 : XLIII.
Liborcsa (Liborch, Liborc, Lyborcza) h. Trencsén vm. 1532 : 465. 1536 : 585.
Lidec l. *Ledec*.
Lieszkó (Lyskowa inferior) h. Trencsén vm. 1519 : 229. 590. — jobb. : Marachko Márton, Karay János, Newolny János és Mihály 1519 : 229. l. még *Felső-lieszkó*, *Lieszkó*.
Lieszkó (Lezkowe, Lwsko, Lyezkowecz) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1518 : 190. 1519 : 234. 1536 : 590. — jobb. : Zwbak György, Warga Péter, Mraczko Márton, Garay János, Kozychka 1518 : 190. — soltészjobb. : András, György, János, László, Mátyás, Miklós 1519 : 234—235. lásd még *Alsólieszkó*, *Felsőlieszkó*.
Lieszkó l. *Morvalieszkó*, *Nemeslieszkó*.
Lieszkovec (Leskowecz) h. Illava vár tart. Trencsén vm. 1536 : 587.
Lieszkovec (Leskowecz) h. Léva vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 468. 1536 : 587.
Lieszkovszky (de Lesko, de Leskow, Lezkowsky de Lezkowe) cs. 190, 234. — András kaszai alvárnagy 1518 : 190, 192. 1519 : 212. — László 1519 : 234. v. ö. *Kaszai*.
Lietava (Lethaua, Lethawa, Lethowa) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1525 : 524. — vr. Trencsén vm. 1533 : 480—481. 1534 : 493, 500, 502. 1535 : 519, 523—

- 524, 526. 1536 : 587—590.
tart. felsor. 1534 : 524.
Lietavalucska (Hwchky,
Lwchka, Lwczky) h. Lietava
vár tart. Trencsén vm. 1525 :
316. 1535 : 525. 1536 : 589.
— soltész Marczkovicz
Márton 1525 : 316.
Lindvai (de Lyndwa) Mátyás
nyitrai k. 1520 : 261—262.
266.
Linz (Lyncz) vr. Ausztia
1528 : 422.
Lippa vs. 1462 : XLVII.
Lippai várnagy Horváth Já-
nos 1509 : 271.
Liptó vm. 473, 602.
Liptói urad. LXVIII.
Lisza (Lyza) h. Lednice vr.
tart. Trencsén vm. 1525 :
367. 1532 : 466.
Liszica (Lesycze, Lysycz) h.
Óvár tart. Trencsén vm.
1519 : 241. 1536 : 588.
Lithassy (de Lythas) cs. 93.
— István 1514 : 93—94.
Ljeszko (Lezko, Lyezko) h.
Trencsén vm. 1519 : 241.
jobb.: Jeromos bíró, Zlanyo-
wycz János 1519 : 241.
Lóc h. Nógrád vm. 62.
Lochilynca, Lothilynca, b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
30, 32.
Lóczi (de Locz) cs. 62. —
Bernát k. e. 1511 : 62.
Lomnic (Lwmnyca) b. Szepes
vm. 1511 : 13.
Lopusna (Lopwna) fly. Ma-
gyar-morva határ. Trencsén
vm. 1522 : 284.
Losonci Desewffy l. *Desewffy*.
Lothilynca l. *Lochilynca*.
Lovak 1517 : 174. 1519 : 207.
1525 : 322—326. 1537 :
622.
Lovasberény h. Fejér vm. 175,
291. l. még *Berény*.
Lovashadak 1534 : 484, 497.
1536 : 572, 578, 580, 582—
583. 1537 : 600—601, 604,
606, 611, 621.
Leychowia l. *Lőcse*.
Lőcse (Leychovia) vs. Szepes
vm. 1534 : 485.
Lőd l. *Leweld*.
Lőrinc trencségi várnagy
1532 : 470.
Lőrincfia (Lewrynczfya) Péter
szkacsáni jobb. 1505 : 129.
Lubitin (Lwbythyn) b. Tarkő
vr. tart. Sáros vm. 1511:13.
Luchka l. *Lucska*.
Luchansky l. *Lucsanszky*.
Lucrum camerae l. *kamara-
haszna*.
Luczky l. *Lucsky*.
Lucsánszky (Luchansky,
Lwchansky) Mátyás szlav-
nicai jobb. 1518 : 196. 1519 :
214.
Lucska (Luchka) h. Sztrecsén
vr. tart. Trencsén vm. 1520 :
268.
Lucska (Lwczka) b. Tarkő vr.
tart. Sáros vm. 1511 : 12.
Lucska l. még *Lietavalucska*,
Mojslucska, *Kotrzinalucska*.
Lucski (Luczky, Lwczky) hj.
Jablonóvén. Trencsén vm.
1524 : 297—298. 1525:321—
326, 355—356.
Ludány (Ludan) h. Bars vm.
1536 : 560. — h. (Lwdan)
Nyitra várm. 1523 : 290.
1536 : 561, 563, 565, 567,
571—572, 580.
Ludányi Péter 255. — Tamás
özv. Veronika IX. XLIII—
XLIV.
Ludányi Cseh l. *Cseh*.
Luki (Hlwthky, Lwky) h.
Lednice vár tart. Trencsén
vm. 1522 : 283. 1532 : 466.
1536 : 592. — jobb.: Ádám
bíró, Voscenák Jakab
1522 : 283.
Lukna (mérték) 1533 : 474.
Luko (Lwko) b. Tarkő vr. tart.
Sáros vm. 1511 : 13.
Lundi érsek 1536 : 573. 1537 :
616—617.
Luttov (Luchow, Lwtho) h.
Ugróc vr. tart. Trencsén
vm. 1532 : 461. 1536 : 594.
Lwbythyn l. *Lubitin*.

- Lwchka l. *Lucska*.
 Lwchow l. *Luttov*.
 Lwczansky l. *Lucsanszky*.
 Lwczka l. *Lucska*.
 Lwczky l. *Lucska*.
 Lwdan l. *Ludán*.
 Lwko l. *Luko*.
 Lwky l. *Luki*.
 Lwmnycza l. *Lomnic*.
 Lwpohlaw l. *Upohlav*.
 Lwsko l. *Lieszkó*.
 Lwtho l. *Luttov*.
 Lyborcza l. *Liborcsa*.
 Lydnytz l. *Lednice*.
 Lyezko l. *Lieszkó*.
 Lyezko l. *Ljeszko*.
 Lyezko l. *Nemeslieszko*.
 Lyezko l. *Morvalieszko*.
 Lyezkowecz l. *Lieszkó*.
 Lyncz l. *Linz*.
 Lyndwa (de —) l. *Lindvai*.
 Lypskeren l. *Lepskeren*.
 Lysa l. *Lisza*.
 Lyskowa inferior l. *Alsó-lieszko*.
 Lyskwa superior l. *Felső-lieszkó*.
 Lysycz l. *Liszica*.
 Lythas (de —) l. *Lithassy*.
 Lyza l. *Lisza*.
- Macedoniai László nagyváradi**
 p. 1527 : 395.
Macsói bán Szokoly Péter
 XXXIX.
Máda (Mada) b. Aldiód mvs.
 tart. Hunyad vm. 1511 :
 37—39.
Madách cs., sztrégovai és kis-
kelecsényi, 337.
Madácsi (de Madacz) Miklós
 k. e. 1515 : 337.
Madarász 1532 : 463.
Madovic (Madowych, Mado-
wycz) Balázs szlawnicai
 jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
Maglódi (de Maglod) János
 k. e. 1522 : 279—280.
Maglódi Újszászi l. Újszászi.
Magszakadás 1511 : 27. 1513 :
83. 1516 : 125. 1519 : 235,
238—239. 1520 : 272. 1528 :
420. 1537 : 613, 619.
- Magyar Benigna, Kinizsi Pál,**
 majd Kamicsáci Misleno-
 vics Horváth Márkné, ké-
 söbb Kereky Gergely öz-
 vegye LIII. (1520 : 257—
 260, 268—269.
Magyar h. Pozsony vm. 1514 :
95.
Magyarbród vs. (Broda Hun-
garicalis) Morvaország 1511:
16.
Magyari Bélyi l. Bélyi.
Magyarjesztreb l. Jesztreb.
Magyar-morva határ Trencsén
 vm.-ben 1522 : 284.
Magyar ügyek 1536 : 574, 577.
Maius l. May.
Majc (mayczokath) 1517 :
175.
Majthényi (Maytheny, de
Maythyn) cs. 181. — Bene-
dek 1534 : 494. — Bertalan
 kir. étekfogómeister 1529 :
 LXXVI. 427. — Uriel tú-
 róci prép. LXXVI. 1518 :
 181, 200. 1519 : 218, 227,
 233. 1525 : 309, 320. 1529 :
 427. 1531 : 443.
Makranc b. (Abaúj vm.) 1511 :
13.
Malasse János pruzsinai jobb.
 1518 : 190.
Malco (Malczi) b. Tarkó vr.
 tart. Sáros vm. 1511 : 13.
Male vr. Baranya vm. 1534 :
495.
Mali h. Somogy vm. 1534 :
495.
Malom 1511 : 25. 1524 : 292,
 294. 1525 : 369—370.
Malykowalehotha l. Marikova-
lehotha.
Manyak István szulyói jobb.
 1525 : 315, 326.
Maracsko (Marachko) Márton
 alsólieszkói jobb. 1519 :
 229.
Marasenc h. Varasd vm. 32.
Marczibányi (Marcibani, Mar-
czynbaan de Pwchow) cs.
 167, 314. — János 1534 :
 503. — Péter 1525 : 314.
Mareskovic (Marczkowycz)

- Márton lucskai soltész 1525: 316.
 Mariás Pál kaszai jobb. 1518 : 191.
 Mariasóci Vragovicz l. *Vragovicz*.
 Marikovalehota (Malykowalehota) h. Trencsén vm. 1466 : XVI. 1511 : 40—41, 48. 1518 : 196. 1519 : 214. jobb. János bíró 1518 : 196. 1519 : 214.
 Marikovska patak Trencsén vm. XIII.
 Márka 1511 : 17, 45, 52, 58. 1516 : 112, 132. 1517 : 150. 1519 : 244, 247, 249. 1524 : 301. 1525 : 321, 373. 1527 : 395, 397.
 Markovec l. *Markuslehota*.
 Markuslehota h. Trencsén vm. 1496 : XV—XVI. 1501 : XXVII.
 Máramaros vm. XIX.
 Marócsai (de Morocha) Ferenc nádori ítélőmester 1511 : 59.
 Marsalek (Marsalek, Marssalek Benedek rajeci jobb. 1525 : 316, 327.
 Marsófalva (Marsoffalwa, Marssofalwa, Marsowecz) h. Trencsén vm. XIII. 1525 : 349. 1526 : 373. 1536 : 592.
 Marsófalvi l. *Marsovszky*.
 Marsovszky (de Marsfalw, de Marsoffalwa, Marsoweczky, Marssoweczky, Marsowsky, Marsowzky, Marssowsky, Marssowzky de Marsófalwa, de Marssowffalwa) cs. XVII. LV. 138, 197, 315. — György 1524 : 296—297. 1525 : 310, 320, 343, 346—349, 354, 356, 358—359, 371—372. — János 1518 : 197. 1519 : 215. 1522 : 283. 1524 : 296—297. 1525 : 310, 320, 343, 346. — 349, 354, 356, 358—359, 371—372. 1534 : 502. 1535 : 521, 526. — Miklós 1534 : 502. — Péter 1516 : 138.
 Marssalek l. *Marsalek*.
 Marssofalwa l. *Marsófalva*.
 Marssowsky l. *Marsovszky*.
 Marthon l. *Marton*.
 Marthyn l. *Martin*.
 Marthynak l. *Martinák*.
 Martin (Marthyn) Miklós középklubusici jobb. 1516 : 146.
 Martinák (Marthynak) Márton hradeki jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
 Martini Mihály nagybicsei jobb. 1525 : 315.
 Marthon (Marthon) Péter pataki l. 1511 : 20—22.
 Martonosi Pöstyéni l. *Pöstyéni*.
 Marykowalehota l. *Marikovalehota*.
 Masztihlavec (Mastyhlawck, Mastyhlawek) János hliniki jobb. 1525 : 317, 327.
 Mátyás kir. IX—X. XIX. 1490. XXIII. 54, 101—102, 104.
 Mátyás klubuki jobb. 1518 : 196. 1519 : 214—215. — nagyporubai jobb. 1518 : 191. — Antal fia, szlavnicai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. — bíró, szvederniki jobb. 1522 : 283. — pap, a tőröci konv. t. 1525 : 310, 321.
 May (Maius) János osztrák kanc. titkár 1527 : 393—394.
 Maytheny (de —) l. *Majthényi*.
 Maythyn (de —) l. *Majthényi*.
 Medes Vencel klubuki jobb. 1518 : 196. 1519 : 215.
 Medne (Meezne) h. Trencsén vm. 1507 : 11.
 Mednyanszky (de Meezne, Mezne, Meznyansky, Meznynzky) cs. 10. 471. 1534 : 503. — Gáspár, özv. Katalin 1533 : 471. — János 1507 : 10. 1533 : 471. — Máté 1507 : 10. 1516 : 145. — Zsigmond 1507 : 10.
 Medveczky (Medweczky de Bassan) cs. 149. — János 1516 : 149.

- Megyery Oszvald pesti eskütt 1512 : 69.
- Mehmet bég 1537 : 606.
- Mekcsei (de Mekcze) György nádori titkár, gyulai prép. kir. testőr 1519 : 248.
- Melcsics (Mylchycze, Myli-hycze) b. Bolondóc vár tart. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 596.
- Melján (Mellyancz) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Menesicze l. *Mjesice*.
- Merawy Simon trencségi tanácsos 1536 : 545.
- Mérey (de Mere) kaposmérői cs. 50. — János 1511 : 50—52, 55.
- Messele Márton nagybicsei jobb. 1525 : 315.
- Meszesgyörök h. Zala vm. 365.
- Mészpest (Mezpesth) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Mesztecsko (Meztheckko) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
- Mezany Simon trencségi polgár 1536 : 544.
- Mezgocza l. *Mjezgóc*.
- Meznyansky l. *Mednyánszky*.
- Meznynzky l. *Mednyánszky*.
- Mezpesth l. *Mészpesth*.
- Meztheckko l. *Mesztecsko*.
- Michalecz Márton trencségi polgár 1536 : 547.
- Miczko (Myczko) György 1536 : 538.
- Mihály boszniai p. l. *Kesserű Mihály*, — brumovi jobb. 1518 : 197. 1519 : 215. — jegyző 1516 : 113. 1519 : 217.
- Mikcsovic (Mikchowycz, Mykchowych) Barnabás szkasáni jobb. 1505 : 129. — János szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Mikepércs (Mykepeerz) b. Bihar vm. 1511 : 15.
- Miklós pap a budai káptalani Szent Péter Pál-oltár igazgatója 1525 : 340.
- Mikolai (de Mykola) Gergely deák, királynői jogügyszagató 1519 : 210, 213, 232. 1520 : 273. 1525 : 334.
- Miksova (Mychowawcz) h. Trencsén vm. 1536 : 592.
- Mikusovce (Mykwsowecz, Nykossowcze) h. Oroszlánkő tart. Trencsén vm. 1532 : 465. 1536 : 586.
- Mikusovicz (Mikwsowycz) András kisbicsei jobb. 1525 : 315.
- Miletinczy (de Mylethyncz, Myletyncz, Mylethynczy) cs. 1518 : 183. 1525 : 338. — Barnabás udvarnok 120. k. e. 1525 : 337, 340. — Miklós kúriai jegyző, ítélőmester 1516 : 120, 144. 1525 : 342, 364. 1526 : 381. 1528 : 406. — Péter k. e. 1525 : 337—338. — kisebb kanc. jegyző 1528 : 406.
- Miletinszky-cs. 120.
- Milochov h. Trencsén vm. 1496 : XV. XVI.
- Mindenszentek oltára a beszercei templomban LIX.
- Mirkoveci (de Myrkowcz) János 1511 : 32.
- Misko (Mysko) Ábrahám és Márton zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Miskolczi (de Myskolcz) János deák 1519 : 232.
- Miskolczy (Myscolcy) Márton nagybicsei jobbágy 1525 : 315.
- Mislenovics Horváth, Horwath de Kamyczacz Márk 1505-ben budai várnagy, 1506-ban horvát, szlavyon és dalmát bán 258, 268—269. — özv. Magyar Benigna, l. ott.
- Miso (Mysso) bolesói jobb. 1519 : 223.
- Miso (Misso) Kelemen, Mihály és Miklós kisbicsei jobb. 1525 : 315.
- Misso l. *Miso*.
- Misztrik (Mystryk) János

- hrabovai jobb. 1525 : 315, 326.
- Missen (Msene, Mssen) h. Trencsén vm. 1532 : 469. 1536 : 587.
- Mitic l. *Mitta*.
- Mitta (Mythicze, Mytta) h. Trencsén vm. 1518 : 193. 1532 : 461. 1536 : 594.
- Mittai (de Mytha, Mytta, Myttha) Márton 1531 : 443. — Prokop 1516 : 125—126, 139. 1520 : 256. 1528 : 423. 1531 : 440—446, 448—450. fel. Kamencsáni Dorottya, l. ott. — Zsófia 1531 : 445—446, 448.
- Mittai Chladek l. *Cladek*.
- Mittai Rozson l. *Rozson*.
- Mizsér (Myser) Mihály pesti eskütt 1512 : 69.
- Mizsér Gábor, pesti. 69.
- Mjesice (Menesicze, Mnesycze) h. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 595.
- Mjezgoc (Mezgocza, Myezgowecz) h. Ugróc vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 460. 1536 : 593.
- Mlady Márton hrabovai jobb. 1525 : 326.
- Mlenorovic (Mlenorowycz) Zsigmond szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Mlinarovicz (Mlinarowiech) Pál alsóozori jobb. 1536 : 541.
- Mnesycze l. *Mjesice*.
- Mnichovalehota (Mnyhowa Lehota, Mnykowalehota) h. Trencsén vár tart. 1532 : 459. 1536 : 592.
- Mnykowalehotha l. *Mnichovalehota*.
- Moczka de Alsóhlubychycz cs. 145. — László 1516 : 145.
- Mogyssowa Lwchka l. *Mojslucska*.
- Mohácsi csata LVII. 1526 : LXVI—LXVII.
- Mohi (Mohy) mvs. Borsod vm. 1530 : 432.
- Mois (Moyes) h. Trencsén vm. 1536 : 588.
- Mojsfalvi Horváth l. *Horváth*.
- Mojsi Pruziczky l. *Prwiczky*.
- Moysi Ruzeczky l. *Ruzeczky*.
- Mojslucska (Hlwchky, Mogyssowa Lwchka) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vmegye 1500 : 268. 1536 : 588..
- Mojtin h. Trencsén vm. 1496 : XV.
- Moldvai vajda István 1500 : LXI. 263.
- Molnár Balázs nyitrai jobb. 1528 : 413.
- Molnár de Repen István 1512 : 68.
- Molnárfia (Molnarffya) Mihály szkacsáni jobb. 1516 : 129.
- Monostor 1517 : 174.
- Moraczky Lezkowe l. *Morvalieszkó*.
- Moravcsik (Morawchyk, Morawchycz, Morawychyk) László, néhai, 1516 : 112, 135—136, 139.
- Móré (More de Chwla) László 1535 : 526. 1537 : 619.
- Morga h. Tolna vm. 331.
- Morgai (de Morga) Mihály 1525 : 330, 331.
- Morocha (de —) l. *Marócsai*.
- Morvalieszko (Lezkowe Moraczky, Lyezko) Bolondóc vr. tart. h. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 595.
- Morvaország (Moravia) IX. XXXIX. LXII—XLIV. 1513 : 89. 1518 : 196—197. 1519 : 215—216. 1522 : 281—285, 437—438. 1534 : 505, 537, 542. 1536 : 567, 581. 1537 : 599—600, 603, 623.
- Morvaországban gyűjtött hadak 1536 : 572.
- Morvaországi jobb. : 1518 : LII. 196—197. — kereskedők 1535 : 515, 517—528, 537. 1536 : 538—547, 549—551.
- Morva rendek 1526 : LXX. 1536 : 570, 575.

- Moschenczky l. *Mostenszky*.
 Moschyn a l. *Hosztina*.
 Mosdó 1517 : 172, 173.
 Mosenec superior l. *Felsőmostenec*.
 Mosko Mátyás ledecí jobb. 1518 : 190.
 Mosky Lőrinc ledecí jobb. 1518 : 190.
 Mossychyche l. *Mostiste*.
 Mossenicz inferior l. *Alsómostenec*.
 Mossenicz superior l. *Felsőmostenec*.
 Mosstencz inferior l. *Alsómostenec*.
 Mostenec (Mosszczencz, Mosthyenik) h. Trencsén vm. 1511 : 24. 1518 : 190. jobb.: Ztano Márton, Hasko Mátyás, Zylwska Márton, Hay György. l. még *Alsómostenec*, *Felsőmostenec*.
 Mostenszky (Moshenczky) János bolesói jobb. 1519 : 223.
 Mostiste (Mosschysche) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
 Motesic l. *Alsó- és Felsőmotesic*.
 Mothyessicze inferior l. *Alsómostesic*.
 Moyes l. *Mojs*.
 Mraczko Márton lieszkói jobb. 1518 : 190. — Péter szulyói jobb. 1525 : 315, 326.
 Msene l. *Missen*.
 Mudrony András trencséni polgár 1536 : 544.
 Mulyád b. Nógrád vm. 62.
 Mulyádi (de Mwlyad) cs. 62. Pál k. e. 1511 : 62, 63.
 Murányi kapitány Bazsó Márton 1536 : 563.
 Murga h. Tolna vm. 330.
 Mwlyad (de —) l. *Mulyádi*.
 Mychowawcz l. *Miksowa*.
 Myczko l. *Miczko*.
 Myezgowecz l. *Mjezgóc*.
 Mykchowych l. *Miksovic*.
 Mykepeercz l. *Mikepéres*.
 Mykola (de —) l. *Mikolai*.
 Mykwsowecz l. *Mikusowce*.
 Mykwsowycz l. *Mikusovic*.
 Mylchycze l. *Melcsics*.
 Mylethyncz l. *Miletinczy*.
 Mylichycze l. *Melcsics*.
 Myrkowcz (de —) l. *Mirkoveci*.
 Myscolcy l. *Miskolczy*.
 Myser l. *Mizsér*.
 Mysko l. *Misko*.
 Myskolcz (de —) l. *Miskolczy*.
 Mysso l. *Miso*.
 Mystryk l. *Misztrik*.
 Mythicze l. *Mitta*.
 Mytta l. *Mitta*.
 Mytta (de —) l. *Mittai*.
 Myttha l. *Mitta*.
 Myttha (de —) l. *Mittai*.
 Naczpál (de —) l. *Neczpáli*.
 Nádasd b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
 Nádasdy (de Nadasd) Gáspár XVI. XVII. k. e. 1506 : 8. 1517 : 152. — Tamás 507.
 Nádasdi Terstyánszky lásd *Terstyánszky*.
 Nádor 1517 : 172, 178. — Báthory István 1519 : 227, 243. 1522 : 285. 1525 : 330—332. 1529 : 424. — Perényi Imre XVII. 1507 : 10. 1511 : 16, 20. 1513 : 79. 1516 : 101—103. 1517 : 157. — Zápolyai István 1496 : XV. 1497. XX. XXXVIII. LXIX.
 Nádori helytartó helyettese Rakovszky György 1550—1551 : 618. — Ítélmesterek: Bellyéni János, Marócsay Ferenc 1511 : 59. — jegyzők: Aranyáni Pál, Hartványi Miklós, Ilosvay András, Kékcsei Iso István és János, Nagyvátyi Mihály, Révay Ferenc 1511 : 57. — titkár Mekcsey György 248.
 Naggoryncz l. *Naggygorinc*.
 Nagh l. *Nagy*.
 Naghbycza l. *Nagybicse*.
 Naghcherna (de —) l. *Nagycsernai*.
 Naghgoryncz l. *Naggygorinc*.

- Naghkeres l. *Nagykörös*.
 Naghkeres (de —) l. *Nagykörösi*.
 Naghkereskyn (de —) l. *Nagkereskényi*.
 Naghle k l. *Nagylég*.
 Nagh Sap l. *Nagysáp*.
 Naghsarlo l. *Nagysarló*.
 Nagh Thapolchan l. *Nagytapolcsány*.
 Naghwath (de —) l. *Nagyváti*.
 Naghzantho l. *Nagyszántó*.
 Naghzarva l. *Nagyszarva*.
 Naghzayw l. *Nagyszájú*.
 Nagwdwarnok l. *Nagyudvarnok*.
 Nagy (Nagh) Kelemen (mag-nus) berényi nemes 1517 : 175. — Pál borosjenei jobb. 1525 : 341.
 Nagy (Nagh de Chaba) Imre alnádor 1531 : 451—452.
 Nagybaracska h. Bars vm. 76.
 Nagybicse (Naghbycza, magna Bycza) mvs. Trencsén vm. 1525 : 315, 316—317. — jobb. : Márton bíró, Serlen Jakab, Novák Márton, Hrczer Tamás, Kalmár Márton, Buday György, Bratanek János, Tiszóvi János, Miskolczy Márton, Rus Pál, Sándor Márton, Bombik Péter, Stefko Péter, Hanko Miklós, Thwcidy György, Rozchodne Orbán, Soya Mihály, Chowczo György, Messele Márton 1525 : 315. — Márton bíró, Bogdan György György, Serlen Jakab, Novák Márton, Hrczar Tamás, Holy András, Koleno János, Suchovicz Márton, Bratanek János, Kalmár Márton 1525 : 327.
 Nagybicse vrk. Trencsén vm. 1494 : XIV. XX.
 Nagybicsei Sznopkol. *Sznopkó*.
 Nagybicsei urad. XIX.
 Nagybodak h. Pozsony vm. 366.
 Nagyborcsány h. Nyitra vm. 542.
 Nagychlivény h. Trencsén vm. 593. l. még *Helvény*.
 Nagychocholna (Koholna maior, Kokolna) h. Oroszlánkő vár tart. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 596. lásd még *Chocholna, Kischocholna*.
 Nagycserna h. Trencsén vm. 521, 525. l. még *Cserna, Kiscserna*.
 Nagycsernai (de Naghcherna) Ádám 1525 : 283. 1525 : 319. — Mihály 1522 : 283. — Miklós 1525 : 319.
 Nagyemőkei Descő l. *Deseő*.
 Nagyéres l. *Géres*.
 Nagygorinc (Naggoryncz, Naghgoryncz) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32. l. még *Kisgorinc*.
 Nagyhegyes l. *Hegyes*.
 Nagyhelvény l. *Helvény*.
 Nagyhort l. *Hort*.
 Nagyjeszenic h. Trencsén vm. 317. 1536 : 592.
 Nagykereskényi (de Naghkereskyn) János k. e. 1519 : 207. — László k. e. 1519 : 207. — Miklós 1519 : 207. — Simon k. e. 1519 : 207. l. még *Kereskényi, Kiskereskényi*.
 Nagykereskényi Thuróczy l. *Thuróczy*.
 Nagykereskényi Török l. *Török*.
 Nagykolacsín h. Trencsén vm. 464. 1536 : 587. l. még *Kolacsín*.
 Nagykotesó h. Trencsén vm. 240, 592. l. még *Kiskotesó, Kotesó*.
 Nagykörös (Naghkeres) h. Pest vm. 1511 : 20.
 Nagykörösi (de Naghkeres) Gergely 1511 : 20—22.
 Nagykubra h. Trencsén vm. 587.
 Nagylég (Naghlek) h. Pozsony vm. 1525 : 366.

- Nagylengyel h. Zala vm. 1525: 365.
- Nagylomnic l. *Lomnic*.
- Nagylucsei Dóczy l. *Dóczy*.
- Nagymagyar h. Pozsony vm. 95.
- Nagyőr l. *Strázsa*.
- Nagypadány h. Pozsony vm. 90.
- Nagypadányi Bodo l. *Bodo*.
- Nagypáka h. Pozsony vm. 366.
- Nagypodhrágy (Podrahy maior) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 191. 1532: 467. l. még *Kispodhrágy*, *Podhrágy*.
- Nagyporuba (Porwba magna, maior) h. Kasza vár tart. Trencsén vm. 1518: 191. 1532: 467. 1536: 591. — jobb.: Márton bíró, Tesky János és Márton 1518: 191. l. még *Alsó-, Felső-, Kisporuba, Poruba*.
- Nagyrécsény b. Nyitra vm. 27.
- Nagyripény h. Nyitra vm. 68.
- Nagysáp (Nagh Sap) b. Esztergom vm. 1519: 236, 238.
- Nagysarló (Naghsarlo) h. Bars vm. 1511: 20. l. még *Kis-sarló*.
- Nagyszájú (Naghzayw) Márton pesti bíró 1512: 69.
- Nagyszántó (Naghzantho) h. Pilis vm. 1526: 383—384. jobb. Veres Máté 1526: 383—384. l. még *Kisszántó*.
- Nagyszántói Balassy lásd *Balassy*.
- Nagyszarva (Naghzarwa) h. Pozsony várm. 1525: 366. l. még *Kisszarva*.
- Nagyszlatina (Zlakhina maior, Zlathina maior) h. Ugróc vr. tart. Trencsén vm. 1532: 460. 1532: 594. lásd még *Kisszlatina*.
- Nagyszombat (Tirnavia) 1536: 531, 598. 1537: 601, 605, 610.
- Nagyszombati harmincados
- Thurzó György 1527: 396—397.
- Nagyszöllös h. Veszprém vm. 619.
- Nagysztankóc (Ztankowecz maior) Trencsén vár tart. 462. 1536: 595. l. még *Kissztankóc*.
- Nagysztrece (Oztrehyecz maior, Ztreche maior) h. Trencsén vm. 1532: 460. 1536: 593. lásd még *Kissztrece*.
- Nagyszucsá (Nagy Zwchan, Zwcha maior) h. Trencsén vm. 1532: 464. 1536: 591. l. még *Kisszucsá*.
- Nagytopolcsány (Nagh Thapolchan) vs. Nyitra vm. 1536: 547. l. még *Topolcsány*.
- Nagytétény h. Pest vm. 366.
- Nagytoronya l. *Toronya*.
- Nagyudvarnok (Nagwdwar-nok) h. Pozsony vm. 1512: 72. jobb. Vágó Mátyás 1512: 72.
- Nagyugyics h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471: XIII. 196. l. még *Udicsa*.
- Nagyvárád (Waradinum) 1535: 529. 1536: 555, 559, 573. 1537: 614, 621.
- Nagyvárad püspök Macedóniai László 1527: 395. — Thurzó Zsigmond 1505: 128.
- Nagyváty b. Baranya vm. 57.
- Nagyvátyi (de Naghwath) cs. 57. — Mihály nádori jegyző 1511: 57.
- Nagy Zwchan l. *Nagyszucsá*.
- Nándorfehérvári bán Czobor Mihály 1493: 87. — Szokoly Albert XXXIX. — Török Imre 1517: 177.
- Napszamosok 1511: 20—21.
- Nassczycz l. *Nastic*.
- Nassycze l. *Nastic*.
- Nastic (Nasczycz, Nassycze, Nasticze, Nasthycze, Nyaschycz) h. Bán vrk. tart. Trencsén vm. XLV.

- 1524 : 306—308. — h. Ug-
róc vr. tart. Trencsén vár-
megye 1532:460 : 1535 : 516.
1536 : 593. l. még *Alsó-
Felsőnastic*.
Naszadosok 1536 : 579.
Navo (Nawo) Bereck szka-
csáni jobb. 1505 : 129.
Nazatha (de —) l. *Nezätei*.
Nazdrawycz l. *Nozdrovic*.
Nazdrawycz (de —) l. *Noz-
drovicky*.
Neczpali (de Naczpal, Necz-
pal) László trencsényi fő-
ispán, besztercei várnagy
1434—1437 : 23, 25.
Nedec (Hnedeze) h. Trencsén
vm. 1536 : 588.
Nedeczky (de Nedecz, Nedeza,
Nededeze) cs. 139. — Eras-
mus 1535 : 521, 525—526. —
Gáspár 1535 : 521. — Jó-
zsef 1534 : 502—503. —
Miklós k. e. 1516 : 139.
1525 : 313. 1526 : 373. —
Sandrik zsolnai kapitány
1516 : 139.
Nehéz Péter, korompai, özv.
Zsófin 1504:XXI. XLVII—
XLVIII.
Nelssova l. *Nemsova*.
Nemák (Nemak de Kys Chle-
wen) György 1536 : 539.
Nemegy de Bykad János deák
1537 : 615.
Nemes de Strigonio Gáspár
kisebb kanc. jegyző 1528 :
406.
Nemeskotesó (Kastellna Ho-
thessow) h. Trencsén vm.
1525 : 313. l. még *Kotesso,
Kiskotteso*.
Nemeskotesói (de Kastellna
Hothessow) István 1525 :
313. — László 1525 : 313. —
Márton 1525 : 313. — Mik-
lós 1525 : 313, 325.
Nemeskotesói Sztupiczky, l.
Sztupiczky.
Nemeskvassó l. *Kvassó*.
Nemeslieszko (Lezko, Lyesko)
h. Trencsén vm. 1532 : 463.
1536 : 596.
Nemesmitic l. *Mitic*.
Németh András alsóozori
jobb. 1536 : 541.
Német párt l. *Ferdinánd-párt*.
Német zsoldosok 1535 : 516—
517. 1536 : 548.
Nemsova (Nelssowa, Nem-
ssowa) h. Trencsén vr. tart.
1531 : 448, 457. 1536 : 585.
Neporác (Neporaza) h. Tren-
csén vm. 1532 : 461. 1536 :
594. l. még *Rozsonneporác*.
Nespesi (de Nespessya, Ness-
pessa) Péter k. e. 1511 :
30, 33.
Netruba András szkacsáni
jobb. 1505 : 129.
Newsist, Newsyl János szlav-
nicai jobb. 1518 : 196. 1519 :
214.
Neretei (de Nazatha) György,
fel. Kamenicsani Dorottya
1425 : 447.
Nezthermalba l. *Dnyeszter-
fehérvár*.
Nimnic (Nymnycza, Nywy-
cze) h. Lednice vr. tart.
Trencsén vm. 1525 : 366.
1532 : 466.
Nires l. *Nyíres*.
Nogarola Lénárt gr. 1534 :
508.
Nógrád vm. 1511 : 49, 54, 56,
57, 61—62, 251, 337.
Norsicz (Norsycz de Prilez)
György, fel. Kamenicsáni
Katalin 1531:441—442, 450.
— Mihály 1531 : 441—443,
446—450.
Nosderkocz l. *Nozdrkóc*.
Nosek (Nosk, Nozek) Mátyás
bílnitzi jobbágy 1518 : 196.
1519 : 215.
Nosic (Nosycz, Nosycze, Noz-
wycze) h. Kasza vár tart.
Trencsén vm. 1518 : 190.
1532 : 467. 1536 : 591. —
jobb. : János bíró, Hor-
váth Mihály, Sothak Már-
ton, Kytthe 1518 : 590.
Nova villa (de —) l. *Újfalusi*.
Novák (Nowak) János felső-
lieszkói jobb. 1519 : 229. —

- Márton nagybicsei jobbágyp
1525 : 315, 327.
- Nováki (Nowaki, Nowaky) b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
30—32.
- Novoszád (Nowozad) Máté
szulyói jobb. 1525 : 315.
- Nowak l. *Novák*.
- Nowaky l. *Nováki*.
- Nowawez l. *Újfalú*.
- Nodzrokóci Cseh l. *Cseh*.
- Nozdrkóc (Nosderkocz) h.
Trencsén vm. 1529 : 425.
- Nozdrowic (Nozdrowycz, Noz-
drowycze) h. Trencsén vm.
1532 : 469. 1536 : 591.
- Nozdrowic (Nozdrowycz,
Nazdrawycz) György, Ger-
gely szlawnicai jobb. 1518 :
196. 1519 : 214.
- Nozdrowiczky (de Nazdro-
wycz, Nosdrowecz, Noz-
drowycz) cs. 141, 145, 167.
— Benedek 1516 : 145.
1517 : 167. — Vencel 1516 :
140—141.
- Nozek l. *Nosek*.
- Nozwyce l. *Nosic*.
- Nykossowcze l. *Mikusowce*.
- Nymnycza l. *Nimnic*.
- Nywimai (?) Gál boszniai k.
1526 : 383.
- Nywyce l. *Nimnic*.
- Nyáry (Nyary de Bedeg) Fe-
renc hontmegyei főispán
1533 : 473. 1536 : 556, 584.
1537 : 602.
- Nyires (Nires) b. Tarkő vr.
tart. Sáros vm. 1511 : 13.
- Nyitra (Nitra) fly. 1528 : 413.
- Nyitra vm. XLIII. LXXV.
17—19. 1511 : 20, 22, 27,
43. 1511 : 49, 54, 56—57.
1512 : 65—68, 100—102,
104. 1516 : 113, 129—133
1517 : 149—152. 1518 :
187, 194. 1519 : 208—209,
212. 1522 : 286. 1523 : 290,
295—296, 300—302, 304—
305, 389—390, 402, 413—
416, 424, 427, 437, 439, 517,
532—533, 542, 546, 569, 579,
581, 598. — alisp. Assai
János 1512 : 152. Onori
László 1524 : 301—305. —
főisp. Podmaniczky István
LXII. 1524 : 300, 302,
304—305. — követe Salgay
Mihály 1505 : 207. — rovás-
adószedője Dolgos Ambrus
1533 : 396. — szolgabírái
Felsőelefánti Gáspár, Pat-
varóczy György, Pogrányi
Mihály, Soki István 1524 :
301—305.
- Nyitra vr. 1511 : 21. 1524 :
304. 1528 : 402, 415—417.
1529 : 428. 531 : 455—456.
1532 : 459—464, 468. 1533 :
476. 1534 : 494, 505. 1536 :
550. — udvarbíró Bábi
László 1505 : 128—130,
132. 1517 : 150—151. Bor-
zsicsky Gáspár 1519 : 212.
Kolini Tamás 1529 : LXXXVI.
429—430. Kozárdy István
1511 : 21. — várnagy Sal-
gay Mihály 1512 : LXI.
206—209. Zerdahelyi Be-
nedekek 1505 : 128, 130, 132.
1517 : 150—151.
- Nyitra vs. mvs. LXXII. 1519 :
226. 1522 : 286. 1524 : 304.
1527 : 389—390. 397. 1528 :
413. 1529 : 427. 1534 : 497.
1536 : 533, 536. — jobb. :
Molnár Balázs 1528 : 413.
— zsidók : Oroszlán, Lázár
és Simon 1522 : 286.
- Nyitrai egyház 1500 : 264—
266. 1527 : 397—398. —
főesperes Demeter 1513 : LX.
- Nyitrai kápt. LXI—LXII.
1506 : 3, 7. 1511 : 46, 50,
64. 1512 : 65, 73, 81—83,
88. 1516 : 108, 114, 116,
123, 125, 142—143. 1517 :
156—158, 162, 168. 1518 :
184—185, 189, 190, 194.
1519 : 210, 212, 215—217,
222, 225—226, 228, 231, 239,
243—247. 1520 : 252, 254—
255, 257. 1522 : 281.
1523 : 288. 1525 : 329.
1527 : 396, 412—413, 418,

- 420, 422, 424. 1529 : 428. 1531 : 444, 446, 449. 1535 : 518, 522—523. — tagja Báni Gáspár k. 1506 : 9. Báni Vencel k. 1506 : 5. 1518 : 193. 1522 : 282. Pécsi Bassó Pál k. 1535 : 520, 524. Borcsiczky Jeromos k. 1520 : 255. Dubniczi Mátyás a Szent Erzsébet oltár igazgatója 1529 : 426. Gercseli Sebestyén k. 1523 : 290. 1528 : 422. Krizsnici Antal k. 1520 : 260. Lindvai Mátyás k. 1520 : 261—262, 266. Nyitrai Balázs garadnai főesp. 1516 : 144. Sárospataki Sebestyén k. 1513 : 81. 1516 : 108, 117. 1519 : 224, 230, 240. 1520 : 261—262. Toldi Albert k. 1512 : 67.
- Nyitrai püspök: Bajomi István (állítólagos) 92. 1505 : 206. — Bácskai Miklós 1501—1503 : 91, 128. — Erdődy István 1504—1513 : LX—LXI. 1511 : 16—18, 20—22, 91—92, 206. — Podmaniczky István 1513—1530 : LX—LXXVII. 1513 : 89—91, 121—122, 128, 130—131, 133. 1517 : 148—149, 151—153, 164—165. 1517, 1518 : 184—187. 1519 : 206—208, 212, 235. 1520 : 252, 254—255, 261—262. 1522 : 285. 1523 : 288. 1524 : 300, 302, 304—305, 309. 1525 : 329, 360, 374—375, 1526 : 378, 383—384. 1527 : 386, 387, 389—397. 1528 : 401—402, 404—406, 413—416, 419—422, 422—430. — Sánkfalvai Antal 1500 : 263, 265—266. — Thurzó Ferenc 1530 u. : LXXVII. — Thurzó Zsigmond 1503—1504 : LXI. 91, 128—132, 151, 186.
- Nyitrai püspökség 1513 : L. 1532 : 459. 1536 : 585, 592—597.
- Nyitrai Balázs garadnai főesp., nyitrai k. 1516 : 144.
- Nyitrazsámbokrét l. *Zsámbokrét*.
- Nyúlzigeti apácák 1517 : 175, 177. 1519 : 237—239. 1520 : 272—273. 1525 : 334.
- Nyúlzigeti Sz. Mihály premontrai prépostság XXVI. LXIII—LXV. LXVI. 1525 : 336—337. 340—41. 362—364. 1526 : 377, 379. 1528 : 399—401, 403—406, 499—411, 418. — prépost Benedek 1525 e. : 336.
- Óbudai apácák 1514 : 95.
- Óbudai (de Veteribuda) Ferenc 1507. 1511 : 46. — Gergely budai k. 1514 : 93.
- Óbudai Fekete l. *Fekete*.
- Óbudai Jane l. *Jane*.
- Ocele (Oczele) György zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Okruczky (de Okrwth, Okrutzky, Okrwthky) cs. 1534 : 503. — Benedek 1525 : 314. — János 1525 : 314.
- Oláh (walachus)†Márton szűlyói jobb. 1525 : 315. — Mihály szűlyói jobb. 1525 : 315. — Miklós szűlyói jobb. 1525 : 326.
- Oláh (Olah) Pál kopeczi jobb. 1518 : 191.
- Olasz tál 1517 : 173.
- Olasz (Olaz de Keresken) Benedek k. e. 1529 : 425—426.
- Olasz utca (Olazwcha) Budán 1539 : 431.
- Óleszna l. *Waldorf*.
- Olsavica (Olsawycza) birtok Tárca vrk. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
- Oltárok l. *Mindenszentek oltára a beszercei templomban* LIX. — Szent Erzsébet oltár a nyitrai káptalanban 1529 : 426. — Szent Gergely oltár a budai káptalanban 1522 : 279. — Szent Miklós oltár a budai káp-

- talanban 1511 : 64. —
 Szent Péter és Pál oltár a
 budai káptalanban 1525 :
 340.
 Ományi (de Oman) cs. 38. —
 János k. e. 1511 : 37—38.
 Ometar Péter kolarovici jobb.
 1525 : 316.
 Onacsél (Onachel) János és
 Máté bolesói jobb. 1519 :
 223.
 Ónod vr. 1508 : 160.
 Onory (de Onor) cs. 235, 301.
 — László Nyitra vm. alisp.
 1519 : 234—236. 1524 :
 300—305.
 Opatóc I. *Apáti*.
 Orava I. *Árva*.
 Orbaz b. Trakostyán vr. tart.
 1511 : 30, 32.
 Orda h. Palota vr. tart. So-
 mogy vm. 1537 : 619.
 Orecho (Orehowe, Orekhowe)
 h. Trencsén vr. tart. 1532 :
 464. 1536 : 597.
 Orlove h. Beszterce vár tart.
 Trencsén vm. 1471 : XIII.
 Oroslinkew (de —) I. *Orosz-
 lánkövi*.
 Oroszlán (Orozlan) nyitrai
 zsidó 1522 : 286.
 Oroszlánkő (Orozlinkew, Oroz-
 linkw, Wersaczky, Wrssa-
 tecz) vr. Trencsén vm.
 1531 : 457. 1532 : 465. 1533 :
 475. 1536 : 586, 590, 596.
 — tart. felsorolva 1532 :
 465. 1536 : 586, 590, 596.
 Oroszlánkövy (Oroszlankewy,
 de Oroslinkew, de Orozlan-
 kew alias de Zlopna, de
 Wersetycz) cs. 1532 : 463.
 — Miklós 1516 : 145. 1522 :
 283. 1532 : 463.
 Orozlan I. *Oroszlán*.
 Orozlinkew I. *Oroszlánkő*.
 Orozlinkewy I. *Oroszlánkövy*.
 Országbíró : Báthory István
 1490 : XLIV. XLV. — Mar-
 tonosi Pöstyéni Gergely
 1537 : 612. — Sárkány
 Ambrus 1524 : 296. 310.
 1525 : 317, 320, 330—333,
 343—346, 354, 358, 365,
 371. — Szentgyörgyi és
 Bazini Péter 1506. 1511 :
 XVIII—XIX. XLVIII.
 1516 : 121, 127. 1517 :
 148, 157, 164—165. —
 Thurzó Elek 1528 : 412—
 413. 1529 : LXXXVI. 1536 :
 561—584. 1527 : 604—605.
 Országgyűlés 1526 : LXVII—
 LXXI. LXXIV.
 Ország (Orzag, Orzag de
 Gwth) Borbála, Mihály I.
 Lévai Cseh Jánosné 1511 :
 59. — Dorottya, Patócsy
 Bertalanné 1520 : 272. —
 Ilona, Podmaniczky Lász-
 lóné IX. XLII—XLIII.
 XLVI—XLVII. — Imre
 1529 : LXXXVI. 427. —
 János váci p. 1526 : LXVII—
 LXVIII. — László, Mihály
 fia X. — Mihály nádor X.
 XXXVIII. — Mihály, Mi-
 hály fia László fia 1511 :
 52—56, 58—64. — Sebes-
 tyén, özv. Vizaknai Margit
 1508 : XXIII. — Zsigmond,
 Mihály fia László fia X.
 XXV. XXXVIII. 1511 :
 49—52.
 Orvos 1511 : 34—35. 1536 :
 545, 549.
 Orzag I. *Ország*.
 Oskrda (Oskerda, Osskeda) h.
 Sztrecsén vár tart. Trencsén
 vm. 1520 : 268. 1535 : 521,
 525.
 Oslan I. *Oszlán*.
 Osskeda I. *Oskrda*.
 Ostrenec-hegy Trencsén vm.
 XIII.
 Ostrozych I. *Osztrosinh*.
 Ostromszerek 1536 : 561—
 562, 571, 575—576, 578—
 579, 581. I. még *ágyúk*,
hadiszerek.
 Ostrova (Oztrowa) fly. Ma-
 gyar-morva határ. Trencsén
 vm. 1522 : 285.
 Oslány (Oslan) mvs. Nyitra
 vm. 1535 : 517.
 Oslányi (de Ozlan) György

- cs. 189. — 1518 : 189, 190, 192, 194. 1519 : 212.
- Osztrák kancellár Harrach Lénárt 1527 : 393—394. — kanc. registrator Vogt Pantaleon 1527 : 393. — kanc. titkár May János 1527 : 393—394.
- Osztrosith (Ostrozycz, Oztrozith, Oztrozyth) Miklós 1533 : 473, 475, 477. 1536 : 571, 1536 : 597.
- Oszvald zágrábi p. 1500. e. : XXXI.
- Ottlik (Otlyk) cs., ozoróci, 6. — György 1534 : 503. — Márton 1535 : 516. 1536 : 541.
- Óvár (Owar) vr. Trencsén vm. tart. felsorolva 1536 : 588.
- Óvári várnagy Amadé István 1524 : 90. — Gyurkóci Csallovich Horváth Pál 1526 : 160.
- Óvári Pongrácz l. *Pongrácz*.
- Oveczka (Oweczka) Péter szwederniki jobb. 1522 : 283.
- Owar l. *Óvár*.
- Oweczka l. *Oveczka*.
- Ozlan (de —) l. *Ozlányi*.
- Ozor (Ozor, Ozorowecz) h. Trencsén vm. 1536 : 543, 544, 545. l. még *Alsó- és Felsőozor*.
- Ozori, Ozoróczy (de Ozor) cs. 6. — András k. e. 1524 : 307—309. — György 1504 : 6. — Lajos 1506 : 9. l. még *Alsóozori, Felsőozori, Ottlik*.
- Ozori Svehla l. *Svehla*.
- Ozorocza inferior l. *Alsóozoróc*, superior l. *Felsőozoróc*.
- Oztrethyce superior l. *Felsősztrece*.
- Oztrethyce maior l. *Nagysztrece*.
- Oztrehyce minor l. *Kis-sztrece*.
- Oztrhowa l. *Ostrova*.
- Oztrozith l. *Oztrosith*.
- Ölved b. Trencsén vm. 1463 : 125.
- Öskü (Eskew) vár Veszprém vm. 1537 : 620.
- Öttejedi Adorján l. *Adorján*.
- Ötvenablakú (Ewthwennablakw) h. Arad vm. 1508 : XXII. 1520 : 271, 274.
- Ötvös (Aurifaber) Farkas trencsényi tanácsos 1536 : 545.
- Pacman (Paczman) vár Veszprém vm. 1537 : 620.
- Paka l. *Egyházaspaka*.
- Pakas (de —) l. *Paksy*.
- Paksy (de Pakas, Pakos) cs. pakosi, X. 272. — Gáspár 1520 : 272—273. — László, Arad vm. főisp. 1520. 1527 : 272—273. — Mihály, fel. Haraszi Anna 1520 : 272.
- Pál garamszentbenedeki pap 1524 : 304. — prép. kir. kincstartó 1518 : LXIII. — Thernyk fia, stitnai jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
- Palásthi (de Palasth) András 1511 : 55, 56, 60, 61.
- Palathycz de Wrayn-cs. 39. — László 1511 : 39.
- Palecz Márton kaszai jobb. 1518 : 191.
- Pálfia (Palffy) Ferenc szkacsáni jobb. 1516 : 129.
- Pálosok 1511 : 31. 1517 : 176. 1524 : 293.
- Palota (Palotha) vár Veszprém vm. 1537 : 618—620. tart. felsorolva 1537 : 619—621.
- Paty de Keresken László k. e. 1529 : 425.
- Pangracz l. *Pongrácz*.
- Pápa vr. 1531 : 455. 1534 : 507. — vs. 1431 : 456.
- Pápai (de Papa) Benedek budai k. 1511 : 63.
- Papi ruha 1517 : 175.
- Papi (Papy) b. Bereg vm. 1511 : 14.
- Papradno-völgy Trencsén vm. XIII. XVI.
- Parasztforradalmak XXX. l.

- még *keresztesek lázadása*.
Dózsa-féle parasztlázadás.
 Pata h. Nyitra vm. 66.
 Patak h. Nógrád vm. 1511 : 20.
 Patecz, Pothecz György szlavincai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
 Path p. Komárom vm. 66.
 Pathi (de Path) Mihály 1512 : 66.
 Pathi Lőrinc, kürti 1492 : 66.
 Pathochy l. *Patócsy*.
 Pathra Gergely borosjenei jobb. 1528 : 409.
 Pati cs. 66.
 Pátka (Pathka) h. Fejér vm. 1517 : 176.
 Patócsy (Pathochy de Kechkemeth) Bertalan, fel. Gúti Ország Dorottya 1520 : 273. — Boldizsár 1520 : 273. — Imre 1520 : 273.
 Patony l. Előpatony.
 Patronatusi jog l. *kegyúri jog*.
 Patvaróczy (de Pathwarocz) cs. 301. — György Nyitra vm. szb. 1524 : 301—304.
 Páty (Paáth) h. Pilis vm. 1531 : 437. — h. Vas vm. 66.
 Patyi cs. 66.
 Paulek Máté felsőmosteneci jobb. 1519 : 229.
 Pázmány (Pazman) b. Fejér vm. 1524 : 291, 294.
 Pechenyed l. *Pecsenyéd*.
 Pécs vs. (Quinque ecclesiae) 1534 : 495.
 Pecsényéd (Pechenyed, Pecheney) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 459. 1536 : 393.
 Peenzes l. *Pénzes*.
 Pék (semellator) Dénes pesti eskütt 1512 : 69.
 Pekry Lajos 1537 : 602, 606.
 Pemflinger (Pemflynger) István a pozsonyi kamara elnöke 1534 : 494.
 Pénzes (Peenzes de Chabay, Penzes de Werkew) György 1516 : 100—101. — János fia János 1512 : 68.
 Pénznemek 1510 : 17. 1511 : 45, 47, 52, 58. 1512 : 68.
 l. még *denár, forint, márka*.
 Pénzügylet 1526 : 385.
 Perbal (Perbar) h. Pest vm. 1517 : 176.
 Perényi Imre nádor, Abaúj vm. ö. főisp. dalmát-horvát-szlavon bán 1507 : XVII. 10. 1511 : 16—17, 20, 41—42, 45, 49, 61. 1513 : 79. 1516 : 101—103. 1517 : 156. halála 1519 : 243—245, 247, 330.
 Pereszlény (Perezlen) b. Hont vm. 1511 : 51, 53.
 Peröcsény h. Hont vmegye XXXV.
 Perújítás 1517 : 157.
 Pesko György hlbokai jobb. 1525 : 316.
 Pest vm. XXVI. 1511 : 20, 176, 179. 1518 : 203, 227, 340, 366, 403, 433, 437.
 Pest vs. bírása Nagyszájú Márton 1512 : 69. — volt bírása Beke Jakab 1512 : 69. — esküttjei: Tolvaj Ambrus, Mizser Mihály, Szűcs András, Eysaller Tamás, Hassy János, Buday György, Pék (semellator) Dénes, Temesváry Márton, Megyery Oswald, Polgár János, Asztalos Albert és Szabó László : 1512 : 69. — polgárai : Tűgyártó Lőrinc, Szabó Péter 1512. e. : 70.
 Pesth (de —) l. *Pesti*.
 Pesthyeny l. *Pöstyéni*.
 Pesti (de Pesth) cs. 613. — János k. e. 1537 : 613. — Lajos k. e. 1537 : 613.
 Péter volt báni plébános 1526 : 385. — felsőlieszkői jobb. : 1519 : 229.
 Pethioka l. *Petygovka*.
 Pethő (Pethew de Gerse) cs. 96. — Benedek 1514 : 98. — Ferenc XXV. 1514 : 96—99. — Gergely 1514 : 98. — István 1496 : 98—99. — János főudvarmester 1517 : 159. — Krisztina 1514 : 98.

- Miklós 1514 : 96, 98—
99. — Tamás 1514 : 96—98.
fel. Magdolna 99.
- Pethrete l. *Petréte*.
- Petréte (Pethrete) h. Zala vm.
1525 : 365.
- Petrilehota (Petrowalehota)
h. Trencsén vm. 1532 : 461.
1536 : 594.
- Petroh Tamás elefánti jobb.
1528 : 413—414.
- Petrowalehota l. *Petrilehota*.
- Petrowycz János kisbiccsei
jobb. 1525 : 115.
- Petróczy (de Petrwcz) cs.
petróczy és kaszavári 490. —
Pál főpohárnok 1527 . 1534 :
490. l. még *Kaszai*.
- Petyovka (Pethioka, Pyer-
thyoka) h. Trencsén vm.
1532 : 461. 1536 : 594.
- Pieho (Piechow, Pyehow,
Pykho) h. Trencsén vm.
1519 : 223. 1532 : 465. 1536 :
585. jobb. : Halyak János,
Péter, Elek és Pál, Dak
János, fia Máté 1519 : 223.
- Pilenci (Pylency) b. Trakos-
tyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Pilis vm. XXVI. XXIX.
LXIII—XLVI. 1513 : 63,
77. 1514 : 93, 179. 1518 :
203, 275—276. 1525 : 336—
338, 340—341, 362—363,
374, 377, 379, 383—384,
399—400, 404, 409—411,
437, 510. — követe Czikó
Gáspár 1515 : 275.
- Pilisi apátság 1525 : 341.
1526 : 377, 384. — apátja
János 1526 : 384.
- Plathner, Lathner György udi-
csai jobb. 1518 : 196. 1519 :
214.
- Plavnói Horváth l. *Horváth*.
- Plebanilehota (Lehothka Ple-
bani) h. Lietava vár tart.
1536 : 590.
- Plees l. *Ples*.
- Ples (Plees) b. Trakostyán vr.
tart. 1511 : 30—32.
- Plevník h. Beszterce vár tart.
Trencsén vm. 1471 : XIII.
- Pluskovec (Plwzkowecz) p.
Magyar-morva határ. Tren-
csén vm. 1522 : 284.
- Plwzkowecz l. *Pluskovec*.
- Poczkal l. *Podszkal*.
- Poczkalý l. *Podszkal*.
- Pocsarova h. Beszterce vár
tart. Trencsén vm. 1471 :
XIII.
- Pocsarovalehota h. Trencsén
vm. 1491 : XXVII. 299.
- Pocsarovalehotai (de Pocha-
rowalehota) László (Ven-
cel) 1516 : 139. 1525 : 317.
l. még *Kartuz*.
- Podbrezin (Podbrczyn Pod-
brzy) György szulyói jobb.
1525 : 315, 327.
- Podgorja (Podgoria, Podgo-
rya) b. Trakostyán vr. tart.
1511 : 30, 32.
- Podhor (Podhory) h. Kasza vr.
tart. Trencsén vm. 1532 :
467. 1536 : 591.
- Podhorje (Podhory) h. Lie-
tava vár tart. Trencsén vm.
1535 : 524.
- Podhorszky (Podhorzky) Már-
ton zavadkai jobb. 1525 :
316.
- Podhrágy (Podhradye) Kasza-
váralja h. Trencsén vm.
1518 : 191. jobb. : Torczek
Mátyás és Tamás, Vrana
János és Péter 1518 : 191.
l. még *Kispodhrágy*, *Nagy-
podhrágy*.
- Podluzsán (Podhlwsan, Pod-
lwsany) h. Ugróc vr. tart.
Trencsén vm. XLV. 1532 :
461. 1536 : 594.
- Podluzsanszka-utca Bánon
1536 : 544.
- Podmaniczky (Podmaneczky,
Podmaniczky, Podma-
niczky, Podmanyczky, Pod-
manytzky, Podmenyczky,
Podmenyczkhy, Podme-
nyzky, Podnamiczky, Pod-
nemyczky, Podnomyczky,
de Podmanyn, Podmanin,
Podmanyn, Podmenyn,
Podnamyn, Podnomin,

Pudmenyzky, Pwdno-
myczky) cs. VII. XL.
LIX. LXXV. 1517 : 172—
173. 1525 : 314, 317—319,
325, 327, 375. 1532 : 468—
469. 1533 : 472. 1534 : 478—
479, 481—486, 489. — gen.
VII. 78, 375. — Anna,
László leánya, Gergelylaki
Buzlay Mózesné VII. 1517 :
170—172. 1524 : 291—295.
1528 : 407. 1533 : 477.
halála 1537 : 613. — Bur-
ján, Mihály fia, 1522 : 280.
1525 : 329, 370. 1526 : 375,
384. 1527 : 386—387. 1529 :
429. 1534 : 502, 509—510. —
Ferenc Ádám, János fia
XXVII. XL. LI. LIV.
LXIV—LXV. 1513 : 78, 89,
92. 1520 : 268—269. 1521 :
276. 1522 : 280. 1525 : 329—
332, 335, 338, 340—341,
362. 1526 : 375—379, 384.
1527 : 387—388, 409—411,
418, 421—422. 1529 : 429,
430. 1531 : 442, 444.
néhai 445. — Ilona, Mihály
leánya LVI—LVII. —
István, László fia, csanádi
nagyprép. esztergomi k.,
nyitrai p. IX. X. XXXIX.
XLII—XLVII. XLIX—L.
LIII—LIV. LVIII—LXXXVII.
1507 : 11. csanádi nagyprép.
1511 : 46. nyitrai p. 1513 :
89. pappá és püspökké szen-
telése 1513 : 91. 1516 : 121—
122, 128, 131, 133, 1517 :
148—149, 152—153, 164—
165, 168, 175. 1518 : 184—
187. 1519 : 206—208, 212,
235. 1520 : 252—255, 261—
262. 1522 : 285. 1523 : 288.
1524 : 300, 302—305, 309.
1525 : 329, 360, 375—376.
1526 : 378, 382—385. 1527 :
386—387, 389—397. 1528 :
400—402, 404—406, 413—
416, 419—422. 1529 : 424—
430. néhai 1531 : 442, 444—
446. 1534 : 505. — János,
László fia, főkamarmáster

pozsonyi főispán. VII—
XLV. L—LI. LIV. LIX—
LXIV. bárói okl. XXXII—
XXXV. 1504—1507 : 3—
11. 1511 : 23—25, 34—35,
37, 40—41, 46, 48—50,
59—60, 64. 1512 : 70—72,
74—76. 1513 : 77—82, 85—
90, 92—93, 95—99. 1516 :
105—108. néhai 109—114,
116—119, 123—124, 135,
140—142, 144, 148, 154,
156. 1518 : 179, 202—203,
238, 243—246, 268, 271,
273, 275—276, 331, 335—
336, 386—388, 395, 434.
I. fel. : Lévai Cseh Borbála
X. XXXVIII. 1511 : 49—
50, 59—61. II. fel. Csáky
Margit XVIII. XXV.
XXXIX. 1513 : 78, 80. —
János, Mihály fia LVII.
1513 : 79. 1522 : 280. 1525 :
329, 370. 1526 : 375, 384.
1527 : 386—387. 1528 : 421—
422. 1529 : 429—430, 432.
1531 : 437, 439, 444—445,
452, 455. 1533 : 471, 473,
474. 1534 : 479—480, 483—
484, 489—490, 492—494,
496, 498—502, 504—507,
509—511. 1535 : 513—514,
516, 521—522, 526, 529.
1536 : 530, 532, 534, 537,
539, 549—551, 553—554,
557—559, 561—564, 566,
568—572, 574—580, 582—
584, 590—591, 599. 1537 :
600—604, 606—608, 611,
616, 618, 620, 621. — János
(Precsini) 1516 : 140. v. ö.
Precsinszky. — Katalin, Mi-
hály l., Elefánti Mihályné,
majd Gusich Horváth Mik-
lósné LVII. 437. — Krisz-
tina, László l. Imreffy Mi-
hályné VII—VIII. 439. —
László (Antal fia) VII—IX.
X. XIII—XIV. XX—XXI.
XXV. LXII—XLIII. XLVI.
I. fel. : Erzsébet VII—VIII.
II. fel. : Gúti Ország Ilona
IX. XXV. XLII. XLVI—

- XLVII. — László, János fia, néhai XXXVIII. 1511 : 50. — László, László fia IX. XLII—XLIV. — László, Mihály fia 1525 : 370. 1526 : 375, 384. 1527 : 386—387. — Magdolna, Mihály leánya LVI—LVII. — Margit, László l. Szercesen György-né VII. XLII. — Margit, János leánya Szokoly Jánosné X. XVIII—XIX. XXV. XXXVIII—XLI. 1511 : 50—53, 55. 1513 : 78, 80, 88—89. 1531 : 436. — Márta, Antal l. Ardóhádi Frankné, néhai 1480 : XLIII. — Mihály, László fia, főkamarmester és testőrkap. IX—X. XXVII. XXXIX—LXI. LXIII—LXV. 1507 : 11. 1511 : 12. 15, 46. 1513 : 79—80. 1516 : 109—111, 113, 118, 120, 123, 125, 134, 142—143, 146, 148, 154—157, 163, 165—167. — főkamrás, testőrkap. 168—169. 1518 : 181, 183, 185, 190, 194, 196—200. 1519 : 209—212, 214—217, 219—222, 225—228, 231, 235, 238—239. 241—242, 245, 249—250. 1520 : 257, 260, 267—269, 273. 1521 : 276. 1522 : 280—281, 283, 285. 1524 : 296, 299. 1525 : 309—312, 317, 320, 327—332, 335—338, 340—341, 343—350, 353—354, 356—358, 360, 362—364, 368. 1526 : 371—376, 378—384. néhai 1527 : 395, 401, 404—405, 429, 505. fel. Tárcaay Katalin LV—LVI. 306. 1525 : 368. — Ráfael, Mihály fia, XXXVI. 1522 : 280. 1525 : 329, 370. 1526 : 375, 384. 1527 : 386—387. 1529 : 429. 1534 : 494, 502, 509—510. 1536 : 554—555, 558—559, 584. 1537 : 600, 607, 620, 622. — Sára, Mihály leánya, Szunyogh Mózesné LVI. LVII. 437. — Vencel (László), Balázs fia, 1494 : XX. l. még *Precsinszky*. Podmanin h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. Podmanini Buda l. Buda. Podmanow (de —) l. *Pominóczy*. Podnamiczky l. *Podmaniczky*. Podrahy maior lásd *Nagypodhrágy*. Podrahy minor l. *Kispodhrágy*. Podszkal (Poczkali, Poczkaly) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 1519 : 229. 1536 : 590. jobb. : Zwbak György és Jakab 1519 : 229. Podváz h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. Podvázsky (Podwazky, Podwezsky) János udicsai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214. Pográny (Pogran) h. Nyitra vm. 1524 : 301. Pogrányi (de Pogran) Mihály Nyitra várm. szb. 1524 : 301—304. Poján (Poyan) b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39. Pókateleki Kondé l. *Kondé*. Polgár (Polgar) Fábán szkacsáni jobb. 1505 : 129. — János pesti eskütt 1512 : 69. Pollheim, Pollyan, Bernát bécsi p. 1500 : 265. Pollyan l. *Pollheim*. Poluvsje (Polusie, Polwbeky, Polwssy, Polwsye) h. Sztrecsen vár tart. Trencsén vm. 1500 : 268. 1535 : 521, 525. 1536 : 589. Pomázi Cziko l. *Czikó*. Pominóczy (de Podmanow, Podmanyn) cs. 28. — Anna, János l. 1512 : 68. — Gáspár, János fia 1511 : 27. 1512 : 65, 67—68. 1516 : 101.

- Pongrácz (Pangracz de Owar, de Zenthmyklos) Gáspár 1535 : 521, 521—526. — Miklós 1511 : 48.
- Popecz l. *Kopec*.
- Poprodno (Ppapradna) h. Trencsén vm. 1525 : 317. jobb. : Hodoy Miklós 1525 : 317.
- Portelek h. Szatmár vm. 337.
- Porteleki (de Porthelek) Ferenc k. e. 1525 : 337.
- Poruba (Porwba) h. Lietawa vr. tart. Trencsén vm. 1535 : 519—520, 523—524, 589. L. még *Alsóporuba*, *Felsőporuba*, *Kisporuba*, *Nagyporuba*.
- Porubka (Porwbka) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 521—525. 1536 : 589. lásd még *Alsó*-, *Felsőporuba*.
- Porubszky (Porwbzky de Poruba, Porwbzky de Porwba) Mihály 1535 : 521, 525.
- Porwba l. *Poruba*.
- Porwba maior l. *Nagyporuba*.
- Porwba minor l. *Kisporuba*.
- Porwbka l. *Porubka*.
- Porwbzky l. *Porubszky*.
- Posgay-cs. 140.
- Posztó 1536 : 533, 551. 1537 : 622.
- Pothecz l. *Patecz*.
- Pothowe Máté középklobusici jobb. 1516 : 145.
- Powne l. *Rovne*.
- Poyan l. *Poján*.
- Posega (de —) lásd *Pozsegai*.
- Pozsegai (de Posega) cs. 140. — Lukács kúriai jegyző 1516 : 120. — Mátyás 1516 : 140. v. ö. *Buday*.
- Pozsgai Buday l. *Buday*.
- Pozsony vm. 1511 : 54, 56—57. 1512 : 71—73. 1513 : 90—91. 1514 : 95—96, 99—100, 295—366. — főisp. Podmaniczky János XXXVII—XXXVIII. 1511 : 23, 34—35, 41, 49, 71—72. 1513 : 79, 87, 90, 95. 1514 : 99. 1514 : 109. — szb. : Karcsay Ferenc 1513 : 90—91. 1514 : 100. Kislégi Péter 1514 : 96, 100. Kulcsár Ferenc 1514 : 96. Rétei András 1514 : 96.
- Pozsony vs. LXVI. 1511 : 34. 1520 : 253. 1527 : 391—392. 1528 : 419. 1536 : 565, 581.
- Pozsony vr. 1536 : 536. — kapitánya Podmaniczky János XXXVII—XXXVIII. — udvarbírája Riby Sebestyén 1536 : 535.
- Pozsonyi kápt. 1525 : 359. — országgyűlés 1526 : LXX—LXXI. — zsidó orvos Zakariás 1511 : 34—35. — zsidók 1511 : 34—35.
- Pöstyéni (Pesthyeny de Martonos) Gergely, országbíró 1537 : 612—616.
- Ppapradna l. *Popradno*.
- Prága 1533 : 477. 1537 : 611.
- Pravotic (Prauatha, Pravoczicz, Pravoczicza, Prawothicze, Prawoticz) h. Trencsén vm. 1504 : 3—6. 1506 : 7—9. 1519 : 250—251. 1532 : 460. 1536 : 548.
- Praznóc h. (Praznow) Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. 1519 : 233.
- Praznói Kozics l. *Kozics*.
- Prebawkowye l. *Prebukovje*.
- Prebukovje (Prebawkowye, Prebkwowie) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Precsén h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. XIV.
- Precsénylehota h. Trencsén vm. 1501 : XVI.
- Precsinszky (Pretzinsky) Vencel (László) XV. 1534 : 502. l. még *Podmaniczky*.
- Predialis nemesek XVI. XXVII.
- Predmér (Predmen, Predmer, Predmyer) h. mvs. Beszterce vr. tart. Trencsén vm. 1471 : XIII. 1524 : 299—

300. 1525 : 310—312, 314, 318—319, 322—325, 327, 344, 356—357. 1531 : 437.
- Prejta (Prerita, Prerycha) h. Illava vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 468. 1536 : 587.
- Premontrei rend XXVI. 1525 : 335—336, 340. 1526 : 376. l. még *nyúlsgizeti, sági pre-montreiek*.
- Prerita l. *Prejta*.
- Prerycha l. *Prejta*.
- Presecno b. 1511 : 32.
- Pretzinsky l. *Precsinsky*.
- Prilesz (Prselezy) h. Trencsén vm. 1536 : 587.
- Prileszi Norsic l. *Norsic*.
- Prileszky (de Prilezy, Pryles, Prylesz, Prylez, Prielezky, Przyleczky, Pryleczky de Prylez, de Kyshothessow, Kothessow, de parva Kothesso) cs. 8, 76, 84, 240. — György k. e. 1513 : 77, 84. — László k. e. 1506 : 8. — Mihály 1519 : 224. 1533 : 475. — Miklós 1516 : 140. 1519 : 240. k. e. 1520 : 259. 1525 : 313, 324.
- Privigye (Priuidia) h. Nyitra vm. 1536 : 547—548.
- Privorszky (Pryworsky) Jakab báni polgár 1536 : 537, 540, 546—547. 550.
- Prostyow h. 1536 : 537.
- Proszne (Prozna, Prozne) b. Trencsén vm. 1466 : XVI. 1511 : 40—41, 48. 1537 : 608.
- Prothonotariusok l. *itélőmesterek, nádori itélőmesterek*.
- Prowaznypothok fly. Magyar-morva határ Trencsén vm. 1522 : 284.
- Prozna l. *Proszne*.
- Prselezy l. *Prilesz*.
- Prstek Márton trencsényi tanácsos 1536 : 545.
- Pruna l. *Brünn*.
- Pruska (Prwska, Prwske, Prwzky) h. Trencsén vm. 1519 : 224. — h. Oroszlánkő vr. tart. 1532 : 465. 1536 : 586.
- Pruszkai (de Prwsk) cs. 140. Ádám 1516 : 140. v. ö. : *Bohuniczky*.
- Pruz (Prwz, Prwzy) h. Bán vrk. tart. Trencsén vm. XLVI. LVIII. LXXXVI. 1524 : 306—308. 1529 : 429—430. 1532 : 461.
- Pruziczky (Rwzeczky Ruziczky, Pruzyczky de Moys) Menyhért 1535 : 525, 526. v. ö. *Ruzeczky*.
- Pruzina (Prusina, Prwzzyna) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 1518 : 190. 1396 : 446. 1536 : 590. jobb. : Malasse János, László bíró, Drosd Miklós, Demyen János, Cheresnyk Jakab, Theren Miklós, Benedek 1518 : 190.
- Pruzinszky (de Prusina, Prusyna, Pruzinsky) András, néhai 1531 : 441—442, 446—448. — János, néhai, 1531 : 441—442, 446—448. — Menyhért 1537 : 622. — v. ö. : *Kamenicsáni*. — Mihály, néhai, 1531 : 441—442, 446—448.
- Prwsk (de —) l. *Pruszkai*.
- Prwska l. *Pruska*.
- Prwska (de —) l. *Pruszkai*.
- Prwske l. *Pruska*.
- Prwz l. *Pruz*.
- Prwzky l. *Pruska*.
- Prwzy l. *Prusz*.
- Prwzzyna l. *Pruzina*.
- Pryleczky l. *Prileszky*.
- Pryles l. *Prilesz*.
- Pryworsky l. *Privorsky*.
- Pucho (Pwchow, Pwko) mvs. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1525 : 366. 1532 : 466.
- Puchoi (de Pwkw) Miklós 1517 : 167.
- Puchoi Marczibányi l. *Marczibányi*
- Puchovszky (Pwchowzky) Balázs fia Mátyás szlavnicai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.

- Pudmenyzky l. *Podmaniczky*.
 Purga (Pwrgo) b. Trakostyán
 vr. tart. 1511 : 30, 32.
 Pusztaszemes b. Somogy vm.
 171. l. még Szemes.
 Pwchow l. *Pucho*.
 Pwchowzky l. *Puchovszky*.
 Pwdnemyczky l. *Podmaniczky*.
 Pwko l. *Pucho*.
 Pwckow (de —) l. *Puchói*.
 Pwrgo l. *Purga*.
 Pyehow l. *Pieho*.
 Pyerthyoka l. *Petyovka*.
 Pykho l. *Pieho*.
 Pylenczy l. *Pilenci*.
 Pyspeky l. *Püspöki*.
 Pysspeky l. *Püspöki*.
 Quasso (de —) l. *Kvassay*.
 Raad l. *Rád*.
 Rablók 1536 : 542—543.
 Rád (Raad) b. Zemplén vm.
 1511 : 14.
 Radissa (Hradys, Radys) h.
 Ugróc vr. tart. Trencsén
 vm. 1532 : 460. 1536 : 593.
 Radys l. *Radissa*.
 Radul havaselvi vajda 1505 :
 XXIV.
 Ragecz l. *Rajec*.
 Raich l. *Rajec*.
 Raisczer Gergely trencsényi ka-
 pitány 1531 : 441.
 Rajec (Ragecz, Raich, Raycz,
 Reycz) mvs. Lietava vr.
 tart. Trencsén vm. 1524 :
 299. 1525 : 316, 327. 1535 :
 525. 1536 : 590. jobb. :
 Jawda György, Winkro-
 vycz Gáspár 1524 : 299.
 1525 : 355. Marsalek Bene-
 dek, János, András, Tamás
 vargák, Jakab bíró, Vido
 János és Márton, Jakel
 Márton, Hanzel János 1525 :
 316, 327.
 Rajk l. *Alsórajk*, *Felsőrajk*,
Középrajk.
 Rakalocz l. *Rakolub*.
 Rakalub (Hrakolwppy, Ra-
 kalocz) h. Trencsén vm.
 1532 : 462. 1536 : 595.
 Rákosi országgyűlés 1516 :
 103.
 Rakovszky (de Rakow) György
 Turóc vm. alispánja, al-
 nádor, alorsz. bíró 1535 :
 519, 520, 523, 524. 1540 :
 618.
 Ráskay (de Raska) Balázs
 tárnokmester 1504 : XXI.
 1507 : 11.
 Rassó h. Beszterce vár tart.
 Trencsén vm. 1471 : XIII.
 Rásztoka (Razthok) h. Zólyom
 vm. 1525 : 309.
 Rawwtelye, Rawwjelye b.
 Trakostyán vr. tart. 1511 :
 30, 32.
 Raycz l. *Rajec*.
 Razkovec (Razkowecz) patak
 Magyar-morva határ. Tren-
 csén vm. 1522 : 284.
 Razthok l. *Rásztoka*.
 Razvici Horváth l. *Horváth*.
 Rechen (de —) l. *Récsényi*.
 Rechk (de —) l. *Recski*.
 Récsényi (de Recheny, Re-
 cheny András 1511 : 27—28.
 1512 : 65—68. 1516 : 100,
 101—104.
 Recski (de Rechk) cs. 61. —
 András k. e. 1511 : 62.
 Rejtőkalmás (Reythewkalmás)
 b. Aldiód mvs. tart. Hu-
 nyad vm. 1511 : 37—39.
 Reka patak Trencsén vm.
 1511 : 24.
 Reliqua b. Trakostyán vr.
 tart. 1511 : 30, 32.
 Renyek h. Nyitra vm. 1488 :
 XLIII.
 Repényi Molnár l. *Molnár*.
 Réte h. Pozsony vm. 96.
 Rétei (de Rethe) András po-
 zsonymegyei szb. 1514 : 96.
 Réthy (Rethy de Alap) Má-
 tyás 1537 : 615.
 Révay (de Rewa, Reway) Fe-
 renc nádori jegyző 1511 :
 57, kir. személynök, Turóc
 vm. főisp. 1531 : 449. 1533 :
 473, 475. 1534 : 495, 497.
 1536 : 556—558. — István
 turóci főisp. 1534 : 492,

- 497—498. 1536 : 555—564.
- Rewka (Rewka) András szlavincai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Rewa (de —) Révay.
- Rewka l. *Rewka*.
- Reycza l. *Rajec*.
- Reythewkalmas l. *Rejtőkalmás*.
- Ribari (Rybar, Hrybar) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 464. 1536 : 596.
- Ribény (Hrybeny, Hryblyen, Ryblyen) h. Trencsén vm. 1532 : 460. 1536 : 593, 597.
- Riby (Ryby) Sebestyén trencsén kapitány 1534 : 512. 1535 : 518, 528. 1536 : 538—542, 545—547, 549, 551. pozsonyi udvarbíró 1536 : 536.
- Richo l. *Hricsó*.
- Rieka (Reka) fly. 1511 : 24.
- Rinkovec (Rynkowcz) b. Trajkostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Risó (de Ryso) Kilián k. e. 1516 : 111.
- Rogo l. *Roho*.
- Rogendorf (de Rogondroff) Vilmos főkapitány 1531 : 437—438. 1537 : 621.
- Roho p. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
- Rojko (Royko de Wyhel) János kiszucaújhelyi jobbágy 1519 : 241.
- Rosen l. *Rozson*.
- Rosen Myttha l. *Rozsonmitta*.
- Rosina (Hrozna, Rosyna) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 520, 525. 1536 : 589.
- Rosko Mihály zsolnai jobb. 1520 : 259.
- Roson l. *Rozson*.
- Rossan b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Rosson l. *Rozson*.
- Roswad (de —) l. *Rozvady*.
- Rosyn l. *Rozson*.
- Rosyna l. *Rosina*.
- Roszina l. *Rosina*.
- Rovásadó (dica) 1531 : 457—470. 1533 : 472, 475—477. 1534 : 483, 484, 487, 489—490. 1536 : 532—534, 582—583. 1537 : 600, 602, 609.
- Rovásadó lajstrom 1532:458—470. 1536 : 585—599.
- Rovne, (Powne, Rowne) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 1518 : 191. 1532 : 467. — jobb. : Benedek bíró, Dricsko Fülöp 1518 : 191.
- Royko l. *Rojko*.
- Rozchodne Orbán nagybicsei jobb. 1525 : 315.
- Rozen l. *Rozson*.
- Rozvád (Hrozwad, Rozwad) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 462. 1536 : 595.
- Rozvady (de Roswad, Rozwagh, Rozwaczy) cs. 145, 227, 243. 1532 : 463. — János 1516 : 145. 1519 : 245—249. k. e. 1525 : 310, 321. 1526 : 373. — Mátyás 1519 : 227. — Vencel 1519 : 243—247, 249.
- Rozyna l. *Rosina*.
- Rozson (Rosen, Roson, Ros-sen, Rosson, Rosyn, Rozen, Rozsen de Miticz, Mitta, Mytha, Mytta, Myttha, Mytthycz) cs. LIII. 76. 1532 : 459, 461, 468—469. 1535 : 516—517. 1536 : 541. gen. 189. — Benedek 1518 : LII. 1518 : 190, 192—194. 1519 : 211. 1528 : 421. 1533:475. — István, Oszvald fia 1519 : 212. — János, Kelemen fia 1519 : 211. k. e. 1526 : 373. — Kelemen LI—LII. 1516 : 137, 145. 1518 : 181—183. kaszai várnagy 1518 : 189—195, 200. 1519 : 209, 211, 213, 215, 217, 219, 223—226, 228, 230—231, 235—236. — László k. e. LI—LII. 1513 : 76, 84. 1516 : 120, 137—138. 1518 : 181—183, 200, 226, 228, 230—231, 235—236. — Mihály, László fia,

- szkalkai apát 1518 : 223. — Miklós, László fia, 1519 : 211. — Oszvald 1519 : 212, 228, 230. — Pál, Kelemen fia, 1519 : 211. — Péter 1518 : LII. 190, 192—194. 1519 : 211.
- Rozsonmitta (Rosen Myttha) b. Trencsén vm. 1519 : 225. l. még *Mitta*.
- Rozsonneporác (Neporaza) h. Trencsén vm. 1532 : 461. 1536 : 594. l. még *Neporac*.
- Rudnica (Rwdnicza, Rwdnycza) b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Rudnyánszky (Rwdnanczky) Bereck k. c. 1524 : 307. 1534 : 503.
- Ruhanemű 1517 : 174.
- Rusz (Rws) Pál nagybicsei jobb. 1525 : 315.
- Ruszkai Dobó l. *Dobó*.
- Ruszkóc (Hrwzkowecz, Rwkocza) h. Trencsén vm. 1532 : 459. 1536 : 593.
- Ruzeczky (Pruzyczky, Rwezczky de Moys) Menyhért 1535 : 521, 525—526. l. még *Pruzeczky*.
- Rwdnanczky l. *Rudnyánszky*.
- Rwdnicza l. *Rudnica*.
- Rws l. *Rusz*.
- Rweczky l. *Ruzeczky*.
- Rwkocza l. *Ruszkóc*.
- Rybar l. *Ribari*.
- Ryblyen l. *Ribény*.
- Ryby l. *Riby*.
- Rycho l. *Hricsó*.
- Rynkowcz l. *Rinkovec*.
- Ryso (de —) l. *Risói*.
- Saaros l. *Sáros*.
- Saas l. *Sasa*.
- Sablik l. *Zablik*.
- Sabokrek l. *Zsámbokrét*.
- Sági konv. 1504 : 4. 1505 : 7. 1511 : 51—53. 1525 : 341. — t. Benedek pap 1511 : 53. — t. István pap 1611 : 51.
- Sági prépostság 1525 : 335. — prép. Fegyverneki Ferenc 1525 : 335, 338, 340, 362. 1526 : 376, 379. 1528 : 403, 406, 409, 411, 418.
- Salgay (de Salgo) Mihály nyitrai várnagy LXI. 1518 : 206—209.
- Samarai l. *Somorja*.
- Samarowcz (de —) l. *Samárdi*.
- Sambok l. *Zsámbék*.
- Sambokreth l. *Zsámbokrét*.
- Sambokreyth l. *Zsámbokrét*.
- Sambokryth (de —) l. *Zsámbokrét*.
- Sanctuariai p. Demeter 1513 : LX.
- Sándor, Duboveci János irnoka 1534 : 499.
- Sándor (Sandor de Slawnycze, Zlawnych, Zlawnyche, Zlawnycza) cs. 1532 : 460, 470. — György 1518 : 195—196, 198. 1519 : 210, 214. 1520 : 254. — János 1518 : 195—196, 198. 1519 : 210, 214. — Márton LI—LII. 1517 : 166. 181—183. 1518 : 195—196, 198, 200. 1519 : 210, 214. 1520 : 254—255.
- Sámkfalvay Antal nyitrai pk. 1492—1500 : LXII. 91. 1500 : 263—266.
- Sara Hradsky Márton szucsai várnagy 1535 : 517. 1536 : 538, 542—544.
- Sárisáp (Sary Sap) b. Esztergom vm. 1519 : 236, 238.
- Sárkány (Sarkan) János udicsai jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
- Sárkány (Sarkan de Akoshaza) cs. 122. — Ambrus országbíró, zalai főisp., kir. tan. XXI. 1517 : 177. 1518 : 179—180, 202—204. 1524 : 296, 310. 1525 : 317, 320, 330—333, 343—346, 354., 358, 365, 367, 371. özv. Zabláti Zsófia 1534 : 504. — Ferenc 1525 : 367. — István 1525 : 329—330. — János 1525 : 367. — Lőrinc 1511 : 53. 1516 : 122, 130.

- Sárközy Albert, nádasdi,
1504. XLVII. XLVIII.
- Sarlay (de Sarlo, de Kissarlo)
cs. 424. — András 1528 :
425—426. — Ferenc 1530 :
LXXV. — Máté LXXV.
1528 : 424, 426. lásd még
Kissarlai.
- Sarló l. *Kissarló*.
- Sarodnycza l. *Sarvonica*.
- Sáros (Saaros) h. Esztergom
vm. 1519 : 236—238.
- Sáros vm. L. LV. 1511 : 12—
13. 61, 160, 295.
- Sáros vr. 1537 : 617.
- Sárosfalva h. Pozsony vm. 95.
- Sárosfalvi Kéméndy l. *Kéméndy*.
- Sárospataki (de Sarospathak)
Sebestyén nyitrai k. 1513 :
81, 85. 1516 : 108., 117.
1519 : 224, 230, 240. 1520 :
261—262, 266.
- Sarowynycza l. *Sarvonica*.
- Sarvonica (Sarodnycza, Sarowynycza) b. Trakostyán vr.
tart. 1511 : 30, 32.
- Sary Sap l. *Sárisáp*.
- Sasa (Saas) b. Trakostyán vr.
tart. 1511 : 30, 32.
- Sawczina l. *Szawczina*.
- Scala l. *Szkalkai*.
- Schalcensis l. *szkalkai*.
- Schlesinger (Schlessynger de
Wrathkowecz) György
1511 : 32.
- Schythna l. *Stitna*.
- Scsavnik (Chawnyk) Márton
kisbicssei jobb. 1525 : 315.
- Sebestyén (Sebastien de
Gerchy) Mátyás k. e. 1526 :
382.
- Sebestyénfalva h. Trencsén
vm. XVII.
- Sechen l. *Szécsény*.
- Sedis vacantia 1499 : XXXI.
- Selmebánya (Semnicia) vs.
1536 : 560. 1507 : 606.
- Semnicia l. *Selmebánya*.
- Sempte vs. 1536 : 584. 1537 :
604.
- Septher-hegy Borosjenőn
1513 : 77.
- Seraphin garamszentbenedeki
pap 1528 : 402.
- Serdahely l. *Szerdahelyi*.
- Serdws, Serdwz Tamás szlav-
nicai jobbágy 1518 : 196.
1519 : 214.
- Serédy Gáspár 1534 : 508.
- Serlen Jakab nagybicssei jobb.
1525 : 315, 327.
- Sertések 1519 : 207.
- Sestronczy l. *Zezthronczy*.
- Sewchina l. *Szawczina*.
- Sigmond l. *Zsigmond*.
- Simon nyitrai zsidó 1522 :
286. — püspöki pléb. 1536 :
548.
- Simon (Symon) Pál, Újlaky
Lőrinc tiszttartója. 1511 :
21, 22.
- Simontornya (Symonthornya)
h. mvs. Tolna vm. 1524 : 292,
294, 295. — vr. 1512 : 172.
1533 : 477—478. 1537 : 612,
614—616. — várnagyai :
Bucsányi János 1533 : 478,
Csery Balázs 1533 : 477—
478. Héderváry István
1533 : 477—478. Tassy
Ferenc 1533 : 478.
- Simontornyai Dorogi l. *Dorogi*.
- Simony (Symoni, Symon,
Symony) h. Bars vm. 1516 :
129—130, 132—133. 1517 :
149, 151—152. 1518 : 186—
187.
- Simonyi (de Simoni, Simony,
Symona, Symoni, Symony)
cs. simonyi és varsányi 121.
— Benedek 1518 : 186. —
Ferenc 1518 : 186. — Gás-
pár 1518 : 185—186. — János
Bars vm. alisp. 1560 : 527.
— Mátyás deák LXI. k. e.
1513 : 66. 1516 : 121, 127,
133. 1517 : 148, 160, 164.
1518 : 185—186. — Meny-
hért 1518 : 186. — Pál k. e.
1516 : 66. 1517 : 153. 1518 :
185—186. — Zsigmond
1517 : 153. 1518 : 186. l. még
Varsányi.
- Sinka (Synka), a nyitrai p.
napszámosa 1511 : 21. —

- Simon szkacsáni jobb. 1505: 129.
- Sipkov (Sypkho, Sypko) h. Ugróc vr. tart. Trencsén vm. 1532: 460. 1536: 594.
- Siradi (Syradiensis) palatinus Laszki Jeromos 1533: 479.
- Sirok (Syrok) vr. Heves vm. XI. 1511: 49, 54, 56—57.
- Sisovszky (Sysowsky) Benedek 1534: 503.
- Skachan l. *Szkacsán*.
- Skala l. *Szkala*.
- Skala l. *Szkalka*.
- Skalka h. Beszterce vár tart. Trencsén vm. 1471: XIII.
- Skapa l. *Szkapa*.
- Sklabyna l. *Szklabinya*.
- Skodnyk 1536: 590, 599. l. még *jaskodnik*.
- Slavonica (Zlhawonycza) p. Magyar-morva határ. Trencsén vm. 1522: 284.
- Slawnyca l. *Szlawnica*.
- Slopna l. *Szlopna*.
- Slyekho l. *Zliecho*.
- Snaznica (Znesnycze) h. Óvár tart. Trencsén vm. 1536: 588.
- Sokapa l. *Szkapa*.
- Soky (de Sok) István Nyitra vm. szb. 1524: 301.
- Soky-cs. tótsoki 301.
- Soklyosi (de Soklos) László pozsonyi k. 1525: 411. — Miklós budai k. 1528: 411.
- Sokoródy (de Sokorwd, Swkorwdy, Sokorwdy) István galgóci udvarbíró 1511: 18, 21—22.
- Sokorói (de Sokorw) István 1511: 48.
- Soldos l. *Zsoldos*.
- Solna l. *Zsolna*.
- Soltészszág 1519: 233—234. 1520: 270. 1525: 369—370.
- Solymos vár 1462: XLVII.
- Solymosi várnagy Horváth János 1509: 271.
- Somi (de Somi) cs. 201. — Anna, Hédervári Istvánné 1518: 201. — Dorottya 1518: 201. — Gáspár, Józsa fia 1511: XVIII.—XIX. — János, néhai 1518: 201.
- Somogy vm. XVIII. 1517: 171—172, 175. 1524: 291, 407, 495, 619—620. — főisp. Báthory György 170. Butkay Péter 1499: XXXI. Buzlay Mózes 1505: 170.
- Somogyi konv. 1514: 96.
- Somorja (Samaria) h. Pozsony vm. 1512: 71—73. 1513: 90, 95—96, 100.
- Sopczyth Gergely 1531: 439.
- Sophi l. *Török*.
- Sótartó 1517: 173.
- Sothak Márton nosici jobb. 1518: 190.
- Soya Mihály nagybiccei jobb. 1525: 315.
- Spanyol katonák 1531: 456.
- Squerla Péter viszolaji jobb. 1516: 145.
- Sryle (Ssryele) Mihály zsolnai jobb. 1520: 258.
- Statilius János budai prép. kir. titkárs. 250. 1527: 388.
- Stefko (Steffko) Péter nagybiccei jobb. 1525: 315.
- Stewerkek l. *Csütörtök*.
- Sthwpyczky l. *Sztupiczky*.
- Stitna (Schythna, Sthythna) h. Morvaország 1518: 196. 1519: 215—216.
- Stozal Pál bolesói jobb. 1519: 223.
- Stranjavi l. *Sztranyavi*.
- Stranyawa l. *Sztranyavi*.
- Strazsov (Ztraso, Ztrasow) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1535: 524. 1536: 588.
- Streichen l. *Sztrecsén*.
- Strezenycze l. *Sztrezenic*.
- Strigonium l. *Esztergom*.
- Strunka l. *Sztranzske*.
- Strychen l. *Sztrecsén*.
- Studenec (Ztdwenez) út 1511: 24.
- Stupne, Stwpne l. *Sztupne*.
- Stwpyczky l. *Sztupiczky*.
- Stwpne l. *Sztupne*.
- Stwertek l. *Csütörtök*.
- Styavnik h. Beszterce vár tart.

- Trencsén vármegye 1471: XIII.
 Suba deaurata 1517: 173.
 Suja (Swhya, Swgye) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1535: 525. 1536: 590.
 Sulowsky I. *Szuljowszky*.
 Sumecz (Swmecz) János szulyói jobb. 1525: 315, 326.
 Suranovec (Swranowecz) György tapolcsányi polgár 1536: 533.
 Surány (Swran) vr. Nyitra vm. XL. 1511: 49, 54, 56—57.
 Surányi (de Swran) cs. 418. — György 1528: 418.
 Súly (Swry) György 1514: 95.
 Sutisko b. Varasd vm. 1511: 33.
 Sutinsko (Zwthenshka) b. Varasd vm. 1511: 30.
 Sutinskoi Golcz I. *Golcz*.
 Sutor I. *Varga*.
 Süveggyártó 1536: 542.
 Svedergal-cs. hliniki, XIV.
 Svehla István pék, felsőmostenei jobb. 1519: 229.
 Svehla (Svehla, Swyhla de Ozoroz) ozoróci és mittai, cs. 4, 503. — András k. e. 1504: 4. — István k. e. 1504: 4. — János 1534: 503.
 Swchareczkow I. *Szuchareko*.
 Swchowycz I. *Szuchovic*.
 Swdca I. *Szucsá*.
 Swela I. *Svehla*.
 Swetlowczky I. *Szvetlowszky*.
 Swgye I. *Suja*.
 Swhya I. *Suja*.
 Swietlow (de —) I. *Szvetlowszky*.
 Swkorwdy I. *Sokoródy*.
 Swlyow I. *Szulyó*.
 Swmecz I. *Sumecz*.
 Swnyog I. *Szunyogh*.
 Swran I. *Surány*.
 Swran (de —) *Surányi*.
 Swranowecz I. *Suranovec*.
 Swry I. *Súly*.
 Swyhla I. *Svehla*.
 Swyna I. *Szvinna*.
 Symon I. *Simon*.
 Symonthornya I. *Simontornya*.
 Symony I. *Simony*.
 Symony (de —) I. *Simonyi*.
 Synery I. *Szenyéry*.
 Synka I. *Sinka*.
 Sypkho I. *Sipkov*.
 Sypko I. *Sipkov*.
 Syradiensis I. *siradi*.
 Syrok I. *Sírok*.
 Sysowsky I. *Sisovszky*.
 Sythna I. *Zsitna*.
 Sythne I. *Zsitna*.
 Szabadkai (de Zabathka) Barnabás kisebb kanc. jegyző 1528: 406.
 Szabó (Zabo) Bálint szlavnicai jobb. 1518: 196. 1514: 214. — Jakab (sartor) gyurgyovei jobb. 1519: 229. — László pesti eskütt 1512: 69. — Péter, özv. Ágnes pesti polgár 1512: 70. — Simon csabaji jobb. 1512: 68.
 Szabolcs (Zabolcs) b. Szabolcs vm. 1511: 15. — vm. főisp. Báthory András 1543: 527.
 Szádecznei Kardos I. *Kardos*.
 Szakál (Zakal) b. Abaúj vm. 13.
 Szakállos h. Hont vm. X. XXV.
 Szakmári (de Zakmar) Lőrinc székesfehérvári örk. 1511: 33.
 Szakolca (Zakolcza) h. Nyitra vm. 1536: 598.
 Szalaházi I. *Zalaházy*.
 Szalai I. *Doktor*.
 Szalakusz (Zalakoz) h. Nyitra vm. 1528: 413.
 Szalkai László esztergomi érsek, kanc. 1525: 341. 1526: 377, 379.
 Szanács (Zanaas, Zanas) h. Somogy vm. 1517: 172. 1524: 291—292, 294.
 Szandzsák (zanzacus) 1536: 573.
 Szaniszló kislednici soltész 1498: XXVII.
 Szántó I. *Kisszántó*, *Nagyszántó*.
 Szárszó (Zarzo) h. Somogy vm. 1528: 407.

- Szarva l. *Kisszarva*.
 Szarvastelek h. Temes vm. 1521 : 275.
 Szarvasteleki Vasky l. *Vasky*.
 Szatmár vm. 61, 337. — főisp. Báthori András 1532 : 527.
 Szatmári György primás L.
 Szavcsina (Sawczina, Sewchina, Zachyma, Zewnycza) h. Trencsén vm. XVI—XVII. 1484 : XLV—XLVI. 1518 : 199. 1532 : 469. 1536 : 586.
 Szécsény (Sechen, Zechen) vr. Nógrád vm. XI. 1511 : 49, 54, 56—57.
 Szécskeresztúr l. *Keresztúr*.
 Szecső (Zechew) b. Tárca vrk. tart. Sáros vm. 1511 : 13.
 Szedleci Kosztka l. *Kosztka*.
 Székely ispán Tárca János 1500 : 160. 1505 : 306. — Zápolyai János 1511 : 35—36. 1512 : 73. 1513 : 81—87. 1516 : 105, 108—114, 123, 134, 142—143, 148. 1517 : 154—155, 158, 165, 167.
 Szekeres (Zekeres) Balázs árdánfalvi jobb. 1511 : 18—19.
 Székesfehérvári vs. (Alba regia) 1527 : 396. 1428 : 402, 410, 414.
 Székesfehérvári egyház 1517 : 176.
 Székesfehérvári kápt. 1511 : 29, 33, 62—63. 1524 : 291. 1525 : 329, 331. — tagja : Athinay Márton őrk. 1529 : 431. Beriszló Péter prep. 1511 : 33. Dessich György éneklő k. 1511 : 33. Dobozi Mihály olvasó k. 1511 : 33. Gyöngyösi Imre k. 1511 : 33. Szakmári Lőrinc őrk. 1511 : 33. Várad László k. 1511 : 33.
 Székesfehérvári keresztesek konv. 1511 : 62—63. 1518 : 178. 1528 : 407.
 Székesfehérvári országgyűlés 1526 : LXVII—LXX.
 Szele (Ze) h. Pest vármegye XXVI. 1522 : 278—280. 1530 : 433. 1531 : 437.
 Szelec (Zelcz, Zelec) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 462. 1536 : 595.
 Személynök l. *királyi személynök*.
 Szemes (Zemes) b. Somogy vm. 1517 : 171.
 Széna 1533 : 474.
 Szénás (Zenas de Felsewzechyn) István kúriai jegyző 1516 : 120.
 Szent András ereklyéje 1530 : LXXVI.
 Szentandrás (Zenthandras) h. Békés vm. 1508 : XXII. 1520 : 271, 274.
 Szent Benedek apátság lásd *szkalkai apátság*.
 Szent Benedek ereklyéje. 1530 : LXXVI. — sírja 1534 : 505.
 Szent Erzsébet oltár a nyitrai káptalanban 1519 : 426.
 Szentetornya (Zenthethornya) h. Békés vm. 1508 : XXII. 1520 : 271, 274.
 Szent Gergely oltár a budai káptalanban 1522 : 279.
 Szentgyörgy (Zenthgyewrgh) h. Palota vár tart. Somogy vm. 1537 : 619.
 Szentgyörgyi és Bazini-cs. 1532 : 465. — Farkas 1533 : 479, 494. 1534 : 504, 511. özv. Zabláthy Zsófia 1536 : 557, 558. — Péter ország-bíró, erdélyi vajda 1511 : XVIII—XIX. XLVIII. 1516 : 121. 1517 : 148—149, 157, 164—165.
 Szent István tisztelete 1517 : 176.
 Szentiványi (Zenth Iwan, Zenth Iwany, Zenthwany) Gergely deák 1525 : 341, 346—347, 350—352, 362.
 Szentkereszt (Zenthkerezth) b. Szepes vm. 1511 : 13.
 Szentkorona XXIV—XXV. LXIX. 1511 : 12, 27. 1512 :

65. 1513 : 83. 1500 : 263.
 1522 : 278. 1525 : 365. 1526 :
 374. 1527 : 420. 1528 : 425.
 1531 : 443. 1536 : 553, 557.
 1537 : 612, 618.
 Szent Magdolna templom Bu-
 dán 64.
 Szent Margit prépostság Dö-
 mösön 1500 : LXII. l. még
dömösi prépostság.
 Szentmarjai (de Zenth Marya)
 Benedek 1525 : 317, 327.
 Szent Mihály arkangyalról el-
 nevezett nyúlzigeti pre-
 montrei prépostság XXVI.
 LXVI. l. még *nyúlzigeti*
premontrei prépostság.
 Szent Miklós oltár a budai
 káptalanban, igazgatója
 János pap 1511 : 64.
 Szentmiklós (Zentmyklos) h.
 Békés vm. 1520 : 271, 274.
 Szentmiklósi Pongrácz lásd
Pongrácz.
 Szent Péter és Pál oltár a
 budai káptalanban 1525 :
 340.
 Szentpétery (de Zenthpeter,
 Zenthpether, Zentpethery)
 János k. e. 1519 : 248. —
 László 1511 : 27—28. 1512 :
 65—68. — László kincs-
 tartó 1511 : 27.
 Szentpéteri cs. románfalvi
 248.
 Szenyéry (Synery de Cheche)
 Ambrus 1537 : 615.
 Szepes vm. 1511 : 13.
 Szepesi gróf Zápolyai János
 1511 : 35—36. lásd még
Zápolyai-cs.
 Szerdahelyi (Serdahely) Já-
 nos 1531 : 439.
 Szerdahelyi Imreffy l. *Im-
 reffy.*
 Szerecsen Anna XLVII. —
 György, mesztegnődi, fel.
 Podmaniczky Margit XLII.
 — Lajos 1504 : XLVII.
 Szerémi p. Brodaries István
 1526 : LXVII. — Thurzó
 Zsigmond 1501 : 128.
 Szerencsés (Zerenches) Imre
 borosjenei jobb. 1525 : 378.
 — Imre zsidó, néhai, 1529 :
 431.
 Szil (Zyl) b. Somogy vm.
 172—173, 175. 1524 : 291—
 292, 294.
 Szili egyház 1524 : 294.
 Sziltelek (Zylthelek, Zylthe-
 lek) b. Somogy vm. 1517 :
 175.
 Szilva (Zilwa de Barocz) cs.
 66. — Boldizsár k. e. 1513 :
 66. — Pál k. e. 1513 : 66.
 Szinyér (Zynyer) b. Zemplén
 vm. 1511 : 14.
 Szinyéry l. *Szenyéry.*
 Szkacsán (Skachan, Zkachan)
 b. Nyitra vm. 1511 : 17, 43.
 1516 : 128—130, 132, 133.
 1517 : 151. 1518 : 187. —
 jobb. : Thrwssa Máté, Dya-
 kowycz Egyed, Dyakffy
 György, Gardyan László,
 Mlenorowycz Zsigmond,
 Benke Kelemen, Chygan
 János, Kysynczy Máté,
 Polgár Fábán, Kwlhan
 Márton, Netruba András,
 Lewrynczya Péter, Berth-
 czo Máté, Fazokas Péter,
 Bohynye László, Nawo Be-
 reck, Themel Mihály, Ko-
 wach Miklós, Jankffy
 Szaniszló, Themkowycz,
 Mykchowycz Barnabás és
 János, Thoman Tamás,
 Palfy Ferenc, Molnarffy
 Mihály, Berczo Péter, Hyzo
 János, Synka Simon,
 Zothybo Gergely, Wrabel
 Fábán, Zelenka Miklós,
 Bwgo Tamás, Dyakowycz
 Miklós, Wozyk János 1516 :
 128—129.
 Szkala (Skala) Gáspár udicsai
 jobb. 1518 : 196, 1519 : 214.
 Szkalanyfalu (Nova villa,
 Wyfalw), h. Trencsén vm.
 1532 : 468, 1536 : 585.
 Szkalka (Skala, Zkalka) h.
 Trencsén vm. 1532 : 468.
 1536 : 585.
 Szkalkai apát 1518 : LII.

- LXXV. — Elek 1519 : 223.
225. — Rozson Mihály
1518 : 223.
- Szkalkai Szent Benedek-rendi
(de Zkalka, Schalcensis)
apátság 1519 : 223; 1528 :
419. 1530 : LXXVI. 435.
1532 : 465. 1536 : 585. 587,
591, 597.
- Szkalkai-cs. 2. 4.
- Szkalkaújfalu (Wyfalw) h.
Trencsén vm. 1536 : 585.
- Szkapá (Skapa, Sokapa)
György hradnai jobb. 1522 :
283. 1525 : 315, 327.
- Szklabinya (Sklabyna) vr.
Turóc. 1534 : 498. 1536 :
556.
- Szlanyavic (Zlanyewycz de
Lyezko) János jobb. 1519 :
241.
- Szlatina I. *Kis- és Nagyszlatina*
Szlavicsin (Zlawychyn) vár
Morvao. IX. XXXIX. XL.
XLIII. XLIX. L. LI.
1513 : 89. 1531 : 437, 438.
- Szlawnica (Slawnycza, Zlaw-
nycza) b. Trencsén vm.
1518 : 183. 1518 : 196, 199.
1519 : 214. 1532 : 469. 1536 :
586. jobb. : Konthersat
(Koncherfar) János, Ábra-
hám Mihály, és Lőrinc,
Gergely, Bwczor (Bwchor)
János, Wwz (Wzuz) Má-
tyás, Dacz (Daacho) Lu-
kács, Nozdrowycz György,
Newsist (Newsyl) János,
Zabo Bálint, Hodas Lőrinc,
Datho Tamás, Antal fia
Mátyás, Hwrtho Vencel,
Pwchowzky Balázs. fia Má-
tyás, Rewka András, Wyn-
wer (Wynczer) Márton,
Cheplenzky (Theplerzky)
János, Patecz (Potecz)
György, Lwczansky (Lu-
chansky) fia Mátyás,
Jakab lengyel, Madowycz
Balázs 1518 : 196, 214. I.
még *Kisszlawnica*.
- Szlawnicai Sándor I. Sándor.
Szlavonia 1537 : 606.
- Szlavoniai bán Mislenovics
Horváth Márk 1506 : 258.
Perényi Imre nádor 1513 :
79.
- Szlicska (Zlychka) Kristóf és
Márton felsőmosteneci jobb.
1519 : 229.
- Szlopna (Slopna, Zlopnya) h.
Oroszlánkő tart. Trencsén
vm. XLVIII. 1532 : 465.
1526 : 590.
- Sznopko (Znopko de Nagh
Bycza) György 1525 : 319.
- Sznopko (Znopko de Doma-
nyz) Péter 1525 : 319.
- Szobi (de Zob) Mihály, fel.
Losonci Desewffy Zsófia
1511 : XXIV. 35—36, 39—
40.
- Szoblaho (Zoblahow, Zob-
lahocz) h. Trencsén vr. tart.
1532 : 462. 1536 : 595.
- Szoboszló (Zobozlo) b. Bihar
vm. 1511 : 15.
- Szokoli (Zokoly de Zokol) cs.
88. gen. 436. — Albert
macsói bán XXXIX. —
István 1536 : 436. — János
1536 : 436. — János 1513 :
88—89. 1520 : 269. 1531 :
452—454. 1532 : 459—460.
1536 : 436. fel. Podmaniczky
Margit XIX. XXXIX.
1513 : 88—89. 1536 : 436.
— Magda 1636 : 436. —
Péter macsói bán XXXIX.
- Szomolyán (Zomolán) vrk.
Nyitra vm. 1511 : 49, 54,
56—57.
- Szopori (de Zopor) András
k. e. 1519 : 248.
- Szőke (Zewke) Simon, a
nyitrai p. napszámosa
1511 : 21.
- Szőkefölde (Zewkeffewlde) h.
Pest vm. 1525 : 366.
- Szőllő 1513 : XXVI. 1524 :
292, 294.
- Szőllős (Zewlews) h. Palota
vár tart. Veszprém vm.
1527 : 619.
- Szőllős (Zewles de Kysfalu)
Benedek 1517 : 149—150.

- Szöllőslak (Zelewslak) h. Palota vár tart. Somogy vm. 1537 : 619.
- Szőnyeg 1517 : 174. l. még *kárpit*.
- Szrnye (Zernye, Zrnye) h. Boldóc vr. tart. Trencsén vm. 532 : 463. 1526 : 585, 595.
- Sztankóc (Ztankocz) h. Trencsén vm. 1532 : 462. 1536 : 595. l. még *Kis- és Nagysztankóc*.
- Sztano (Ztano) Márton mosteneci jobb. 1518 : 190.
- Sztesko (Zthesko) Máté zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Sztine h. Fehér vm. 1508 : XXIII.
- Sztranyavi (Stranawy, Stranyawa, Ztranawe, Ztranyawa) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 269. 1535 : 520, 525. 1536 : 588.
- Sztranszke (Strunka, Ztranska) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1535 : 525. 1536 : 589.
- Sztrapka (Zthrapka) Miklós dlpolei jobb. 1522 : 283.
- Sztrázsa (Ztrasa) h. Óvár tart. Trencsén vm. 1536 : 588.
- Sztrázsa (Zthraas) b. Szepes vm. 1511 : 13.
- Sztrecse l. *Kis és Nagysztecse*.
- Sztrecsei Kaszai l. még *Kaszai*.
- Sztrecsen (Strychen, Ztrechen) b. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 520, 525.
- Sztrecsén (Strechen, Strychen, Zthrechen, Ztrechen) vár Trencsén vm. 1508 : XXII. LIII. 1520 : 258. 1533 : 481. 1534 : 493. 1535 : 519—521, 523, 527. 1536 : 588—589, 623. tart. felsorolva 1520 : 268. 1535 : 520. 1536 : 588—589. — várnagya Horváth György LIII. Plavnoi Horváth Mihály 1520 : 257—258.
- Sztrecse l. *Felsősztecse*.
- Sztrecsenic (Strezenyecz, Zthresnyecz) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1525 : 367. 1532 : 466.
- Sztupiczky (Sthwpyczky, Stwpyczky, Zthupyczky, Zthwpyczky de Kastellna Hothessow, de altera Kothesso) cs. 240, 297. — Máté 1519 : 240. 1524 : 297. 1525 : 325, 355. — Mátyás 1525 : 313. — Miklós 1519 : 240.
- Sztupne (Stupne, Stwpne) h. Trencsén vm. 1525 : 317, 327.
- Styavnik-völgy Trencsén vm. XIII.
- Szuchareko (Swcharczkow) h. Trencsén vm. 1519 : 241. — jobb. : Mihály bíró, Márton varga 1519 : 241.
- Szuchi György, ludányi 252.
- Szuchovic (Swchowycz) Márton nagybicsei jobb. 1525 : 327.
- Szucsá (Swdcza, Zucha, Zwcha Zwchan, Zwczá, Zwdcha, Zwdcza) vr. Trencsén vm. 1475 : LXVIII. LXXV. 1527 : 395. 1532 : 464. 1535 : 475. 1536 : 542, 571, 591, 601. 1537 : 617, 622. tart. felsorolva 1532 : 464. 1536 : 591. várnagya Sara (Hradszky) Márton 1536 : 542.
- Szucsá l. *Kis- és Nagyszucsá*.
- Szucsán (Zwchan) mvs. Turóc vm. 1520 : 269. — vr. vrk. 1508 : XXII. 1520 : 269.
- Szucsinafalva l. *Szaucsina*.
- Szulejman szultán 1529 : LXXVI.
- Szulyó (Zwlow, Zwlyo) h. Trencsén vm. 1522 : 283. 1525 : 315, 327. 1536 : 592. — jobb. Mihály bíró és Péter varga 1522 : 283. — Beran János, Sumecz János, Oláh Márton és Mihály, Tretak Márton, Novoszád Máté, Mraczko Péter, Ga-

- lovicz Miklós, Koneczny Márton, Manyák István, Podrczyn György 1525 : 315. — Sumecz János bíró, Oláh Miklós, Mraczkó Péter, Manyák István, Galovics Miklós, Iwan János, Koneczny Márton, Podbrzy György 1525 : 326—327.
- Szulyó (Swlyow) vár 1536:597.
- Szulyói, Szulyovszky (de Zwleu, Zwlow, Sulowsky Zwloczky de Zwlo) cs. XV. 84, 502. — György 1534:502. — Lénárt k. e. 1513 : 84. 1516 : 138. 1522 : 283. 1525 : 312—316, 324. — trencséni alisp. 1531 : 441, 445, 448. — Ráfael 1516 : 140. 1525 : 313, 324.
- Szunyogh (Swnyog, Swnyogh, Zunyog, Zunyogh, Zwnyogd, Zwnyogh, Zwnywg de Jesenyca, Jezenyche, Jezernicze, de Bodothyn, Bw-dethyn) cs. 137. — Bertalan 1524 : 297. 1525 : 313, 326, 355. 1534 : 502. — Gáspár 1516 : 137, 145. 1519 : 241, 243—249. — László 1535 : 521, 525, 526. 1536 : 532, 534. — Mózes 1531 : 437. 1534 : 502, 510. fel. Podmaniczky Sára LVII. 1531 : 437.
- Szunyoghzavada h. Trencsén vm. 1525 : 316.
- Szücs (pellifex) András pesti eskütt 1512 : 69.
- Szürnyeg (Zywrnyeg) b. Zemp-lén vm. 1511 : 14.
- Szvedernik (Zwedernyk) h. Trencsén vm. 1522 : 283. — jobb. : Mátyás bíró, Ovecska Péter 1522 : 283.
- Szverepc (Zwerepcz) b. Trencsén vm. XVII. 1519 : 244, 246.
- Szvetlovszky (de Swietlow, Swetlowczky) Burján 1532 : 469. 1536 : 586. 1526. 1537 : 622—623.
- Szvinna (Swyna, Zwyna, Zwynna) f. Trencsén vár tart. 1532 : 459. 1536 : 543, 594. hj. Woyansky-hegy 1536 : 543.
- Szvinna (Zwynna) h. Lietava vr. tart. Trencsén vm. 1535 : 525.
- Takács Pál budai l. 1504 : XLVII.
- Takarmány 1533 : 474.
- Tál 1517 : 172—173.
- Tamás pap, a budai kápt. Szt. Gergely oltár igazgatója 1522 : 279. — turóci konv. pap 1518 : 183. 1519 : 221.
- Tanúvallatás 1516 : 131, 132, 135—141. 1517 : 150, 153. 1525 : 312—319, 322—328, 384. 1535 : 515—518. 1536 : 532—533, 541—548.
- Tányér 1517 : 173.
- Tápiógyörgye h. Pest vm. 278, 433, 437.
- Tápiószele h. Pest vm. 278, 433, 437.
- Tapolcsány (Thapolchan) vr. Nyitra vm. XI. 1511 : 49, 54, 56—57. — vs. Nyitra vm. 1536 : 532—533. l. még *Nagytapolcsány*.
- Tapolcsányi-cs. 131. l. még *Kistapolcsányi*.
- Tar (Thar) István béli jobb. 1517 : 161.
- Tárca (Tharcza) b. Tárca vrk. tart. Sáros vm. 1511 : 13. — vrk. Sáros vm. 1511 : 13. tart. felsorolva 1511 : 13.
- Tarcha (de —) l. *Tárczay*.
- Tárczay (de Tarcha, Tharcza, Tharczay de Thothselmes) cs. 160. — György 1517 : 160—162. — János székely ispán özv. Zádorlaci (Bethlen) Sára LIV—LVI. 1505. 1517 : 160—162. 1524 : 306—309. 1525 : 328—329, 331. — Katalin, Podmaniczky Mihályné 1524 :

- LVI—LVII. 306. 1525 : 368. — Miklós kamarás 1511 : LVI. 15.
- Tarkó (Tharkew) b. Tarkó vr. tart. Sáros vm. 1511 : 12. — vr. 1511 : L. LIV. LVI. 12—13. tart. felsorolva 1511 : 12—13.
- Tarkövi-cs. 160.
- Tárnok (Tharnok) b. Pest vm. 1518 : 179, 203—204. 1525 : 366.
- Tárnokmester Báthory András 1532 : 527. — Ráskay Balázs XXI. 1507 : 11.
- Tassy (Thassy) Ferenc simontornyai várnagy v. ö. *Thassy*.
- Tata (Thatha) vr. 1511 : 31. — várnagya Korláthkői Oszvald 1511 : 40.
- Tatárfalva b. Fejér vm. 104.
- Tatei (Thatensis de Echer) György k. e. 1522 : 278.
- Tausero Márton kishicseijobb. 1525 : 315.
- Tausz (Taucz de Kyssarlo) cs. 426. — János 1529 : 426. — László 1529 : 426.
- Técs pta Fejér vm. 293.
- Tehenek 1519 : 207. 1537 : 622—623.
- Tekerő (Thekerew) b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
- Teldi (de Theld) Albert nyitrai k. 67. v. ö. *Tildi* és *Toldi*.
- Telegdy (de Thelegd, Thelegdy) cs. 272. — István 1520 : 272. — Miklós 1520 : 273—274.
- Teleky (Theleky) Pál kaszai várnagy és trencsénmegyei rovasadószedő 1531 : 458.
- Telki h. Pilis vm. 341.
- Telki (de Thelki) apátság 1525 : 341. 1526 : 377. — apátja István 1519—1535 : 341.
- Temel (Themel) Mihály szkacsáni jobb. 1516 : 129.
- Temes vm. XXVI. 275—276, 306.
- Temesely h. Temes vm. 170.
- Temesi gróf Báthory István 1517 : 177. 1519 : 227, 243.
- Temesváry (Themeswary) Márton pesti eskütt 1512 : 69.
- Temetvény (Thewmethwen) vár 1511 : 19.
- Temkovic (Themkowycz) Mihály szkacsáni jobb. 1505 : 129.
- Tepla l. *Trencsénteplic, Vág-tepla*.
- Teplíce (Teplycze, Theplycza, Thyplicza) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 521, 525. 1535 : 588.
- Teplici plebania 1536 : 588.
- Tepliczky (Theplyczky de Hrabowe) György 1525 : 312, 323.
- Tergovistye (Thergowisthye Thergowysthye) b. Trakostyán vár tart. 1511 : 30, 32.
- Terstyánszky (de Therzthye, Therzthenczky, Therzthensky, Therzthenzky, Therzthyenzky, Threzenzky de Nadas, Nadasz de Therthe, Therzthen, Therztn, Trstanszky) cs. 1532 : 469. — Gáspár 1518 : 196, 198. 1519 : 210, 214, 216—217. 1522 : 281, 283. 1525 : 314, 316.
- Tésay (de Thesa) István k. e. 1511 : 53.
- Tesky (Thesky) János és Márton nagyporubai jobb. 1518 : 191.
- Tessini (de Thessyn) György 1511 : 32.
- Testőr l. *királyi testőr*.
- Teszéry (de Thezer) Miklós 1519 : 250.
- Tét (Theth) pta Fejér vm. 1524 : 293.
- Tétény (Thetheny) mvs. Pest vm. 1525 : 366.
- Tétényi (de Thethen) család 613. — Miklós deák k. e. 1537 : 613—615.
- Tettauer Vilmos XX.
- Thapolchan l. *Tapolcsány*.

- Thar l. *Tar*.
 Tharcza l. *Tárca*.
 Tharkew l. *Tarkő*.
 Tharnok l. *Tárnok*.
 Thassy-cs., miskei és monostori 478. l. még *Tassj*.
 Thatensis l. *Tatai*.
 Thatha l. *Tata*.
 Thekerew l. *Tekerő*.
 Thekes (de —) l. *Tőkési*.
 Theid (de —) l. *Teldi*.
 Thelegd (de —) l. *Telegdy*.
 Thelegdy l. *Telegdy*.
 Theleký l. *Teleký*.
 Thelky (de —) l. *telki*.
 Themel l. *Temel*.
 Themer l. *Tömör*.
 Themkowycz l. *Temkovic*.
 Themesvary l. *Temesváry*.
 Thepla l. *Trencsénteplic, Vág-tepla*.
 Theplenzky l. *Ceplenzky*.
 Theplycza l. *Teplíce*.
 Theplyczky l. *Tepliczky*.
 Therek l. *Török*.
 Theren Miklós pruzsinai jobb. 1518 : 190.
 Thergowisthye l. *Tergovistye*.
 Thernowa l. *Trnove*.
 Thernyk fia Pál sittnai jobb. 1518 : 197. 1519 : 215.
 Therzthe (de —) l. *Ters-tyánszky*.
 Therzthenszky l. *Terstyánszky*.
 Thesa (de —) l. *Tésay*.
 Thesky l. *Tesky*.
 Thessyn (de —) l. *Tessini*.
 Theth l. *Tét*.
 Thettle, Thetle János klobuki jobb. 1518 : 196. 1519 : 214.
 Thethen l. *Tétény*.
 Thethen (de —) l. *Tétényi*.
 Thewgyartho l. *Túgyártó*.
 Thewk l. *Tök*.
 Thewke l. *Tőke*.
 Thewmethwen l. *Temetvény*.
 Thewrek l. *Török*.
 Thewrewk l. *Török*.
 Thewrsek l. *Törzsök*.
 Thezer (de —) l. *Teszéry*.
 Thildi l. *Tildi*.
 Thimoraza l. *Timorac*.
 Tholchwa l. *Tolcsva*.
 Thold (de —) l. *Toldi*.
 Tholdy l. *Toldy*.
 Tholway l. *Tolvaj*.
 Thoman l. *Toman*.
 Thomko l. *Tomko*.
 Thonyk l. *Tonik*.
 Thorbagy l. *Torbágyi*.
 Thordamecz (de —) l. *Tordamezi*.
 Thorday l. *Torday*.
 Thornos l. *Tornyos*.
 Thoronya l. *Toronya*.
 Thoht l. *Tóth*.
 Thrakostyan l. *Trakostyán*.
 Threzthenzky l. *Terstyánszky*.
 Thrwssa Máté szkacsáni job-
 bágý 1505 : 128—129.
 Thrychethny l. *Tricethny*.
 Thuróczy (de Thwroc, Thw-
 roczy de Kyskereskyn, de
 Naghkeresken) cs. 207. —
 Gáspár k. e. 1511 : 19. 1512 :
 66. 1519 : 207—209.
 Thuróczy Miklós, szentmi-
 hályi ítélőmester, udvar-
 mester, Turóc vm. főisp.
 1525 : 339. 1531 : 451, 452.
 Turu l. *Turány*.
 Thwrzo (Thwrzó) György
 nagyszombati harmincados
 1527 : 396—397. — György
 trencsényi kapitány 1536 :
 597—598.
 Thurzo (Thwrzo) cs. bethlen-
 falvi, Elek LXXVII. kir.
 kincstartó 1527 : 396. or-
 szágbíró LXXII. 18. 1528 :
 412—413, 415. 1529 : 427.
 1531 : 455—456. kir. hely-
 tartó 1534 : 485. 490—491,
 499, 507. 1535 : 514. 1536 :
 536, 556—558, 560—584,
 597. 1537 : 601, 604—605,
 610, 617. — Ferenc nyitrai
 p. 1530 u. LXXVII. —
 Zsigmond szerémi, majd
 nyitrai, később erdélyi,
 majd váradi p. LXI. p.
 1503—1504 : 91. 1505 :
 128—132. néhai 1518 : 186.
 Twchine l. *Tuhina*.
 Thwcidy Péter nagybicsei
 jobb. 1525 : 315.

- Thwerdy András kolarovici jobb. 1525 : 317.
 Thwhine l. *Tuhina*.
 Thwnesycze l. *Tunesic*.
 Thwr l. *Turo*.
 Thwrchyan (de —) l. *Turcsányi*.
 Thwrna l. *Turna*.
 Thwrnya l. *Turna*.
 Thwroc (de —) l. *Thuroczy*.
 Thwroczy l. *Thuróczy*.
 Thwrwk l. *Török*.
 Thwrzo l. *Thurzo*.
 Thyplicza l. *Teplíce*.
 Tildi (Thildi) Albert nyitrai k. 67. v. ö. *Teldi és Toldi*.
 Timorác. (Czimaraza, Thimoraza) h. Ugróc vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 461. 1536 : 594.
 Tirnawia l. *Nagyszombat*.
 Tiszovy (Tyzowy) János nagybicséi jobb. 1525 : 315.
 Tisztítóeskü 1518 : LIII. l. még *eskü*.
 Tizsina (Chysyna, Ghyzina) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 269. 1535 : 521, 525.
 Tolcsemes pta Sáros vm. 160.
 Tolcsva (Tholchwa) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Toldi (de Thold) Albert nyitrai k. 1512 : 67. v. ö. *Tildi és Teldi*.
 Toldi (Tholdy) cs. nagyfalusi és péli, 272. — Mihály 1520 : 272.
 Tolna vm. 175. 291—292, 294, 330, 612—615. — Követe Morgai Mihály 1518 : 331.
 Tolvaj (Tholway) Ambrus pesti eskütt 1512 : 69.
 Tomán (Thoman) Tamás szka-csáni jobb. 1516 : 129.
 Tomko (Thomko) Tamás zsolnai jobb. 1520 : 258.
 Tonik (Thonyk) Ferenc, Pál és Vencel felsőlieszkői jobb. 1519 : 229.
 Torbágyi (Thorbagy) Péter borosjenei jobb. 1528 : 409.
 Torday (Thorday) János ügyvéd 1529 : 341, 362—363.
 Tordamecz (de Thordamecz, Thordamez) cs. 42. — Ferenc 1511 : 42, 45. néhai 1516 : 128. 1517 : 148. — György 1518 : 185—186. — László 1518 : 185—186. — Miklós 1511 : 16—17, 42—45. 1516 : 128, 133. 1517 : 148, 164. 1518 : 185—186.
 Tornallyay (Tornaly) Jakab kincstartó, Gömör vm. alisp. 1527—1528 : 386.
 Tornyos (Thornos de Babyn-dal) István 1528 : 418.
 Toronya (Thoronya) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
 Tóth (Thoth) Bálint borosjenei jobbbágy 1525 : 341.
 Tóth (Thoth de Kewkynrywe) Mátyás jobb. 1514 : 95.
 Toth (Thoth de Kyss Uylak) Imre k. e. 1525 : 355.
 Tóthselymes h. Sáros vm. 160.
 Tóthselymes Tárcazy l. *Tárcazy*.
 Tök (Thewk) b. Pest vm. 1517 : 176.
 Tőke (Thewke) György borosjenei jobb. 1526 : 378.
 Tőke (Thewke de Agárd) Péter 1450 : 72.
 Tőkes h. Pozsony vm. 72.
 Tőkési (de Thekes) Lukács, fel. Margit 1512 : 72.
 Tömör (Themer) h. Palota vár tart. Somogy vm. 1537 : 619.
 Tőrek (Thewrek) b. Aldiód mvs. tart. Hunyad vm. 1511 : 37—39.
 Tőrek (Thewrek) h. Hegyesd vr. tart. Zala vm. 1525 : 365.
 Tőreki cs. 434.
 Török császár 1537 : 606.
 Török (Thewrek) Demeter borosjenei jobb. 1528 : 409.
 Török (Therek, Thewrek de Ennyng) Bálint 1531 : 452—456. 1534 : 494, 496,

512. 1535 : 516. 1536 : 535.
 536, 539, 541, 545, 547,
 549—550, 565—566. 1537 :
 602. — Imre nándorfehérvári bán 1517 : 177.
- Török (Thewrwk) de Nagheresken Gáspár k. e. 1511 : 22.
- Török (Thwrek aliter Sophi) László 1530 : 434.
- Törökök 1506 : XXXII. LXV—LXVI. 1500 : 263. 1524 : 303. 1528 : 410. 1531 : 456. 1534 : 486, 509. 1536 : 542, 573. 1537 : 606—607.
- Törzsök (Thewrsek) Bálint borosjenei jobb. 1528 : 409.
- Trakostyán (Thrakostyan) vár Zagorie ker. Horvátország 1510 : XXIV. XXV. 1511 : 29—32. tart. felsorolva 1511 : 29—32.
- Trebasoc (Trebachocha, Trebachowcze) h. Trencsén vm. 1532 : 460. 1536 : 593.
- Trebichava (Trebchawa, Trebychawa) h. Ugróc vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 460. 1596 : 593.
- Trebin (Trebyn, Trebyna) h. Trencsén vm. 1532 : 463. 1536 : 596.
- Trebychawa l. *Trebichava*.
- Tréfaalmás (Treffaalmás) b. Aldiód mvs. tart. 1511 : 37—39.
- Trencsén vm. VII—IX. XI. XIII. XXII. XXVI—XXIX. XXXIX—XL. XLIII—XLVI. XLVIII. LV. LVIII—LIX. LXI—LXIII. LXVIII. LXXV. LXXVI. 1504 : 3—9. 1511 : 23, 40, 41, 49. 1513 : 74—76, 79—82, 85—86, 88. 1516 : 106, 108, 110—113, 115, 117, 119—120, 125—126, 135, 137—138, 140, 144—147. 1517 : 149—150, 152, 158, 166—167, 169. 1518 : 181—183, 189—194, 196—200. 1519 : 212, 214—217, 219—225, 229—231, 233—236, 246, 250—251, 254—258, 260, 264—265, 268—270. 1522 : 281—285, 295, 297—299, 306—329, 331—332, 344—349, 353, 355—357, 360, 366—367, 374, 383, 385—387, 395—417, 420—422, 425, 429—430, 437—449, 452, 455—471, 474—476, 479—480, 482, 484, 493—494, 502, 504—506, 510—512, 514—528, 530—532, 535—554, 556, 559, 564, 568—569, 574, 576, 578—579, 584—599, 602, 622—623. — alisp. Baracskey Pál 423. 1535 : 515. 1536 : 536. Szulyói Lénárt 1531 : 441, 445, 448. — főisp. Neczpáli László 1534. 1437 : 23, 25. — szb. Borcsiczky Bertalan 1532 : 464. 1533 : 475. Egresdy Kilián 1532 : 464. 1535 : 475. — rovás adószedő Francisci Tamás 1534 : 488, 495. 1536 : 588. — Teleky Pál 1531 : 458. — rovásadó lajstroma 1532 : 458—470. 1536 : 585—599.
- Trencsén vr. 1475 : LXVIII. 1531 : 457. 1532 : 458—459, 461—462, 464, 470. 1533 : 476. 1534 : 512. 1535 : 515. 517, 528. 1536 : 536—537, 540—443, 553, 557. 1536 : 585, 587, 592—595, 597. 1537 : 602, 604, 618. — kapitánya 1531 : 457—458, 462. Baracskey Pál 423. Kreutzer Gábor 1534 : 488. 489. Raischer György 1531 : 440. Riby Sebestyén 1534 : 512. 1535 : 518, 528. volt kap. 1536 : 538—542, 545—547, 549, 551. Thurzó György 1536 : 597—598. — tart. felsorolva 1532 : 459—464. 1536 : 585, 587, 592—595, 597. — várnagya Lőrinc 1532 : 470.
- Trencsén vs. 1531 : 440, 457—458. 1534 : 488, 491. 1535 :

- 514, 518, 528. 1536 : 531—532, 535, 538. 540, 542, 544, 549, 585, 598. — bírása Boboczky Miklós 1536 : 545. — volt bírása Kocz-kowsky János 1536 : 546. — polgárai : Mudrony András, Mezany Simon 1536 : 544. Merawy Simon, Farkas ötvös, Prstek Márton, Kottussa György, Kolaczansky György tanácsosok 1536 : 545. Hanzel, Michalecz Márton 1536 : 547—548.
- Trencsénapáti (Appathowecz, villa abbatis) Trencsén vr. tart. 462. 1532 : 470. 1536 : 587. l. még *Apáti*.
- Trencsényi plébánia 1636 : 585.
- Trencsénpüspöki (Bizkwpicze, Pyspeky) h. Trencsén vm. 1532 : 458. 1536 : 592.
- Trencsénteplic (Theppla, Tyepla) h. Trencsén vr. tart. 1532 : 470. 1536 : 587.
- Tretak Márton szulyói jobb. 1525 : 315.
- Trezthyen l. *Trsztye*.
- Tricetny (Thrychethny) Gáspár zsolnai jobb. 1520 : 258.
- Tridvori h. Trencsén vm. 313. l. még *Háromudvar*.
- Trnove (Thernowa, Trnowe) h. Lietava tart. Trencsén vm. 1535 : 524. 1536 : 589.
- Trsztye (Trezthyen, Trstye) h. Trencsén vm. 196. 1532 : 469. 1536 : 590.
- Tuhina (Thwhine, Thwhinye, Twchine) h. Oroszlánkő résztart. Trencsén vm. 1532 : 465, 469. 1536 : 586.
- Tunesic (Thwnesycze, Tunycze) Léva vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 468. 1536 : 591.
- Turány (Thurra) h. Turóc vm. 1534 : 497.
- Turchányi (de Thwrchyan) Orbán 1524 : 301—305.
- Turna (Thwrnya) h. Trencsén vár tart. 1536 : 595.
- Turó (Thwr) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1520 : 268. 1535 : 520, 525. 1536 : 589.
- Turóc vm. XXII. 269, 353, 472—473, 486, 497—498, 530, 556, 578. — alisp. Rakovszky György 1540 : 519. — főisp. Révay Ferenc 1533 : 473. 1536 : 556, 558. Révay István 1534 : 498. 1536 : 555, 564. Thuróczy Miklós 1531 : 451—452.
- Turóci konv. 1511 : 23—25. 1517 : 163. 1518 : 181, 200. 1519 : 210, 213, 215—216, 218—219, 227, 233. 1520 : 268. 1524 : 309, 320. 1525 : 353, 369. 1531 : 443. — prép. : Majthényi Uriel LXXVI. 1518 : 181, 200, 218,—219, 227, 233. 1524 : 309, 320. 1531 : 443. — t. Mátyás pap 1525 : 310, 321. Tamás pap 1518 : 183, 195, 221.
- Turóci urad. LXVIII.
- Tutaj 1534 : 493.
- Tűgyártó (Thewgyartho) Lőrinc pesti polgár 1512 : 70.
- Tűzérsegi felügyelő 1536 : 580. v. ö. : *ágyúk, ostromszerek*.
- Tycho l. *Csicsó*.
- Tyepla l. *Tepla*.
- Tyzowy l. *Tiszovi*.
- Udicsa (Vdicza, Wdycha) h. Trencsén vm. 1518 : 196. 1519 : 214. — jobb. : Hadaz János, Dworzky György 1518 : 196. 1519 : 214.
- Udvári káplán Buesso János 1530 : LXXVI.
- Udvarmester l. *főudvarmester*.
- Udvarnok l. *Nagyudvarnok*.
- Udvarnokok : Bessei Farkas Ferenc 240. — Miletinczy Barnabás 1516 : 120. — Podmaniczky Mihály LV. — Felsőszécsényi Szénás

- István 1516 : 120. — Szoporai András 248. — Váry Ferenc 1526 : 377.
- Ugróc (Vgrod, Wgrod, Wgrogh) h. Ugróc vr. tart. Trencsen vm. 1532 : 460. 1536 : 593. — vr. Trencsen vm. XV. XLV. 1517 : 169. 1533 : 476. 1536 : 593—594. tart. felsorolva 1536 : 593—594.
- Ugyics h. Trencsen vm. XIII. l. még *Udicsa*.
- Uhler (Whler) János kisbícei jobb. 1525 : 315.
- Újbéla l. *Béla*.
- Újeczdo (Wyezth) h. Trencsen vm. 1519 : 225. 1532 : 465. 1536 : 585.
- Újfalu (Wyfalw) h. Bolondóc vár tart. Trencsen vmegye 1536 : 595.
- Újfalu l. még *Dulóújfalu*, *Szkalkauújfalu*.
- Újfalusi (de Nova villa) Antal beszercei várkapitány 1439 : 24—25.
- Újfalussy (Falusy, Wyfalussy) György 1526 : 537, 539, 546.
- Újhely l. *Vágújhely*.
- Újlak (Wylak) b. Nyitra vm. 1511 : 21. — vámhely 1511 : 22.
- Újlaki (de Wylak) Lőrinc Bosznia hercege 1511 : 18—21. 1537 : 618, 619. — Miklós kisebb kanc. jegyző, budai k. 1505. 1516 : 377.
- Újleszna l. *Waldorf*.
- Újszászy (Wyzazy de Maglod) cs. 278. — Mihály k. e. 1522 : 278.
- Ulászló (II.) kir. XVI. XIX. XXI. XXIV—XXV. XXX—XXXI. XXXIV—XXXV. XLV. XLVIII. LXI. 1504 : 3, 7. 1506 : 10—12. 1511 : 23, 27—28, 34—35, 40, 42, 48, 60. 1512 : 65, 73—74. 1513 : 81—82, 105. — halála 109, 114, 123, 126, 235, 239., 263, 386—387—403.
434. fel. Anna XXXIV—XXXV.
- Ung vm. 61.
- Ungerfayth (Vngrfayth) Péter körmöcbányai tanácsos. 1536 : 535.
- Upohlaw (Hwpoghlaw, Hwpaglaw, Lpohlaw) h. Lednice vr. tart. Trencsen vm. 1525 : 314, 367. 1532 : 466.
- Upor (Wpor) b. Zemplén vm. 1511 : 14.
- Urbanfalva (Vrbánffalwa) h. Trencsen vm. 1525 : 313.
- Urbanfalvy, Urbanovszky (de Urbanov, Vrbánffalwa, Wrbanow, Wrbanow, Vrbánovszky, Wrbanowszky de Werbanow) cs. 298. 1534 : 503. — György 1522 : 283. 1524 : 298. 1525 : 319, 325, 348, 352, 355. 1526 : 378. — János 1516 : 140. 1522 : 283. 1524 : 298. 1525 : 324, 355. — János, Jakab fia 1526 : 378. — János, Mihály fia 1526 : 378. — László 1526 : 378. — Márton 1525 : 313, 324—325. — Mihály 1522 : 283. 1526 : 378. — Miklós 1525 : 324.
- Uriel turói prép. l. *Majthényi Uriel*.
- Uzsora 1522 : 286.
- Váci p. Gosztonyi János 1506 : 26. — Gúti Órszágh János 1526 : LXVII—LXVIII.
- Vadicsov (Wadicho, Wadichow, Wadycho, Wadyczow) h. Sztrecsen vr. tart. Trencsen vm. 1535 : 521 : 525. 1536 : 588.
- Vág (Wag, Waga) fly. XIII. 1533 : 474. 1536 : 586.
- Vágó (Wago) Mátyás nagyudvarnoki jobb. 1512 : 72.
- Vágújhely (Wyhel) mvs, vs. Nyitra vm. 1537 : 601, 622.
- Vágtepla (Thepla) Beszerce vár tart. 1471 : XIII. XV. 1518 : 196. 1519 : 214. 1531 : 437. — jobb. : Gu-

- bernár István 1518 : 196.
1519 : 214
Vajai Ibrányi l. *Ibrányi*.
Vajdahunyad vr. 273.
Vál (Waal, Wal) h. Fejér vm.
1511 : XVIII—XIX. 1518 :
179, 202—203. 1531 : 437.
Valachus l. *Oldh*.
Valek (Walek) Péter felső-
lieszkői jobb. 1519 : 229.
Valos (Walws) h. Hegyesd vr.
tart. Zala vm. 1525 : 365.
Vám 1511 : 24, 30—32. 1526 :
372—373. 1535 : 519, 523,
525.
Vámosmikola h. Hont vm.
XXV.
Vámosújfalú (Wamoswyffalw)
b. Zemplén vm. 1511 : 14.
Váncsodi (de Wanchod) cs.
38. — Ferenc k. e. 1511 :
38.
Váradi püspök l. *nagypvárad*.
Váradi László székesfehérvári
k. 1511 : 33.
Váralya h. Beszterce vár tart.
Trencsén vm. 1471 : XIII.
Varasd vm. 1514 : 96—98.
Várdai (Wardai) Ferenc er-
délyi p. 1517 : 175. — Pál
prép., kicstartó, egri p.,
majd esztergomi érsek, kir.
helytartó LXVII. LXXII.
LXXIV. 1517 : 177. 1518 :
184—185. 1536 : 556. —
Tamás ítélőmester 1528 :
406.
Varga (Warga) András (sutor)
rajeci jobbágy 1525 : 316,
327. — János (sutor) rajeci
jobb. 1525 : 316, 327. —
Mihály (sutor) zucharszkói
jobb. 1519 : 241. — Péter
lieszkői jobb. 1518 : 190. —
Szaniszló (sutor) bolesói
jobb. 1519 : 223. — Tamás
(sutor) rajeci jobb. 1525 :
316 : 327.
Varin (Waryna) mvs. Óvár
tart. Trencsén vm. 1326 :
588.
Várkonyi h. Pozsony vm. 90.
Várkonyi Amadé l. *Amadé*.
Városlőd l. *Leveld*.
Varsányi (Wasany) János
1535 : 527.
Váry (Wary) Ferenc kir. ud-
varnok 1526 : 377.
Vas (Was de Was dynnye) cs.
178. gen. 202. — Anna,
Hédervári Istvánné 178.
1518 : 203, 205. — Erzsé-
bet 1518 : 202. — János
1518 : 202. — Márton 1518 :
202. — Mátyás 1518 : 178,
180, 200. fel. Somi Dorottya
1518 : 201, 203—205.
Vas vm. 66. — főisp. Kanizsay
László 1514. u. : 95.
Vasky (Wasky de Zarwas-
thelek) László 1521 : 275—
276.
Vaszka (Waska, Wazka) h.
Beszterce vár tart. 1471 :
XIII. XLVIII—XLIX.
1532 : 469. 1536 : 586.
Vaszkai (de Vazka) Orbán
bolesói jobb. 1519 : 223.
Vaszkai Kardos l. *Kardos*.
Vavrik (Wawryk de Wyhel)
Simon kiszucaújhelyi jobb.
1519 : 241.
Vávrovicz (Wawrowiecz) Ta-
más alsóozori jobbágy
1536 : 541.
Vazka (de —) *Vaszkai*.
Vdicza l. *Udicsa*.
Végrendelet VIII. IX. X. XIII.
XLII. XLIII. 1517 : 170—
178.
Végvárad 1518 : LXIII. 184. —
l. még *Jajca*.
Velcsic (Wechycze, Wylchycze)
h. Trencsén vm. 1532 : 463.
1536 : 596.
Vels l. *Fels*.
Venéce (Weneze) b. Tarkó vr.
tart. Sáros vm. 1511 : 13.
Verbno l. *Vrbna*.
Veres (Weres) Máté nagyszán-
tai jobb. 1526 : 384.
Veresalma (Weresalma) b.
Tarkó vár tart. Sáros vm.
1511 : 12.

- Verhovec (Werhowcz) b. Tra-
kostyán vr. tart. 1511 : 30—
32.
- Vérkövi Pénzes I. *Pénzes*.
Veronika I. *Ludányi Tamásné*.
Versatec I. *Oroszlánkő*.
- Vertizsér (Werester, Werten-
ser, Wertezér, Werthezer,
Wertiser, Wrteser) h. Tren-
csén vm. 1513 : 74. 1516 :
106, 115, 126, 144—145.
1517 : 158, 166—167.
- Vesteníc (Vestenyicz) h. Tren-
csén vm. 1536 : 542, 544,
545.
- Veszelei (de Wezele, Wezelee)
Miklós 1511 : 43, 45. 1516 :
110, 118, 121, 127. 1517 :
155, 164.
- Veszprém vm. 618—620,
621.
- Veszprémi p. : Kecseti Márton
1537 : 621. — Szalaházy Ta-
más 1526 : LXVII. 1534 :
491.
- Vezekenyi (de Wozokan)
György 1511 : 18.
- Vgrad I. *Ugróc*.
- Viczen (Vyczen, Wyczen de
Hothosow) Miklós 1524 :
297. 1525 : 355.
- Vicsap (Wychap, Wyczap) h.
Oroszlánkő vr. tart. Tren-
csén. vm. 1532 : 465. 1536 :
586.
- Vicsinavics (Wychynawych)
Fülöp gyurgyovei jobbágy
1519 : 229.
- Vido János és Márton rajeci
jobb. 1525 : 316.
- Vieszka (Wezky, Wyczka
utraque) h. Bolondóc vr.
tart. Trencsén vm. 1532 :
462. 1536 : 595.
- Viezd I. *Ujezd*.
- Vingárti Horváth I. *Horváth*.
Viletinec (Wyllethyncz) b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
30, 32.
- Villa (wyllakath) 1517 : 174.
- Vindornyaszóllós (Wynthor-
nyazelews) h. Hegyesd vr.
tart. Zala vm. 1525 : 365.
- Vingart vrk. Fejér vm. 1509 :
273.
- Vinklerovicz (Vynklerovicz,
Winklerowycz) Gáspár ra-
jeci jobb. : 1524 : 298. 1925 :
355.
- Visegrád (Wyssegrad) h. 1537 :
619.
- Visky (Wysky) Imre boros-
jenei jobb. 1528 : 409.
- Visnica I. *Alsó -és Felsővis-
nica*.
- Visnyove (Wysnowa, Wys-
nowe) h. Lietava vár tart.
Trencsén várm. 1535 : 524.
1536 : 588.
- Viszocsány b. Trencsén vm.
229.
- Viszocsányi (de Visoczan,
Vissotzan, Wysochany, Wy-
zochan) cs. 4, 229. — Ba-
lázs k. e. 1504 : 5. 1506 : 9.
1519 : 229. — Benedek.
1504 : 6. 1506 : 9. — Ferenc
1536 : 547.
- Viszoka (Wyzoka) b. Tárca
vrk. tart. Sáros vm. 1511 :
13.
- Viszolaj (Wyzola, Wyzolay)
b. Trencsén vm. XVII.
1516 : 145. 1519 : 244, 246.
jobb. : Kelemen, Squerla
János 1516 : 145.
- Viszolaji (de Wyzolay) cs.
XVII. Miklós fia Imre 1519 :
244, 246.
- Vitanova (Wythanowa) h.
Árva vm. 1525 : 313.
- Vitanovai (de Vythanowa)
Menyhért 1525 : 313.
- Vízaknai Margit, Gúthi Or-
szágh Sebestyén özv. 1508 :
XXIII.
- Vlahok 1532 : 466—467. lásd
még *Oláh*.
- Vlaszathy (Wlazathy) Péter
felsőmosteneci jobb. 1519 :
229.
- Vngrfayth I. *Ungerfayth*.
- Voder (Wode, Woder) b. Tra-
kostyán vr. tart. 1511 :
30, 32.

- Vogenske domb Trencsén vm. 1535 : 517.
- Voogt (Wogt) Pautaleon oszt-
rák kanc. regisztrátor 1527 :
393.
- Voja (Woya) b. Aldiód mvs.
tart. Hunyad vm. 1511 :
37—39.
- Vojanszky (Woyansky) hegy
Szvinnán Trencsén várm.
1536 : 543.
- Volecskó (Wolechko, Wo-
lecsko) stitnai jobb. 1518 :
197. 1519 : 215.
- Voscseanak (Wozthenak) Ja-
kab lukii jobb. 1522 : 283.
- Vozik (Wozik) János szka-
csáni jobb. 1505 : 129.
- Vezokányi l. *Vezekényi*.
- Vörös viasszal való pecsételé-
s 1506 : XXXV—XXXVI.
- Vörösalma l. *Vörösalma*.
- Vöröskő l. *Cservenikamen*.
- Vrabel (Wrabel) Fábán szka-
csáni jobb. 1505 : 129.
- Vragovicz (Wragowicz de Ma-
ryasowcz) cs. 30. — Péter
k. e. 1511 : 30.
- Vrana (Wrana) János és Péter
kaszaváraljai jobb. 1518 :
191.
- Vranka Mihály bolesói jobb.
1519 : 223.
- Vranovic (Wranowycz) b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
30, 32.
- Vratkovec (Wrathkowecz) b.
Trakostyán vr. tart. 1511 :
32.
- Vratkoveci Schlesinger lásd
Schlesinger.
- Vrbánffalwa l. *Urbánfalva*.
- Vrbánovszky l. *Urbanfalvy*.
- Vrbna (Werbno) b. Trakos-
tyán vr. tart. 1511 : 30, 32.
- Vrchtepla h. Beszterce vár
tart. Trencsén vm. 1471 :
XIII—XV.
- Vrsatec l. *Oroszlánkő*.
- Vsak (Wsak) Máté gyurgyo-
vei jobb. 1519 : 229.
- Yyczen l. *Viczen*.
- Vynklerovicz l. *Vinklerovic*.
- Wysnicza l. *Alsó-, Felsővis-
nica*.
- Vythanowa l. *Vitanova*.
- Vythanowa (de —) l. *Vita-
novai*.
- Waal l. *Vál*.
- Wadicho l. *Vadicsov*.
- Waga l. *Vág*.
- Wago l. *Vágó*.
- Wal l. *Vál*.
- Walachus l. *Oláh*.
- Waldorff b. Szepes vm. 1511 :
13.
- Walek l. *Valek*.
- Walws l. *Válos*.
- Wamoswyffalw l. *Vámos-
újfalu*.
- Wanchod (de —) l. *Váncsodi*.
- Waradinum l. *Nagypárad*.
- Warday l. *Várday*.
- Warga l. *Varga*.
- Wary l. *Váry*.
- Waryna l. *Varin*.
- Was l. *Vas*.
- Wasany l. *Varsányi*.
- Waska l. *Vaszka*.
- Wasky l. *Vasky*.
- Wawrowiecz l. *Wavrovicz*.
- Wawryk l. *Vavrik*.
- Waya (de —) l. *Ibrányi*.
- Wazka l. *Vaszka*.
- Wdycha l. *Udicsa*.
- Wechycze l. *Velcsics*.
- Wencze l. *Venéce*.
- Werbanow (de —) l. *Urban-
falvy*.
- Werbno l. *Vrbna*.
- Werbőczy (de Werbewecz,
Werbewczy) István kir. sze-
mélynök, kanc. LXVIII.,
LXXII. 1517 : 157. 1530 :
432, 434. 1534 : 486. 1536 :
555. — Imre 1530 : 434.
- Weres l. *Veres*.
- Weresalma l. *Veresalma*.
- Werester l. *Vertizsér*.
- Werhowecz l. *Verhovec*.
- Wersetycz (de —) l. *Oroszlán-
kövy*.
- Werteser l. *Vertizsér*.
- Wertheser l. *Vertizsér*.
- Wezbory l. *Zbora*.

- Wezele (de —) l. *Veszelei*.
 Wezky l. *Vieszka*.
 Wgrod l. *Ugróc*.
 Wgrogh l. *Ugróc*.
 Whler l. *Uhler*.
 Winclerowycz l. *Vinklerovic*.
 Wlazathy l. *Vlaszathy*.
 Wochendol Wochewdol b. Tra-
 kostyán vr. tart. 1511 : 30,
 32.
 Wode l. *Voder*.
 Woder l. *Voder*.
 Wogt l. *Vogt*.
 Woksynna l. *Ksinna*.
 Wolechko l. *Volecsko*.
 Wolfgangus l. *Farkas*.
 Woya l. *Voja*.
 Woyansky l. *Vojanszky*.
 Woznycza l. *Hvozníc*.
 Wozokan (de —) l. *Vezekényi*.
 Wozthenak l. *Voscenák*.
 Wozyk l. *Vozik*.
 Wpor l. *Upor*.
 Wrabel l. *Vrabel*.
 Wragowicz l. *Vragoviez*.
 Wrana l. *Vrana*.
 Wranowycz l. *Vranovic*.
 Wrathkowecz l. *Vratkovec*.
 Wratislaviensis civitas l. *Bo-
 roszló*.
 Wrathkowecz l. *Vratkovec*.
 Wrbanow (de —) *Urbánfalvy*.
 Wrbonowsky d. *Urbánfalvy*.
 Wrssatecz l. *Oroszlánkő*.
 Wrteser l. *Vertizsér*.
 Wsak l. *Vsak*.
 Wychap l. *Vicsap*.
 Wychynowych l. *Vicsinavics*.
 Wyczap l. *Vicsap*.
 Wyczen l. *Viczen*.
 Wyczka l. *Vieszka*.
 Wyezd l. *Viezd*.
 Wyezth l. *Viezd*.
 Wyfalu l. *Újfalu*.
 Wyfalw l. *Dulóújfalu, Szkalka-
 újfalu*.
 Wyfalwssy l. *Újfalussy*.
 Wyhel l. *Vágújhely*.
 Wylak l. *Újlak*.
 Wylak (de —) l. *Újlaki*.
 Wylchycze l. *Velcsics*.
 Wylakath l. *villa*.
 Wyllethyncz l. *Villeteinc*.
 Wynczer l. *Wynwer*.
 Wynthornyazelews l. *Vindor-
 nyaszöllős*.
 Wynwer, Wynczer Márton
 szlavnicai jobb. 1518 : 196.
 1519 : 214.
 Wysky l. *Visky*.
 Wysniehradna l. *Felsőhradna*.
 Wysnowa l. *Visnyove*.
 Wysnowe l. *Visnyove*.
 Wysochany l. *Viszocsányi*.
 Wysegrad l. *Visegrád*.
 Wyzazy l. *Újszászy*.
 Wyzochan (de —) l. *Viszo-
 csányi*.
 Wyzoka l. *Viszoka*.
 Wyzolay l. *Viszolaji*.
 Wyzolay (de —) l. *Viszolaji*.
 Wzuz, Wzwz Mátyás szlavni-
 cai jobb. 1518 : 196. 1519 :
 214.
 Zabar h. Gömör vm. 337.
 Zabary (de Zabar) cs. 337. —
 Benedek kanc. jegyző 1517 :
 337. — Ferenc k. e. 1525 :
 337.
 Zabathka (de —) l. *Szabadkai*.
 Zablaczky Jakab 1536 : 547.
 Zablahow l. *Szoblahó*.
 Zabláti Zsófia, özv. Sárkány
 Ambrusné 1534 : 504. Özv.
 Szentgyörgyi Farkasné
 1536 : 557—558.
 Zablik, Zablyk stitnai jobb.
 1518 : 197. 1519 : 215.
 Zabo l. *Szabó*.
 Zodárlak b. Temes vm. LVI.
 306.
 Zádorlaci Sára (de Zadorlak),
 Tárcazy János özv. — 1524 :
 LIV—LVI. 1524 : 306—309.
 1525 : 328—329, 331.
 Zadubnje h. Trencsén vm. —
 241.
 Zadubnjei (de Zadwbnya) Já-
 nos budetini várnagy 1519 :
 240—241. — László 1519 :
 241.
 Zagoria ker. Horvátországban
 XXIV.
 Zágrábi püspök : Baratin Lu-
 kács 1500 : XXXI. — Ba-

- kócz Ferenc 1509 : 26. —
 Erdődy Simon 1526 :
 LXVII. — Oswald 1500. e. :
 XXXI.
 Zágrábi püspökség 1499 :
 XXXI—XXXII. XXXV.
 Zakal l. *Szakál*.
 Zakariás pozsonyi zsidóorvos
 1511 : 34—35.
 Zakawcze l. *Zakóc*.
 Zakawgye l. *Zakóc*.
 Zakmar (de —) l. *Szakmári*.
 Zakolcha l. *Szokolca*.
 Zakoly l. *Szokoli*.
 Zakóc (Zakawcze, Zakawgye,
 Zakowcze) h. Trencsén vm.
 1516 : 144—145. 1517 : 158.
 166—167.
 Zala vm. 365—366. — főisp.
 Sárkány Ambrus 1525 : 365.
 Zalaházi Tamás egri, majd
 veszprémi p. kir. kanc.
 1531 : 456. 1534 : 491.
 Zalai János, alnádor 1535 : 452.
 Zalakoz l. *Szalakusz*.
 Zalus (Zaluze, Zalwzy,
 Zalwse, Zalwzy Zalwzy) b.
 Trencsén vm. 1516 : 110—
 111, 119—120, 144—145.
 1517 : 158. 166—167.
 Zalusí, Zalusky (de Zalwos,
 Zalws, Zalwsa, Zalwse,
 Zalwze, Zalwsy, Zalwsky,
 Zalwzky) h. Trencsén vm.
 1532 : 470. — Gergely k. e.
 1522 : 281. — György 1516 :
 136. 1518 : 182—183, 200.
 1519 : 224. 1522 : 283. 1525 :
 348, 352. — János 1516 :
 145. 1520 : 259. 1522 : 281—
 282. 1525 : 325. 348, 352. —
 Kristóf 1534 : 503. —
 Lénárt 1522 : 283. — Rá-
 fael 1516 : 145. 1522 : 281—
 282. 1535 : 521, 526.
 Zalwzy l. *Zalus*.
 Zamárd (Zamard, Zamaro-
 wecz, Zomarowecz) h. Tren-
 csén vm. 111. 1532 : 468.
 1536 : 585.
 Zamárdi (de Samarowecz, Za-
 mard, Zomarowecz, Zomo-
 roczy) cs. 111. 1536 : 587.
 — Lénárt k. e. 1516 : 111,
 120. 126—127, 136, 146.
 1517 : 166. 1520 : 259.
 Zamaroczky de Chalad Mi-
 hály skacsáni tisztartó
 1505 : 128, 132, 151. v. ö.
Családy.
 Zambokreth l. *Zsámbokréth*.
 Zambokreth (de —) l. *Zsám-
 bokréthy*.
 Zonas l. *Szanács*.
 Zanovics (Zanowych) Marton
 felsőlieszkői jobb. 1519 :
 229.
 Zápolyai (de Zapolya) cs. sze-
 pesi gr. LXIX. — Borbála,
 Zsigmond lengyel kir. fel.
 1512 : 73—74. — György
 1512 : 73. 1513 : 81—87.
 1516 : 105, 108—113—114,
 117, 120, 123, 125—127, 134,
 142—143, 145—148. 1517 :
 154—159. 1524 : 298. 1525 :
 316, 327, 355. néhai 1531 :
 441—442. — István nádor
 1496 : XV, XX, XXXVIII,
 LXIX. fel. Hedvig tescheni
 hgnő 1521 : LXIX. — Já-
 nos erdélyi vajda, székely
 ispán, m. kir. koronázása
 1526 : LXX—LXXV. 1511 :
 35—36. 1512 : 73. 1513 :
 81—87. 1516 : 105, 108—
 114, 117—118, 120, 123,
 125—127, 134, 142—143,
 145—148. 1517 : 154—155,
 157, 159, 165, 167, 1524 :
 298. 1525 : 316, 327, 355.
 1526 : 385. 1527 : 385, 389—
 390, 392. 1529 : 431. 1530 :
 432—435. 1531 : 455. 1533 :
 471—472, 477. 1534 : 481—
 485, 492, 493, 495—496, 509.
 1535 : 529. 1536 : 533, 535,
 537, 557, 572—573, 584.
 1537 : 603, 611, 612, 616,
 618, 621, 623.
 Zápolyai párt LXVII, LXVIII,
 LXIX, LXXII. 1531 : 445.
 Zarjecs (Zareche, Zarychy) h.
 Lednice vr. tart. Trencsén
 vm. 1532 : 466. 1536 :
 592.

- Zaromodvor (de —) l. *Háromudvari*.
 Zarzych l. *Zarjecs*.
 Zarzo l. *Szárszó*.
 Zaskal (Zaskale, Zarkali, Zaskalycz) h. Beszterce vr. tart. Trencsén vm. 1471: XIII. 1513: 74, 82. 1516: 106, 115, 126, 144—145. 1517: 158, 166—167.
 Zastrany (Zaztrany) h. Óvár tart. Trencsén vm. 1536: 588.
 Zawada h. Trencsén vármegye 1525: 316.
 Zavadai (de Zawada, Zawady, Zawathka, Zawda) Felix k. e. 1513: 76, 84. 1516: 111, 120, 134. 1520: 259. — János 1525: 313, 325. 1535: 521, 525, 526. — Márton 1525: 313. 1531: 321. 325—326. — Mátyás 1525: 325.
 Zavadi (Zawady, Zawody) h. Sztrecsén vár. tart. Trencsén vm. 1535: 521, 525.
 Zavatka (Zawadka, Zawatka) h. Kasza vr. tart. Trencsén vm. 1525: 316. 1536: 590, 599. — jobb. Podhorszky Márton 1525: 316.
 Zaviska (Zawyszka) Lőrinc bolesói jobb. 1519: 223.
 Zavoda (Zawoda) h. Trencsén vr. tart. 1532: 470.
 Zavodje (Zawody) h. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. LIII. 1519: 240, 241. 1520: 257—258, 268.
 Závodszky-cs. 521.
 Závodszky-cs., zawodjei, 313.
 Zawada (de —) l. *Zavadai*.
 Zawadka l. *Zawatka*.
 Zawatka l. *Zawatka*.
 Zawathka (de —) l. *Zavadai*.
 Zawoda l. *Zaboda*.
 Zawody l. *Zavodje*.
 Zawda (de —) l. *Zavadai*.
 Zawyszka l. *Zaviska*.
 Zay Ferenc 1533: 476. 1534: 489. 1535: 513.
 Zayugróc l. *Ugróc*.
 Zaskale l. *Zaskal*.
 Zaskalycz l. *Zaskal*.
 Zasstrany l. *Zasstrangy*.
 Zbinov (Zbynow) h. Lietava vár tart. Trencsén vm. 1525: 316. 1535: 525. 1536: 589.
 Zbora (Wezbory) h. Lednicé vr. tart. Trencsén vm. 1532: 466.
 Zbynow l. *Zbinov*.
 Zechen l. *Szécsény*.
 Zechew l. *Szecső*.
 Zedniczek (Zednyczek de Morauia) Jakab freistadti polgár 1535: 528. 1536: 536—537, 545.
 Zekeres l. *Szekeres*.
 Zelcz l. *Szelec*.
 Zele l. *Szele*.
 Zelec l. *Szelec*.
 Zelenka Miklós szkacsányi jobb. 1505: 129.
 Zelewslak l. *Szóllóslak*.
 Zemes l. *Szemes*.
 Zemplén vm. 1511: 14. 1517: 161—162. — főisp. Báthory György 1544: 527.
 Zenas l. *Szénás*.
 Zenthandras l. *Szentandrás*.
 Zenthethornya l. *Szentetornya*.
 Zenthgyewrgh l. *Szentgyörgy*.
 Zenth Ivan l. *Szentiványi*.
 Zentkereszt l. *Szentkereszt*.
 Zenth Marya (de —) *Szentmarjai*.
 Zenthpeter (de —) *Szentpétery*.
 Zenthpether (de —) l. *Szentpétery*.
 Zenthpethery l. *Szentpétery*.
 Zenthwyany l. *Szentiványi*.
 Zentmyklos l. *Szentmiklós*.
 Zerdahelyi (de Zerdahel) nyit-raszerdahelyi cs. 128. — Benedek nyitrai várnagy 1505: 128, 130, 132, 150.
 Zerenches l. *Szerencsés*.
 Zernye l. *Szrnge*.
 Zewchina l. *Szavcsina*.
 Zewke l. *Szőke*.
 Zewkeffetwldé l. *Szőkeföldé*.
 Zewlews l. *Szóllós*.
 Zewnycza l. *Szavcsina*.
 Zezthronczy, Sestronczy b.

- vámja Trakostyán vr. tart.
1511 : 30—32.
- Zilwa l. *Szilva*.
- Zkachan l. *Szkacsán*.
- Zkalka l. *Szkalka*.
- Zkalka (de —) l. *Szkalkai apátság*.
- Zlachina minor l. *Kisszlátina*.
- Zlagonya b. Trakostyán vr. tart. 1511 : 30—32.
- Zlakhina maior l. *Nagyszlátina*.
- Zlanyowycz l. *Szlanjovic*.
- Zlathina l. *Kisszlátina, Nagyszlátina*.
- Zlatóc (Zlathocze, Zlathowcze), h. Trencsén vr. tart. 1532 : 464. 1536 : 597.
- Zlawnycza l. *Szlawnica*.
- Zlawychyn l. *Szlawicsin*.
- Zlhawonycza l. *Slavonica*.
- Zliecho (Slyekho, Zlyho) h. Trencsén vm. 1532 : 465. 1536 : 591.
- Zlopnya l. *Szlopna*.
- Zlychka l. *Szlicska*.
- Zlyho l. *Zliecho*.
- Znesnycze l. *Snaznica*.
- Znopko l. *Sznopko*.
- Zob (de —) l. *Szobi*.
- Zoblahocz l. *Szoblaho*.
- Zobozlo l. *Szoboszló*.
- Zokoly l. *Szokoli*.
- Zolna l. *Zsolna*.
- Zomarowcz (de —) l. *Zamárdi*.
- Zomarowecz l. *Zamárd*.
- Zomolan l. *Szomolyán*.
- Zomor (de Pokatheleke, Pokatheleke, Pokatheleky, Pokatheleke), cs. 71. — János k. e. 1525 : 337. — Mihály 1512 : 71—72., 1514 : 95.
- Zopor (de —) l. *Szopori*.
- Zoŕhybo Gergely szakácsi jobb 1505 : 129.
- Zrnye l. *Szrnye*.
- Ztankocz l. *Sztankóc*.
- Ztankowecz maior l. *Nagysztankóc*.
- Ztankowecz minor l. *Kissztankóc*.
- Ztano l. *Sztano*.
- Zthesko l. *Szlesko*.
- Zthraas l. *Sztrázsa*.
- Zthrapka l. *Sztrapka*.
- Zthresnycze l. *Sztrezenic*.
- Zthwpyczky l. *Sztupiczky*.
- Ztranawe l. *Sztranjavi*.
- Ztranzka l. *Sztranzke*.
- Ztranyava l. *Sztranyavi*.
- Ztrasa l. *Sztrázsa*.
- Ztraso l. *Strazov*.
- Ztrasow l. *Strazsov*.
- Ztreche l. *Felső-, Kis- és Nagysztrece*.
- Ztreche maior l. *Nagysztrece*.
- Ztreche minor l. *Kissztrece*.
- Ztrechen l. *Sztrecsén*.
- Ztwdenez l. *Studence*.
- Zubák (Zwbak) György lieszkői jobbágy 1518 : 190. — György podszkali jobbágy 1519 : 229. — Jakab podszkali jobb. 1519 : 229.
- Zubák (Zwbaky) h. Lednice vr. tart. Trencsén vm. 1532 : 466.
- Zunyog l. *Szunyogh*.
- Zuzulka (Zwzulka) Tamás bolesői jobb. 1519 : 220.
- Zwbak l. *Zubák*.
- Zwchan l. *Szucsá*.
- Zwchan l. *Szucsán*.
- Zwczá l. *Szucsá*.
- Zwdcha l. *Szucsá*.
- Zwedernyk l. *Szvedernik*.
- Zwerepecz l. *Szwerepec*.
- Zwlow (de —) *Szulyói*.
- Zwlyo l. *Szulyó*.
- Zwnywg l. *Szunyogh*.
- Zwthenshka l. *Sutinsko*.
- Zwynna l. *Szvinna*.
- Zwzulka l. *Zuzulka*.
- Zyl l. *Szil*.
- Zyltelek l. *Sziltelek*.
- Zylwska Márton mostenei jobb. 1518 : 190.
- Zylythelek l. *Sziltelek*.
- Zynyer l. *Szinyer*.
- Zywnyeg l. *Szurnyeg*.
- Zsámbék (Sambok) h. Pest vm. 1517 : 176.
- Zsámbéki monostor 1517 : 176.
- Zsámbokrét (Sabokrek, Sambokreuth) h. Trencsén vm.

- 1532 : 463. 1536 : 596. lásd még *Kiszsámbokrét*.
Zsámbokrét (Sambokreth, Zambokreth) mvs. Nyitra vm. 1536 : 548. polgára Chilacz György 1536 : 548.
Zsámbokrét (Sambokreth, Zambokryth) vrk. Nyitra vm. 1536 : 560—564, 567—569, 571, 576, 578, 580, 582.
Zsámbokréthy (de Sambokryth, Zambokreth) Ambrus k. e. 1516 : 131. fel. Borcsiczky Borbála 137. — László 1517 : 149.
Zsellérek XXIX. 1527 : 387—388.
Zsidók 1511 : 34—35 (Pozsonyban) 1522 : 286 (Nyitrán).
Zsigmond kir. 1435 : 23, 25 : 446. — lengyel kir. fel. Zápolyai Borbála 1512 : 74.
Zsigmond (Sigmond de Dad) János 1537 : 615.
Zsitna (Sythna, Sythne) h. Ugróc vár tart. Trencsén vm. 1532 : 460. 1536 : 593.
Zsoldos (Soldos de Gyalmar) cs. 39. — Miklós 1511 : 39.
Zsoldos hadak 1536 : 582. 1537 : 600. 1537 : 610. lásd még *német zsoldosok. Lengyelországban gyűjtött hadak*.
Zsolna (Solna, Zolna) mvs. vs. Sztrecsén vr. tart. Trencsén vm. 1508 : XXII. 1519 : 240—242. 1520 : 258, 260, 268. 1525 : 316, 327. 1534 : 500—501. 1535 : 521, 525—526. 1536 : 563—564, 568, 574, 576, 588, 623. — bírása Menyhért fia Miklós 1519 e.: 239—240, 242. — polgárai : Thomko Tamás, Dlwhy Lukács, Ssrnye Mihalý, Krok György, Bab...czky János, Barwyenek Máté, Mysko Ábrahám, Márton, Oczele György, Zthesko Máté, Gywy Máté, Rosko Mihalý, Cherny Jakab, Thrychetny Gáspár, Jeromos fia János, Ábrahám fia János, Kozen Tamás, Gardos Menyhért, Hrychowczky Jakab 1526 : 258. Bwczka János, Banovszky György 1534 : 500.
Zsolnai harmincad 1534 : 493. — ispotály 1536 : 587. — kapitány Nedeczky Sandrik 1516 : 139. — soltészszág 1536 : 526.

A mutatóba a kötethez felhasznált irodalom nincs felvéve.